ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

Τῆς Α΄. Συνόδου τῆς Β΄. Βουλευτικῆς Περιόδου

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου συνελθόντων τῶν κ. κ. Βουλευτῶν τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1928 καὶ κατὰ τὴν διὰ τοῦ προγράμματος ὁρισθεῖσαν ὥραν 11ην π. μ. κατέλαβον τὰς ἕδρας, τοῦ μὲν προσωρινοῦ προέδρου ὁ βουλευτὴς Δράμας κ. Γεώργιος Ζερβός, πρῶτος κατὰ τάξιν ἐκλογῆς ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τῆς παρελθούσης Περιόδου, τῶν δὲ προσωρινῶν γραμματέων οἱ κ. κ. Θ. Κολιαλέξης, Γ. Βοραζάνης, Ἡ. Παπαδόπουλος καὶ Σ. Κωστόπουλος.

Ταὐτοχρόνως προσῆλθον αἱ Πολιτικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς Πρωτευούσης, ὁ δὲ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Χρυσόστομος ἐτέλεσε μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἱερέων καὶ διακόνων τὸν εἰθισμένον ἁγιασμόν, ἁγιάσας καὶ εὐλογήσας τοὺς κυρίους Βουλευτὰς καὶ τὸ Βουλευτήριον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Ὑπουργὸς ἄνευ χαρτοφυλακίου, κ. ***Ἐλευθέριος Βενιζέλος,*** ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ Βήματος τὸ Διάταγμα τὸ κηρύττον τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Α΄. Συνόδου τῆς Β΄. Βουλευτικῆς Περιόδου, ἔχον οὕτω :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Συντάγματος κηρύσσομεν τὴν ἔναρξιν τῆς Α΄ Συνόδου τῆς Β΄ Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸς ἄνευ Χαρτοφυλακίου θέλει ἀνακοινώσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου 1928.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Ἐλευθέριος Κ. Βενιζέλος

Μετὰ τοῦτο προσκομισθέντος τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ο βουλευταὶ κ. κ. Δ. Ἡρακλείδης, Βασ. Δεληγιάννης, Παν. Βουρλούμης, Κων. Ζωγράφος, Ἄγγελος Βαρβαγιάννης, Ἀθ. Ζωγράφος, Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, Δ. Ζάννος, Ἀλ. Παπᾶς, Χρ. Καλαντζίδης, Ἰωαν. Ἀθανασιάδης, Ἰωάν. Καλογερᾶς, Ἀλ. Κασαβέτης, Λέων. Μακᾶς, Μιχ. Ἀργυρόπουλος, Φραγκῖσκος Σαράντης, Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης, Μιχ. Αἰλιανός, Μιχ. Τσιγδέμογλου, Σταῦρος Λούτογλου, Παν. Χατζῆς, Ἀπ. Παπαοικονόμου, Θάνος Κολιαλέξης, Ἀλ. Καραπάνος, Μιλτ. Μαντᾶς, Ἰωαν. Ράλλης, Πέτρος Μπουκουβάλας, Ἀλ. Βουτυρᾶς, Ν. Τζερμιᾶς, Ι. Παπαδάκης, Β. Ἀγγελῆς, Κ. Σπυρίδης, Ι. Κοσμᾶς, Δ. Κουντούρης, Ἀ. Ἐφραιμίδης, Π. Καρασεβδᾶς, Δ. Γιαννόπουλος, Ἡ. Ἀποσκίτης, Π. Ζωγράφος, Ι. Γρηγοράκης, Ε. Μαλαμίδας, Α. Λαμπριανίδης, Λ. Θεοδωρίδης, Γ. Βοραζάνης, Γ. Ζερβός, Κ. Λοιδωρίκης, Φ. Μανουηλίδης, Β. Χατζηλίας, Ν. Πανταζίδης, Π. Καλιγκάτσης, Γ. Τηλικίδης, Ι. Γιαμούζης, Δ. Λύρας, Α. Βερδέλης, Α. Ταβουλάρης, Τ. Ἀναστασίου, Κ. Γόντικας, Ν. Συριόπουλος, Π. Τσιρώνης, Α. Σπηλιάδης, Γ. Μαρῆς, Γ. Κοκκινάκης, Α. Γαλανάκης, Κ. Πολυχρονάκης, Α. Παπαναστασίου, Μ. Σαμαρᾶς, Λ. Ἰασωνίδης, Η. Τσεριώνης, Π. Κύρτσης, Α. Μισυρλόγλου, Δ. Ἀθηνοδώρου, Π. Λούβαρης, Ν. Ζαρίφης, Γ. Χαντζηγιαννάκης, Κ. Μουζενίδης, Δ. Εὐθυμιάδης, Ι. Ἀποστόλου, Μ. Παπαδόπουλος, Ν. Τερζόγλου, Ν. Ἀσκεπίδης, Ν. Σπηλιώτης, Α. Πρέκας, Λ. Παΐζης, Κ. Βλαχογιάννης, Λ. Λούλης, Γ. Καλούδης, Π. Φλῶρος, Α. Παπαδᾶτος, Γ. Κονδύλης, Σ. Νικολαΐδης, Ι. Τσονταρίδης, Σ. Κωστόπουλος, Ι. Παπαφλέσιας, Φ. Ζαΐμης, Σ. Γιαννούσης, Θ. Παπαστρατῆς, Ι. Μπουρνιᾶς, Α. Ἀλεξανδρῆς, Γ. Σίδερης, Π. Χριστούλιας, Ι. Βαλαλᾶς, Ι. Ζάχος, Π. Ρεδιάδης, Κ. Ζαΐτσιάνος, Κ. Σαρακινός, Λ. Κογεβίνας, Σ. Ζερβός, Ν. Κουπαρῦσσος, Π. Παπαδόπουλος, Λ. Ἀνδρεάδης, Π. Πετρίδης, Π. Τσαλδάρης, Π. Ἀραβαντινός, Ρ. Λιβαθινόπουλος, Π. Τσιτσίλιας, Ι. Λυμπερόπουλος, Γ. Φικιώρης, Σ. Ἀναστασιάδης, Ι. Κουτσίνας, Λ. Κουτσοπέταλος, Γ. Βασιλιάδης, Μ. Τσαρλαμπᾶς, Β. Καραπαναγιώτης, Γ. Παπανδρέου, Δ. Βέργος, Κ. Σῆμος, Γ. Βότσαλος, Ν. Μπακόπουλος, Σ. Σακελλαριάδης, Σ. Σχοινᾶς, Δ. Σακελλαρίου, Θ. Κριμπᾶς, Π. Στυλιανόπουλος, Σ. Τρικούπης, Π. Εὐριπαῖος, Ι. Κανακός, Ι. Μουντζουρίδης, Κ. Βουδούρης, Ι. Μπούτης, Α. Ἀλεδιζάτος, Γ. Βελιανίτης, Ν. Γουργουρῆς, Β. Ἀντωνόπουλος, Α. Μιχαλακόπουλος, Ἐλευθ. Βενιζέλος, Ν. Ἀβραάμ, Κ. Ἰανοῦτσος, Ε. Πριμίδης, Ε. Μαχαίρας, Δ. Μαρσέλος, Β. Βαρδόπουλος, Γ. Σκκαλῆς, Ι. Κοκκινάτος, Θ. Ναΐνης, Γ. Γερογιάννης, Ι. Ταρσούλης, Ν. Ἀσκούτσης, Β. Σκουλᾶς, Α. Μπακάλμπασης, Ι. Κεραμεύς, Ε. Καρυωτάκης, Α. Φωκᾶς, Θ. Σοφούλης, Ἀ. Κεντούρης, Δ. Μαρκάκης, Ἀ. Χρηστομάνος, Δ. Φλωριᾶς, Σ. Ἀνθρακόπουλος, Δ. Μέλφος, Ν. Κωνσταντόπουλος, Ἀ. Πολυχρονιάδης, Α. Λαζαρίδης, Κ. Πετσάλης, Π. Ράλλης, Β. Τσάφος, Ν. Γαρδικιώτης, Ε. Ζούκας, Θ. Φίλιος, Ι. Νικολίτσας, Δ. Ἀφθονίδης, Γ. Ροδόπουλος, Α. Μικούλης, Γκίκας Κουλούρης, Α. Δαμιανός, Ι. Κυρόζης, Ι. Τσιριμῶκος, Ν. Ξηρός, Δ. Νατζίσκος, Χ. Ζουμᾶς, Δ. Χατζῆς, Ἀ. Ξανθόπουλος, Μ. Βολουδάκης, Π. Πολυχρονίδης, Ε. Τριποδάκης, Ἀ. Μυλωνογιάννης, Α. Παχνός, Ἡ. Ἀσπιώτης, Ὁ. Πανταζίδης, Ν. Κανάρης, Ν. Μαμούνης, ἠγέρθησαν καὶ ἀνατείναντες τὴν δεξιὰν ἔδωσαν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον ἔχοντα οὕτω :

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ἀκολούθως προσκομισθέντος τοῦ Ἱεροῦ Κορανίου ἠγέρθησαν οἱ Μουσουλμάνοι Βουλευταὶ κ. κ. Χαβοὺζ Γκαλήπ, Νιαζῆ Μουμτζῆ, Χαλὴφ Καραντζανλῆ καὶ Ἀλῆ Ριζᾶ Ἀχμὲτ καὶ ἔδωσαν τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον ἔχοντα οὕτω :

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶνε ὁ Μωάμεθ, νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ἡ Βουλὴ μετὰ ταῦτα ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ κ. Προσωρινοῦ Προέδρου δέχεται δι' ἀναστάσεως ὅπως ἡ συνεδρίασις πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ὁριστικοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου διεξαχθῇ τὴν 10 π. μ. τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς συνεχιζομένη, ἐὰν δὲν ἐπαρκέσῃ ὁ χρόνος, τὴν 4 μ. μ.

Μεθ' ὅ, τυναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 11 1)2.

Ὁ Προσωρινὸς Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

Οἱ Προσωρινοὶ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Βοραζάνης
Η. Παπαδόπουλος
Σ. Κωστόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'

τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1928.

Ὥρᾳ 10 π. μ. ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος κ. ***Γ. Ζερβὸς*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν ἐνάρξεως τῆς Α' Συνόδου τῆς Β' Βουλευτικῆς περιόδου.

Ἀκολούθως ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος λέγει ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς Ἡμερησίας Διατάξεως εἶνε ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ Προέδρου.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Ξηρός, Μ. Μαντᾶς, Λ. Κουτσοπέταλος καὶ Π. Εὐριπαῖος, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφορία, τῆς ὁποίας περατωθείσης καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 193.

Ἔλαβον ψήφους:

Ὁ κ. Ἰωάννης Τσιριμῶκος 170

Ὁ κ. Παναγιώτης Τσαλδάρης 11

Ὁ κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος 1

Εὑρέθησαν δὲ καὶ 8 λευκὰ ψηφοδέλτια.

Ὁ κ. προσωρινὸς Πρόεδρος ἀνακοινώσας τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο πρὸς τὴν Βουλὴν καλεῖ τὸν ἐκλεγέντα ὁριστικὸν Πρόεδρον κ. ***Ι. Τσιριμῶκον*** ὅπως καταλάβῃ τὴν ἕδραν.

Προσελθὼν δὲ οὗτος ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῶν κ. κ. βουλευτῶν προσεφώνησεν ὡς ἑξῆς:

«Εἶμαι εὐγνώμων καὶ ὑπερήφανος, κύριοι συνάδελφοι, διότι ἡ ἐμπιστοσύνη ὑμῶν μὲ καλεῖ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος.

»Καὶ ἄλλοτε—πρὸ δέκα ἑπτὰ ὅλων ἐτῶν—ἐκλήθην νὰ διευθύνω τὰς ἐργασίας τῆς Β' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ἀποτόκου λαϊκῆς ἐξεγέρσεως. Ὁ Λαός, συντρίψας τότε τὸν πολιτικὸν κόσμον, τὸν μὴ ἁρμονισθέντα πρὸς τὴν ἀνάγκην τοῦ τερματισμοῦ μακρᾶς ἀκάρπου πολιτικῆς περιόδου, ἐζήτησε τὴν ἀνόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

»Κυβερνήτης, συγκεντρώνων τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην τοῦ Λαοῦ, ἐτάχθη ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἱδρυθέντος εὐθὺς μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1910.

»Ἡ Βουλὴ ἐκείνη, ὡς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα τοῦ 1912, ἐδείχθησαν ἄξιαι τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἔθνους. Ἕνεκα δὲ τούτου ἡ μέχρι τοῦ 1915 περίοδος κατέστη ἱστορικὴ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀκμῆς ἐθνικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως χρηστῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς ἐργασίας συστηματικῆς καὶ ἀνορθωτικῆς.

»Καὶ ἤδη ἡ Βουλὴ αὕτη, προελθοῦσα ἐκ μιᾶς ἀληθινῆς ψυχικῆς ἐπαναστάσεως κατὰ πολιτικῆς καταστάσεως μὴ ἀνταποκριθείσης εἰς τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Λαοῦ, καλεῖται νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργα μεγάλα, ἀντάξια τοῦ μεγαλείου τῆς ἐκδηλωθείσης μετὰ τόσης ὁρμῆς λαϊκῆς θελήσεως. Δὲν θὰ ἦτο δὲ τολμηρὸν ἂν προϊωνίζετό τις ὅτι καὶ τὴν φορὰν ταύτην αἱ ἐλπίδες τοῦ Λαοῦ δὲν θὰ διαψευσθῶσι. Κυβερνήτης εἶναι καὶ πάλιν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων—ὁ αὐτὸς Κυβερνήτης τοῦ 1910 μέχρι 1915 καὶ τοῦ 1917 μέχρι 1920. Κυβερνήτης δημιουργός. Ἐμπνευστὴς ἐθνικῶν ἰδεωδῶν. Δοξάσας τὸ Ἔθνος του καὶ δοξασθείς. Μεγαλουργήσας. Παρεξηγηθεὶς ὅμως καὶ ἡττηθεὶς κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐνεστώσης Κυβερνήσεως, ἐκτεθὲν προεκλογικῶς διὰ στόματος τοῦ Ἀρχηγοῦ της, ἐνέκρινεν ἡ ἐλευθέρα καὶ γνησία ψῆφος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διὰ καταπληκτικῆς πλειοψηφίας. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀπόκειται ἡ βαθμιαία εἰσήγησις τῶν μέτρων διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πραγμάτωσις τοῦ προγράμματος τούτου. Τῆς Βουλῆς ἐξ ἑτέρου ἔργον εἶναι νὰ ἐγκρίνῃ τὰ μέτρα ταῦτα. Πρὸς τοῦτο ὅμως θὰ χρειασθῇ ἐργασία μὲν συνεχής, ἄοκνος καὶ ἐπιμελὴς εἰς τὰς ὁρισθησομένας ἐπιτροπάς, συζήτησις δὲ ψύχραιμος, περιεσκεμμένη καὶ εὐπρεπὴς κατὰ τὰς γενικὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος.

»Ἡ Ψῆφος τῆς 19 Αὐγούστου εἶχε προφανῶς τὴν ἔννοιαν, ἐκτὸς τῆς ἐκδηλωθείσης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ὁ Λαὸς ἀποδέχεται πλέον ὁριστικῶς ὡς Πολίτευμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον θέλει νὰ κυβερνηθῇ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Δημοκρατίαν. (Χειροκροτήματα).

»Τὸ Πολίτευμα δὲ τοῦτο—τὸ κοινοβουλευτικὸν—ἐντελλόμεθα νὰ περιφρουρήσωμεν. Ἀλλὰ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος ἡ καλλιτέρα περιφρούρησις εἶναι ἡ προσπάθεια ὅπως καταστήσωμεν φανερὰν τὴν ὑπεροχὴν τούτου.

»Ἡ ἐπιμέλεια πρὸς καταρτισμὸν ἀρτίων νόμων, διὰ τῆς συζητήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁ ἐλεύθερος ἔλεγχος τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων, ὁ λελογισμένος ὅμως καὶ δίκαιος, ἀφ' ἑτέρου, εἶναι τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Λαοῦ δύνανται νὰ ἀνυψώσωσι τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα, τὸ ὁποῖον μεταπολεμικῶς ὑπέστη ἰσχυροὺς κλονισμοὺς—προσκαίρους εὐτυχῶς.

»Ἀλλὰ κἂι συζητήσεις εἰς τὰ πολυμελῆ Σώματα ὑπάγονται εἰς κανόνας ῥυθμίζοντας αὐτάς.

»Ἄνευ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως τούτων ἡ διεξαγωγὴ τῶν συζητήσεων καθίσταται δυσχερεστάτη, τὸ δὲ Κοινοβούλιον ἐμφανίζει εἰκόνα ἀποκαρδιώνουσαν ὅλους ὅσοι μετὰ πίστεως ὑποστηρίζουσι τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος. Ἡ πλειονοψηφία κατισχύει πάντοτε, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῦται νὰ σέβεται τὰ δικαιώματα τῆς μειονοψηφίας, ἔτι δὲ μᾶλλον ἂν αὕτη τυγχάνῃ ἀριθμητικῶς ἀσθενής. Ἡ μειονοψηφία ἐξ ἄλλου οὐδέποτε πρέπει νὰ κάμνῃ κατάχρησιν τῆς παρεχομένης ἀφθόνου ἐλευθερίας, οὐδὲ νὰ ἐπιζητῇ διὰ μέσων ἐκτρόπων νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς θελήσεις της. Ἡ τήρησις τοῦ Κανονισμοῦ ἀπὸ μέρους πάντων διευκολύνει πολὺ τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ προλαμβάνει πολλὰς μεμψιμοιρίας κατὰ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος.

»Τὸ ἐπ' ἐμοί, κύριοι, ὑπόσχομαι καὶ ὁμνύω ὅτι θέλω ἐφαρμόσει μετ' εὐλαβείας τὸν Κανονισμόν. Ὑμῶν δὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν θέλησιν ὅπως, ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Λαοῦ, ἐργασθῶμεν πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ Πολιτεύματός μας, κυρωθέντος ἅπαξ ἔτι τοσούτῳ πανηγυρικῶς». (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ἡ Βουλή, μετὰ τοῦτο, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δέχεται δι' ἀναστάσεως ὅπως ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑπολειπομένων μελῶν τοῦ Προεδρείου διεξαχθῇ τὴν 5 μ. μ.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 11 π. μ. διὰ τὴν 5 μ. μ.

Μετὰ τὴν Διακοπήν

Ὥρᾳ 5 1)2 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἀντικειμένων τῆς Ἡμερησίας διατάξεως εἶνε ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Ξηρός, Ν. Γουργουρῆς, Π. Εὐριπαῖος καὶ Δ. Γιαννόπουλος ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφορία.

Περατωθείσης τῆς ψηφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 182

Ἔλαβον ψήφους.

Ὡς Ἀντιπρόεδροι:

Οἱ κ. κ. Κ. Ἀλαβάνος 165, Λ. Ἐφραιμίδης 153, Σ. Τσακμάνης 153, Γ. Ροδόπουλος 2, Μ. Βαλουδάκης 1 καὶ Ν. Γαρδικιώτης 1.

Ὡς Γραμματεῖς:

Οἱ κ. κ. Δ. Μέλφος 166, Γ. Βορβζάνης 164, Μ. Τσαρλαμπᾶς 163, Θ. Κολιαλέξης 162, Α. Βαρδέλης 1, Ν. Γαρδικιώτης 3, Σ. Ἀναστασιάδης 2, Β. Δελιγιάννης 1, Δ. Ζάνος 1, Σ. Ἀνθρακόπουλος 1, Ν. Τζερμιᾶς 1, Κ. Σαρακηνὸς 1, Φ. Ζαΐμης 2, Δ. Φλωριᾶς 1, Ν. Κωνσταντόπουλος 1, Σ. Κωστόπουλος 1, καὶ Ι. Παπαδάκης 1.

Ὡς Κοσμήτορες:

Οἱ κ. κ. Γ. Βασιλειάδης 170, Ν. Ζαφείρης 168, Μέλας 1 καὶ εὑρέθησαν καὶ 8 λευκὰ ψηφοδέλτια.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ἐπομένως ἐξελέγησαν κατὰ σειρὰν Ἀντιπρόεδροι οἱ κ. κ. Κ. Ἀλαβάνος, Λ. Ἐφραιμίδης καὶ Σ. Τσακμάνης (τῶν κ. κ. Λ. Ἐφραιρίδου καὶ Σ. Τσακμάνη ἰσοψηφισάντων). Γραμματεῖς οἱ κ. κ. Δ. Μέλφος, Γ. Βορβζάνης, Μ. Τσαρλαμπᾶς καὶ Θ. Κολιαλέξης καὶ Κοσμήτορες οἱ κ. κ. Γ. Βασιλειάδης καὶ Ν. Ζαφείρης.

Μεθ' ὃ ὁ κ. ***Ἐ. Βενιζέλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) παρακαλεῖ ὅπως ὁρισθῇ ἡμέρα συνεδριάσεως ἡ προσεχὴς Δευτέρα καὶ ὥρα 4 καὶ 1)2 μ. μ. Ἐπίσης παρακαλεῖ ὅπως αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς 4 καὶ 1)2 μ. μ. περατοῦνται τὴν 9 μ. μ. τοῦτο δὲ ἵνα μὴ καταπονῶνται ἡ Βουλὴ μὲ νυκτερινὰς συνεδριάσεις. Πάντως, τονίζει, ὅτι τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 4 καὶ 1)2 ἀκριβῶς θὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἄθματος ἵνα προβῇ εἰς τὰς κυβερνητικὰς προγραμματικὰς δηλώσεις.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. ***Προέδρου*** δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. ***Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.***

Μεθ' ὃ, ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, λύεται, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 6 1)2 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βορβζάνης
Μ. Τσαρλαμπᾶς
Θ. Κολιαλέξης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'

τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1928

Ὥρᾳ 4 1)2 μ. μ. ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. ***Σ. Τσακμάνης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. ***Ἀντιπρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ἀκολούθως τὸν θάνατον τοῦ βουλευτοῦ Ἰωαννίνων ***Μ. Μισσίου*** καὶ δηλοῖ ὅτι ἡ Βουλὴ κατέθεσε στέφανον ἐπὶ τῆς σοροῦ του καὶ συνελυπήθη τὴν οἰκογένειάν του.

Ἀνακοινοῖ ὡσαύτως ὅτι κατετέθησαν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

1) Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἀπὸ 17 Μαΐου 1927 Ν. διάταγμα περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 6)9)26 περὶ Ν. Στρατολογίας.

2) Περὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν κατάταξιν μηχανικῶν ἐν τῷ Π. Ν.

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ ἐκτελέσεων γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐκκλησιαστικῶν.

4) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 282 τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐκποιήσεως χρεωγράφων Καθιδρύματος Ἀθανασίου Ματάλα πρὸς ἀποπεράτωσιν οἰκοδομουμένης Στοᾶς Πατησίων Ἀμιλτον—Κοδριγκτῶνος.

5) Περὶ κυρώσεως τοῦ κυρωθέντος τροποποιουμένου διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. τῆς 3 Ἰουλίου 1926 περὶ ἱδρύσεως Πανθεσσαλικοῦ Σταδίου ἐν Βελεστίνῳ.

6) Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2118 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν καὶ τῶν σταθμῶν αὐτοῦ.

7) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Σ)ρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀτελοῦς ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων ἀπόρων ἐξ Ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἀλλοδαπῆς φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

8) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ παροτάσεως ἀτελοῦς ἐγγραφῆς ἀπόρων προσφύγων φοιτητῶν.

9) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν.

10) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Αὐγούστου 1926 περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 521 περὶ ὀργανώσεως τοῦ σχολείου τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

11) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1926 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δραχ. 1.000.000 διὰ τὴν ἀγορὰν πίνακος τοῦ Ἕλληνος ζωγράφου Θεοτοκοπούλου.

12) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ἰουλίου 1926 περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διὰ ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κραϊτσάτζεν.

13) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Δεκεμβρίου 1925 περὶ παροχῆς συνδρομῆς εἰς τὸν σύλλογον συναυλιῶν Ἀθηνῶν.

14) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1926 συντακτικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ Κράτους διὰ τὸ Μουσεῖον Ἀλεξάνδρου Σούτσου καὶ τὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην τοῦ ἐν Ἀθήναις Μεγάρου «Ἱλίου Μέλαθρον» κλπ.

15) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως διορισμῶν προσωρινῶν δημοδιδασκάλων.

16) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ μονιμοποιήσεως καὶ διαβαθμίσεως τῶν μέχρι

τούδε διωρισμένων προσωρινών καθηγητών της Ιταλικής γλώσσης.

17) Περί κυρώσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περί προσθήκης εν τέλει τ' εδαφίου του άρθρου 1 του νόμου 3179.

18) Περί κυρώσεως του από 17 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 10 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. περί καταργήσεως ιερατικών σχολών.

19) Περί κυρώσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 14 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί απονομής βαθμού εις τον αρχιερατικόν επίτροπον Καρατζώνην.

20) Περί κυρώσεως του από 17 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 18 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί προσθήκης παραγράφου εις το άρθρον 94 του από 17 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Δ. περί ενοικιακών νεών και εφημερίων.

21) Περί κυρώσεως του από 29 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 21 Απριλίου 1926 Ν. Δ. περί ανασυστάσεως του εν τη Ιερά Μονή Βελάς ιεροδιδασκαλείου.

22) Περί κυρώσεως του από 29 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 30 Απριλίου 1926 Ν. Δ. περί επεκτάσεως διατάξεων του καταστατικού νόμου της αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδος επί της Μητροπόλεως Ιωαννίνων.

23) Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του Ν. Δ. της 21 Σεπτεμβρίου 1926 περί επαναφοράς εις ισχύν του νόμου 3311 περί ιδρύσεως Πανεπιστημίου εν Θεσσαλονίκη.

24) Περί κυρώσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 17 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περί λαϊκών ιατρείων.

25 Περί κυρώσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως και συμπληρώσεως του από 14 Απριλίου 1926 Ν. Δ. περί προστασίας του θηλάζοντος βρέφους.

26) Περί κυρώσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 17 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί επεκτάσεως της Ελληνικής μεταλλευτικής νομοθεσίας εις Θράκην.

27) Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 13 Νοεμβρίου 1927 περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 12 Δεκεμβρίου 1925 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης νομοθεσίας περί Νάξίας σμύριδος.

28) Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 13 Νοεμβρίου 1927 περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 6 Σεπτεμβρίου 1925 περί τροποποιήσεως διατάξεων τινων μεταλλευτικών νόμων.

Ο κ. ***Κ. Γόντικας*** (Υπουργός της Ηυδάϊας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως του από 10.11.26 Ν. Δ. περί αποδόσεως εις την εκκλησίαν των κατά τας διατάξεις περί αεροπορικής άμυνας περιελθόντων αυτή κτημάτων».

Ο κ. ***Π. Βουλούμης*** (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί εγγραφής εις την κ' τάξιν Εμποσικών ενών Σχολών μαθητών υπέρ τον αριθμόν 15».

Μεθ' ό ο κ. ***Πρόεδρος*** ανακοινοί επίσης ότι ο κ. Υπουργός των Οικονομικών κατέθεσε διλώσεις επί του προυπολογισμού της χρήσεως 1928—1929.

Ωσαύτως ανακοινοί ότι ή επιτροπή επί του Κανονισμού της Βουλής κατηρτίσθη εκ των βουλευτών κ. κ. ***Β. Καραπαναγιώτη, Ν. Γαρδικιώτη, Ν. Ξηρού, Β. Κυρέλλου και Ν. Αβράμ.***

Η δε εφορευτική επιτροπή της Βιβλιοθήκης της Βουλής εκ των δύο κοσμητόρων και των κ. κ. ***Π.Τσιτσίλια, Α. Μακρή και Μ. Αϊλιανού.***

Ανακοινούται ακολούθως αίτησις του βουλευτού Ζακύνθου κ. Αναστασίου Γαρουφαλιά έχουσα ως εξής:

«Προς την Βουλήν των Ελλήνων. Εις εποχήν κατ' ην ουδεμία σκέψις είχε γίνη περί διατυπώσεως κατηγοριών κατά της Κυβερνήσεως ής απετέλουν μέλος, αναχώρησα εις Ευρώπην.

Όταν περιήλθον εις γνώσιν μου αί διάφοροι κατ' εμού κατηγορίαι έσπευσα αμέσως να δηλώσω εκείθεν ότι ήμην έτοιμος να προσέλθω καλούμενος παρά της αρμοδίας Αρχής. Αντί της επιθυμητής εκ του νόμου προσκλήσεως ταύτης ο Βουλευτής Αναχωρητής προέβη εις παρανόμους ενεργείας εναντίον μου, συνισταμένας δε εις έκδοσιν ενταλμάτων συλλήψεως διά της παραλύσεως ειδικώς των νομίμων προθεσμιών, επί τω προφανεί σκοπώ να δημιουργηθώσιν εντυπώσεις δυσμενείς κατ' εμού. Διά την παράνομον ενέργειαν διεμαρτυρήθην προς την τότε Βουλήν εγγράφως. Άλλ' ασχέτως προς τας εν τω παρελθόντι χωρησάσας αταξίας προσέρχομαι σήμερον ενώπιον της Βουλής, ής έχω την τιμήν να αποτελώ μέλος και παρακαλώ ταύτην όπως προβή το ταχύτερον εις τας δεούσας ενεργείας προς παραίωσιν των έκαστοτε μουσών κατηγοριών, ίνα μη δυσφήται αδικαιολογήτως ή υπόληψις ανδρών διαχειρισαμένων τα κοινά, εξ αιτίας αμελλήτου διωγμού ον προεκάλεσαν πολιτικοί αντίπαλοι. Αναστάσιος Γαδουλόρης».

Προσέρχονται μετά ταύτα οί μήπω ορκισθέντες βουλευταί κ. κ. Δ. Δημάδης, Κ. Καταδήμας, Σ. Σταυρόπουλος, Σ. Γαλιαδούρος, Ιωσ. Κούνδουρος, Σ. Συμεωνόγλου, Η. Καλλιδόπουλος, Κ. Σπυρίδης, Γ. Κουντούρης και Κ. Κοσμάς και δίδουσι τον όρκο του Συντάγματος τεταγμένον όρκον, έχοντα ούτως: «Ορκίζομαι εις το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος να φυλάξω πίστιν εις την Πατρίδα, υπακοήν εις το Δημοκρατικόν Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους και να εκπληρώσω ευσυνειδήτως τα καθήκοντά μου».

(Την εδραν του Προέδρου καταλαμβάνει ήδη ο κ. Ι. Τσιριμώκος).

Δίδεται μετά ταύτα ο λόγος εις τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως.

Ελευθέριος Βενιζέλος. Κύριοι Βουλευταί,

Είμαι ευτυχής απευθυνόμενος προς υμάς διά πρώτην φοράν σήμερον, μετά τον καταρτισμόν του Σώματος εντός της αιθούσης ταύτης.

Δεν έχετε ανάγκην να ακούσετε παρ' εμού ποίον είναι το πρόγραμμα προς εφαρμογήν του οποίου εκλήθη εις την Αρχήν ή παρούσα Κυβέρνησις.

Το πρόγραμμα τούτο, εκτεθέν προς τον Ελληνικόν λαόν κατά τας τελευταίας εκλογάς, έτυχε της επιδοκιμασίας αυτού διά πανηγυρικής τρόπον τινά πλειοψηφίας.

Εάν μνημονεύω την πανηγυρικήν αυτήν πλειοψηφίαν πράττω τούτο, όχι διότι επαίρομαι δ' αυτήν. Το πράττω διά να εκδηλώσω πρώτον την ευγνωμοσύνην μου προς τον Ελληνικόν Λαόν, όστις τόσον πλήρως ανταπεκρίθη προς την αίτησίν μου, όπως μοί δώση ισχυράν πλειοψηφίαν, καθιστώσαν δυνατήν την εφαρμογήν του προγράμματός μου παρά πάσαν αντίπραξιν, ήτις είναι δυνατόν οθενδήποτε να εκδηλωθή. Το πράττω ακόμη διά να διακηρύξω ότι αισθάνομαι βαθύτατα όλον το μέγεθος των υποχρεώσεων τας οποίας επιβάλλει εις την Κυβέρνησίν μου η εκδήλωσις τόσον επιδεκτικής εμπιστοσύνης εκ μέρους του Ελληνικού Λαού, και την σταθεράν απόφασίν μου να χωρήσω εις την πραγματοποίησιν του εγκριθέντος υπό του Ελληνικού Λαού Κυβερνητικού προγράμματος παρά πάσαν τοιαύτην αντίπραξιν, ήν θα είχα να αντιμετωπίσω.

Ποία είναι τα μέτρα διά των οποίων ή Κυβέρνησις επιδιώκει την πραγματοποίησιν των υποσχέσεων του κυβερνητικού προγράμματος θα μάθητε εν μέρει τουλάχιστον, εξ ύδους μετ' ολίγον, όταν οί συνάδελφοί μου θα παρελάσουν από του Βήματος τούτου εισηγούμενοι σειράν νομοσχεδίων. Τα σήμερον υποβληθησόμενα εις την ψήφον υμών νομοσχέδια δεν είναι εν τούτοις τα μόνα, ων την επιψήφισιν θα επιδιώξη ή Κυβέρνησις κατά την παρούσαν Σύνοδον της Βουλής. Εντός ολίγων εβδομάδος θα υποβληθούν εις την ψήφον υμών ή σύμβασις περί κατασκευής των έργων του Στρυμόνος και της πεδιάδος των Φιλίππων, διά την οποίαν απευθύνω συγχαρητήρια εις τον συνάδελφόν μου Υπουργόν της Συγκοινωνίας και τας υπηρεσίας του Υπουργείου του, διότι επέτυχον την καλλιτέραν σύμβασιν από όσας υπεγράφησαν εν Ελλάδι δι' ανάλογα έργα. Εντός 10ημέρου δε πιθανώς τα μέτρα περί διεκκοινών υποτιμήσεως της τιμής του άρτου, νομοσχέδιον περί συμβάσεων περί γραμματοδοσήσεως πάντων των παραγωγικών έργων, καθώς και νομοσχέδιον δι' ου θα ζητηθή ή έγκρισις άλλα συγχρόνως και τροποποίησις Νομοθετικού Διατάγματος επί τη βάσει του οποίου έγινεν ή έκδοσις των ομολογιών των ανταλλαξίμων. Τα λοιπά νομοσχέδια θα υποβληθούν ολίγον βραδύτερον ή Κυβέρνησις δε επιθυμεί να καθυστερήσης τας τυχόν ενστάσεις των κ.κ. Βουλευτών, υποσχομένη να μη λείψη την Βουλήν να δοκιμάση την ένταν την οποίαν προκαλεί συνήθως ή έλλειψις επαρκούς εργασίας. Επί ενός σημείου του Κυβερνητικού προγράμματος θα παρακαλέσω να μοι επιτρέψητε να σας απασχολήσω σήμερον. Τούτο είναι το αφορών την ρύθμισιν των προς τους γείτονας σχέσεων μας.

Γνωρίζετε ήδη ότι υπεγράφη μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας σύμφωνον φιλίας ειρηνικού περιεχομένου. Εκπληρώ ευχάριστον καθήκον, εκφράζων προς τας προκατόχους Κυβερνήσεις τας ευχαριστίας της σημερινής, διότι διά συστηματικής εργασίας ευοδώθησαν τας σχέσεις μας προς την γείτονα μεγάλην μεσογειακήν Δύναμιν και κατέστησαν αυτάς ήμερα τη ήμερα φιλικωτέρας, εις τρόπον ώστε ή υπογραφή συμφώνου φιλίας να αποτελή την φυσικήν επίστεψιν όλης της προηγουμένης εργασίας. Γνωρίζομεν άλλως τε πάντες ότι ή προκάτοχος Κυβέρνησις είχεν αρχίσει και διαπραγματεύσεις προς σύναψιν συγχρόνου συμφώνου φιλίας προς την Ιταλίαν και την Τουρκίαν. Η σημερινή Κυβέρνησις ενόμισεν ότι δεν έπρεπε να εμμείνη περαιτέρω εις την συσχέτισιν των δύο τούτων συμφώνων, αυτή δε ή προκάτοχος Κυβέρνησις είχεν αρχίσει να προσανατολίζεται προς την αντίληψιν ταύτην και, αν παρέμενεν εις την αρχήν, θα προεδίαινε πιθανώς εις υπογραφήν του Ελληνοϊταλικού συμφώνου, χωρίς να αναμένη την σύγχρονον υπογραφήν και του Ελληνοτουρκικού.

Είμαι ευτυχής διαπιστών ότι γενική υπήρξεν ή επιδοκιμασία της υπογραφής του συμφώνου τούτου και έχω την πεποίθησιν ότι τούτο δεν είναι μόνον στοιχείον περαιτέρω εξασφαλίσεως της ειρήνης, άλλα και αποτελεί την επίσημον καθιέρωσιν του γεγονότος ότι αί σχέσεις ημών προς την γείτονα μεγάλην μεσογειακήν Δύναμιν έσονται του λοιπού εξ ίσου στεναί και ειλικρινείς όσον και προς τας δύο δυτικάς Δυνάμεις, μεθ' τας οποίας πατροπαράδοτος είναι ή φιλία μας. Αλλά επιθυμώ συγχρόνως να διαπιστώσω την ευγνωμοσύνην μου προς τον Αρχηγόν της Ιταλικής Κυβερνήσεως διά το πολύτιμον δείγμα των φιλικών διαθέσεών του και της εμπιστοσύνης προς την Ελλάδα, το οποίον παρέστησε, δεχθείς διά του υπογραφέντος συμφώνου, όπως πάσα οικδήποτε διαφορά, δυναμένη ενδεχομένως να αναφυή εις το μέλλον μεταξύ των δύο Κρατών, υποβάλλεται εις την διαδικασίαν της αποπείρας συνδιαλλαγής και εν αποτυχία εις διαιτησίαν.

Είμαι εξ ίσου ευτυχής δυνάμενος να διαβεβαιώσω ότι διά του υπογραφέντος εν Βελιγραδίω πρωτοκόλλου ερρυθμίσθησαν όλα τα εκκρεμούντα ζητήματα, άτινα τέως εχώριζαν τας δύο Χώρας και ότι ρυθμιζομένων εντός των προσεχών εβδομάδων των λεπτομερειακών τεχνικών ζητημάτων, άτινα αποτελούν το περιεχόμενον των 5 προσθέτων πρωτοκόλλων τα οποία προ καιρού είχεν υποβάλει ή προκάτοχος Κυβέρνησις εις Βελιγράδιον, θα ρυθμισθούν οριστικώς και τα ζητήματα ταύτα και θα υπογραφή συγχρόνως σύμφωνον φιλίας μεταξύ των δύο Κρατών, ευρυτάτου περιεχομένου, μέλλοντος να αποτελέση το ασφαλές έρεισμα των ευτυχώς αναπτυσσθεισών πατροπαραδότων φιλικών σχέσεων μεταξύ ημών και των προς Βορράν γειτόνων μας.

Επί τη ευκαιρία ταύτη επιθυμώ να απευθύνω δημοσία έπαινον θερμόν προς την διοίκησιν της ζώνης της Θεσσαλονίκης, ήτις διά της καλής οργανώσεως και λειτουργίας της ζώνης ταύτης συνετέλεσε τα μέγιστα εις την ευτυχή εξομάλυνσιν των ωρισταμένων τέως αντιθέσεων μεταξύ Αθηνών και Βελιγραδίου. Όπως με ενθαλπώσεις εις Ηλυσίους ο κ. Μαρίγκοβιτς, τας παρεξηγήσεις εδημιούργησεν ιδίως ή αδυναμία εις την οποίαν κατά τα πρώτα μετά τον πόλεμον έτη ευρισκόμεθα, όπως εξυπηρετήσωμεν αποτελεσματικώς τας ανάγκας του Γιουγκοσλαυϊκού εμπορίου. Η αδυναμία αυτη, όπως έξήγησα, ωφέλησε εις την ανεπάρκειαν του εργασίου σιδηροδρομικού δικτύου, ανεπάρκειαν από την οποίαν υπέφερε και αυτό το Βασίλειον των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων κατά τα πρώτα μετά τον πόλεμον έτη, άλλα την οποίαν ηδυνήθη τοῦτο να αναπληρώση πολύ ενωρίτερον ημών, ούτινες είχομεν να παλαίσωμεν κατά των συνεπειών της Μικρασιατικής καταστροφής και των δυσκολιών τας οποίας εδημιούργησε διά την Ελλάδα ή επί του εδάφους της συρροή ενός και ημίσεως εκατομμυρίου προσφύγων. Ο κ. Μαρίγκοβιτς προσέθετεν ότι εφ' όσον ή ελευθέρα ελληνική ζωνη εξυπηρετεί το γιουγκοσλαυϊκόν εμπόριον τόσον αποτελεσματικώς όσον σήμερον, ή Κυβέρνησις του Βασιλείου των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων δεν προτίθεται να δαπανήση τα σπουδαία ποσά τα οποία χρειάζονται διά την οργάνωσιν της Σερβικής ζώνης, θα προσφεύγη δε εις τοῦτο μόνον εις περίστασιν καθ' ην εις το μέλλον ή Ελληνική ζώνη θα απεδικνύετο ανεπαρκής διά την ικανοποιητικήν εξυπηρέτησιν του εμπορίου των. Την πιθανότητα να παρουσιστή τοιαύτη περίστασις αποκλείει όχι μόνον η μέχρι σήμερον λειτουργία της Ελληνικής ζώνης αλλά και η σταθερά απόφασις της Κυβερνήσεως όπως παράσχη εις την διοίκησιν αυτής όλα τα μέσα όσα είναι αναγκαία διά την καθημερινήν τελειοποίησιν της ζώνης ταύτης, εις τρόπον ώστε να γίνη αύτη συν τω χρόνω εφάμιλλος των από πολλού λειτουργουσών αλλαχού ελευθέρων ζωνών.

Πλην της υπογραφής του συμφώνου φιλίας μεταξύ ημών και του Βασιλείου των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων, θα επιδιώξωμεν, ως εξέθεσα εις τον προγραμματικόν λόγον μου εις Θεσσαλονίκην, την υπογραφήν ομοίου συμφώνου προς την Τουρκίαν, την Βουλγαρίαν και την Αλβανίαν. Η αντάλλαγεισα μετά του Ισμέτ Πασά και του Ρουσδή Βέη αλληλογραφία και ή πρόσκλησις του Ισμέτ Πασά όπως μεταβώ εις Άγκυραν προς υπογραφήν του συμφώνου τούτου, την οποίαν πρόσκλησιν απεδέχθην ήδη, αποδεικνύει ότι ειλικρινέστατος είναι εκατέρωθεν ο πόθος όπως αί σχέσεις ημών ρυθμισθούν επί τη βάσει μιάς εγκαρδίου συνεννοήσεως, ή οποία θα επιτρέψη την ανάπτυξιν των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων επ' ωφελεία και των δύο Κρατών και θα καταστήση αυτά παράγοντας σημαντικωτέρους εις την γενικήν προσπάθειαν προς εξασφάλισιν της ειρήνης εις την έγγυς Ανατολήν. Ως εκ τούτου πρέπει βασίμως να ελπίσωμεν ότι αί κατ' αυτάς επαναλαμβανόμεναι διαπραγματεύσεις προς οριστικήν ρύθμισιν των ζητημάτων, άτινα εγεννήθησαν εκ της συμβάσεως περί ανταλλαγής και των μεταγενεστέρων σχετικών συμφωνιών, θα τερματισθούν αισίως, μολονότι δεν πρέπει να παραγνωρίζωμεν τας δυσχερείας τας οποίας παρουσιάζει ή ρύθμισις ζητήματος θίγοντος τα ιδιωτικά συμφέροντα τόσων μυριάδων πολιτών των δύο χωρών. Ελπίζω να αναγνωρισθή ότι ή ιδιαιτέρα προσοχή μεθ' την οποίαν απέδλεψεν ή Κυβέρνησις εις την οριστικήν ρύθμισιν των προς τους γείτονας σχέσεών μας ανταποκρίνεται εις ζωτικώτατον συμφέρον του Κράτους όπως ήδη εξασφαλιζομένη μονίμως την ειρήνην. Μόνον εντός του πλαισίου αδιαταράκτου ειρήνης θα δυνηθούν και οί άλλοι Βαλκανικοί λαοί και ημείς ειδικώτερον να αφοσιωθώμεν εις το έργον της εσωτερικής αναπλάσεως και της οικονομικής μας ανασυγκροτήσεως. Εκ της δεκαετούς περιόδου των πολέμων εξήλθομεν μετά την μικρασιατικήν καταστροφήν φέροντες τραύματα σοβαρώτερα ίσως από όλους τους άλλους λαούς τους μετασχόντας του πολέμου. Η ολοσχερής επούλωσις των τραυμάτων τούτων μόνον εν μέσω αδιαταράκτου ειρήνης δύναται σταθερώς να επιδιωχθή. Η ρύθμισις άλλως τε των προς τους γείτονας

σχέσεών μας θα καταστήσῃ δυνατὸν τὸν περιορισμὸν τῶν δαπανῶν τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων, ἐντὸς τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπει ἡ ἀνάγκη, εἰς ἣν μὲ εὐρίσκεται ἀφορμὴ καὶ αὐτὸν Κράτος, νὰ μὴ παραμελῇ τὴν ἀπαραίτητον πρὸς κρίναν παρασκευήν του. Εἶναι προφανές, κύριοι, ὅτι ἡ δεκαετὴς πολεμικὴ περιπέτεια, ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας συρροὴ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου προσφύγων ἐδημιούργησαν διὰ τὴν Ἑλλάδα δεινὴν οἰκονομικὴν κρίσιν. Ἡ κρίσις αὕτη συνεχίζεται ἀκόμη καὶ τὸν ἀντὶ κτύπον αὐτῆς αἰσθάνεται ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία ἑνὸς ἑκάστου πολίτου, καὶ μάλιστα τῶν ὀπωρωτέρων τάξεων. Ἀλλ' ἐὰν στρέψωμεν τὸ βλέμμα μας ἀπὸ τὸ ἄμεσον παρὸν πρὸς τὸ ὄχι μακρὰν μέλλον βλέπομεν σημεῖα ἐγγυημένα τὴν ἐπικειμένην ἀνατολὴν μιᾶς καλλιτέρας αὔριον.

Ἡ ὁριστικὴ ἐμπέδωσις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας, τὴν ὁποίαν καθιέρωσαν αἱ τελευταῖαι ἐκλογαί, ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ περιέπωμεν ἐν τούτοις ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, μέχρις ὅτου στερεωθῇ ὁριστικῶς καὶ διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον καὶ αὐτὴ ἡ ἀποθεραπεύσις τοῦ νομίσματος, παρὰ τὰς μεγάλας καὶ ἴσως οὐχὶ ἁπλοῦστε ἀναγκαίας θυσίας ἃς ὁ ἐζηγοράσθη, εἶναι βεβαίως προϋποθέσεις τῆς ταχυτέρας ἐξόδου ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως. Ἀλλὰ τὸ ἐνδιαφέρον σημεῖον διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ προφυγικὸς πληθυσμός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἀπετέλει στοιχεῖον παθητικὸν διὰ τὴν χώραν καὶ διὰ τὸν ὁποῖον καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιβάλλονται θυσίαι μεγάλαι, ἤρχισε νὰ ἀποβάλλῃ στοιχεῖον ἐνεργητικόν. Καὶ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἀπὸ ποῖον ἐν συνόλῳ θαυμάσιον ἀνθρώπινον ὑλικὸν ἀποτελεῖται ὁ πληθυσμὸς οὗτος, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν βεβαίως ὅτι ἡ Ἑλλὰς μὲ τὴν σημερινὴν σύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ της δύναται νὰ ἀποβλέπῃ πρὸς τὸ μέλλον μὲ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην. Ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτὴ ἂς μᾶς κάμῃ νὰ ὑποστῶμεν καρτερικῶς τὰς παροδικὰς δυσχερείας ἐντὸς τῶν ὁποίων παλαίομεν. Δίδω τὴν ἐπίσημον βεβαίωσιν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ κάμῃ ὅ,τι ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτᾶται ὅπως διευκολύνῃ τὴν ταχυτέραν ἔξοδον τῆς χώρας ἀπὸ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, ἐντὸς τῶν ὁποίων παλαίει σήμερον. Δίδω τὴν προσωπικὴν ἀκόμη βεβαίωσιν ὅτι κανὲν ἐλατήριον ἄλλο ἀπὸ τὸ κοινὸν συμφέρον δὲν θὰ ρυθμίσῃ ποτὲ καμμίαν πολιτικήν μου ἐνέργειαν. Ὑπενθυμίζω μόνον τί εἶπα εἰς τὸν ἐπίλογον τοῦ προγραμματικοῦ λόγου ποῦ ἐξεφώνησα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν. «Ὡς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ λόγου μου», ἔλεγα, «ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένετε νὰ κατορθώσω θαύματα. Κανένα φάρμακον ἀμέσου θεραπείας μιᾶς χρονίας ἀσθενείας δὲν εὑρέθηκεν ἀκόμη. Ὑπόσχομαι μόνον εἰς τὸν λαόν, ἐὰν μὲ ἐνισχύσῃ, ἀποστέλλων εἰς τὴν Βουλὴν ἰσχυρὰν πλειοψηφίαν, διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός μου, νὰ τὸν ὁδηγήσω μὲ σταθερὰν πάντοτε χεῖρα εἰς τὴν ὁδὸν ἡ ὁποία θὰ τὸν φέρῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς τὸ τέρμα τὸ ὁποῖον διέγραφα πρὸ μικροῦ. Ἡ τετραετία τῆς προσεχοῦς βουλευτικῆς περιόδου θὰ εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα τοῦτο, καὶ ὅταν φθάσωμεν εἰς αὐτὸ καὶ συγκρίνωμεν τὴν τότε Ἑλλάδα πρὸς τὴν σημερινὴν θὰ τὴν εὕρωμεν ἀγνώριστον». Τὴν ἐξουσίαν ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις μόλις πρὸ 110 ἡμερῶν ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 45 καταναλώθησαν μὲ τὰς ἐκλογάς. Ὅποιος ἐπερίμενεν ὅτι εἰς τὸ διάστημα τῶν ὑποleιπομένων 65 ἡμερῶν θὰ κατώρθωνα νὰ κάμω τὴν Ἑλλάδα ἀγνώριστον, ὅπως προεῖπα ὅτι θὰ γείνῃ αὕτη ἐντὸς μιᾶς τετραετίας, θὰ εἶναι ἄνθρωπος πολὺ ἀφελής. Ἀλλὰ κάθε ἄνθρωπος καλῆς πίστεως θὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ ἐνέργεια κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα δὲν διέψευσε οὔτε τὰς κυβερνητικὰς ἐπαγγελίας οὔτε τὴν ἐκδηλωθεῖσαν λαϊκὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε κυβερνητικὴ δρᾶσις ἀποδεικνύει τοὐναντίον καὶ τὴν ἀτύφασιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ πραγματοποιήσῃ, τὸ διὰ τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ ἐγκριθὲν πρόγραμμά της καὶ τὴν πεποίθησίν της ὅτι ἔχει τὴν ἀναγκαίου πρὸς τοῦτο δύναμιν, τὴν ὁποίαν στηρίζει ἐπὶ τῆς παννηγυρικῶς ἐνδηλοθείσης λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς διεπρανώθη ζωηρότερον παρὰ ποτὲ τὸ δημοκρατικὸν φρόνημα τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐφανέρωσε σαφῆ τὴν θέλησίν του ὅπως τεθῇ ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὰς καθεστωτικὰς διαφορὰς καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἀνωμαλίας, διὰ νὰ ἠμποέσουν οἱ διαχειριζόμενοι τὴν ἐξουσίαν ἀπερίσπαστοι καὶ χωρὶς χρονοτριβὰς ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐπιδιώξουν τὴν σύσταξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπομένων θεμελιωδῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν εἰς τὴν ἐπικρατεστέραν διὰ τὰς λαϊκὰς ἀνάγκας λειτουργίαν τῆς ὅλης πολιτείας καὶ ἰδίως εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τῶν ζωτικῶν ὅρων τοῦ λαοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀφιερωθοῦν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν ὅρων Διεθνοῦς σχέσεως, ἐξασφαλιζόντων τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν λαῶν ἰδίως εἰς τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν ὅπου ἡμεῖς εὑρισκόμεθα καὶ ἐσεῖς. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον διάστημα, τὸ ὁποῖον διέρρευσεν ἀφ' ἧς εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν παρὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Προέδρου αὐτῆς καὶ μερικῶν ἐκ τῶν Μελῶν της κατώρθωσε νὰ ἀναπτύξῃ θαυμαστὴν δραστηριότητα εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων καὶ εἰς τὴν χάραξιν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, εἰλικρινοῦς, σαφοῦς, ἀνταποκρινομένης καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰς φιλειρηνικὰς ἀπαιτήσεις τῆς διεθνοῦς δημοσίας γνώμης. Μὲ γενικὴν εὐχαρίστησιν ἔγνωμεν ἀπὸ τὸν λαὸν ἀποδεκτὴ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ Συμφώνου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπισημοποιήθησαν αἱ φιλικαὶ σχέσεις τῶν δύο λαῶν καὶ ἐδημιουργήθησαν καὶ στενώτεροι δεσμοὶ φιλίας μεταξὺ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλουν καὶ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῶν δύο Χωρῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ παλαιὰ δρᾶσις καὶ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῶν δύο συγγενῶν λαῶν. Αἱ σχέσεις αὐταὶ ἐὰν ἐπεσκιάσθησαν εἰς τὸ παρελθόν, ἐπεσκιάσθησαν παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὸν ὅτι κυριάρχουν αἰσθήματα εἰθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἑνότητος, ἅτινα ἐπεσφράγισαν μακροὶ ἀγῶνες καὶ θυσίαι. Ὀρθῶς ἐτονίσθη ἤδη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τὸ Σύμφωνον φιλίας μετὰ τῆς Ἰταλίας δὲν στρέφεται ἐναντίον οὐδενὸς ἄλλου Κράτους, ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης καὶ εἰς τὴν σύναψιν στενῶν φιλικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν, οὐδὲ ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ χαλαρωθοῦν παντάπασιν οἱ πατροπαράδοτοι δεσμοὶ φιλίας, οἱ ὁποῖοι συνδέουν τὴν Ἑλλάδα μὲ τὰς δύο μεγάλας Δυτικὰς Δυνάμεις, τὰς ἄλλοτε ἐγγυητρίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῶν ὁποίων δεσμῶν ἐπιθυμεῖ τὴν διατήρησιν ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ἐχρειάσθη ἡ δεξιότης καὶ τὸ κῦρος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἀποφευχθῇ πᾶσα σχετικὴ παρεξήγησις εἰς τὰς δυτικὰς μεγάλας Δυνάμεις. Εὐτυχῶς ἐπετεύχθη ἐπίσης ἀποφυγὴ οἱασδήποτε ἀναλόγου παρεξηγήσεως τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ Συμφώνου εἰς τὴν Γιουγκοσλαΐαν καὶ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ ἱκανοποίησιν ἤκουσεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ἐτέθησαν αἱ βάσεις λύσεως τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σερβίας καὶ συνάψεως ἰδιαιτέρου Συμφώνου φιλίας καὶ διαιτησίας μεταξύ των. Μὲ τὸν Σερβικὸν λαὸν μᾶς συνδέουν κοιναὶ ἐξωτερικαὶ τύχαι καὶ ἀγῶνες, συγγενεῖς παραδόσεις καὶ ταὐτότης συμφερόντων. Καὶ δι' αὐτὸ μὲ λύπην του εἶδεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν λῆξιν τῆς ἑλληνοσερβικῆς συμμαχίας. Ἡμεῖς ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀναγνωρίζομεν ὅτι κατέχομεν ἐδάφη προνομιακὰ ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνιακῆς καὶ ἔχομεν ὅλην τὴν προθυμίαν, ὅπως ἄλλως τε ἡ διεθνὴς ἀλληλεγγύη ἐπιβάλλει, νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν μὴ στενοχωροῦντες ἢ δυσχεραίνοντες τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν περιοίκων λαῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Σερβικοῦ λαοῦ.

Δι' αὐτὸ ἐπελέξαμεν πάντοτε προθυμίαν ὅπως παρέχωμεν ὅλας τὰς δυνατὰς εὐκολίας εἰς αὐτὸν ὑπὸ τὸν ὅρον αἱ εὐκολίαι αὐταὶ νὰ μὴ ἐξέρχωνται τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη ἱκανοποιήσεως πραγματικῶν ἀναγκῶν καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ προσβάλλωνται τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἀποφεύγωνται αἱ ἀφορμαὶ διεθνῶν προστριβῶν. Εἶναι εὐτύχημα ὅτι ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Σερβίαν ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῶν δικαιωμάτων τῆς γείτονος Ἠπείρου, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐλευθέραν σερβικὴν ζώνην καὶ εἰς τὴν γραμμὴν Θεσσαλονίκης Γευγελῆ, οὐκ ἐπεδιώκετο ἄλλοτε. Δὲν ἔχει σήμερον κανένα σκοπὸν καὶ θὰ συνετέλει μόνον εἰς τὸ νὰ δημιουργῇ προστριβὰς μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν. Τοιουτοτρόπως ἐλύθησαν τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα παρενέβαλλοντο εἰς τὴν ἐπαναστύνδεσιν στενῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ Γιουγκοσλαυίας καὶ Ἑλλάδος. Μὲ μεγάλην ἐπίσης εὐχαρίστησιν ἠκούσθη ὅτι ἐπιδιώκεται ἐκτὸς τοῦ Συμφώνου μὲ τὴν Σερβίαν καὶ τοῦ Συμφώνου μὲ τὴν Ρουμανίαν, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἤδη συνάψει, ἐπιδιώκεται ἡ σύναψις Συμφώνων φιλίας καὶ διαιτησίας καὶ ἡ ἐπίλυσις τῶν τυχὸν ἐκκρεμῶν ζητημάτων μετὰ τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Κρατῶν, τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας συμπεριλαμβανομένης. Ὁ χρόνος εὐτυχῶς συνετέλεσεν ὥστε νὰ σβεσθῇ τὸ μῖσος τὸ φυλετικόν, τὸ ὁποῖον διῄρει τοὺς δύο λαοὺς καὶ νὰ προβληθοῦν τὰ κοινὰ συμφέροντα, οἱ κοινοὶ δεσμοί, οἱ ὁποῖοι συνδέουν τοὺς δύο λαούς, τοὺς ὁποίους τίποτε πλέον δὲν χωρίζει, ἀφοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ἓν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐγκαταλείφθη ὁριστικῶς κάθε ἰδέα ἐδαφικῆς ἐπεκτάσεως. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Τουρκικὴν Πρωτεύουσαν θὰ κατορθωθῇ ὥστε ὅλα τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν, τὰ ὁποῖα ἀφορῶν οὐσιαστικώτατα ζητήματα, νὰ λυθοῦν ἱκανοποιητικῶς καὶ νὰ τεθοῦν ἀσφαλεῖς ὅασεις δεσμῶν στενῆς φιλίας μεταξὺ τῶν δύο Δημοκρατιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ συντελέσουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης ἢ τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν. Καὶ λέγω τοῦτο διότι ἐλπίζω ὅτι τὰ Σύμφωνα μεταξὺ τῶν διαφόρων Βαλκανικῶν Κρατῶν ἀποτελοῦν τὸ προοίμιον μιᾶς γενικωτέρας κοινῆς συνεννοήσεως καὶ συνασπισμοῦ τῶν Κρατῶν τούτων πρὸς πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου φιλειρηνικοῦ σκοποῦ μὲ τὰ μονομερῆ σύμφωνα. Τοιαύτη ἐξωτερικὴ πολιτικὴ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἐπιδοκιμάζεται ἀπὸ ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος καὶ πολὺ δικαίως ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξῆρε τὴν μεγίστην σημασίαν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς κατευθύνσεως, ἡ ὁποία, ἐνῷ δὲν μετατοπίζει τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Ἑλλάς, ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1912, τὴν εὐρύνει καὶ τὴν προσαρμόζει μὲ τὰς πολεμικὰς συνθήκας καὶ ἀντιλήψεις.

Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠθέλησε σήμερον νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐκθέτων τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ διὰ μακρῶν τὴν ἐξέθεσε κατὰ τὸ προεκλογικὸν στάδιον. Τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀφορῶν τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν εἶναι ὁμολογουμένως πλούσιον καὶ ἄξιον προσοχῆς πολλῆς. Εἶναι ὅμως φυσικὸν ἐπὶ ὅλων τῶν σημείων προγράμματος ἀποβλέποντος εἰς μακρὰν Κυβερνητικὴν δρᾶσιν νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ συμφωνήσουν ὅλα τὰ κόμματα, νὰ μὴ εἶναι εὔκολον νὰ συμφωνήσουν καὶ δύο κἂν κόμματα.

Εἶναι φυσικὸν ἐπὶ παραδείγματι ἡμεῖς οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Δημοκρατικὴν Ἕνωσιν, θεωροῦντες ὅτι ἡ Δημοκρατία πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ εἰς τὴν ἀπάλυνσιν καὶ ἄρσιν τῶν πολιτικῶν διαφορῶν καὶ νὰ ἔχῃ ὡς πρώτιστον σκοπὸν τὴν συνεχῆ καὶ συστηματικὴν ἐξύψωσιν τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων, ἰδίως τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, νὰ εἴμεθα ριζοσπαστικώτεροι εἰς ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν ἐκδημοκρατισμὸν τοῦ δημοσίου βίου, προστασίαν τῶν μικρῶν γεωργῶν, τὴν ἐνίσχυσιν καὶ γενίκευσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἰς πλείστα ἄρθρα τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος συμπίπτουν αἱ ἀντιλήψεις ἡμῶν, καὶ καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων συμφωνοῦμεν τοὐλάχιστον κατ' ἀρχήν.

Ἡ σύνταξις δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς ἠγωνίσθημεν, ἀποτελεῖ ὄχι μόνον ἐπιταγὴν συνταγματικήν, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκην τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισαν ὅλα τὰ κόμματα πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ Πολιτεύματος καὶ πρὸς πλέον εὐρύθμον λειτουργίαν αὐτοῦ.

Ἡ διοικητικὴ ἀποκέντρωσις καὶ ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις ποῦ ἀποτελοῦν ἐπίσης καὶ ἰδικούς μας σκοποὺς εἶναι ἕνας δικαίως πόθος τοῦ λαοῦ, ἰδίως τοῦ λαοῦ τῶν Νέων Χωρῶν, διότι δι' αὐτῶν μόνον θὰ κατορθωθῇ νὰ γίνῃ προσιτώτερον τὸ Κράτος εἰς τοὺς πολίτας, νὰ ἐξυπηρετηθοῦν τὰ τοπικὰ συμφέροντα, νὰ γίνῃ πληρεστέρα ἡ ἐλευθερία τῶν πολιτῶν καὶ νὰ περιορισθῇ ἡ γραφειοκρατία.

Ἐπίτηδες ὅσα προεκλογικῶς ἀνέπτυξεν ἡ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὴν συνέχισιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς ἠγωνίσθημεν, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐπιτάχυνσιν καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως, ὡς πρὸς τὴν ἐξύψωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τὴν καλλιτέρευσιν τῶν ζωτικῶν συνθηκῶν τοῦ λαοῦ, εἶναι ζητήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων συμφωνοῦμεν.

Ἐὰν ὅλα αὐτὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν καταλλήλως θὰ ἀρχίσῃ εἰς τὸν τόπον μας μία νέα περίοδος προόδου καὶ εὐημερίας. Καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ὅσων ἐξέθεσα ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις θὰ περιμένῃ καὶ διὰ τῆς ἰδικῆς της ἐμπιστοσύνης τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ προσπαθήσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ τὴν συντρέξῃ εἰς τὸ ἔργον της.

Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις, τὴν ὁποίαν μὲ τόσην ἐμπιστοσύνην περιέβαλεν ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ θὰ ἐξετάζῃ ἀμερολήπτως καὶ τὰς διαφορὰς πρὸς τὰς ἰδικάς της ἀπόψεις τῶν ἄλλων κομμάτων καὶ δὲν θὰ δυσκολεύεται νὰ ἀποδέχεται αὐτάς, ὁπόταν πείθεται ὅτι εἶναι ὀρθαί.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξυψωθῇ ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία καὶ θὰ εἶναι πλέον καρποφόρον τὸ ἔργον της. Ἔτσι θὰ ἔχῃ νόημα καὶ θὰ γίνῃ γενικώτερον ἀποδεκτὴ ἡ προσπάθεια ὅπως ἀποβοῦν οὐσιαστικώτεραι, θετικώτεραι αἱ συζητήσεις τῆς Βουλῆς.

Ὅταν οἱ ἐγγύτατοι σκοποὶ τῶν διαφόρων κομμάτων ἀπέχουν ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων, ὁπόταν εἶναι τόσον εὐκολον νὰ διασαφηνίζωνται αἱ ἀντίθετοι ἀπόψεις καὶ νὰ λύωνται αἱ διαφοραὶ δι' ἀποφάσεων τοῦ Σώματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, εἶναι δυνατὸν ν' ἀναπτυχθῇ μεταξύ μῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους περιμένει ὁ λαὸς νὰ τοῦ παρασκευάσωμεν καλλιτέρας ἡμέρας, πνεῦμα γενικωτέρας συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ νὰ τονωθῇ ἡ πίστις τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν Πολίτευμα καὶ εἰς τοὺς Δημοκρατικοὺς θεσμούς. Ἀλλὰ ὑποθέτω ὅτι δὲν ἔχει κανεὶς εἰς αὐτὴν τὴν αἴθουσαν ἀνάγκην νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ ἐμὲ ὅτι κύριον στοιχεῖον πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τοῦ πνεύματος τῆς γενικωτέρας συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας εἶναι ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων ἀλλήλων καὶ ἡ πιστὴ παρ' ὅλων τήρησις τοῦ Δημοκρατικοῦ Συντάγματος. (Χειροκροτήματα).

Παν. Τσαλδάρης. Ἡ Κυβέρνησις δὲν προέβη εἰς ἐκτενεῖς Κυβερνητικὰς δηλώσεις εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἔργου της. Ἀνεφέρθη εἰς τὸ προεκλογικὸν πρόγραμμά της καὶ προέβη εἰς ἀνακοινώσεις σχετικὰς πρὸς ἐνεργείας της ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν. Ἄλλοτε ἄλλως εἰθίστο. Αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς ἐπικρατησάσης πολιτικῆς μερίδος κατὰ τὰς ἐκλογάς, τῆς ἀναλαμβανούσης τὴν Κυβέρνησιν, χρησιμεύουν ὡς γενικὴ εἰσήγησις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν τότε ἐπηγγέλθη. Λέγων τοῦτο δὲν ἐννοῶ νὰ ψέξω τὴν Κυβέρνησιν, ἀφοῦ ἀμέσως προσέθηκεν ὅτι

οἱ κ. κ. ὑπουργοὶ θὰ προσαγάγωσιν ἀμέσως καὶ διαδοχικῶς τὰ μέτρα ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐπαγγελθεῖσα προεκλογικῶς πολιτική της. Τότε δὲ θὰ παραχθῇ ὁσάκις ἡ εὐκαιρία καὶ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ ἐκφέρῃ τὰς ἐπὶ τούτων γνώμας της, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἐπιλαλουμένων ζητημάτων. Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τετράμηνον περίπου διατελοῦσα εἰς τὴν ἀρχήν, ζωηρότερον ὁσάκις παντὸς ἄλλου ἀντιλαμβάνεται τὰς ἀνάγκας αἱ ὁποῖαι τόσον ὀλοθέως θίγουσι τὸν λαὸν ὡς πρὸς ὡρισμένα θέματα καὶ ἰδίᾳ τὰ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς. Καὶ μετὰ ἱκανοποιήσεως ἤκουσα ὄχι μόνον ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς πολίτης, ὅτι θὰ προσαχθῶσι νομοθετήματα ἀνορθοῦντα τὴν ἀνακοῦφισιν ἐκ τῶν ἀρῶν τοῦ δίου καὶ δὴ εἰς αὐτὸν τὸν ἄρτον ἀναγόμενα. Γνωρίζει ἀσφαλῶς ἡ Βουλὴ πόσον θὰ μᾶς εὐρῇ συντόμους ἡ Κυβέρνησις εἰς τὰ τοιαῦτης φύσεως οἰκονομικά της μέτρα καὶ προεξωρλημένην ἤδη ἔχει τὴν γνώμην μας καὶ ἐπὶ ἄλλων σπουδαίων οἰκονομικῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα τὴν ἀπησχόλησαν προεκλογικῶς, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἠσχολήθημεν καὶ ἐκτὸς ταύτης, ὅτε ἡ ἀντίθετος ἐφημερίζετο λύσις παρὰ Κυβερνήσεως, εἰς ἣν μετεῖχε τότε καὶ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Θὰ μᾶς εὑρῇ καὶ πάλιν συνηγόρους, ἐφ' ὅσον ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ θεραπεία τῶν προηγουμένων σχλημάτων, δὲν θὰ εἶνε κίνδυνος νὰ ἐπιφέρῃ ἄλλας ζημίας ἴσως μείζονας τῆς ἐπανορθουμένης. Ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν πικρὰν πεῖραν, τὴν πικροτάτην τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκ τῆς πολιτικῆς τοῦ παρελθόντος, ὡς ἐκ τῆς διαστάσεως τῶν κατ' αὐτὴν πολιτικῶν γνωμῶν καὶ διαστάσεως ὀξείας, οἵα τότε ἐξεδηλώθη, θεωρῶ εὐτύχημα ὅτι καὶ ἡ νῦν Κυβέρνησις ἀκολουθεῖ τὴν χαραχθεῖσαν πολιτικὴν ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν τῆς Βουλῆς περίοδον Κυβερνήσεως, καθ' ἣν ἐξεπροσωποῦντο ὅλα τὰ τότε ὀργανωμένα κόμματα, τὴν πολιτικὴν τῆς εἰρήνης μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν καὶ ἰδίᾳ μετὰ τῶν ὁμόρων Κρατῶν, τὴν ἐξυπηρετουμένην διὰ τῶν συμφώνων φιλίας καὶ διαιτησίας. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς πολιτικῆς ταύτης ὑπὸ τῆς νῦν Κυβερνήσεως θὰ ἐπιζητηθῶσιν οἱ ὅροι ἐκεῖνοι διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξυπηρετηθῶσι τὰ συμφέροντα καὶ ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων λαῶν μεθ' ὧν συμβαλλόμεθα ὑπὸ τὸν ὅρον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον πάντες ἐνοοῦμεν, ὅτι οὔτε ἀφορμαὶ συγκρούσεων θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ προκύψωσιν ἐκ τῶν συμφωνιῶν ἐκείνων ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς οἱονδήποτε καὶ ἄνευ θυσιῶν μὴ ἀνεκτῶν εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν.

Δὲν νομίζω προσῆκον σήμερον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς εὐρυτέρας συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων. Ἡ Κυβέρνησις θὰ φέρῃ βεβαίως τὰς συμφωνίας ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας προέβη ἤδη ἢ πρόκειται νὰ προβῇ πρὸς κύρωσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, θὰ ἐκθέσῃ τὰ ἐπὶ τούτων τελεσθέντα καὶ τὰς σχέσεις αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν διαφόρων ὅρων, ἵνα ἡ Βουλὴ ἐν πλήρει γνώσει τῆς καταστάσεως συζητήσῃ ἐπὶ τούτων. Ὄχι δὲ μόνον ἄκαιρος εἶναι ἤδη οἱαδήποτε συζήτησις ἀλλ' ἴσως καὶ ἐπιζημία ἐφ' ὅσον ἀκόμη ἔχομεν ἐκκρεμῆ ζητήματα ὑπὸ διαπραγμάτευσιν. Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν προέβη εἰς ἄλλας δηλώσεις νομίζω ὅτι δὲν εἶναι καθῆκον τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ ἐκφράσῃ αὕτη οὔτε μέτρα ἴδια οὔτε ποίαν στάσιν θὰ λάβῃ ἐπὶ τοῦ προεκλογικοῦ γενικώτερον τῆς Κυβερνήσεως προγράμματος. Ἓν μόνον ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἔχω σαφῆ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν οὐσιωδῶν ἐκείνων ζητημάτων τῶν ὁποίων ταχεῖαν λύσιν τὴν ρύθμισιν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Καὶ ταύτην ἔχων τὴν ἀντίληψιν ὀφείλω νὰ δηλώσω εἰς διατυπωθεῖσαν γενικώτερον ὑπόνοιαν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις, ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν μερίδα τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, οὐδὲν σκέπτεται νὰ παρεμβάλῃ πρόσκομμα εἰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος. (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν ἦτο ὑπόνοια, κύριε συνάδελφε.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ πλειοψηφία ἡ μεγάλη τῆς Βουλῆς μὲ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς εἶναι ἐλευθέρα νὰ πράξῃ τὸ ἔργον της. Διὰ τοῦτο δὲν θεωρῶ προσῆκον νὰ ἀπασχολήσω ἤδη τὴν Βουλὴν οὔτε μὲ ζητήματα ἀναγόμενα εἰς ἐρμηνείαν τοιαύτην ἢ τοιαύτην τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ, οὔτε μὲ ζητήματα ἀναγόμενα εἰς ἐνεργείας ἀφορώσας τὴν ἄνοδον τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὰς ἐνεργηθείσας ἐκλογάς, μολονότι καθῆκον τῆς ἀντιπολιτεύσεως θὰ ἦτο νὰ πράξῃ τοῦτο. Παρὰ πάντα δὲ τὴν διάστασιν καὶ παρὰ πᾶσαν ἄλλην ἀντίθεσιν ἡ ὁποία γεννᾷζει τὴν πολιτικὴν μερίδα ἣν ἐκπροσωπῶ ἀπὸ τὴν νῦν Κυβέρνησιν, ἡ μερὶς αὕτη θὰ χορηγιστοιήσῃ ὅλας τὰς δυνάμεις καὶ ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα τῇ παρέχει τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα ὅπως προχωρῶσι κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀλλ' ἐν ταυτῷ ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι θὰ πραισπίστῃ καὶ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ θεσμοῦ, διότι μόνον διὰ τούτου παρὰ πάσαν ἰσχυρὰν ἀντιπολίτευσιν, δύνανται πραγματικῶς νὰ ἐξασφαλισθῶσι καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἀκόμη τὰ συμφέροντα τῆς χώρας.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ λάβω τὸν λόγον τόσον μᾶλλον ὅσον ἐκ τῆς ψηφοφορίας τῆς προεδρικῆς ἐκλογῆς κατεδείχθη ὅτι τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς Βουλῆς παρέχει τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἠπειρᾶτισα νὰ ἀνέλθω ἐπὶ τὸ βῆμα ἐπ' ὀλίγον διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν φιλόφρονα μνείαν, τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ κάμῃ, ἐνώπιον τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς χαραχθείσης ἀπὸ τὰς προηγουμένας Κυβερνήσεις, τῆς ὁποίας τὸ βάρος τῆς διαχειρίσεως συνέπιπτε νὰ ἀναπεθῇ εἰς τὸν ὁμιλοῦντα ἐνώπιον ὑμῶν. Ἐπροσπάθησα ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὅπως ἡ ἐξωτερικὴ ἐκείνη πολιτικὴ χαραχθῇ τῇ κοινῇ συναινέσει πάντων τῶν κομμάτων, καὶ ὑποστηρίξει δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ νῦν Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐχαράχθη πράγματι μὲ γραμμὴν εἰλικρινείας, ἡ ὁποία ἔκτοτε ἠκολουθήθη καὶ ἡ ὁποία ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς δὲν ἔχει διαφορὰς παρὰ ἐκείνας τὰς ὁποίας προσέδωκεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τὸ ἀναμφισβήτητον κῦρος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, αἱ παρελθοῦσαι ὑπηρεσίαι αὐτοῦ, ἡ δεξιότης του ἡ ἀναμφισβήτητος περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ ἡ πεῖρα αὐτοῦ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἡ παγίωσις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἐπελθοῦσα ἐντύπωσις εἰς τοὺς διεθνεῖς κύκλους ὅτι ἐξέλιπον πλέον ζητήματα πολιτειακὰ δυνάμενα νὰ φέρωσιν ἀνατροπὰς ἐπηρεαζούσας καὶ τὰς ἐξωτερικὰς ἡμῶν σχέσεις. Καὶ ἐπὶ πλέον ἡ ἀπέραντος ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔδωκεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὥπλισεν αὐτὸν μὲ πρόσθετον κῦρος. Ὅ,τι δὲ ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι πασῶν τῶν μερίδων τῶν πολιτικῶν ἡ πρόθεσις θὰ εἶναι νὰ βοηθήσουν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ δυσχερέστατον αὐτῆς ἔργον συντελοῦνται κατὰ τὸ δυνατὸν ὅπως αἱ ἀτέλειαι τὰς ὁποίας κάθε ἀνθρώπινον ἔργον ἔχει, καταστῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτεραι. Καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ τελειώσω ἐπεθύμουν νὰ εἶπω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ Βουλὴ οὐδέποτε ὑπέστη ἀνίαν ἀπὸ ἔλλειψιν Νομοθετικῆς ἐργασίας, τοὐναντίον συνδόναι μακραὶ νομοσχεδίων πρὸς συζήτησιν ἀπήρτιζον τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Τὸ δυστύχημα ἦτο ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως κοινοβουλευτικῶν ἐλευθεριῶν ἐγένοντο μακρόσταται συζητήσεις ἄσκοποι συνήθως, φέρουσαι τὸν κάματον εἰς τὴν διάνοιαν καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὸ σῶμα. Διὰ τοῦτο θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ συστήσω ὅπως ἐκ τῶν πρώτων ἔργων τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς κοινοβουλευτισμὸν ἔργων καὶ νὰ παύσωμεν νὰ εὐρισκώμεθα κοινοβουλευτικοὶ λόγων. Ταῦτα μόνον εἶχον νὰ εἴπω. (Χειροκροτήματα).

Ἐλευθέριος Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς). Ἐὰν ἄλλος

δὲν ζητεῖ τὸν λόγον θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἰπω δύο λέξεις εἰς τὸ τέλος, ἐπεθύμουν νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλὴν καὶ ἰδιαιτέρως τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἡ ἀγόρευσίς μου δὲν περιεῖχε καμένα ὑπαινιγμὸν κατὰ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐὰν εἶπον ὅτι ἐβαρύνθην διὰ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωσεν ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἄλλο μνημονεύω τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ διὰ νὰ ἀναγνωρίσω τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπιφέλλει αὐτὴ αὐτὴ ἡ μεγάλη πλειοψηφία, σκοπός μου δὲν ἦτο καθόλου νὰ ὑπαινιχθῶ ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως. Ὡμίλησα περὶ ἀντιπράξεως ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ παρουσιασθῇ, καὶ εἶπον «ὅθεν δήποτε» προερχομένη δηλαδὴ συνήθως αἱ Κυβερνήσεις ἐπικαλοῦνται διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματός των τὴν ἀντιπολίτευσιν, τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς πλειοψηφίας καὶ ἄλλους τοιούτους ἰσχυρισμοὺς καὶ ἤθελα νὰ εἴπω ὅτι τοιαῦτα ἐπιχειρήματα ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν ἐπιτρέπει νὰ μεταχειρισθῇ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ οὔτε σκοπὸν ἔχει νὰ μεταχειρισθῇ τοιαῦτα. Ὅταν δὲ εἶπον τὴν λέξιν «ὅθεν δήποτε» ἐνόμιζον ὅτι δὲν θὰ παρεξηγεῖτο ἡ λέξις ἐὰν ἐβλέπατε τὸν λόγον μου ἐν Ἰωαννίνοις θὰ ἠδύνασθε νὰ ἐννοήσητε τί σημαίνει ἡ λέξις, ἐζήτησα μεγάλην πλειοψηφίαν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, διὰ νὰ δύναμαι νὰ ἐπιφέλλω τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός μου κατόπιν τῶν τροποποιήσεων τὰς ὁποίας θὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησις, ὄχι μόνον κατὰ ἐνδεχομένης ἀντιπράξεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν δυσχερειῶν τὰς ὁποίας ἠδύναντο νὰ μοῦ παρεμφέλλουν οἱ φίλοι μου.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔχω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς λαβόντας τὸν λόγον ῥήτορας καὶ νὰ διαβεβαιώσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀκούσῃ ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις καὶ ὅλας τὰς παρατηρήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ διατυπωθοῦν κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων ἐκ μέρους τῶν πολιτικῶν μερίδων μὲ τὴν μεγαλυτέραν προσοχήν, νομίζω δὲ ὅτι ἐκ τοῦ παρελθόντος οἱ ἀπὸ μακροῦ παριστάμενοι εἰς τὴν αὐθουσαν ταύτην γνωρίζουν ὅτι δὲν ἔχω ἐλάττωμα νὰ πιστεύω ὅτι τὰ ἔργα τὰ νομοθετικὰ τὰ ὁποῖα παρουσιάζει εἰς τὴν Βουλὴν ἡ Κυβέρνησίς μου εἶναι τέλεια. Εἰς περιστάσεις παρελθούσας ἐδόθη εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν, ὅσοι παρέστησαν ἄλλοτε ἐνταῦθα, μὲ πόσην προθυμίαν ἐσπευσα πάντοτε νὰ ἀποδεχθῶ τὰς εὐλόγους παρατηρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγίνοντο ἀπὸ τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς. Καὶ τώρα δύναμαι νὰ δεδικαιώσω ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα ὅτι αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ πρυτανεύσῃ κατὰ τὰς συζητήσεις καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀκολουθεῖται ἀπὸ μίαν ὀγκώδη πλειοψηφίαν συναισθάνομαι καὶ ἐγὼ καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὅτι μᾶς ἐπιφέλλεται νὰ ἀκούωμεν μετὰ μεγαλυτέρας ἀνάμη προσοχῆς ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ διατυπωθοῦν κατὰ τῶν νομοσχεδίων μας.

Εἶναι οὐδέκαια φυσικὸν ὅτι ἂν δὲν μπορεῖτε νὰ μᾶς πείσητε θὰ ἰσχύσῃ ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ νὰ εἰσθε οὐδέκαιοι ὅτι θὰ ἐπιδειχθῇ ἐκ μέρους ἡμῶν ὁλη ἡ ἀγαθὴ διάθεσις ὅπως ἐξετάσωμεν μὲ ὅλην τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν τὰς προβληθησομένας ἀντιρρήσεις ὑπὸ τὸ πνεῦμα ὅπως τὰ νομοσχέδια ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερα καὶ ἐξυπηρετοῦντα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Μηδενὸς ἑτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον ὁ κ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ καὶ ἡ Βουλὴ δέχεται δι' ἀναστάσεως τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐκφράζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην της πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει τὸν λόγον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. (Ὑπ. Ἐσωτερικῶν). Λαμβάνω, λέγει, τὴν τιμὴν νὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν τὸ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῶν διαταγμάτων περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἅμα τῷ σχηματισμῷ της συγκροτηθεῖσα μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀποταθῇ ἀμέσως πρὸς τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν καὶ διότι εἶχεν εὐρεθῇ πρὸ ἀνυπαρξίας ἐλογιμου νόμου καὶ διότι εἶχε σταθερὰν τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος ὡς πρὸς τὸ σύστημα τὸ δυνάμενον νὰ ἐγγυηθῇ καὶ νὰ ὑποσυθήσῃ τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα καὶ νὰ ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν χώραν στρατιωτικὰς διατοριάς καὶ ναυτικὰς στάσεις, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀναλάβῃ ὁλόκληρον τὴν εὐθύνην καὶ νὰ ὑποδάλῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὸ διάταγμα τοῦ ὁποίου τὴν ψῆφισιν ἐπιδιώκει σήμερον παρὰ τῆς Βουλῆς, προσθέσασα μάλιστα ὅτι ἐκ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ὁ περαιτέρω βίος αὐτῆς ἐν τῇ Κυβερνήσει.

Εὐτύχημα, κ. βουλευταί, ὅτι ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ πολιτικὴ διορατικότης τοῦ ναυάρχου Κουντουριώτη τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν γνωστὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία δὲν θὰ φέρῃ ἀνωμαλίας εἰς τὴν χώραν, ἀνωμαλίας διὰ τὰς ὁποίας, πλὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπὸ συνειδότος ἀπέδλεπον εἰς τὸ ἀναλογιστὸν σύστημα, ὑπεύθυνοι θὰ ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀποβλέποντες εἰς πρόσκαιρα ἐκλογικὰ κέρδη δὲν ἐδίστασαν, ἀρνούμενοι ἑαυτούς, νὰ ταχθῶσιν ὑπὲρ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους δημιουργεῖ, δίδει ἕδρας καὶ τὴν νίκην εἰς τοὺς μὴ λαμβάνοντας ψῆφους ἐπὶ ἀποκλεισμῷ τῶν λαμβανόντων τοιαύτας καὶ τοῦτο εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ ἐκλογικοῦ λαοῦ. Κατὰ πόσον ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς Κυβερνήσεως ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐκλογῶν, ἡ ἀκριδὴς ἑρμηνεία τῶν ὁποίων ἀποδεικνύει τὴν σταθερὰν θέλησιν τοῦ λαοῦ ὅπως ἀποκτήσῃ Κυβέρνησιν ἰσχυρὰν ἡ ὁποία θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς δεινὰς περιστάσεις τὰς ὁποίας διατρέχει ἡ χώρα. Κυβέρνησιν ἰσχυρὰν, ὅσον αἱ περιστάσεις ἐπιδάλλουσιν ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἤξίωσε τοῦτο, ὅπερ μόνον διὰ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποκτηθῇ.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, κ. βουλευταί, ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖται πλήρως ἱκανοποιημένη, ὅτι χάρις εἰς τὰς πεποιθήσεις αὐτῆς τὰς ὁποίας ἠξεύρει νὰ ὑποστηρίζῃ, ἐνίσχυσε τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα εἰς στιγμὰς κρισίμους τοῦ βίου αὐτοῦ. Ἀπέρυγεν ἡ χώρα σύστημα πανευρωπαϊκῶς χρεοκοπῆσαν, ἀπέρυγε Κυβερνήσεις ἀδυνάτους ἢ ἀναποφασίτους, εἰς στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη θελήσεως καὶ ἀποφάσεων, Κυβερνήσεως δυνάμεως. Μετὰ τούτων δὲ ἀπέρυγε τὰς στρατιωτικὰς διατοριάς καὶ στάσεις, συνεπείας ἀναποφεύκτους τῆς ἀκυβερνησίας μιᾶς χώρας. Ὅταν ταῦτα πάντα λάδῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Βουλή, τότε θὰ ἐκτιμήσῃ μετὰ ποίας ὑπερηφανείας δικαιοῦται νὰ ἐμφανίζεται ἡ Κυβέρνησις, ὅπως ζητήσῃ τὴν ψῆφον αὐτῆς, καὶ ὅταν σκεφθῇ ὅτι διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἐφαρμόσθη ἀπεκτήσαμεν Βουλὴν σύμφωνον πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὄχι πρὸς τὰς αὐθαιρέτους γνώμας τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν, τότε θὰ ἐκτιμήσῃ πάς τις μετὰ ποίας ὑπερηφανείας δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ψῆφον αὐτῆς καὶ ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ὑψίστην τῶν ὑπηρεσιῶν, τὴν ὁποίαν εἶνε δυνατὸν νὰ δώσῃ μία Κυβέρνησις εἰς τὸν τόπον, εἰς τὰ συμφέροντα τούτου καὶ μόνον ἀπουλέπουσα. Ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάδῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐὰν τὸ διτάγματι δὲν πετιελήφθη τὸ διάταγμα τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι νομοθετικαὶ διατάξεις, κατὰ τρόπον ὥστε εὑρισκώμεθα πρὸ μιᾶς κωδικοποιήσεως καὶ ἔχομεν πλήρη τὸν κώδικα τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς συνεχίζων ὑποδάλλει νομοσχέδιον περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας καὶ τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὑποδάλλουσα τοῦτο, ἐκπληροῖ ὄχι μόνον ἐπιτακτικὸν καθῆκον, παραλειφθὲν παρὰ τῶν προκατόχων ἐπὶ 1 καὶ 1)2 ἔτος, ἀλλὰ καὶ διότι αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι οὕτω ὁλοκληρώνεται τὸ Πολίτευμα. Ἡ ἀνάγκη, συνεχίζει, δευτέρου Νομοθετικοῦ Σώματος εἶχε πρὸ καιροῦ ἐνδειχθῇ. Ἀναλύων εἶτα τὰς διατάξεις αὐτοῦ λέγει ὅτι τὸ

πρώτων ἐξετασθὲν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ζήτημα ἦτο ἂν ἡ ἐκλογὴ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐμμέσως ἢ παρὰ τοῦ λαοῦ. Εἶνε φανερὸν ὅτι θεωρητικῶς θὰ ἦτο εὐτύχημα ἂν ἄλλος Σύλλογος ἐκλογικὸς ἐξέλεγε τοὺς Γερουσιαστὰς καὶ ἄλλος τοὺς Βουλευτάς. Ἡ Κυβέρνησις ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ ὅτι τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια κλπ. δὲν παρέχουν ἐχέγγυα ὅτι ἤθελον ἀποφανθῇ σύμφωνα μὲ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, καὶ λάβουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐξ ἄλλου δὲν ὑπάρχουν νομαρχιακὰ συμβούλια δὲν ἐνέμεινεν εἰς τὴν ἔμμεσον ἐκλογήν, ἀλλὰ παρεδέχθη τὴν ἄμεσον. Δεύτερον ζήτημα ἐξετασθὲν ἦτο ἂν ἡ Γερουσία ἔπρεπε νὰ ἐκλεγῇ μὲ ἀναλογικὸν ἢ μὲ πλειοψηφικὸν σύστημα. Καὶ ἐν τούτῳ ἡ Κυβέρνησις παρεδέχθη τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα σύμφωνα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων ἐκείνων καὶ ἀρχῶν αἵτινες ἐνέδειξαν καὶ ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν βουλευτῶν τὴν παραδοχὴν τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος. Ἕτερον ἐπίσης ζήτημα, ὅπερ ἐξετάσθη, ἦτο τὸ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Καὶ τοῦτο ἐξετάσθη μετὰ συμπαθείας πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίας. Ἀλλὰ εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνήντησε καὶ ἀντιρρήσεις καὶ δισταγμοὺς ὀφειλομένους εἰς τὴν σκέψιν ὅτι αἱ ὀργανώσεις αἱ ἐπαγγελματικαὶ δὲν εἶναι πλήρεις, διότι δὲν ἀνεπτύχθη ἀκόμη ἡ ἐπαγγελματικὴ συνείδησις. Διὰ τὰς ὀργανώσεις τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν διανοουμένων (Ἀκαδημία, Πανεπιστήμιον, Πολυτεχνεῖον, Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή) αἵτινες εἶναι πλήρεις, ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη τὴν ἐκπροσώπησιν των. Ἐπίσης ἐδέχθη τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν ὀργανισμῶν τοῦ Δημοσίου Δικαίου καὶ Ἑρατικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος, ὀργανώσεως ἡ ὁποία ἀπέδειξεν ὅτι ἐκπροσωπεῖ τὴν ἐνεργατικὴν τάξιν κατὰ συνείδησιν. Αἱ λοιπαί, λέγει, διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου δὲν χρήζουν ἀναπτύξεως. Πάντως, ἐπιλέγει, ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ ἀποκλείσῃ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἔχει καὶ ἀτελείας, αἵτινες ἀσφαλῶς θὰ διορθωθοῦν ἐκ τῆς διεξονυχίσεως ἣν θὰ κάμῃ ἡ Βουλή, εἰς τρόπον ὥστε τὸ νομοθέτημα νὰ καταρτισθῇ πλῆρες καὶ ἄρτιον καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς προσδοκίας τῆς χώρας.

Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον περὶ ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων. Ἡ ἱστορία λέγει τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ ἑξῆς: Κατὰ τὸ 1918 ἡ νέα σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα ἐπέβαλλε τὴν ἀνάγκην τῆς συμπληρώσεως τοῦ διοικητικοῦ συστήματος. Ἀλλὰ τοιοῦτον δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄνευ βελτιώσεως πρωτίστως τῶν ἀστυνομικῶν ὑπηρεσιῶν, ἥτις καὶ ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀποστολήν. Αὕτη μετὰ πολλὰς μελέτας κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ ὑπαχθοῦν ὑπὸ μίαν πολιτικὴν ἀστυνομίαν ὅλαι αἱ ἀστυνομικαὶ ὑπηρεσίαι. Ἐφηρμόσθη τότε ὁ νόμος 2441 ὅστις ἀνεγνώρισε τὴν ἀρχὴν τοῦ διατάγματος 1836 ὅπερ ἀπετέλει τὴν βάσιν τῆς ἀστυνομικῆς νομοθεσίας. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου αὐτοῦ ἦσαν γνωστὰ καὶ ἐπεκροτήθησαν παρ' ὅλης τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἡ ἀπόδοσις δὲν ἦτο ἀρκετή, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ διακτορικὸν διάταγμα τοῦ 1925 ὅπερ ἐζημίωσε μεγάλως καὶ τὴν ἀστυνομίαν καὶ τὴν χωροφυλακήν. Αἱ ζημίαι ἂς ἐπέφερε τοῦτο, ἀναθέτον τὴν μὲν τάξιν εἰς τὴν ἀστυνομίαν τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἰς τὴν χωροφυλακήν, εἶναι γνωσταί. Ἐντεῦθεν ἐπηκολούθησε διείσδυσις τῆς μιᾶς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἄλλην, σύγχρουσις καὶ παράλυσία.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἀνεγνωρίσθη ὅτι ὤφειλε νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ. Καὶ ὅμως παρῆλθε τριετία χωρὶς νὰ γίνῃ τι πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ἑαυτὴν ὑπερήφανον διότι εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει μέτρον πρὸς ρύθμισιν τῆς καταστάσεως ταύτης. Ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ μέτρου ἐζήτησε τὰς γνώμας πάντων τῶν δυναμένων νὰ ἔχωσιν ἐγκύρους τοιαύτας, πάντες δὲ συνεφώνησαν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπαγωγῆς ὑπὸ μίαν πολιτικὴν ἀστυνομίαν ὅλων τῶν ἀστυνομικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐδέχθη ἐπίσης ἡ Κυβέρνησις ὅτι καὶ διὰ τὰ κατώτερα καὶ διὰ τὰ ἀνώτερα ὄργανα χρειάζονται εἰδικαὶ γνώσεις, εἶναι δὲ πεπεισμένη ὅτι ὅπως διαρρυθμίζεται τὸ ζήτημα διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς χωροφυλακῆς, αὕτη θὰ προσφέρῃ σοβαρωτέρας ὑπηρεσίας ἀπὸ κάθε ἄλλην ὑπηρεσίαν. Τὸ νομοθέτημα δὲν ἀποζενοῖ ὁλοτελῶς πᾶσης διακυβεύσεως τὴν χωροφυλακὴν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ἥτις προορίζεται ἵνα ἐν περιπτώσει ἀπειλῆς σοβαρᾶς διαταράξεως τῆς τάξεως βοηθῇ τὴν Ἀστυνομίαν. Ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον προβλέπει νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅλα τὰ ἐν τῇ χωροφυλακῇ χρήσιμα στοιχεῖα. Θεσπίζει δὲ καὶ εἶδος τι ἐκκαθαίστεως τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας.

Τινὲς βουλευταί. Καὶ τῆς χωροφυλακῆς ὄχι;

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διὰ ταύτην θὰ σας ἀπασχολήσω πρωτοφανέστατα. Ἐκτός, συνεχίζει, τῶν ἄλλων πλεονεκτημάτων τοῦ ὑιοθετηθέντος συστήματος θὰ ἔχωμεν καὶ ἐτησίαν οἰκονομίαν περὶ τὰ 30 ἑκατομμύρια, ὡφὶς δὲ αὐτοῦ ἦτο νὰ συμβάσῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς δικαίας ἀπόψεις ἀμοιβῶν τῶν ὑπηρεσιῶν. Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον περὶ ὀργανώσεως τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας, ἐκθέτων τὸ ἱστορικὸν τοῦ σχηματισμοῦ πυροσβεστικοῦ Σώματος καὶ τὰς ἑκάστοτε ψηφιζομένας περὶ αὐτοῦ διατάξεις, αἵτινες ὅμως δὲν ἀπέδωκαν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα.

Ἤδη, τονίζει, καὶ τὰ τρία ἐνδιαφερόμενα Ὑπουργεῖα, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν κατέληξαν εἰς ὡρισμένον σχέδιον δι' οὗ σχηματίζεται ἓν Σῶμα αὐτάρκες, ὅπερ θὰ δύναται νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὴν Ἀστυνομίαν τῶν Πόλεων.

Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον ἀφορῶν τὴν ἐγκατάστασιν καὶ κίνησιν τῶν ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι. Τοῦτο, τονίζει, εἶναι προϊὸν καὶ ἀνάγκη τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου καὶ σκοπεῖ μετὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς κρατικῆς ἀσφαλείας νὰ προστατεύσῃ καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐγχωρίου πληθυσμοῦ, τὸν ὁποῖον συναγωνίζονται οἱ ξένοι. Τὸ νομοθέτημα δὲν εἶναι ἐγθρικὸν πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς καὶ προσλέπει τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον αὐτῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Ἕλληνος ἐργάτου. Ἕτερον νομοσχέδιον, συνεχίζει, ἀφορᾷ τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων. Ὁ κίνδυνος, λέγει, ἐξ αὐτῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐλλείψεις τῆς νομοθεσίας. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἰπω ὅτι ἐνῷ ἡ Ἀστυνομία ἔχει τὰς εὐθύνας διὰ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν, δὲν ἔχει καμμίαν ἁρμοδιότητα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀδειῶν τῶν ὁδηγῶν. καὶ διὰ τοῦτο μεταξὺ τῶν ὁδηγῶν συμπεριλαμβάνονται πρώην φονεῖς καὶ χασισοπῶται καὶ λῃσταί. Ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ ἐκδίκασις τῶν παραπτωμάτων τῶν ὁδηγῶν εἶναι βραδεῖα καὶ αἱ ποιναὶ εἶναι ἐλαφραὶ καὶ ἀνίσοι. Αὐτὰ καὶ ἄλλα κενὰ ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐκκαθαρίζεται τὸ Σῶμα τῶν ὁδηγῶν. τίθενται ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἔκδοσιν νέων ἀδειῶν καὶ κανονίζεται γενικῶς ὅλη ἡ κυκλοφορία τῶν αὐτοκινήτων.

Εἷς Βουλευτής. Νὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ ἐκκαθαρισθοῦν καὶ οἱ δώσαντες τὰς ἀδείας εἰς τοὺς ὁδηγούς.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων. ἀναλύει τοῦτο καὶ τονίζει ὅτι δι' αὐτοῦ τίθενται προσόντα διὰ τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὡρισμένη προϋπηρεσία μεθ' ἣν γίνονται μόνιμοι. Οἱ ἐσωτερικοὶ ὀργανισμοὶ ἀφίνονται εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν δήμων, θεσπίζεται δὲ καὶ Ταμεῖον συντάξεων ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων.

Ἕτερον, συνεχίζει, νομοσχέδιον, ὅπερ καταθέτω, ἀφορᾷ τὰ ἄσημα δημοσιεύματα ὅπερ συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισμάτων τῆς ἐν Γενεύῃ διασκέψεως εἰς ἣν συμμετέσχε καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἔχει καὶ ποινικὰς καὶ δικονομικὰς διατάξεις εἶναι ἐπιτακτικὴ πρὸς ἀποσόβησιν τῶν κινδύνων τῆς νεολαίας ἐκ τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων.

Ἕτερον νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς δημοσιεύσεως πράξεων ἢ κατορθωμάτων τῶν λῃστῶν. Ἡ

κοινωνικὴ ζημία. τονίζει. ἐκ τῆς ἀσυδοσίας ταύτης εἶναι παμμεγίστη καὶ διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον πρέπει ταχέως νὰ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἕτερον νομοσχέδιον, συνεχίζει, ἀφορᾷ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς πωλήσεως ἐλαιολάδων μετὰ σπορελαίου. Τὸ μέτρον τοῦτο ὑιοθετήθη παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ ψηφισθῇ ὁριστικῶς λόγῳ τῆς μεσολαβήσης διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιδιώκεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, ἥτις ἐζημιώθη καὶ ζημιοῦται ἐκ τῆς ἀναμίξεως τῶν ἐλαιολάδων μετὰ τῶν σπορελαίων. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις ἀναμεμιγμένου ἐλαιολάδου μετὰ σπορελαίου, ἀπαγορεύεται νὰ πωλοῦνται καὶ τὰ δύο εἴδη εἰς τὸ ἴδιον κατάστημα καὶ ἀπαγορεύεται καὶ ἡ εἰσαγωγὴ σπορελαίου εἰς τὰς ἐλαιοπαραγωγὰς περιφερείας καὶ τέλος ἐπιβάλλεται φόρος πὶ τοῦ εἰσαγομένου σπορελαίου.

Πλὴν αὐτῶν ὑποβάλλω καὶ τὰ ἀναγκαῖα διατάγματα τὰ ἐκδοθέντα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ὥρας. Ἤδη, λέγει, σχετικῶς μὲ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὰ περὶ αὐτῆς μέτρα ἔχω νὰ σᾶς εἰπω τὰ ἑξῆς.

Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἡ ληστεία ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ἀσθένειαν χαρακτῆρα ἐξ ἧς μαστίζονται ὁλόκληροι περιφέρειαι, εἶναι ζήτημα ἐπιμόνως διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τούτου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ δημοσία ἀσφάλεια διεσαλεύθη τρομερά. Τὰ αἴτιαὐτοῦ εἶναι πολλά. Εἶναι ἡ συνεπείᾳ τῆς ἀποστρατεύσεως ἐπελθοῦσα ἀπότομος μείωσις τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκ τοῦ μέτρου τούτου τὸ ἐξ 11,000 ἀνδρῶν Σῶμα κατῆλθεμειώθη εἰς 4,000. Καὶ ναὶ μὲν ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς αὐτοσαλλὰ ἀκόμη δὲν συνεπληρώθη ὁ ἀπαιτούμενος. Ἐὰν εἰς τηλείωσιν ταύτην προσθέσετε καὶ τὴν γενικὴν ἀναστάτωσιν τῆς ἐποχῆς. τὰ διαρκῆ διατάγματα ἀμνηστείας. τὸ ι αἱ ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων ἔμενον ἀνεκτέλεστοι, θἔτε ὅλα τὰ αἴτια ἐνώπιον ἡμῶν διατὶ ἡ ληστεία ἔρριζωσεν ἐφθασεν. Ὅταν ἐσχηματίσθη ἡ Κυβέρνησις ἡ κατάστ ἦτο ὀδυνηρά, ἰδιαιτέρως ἐν Ἠπείρῳ καὶ Κεφαλληνίᾳ καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας. Νὶ μέχρις ἡμῶν Κυβερνᾶν δὲν ἔκαμον οὐδὲν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιταύτην. Αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, αἱ προωρισμέναι ἐτὰς περιφερείας ταύτας, ἦσαν κατώτεραι τῶν κανονι δυνάμεων

Ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετώπισε τὴν ὀδυνηρὰνὑπάρχουσαν κατάστασιν καὶ προέβη εἰς σειρὰν μέτρων. 1) ἐβρήσεν αὐτὴ ὅτι ὁ τρόπος τῆς καταδιώξεως τῶν λῃστῶν δποσπασμάτων ἦτο ἄστοχος καὶ ἐπιβλαβής. Τοῦτα μεκινον εἰς τὰ λῃστοτρόφα λεγόμενα χωρία, ἡ παρουσία ὑπηλῶν ὁποίων κάθε ἄλλο συνετέλει παρὰ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴνπιστοσύνην τῶν κατοίκων πρὸς τὸ Κράτος. Διὰτῆς παρουσίωνἀποσπασμάτων τούτων τὸ Κράτοςκαθίστατο ἀντιπαθὲς τοῖςκατοίκους. Εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ διατρέφωνται δαπὶς τοῦ χωρίου. Τὸ δὲ χειρότερον ἦτο ἡ ἐντύπωσις ἦτανἐτοιμάζετο ἐκ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀποσπάσματος ὁπόθὲν ὑπῆρχε σκιὰ Κράτους. Τὸ μέτρον τοῦτο τὸ ἀντικατέστησαμεν διὰ μονίμων σταθμῶν μὲ ἀξιωματικοὺς καὶ μόνιμόναμιν. Δι' αὐτῶν θὰ ἀναπτυχθῇ τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας τῶν κατοίκων καὶ θὰ παύσῃ ἡ ἐπικοινωνία τῶν λῃ μὲ τὰ λῃστοτρόφα χωρία. 2) Ηὐξήσαμεν τὴν δύναμιν χωροφυλακῆς, ἀπεμακρύναμεν δὲ καὶ τοὺς χωροφύλακαεἰνους αἵτινες ἦσαν ἄνευ θητείας καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν ἄτοι, δι' ἄλλων. 3) Ἐφροντίσαμεν, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖος ἐξοργίγησεν ὅλην του τὴν συνδρομὴν τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας, νὰ πυκνώσωμεν τὴν τηλεφωνικὴν συγνάν. 4) Ἐφροντίσαμεν διὰ τὸν ὁπλισμὸν τῶν χωροφυλ. αἵτινες εἶχον τοιοῦτον κατώτερον τοῦ τῶν λῃστῶν καὶμουργήσαμεν ἐφιππον ὑπηρεσίαν. Ἐλλόμεν προσέτι ρα καὶ διὰ τὴν κατασκήνωσιν τῶν σκηνιτῶν. Ἐὰν εἰς τρα ταῦτα μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ αὔξησις τωνδοχῶν τῶν χωροφυλάκων προσθέσετε καὶ τὰ μέτρα ἅτινα παρέσχε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ τῆς ἀμέσου ἐκτελέσεως τῶν ληστῶν. τῆς ταχυτέρας διαδικασίας κλπ. θὰ συνομολογήσητε μεθ' ἡμῶν ὅτι ἔγινεν ὅτι ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἔχομεν ἱκανοποιητικὰ τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῶν μέτρων τούτων. Ἐξεκαθαρίσθησαν ὡρισμέναι περιοχαί. ὡς εἶναι ἡ Κεφαλληνία. καὶ ἐβελτιώθη ἡ ἀσφάλεια τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων περιφερειῶν. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ ἑξῆς γεγονός. Ἐν Κεφαλληνίᾳ μετὰ τὴν ἐξοντωσιν τῆς συμμορίας Καρούσου ἐστηματίσθη ἄλλη συμμορία ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἥτις ὅμως συνελήφθη εἰς τὴν πρώτην της ἐμφάνισιν. Ἐξοντώθησαν ἤδη 11 λῃσταί. ἀπομένουν δὲ 24 ὄντες καὶ 30 μὴ δράντες, οἵτινες ἴσως διέφυγον τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Κυβέρνησις ἔκαμεν ὅτι ἠδύνατο. ἀλλ' ἡ κατάστασις εἶναι ἀκόμη ἀφόρητος τὴν ὁποίαν ὅμως θὰ ἀντιμετωπίσωμεν μὲ πᾶν μέτρον ἔστω καὶ τὸ σκληρότερον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν εἰς τὴν Ἤπειρον. ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ εἶχεν λόγον ὑπάρξεως ἐὰν δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς Κυβερνήσεως, Κυβερνήσεως ἀποφασισμένης νὰ μετέλθῃ πᾶν μέτρον διὰ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὑπαθρον Νώραν τὴν ποθητὴν γαλήνην. ἄνευ τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος θὰ θεωρῆται ὑποθέστερον καὶ ἀναξίου νὰ λέγεται Κράτος πολιτισμένον. (Χειροκροτήματα).

Τ. Ἀναστασίου. Καὶ διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν κ. Ὑπουργὲ νὰ λάβετε μέτρα.

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπ. Ἐσωτ.). Τὰ ὑποβληθέντα ἀπόψε Νομοσχέδια ἀποτελοῦσι τὰ πρῶτα μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, ἀναμφιβόλως θὰ λφθῶσι μέτρα καὶ διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν. Κατατέθησι μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Προεδρεῖον τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

1) Περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας.
2) Περὶ κυκλοφορίας αὐτοκινήτων.
3) Περὶ ἁρμοδιότητος τῆς ἀστυνομίας τῶν πόλεων.
4) Περὶ κατασκευῆς ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ κτιρίου τοῦ Νομαρχιακοῦ καταστήματος Λέσβου.
5) Περὶ ἱδρύσεως Ἱστορικοῦ ἀρχείου Κρήτης.
6) Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης Γεν. Διοικήσεως Θεσσαλονίκης.
7) Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18)24 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17) 25 Σβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κλπ. κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νβρίου 1927 τοιούτου.
8) Περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ἐλαιολάδων ἀναμεμιγμένων μετὰ σπορελαίων καὶ ἄλλων φυτικῶν ἐλαίων καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐμπόρων ἐλαίων καὶ σπορελαίων.
9) Περὶ ἀπαγορεύσεως δημοσιεύσεως ἐντύπων ἐχόντων περιεχόμενον πράξεις ἢ κατορθώματα λῃστῶν.
10) Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ καταρτισθείσης συμβάσεως τῆς 12 Σβρίου 1923 «περὶ καταστολῆς τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων.
11) Περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι, ἀστυνομικοῦ ἐλέγχου διαβατηρίων καὶ ἀπελάσεων καὶ ἐκτοπίσεων.
12) Περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους.
13) Περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων.
14) Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης ἐπισκευῆς τοῦ πυριπαθούστου Διοικητηρίου Λαγκαδᾶ.
15) Περὶ ἀνασυστάσεως τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος.
16) Περὶ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγκο Φωσκόλου.
17) Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου Παιδώτιδος,
18) Περὶ ἐπισκευῆς τοῦ διοικητικοῦ μεγάρου Χανίων.

19) Περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν τῷ Δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων.

20) Περὶ ἐπιβολῆς κοινοτικοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν πολυμέσων ζώων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Ἐπισκοπῇ τῆς κοινότητος Ἀχυρίων τελουμένης ἐμποροπανηγύρεως.

21) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12-8-1926 περὶ ἱδρύσεως ταμείου κοινοτικῶν ἔργων καὶ ὑπηρεσιῶν συνοικισμοῦ Ψυχικοῦ».

22) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 19-2-1926 «περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὸν δῆμον Ἁγιασῶν τοῦ Ν. Δ. τῆς 16 Δ)ρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Νόμου 2435 τοῦ 1920».

23) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Ο)ρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Ἰουλίου 1926 περὶ τροποποιήσεως τοῦ σκοποῦ ὑφ' ὃν κατελείφθη εἰς τὸν δῆμον Τριπόλεως ἡ κληρονομία τοῦ Γρηγ. Δαρειώτου».

24) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Ν)ρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ συστάσεως συνδέσμου κοινοτήτων».

25) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 24-8-1926 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας».

26) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Ν)ρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Μαρτίου 1926 περὶ ἐπιβολῆς δημοτικῶν φόρων».

27) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15-19 8)ρίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10-18 Ν)ρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ Διατάγματος περὶ κανονισμοῦ δικαιοδοσίας Γεν. Διοικητῶν τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925».

28) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας «Ἑλληνικὴ Ἐριουργία» συμβάσεως τῆς 31 Μαρτίου 1926».

29) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3187 περὶ τιμείου ἀρραγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. χωροφυλακῆς».

30) Περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως μεταλλήσεως τοῦ ταγματάρχου κ Β. Τ. Ρέγγ πρὸς ὀργάνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς χωροφυλακῆς.

31 Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Σ)ρίου 1927 περὶ αὐξήσεως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων τῶν εἰς μεταφορικὴν ὑπηρεσίαν ἀσχολουμένων ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς καὶ τοῦ στρατεύματος».

32) Περὶκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Ν)ρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Δ)ρίου 1927 περὶ ἐφαρμογῆς καὶ διὰ τοὺς ὑλοτόμους τῆς χωροφυλακῆς τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Νόμου 232 τοῦ 1914».

33) Περικυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Ν)ρίου 1927 περὶ κυρώσεως ὁ ἀπὸ 10 Ν)ρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ τῆς παρ' ἀπροκατακλήτῳ τῆς Χωρ)κῆς καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Δ. Ἀστράκη».

34) Περικυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 8)ρίου 1927 «περὶ κυρώσεωςὁ ἀπὸ 18 8)ρίου 1927 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἐφάπαξ καὶ ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν ἐκτοπιζομένους».

καὶ 35Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 8)ρίου 1927 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 16 Φεβρουαρίου 192 περὶ στολῆς ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς».

Μετὰ τὰ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 7 μ. διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΓΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

τῆς 23 Ὀκτωβρίου 28.

Ὥρᾳ 4 1)1 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ὑποβάλλει ἀπόφασιν ἐγκρίτεως ἐκδοθέντος ὑπ' εὐθύνη τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐντάλματος 3400.

Οἱ γηγενεῖς τοῦ Νομοῦ Δράμας διαμαρτύρονται δι' ἐνεργουμένας καταλήψεις ὑπὸ συνεργείων Ἀνταλλαγῆς καὶ ἀγροτικῶν ἀκινήτων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μαδένης Ἠμαθίου ὑποβάλλει παράκλησιν ὅπως ἡ Βουλὴ ἐπαναφέρῃ τὸν καταργηθέντα θεσμὸν τῆς ἀγροφυλακῆς.

Ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς Φθιώτιδος διὰ τηλ/τός του πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκφράζει τὴν λύπην του διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Δικαιοῦχοι ἀνταλλάξιμοι Ἐδέσσης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διότι καταπιέζει αὐτούς, δι' ἐνταλμάτων ὅπως κατακόβωσι τὰ μισθώματα.

Μαθητευόμενοι Τεχνῖται τῆς Ἑταιρείας Τροχιοδρόμων Θεσ)νίκης ἀπολυθέντες τοῦ Στρατοῦ παρακαλοῦν ὅπως συσταθῇ εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἡ ἐκ νέου πρόσληψίς των τροποποιουμένου ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ παρεμποδίζοντος τὸν ἀνασμόν των.

Οἱ κάτοικοι Λουτζάνου ὑποβάλλουν αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας παραιτοῦνται τὴν διαγραφὴν ἐκ τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ τοῦ χωρίου των καὶ ζητοῦν νὰ ἐπιστραφοῦν αἱ καταβολὲς καὶ κηρυχθῇ τὸ ἀγρόκτημα Λουτζάνου ἀπαλλοτριωτ

Ἡ Ἕνωσις τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Κατερίνης παρακαλεῖ τὸ σύστημα τῆς κατανομῆς καὶ εἰσπράξεως γεωργικοπαραγωγῆς τροποποιηθῇ ὡς πλημμελὲς καὶ ἄδικον ἀπ' ὃλων κατόπιν ἐπιστημένης μελέτης τούτου ὑπὸ εἰδικῆς ἴδιας Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος.

Τὸ Κτικὸν Συμβούλιον Πρώτης Σερρῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν προσέλθῃ ἐπίκουρος διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ διδρίου τῆς Κοινότητος ταύτης.

Ὁ Σύμος ἐργατῶν ἀγροφύλων Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἐφῇ τὸ διάταγμα ἐξωτερικῆς κομιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Τείου Καβάλλας.

Ὁ Ἱερὸς τῆς Κοινότητος Βρωμοβρύσεως ὑποβάλλει αἴτησιν κατοίκων ζητούντων τὸν διορισμὸν διδασκαλίσης εἰς ἡμοτικὸν σχολεῖον πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς τακτικῆς διδάσης των λαούσης διετῆ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν ἕνεκα ὑποίας τὸ σχολεῖον μένει κλειστόν.

Τὸ Κτικὸν Συμβούλιον Βαρυμπόμπης καὶ ὁ πρόεδρος τῆς κοιν. Ἀγχανίου παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ καπνῶν δευτέρας καὶ τρίτης ποιότητος εἰς τὸ Δουδεκάνησα.

Ἐπιτροπὴ Μετσοβίων διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης μεταβολῆς τῆς κατασκευῆς τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων—Χανίων — Μετσόβου —Καλαμπάκας καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἡ ὁδὸς αὕτη διέλθῃ μέσω Μετσόβου.

Δικαιοῦχοι ἀκινήτων ἀνταλλαξίμων ἐξ ἀνωμάλων διακοπραξιῶν Ἐδέσσης παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τὸ ταχύτερον λύσῃ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα ἀνωμάλων διακοπραξιῶν.

Ἐμφυτευτὰὶ Βόχας Κορινθίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ καταβλητέου ἐτησίως τῶν ἐμφυτεύσεων καὶ ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ νόμου.

Οἱ δικηγόροι Ρεθύμνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ συμπλήρωσιν τῶν δικαστῶν τοῦ Πρωτοδικείου ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ τὰ λοιπὰ δικαστήρια ἀργοῦν, ἀπειλοῦν δὲ ἀπεργίαν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν τέως προσφύγων ὑπαλλήλων Τουρκίας παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῶν οἱ ἁρμόδιοι νὰ εἰσαγάγουν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως καὶ συντάξεως αὐτῶν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐν Δράμᾳ συγκροτηθέντος Συνεδρίου τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων τοῦ Νομοῦ ὑποβάλλει τὸ ἐγκριθὲν ψήφισμα δι' οὗ παρακαλοῦν ὅπως τροποποιηθῇ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς περὶ δήμου καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προσφύγων Ἀττικῆς παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργηθῇ ὅτι νόμιμον ἵνα θεωροῦνται ὡς διακαυόμενα τοῦ Γεωργικοῦ κλήρου καὶ τὰ ἄγαμα τέκνα.

Ὁ λαὸς Ἀγρινίου καὶ Εὐρυτανίας διὰ τηλ/τός του πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς Βουλευτὰς κ. κ. Νικολίτσαν. Τσιτσάραν καὶ Καρασεβδᾶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἀναγραφὴν εἰς τὸν Α. πίνακα τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου —Καρπενησίου.

Ὁ βουλευτὴς Καρδίτσης κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** κατατθέτει ψήφισμα τῶν προέδρων τῶν κοινοτήτων τῶν πέντε δήμων Ἀργιθέας Καρδίτσης. ζητούντων οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν. παροχὴν σποράς. κατάργησιν φόρου δεκάτης αἰγοπροβάτων καὶ ἀρκβοσίτου ἕνεκα τῶν συνεχῶν ἀφοριῶν. καὶ συνιστᾷ τὰς αἰτήσεις ταύτας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Γουνοποιῶν Καστορίας διὰ τηλεγραφήματός του, ἀναφέρων τὴν ἐπιβολὴν ὑπὸ τῆς Γαλλίας δασμοῦ 72 9)ο ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων γουναρικῶν, παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς ἐντονα διαβήματα πρὸς ἄρσιν τῆς ἀδικίας ταύτης, καταστρεφούσης ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν.

Ὁ πρώην μοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς Γεώργ. Στιόκανάκης ὑποβάλλει αἴτησιν, δ' ἧς παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργηθῇ ἡ ὑποβληθεῖσα παρ' αὐτοῦ μήνυσις κατὰ μιᾶς σπείρας ἐνοικιαστῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐλήστευσαν αὐτόν.

Ὁ ἐν ταῖς φυλακαῖς Ἐδέσσης κρατούμενος Ἀνέστης Μαυροχαλιβίδης δι' αἰτήσεώς του παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἰατρικὴ ἐξέτασις διὰ νὰ διαπιστωθῇ ὅτι δὲν εἶνε τρελλός, ὅπως φρονοῦν οἱ φυλακίσαντες αὐτόν, ἀπολυθῇ ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ πολιτογραφηθῇ ὡς Ἕλλην ὑπήκοος.

Ἡ Συνέλευσις Νέων Καπνεργατῶν Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὸν τρόπον τῆς χορηγήσεως τῶν ἐπιδομάτων εἰς κληρωτοὺς τοῦ 1927 καὶ 1928.

Ὁ Σύλλογος τῶν Μακεδονομάχων «Παῦλος Μελᾶς» ὑποβάλλει ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ σύνταξις εἰς αὐτούς, προικοδοτηθοῦν τὰ ὀρφανὰ καὶ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν θυμάτων πολέμου.

Ἡ Σταφιδικὴ Τράπεζα Μεσσηνίας καὶ ἡ Ἕνωσις τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Οἱ ἀρχιτελεσταί, κελευσταὶ καὶ ὑποκελευσταὶ τοῦ Ναυτικοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ δι' ἀναφορᾶς παρακαλοῦν ὅπως τοῖς ἀπονεμηθῇ πλήρης σύνταξις καθὼς καὶ ἐκ τοῦ Ταμείου ἄλλη βοήθεια.

Οἱ ἀγρόται πρύτανεις τοῦ συνοικισμοῦ Περαχώρας Ἀλιστράτης ὑποβάλλουν ὑπόμνημα δι' οὗ παρακαλοῦν ὅπως ὁ συνοικισμὸς χαρακτηρισθῇ ὡς παραμεθόριος καὶ τοῖς ἀπονεμηθῇ ἀνάλογος ἀποζημίωσις.

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Τρικάλων κρατούμενοι κατάδικοι ὑποβάλλουν ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου παριστάνουν ὡς οἰκτρὰν τὴν κατάστασιν τῆς ἐν τῇ φυλακῇ ζωῆς των καὶ παρακαλοῦν ὅπως τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ καταρτισθὲν Ν. Δ. περὶ ἀναστολῆς τῶν 2)3 τῆς ποινῆς.

Οἱ κατάδικοι Σπαπούργου (Θεσ)νίκης παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ διάταγμα ἀναστολῆς τῶν 2)3 τῆς ποινῆς καὶ τῶν ἤδη ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων.

Ὁ πρόεδρος τῶν πολεμοπαθῶν Βορείου Ἑλλάδος παρακαλεῖ ὅπως τὸ ταχύτερον τερματισθῇ τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Σερρῶν ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ὑπαλλήλων Σιδηροδρόμου διαμαρτύρεται διὰ τὸν ἐγερθέντα θόρυβον ὑπὸ ἐπιτηδείων πρὸς ἀναστολὴν τῆς δημοπρασίας τῆς προτεψυγικῆς περιουσίας

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κεντρικοῦ Συλλόγου Καυκασίων παρακαλεῖ ὅπως ἀναστολὴ ἡ διαταγὴ περὶ ἀναχωρήσεως ἐξ Ἑλλάδος τῶν ἐργατῶν Ρώσσων, καθόσον οὗτοι προσέφερον πλείστας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς πρόσφυγας.

Ἡ Κυριακὴ Τζιαλλῆ κάτοικος Ἀθηνῶν δι' ἀναφορᾶς της καταγγέλλουσα τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἰδιογράφου διαθήκης τοῦ θείου της Χαριλάου Μάνεση, πρώην δημάρχου Τριπόλεως, παρακαλεῖ ὅπως διαταχθοῦν αἱ ἀναγκαῖαι ἀρχαὶ νὰ περατώσων τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐκκρεμοῦσαν ἀπὸ δύο ἐτῶν εἰς τὰ εἰσαγγελικὰ γραφεῖα.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Βουτιάνων ὑποβάλλει πρακτικὸν δι' οὗ παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλλαγῇ ἡ Κοινότης του ἐκ τοῦ φόρου τοῦ Ταμείου Ἐλαίας.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κατερίνης ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν σύστασιν εἰδικοῦ ταμείου Κοινωφελῶν ἔργων. συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου 20 Κοινότητες κατεδικάσθησαν εἰς μάσμόν ὡς καταβάλλουσαι τὰ 3)5 τῶν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν δατικῶν προϊόντων ἐσόδων των καὶ ζητεῖ τὴν κατάργησιν αὐτοῦ.

Οἱ κάτοικοι Ἀβδηρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν βαρεῖαν φορολογίαν τοῦ παραγομένου ἐλαίου καὶ παρακαλοῦν ὅπως ἀρθῇ αὕτη ἢ ἐλαττωθῇ.περιοριζομένη μόνον εἰς τὴν ἐξαγωγήν.

Οἱ κάτοικοι Κοκκινιᾶς Πειραιῶς κατόπιν συλλαλητηρίου συγκροτηθέντος τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐνέκριναν καὶ ὑπέβαλον ψήφισμα δι' οὗ παρακαλοῦν ὅπως διατηρηθῇ ἡ Νομαρχιακὴ εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Τέσσαρες ἐκ τῶν Ἐφημερίδων τῆς Κερκύρας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Νομάρχου εἰς τὰ τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων καὶ παρακαλοῦν ὅπως παραμείνῃ ἄθικτον τὸ καθεστώς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ε. Μαχαίρας*** κατατθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν Κλωστηρίων Πειραιῶς παρακαλούντων ὅπως ληφθῇ ἡ προσήκουσα μέριμνα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Ὁ τέως δημοσιογράφος Δανιὴλ Φωκᾶς δι' αἰτήσεώς του παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως προτεθῇ εἰς αὐτὸν ἀρωγὸς ἐν τῇ δυστυχίᾳ του.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας παρακαλεῖ ὅπως ἱδρυθῇ σταθμὸς ἐπιθητόρων ὕπνων.

Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν χορήγησιν ἀνεπαρκεστέρων κλασματικῶν δανείων.

Ὁ Νομάρχης Λαμίας ζητεῖ ὅπως ἀποσπασθῇ παρὰ τῇ ἐκεῖ Νομαρχίᾳ Λογιστὴς

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου πειθαρχίας Δ. Δρακάκης, Δ. Αθηνοδώρου, Μ. Κοθρᾶς, Φ. Σαράντης, Χ. Ασκεπίδης, Ι. Ράλλης, Α. Καλαντζάκος, Σ. Τριανταφύλλου, Σ. Χρονᾶς.

Επὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Κ. Γκότσης, Κ. Σπυρίδης, Α. Ηρέκας, Γ. Σίδερης, Φ. Μανουηλίδης, Ι. Βαλαλᾶς, Κ. Λοιδωρίκης, Γ. Ροδόπουλος, Ν. Ἀβράμ, Β. Δεληγιάννης, Α. Μάρκου, Π. Ρεδιάδης, Ν. Χωρεμένος, Μ. Αθανασίου, Σ. Κωστόπουλος, Α. Βαρδαγιάννης, Ν. Ἐφραιμίδης, Κ. Πολυχρονάκης, Φ. Ζαΐμης, Ι. Γιαμούζης, Θ. Φίλιος, Γ. Μόδης, Δ. Βέργος, Π. Πολυχρονιάδης, Γ. Γαλανάκης, Ν. Μπακόπουλος, Κ. Βουδούρης, Δ. Ηρακλείδης, Φ. Σαράντης, Α. Παναγιωτόπουλος, Δ. Νατζίκος, καὶ Η. Ράλλης.

Επὶ τῆς Συγκοινωνίας

Ι. Βαλαλᾶς, Β. Καραπαναγιώτης, Δ. Μπότσαρης, Γ. Σίδερης, Γ. Παπανδρέου, Γ. Ησαΐας, Φ. Μανουηλίδης, Κ. Λοιδωρίκης, Ι. Κούνδουρος, Α. Κασκαδέτης, Ι. Γρηγοράκης, Δ. Κουντούρης, Η. Λιοσταίτης, Ι. Παπαδάκης, Β. Σκουλᾶς, Π. Πολυχρονίδης, Δ. Φλωριάς, Α. Βαρδελλᾶς, Α. Κογεβίνας, Γ. Χερούδ, Γ. Κοκκινάκης, Γ. Σακελλᾶς, Θ. Νάσιος, Ι. Βασιλειάδης, Β. Νατζηλίας, Δ. Εὐθυμιάδης, Σ. Ἀνθρακόπουλος, Κ. Βουδούρης, Ν. Ασκούτσης, Ν. Ξηρός, Δ. Σακελλαρίου, Β. Αντωνόπουλος, Ε. Μαλαμίδας, Δ. Μέλφος, Σ. Γιαννούσης, Θ. Κολοκλέξης, Δ. Τσιτσάρας, Ι. Κυρίζης, Ι. Νικολίτσας καὶ Σ. Σχοινᾶς.

Επὶ τῆς Παιδείας

Γ. Παπανδρέου, Α. Κασκαδέτης, Α. Νάκος, Ν. Παππᾶς, Α. Ἀλεξανδρῆς, Ρ. Αυδαθινόπουλος, Ι. Λυμπερόπουλος, Α. Ιατρονίδης, Τ. Ἀναστασίου, Β. Νατζηλίας, Π. Μπουκουβάλας, Α. Σπηλιάδης, Σ. Σταυρόπουλος, Α. Κουτσοπέταλος, Α. Κογεβίνας, Α. Μακκᾶς, Ι. Κοσμᾶς, Ν. Ἀλεβιζάτος, Δ. Μαρκάκης, Β. Κυρέλος, Α. Ηαχνός, Γ. Γερογιάννης, Ν. Κωνσταντόπουλος, Π. Ρεδιάδης, Θ. Κριμπᾶς, Π. Καρασεβδᾶς, Γ. Καλούδης, Γ. Γηλιαίδης, Α. Λαζαρίδης, Ναβούζ Γκαλήπ, Κ. Κουρτίδης, Ν. Παΐζης, Δ. Γιανόπουλος καὶ Μ. Μαντᾶς.

Επὶ τῆς Δικαιοσύνης

Α. Δαμιανός, Ν. Ακδᾶς, Α. Κουτσοπέταλος, Τ. Ἀναστασίου, Π. Καλιακάτσης, Ι. Κοκκινάτος, Ν. Σπηλιώτης, Α. Μάρκου, Ν. Ἀβράμ, Ι. Κούνδουρος, Ε. Ηριμίδης, Κ. Κατσαδήμας, Κ. Πολυχρονάκης, Μ. Σαμαρᾶς, Γ. Αργυρόπουλος, Β. Κυρέλος, Ν. Συριόπουλος, Π. Τσιρώνης, Σ. Τσακμάκης, Ι. Μπουρνιᾶς, Θ. Λίρας, Ε. Ζούκας, Ε. Καρυωτάκης, Ν. Τζερμιᾶς, Δ. Γιαννόπουλος, Π. Ράλλης, Ν. Παπαθανάσης, Ι. Κοντολίνας, Ν. Πανταζίδης, Ι. Ράλλης, καὶ Σ. Ταλιαδούρος.

Επὶ τῆς Προνοίας

Φ. Μανουηλίδης, Ρ. Αυδαθινόπουλος, Ι. Λυμπερόπουλος, Κ. Ἀλαδάνος, Α. Μιτσιλέγκας, Α. Ιασωνίδης, Σ. Συμεωνόγλου, Α. Βουτυρᾶς, Κ. Παπαδάκης, Δ. Μαρσέλος, Σ. Χούρσογλου, Μ. Τσιγδέμογλου, Ι. Αθανασιάδης, Κ. Βλαχοθανάσης, Ι. Γερογιάννης, Α. Ἀλεβιζάτος, Β. Βαρδόπουλος, Δ. Μαρκάκης, Θ. Παπαστρατῆς, Ν. Καλαντίδης, Ν. Καραμάνος Η. Παπαδόπουλος, Σ. Σταυρόπουλος, Ν. Πανταζίδης, Α. Πολυχρονιάδης, Ν. Ἀσκεπίδης, Ν. Ζουμᾶς, Ι. Κοτσιᾶς, Ν. Γουργουσῆς, Ν. Τερζόγλου, Α. Μπακάλμπασης, Α. Θεολογίτης, Μ. Βολουδάκης, Α. Φωκᾶς, Ι. Κεσαμιώτης, Π. Στυλικόπουλος, Α. Καλαντζάκος, Β. Τσάρος, Ι. Νικολίτσας.

Επὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Α. Μικούλης, Δ. Μπότσαρης, Β. Καραπαναγιώτης, Ι. Γρηγοράκης, Α. Γαβαλάρης, Ι. Καλογερᾶς, Θ. Νάσιος, Δ. Φλωριάς, Δ. Ἀφθονίδης, Π. Ἀποστίτης, Θ. Κολιαλέξης, Π. Καρασεβδᾶς, Γ. Βασιλειάδης, Ι. Ἀποστόλου, Π. Ρεδιάδης, Α. Ἀνδρεάδης, Κ. Πολυχρονάκης, Α. Μιλωνογιάννης, Ν. Μαμούνης, Ε. Τριποδάκης, Ν. Κουπαρούσης, Α. Παπαοικονόμου, Α. Κεντούρης, Ι. Μιχαήλ, Ν. Τζερμιᾶς, Ν. Τερζόγλου, Ι. Μουντζουρίδης, Γ. Παπαρλέττας καὶ Γ. Στράτος.

Επὶ τῶν Ναυτικῶν.

Α. Μικούλης, Α. Κανάρης, Φ. Μανουηλίδης, Γ. Σακαλῆς, Γ. Κουλούρας, Η. Ρεδιάδης, Κ. Πετσάλης, Ι. Λεωνίδας, Γ. Βασιλειάδης, Κ. Βενιζέλος, Θ. Κολιαλέξης, Ν. Ζουμᾶς, Δ. Κεντούρης, Ε. Ηριμίδης, Η. Νατζῆς, Ν. Μαμούνης, Η. Σουργιάννης, Α. Ηαχνός, Ν. Γουργουρᾶς, Ε. Μαχαίρας, Η. Ἀσπιώτης, Α. Φωκᾶς, Δ. Ἀφθονίδης, Α. Βερδελλῆς, Γ. Βελιτσιώτης, Α. Θεολογίτης, Ε. Καρυωτάκης, Ν. Τζερμιᾶς, Γ. Στράτος, Κ. Ἐμπειρίκος, Α. Παΐζης.

Ο κ. ***Πρόεδρος*** ἐρωτᾷ μετὰ ταῦτα τὴν Βουλὴν ἐὰν συναινεῖ ὅπως εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων περιληφθῶσι πλὴν τῶν πρώην πρωθυπουργῶν καὶ τέσσαρα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τῆς Βουλῆς συναινούσης ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη καταρτίζεται ἐκ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Ἰωάν. Τσιριμώκου, τῶν διατελεσάντων πρωθυπουργῶν κ. κ. Α. Παπαναστασίου, Γ. Καφαντάρη, Θ. Σοφούλη, Α. Μιχαλακοπούλου καὶ Γ. Κονδύλη, τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρη καὶ τῶν πρώην Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. κ. Η. Ἀργυροπούλου καὶ Απ. Ἀλεξανδρῆ.

Ο κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** ὑποβάλλει ἐρώτησιν σχετικῶς μὲ τὰ γεγονότα τῆς Σκριμποῦ τῆς Λεβαδείας καὶ παρακαλεῖ τοὺς κ.κ. Ὑπουργοὺς τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν σχετικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω γεγονότα ὡς καὶ τίνα μέτρα ἔλαβον ἢ πρόκειται νὰ λάβουν.

Ο κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἐκ μέρους τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν οὐδεμία ἐπίσημος πληροφορία ἐλήφθη περὶ τῶν γεγονότων τῆς Σκριμποῦ. Τὸ Ὑπουργεῖον ἔλαβε τηλεγράφημα παρὰ τοῦ ἐρωτῶντος συναδέλφου καθ' ὃ ὁ ἀνακριτὴς προέτρεψε τὰ ὄργανα τῆς τάξεως ἵνα πυροβολήσουν κατὰ τῶν πολιτῶν. Ἅμα τῇ λήψει τοῦ τηλεγραφήματος τούτου διέταξα, λέγει, τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεων. Ἀνεχώρησε δὲ καὶ μετέβη ἐπὶ τόπου ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν ἵνα ἐποπτεύσῃ καὶ κατευθύνῃ τὰς ἀνακρίσεις καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν τάξιν. Ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν μοὶ ὑπέβαλεν εἰσέτι τὸ πόρισμα τῶν ἐνεργειῶν του.

Ο κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διέταξε διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ του, ἀναχωρήσαντος ἤδη, τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν λόγων τῆς συγκρούσεως καὶ ἂν οὗτοι ὀφείλωνται εἰς διαμφισβητήσεις καὶ διενέξεις περὶ τὴν πωληθεῖσαν ἢ ἀπαλλοτριωθεῖσαν ἔκτασιν τοῦ κτήματος μεταξὺ ἀγοραστῶν προιμένων καὶ ἀποκατασταθέντων καλλιεργητῶν καὶ ἀναλόγως θέλει κανονίσει τὴν πορείαν του. διατάξας συγχρόνως ὅπως μέχρι τῆς ἐξακριβώσεως τῶν λόγων τῆς συγκρούσεως μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κτῆμα οὐδέτερον ἐκ τῶν διαμαχομένων μερῶν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἀφορμὴ εἰς τὰ γεγονότα ὑπῆρξεν ἡ μεροληπτικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὄχι ἐπὶ τοῦ παρόντος Ὑπουργοῦ, σχετικῶς μὲ τὴν διανομὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται κτήματος, ὅπερ ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐπωλήθη εἰς κτηνοτρόφους βλαχοποιμένας ἄλλης περιφερείας. Ἀτυχῶς, τονίζει, ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἀποχωρήσας ἤδη τῆς ὑπηρεσίας καὶ συμπατριώτης τῶν ἀγοραστῶν βλαχοποιμένων, παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς βλαχοποιμένας ἐν τέλμα καὶ 4 000 στρεμ. ἀγρῶν πρώτης ποιότητος ἵνα τοὺς μεταβάλουν εἰς βοσκησίμους. Ἐφ' ὅσον διετέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος, ὅλαι αἱ ἐπιτιλήσεις τῶν ἀδικουμένων ἦσαν μάταιαι. μόλις ὅμως ἀπεχώρησεν ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος καὶ συνεκροτήθη καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, οἱ ἀδικούμενοι καλλιεργηταὶ ἠθέλησαν νὰ καλλιεργήσουν, ἀλλ' ἐπενέβη ὁ εἰσαγγελεύς, νομίσας ὅτι δι' ἀποφάσεώς του ἠδύνατο νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα καὶ ἐξέδωκεν ἀπόφασιν ὑπὲρ τῶν βλαχοποιμένων, οἱ ὁποῖοι ἠγόρασαν κτῆμα ἄνευ δημοπρασίας ἀξίας 10 ἑκατομμυρίων ἀντὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου. Διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐστάλη ὁ δικαστὴς ἐπὶ κεφαλῆς δυνάμεως, ὁπότε οἱ χωρικοὶ ὑπέδειξαν ὅτι τὸ κτῆμα πρέπει νὰ μείνῃ ἀκατάληπτον παρὰ τῶν διαμαχομένων μέχρις οὗ ἀποφασίσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας. Αἱ ἀρχαὶ ἐπέμειναν νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰσαγγελέως, συνέλαβον μερικοὺς χωρικούς, ὁπότε οἱ ἄλλοι ἠθέλησαν νὰ τοὺς ἀπελευθερώσουν καὶ ἐπυροβολήθησαν παρὰ τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως διαταγῇ τοῦ ἀνακριτοῦ, τραυματισθέντων μιᾶς γυναικὸς καὶ ἑνὸς παιδίου.

Ο κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἔσπευσε νὰ διατάξῃ νὰ μὴ εἰσέλθῃ οὐδεὶς εἰς τὸ κτῆμα μέχρις ὅτου τὸ ζήτημα ρυθμισθῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας. Ἀλλ' ἀτυχῶς αἱ διακτικαὶ ἀρχαὶ καὶ πάλιν ἐπέμειναν καὶ τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς ἀπέστειλεν 150 ἄνδρας ἵνα προστατεύσῃ τοὺς βλαχοποιμένας εἰς τὸ καλλιεργούμενον κτῆμα. Σχετικῶς μὲ τὸν ἀνακριτὴν Λεβαδείας, τονίζει, ὅτι οὗτος διωρίσθη παρατύπως ἄνευ δηλαδὴ γνωμοδοτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν καὶ παραμένει ἀκόμη παρατύπως, καίτοι ὑπεδείχθη τὸ παράτυπον τοῦ διορισμοῦ του. Ἓν τέλει, ἐπιλέγει, παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ἵνα διατάξῃ καὶ ἐφαρμοσθῇ ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας διὰ νὰ παύσῃ πᾶσα ἀφορμὴ συρράξεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διατάξῃ τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς νὰ μὴ ἐπεμβαίνῃ ἀναρμοδίως.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν δύναμαι νὰ καθορίσω εὐθύνας δι' οὐδένα, ἐφ' ὅσον δὲν γνωρίζω ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπελθούσης ῥήξεως. Ἐπιφυλάσσομαι μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀποσταλέντος ἐκεῖ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ νὰ μελετήσω τὸν σχετικὸν φάκελλον διὰ τὰς περαιτέρω ἐνεργείας μου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω, λέγει, ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κατακριθῇ τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς τὸ ὁποῖον δὲν ἔπραξέ τι ἄλλο εἰμὴ νὰ ἀποστείλῃ ζητηθεῖσαν στρατιωτικὴν δύναμιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, τήρησιν αὐτῆς καὶ πρόληψιν διασαλεύσεώς της.

Ο κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), εἰσηγούμενος νομοσχεδίων, λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνισχυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνέλαβε καὶ ἀσφαλῶς θὰ φέρῃ εἰς πέρας, τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Κράτους, ἡ ἔννοια τοῦ ὁποίου ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐχαλαρώθη. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλει συντελέσει τὰ μᾶλλον ἡ ἀνόρθωσις τῶν πλημμελῶς ἐχόντων ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, τὴν ὁποίαν θέλει ἐπιζητήσει ἡ Κυβέρνησις. Ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα θέλω εἰσαγάγῃ ὡς ἀποκοπτοῦντα εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν πραγμάτων τῆς δικαιοσύνης, ἡ Βουλὴ θέλει ἴδῃ νὰ λαμβάνωνται μέτρα καὶ διὰ τὴν βαθμιαίαν ἐξυγίανσιν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου. Ὑποβάλλω, λέγει, νομοθετικὸν διάταγμα σχετικὸν πρὸς τὴν δίωξιν τῆς λιποταξίας, ἀποσκοποῦν εἰς τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀτρωλείας πρὸς ἀποτελεσματικὴν καταδίωξιν τῆς λιποταξίας. Αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἶναι προσωριναί, ὁρίζονται δὲ δι' αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ αὐστηρότεραι διατυπώσεις διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν χαρίτων. καταργεῖται δὲ καὶ ἡ φυσικὴ ἀνάκρισις. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶναι τὸ περὶ Ἀνωτάτου δικαστικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τούτου τοποθετοῦνται δύο πρόεδροι εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν. Ἐπίσης ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐν Ἀθήναις εἰρηνοδικῶν τίθεται εἷς πρωτοδίκης. Ἕτερον νομοσχέδιον τροποποιεῖ τὸν νόμον 3397 περὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου. παρεμβάλλονται δὲ διατάξεις τινὲς ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν καλλιτέραν ρύθμισιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου, καταργεῖται δὲ τὸ ὑποχρεωτικῶς μεταβιβαστὸν τῶν δικαστικῶν ἐπανερχομένου τοῦ παλαιοῦ νόμου. Ἕτερον νομοσχέδιον προνοεῖ περὶ μετατροπῆς τῶν ποινῶν ὁριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου μετατροπῆς τῶν 30 δραχμῶν καὶ ὡς ἀνωτάτου τῶν 500 δραχμῶν. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μετατρεπομένης ταύτης τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης προσδοκᾷ ἐν ἀρκετὰ σοβαρὸν ἔσοδον 20—25 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῶσι

διὰ τὴν ἀνέγερσιν φυλακῶν καὶ δικαστικῶν μεγάρων. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶναι τὸ περὶ δικαιοδοσίας τῶν Πταισματοδικῶν. Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὰ δικαστικὰ πράγματα ὅτι αἱ πλεῖσται ὑποθέσεις αἱ ἐκδικαζόμεναι ὑπὸ τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων εἶναι ἐντελῶς ἀσήμαντοι, δυνάμεναι νὰ ἐκδικασθῶσιν ὑπὸ τῶν μονομελῶν τοιούτων. Διὰ τοῦ μέσου τούτου θὰ περιορισθῇ ἡ σωρεία καὶ ἡ πληθώρα τῶν ὑποθέσεων, θὰ ἀπομένωσι δὲ εἰς τὰ κύρια πλημμελειοδικεῖα αἱ σοβαρώτεραι καὶ αἱ μᾶλλον σημαντικαὶ ὑποθέσεις. Ἡ δικαιοσύνη θὰ ἀπονέμεται ἐγγύτερον πρὸς τοὺς μάρτυρας καὶ τὸν κατηγορούμενον. Ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Εἰσαγγελεὺς θὰ δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποστέλλῃ καὶ πρωτοδίκην εἰς τὰς ἕδρας τῶν εἰρηνοδικείων, οὕτω δὲ θὰ γίνῃ καὶ πειραματισμὸς διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων διὰ τῶν μονομερῶν τοιούτων. Δὲν ἀξιῶ, λέγει, ὅτι αἱ προβαλλόμεναι μεταρρυθμίσεις εἶναι ἀλάνθαστοι. Ἀπεκδέχομαι ὅμως ἐκ τῆς συνεργασίας ὑμῶν ἐν τε τῇ ἐπιτροπῇ καὶ τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς τὴν ὀλοτελεστέραν αὐτῶν. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶναι τὸ περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν κατωτέρων δικαστικῶν γραφείων. Δυστυχῶς ὁ ἔλεγχος παρὰ τοῖς κατωτέροις δικαστηρίοις δὲν εἶναι ἐπαρκής. Τοῦτο δὲ εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῆς πλημμελοῦς λειτουργίας τῶν κατωτέρων δικαστηρίων. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου θέλει ἐπιτευχθῇ ἡ ἐξυγίανσις τοῦ κατωτέρου δικαστικοῦ κλάδου.

Ἕτερον νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν εἶνε τὸ περὶ τροποποιήσεως τοῦ κώδικος περὶ δικηγόρων. Ἐπὶ τοῦ κώδικος μελετῶ ἰδιαιτέρας μεταρρυθμίσεις ἅτινας ἐν καιρῷ θέλω ὑποβάλλει ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν. Μία ὅμως τροποποίησις αὐτοῦ εἶνε ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη, ἡ τροποποίησις τῆς διατάξεως καθ' ἣν ὁ πολίτης δὲν δύναται νὰ συντάξῃ συμβόλαιον ἐὰν δὲν προσαγάγῃ τὸν δικηγόρον του. Ἡ διάταξις αὕτη ἐξετράπη εἰς μεθόδους χρηματισμοῦ γραφείων τινῶν συμβολαιογραφικῶν χωρὶς νὰ ἐπιτευχθῇ οὐδὲ ἴχνος τοῦ σκοπηθέντος διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως. Ἡ διάταξις αὕτη διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου καταργεῖται. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶνε τὸ περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὀργανώσεως τῶν δικαστικῶν γραφείων. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶνε τὸ περὶ ζωοκλοπῆς. Δυστυχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα μεταπολεμικὰ ἔτη ἀνεπτύχθη ἡ ζωοκλοπὴ εἰς ἐπικίνδυνον σημεῖον. Ἄλλοτε ἡ πληγὴ αὕτη τῆς ζωοκλοπῆς εἶχεν ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὴν ὑπαίθρον χώραν, κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως ἔτη ἤγειρε θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὴν Ἀχαΐαν καὶ Ἦλιδα καὶ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα. Τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν νομοσχέδιον ἐπιβάλλει αὐστηροτέρας ποινὰς εἰς τοὺς ζωοκλέπτας καὶ μεταβάλλει τὸν τρόπον τῆς φυλακίσεως. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι διὰ τούτου θὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ζωοκλοπή, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἐπτάνην ἐξ ἧς προβλήθην οἱ λῃσταί, οἵτινες ὑποθάλπονται ὑπὸ τῶν ζωοκλεπτῶν. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶνε τὸ περὶ ὁριζοντίου ἰδιοκτησίας. Τοῦτο δὲν εἶνε τι καινοφανὲς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, καὶ ἄλλοτε ὑπεβλήθη ἀλλὰ δυστυχῶς ἐγκαταλειφθὲν δὲν ἐνεκρίθη, διὰ τοῦτο τὸ ἐτροποποίησα εἰς τινα σημεῖα καὶ τὸ ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν. Ἡ ὁριζοντία ἰδιοκτησία εἶνε μέτρον ἀναγκαιότατον ἰδίως εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἔνθα ὑπάρχει ζήτημα στέγης, τὸ ὁποῖον ἐλπίζομεν ὅτι θὰ λυθῇ διὰ τοῦ μέτρου τούτου. Ἕτερον νομοσχέδιον εἶνε τὸ περὶ συμβουλίου χαρίτων. Κατὰ τὸ παρελθὸν τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπένειμεν εὐκόλως χάριτας, διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὅμως ζητῶ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν χαρίτων. Διὰ τούτου αἱ κατὰ τῶν λῃστῶν ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων θέλουσι ἐκτελεῖσθαι οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν. Διὰ τῶν ὑποβαλλομένων τούτων μέτρων ἡ Κυβέρνησις σκοπεῖ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἀρτιωτέρας δικαιοσύνης. Διάφορα περιστατικὰ συνετέλεσαν εἰς τὸν κλονισμὸν αὐτῆς, ἡ κατάργησις τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ δικαστικὸν Σῶμα, ἡ ἔλλειψις ἐποπτείας ἰδίως ἐπὶ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ ἡ κακὴ ἀντίληψις ἐπὶ τῆς λειτουργίας αὐτῶν ἐκλόνισταν τὴν ἀφοσίωσιν τῶν δικαστῶν εἰς τὸ καθῆκόν των, ἡ δὲ ὀργὴ τοῦ λαοῦ περὶ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης ἐκλόνιστε τὴν πεποίθησιν τοῦ λαοῦ ἐπ' αὐτήν. Ἡ κατωτέρα δικαιοσύνη, ἡ ἀμεσώτερον προσκειμένη πρὸς τὰς ὄψεις τοῦ λαοῦ, δὲν ἔπρεπε νὰ ἔρχηται εἰς τὴν πρέπουσαν θέσιν της, διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ συχνοτέρα ἐπιθεώρησις αὐτῶν. Εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον παρατηρεῖται σημαντικὴ ἔλλειψις δικαστῶν. Τὰ αἴτια δὲν τὰ ἀγνοεῖτε, εἶνε ἡ μικρὰ μισθοδοσία των. Ἀσχολοῦμαι ἤδη περὶ τῆς ὅλης βελτιώσεως αὐτῶν, ἥτις ἐπιβάλλεται ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς δικαστικούς τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Ἐλπίζω δὲ ὅτι μὲ ὅλην τὴν οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ τόπου, ἥτις δεόντως θέλει ἐκτιμηθῇ ὑπὸ τῶν δικαστικῶν, θέλουσιν ἐξευρεθῇ οἱ πόροι πρὸς μερικὴν ἀνακούφισιν αὐτῶν.

Πληροφορῶ, συνεχίζει, τὴν Βουλὴν ὅτι ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων μου περισυνέλεξα τὴν συντελεσθεῖσαν κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἐργασίαν τῶν νομοπαρασκευαστικῶν ἐπιτροπῶν. Κατωρθώθη νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἀπετελέσθη τέλειον τὸ ἔργον ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐμπορικὸν καὶ ποινικὸν νόμον. Εἶναι μελέτη συντελεσθεῖσα παρὰ τῶν καλλιτέρων ἐπιστημόνων τῆς χώρας. Πέποιθα ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, εἰσαγόμενον εἰς τὴν δικαιοσύνην, θέλει συντελέσῃ πολὺ εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῆς πεποιθήσεως τοῦ κύσμου ἐπ' αὐτῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀστικὸν κώδικα δὲν δύναμαι νὰ εἴπω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι θὰ δυνηθῶ νὰ τὸν εἰσαγάγω τώρα, ἐλλείπουσι τινά, δι' αὐτὸ ἀνασυνιστῶ τὰς νομοπαρασκευαστικὰς ἐπιτροπὰς ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀστικὸν κώδικα καὶ ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς ἔτους θὰ συντελεσθῇ οὗτος. Ριζικώτεραι μεταβολαὶ εἰς τὴν νομοθεσίαν μελετῶνται ἀλλαι ριζικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ τροποποιήσεις ἐπ' αὐτῆς δὲν εἶναι εὐχερεῖς. Ἐλπίζω νὰ φέρω ὅσον οὔπω τροποποίησιν τῆς πολιτικῆς δικονομίας εἰς τρόπον ὥστε αἱ ὑποθέσεις νὰ διακπεραιῶνται ταχύτερον καὶ νὰ εἶναι ὀλιγώτερον δαπανηραί. Ἐλπίζω, λέγει, καταλήγων, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων θέλει ἐδραιωθῇ ἡ πεποίθησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπὶ τὴν Ἑλληνικὴν δικαιοσύνην.

Καταθέτει εἶτα τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) Ν. Δ. τῆς 13)11)1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2236 περὶ ἐκδικάσεως διαφορῶν μετοξὺ ἰατρῶν καὶ ἰδιωτῶν.

2) Ν. Δ. τῆς 13)11)1927 περὶ κυρώσεως ἄρθρων τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Δικηγόρων διατάξεων.

3) Ν. Δ. τῆς 17)9)1925 περὶ καταργήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου περὶ Δικηγόρων.

4) Ν. Δ. τῆς 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐνεργείας ἐξετάσεων ὑποψηφίων Δικηγόρων.

5) Ν. Δ. 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 καὶ ἀκυρώσεως τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τῆς ἀπὸ 22 Ὀκτωβρίου 1926 Συντακτικῆς πράξεως περὶ ἀναφορᾶς τῶν ἄρθρων 92 καὶ 93 τοῦ Συντάγματος.

6) Ν. Δ. 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)9)1926 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως ὁρίων τῆς πιστώσεως διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις Ἰταλικῶν στρατώνων εἰς Δικ. μέγαρον.

7) Ν. Δ. 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως μισθῶν τῶν Δικ. Ὑπαλλήλων

8) Ν. Δ. 13)11)1927 περὶ κυρώσεως Ν. Δ. τῆς 7)5)1926 περὶ καταργήσεως καὶ συγχωνεύσεως θέσεων ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ Φυλακῶν κλπ.

9) Ν. Δ. τῆς 11)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Ν. Δ. περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Ὑπουργ. Δικαιοσύνης.

10) Ν. Δ. 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17)9)1926 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 13)1)1926 Ν. Δ. περὶ προ-

σθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 18)11)1925 περὶ λεσχῶν.

11) Ν. Δ. 18)12)1925 περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κάντος καταστήματος Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

12) Ν. Δ. 15)10)1927 περὶ καταργήσεως θέσεων Ὑπουργ. Δικαιοσύνης.

13) Ν. Δ. τῆς 12)6 καὶ τῆς 10)9)1926 περὶ ἀναφορᾶς καὶ καταργήσεως Δικαστικῶν τινων Νομ. Διαταγμάτων.

14) Ν. Δ. τῆς 4)9)1925 περὶ προσθέτων Συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων.

15) Ν. Δ. τῆς 30)8 καὶ τῆς 2)12)1925 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1924 ψηφίσματος περὶ ἀναιρέσεως ἀδικημάτων ὑπὸ τῶν Ἐφετείων κλπ.

16) Ν. Δ. τῆς 11)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)9)1926 Νομ. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 11)8)1920 Β. Δ. περὶ κωδικοποιήσεως κλπ.

17) Ν. Δ. τῆς 13)11)1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17)9)1926 Ν. Διατάγματος περὶ ἀναφορᾶς καὶ ἐκτελέσεως τῶν κατὰ τὸν Νόμον ΓΨΟΔ ἐκδιδομένων μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἀποφάσεων.

18) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κ.λπ. κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου».

19) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. «περὶ διαδικασίας πρὸς δίωξιν τῶν ἀδικημάτων ἐκ τῶν Νόμων ΤΟΔ' περὶ καταδιώξεως τῆς λῃστείας κ.λπ.».

20) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3397 «περὶ συγκροτήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου.

21) Περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ Ταμείου Δικαστικῶν μεγάρων καὶ φυλακῶν.

22) Περὶ ἁρμοδιότητος Πταισματοδικῶν.

23) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Ν. Δ. τῆς 5)20 Μαΐου 1926 «περὶ Κώδικος Δικηγόρων».

24) Περὶ μετατροπῆς ποινῶν.

25) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 19 Μαΐου 1923 «περὶ προσόντων δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὀργανώσεως τῶν δικαστικῶν γραφείων».

26) Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τῶν νόμων ΓΩΛΣ' τοῦ 1911 περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοτονίας καὶ προσθήκης ἄρθρων.

27) Περὶ ἰδιοκτησίας κατ' ὀρόφους

28) Περὶ ἀπονομῆς χάριτος εἰς καταδίκους καὶ ἐκτελέσεως θανατικῆς ποινῆς.

29) Περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας), ὑποβάλλων σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν ἔργων κλπ., ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας» λέγει τὰ ἑξῆς:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν κλπ. ἔργων τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας». Τὴν σημασίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς συναφθείσης συμβάσεως θεωρῶ περιττὸν ν' ἀναπτύξω. Περιφέρεται γεωργικώτατα, εὐφορώτατα καὶ ἐργατικώτατα, ἐμπλουτισθεῖσα ἤδη καὶ μὲ τὴν προσφυγικὴν φιλοπονίαν καὶ δυναμικότητα εἶνε καταδικατμέναι νὰ ὀλέπουν τοὺς καρποὺς τῶν κόπων τῶν κατοίκων αὐτῶν καταστρεφομένους, τὰς μετὰ κόπου καλλιεργηθείσας γαίας μετὰ τῶν ἐσοδείων αὐτῶν μεταβαλλομένας ἀπὸ τὰς ἑκάστοτε πλημμύρας εἰς χειμάρρους καὶ πυθμένας λιμνῶν καὶ κατεργαζομένους τὸ πένθος, τὴν πενίαν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγεία τῶν κατοίκων ὑπονομεύεται ὑπὸ τῆς ἐνδημούσης ἑλονοσίας κατὰ τρόπον μειοῦντα τὴν ἐργατικότητα τῶν ἀτόμων καὶ βραχύνοντα τὸν βίον αὐτῶν. Μέγιστα δὲ ἐκτάσεις μεταβάλλονται εἰς μόνιμα ἕλη καὶ βαλτώδεις τόπους ἀποκλείοντες πάσης καλλιεργείας καὶ παραμένουσι χέρσοι, ἄγονοι καὶ κακοποιοί. Οἱ ποταμοὶ οὗτινες εἰς πᾶν πεπολιτισμένον κράτος δέον ν' ἀποβαίνωσι πηγαὶ πλούτου καὶ εὐημερίας διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀρδεύσεως τῶν παρακειμένων γαιῶν καὶ μέσα διευκολύνσεως τῆς συγκοινωνίας ἀπέβησαν παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε ἀφορμὴ καταστροφῶν δυστυχίας καὶ νόσου.

Ἡ προσγινομένη ἐκ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ Στρυμῶνος ζημία δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ὑπολογισθῇ, πάντως εἶνε παμμεγίστη, ὅπως παμμεγίστη εἶνε καὶ ἡ διαφεύγουσα τὴν Ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἀπόδοσις καὶ τῶν γαιῶν ἐκείνων καὶ τῶν νοσούντων ἀνθρωπίνων ὀργανισμῶν. Μόνον ἡ ἐκ τῆς περυσινῆς πλημμύρας ζημία ἀνέρχεται εἰς ἑκατὸν ἑκατ. καὶ πλέον δραχμῶν.

Τὰ κεφαλαιώδη σημεῖα τῆς ὑποβαλλομένης σήμερον συμβάσεως ἐφ' ὧν δέον νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ προτοχὴ τῆς Βουλῆς εἶνε τὰ ἑξῆς: 1) Τὰ ἔργα θὰ περατωθοῦσι ἐντὸς ἓξ τὸ πολὺ ἐτῶν. 2) Εἰς τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος περιλαμβάνονται: α') ἡ παρακώλυσις τῆς ἐκχειλίσεως αὐτοῦ καὶ συνεπῶς τῶν πλημμυρῶν δι' ἀναχωμάτων καὶ διὰ ριζικοῦ διακανονισμοῦ τῆς κοίτης αὐτοῦ, ὅπου αὕτη εἶχε τελείως ἐκτραπῇ. β') ἡ εὐρυνσις καὶ ἡ ἐκβάθυνσις τῶν ἐκβολῶν καὶ τῆς κοίτης τοῦ Στρυμῶνος μέχρι τῆς λίμνης Ἀχινοῦ ἢ καὶ μέχρι Σερρῶν, γ') ἀποστράγγισις τελεία ἢ μερικὴ τῶν λιμνῶν τοῦ Μουλκοῦου Ἀχινοῦ καὶ τοῦ Τενάγους τῶν Φιλίππων. δ') ἡ ἄρδευσις μεγίστων ἐκτάσεων καθιστωμένων τοιουτοτρόπως ποτιστικῶν καὶ συνεπῶς ἐντατικῶς καλλιεργησίμων οὕτως ὥστε ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὴν ἀσφαλῆ καὶ ἐντατικὴν καλλιέργειαν τῶν 1.600.000 στρεμμάτων θὰ δύναται ν' ἀπασχολήσῃ καὶ νὰ τροφοδοτήσῃ ὄχι μόνον τὸν πληθυσμὸν τῶν μερῶν τούτων ἀλλὰ καὶ πολὺ μείζονα τοιοῦτον. Δέον ἑπομένως νὰ ληφθῇ μέριμνα ἀπὸ τοῦδε οὐ μόνον περὶ τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας τῶν ἀπεράντων τούτων ἐκτάσεων, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ εἴδους τῶν καλλιεργηθησομένων προϊόντων. 3) Κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐγένετο τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἀποδεκτόν, διότι ὁ ἀνάδοχος ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἔπτεργε νὰ ἀποδεχθῇ ἄλλο τι σύστημα, ὡς τὸ τῆς συνεταιρικῆς αὐτεπιστασίας (R. C.) ἰσχυριζόμενος, ὅτι καὶ οἱ φυσικοὶ ὅροι καὶ αἱ τοπικαὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς ἐπρόκειτο νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ ἔργα ἦσαν ἄγνωστοι αὐτῷ καί, ὅτι οἱ ὅροι τῆς μισθοδοσίας καὶ ἡ προσφορὰ ἐργατικῶν χειρῶν δυσχερῶς θὰ ἦτανε ἐκ τῶν προτέρων ὑπολογίσιμοι, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι οὗτος οὐδέποτε μέχρι τοῦδε συνεδλήθη εἰς ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων κατ' ἄλλο σύστημα, ἀλλὰ καὶ τὸ κράτος ἔπτερξεν εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, γνωρίζον τὴν ἀστίαν τεχνικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀναδόχου, γνωστοῦ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Μαραθῶνος, ἀλλὰ καὶ ὁρμηθὲν ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ἡ ἐπιμέλεια κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλης σημασίας τεχνικῶν ἔργων μονίμου διαρκείας ἐξασφαλίζεται πλειότερον διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἢ διὰ τοῦ κατ' ἀποκοπὴν συστήματος, ἀφοῦ ἄλλοστε ἐλήφθη πλήρης πρόνοια ὅπως ὁ κρατικὸς ἔλεγχος ἀσκεῖται ἄρτιος καὶ ἐμπεριστατωμένος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλχέρεια τῆς ἐκτελέσεως πάντων τῶν μὴ τεχνικῶν τμημάτων τῶν ἔργων τούτων, οἷον τῶν χωματουργικῶν κλπ., τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσιν ὅσως τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου, δι' ὑπεργολαβίων κατακερουμένων κατόπιν μειοδοσίας τῇ ἐγχρίσει τοῦ Κράτους ἐξασφαλίζει τὴν κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἀποκοπῆς διενέργειαν μεγάλου τμήματος τῶν ἔργων, ἀντικαθιστωμένου οὕτω κατὰ τὰ τμήματα ταῦτα τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος.

4) Ἡ ὅλη δαπάνη τοῦ ἔργου ὑπελογίσθη εἰς 20.677.000 δολλάρια ἤτοι εἰς 17 ἑκατομμύρια δολλάρια δι' ἔξοδα τῆς ἀξίας τῶν ἔργων προσαυξανόμενα κατὰ 11,639% διὰ τὰ γενικὰ ἔξοδα τῶν ἀναδόχου, ὑπολογιζόμενα κατ' ἀποκοπὴν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 17 ἑκατομμυρίων καὶ ἐπὶ οἱουδήποτε ποσοῦ, εἰς ὃ ἤθελεν ἀνέλθει ἡ ἀξία τῶν ἔργων, καὶ καταβαλλόμενα εἰς 70 ἴσας μηνιαίας δόσεις. Τὰ ὡς ἄνω γενικὰ ἔξοδα περιλαμβά-

νουτι τὰς δαπάνας διὰ τὴν τεχνικὴν, διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς διεύθυνσιν καὶ ἔλεγχον τῶν ἔργων καὶ πρὸς διενέργειαν τῶν μελετῶν αὐτῶν καὶ ἐν γένει πρὸς πᾶσαν δαπάνην μὴ ἀναφερομένην καὶ μὴ προϋπολογιζομένην εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἀξίας τῶν ἔργων». Πλὴν τούτων θέλει λάβει ὁ ἀνάδοχος καὶ 10 0/0 ἐπὶ τῶν 17 ἑκατομμυρίων ἤτοι 1.700,000 δολλάρια ὡς ἀμοιβὴν αὐτοῦ, ἤτοι τὸ σύνολον τῶν γενικῶν ἐξόδων καὶ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀναδόχου θέλει ἀνέλθει εἰς 21.63 0/0 ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ πᾶσα δαπάνη γενησομένη πρὸς ἐξακρίβωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν μακροῦ χαθμοῦ (καὶ μέχρις ἑκτάσεως 100 στρεμμάτων) ἀνακριβειῶν τῶν τοπογραφικῶν διαγραμμάτων.

5) Ἐν ἡ ὅμως περιπτώσει ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑδρευτικῶν ἔργων τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας, δὲν ἀπαιτήτῃ τὴν ὁλικὴν δαπάνην τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, γεγονὸς ὅπερ θὰ κατα στῇ ἐμφανὲς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν μελετῶν, ὁ ἀνάδοχος θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλα συμπληρωματικὰ ἔργα εἰς τὰς πεδιάδας Σερρῶν καὶ Δράμας, τοιαῦτα φρονῶ ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ εἶναι ἡ ἀνατοδόμησις τῶν κατὰ τοὺς πολέμους καταστραφεισῶν καὶ ἐμπρησθεισῶν κωμῶν τῆς περιοχῆς ἐκείνης, ὧν οἱ κάτοικοι στεγάζονται καὶ σήμερον ἔτι εἰς ξυλίνους οἰκίσκους ἢ ὑπὸ καλύβας ἐκ λαμαρίνης. Ἐὰν δὲ καὶ μετὰ ταῦτα περισεύσῃ ποσόν τι, τοῦτο θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διατεθῇ καὶ δι' ἄλλα ἔργα ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὡς τοιαῦτα ἔργα θὰ ἠδύνατο νὰ ληρθῶσιν ἡ διαρρύθμισις τῆς κοίτης τοῦ Κηφισσοῦ, τοῦ ἀπειλοῦντος ἔστιν ὅτε καὶ αὐτὴν τὴν συγκοινωνίαν τῆς πρωτευούσης πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην ἢ τὴν Εὐρώπην, τοῦ Σπερχειοῦ ἢ τοῦ Μόρνου.

6) Ἀκριβῶς ὀμενῶν ὑπ' ὄψιν τῶν ὡς ἀνωτέρω συνολικῶν δαπανῶν ἐξ 20 ἑκατομμυρίων δολλαρίων καὶ ἀφαιρουμένων ἐξ αὐτῶν 5 τοὐλάχιστον ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ὅτι θὰ εἶναι ἡ ἀξία τῶν κτιρίων, μονίμων ἐγκαταστάσεων, χρησίμων ἐργαλείων, μηχανημάτων καὶ λοιπῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς θὰ χρησιμοποιηθῶσι, εἴτε διὰ παρόμοια ἔργα ἀλλαχοῦ, εἴτε ἐπὶ τόπου διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων τούτων, ἐπὶ πρσόδῳ, ἐναπομένει καθαρὰ δαπάνη διὰ τὰ ἔργα 15,677,000 δολλάρια, ἤτοι δραχμαὶ 1200 περίπου ἑκατομμύρια ἀνθ' ὧν θὰ ἐξασφαλισθῶσι καὶ θὰ γίνωσι παραγωγὰ καὶ θὰ παύσωσι νὰ εἶναι ἀχρηστευμένα 1,600,000 στρέμματα. Θὰ στοιχίσῃ τοὐτέστι εἰς τὸ Κράτος ἡ μετατροπὴ ἑκάστου ἀχρήστου στρέμματος εἰς γόνιμον τοιοῦτον περὶ τὰς χιλίας δραχμάς. Εἶναι εὐνόητον ὅτι, ἐὰν αἱ ἐκτάσεις αὗται κατανεμηθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος προβλέποντος τὴν πραγματικὴν γονιμοποίησιν αὐτῶν, ἂν τοὐτέστι ἐκμεταλλευθῶσιν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ συνόλου, τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἀποσβεσθῇ τὸ πολὺ ἐντὸς 4—5 ἐτῶν, δεδομένου ὅτι καὶ ὁ τόκος τοῦ δανείου διὰ τὰ ἔργα θὰ δύνανται νὰ ἀντιμετωπίζεται διὰ τῶν πρσόδων ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἐγγείου παραγωγῆς τῶν ἐδαφῶν τούτων.

7) Διὰ πᾶσαν τυχὸν κακοτεχνίαν, κακὴν πίστιν, ἀμέλειαν ἢ ἐλαττωματικότητα τῶν ἔργων ἐλήφθη πρόνοια νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ Κράτος δι' ἐγγυήσεως παγίας 100,000 δολλαρίων. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας θὰ δύνανται νὰ γίνεται προτροπὴ εἰς διαιτησίαν, ἥτις ὡς καθωρίσθη ἐν τῇ συμβάσει διατηρεῖ καὶ διατώζει πλήρη τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους.

Ἐν τέλει, ἐκτὸς τῶν πλουτοπαραγωγικῶν, ἐξαγωγικῶν καὶ κοινωνικῶν εὐεργετημάτων, τὰ ὁποῖα σκοπεῖ νὰ συγκομίσῃ ἡ ὑποβαλλομένη σύμβασις διά τε τὰς περιφερείας, ἃς εὐεργετεῖ, καὶ διὰ τὸ ὅλον κράτος, θὰ ἦτο παράλειψις ἡμῶν ἂν δὲν ἐτονίζα πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν τὴν ἄλλην κολοσιαίαν σημασίαν, ἣν ἔχει τὸ προβλεπόμενον ἔργον ἀπὸ ἀπόψεως τῆς ἐκδηλουμένης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους στοργῆς καὶ φροντίδος διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ μεγάλου τμήματος τῆς νέας μεγάλης Ἑλλάδος. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι, μετὰ τὰ ἔργα τοῦ Ἀξιοῦ, διὰ δευτέραν ἤδη φορὰν ἐμφανίζει ἐκεῖ ἡ Ἑλληνικὴ ἐλευθερία τὰ δῶρά της. Ταῦτα εἶνε ἡ δικαία ἐπιβράβευσις τῶν πολιτῶν τῶν περιοχῶν ἐκείνων, γηγενῶν καὶ προσφύγων, οἵτινες, μαρτυρήσαντες ἀμφότεροι ἐφαμίλλως διὰ τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν, θεωροῦν ἑαυτοὺς ὑπερηφάνους, διότι ἔστανται ἀπάλευτοι φρουροὶ καὶ ἀκρῖται τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Ἐκ τῆς εὐμενοῦς ψήφου τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἡ Κυβέρνησις ἀπεκδέχεται τὴν ταχείαν κύρωσιν τῆς ὑποβαλλομένης συμβάσεως. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργὸς) παρακαλεῖ τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ἣν θὰ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον τὸ κυρωτικὸν τῆς συμβάσεως τοῦ Στρυμόνος ὅπως ἐπεξεργασθῇ τοῦτο τὸ βραδύτερον ἐντὸς 7 ἡμερῶν καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της ἵνα ἐπακολουθήσῃ ταχεῖα ἡ ἐπιψήφισις του, διότι ἐπείγεται ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ προτοριναὶ μέτρα διὰ τὰς πλημμύρας τῶν διαφόρων χειμάρρων τῶν περιοχῶν ἐκείνων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπ. Οἰκον.) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Ἰουλίου ἐ.ἔ. περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσοδοσεβῶν τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1928—1929 καὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ. Οἱ λόγοι, λέγει, οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ δὲν χρήζουν μακρᾶς ἀναπτύξεως. Εἶνε γνωστόν, λέγει, ὅτι ἐπὶ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως δὲν εἶχε ψηφισθῇ προϋπολογισμὸς διὰ τὴν χρῆσιν αὐτήν, εἶχε δὲ ὁρισθῇ νὰ διοικηθῇ τὸ Κράτος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—1928 καὶ δὴ ἐπὶ τετράμηνον. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἡ παροῦσα, δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐπὶ πολὺ τὸν νόμον 2182 καὶ διότι δὲν ἤθελε νὰ καταφεύγῃ εἰς τὰς προσωρινὰς αὐτοῦ διατάξεις ἀλλὰ καὶ διότι ἡ διοίκησις ἐθεσπίζετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισθέντων διὰ τὴν προηγουμένην χρῆσιν. Ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διοίκησις τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ διότι εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν παρουσιάσθησαν ἄλλαι ἀνάγκαι ἀπρόοπτοι. Ἐντεῦθεν προῆλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς καταθέσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ 1928—1929. Διὰ τὴν χρῆσιν 1927—1928 ἐλήφθησαν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις περίπου 90 ἑκατομμυρίων. Τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ Ν. Δ. δὲν χρήζουν ἀναπτύξεως, τὸ δὲ ἄρθρον 4 ἐτέθη διὰ νὰ ἐπιχορηγηθῇ τὴν γενομένην αὔξησιν τῆς μετοχικῆς δραχμῆς διὰ τὰ ἄλευρα καὶ τὸν σῖτον καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ νομοθετικὸν κενόν, προκύψαν ἐκ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐχρειάζετο ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἥτις δὲν κατωρθώθη, καίτοι δὲν ἐπετρέπετο ἡ προσωρινὴ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. πέραν τῆς συνόδου καθ' ἣν κατετέθη. Ἡ ἡ Κυβέρνησις εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιτρώσῃ τὰς γενομένας εἰσπράξεις ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων φόρων διὰ νὰ μὴ γίνουν λογωγαὶ παρὰ τῶν εἰσαγωγέων καὶ διὰ τῆς νομιμοποιήσεως ταύτης καὶ τῶν γενομένων καὶ μελλουσῶν εἰσπράξεων οὐδεὶς ἀδικεῖται διότι αἱ αὐξήσεις ἐπέπεστον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως. Τὸ νομοσχέδιον ἐπιπροσθέτως περιέχει καὶ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τῆς ἰσχύος τῶν κειμένων διατάξεων μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ. Ἡ Κυβέρνησις παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν της, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διότι εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ προΐῃ εἰς συμπληρωματικὰς δηλώσεις αὐτοῦ λόγῳ τοῦ δαγγείου. Ἡ ἐπιδημία αὕτη ἠλάττωσε τὴν ἀπόδοσιν ὡρισμένων φόρων καὶ ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τῶν στοιχείων ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο αἱ προβλέψεις ἐπὶ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Εἶνε συνεπῶς ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐσόδων.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς πόσον ὑπολογίζετε τὴν ἐλάττωσιν;

Γ. Μαρῆς (Ὑπ. Οἰκον.). Ὑπολογίζω ὅτι δὲν θὰ εἶνε κατωτέρα τῶν 200 ἑκατομμυρίων. Ἐννοεῖται κάθε βεβαίωσις δὲν εἶνε δυνατὴ ἄνευ τῆς συγκεντρώσεως ὡρισμένων στατιστικῶν στοιχείων διότι λόγῳ τῆς ἐλαττώσεως τῆς καταναλώσεως δύνανται νὰ ἔχωμεν ἐλάττωσιν καὶ τῶν ἐσόδων ἐξ ἐμμέσων φόρων διότι πρέπει νὰ ὑπολογίσωμεν μέχρις ἡ παράτασις τοῦ δαγγείου ἀναγκάσῃ τὸν καταναλωτὴν νὰ εἶνε ῥᾳδιλότερος. Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις

δὲν θὰ στηρίζωνται εἰς φορολογικὰς μεταρρυθμίσεις. Ἀλλὰ μέχρις ὅτου εἰσαγχθῶμεν τὰς δηλώσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ —καὶ πρὸ δεκαημέρου δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προϋβῶμεν εἰς αὐτὰς— εἶνε προφανὲς ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ σκέψις περὶ ἀμέσου ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, οὕτως ὥστε κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ προβλέψωμεν μέχρι τέλους Νοεμβρίου καὶ περὶ τούτου προβλέπει τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ψηφίσῃ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει ὥριμος εἰσέτι νομοθετικὴ ἐργασία, οὔτε μέχρι τῆς Κυριακῆς θὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ συνεδριάσωμεν τὴν Παρασκευὴν πρὸς συζήτησιν ἐπερωτήσεων. Ὑπερώτησις ὅμως οὐδεμία εἰσέτι ὑπεβλήθη. Διὰ τοῦτο ἐρωτῶ τὴν Βουλὴν ἂν δέχεται νὰ διακοπῶν αἱ ἐργασίαι αὐτῆς καὶ ἐπαναληρθοῦν τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 4 1/2 μ. μ. Ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου καὶ εἶτα λύεται ἡ συνεδρίασις συναινέσει τῆς Βουλῆς ὥρα 6 καὶ 15 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. ΚΑΛΟΦΩΣ
Γ. ΒΡΑΖΩΝΗΣ

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Λ'.

τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4 1/2 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς 23 Ὀκτωβρίου.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ Γεωργικὸς ἐλαιουργικὸς Συνεταιρισμὸς Ἀταλάντης παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις τροποποιήσῃ τὴν φορολογίαν τοῦ ἐλαίου ὑποβάλλουσα εἰς φόρον μόνον τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῆς ἐπαρχίας των ἐλαίων.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Βυσινικοῦ Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ἱδρύσεως Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Δήμαρχος Ἀρτέων ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλου Γ. Ἀναλογίδου περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως ὑπὸ τοῦ δήμου.

Κτηματίαι Βερροίας παρακαλοῦν νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπαλλοτριώτεως ὅπως ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ἀποζημιώσεως τῶν καταληφθέντων πρὸ τριμήνου κτημάτων των.

Ὁ δικηγορικὸς Σύλλογος Νίου ὑποβάλλει αἴτησίν του περὶ μὴ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ Κώδικος τῶν δικηγόρων.

Ὁ δικηγορικὸς σύλλογος Κορίνθου παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ ἐπισπευσθῇ ἡ συζήτησις τῶν διαφόρων νομοσχεδίων.

Τὰ Ἡνωμένα σταριδαγροτικὰ μέλη Μπαλῆ Ἀγᾶ ζητοῦν τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου καὶ τὴν ὕδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Κερκύρας παρακαλοῦν ὅπως τὸ ταχύτερον ψηφισθῇ ὁ νόμος ὁ ἀπαγορεύων τὴν ἀνάμιξιν σπορελαίων μετ' ἐλαιολάδων.

Τριάκοντα πτωχαὶ πολυμελεῖς οἰκογένειαι διαμένουσαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἁγ. Γεωργίου Βερροίας παρακαλοῦν ὅπως ἀναστληῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ νομομηχανικοῦ δι' ἧς οὗτος ἐντέλλεται τὴν κατεδάφισιν τῶν κελλίων.

Ἐφεδροι ὑπάλληλοι τῶν κρατικῶν σιδηροδρόμων παραπονοῦνται ὅτι τοῖς ἀφῃρέθησαν παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρόμων εἰς τὸν πίνακα τῆς σειρᾶς ταὐτότητος δύο ὁλόκληρα ἔτη, ἀντὶ τριῶν μηνῶν ὡς ἐγένετο εἰς παλαιοτέρας κλάσεις.

Οἱ πρόσφυγες Λικατερίνης κατόπιν τῶν λαβόντων χώραν ἐκεῖ αἱματηρῶν γεγονότων παρακαλοῦν ὅπως δοθῇ ὁριστικὴ λύσις εἰς τὸ ζήτημα ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἄσπρου Πουρλιᾶς καὶ παραχωρηθῶν αὐτοῖς αἱ γαῖαι διὰ νὰ μὴ ἐπαναληρθῶσι καὶ πάλιν αἱ τελευταῖαι σκηναί.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Λαχανάδας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ὑπερτάτην φορολογίαν ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ εἰς εἶδος καταβολὴ τοῦ φόρου.

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ραδιοτηλεγραφικῶν πρακτορείων ὑποβάλλουν ἀναφορὰν ζητοῦντες τὴν ρύθμισιν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀσυρμάτου διὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰδήσεων πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς φύσεως.

Ἡ ἕνωσις τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ προσφύγων τέως δημοσίων ὑπαλλήλων Τουρκίας παρακαλεῖ ὅπως ἐπιχῃῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑποβληθὲν παρ' αὐτῆς νομοσχέδιον τὸ ἀφορῶν τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀνταλλαξίμων προσφύγων ὑπαλλήλων Τουρκίας.

Ἀπαντες οἱ Σαρακατσαναῖοι τῶν χωρίων Γερμὴ Μπακαλὶ καὶ τῶν πέριξ παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ χωρίου τούτου, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν εἰς τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὰ χωρία ταῦτα λειβάδια.

Ὁμὰς προσφύγων μολωθρῶν Καστορίας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ἐποικισμοῦ Καστορίας, ἀρνουμένου νὰ ἐγκαταστῇ αὐτοὺς καὶ ζητοῦντος ὑπέρογκα ἐνοίκια, παρακαλοῦν δὲ ὅπως ἀναστληῇ ἡ δημοπρασία ἐνοικιάσεως ὑδρομύλων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Καρπενησίου διαμαρτύρεται διότι ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου Καρπενησίου παρελείφθη ἐκ τοῦ πίνακος τῶν ἐκτελεστέων ἐφέτος ἔργων.

Ὁ ἀπόστρατος μοίραρχος Δ. Δημητροκόπουλος ὑποβάλλει ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖ τὴν ὀελτίωσιν τῆς συντάξεώς του συμφώνως τῷ νόμῳ.

Πολυμελεῖς οἰκογενειάρχαι Ἀθηνῶν ὑποβάλλουν αἴτησιν ζητοῦντες ὅπως τὸ Κράτος προσέλθῃ ἀρωγὸν οἰκονομικῶς εἰς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας των καθόσον οἱ πόροι των δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀντεπεξέρχωνται ἐναντίον τῆς σημερινῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς.

Οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς Ἀθηνῶν παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ καὶ δι' αὐτοὺς μέριμνα διὰ νὰ συμπεριληφθοῦν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν χορήγησιν ἀμνηστείας διὰ πολιτικὰ ἀδικήματα.

Ὁ Σύνδεσμος πολυτέκνων γονέων Ρεθύμνης παρακαλεῖ ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχέδιον νόμου ὑπὲρ τῶν πολυτέκνων γονέων.

Ὁ Πρόεδρος Κοινότητος Δοξάτου ὑποβάλλει ὑπόμνημα παρακαλῶν ὅπως τὸ μέχρι τοῦδε παραμένον ἄλυτον ζήτημα διανομῆς οἰκοπέδων Δοξάτου κανονισθῇ νομοθετικῶς ἢ ὅπως ἄλλως κριθῇ ἡ Κυβέρνησις.

1500 κατήμονες καλλιεργηταὶ Λευκάδος διαμαρτύρονται διότι ἐργασθέντες καὶ ἐχερσώσαντες τὰ παραχωρηθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα Ἀκτίου βλέπουν ἤδη ματαιουμένους τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἱδρῶτας των διὰ μιᾶς διατάγῃ τοῦ Ὑπουρ-

γείου τῆς Γεωργίας, τὸ ὁποῖον περιορίζει εἰς 2000 μόνον στρέμματα τὰ κτήματά των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Φικιώρης** καταθέτει αἴτησιν των ἐκ Ρωσσίας καταφυγουσῶν ἐντεῦθα ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ἱδρύσεως Γεωργικῆς Τραπέζης.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεῖ τὴν ἄρσιν φήρισιν τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σύκων.

Ὁ Οἰκονομικὸς Συνεταιρισμὸς 10 Ἐκκλησιῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς στάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης παρεμποδίζοντος τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ἐπὶ οἰκοπέδου νομίμως παραχωρηθέντος εἰς τὸν Συνεταιρισμόν.

Τὸ Γ' Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων Θεσσαλονίκης Σερρῶν καὶ Φλωρίνης καὶ τῶν περὶ ξ συνεταιρισμῶν διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ ἐν Ἄργει φαρμακοποιὸς Κ. Μήλιος παραπονεῖται διότι δὲν ἐχορηγήθη εἰς αὐτὸν ἡ νομίμως ζητηθεῖσα ἄδεια ἱδρύσεως Φαρμακείου.

Ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Τριπολιτσίας διαμαρτύρεται διότι καίτοι ἡ ἀγοραία τιμὴ ἐλαίου δὲν ὑπερβαίνει τὰς 25 δραχμὰς ὁρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 32 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας εἰσπράττεται ὁ φόρος εἰς χρῆμα.

Ὁ πρόεδρος ἐνοικιαστῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Καβάλλας παρακαλεῖ ἐξ ὀνόματος τῶν ἐνδιαφερομένων προσφύγων ὅπως ἡ Βουλὴ τροποποιήσῃ τὴν σχετικὴν σύμβασιν μεταξὺ Κράτους καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης καθόσον δημιουργοῦντι καθ' ἑκάστην προστριβάί.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ ἐργατικοῦ κέντρου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑταιρεία ὑδάτων ἵνα προσλάβῃ καὶ πάλιν τοὺς παρανόμως παυθέντας ἐργάτας.

Ὁ προσφυγικὸς κόσμος Ὀρεστιάδος διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἥτις μετατρέπει τὰ ἐπαγγελματικὰ δάνεια εἰς ἐμπορικά.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Γρεβενῶν διαμαρτύρεται ἐξ ἐνόματος τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας του διὰ τὴν ἀδράνειαν τῶν ἐκεῖ ἀρχῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἀσφαλείας ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ σηροτροφικοῦ συνοικισμοῦ Νέα Κιούπλια Σερρῶν διαμαρτύρονται διότι δὲν τοῖς παρέχεται ἀνάλογος ἔκτασις πρὸς φύτευσιν μουρεωδένδρων ἀναγκαιούντων εἰς τὴν ἐργασίαν των.

Ἡ ἀδελφότης ἐγγάμων συνταξιούχων τραυματιῶν πολέμου «Ἡ Περίθαλψις» παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς 500 οἰκογενειάρχας συνταξιούχους τραυματίας πολέμου ἀπὸ ἓν οἰκόπεδον ὑπὸ τοῦ δήμου Ἀθηναίων εἰς τὴν θέσιν Καισαριανή.

Ἐπιτροπὴ τῆς παρὰ τὴν Ὑπάτην Κοινότητος Σαρμουσακλῆ διαιδύάζει ψήφισμα τοῦ συγκροτηθέντος ἐκεῖ συλλαλητηρίου καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει τὰ ἐν αὐτῷ ὑποδεικνυόμενα δίκαια.

Οἱ τραυματίαι πολέμου Ζ. Μποζόνης καὶ Γ. Κρητικὸς ὑποβάλλουν πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπόμνημα ζητοῦντες αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Ἡ Ἕνωσις Ποντίων Κοζάνης ὑποβάλλει τὴν εὐχὴν ὅπως ἐξαιρεθῶσιν οἱ διαμένοντες ἐν Μακεδονίᾳ Ρῶσσοι μηχανικοὶ τῆς διαταγῆς ἀναχωρήσεως εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Οἱ συνταξιοῦχοι φυματικοὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ὑποβάλλουν ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας παρακαλοῦν ὅπως ἐξισωθῇ ἡ σύνταξίς των μὲ τὰς ἀντιστοίχους συντάξεις τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Οἱ κάτοικοι Εὐρωστίνης Κορινθίας διαμαρτύρονται διότι δὲν ἐξετελέσθη μέχρι τοῦδε συνεπείᾳ παρανόμων ἐνεργειῶν τῶν ἰδιοκτητῶν ἡ πρὸ ἐτείας ἐκδοθεῖσα ὑπὲρ αὐτῶν ἀπόφασις διὰ τὸ ἀπαλλοτριωθέντα ἐμφυτευτικὰ κτήματα

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀττικοβοιωτίας παρακαλεῖ ὅπως ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀντιπροσωπευθῇ δι' ἴσου ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων καὶ ὁ Γεωργικὸς κόσμος.

Ὁ Π. Χατζηπουρνάκης πρόσφυξ ἐκ Μαρμαρᾶ παραπονεῖται ἐναντίον ἑνὸς δανειστοῦ του ζητοῦντος ὅπως πωλήσῃ τὴν οἰκίαν του μεγάλης ἀξίας ἀντὶ ἐλαχίστου ποσοῦ καὶ παρακαλεῖ ὅπως τῷ δοθῇ ἀνάλογον δάνειον παρὰ τῆς προσφυγικῆς Τραπέζης πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του.

Ὁ Πρόεδρος Γουνοποιῶν Σιατίστης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἐπιβολῆς ὑπὸ τῆς Γαλλίας δασμοῦ 7 1/2 % ἐπὶ τῶν γουναρικῶν καὶ ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐνεργήσῃ πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ.

Οἱ Κοινοτάρχαι Σύλλογοι Μεσορραχίου καὶ Ζανείας Καστρίου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μεταφορᾶς τῆς ἕδρας τοῦ Εἰρηνοδικείου Δολιανῶν ἐκ Καστρίου εἰς Καλύβια Δολιανῶν.

Ὁ κάτοικος Βογατζικίου Θ. Οἰκονόμου διαμαρτύρεται διότι ὁ υἱός του δὲν προήχθη, διότι ἀπέτυχεν εἰς τὰ γαλλικὰ τὰ ὁποῖα διδάσκοντο ἐλλιπέστατα καὶ ζητεῖ τὸν προβιβασμόν του.

Οἱ πρωτοσάθμοι δημοδιδάσκαλοι τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν προσγινομένην αὐτοῖς ἀδικίαν διὰ τοῦ δημοσιευθέντος διατάγματος δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ μετεκπαίδευσις μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας ἐνδεικτικὸν Γ' Γυμνασίου καὶ ἀποκλείει τοὺς ἔχοντας τοιοῦτον Β' Γυμνασίου.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εὐαγγελέως Ἐφετῶν Λιγαίου κατὰ τοῦ βουλευτοῦ Λέσβου Γ. Παπανδρέου καὶ ζητεῖ τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος πρὸς ποινικὴν δίωξιν αὐτοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 56 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει ἐγγράφων δι' οὗ ἀνακοινοῦται πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὁ διορισμὸς ὡς Ὑφυπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ κ. **Θ. Μανέτα.**

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18|24 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17|20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κ.λπ. κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18|28 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς ὁλαβέντος καταστήματος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν».

3) «Περὶ κυρώσεως α) τοῦ Ν. Δ. τῆς 12|18 Ἰουνίου 1926 περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐφαρμογῆς δικαστικῶν τινων Ν. Δ. καὶ β') τοῦ Ν. Δ. 10|13 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ καταργήσεως δικαστικῶν τινων Ν. Δ.».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως θέσεων τινων τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7|7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐξετάσεων των ὑποψηφίων δικηγόρων τῆς 6ης Ἰανουαρίου».

6) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης καὶ ἄλλων τινων διατάξεων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ν. Δ. περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1928-29 καὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς ὅρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927 28».

Οἱ κ. κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Παιδείας) καὶ **Κ. Ζαβιτσιάνος** (Ὑπ. Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου περὶ ἐπιβολῆς ἐμφύτου κοινοτικοῦ φόρου εἰς εἶδος ἐπὶ τῆς παραγω-

γῆς ἐλαίου τῆς κοινότητος Σπαθαρέων τῆς Σκύρου διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ Γαζιάρχης Σκύρου κλπ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπ. Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1926 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3341 περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ***Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπογραφείσης ἐν Οὐάσιγκτον τῇ 25 Ἀπριλίου 1928 συμβάσεως περὶ μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὑπὸ τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων τῶν προσεγγιζόντων εἰς Ἀμερικανικοὺς λιμένας

Ἡ ***ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων 1) Περὶ ἐπισκευῆς τοῦ Διοικητικοῦ μεγάρου Χανίων. 2) Περὶ ἱδρύσεως ἱστορικοῦ ἀρχείου Κρήτης. 3) Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης ἐπισκευῆς πυρικάστου διοικητηρίου Ἀγρινίου. 4) Περὶ κατασκευῆς ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ κτιρίου τοῦ νομαρχιακοῦ καταστήματος Λέσβου, 5) Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης. 6) Περὶ ἀναστάσεως τῆς ἐπαρχίας τῆς Παραμυθίας. 7) Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 100ετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγκο Φωσκόλου καὶ 8) Περὶ κυρώσεως του ἀπὸ 15)19 Ὀκτωβρίου 1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10)18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας Γενικῶν Διοικητῶν τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925.

Μεθ' ὃ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου οἱ μήπω ὁρισθέντες βουλευταὶ κ. κ. Κ. Βενιζέλος, Ν. Κουπαρούσος, Ι. Κοντοδήνας, Κ. Κουρτίδης, Β. Κυρέλος, Α. Νάκος, Α. Παναγιωτόπουλος, Α. Καλογεράκος, Α. Παπαθανάσης, Ι. Μιχαήλ, Π. Συργιάννης καὶ δίδουσι τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένου ὅρκον ἔχοντα οὕτω· «Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Σ. Σακελλαριάδης** συνιστᾷ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐκδώσῃ διαταγὰς πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς Μεγαλουπόλεως ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν φανῶσιν ἐπιεικεῖς εἰς τὴν εἰσπραξιν φόρων, ἐξ ἄλλου δὲ ἐνεργήσωσι, ὥστε νόμιμον πρὸς ἀπαλλαγὴν ἢ ἐλάττωσιν τῶν φόρων εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀκρὶς κατέστρεψεν ὁλοσχερῶς ἢ ἐμείωσε τὴν ἐσοδείαν των.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐδόθησαν σχετικαὶ διαταγαὶ εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους προκειμένου περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἐὰν κανεὶς τῶν ὑπαλλήλων παρεύρῃ τὰς διαταγὰς αὐτὰς παρακαλῶ τοὺς κ. κ. βουλευτὰς νὰ τὸ ἀναφέρωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Σ. Σακελλαριάδης** συνεχίζων παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία καὶ ἐξακριβώσῃ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ ἀπαλλαγῶσιν οὗτοι τῶν φόρων ἢ ἐλαττωθοῦν ὡς πρὸς αὐτοὺς οὗτοι.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς μειώσεως ἢ ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου εἶναι ζήτημα νόμου.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς κ. **Σ. Σακελλαριάδης** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅπως προϋβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς γενομένης προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς περιφερείας Γορτυνίας Μεγαλουπόλεως περὶ συστάσεως δημοτικοῦ σχολείου εἰς τὸ χωρίον Νεοχώριον τῆς Λυκοσούρας, διότι μέχρι σήμερον πτωχὰ παιδία ἴνα λάβωσι τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ἀναγκάζονται νὰ μετοικίσωσι συχνότατα πολλάκις εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου των.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς Παιδείας) λέγει ὅτι ὑπάρχουν προτάσεις περὶ συστάσεως πλέον τῶν 200 σχολείων. Ἀπροθυμία ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου δὲν ὑπάρχει ἀλλὰ ὑπάρχουν λόγοι οἰκονομικοὶ κωλύοντες τὴν σύστασιν τῶν σχολείων τούτων.

Ὁ κ. **Σ. Σακελλαριάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ οἰκονομίαι δὲν πρέπει νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ ἐπὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως. Δύνανται νὰ γίνουν οἰκονομίαι εἰς ἄλλους κλάδους τῆς διοικήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐπεκτείνῃ τὰς οἰκονομίας μέχρι στερήσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων, θὰ καταβληθῇ δὲ προσπάθεια ὅπως αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν σχολείων τούτων ἐξευρεθοῦν.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ διατάξῃ τὴν ἐπίσπευσιν τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Κονζίκου-Κονίτσης, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπισκευὴν ἐχορηγήθη πίστωσις ἐξ 150.000 δραχμῶν, διότι ἡ ὑπηρεσία τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἰωαννίνων δὲν ἐκινήθη ἀκόμη ἐλλείψει προσωπικοῦ. Ἐπληροφορήθην ὅμως ὅτι ἐτοποθετήθη ἤδη καὶ Νομομηχανικὸς καὶ Μηχανικὸς εἰς τὰ Ἰωάννινα. Νὰ διαταχθῶσι συνεπῶς οὗτοι νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἐπισκευὴν αὐτὴν διότι ἐὰν μὲ τὰς βροχὰς καταρρεύσῃ ἡ γέφυρα θὰ εἶναι ἀνάγκη ὄχι μόνον 150.000 δραχμ. ἀλλὰ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου διὰ τὴν ἐπισκευήν της.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομάνος** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι ὁ Νομομηχανικὸς μετέβη καὶ ἐξήτασε τὴν γέφυραν, ἐζήτησε δὲ πίστωσιν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων δραχμ. τῆς ὁποίας διετάχθη ἡ χορήγησις.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅπως τὸ ταχύτερον συσταθοῦν δημοτικὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχουν προταθῇ πρὸ διετίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐποπτικῶν Συμβουλίων. λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἦσαν ρηταὶ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ διστάσῃ νὰ προϋβῇ εἰς μίαν τόσον ἐπείγουσαν ἀνάγκην. Τὰ φοιτῶντα παιδία εἰς τὰ στοιχειώδη σχολεῖα ἐνῷ σύμφωνα μὲ τὴν στατιστικὴν ἔπρεπε νὰ εἶναι 1.320.000 κατὰ τὸ 1926—1927 ἐφοιτησαν μόνον 683.000 δηλαδὴ τὸ ἥμισυ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ παραμένει ἀναλφάβητον. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν διατοπορίαν ἤτις ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν σχολείων τὸ τοιοῦτον δὲν μοῦ κάμει ἐντύπωσιν, διότι αἱ διατοπορίαι φοβοῦνται τὸ ρῶς. Μοῦ προξενεῖ ὅμως ὀδύνην ἡ τακτικὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἥτις ἠκολούθησε τὴν τακτικὴν τῆς διατοπορίας ὡς πρὸς τὰ σχολεῖα.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀναφερθέντος ἀριθμοῦ ὅστις κατεδικάσθη εἰς ἀγραμματοσύνην ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι καταδίκαι, αἱ τῶν δικαστηρίων ἅτινα ἐξέδοσαν ἀποφάσεις δι' ὧν κατεδικάζοντο γονεῖς εἰς 300 καὶ 100 δραχμῶν πρόστιμον διότι δὲν ἔστειλαν τὰ τέκνα των εἰς ἀνύπαρκτα σχολεῖα. Ἐκτὸς τούτου ἡ Κυβέρνησις, ἐκείνη διὰ τῆς τακτικῆς της ἐδημιούργησε καὶ ἄλλην ἀδικίαν. Ἐνῷ ἐδήλωνε ρητῶς ὅτι δὲν θὰ προέβαινεν εἰς τὴν ἵδρυσιν σχολείων, ἐξ ἀντιθέτου ὄχι μόνον συνετήρει τὰ πολυτάξια διδασκαλεῖα ἀλλὰ καὶ τὰ μονοτάξια, ἔνθα ἡ συντήρησις τῶν σπουδαστῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ Κράτους καὶ ἔχομεν σήμερον ἓν τάξιν ἀέργων ἐκ χιλίων πεντακοσίων διδασκάλων οἵτινες ἀγωνίζονται νὰ καταλάβουν τὴν πρώτην κενωθησομένην θέσιν. Τὰ δὲ διδασκαλεῖα ταῦτα ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν. Ἡ τακτικὴ αὕτη τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως πλήσσει μίαν ὡρισμένην τάξιν, τὴν ἀγροτικήν. διότι ἐκ τῶν 650 προτεινομένων σχολείων ἀναμφισῤήτητος τὰ 640 εἶναι ἀγροτικά. Εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν σημαίνουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐξακολουθήσῃ

στερούμενα των δρθμών Ελληνοπαίδων του ανεκτικού χρόνου, καθ' ον χρόνον ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως προσπαθεί να επιτύχη και θα επιτύχη την μείωσιν της τιμής του άρτου. Άλλως τε πρόκειται περί λαμπρής εις τον πρόϋπολογισμόν, διότι το απαιτούμενον ποσόν ανέρχεται μόλις εις 12 εκατομμύρια. Καταλήγων εκφράζει την ευχήν όπως τάχιστα ο κ. Υπουργός της Παιδείας εισαγάγη, το Νομοθετικόν του έργον.

Ο κ. **Σ. Ταλιαδούρος** λέγει ότι από πολλών ετών τα διάφορα κατά τόπους συμβούλια προέτειναν την σύστασιν και προαγωγήν 750 σχολείων, αλλά δυστυχώς από τριετίας όλοι οι Υπουργοί των Οικονομικών εκήρυξαν πόλεμον κατά πάσης ιδρύσεως σχολείου και ο ήδη κ. Υπουργός των Οικονομικών φοβούμαι ότι θα πάθη και αυτός ταύτην την νόσον της σχολειοφαγίας. Η απάντησις του κ. Υπουργού της Παιδείας ήτο σαφής, είπε δηλαδή ειμαι πρόθυμος να προσφώ εις την σύστασιν των σχολείων τούτων αλλά δεν έχω χρήματα. τουναντίον ο κ. Υπουργός των Οικονομικών δεν ήτο τόσον σαφής διότι ή απάντησίς του ήτο μάλλον υπεκφυγή. Το σχολικόν έτος ήρχισεν ήδη, θα παρακαλέσω δε τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως να λύση την διαφοράν των δύο Υπουργών και να δηλώση σαφως ως ήτο σαφής και η ερώτησίς μας άν έννοη η Κυβέρνησις να συστήση ή όχι τα σχολεία ταύτα και εφ' όσον ήρξατο το σχολικόν έτος τα σχολεία να γίνουν εντός του Νοεμβρίου αμέσως. καθόσον παντοχόθεν έρχονται τα παράπονα των κατοίκων των διαφόρων χωρίων διά τούτο.

Ο κ. **Κ. Γόντικας** (Υπ. της Παιδείας) τονίζει ότι είναι αμέριστος η μέριμνα της Κυβερνήσεως περί ιδρύσεως σχολείων. Δυστυχώς η παρούσα Κυβέρνησις έχει να αντιμετωπίση όχι μόνον την προκύπτουσαν φυσιολογικώς ανάγκην εκ της αυξήσεως της ανάγκης προς ίδρυσιν σχολείων αλλά και μίαν ανάγκην δημιουργηθείσαν από 3 ή 4 ετών. Από τότε δεν συνέστησαν σχολεία εις διάφορα μέρη ένθα έπρεπε να συσταθώσι, πρέπει συνεπώς να αντιμετωπίσωμεν και το πρόβλημα αυτό. Ο αριθμός ο αναφερθείς είναι ακριβής, εάν όμως ήτο δυνατόν αι οικονομικαί ανάγκαι να επιτρέψουν όχι μόνον την ίδρυσιν αλλά και την προαγωγήν των σχολείων εκείνων άτινα είναι ανάγκη να προαχθώσι φθάνομεν εις τον αριθμόν των χιλίων και πλέον. Είναι δυνατόν ο προϋπολογισμός να αντιμετωπίση εξ ολοκλήρου την ανάγκην αυτήν; Το τοιούτον δεν φαίνεται πιθανόν ή τουλάχιστον δεν φαίνεται αμέσως δυνατόν. Διά τούτο απασθέχομαι και την τμηματικήν βοήθειαν προς ίδρυσιν σχολείων τμηματικώς.

Γ. Σακκαλής. Εις τί ποσόν υπολογίζετε την δαπάνην διά την ολοκληρωτικήν διευθέτησιν του προβλήματος;

Κ. Γόντικας (Υπουργός Παιδείας). Τουλάχιστον εις 30.000.000.

Γ. Σακκαλής. Τίποτε δεν είναι εις προϋπολογισμόν 10 δισεκατομμυρίων.

Κ. Βουδούρης. Να παύσωμεν να αγοράζωμεν έργα τέχνης.

Κ. Γόντικας (Υπουργός Παιδείας). Εάν έχητε υπ' όψει τας τίποτε σύγχρονον να μου το είπητε.

Κ. Βουδούρης. Το λέγω αυτό διότι αί προκάτοχοι Κυβερνήσεις ώμιλουν περί οικονομιών ενώ συγχρόνως ηγόραζον έργα τέχνης.

Ο κ. **Κ. Γόντικας** (Υπουργός Παιδείας) συνεχίζων, λέγει ότι υπάρχουν πολυπληθείς προσφυγικοί συνοικισμοί εις τους οποίους δεν υπάρχουν σχολεία, υπό δε της Ε.Α.Π. δεν ελήφθη πρόνοια να αφεθή χώρος όπως ανεγερθώσι διδακτήρια, και είμεθα υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσωμεν σήμερον την αγοράν γηπέδων και την ίδρυσιν εκπαιδευτηρίων. Η μελέτη των κ. κ. συναδέλφων είναι ακριβής εν μέρει, διότι έλαβον υπ' όψιν το κατά την στατιστικήν σύνολον του πληθυσμού των 6.000.000. Πρέπει όμως να ληφθή υπ' όψιν στατιστικώς το σύνολον του πληθυσμού μείον των μέχρις 6 ετών. Εάν τούτο ελαμβάνετο υπ' όψιν θα εβλέπομεν ότι ο πληθυσμός είναι 1.200 ή 15 εν όλω και ότι έχομεν αναλογίαν 14 ο/ο εν συνόλω κατά μέσον όρον.

Α. Παπαναστασίου. Επί των αρρένων επί των θηλέων έχομεν 70 ο/ο.

Κ. Γόντικας. Μάλιστα 60 ο/ο. Αλλά δεν υποθέτω ότι αυτό οφείλεται εις την τρίμηνον υπουργίαν μου. Διαπιστώνομεν όλοι θέλω να είπω ότι δεν ελήφθησαν υπ' όψιν οί εγγεγραμμένοι εις τα ιδιωτικά σχολεία. Πάντως είναι ακριβές ότι υπάρχει εν ποσόν 200—220 χιλιάδες, το οποίον δεν φοιτά καθόλου εις σχολεία. Τούτο δεν οφείλεται μόνον εις την έλλειψιν των σχολείων, αλλά γίνεται και έκεί όπου υπάρχουν σχολεία διότι τα παιδιά δεν πηγαίνουν εις τα σχολεία. Έχομεν στατιστικάς, αποδεικνυούσας ότι εφ' όσον προχωρούν προς τας ανωτέρας τάξεις οί μαθηταί επί τοσούτον ελαττούται ο αριθμός αυτών. Τούτο έχει σχέσιν με την όλην εκπαίδευσιν και με το όλον εκπαιδευτικόν σύστημα.

Α. Παπαναστασίου. Ο αναλφαβητισμός δηλ. είναι μεγαλύτερος εφ' ότι υποθέτομεν.

Κ. Γόντικας. Βεβαίως διότι έχομεν τους απορρίτους των τεσσαρατάξιων σχολείων, τους οποίους θεωρούμεν εγγραμμένους και οίτινες προσερχόμενοι εις τας τάξεις του στρατού είναι αγράμματοι. Εντεύθεν πρέπει να είναι ο αριθμός των αγραμμάτων μεγαλύτερος από τον αριθμόν των εγγραμμένων. Τούτο όμως έχει σχέσιν με την υποβολήν εκπαιδευτικών νομοσχεδίων και με τα μέτρα διά των οποίων θα αντιμετωπίσωμεν την κατάστασιν αυτήν. Είναι γνωστόν ότι έχει θεσπισθή και συνταγματικώς να είναι η φοίτησις εξαναγκαστική και τούτο διά να μη απομανθάνουν εκείνα τα οποία έμαθον. Όταν αρχίσουν τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια εφ' όσον τα νομοσχέδια ταύτα συνδέονται με μίαν ωρισμένην δαπάνην, την οποίαν θεωρώ απαραίτητον και εφ' όσον η Κυβέρνησις δεν απεφάσισε πόθεν θα εξεύρη την δαπάνην αυτήν ελάχιστα νομοσχέδια θα υποβάλω εις την Βουλήν. Εάν όμως εξεταζόμενα ταύτα κατά την συζήτησιν δεξιόθεν θα υποβάλω κατά το μέτρον του δυνατού υπό την κρίσιν όμων και υπό τον έλεγχον όμων ριζικήν αναθεώρησιν.

Ο κ. **Π. Καρασεβδάς** ζητεί να ομιλήση.

Πρόεδρος. Άν δεν γενικευθή η συζήτησις προτάσει 10 βουλευτών δεν δύνασθε να ομιλήσητε.

Π. Καρασεβδάς. Δικαιούμαι όμως να κάμω μίαν ερώτησιν.

Πρόεδρος. Υπάρχει πρότασις 10 βουλευτών περί γενικεύσεως της συζητήσεως. Ο κ. Αϊλιανός έχει τον λόγον.

Ο κ. **Μ. Αϊλιανός** τονίζει την οικτράν θέσιν εις ην ευρίσκεται υπό έποψιν ελλείψεων ο πρώτος βαθμός της εκπαιδεύσεως ενώ εξ άλλου είναι πολυτελής και σπάταλος η ανωτέρα τοιαύτη, η παράγουσα το προλεταριάτον των διανουμένων και επαυξάνουσα τον παρασιτισμόν ώστις μας μαστίζει. Κατ' ανάγκην συνεπώς πρέπει το οικονομικόν μέρος του ζητήματος να αντιμετωπισθή χωρισνά ενοχληθή ο προϋπολογισμός διά περικοπής τωνκονδυλίων του ιδίου Υπουργείου, των διατιθεμένων διά διδασκαλεία και υποτροφεία προς παραγωγήν δυστυχούντων διδασκάλων θεσιθητών και να διατεθούν υπέρ των δημοτικών σχολείων. Επίσης δαπάναι εξ εξακοσίων χιλιάδων δραχμών υπέρ φιλομούσων και έτερα άλλα κονδύλια προς αγοράν δήθεν έργων τέχνης κλπ. πρέπει να απαλειφθούν και δι' όλων αυτών να σχηματισθή κεφάλαιον το οποίον να διατεθή υπέρ της δημοτικής εκπαιδεύσεως, ήτις είναι το πρώτον δικαίωμα αλλά και ή πρώτη υποχρέωσις του Έλληνος πολίτου.

Ο κ. **Γ. Σίδερης** είναι φανερόν λέγει ότι ή σύστασις διά την ίδρυσιν όλων των ελλειπόντων δημοτικών σχολείων είναι ματαία.

Πρέπει δε να γίνη διάκρισις μεταξύ συστάσεως και προαγωγής σχολείων και να προτιμηθούν τα πρώτα και εξ αυτών εκείνα διά τα οποία υπάρχουν δημοτικά κτίρια ή υπάρχουν πρόσφυγες.

Εκεί όπου λόγοι εθνικοί επιβάλλουν την σύστασιν σχολείων πρέπει και ταύτα να προτιμηθούν. Το ζήτημα εξ άλλου ανεγέρσεως τοιούτων γενικώς της προαγωγής της εκ παιδεύσεως θα εξαρτηθή εκ της ταχείας εφαρμογής της τοπικής αυτοδιοικήσεως. ή οποία αγαλόγως των αναγκών, των ιδίων τυνθηκών αλλά και των δικαιωμάτων πόρων έκάστης περιοχής θα λαμβάνη πρόνοιαν περί συστάσεως και βελτιώσεως και προαγωγής της εν τη περιφερεία της δημοτικής εκπαιδεύσεως. - υνολική κατ' ακολουθίαν λύσις του ζητήματος της συστάσεως και προαγωγής των σχολείων δεν είναι δυνατή θα εξαρτηθή δε αύτη και εκ του γενικού έκτακτου δευτικού προγράμματος της Κυβερνήσεως.

Ο κ. **Ι. Γιαμούζης** λέγει ότι ο κ Πρόεδρος της Κυβερνήσεως εις τας προγραμματικάς δηλώσεις του ετόνισεν ότι θα φροντίση περί της βελτιώσεως της εκπαιδεύσεως του λαού, ότι θα συστηθούν παντού εξετάξεις σχολεία και ότι οί αριστεύοντες παίδες του λαού θα σπουδάζουν δαπάναις του Κράτους. Το πρόγραμμα τούτο του κ. Πρωθυπουργού φαίνεται δυστυχώς ότι ελησμόνησεν ο κ. Υπουργός της Παιδείας, δεν το ελησμονήσαμεν όμως ημείς και ελπίζομεν ότι ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως θα επέμβη και θα καταγγηθούν άλλα κονδύλια άχρηστα ή μη αναγκαία και θα εξευρεθούν άλλα κονδύλια υπέρ της αναγεννήσεως της δημοτικής εκπαιδεύσεως. (χειροκροτήματα).

Ο κ. **Τ. Αναστασίου,** διακόπτων παρατηρεί ότι ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως εζήτησε πίστωσιν χρόνου διά να γίνουν όλα αυτά, τα οποία, ως έτόνισε, δεν δύνανται να γίνουν διά θαύματος.

Ο κ. **Ε. Τριποδάκης,** λέγει ότι ο κ. Υπουργός της Παιδείας είπεν ότι θα φροντίση διά την τμηματικήν λειτουργίαν των σχολείων. Εις τας περιφερείας Χανίων, Σε ίνου και Κισάμου, συνεχίζει, υπάρχουν πρό διετίας τοιαύτα συνεστημένα και δεν λειτουργούν έλλείψει πιστώσεως έκτοτε και είναι ανάγκη ο κ. Υπουργός της Παιδείας να προτιμήση ταύτα κατά την τμηματικήν λειτουργίαν των συνεστημένων σχολείων.

Ο κ. **Π. Καρασεβδάς,** λέγει ότι έχομεν την δήλωσιν ότι ο προϋπολογισμός δεν επιτρέπει την λειτουργίαν όλων των αναγκαιούντων σχολείων, έχομεν εξ άλλου την βεβαίωσιν ότι η Κυβέρνησις είναι διατεθειμένη κάτι να κάμη υπέρ της επεκτάσεως της δημοτικής εκπαιδεύσεως. Θα ίδρυθούν συνεπώς τα σχολεία βαθμηδόν εξευρισκομένων πόρων διά της περικοπής άλλων μη απαραιτήτων δαπανών. Η εκλογή των πρώτων σχολείων τα οποία θα λειτουργήσουν πρέπει να γίνη όχι μεταξύ των προταθέντων, διότι δυνατόν να έχουν παραλειφθή τοιαύτα, αλλά μεταξύ εκείνων τα οποία έχουν σοβαρωτέραν από τα άλλα αποστολήν ή προώρισται να εξυπηρετήσουν αμέσους και επιτακτικάς ανάγκας της εκπαιδεύσεως. Ούτω θα κατορθωθή να παρέχεται η εκπαίδευσις επί βάσεων δικαίων.

Ο κ. **Ν. Ξηρός,** διεπιστώθη, λέγει, ότι από πολλού είναι ανεκπλήρωτοι αί ελλείψεις δημοτικής εκπαιδεύσεως λόγω του ότι προτιμούν εις την οικονομικήν αντοχήν του προϋπολογισμού. Πρό παντός προέχει να ίδουθούν τα μονοτάξια σχολεία δι' όσους συνοικισμούς έχουν προταθή τοιαύτα, δεδομένου ότι και οί συνοικισμοί και αί κοινότητες προτιμούνται να δώσουν διδακτήρια και όργανα.

Η ίδρυσις συνεπώς των μονοταξίων σχολείων είναι επείγουσα και απαραίτητος, διότι οί συνοικισμοί ούτοι είναι ώς επί το πλείστον απομεμακρυσμένοι. δεν έχουν δε και ουδέν σχολείον.

Ο κ. **Δ. Μαρσέλος** λέγει ότι διά την κατωτέραν εκπαίδευσιν και την βελτίωσίν της πρέπει να ληφθή ιδιαιτέρα μέριμνα, ιδίως μετά την έλευσιν των προσφύγων εδώ, λαμβανομένου υπ' όψει ότι οί πρόσφυγες είχον εις την αρχικήν έστίαν των πλήρη διδακτήρια και άρτίαν δημοτικήν εκπαίδευσιν.

Σήμερα τα τρία τέταρτα αυτών και εξ 1.000 κατοίκων μεσούντες χωρίς σχολεία ή έχοντες ανεπαρκή τοιαύτα, εις τα οποία φοιτούν την ιδίαν ήμέραν οι μαθηταί πολλών τάξεων και πολλών σχολείων. Παρίσταται συνεπώς άνάγκη συμπληρώσεως των ελλείψεων αυτών διά μειώσεως των περιττών δαπανών αίτινες διατίθενται διά την ανωτέραν εκπαίδευσιν, ήτις δεν είναι τόσον απαραίτητος όσον ή δημοτική.

Ο κ. **Δ. Μακκάς**, κατεδηλώθη, λέγει ότι το ζήτημα είναι καθαρώς οικονομικόν και ότι μόνον επί του παρόντος δύναται να περιορισθή εις τμηματικήν σύστασιν και λειτουργίαν των ελλειπόντων σχολείων. Αφ' ετέρου υπάρχει κατά τας προγραμματικάς δηλώσεις της Κυβερνήσεως επιθυμία αναδιοργανώσεως της δημοτικής εκπαιδεύσεως επί τη βάσει των συγχρόνων λαϊκών αναγκών, ενώ εξ άλλου, ώς ελέχθη, ο κ. Υπουργός της Παιδείας καταρτίζει πλήρες νέον εκπαιδευτικόν πρόγραμμα. Η μαστίζουσα, συνεχίζει, τον ελληνικόν πληθυσμόν αγραμματοσύνη είναι βεβαιωμένη και μόνη ελπίς είναι ότι αύτη θα είναι δικαιότατη και ότι ταχύτατα θα ληφθούν μέτρα προς περιορισμόν και εξάλειψιν αυτών. Τα ληφθησόμενα μέτρα θα εξαρτηθούν εκ της μελέτης της οικονομικής καταστάσεως του Κράτους, αναλόγως της οποίας θα επέλθη και η βελτίωσις. Σχετικώς με το οικονομικόν μέρος λέγει ότι πρέπει να μη παροραθή ότι υπάρχουν και πολλά κληροδοτήματα άτινα έχουν παρεκλίνη του προορισμού των και τα οποία πρέπει να μη μείνουν αχρησιμευμένα ή να μη διατίθενται δι' άλλους σκοπούς. Πάντως, το ζήτημα δεν δέχεται ούτε σπασμωδικάς λύσεις, ούτε σπασμωδικάς αποφάσεις. Ως συμπέρασμα της συζητήσεως θα ήτο άν συνιστάτο μία Επιτροπή οικονομική και εκπαιδευτική εκ μελών της Βουλής, ή οποία να μελετήση το ζήτημα από αμφοτέρων των πλευρών και θα ήμην επιλέγει, ευτυχής εάν ή Βουλή ενεστερνίζετο την πρότασίν μου ταύτην.

Ο κ. **Γ. Βασιλειάδης** λέγει ότι ή δαπάνη διά την σύστασιν των ελλειπόντων σχολείων δεν υπερβαίνει τα 12 εκατομμύρια και όχι 30. ώς ελέχθη, δεδομένου ότι και αί Κοινότητες θα προσφέρουν και τα διδακτήρια των σχολείων και τα όργανα αυτών. Αλλά και άν επρόκειτο περί δαπάνης 30 εκατομμυρίων ηδύνατο και αύτη να εξοικονομηθή διά της καταργήσεως των πλεοναζόντων και των υπεραρίθμων σχολείων της μέσης εκπαιδεύσεως και διά τα οποία αί δαπάναι είναι ανάγκη επιδεδημένη και ζωτική να διατεθούν υπέρ της δημοτικής εκπαιδεύσεως.

Ο κ. **Μ. Τσιγδέμογλου** τονίζει την ανάγκην της συμπληρώσεως και συστάσεως των ελλειπόντων σχολείων των προσφυγικών συνοικισμών, οί κάτοικοι των οποίων δεν είναι δυνατόν να βλέπουν ότι τα νεώτερα τέκνα των εν τη ελευθέρα Πατρίδι μένουν αγράμματα ενώ τα μεγαλύτερα έμαθον γράμματα υπό την τουρκοκρατίαν.

Ο κ. **Σ. Χούρσογλου** αναφέρει ότι μεγάλοι συνοικισμοί προσφυγικοί εκ πολλών χιλιάδων κατοίκων δεν έχουν Γυμνάσια και είναι ανάγκη όπως πλεονάζοντα Γυμνάσια άλλων περιφερειών μετατεθούν εις τους συνοικισμούς τούτους. των οποίων οί μαθηταί αναγκάζονται να διανύουν μεγάλην απόστασιν δι' αμαξών εις τα σχολεία της πρωτευούσης.

Ο κ. **Γ. Γερογιάννης** εκθέτει τας δυσχερείας αίτινες παρεμβάλλονται διά την σύστασιν σχολείων και την λειτουργίαν αυτών, ιδία εις προσφυγικούς συνοικισμούς των επαρχιών, όπως τούτο συμβαίνει διά τους προσφυγικούς συνοικισμούς Πρεβέζης υπό το πρόσχημα της έλλείψεως πιστώσεως. Θα ήτο, λέγει, εύκταιον εάν τα υπό διαφόρους τύπους διδόμενα επιδόματα εις τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς διατεθούν διά την λειτουργίαν των τοιούτων σχολείων, την οποίαν επιθάλλει και εθνική και ανθρωπιστική ανάγκη.

Ο κ. **Π. Φλώρος** τονίζει ότι οί πόροι διά την λειτουργίαν των αργούντων σχολείων θα ηδύναντο να εξευρεθούν διά της καταργήσεως των θέσεων των Επιθεωρητών των δημοτικών σχολείων, τα καθήκοντα των οποίων όσον αφορά

τους διορισμούς καὶ τὴν ἐποπτείαν των διδασκάλων ν' ἀνατεθοῦν εἰς τὰς Κοινότητας, ἀμέσως ἐνδιαφερομένας διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των. Οἱ ἐπιθεωρηταί, λέγει, δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ διαφθείρουν τοὺς χαρακτῆρας, νὰ ἀπολαμβάνουν διαφόρους παροχὰς παρὰ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν γονέων καὶ νὰ ἐξευτελίζουν τοὺς διδασκάλους, δεχόμενοι τὰς κολακείας των καὶ τὰς παροχάς των. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις θεωρεῖται λήξασα.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

1) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 3612 περὶ μέτρων προστασίας τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας. 2) Περὶ τροποποιήσεων τοῦ νόμου ΒΚΗ' τοῦ 1892 περὶ δικαστηρίου κακουργοδικείων. 3) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. ἀπὸ 29 Ἀπριλίου—25 Μαΐου 1926 περὶ ἀκυρώσεως ἀπαιτήσεων κατὰ πολιτῶν ὡς συνεργῶν καὶ συναιτίων ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ πρὸ τοῦ 1920 συνταγματικοῦ καθεστῶτος καὶ καταργήσεως τῶν ἐκ τούτων δικῶν κλπ. 4) Περὶ τιμωρίας λιπομαρτύρων. 5) Περὶ τροποποιήσεων διατάξεών τινων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 6) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν Δ. τῆς 4|2 Σεπτεμβρίου 1925 καὶ Ν. Δ. τῆς 20 Ἀπριλίου 1926 περὶ κατοχυρώσεως τῆς ἐρημοδικείας κλπ.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου. 1) Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ε. ἔ. νέων ἐξωτερικῶν τηλεγραφικῶν τελῶν. 2) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων κλπ. 3) Περὶ κυρώσεως Ν.Δ. τῆς 27 Φεβρουαρίου 1926 περὶ διοικήσεως ὑπηρεσίας ΤΤΤ. 4) Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3297 καὶ προσθήκης διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ΤΤΤ. ὑπηρεσίαν. 5) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς ΤΤΤ. ὑπηρεσίας. 6) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. 7) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων διὰ συμπληρωματικὰς ἐγκαταστάσεις τῶν Μακεδονικῶν σιδηροδρόμων. 8) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναπροσλήψεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Διευθύνσεως τῶν σιδηροδρόμων ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων. 9) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὰ μισθολογικὰ κλιμάκια τῶν ΣΕΚ. 10) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ὑπηρεσίας ἐλέγχου νέων σιδηροδρομικῶν ἔργων κλπ. 11) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|10 Ἰουλίου 1926 περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ Βόλου. 12) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τῶν διὰ τῶν σιδηροδρόμου ἀποστολῶν προσφύγων κλπ.

13) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Νοεμβρίου 1926 περὶ παρατάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3270 ἀφορῶντος τὰς ἐν τῷ Κράτει ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. 14) περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ τρόπου πληρώσεως θέσεων Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσίας τῆς 11 Νοεμβρίου 1925. 15) Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ χορηγίας δανείου εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. 16) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. περὶ χορηγίας εἰσιτηρίων μετ' ἐκπτώσεως εἰς τοὺς ἐφέδρους Ἀξιωματικοὺς καὶ Ἀνθυπασπιστὰς ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἀναπήρους πολέμου. 17) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους. 18) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ καταργήσεως τῆς ἀποκεντρώσεως τῶν Διευθύνσεων τῶν Σ. Ε. Κ. 19) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ εἰσαγωγῆς διατάξεων ἀφορωσῶν τὸ λογιστικὸν τῶν καταργηθέντων Ὑπουργείων καὶ τῆς Ἀνωτάτης Διευθύνσεως προστρύγων, τὴν Οἰκον. Ἐπιθεώρησιν, τὴν πλαρωμὴν συντάξεων καὶ περιθάλψεων, τοὺς σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ. 20) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1926 περὶ ἀδειῶν ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ ἐκτάκτων ἁμαξοστοιχιῶν εἰς δίκτυον Σ. Ε. Κ. 21) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Διοικήσεως τῶν Σ. Ε. Κ. Ν. Δ. τῆς 1 Ἰουνίου 1923. 22) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ διοικήσεως τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλλην. Κράτους Ν. Δ. τῆς 4 Ἰουνίου 1923 23) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου 1926Ν. Δ. περὶ ἀποζημιώσεως οἰκογενειῶν ὑπαλλήλων Σ. Ε. Κ. εἰς περίπτωσιν δυστυχήματος. 24) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν Δ. περὶ χορηγήσεως προσωρινῆς ἀδείας διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν Σαλαμῖνος. 25) Περὶ κυρώσεως διὰ τῆς συμφάσεως μετὰ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς ἀφορώσης τὴν μεταφορὰν ὑπὸ διαμετακόμισιν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. 26) Περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συμφάσεως μετὰ καταστατικοῦ καὶ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς ἀφορώσης τὸ διεθνὲς καθεστὸς τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. 27) Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Συμφάσεως ἀφορώσης εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων καὶ 28) Περὶ κυρώσεως Διεθνῶν συμφάσεων ἀφορωσῶν εἰς τὴν μεταφορὰν διὰ σιδηροδρόμων ἐπιβατῶν ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

Ὑποβάλλει ὡσαύτως σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως διὰ διαταγμάτων διαφόρων κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρόμων, Τροχιοδρόμων, Φωταερίου καὶ ἠλεκτρισμοῦ ἐπιχειρήσεων» καὶ ἀναπτύσσων τοῦτο, λέγει, ὅτι δι' αὐτοῦ λαμβάνεται πρόνοια νὰ κυρωθοῦν οἱ γενικοὶ κανονισμοὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν Τροχιοδρομικῶν, Φωταερίου, καὶ ἐπιχειρήσεων ἠλεκτρισμοῦ, οἱ διέποντες τὴν πρόσληψιν μονιμοποίησιν, ἀπόλυσιν, ἢ ἀποχώρησιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ γενικῶς τὰς ἁμοιβὰς καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ προσωπικοῦ, ἵνα διάφορα δίκαια αἰτήματα τοῦ προσωπικοῦ ἱκανοποιηθῶσιν. Οὕτω λ. χ. ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ νὰ προσλαμβάνωσι καὶ ἀναγωρίζωσι τὸν χρόνον προϋπηρεσίας στρατευθέντων μονίμων ἢ καὶ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων αὐτῶν εἶναι ἄκρως δεδικαιολογημένη, καθ' ὅσον θὰ ἦτο ἀκατανόητον ἐὰν ἐπετρέπετο ἵνα ἡ ἐκπλήρωσις τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως συνεπήγετο τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τοῦ στρατευομένου. Δεύτερον ἡ ἐπὶ ἔτη παρατεινομένη ἀπασχόλησις ὑπαλλήλων διὰ μονίμους ἀνάγκας τῶν ἐπιχειρήσεων προσλαμβανομένων ἐπὶ δίμηνον μόνον, τῆς θητείας των ταύτης ἀνανεουμένης μετὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα δι' ἕτερον δίμηνον κ.ο.κ. ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ μὴ ἀποκτήσωσι οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐργάται οὗτοι τὰ δικαιώματα τῶν μονίμων, τοιοῦτόν γε δύνανται νὰ ἀπολυθῶσι δι' ἁπλῆς διαταγῆς τῆς διευθύνσεως ἄνευ ἀποζημιώσεως τινός, νὰ μὴ ἔχωσι δικαιώματα συντάξεως, περιθάλψεως κλπ. εἶναι ἀπολύτως ἀπαράδεκτος καὶ δέον νὰ κανονισθῇ κατὰ τρόπον ἠθικὸν καὶ δίκαιον. διὰ τῆς προσλήψεως ὡς μονίμων τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἐκείνων, τῶν ἐξυπηρετούντων μονίμους ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως. Τρίτον ἐπιτακτικὴ εἶναι πρὸς τούτοις ἡ ἵδρυσις ὁμοίμου ταμείου συντάξεως καὶ ἀλληλοβοηθείας ἄνευ ὑπερβολικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κοινοῦ δι' ἐπαχθοῦς φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων. Δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ βιώσιμον τῶν ταμείων τούτων ἐξαρτᾶται πρὸ παντὸς καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμμετεχόντων. Τέταρτον ἐπιβάλλεται ἐπίσης ἡ μέριμνα πρὸς ἵδρυσιν ἐστιατορίων, πρατηρίων, ἰατρείων μετὰ φαρμακείων ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων. Ἡ ἵδρυσις πρατηρίων ἐξ ὧν θὰ δύνανται οὗτοι νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτοῖς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μεγίστην ἀνακούφισιν καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν καὶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἔμπτον κράτησις τοῦ μι θοῦ τῶν 4 πρώτων ἡμερῶν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀσθενούντων καὶ 1|3 δ' ἀριθμῶν τινῶν ἑτέρων ἡμερῶν εἶναι αὐτόχρημα τραγικὴ καὶ ἀδικαιολόγητος ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ πραγματικῶς πασχόντων. Ἡ δικαιολογία τῶν ἰσχυουσῶν σήμερον τοιούτων διατάξεων εἶναι ὅτι δι' αὐτῶν προλαμβάνεται ὁ ἰσχυρισμὸς πλαστῶν νοσημάτων καὶ ὅτι ὁμοία διάταξις ἰσχύει καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὅτι ἀφ' ὅτου ἐθεσπίσθη αὕτη ἐμειώθησαν καὶ αἱ δηλώσεις νόσου τοῦ προσωπικοῦ κατὰ 50 0|0. Εἶναι οὐχ ἧττον ἀναμφισβήτητον ὅτι δύναται νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος βεβαιώσεως τῆς ἀληθείας καὶ τιμωρίας τῆς πλαστότητος. Καὶ ἔκτον ἡ εἰς τὰ πειθαρχικὰ συμβούλια λαμβανομένη ἀπόφασις ὡς σήμερον ἔχουσι αἱ διατάξεις δύνανται νὰ ληφθῇ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Κυβερνητικοῦ ἀντιπροσώπου δυνάμει τῆς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἐπιχειρήσεως ἀποτελουμένης πλειοψηφίας, ἐνῷ τοὐναντίον θὰ ἔπρεπε τὸ Κράτος νὰ δύναται να μὴ ἐγκρίνῃ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ἐὰν δὲν θεωρῇ ταύτην δικαίαν ἢ σκόπιμον καὶ νὰ ἐκκαλῇ ταύτην. Συνεχίζων ἀκαπτύσσει καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου καὶ τονίζει τὴν ἐπιθεωρηθεῖσαν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεώς του.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ποιούμενος εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀσυμβιβάστου τῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων ἢ ἐποπτευομένων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, πρὸς τὰ ἔργα ὑπαλλήλων ἢ συμβούλων κλπ. τῶν μετὰ τοῦ Κράτους συμβεβλημένων ἑταιρειῶν ἢ νομικῶν προσώπων», λέγει τὰ ἑξῆς: «Κατ' ἄρθρον οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὴν ψήφισιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου εἶναι οἱ ἑξῆς: Τὸ ἄρθρον πρῶτον καθιεροῖ τὸ ἀσυμβίβαστον γενικῶς τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαλλήλων πρὸς τὰ ἔργα ὑπαλλήλου ἢ συμβούλου κλπ. τῶν ἐν τῷ ἰδίῳ ἄρθρῳ ἐπιχειρήσεων τῶν συμβεβλημένων πολυετῶς μετὰ τοῦ Κράτους καὶ ἐκτελουσῶν λειτουργίαν κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας, περιεβλημένων δὲ διὰ προνομίων ἢ μονοπωλίων, διότι αἱ κείμεναι διατάξεις διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐξήρτουν τὴν παροχὴν ὑπηρεσίας εἰς τὰ ἀνωτέρω φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα ἐκ τῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ, ἥτις καὶ δι' ἀνοχῆς ἐτεκμαίρετο δοθεῖσα. διὰ δε τοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Πολυτεχνείου) ἡ ὑπάρχουσα ἀπαγόρευσις ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. Δ. τῆς 27)3)1923 καταργήθη ἐσκεμμένως ἐπὶ δικτατορίας, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου κειμένων διατάξεων. Συνέπεια τῆς ἐκ προμελέτης ταύτης ἀσυδοσίας ὑπῆρξεν ὅτι πέντε ἀνώτατοι ὑπάλληλοι καθηγηταὶ τοῦ Ἐθν. Μετσοβείου Πολυτεχνείου καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι ἀγρευθέντες ἐπὶ παχυλωτάτῃ ἀμοιβῇ παρίστανται ὡς διευθυνταὶ καὶ σύμβουλοι μεγάλων ἑταιρειῶν, ἐκτελουσῶν ὑψίστης κοινῆς ἀνάγκης λειτουργίας. παραδοθείσας ὡς γνωστὸν αὐταῖς ἀνωμάλως καὶ κατὰ τύπον ἐπαχθῆ καὶ διὰ τὸ Κράτος καὶ διὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα. Ἀλλ' ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῶν ἄρθρων 10 καὶ 117 τοῦ Συντάγματος ἐπέβαλε τὴν ὕπαρξιν καὶ διατήρησιν τῆς διατάξεως περὶ ἀσυμβιβάστου τῶν καθηκόντων δημοσίων λειτουργῶν πρὸς τὰ ἔργα ἢ τὰς ἀσχολίας καὶ τὰ συμφέροντα ἐπιχειρήσεων, ἐκτελουσῶν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας, ἡ δὲ παρασταθεῖσα ὡς ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 117 τοῦ Συντάγματος διάταξις εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ψηφισάσης τὸ Σύνταγμα Βουλῆς εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἐσκόπει νὰ ἀναιρέσῃ τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν τῶν συνδεδεμένων ἄρθρων 10 καὶ 117 τοῦ Συντάγματος, οὔτε νὰ ἀτονίσῃ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος περὶ ἀνεμποδίστου τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ κατοχυρώσῃ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος περὶ ἀνεμποδίστου τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ καθιερώσῃ καὶ ἄλλα ἀσυμβίβαστα, ἀλλ' ἐσκόπει νὰ ἑρμηνεύσῃ, ὡς ὀρθῶς ἐγνωμοδότησεν ἡμῖν ὁ ἁρμόδιος νομικὸς σύμβουλος, ὅτι δὲν θὰ δύναται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ καθιερώσῃ συμβάντων τρίτου ὑπαλλήλου ἐξ ἐκείνων τῶν νομικῶν προσώπων τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξήσκουν οὗτοι, ὡς ἐκ τοῦ λειτουργήματος των, ἐποπτείαν ἢ ἔλεγχον.

Τὸ ἄρθρον 2 ἀναπληροῖ τὸ κενὸν τῆς νομοθεσίας μας, κατὰ τὸ ὁποῖον παρὰ πᾶσαν ἀνάγκην προνοίας πρὸς προάσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους καὶ παρὰ τὰ ἐν ταῖς ξέναις νομοθεσίαις ὀρθῶς κρατοῦντα ἐπετρέπετο εἰς τὸν δημόσιον λειτουργὸν τὸν ἐπὶ ἔτη διαχειρισθέντα τὰ συμφέροντα μιᾶς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ γνώστην ὅλων τῶν μυστικῶν αὐτῆς καὶ τῶν λεπτομερειῶν της νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἐργοδότην «Κράτος», ὅπερ τὸν μισθοδοτεῖ, τὸν προήγαγε, τὸν ἐτίμησε, ἔλαβε πρόνοιαν δι' αὐτὸν διὰ ὅλου καὶ διὰ τὴν οἰκογένειάν του μετὰ θάνατον καὶ νὰ μεθίσταται τὴν ἐπομένην εἰς τινα τῶν μετὰ τοῦ τέως ἐργοδότου του συμβεβλημένην ἑταιρείαν καὶ ἐκεῖθεν μὲ τὰ ἐρῶδια ἅτινα ἀπέκτησεν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς τέως ὑπηρεσίας, νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς νέας του ὑπηρεσίας μετὰ φανατισμοῦ παλλάκις. Ἤδη ἔχουσι σημειωθῇ τοιαῦτα κρούσματα τῆς ἐγκαταλείψεως δημοσίων λειτουργιῶν καὶ τῆς μεταστάσεως πρὸς νέους ἐργοδότας, ἐκείνων ἀκριβῶς οἵτινες μέχρι τῆς μεταστάσεώς των διεχειρίζοντο ὡς δημόσιοι λειτουργοὶ τὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν σχετικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 θεσπίζουν ποινὰς τῶν παραβατῶν τῶν προηγουμένων διατάξεων καὶ κανονίζουσι τὴν συνταγματικὴν διαδικασίαν τῆς ἐκουσίας ἢ ἀναγκαστικῆς ἀποχωρήσεως αὐτῶν ἐκ τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας ἢ τῆς ἀσυμβιβάστου τοιαύτης.

Τὸ ἄρθρον 5 λαμβάνει πρόνοιαν περὶ τῆς μετ' ἄδειαν τοῦ ἐργοδότου Κράτους, παροχῆς ὑπηρεσιῶν εἰς τρίτους. μὴ συμβεβλημένους μετ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον κατ' ἐκτίμησιν τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ ἡ τοιαύτη παροχὴ δὲν παρακωλύει τὴν διεξαγωγὴν τῶν κυρίων ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων τοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ ἄρθρον 6 λαμβάνει πρόνοιαν καὶ σταματᾷ ἄλλην περίπτωσιν γεννηθεῖσαν. ἀνδρωθεῖσαν καὶ ἀνθοῦσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῇ ἀνοχῇ Κυβερνήσεων καὶ Βουλῶν καὶ καθ' ἣν ἐδημιουργοῦντο διὰ νόμων ἢ διαταγμάτων διάφορα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως αὐτῶν ἀνατιθεμένης ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ποσοστοῖς εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους, εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τῆς οἰκείας αὐτῶν διευθύνσεως ὑπήγετο ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ἰδίων. ἐξοβελιζομένης οὕτω τῆς παγίας ἠθικῆς ἀρχῆς καθ' ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ εἶναι συγχρόνως ἐλέγχων καὶ ἐλεγχόμενος.

Τὸ ἄρθρον 7 καθιεροῖ δυνητικὴν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων περὶ ἀσυμβιβάστου καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν, ἐντεταλμένων μάλιστα νὰ διδάσκωσιν εἰς τοὺς ἑλληνόπαιδας τοὺς νόμους καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν καὶ νὰ διαπλάττωσι τὸ ἦθος καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς νεολαίας, οὗτοι οὐχ' ἧττον δὲν ὤκνησαν νὰ παρέχωσιν ἐπὶ παχυλοτάταις ἀμοιβαῖς τὰς γνώσεις των καὶ τὰς συμβουλάς των εἰς τὰς ἑταιρείας, αἱ μετὰ τῶν ὁποίων συμβάσεις τοῦ Κράτους, ὡς ἐδεικνύθη πανηγυρικῶς, συνήφθησαν ἀνωμάλως καὶ ἐγένοντο αἰτία νὰ παροραθῶσιν ὕψιστα συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ.

Ἐν τέλει θεωρῶ περιττὸν νὰ τονίσω τὴν ὑψίστην ἐξαιρετικὴν ἀποστολὴν ἣν ἐνέχει τὸ παρὸν νομοσχέδιον διὰ τὰ κρατικὰ ὄργανα καὶ γενικῶς διὰ τὴν διοίκησιν. Θὰ ἀκουσθῶσι φωναὶ διαμαρτυρομένων, θὰ κατακριθῇ τοῦτο ὡς ἀνελεύθερον, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰ μὴ τὸ ἐπιδεδεμένον δραστικὸν φάρμακον ἀναλόγως τῆς βαρείας νόσου ἣν καλεῖται νὰ θεραπεύσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ἥτις ἐδόθη παραπεύσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ἥτις ἐδόθη πα-

νηγυρικῶς εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν φιλελευθέρων τὴν 19 Αὐγούστου. Καταλήγων, λέγει, ὅτι θὰ δεχθῇ πάσας τὰς προτάσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως τὸ νομοσχέδιον γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιώτερον. (Χειροκροτήματα).

Μετὰ τοῦτο συνεχίσει τῆς Βουλῆς ὥρᾳ 6 1)2 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μάλφος
Μ. Τσιρλεμπᾶς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'

τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Τὸ Σωματεῖον ἀδικηθέντων ἁμαξηλατῶν παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς αὐτὸ χρηματικὴ ἐνίσχυσις ἐκ τοῦ ταμείου Τροχαίας Κινήσεως.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ Προμηθευτικὸς Συνεταιρισμὸς Ὑγιείου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς καταβλητικῆς δεκάτης τοῦ ἐλαίου.

Ἡ Γενικὴ συνέλευσις τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ προσφύγων τροχιοδρομικῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἀποσταλοῦν αἱ καθυστερούμεναι πιστώσεις πρὸς ἀνέγερσιν οἰκίσκων πρὸς τὸν ἐργολάβον, καθόσον ἐσταμάτησεν ἡ οἰκοδομικὴ ἐργασία.

Ὁ ἀπόστρατος χωροφύλαξ Γ. Ἀντωνόπουλος ζητεῖ τὴν βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ Τηλέμαχος Παπαβάσιλος παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργηθοῦν τὰ δέοντα καὶ ἀποζημιωθῇ διὰ τὰ καταληφθέντα ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν εἰς Ἄδανα κτήματά του.

Οἱ ὑποδιοικητάδικοι ἐπὶ ληθεμπορίᾳ καὶ καταχρήσει κρατούμενοι ἐν ταῖς Φυλακαῖς Πατρῶν παρακαλοῦν ὅπως ἀκυρωθῇ τὸ ψήφισμα τῆς 29ης Δεκεμβρίου περὶ ἐκδικάσεως ὡρισμένων ἀδικημάτων παρ' Ἐφετείων.

Ὁ Σύλλογος τῶν Μακεδονομάχων «Παῦλος Μελᾶς» ὑποβάλλει διὰ ψηφίσματος διάφορα αἰτήματα.

Ὁ στρατιώτης τοῦ Συντάγματος Εὐζώνων Λαμίας Σ. Πολίτης παρακαλεῖ νὰ περιληφθῇ εἰς τὴν πρώτην πεντάδα τῶν ἐπιλαχόντων ἐν διαγωνισμῷ διὰ τὴν στρατιωτικὴν Ἰατρικὴν Σχολήν.

Ὁ ὁπλαρχηγὸς Ε. Διπλαράκης ζητεῖ ὅπως τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος περὶ προστασίας καὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀδικηθέντων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ὁ Σύλλογος Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς Ἡρακλείου παρακαλεῖ ὅπως ἀναλόγως τοῦ ὀθωμοῦ ἑκάστου καὶ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις ἢ σύνταξις.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἡμπροσρυγικοῦ Συλλόγου Νικούσσης «ἡ Ἀποκατάστασις» ἀποστέλλει εἰδικὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος συγγραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Δοξοπούλου.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Γαρδίκης Δημήτριος παραπονεῖται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐννεαμελοῦς στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον παρανόμως ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὸν πίνακα Γ'.

Ὁ κ. ***Ι. Καναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως».

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 512 περὶ καταπολεμήσεως ἀρουραίων καὶ ἀκρίδων».

Οἱ κ. κ. ***Α. Καραπάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Α. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας συναφθείσης συμβάσεως περὶ ἀμοιβαίας δικαστικῆς ἀντιλήψεως καὶ ὁρισθείσης ἐπὶ ὑποθέσεων ἀστικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν ὑποθέσεων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ διορισμοῦ Ὑφυπουργοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὑδρίου 12 Νοῤῥίου 1925 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ὁρίων τῆς διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις παλαιῶν στρατώνων εἰς δικαστικὸν μέγαρον πιστώτεως».

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν

Ὁ κ. ***Ε. Μαχαίρας*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν ἐργατῶν Κλωστηρίων Πειραιῶς, τονίζει ὅτι τὰ παράπονα αὐτῶν ἀπὸ πολλοῦ ὑποθεβλημένα μένουν ἄνευ διευθετήσεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἀνεχθῇ ἐπὶ πλέον ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐργάζωνται εἰς βαρείας ἐργασίας ἄτομα ἀνήλικα κάτω τῶν 14 ἐτῶν. Ἐπίσης, συνεχίζει, ἕτερον παράπονον αὐτῶν δι' ὃ ἔπρεπε νὰ ἐπέμβῃ τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι ὅτι οἱ ἐργάται τῶν Κλωστηρίων ὑποβάλλονται εἰς ἐργασίας καὶ 10 καὶ 13 καὶ 14 ὡρῶν, ὅπερ ἀντίκειται καὶ εἰς διεθνεῖς συνθήκας καὶ εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς νόμους. Ἐκ παραλλήλου τονίζει ὅτι πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἵνα μὴ μένῃ ἀνεφάρμοστος ὁ νόμος 2168, καθ' ὃν αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ἀπασχολοῦσαι ἄνω τῶν 70 προσώπων ἔχουν ὑποχρεωτικῶς ταμεῖον συντάξεως καὶ περιθάλψεως αὐτῶν. Ἐν τούτοις καίτοι παρῆλθε τετραετία ὁ νόμος οὗτος εἰς πολλὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις δὲν ἐφηρμόσθη, εἶναι δὲ ἤδη ὑπέρποτε ἐπιβεβλημένη ἡ σύστασις τῶν τοιούτων ταμείων καὶ ἐλπίζει ὅτι τάχιστα θέλει ἐπέμβῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἵνα ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν διαθέτει ἀνάλογον προσωπικὸν διὰ νὰ καθίστανται δυνατὴ ἡ ἐποπτεία τῆς ἐφαρμογῆς ὅλων τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς καταστρατηγήσεώς των. Πᾶς ὀφειλόμενος ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἐργατικοῦ νόμου ἐργάτης δύναται νὰ καταγγείλῃ πᾶσαν παράβασιν τῶν ἰσχυόντων νόμων ἢ νὰ καθιστᾷ γνωστὴν πᾶσαν ἔλλειψιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπερ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ φροντίζῃ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἂν τυχὸν ἐξ ἀδυναμίας καὶ ἀνεπαρκείας τοῦ προσωπικοῦ δὲν ἐλήφθησαν ἐγκαίρως ὁπωσθέν μέτρα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τῆς ἀναφορᾶς διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἀνηλίκων καὶ διὰ τὴν μὴ πίστασιν εἰς τὰ ταμεῖα συντάξεως θὰ προσπαθήσωσιν

τὸ Ὑπουργεῖον σχετικὴν ἐργασίαν ἣν ἐλπίζει ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν νὰ εἰσαγηχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δι' ἧς λαμβάνεται πρόνοια δι' ὅλα τὰ ἐργατικὰ αἰτήματα.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων Ἐδέσσης καὶ παρακαλεῖ νὰ ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις ἵνα δοθῇ τέρμα εἰς τὰς δυσχερείας αἵτινες ἀπὸ καιροῦ παρεμβάλλονται εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν λῆψιν τῶν ὁποζημιώσεών των.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Λιδηγοῦ λέγει ὅτι αὐτὴ ἀφορᾷ ὅλον τὸν νομὸν Εὐβοίας καὶ ὅλας τὰς ἐλαιοπαραγωγοὺς περιφερείας. Δὲν ζητοῦν, λέγει, οὔτε ἀσυδοσίαν οὔτε ἀπαλλαγὴν ἀπὸ φόρου, ζητοῦν φορολογικὴν ἰσότητα δι' ἀρμοιώσεως μὲ τὰς ἄλλας νήσους Κρήτην, Ἑπτάνησον κλπ. Μέχρις ὅτου συντελεσθῇ ἡ ἀφομοίωσις ζητοῦν νὰ διαταχθῇ ἡ εἰς εἶδος καταβολὴ τοῦ φόρου, διότι αἱ γενόμεναι διατιμήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων εἰσπράττεται ὁ φόρος εἶναι ὑπὲρ τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τοῦ ἐλαίου. Εἶναι, ἐπιλέγει, φανερὸν ὅτι ὁ φόρος καὶ διὰ τὴν βαρύτητά του καὶ διὰ τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεώς του εἶνε ἐξαντλητικὸς καὶ ἀποκρουστικός.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι εἶνε δυσχερὴς ἡ ἀφομοίωσις ἡ φορολογικὴ τῶν μερῶν περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ κ. Παπαστρατῆς πρὸς τὸ φορολογικὸν σύστημα τῶν νήσων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ παράπονα περὶ ὑπερόγκου διατιμήσεως τῶν προϊόντων καὶ ἐντεῦθεν ὁρισμοῦ ὑπερόγκου φορολογικοῦ ποσοστοῦ εἶναι γνωστόν, ὅτι αὐταὶ καταρτίζονται παρ' ἐπιτοπίων ἐπιτροπῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις πανταχοῦ σχεδὸν ἠλάττωσε τὰ ὅρια τῶν διατιμήσεων.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** παρατηρεῖ ὅτι ὁλόκληρος ὁ νομὸς Εὐβοίας ἀποτελεῖται ἀπὸ νήσους καὶ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ φορολογία κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Θὰ ἐξετάσωμεν

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας λέγει ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ὀφείλονται πολλαὶ πρόοδοι, ἃς ἐπετέλεσεν ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία τῆς Μεσσηνίας. Ἀλλὰ δυστυχῶς παρεμβάλλονται καὶ ἐμπόδια εἰς τὸν ζῆλον τοῦ ἐπιμελητηρίου διὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὁ διακρινόμενος διὰ τὸ φιλογεωργικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον. Τὰ αἰτήματα τοῦ ἐπιμελητηρίου συνίστανται ὅπως ἱδρυθῇ σταθμὸς ἐπιστητόρων ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ ὀργανωθῇ ἡ κτηνιατρικὴ ὑπηρεσία. Ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἱπποπαραγωγὴν τοῦ νομοῦ εἰς ἣν μόνη ἐκ τῶν Βαλκανίων ὑστερεῖ ἡ Ἑλλάς. Καταλήγων τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου συστάσεως τοῦ ἀνωτέρου σταθμοῦ καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Μεσσηνίας, ἥτις παρέσχε τόσην πλειοψηφίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. ***Θ. Κριμπᾶς*** λέγει ὅτι ὄντως τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ δικαίως ἀξιοῖ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέμβῃ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἀποκαταστάσεως ὅπως ὁ ὑπ' αὐτῆς ἱδρυθησόμενος σταθμὸς ἐπιστητόρων ἱδρυθῇ ἐν Μεσσηνίᾳ μετὰ τῆς ἀναλόγου κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἔκαμε τὰς σχετικὰς συστάσεις ἁρμοδίως καὶ δὲν θὰ λείψῃ νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ προέδρου τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Μαδένης Ἠμίσσου λέγει ὅτι ἡ ἀναφορὰ ἀντικείμενον ἔχει τὸ ζήτημα τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ὅπερ ζωηρότατα συγκινεῖ καὶ γενικῶς ὅλας τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας, ἰδιαίτατα ὅμως τὴν σταφιδοκὴν Πελοπόννησον. Διότι ἡ κατάργησις παρὰ τῆς διατορίας τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, τοῦ θεσπισθέντος παρὰ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 γενομένη ἄνευ λόγου τινὸς καὶ ἐπὶ τῇ ψευδεῖ προφάσει οἰκονομιῶν, νόμου ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ ἀπήλαυσαν σχετικῆς εὐνομίας, ἐπέφερε τελείαν παράλυσιν εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας. Ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία δὲν ὑπάρχει πλέον, τὰ κτήματα τοῦ κόσμου εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακοποιῶν καὶ ἐδημιουργήθη κατάστασις ἔρημος καὶ ἀναρχική. Ὁ ἀγροτικὸς λαὸς καθ' ὅλην τὴν παρελθοῦσαν βουλευτικὴν περίοδον διὰ τηλεγραφημάτων κατὰ χιλιάδας ἀποσταλέντων πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἄλλων διαβημάτων, ἐντονώτατα ἐζήτησε τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ καταργηθέντος νόμου, ἀλλ' εἰς τὴν φωνήν του οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἀκρόασιν, διότι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἀκολουθοῦν τὴν χειμαίραν τῆς κοινοτικῆς αὐτοδιοικήσεως εἶχεν ἄλλα συντάγματα, πάντοτε ἀποτυγχάνοντα.

Κατωρθώθη εἰς τὸν νόμον περὶ ἀγροφυλακῆς Κρήτης νὰ περιληφθῇ διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν δύνανται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς ἃς περιφερείας θέλουν τὸ ζητήσει, ἀλλὰ καίτοι ἐξ Ἠλείας ἐζητήθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου καὶ ἐκεῖ διὰ ψηφισμάτων τοῦ ἐπιμελητηρίου καὶ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐν τούτοις ὁ νόμος δὲν ἐπεξετάθη καὶ ἐκεῖ. Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ γενικώτερον τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβωσι συντόνως τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ τὴν ἄρσιν τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία πλήσσει καιρίως τὸν λαόν.

Ὁ κ. ***Θ. Κριμπᾶς*** λέγει ὅτι ἡ κατάστασις εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας εἶναι οἰκτρά, αἱ δὲ προσερχόμεναι ζημίαι ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς ἑκατομμύρια, παρακαλεῖ συνεπῶς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπαναφέρῃ εἰς ἰσχὺν τὸν καταργηθέντα νόμον περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τὸν ἀπασχολεῖ, συμμερίζεται δὲ ἡ Κυβέρνησις ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ἀντιλήψεις τῶν προλαλησάντων. Ὡς ἀκούσατε ἐκ τῶν ἀγρευσάντων κ. συναδέλφων ἰσχύει νόμος ἐν Κρήτῃ περὶ ἀγροφυλακῆς, ἀκριβῶς δὲ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ νόμου θὰ μᾶς δώσῃ καὶ τὰς εὐκολίας καὶ τὸ καλὸν σύστημα. Ἐλπίζω, ἀντιποκρινόμενος πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς, νὰ καταρτίσω τὸν νόμον περὶ ἀγροφυλακῆς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ψήφισις αὐτοῦ, διότι ἐφόσον ἔχομεν Βουλὴν ἀνοικτὴν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ φέρωμεν ἐνώπιον αὐτῆς τὸ ὅλον ζήτημα.

Ὁ κ. ***Ι. Γιαμούζης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν φυλακῶν Τρικκάλων καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ κρίνῃ εὐμενῶς ταύτην. Πρόκειται περὶ κατοίκων οἱ ὁποῖοι προσῆλθον καὶ παρουσιάσθησαν μόνοι των εἰς τὰς ἀρχὰς ἀποφεύγοντες κατ' αὐτὸν τὸν ληστρικὸν βίον. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης θὰ ἐπεκτείνῃ τὸ διάταγμα περὶ ἀναστολῆς τῶν ποινῶν καὶ εἰς τοὺς κατοίκους Τρικκάλων.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** καὶ ***Γ. Σίδερης***.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Κατερίνης, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ φόρου τῆς δεκάτης ὅτις εἶχε καταργηθῇ ὑπὸ τὰς ἀρὰς ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου γίνεται τώρα ἀπὸ τὰ κοινοτικὰ συμβούλια, οἱ δὲ χωρικοὶ χωρὶς νὰ ὀργώσουν καὶ χωρὶς κἂν νὰ σπείρουν ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώνουν φόρον δεκάτης. Πολλὰ χωρία καταστραφέντα ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰν ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσουν τὸν φόρον. Ἐλπίζω, λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ καταργήσῃ τὸν καταστρεπτικώτατον τοῦτον φόρον.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς λέγει ὅτι εἶναι γενικὴ ἡ κατακραυγὴ τοῦ κόσμου κατὰ τοῦ φόρου τῆς δεκάτης. Τὴν κατάργησιν ταύτην ἐζήτησε καὶ ἡ

γουμένη Κυβέρνησις ήλάττωσε αὐτὸν εἰς 7 %, ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν ἐλάττωσιν αὐτὴν οἱ χωρικοὶ ψυχολογικῶς δὲν δύνανται νὰ πληρώσουν ταύτην. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ μεταβάλῃ τὸ σύστημα αὐτὸ κατὰ τὸ ὁποῖον φορολογεῖται καὶ ὁ σπόρος καὶ ἡ ἐργασία τοῦ γεωργοῦ. Παρακαλῶ δέ, λέγει, τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ ἐὰν θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ διὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἡ φορολογία τῆς δεκάτης.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ὑπάρχει πράγματι μία ἀτέλεια εἰς αὐτὸν τὸν φόρον. Οὗτος βεβαιοῦται κατὰ τρίμηνον, τὸ δὲ προϊὸν συγκομίζεται κατὰ τὸ θέρος, εἶναι δὲ ἐνδεχόμενον νὰ ἐπέλθουν ζημίαι καὶ πραγματικαὶ καταστροφαί. Διὰ νὰ εἶναι δίκαιος ὁ νομοθέτης ὑπελόγισε νὰ φορολογήσῃ ἅπαξ ὑπερμέτρως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ ὀλιγώτερον κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος. Δὲν λέγω ὅτι τὸ σύστημα εἶναι τὸ ἄριστον καὶ χρειάζεται ἡ ἐξεύρεσις τοῦ δυνατοῦ τρόπου ὥστε ἡ φορολογία νὰ εἶναι δικαία. Πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ὁ νομοθέτης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς μεταξὺ προλέψεως καὶ συγκομιδῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁσασδήποτε τροποποιήσεις τῆς ἀμέσου φορολογίας καὶ ἂν ἐπιφέρωμεν θὰ ἐδημιουργοῦντο πάντοτε τὰ ἴδια παράπονα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σκεφθῶμεν εἶνε τὸ δυνατὸν ἢ μὴ τῆς ὁλοσχεροῦς καταργήσεως αὐτῆς καὶ ὄχι μονομερῶς. Ἡ κατάργησις ὅμως σήμερον δὲν εἶνε δυνατή.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** λέγει ὅτι διὰ τῆς μεταβολάτεως τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου τούτου εἰς τὰ κοινοτικὰ συμβούλια ἔγινεν οὗτος ἀκόμη ἀδικώτερος διότι ἡ βεβαίωσις γίνεται καθ' ὑπολογισμόν. Δὲν ὁλέπω δὲ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἀποδέχεται τὴν κατάργησιν τῆς δεκάτης.

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπ. Γεωργ.) λέγει ὅτι τὸ προτεινόμενον σύστημα τῆς στρεμματικῆς φορολογίας δὲν εἶναι ἀποδεκτὸν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως τε εἶναι δύσκολος ὁ καθορισμὸς τῆς ποιότητος τῆς γῆς ἵνα φορολογηθῇ αὕτη.

Ὁ κ. **Σίδερης** λέγει ὅτι ἔχει διαπιστωθῇ παρ' ὅλων ὅτι οὐδεὶς τῶν γεωργῶν ἀνέχεται τὸ φορολογικὸν σύστημα τῆς δεκάτης. Φρονῶ δὲ ὅτι ἅπαντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κ. συνάδελφοι ἔχουν ρητὴν ἐντολὴν νὰ μεταφέρουν τὸν πόνον τῶν φορολογουμένων καὶ ἐνταῦθα. Δὲν εἶναι δυνατὸν δὲ νὰ σταθῇ φορολογικὸν σύστημα κατὰ τοῦ ὁποίου κηρύσσεται ὁλόκληρος ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸ κύριον μέλημα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ τέως δημιογράφου Δανιὴλ Φωκᾶ. Τὴν αὐτὴν σύστασιν κάμνει καὶ ὁ κ. **Γ. Σακαλῆς.**

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν ἐκκαθαριστέντων ἀξιωματικῶν λέγει ὅτι ἐν τῶν πρώτων μελημάτων τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἦτο καὶ ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ἐκκαθαρισθέντων καὶ ἀπομακρυνθέντων ἀξιωματικῶν. Ἐψηφίσθη εἰς νόμος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐγένοντο δύο συμβούλια, τὸ συμβούλιον τῆς ἐπαναφορᾶς καὶ τὸ συμβούλιον τῆς ἐκκαθαρίσεως. Δυστυχῶς καὶ τὰ δύο ταῦτα συμβούλια δὲν ἀνταπεκρίθησαν οὔτε εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν ἀλλὰ οὔτε καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, διότι τὸ μὲν ἓν παρέλειψε νὰ ἐπαναφέρῃ ἀνωτάτους ἀξιωματικούς παρασχόντας πλείστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα, τὸ δὲ ἕτερον συμβούλιον ἐξεκαθάρισεν ἀξιωματικοὺς ἐπὶ μόνῃ τῇ ἰδέᾳ ἑνὸς τῶν μελῶν του ὅτι ὁ α' ἢ β' ἀξιωματικὸς εἶχεν ὡρισμένας πολιτικὰς ἀντιλήψεις. Δὲν ἐλήφθησαν δὲ ἀπολύτως ὑπ' ὄψιν αἱ ἐκθέσεις τῶν σωματαρχῶν. Καταλήγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐξετάσῃ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζήτημα.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς λέγει ὅτι τὸ ἀδίκημα ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ μὴν ἀρίσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, οἵτινες παρέσχον μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα νὰ ἀποθάνουν μὲ τὸ δηλητήριον ὅτι ἡ πατρὶς ἐφόνευ εἰς αὐτοὺς ἀσπλάγχνως καὶ ἀχάριστος. Παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπαναφορᾶς ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ, ὑποβάλῃ καὶ νομοσχέδιον δι' οὗ νὰ ἐπαναφέρωνται οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες πρότερον ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα.

Ὁ κ. **Η. Ἀποσκίτης** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλήν, διότι δυστυχῶς δὲν ἔπαυσεν ἡ μηχανὴ νὰ βάζῃ καὶ νὰ βγάζει ἀξιωματικούς. Μεταξὺ τῶν ἐκκαθαρισθέντων ὑπάρχουν ἄριστοι ἀξιωματικοί οἵτινες ἐπεστράφησαν εἰς τοὺς δρόμους. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ, παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπαναφέρῃ καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐκείνους οἵτινες πρόσταξαν τὰ στίθη των ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Θ. Σοφούλης (Υπ. Στρατ.). Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε ὅπως ἡ ἀναφορὰ αὕτη μοὶ ἀποσταλῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀγρινίου καὶ Εὐρυτανίας παραπονουμένων διὰ τὴν μὴ κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου—Καρπενησίου—Καρδίτσης, ἥτις ὁδὸς εἶχε χαρακτηρισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπιτελείου ὡς ἐθνική. Ἡ Εὐρυτανία λέγει μετὰ 100 ἐτῶν ἐλευθέρου βίου δὲν συνδέεται ἀκόμη δι' ὁδοῦ οὔτε μετὰ τῆς πρωτευούσης τοῦ νομοῦ. Παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ θελήσῃ καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς ἐμὲ ἰδιαιτέρως ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου—Καρδίτσης πρὸς Καρπενήσιον, ἐὰν μάλιστα τροποποιηθῇ νομοθετικῶς, εἶναι ἡ πρώτη ὁδὸς ἡ ὁποία πρέπει νὰ κατασκευασθῇ, διότι εἶναι ἡ μόνη ἥτις δύναται νὰ φέρῃ εἰς ἐπικοινωνίαν τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος. Ἐπιφυλάσσομαι τὸ θέμα τοῦτο νὰ τὸ ἐπαναφέρω εἰς τὴν Βουλὴν ἢ ὑπὸ τὴν μορφὴν συστάσεως ἢ ὑπὸ τὴν μορφὴν προτάσεως νόμου. Πάντως συνιστῶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προτιμήσῃ τὴν ὁδὸν ταύτην ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** λέγει ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ ταύτης εἶναι καὶ προέχουσα καὶ ἐπείγουσα καὶ ἔπρεπε νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν πίνακα τῶν κατασκευασθησομένων ὁδῶν, διότι δι' αὐτῆς πρόκειται νὰ ἑνωθῇ ὁλόκληρος ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ μετὰ τῆς Θεσσαλίας. Ὅτον ἀφορᾷ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ὁδῶν κατὰ τὸ μικρὸν διάστημα τῆς ὑπουργίας μου προήδρευσα τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν ὁδῶν. Τὸ συμβούλιον δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν οὐδεμίαν παράκλησιν, παρὰ μόνον τὰ συγκοινωνιακὰ συμφέροντα καὶ τὰς γνώμας τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου. Ἐξετέλεσε δὲ τὸ καθῆκόν του εὐόρκως. Θὰ ἐπεθύμουν, καταλήγει, νὰ ἀκούσω ἀπὸτὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη θὰ γίνῃ ταχέως.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομάνος** (Υπ. Συγκ.) δηλοῖ ὅτι πλὴν τῶν μέχρι τοῦδε χαρακτηρισθεισῶν ἐθνικῶν ὁδῶν, ἅμα τῇ πραγματοποιήσει τοῦ δανείου θὰ ἀρχίσουν τὰ τμήματα τῶν ὁδῶν ἅτινα δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ὁ ἀνάδοχος κ. Μακρῆς καὶ ἅτινα ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην. Μεταξὺ αὐτῶν ἐχαρακτηρίσθη ἤδη ὡς ἔχουσα ἄμεσον ἀνάγκην καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὁδός.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** προτείνει ὅπως ἡ ἡμερησία Διάταξις συντάσσεται καθ' Ὑπουργεῖα, νὰ ὁρίζεται δὲ μίαν ἡμέραν πρότερον ποίου Ὑπουργείου νομοσχέδια πρόκειται νὰ συζητηθοῦν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν δὲν δύνανται νὰ συζητηθῶσι πέραν τῶν 10 νομοσχεδίων. Ἐπίσης κατὰ τὸν Κανονισμὸν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καθ' Ὑπουργεῖα σύνταξις τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπογραφείσης ἐν Οὐασιγκτῶνι τὴν 25 Ἀπριλίου 1928 συμφώνου περὶ μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὑπὸ τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν Σημαίαν πλοίων προσεγγιζόντων εἰς Ἀμερικανικοὺς λιμένας».

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** λέγει ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου βεβαίως θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο ἡ ὑποστήριξις τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ὅμως τοῦ νομοσχεδίου γεννῶνται ἀμφιβολίαι ἐὰν πράγματι περὶ προστασίας τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας. Ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει, λέγει, ἀναγινώσκω ὅτι πρόκειται περὶ συμφώνου τοῦ αὐτοῦ «σχεδὸν» περιεγομένου μὲ τὰς ἄλλας συμφώνους παρομοίας φύσεως.

Ι. Καραπάνος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Τὸ «σχεδὸν» παοέλκει.

Ι. Ράλλης. Καθ' ὑμᾶς παρέλκει, ἀλλὰ εἰς ἐμὲ γεννᾷ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑπάρχουσι σημεῖά τινα ἐν τῇ συμφώνει τὰ ὁποῖα ἁρμόζει νὰ τύχουν μείζονος προσοχῆς πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἐφιστῶ λίαν τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῆς διατάξεως τῆς ἀφορώσης τὰς νηφύσας ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ σπουδαιότατα ζητήματα.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1928 Ν. Δ. περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1928—29».

Ἐπὶ τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον κατὰ τὰς τελευταίας Συνεδριάσεις κατετέθη νομοσχέδιον «περὶ δασμοῦ τοῦ σίτου» τὸ ὁποῖον δὲν ἐψηφίσθη, ἡ δὲ Βουλὴ ἐκείνη διελύθη. Φρονεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρέπει νὰ προσκληθῇ ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν, ἵνα ἡ ἐπιβληθεῖσα τότε καὶ κρεμμένη νῦν φορολογία προσλάβῃ τὸ ἀπαιτούμενον συνταγματικὸν κῦρος.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ νομοσχέδια: 1) περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης ἐπισκευῆς π.χ. καΐκιου Διοικητηρίου Λαγκαδᾶ καὶ 2) περὶ ἐπισκευῆς τοῦ Διοικητικοῦ Μεγάρου Νανίων.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18)24 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου δικαστικοῦ συμβουλίου κλπ. κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου, ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου ἵνα συζητηθῇ ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθέντος σχετικοῦ νομοσχεδίου, διότι τὸ ζήτημα τῆς ἀποσπάσεως τῶν δικαστῶν εἰς διοικητικὰς ὑπηρεσίας ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀπεδείχθη ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον οὔτε τῆς Δικαιοσύνης οὔτε αὐτῶν τῶν δικαστῶν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι τὸ θέμα εἶναι σοβαρώτατον καὶ γενικωτάτου ἐνδιαφέροντος, εἰδικῶς ὅμως προκειμένου περὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου δὲν νομίζει ὅτι ὁ κ. Βουλευτὴς θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀναβολήν, προκειμένου περὶ εἰδικοῦ μέτρου εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ἐρωτᾷ ἂν δύναται νὰ γίνῃ τροπολογία τῶν Ν. Δ. τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται πρὸς κύρωσιν, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ τροπολογία ἀποτελεῖ νέον κείμενον νόμου τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ψηφισθῇ εἰς δύο ἀναγνώσεις.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει διότι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος ἀνεγνώρισεν ἡ Βουλὴ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ὑπηρεσίαι μὴ δικαστικαί, δι' ἃς εἶναι ἀπαραίτητος ἡ παραμονὴ ἐν αὐταῖς δικαστῶν, ὅπως εἶναι ἡ ἀγορανομία αὐτὴ τὴν ὁποίαν ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς δὲν δύναται ἐπὶ ἑξάμηνον οὔτε νὰ καταπιασθῇ εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς. Ἄλλως τε ἔχομεν τὰς ἐγγυήσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου ὅπερ ζητεῖ ὅλα τὰ δεδομένα περὶ τοῦ ἀποσπαστέου.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** λέγει ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ νῦν διευθυντὴς τῆς Ἀγορανομίας ἀκουσίως παραμένει εἰς τὴν θέσιν του καταδικασσμένος διὰ τῆς παρατάσεως τῆς ἀποσπάσεως νὰ μὴ δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐπιστήμην του. Καὶ συνεπῶς εἶναι φανερὸν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Ἀβραάμ.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν τὸ ἄλλο νομοσχέδιον οὗτινος ἐζητήθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ συζήτησις καὶ δι' αὐτὸ οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ ἀναβληθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον. Σχετικῶς, συνεχίζει, μὲ τὸ πρόσωπον ὅπερ διευθύνει ἤδη τὴν ἀγορανομίαν θὰ ἦτο εὐκταῖον τοῦτο ὅπως παραμείνῃ εἰς αὐτὴν καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** τονίζει ὅτι κακῶς ἐπιχειρεῖται ἡ προσωποποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ μάλιστα τῶν διοικητικῶν τοιούτων, ὡς ἡ ἀγορανομία.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** νομίζει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρατείνεται ἡ ἀπόσπασις τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ νὰ ἀπομακρύνεται οὗτος ἐπ' ἄπειρον ἐκ τῶν δικαστικῶν του καθηκόντων. Εἶνε ἀληθές, συνεχίζει, ὅτι τὸ Ἀνώτατον Δικαστικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖ μίαν ἐγγύησιν, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ τοῦτο νὰ πλανηθῇ, καὶ τότε εἶνε ἐγκαταλελειμμένον νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ, ὁπότε θὰ ἐπέλθῃ ἡ μείωσίς του. Δι' ὅλα αὐτά, καταλήγει, θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀλίγας ἡμέρας.

Ὁ κ. **Ἑλ. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ὑπεύθυνος τοῦ νομοθετήματος εἶνε ὁ ἴδιος, ὅταν ἀνεπλήρου τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ παρέστη ἀνάγκη ἀνανεώσεως τῆς ἀποσπάσεως τοῦ νῦν διευθύνοντος τὴν ἀγορανομίαν. Σχετικῶς μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ νομοσχεδίου θὰ ληφθοῦν, προσθέτει, μετ' ὀλίγας ἡμέρας γενικώτερα μέτρα καὶ θὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ γίνῃ ἡ ἐπιδαλλομένη διευθέτησις τοῦ ζητήματος.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων».

Ὁ κ. **Β. Δεληγιάννης** ἀνακοινώσει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διατάγματος ὅπως «ἀπὸ πρώτης Δεκεμβρίου 1928 ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ ἀποδοχῶν τῶν διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν».

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἀναβληθῇ διότι δὲν ὑπάρχει ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποβεβλημένη καὶ τυπωμένη.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι ἡ ἔκθεσις κατετέθη ἐκ παραδρομῆς.

Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐνεργείας τῶν ἐξετάσεων τῶν ὑποψηφίων δικηγόρων τῆς 29 Ἰανουαρίου 1928.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως θέσεών τινων δικαιοδοσίας Ὑπουργείου Δικαιοσύνης».

«Περὶ κυρώσεως α' τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Ἰουνίου 1926 περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐφαρμογῆς δικαστικῶν τινων Ν. Δ. καὶ β' τοῦ

Ν. Δ. της 19|13 Σεπτεμβρίου 1926 περί καταργήσεως δικαστικών τινων Ν. Δ.

«Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 18 Δεκεμβρίου 1925 τοῦ Ν. Δ. περί ἐγκρίσεως πιστώσεως διά τήν ἐπισκευήν τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς ὀλαδέντος καταστήματος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν».

Ἡ Βουλή μετά τοῦτο, ἐρωτηθεῖσα ὑπό τοῦ κ. Προέδρου ἐάν συνίσταται τό ἀπαρτίας ἀριθμός τῶν Βουλευτῶν, ἀπεφάνθη ὅτι συνίσταται.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης
Μ. Τσαρλομπᾶς
Θ. Κολιαλέξης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1928.

Ὥρα 4.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθών ἐπί τῆς ἕδρας κηρύσσει τήν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καί διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τά θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καί ἐπικυροῦνται τά πρακτικά τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τά ἑξῆς :

Ὁ Βουλευτής κ. ***Π. Φλῶρος*** καταθέτει 1) αἴτησιν τοῦ Συλλόγου Κερφαπεταλουργῶν ζητούντων νά χορηγηθῇ καί εἰς αὐτούς ἀνάλογος ἀποζημίωσις. 2) αἴτησιν τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος Παλαιοπύργου Ἠωγωνίου, Ἰωαννίνων διαμαρτυρομένων διά τό κλείσιμον τῆς κεντρικῆς σχολῆς τῆς Κοινότητος καί 3) αἴτησιν Μαρίνης Τζάλα παρακαλούσης ὅπως ἡ Βουλή λάβῃ τά προτείνοντα νομοθετικά μέτρα πρός ἄρσιν τῆς προσγιγνομένης εἰς αὐτήν ἀδικίας ὡς ἐκ τοῦ μή διακανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῶν ἐνοποιθέντων κτημάτων τῶν παραχωρηθέντων πρός ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῆς, ὡς δανειστρίας Τούρκου ὑπηκόου.

Οἱ Γεωργικοί Συνεταιρισμοί Πετεινοῦ, Ξάνθης, Λαγκαδᾶ καί Δράμας διαμαρτύρονται διά τήν μή ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ ἐν Βόλῳ σύλλογος πεταλοποιῶν, πεταλωτῶν καί ὑπαλλήλων αὐτῶν ζητεῖ τήν ἐπέκτασιν καί ἐφαρμογήν καί εἰς τό ἐπάγγελμά των τοῦ Ν. Δ. περί ἀποζημιώσεως.

Οἱ κρατούμενοι εἰς τάς ἐν Ναυπλίῳ φυλακάς παρακαλοῦν νά ψηφισθῇ καί ὑπέρ αὐτῶν ἀμνηστεία.

Συνεταιρισμοί Γεωργικοί Δαφνῶνος διαμαρτύρονται διά τήν ματαίωσιν τῆς ἱδρύσεως Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Προϊστάμενος τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων Λαρισσαϊκοῦ διαμαρτύρεται διά τήν μή ἀποδοχήν ὑπό τῆς Ἡνωμένων αἰτημάτων των.

Γονεῖς καί κηδεμόνες Κοινότητος Γουμενίτσης παρακαλοῦν τήν ἀποστολήν καθηγητοῦ διά νά λειτουργήσῃ καί ἡ Β' τάξις τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου.

Οἱ σιδηροδρομικοί Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται κατά τῶν ἀρχῶν διά τήν ἀπαγόρευσιν συγκλήσεως τῆς συνελεύσεώς των.

Ὁ σύνδεσμος γραφείων καπνοῦ Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ καί τό Σωματεῖόν των ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Ἡ Ἕνωσις ἀκτημόνων Σερρῶν καταστηματαρχῶν γηγενῶν καί προσφύγων παρακαλοῦν ὅπως λυθῇ τό ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων καταστηματαρχῶν διά διαθέσεως εἰς αὐτούς καταλλήλων οἰκοπέδων.

Ὁ εἰς θάνατον κατάδικος Λ Τραπατσῆς παρακαλεῖ ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ ποινή του εἰς ἰσόβια δεσμά.

Ἡ συντεχνία ἀρτοποιῶν Ἡρακλείου παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος περί φορολογίας τῆς καταναλισκομένης ὑπ' αὐτῶν καυσίμου ὕλης ὡς ἄδικος, καθόσον καταβάλλεται αὕτη κατά τήν ὑλοτόμησιν.

Ὁ πρώην Λαζαράκης Ἰορδάνης, τέως ὑπάλληλος ἐν Τουρκίᾳ, παρακαλεῖ ὅπως μή ἀποκλεισθοῦν ἐκ τῆς παροχῆς συντάξεως καί οἱ κάτω τῶν πέντε ἐτῶν ὑπηρετήσαντες ἐν Τουρκίᾳ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐποικισμοῦ Βερροίας παρακαλεῖ ὅπως ἀποσταλῇ πίστωσις πρός ἀποζημίωσιν τῶν πλημμυροπαθῶν, καθόσον ἡ χορηγουμένη σήμερον εἶνε ἐντελῶς ἀνεπαρκής.

Ὁ Δήμαρχος Ζακυνθίων ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ κλήρου Ζακύνθου περί ἐξασφαλίσεως τῶν περιουσιῶν τῶν Ναῶν καί τῆς συστάσεως Παθενταγωγείου.

Αἱ ἐν Ἀθήναις καταφυγοῦσαι πρό ἐτῶν ἀπροστάτευτοι ἐκ Ρωσσίας Ἑλληνικαί οἰκογένειαι παρακαλοῦν ὅπως ταῖς χορηγηθῇ οἰκονομική ἐνίσχυσις ὑπό τύπον δανείου ἢ ὡς προκαταβολή, ἣν διεκδικοῦνται κομιζόμενοι.

Ὁ κ. ***Γ. Βελλιανίτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπί τοῦ σχεδίου νόμου «περί ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ἐλαιολάδων ἀναμεμιγμένων μετά σπορελαίων κλπ.».

Ἡ ἐπί τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή ὑποβάλλει τήν ἔκθεσίν της ἐπί τοῦ νομοσχεδίου «περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 15|10|27 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περί ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπό 7|11|22 Ν. Δ. περί τῶν διά τοῦ σιδηροδρόμου ἀποστολῶν προσφύγων κλπ.».

Οἱ κ. κ. ***Θ. Χαβίνης, Γ. Γερογιάννης*** καί ***Ι. Κοκκινάτος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπί τοῦ σχεδίου νόμου «περί ἀναστατώσεως τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας».

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περί καταργήσεως εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπί τοῦ ἀραβοσίτου».

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργός τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτει τά κάτωθι σχέδια νόμου :

1) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περί ἐπεκτάσεως εἰς τά ἐκτελούμενα ἔργα τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης διατάξεων τοῦ ἀπό 17 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί συμπληρώσεως τῶν περί μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

2) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περί ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καί δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διά τήν κατασκευήν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης».

3) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Σεπτεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 15 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. περί συστάσεως συνεταιρισμοῦ καταναλωτῶν διά τήν ἐκτέλεσιν καί ἐκμετάλλευσιν ἔργων ὑδρεύσεως καί ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐν τῇ πόλει Λαρίσσης».

4) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί προσθήκης διατάξεών τινων εἰς τόν νόμον 2369»

5) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπέρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου χειμάρρου Νέδοντος».

6) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 27 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περί ἐγκρίσεως ἐκτελέσεως ὑδραυλικῶν τινων ἔργων».

7) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 12 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων τοῦ ποταμοῦ Ἔδρου».

8) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί ἀκυρώσεως τοῦ ἀπό 11 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περί ἱδρύσεως εἰδικοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Νεμέας»

9) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 26 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. περί ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων Δυτικῆς Μεσσαρᾶς Κρήτης».

10) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 5 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ περί ἀρδεύσεως τῶν κτηματικῶν περιφερειῶν Βασιλικοῦ, Μουλκίου καί Κιάτου τοῦ πρώην Δήμου Σικυῶνος».

11) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 7 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περί διακανονισμοῦ ὑδρονομῆς καί χρήσεως τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς Δελούλιζα-Δούσιος Κοινοτήτας» καί

12) «Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί ἐγκρίσεως δαπανῶν ἔργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καί Καλεσσῶν (Κρήτης)».

Μεθ' ἃ ἡ Βουλή εἰσέρχεται εἰς τήν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** ὑποστηρίζων ἀναφοράν τῶν τριτοδαθμίων δημοδιδασκάλων τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης λέγει ὅτι ἐξεδόθησαν διάφοροι διαταγαί δι' ὧν ἀπαγορεύεται εἰς τούς τριτοδαθμίους δημοδιδασκάλους ἡ μετεκπαίδευσις ἐφόσον δέν ἔχουν ἐνδεικτικόν Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου. Οἱ τοιοῦτοι λέγει ἔχουν εὐδόκιμον δεκαετῆ ὑπηρεσίαν καί φρονεῖ ὅτι κατόπιν προτάσεως τῶν ἐπιθεωρητῶν δύνανται νά μετεκπαιδεύωνται.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργός τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι θά ἦτο εὐχῆς ἔργον νά μετεκπαιδευθῶσιν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι. Καλοῦνται ὅμως πρῶτον οἱ ἔχοντες τά περισσότερα προσόντα καί ἀφοῦ ἐξαντληθοῦν οὗτοι, τότε θά γίνῃ σκέψις διά τούς τριτοδαθμίους.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** συνιστῶν ἀναφοράν τῶν προσφύγων Ὀρεστιάδος λέγει ὅτι οὗτοι διαμαρτύρονται κατά τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, διότι αὕτη θέλει νά τροποποιήσῃ τά ἐπαγγελματικά καί γεωργικά δάνεια εἰς ἐμπορικά. Τό τοιοῦτον τούς ὀρεινούς πληθυσμούς Ἠπείρου.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργός Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δέν δύναται νά ὑποστηριχθῇ διά τήν παροχήν χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς αὐτούς διότι πρέπει ποῦτον νά γίνῃ ὁ ἀπολογισμός.

Ὁ κ. ***Α. Καλαντζάκος*** ὑποστηρίζων ἀναφοράν τῆς Ἑνώσεως τῶν συνεταιρισμῶν Τριπυλλίας λέγει ὅτι ἡ φορολογία ἐκεῖ εἶναι βαρυτάτη. Ἡ συνολική φορολογία τοῦ ἐλαίου ἀφίνει εἰς τόν καλλιεργητήν μόλις τό 1|6 τῆς παραγωγῆς, εἰς τρόπον ὥστε γεννᾶται ζήτημα ἐάν συμφέρῃ εἰς τούς καλλιεργητάς νά καλλιεργοῦν πλέον. Καθ' ἑκάστην εὑρισκόμεθα πρό σωμπλοκῶν μεταξύ εἰσπρακτόρων καί φορολογουμένων. Τό Ὑπουργεῖον ὑπολογίζει τόν φόρον τοῦ ἐλαίου ἐπί τιμῆς 32 δραχμῶν ἐνῶ ἡ πραγματική τιμή του εἰς τόν τόπον τῆς παραγωγῆς εἶναι μόνον 22. Δέν πρέπει συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις νά συμβάλῃ εἰς τάς συμπλοκάς αὐτάς διά τῶν διαταγῶν τάς ὁποίας ἐκδίδει περί τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργός Οἰκονομικῶν). Δέν ὑπολογίζω ἐγώ

τῶν φόρων, ἀλλὰ τοπικαὶ ἐπιτροπαί, ἀναλόγως τῶν ποσοτήτων κατὰ περιφερείας. Ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τοὺς καθορισμοὺς τῶν ὁποίων ἔκαμον αἱ τοπικαὶ ἐπιτροπαί, ἐν πολλοῖς δὲ ὑπερέβησαν τὴν ὑπ' αὐτῶν καθορισθεῖσαν τιμήν.

Ὁ κ. **Θ. Κριμπᾶς** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας, λέγει ὅτι εἰς τὴν παρελθοῦσαν Βουλὴν εἶχε κατατεθῆ νομοσχέδιον περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σύκων. Τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο δὲν ἐψηφίσθη, ἤδη δὲ ὁ κόσμος ἀξιοῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τοῦτο γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους. Ἡγέρθη, λέγει, ὀπόνοια ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀντιδρᾷ εἰς τοῦτο, θὰ παρακαλέσω δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ συνεισφέρῃ τὰ φῶτά του εἰς τὴν τελικὴν κατάρτισιν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καλαντζῆκος** ὑποστηρίζων τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Μεσσηνίας ζητοῦν νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ σύστασις τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῆς συκοπαραγωγῆς.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** συνιστῶν ἀναφορὰν συνδέσμου πολυτέκνων γονέων Ρεθύμνης λέγει ὅτι δικαιότερον αἴτημα δὲν ἠκούσθη εἰς τὴν Βουλήν. Οἱ πολύτεκνοι ζητοῦν ὅπως ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ προνόμιά τινα ὑπὲρ αὐτῶν, οἵτινες προσφέρουν ὑψίστην ὑπηρεσίαν διότι εἶναι οἱ μεγαλύτεροι συντελεσταὶ τῆς αὐξήσεως τῆς στατιστικῆς καὶ δίδουν τοὺς μέλλοντας στρατιώτας τῆς πατρίδος. Εἶναι δυνατὸν νὰ θεσπισθῇ νὰ λαμβάνωσι τὰ τέκνα αὐτῶν δωρεὰν τὰ βιβλία καὶ νὰ ἀπαλλάσσωνται τῶν τελῶν τῆς ἐγγραφῆς. οἱ δὲ γονεῖς νὰ προτιμῶνται εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας καὶ γενικῶς νὰ ληφθῇ κάτι ἀνάλογον μὲ τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν. Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ διαβιβάσῃ τὴν αἴτησιν ταύτην εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Βουρλούμης (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.). Δὲν γνωρίζω, λέγει, ἐὰν ἡ πολυτεκνία ἀποτελῇ βιομηχανίαν, πάντως ἂς ἀποσταλῇ ἡ αἴτησις αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς μελέτην. Ὁμιλῶν εἶτα περὶ τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σύκων, λέγει ὅτι ἡ σχετικὴ ἐπιτυχία τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῆς σταφίδος ἐδημιούργησε νοσηρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς δημιουργίαν αὐτονόμων ὀργανισμῶν. Ὁ κ. βουλευτὴς ὡμίλησε καὶ περὶ ἀντιδράσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἀπεστάλη ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἓν νομοσχέδιον περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σύκων. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας τὸ ἀπέστειλε εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Καλαμῶν ἵνα ἐκφέρῃ τοῦτο τὴν γνώμην του. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἐπέμβασις τὴν ὁποίαν ἔκαμε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας. Ἡ προσωπική μου ὅμως γνώμη εἶναι ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, διότι ἐν προϊόν ἀνερχόμενον εἰς 12.000 τό νους φορολογουμένων μὲ 5 ἕως 6 ἑκατομμύρια δραχμῶν θὰ εὑρίσκετο εἰς χειροτέραν θέσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ δημιουργοῦμεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἐντυπώσεις περὶ προστασίας, ἥτις ὅμως δὲν θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ τοὺς δοθῇ. Ἐὰν θέλουν οἱ παραγωγοὶ τῶν σύκων, δύνανται νὰ ἑνωθῶσι μὲ τὸν ὁριστάμενον αὐτόνομον σταφιδικὸν ὀργανισμὸν καὶ νὰ συντονίσουν τὰς ἐργασίας των, δὲν θὰ δημιουργηθοῦν δὲ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὰ διάφορα συμβούλια καὶ παρατηρούμενα ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ δαπάναι.

Ὁ κ. **Ι. Παπαδάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τριάκοντα οἰκογενειῶν στεγαζομένων εἰς Ἅγιον Γεώργιον Βερροίας καὶ παρακαλεῖ ν' ἀνασταλῇ ἡ σχετικὴ διαταγὴ περὶ κατεδαφίσεως τῶν παραπηγμάτων εἰς ἃ στεγάζονται.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν συνταξιούχων φυματικῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια πρὸς ἐξομοίωσιν αὐτῶν ὑπὸ ἔποψιν προνοίας πρὸς τοὺς λοιποὺς πεθόντας στρατιωτικούς.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν Σαρακατσαναίων Γκερμῆ καὶ Μπακαλῆ τονίζει τὴν οἰκτρὰν αὐτῶν κατάστασιν καὶ παρακαλεῖ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ καταθέσῃ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἄνευ ἰδιοκτήτων βοσκῶν κτηνοτρόφων.

Ὁ κ. **Θ. Κριμπᾶς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν πολίτου εὑρισκομένου εἰς Σικάγον καὶ ζημιωθέντος παρὰ τοῦ ἄλλοτε Προξένου Ματλῆ καὶ μὴ ἀποζημιουμένου διὰ τοῦ ψηφισθέντος σχετικοῦ νόμου ἐπὶ τῆς Ὑπουργίας τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου καὶ παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ ὁ νόμος καὶ συμπεριληφθῇ καὶ ὁ πολίτης οὗτος πρὸς ἀποζημίωσιν, ἥτις συνίσταται εἰς 100 δολλάρια.

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν φοιτητῶν κληρωτῶν κλάσεως 1926 καὶ παρακαλεῖ νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὅσα μέτρα ἔλαβε καὶ διὰ τοὺς στρατευσίμους φοιτητὰς τῆς κλάσεως 1925.

Ὁ ἴδιος κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποστηρίζει ὡσαύτως ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ ταγματάρχου κ. Κ. Λάμπρου καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ δώσῃ τὴν πρέπουσαν ἑρμηνείαν εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ νόμου περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων διὰ νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ ὑφισταμένη ἡ γενομένη εἰς τὸν παραπονούμενον ταγματάρχην ἀδικία.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου τῶν Μακεδονομάχων «Παῦλος Μελᾶς» ἐκθέτων ὅτι ἐθνικῆς τιμῆς ὑποχρέωσις εἶναι νὰ δοθῇ ἓν δεῖγμα ἐκτιμήσεως τοῦ αἰσθήματος τῶν τέκνων ἐκείνων τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἑλληνικὸς χαρακτὴρ τῆς Μακεδονίας ἐκινδύνευεν ἀπὸ ἰσχυρῶς ὀργανωμένην καὶ δρῶσαν προπαγάνδαν, καὶ ἀπὸ εὐνοΰτους καὶ γνωστὰς διπλωματικὰς ἐπιδουλάς, ἐγκατέλειψαν τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα καὶ ἐπεδόθησαν εἰς ἕνα δυσχερέστατον καὶ πολλαχῶς ἐπικίνδυνον ἀγῶνα, τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα διηυκόλυναν τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Μακεδονίας. Οἱ γενναῖοι αὐτοὶ ἄνδρες εἶναι ἄξιοι ὄχι μόνον τιμῆς, ἀλλὰ καὶ ὑλικῆς ἀμοιβῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους, διότι εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν νὰ ἔχουν ἐγκαταλειφθῇ εἰς παντοίας στερήσεις οἱ ἐνθουσιῶδεις αὐτοὶ πατριῶται.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ σωματείου τῶν ἐργατῶν ἀμαξηλατῶν καὶ τονίζει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ μὴ ἀποζημιωθέντες ἐξ αὐτῶν, δεδομένου ὅτι αὐτοὶ πρωτίστως ἐδικαιοῦντο ἀποζημιώσεως καὶ δι' αὐτοὺς ἔγινε τὸ Ταμεῖον Τροχαίας Κινήσεως, ἐν τούτοις ὅμως μένουν ἀναποζημίωτοι.

Τὰς αὐτὰς στοιχάσεις ποιοῦνται διὰ τοὺς ἀμαξηλάτας καὶ ἐργάτας ἀμαξῶν Πατρῶν ὁ κ. **Α. Μάρκου** καὶ Ἠλείας ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου**.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** τονίζει ὡσαύτως τὴν ἀνάγκην ἀποζημιώσεως τῶν ἀμαξηλατῶν καὶ καρροπούλων τῆς περιφερείας Ἰωαννίνων ἥτις καθυστερεῖ.

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** σχετικῶς λέγει μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου Τροχαίας Κινήσεως ἔχω ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν πίνακα καθ' ὃν μέχρι τῆς 4 Ἰουλίου ἐ. ἔ., ἡμέρας καθ' ἣν ἀνέλαβεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τὴν ἀρχήν, ἐπλήρωσε περὶ τὰ 94 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐξ ὧν κατέβαλε δι' ἐπιδόματα ἀνεργίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς 30,788,200, Θεσσαλονίκης 2,982,700, ἐπαρχιῶν 17,167,800 ἤτοι σύνολον δι' ἐπιδόματα ἀνεργίας δραχμὰς 50,938,700, δι' ἐξαγορὰν ἁμαξῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς 8,492,695, Θεσσαλονίκης 1,933,100, ἐπαρχιῶν 1.829,550 ἤτοι δραχ. 12.317,342. Ὑπάρχουν εἰς τὰς ἀποθήκας περὶ τὰ 500 ἁμάξια ὡς περιουσία τοῦ ταμείου ἅτινα ἐδημοπρατήθησαν καὶ μηδενὸς προσελθόντος προσφέροντος εἰς λογικὰς τιμὰς τὰ παρεχωρήσαμεν εἰς τὴν Ἐφορίαν τοῦ ὁλικοῦ πολέμου. Ἐξ ἄλλου διὰ μετεκπαίδευσιν τέως ἁμαξηλατῶν εἰς ὁδηγοὺς ἐδαπανήθησαν περίπου 4.000,000 καὶ διὰ δάνεια εἰς ἐνισχύσεις συνεταιρισμῶν τέως ἡνιόχων πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτοκινήτων ἐδόθησαν περὶ τὰ 21,000,000. Ἀπὸ πολλὰ μέρη διαβάζονται παράπονα ὅτι δὲν ἀπεζημιώθησαν καθόλου, ἀλλ' ἐξ ἀναλυτικοῦ πίνακος χορηγημάτων κατ' ἐπαρχίας προκύπτει

ὅτι διὰ μὲν τὰ Ἰωάννινα ἐχορηγήθησαν ἐπιδόματα καὶ λοιπαὶ ἐνισχύσεις ἀξίας 1,320,500, διὰ τὴν Ζάκυνθον 2,679,025, διὰ τὴν Λαμίαν 2,950,675, διὰ τὰς Πάτρας 3,178,938.20, διὰ τὴν Λαμίαν 2,950,675, διὰ τὰς Πάτρας 3,178,938.20, διὰ τὴν Λάρισσαν 1,774.100, διὰ τὴν Κέρκυραν 1,701,900, διὰ τὸ Ἀργύριον 806,500, διὰ τὴν Χαλκίδα 730,000, διὰ τὴν Κρήτην 848,000, διὰ τὴν Κεφαλληνίαν 578,600, διὰ τὰς Καλάμας 691,950, διὰ τὴν Σύρον 275,200, διὰ τὴν Λευκάδιαν 103,900, διὰ τὰς Σέρρας 383,850, διὰ τὴν Ἄμφισσαν 65,000, διὰ τὴν Μυτιλήνην 188,900, διὰ τὸ Καρπενήσιον 97,500, διὰ τὸν Πύργον 118,000, διὰ τὰς Θήβας 36,000, καὶ διὰ τὴν Ἰθάκην 27,000.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** διακόπτων παρακαλεῖ νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ὁ νόμος.

Π. Βουρλούμης. Ὅπως γνωρίζετε ὁ ἀρχικὸς νόμος ὁστις ἀφεώρα τὰς ἐπιδοτικὰς ἁμάξας, ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν φορτηγῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἁραμπάδων καὶ ἔχομεν ἐκκρεμεῖς ἐμπροθέσμους αἰτήσεις περὶ τὰς 3.000 καὶ ἀπειραρίθμους εὐτυχῶς ἐκπροθέσμους. Λέγω εὐτυχῶς διότι ἐξεδηλώθη ἐκ μέρους τῶν Συνεταιρισμῶν καλὴ πίστις, διότι τινὲς ἐνεγράφησαν ὅτι κατέβαλον συνεταιρικὴν μερίδα ἐνῷ δὲν εἶχον καταβάλει, ἐνῷ ἐξ ἄλλου κάρρα καὶ φορτηγὰ ἀποζημιωθέντα ἐπανετέθησαν καὶ πάλιν ἐν λειτουργίᾳ. Διὰ τοῦτο καίτοι ἴσως θὰ ἐπεδάλετο νὰ ἀγνοηθοῦν αἱ ἐκκρεμεῖς αἰτήσεις, ἐν τούτοις διὰ λόγους δημοκρατικῆς ἰσότητος θὰ ὑποβάλω ἐγκαίρως τροποποίησιν εἰς τὸν νόμον διὰ νὰ δοθῇ ἓν τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν. Ἤδη ἐζήτησα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν νὰ διακασθοῦν αἱ ἐκκρεμεῖς ἐμπρόθεσμοι αἰτήσεις διὰ νὰ ἴδωμεν τὰ χρέη καὶ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ ταμείου, καὶ κατασταθῇ δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἐκκρεμεῖς αἰτήσεις διὰ τὰς ἐπιδοτικὰς ἁμάξας διότι κατὰ τὸν πρόχειρον ὑπολογισμὸν τῆς ὑπηρεσίας θ' ἀπαιτηθῶσι 10 ἑκατ. δρ. διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐκδικασθεισῶν καὶ πρὸς ἐκδίκασιν αἰτήσεων. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς παραπονουμένους, πρόκειται περὶ ἀμαξηλατῶν ἀποζημιωθέντων καὶ ζητούντων καὶ δευτέραν ἀποζημίωσιν, ἔχω νὰ τονίσω ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὑπάρχουν αἰτήσεις ἀποζημιώσεως πεταλωτῶν καὶ σαγματοποιῶν, τῶν ἐργατῶν κάρρων, τῶν λεμβούχων καὶ ἄλλων ἐπαγγελματιῶν οἵτινες προστρέχουν καὶ ζητοῦν ἀποζημιώσεις καὶ ὑπερθέτω ὅτι ἡ Βουλὴ οὔτε πρέπει οὔτε δύναται νὰ τείνῃ εὐήκοον οὖς εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ἐπικλήσεις τῶν διαφόρων τάξεων, αἱ ὁποῖαι ζητοῦν ἀποζημιώσεις, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς νὰ βαστάσῃ νέαν ἀποζημίωσιν ὅλων τῶν ἐπαγγελματιῶν οἵτινες ἀτυχοῦσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

Καλοῦνται μετὰ τοῦτο οἱ μήπω ὁρκισθέντες βουλευταὶ κ. κ. **Κ. Ἀλαβάνος** καὶ **Γ. Ποντίκας** καὶ **Α. Μάρκου** καὶ δίδουσι τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον, ἔχοντα οὕτω. «Ὀρκίζομαι νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ δημοκρατικὸν σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια.

Περὶ κατασκευῆς ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ κτιρίου τοῦ νομαρχιακοῦ καταστήματος Λέτσου καὶ

Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστυτάσεως τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας, ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι ἐκ τῆς περιφερείας Μαργαριτίου πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ ὁλόκληρος ἡ περιφέρεια Φαναρίου ὡς καὶ ἡ περιφέρεια Πάργας. Θὰ ὑποβάλῃ, λέγει, σχετικὴν τροπολογίαν καὶ ἐλπίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτσιάνος** (Ὑπ. Ἐσωτ.) παρακαλεῖ νὰ ὑποληφθῇ ἡ τροπολογία ἀπὸ τοὐδε διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Γερογιάννης** συμφώνων μὲ τὸν προλαλήσαντα παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑποβληθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τροπολογία.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς πρώτην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 100ετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγου Φοσκώλου.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας γενικῶν διοικητῶν», τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925 ὁ κ. **Π. Εὐριπαῖος** λέγει ὅτι ἡ κύρωσις τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Γεν. Διοικητοῦ, ἀλλὰ εἰς τὴν δαπάνην τῶν 5.000 δραχμηνίως, αἵτινες παρέχονται εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν δι' ἔξοδα παραστάσεως.

Μετὰ τοῦτο γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως ἱστορικοῦ ἀρχείου Κρήτης εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν» ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** λέγει ὅτι ἐκ τῶν πρώτων νομοθετημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἦτο καὶ τὸ ἄφορῶν τὴν ἐπαναφορὰν ἀποταχθέντων ἀξιωματικῶν εἰς τὸ στράτευμα. Πάντες, λέγει, γνωρίζετε τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀξιωματικοῦ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις διὰ λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητος ἐθεώρησεν ὅτι ἐπεδάλλετο νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τοῦ στρατεύματος οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μόνον αὐτῶν σκοπὸν εἶχον νὰ ἐνσπείρουν τὴν διχόνοιαν καὶ νὰ διιαρέσουν τὸ στράτευμα εἰς εὐνοουμένους καὶ μή. Τοιοῦτος ὑπῆρξε καὶ ὁ ἀντιστράτηγος Ὀθωναῖος, ὁ ὁποῖος καὶ ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἐστέναζεν ὑπὸ τὴν πτέρναν τοῦ δικτάτορος εἶχεν ἐπίσης κηρυχθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀντιστράτηγος Ὀθωναῖος ἀπεμακρύνθη τοῦ στρατεύματος καὶ διότι ὡς Πρόεδρος τοῦ Στρατοδικείου συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ δολοφονηθῶσιν οἱ ἓξ πολιτικοί. (Θόρυβος, φωναί).

Γ. Βασιλειάδης. Χθὲς ὑπεβάλατε πρότασιν ἐπαναφορᾶς ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν διὰ τοῦ κ. Παπαφλέσσα.

Μ. Μαντᾶς. Ἐὰν ὑπεβάλαμεν οἱανδήποτε πρότασιν, τὴν ὑπεβάλαμεν ἐξ ὀνόματος τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύομεν. Συνεχίζων λέγει ὅτι, ἀντιτασσόμενοι κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, νομίζομεν ὅτι ἐκτελοῦμεν ὑπέρτατον καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα, διότι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἔπρεπε νὰ ὁδηγήσῃ πρὸς τὴν γαλήνευσιν τοῦ στρατεύματος καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν ἀναρχίαν, ἡ ὁποία εἰσάγεται διὰ τῶν τοιούτων νομοσχεδίων. Ἐὰν σήμερον ἔχοντες πλειονοψηφίαν ψηφίζετε τοιαῦτα μέτρα, ἀπομένει καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ πράξωμεν ἐν καιρῷ ὅσα σεῖς σήμερον πράττετε. Δὲν ζητῶ παρ' ὑμῶν νὰ καταψηφίσετε τὸ νομοσχέδιον, ἡμεῖς ὅμως καταψηφίζοντες αὐτὸ ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι πράττομεν καλὸν ὑπὲρ τοῦ τόπου καὶ ὅτι ἐκπληροῦμεν τὸ καθῆκόν μας.

Θ. Σοφούλης (Ὑπ. Στρατ.) Δὲν εἶμαι, λέγει, διατεθειμένος νὰ εἰσέλθω εἰς συζήτησιν οἱανδήποτε, προωρισμένην νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀνικρὰν συζήτησιν τοῦ παρελθόντος. Εἰς τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰς προκλήσεις τὰς τόσον τραγικὰς ὅσον καὶ ἀκαίρους τοῦ προλαλήσαντος δὲν ἔχω νὰ ἀπαντήσω τίποτε. Ὀφείλω ὅμως νὰ διαμαρτυρηθῶ ἐντονώτατα κατὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ τῶν μομφῶν τὰς ὁποίας ἀπέδωκεν εἰς τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον. Ὁ κ. Ὀθωναῖος κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τὴν γνώμην ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι τὴν πεῖ-

ραν καὶ τὴν θέλησιν νὰ κρίνουν μετὰ κύρους καὶ δικαιοσύνης καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα, θεωρεῖται ὄχι μόνον ὡς εἷς τῶν ἱκανωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀλλὰ θεωρεῖται κυρίως καὶ ὡς εἷς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν ἐκείνων τῶν κατ' ἐξοχὴν ἐμπνευσμένων μὲ τὸ πνεῦμα τὸ καθ' ἑαυτὸ στρατιωτικόν, τὸ πνεῦμα τὸ ὑπηρεσιακόν, τὸ πειθαρχικόν. Ἡ παρουσία τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου εἰς τὸ στράτευμα, ὄχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον κατὰ τῆς γαλήνης τοῦ στρατεύματος, ἀλλ' ἀποτελεῖ μίαν ἐγγύησιν γαλήνης ἐν τῷ στρατεύματι καὶ μεγαλειτέραν ἐγγύησιν τῆς παγιώσεως τῆς γαλήνης αὐτοῦ. Καὶ ἀπολίδεται στοιχειώδης δικαιοσύνη εἰς ἕνα ἀξιωματικόν, ὁ ὁποῖος ἀπῆλθε τοῦ στρατεύματος ὄχι διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς, ἀλλὰ διότι ἡ ἀποχώρησίς του ἐπεβλήθη ὡς θυσία εἰς μίαν ἀνάγκην, ἵνα διευκολύνῃ τὴν συγκρότησιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι ὁ τρόπος καὶ τὸ ὕφος τοῦ συναδέλφου κ. Μαντᾶ θὰ μὲ ἀπήλλασσε τοῦ κόπου νὰ ἀπαντήσω ἀφοῦ ἄλλως τε εἶμαι γνωστοὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀφότου ἐπολιτεύθην ἐπολιτεύθην πάντοτε ὑπὸ ὡρισμένην σημαίαν καὶ ὅτι δὲν μετεπήδησα εἰς τὴν πολιτικὴν ἀπὸ οἱουδήποτε πολιτικοῦ γραφείου ὥστε νὰ ἔχω οἱανδήποτε ὑποχρέωσιν. Ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι εἰς τὸν κ. βουλευτήν, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ ὅτι ὅλη ἡ πλειονοψηφία αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὴν κατάτμησιν τῶν δυνάμεων τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ Βουλὴ θὰ ἀποδώσῃ τοὐλάχιστον μετρίαν σύγχισιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς βαθέως τρωθεὶς καὶ σοβαρώτατα δοκιμασθεὶς ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας, πολλαχῶς ἐξεδήλωσε καὶ ἐκδηλοῖ τὸν ζωηρὸν αὐτοῦ πόθον τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν γαλήνευσιν. Τὸν πόθον τοῦτον ἀντιλαμβανομένη καὶ εἰς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ τείνουσα ἡ Κυβέρνησις ἡ Οἰκουμενική, ἐν τῷ ἀναμφισβητήτῳ αὐτῆς πατριωτισμῷ, προέρχη εἰς σειρὰν νομοθετημάτων τεινόντων εἰς ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς πολιτικῆς τοῦ στρατεύματος, διότι τοῦτο ἐθεωρήθη καὶ ὑπῆρξεν ἀληθῶς ἡ σπουδαιοτέρα πηγὴ τῆς ἐσωτερικῆς δυσταξίας. Ἐν τῶν κυριωτέρων τούτων νομοθετημάτων ὑπῆρξε βεβαίως ἡ συγκρότησις τῶν δύο συμβουλίων περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀποτάκτων καὶ ἐκκαθαρίσεως. Ἀλλὰ παράλληλον αὐτοῦ, ἴσως τὸ ἀποτελέσαν τὸν πρακτικὸν ὅρον τῆς συγκροτήσεως τῆς Οἰκουμενικῆς, ὑπῆρξε τὸ ψήφισμα τῆς 21 Δεκεμβρίου 1926. Δυστυχῶς ἀμφότερα τὰ συμβούλια ἐκεῖνα δὲν ἀνταπεκρίθησαν οὔτε εἰς τὰς προθέσεις τῆς Κυβερνήσεως οὔτε εἰς τὴν σκοπιμότητα τοῦ νομοθετήματος.

Χάριν τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἔργου ἐκείνου τῆς Οἰκουμενικῆς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔτνω νὰ παράσχῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀληθῶς ἐξαιρετικὴν πλειοψηφίαν τοῦ Αὐγούστου, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι οὕτω θὰ τεθῶσι κατὰ μέρος ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀνήσυχοι στρατοκράται, οἱ διχάσαντες τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τοὺς ἐκτὸς τοῦ στρατεύματος ἀξιωματικούς τοὺς μὴ ἐπαγγελματικῶς ἀνεπαρκεῖς ἀλλὰ τοὺς ἐκτελέσαντας τὸ καθῆκόν των καὶ τιμήσαντας τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα. Τοιοῦτον νομοθέτημα προσεδόκα ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἀλλ' ἀντὶ τούτου εἰσάγεται τὸ ὑπὸ ψήφισιν, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν τόσην δόντα πλειοψηφίαν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἑλληνικὸν λαὸν οὐδόλως θὰ καθησυχάσῃ. Συνιστῶ εἶτα τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ τερματίζει τὸν λόγον ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὑπομιμνήσκων ὅτι, ἂν ὁ δικαιολογητικὸς λόγος τοῦ νομοθετήματος εἶναι ὅτι δὲν πρέπει νὰ αἰσθάνεται τὴν πικρίαν μιᾶς ἀδικίας εἷς ἀνώτερος ἀξιωματικός, ἐν τούτοις πλεῖστοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τῶν ὁποίων τὰ στήθη κοσμοῦσι ρόλλα ἀριθάρτου δάφνης ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, μακρὰν τοῦ στρατεύματος πίνουσι τὸν πικρὸν χυμὸν τῆς δάφνης ταύτης.

Γ. Κονδύλης. Δὲν ἔλαβον, λέγει, τὸν λόγον ἵνα πλέξω τὸ ἐγκώμιον τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου οὐδὲ νὰ ὑπερασπίσω αὐτόν. Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος ὁλόκληρον αὐτοῦ τὸν βίον κατηνάλωσεν εἰς τὸ σκληρὸν στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα, πιστὸς πάντοτε στρατιώτης καὶ αὐστηρὸς ἐκτελεστὴς τοῦ καθήκοντος.

Ὁ στρατὸς κατ' ἐξοχὴν ἔχει ἀνάγκην ψυχικῶν ἀρετῶν καὶ ἐμπνευστέων ἡγητόρων, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐξεδιώκοντο οἱ ἡγήτορες οὗτος ἔτρεχε πράγματι τὸν κίνδυνον νὰ ὑποστῇ ψυχικὴν ἀποστύθειαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἱστορία γέμει παραδειγμάτων πολιτικῶν ἐκδικήσεων, ὡς συνέβαινεν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ δημοκρατικῶν, ὁπότε ἡ ἐπικράτησις τῆς μιᾶς μερίδος ἐδήλου τὴν ἐξόντωσιν τῆς ἄλλης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν ὑπάρχουσι τοιοῦτα παραδείγματα, ὡς εἶναι ἡ καταδίκη τοῦ Νέυ καὶ ἡ ἐκταφὴ τοῦ Κρόμβελλ, μεταξὺ ὅμως τῶν παραδειγμάτων αὐτῶν καὶ τῆς πράξεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ὑπάρχει μία διαφορά. Αἱ πράξεις αὗται ἐγένοντο μετὰ τὴν μεταβολὴν τῶν φρονημάτων τοῦ κυριάρχου λαοῦ, δυστυχῶς ὅμως ἡ καταδίκη τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν δικαιολογίαν, διότι οὗτος ἐτιμωρήθη ἐν πλήρει δημοκρατικῇ νίκῃ. Καὶ βεβαίως ὅλοι ὅστις ἐψήφισε τὸ Δημοκρατικὸν Πολίτευμα δὲν ἐσκέφθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ θὰ ἀπεστράπτευε τὸν πλέον διακεκριμένον στρατιωτικὸν ἀρχηγόν, αἱ δὲ ἐκλογαὶ τῆς 19ης Αὐγούστου μαρτυροῦν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐδαμῶν ἐπεδοκίμασε τὴν πρᾶξιν ἐκείνην. Καὶ δὲν ὁμιλῶ διὰ τὴν μερίδα ἐκείνην, ἥτις ἐστερήθη τοῦ ἀρχηγοῦ της καὶ ἥτις ἴσως ἔχει κάποιο δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς πλειοψηφίας, ὁ κύριος αἴτιος τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου, ἀπεδοκιμάσθη κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ἐφ' ὅσον ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος ὑπῆρξεν ὄργανον τῆς Ἐθνικῆς Νεμέσεως, ἐφ' ὅσον ἀξιοῦται νὰ λιτημονηθῇ τὸ παρελθόν, μολονότι ἔχομεν νὰ θρηνήσωμεν ὁλόκληρον μικρασιατικὴν καταστροφήν, σήμερον δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ πολιτικῶν ἐκδικήσεων. Ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος οὐδέποτε ἀνεμίχθη εἰς κινήματα καὶ πρὸ δύο ἐτῶν, ἂν καὶ ὑπέστη ὀαρύτατον πλῆγμα, οὔτε κἂν διεμαρτυρήθη. Ἡ πρᾶξις συνεπῶς ἐκείνη τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ διατηρηθῇ, διότι ὡς ἔχει ἡ ἀντιπολίτευσις τὰ δικαίωματά της ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἰδικά μας, ἀξιοῦμεν δὲ καὶ ἀπὸ αὐτὴν νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθὸν διὰ νὰ βαδίσῃ ἡ Ἑλλὰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀνορθώσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἤδη. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Σ. Χούρσογλου** λέγει ὅτι ἡ ψῆφος τῆς 19ης Αὐγούστου ἐ. ἔ κατὰ τὴν ἀντίληψίν του ἀποτελεῖ ἐπανόρθωσιν τοῦ σφάλματος τοῦ 1920. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον, προκειμένου περὶ ἑνὸς ἐντίμου καὶ διακεκριμένου ἀρχηγοῦ τοῦ στρατοῦ, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀδίκημα τῆς Οἰκουμενικῆς τοιαύτης, καὶ δι' αὐτὸ μετὰ χαρᾶς βλέπει τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέφερεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ψήφισιν.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκλείψεως τῶν παθῶν πρέπει νὰ διακηρύξωμεν ὅτι ὁ Στρατηγὸς Ὀθωναῖος ὑπῆρξεν ὁ πλέον ἀμερόληπτος. Ἠτο δυνατὸν νὰ ἐπλανήθῃ ἀλλὰ οὐδέποτε ἐμερολήπτησεν. Ἠτο δικαστὴς καὶ ἐδίκασε κατὰ τὴν συνείδησίν του, θὰ ἦτο δὲ ἄτιμος ἐὰν ἐδίκαζε παρ' αὐτήν, ἀλλὰ ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπῆρξαν καὶ οἱ ποιητὰ τῶν νόμων οἵτινες λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψει τὴν σκοπιμότητα. Ἀλλὰ κατὰ τῶν ποιητῶν τῶν νόμων οὐδέποτε ἐξηγέρθησαν οἱ κραυγάζοντες ἐναντίον τῆς καταδίκης, ὁ δὲ κύριος ποιητὴς τοῦ νόμου ἦτο ὁ διατάτωρ καὶ ἐν τούτοις κατ' αὐτοῦ δὲν ἐξηγέρθησαν οἱ πάντοτε κραυγάζοντες, ἀλλὰ τοὐναντίον τὸν ἐκολάκευον διὰ νὰ λάβουν ρουσφέτια, δὲν ἐξηγέρθησαν οὐδὲ οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς τῶν ἐκτελεσθέντων ὡς ὁ Δήμαρχος Πατρῶν. Ὁ λαὸς ἔχει εἰς τὴν ψυχήν του τὸν πόνον, ἀλλὰ τὸν πόνον διὰ τὴν δολοφονίαν ἑνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Πρέπει συνεπῶς οἱ κραυγάζοντες νὰ προσκρουσθοῦν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἡ Ἀμμοκρατικὴ Ἕνωσις ὄχι μόνον μετὰ χαρᾶς ἀποδέχεται τὴν κυβερνητικὴν πρότασιν περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου ἀλλ' εἶναι εὐτυχὴς βλέπουσα τὴν Κυβέρνησιν νὰ πραγματοποιῇ παλαιὰν αὐτῆς ἐπιθυμίαν. Καὶ ἐπειδὴ συνάδελφοι ἀγνοοῦντες τὰ πράγματα καὶ θέλοντες νὰ διαστρεβλώσουν αὐτὰ ἐπρότειναν μορφὴν ἐφ' ὅλοκλήρου τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις συνήνεσεν εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου, διαπιστώνω τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτὴ οὐδὲ πόρρωθεν εἶχε τὴν σημασίαν τῆς τιμωρίας ἢ τῆς ποινῆς κατὰ τοῦ στρατηγοῦ. Ἡ ἔνωσις τῆς ψήφου τῆς παρελθούσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς ἦτο μία. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς κουρασμένος ἀπὸ τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις ἤθελε τὴν ἡσυχίαν του καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις μόνον καὶ μόνον αὐτὴν τὴν ἔννοιαν εἶχε. Τὸ δεύτερον κατὰ πλειοψηφίαν κόμμα τῆς Βουλῆς ἐκείνης ἔθεσεν ὡς ὅρον τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Ὀθωναίου καὶ τὰ ἄλλα κόμματα, ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου, ἐδέχθησαν χάριν αὐτῆς καὶ χάριν τῆς Δημοκρατίας τὴν θυσίαν ταύτην. Διότι ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἂν ἐπῆλθε χαλάρωσις τῶν παθῶν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν Οἰκουμενικήν. Ἀπόδειξις εἶναι ἡ ὀγκώδης πλειοψηφία τῆς σήμερον. Δι' αὐτὸ μετὰ χαρᾶς ἀποδεχόμεθα τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου, διότι δι' αὐτῆς ἀποδίδεται εἰς τὸν Στρατηγὸν ἑνὸς ἱκανώτατος ἀξιωματικὸς καὶ ἱκανοποιεῖται ἡ ἔννοια τῆς δικαιοσύνης. (Χειροκροτήματα).

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον εἰς α' συζήτησιν.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ δι' ἀναστάσεως κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον εἰς α' συζήτησιν τὰ νομοσχέδια "περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως καὶ

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

συγχωνεύσεως θέσεων ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ Φυλακῶν» καὶ 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 12 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως τῶν ὁρίων τῆς διὰ τὴν μεταστροφὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις Ἠλ. Στρατώνων εἰς Δικαστικὰ Μέγαρα Πιστώσεως».

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) κατατίθεται νομοσχέδιον «περὶ ἱδρύσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ πρὸς προστασίαν τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίων, λέγει ὅτι θεωρεῖ περιττὸν νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην τῆς Βουλῆς τὴν θερμηνείαν τὴν καταστρέψασαν τὴν Κόρινθον καὶ τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Κορινθίας. Ἡ προαιτοῦσα Κυβέρνησις καὶ ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὴν ἔλαβον πάντα τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν γενομένων ζημιῶν καὶ διὰ προσωρινὴν ἀνακούφισιν τῶν παθόντων. Διὰ δὲ τοῦ νομοσχεδίου ἐγκρίνονται καὶ αἱ σχετικαὶ δαπάναι ἀνελθοῦσαι εἰς 70 περίπου ἑκατομμύρια. Ἡ ἀναδίωσις ὅμως τῆς καταστραφείσης περιοχῆς ἔχει ἀνάγκην γοργότητος, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μὲ τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας. Διὰ τοῦτο ὑποβάλλομεν σχέδιον νόμου διὰ τοῦ ὁποίου ἱδρύεται Αὐτόνομος Ὀργανισμός, ὅπερ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς Βουλῆς. Τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σαφὲς καὶ κρίνω περιττὸν πᾶσαν ἀνάπτυξιν, παρακαλῶ μόνον τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇ καὶ ὑποβάλῃ ταχέως τὴν ἔκθεσίν της, διότι οἱ πληθυσμοὶ ἀνυπομόνως νὰ τύχουν ἐπανορθώσεως.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργὸς) παρακαλεῖ, ὅπως αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπιταχύνουν τὴν ὑποβολὴν τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν παρ' αὐταῖς νομοσχεδίων.

Μεθ' ὥρα 6.40' μ. μ. συνανίσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'.

τῆς 1 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Κοκκινάκης*** ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ δημοδιδασκάλου Α. Ἀγγελιδάκη, παθόντος κατὰ τὸν πόλεμον καὶ ἕνεκα τούτου ζητοῦντος ἤδη τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Σύνδεσμος αὐτοκινητιστῶν Χανίων διαμαρτύρεται διὰ τὴν πρόσθετον φορολογίαν τῆς βενζίνης.

Οἱ κάτοικοι Λαγουβίστης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς φορολογίας ὑπὲρ ὑδρεύσεως τῆς Κοινότητος Ποτιφασίου.

Ὁ Σύνδεσμος Ἐργατικῆς Ὁσθείας Ἀλεξανδρουπόλεως διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὡς χρησιμοποιούντων βάρβαρα μέσα κατὰ τῶν ἐργατῶν.

Ὁ Γεωργικὸς Σύνδεσμος Νιγρίτης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ὕδρευσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Δοξάτου διαψεύδει ὅτι ὑπέβαλεν ὑπόμνημα ὑπὲρ τῆς ρυθμίσεως νομοθετικῶς τοῦ ζητήματος τῶν ὁλοπέδων Δοξάτου.

Ὁ Σύλλογος ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Καστορίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μετάθεσιν τῆς ἕδρας τοῦ Εἰρηνοδικείου των εἰς Δολιανίτικα.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἁγίου Εὐστρατίου παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις βοηθήσῃ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς τοὺς κατοίκους ὧν τὰ προϊόντα κατέστρεψεν ἡ ἀκρίς.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ἀσπροκάμπου Φθιώτιδος, ὧν τὸ ἔδαφος ὑπέστη πρὸ μηνὸς καθίζησιν, παρακαλοῦν ὅπως τὸ Κράτος προσέλθῃ ἐπίκουρον καὶ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς βοήθημα ὡς τελείως καταστραφέντας ἐκ τῆς θεομηνίας ταύτης.

Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες Καστορίας ζητοῦν τὴν βελτίωσιν τοῦ κλάδου των ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Μυτιλήνης διαμαρτύρεται ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸν κ. Ὑπουργόν, δι' οὗ προτείνει προτοποθετήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἀφορῶντος τὴν σύμπραξιν δικηγόρων ἐν τοῖς συμβολαιογραφείοις.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Οἰτύλου παρακαλοῦν ὅπως παταχθῇ ἡ νοθεία τοῦ ἐλαίου μετὰ σπορελαίων.

Ὁ Ἐμπορικὸς κόσμος Τρικκάλων παρακαλεῖ ὅπως διατραχθῇ ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Τρικκάλων Ἰωαννίνων.

Οἱ ἐν ἀποστρατείᾳ ἀρχιελευτεραὶ καὶ τορπιλλισταὶ παρακαλοῦν ὅπως προσληφθοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν φάρων.

Ἐπιτροπὴ ἀγροτῶν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐνταρτικῶν σο-

μάτων παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀφεύρῃ αὐτοὺς διὰ τοὺς ἀγῶνάς των χορηγοῦσα καὶ εἰς αὐτοὺς σύνταξιν.

Ὁ Γενικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ὑποβάλλει πρᾶξιν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐντελλομένου τῷ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας Παρέδρῳ αὐτοῦ ὅπως προσῇ εἰς τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχμῶν 1100 ὑπ' εὐθύνην τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Γεωργίας Ἀ. Παπαδάτου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἔγγραφον τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν πρὸς ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Σαραφ. Τσακμάνη.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων διὰ συμπληρωματικὰς ἐγκαταστάσεις τῶν Μακεδονικῶν Σιδηροδρόμων».

2) «Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Συμβάσεως ἀφορώσης εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων».

3) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους».

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|10 Ἰουλίου 1926 περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ Βόλου».

6) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1923 Ν. Διατάγματος περὶ εἰσαγωγῆς διατάξεων ἀφορωσῶν τὸ λογιστικὸν τῶν καταργηθέντων Ὑπουργείων καὶ τῆς Ὑνωτάτης Διευθύνσεως Προστύγων, τὴν Οἰκ. Ἐπιθεώρησιν, τὴν πληρωμὴν συντάξεων καὶ πειθαλίφεων, τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ.».

7) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ χορηγίας εἰσιτηρίων μετ' ἐκπτώσεως εἰς τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστάς, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἀναπήρους πολέμου». καὶ

8) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀδειῶν Ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ ἐκτάκτων ἀμαξοστοιχιῶν εἰς δίκτυον Σ.Ε.Κ.».

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συγχαρτήσεως τῆς Γερουσίας».

Οἱ κ. κ. ***Β. Δεληγιάνης, Π. Σαράντης*** καὶ ***Δ. Φλωριᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ παροχῆς συνδρομῆς εἰς τὸν Σύλλογον Συναυλιῶν Ἀθηνῶν».

Οἱ κ. κ. ***Μ. Μπεσαντζῆ*** καὶ ***Δ. Ματαλὸν*** ὑποβάλλουν τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συγχαρτήσεως τῆς Γερουσίας».

Οἱ κ. κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον Νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πλειωμῆς τῷ Οἴκῳ G. I. Wills and Sons βαπόρων μελέτης λιμένος Πειραιῶς».

Οἱ κ. κ. ***Μ. Αἰλιανὸς*** καὶ ***Κ. Σαρακηνὸς*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν

Ὁ κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Λικατερίνης λέγει ὅτι αἱ κοινότητες διαμαρτύρονται διότι ἐνῷ προικοδοτοῦν δι' εἰσφορῶν των τὸ εἰδικὸν Ταμεῖον Λικατερίνης ἐν τούτοις ὅλοι οἱ πόροι αὐτοῦ διατίθενται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως Λικατερίνης καὶ οὐδεμία δαπάνη γίνεται ὑπὲρ τῶν εἰσφερουσῶν κοινοτήτων. Πρόκειται συνεπῶς, τονίζει, περὶ φορολογίας διὰ ξένας ἀνάγκας καὶ παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ διορθώσουν τὸν ἄτοπον τοῦτο.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ δημάρχου Ναυπλιέων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἀμυνείας νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀναφυὲν ζήτημα μεταξὺ Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ δήμου καὶ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον.

Κ. Γόντικας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἀμυνείας) Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Μετσόβου τονίζει τὸ δίκαιον τῆς ἀξιώσεώς των ὅπως ἡ κατασκευαζομένη ὁδὸς διέλθῃ καὶ διὰ Μετσόβου.

Ἀπουσιάζοντος τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἡ συνέχισις τῆς ἀναφορᾶς ἀναβάλλεται δι' αὔριον.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Βαρυμπόπης παραπονουμένου διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἐξαγωγῆς καπνοῦ διὰ τὰ Δωδεκάνησα, στηριχθείσαν εἰς τὸ ὅτι δῆθεν τὰ ἐξαγόμενα ἐξ Ἑλλάδος εἰς Δωδεκάνησα καπνὰ εἰσάγονται πάλιν λαθρεμπορικῶς εἰς Ἑλλάδα. Ἡ δικαιολογία, λέγει, αὕτη τῆς ἀπαγορεύσεως δὲν ἔχει καμμίαν βάσιν καὶ οὔτε δύναται ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀζήτητίαν ἓν γεωργικὸν προϊὸν πτωχῶν περιφερειῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) Θὰ ἐξετάσω, λέγει ὃν αἱ ἐξαγόμεναι εἰς Δωδεκάνησα ποσότητες εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς ἀνάγκας καταναλώσεως.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** παρακαλεῖ ὡσαύτως νὰ ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη, ἡ ὁποία ἐπιφέρει καὶ τὴν καπνοπαραγωγὴν Ναυπλίου. Δὲν εἶναι, λέγει, ὀρθὸν νὰ μὴ ἐξάγεται ὁ ναυπλιακὸς καπνὸς διότι δὲν δύναται τὸ Κράτος νὰ προλάβῃ τὸ λαθρεμπόριον. Ὁ καπνός, τονίζει, τοῦ Ναυπλίου ἔχει ὡρισμένας ἀγορὰς καὶ ὅταν αὐταὶ εἶναι ἀπηγορευμέναι εἶναι φανερὸν πόσα ζημία γίνεται εἰς τὴν καπνοπαραγωγήν.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** τονίζει τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν καπνοπαραγωγῶν Φθιώτιδος ὡς ἐκ τοῦ μὴ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν καπνῶν των καὶ συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἄρῃ τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας διότι, οἱ ἀποκλεισμένοι ἀγράπτασται δὲν ἀγοράζουν πλέον καὶ ἄλλα καπνὰ ὧν ἔχουν ἀνάγκην. Ἡ ἀπαγόρευσις, συνεχίζει, εἶναι ἀξίωσις ὡρισμένων καπνεμπόρων διὰ νὰ ἀγοράζουν πάμφθηνα ὡρισμένα ἑλληνικὰ καπνά. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ μετὰ προσοχῆς τὸ ζήτημα ὡς ζωτικώτατον δι' ὡρισμένας περιφερείας, αἱρομένης ἐν ἀνάγκῃ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον.

Ὁ κ. ***Σ. Τσακμάκης*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς μαθητευομένων τεχνιτῶν τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ἵνα ἀφοῦ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κατέθεσε σχετικὸν νομοσχέδιον προνοοῦν περὶ τούτου, διατάξῃ τὴν ἑταιρείαν νὰ προσλάβῃ τοὺς περὶ ὧν πρόκειται παραπονουμένους.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπ. Συγκ.) ἀπαντᾷ ὅτι καὶ αἱ δέουσαι συστάσεις πρὸς τὴν ἑταιρείαν ἐγένοντο καὶ ἐπετεύχθη ἡ ὑπόσχεσις αὐτῆς ὅτι θέλουσι προσληφθῇ καὶ μονιμοποιηθῇ ἅμα ὡς ἤθελον κενωθῇ θέσεις μονίμων. Ἄλλως κατετέθη ἤδη σχετικὸν νομοσχέδιον προνοοῦν ὁριστικῶς πλέον περὶ τῆς καταστάσεως ταύτης. Διότι θὰ ἦτο ἄτοπον νὰ ἐπιφέρῃ ἡ στράτευσις μείωσιν τοῦ στρατευομένου καὶ οἰκονομικὴν αὐτοῦ καταστροφήν.

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Γρεβενῶν διαμαρτυρομένου διὰ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῆς ἀσφαλείας καὶ τὰς ἐλλείψεις τῆς συγκοινωνίας εἰς τὰ διαμερίσματα τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, λέγει ὅτι ὄντως ὑπὸ ἐποψιν διοικήσεως καὶ ἀσφαλείας τὰ μέρη ἐκεῖνα ἦσαν ἐγκαταλελειμμένα καὶ ἠγνοήθησαν ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ δι' αὐτὸ ἀπὸ ἐτῶν οἱ κάτοικοι δεινοπαθοῦσι ληστοκρατούμενοι. Εἶναι ἀληθές, συνεχίζει, ὅτι ἐπ' ἐσχάτων ἐλήφθησαν μέτρα πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρελθὸν μᾶς ἐστέλλοντο ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς παράτροπες ἢ ἄγρηστοι καὶ διωκητικὰ ὄργανα ἄπειρα καὶ γενικῶς ἀνώτερα καὶ κατωτέρα ὄργανα τῆς ἀσφαλείας ἀνίκανα. Οἱ δὲ συστάσεις μας δὲν ἠκούοντο ποσῶς παρὰ τῶν ἁρμοδίων. Εἶναι ἀληθὲς ἐπίσης ὅτι ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπέδειξε τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν διορθωσιν τῶν ἀτόπων τούτων, ἂν καὶ δὲν βοηθᾶται ἀπὸ τοὺς συμβούλους του. Ὅσον ἀφορᾷ, τονίζει, τὴν συγκοινωνίαν στερούμεθα παντὸς ὁδικοῦ δικτύου καὶ δυστυχῶς οὔτε καὶ τώρα κατὰ τὴν πρώτην κατανομὴν τῶν κατασκευαστέων ὁδῶν ἐλήφθημεν ὑπ' ὄψει. Ἐπίσης καὶ ὑπὸ ἔποψιν τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας εὑρισκόμεθα καθυστερημένοι, κάτοι ὑπάρχει εἰδικὸν ταμεῖον ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐνῷ εἰς τὸ τελευταῖον χωρίον τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ὑπάρχει τηλέφωνον εἰς τὰ μέρη τὰ ἰδικά μας μεγάλαι κωμοπόλεις στεροῦνται τηλεφώνου. Καταλήγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της καὶ εἰς τὴν ἐγκαταλελειμμένην αὐτὴν γωνίαν, ἥτις λέγεται Δυτικὴ Μακεδονία καὶ ἥτις προσέφερεν ἄφθονον τὸ αἷμά της διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν καὶ πληρώνει καὶ βαρυτάτους φόρους.

Ὁ κ. ***Ν. Γαρδικιώτης*** τονίζει ὡσαύτως τὴν εἰς τὸ παρελθὸν ἐγκαταλειψιν τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμπάκας καὶ Γρεβενῶν ὑπὸ ἔποψιν ἀσφαλείας καὶ λέγει ὅτι ἐλπίζει ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔδειξεν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας θὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν μέριμνάν της προνοοῦσα ἰδίως διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ καταδιωκτικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἵνα στέλλωνται εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα πεπειραμένοι κατώτεροι ἀξιωματικοὶ καὶ πεπειραμένοι διωκταὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ληστῶν. Ἐπίσης παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ἵνα συστήσῃ εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστικὸν Συμβούλιον ὅπως οἱ διὰ τὰ ληστοκρατούμενα μέρη δικασταὶ ἐκλέγωνται μεταξὺ τῶν δικαστῶν τῶν ἐχόντων εἰδίκευσιν περὶ τὴν καταδίωξιν ληστρικῶν ἀδικημάτων, διότι τὸ παρελθὸν μᾶς διδάσκει ὅτι καλὰ ὄργανα καταδιώξεως ἐξεκαθάρισαν πάντοτε κάθε ληστοκρατηθεῖσαν περιφέρειαν.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἀγορευσάντων εἶχε καταγγείλει ὡρισμένους ἀξιωματικοὺς εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὴν καταγγελίαν αὐτὴν ἐνίσχυσαν καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοί των, ἀλλὰ τὸ παράπονον αὐτοῦ δὲν εἶναι βάσιμον, ὅτι δηλαδὴ τὸ Ἀρχηγεῖον ἔπρεπε νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῆς καταγγελίας. Ἔγιναν ἀνακρίσεις καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πορίσματος αὐτῶν ἀνεκλήθησαν ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἀντισυνταγματάρχης περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησαν οἱ κ. κ. Βουλευταί. Ἐκφράζω ὅμως τὴν πικρίαν μου διότι ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῶν ἀλλεπαλλήλων συλλήψεων τῶν ληστῶν. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω ὅσα ἐξέθεσα εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν ὑποβολὴν πρὸς κύρωσιν τῶν ἐκδοθέντων διαταγμάτων. Τότε ἐδήλωσα ὅτι παρ' ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἡ κατάστασις ἦτο ἀφόρητος. Σήμερον ἡ κατάστασις ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀφόρητος ἀλλὰ ἀληθῶς εἶναι εὐχάριστος. Τὰ μέτρα ἅτινα ἐλάβομεν ἐκαρποφόρησαν καὶ ὑπερέβησαν τὰς προσδοκίας καὶ τῶν μᾶλλον αἰσιοδόξων. Τί δὲ θὰ εἴπῃ ἡ Βουλὴ ὅταν ἀνακοινώσω εἰς αὐτὴν ὅτι ἐκ τῶν 11.000 χωροφυλάκων οἵτινες μᾶς ἀναγκαιοῦν ἐλλείπουν 2.500 καὶ ἄλλοι 3.500 εἶναι ἄνευ θητείας καὶ συνεπῶς μὴ συμμάλλοντες εἰς τίποτα. Ἀλλὰ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα συνετελέσθησαν διότι ἡ Κυβέρνησις ἔδειξεν ἀμέσως ὅτι ἐφαμίζει τὸ Κράτος τοῦ Νόμου, διὰ δὲ τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δικαιοῦται νὰ σεμνύνηται ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἔπραξε καὶ πράττει ὅ,τι δύναται ἵνα ἐμπεδωθῇ ἡ δημοσία ἀσφάλεια. Καὶ αἱ ἐπιβεβλημέναι θανατικαὶ ποιναὶ ἐκτελοῦνται καὶ αἱ χεῖρες τῆς δικαιοσύνης ἐλύθησαν ἀπὸ ἀπηρχαιομένους δικονομικοὺς δεσμοὺς καὶ περιωδεύοντες πεπειραμένοι ἀναριτικοὶ καὶ Εἰσαγγελεῖς ἐστάλησαν καὶ ἐν γένει κάθε ἐνδεικνυομένου μέτρου ἐλήφθη.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του διέστειλεν εὐκρινῶς ὅτι ὁ μὲν κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐφάνη πρόθυμος νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν αἰτησίν των, ἀλλ' ὅτι τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς παρ' ὅλην τὴν πρὸ διετίας ἐπέμβασίν του δὲν εἶχε ἀνακαλέσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοὺς. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ τοῦ Νομοῦ Κοζάνης δὲν ὑπάρχει ἀσφάλεια καὶ ἔκαμε σύστασιν διὰ τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Οὐδένα ἔλεγχον ἐκάμαμεν.

Ν. Γαρδικιώτης. Δὲν ἐμέμφθημεν, λέγει, τὴν μέχρι τοῦδε ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀλλὰ τοὐναντίον ἀναγνωρίζομεν τὴν καταβαλλομένην παρ' αὐτοῦ προσπάθειαν. Συνεστήσαμεν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκεῖ ἀστυνομικῶν διὰ κατωτέρων ἀξιωματικῶν πεπειραμένων καὶ ὁπλιτῶν, οὐδεὶς δὲ ἐμέμφθη τας δικαστικὰς ἀρχὰς καὶ ἀδίκως ὑπεραμύνεται αὐτῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης. Ἐγένετο μόνον σύστασις ἐνισχύσεως.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἀκτημόνων λέγει ὅτι ἐπὶ δικτατορίας μερικοὶ καλλιεργηταὶ Λευκάδιοι τσιφλικοῦχοι ὅπως ἐκτοπίσωσι τοὺς ἀκτήμονας Λευκαδίους ἐκ Λευκάδος κατώρθωσαν καὶ διετάχθη νὰ ἐγκατασταθοῦν οὗτοι εἰς τὸ Ἄκτιον. Ἡ διαταγὴ αὕτη εἶναι παράνομος διότι οἱ ἀκτήμονες Λευκάδιοι εἰς οὐδεμίαν κατηγορίαν τοῦ σχετικοῦ νόμου ὑπάγονται δεδομένου ὅτι ἡ Λευκὰς εἶνε νῆσος καὶ τὰ χωρία αὐτῆς ἀπέχουν 10-15 ὥρας ἀπὸ τὸ Ἄκτιον. Ἡ διαταγὴ ὅμως αὐτὴ ὄχι μόνον παράνομος εἶναι ἀλλὰ καὶ φρεστεριστικὴ ξένων δικαιωμάτων. Τὸ Ἄκτιον οἱ Ἀκαρνάνες τὸ διετήρησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ αὐτοὶ τὸ ἀπηλευθέρωσαν κατὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς διαταγῆς αὐτῆς δὲν γίνεται τίποτε ἄλλο εἰμὴ αὐθαιρεσίαι, οἱ δὲ κάτοικοι ἐξαπατῶνται καὶ πιέζονται. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι εἴχον ὑποβληθῇ εἰς τὸν ἐποικισμὸν ὑπεύθυνοι δηλώσεις καὶ τῶν Λευκαδίων καὶ τῶν Ἀκαρνάνων καὶ αἱ αἰτήσεις αὐταὶ ἐξηφανίσθησαν. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ ὑπὸ συζήτησιν ἀναφορὰ πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀπερρίφθη καὶ ἡ προηγουμένη αἴτησις καὶ πρέπει νὰ συστηθῇ εἰς τοὺς Λευκαδίους νὰ ἀκολουθήσουν τὴν νόμιμον ὁδόν.

Ὁ κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** λέγει ὅτι ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν τοῦ Ἀκτίου οὐχὶ ὡς συνήγορος αὐτῶν ἀλλ' ὡς κατήγορος. Εὐτυχῶς ἡ κατηγορία του ἀπεδείχθη ἀβάσιμος καὶ ἀστήρικτος διότι τὰ ἀγροκτήματα τοῦ Ἀκτίου ἀποτελοῦσι συνέχειαν τῆς Λευκάδος, ἥτις, ὡς γνωστόν, εἶναι σχεδὸν προέκτασις τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς ἀφ' ἧς ἀπεχωρίσθη ἐκ γεωλογικῶν αἰτίων, ὡς διδάσκει ἡ ἱστορία. Ἐξ ἄλλου τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγροκτημάτων Ἀκτίου ἐκαλλιεργεῖτο ἀπὸ ἑκατονταετηρίδων ὑπὸ Λευκαδίων ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξεχέρτωσαν ταῦτα καὶ τὰ μετέβαλον εἰς ἔφορους γαίας. Συνεπῶς τὰ δικαιώματα τῶν Λευκαδίων ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἶναι ἀναφαίρετα καὶ σύμφωνα πρὸς τὸν ἀγροτικὸν νόμον. Ἂν ὑπάρχουν καὶ Ἀκαρνάνες ἀκτήμονες καλλιεργηταὶ τῶν περιξ κοινοτήτων μὴ ἀποκατασταθέντες καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ καλλιεργήσουν μὲ τὸ τσακί, ὅπως ἐπὶ αἰῶνας πράττουν οἱ Λευκάδιοι, ἂς ἐγκατασταθῶσι καὶ αὐτοὶ μαζὶ μὲ τοὺς Λευκαδίους καὶ πρόσφυγας ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καλλιεργήσωσι τὴν γῆν καὶ οὐχὶ νὰ μισθώνωσι ταύτην εἰς τοὺς Λευκαδίους, οἱ ὁποῖοι μέχρι σήμερον ἐδούλευαν διὰ λογαριασμὸν ἄλλων. Εὐτυχῶς ἡ ἔκτασις τῆς περιφερείας Ἀκτίου ἀνέρχεται εἰς 25.000 στρέμματα, ὑπάρχει δὲ οὕτω χῶρος, ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ὁλόκληρος, νὰ ἱκανοποιηθῶσιν ἅπαντες οἱ πραγματικοὶ καλλιεργηταί. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δικαίου, ὡς ἐδήλωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει φυλετικῶν διαφορῶν. Τοῦτο ὑπεσχέθη καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐκ Λευκάδος διέλευσίν του. Ἀλλ' ἡ ἄποψις τὴν

ὑποῖαν ἀνεπτυξεν ἡ προλαλήσασα συναδέλφισσα περὶ θεσπιζουσῶν εἰς Ἀκαρνάνας καὶ Λευκαδίους ἐναντιότητος πρὸς τὸ δίκαιον, διότι καθ' ἡμᾶς οὐδεμία μεταξὺ Ἑλλήνων γυναικῶν ὑφίσταται διάκρισις. Εὐτυχῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας διέψευσεν ὅτι ἄλλοθεν ἀνεκάλεσε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, τοῦθ' ὅπερ θὰ εἶχε σοβαρὰς συνεπείας καὶ θὰ ἐκλόνιζε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κράτους πρὸς τοὺς περιοίκους κύριος.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἡ κηρυχθεῖσα ὡς ἀπαλλοτριωτέα ἔκτασις ὑπερβαίνει τὰ 25.000 στρέμματα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπαρκῇ αὕτη καὶ διὰ τοὺς Ἀκαρνᾶνας καὶ διὰ τοὺς Λευκαδίους. Πρέπει δὲ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐκεῖ καὶ οἱ ἀκτήμονες καλλιεργηταὶ Πρεβέζης. ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐλησμόνησε νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τοὺς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς Πρεβέζης παρακαλῶ αὐτὸν νὰ στείλῃ καὶ δεύτερον τηλεγράφημα ἵνα ἀποκατασταθοῦν καὶ οὗτοι.

Ὁ κ. ***Ι. Καναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀκτίων ἐγένετο ἀπαλλοτρίωσις, διὰ νὰ ἀποκατασταθῶσιν ἀκτήμονες πρόσφυγες. Λευκάδιοι καὶ Ἀκαρνάνες, ἀλλ' ἐπειδὴ κατηγγέλθη ὅτι ἐξηφανίσθη ὁ φάκελλος τῶν δηλώσεων τῶν ἀκτημόνων Ἀκαρνάνων, ἀναγκάσθην νὰ διατάξω νὰ σταματήσῃ ἡ περαιτέρω διαδικασία τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἕως ἐξακριβωθῇ κατὰ πόσον εἶναι ἀληθὴς ἡ γενομένη καταγγελία.

Ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Ἀταλάντης λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου. τῆς ὁποίας οὗτοι ζητοῦν τὴν διαρρύθμισιν. Ἡ φορολογία αὕτη εἰς τὰς νήσους ἐπιφέρεται ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦτο διότι ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος λαθραίας ἐξαγωγῆς. Τοῦτο ὅμως συμβαίνει καὶ διὰ τὸν λιμένα τοῦ Βόλου ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ ἔλαιον. Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων ἐξ ἄλλου ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου διὰ τὴν ἀναγκαιοῦσαν εἰς τὰς οἰκογενειακάς αὐτῶν ἀνάγκας ποσότητα, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ φόρου διὰ τὴν ποσότητα ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους των κατ' ἐξοχὴν ἐλαιοπαραγωγικῶν περιφερειῶν Λοκρίδος καὶ Παρνασσίδος. Ἄλλως τε ἡ φορολογία παραλύεται εἰς ἐνοικιαστὴν καὶ δὲν ὑπάρχει συνεπῶς ἀνάγκη κρατικῶν ὀργάνων διὰ τὴν φορολογίαν ταύτην.

Μεθ' ἃ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου καὶ δίδουσι τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον οἱ μέχρι ὁρκισθέντες βουλευταὶ κ. κ. ***Μ. Κοθρῆς***, ***Ἰ. Περδικογιάννης*** καὶ ***Δ. Μπότσαρης*** ἔχοντα οὕτω. «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας, Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα. ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντα μου».

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Λαμβάνω τὴν τιμήν, κ. Βουλευταί, νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου νόμου. ἅμα δὲ νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐξεδόθησαν σήμερον δύο ἐκτελεστικὰ διατάγματα συναφῆ πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Ἤτοι τὸ περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐξαγωγικῶν τελῶν καὶ περὶ μειώσεως τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τὸν δασμὸν τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἐκτελεστικῶν τούτων διαταγμάτων στενώτατα συνδέεται πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἑπομένως θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὅπως διὰ βραχέων ἐξηγήσω τοὺς λόγους οἵτινες προὐκάλεσαν τόσον τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐκτελεστικῶν διαταγμάτων, ὅσον καὶ τὸ ὑποβαλλόμενον ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν νομοσχέδιον. Διὰ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν διαταγμάτων, τούτων τοῦ περὶ μειώσεως τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων, θεσπίζεται μείωσις τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων, δασμοῦ τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὑπερβολικόν. Διότι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, μὴ ἐξευρισκομένου καλλιτέρου τρόπου ἐνισχύσεως τῶν εἰσαγωγῶν ἡμῶν, ἡ αὐξησις ἐπεσημάνθη καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ ἐπῆλθε πραγματικὴ αὐξησις ἀλληλοδιαδόχως καὶ τοῦ συντελεστοῦ καὶ τοῦ βασικοῦ δασμοῦ.

Οὕτω ἐνῷ κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1927 ὁ βασικὸς δασμὸς τοῦ σίτου ἦτο ἓξ λεπτὰ χρυσὰ μὲ συντελεστὴν πέντε, ἕκτοτε, ἐντὸς ἑξαμήνου, ἤτοι μέχρι τέλους Αὐγούστου 1927 δι' ἀλλεπαλλοδιαδόχων αὐξήσεων ἐφθάσαμεν εἰς τὸν συντελεστὴν 14 ἤτοι ἐξ τοῖς τριπλοῦν. Ἐννοεῖται ὅτι τὴν αὔξησιν τοῦ συντελεστοῦ τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου, παρηκολούθησε καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τὰ ἄλευρα, καθ' ὅσον μένῃ μόνον προνοίας ὅπως ὑπάρχει πάντοτε ἡ γνωστὴ διαφορὰ τῶν 113 δραχμῶν, ἀνὰ 100 κιλὰ σίτου καὶ ἀλεύρων.

Ὅταν δὲ ἐπηυξήθη ὁ συντελεστὴς τοῦ σίτου εἰς τὰ 14 παρέστη ἀνάγκη νὰ αὐξηθῇ ὁ βασικὸς δασμὸς τῶν ἀλεύρων διὰ νὰ τηρηθῇ ἡ ἀναλογία. Ἐννοεῖται ὅτι ἐπηυξήθη καὶ ὁ συντελεστὴς τοῦ δασμοῦ ἀραιοσίτου εἰς τὸ τριπλάσιον σχεδὸν καὶ αὐτός. Τοιουτοτρόπως ἐφθάσαμεν ὥστε ἐνῷ ὁ σῖτος ἐδασμολογεῖτο συνολικῶς ἤτοι μὲ βασικὸν δασμὸν δημοτικοῦ φόρου καὶ ποσοστὰ ἀναγκαστικοῦ δανείου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου τοῦ 27 ἐν ὅλῳ μὲ 68 περίπου λεπτὰ κατ' ὀκάν, ἐφθάσαμεν μετὰ ἕνα ἑξάμηνον νὰ φορολογῆται μία καὶ ὀγδοήκοντα ὀκτὼ λεπτὰ κατ' ὀκάν ἤτοι σχεδὸν τὸ τριπλάσιον ἀπὸ τὴν αὔξησιν αὐτὴν καὶ ὁ ἀραβόσιτος ηὐξήθη εἰς 1,55 ἕως 1,80. Δηλαδὴ σήμερον εἰσπράτομεν περίπου δασμὸν ἐκ σίτου ἀλεύρων 718 ἑκατομμύρια εἰς τὰ ὁποῖα ἐὰν προσθέσωμεν καὶ τὸν δασμὸν τοῦ ἀραβοσίτου ἐκ 47 περίπου ἑκατομ., εὑρίσκομεν 765 ἑκατομμύρια περίπου.

Δηλαδὴ κατὰ κεφαλὴν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Ἕλλην πληρώνει 117 δρ. διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἀγοράσῃ τὸν ἄρτον του. Σημειώσατε ὅτι καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀκόμη εἶναι κατώτερος τῆς πραγματικότητος διότι δὲν ἀγοράζουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὸν ἄρτον, ἀλλὰ μέρος αὐτῶν μόνον, καὶ ἀκριβέστερος ὑπολογισμὸς ἀποδεικνύει ὅτι ἀνέρχεται εἰς 150 δραχ. τὰς ὁποίας πληρώνει ὁ Ἕλλην εἰς τὸ Δημόσιον ἐτησίως ὅταν ἀγοράζῃ τὸν ἄρτον του. Ἀλλὰ ὅταν ὑπάρχῃ τόσον βαρὺς δασμός, εἶναι φυσικὸν νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της ἡ Κυβέρνησις εἰς ἐξεύρεσιν τρόπου μειώσεως αὐτοῦ. Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἀπέβλεψε κυρίως, εἰς τὴν μείωσιν τῶν πολεμικῶν δαπανῶν, μέχρι τοῦ σημείου τὸ ὁποῖον ἐπέτρεπεν ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν διέγραφεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἀτυχῶς ἡ ἐπιδημία τοῦ Δαγγείου, ἀναγκάζει τὴν Κυβέρνησιν νὰ χρησιμοποιήσῃ πᾶσαν δυνατὴν σήμερον οἰκονομίαν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν πολεμικῶν δαπανῶν εἰς ἐλάφρυνσιν τοῦ σκέλους τῶν ἐξόδων καὶ οὐχὶ εἰς ὑποδιβασμὸν τοῦ σίτου ὡς ἐσκέπτει ἡ Κυβέρνησις. Μὴ ὑπαρχόντων δὲ καὶ ἄλλων ἐξόδων ἀξίων λόγου, βλέπομεν ὅτι διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς ὁ ὑποδιβασμὸς τοῦ σίτου δὲν εἶναι ἐφικτός. Ἐφικτὸς θὰ ἦτο ὁ ὑποδιβασμὸς διὰ τῆς ψυχρᾶς λογικῆς μεταρρυθμίσεως τὴν ὁποίαν εἰσηγοῦμαι. Διὰ τοῦ πρώτου διατάγματος ἐλαττοῦται ὁ δασμὸς τοῦ σίτου κατὰ 40 λεπτὰ κατ' ὀκὰν καὶ τοῦ ἀλεύρου ἀναλόγως.

Γ. Σίδερης. Οἱ βασικοὶ δασμοὶ παραμένουσιν οἱ αὐτοί;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐννοεῖται ὅτι οἱ βασικοὶ δασμοὶ παραμένουσιν οἱ αὐτοί. Ἡ ἐλάττωσις εἰσέρχεται εἰς τὸν συντελεστήν ὁ ὁποῖος ἀπὸ 14 ὑποβιβάζεται εἰς 10,40 διὰ τὸν σῖτον καὶ διὰ τὰ ἄλευρα εἰς 12. Τὸ Διάταγμα περιέχει ἐλάττωσιν τοῦ συντελεστοῦ διὰ τὸν σῖτον καὶ ἄλευρα ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ βεβαίως νὰ μείνῃ ἀθικτος ὁ βαρὺς δασμὸς τοῦ ἀραβοσίτου. Τοὐναντίον ἔπρεπε νὰ ὑποβιβασθῇ γενναιότερον κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ ἀραβόσιτος εἶναι ἡ τροφὴ τοῦ ὀρεινοῦ καὶ τοῦ ἀπορωτέρου ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβιβάζεται ὁ μὲν κίτρινος κατὰ 70 λεπτὰ περίπου κατ' ὀκάν, ὁ δὲ λευκὸς κατὰ 1 δρ. καὶ 5 λεπτὰ (1,05). Ἐννοεῖται ὅτι ἡ μείωσις αὐτὴ τοῦ δασμοῦ τῶν σιτηρῶν ἐπέφερεν ἐλάττωσιν τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν κατὰ

170 ἑκατομμύρια περίπου. Ἡ μείωσις αὐτὴ δὲ ἄφησε τὴν Κυβέρνησιν ἥσυχον, ἥτις ἐσκέφθη νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἀπὸ 14 δραχμὰς εἰς 15 ἐπὶ ὅλων τῶν εἰδῶν, πλὴν τοῦ πετρελαίου, τσιμέντων κλπ., ἐπὶ τῶν ὁποίων παραμένει ἡ αὐτὴ δασμολογικὴ κατάστασις. Πρόχειροι ὑπολογισμοί, κύριοι βουλευταί, θὰ ἐδείκνυον ὅτι αἱ εἰσπράξεις αἱ πρόσθετοι διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ αὐτοῦ ὑπερκαλύπτουσι τὴν ἐλάττωσιν ἐκ τῆς ἐπερχομένης μειώσεως τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ ἀφίνουν καὶ περιθώριον ὑπὲρ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Πρόχειρος ὑπολογισμὸς ἀποδεικνύει ὅτι 170 ἑκατομμύρια ἔχει νὰ χάσῃ ὁ Προϋπολογισμὸς ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ αὐτοῦ καὶ 195 ἑκατομμύρια ἔχει νὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν αὔξησιν τοῦ συντελεστοῦ ἐπὶ ὅλων τῶν ρηθέντων εἰδῶν. Ἀλλὰ προσεκτικώτερα ἐξέτασις δίδει ἄλλα ἀποτελέσματα. Διότι πρῶτον δὲν αὐξάνεται ἡ μεταλλικὴ δραχμὴ ἐπὶ ὅλων τῶν εἰδῶν. Ἐξαιροῦμεν ὡρισμένα εἴδη. Ἐκ τούτων μένον τὸ πετρέλαιον τῶν Νέων Χωρῶν ὑποβιβάζεται εἰς 7 1)2—8 ἑκατομμύρια καὶ οὕτω τὸ φαινομενικὸν ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον δίδει ὁ πρόχειρος ὑπολογισμὸς ὑποβιβάζεται εἰς 177 ἑκατομμύρια. Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπὶ ὄψει ὅτι δὲν θὰ πληρωθῇ ὁλόκληρος ὁ δασμὸς ἀπὸ τὴν μεταλλικὴν δραχμὴν εἰς 15, διότι θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε τὸ δικαίωμα τῆς πληρωμῆς εἰς συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον μεταφράζεται εἰς 14 καὶ 77. Δεύτερος λόγος λοιπὸν διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ κατέλθουν ἀπὸ 170. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν δὲν θὰ ἐπέλθῃ κατανάλωσις τοιαύτη ὥστε νὰ γίνῃ καὶ ἡ εἰσπραξις τοῦ δασμοῦ. Ἕνεκα τῆς ἐπιδημίας τοῦ δαγκείου δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἡ κανανάλωσις ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὰ εἴδη τοῦ δασμολογίου. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἰσηγισμοῦ εἰς τὰ εἴδη τοῦ δασμολογίου. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἰναι κανεὶς πολὺ δισταστικὸς ὅτι θὰ ἰσοφαρίσῃ τὸ κέρδος τὴν μὴ καταναλώσιν. Ἴσως νὰ ὑπολειφθῇ καὶ κατά τινα ἑκατομμύρια ἡ εἰσπραξις ἐκ τῆς μελλοντικῆς δραχμῆς. Ἀλλὰ αἱ θυσίαι τῶν ὀλίγων ἑκατομμυρίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ χάριν ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου δὲν νομίζω ὅτι εἶναι θυσίαι πρὸ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ διστάσωμεν. Κατόπιν τούτων, κύριοι βουλευταί, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπεξηγῶν τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου τὰ ὁποῖα καὶ σαφῆ εἶναι καὶ ἀναπτύσσονται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἐπαρκῶς.

Ν. Ξηρός. Ὅπως γνωρίζετε ἡ συγκομιδὴ τοῦ ἀραβοσίτου συνετελέσθη. Ὑπάρχουν ἀποθέματα εἰς τοὺς ἐμπόρους, οἱ ὁποῖοι εἶναι δυνατὸν διὰ τῆς ἐπερχομένης μειώσεως νὰ ζημιωθῶσι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχει σημασίαν. Μπορεῖ αὔριον - μεθαύριον νὰ αὐξήσῃ πάλιν ἡ τιμή.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἄλλως τε τὸ μέτρον ἐφαρμόζεται ἅμα τῇ ψηφίσει τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὄχι ἀπὸ σήμερον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ αὔξησις δὲν ἐφαρμόζεται ἅμα τῇ καταθέσει. Αὔριον μεθαύριον ἠμπορεῖ νὰ αὐξήσῃ πάλιν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ ἐλάττωσις τοῦ δασμοῦ τοῦ ἀραβοσίτου ἐφαρμόζεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ. Αὐτὸ δὲ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀνακινεῖτε εἶναι ζήτημα ἀγορανομικόν.

Δὲν νομίζω, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Θὰ ἤθελον μόνον νὰ προσθέσω λέξεις τινάς, προλαμβάνων ἐνδεχομένας ἀπορίας ἢ ἀντιρρήσεις ἐκείνου ὁ ὁποῖος θὰ διεμωκᾶτο ἢ θὰ μὲ ἠρώτα ποία θὰ εἶναι ἡ ὠφέλεια τοῦ λαοῦ ἀφοῦ ὅ,τι δίδομεν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ λαμβάνομεν διὰ τῆς ἄλλης. Τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὰ 170 ἑκατομμύρια κατὰ τὰ ὁποῖα ἐλαττώνομεν σήμερον τοὺς δασμοὺς βαρύνουν τὸν πτωχὸν κύριος κυρίως, τοῦ ὁποίου κυριωτέρα τροφὴ εἶναι ὁ ἄρτος. Τὰ 170 ἑκατομμύρια ἐξ ἄλλου, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιβαρύνομεν τὸν Προϋπολογισμόν, θὰ βαρύνουν οὐχὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν τὸν ὀρεινόν, ἀλλὰ τὰς πλουσιωτέρας καὶ εὐπορωτέρας τάξεις. Διότι ἡ κατανάλωσις τῶν εἰδῶν τοῦ δασμολογίου, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνομεν τὴν αὔξησιν τῶν εἰσπράξεων, θὰ γίνεται μεταξὺ τῶν τάξεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἔχουσι τὴν κατανάλωσιν αὐτὴν κατὰ προνόμιον, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν εὐπορουστῶν καὶ πλουσίων τάξεων. Ἡ κατανάλωσις αὐτὴ τῶν εἰδῶν φορολογεῖται βαρέως. Τὰ λοιπὰ εἴδη τῆς πρώτης ἀνάγκης, ὅσπρια κλπ., δὲν δασμολογοῦνται βαρέως· ἑπομένως ἡ ἐπιβάρυνσις ἥτις ἐπιτίθεται ἐπ' αὐτῶν, ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἀπὸ 14 εἰς 15, εἶναι ἐλαχίστη, λόγου χάριν 8 λεπτὰ εἰς τὰ φασόλια κλπ. Ὁ βασικὸς δηλαδὴ δασμὸς τοῦ δασμολογίου, ὅταν παλλαπλασιασθῇ διὰ τοῦ συντελεστοῦ, ἐπιφέρει τόσην ἐλαχίστην αὔξησιν, ὥστε θὰ ἠδυνάμην νὰ καταργήσω ἀκινδύνως αὐτὴν ἐὰν δὲν ἐθεώρουν ὅτι εἶναι τόσον εὐτελὲς τὸ ὥρον ὥστε δὲν ἀξίζει τὸν κόπον. Δηλαδὴ ὑπολογίζω ὅτι θὰ εἰσπράξωμεν 170 ἑκατομμύρια ἐκ τῶν ἄλλων εἰδῶν διὰ νὰ ἀπαλλάξωμεν τὰς πτωχὰς τάξεις κατὰ 170 ἑκαταμμύρια. Γίνεται δηλαδὴ μία μετάθεσις· ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸν χειρώνακτα, ἀπὸ τοὺς ὀρεινοὺς πληθυσμοὺς τὸ ποσὸν αὐτὸ διὰ νὰ τὸ ἐπιβάλωμεν εἰς τοὺς ὤμους τῶν εὐπόρων. Τοῦτο ἐπεδίωξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ τοῦτο νομίζω ὅτι ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποδεχθῇ ἡ Βουλὴ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Θὰ ἤθελον νὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι ἐκτὸς τῆς δασμολογιακῆς ταύτης μεταρρυθμίσεως, ἡ ὁποία ἐπιφέρει τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἄρτου, ἡ Κυβέρνησις θὰ εἰσηγγηθῇ καὶ ἕτερον μέτρον καὶ θὰ εἶναι τὸ μέτρον τοῦτο ἀλληλένδετον πρὸς ἄλλα μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσηγγηθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ μείωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου θὰ πλησιάσῃ τὴν δραχμήν, ἡ δὲ ἐλάττωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου κατὰ μίαν δραχμὴν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας δὲν εἶναι τι τὸ περιφρονητέον διὰ τὸν πτωχόν. Διὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔργατου, τοῦ χειρώνακτος εἶναι μεγίστη ἀν κούφισις καὶ νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ προθύμως θὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Υ̓γούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. «περὶ τῶν διὰ τῶν σιδηροδρόμων ἀποστολῶν πρασφύγων κλπ.».

Οὐδενὸς ἐτέρου ἀντικειμένου ὑπάρχοντος πρὸς συζήτησιν, ὁ κ. ***Πρόεδρος***, συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύει μετὰ τοῦτο τὴν συνεδρίασιν. ὥρα 6 μ. μ. διὰ τὴν 4 1)2 μ.μ. τῆς αὔριον

Ὁ Πρόεδρος

Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Μάρκου

Μ. Τσαρλαμπᾶς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'.

τῆς 2 Νοεμβρίου 1928

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Θουρίου, Ἑλληνοχωρίου καὶ Πυθίου παρακαλοῦν ὅπως ἀναθεωρηθοῦν αἱ ἀποφάσεις τῶν πρωτοβαθμίων ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν ὄρους Γεωργικῆς παραγωγῆς.

Οἱ ἀνάπηροι Ἐδέσσης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς καταργήσεως τοῦ μονοπωλίου τῶν σιγαρέττων τῶν πωλουμένων παρ' αὐτῶν.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ἕνωσις Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐλάττωσιν τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐργατῶν ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Πλατυστόμου παρακαλοῦν ὅπως ἀπονεμηθῇ σύντοξις ἢ βοήθημα εἰς τὸν γέροντα Α. Τρουλάκην.

Ἡ Ἕνωσις Συνεταιρισμῶν Γιαννιτσῶν καὶ οἱ ἀγρόται Πολωρικίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ἡ Λέσχη τῶν Φιλελευθέρων Φαρσάλων παρακαλεῖ ὅπως ἱδρυθῇ καὶ ἐκεῖ Γυμνάσιον.

Τὸ ἐν Ἐδέσσῃ Σωματεῖον τῶν κτηνοτρόφων ζητεῖ ὅπως κατισχύσῃ ἡ διάταξις περὶ θερμοτοῦ μισθώματος ἐφ' ὅλων τῶν λειβαδίων καί τινα ἄλλα αἰτήματα.

Οἱ κάτοικοι Ζελίτσης Ἰωαννίνων, ὧν αἱ οἰκίαι κατεστράφησαν ἐκ καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους, παρακαλοῦν ὅπως χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς οἰκονομικὴ ἀρωγὴ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν οἰκιῶν των.

Γαλακτοπῶλαι Θεσσαλονίκης, καταδικασθέντες εἰς φυλάκισιν καὶ πρόστιμον ἐπὶ νοθείᾳ, ζητοῦν ἐπιείκειαν.

Ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἕνωσις ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν Ναούσης παρακαλεῖ ὅπως συσταθῇ εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰ ἐργοστάσια Ναούσης ἡ αὔξησις τοῦ ἡμερομισθίου των.

Ἡ Ἀδελφότης ἐγγάμων συνταξιούχων τραυματιῶν πολέμου «ἡ Περίθαλψις» παρακαλεῖ ὅπως δύνανται νὰ διορίζωνται εἰς θέσεις Πρεσβειῶν καὶ Προξενείων οἱ ἀνάπηροι καὶ τραυματίαι, τροποποιουμένου τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ κλητὴρ τοῦ Κεντρικοῦ Ταχυδρομείου Γ. Κόκκινος παρακαλεῖ ὅπως προαχθῇ εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν ταξινόμου ὡς ἔχων τὰ ἀπαιτούμενα προστόνται ἀπὸ πολλοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ἡ. Ἀποσκίτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων ἀξιωματικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11-11-25 Ν. Δ. «περὶ χορηγήσεως δανείου εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους».

Μεθ' ὃ καλεῖται καὶ δίδει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος νενομισμένον ὅρκον ὁ μήπω ὁρκισθεὶς βουλευτὴς κ. ***Ι. Κουτσίνας*** ἔχοντα οὕτω : Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ μετὰ τοῦτο εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης,*** καταθέτων ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Συνεταιρισμῶν Ἄρτης—Φιλιππιάδος, ἀναπτύσσει ταύτην καὶ λέγει ὅτι τὰ τσιφλίκια τῆς περιφερείας ἐκείνης ἐκκλιεργοῦντο παρὰ τῶν κολλήγων ἄνευ ἐπιστασίας τῶν ἰδιοκτητῶν. Οὕτω, λέγει, διεμορφώθη ἡ ἰδιόρρυθμος σχέσις τῆς μπαστάινης δίδουσα μόνον τὸ δικαίωμα ἀξιώσεως τοῦ γεωμόρου εἰς τὸν ἰδιοκτήτην. Ὁ κληρονομικὸς νόμος εἶχεν ὅλα τὰ δικαιώματα νὰ μεταβιβάζῃ τὴν μπάσταιναν εἰς τοὺς φυσικοὺς κληρονόμους του. Δυστυχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαλλοτριώσεων τῆς περιφερείας ἐθεώρησε τοὺς κληρονομικοὺς νομεῖς ὡς ἁπλοῦς καλλιεργητὰς καὶ ἠξίωσε παρ' αὐτῶν ἵνα ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἀποκαταστατέοι ὅπως ἔχουν ὅλα τὰ προσόντα τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου. Ἡ ἀντίληψις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεως ἦτο ἄδικος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μπασταινούχους, οἵτινες κατεδικάσθησαν νὰ ἐξωσθῶσιν ἀπὸ γαίας τὰς ὁποίας ἐκαλλιέργουν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος καθ' ὃ ἑκτάσεις 300 στρεμμάτων παραμένουν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ὡς μπασταινούχους. Καταλήγων, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ρυθμίσῃ διὰ διαταγῶν του τὴν περίπτωσιν ταύτην ἵνα μὴ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀδικία αὕτη.

Ὁ κ. ***Ι. Κοκκινάτος*** ὑποστηρίζει ὡσαύτως τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν καὶ τονίζει ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἀφορᾷ ἀτελείας τοῦ ἐν ἰσχύι ἀγροτικοῦ νόμου, αἵτινες πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ ἀρθοῦν διὰ νομοθετικοῦ μέτρου. Προχωρῶν ἀναπτύσσει πῶς ἐν Ἠπείρῳ ἀνεπτύχθη τὸ σύστημα τῆς μπασταίνης, καθ' ὃ ἰδιοκτήτης δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ ἐξώσῃ οὔτε νὰ μεταθέσῃ τὸν καλλιεργητήν, ὅστις ἦτο οὕτω κληρονομικὸς νομεὺς καὶ ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ τὸ δικαίωμά του τοῦτο διὰ δωρεᾶς ἢ πρὸς σύστασιν προικός. Ὁ ἀρχικὸς ἀγροτικὸς νόμος δὲν ἔλαβε πρόνοιαν περὶ τοῦ συστήματος τούτου. Μόνον εἰς τὰς τελευταίας τροποποιήσεις αὐτοῦ ὑπάρχουν διατάξεις ἐν μέρει προστατευτικαὶ τῶν κληρονομικῶν νομέων, ἀλλ' αὗται δὲν εἶναι ἀρκεταὶ ὅπως προστατεύσουν πλήρως τὸ ἐμπράγματον δικαίωμα, ὅπως εἶναι τὸ τῆς μπασταίνης. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως λάβῃ ἐν καιρῷ πρόνοιαν ὁ κ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαδάκης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν κτηματιῶν Βερροίας, ἀναφερομένων καὶ ζητούντων προστασίαν διὰ τὰς γαίας των καὶ λαχανοκήπους οὓς διασχίζει ὁ σιδηρόδρομος Βερροίας—Κοζάνης, λέγει ὅτι οἱ κτηματίαι ζητοῦν νὰ καθορισθῇ ἡ ἀποζημίωσίς των, διότι καίτοι ἔχει μεταβῇ ἐκεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀκόμη δὲν ἐγνωμοδότησε διὰ τὰς σχετικὰς ἀποζημιώσεις. Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ συστήσῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν νὰ διατάξῃ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐνταῦθα γραφεῖον ἀπαλλοτριώσεως, πληροφορεῖ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ἀπουσιάζουν κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρακαλεῖ νὰ τῷ διαβιβασθῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν προσφύγων Αἰκατερίνης παραπονουμένων διότι δὲν ἐφαρμόζεται ὁ ἀγροτικὸς νόμος, λέγει ὅτι κάθε σπιθαμὴ γῆς εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην ἔχουσα θάμνους χαρακτηρίζεται ὡς δάσος. Ἐξ ἄλλου δίδονται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἀθρόαι ἄδειαι πωλήσεως τῶν ἐκτάσεων τούτων εἰς ἄλλους.

Ἐκτάσεις, συνεχίζει, ἐκχερσωτέαι ὑπάρχουν πολλαὶ εἰς τὸ Κεραμίδι, Βορύλιανι, καὶ Κούκου, ἀλλὰ τὸ δασικὸν τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου ἀντιδρᾷ καὶ οὕτω ματαιοῦται ἡ ἀποκατάστασις. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐντεῦθεν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀτόπων τούτων, ἅτινα ὅσον μένουν ἀδιόρθωτα ἄγουν εἰς συγκρούσεις γηγενῶν καὶ προσφύγων.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) εἶναι γνωστόν, λέγει, ὅτι πυκναὶ δασικαὶ ἐκτάσεις ἐξαιροῦνται καὶ ὀρθῶς τῆς ἀπαλλοτριώσεως. Οὐχ ἧττον παρακαλεῖ τὸν προλαλήσαντα ὅπως χορηγήσῃ ἐγγράφως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον συγκεκριμένας πληροφορίας ἵνα διαταχθῇ δι' ἐπιτοπίας παρ' ἐπιτροπῆς αὐτοψίας ἡ ἐξακρίβωσις τῆς βασιμότητος τῶν παραπόνων.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος,*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Τρικκάλων, παρακαλεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὴν Τράπεζαν ἵνα δεχθῇ μόνον τόκον ἀπέναντι τῶν χρεῶν τῶν συνεταιρισμῶν, διότι οὗτοι λόγῳ ἀποτυχίας τῆς ἐσοδείας δὲν ἔχουν νὰ πληρώσουν. Ἐγράφη, λέγει, εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι θὰ δώσῃ τὸ Ὑπουργεῖον σπόρους καὶ λιπάσματα, ἀλλ' οὐδὲν εἴδομεν.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι κατὰ καινοτομίαν ἰδικήν του, πρώτην φορὰν τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ ἀπεφάσισε τὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων συνεταιρισμῶν διὰ σπόρων κλπ. καὶ ἐστάλησαν ὁδηγίαι εἰς τὰ ἐποικιστικὰ γραφεῖα. Τὰ βοηθήματα ὅμως ταῦτα εἶναι γνωστὸν ὅτι θὰ εἶναι ὀλίγα καὶ θὰ διατεθοῦν διὰ τοὺς ἐν στενοχωρίᾳ τελοῦντας συνεταιρισμούς.

Θ. Φίλιος. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξεύρῃ ἡ Κυβέρνησις ἓν κεφάλαιον διὰ τὴν ἐπαρχίαν Τρικκάλων, πρωτίστως δὲ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ ἀρκεσθῇ ἀπέναντι τῶν ἐνεχυρογράφων εἰς τὴν πληρωμὴν μόνον τόκου.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Διπλαράκη, ζητοῦντος πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτοῦ. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἀνθρώπου χύσαντος τὸ αἷμά του διὰ τὴν πατρίδα του καὶ πενομένου. Προχωρῶν ἐκθέτει πῶς ἡ ὑπόθεσις τῶν ὁπλαρχηγῶν περιεπλέχθη ἐξ ἀστόχων ἐνεργειῶν τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἡ καταρτισθεῖσα ἐπὶ Παγκάλου ἐπιτροπὴ ἐσχηματίσε κατάλογον καὶ ἤμειψε πολλοὺς μὴ προσενεγκόντας τὰς ὑπηρεσίας ἃς προσέφερον οἱ παραλειφθέντες. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἡ σχηματισθεῖσα βραδύτερον, διατελοῦσα ἐν ἀγνοίᾳ τῆς δράσεως τῶν Μακεδονικῶν Σωμάτων, διήρεσε τοὺς ὁπλαρχηγοὺς εἰς κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἐτέθη εἰς τὸ ἀρχεῖον. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αἴτησις τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Διπλαράκη.

Θ. Σοφούλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** ὑποστηρίζει αἴτησιν τῶν καρφοπεταλουργῶν Ἰωαννίνων καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐξακολουθῶν ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς κοινότητος Παλαιοπύργου, διαμαρτυρομένης δια τὴν ἕνωσιν τοῦ σχολείου αὐτῆς μετ' ἄλλης γειτονικῆς κοινότητος, καταδικασθέντων οὕτω τῶν μαθητῶν Παλαιοπύργου νὰ διέρχωνται χειμάρρους καὶ χώρους κατακλυζομένους ὑπὸ ὑδάτων καὶ νὰ μεταβαίνωσι πρὸς φοίτησιν ἔξω τῆς κοινότητός των.

Ὁ κ. ***Κ. Κατσαδήμας*** διαμαρτύρεται ὡσαύτως διότι ἐξαναγκάζονται οἱ μαθηταὶ τῆς κοινότητος Παλαιοπύργου νὰ μεταβαίνωσιν εἰς ἄλλην κοινότητα διὰ νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ σχολεῖον, τόση δὲ εἶναι ἡ κακοπάθεια εἰς ἣν ὑποβάλλονται ὥστε ἠναγκάσθη ἡ κοινότης νὰ προσλάβῃ ἰατρὸν διὰ τοὺς νοσοῦντας ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης μαθητάς. Τὸ γενόμενον ἀδίκημα, λέγει, εἰς τὴν κοινότητα Παλαιοπύργου εἶναι τόσον προφανὲς ὅσον εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ κοινότης ἔχει καὶ ἴδιον οἴκημα διὰ διδακτήριον.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι παντοῦ ὅπου μικραὶ κοινότητες γειτνιάζουν, τὸ σχολεῖο ἱδρύεται εἰς τὸ μέσον.

Ὁ κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** παρακαλεῖ ὡσαύτως νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τοὺς καρφοπεταλουργοὺς Ἰωαννίνων.

Σχετικῶς μὲ τὴν μετάθεσιν τοῦ σχολείου τῆς κοινότητος Παλαιοπύργου, τονίζει ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἐγκληματική, διότι ἠναγκάσθησαν οἱ μαθηταὶ νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸ σχολεῖον ἢ δι' ὑποζυγίων, ὅσοι ἔχουν τοιαῦτα, ἢ ἀνυπόδυτοι, οἱ πτωχοὶ ἐξ αὐτῶν, μέσῳ χειμάρρων καὶ ἀδιαβάτων μερῶν. Εἶναι ἀνάγκη, τονίζει, νὰ λυπηθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς καὶ νὰ διατάξῃ ἕνα τοὐλάχιστον τῶν διδασκάλων νὰ διδάσκῃ εἰς τὸ σχολεῖον Παλαιοπύργου.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς Μαρίας Τζάνα, ἀναπτύσσει τὸ δίκαιον τῶν ἐνυποθήκων δανειστῶν ἐπὶ κτημάτων ἀνταλλαξίμων, μὴ λαμβανόντων τίποτε καὶ πενομένων ὡς καὶ ἡ ἀναφερομένη. Εἶναι ἀνάγκη, ἐπιλέγει, νὰ ληφθῇ νομοθετικὸν μέτρον ἐπεῖγον, διότι ἡ ἀδικία εἶναι κατάφωρος.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου τέως δημοσίων ὑπαλλήλων Τουρκίας, παρακαλεῖ ὅπως υἱοθετήσῃ καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τὸ καὶ ἄλλοτε ὑποσληθὲν ὑπὲρ τῶν ἀθρώπων αὐτῶν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν συνεταιρισμῶν Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ἱδρυθῇ ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα, προικοδοτηθῇ δὲ μὲ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια ἵνα ἀνακουφισθῇ πραγματικῶς ὁ γεωργικὸς πληθυσμός.

Ὁ κ ***Ε. Τριποδάκης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τραυματιῶν Μποζόνη καὶ Γ. Κρητικοῦ.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Κ. Τζιλαλῆ καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένων.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης,*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Βοΰβες, Ἀφράτα, Σάσαλα κ.λπ. τῶν Χανίων, παρακαλεῖ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὅσον ἀφορᾷ τὰ μηχανικὰ καὶ τεχνικὰ ἔργα πρὸς ἀποπεράτωσιν μικρῶν ὁδῶν ἢ μικρῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἢ ἐπισκευῶν κατεστραμμένων γεφυρῶν. Εἶναι ἀνάγκη, λέγει, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ φροντίσῃ διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, δεδομένου ὅτι αἱ κοινότητες προσφέρουν καὶ προσωπικὴν ἐργασίαν καὶ ζυλείαν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Ροδόπουλος καὶ Σ. Ἀναστασιάδης παρακαλοῦν τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ὅπως κατὰ τὴν κατάρτισιν τῶν νομοσχεδίων παραθέτουσι τὸ κείμενον τῶν τροποποιουμένων διατάξεων.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** λέγει ὅτι ἄνευ τῆς παραθέσεως τῶν τροποποιουμένων διατάξεων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀρτία νομοθετικὴ ἐργασία.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὑποχρέωσις εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἀσφαλῶς θὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ τηρηθῇ.

Ὁ κ. ***Δ. Χατζῖσκος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς κοινότητος Ἀσπροκάμπου, λέγει ὅτι εἰς τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἔγινε κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα καθίζησις, οἱ δὲ μεταβάντες εἰδικοὶ ἐγνωμοδότησαν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μετατόπισις τῆς κοινότητος, ἥτις ὡς ἐκ τῆς παλαιᾶς καθιζήσεως καὶ ἐνδεχομένης τοιαύτης εὑρίσκεται εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν. Παρίσταται, συνεχίζει, ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως ληφθῇ πρόνοια πρὸς μεταφορὰν τῆς κοινότητος ταύτης, καθὼς καὶ τῆς κοινότητος Λιτοσέλο Μακρυκώμης, ἥτις ἔπαθε τὰ αὐτὰ καὶ νὰ σταλοῦν συγχρόνως καὶ βοηθήματα, διότι θὰ ἔχωμεν πάλιν νέας καθιζήσεις καὶ ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων θὰ ἐπιδεινωθῇ.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** τονίζει τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν ἀνωτέρω περιφερειῶν, αἵτινες ἔπαθον καθιζήσεις καὶ τὰς ζημίας ἃς τινας ἐπέφερον εἰς τὰ κατοικημένα κτίρια αὐτῶν. Εἶναι ἀνάγκη, ἐπιλέγει, νὰ ληφθῇ πρόνοια ἄμεσος περὶ παροχῆς βοηθημάτων ἔστω καὶ διὰ μέσου τοῦ νέου ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορίνθου, διότι ἡ αἰτία εἶναι σχεδὸν ἡ ἰδία.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἀκριδοπλήκτων κατοίκων Ἁγίου Εὐστρατίου Τριχωνίας, διεκτραγωδεῖ τὰς σοβαρὰς καταστροφὰς καὶ τὴν πεῖναν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῆς ἀκρίδος, ἰδίως ἐν Τριχωνίᾳ καὶ Εὐρυτανίᾳ καὶ προτείνει ὑπηρεσιακὴν ἔρευναν πρὸς βεβαίωσιν αὐτῶν, ἐπικαλούμενος τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς διὰ τῆς παροχῆς σπόρου καὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν γεωργικῶν φορολογιῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** λέγει ὅτι ἐναντίον τῶν κατὰ τῆς παραγωγῆς ἀσθενειῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων αἱ ἀκρίδες, τὸ Κράτος δὲν ἔλαβε τὴν πρέπουσαν πρόνοιαν. Εἶναι ἀνάγκη, τονίζει, νὰ συστηματοποιηθῇ ὁ πόλεμος κατὰ τῶν ἀκρίδων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, διότι ἄλλως οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πηγαίνουν χαμένοι ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἰδιαιτέρως, λέγει, ὁ νομὸς Καζάνης πλήττεται τακτικῶς παρὰ τῶν ἀκρίδων καὶ ἐλήφθη μὲν εἰς τὸ παρελθὸν πρόνοια περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀκριδοπλήκτων, ἀλλὰ τὸ μέτρον κατέληξεν εἰς τὸ νὰ ἀποζημιωθοῦν μόνον αἱ ἐπιτροπαὶ αἵτινες θὰ καθώριζαν τοὺς παθόντας καὶ ὄχι οἱ παθόντες.

Ὁ κ. ***Α. Καλαντζᾶκος*** λέγει ὅτι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀκρίδος εἶναι εὐχερής, ὡς ὁμολογεῖ τοῦτο καὶ εἰς σχετικὸν νομοσχέδιον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Ἡ ἀνεπάρκεια, προσθέτει, καὶ ἀσυστηματοποίητος καταδίωξις συνετέλεσεν ὥστε ὁλόκληρα τμήματα τοῦ Κράτους νὰ πάσχουν καὶ νὰ δεινοπαθοῦν, μεταξὺ δὲ τούτων καὶ πολλὰ διαμερίσματα τῆς Μεσσηνίας. Παρίσταται, ἐπιλέγει, ἀνάγκη τοῦτο μὲν νὰ συστηματοποιηθῇ ὁ πόλεμος κατὰ τῶν ἀκρίδων, τοῦτο δὲ νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ ἀκριδόπληκτοι περιφέρειαι.

Ὁ κ. ***Γ. Κοκκινάκης*** ὑποστηρίζει αἴτησιν τοῦ δημοδιδασκάλου Α. Ἀγγελιδάκη καὶ τονίζει τὸ δίκαιον τῶν παραπόνων του.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ κεκανονισμένη διὰ τὰς ἀναφορὰς ὥρα παρῆλθε καὶ συνεπῶς αἱ λοιπαὶ ἀναβάλλονται.

Ὁ κ. ***Α. Δοξιάδης*** (Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλει τρία νομοσχέδια ἀφορῶντα εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς φυματιώσεως, ποιούμενος δὲ ἐπ' αὐτῶν εἰσήγησιν λέγει ὅτι διὰ τοῦ ἑνὸς ἱδρύεται ἐν τῇ θέσει Πέτρα τῆς περιφερείας Κατερίνης τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. προβλεπόμενον νοσοκομεῖον φυματιώντων, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σανατόριον ἱερᾶς μονῆς Πέτρας Ὀλύμπου. Τὸ σανατόριον τοῦτο θὰ περιλαμβάνῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος 150 κλίνας. Θεωρῶ, λέγει, περιττὸν νὰ ἐξάρω τὴν ἀνάγκην τῶν ἱδρυμάτων τούτων, προκειμένου περὶ τῆς καταπολεμήσεως τῆς φυματιώσεως, καὶ τὴν οὐχὶ ἀγαθὴν ἐντύπωσιν ἣν ἐμποιεῖ εἰς τὸ κοινὸν νὰ χρονίζωσι τοιούτου εἴδους ζητήματα γενικῆς ὠφελείας καὶ ἐπειγούσης φύσεως. Διὰ τοῦ ἑτέρου ἡ ἐκουσία φορολογία ἡ εἰσπραττομένη ἐν Χανίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου φθισιατρείου μετατρέπεται εἰς ὑποχρεωτικὴν τοιαύτην. Ἡ δαπάνη τοῦ κτιρίου, ἐπαρκοῦς διὰ 40 κλίνας, προϋπελογίσθη εἰς 660.000 δραχμάς, πρὸς ἐξεύρεσιν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου καθωρίσθη ὁ ἑκούσιος ἔρανος δι' ἀποφάσεως τῶν συλλόγων τῶν σωματείων Χανίων καὶ ἐκουσία φορολογία ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ τελωνείου Χανίων ἐξαγομένων ἐγχωρίων προϊόντων. Ἡ φορολογία αὕτη ἀπέδωσεν ἀρκετὰ ποσὰ εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐπὶ τῶν ἐράνων ἐπιτροπεία ἀπεφάσισε τὴν προσθήκην δευτέρου ὀρόφου διὰ 40 ἑτέρας κλίνας. Λόγῳ ὅμως τῆς ἐπελθούσης ὑπερτιμήσεως τῶν ὑλικῶν ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ὑπερετιμήθη κατὰ 60 %, ἐνῷ συγχρόνως ἐπῆλθεν ἐλάττωσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ συνεπῶς μείωσις τῶν εἰσπράξεων τοῦ ἐτησίου ἐράνου. Τὸ Ὑπουργεῖον ἦλθεν ἀρωγόν, χορηγῆσαν πίστωσιν 800.000 δραχμῶν, ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν ἐπήρκεσε πρὸς ἀπεράτωσιν τοῦ κτιρίου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀπεράτωσις αὐτοῦ εἶναι ἐπείγουσα καὶ ἐπιτακτικὴ μετεβάλομεν τὴν ἐκουσίαν φορολογίαν εἰς ὑποχρεωτικὴν διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύναψις τοκοχρεωλυτικοῦ δανείου. Διὰ τοῦ 3ου νομοσχεδίου προβλέπεται ἡ ἵδρυσις θεραπευτηρίου ἐν τῷ νομῷ Λέσβου. Αὐτὰ εἶναι αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῶν ὑποβαλλομένων σχεδίων νόμων· πρόκειται περὶ μιᾶς σοβαρᾶς προσπαθείας καταπολεμήσεως τοῦ ὑπουλοτέρου καὶ μᾶλλον ἐπικινδύνου ἐχθροῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐλπίζω ὅτι τὰ νομοσχέδια ταῦτα θέλουσι τύχει τῆς ἐγκρίσεως ὑμῶν.

Ὑποβάλλει εἶτα τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

1) «Περὶ τοῦ ἐν τῇ περιφερείᾳ Κατερίνης νοσοκομείου φυματιώντων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σανατόριον Ἱερᾶς Μονῆς Πέτρας Ὀλύμπου».

2) «Περὶ μετατροπῆς εἰς ὑποχρεωτικὴν τῆς ἑκουσίας φορολογίας τῆς εἰσπραττομένης ἐν Χανίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου Φθισιατρείου», καὶ

3) «Περὶ ἱδρύσεως θεραπευτηρίου ἐν τῷ νομῷ Λέσβου».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ τῶν αὐθαιρεσιῶν τοῦ νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς προγραμματικὰς αὐτοῦ δηλώσεις ἀνεφέρθη καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν εἰς τὸν προεκλογικόν του λόγον, κατ' ὃν ἡ διοίκησις θὰ παρουσίαζε κατάστασιν οἵα ἦτο ἡ τοῦ 1910 - 1915. Ἡ Νώρα, κατόπιν τόσων ἐτῶν ἀνωμάλου βίου, ἀπέδλεψε μετὰ πίστεως εἰς μίαν χρηστὴν διοίκησιν καὶ μετὰ χαρᾶς ἤκουσε τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἡμεῖς ὡς ἀντιπολίτευσις ἀπεκδεχόμεθα μετ' εὐχαριστήσεως τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν θὰ παράσχωμεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν βοήθειαν πρὸς παγίωσιν καὶ εὐημερίαν καὶ πρὸς χρηστὴν διοίκησιν. Τοῦτο εἶναι καθῆκόν μας καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο ἐπιτελῶν θέλω νὰ ἀναφέρω σημεῖα τινα ἔκτροπα τῆς διοικήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, μετ' εἰλικρινείας ἐπαγγελλόμενος ὅσα ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὀφείλει νὰ τὰ ἀντιληφθῇ καὶ ἐν τοῖς πράγμασι, καθόσον ἡ ἐπιθυμία τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν εὗρεν ἀπήχησιν εἰς ὅλα τὰ διοικητικὰ ὄργανα καὶ ἓν τοιοῦτον εἶναι ὁ νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας, ὁ ὁποῖος διαπράττει σκάνδαλα καὶ εἰς βάρος τῆς κοινωνίας ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτατα εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως. Οὗτος μετεβλήθη εἰς κομματικοτοπάρχην, ἀναφανδὸν παραβιάζων τοὺς νόμους. Δὲν ἀναφέρω τὰ μέχρι τῶν ἐκλογῶν λαβόντα χώραν, διότι τότε ἴσως ἦτο δικαιολογία τῶν ἐκλογῶν ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτὰς ὁ νομάρχης ἐξετράπη εἰς ἐκτροχιασμούς, ἀπέκλεισε τὸ νομαρχιακὸν κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθουν οἱ πολῖται παρὰ δι' αὐτοῦ, ὁ δὲ τρόπος δι' οὗ ἐζήτησε νὰ διεξάγεται ἡ ὑπηρεσία μόνον δι' αὐτοῦ εἶχεν ἰδιαίτερον λόγον, δηλαδὴ ἐξεμεταλλεύετο μίαν ἐπαγγελίαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς πολίτας ὅτι θὰ δίδεται ἀπάντησις εἰς τὰ αἰτήσεις των ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τρίτων. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἀπέκλεισε τὸ μέγαρον τῆς νομαρχίας καὶ ἐπέτρεψε τὴν εἴσοδον μόνον ἀπὸ τῆς 11—12· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν πολιτῶν ἐγένοντο διακρίσεις, διότι μετὰ τὰς ἐκλογὰς οἱ πολῖται διῃρέθησαν εἰς εὐνοουμένους καὶ εἰς ὑπὸ δίωξιν. Συνεχίζων ἀναφέρει παράδειγμα, καθ' ὃ εἷς δικηγόρος εἰσελθὼν εἰς τὴν νομαρχίαν καθ' ἣν ὥραν ἐπετρέπετο ἡ εἴσοδος δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ λάβῃ πληροφορίας. Ὁ διευθυντής, λέγει, τῆς νομαρχίας ἀπὸ τριμήνου καὶ πλέον δὲν μεταβαίνει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του διότι οὐσιαστικῶς τὸν κατήργησεν ὁ νομάρχης.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι τὸν διευθυντὴν τῆς νομαρχίας δὲν τὸν ἀφίνει ὁ νομάρχης νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν του.

Ι. Μουντζουρίδης. Ἀκριβῶς περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Συνεχίζων ἀναφέρει τὸ παράδειγμα ὅτι ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως κατήγγειλεν εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὡρισμένον γεγονὸς σχετικὸν μὲ ἓν πιστοποιητικὸν ψευδὲς ἐκδοθὲν ὑπὸ ἑνὸς προέδρου κοινότητος περὶ τοῦ ἐκεῖ δασονόμου. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διέταξε τὸν νομάρχην νὰ ἐξετάσῃ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ καίτοι παρῆλθε τρίμηνον οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο καὶ μόλις μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ τριμήνου ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος ἀπήντησε σχετικῶς περὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ αὐτοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἆρα ὁ νομάρχης δὲν παρέλειψε νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν του κατόπιν τοῦ ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος ἤργησε νὰ ἀπαντήσῃ περὶ τοῦ ψευδοῦς πιστοποιητικοῦ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐδυσκολεύετο εἰς τοῦτο. Ὁ λόγος τῆς βραδύτητος, συνεπῶς, δὲν ἦτο τὸ νὰ ἴδῃ ὁ νομάρχης προηγουμένως τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν, διότι ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος ἀπήντησε 2 μῆνας μετὰ τὰς ἐκλογάς.

Π. Τσαλδάρης. Ἀφοῦ ὁ νομάρχης ἐγνώριζεν ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος εὑρίσκετο ἐν ἀταξίᾳ εἶχε καὶ ἄλλα μέσα νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης,*** συνεχίζων, λέγει ὅτι τὴν ἀπάντησιν τοῦ προέδρου ὁ νομάρχης τὴν ἔρριψε εἰς τὸ ἀρχεῖον. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι δυνάμει τοῦ νόμου περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων δύνανται τὰ κοινοτικὰ συμβούλια νὰ ἐκτελῶσι δαπάνας κάτω τῶν 30.000 δραχ. ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου μία κοινότης ἤρξατο τὴν ἐπισκευὴν ἑνὸς σχολικοῦ κτιρίου, ἀλλ' ὁ νομάρχης ἄνευ οὐδενὸς λόγου διέταξε νὰ σταματήσῃ τὸ ἔργον τοῦτο. Κατόπιν διέταξε τὴν συνέχισιν ἀλλὰ καὶ πάλιν διέταξε νὰ σταματήσῃ ἡ ἐργασία καὶ ἀκόμη εἶναι ἄγνωστον ποῦ θὰ καταλήξῃ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ὁ νομάρχης ἀπέλυσε τὸν πρόεδρον τῆς κοινότητος. Ὁ νομάρχης δὲν ἐξῆλθεν οὐδέποτε τῆς πόλεως τοῦ Ναυπλίου διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὰς ἀνάγκας τοῦ νομοῦ, τοὐναντίον κατατρίβεται εἰς τοὺς τύπους ὅσον ἀφορᾷ τοὺς προέδρους τῶν κοινοτήτων. Συνεχίζων ἀναφέρει τὴν ἐκλογὴν τῆς Νεμέας. Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον αὐτῆς ἀπαρτίζεται ἀπὸ 9 μέλη, τὰ 5 ἦσαν ἀντικυβερνητικὰ καὶ τὰ 4 κυβερνητικά, ἐπειδὴ δὲ ὑπῆρχε φόβος οἱ κυβερνητικοὶ νὰ χάσουν τὴν ἐκλογὴν ὁ νομάρχης ἐσκέφθη νὰ παύσῃ ἕνα σύμβουλον καὶ νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλου εἰς τρόπον ὥστε ἡ πλειονοψηφία νὰ εἶναι κυβερνητική.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ποῦ ἐστηρίχθη ὁ νομάρχης διὰ νὰ τὸν παύσῃ;

Ι. Μουντζουρίδης Εἰς τὸ ὅτι δῆθεν ἀπουσίαζεν ἐπὶ 3 μῆνας, ἀλλ' ὅτι ἡ παῦσις αὕτη δὲν ἦτο ἔγκυρος ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἠκύρωσε τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ νομάρχου. Πάντως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠθέλησεν ὁ νομάρχης ἐγένετο, διότι ἡ ἐκλογὴ ἔλαβε χώραν. Καὶ δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο ὁ νομάρχης ἀλλὰ κατακραυγεῖ καὶ δὲν κοινοποιεῖ ἀκόμη τὸ ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου περὶ ἀκυρώσεως τῆς πράξεως αὐτῆς.

Παρόμοια, λέγει, συμβαίνουν καὶ μὲ ἄλλας κοινότητας. Κατόπιν ὅλων τούτων, ἔκαμα ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ Τύπου, (ἣν ἀναγινώσκει) καὶ εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς ὁ νομάρχης ἔκαμε μίαν ἀπάντησιν δι' ἧς οὐσιαστικῶς καταργεῖ τὸν κώδικα. Εὐτυχῶς τὸ Ὑπουργεῖον λαβὸν γνῶσιν τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς ἔστειλεν ἔγγραφον εἰς τὸν νομάρχην ἵνα ἀνακαλέσῃ τὴν ἀπάντησιν ταύτην. Δυστυχῶς ὅμως ὁ νομάρχης εἰς πολλὰς παραβάσεις του ὠχυρώθη καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ ὀνόματα διαφόρων πολιτευομένων καὶ Ὑπουργῶν ἀκόμη. Φαίνεται ὅτι ἔπαυσε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ εἶναι ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ τῶν νομαρχῶν, ἐὰν δὲ τοῦτο εἶναι ἡ νέα διοίκησις, ἴτις θὰ καταπλήξῃ, ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν τὴν ἐννοῶ. Φρονῶ ὅτι οἱ νομάρχαι πρέπει νὰ καταργηθοῦν διότι δὲν ἐπιτελοῦν τίποτε. Αἱ ἑκάστοτε Κυβερνήσεις δὲν προσπαθοῦν νὰ εὕρουν νομάρχας διὰ τὰς νομαρχίας ἀλλὰ ἀντιθέτως νομαρχίας διὰ τοὺς νομάρχας, οἱ δὲ νομάρχαι γίνονται πράκτορες πολιτικοί. Δὲν εἶμαι ἀπολογητὴς οὐδεμιᾶς καταστάσεως· ἀναφέρω ξηρῶς τὰ γεγονότα καὶ λέγω ὅτι ὁ νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας εἰς τὰς ὡραίας ἐπαγγελίας τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ μίαν κηλῖδα.

Αἰτήσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης γενικεύεται.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσίλιας*** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀποσταλῇ ἐπιθεωρητὴς ὁ ὁποῖος νὰ ἐξετάσῃ τὰ πράγματα, διότι φρονεῖ ὅτι ὁ νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας ἀποτελεῖ σήμωμα εἰς τὴν διοίκησιν. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τοὺς δημάρχους καὶ προέδρους κοινοτήτων, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ νομάρχης ἠθέλησε νὰ θέσῃ ἕνα φραγμὸν εἰς τὴν κατάστασιν ἥτις παρουσίαζε τὰς νομαρχίας ὡς κέντρα πολιτικά (ἀναγινώσκει τὸ ἔγγραφον).

Ὑπηρέτησα, λέγει, ἐπὶ τετραετίαν ὡς νομάρχης καὶ γνωρίζω τὰς πιέσεις τὰς ὁποίας ὑφίστανται οἱ νομάρχαι ἀπὸ τοὺς πολιτευομένους καὶ τοὺς πολίτας κατὰ τρόπον πολλάκις λίαν ἐνοχλητικόν. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας τῶν νομαρχῶν, οἵτινες καταπιέζονται. Ὁ κ. συνάδελφος ἀνέφερε συγχρόνως ὅτι ὑπάρχει διάστασις μεταξὺ νομάρχου καὶ διευθυντοῦ τῆς νομαρχίας καὶ ὅτι ὁ νομάρχης αὐθαιρετεῖ. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀνακριβείας τούτου ἀρκεῖ νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἐπιστολὴν τοῦ διευθυντοῦ τῆς νομαρχίας πρὸς τὸν νομάρχην διὰ τῆς ὁποίας οὗτος παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως ἐν ᾗ περιπτώσει μετατεθῇ οὗτος ἐκ Ναυπλίου ἐπιζητήσῃ καὶ τὴν μετάθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς νομαρχίας. Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον διότι ὅλαι αἱ ἄλλαι κατηγορίαι αἱ ἐξενεχθεῖσαι ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὰς ἀνωτέρω. Ὁ κ. νομάρχης ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν του καὶ ἠθέλησε νὰ θέσῃ ἕνα φραγμὸν εἰς τοὺς κακοσυνειθισμένους πολιτευομένους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς πολίτας οἵτινες νομίζουν ὅτι αἱ νομαρχίαι εἶναι πολιτικὰ κέντρα.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** λέγει ὅτι κατήγγειλεν ὡρισμένα γεγονότα καὶ δὲν εἶπεν ἀοριστολογίας. Κατήγγειλα, λέγει, πράξεις αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν ποινικὸν νόμον. Ἐγὼ εἶπον ὅτι εὑρισκόμην εἰς τὸ τηλέφωνον καὶ ἤκουσα διαταγὰς Ὑπουργοῦ ἀπαιτοῦντος τὴν παῦσιν συμβούλου διὰ νὰ κερδηθῇ ἡ ἐκλογή.

Εἷς βουλευτής. Τίνος Ὑπουργοῦ;

Ι. Μουντζουρίδης. Τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Π. Πετρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Αὐτὰ εἶναι ψεύδη, ἀνάξια ἀπαντήσεως.

Ι. Μουντζουρίδης. Μὴν ἀπαντᾶτε, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐγένοντο ἀνομίαι τὰς ὁποίας δὲν ἐπιθυμῶ κἂν νὰ ἀναφέρω. Λυποῦμαι δὲ διότι εὑρίσκονται ἄνθρωποι ζητοῦντες νὰ ὑποστηρίξουν ὑπάλληλον τοῦ ὁποίου αἱ ἀνομίαι εἶναι παγκοίνως γνωσταί. Ἀλλὰ τὸν παραδίδω εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὑμῶν καὶ τῆς κοινῆς γνώμης.

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** λέγει ὅτι ὁ κ. συνάδελφος παρεξήγησε τὸν κ. Παπαδὰμ, ὁ ὁποῖος εἶναι πρότυπον νομάρχου καὶ ὑπηρεσιακοῦ ὑπαλλήλου, καθὼς καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν βεβαιοῖ.

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λέγει ὅτι τὸν κ. Παπαδὰμ γνωρίζει ἐκ τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς καθ' ἣν παρεκάθητο ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὡς βουλευτής. Ὑπῆρξε πάντοτε πρότυπον λαμπρὸν καὶ χρηστοῦ συναδέλφου, οὐδέποτε οὐδεμίαν ἀφορμὴν παρασχὼν εἰς οἱονδήποτε.

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** λέγει ὅτι πρώτην φορὰν ἀκούει διατυπούμενα παράπονα κατὰ τοῦ νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν διατάξεων καὶ τῶν ὁρίων τοῦ νόμου. Ὁ νομὸς Ἀργολιδοκορινθίας ἐν τῇ γενικῇ αὐτοῦ ὄψει οὐδόλως διεμαρτυρήθη διὰ τὸν νομάρχην, μόνον δὲ ὁ κ. συνάδελφος διαμαρτύρεται διότι ἀπώλεσε τὴν γενικὴν ἐκείνην ἐξουσίαν, τὴν ἀπολυταρχίαν, τὴν ὁποίαν ἤσκει ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ νομάρχου ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς νομαρχίας.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἐξ ὅσων μετὰ προσοχῆς ἤκουσε δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὸν τόνον τῆς ὁμιλίας τοῦ ἀξιοτίμου κ. συναδέλφου, τόνον ὁ ὁποῖος δὲν δικαιολογεῖται καὶ ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν ὑπὸ τοῦ κ. συναδέλφου λεχθέντων. Λέγων ταῦτα, ὀφείλω ἐν τούτοις νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι θέλω σπεύσει νὰ ἀποστείλω ἐπιθεωρητήν, ὅπως ἐξετάσῃ τὰ καταγγελθέντα ὑπὸ τοῦ κ. συναδέλφου, ὅπως καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐκεῖ διευθυντοῦ τῆς νομαρχίας.

Ἡ ἐνέργειά μου ὅμως αὕτη, ἐπαναλαμβάνω, δὲν σημαίνει καθόλου ὅτι συμμερίζομαι τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. συναδέλφου περὶ τοῦ κ. Παπαδάμ, τόσον μᾶλλον ὅσον ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως τοῦ κ. Παπαδὰμ ὡς νομάρχου οὐδὲν παράπονον ἔχει ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Εἶμαι, λέγει, ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἡ ἐνεργηθησομένη ἐπιθεώρησις θὰ θέσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των, διότι ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ ὑπηρεσία νὰ διεξάγηται ἀμερόληπτος καὶ ἀνεξάρτητος πολιτικῶν ἀντιλήψεων.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** λέγει ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως διατρέχει τὸν κίνδυνον ἐντιμότατος καὶ χρηστότατος ὑπάλληλος, ὁ διευθυντὴς τῆς νομαρχίας Ναυπλίου, νὰ πέσῃ εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς ὑπηρεσίας. Ὀφείλω, λέγει, νὰ δηλώσω ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὗτος οὐδέποτε ἀνῆκεν εἰς οἱονδήποτε κόμμα ἀλλ' ἐπετέλεσε πάντοτε χρηστῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὸ καθῆκόν του, εἶναι δὲ διὰ τοῦτο ἄξιος καλυτέρας τύχης.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖ ὁ κ. συνάδελφος ἀποτελεῖ καθῆκον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, θὰ εἶναι δὲ εὐτυχὴς ἐὰν ἐκ τῆς διεξαχθησομένης ἀνακρίσεως ἤθελον ἀποδειχθῆ ταῦτα ἀληθῆ.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** λέγει ὅτι ἐνῷ εἶναι τοσοῦτον ἐπιβεβλημένη πᾶσα φροντὶς καὶ μέριμνα ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ, ὅτι δὲ κυρίως χάριν αὐτῆς πρέπει νὰ περικόπτεται πᾶσα ἄλλη δαπάνη, ἐν τούτοις ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὤφειλε νὰ μὴ ἀποδεχθῆ τὴν εἰσήγησιν τῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ νὰ διατάξῃ τοὺς νομάρχας ὅπως ἀναλόγως τῶν πόρων ἑκάστης κοινότητος καὶ δήμου ἀναγράφεται ἀνάλογος πίστωσις πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τῶν σχολιάτρων, οἱ ὁποῖοι κατέχουσι τὰς θέσεις των ἐπὶ τῇ βάσει νόμου ἰσχύοντος καὶ κατόπιν διαγωνισμοῦ. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας εἶναι ἀπολύτως σύμφωνον μὲ τὰς ἀντιλήψεις ταύτας, ἀλλ' οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν σπουδαιότητα τῆς θέσεως τῶν σχολιάτρων.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ὤφειλε νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε μᾶλλον αὐτὸς νὰ παρασύρῃ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀφ' οὗ μάλιστα αἱ κοινότητες προσφέρουσαι 500 καὶ 1000 δραχμὰς τὸ ἔτος χάριν τῆς ὑγείας τῶν μαθητῶν δὲν πρόκειται βέβαια νὰ καταστραφοῦν. Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρώτατον, ὀφείλουν δὲ τὰ δύο Ὑπουργεῖα τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ συνεννοηθοῦν πρὸς ἐξεύρεσιν μιᾶς λύσεως. Ἐν ἀνάγκῃ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐξεύρῃ αὐτὴ τὰ ἀπαιτούμενα χρηματικὰ μέσα ἵνα πληρωθοῦν οἱ σχολίατροι, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορίζετε σχολιάτρους χωρὶς νὰ τοὺς πληρώνετε.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) διαφωνῶν λέγει ὅτι καὶ τυπικῶς ἀκόμη ὁ κ. συνάδελφος δὲν εὑρίσκεται ἐν δικαίῳ, καθ' ὅσον οἱ προϋπολογισμοὶ ἐνεκρίθησαν ἄνευ τῶν πιστώσεων τούτων. Προκειμένου περὶ τῆς δημοσίας ὑγείας τὸ Κράτος ἔχει ἀναλάβει αὐτὴν καὶ τὴν ἐπιβλέπει διὰ τῶν νομιάτρων καὶ συνεισφέρει ὅ,τι δύναται ὑπὲρ αὐτῆς. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως τὸ Κράτος νὰ ὑποχρεώσῃ πτωχὰς κοινότητας νὰ πληρώνουν τοὺς σχολιάτρους, ἐφ' ὅσον αἱ κοινότητες αὗται οὐδεμίαν καταβάλλουσι φροντίδα διὰ τὴν βρεφικὴν καὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, αἱ ὁποῖαι κυρίως ἔχουσιν ἀνάγκην παρακολουθήσεως καὶ ἐπιβλέψεως. Οὐδεὶς λόγος τῶν διὰ τὴν ἐνέργειαν ὑπηρεσίας τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ τὸ Κράτος. Ὁ κ. συνάδελφος ἐπεκαλέσθη ὁμιλῶν τὴν γνώμην δύο ἐγκρίτων ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν μέλη τῆς Κυβερνήσεως τούτων τὴν γνώμην θὰ ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ ἰδιαιτέρως νὰ ἐπικαλεσθῶ.

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) τονίζει ὅτι ἡ ἡλικία ἡ ὁποία εἶναι περισσότερον ἐπικίνδυνος καὶ ἡ ὁποία παρουσιάζει σύμφωνα μὲ τὴν στατιστικὴν τοὺς περισσοτέρους θανάτους εἶναι ἡ μικρὰ ἡλικία τοῦ δευτέρου, τρίτου, καὶ τετάρτου ἔτους. Ἐὰν θέλωμεν ὑγείαν, ὀφείλομεν κυρίως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας νὰ φροντίσωμεν καὶ νὰ παρακολουθήσωμεν αὐτήν. Τὰ μεγάλα νοσήματα μεταδίδονται βεβαίως καὶ βραδύτερον, ἀλλὰ κυρίως μεταδίδονται κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα τὸ παιδὶ εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς τοὺς δρόμους ἄνευ ἐπιβλέψεως διδασκάλου καὶ ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιβλέψεως. Ἡ δημοσία ὑγεία δὲν δύναται νὰ ἐξαρτηθῇ μόνον ἀπὸ τὴν σχολικὴν ὑγιεινήν. Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἕνας σχολικὸς ἰατρὸς δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ τελεσφόρως μὲ μισθὸν δύο καὶ τριῶν χιλιάδων δραχμῶν. Οἱ ἰατροὶ οὗτοι πρέπει νὰ ἀμοιφθῶσι κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐγκαταλείψωσι πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν καὶ νὰ ἀσχοληθῶσι μετὰ προσοχῆς καὶ ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν ὑγείαν τῶν παιδιῶν.

Ὁ κ. **Γ. Βασιλειάδης** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας τί ἀποφάσεις σκέπτεται νὰ λάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τὸ ζήτημα τοῦ τριφασικοῦ ρεύματος, τοῦ ἀποδειγμένως θανατώνοντος τοὺς τυχὸν ὑπ' αὐτοῦ προσβαλλομένους, καὶ τὸ ὁποῖον ἀντεκατεστάθη εἰς πλείστας Εὐρωπαϊκὰς πόλεις. Καὶ ἂν εἶναι ἐν γνώσει ὅτι ἡ Ἑταιρεία Διανομῆς ἐκδιάζουσα τοὺς καταναλωτὰς προσπαθεῖ νὰ ἀναγκάσῃ τούτους εἰς ὑπογραφὴν συμβολαίου, ἀπειλοῦσα αὐτοὺς μὲ διακοπὴν τοῦ παρεχομένου ρεύματος ἀσχέτως τῶν εὐθυνῶν ἃς ἐκ τῆς συμβάσεως αὕτη φέρει διὰ τὴν δι' ἰδίας της δαπάνης ἀντικατάστασιν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν οἰκιῶν. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἶναι ζήτημα μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας, τεῖνον νὰ ἀντικαταστήσῃ καὶ ἐξυπηρετήσῃ ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, ὅπου ἔχομεν καὶ ζήτημα ὕδατος καὶ κατ' ἀνάγκην τὸ ρεῦμα θὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ὕδατος εἰς ὑψηλὰ οἰκήματα καὶ ἐρωτᾷ κανεὶς πῶς θὰ δύναται νὰ μᾶς ἀπειλῇ ἡ Ἑταιρεία ὅτι θὰ διακόψῃ τὸ ρεῦμα, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπεφάσισεν ἀκόμη ὁριστικῶς ποῖον ρεῦμα θὰ προτιμήσῃ. Παρακαλῶ συνεπῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ζητήματος.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἐπὶ τάπητος εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Φρονῶ ὅτι δὲν ἐπέστη ἔτι ὁ καιρὸς τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἔχω ὅμως νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἐπερωτήσαντα ὅτι ὅταν τὸ δίκτυον τῆς πόλεως εἶναι εἰς τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν, ὅπως μᾶς παριστάνεται ἀπὸ διαφόρους μηχανικούς, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἀπότομος διακοπὴ αὐτοῦ εἰς πολλὰ μέρη ἂν ὄχι εἰς ὅλα, διότι συνεπείᾳ τῆς ἐλαττωματικῆς διαχειρίσεως τῆς παλαιᾶς ἠλεκτρικῆς ἑταιρείας προκληθείσης λόγῳ τῶν πολέμων, τοῦ ἀποκλεισμοῦ κλπ. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ὁποίων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθουν ἀνανεώσεις τῶν καλωδίων καὶ μηχανημάτων αὐτῆς καὶ συνεπείᾳ τῆς αὐξήσεως τῆς πόλεως ἠναγκάζετο ἡ ἑταιρεία νὰ ὑπερφορτώνῃ τὸ δίκτυόν της, προέκυψαν βλάβαι τοῦ δικτύου.

Λέγω λοιπὸν τί θέλετε νὰ πράξῃ αὕτη ὅταν προβλέπεται ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτομάτως θὰ ἐπέλθῃ διακοπὴ τοῦ ρεύματος;

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δὲν δίδω ἄδικον εἰς τὴν ἑταιρείαν. Προνοεῖ ἐγκαίρως περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ δικτύου καὶ τοῦ ρεύματος, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐπέλθουν ἐκεῖναι αἱ βλάβαι καὶ αἱ διακοπαὶ αἵτινες θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθουν ἐξ ἀπίνης προτοῦ ἀνανεωθῶσι καὶ συμπληρωθῶσιν αἱ ἐγκαταστάσεις.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ εἰδοποίησις περὶ ἧς ἀνέφερεν ὁ κ. συνάδελφος γίνεται κατὰ τρόπον ὀλίγον ἀπότομον, δὲν θέλω νὰ εἴπω τὴν λέξιν βάναυσον. Δὲν θέλω νὰ τὸ ἀμφισβητήσω. Ἕτερον ζήτημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν μὴ λῆψιν εἰσέτι ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς τάσεως τοῦ ρεύματος. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ, καθόσον ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις ἔχει ἤδη ἀποφασίσει.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἐπακριβῶς τὴν σημασίαν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπαρκῶς πληροφορηθῇ ὅτι τὸ ρεῦμα τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰς οἰκίας εἶναι ρεῦμα ἐπικίνδυνον, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπαρκῶς μεριμνήσει οὔτε νὰ ἔχῃ μορφώσει ἠλεκτροτεχνίτας ἱκανοὺς νὰ ἐκτελέσουν ἐγκαταστάσεις ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον κινδυνώδεις, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐρευνήσει ὅπως εἰς ἐσωτερικὰς τῶν οἰκιῶν ἐγκαταστάσεις ἀντικατασταθοῦν βαθμιαίως, ἀπεφάσισε τοῦτο.

Εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης εἰσήχθη τὸ ρεῦμα τῶν 220)380 ἀλλ' ἐκεῖ ἐγένετο ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ρεύματος ὀλίγον κατ' ὀλίγον οὕτως ὥστε νὰ ἐθισθοῦν οἱ πολῖται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ νέου ρεύματος.

Τὸ εἰσήγαγον κατὰ πρῶτον εἰς τὰς νέας οἰκοδομάς, ὅπου νέαι ἐγκαταστάσεις τέλειαι ὑπὸ ἔποψιν ἀσφαλείας ἐτίθεντο, ἐγκαταστάσεις συμφώνως πρὸς τοὺς ἀπαιτουμένους ὅρους ἀσφαλείας.

Οὐδαμοῦ δὲ ἐγένετο τοιαύτη ῥιζικὴ ἀντικατάστασις ὅλων τῶν ἐγκαταστάσεων συγχρόνως εἰς τὰς παλαιὰς οἰκοδομὰς ὡς παρ' ἡμῖν, οἵτινες αἴφνης εὑρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀλλάξωμεν ἐπίσης τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ μάλιστα εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ. Δυστυχῶς ὑπάρχει ὑποχρέωσις τῆς παραδοχῆς τοῦ ρεύματος τούτου καὶ ἔγγραφος ὑποχρέωσις τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐσωτερικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ γίνῃ δαπάνῃ ἡμῶν. Θέλω νὰ ὑπομνήσω τι, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὅτε ἐψηφίσθη ἡ σύμβασις. Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἐξωτερικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ γίνῃ δαπάνῃ τῆς ἑταιρείας. Δυνάμει δὲ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης ἐπετεύχθη καὶ ἡ ψήφισις τῆς συμβάσεως τότε, ὡς δὲ θὰ ἐνθυμεῖσθε, τῆς ψηφίσεως προηγήθη συζήτησις κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλέχθη ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας θὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὁποίας βελτιώσεις ἐπέτυχε παρὰ τῆς ἑταιρείας. Κατόπιν ἐγένετο ψηφοφορία καὶ κατόπιν ἐγένετο καὶ ἀνακοίνωσις ὅτι ἡ ἑταιρεία θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς ἐσωτερικὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ κοινοῦ.

Θ. Χαβίνης. Καὶ ἐδηλώθη ὅτι θὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ δὲν φέρεται τοιοῦτόν τι. Τὴν τοιαύτην ὑπόσχεσιν φέρουν μόνον τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικά.

Θ. Χαβίνης. Προκειμένου νὰ συζητηθῇ ὁ προϋπολογισμὸς εἰς τὴν παρελθοῦσαν Βουλήν, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν της ἐζήτησα τὸν λόγον διὰ νὰ ζητήσω τὴν διαγραφὴν τοῦ κονδυλίου τῶν 300.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Βουλῆς καὶ ἠρώτησα τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ἂν τὰς νέας ἐγκαταστάσεις θὰ τὰς κάμῃ ἡ ἑταιρεία δι' ἰδίων ἐξόδων, ἂν θὰ ἀναγραφῇ ἡ δήλωσις εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δὲν μὲ διέψευσε, δὲν μοῦ ἀπήντησεν. Ὁλόκληρος δὲ ἡ Βουλὴ ἦτο σύμφωνος, διότι ἦτο γνωστὸν ὅτι εἶχε δηλωθῇ ἐπισήμως καὶ διεγράφη μάλιστα ἡ πίστωσις τῶν 300.000 δραχμῶν ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Βουλῆς ἀποδεικνύει ὅτι ἅπασα ἡ Βουλὴ εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἡ δήλωσις ἐκείνη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ἦτο βεβαία καὶ ὅτι ἀνεγράφη εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά. Τώρα πῶς ἔγεινεν ὅλη αὐτὴ ἡ ταχυδακτυλουργία ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ καταλάβω. Ὁμολογῶ ὅτι καταπλήσσομαι πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Γ. Βασιλειάδης. Ἀποτελεῖ σκάνδαλον ἡ σύμβασις αὐτὴ καὶ παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐφαρμόσῃ αὐστηρῶς τὴν σύμβασιν καὶ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἑταιρείαν νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ σύμβασις δὲν λέγει τίποτε περὶ αὐτῆς. Ἠρώτησα τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἑταιρείας ἐὰν πράγματι εἶχον δηλώσει τοιοῦτόν τι, ἐὰν εἶχον κάμει τὴν ὑπόσχεσιν ἡ ὁποία φέρεται εἰς τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ καὶ ὄχι εἰς τὰ ἐπίσημα καὶ μοῦ εἶπον ὅτι οὐδέποτε εἶχον δώσει τοιαύτην ἐντολήν.

Πρόεδρος. Τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ εἶναι ἰσχυρά, κ. Ὑπουργέ.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δυστυχῶς ἡ ψήφισις ἐγένετο πρὸ τῶν δηλώσεων. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, μόλις ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀρχήν, προσεπάθησε νὰ καθορίσῃ δι' ἐπιτροπῆς εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τὴν ὁποίαν κατήρτισε, πρῶτον ἐὰν τὸ ρεῦμα εἶναι κινδυνῶδες. Ἀπεφάνθη δὲ αὕτη ὅτι εἶναι πράγματι κινδυνῶδες, καὶ μάλιστα κατὰ πολὺ κινδυνωδέστερον τοῦ μέχρι σήμερον ἐν χρήσει, καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ προσπάθεια ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ ρεύματος ὀλιγώτερον κινδυνώδους. Πράγματι ἡ ἐπιτροπή, παρ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀντιθέτως φρονούντων καὶ γνωμοδοτήσεις τινῶν ὅτι τὸ νέον ρεῦμα 220)380 δὲν εἶναι πλειότερον κινδυνῶδες τοῦ τριφασικοῦ 110)220, συνέστησεν ἡμῖν νὰ ἐπιμείνωμεν, ἐφόσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ συνεχοῦς ρεύματος, ἢ τοὐλάχιστον διὰ νὰ εἴμεθα μᾶλλον συγχρονισμένοι μὲ τὴν πρόοδον τῆς ἠλεκτρικῆς τέχνης εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ρεύματος εἰς τὰ 110)220 βόλτ. Τὸ ρεῦμα τοῦτο ἐγκαθίσταται πράγματι εὐκολώτερον καὶ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον τοῦ ρεύματος τάσεως 220)380. Ἐπροτείναμεν τὰ ἀνωτέρω πρὸς τὴν Ἑταιρείαν, ἡ δὲ Ἑταιρεία δὲν μᾶς ἀπήντησεν εἰσέτι. Ἐγένοντο διαπραγματεύσεις συνεπείᾳ τῆς συμβουλῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶδον πολλὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, τὰ ὁποῖα ἦσαν περίπου σύμφωνα. Δυστυχῶς αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἑταιρειῶν βραδύνουν, διότι καίτοι κατὰ τὴν σύμβασιν αἱ Ἑταιρεῖαι εἶναι Ἑλληνικαὶ καὶ ἑδρεύουσιν ἐν Ἑλλάδι, διὰ πᾶν σοβαρὸν ζήτημα πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας ἐντεῦθεν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἵνα συνεννοηθῇ ἐκεῖ περὶ τοῦ πρακτέου. Οὕτω παρέρχονται μῆνες πολλάκις. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς ἐξωτερικὰς ἐγκαταστάσεις κάμνω τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωσιν· ὅτι ἔχομεν δήλωσιν ἔγγραφον ἀντιπροσώπου τῆς Ἑταιρείας ὅτι συζητεῖται ἂν θὰ πρέπῃ νὰ τὰς ἐνεργήσῃ μόνη, ὄχι δαπάνῃ αὐτῆς ἀλλὰ δι' ἐξόδων τοῦ κοινοῦ, τὰ ὁποῖα θὰ πληρώσῃ εἰς δόσεις. Τὸ τοιοῦτο πράγματι εἶναι εὐκολία ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ.

Δ. Νάκος. Ὅτι τὸ ρεῦμα αὐτὸ εἶναι ἐπικινδυνωδέστερον εἰς τὴν τσέπην τῶν πολιτῶν εἶναι βεβαιωμένον, ἀλλὰ κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ συναδέλφου ὑπάρχει μία ῥητὴ δήλωσις τῆς Ἑταιρείας ὅτι πρέπει νὰ τὰς κάμῃ αὕτη ἰδίαις δαπάναις. Αὐτοὶ ἰσχυρίζονται τώρα ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Οὔτε εἰς τὴν Σύμβασιν. Ἡ σύμβασις ἐψηφίσθη πρὸ τῆς δηλώσεως ταύτης τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἡ ὁποία κατόπιν μετεβλήθη εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικά. Ἡ σύμβασις συνεπῶς ἐψηφίσθη πρὸ τῆς δηλώσεως ἐκείνης.

Β. Δεληγιάννης. Παρακαλῶ μίαν μικρὰν διακοπήν. Ὁ τέως Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι αἱ δαπάναι τῶν ἰδιαιτέρας ἐγκαταστάσεως θὰ ὑπερύνουν τὴν ἑταιρείαν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τώρα βεβαιοῖ ὅτι δὲν ἀνεγράφη οὐδαμοῦ εἰς τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Μόνον εἰς τὰ ἐστενογραφημένα ὑπάρχει.

Β. Δεληγιάννης. Ἔγινε μεταγλώττισις;

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Βεβαίως ἔγινε.

Θ. Χαβίνης. Πῶς δὲν ἐλήφθησαν περισσότερον ὑπ' ὄψει τὰ ἐστενογραφημένα ἀπὸ τὰ ἐπίσημα πρακτικά; Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει νομίζω ὅτι τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ εἶναι πλέον ἐπίσημα.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Πρακτικῶς δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν ἐὰν εὑρηται ἡ ὑπόσχεσις εἰς τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ ἢ ὄχι. Ἐγὼ δὲν εἶμαι νομικός, ἀλλ' ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὅτι ἡ ψῆφος τῆς Βουλῆς ἐδόθη πρὸ τῆς δηλώσεως τῆς περιεχομένης εἰς τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικά.

Λ. Νάκος. Ἡ σύμβασις ἔχει γίνει μεταξὺ τῶν πλέον.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Νομίζω ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν, διότι ἐδόθη ἐν λευκῷ (en blanc). Πάντως θὰ ἀνακοινώσω ποῦ εὑρηται σήμερον τὸ ζήτημα, διότι τοῦτο ἐνδιαφέρει τὸ κοινόν. Ἡ ἑταιρεία ὑπόσχεται νὰ ἀνανεώσῃ τὰς ἐσωτερικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ νὰ ἀποδοθῶσιν οὕτω τὰ δαπανηθέντα εἰς δόσεις, ὅσον τὸ δυνατὸν μακροχρονίους. Τοῦτο θὰ ἔχῃ τὸ ἑξῆς καλόν, ὅτι δὲν θὰ ἀναγκασθῇ ὁ ἐνοικιαστὴς ὁ ὁποῖος πρόκειται τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μίσθιον, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ μείνῃ εἰς τὸ σκότος, νὰ πληρώσῃ διὰ μιᾶς ὁλόκληρον τὴν ἐσωτερικὴν ἐγκατάστασιν. Ἡ δαπάνη θὰ διανεμηθῇ τοιουτοτρόπως εἰς ἀριθμὸν ἐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ ὅτι τὸ ῥεῦμα τῶν 220|380 βόλτ εἶναι κινδυνωδέστερον τοῦ ῥεύματος 110|220 βόλτ ἐσεβαιώθη καὶ ὑπὸ ξένων καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων καθηγητῶν τῆς ἰατρικῆς, τῆς φυσιολογίας, καὶ ἠλεκτροπαθολογίας, οἱ ὁποῖοι βεβαιοῦν τὸ τοιοῦτον ἀπολύτως.

Διὰ νὰ μεταβάλῃ τὸ ῥεῦμα ἡ Ἑταιρεία ζητεῖ 470.000 λίρας προσθέτους διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν ἀναγκαίων ὑποσταθμῶν καὶ ζητεῖ αὐτὸ τὸ ποσὸν προκαταβολικῶς μέσῳ τοῦ Κράτους. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει τοιαύτη τις ἀπαίτησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἐκ μέρους ἡμῶν ἄνευ ἐλέγχου, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, τοῦ ὁποίου ὅμως δυστυχῶς τὸ ἔγγραφον δὲν κατέχω εἰσέτι, ἔχει τὸ Κράτος, παρ' ὅλην τὴν ἀτέλειαν τῆς συμβάσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας μὲ πολλὴν προσοχὴν γίνεται προσπάθεια νὰ ἀφαιρεθῇ κάθε δικαίωμα ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ νὰ τεθῇ κάθε ὑποχρέωσις αὐτοῦ καὶ κάθε δικαίωμα τῆς Ἑταιρείας, τὴν δυνατότητα τοῦ ἐλέγχου. ἐλέγχου τεχνικοῦ καὶ ἐλέγχου οἰκονομικοῦ. Διότι ἐν τῇ συμβάσει φέρεται ὅτι τὸ Κράτος δικαιοῦται εἰς 5ο|ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν. Συνεπῶς διὰ νὰ ἐξεύρῃ τὰ ποσοστὰ ταῦτα ἔχει πασιφανῶς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου. Ἐπίσης καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κοινοῦ ἔχομεν πρὸς προάσπισιν αὐτοῦ τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσωμεν καὶ τεχνικὸν ἔλεγχον.

Γ. Βασιλειάδης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει παρακαλῶ νὰ δώσετε διαταγὰς εἰς τὴν Ἑταιρείαν ὅτι προτοῦ ληφθῶσιν ὁριστικαὶ ἀποφάσεις δὲν δύναται νὰ ἐκδιάζῃ τὸ κοινόν.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν μετρητῶν καὶ τῆς συνδέσεως αὐτῶν τὸ τοιοῦτον δὲν προδικάζει τάσιν τοῦ ῥεύματος καὶ πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν. Τὸ δίκτυον ὡς εἶπον προηγουμένως εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὥστε εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντικατασταθῇ. Ἔχω ὅμως τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Προέδρου τῆς Γενικῆς Ἑταιρείας Ἠλεκτρισμοῦ ὅτι θὰ σταματήσῃ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ νέου ῥεύματος μέχρις ὁριστικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ ζητήματος.

Γ. Βασιλειάδης. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ εἴπω ὅτι ἡ Ἑταιρεία προσπαθεῖ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν κόσμον νὰ ὑπογράψῃ συμφωνητικὸν ὥστε νὰ παρουσιασθῇ καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀντίρρησις. Ἐπ' αὐτοῦ ἀκριβῶς σᾶς ἐρωτῶ τὴν προσοχήν, κ. Ὑπουργέ.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Θὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν μείωσιν τῆς τάσεως τοῦ ῥεύματος εἰς 110 ἢ 120|220 βόλτ ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι τοῦτο δυνατόν, ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ κίνδυνος διὰ τοῦ ῥεύματος 220|380 εἶναι μέγας, πρὸ πάντων ἐὰν τῶν φορητῶν μηχανημάτων, τὰ ὁποῖα, ὅσον καὶ ἂν ἐγκατεστάθησαν καλῶς ἐν ἀρχῇ, μετὰ 4 ἢ 6 μῆνας θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε ἐπικίνδυνα.

Ὁ κ. ***Θ. Κριμπᾶς*** ἀναπτύσσων τὴν σύστασίν του περὶ ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Ἠμίσου καὶ Νέδοντος, λέγει ὅτι διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν πράκειται νὰ δοθοῦν εἰς τὴν καλλιέργειαν περὶ τὰ 40.000 στρέμματα, καὶ εἶναι γνωστὸν ποίαν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν θὰ ἔχῃ τοῦτο καὶ ὑπὸ ἐποψιν ἐνισχύσεως τῆς παραγωγῆς καὶ ὑπὸ ἔποψιν ἐξασφαλίσεως τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων. Αἱ ἐπαρχίαι, συνεχίζει, τῆς Μεσσηνίας, κατανοοῦσαι τὴν ζωτικότητα τοῦ ζητήματος, ἀπεφάσισαν νὰ ἐνισχύσουν καὶ δι' ἐγχωρίων πόρων τὴν κατασκευήν, καὶ πρὸς τοῦτο συνεστήθη τὸ ὑδραυλικὸν Ταμεῖον Ἠμίσου ὅπερ συνεβλήθη μετὰ ὡρισμένης Ἑταιρείας, ἥτις ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν ἀντὶ 20 ἑκατομμυρίων καὶ μὲ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν. Ἡ σύμβασις διεξωνυχίσθη ἐπανειλημμένως καὶ ἐνεκρίθη, τὸ δὲ Ταμεῖον συνῆψε καὶ δάνειον μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ κατηργήθη ὁ νόμος περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ γίνει ἔναρξις ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, ἥτις ὅμως δὲν εἶχε γίνει. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὁ ἐργολάβος ἐξεδήλωσε διαθέσεις ν' ἀπαλλαγῇ τῆς Συμβάσεως καὶ προεβλήθη τὸ ζήτημα νὰ λυθῇ εἴτε διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν, εἴτε διὰ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ἔργου, εἴτε διὰ τῆς διενεργείας νέας δημοπρασίας, ἡ ὁποία πάλιν ὑπῆρχον ἀμφιβολίαι ἂν θὰ ἀπέδιδε καλυτέρας τιμὰς ἀπὸ ἐκείνας τῆς ἀναθεωρήσεως, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὸ Ταμεῖον ἐπλήρωνε τόκους διὰ τὸ παραληφθὲν δάνειον, ὅπερ ἔμενεν ἄχρηστον. Ἕνεκα ὅλων τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ προέκρινε τὴν σύναψιν νέας συμφωνίας μετὰ τοῦ ἐργολάβου περὶ καταστρατώτεως νέου τιμολογίου. Ἡ συμφωνία ἐστάλη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας καὶ χρειάζεται κυρωτικὸς αὐτῆς νόμος. Ἡ σύστασις, ἐπιλέγει, τὴν ὁποίαν κάμνομεν ἔχει σκοπὸν νὰ δώσῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, τοῦ ὁποίου γνωρίζομεν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἔργον, ἀφορμὴν νὰ προβῇ εἰς σχετικὰς δηλώσεις περὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα μὴ οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι τῆς Μεσσηνίας εὑρίσκωνται ἐν ἀνησυχίᾳ.

Ὁ κ. ***Σ. Κωστόπουλος,*** συμφωνῶν πρὸς ὅσα εἶπεν ὁ προλαλήσας, λέγει ὅτι τὸ ταμεῖον, συνάψαν δάνειον πρὸ ἑξαμήνου, πληρώνει τόκους καὶ ἔχει τὰ χρήματά του νεκρά, καὶ ἐὰν ἀναβληθῇ τὸ ἔργον θὰ ζημιωθῇ τὸ Ταμεῖον ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον ἐκ τόκων. Παρίσταται συνεπῶς, ἐπιλέγει, ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως ληφθῇ πρόνοια περὶ διευθετήσεως τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** παραπονεῖται ὅτι ἐνῷ κατέθεσε σχετικὴν ἐπερώτησιν δὲν φέρεται ἐγγεγραμμένος εἰς τὴν παροῦσαν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι αὕτη ἔχει ἄλλην σειρὰν ἐκτὸς ἐὰν δέχεται ἡ Βουλὴ τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶναι περιττόν, λέγει, νὰ κάμω λόγον περὶ τῆς σημασίας τῶν ἔργων Ἠμίσου κ.λπ. τὴν ὁποίαν πρώτη ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει. Διωρίσθη ἤδη μηχανικὸς Διευθυντὴς τῶν ἔργων, ἀλλ' εὑρέθημεν πρὸ τοῦ κωλύματος τοῦ προκύψαντος ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν. Ἡ Κυβέρνησις πρὸ τοῦ κωλύματος τούτου υἱοθετεῖ ἀπολύτως τὴν νέαν σύμβασιν καὶ θὰ ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν κυρωτικὸν νομοσχέδιον ἵνα ἐπακολουθήσῃ ἡ ἔναρξις τῶν ἔργων.

Προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀναβάλλεται ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Μαντᾶ περὶ τῶν παραπόνων τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ Ἑλλήνων διὰ τὴν δρᾶσιν τῶν ἐκεῖ θρησκευτικῶν ἀρχῶν.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσίλιας,*** ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν περὶ ἀχρηστεύσεως τοῦ Σηματοφορικοῦ σταθμοῦ Μουδαρίου Κυθήρων, ζητεῖ πληροφορίας ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν διὰ ποῖον λόγον δὲν λειτουργεῖ καὶ ἀπὸ πόσου χρόνου ὁ σηματοφορικὸς σταθμὸς Μουδαρίου Κυθήρων καὶ διατί ἀφέθη νὰ ἐρειπωθῇ τὸ κτίριον τοῦ σταθμοῦ καὶ νὰ διατηρῆται ὑπάλληλος χωρὶς νὰ ἐκτελῇ οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν.

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει ὅτι ὁ σταθμὸς αὐτός, καθὼς καὶ οἱ ὅμοιοι σταθμοὶ Ἄνδρου καὶ Ζακύνθου ἐκρίθησαν περιττοὶ ὡς ἐκλιπόντος τοῦ προορισμοῦ των καὶ κατηργήθησαν. Ἀλλὰ ὁ νόμος ὁ καταργήσας τοὺς σταθμοὺς δὲν ἐπρονόησε διὰ τὰ κτίρια τὰ χρησιμοποιούμενα δι' αὐτούς, ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψει ἡ ὑπηρεσία ὅτι τὰ κτίρια Ἄνδρου καὶ Ζακύνθου κατελήφθησαν ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ κατεστράφησαν, ἔστειλεν ἕνα φύλακα εἰς Κύθηρα νὰ φυλάττῃ τὸ κτίριον τοῦ σταθμοῦ διὰ νὰ μὴ κατερειπωθῇ καὶ αὐτό. Ἤδη γεννᾶται τὸ ζήτημα ἂν εἶναι δυνατὸν τὸ κτίριον αὐτὸ νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ τὸ συντηρῶμεν πληρώνοντες τὸν φύλακα, βαρυνόμενοι μὲ δαπάνην 35.000 δραχμῶν ἐτησίως ἢ νὰ πωλήσωμεν τὰ ὑλικά. Ἡ προσωπική μου γνώμη εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλλαγῶμεν τῆς δαπάνης τῶν 35.000 δραχμῶν καὶ τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ρυμισθῇ, διότι ὁ νόμος ὁ καταργήσας τοὺς σταθμοὺς δὲν ἔλαβε πρόνοιαν τί θὰ γίνουν τὰ κτίρια, οὔτε καθώρισεν εἰς τίνος τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγονται Ὑπουργείου.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσίλιας*** δευτερολογῶν τονίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἄσκοπος αὕτη δαπάνη.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶμαι συμφωνότατος.

Μεθ' ὅ, ὥρᾳ 8.10' μ. μ., συνανίσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 4. 30'.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

τῆς 5 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Λ. Νάκος*** παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ δὲν ἀναφέρουν ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἀνεκοίνου ὅτι, ἐνῷ τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ ἀναφέρουν τὴν δήλωσιν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καθ' ἣν ἡ Ἑταιρεία προσεφέρθη νὰ κάμῃ τὰς ἐγκαταστάσεις τὰς κατ' οἶκον διὰ λογαριασμόν της, εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τοῦτο δὲν ἀναφέρεται, ἐγώ, λέγει, εἶπον ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδαιότατον καὶ ὅτι ἐπιθάλλεται νὰ διεξαχθῇ δικαστικὴ ἀνάκρισις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι θὰ διορθωθῶσι τὰ πρακτικὰ συμφώνως μὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην.

Μεθ' ὃ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται εἶτα τὰ ἑξῆς :

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Ἄνω Ποροΐων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Σύνδεσμος παραγωγῶν δασικῶν προϊόντων Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐφεδρικοῦ συνεδρίου Κιλκὶς παρακαλεῖ ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ καὶ ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτοῦ, γενησομένου τὴν 8 Νοεμβρίου.

Τὸ βουλευτικὸν προσωπικὸν τοῦ Πρωτοδικείου Χίου παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐγκριθῇ τὸ νέον νομοσχέδιον περὶ προστόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Πρόεδρος τῶν προσφύγων ἀγροτῶν Κιλκὶς ὑποβάλλει ἀντίγραφον τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρώτου συνελθόντος ἐκεῖ ἀγροτικοῦ συνεδρίου.

Ἡ Σοφία Β. Σπηλιοπούλου, κάτοικος Νέας Κορίνθου, παρακαλεῖ νὰ δοθῇ χάρις εἰς τὸν διατελοῦντα ἐν ταῖς φυλακαῖς υἱόν της ἀξιωματικὸν ὡς μόνον προστάτην τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας της.

Ἐπιτροπὴ ἀέργων προσφύγων σιδηροδρομικῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια καὶ δι' αὐτοὺς ἵνα ἱκανοποιηθοῦν τὰ δίκαια αἰτήματά των.

Ὁ δήμαρχος Κερκυραίων διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἐπιχειρουμένης κρατικοποιήσεως τῶν ἀδελφάτων Κερκύρας.

Ἡ Ἰμβριακὴ Ἕνωσις Μακεδονίας καὶ Θράκης παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα τῶν παρὰ τῇ ἀεροπορίᾳ ὑπηρετούντων ἰδιωτῶν τεχνιτῶν οἰκογενειαρχῶν.

Ὁ ἐνωμοτάρχης τῆς Νοροφυλακῆς Π. Γαϊτάνος παραπονεῖται διότι παρανόμως ἀπεβλήθη καὶ ζητεῖ ἤδη τὴν ἐπαναφοράν του.

Ὁ Κ. Χαραλαμπόπουλος, κάτοικος Πατρῶν, ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Οἱ Ὑπάλληλοι τῆς ἑταιρείας τῶν τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης στρατευθέντες καὶ ἀπολυθέντες ὑπὸ τῆς ἑταιρείας παρακαλοῦν ὅπως ἐπαναφερθοῦν εἰς τὰς προτέρας θέσεις των.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Αἰγιαλῆς Ἀμοργοῦ παρακαλοῦν ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία τοῦ ἐλαίου κατὰ τὸ ἥμισυ.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ραδιάτας Ἠλιδος παρακαλοῦν ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ μέτρα πρὸς κατασκευὴν ἔργων εἰς τοὺς χειμάρρους Κουρλιέτια καὶ Σωχιᾶς, πρὸς πρόληψιν νέας καταστροφῆς ἐκ τῆς ὑπερεκχειλίσεως αὐτῶν.

Τεσσαράκοντα ἀγορασταὶ τοῦ ἐν Λιόπεσι ἀγροτικοῦ κτήματος Χαρβάτι παρακαλοῦν ὅπως ληφθοῦν μέτρα κατὰ ἀγοραστῶν τινων μέρους τοῦ ἰδίου κτήματος οἵτινες δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτοὺς τὴν νόμιμον κατοχὴν τοῦ ἀγορασθέντος ὑπ' αὐτῶν μέρους.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος Γρεβενῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν δρακόντια μέτρα πρὸς παγίωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Κουκλουντζᾶ παραπονεῖται διότι οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο διὰ τὴν δολοφονικὴν ἀπόπειραν κατὰ τῆς ζωῆς του ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Νιγρίτης διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τῆς λιανικῆς μονοπωλήσεως σιγαρέτων.

Ὁ ναυτομάγειρος Κ. Παρασκευόπουλος παρακαλεῖ ὅπως ὑποβληθῇ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ προστατεύωνται οἱ ἐργάται οἱ ἔχοντες πολυμελεῖς οἰκογενείας.

Ὁ ἀπόστρατος ὑπενωμοτάρχης Ἀνδρ. Ἰωάννου παρακαλεῖ ὅπως ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ νόμον δι' οὗ καὶ οἱ ὑπενωμοτάρχαι νὰ λαμβάνουν σύνταξιν ἀνθυπασπιστοῦ.

Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Κιλκὶς καὶ Νιγρίτης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Οἱ συμβολαιογράφοι Ρεθύμνης καὶ Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐλάττωσιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Δικαστικοί ὑπάλληλοι Μυτιλήνης παρακαλοῦν νὰ μὴ τροποποιηθῇ τὸ Ν. Δ. περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ Πύργου Κορινθίας παρακαλεῖ ὅπως τοῖς ἀποδοθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς Κεραλοβρύσου, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχον ἀφαιρέσει παρανόμως οἱ τότε ἄρχοντες τοῦ τόπου.

Οἱ κάτοικοι Σεχπικιῶν Καρδίτσης παρακαλοῦν ὅπως τοῖς χορηγηθοῦν δάνεια καὶ ἐφθονὸς ἀρδύσιτος.

Ὁ πολιτευτὴς Δημήτρ. Σχοινᾶς ὑποβάλλει αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας, ἀναφέρων τὰς μεγάλας ζημίας ἃς ὑπέστη ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν ὑποβρυχίων, παρακαλεῖ ὅπως ἀποζημιωθῇ δι' αὐτάς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῶν ὁπλαρχηγῶν, αἰτούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ ἀπὸ 23|11|25 κτλ. Ν. Δ.

Παγκαπνεργατικὴ συγκέντρωσις Κομοτηνῆς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀνταρατικὴν στάσιν τοῦ διοικητοῦ Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου 2853».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τοῦ εἰς τὸ Δημόσιον πληρωτέου φόρου ὑπερτιμήματος ἐν Θεσ)νίκῃ».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως τῆς μεταξὺ τοῦ εἰδικοῦ ταμείου Μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας ὁδοποιίας καὶ τεχνικῶν κατασκευῶν «Ἔργον» συνομολογηθείσης συμβάσεως ἐπιστρώσεως διὰ μακασφάλτου τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Χαλκίδος».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης εἰς τὸν πίνακα τῶν κατασκευαστέων ὁδῶν τοῦ νόμου 1074».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5)13 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1923 διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ εἰδικοῦ ταμείουΜονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. «περὶ τῆς παρὰ τοῦ Ταμείου μονίμων ὁδοστρωμάτων εἰσπράξεως καὶ διαθέσεως τοῦ λόγῳ μετασκευῆς εἰς δημόσιον κῆπον τοῦ χώρου ἔνθα ἔκειτο τὸ Γυμναστήριον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου προελευσομένου ὑπερτιμήματος».

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)2 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)2 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)23 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

9) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29)2 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

10) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀτελοῦς ἐγγραφῆς ἐν τῷ Ἐθν. Μετσοβίῳ Πολυτεχνίῳ ἀπόρων προσφύγων σπουδαστῶν».

11) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 13|17 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 15]2]1926 «περὶ ἐπιβολῆς εἰδικῆς φορολογίας ὑπὲρ τῆς κοινότητος καὶ λιμένος Ἐλευσῖνος».

12) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13|17 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21|4|1926 «περὶ τοῦ πληρωτέου λιμεν. φόρου τοῦ ἐκ Καλαμῶν ἐξαχθέντος σταφιδοκάρπου κλπ.».

13) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. 13|17 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. ἀπὸ 11|5|1926 «περὶ ἑνώσεως τοῦ λιμ' ταμείου Γυθείου καὶ τοῦ εἰδικοῦ τοιούτου ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Γυθείου».

14) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ διορθώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 3099 περὶ ναυτικῆς σημάνσεως τοῦ στενοῦ Πρεσ)ζης».

15) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ σημάνσεως, συντηρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς διώρυγος Λευκάδος—Ἀλεξάνδρου».

16) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ τοῦ ναυτικοῦ φωτισμοῦ λιμένων, ἐπινείων καὶ ἀγκυροβολίων καταφυγῆς καὶ τῶν συναφῶν ὑποχρεώσεων τῶν λιμενικῶν Ταμείων».

17) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8|11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως ὡς ἔχει τοῦ Ν. Δ. τῆς 14|6|26 «περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας ὑπὲρ τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου Κιάτου».

18) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17|21 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τοὺς λιμενικοὺς φόρους καὶ τοὺς περὶ λιμένων νόμους».

19) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. Ν.Δ. «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Αὐγούστου 1925 «περὶ κατασκευῆς τῶν ἀμαξιτῶν ὁδῶν Λαρίσσης διὰ Στενοῦ Γουνίτσης εἰς Κουτούχειρο. Πρεσβέζης—Μαργαριτίου καὶ Κατζα—Πέλλουλα—Νικολίτσι».

20) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Εἰδικοῦ ταμείου μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν καὶ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ἀσφαλτοστρώσεων καὶ Τεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων Α. Κ. Τ. Ε. συνομολογηθείσης συμβάσεως συντηρήσεως τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς».

21) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. Ν. Δ. «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3101» καὶ

22) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων ἔργων κειμένων διατάξεων».

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβδς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἐν Παρισίοις ὑπογραφέντος Διεθνοῦς Συμφώνου διὰ τὴν ἵδρυσιν Διεθνοῦς Γραφείου Ἐπιζωοτιῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως α') τοῦ Ν. Δ. τῆς 14-5-26 «περὶ ἰδιότητος, ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἑταιρείας» καὶ δ') τοῦ Ν. Δ. τῆς 19-9-26 «περὶ αὐξήσεως χορηγουμένης ἐτησίας τακτικῆς συνδρομῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Γεωργικὴν Ἑταιρείαν».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Ἰουλίου 1926 «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς».

4) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1927 συμβάσεως «περὶ προμηθείας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ λογαριασμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τριῶν χιλιάδων (3000) τόννων σίτου Camberra, πεντακοσίων (500) τόννων σίτου Waratah καὶ ἑκατὸν (100) τόννων κριθῆς Pryor διὰ σπορὰν».

5) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1924 Συμφωνίας πρὸς ἵδρυσιν ἐν Παρισίοις Διεθνοῦς Γραφείου τοῦ Οἴνου».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ἀλληλασφαλείας» καὶ

7) «Περὶ συστάσεως Πρακτικοῦ Γεωργικοῦ Σχολείου εἰς Ἁγίους Ἀσωμάτους Ἀμαρίου (Κρήτης)».

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου».

2) «Περὶ συστάσεως Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν Σχολῶν». καὶ

3) «Περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεων Σωμάτων Στρατοῦ».

Οἱ κ. κ. ***Α. Καραπάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν), ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ παροχῆς ἀδείας πρὸς συνομολόγησιν συμβάσεως διὰ τὴν μετασκευὴν κλπ. τοῦ Μεγάρου Συγγροῦ».

Ὁ κ. ***Α. Δοξιάδης*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Ὑγειονομικῆς Συμβάσεως Παρισίων τῆς 21 Ἰουνίου 1926».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Ξηρὸς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ ταῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Ἐπαρχίας Κορινθίας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Φλωριᾶς, Σ. Ἀνθρακόπουλος, Δ. Μέλφος, Α. Πολυχρονιάδης, Ν. Κωνσταντόπουλος, Α. Λαζαρίδης, Α. Μπακάλμπασης*** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 παραγρ. 17 καὶ 19 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν κλπ. ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος, Δ. Φλωριᾶς, Α. Μπακάλμπασης, Σ. Τσακμάκης, Ι. Κεραμεὺς*** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς **ἐκθέσεις** της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1927 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Φεβρουαρίου 1926 περὶ στολῆς ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1925 περὶ ἐφαρμογῆς καὶ διὰ τοὺς ὑπολόγους τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Μαρτίου 1926 περὶ ἐπιβολῆς δημοτικῶν φόρων».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1928 περὶ αὐξήσεως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων τῶν εἰς μεταῤῥακτικὴν ὑπηρεσίαν ἀσχολουμένων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Στρατεύματος».

5) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3487 περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς Ἀξιωματικῶν κλπ. τῆς Χωροφυλακῆς».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ παγίας προκαταβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἐπιτροπῶν Δημ. Ἀσφαλείας». καὶ

7) «Περὶ διοικήσεως τῶν ἐν τῷ Δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3406 νόμου ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1927 περὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου, Δ. Βέργος, Κ. Σίμος, Γ. Βότσαλος*** καὶ ***Γ. Θεοδοσιάδης*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Χατζίσκος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ διαδικασίας πρὸς δίωξιν τῶν ἀδικημάτων ἐκ τοῦ νόμου ΤΟΔ' περὶ καταδιώξεως τῆς λιποστείας κλπ».

Καλεῖται καὶ δίδει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεταγμένον ὅρκον ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Ἠσαΐας***, ἔχοντα οὕτω: «Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν Μετσοβιτῶν λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι Μετσόβου εὑρίσκονται ἐν ἐξεγέρσει διότι τὸ σχέδιον τῆς ὁδοῦ Καλαμπάκας-Μετσόβου-Ἰωαννίνων πρόκειται νὰ τροποποιηθῇ. Παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ δηλώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐὰν τὸ τοιοῦτον ἔχεται ἀληθείας, διότι ἡ τροποποίησις τοῦ σχεδίου τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἥτις ἀνέκαθεν ἦτο ἐμπορικὴ ὁδός, κρατεῖ ἐν δικαία ἐξεγέρσει τοὺς κατοίκους Μετσόβου.

Ὁ κ. ***Κ. Κατσαδήμας*** λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι Ζαγορίου ἠξίωσαν ὅπως ἡ ὁδὸς μὴ διέλθῃ ἐκ Μετσόβου ἀλλὰ χαραχθῇ 3—4 χιλιόμετρα δεξιὰ τῆς ὄχθης τοῦ Ἀράχθου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ Ζαγορίου. Ὑποστηρίζω, λέγει, τὴν αἴτησιν ταύτην τῶν κατοίκων Ζαγορίου, διότι διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἡ ὁδὸς θὰ εἶναι συντομωτέρα. Ἄλλως τε εἰς τὸ ἀνατολικὸν Ζαγόριον ὑπάρχει πολλὴ ξυλεία, ἥτις λόγῳ ἐλλείψεως συγκοινωνίας εἶναι ἀκριβότερα τῆς ξυλείας Μετσόβου κατὰ πεντακοσίας δραχμάς. Παρακαλῶ συνεπῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ δεχθῇ τὴν ἄποψιν τῶν κατοίκων Ζαγορίου.

Ὁ κ. ***Ν. Γαρδικιώτης*** ἀντικρούων λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι Μετσόβου εὑρίσκονται ἐν πλήρει δικαίῳ. Ἡ ὁδὸς ἥτις ἐχαράχθη διὰ Μετσόβου εἶναι συντομωτέρα καὶ ἦτο ἀνέκαθεν ἀπὸ αἰώνων ἡ ἐμπορικὴ ὁδὸς ἡ ἐξυπηρετοῦσα τὸ ἐμπόριον Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου. Ἀλλὰ καὶ ἕτερος λόγος ὑπάρχει νὰ διέρχεται ἡ ὁδὸς διὰ Μετσόβου, διότι τοῦτο εἶναι ἡ μόνη πολίχνη καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς χαραχθείσης ὁδοῦ, ἥτις εἶναι προικισμένη καὶ μὲ καλλονὰς φυσικὰς καὶ θὰ ἀποτελέσῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς σπανίους τόπους θερινῆς διαμονῆς ἐν Ἑλλάδι, θὰ ἦτο δὲ ἀδικία ἂν ἄλλως ἀπεφάσιζεν ἡ ὑπηρεσία τῶν Δημοσίων ἔργων.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν ταύτην.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι οἱ προλαβόντες ἔχουν δίκαιον. Ἡ ὁδὸς θὰ διέλθῃ διὰ Τρικκάλων—Καλαμπάκας—Μετσόβου εἰς Ἰωάννινα, θὰ ἀφίσῃ δηλαδὴ τὰ Ζαγοροχώρια δεξιά. Τοῦτο δὲ θὰ γίνῃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ διότι ἡ ὁδὸς αὕτη πρέπει νὰ εἶναι σύντομος. Ἐνῷ, ἐὰν πρόκηται αὕτη νὰ διέλθῃ διὰ τῶν ἄνω χωρίων, θὰ προέλθῃ μεγάλη ἀργοπορία εἰς τὴν συγκοινωνίαν. Οὐχ' ἧττον ὅμως, πρὸς ἡσυχίαν τῶν κατοίκων Ζαγορίου, λέγω ὅτι ἐλήφθη πρόνοια ὅπως εἰς τὴν ἀμέσως ἑπομένην κατανομὴν τῶν ὁδῶν κατασκευασθῇ καὶ ἡ ὁδὸς Ἰωαννίνων—Δυτικῆς Μακεδονίας, ἥτις θὰ διέλθῃ διὰ τοῦ Ζαγορίου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Ὅταν δὲ λέγω εἰς τὴν ἀμέσως ἑπομένην κατανομὴν δὲν ἐννοῶ νὰ τελειώσουν πρῶτα τὰ ἔργα τῆς πρώτης κατανομῆς ἀλλὰ ἅμα τῇ καταβολῇ τοῦ δανείου θὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως καὶ τὰ ἔργα ταῦτα.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαδάκης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐποικισμοῦ Βερροίας, λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν

ἐκεῖ κοινοτήτων διαμαρτύρονται διὰ τὸ ἀδίκημα τὸ ὁποῖον ὑπέστησαν κατὰ τὴν διανομὴν τῶν δανείων, διότι ἐνῶ εἰς ἄλλους ἐδόθη δάνειον 150 δραχμῶν κατὰ στρέμμα εἰς αὐτοὺς ἐδόθησαν μόνον 17.50 δραχ. Ἐπίσης παραπονοῦνται ὅτι ἐνῶ τὸ Γραφεῖον Ἐποικισμοῦ Βερροίας ὑπέβαλε καταστάσεις πρὸς ἀποζημίωσιν 800.000 δραχ. τὸ Ὑπουργεῖον ἔστειλε μόνον 300.000. Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ λάβῃ πρόνοιαν δι' αὐτούς, οἵτινες εἶναι ἐντελῶς κατεστραμμένοι.

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι διὰ τὴν διανομὴν τῶν δανείων αὐτῶν εἶχον διορισθῇ Ἐπιτροπαί, αἵτινες διένειμαν τὰ δάνεια κατ' ἄτομον ἀναλόγως τῶν ζημιῶν ἑκάστου. Ἐὰν αἱ ἐπιτροπαὶ δὲν ἐτήρησαν τὸ μέτρον τοῦτο ἡ κατάστασις δυστυχῶς εἶναι ἀθεράπευτος, διότι ἡ πρὸς τοῦτο διατεθεῖσα πίστωσις ἐξηντλήθη.

Ὁ κ. **Α. Λούλης,** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, λέγει ὅτι, ἐνῶ οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἶναι λίαν μορφωμένοι καὶ ἔχουσι πλεῖστα ὅσα προσόντα, δὲν ἀμείβονται οὐχὶ μόνον μὲ τὸν τιμάριθμον δι' οὗ ἀμείβονται οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι ἀλλὰ ἀμείβονται μὲ τιμάριθμον 8—10.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν μόνον ἡ Ἐθνικὴ καὶ ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζαι ἀμείβουν αὐτούς, ἐνῶ ὅλαι αἱ ἄλλαι ἑταιρεῖαι τοὺς ἀμείβουν γλισχρότατα. Συνηγορῶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ τῆς αἰτήσεως ταύτης καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λάβῃ μέτρα ἵνα μὴ διανέμωνται τὰ ποσοστὰ μόνον εἰς τὰ Συμβούλια ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους.

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρακαλεῖ ὅπως τῷ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ κύτους Τρικκάλων καὶ εὑρίσκει δίκαια τὰ παράπονα διὰ τὴν μὴ ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν Καλαμπάκας - Ἰωαννίνων καὶ Ἄρτης - Τρικκάλων ἀφοῦ δι' ὡρισμένα τμήματα ὑπάρχουσι μελέται. Εἶναι ἀνάγκη, λέγει, νὰ δοθῇ ἐργασία εἰς τὸν πάσχοντα λαὸν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον ἔναρξιν τῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν ταύτην.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** ὑποστηρίζων τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Τρικκάλων λέγει ὅτι δέον νὰ διαταχθῇ ἡ ἄμεσος ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν Τρικκάλων Ἰωαννίνων καὶ Τρικκάλων - Ἄρτης καὶ ἐκ Τρικκάλων οὐχὶ μόνον ἐξ Ἄρτης καὶ ἐξ Ἰωαννίνων, ἵνα δοθῇ ἐργασία εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων, αἵτινες λόγῳ τῆς γενικῆς ἀφορίας ἣν εἶχεν ἐφέτος ἡ ἐπαρχία Τρικκάλων ἔνεκεν ἀνομβρίας εὑρίσκονται ἐν ἀπελπιστικῇ καταστάσει.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν ταύτην καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ διατάξῃ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὁδοῦ, ἵνα δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δοθῇ καὶ ἐργασία εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀέργους διότι, λέγει, ὡς γνωστόν, ἡ ἀργία μήτηρ πάσης κακίας.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομάνος** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἀμέσως μόλις καταβληθῇ τὸ δάνειον καὶ γίνῃ ἡ κατανομὴ τῆς δευτέρας δόσεως θὰ ἀρχίσουν αἱ ἐργασίαι διὰ τὰς ὁδοὺς ταύτας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὁδοὺς διὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχουν συμβάσεις φρονεῖ ὅτι οἱ ἐργολάβοι δὲν ἀρχίζουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν λόγῳ ἐλλείψεως χρημάτων.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἀρχηγῶν ἀνταρτικῶν Σωμάτων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπησχόλησεν ἐπανειλημμένως καὶ τὰς Βουλὰς καὶ τὰς Κυβερνήσεις. Ἐπὶ Παγκάλου ἐλήφθη μία ἀπόφασις, ἥτις ὅμως παρουσιάζει ἀδικίας, διότι κατ' αὐτὴν συνεστήθησαν δύο συμβούλια, ἅτινα ἐξέλεξαν ὀλίγας δεκάδας ὁπλαρχηγῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν καὶ οἱ προσενεγκόντες τὰς μεγαλειτέρας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα. Τοὐναντίον οἱ σπουδαιότεροι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐνεγράφησαν εἰς τοὺς καταλόγους. Παρακαλῶ ὅθεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ μέτρον τοῦτο καὶ εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς καὶ λέγει ὅτι τὰ παράπονα ταῦτα ἐγεννήθησαν διότι αἱ ἐπιτροπαὶ δὲν περιεῖχον ἀξιωματικοὺς δράσαντας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ γνωρίζοντας τὰ πρόσωπα καὶ πράγματα, ὡς π. χ. ὁ κ. Κοντούλης, αἵτινες ἐπιτροπαὶ ἀναμφισβητήτως θὰ ἤμειον τοὺς ὁπλαρχηγοὺς τοὺς ἀξίους πάσης ἀμοιβῆς. Ἡ σχηματισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐξέλεξε 67 ὁπλαρχηγούς, ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπὴ ἀσφαλῶς ἠπατήθη διότι οἱ ἐκλεγέντες ὁπλαρχηγοὶ δὲν ἦσαν οἱ ἄριστοι. Πρέπει νὰ συσταθῇ ἐκ νέου μία ἐπιτροπὴ εἰς ἣν νὰ εἶναι εἰσηγηταὶ ὁπλαρχηγοί. Ἐπίσης πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια ὅπως τὰ τέκνα τῶν ὁπλαρχηγῶν τούτων εἰσάγωνται εἰς τὰς στρατιωτικὰς σχολὰς δωρεάν.

Ὁ κ. **Κ. Κουρτίδης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπησχόλησε καὶ τὴν Δ' Συνέλευσιν. Συνεχίζων ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας τῶν ὁπλαρχηγῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἔνθα εἶχε κλονισθῇ τὸ φρόνημα τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνισμοῦ καὶ λέγει ὅτι οἱ ὁπλαρχηγοὶ οὗτοι δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς. Ἡ διαιωτέρα δι' αὐτοὺς λύσις εἶναι νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Μακεδονομάχων ἀξιωματικῶν, οἵτινες εἶναι εἰς θέσιν νὰ σχηματίσουν τὸν κατάλογον τῶν δικαιουμένων νὰ ἀμειφθῶσιν ὁπλαρχηγῶν. Εἶναι δὲ εὐτύχημα ὅτι Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶναι ὁ ἀξιότιμος ἐκ Σάμου πολιτευτὴς κ. Σοφούλης, ὅστις ἐργασθεὶς ἐπὶ τουρκοκρατίας διὰ τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν θὰ θελήσῃ νὰ λυθῇ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τὸ ἐπίμαχον τοῦτο ζήτημα.

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἤκουσε μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν κ. κ. βουλευτῶν καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν γαλακτοπωλῶν Θεσσαλονίκης καταδικασθέντων ἐπὶ νοθείᾳ τοῦ γάλακτος, λέγει ὅτι οἱ γαλακτοπῶλαι λαμβάνουν τὴν τόλμην νὰ ζητήσουν νὰ τοῖς χαρισθοῦν αἱ ποιναί. Ὡς πατὴρ τέκνου παθόντος ἐκ τῆς νοθείας τοῦ γάλακτος, παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῆς προσαυξήσεως τῶν ποινῶν αὐτῶν, διότι τὸ γάλα ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν τροφὴν τῶν μικρῶν παιδίων.

Ὁ κ. **Α. Λούλης,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Ζελίτσης Ἰωαννίνων, λέγει ὅτι τὸ χωρίον Ζέλιτσα κατεστράφη πρὸ ἐτῶν ἐκ καθιζήσεως. Ἐστάλη τότε ὁ κ. Γεωργαλᾶς ὅστις ἐπιστοποίησεν ὅτι εἰς τὸ ἴδιον μέρος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεγερθοῦν οἰκίαι, ὑπέδειξε δὲ ἄλλο μέρος. Ἔκτοτε ὅμως ἐμεσολάβησεν ὁ πόλεμος καὶ οἱ κάτοικοι οὗτοι ζοῦν εἰσέτι ὑπὸ καλύβας. Σήμερον οἱ κάτοικοι ἐπικαλοῦνται τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρακαλοῦν ὅπως ἐξομοιωθοῦν μὲ τοὺς κατοίκους τῆς Κορίνθου.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** λέγει ὅτι ἡ κοινότης Ζελίτσης ἀπαρτίζεται ἀπὸ οἰκογενείας φυτοζωούσας. Πρὸ ἐτῶν παρεσύρθησαν ἐκ θεομηνίας τὰ σπίτια των, ἡ δὲ Κυβέρνησις τότε ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς 25 χιλ. δραχ. καὶ οὐδὲν πλέον. Καὶ τοῦτο διότι οἱ νέοι τότε ἐπολέμουν κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, ὅτε δὲ ἀπεστρατεύθησαν ἔβλεπον τὴν κατάστασιν τῶν τότε Κυβερνήσεων καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ζητήσουν τίποτε. Σήμερον ὅμως, ὅτε ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ στρέψῃ τὰ ὁλέμματά της καὶ εἰς τὰ δυστυχοῦντα τέκνα της, παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέριμνα καὶ δι' αὐτούς. Ἡ αὐτὴ καταστροφὴ συνέβη καὶ εἰς τὸ χωρίον Μπάουτσα τοῦ Σουλίου καὶ παρακαλῶ ὅπως ληφθῇ καὶ διὰ τοὺς κατοίκους τούτους σχετικὴ μέριμνα.

Ὁ κ. **Κ. Κατσαδήμας** λέγει ὅτι τῆς Κοινότητος Μπαούτσης παρεσύρθη τὸ ἥμισυ τῶν οἰκιῶν καὶ ὅλον τὸ καλλιεργούμενον ἔδαφος ἐκ τῆς θεομηνίας, παρακαλεῖ δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ μεταφορᾶς αὐτῶν εἰς ἕτερον μέρος, διότι ἡ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος παραμονὴ των εἶναι πλέον ἀδύνατος.

Ὁ κ. **Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) παρακαλεῖ ὅπως τῷ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἀναπήρων λέγει ὅτι οὗτοι δὲν διορίζονται εἰς τὰς Πρεσβείας, παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ λάβῃ μέριμναν περὶ ἄρσεως τοῦ ἀδικήματος τούτου εἰς τρόπον ὥστε νὰ διορίζωνται οἱ ἀνάπηροι εἰς τὰς Πρεσβείας, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος συνιστᾷ εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν ἵνα τροποποιήσῃ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ὑπουργείου καὶ δύνανται νὰ διορίζωνται οἱ ἀνάπηροι εἰς τὰς κατωτέρας ὑπηρεσίας τῶν Πρεσβειῶν.

Δὲν εἶναι ὅμως, λέγει, ἀκριβὲς τὸ λεχθὲν ἀπὸ τὸν προλαλήσαντα ὅτι εἰς τὰς λοιπὰς δημοσίας ὑπηρεσίας διορίζονται οἱ ἀνάπηροι κατὰ προτίμησιν. Τοὐναντίον συμβαίνει, ἐὰν ὑπάρχουν δὲ σχετικοὶ νόμοι, οὐδέποτε ἐτηρήθησαν. Συνεχίζων συνιστᾷ νὰ ληφθοῦν γενικώτερα μέτρα ἐπιβάλλοντα αὐστηρῶς εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τοὺς Ὑπουργοὺς νὰ προσλαμβάνουν κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου τοὺς ἀναπήρους, τὰ θύματα πολέμου καὶ τοὺς ἐρέβρους καὶ οὐχὶ ὅπως γίνεται τώρα ποὺ διορίζουν τοὺς ἀστρατεύτους, τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια.

Ὁ κ. **Α. Καραπάνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρακαλεῖ νὰ τῷ διαβιβασθῇ ἡ αἴτησις.

Ὁ κ. **Λ. Κουτσοπέταλος** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Θουρίου, Ἑλληνοχωρίου καὶ Πυθίου παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ τὸ σύστημα τῆς φορολογίας τῶν ἀκαθαρίστων προσόδων, διότι τὸ μέτρον τοῦτο δὲν συμμάλλει εἰς τίποτε ἄλλως τε ὅλα τὰ ἄλλα ἐπαγγέλματα πληρώνουσι φόρον ἐπὶ τῶν καθαρῶν προσόδων.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Ἐδέσσης καὶ λέγει, ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος ἐθεώρησεν ὡς αἰσχροκέρδειαν τὴν εἰσπραξιν μισθώματος πέραν τοῦ θεμιτοῦ ὁρίου δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁσκοτόπων τῶν ἀνταλλαξίμων.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν ταύτην ἀφορῶσαν ἕνα τῶν σπουδαιοτέρων κλάδων τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, τὴν ὁμαδικὴν κτηνοτροφίαν, ἐλπίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας θέλει σπεύσει εἰς τὴν λῆψιν ὁριστικῶν μέτρων ὑπὲρ αὐτῆς ἀλλὰ καὶ εἰς ριζικώτερα τοιαῦτα διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων κτηνοτρόφων διὰ νὰ σωθῇ ἡ κτηνοτροφία ἡ κινδυνεύουσα νὰ ἀπολεσθῇ ἀπὸ τὴν ἀκηδείαν τῆς πολιτείας.

Ὁ κ. **Π. Ζωγράφος** λέγει ὅτι ἡ κτηνοτροφία, εἰς ὃ σημεῖον ἔφθασε σήμερον, κινδυνεύει ἀπολύτως. Πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα ὑπὲρ τῶν κτηνοτρόφων. Εἶχον παρακαλέσει καὶ ἄλλοτε τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέτρα περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κτηνοτρόφων. Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ διότι ἡ κτηνοτροφία κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** λέγει ὅτι καὶ λόγοι δικαιοσύνης ἐπιβάλλουν νὰ μὴ πληρώνουν τὰ ἀνταλλάξιμα περισσότερον τῶν ἄλλων. Ἡ κτηνοτροφία, λέγει, διέρχεται μεγάλην κρίσιν, διότι οἱ κτηνοτρόφοι ἀναγκάζονται νὰ προπωλοῦν τὸ γάλα εἰς τιμὴν εὐτελεστάτην. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως καὶ τὸ μίσθωμα τῶν ἀνταλλαξίμων μὴ ὑπερβῇ τὸ εἰκοσαπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι αἱ συστάσεις τῶν διαφόρων συναδέλφων ἐμφανίζονται ὑπὸ διαφόρους ἀπόψεις. Ἂν πρόκηται περὶ ὁριστικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν κτηνοτρόφων, τοῦτο θὰ λυθῇ ἐντὸς βραχέος διαστήματος διὰ νομοσχεδίου πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ μέτρων προσωρινῶν διὰ τὴν διευκόλυνσιν διὰ τὸ παρόν, νομίζω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ὑποσχεθῶ κανὲν μέτρον νομοθετικὸν διότι δὲν εὑμεθα τώρα ἐν καιρῷ. Εὑμεθα εἰς τὸν Νοέμβριον, μέχρις ὅτου δὲ ψηφισθοῦν θὰ ἐκμισθωθοῦν τὰ κτήματα καὶ ὑπὸ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως διὰ δημοπρασίας, ὁπότε τὸ πρᾶγμα θὰ εἶναι περιττὸν καὶ τὸ μόνον ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι νὰ ἐπιφέρῃ νέας διαμαρτυρίας. Διὰ τοῦτο θὰ περιορισθῶμεν εἰς συστάσεις καὶ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης διὰ νὰ κρατήσουν ἐκείνους τοὺς μισθωτὰς τοὺς ὁποίους εἶχον καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μὲ μίαν ἐπιεικῆ αὔξησιν τοῦ μισθώματος.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** ἀναπτύσσων σύστασίν του περὶ τῆς κατασκευῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἀμφιλοχίας - Ἀμβρακικοῦ πρὸς Καρδίτσαν ἐν συνδυασμῷ πρὸς σχετικὴν πρότασιν νόμου λέγει ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι ἡ πρώτη ὁδὸς τῆς Ἑλλάδος, διότι ἑνώνει τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν Δυτικήν, ἥτις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, δὲν κέκτηται οὐδεμίαν συγκοινωνίαν, χωριζομένη διὰ τῆς μεγάλης ὀροσειρᾶς τῆς Πίνδου, ἥτις δὲν παρέχει οὐδεμίαν διάβασιν. Εὑρίσκεται οὕτω ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς ἐν ἀπομονώσει πρὸς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα καὶ ὡς ἐκ τούτου καθυστερεῖ αὐτῆς ἀπὸ πᾶσαν πρόοδον. Ἡ ἄρσις, συνεχίζει, τῆς ἀπομονώσεως εἶναι καὶ δυνατὴ καὶ ἐπιβεβλημένη διότι πρῶτον 7 νομοὶ εὑρίσκονται ἐν ἀποκλεισμῷ ἀπὸ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, ἔχει δὲ ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς παράπλευρα τὰ πλουτοφόρα μέρη τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας κλπ. τὰ ὁποῖα ἐπικοινωνοῦν μὲ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ὄχι ἀπ' εὐθείας, ἐνῶ διὰ τῆς ἄρσεως τῆς ἀπομονώσεως τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος θὰ ἐπικοινωνήσουν ἀπ' εὐθείας. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀπομόνωσις δυσκολεύει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ καὶ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ ἀναπτυχθῇ ὁ τουρισμὸς λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ Ἑλληνικοῦ κλίματος, τῆς ὑπάρξεως λουτρῶν καὶ ἀρχαιοτήτων. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου, τονίζει, ὀφείλει νὰ μὴ λησμονῇ τις ὅτι ἡ φυλή μας διὰ πολλοὺς λόγους, γνωστοὺς τοῖς πᾶσι, κινδυνεύει νὰ ἐκφυλισθῇ καὶ εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως αἱ Ἄλπεις αὐταὶ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος αὐλακωθοῦν συγκοινωνιακῶς καὶ καταστοῦν τὸ γενικὸν ἀναρρωτήριον τῆς φθινούσης φυλῆς μας. Συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς τὰ διαμερίσματα τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν προεπαναστατικὴν ἐποχὴν διετηρήθη ἄσβεστον τὸ πῦρ καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐξαπέστειλαν τὰ διαμερίσματα ἐκεῖνα πληθὺν διαπρεπόντων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τώρα πάλιν παύουσα νὰ στερῆται συγκοινωνίας καὶ νὰ μένῃ ἐν ἀπομονώσει θὰ ἐκθρέψῃ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος νέους ἄνδρας ἐφαμίλλους τῶν παλαιῶν. Δι' ὅλα ταῦτα, λέγει, ἐτόνισα ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ ἑνοῦσα Ἀμβρακικὸν καὶ Καρδίτσαν ἔδει νὰ εἶναι ἡ πρώτη ὁδὸς τῆς Ἑλλάδος.

Δύνανται, συνεχίζει, καὶ ἄλλαι ὁδοὶ νὰ εἶναι χρήσιμοι, ἀλλὰ ἡ ὁδὸς αὕτη ὡς ἑνοῦσα δύο μέγιστα διαμερίσματα εἶναι ἐξαιρετικῆς σημασίας, εἶναι δὲ καὶ κάθετος, εἰς τρόπον ὥστε διὰ ταύτης νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ συγκοινωνία Μεσολογγίου—Σαγιάδος—Ἀμβρακικοῦ, ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος λιμὴν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Δύσιν. Ἡ γραμμὴ Ἀμβρακικοῦ—Καρδίτσης εἶναι καὶ οἰκονομικωτέρα πάσης ἄλλης, διὰ δὲ τῶν διακλαδώσεών της πρὸς ἄλλας ἑνοῦται καὶ ἡ Δυτικὴ Πελοπόννησος καὶ ἡ Θεσσαλία. Ἀλλὰ ἐκτὸς τῶν παραγωγικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλεονεκτημάτων τῆς ὁδοῦ ταύτης ἔχει αὕτη καὶ ἐξέχουσαν στρατηγικὴν σημασίαν, διότι δι' αὐτῆς εἶναι ἀσφαλέστεραι αἱ μεταφοραὶ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου καὶ ὀφείλομεν συνεπῶς νὰ κατασκευάσωμεν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τὴν ὁδὸν ταύτην. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας εἶπεν ὅτι, ὅταν γίνωσι τὰ δάνεια, θὰ γίνουν καὶ αἱ ὁδοὶ αὗται, ἀλλ' εἶναι προφανὲς ὅτι διὰ νὰ γίνουν αἱ ὁδοὶ αἱ χαρακτηρισθεῖσαι ὡς ἐθνικαὶ ἐπὶ τῶν προκατόχων Κυβερνήσεων χρειάζονται πολλὰ δισεκατομμύρια.

Συνεχίζων κατακρίνει τοὺς γενομένους χαρακτηρισμοὺς

τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἀφοῦ τὴν ὁδὸν Ἀγρινίου - Καρδίτσης ἐχαρακτήρισαν ὡς μὴ ἐθνικὴν καὶ θὰ ὤφειλε, λέγει, νὰ μὴ σπεύσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ πρόγραμμα τῆς ὁδοποιΐας, ἐκλαϊκὸν τοῦτο ὡς ἄρτιον καὶ μελετημένον, ἐνῶ δὲν ἦτο τοιοῦτον. Καταλήγων καταθέτει σχετικὴν πρότασιν νόμου.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει ὅτι μία ὁλόκληρος δεκετία συνεπληρώθη καθ' ἣν οὔτε ἓν χιλιόμετρον ἀμαξιτῆς ὁδοῦ προσετέθη εἰς τὸ συγκρότημα τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ εἰς τὸν νομὸν Αἰτωλοακαρνανίας, ὥστις λόγῳ τῆς εἰσφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, παράγοντος καπνὸν ἀξίας ὑπὲρ τὰ 6.500.000 ὤφειλε νὰ τύχῃ καλλιτέρας μερίμνης. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἠξιώθη ἡ Ἑλλὰς ἐπ' ἐσχάτων νὰ ἀποκτήσῃ ἓν σύστημα ὁδοποιΐας καὶ εὗρε τὸν νομὸν ἔχοντα ὑπὸ κατασκευὴν διακεκομμένην τὴν ὁδὸν Ἀγρινίου-Καρπενησίου, πάλιν οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη ὑπὲρ τῆς συγκοινωνίας της. Οὕτω δύο μέγιστα διαμερίσματα τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τὰ περιλαμβανόμενα μεταξὺ Πίνδου, Τυμφρηστοῦ καὶ Τσουμέρκων ἐνσφηνωμένα μέσῳ ἀπροσίτων ὀρέων καὶ χειμάρρων μὴ ἔχοντα καμμίαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ λοιπὸν Κράτος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀγνοῆται ἐκεῖ ἡ ἔννοια καὶ αὐτοῦ τοῦ διτρόχου. Οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνωσι τὸν ἀραβόσιτον πρὸς 10 καὶ 12 δραχμ. καὶ νὰ μὴ δύνανται οὔτε ὡς μάρτυρες εἰς τὰ δικαστήρια νὰ μεταβαίνουν καθ' ἣν στιγμὴν ἀναγγέλλονται δικαστικὰ προγράμματα καὶ νομοσχέδια κατὰ τῶν λιποταξίων. Καὶ ἐνῶ εὗρε τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἡ σύμβασις τῆς ὁδοποιΐας καὶ ἐνῶ ἐθωπεύετο ὁ λαὸς τῆς Αἰτωλοακαρνανίας μὲ τόσας ἐλπίδας ἐν τούτοις ἀντὶ τῆς προτιμήσεως ταύτης εἶδε προτιμωμένην τὴν ὁδὸν Ναυπάκτου-Ἰτέας-Ἀθηνῶν, ἥτις εἶναι μὲν χρήσιμος, ἀλλὰ ἀποτελεῖ πολυτέλειαν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνάγκην τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου-Καρδίτσης.

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πολυτελείας ἀλλὰ περὶ ὁδοῦ ἀναγκαίας.

Α. Παπαθανάσης. Ἅμα ἡ ὁδὸς ἀπέχει τῆς θαλάσσης 15 χιλιόμετρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι δὲν ὑπάρχει συγκοινωνία. Ἐνῷ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν μὴ ληφθεῖσαν ὑπ' ὄψιν δὲν ὑπάρχει ἡ ἔννοια καὶ αὐτοῦ τοῦ διτρόχου. Ἡ ὁδός, συνεχίζει, ἡ προτιμηθεῖσα δὲν εἶναι οὐδὲ κἂν ἐθνική, δικαιολογηθεῖσα μόνον ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ λιμένος Ἰτέας ὡς ναυτικοῦ λιμένος. Ἀλλὰ καὶ στρατιωτικῶς ἡ μὴ προτιμηθεῖσα ὁδὸς εἶναι ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ πολὺ μείζονος ἀπὸ τὴν προτιμηθεῖσαν. Παρεγνωρίσθησαν οὕτω, τονίζει, καὶ οἰκονομικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ λόγοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος ὁ ἀξιῶν τὴν ὕπαρξιν μελέτης, διότι μελέτη διὰ μέγα τμῆμα τῆς ὁδοῦ Ναυπάκτου δὲν ὑπάρχει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὁδὸν Ἀγρινίου—Καρδίτσης, δι' ἣν ὑπάρχει μελέτη. Ἡ ὑπάρχουσα μελέτη, συνεχίζει, τῆς προτιμηθείσης ὁδοῦ ἰδίως διὰ τὴν πρὸς τὸ Μεσολόγγιον διάβασιν εἶναι πεπαλαιωμένη, δεδομένου ὅτι νεωτέρα μελέτη ἀπέδειξεν ὅτι μόνον δι' ὁδοῦ 8 χιλιομέτρων θὰ ἠδύνατο νὰ συγκοινωνήσῃ τὸ Μεσολόγγιον μὲ τὴν Ναύπακτον, ἥτις μελέτη ἐὰν ἐφαρμοσθῇ θὰ ἀποτελῇ καὶ μεγάλην οἰκονομίαν. Ὅταν, τονίζει, χάριν προτιμήσεως τίθενται εἰς ἴσην μοῖραν τοιαῦται ὁδοί, ἔχομεν δίσταγμούς ἂν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ συντάσεις τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου. Καταλήγων παρακαλεῖ, ὅπως ἐξετάσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἂν δὲν θὰ εἶναι προτιμότερον νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ ἀρχίσασα ὁδὸς καὶ νὰ συμπληρωθῇ ἡ συγκοινωνία Ναυπάκτου—Μεσολογγίου μόνον διὰ τῶν 8 χιλιομέτρων. Ἆλλα δὲ τὰ περισσεύοντα ποσὰ νὰ διατεθοῦν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου—Καρδίτσης.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις γενικεύσεως τῆς συζητήσεως καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως συναινέσῃ εἰς τὴν διακοπὴν τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως, ἵνα ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καταθέσῃ ἐπείγοντα νομοσχέδια.

Ἡ ***Βουλὴ*** δέχεται καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** ὅστις καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

1) «Περὶ προσθήκης ἑνὸς λεπτοῦ παρὰ τῇ ἐν Ἀθήναις Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ Διατιμήσεως τῶν ἀλεύρων εἰς τὰ παρ' αὐτῆς κανονιζόμενα ἀλεστικὰ ἔξοδα ἐπὶ ἑκάστης ὁκᾶς ἀλεθομένου σίτου καὶ ἑνὸς λεπτοῦ παρὰ ταύτης καὶ τῶν κατὰ τόπους Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν διατιμήσεως ἄρτου εἰς τὰ ἀρτοποιητικὰ ἔξοδα ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς ἀλεθομένου ἀλεύρου ὑπὲρ τῶν ἱδρυθησομένων ταμείων ἀνεργίας μυλεργατῶν καὶ ἀρτεργατῶν καὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν ἀνικάνων τοιούτων».

2) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς πωλήσεως τοῦ γάλακτος καὶ διώξεως τῆς νοθείας».

3) «Περὶ ἐλέγχου τῆς ὑγιεινῆς καὶ καθαριότητος τῶν ἀρτοποιείων».

4) «Περὶ ἀποσπάσεως χημικοῦ παρὰ τῇ Διευθύνσει τῆς Ἀγορανομίας Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ συμπλέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διατιμήσεων ἀλεύρων καὶ ἄρτου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν-Πειραιῶς».

5) «Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὴν 1 παράγραφον τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ λιμένων καὶ λιμενικῶν ταμείων».

6) «Περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείων».

7) «Περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 362 καὶ διώξεως τῆς νοθείας».

8) «Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐπανιδρύσεως τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως».

Ἀναπτύσσων τὰ νομοσχέδια ταῦτα ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** λέγει ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦν τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἀγορανομικῶν νομοσχεδίων καὶ ὅτι λίαν προσεχῶς, διὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς δευτέρας σειρᾶς ἡ Βουλὴ θὰ λάβῃ γνῶσιν ὁλοκλήρου τοῦ σχεδίου μὲ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ὑπολογίζει νὰ κανονίσῃ τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως δυσχερὲς ἀγορανομικὸν ζήτημα. Τὸ ζήτημα τοῦτο, λέγει, ἀνέκαθεν δυσχερές, κατέστη δυσχερέστατον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου καὶ κατόπιν λόγῳ τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν. Ὁ πόλεμος, συνεχίζει, ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς πλείστους ἐπιτηδείους νὰ ἀποκτήσωσιν ἀκόπως καὶ ὑστεροβούλως κέρδη μὴ ἀνεκτὰ ἀπὸ τὴν κοινὴν συνείδησιν. Κατὰ τῆς καταστάσεως ταύτης, ἀναφανείσης καὶ κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον καὶ ἐμφανισάσης ἀπότομον καὶ ἐπίβουλον ἀπόπειραν οἰκονομικῆς ἐπικρατήσεως τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, ἀκατάσχετον πάλην μὲ τάσεις πλεονεκτικὰς καὶ κλονισμὸν τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας, ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ συνείδησις, ἡ ὁποία ἐπιτακτικῶς ἠξίωσε τὴν λῆψιν μέτρων νομοθετικῶν κοινωνικῆς ἀμύνης. Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν αὐτὴν βάσιν στηρίζονται τὰ περιοριστικὰ τοῦ ἐμπορίου μέτρα διὰ τῶν νόμων περὶ νοθείας, διατιμήσεως κλπ. Τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ καὶ ἡ ἡμετέρα χώρα θεσπίσασα καὶ μέτρα περὶ νοθείας καὶ γενικῶς μέτρα ἀμύνης, ἡ περαιτέρω ρύθμισις τῶν ὁποίων συντελεῖται διὰ τῶν ὑποβαλλομένων νομοσχεδίων, ἡ ὁποία θέλει ὁλοκληρωθῇ ὅταν ὑποβληθῇ τὸ δεύτερον τμῆμα τῶν ἀγορανομικῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως. Ἔρια εἶναι, συνεχίζει, τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην ἀπὸ ἀγορανομικῆς ἀπόψεως ἀπασχολοῦν τὴν Κυβέρνησιν τὸ τῶν διατιμήσεων, τὸ τῆς νοθείας τῶν τροφίμων καὶ τὸ τῆς βελτιώσεως τῶν βιωτικῶν ὅρων, τμῆμα τοῦ ὁποίου ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος εἶναι τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου καὶ τῆς ποιότητος αὐτοῦ. Ὡς πρὸς τὰς διατιμήσεις, αὗται ὁρίζονται ἐλευθέρως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων δυνάμεθα εἴτε νὰ τὰς τροποποιήσωμεν εἴτε νὰ τὰς ἄρωμεν. Ἔχων ὑπ' ὄψει τὰς διατιμήσεις ταύτας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ τις ὅτι τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα προὐκάλεσαν ταύτας οὐσιωδῶς μετεβλήθησαν. Ἡ ὑπηρεσία ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν πρέπει νὰ ἀρθοῦν ὁλοσχερῶς αἱ διατιμήσεις ἢ νὰ ἀρθοῦν δοκιμαστικῶς ἢ καὶ νὰ τροποποιηθοῦν, διότι τὸ ζήτημα εἶναι δυσχερέστατον καὶ

ἔγινε δυσχερέστερον ἰδίως ἀπὸ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Κράτους εἰς ὅλας τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις καὶ ἡ ὁποία, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἔλαβεν ἔκτασιν πολὺ μεγάλην καὶ ἐδημιούργησε κατάστασιν τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι εὐχερὲς νὰ ἄρῃ κανείς. Ἓν πάσῃ περιπτώσει μίαν ὑπόσχεσιν δύναμαι νὰ σᾶς δώσω, ὅτι προτεχῶς θὰ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ προΐω εἰς τοιαύτην δήλωσιν συγκεκριμένως, διότι τὸ ζήτημα μελετᾶται καὶ μελετᾶται μάλιστα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν ἀποτόμους αὐξήσεις. Ὀφείλω μάλιστα νὰ προσθέσω ὅτι τὴν ἄρσιν τῶν διατιμήσεων πρέπει νὰ ἐπακολουθήσουν καὶ μέτρα νομοθετικά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπέφερον ἐπαρκῆ στενωτέραν τῶν παραγωγῶν μὲ τὴν καταναλώσιν διὰ νὰ ἐκμηδενισθοῦν τὰ ἐνδιάμεσα πρόσωπα καὶ ἀπομείνῃ μεῖζον κέρδος ὑπὲρ τῆς καταναλώσεως. Ὡς πρὸς τὴν νοθείαν εἶναι προφανές, λέγει, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ ἔχωμεν ἐστραμμένην τὴν προσοχήν μας κατὰ τῶν ἐκ ταύτης κινδύνων.

Μὲ τὴν ἄρσιν τῶν διατιμήσεων ἐλπίζω ὅτι ὁ ἐκ τῆς νοθείας κίνδυνος θὰ περιορισθῇ οὐσιωδῶς, ἀλλὰ δεδομένου ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ γενικὴ ἄρσις τῶν διατιμήσεων καὶ ὅτι πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ ἡ βουλιμία τῶν διαρρόων κερδοσκόπων εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ λάβωμεν μέτρα καὶ μάλιστα δρακόντεια κατὰ πάσης νοθείας καὶ μάλιστα τῆς νοθείας τοῦ γάλακτος, ἡ ὁποία καὶ ἐπικίνδυνος εἶναι καὶ εὐχερής. Ἐὰν ἰδῆτε, λέγει, τοὺς πίνακας τῶν καταδικασθέντων κατὰ τοὺς μῆνας τῆς ἐπιδημίας, τοὺς πίνακας τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν καὶ ὑπολογίσητε καὶ τοὺς διαφυγόντας τὴν καταδίωξιν, τότε θὰ ἰδῆτε ὅτι δυστυχῶς ἀσκεῖται καὶ παρ' ἡμῖν παρὰ τῶν ἀναγκαίων τούτων συντελεστῶν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μία ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας ἀνυπόπτων θυμάτων, ἀπέναντι τῆς ὁποίας θὰ ὑπέπιπτεν εἰς βαρύτατον παράπτωμα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐὰν δὲν ἐλάμβανε μέτρα δραστικὰ ἐναντίον κακοῦ, ὅπερ ἀπειλεῖ τὴν βάσιν τῆς κοινωνίας. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπάρχουν διατάξεις ἐν τῷ σχετικῷ νομοσχεδίῳ, λαμβάνονται μέτρα προληπτικά, μέτρα καθορισμοῦ τῶν εὐθυνῶν καὶ ποιναὶ διατάξεις βαρεῖαι διότι ἔχει ὑποχρέωσιν τὸ Κράτος νὰ ἀμυνθῇ κατὰ καταστάσεως ἀληθῶς ἀφορήτου. Ἐκ παραλλήλου ἐπίσης λαμβάνομεν πρόνοιαν νὰ προλαμβάνεται κάθε κίνδυνος ἐξ ἐνδεχομένων ὑπερβασιῶν ἢ ἐξ ἐσφαλμένων ἀντιλήψεων ἢ ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου, ἱδρυομένης Ἐπιτροπῆς ἐκ Καθηγητῶν διὰ νὰ ἐξετάζῃ ἐὰν ὑπάρχει περίπτωσις ἀναθεωρήσεως τῶν καθ' ἕκαστον ὁρίων τῆς φυσιολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς συνθέσεως τοῦ γάλακτος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου, περὶ τούτου ἀσχολοῦνται δύο ἐκ τῶν νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ὑποβάλλω. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπησχόλησε δικαίως πάσας τὰς μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεις. Ἡ ἀνάμιξις τοῦ Κράτους κυρίως ἀναφαίνεται κατὰ τὴν πολεμικὴν καὶ μεταπολεμικὴν περίοδον, εἶναι δὲ συνέπεια καὶ ἄλλων αἰτίων ἀλλὰ κυρίως εἶναι συνέπεια τῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς μεταφορᾶς τοῦ σίτου. Ἡ πλησιεστέρα πρὸς ἡμᾶς Ρωσσικὴ ἀγορὰ ἔκλεισε μεταπολεμικῶς καὶ μᾶς ὑπεχρέωσε νὰ στραφῶμεν πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν ἀγοράν ὁπόθεν λόγῳ τῶν ἀποστάσεων ἡ μεταφορὰ στοιχίζει περισσότερον, αἱ δὲ τιμαὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγορὰν ὑφίστανται μεγάλας διακυμάνσεις.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ζήτημα τῆς διακυμάνσεως τῶν τιμῶν οὐδεμία Κυβερνητικὴ πρωτοβουλία δύναται νὰ πράξῃ ὅ,τι δήποτε. Ἡ ἀνάμιξις τοῦ Κράτους εἰς τὰ τοῦ σίτου δὲν ὑπῆρξε πάντοτε εὐτυχής. Αἱ συχναὶ μεταβολαὶ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ληφθοῦν μέτρα τυχοδιωκτικὰ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ δημιουργήσουν ἁπλῶς ἐντυπώσεις παρὰ τῷ λαῷ, μέτρα τὰ ὁποῖα ἐπέδρασαν ὀλεθρίως ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ ἀποτελῶσι σοβαρώτατον ἐμπόδιον εἰς τὴν λῆψιν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει πρὸς ὁριστικὸν διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος. Ἓν ἐκ τῶν ἀστόχων τούτων μέτρων ἦτο καὶ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀνάληψις τῆς προμηθείας τοῦ σίτου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῇ, ν' ἀνατεθῇ δὲ ἡ προμήθεια εἰς τοὺς ἀλευρεμπόρους, ἐν ἀποτυχίᾳ δέ, καὶ μόνον τότε, ἐπιφυλάσσεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποδείξῃ ἄλλο σύστημα. Ὅλαι αἱ τάξεις αἱ συντρέχουσαι πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἄρτου εἶναι ἀνάγκη νὰ κατανοήσουν ὅτι ὀφείλουν νὰ περιορίσουν τὰ κέρδη αὐτῶν εἰς τὸ τελευταῖον ὅριον χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Ἐν τοσούτῳ σοβαρῷ ζητήματι, οἷον εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου τοῦ λαοῦ, ὀφείλουν τὰ συμφέροντα τῶν ὀλίγων νὰ ὑποχωρήσουν εἰς τὰ συμφέροντα τῶν πολλῶν. Ἡ Κυβέρνησις προὐκάλεσε εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων αὐτῆς συνιστᾷ εἰδικὰς ἀποθήκας «ΣΙΛΟ» εἰς τὰς ὁποίας θὰ τοποθετῆται ὁ σῖτος. Ἐκ τῆς εἰς τὰ «σιλὸ» τοποθετήσεως τοῦ σίτου θέλει ἐπέλθει σοβαρωτάτη οἰκονομία καὶ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ναύλου, διότι τὰ πλοῖα ἔχουσιν ἀνάγκην πολὺ μικροτέρου χρονικοῦ διαστήματος διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ σίτου οὕτως ὥστε νὰ λείψουν καὶ αἱ λεγόμεναι σταλίαι. Πλὴν τούτων ἡ Κυβέρνησις προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ λιμενικοῦ φόρου. Διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἐπίσης ἐφαρμόζεται θετικὴ πολιτικὴ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς μεγάλης ἀρτοποιΐας, ἡ ὁποία λόγῳ τῶν μικροτέρων ἐξόδων δύναται νὰ παρασκευάζῃ τὸν ἄρτον εἰς μικροτέρας τιμάς. Ἡ Κυβέρνησις θὰ παρακολουθήσῃ ὁλόκληρον τὴν κίνησιν τοῦ σίτου ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ μέχρι τῆς πωλήσεως τοῦ ἄρτου διὰ νὰ ἴδῃ ἀκόμη πόσα καὶ ποῦ δύναται νὰ ἐξοικονομήσῃ. Ἐν τῇ ὅλῃ ἐργασίᾳ τρία στάδια διακρίνονται. Τὸ στάδιον τῆς κτήσεως τοῦ σίτου, τῆς βιομηχανοποιήσεως καὶ τῆς ἀρτοποιΐας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ τρίτον στάδιον ἡ Κυβέρνησις στηρίζεται εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἵνα ἐκ ταύτης προέλθῃ ἡ ὑποστήριξις. Οἱ ἀρτοποιοί, ἐφ' ὅσον ἤθελον συμμορφωθῇ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀπολαμβάνουσιν εἰδικῶν εὐεργετημάτων, ἀτελειῶν κλπ. εὐκολιῶν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως συντηρῶσιν εἴκοσι κατ' ἐλάχιστον κλιβάνους. Λόγῳ τῶν εἰς αὐτοὺς παρεχομένων εὐκολιῶν τὰ ἔξοδα αὐτῶν θὰ εἶναι μικρότερα καὶ ἡ βιομηχανία τῶν ἀντέχει εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπαίτησις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως οἱ ἀρτοποιοὶ οὗτοι παρέχωσι τὸν ἄρτον μίαν καὶ 1 1)2 δραχ. κατ' ὀκᾶν κάτω τῆς διατιμήσεως. Τοιουτοτρόπως αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Πειραιεὺς θὰ ἀποκτήσουν πρώτης τάξεως ἀρτοποιεῖα.

Ταῦτα δὲ πάντα θὰ ἐπιτευχθοῦν ἄνευ οὐδεμιᾶς θυσίας τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ἀτέλειαι ἐπιβάλλονται ἐπὶ φόρων, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ὑπῆρχον ἄνευ τῶν ὑποβαλλομένων μέτρων. Συνεχίζων ἀκολούθως ἀναφέρει τοὺς ὅρους καὶ τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων οἱ ἀρτοποιοὶ ὀφείλουν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ὡς ἐπίσης καὶ ὅτι πρὸς προικοδότησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν ἀνέργων ἐργατῶν ἱδρύεται εἰδικὸν ταμεῖον. Ὡς πρὸς τὰ δύο ἄλλα στάδια τῆς κτήσεως τοῦ σίτου καὶ τῆς βιομηχανοποιήσεως αὐτοῦ ὑπάρχουν, λέγει, πλεῖστα σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἀναμφισβητήτως δύνανται νὰ γίνῃ περικοπὴ καὶ οἰκονομία. Ἀναφέρει δὲ τὰς μεταφοράς, τὰς ἐκφορτώσεις, τὰς ζυγίσεις κλπ. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνουν τὴν τιμὴν τοῦ σίτου. Πάντα ταῦτα θέλουν παρακολουθηθῇ ὥστε τὰ μεσάζοντα κέρδη νὰ περιορισθοῦν ὑπὲρ τῆς καταναλώσεως. Διὰ τῶν μέτρων τούτων τὰ ὁποῖα εἰσηγοῦμαι καὶ διὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα προχθὲς εἰσηγήθη ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν συνάδελφός μου ἐπιτυγχάνεται μείωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου κατὰ 110—112 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ ἀμέσως, ἀλλὰ δὲν σταματᾷ ἐδῶ τὸ ζήτημα. Εἶναι ἐγγὺς ὁ χρόνος καθ' ὃν, λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου τρόπου τῆς ἀρτοποιΐας, θὰ ἔχωμεν νέαν μείωσιν μιᾶς ἀκόμη δραχμῆς, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ὅλη μείωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου θὰ ἀνέλθῃ εἰς 2.50 δραχμάς. Ὑπάρχει βεβαίως ἡ περίπτωσις τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου εἰς τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς. Κατὰ τῆς περιπτώσεως ὅμως ταύτης οὐδὲν μέτρον δύναται ν' ἀντιτάξῃ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία εἶναι ἐν τούτοις ἥσυχος διότι ἄνευ καὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνει ὁ ἀρ-

τος θὰ ἦτο ἀκόμη ἀκριβώτερος. Ταῦτα εἶναι τὰ μέτρα τὰ Κυβερνητικά, ἀλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐκ τῆς ἐνισχύσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς σιταρκείας θέλει λυθῇ βασικῶς καὶ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα καὶ διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠμέλησε καὶ πρὸς ταῦτα νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν αὐτῆς, διότι ἐκ τούτων κυριώτατα ἐξαρτᾶται ἡ λύσις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος. Εἶναι ἀνάγκη οἱ πάντες πρὸς ταῦτα νὰ στρέψωσι τὴν προσοχήν των. Οἱ διδάσκαλοι εἰς τὰ σχολεῖα, οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, τοῦτο τὸ μέλημα πρέπει νὰ ἔχωσι, νὰ τονίσουν πόσον μέγα εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς σιταρκείας τῆς χώρας. Οὕτως ἐργαζομένη ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ τὰς χεῖρας πάντων, διότι πάντες πρέπει νὰ πεισθῶμεν ὅτι πρέπει νὰ ὁπλισθῶσι πᾶσαι αἱ ἀγροτικαὶ χεῖρες μὲ τὸ ἄροτρον καὶ μὲ τὴν σκαπάνην, διότι εἰς τὰς εὐρώστους χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἀνήκει σήμερον τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας. Δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπιδιώξῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀξίωσιν τοῦ λαοῦ νὰ φάγῃ τὸ ψωμί του ὅσον τὸ δυνατὸν εὐθηνότερον. Ταύτην τὴν πολιτικὴν θὰ ὑποστηρίξῃ ἡ Κυβέρνησις ἀδιαφοροῦσα ἂν θὰ συναντήσῃ ἐμπόδια. Δὲν θὰ διστάσῃ ἂν ὄπισθεν αὐτῆς ἀντίκειται μία δρὰξ ἀνθρώπων, ἡ ὁποία ἔχει ἀντίθετα συμφέροντα. Τὰ συμφέροντα τῶν ὀλίγων ὀφείλουν νὰ ὑποχωρήσουν πρὸ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ πρὸς τοῦτο θὰ πράξῃ ὅ,τι εἶναι δυνατόν. Τοῦτο δὲ δὲν εἶναι μικρόν. Τοῦτο σᾶς τὸ ὑπόσχεται ἡ Κυβέρνησις.

Ἐπαναλαμβάνομένης εἶτα τῆς ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων συζητήσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ, ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τῶν κ.κ. Π. Καρασεβδᾶ καὶ Α. Παπαθανάση γενικεύεται.

Ὁ κ. **Π. Χριστούλας** τονίζει πόσον ἐπιβεβλημένη εἶναι ἡ ἀνάγκη, ὅπως ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου—Καρδίτσης ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ δι' Ἀμφιλοχίας, ἐκφράζει δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας τοῦτο θὰ πραγματοποιηθῇ.

Ὁ κ. **Ν. Κουπαροῦσος** λέγει ὅτι παρ' ὅλας τὰς ἐπαναλημμένας γενομένας δηλώσεις ὁ λαὸς τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ματαίως ἀναμένει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων—Θεσ)νίκης δι' Ἀναξελίτσης. Ἡ ὁδὸς αὕτη θὰ δώσῃ τὴν συγκοινωνίαν εἰς τρεῖς τοὐλάχιστον ἐπαρχίας, εἶναι δὲ ὑψίστης σημασίας διότι συνδέει τὸν Ἀχελῶνα μὲ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θεσ)νίκην.

Ὁ κ. **Ι. Καλογερᾶς** τονίζει ὅτι αἱ δύο ὁδοὶ αἱ ὁποῖαι ἀπαραιτήτως ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν εἶναι ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου—Καρδίτσης καὶ ἡ ὁδὸς Ἰωαννίνων—Δυτικῆς Μακεδονίας, συνιστᾷ δὲ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ περιλάβῃ τὰς ὁδοὺς ταύτας αἵτινες προφύρισται νὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ ἐθνικῶς τὸ Κράτος.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** τονίζει ὡσαύτως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπικοινωνία μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ προσπαθείᾳ μας δὲ πρὸς καθίδρυσιν τῆς συγκοινωνίας ταύτης ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέψωμεν πῶς μία ὁριουμένη γραμμὴ θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας καὶ μεγαλειτέρας περιφερείας. Αἱ γραμμαὶ τῶν ὁποίων τὴν κατασκευὴν ἐζήτησαν οἱ προλαλήσαντες συνάδελφοι δυνατὸν νὰ ἐξυπηρετοῦν τὰ Ἰωάννινα, δὲν συνδέουν ὅμως τὴν Ἀνατολικὴν μὲ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ὅπως ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου—Καρπενησίου—Καρδίτσης τῆς ὁποίας τὴν κατασκευὴν συνιστᾷ.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** λέγει ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας δὲν ἐτηρήθη ὡρισμένον μέτρον ἀλλὰ πάντοτε ἐλήφθησαν σπασμωδικὰ μέτρα, ἄλλοτε ὑπὲρ τῆς μιᾶς καὶ ἄλλοτε ὑπὲρ τῆς ἄλλης περιφερείας, οὐχὶ ἀναλόγως τῶν γενικωτέρων ἀναγκῶν ἀλλ' ἀναλόγως τῶν συμπαθειῶν καὶ προτιμήσεων τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων. Ἀπορῶν πῶς μεταξὺ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα πρὸ μικροῦ ἀνέπτυξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, δὲν εἶναι καὶ τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα συγκοινωνίας ἐν Θεσσαλίᾳ τὰ ὁποῖα θὰ καθίστων τὰς μεταφορὰς εὐκολωτέρας, συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέραν σύναψιν τοῦ δανείου τῶν ἓξ ἑκατομμυρίων λιρῶν πρὸς ἔναρξιν τῶν ἔργων τῆς ὁδοποιΐας τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ὁ λαός. Τονίζει ὅτι οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου—Τρικκάλων εἶναι ἡ σοβαρωτέρα καὶ ταύτης ἡ ἐκτέλεσις ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ. Ἡ ὁδὸς Ἀμβρακικοῦ—Μαλλιακοῦ, λέγει, εἶναι ὁδὸς ἐπαρχιακή, ἡ ὁποία δύναται νὰ κατασκευασθῇ ἐκ τῶν πόρων τοῦ ταμείου ἐπαρχιακῆς ὁδοποιΐας.

Ὁ κ. **Φ. Μανουηλίδης** λέγει ὅτι καὶ τοῦ νομοῦ Ἔβρου ἡ οἰκονομικὴ καὶ συγκοινωνιακὴ κατάστασις δὲν εἶναι ἀμέμπτος καὶ λέγω τοῦτο διότι πολλοὶ κ. συνάδελφοι ὡμίλησαν περὶ προτάξεως μερικῶν ὁδῶν. Ἡ κατάστασις τῆς συγκοινωνίας τῆς Δυτικῆς Θράκης πρέπει νὰ προκαλέσῃ συντονωτάτην τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὅπως ἴδῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν εὐχὴν ἡ ὁποία ἐξεφράσθη κατὰ τὸ τελευταῖον συνέδριον ἐν Θράκῃ περὶ κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ὀρεστιάδος—Ἀλεξανδρουπόλεως, ἡ δὲ ἔναρξις αὐτῆς νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως, ἵνα δοθῇ καὶ ἐργασία εἰς τοὺς κατοίκους οἵτινες ἐξαιρετικῶς ἔφετος πένονται. Εἰδικῶς ὑπὲρ τῆς τοιαύτης προτιμήσεως ἐκτὸς τῶν λόγων ἐμπορίου, συγκοινωνίας παραμεθορίου μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας, λιγστειῶν κ.λ.π. ὑφίστανται καὶ σοβαρώτατος πάντων ὁ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων, οἵτινες κυριολεκτικῶς λυμαίνονται καὶ καταπυραννοῦσι τὴν ἀτυχῆ ταύτην περιοχὴν τῆς Δυτικῆς Θράκης.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι ὁ περὶ ὁδοποιΐας νόμος καθώρισε τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς κατὰ τρόπον αὐθαίρετον, διότι ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ ἐνδιαφέρουσαι τὴν ὁλότητα καὶ τοιαῦται εἶναι 1) αἱ στρεφόμεναι εἰς τὴν ἄμυναν τῆς χώρας 2) αἱ πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ 3) αἱ ἄλλαι. Καὶ ὡς πρὸς τὰς πρώτας μὲν δὲν δύναται νὰ γίνῃ οὐδεὶς λόγος. Ὡς πρὸς τὰς δευτέρας λέγει, ὅτι εὐκταῖον εἶναι μὲν νὰ σχηματίζωμεν ὁδοὺς διὰ νὰ μεταβαίνωμεν εἰς τὰς διαφόρους πρωτευούσας τῶν νομῶν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην. Τὸ πρωτεῦον εἶναι αἱ ὁδοὶ νὰ ἐξυπηρετῶσι τὰ πλουτοπαραγωγικὰ μέρη. Καὶ δὲν ψθονῶ τοὺς κατοίκους τῆς Πελοποννήσου, οἵτινες ἔχουν τριπλῆν τὴν ὁδὸν τῆς συγκοινωνίας, διὰ Θηλάσσης, διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ διὰ τῆς προσθήκης ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, οὔτε τοὺς κατοίκους τῶν ἀντιπέραν ἀκτῶν, ἀλλ' ἐρωτῶ τί ἐξυπηρετοῦσιν αἱ ὁδοὶ αὗται ἀφοῦ ὑπῆρχον ἄλλαι δι' ὧν μετέφερον οἱ κάτοικοι τὰ προϊόντά των καὶ διατί δὲν λαμβάνεται μέριμνα περὶ τῶν τόπων ἐκείνων ἔνθα ὑπάρχει μεγάλη παραγωγὴ ἥτις καταστρέφεται λόγῳ ἐλλείψεως τῆς συγκοινωνίας; Δι' αὐτὰ τὰ μέρη πρέπει νὰ λιχθῇ πρόνοια. Καὶ τὰ μέρη ταῦτα εἶναι ὅλα τὰ ἀπὸ τοῦ Σόροβιτς μέχρι τῆς Ναυπάκτου. Τὰ μέρη ταῦτα ἔχουσι γαίας πολυτίμους ἀλλ' ἀνεκμεταλλεύτους, δάση παρθένα, ὕδατα ἐκμεταλλεύσιμα κ.λ.π. καὶ τὰ μέρη ταῦτα εἶναι terra incognita ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας. Θὰ ἔπρεπε νὰ μείνῃ ὡς τελευταῖα μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως ἡ σύνδεσις τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλως τε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνωνται ὁδοὶ εἰς μέρη τὰ ὁποῖα δὲν ἀποδίδουν τίποτε. Εἶναι ἔργον στοιχειώδους δικαιοσύνης αἱ δαπάναι νὰ εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς εἰσφορὰς ἑκάστου μέρους. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὁδὸν Ἀγρινίου-Καρδίτσης προσχωρεῖ μὲν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ συνδεθῇ ὁ Ἀμβρακικὸς μὲ τὸν Μαλιακὸν ἀλλὰ ἐξ ἴσου ἀνάγκη εἶναι νὰ κατασκευασθῇ καὶ ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὸ Ἀγρίνιον μὲ τὴν Καρδίτσαν, διότι ἀμφότεραι θὰ δώσωσι πολύτιμον συνδρομὴν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Παρὰ τὰς ὁδοὺς αὐτὰς εἶναι ἀπαραίτητοι αἱ ὁδοὶ πρὸς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ἐὰν ἠγόρευσα, λέγει καταλήγων, ἠγόρευσα διὰ νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ὑπόδειξιν τῆς σειρᾶς τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** λέγει ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ τμῆμα τῆς Ἑλλάδος συγκεντροῦν ὅλας τὰς προϋποθέσεις ὅτι πρέπει νὰ διέλθῃ ἐξ αὐτοῦ ὁδός, εἶναι τὸ τμῆμα τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης πρὸς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ἔχει, λέγει, ὑψικαρήνους

ὄρους, αἵτινες θὰ ἀποτελέσουν ἐθνικὸν πλοῦτον. Ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι καὶ τὰ σίδηρα ἄτινα εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν των δι' ὑποζυγίου. Πρέπει συνεπῶς ἐκ τῶν πρώτων νὰ κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς Ἰωαννίνων—Κονίτσης—Ἀναξελίτσης.

Ὁ κ. **Γ. Γεργιάννης** λέγει ὅτι ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας Μακεδονίας—Ἠπείρου εἶναι σπουδαιοτάτη καὶ πρέπει ἐκ τῶν πρώτων νὰ κατασκευασθοῦν αἱ ὁδοὶ αἱ συνδέουσαι τὰς δύο ταύτας ἐπαρχίας.

Ὁ κ. **Κ. Κουρτίδης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ λιχθῇ πρόνοια περὶ τῆς συγκοινωνιακῆς καταστάσεως τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ εἰδικῶς περὶ τῆς ὁδοῦ Ὀρεστιάδος—Ἀλεξανδρουπόλεως διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν μόνην συγκοινωνίαν τοῦ νομοῦ Ἔβρου πρὸς τὰ σύνορα. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἔχουσα μῆκος 150 χιλιομέτρων ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην συντηρήσεως διότι τὰ καταλιομέτρων ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην συντηρήσεως διότι τὰ καταλύοντα ὕδατα τῶν χειμάρρων καὶ ἡ ἀφθονωτάτη χιὼν καλύζοντα ὕδατα τῶν χειμάρρων καὶ ἡ ἀφθονωτάτη χιὼν καθιστᾷ τὴν συγκοινωνίαν δυσκολωτάτην. Εἶναι, συνεπῶς, ἀπαραίτητος ἡ ἀνάγκη τῆς συντηρήσεως τῆς ἐθνικῆς ταύτης ὁδοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Παπαστρατῆς** λέγει ὅτι αἱ ἐθνικοὶ ὁδοὶ εἶναι ὅλαι αἱ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Ἑλλάδος αἱ πλουτίζουσαι τὴν συγκοινωνίαν καὶ διευκολύνουσαι τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν αἵτινες στεροῦνται τοιούτων ὁδῶν εἶναι πρὸ παντὸς καὶ ἡ ἐπαρχία Καρυστίας, στερουμένη τελείως συγκοινωνίας. Φρονῶ, ὅτι ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Θ. Δύρας** λέγει ὅτι ἡ ἐπαρχία Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς συνδέεται διὰ μιᾶς μόνης ὁδοῦ, τῆς ὁδοῦ Μονεμβασίας—Σπάρτης—Μολάων—Τριπόλεως καὶ ἐνῷ ὅλαι αἱ ἀρτηρίαι τῶν ἐπαρχιῶν συμπεριελήφθησαν εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁδούς, ἡ ὁδὸς αὕτη δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὴν σύμβασιν. Ἐφ' ᾧ παρακαλεῖ τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ταύτην. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἐπαρχίας εὐφορωτάτης καὶ προσοδφόρου, ἥτις προσφέρει ἀρκετὰ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Παρακαλῶ συγχρόνως, λέγει, νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἡ ὁδὸς Καλυβίων-Πλύτρας ἥτις εἶναι μόνον τεσσάρων χιλιομέτρων. Συνεχίζων, ἐμίλει καὶ περὶ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Μολάων Νεαπόλεως ἥτις θὰ συνδέσῃ πολλὰς κοινότητας στερουμένας συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Γ. Βασιλειάδης** λέγει ὅτι ἡ ἀδικία ἥτις ἐγένετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λοκρίδος ἀπὸ τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐπανορθωθῇ καὶ ὅτι ἡ Λοκρὶς δὲν θέλει ἐξακολουθήσει νὰ ἀδικῆται καὶ σήμερον ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὸν νόμον περὶ ὁδοποιΐας ἐγένετο μία μεγάλη παράλειψις ὅσον ἀφορᾷ τὰς κοινοτικὰς ὁδούς, αἵτινες κατασκευάζονται ὑπὸ τῶν κοινοτήτων. Δι' αὐτὰς τὸ Κράτος ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ κατασκευάζῃ τὰ τεχνικὰ ἔργα. Ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις διὰ νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχεν ὑποβάλει σχέδιον νόμου δι' οὗ ἐπλούτιζε τὸ εἰδικὸν ταμεῖον τῆς κατασκευῆς τεχνικῶν ἔργων διὰ τὰς ὁδοὺς τῶν κοινοτήτων διὰ 10 ἑκατομμυρίων. Καταλήγων, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψει τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τῶν κοινοτικῶν ὁδῶν.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομᾶνος** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τὸ πρόγραμμα τῆς ὁδοποιΐας ἐδημοσιεύθη καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἤρξατο. Γίνεται ἐν τμῆμα ἐν Θράκῃ, ἕτερον ἐν Μακεδονίᾳ, ἄλλο συνδέει Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν, ἕτερον διέρχεται ἐγκαρσίως τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἕτερον ἐν Πελοποννήσῳ. Τοῦτο συνέβη διότι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ Κράτος ἐκ τῆς προκαταβολῆς κατενεμήθη ἀναλόγως. Ἐλήφθη δὲ ἡ ἀπόφασις νὰ ἐκτελεσθοῦν αἱ ὁδοὶ ἐκεῖναι, αἵτινες θὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ τὴν παραγωγὴν ἀλλὰ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Τοιαύτη ὁδὸς εἶναι ἡ συνδέουσα Ξάνθην, Καβάλλαν καὶ Θεσσαλονίκην, ἥτις εἶναι καὶ πλουτοπαραγωγὸς διότι δι' αὐτῆς ὅλα τὰ καπνὰ θὰ κατέρχωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ Καβάλλαν, ἀλλὰ θὰ ἐξυπηρετῇ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας διότι εἶναι πολὺ πλησίον ὁ σιδηρόδρομος τῶν συνόρων. Ἕτερον τμῆμα εἶναι τὸ τῆς Ἀαρίσης-Φαρσάλων. Ὡς πρὸς τὴν Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν συνεστήθη ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ κατασκευασθῇ ὁδὸς ἀπὸ Ἡγουμενίτσης διὰ Ἰωαννίνων πρὸς Καλαμπάκαν, Τρίκκαλα καὶ Βόλον, τοιουτοτρόπως δὲ θὰ συνεδέετο τὸ Ἀδριατικὸν μὲ τὸ Αἰγαῖον. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἴσως νὰ μὴ εἶναι παρὰ πολὺ προσοδοφόρος ἀλλὰ θὰ κατασκευασθῇ ὄχι μόνον διὰ τὸν λόγον ἀσφαλείας, λιγστείας κλπ. ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ὅταν ἀναπτυχθῇ ἡ συγκοινωνία θὰ ἀναπτυχθῇ γενικῶς καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν. Ἕτερον τμῆμα εἶναι τὸ τμῆμα Ἀθηνῶν-Μεσολογγίου. Δι' αὐτοῦ ἑνοῦται ὁ Σαρωνικὸς μὲ τὴν ἔξοδον τοῦ Κορινθιακοῦ. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἔχει σπουδαίαν σημασίαν καὶ διὰ στρατιωτικοὺς λόγους. Ἀλλὰ ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων εἶναι ὅτι μικρὰ τμήματα αὐτῶν εἶναι ἀνεκτέλεστα, ἄρα αἱ ὁδοὶ αὗται ἀπαιτοῦσι μικρὰς δαπάνας. Ἄλλη ὁδὸς εἰς τὴν Πελοπόννησον εἶναι ἡ ἑνοῦσα τὸν Πύργον μὲ τὸ Ἄργος. Συνεχίζων λέγει, ὅτι μὲ τὰς 400 χιλιάδας λιρᾶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν περισσότερα πράγματα.

Ἡ περὶ ἧς ἡ ἐπερώτησις ὁδὸς Ἀγρινίου—Καρδίτσης θὰ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων αἵτινες θὰ κατασκευασθοῦν μετὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, διότι ἐὰν ἠθέλομεν μὲ τὰς 400,000 λιρῶν νὰ κατασκευάσωμεν τὴν ὁδὸν ταύτην ἠθέλομεν ἐξοδεύσει ὅλα τὰ χρήματα καὶ θὰ εὑρισκόμεθα σήμερον ἀπέναντι πολὺ περισσοτέρων παραπόνων. Ἐλπίζω ὅτι τὸ δάνειον θὰ γίνῃ ταχέως, δὲν θὰ εἶναι δὲ τότε ἀνάγκη νὰ τελειώσωσι προηγουμένως ὅλαι αἱ ἀναφερθεῖσαι ὁδοί, ἀλλὰ θὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως καὶ τὴν δευτέραν κατανομήν, μάλιστα δὲ ὅπου ὑπάρχουν ὕδῳ μελέται.

Π. Φλῶρος. Νὰ διαταχθῇ, κ. Ὑπουργέ, ἡ μελέτη τῆς ὁδοῦ Κονίτσης-Ἰωαννίνων-Ἀναξελίτσης.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μάλιστα. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου Καρδίτσης δι' Ἀμφιλοχίας καὶ ἂν δὲν ἦτο καθωρισμένη διὰ τοῦ νόμου θὰ ἐπρόσεχον πολὺ εἰς τὴν τροποποίησιν ταύτην, διότι θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ διέλθῃ διὰ τῆς κορυφῆς τῆς Πίνδου.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς** λέγει ὅτι ἡ ὁδὸς Ἀγρινίου πρὸς Καρδίτσαν συμπίπτει πρὸς τὴν ὁδὸν Ἀμβρακικοῦ-Καρδίτσης κατὰ 99 οἰο. Δὲν πρόκειται, τονίζει, νὰ γίνῃ εἰδικὴ διάβασις διὰ τῆς Πίνδου, ἀλλὰ θὰ γίνῃ διακλάδωσις πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν διὰ νὰ συνδεθοῦν ὅλα τὰ ὑπόλοιπα διαμερίσματα. Ὁ κ. πρώην Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας μᾶς ἔλεγεν ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ ἐπαρχιακὸν ταμεῖον ὁδοποιΐας, ἐν τούτοις ὅμως δύο ἑκατοντάδας δρόμων τὰς ἔρριψεν εἰς τὴν ἐθνικὴν ὁδοποιΐαν. Συνετελέσθη οὕτω καθαρὰ ρουσφετολογία τὴν ὁποίαν δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας. Ὁ Ἀμβρακικός, ἐπιλέγει, εἶναι ὁ δυτικὸς λιμὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Μαλιακὸς εἶναι ὁ ἀνατολικὸς λιμὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει οὗτοι νὰ συνδεθοῦν καὶ πρὸς τοῦτο ὑπέβαλα σχετικὴν πρότασιν νόμου.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Παρακαλῶ νὰ σημειώσητε ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν γραμμὴν ἣν προτείνετε.

Μετ' ὀλίγα, ὥρα 8.20', συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥρα 4,30'.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βαραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

τῆς 6 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ Πρόεδρος τῶν Προσφυγικῶν Συνοικισμῶν Πειραιῶς καὶ ἄλλων τοιούτων διαμαρτύρεται διὰ τὴν περικοπὴν τῶν τόκων τῶν ὁμολογιῶν τῆς τελευταίας σειρᾶς.

Ὁ γεωργικὸς καὶ κτηνοτροφικὸς κόσμος Δαδίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ἱδρύσεως τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Τζουμαγιωτῶν Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ στεγάσεως τοῦ Συνοικισμοῦ.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Προδρόμου Βερροίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐγκατάστασιν 80 οἰκογενειῶν Κιρκασίων εἰς τὸ ἀγρόκτημά των.

Οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι Νεαπόλεως Κρήτης, Πατρῶν καὶ Καβάλλας παρακαλοῦν νὰ μὴ τροποποιηθῇ τὸ προηγούμενον Διάταγμα περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ προσφυγικὸς κόσμος Ροδόπης διαμαρτύρεται διὰ τὸν περιορισμὸν τῶν Γερουσιαστικῶν ἑδρῶν εἰς τὸν Νομὸν Ροδόπης.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Νέας Ἀγχιάλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν εἰσπραξιν τῆς δεκάτης καὶ ζητεῖ τὴν κατάργησιν αὐτῆς λόγῳ ἀφορίας.

Οἱ κάτοικοι Ἁλαιφύτου Ἐδέσσης καταγγέλλουν τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Δροσεροῦ, διότι εἰσπράττει χρήματα ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς τῆς Κοινότητος ἀχρεωστήτως.

Τὸ Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης εὐχαριστεῖ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Ἡ Γεωργικὴ Ἕνωσις παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ ἡ καθορισθεῖσα κατὰ στρέμμα τιμὴ ἀποζημιώσεως αὐτῶν.

Οἱ ἔφεδροι φοιτηταὶ κλάσεως 1926 Α' καὶ Β' σειρᾶς παρακαλοῦν ὅπως τύχουν καὶ αὐτοὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων τῶν ἐτῶν καθ' ἃ ὑπηρέτουν ἐν τῷ στρατῷ.

Ὁ λαὸς τῶν ἐπαρχιῶν Τρικκάλων καὶ Καλαμπάκας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον ἐγκατάλειψιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας.

Οἱ Βουλευταὶ Ἠλείας κ. κ. **Τ. Ἀναστασίου** καὶ **Η. Τσεριώνης** καταθέτουν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Δίβρης ζητούντων ἀναστολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν φόρων λόγῳ τῆς οἰκτρᾶς οἰκονομικῆς των καταστάσεως.

Ἐπιτροπὴ μικροϊδιοκτητῶν Ἀμφίσσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν κτημάτων των παρ' ὁμάδος οἰκοπεδοφάγων καὶ ζητεῖ προστασίαν τῶν ἰδιοκτησιῶν των.

Ὁ σταφιδοαγροτικὸς κόσμος Μεσοποταμιᾶς παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπαναφέρῃ τὴν ἀγροτικὴν νόμον καὶ διατάξῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Παμίσου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Λούλης** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς Ἑνώσεως τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ἰωαννίνων δι' οὗ παρακαλεῖ αὕτη ὅπως ἐγκριθῇ παράτασις τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν δανείων ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ σήμερον διὰ τὰ καταστάντα ληξιπρόθεσμα.

Οἱ ἐν ἀποστρατείᾳ διατελοῦντες Κρῆτες ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς παρακαλοῦν ὅπως συγκροτηθῇ νέον Συμβούλιον ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καταλληλότητος τῶν διὰ διαφόρους λόγους ἀπομακρυνθέντων ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1926 καὶ ἐντεῦθεν ἀξιωματικῶν.

Τὸ Σωματεῖον ἀρτεργατῶν Πειραιῶς «Ἀκρόπολις» ζητεῖ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς των καταστάσεως διὰ μείου ἀσφαλίσεως τῶν ἀρτεργατῶν.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** καὶ **Ν. Γαρδικιώτης** καὶ ὁ Σύλλογος ὁ ἀγροτικὸς Τρικκάλων καταθέτουν τηλεγράφημα τοῦ ἐν Βόλῳ Συλλόγου ἐμπόρων ἐγχωρίων προϊόντων, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν μαυρομμάτικων φασολίων.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας ὑποβάλλει τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ ζητεῖ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Ὁ καπνεργατικὸς κόσμος Ἡρακλείου ζητεῖ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν καπνεργατῶν.

Κατάδικοι κρατούμενοι εἰς τὰς ἐν Αἰγίνῃ φυλακὰς καὶ κατάδικοι Πατρῶν παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ καὶ δι' αὐτοὺς μέριμνα διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποινῆς των.

Ἡ Πανελλήνιος Ὁμοσπονδία ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ ὑποβάλλει τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις ὑπὸ τῆς συνδιασκέψεως τῶν κυριωτέρων ἀρτεργατικῶν Σωματείων.

Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνοικισμοῦ Νέα Πέλλης Γεννιτσῶν διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ γραφείου Ἐποικισμοῦ μὴ αὐξάνοντος τὸν γεωργικὸν κλῆρον ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν διαθεσίμων γαιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων Κιλινδίρ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Ἐποικισμὸν νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίας εἰς τοὺς ἀπὸ τριετίας παραμένοντας ὑπὸ σκηνὰς πρόσφυγας.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει τὴν γνώμην του ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἄρσεως τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ ἱκανοποιητικῆς τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου.

Οἱ Πρόεδροι τοῦ Γεωργικοῦ καὶ Καπνεργατικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ τῶν β'. καὶ γ'. ποιοτήτων καπνοῦ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

Οἱ ἐν Καρδίτσῃ ἐργάται ἀρβυλοποιοὶ παρακαλοῦν ὅπως χορηγηθοῦν καὶ εἰς αὐτοὺς πρὸς κατασκευὴν ἄρβυλα καὶ ἄλλα ἐξαρτήματα τοῦ Στρατοῦ καθ' ὅσον μένουν ἀπὸ πολλοῦ ἄνευ ἐργασίας.

Ὁ μοναχὸς Ἁγιοπαντελεημονίτης Γερόντινος καταγγέλλει τὸν Ρῶσσον Ἡγούμενον τῆς Μονῆς Παντελεήμονος ὡς μὴ συμμορφούμενον πρὸς τὸ Σιγίλλιον τὸ διέπον τὴν Ἱερὰν Σύναξιν καὶ ἀποδιώκοντα τοὺς Ἕλληνας μοναχοὺς πρὸς κοινοβιασμὸν καὶ ζητεῖ τὴν λῆψιν μέτρων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως κατ' αὐτοῦ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἀποστέλλει τὴν κατὰ τοῦ βουλευτοῦ κ. **Δ. Κουτσοπετάλου** δικογραφίαν καὶ ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Α. Καραπάνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ὑπογραφέντος ἐν Γενεύῃ τὴν 21ην Μαρτίου 1928 Συμφώνου περὶ μὴ ἐπιθέσεως καὶ διαιτησίας» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας ὑπογραφέντος ἐν Ρώμῃ τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1928 Συμφώνου φιλίας καὶ εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν διαφορῶν».

Ὁ κ. **Α. Δοξιάδης** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

1) «Περὶ ἱδρύσεως φαρμακείων καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ» καὶ

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2124 τῆς 11 Μαρτίου 1920 περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἐξασκήσεως τοῦ ὀδοντοϊατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν ταῖς Νέαις Χώραις διατάξεων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν κ.λπ. ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας».

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου 1) «περὶ τροποποιήσεως πίνακος τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τυπογραφείου Χωροφυλακῆς».

Οἱ κ. κ. **Θ. Σοφούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ ὁρίου ἡλικίας ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ».

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ Κράτους τῆς βιβλιοθήκης Μαυροκορδάτο,—Μπαλτατζῆ».

Οἱ κ. κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

1) «Περὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ» καὶ

2) «Περὶ ἀγορᾶς ἔργων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν πρὸς πλουτισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Κ. Κοντοδίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 512 περὶ καταπολεμήσεως ἀρουραίων καὶ ἀκρίδων».

Ἡ ἐπὶ τῆς **Γεωργίας Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων : 1) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 512 περὶ καταπολεμήσεως ἀρουραίων καὶ ἀκρίδων» καὶ 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 8)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν σχολείων Μέσης ἐκπαιδεύσεως».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Κογεβίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 94 τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων».

Ὁ κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1825 περὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῆς ναυτικῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς».

2) «Περὶ προσθήκης παραγράφου Ζ' εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου ΧΝ(Θ)' περὶ ναυτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας».

3) «Περὶ κανονισμοῦ μισθοδοσίας τῶν γυναικῶν νοσοκόμων τοῦ Π. Ναυτικοῦ.»

4) «Περὶ χορηγήσεως πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 7.852.102 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν».

5) «Περὶ προσλήψεως πολιτικῶν ὀδοντιατρῶν εἰς τὸ Π.Ν.»

6) «Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου 1920 Διατάγματος περὶ ἀπαλλοτριώσεως χώρου πρὸς ἀνέγερσιν Πολεμικοῦ Ναυστάθμου».

7) «Περὶ χορηγήσεως πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 158.295.10 εἰς τὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν». καὶ

8) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεως τῶν 2015 καὶ 2938 νόμων περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Διεθνὲς Ὑδρογραφικὸν Συνέδριον.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Ι. Κοκκινάκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ δημοδιδασκάλου Λ. Ἀγγελιδάκη.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας,** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῆς Λέσχης τῶν Φιλελευθέρων Φαρσάλων, λέγει ὅτι δι' αὐτῆς οὗτοι μεταξὺ τῶν ἄλλων παρακαλοῦσιν ὅπως ἱδρυθῇ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐν Φαρσάλοις. Πλεῖστοι ὅσοι λόγοι συντρέχουν εἰς τοῦτο, διότι ἡ περιφέρεια εἶναι μία τῶν πλέον παραγωγικῶν, τὸ δὲ ἐν Λαρίσσῃ ὑποκατάστημα ἀπέχει τῶν Φαρσάλων πολλὰς ὥρας, συγχρόνως δὲ δὲν ἔχει τοῦτο οὐδὲ ἀσφαλεῖς πληροφορίας περὶ τῶν πιστούχων Φαρσάλων. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τούτου.

Ὁ κ. **Α. Πρέκας** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν Αἰγιαλῆς—Ἀμοργοῦ λέγει ὅτι διὰ τὸ θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ αἴτησις αὕτη ἠσχολήθη καὶ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἡ Βουλὴ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Αἰδηψοῦ. Πρόκειται, λέγει, περὶ τῆς βαρυτάτης φορολογίας τοῦ ἐλαίου καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως αὐτῆς.

Εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὴν Ἐπτάνησον ὁ φόρος οὗτος εἰσπράττεται κατὰ τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτοῦ, ἐνῷ εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα εἰσπράττεται ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις κατὰ τὴν ἐκθλιψιν τῶν ἐλαιῶν. Ἐνῷ λοιπὸν εἰς τὰς νήσους ἐφαρμόζεται αὐτὸ τὸ σύστημα, εἰς τὰς Κυκλάδας ὁ φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται δι' ἐνοικιάσεων, ἐνῷ καὶ ἐκεῖ θὰ ἔπρεπε νὰ βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὴν μεταφορὰν καὶ ἐξαγωγήν. Παραπονοῦνται συγχρόνως οὗτοι ὅτι ἡ φορολογία ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν τοῦ ἐλαίου εἶναι μεγάλη, διότι ἡ τιμὴ αὐτοῦ κατῆλθε. Παρακαλεῖ συνεπῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν ταύτην.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Π. Ζωγράφος,** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος Γρεβενῶν περὶ παγιώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, λέγει ὅτι εἰς τὰ Γρεβενὰ ἡ ληστεία παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν πλέον χειροτέραν μορφὴν αὐτῆς. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι ἀπότοκος τῆς καταστάσεως τῶν φυλακῶν, διότι ὅλοι οἱ ἀπὸ τοῦ 1919 καὶ ἐντεῦθεν λησταὶ ἐδραπέτευσαν τῶν φυλακῶν, διεσκορπίσθησαν δὲ οὗτοι εἰς τὴν Ἤπειρον, εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὰ Τρίκκαλα. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ ἐκεῖ ὄργανα τῆς δημοσίας ἀσφαλείας εἶναι πλέον ἢ ἀνεπαρκῆ. Κατὰ τὰ μέσα Ἰουλίου συνέβη ὥστε 6 λησταὶ νὰ ἐμπέσωσιν εἰς τὴν παγίδα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐνεκλείσθησαν εἰς μίαν ἐκεῖ ἐκκλησίαν καὶ ἐνῷ ἐπολιορκοῦντο στενώτατα ὑπὸ τῶν ἀποσπασμάτων κατώρθωσαν ἐν τούτοις νὰ διαφύγουν, ἡ δὲ διαφυγὴ αὕτη ἐνεθάρρυνεν ὅλα τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα. Ὑπάρχουν χωρικοὶ καταδείξαντες τὰ κρησφύγετα τῶν ληστῶν καὶ τὰ ὄργανα τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας ἀπὸ δειλίαν δὲν μετέβησαν ἐκεῖ, διὰ νὰ καλύψουν δὲ τὴν δειλίαν των ἐξετόπισαν ὅλους τοὺς κτηνοτρόφους καὶ αἱ ἐκτοπίσεις αὗται ἐξακολουθοῦν. Ἐπιβάλλεται ὅθεν ὄχι μόνον ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἡ διοργάνωσις τῶν τηλεφωνικῶν συγκοινωνιῶν, συγχρόνως δὲ ἐπιβάλλεται νὰ σταματήσουν αἱ ἐκτοπίσεις καὶ νὰ ἐπαναφερθοῦν οἱ ἐκτοπισθέντες.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδούρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Σελισιανῶν Καρδίτσης.

Ὁ κ. **Α. Καλαντζάκος** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν Συμβολαιογράφων Ρεθύμνης λέγει ὅτι τὰ δικαιώματα τῶν συμβολαιογράφων μέχρι τοῦ 1925 ἦσαν τὰ αὐτὰ μὲ τὰ προπολεμικά. Κατὰ τὸ 1925 διὰ Ν. Δ. ηὐξήθησαν τὰ δικαιώματα ταῦτα, ἀλλὰ συγχρόνως μὲ τὴν αὔξησιν ταύτην ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ οἱ συμβολαιογράφοι, λόγῳ δὲ τῆς πληθώρας αὐτῶν ὁ Πρόεδρος τῶν συμβολαιογράφων διεμαρτυρήθη. Ὁ τότε Ὑπουργὸς ἔλαβε μέτρα σχετικὰ ὑπὲρ τῶν συμβολαιογράφων, ἀλλὰ τὰ μέτρα ταῦτα κατόπιν κατηργήθησαν, καὶ σήμερον οἱ συμβολαιογράφοι εὑρίσκονται εἰς δυσχερῆ θέσιν. Αἱ ἀμοιβαὶ ἑκάστου ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνουν τὰς 4—5 χιλιάδας μηνιαίως, μὲ τὴν κρίσιν δὲ τὴν ὁποίαν

διερχόμεθα αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐμειώθησαν καὶ θὰ ἀναγκασθῶσι νὰ ἐκτραπῶσιν εἰς ἐργασίας αἵτινες θὰ εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὴν ἐμπιστευτικὴν θέσιν αὐτῶν. Παρακαλῶ ὅθεν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θίγει τὰ δικαιώματα αὐτῶν.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δεκτὰ εἰς δευτέραν συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

«*Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν Συμβάσεως περὶ διακανονισμοῦ τῆς μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν πλοίων εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ ὕδατα, ἐχόντων ὧδε:*

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἐν Οὐασιγκτῶνι ὑπογραφεῖσα τῇ 26ῃ Ἀπριλίου 1928 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν Συμβασις περὶ διακανονισμοῦ μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων τῶν καταπλεόντων ἢ διερχομένων διὰ τῶν Ἀμερικανικῶν ὑδάτων, ἧς τὸ κείμενον ἐν Ἀγγλικῷ καὶ Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ εἰς Ἑλληνικὴν μετάφρασιν ἕπεται κατωτέρω.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ διακανονισμοῦ τῆς μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ ὕδατα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπιθυμοῦσαι ν' ἀποφεύγωσι τυχὸν ἀναφυομένας μεταξὺ αὐτῶν δυσκολίας σχετικῶς μὲ τοὺς ἐν ἰσχύι νόμους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τοὺς ἀφορῶντας τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον Σύμβασιν καὶ ὥρισαν ὡς πληρεξουσίους των :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὸν κ. Χαρ. Σιμόπουλον, ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος ἐν Οὐασιγκτῶνι, καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὸν κ. Frank B. Kellogg, Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, οἵτινες, ἀφοῦ ἀνεκοίνωσαν πρὸς ἀλλήλους τὰ σχετικὰ αὐτῶν πληρεξούσια εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνεφώνησαν ὡς ἕπεται :

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη διατηροῦσιν ἑκάτερον σχετικῶς μὲ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐδαφικῆς δικαιοδοσίας των τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, χωρὶς αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως νὰ δύνανται νὰ μεταβάλωσι ταύτας.

Ἄρθρον 2.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας συμφωνεῖ ὅπως ἡ Ἑλλὰς μὴ θέσῃ ἀντιρρήσεις διὰ τὰς ἐπισκέψεις, τὰς ὁποίας ἤθελον κάμει αἱ Ἀρχαὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ἐδαφῶν ἢ τῶν κτήσεων αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν ἰδιωτικῶν πλοίων ἔξω τῶν ὁρίων τῶν χωρικῶν ὑδάτων εὑρισκομένων, ὅπως δι' ἐρωτήσεων ἀπευθυνομένων εἰς τοὺς ἐπιβαίνοντας καὶ διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ναυτιλιακῶν τοῦ πλοίου ἐγγράφων ἐξακριβωθῇ ἐὰν τὸ πλοῖον ἢ οἱ ἐπιβαίνοντες τούτου ἐπιχειροῦσι νὰ εἰσαγάγωσιν ἢ ἔχουσιν εἰσαγάγει οἰνοπνευματώδη ποτὰ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὰ ἐδάφη ἢ τὰς κτήσεις αὐτῶν κατὰ παράβασιν τῶν ἐκεῖ ἰσχυόντων νόμων. Ὅταν δὲ ἐκ τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἐξετάσεων προκύπτωσι δεδικαιολογημέναι ὑπόνοιαι, θὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἐνέργεια ἐρεύνης τοῦ προκαλέσαντος τὰς ὑπονοίας πλοίου.

Ἄρθρον 3.

Ἐὰν ὑπάρχῃ δεδικαιολογημένη αἰτία ὅτι τὸ πλοῖον διέπραξε, διαπράττει ἢ ἐπιχειρεῖ νὰ διαπράξῃ παράβασιν τῶν νόμων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῶν ἐδαφῶν ἢ τῶν κτήσεων αὐτῶν, τῶν ἀπαγορευόντων τὴν εἰσαγωγὴν τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, τὸ πλοῖον τοῦτο δύναται νὰ κατάσχηται καὶ νὰ ὁδηγῆται εἰς λιμένα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ἐδαφῶν ἢ τῶν κτήσεων αὐτῶν, ὅπου θὰ κρίνεται ἡ ὑπόθεσις συμφώνως μὲ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἄρθρον 4.

Ἡ περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 2 ἐπίσκεψις δὲν θὰ λαμβάνῃ χώραν εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ἐδαφῶν ἢ τῶν κτήσεων αὐτῶν μεγαλυτέραν τῆς δυναμένης νὰ διανυθῇ ἐντὸς μιᾶς ὥρας ὑπὸ τοῦ ὑπόπτου ἀποπειραν παραβάσεως πλοίου. Εἰς ἃς ὅμως περιπτώσεις τὸ οἰνοπνευματώδες ποτὸν προορίζεται νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὰ ἐδάφη ἢ τὰς κτήσεις αὐτῶν, ὑπὸ πλοίου ἄλλου ἢ τὸ ἐφ' οὗ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις καὶ ἔρευνα πρὸς καθορισμὸν τῆς ὑπὸ τῆς ἀκτῆς ἀποστάσεως, ἐν ᾗ θὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ ἐπίσκεψις, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸ ἄρθρον 2, θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ταχύτης τοῦ ἄλλου πλοίου καὶ οὐχὶ τοῦ ἐφ' οὗ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις.

Ἄρθρον 5.

Οὐδεμία ποινὴ ἢ κατάσχεσις κατὰ τοὺς νόμους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν θὰ δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἢ νὰ ἀπαγγελθῇ ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν τῶν πλοίων ἢ τῶν προσώπων λόγῳ τῆς μεταφορᾶς τοιούτων ποτῶν, ὅταν τὰ ποτὰ ταῦτα ἀναγράφωνται ὡς πρμήθεια τοῦ πλοίου ἢ φορτίον προοριζόμενον διὰ λιμένας ξένον πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὰ ἐδάφη καὶ κτήσεις αὐτῶν ἐπὶ Ἑλληνικῶν πλοίων προοριζομένων ἢ προερχομένων ἀπὸ λιμένας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ἐδαφῶν ἢ κτήσεων αὐτῶν ἢ διαπλεόντων τὰ χωρικὰ τούτων ὕδατα, ἡ δὲ μεταφορὰ αὕτη θὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἐν ἰσχύι διατάξεις τοῦ νόμου ἐπὶ τῆς διαμετακομίσεως τοιούτων ποτῶν διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὰ ποτὰ ταῦτα θὰ διατηρῶνται διαρκῶς ὑπὸ σφράγισιν, ἐφ' ὅσον τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ μεταφέρονται θέλει παραμείνει ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω χωρικῶν ὑδάτων καὶ ὅτι τὰ ποτὰ ταῦτα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει δὲν θὰ ἐκφορτωθῶσιν ἐν οἱᾳδήποτε στιγμῇ ἢ θέσει ἐντὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ἐδαφῶν ἢ τῶν κτήσεων αὐτῶν.

Ἄρθρον 6.

Οἱαδήποτε ἀπαίτησις ἐκ μέρους Ἑλληνικοῦ πλοίου δι' ἀποζημίωσιν λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπέστη ἀπώλειαν ἢ βλάβην συνεπείᾳ τῆς ἀστόχου ἢ ἀδικαιολογήτου ἀσκήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς παρούσης Συμβάσεως παρεχομένων δικαιωμάτων, ἢ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀπεστερήθη τοῦ πλεονεκτήματος τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5, θὰ ὑποβάληται εἰς ἀπὸ κοινοῦ ἐξέτασιν δύο προσώπων ὧν ἕκαστον θὰ ὑποδεικνύηται παρ' ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ τῶν ὁποίων μόνη ἡ ὁμόφωνος ἀπόφασις θὰ εἶναι ὑποχρεωτική.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας τῶν ὡς ἄνω προσώπων ἡ ὑπόθεσις θὰ παραπέμπηται εἰς ἐπιδιαιτητὴν ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῶν δύο Κυβερνήσεων.

Ἐν περιπτώσει ἀσυμφωνίας τῶν δύο Κυβερνήσεων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ, ἡ ὑπόθεσις θὰ παραπέμπηται εἰς τὸ Διαρκὲς Διαιτητικὸν Δικαστήριον τῆς Χάγης, τὸ λειτουργοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Συμβάσεως περὶ εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν διεθνῶν διαφορῶν, ὑπογραφείσης ἐν Χάγῃ τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1907. Ἡ σύνθεσις τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θὰ εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ ἄρθρον 87 (Κεφάλαιον 4) καὶ ἄρθρον 59 (Κεφάλαιον 3) τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως. Ἡ διαδικασία θὰ διέπηται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν προαναφερθέντων τρίτου καὶ τετάρτου Κεφαλαίων, τηρουμένων εἰδικῶς τῶν ἄρθρων 70 καὶ 74, ἐξαιρουμένων ὅμως τῶν ἄρθρων 53 καὶ 54), ἃς τὸ Δικαστήριον ἤθελε θεωρήσει ὡς ἐφαρμοστέας καὶ συμβιβαζομένας μὲ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν. Τὰ χρηματικὰ ποσά, ἅπερ ἤθελον τυχὸν ἐπιδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῇ βάσει οἱασδήποτε ἀπαιτήσεως, θὰ πληρώνωνται ἐντὸς δεκαοκτὼ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελικῆς ἀποφάσεως, ἄνευ τόκου καὶ ἄνευ ἐκπτώσεων, ἐκτὸς ἂν κατωτέρω εἰδικῶς κατονομαζομένων. Ἑκάστη Κυβέρνησις θὰ ὁρίσταται τὰς ἰδίας της δαπάνας. Αἱ δαπάναι τοῦ Δικαστηρίου θὰ καλύπτωνται δι' ἀναλόγου μειώσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐπιδικαζομένων ὑπ' αὐτοῦ ποσῶν μέχρι ποσοστοῦ πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν τοιούτων ποσῶν, ἢ κατὰ ποσοστὸν κατώτερον οἷον ἤθελε συμφωνηθῇ ὑπὸ τῶν δύο Κυβερνήσεων. Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας, τὸ ὑπόλοιπον θὰ καταβάλλεται ἐξ ἡμισείας ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Κυβερνήσεων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Σύμβασις αὕτη θὰ κυρωθῇ ὑπὸ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καὶ θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν κυρώσεων, ἥτις θὰ λάβῃ χώραν ἐν Οὐασιγκτῶνι τὸ ταχύτερον, καὶ θὰ ἰσχύσῃ ἐπὶ ἓν ἔτος.

Τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ῥηθείσης ἐτησίας προθεσμίας ἑκάτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δύναται νὰ προτείνῃ τροποποιήσεις εἰς τοὺς ὅρους τῆς Συμβάσεως.

Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία ἐπὶ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, ἡ Σύμβασις θὰ παύσῃ ἰσχύουσα μετὰ τὸ πέρας τῆς ῥηθείσης περιόδου.

Ἐὰν δὲν προταθῶσι τοποποιήσεις ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου Μέρους, ἡ Σύμβασις θὰ παραμείνῃ αὐτομάτως ἐν ἰσχύι ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος καὶ οὕτω καθεξῆς, ὑποκειμένη ὅμως πάντοτε εἰς τὸ δικαίωμα ἑκατέρου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν νὰ προτείνῃ τὰς ἃς ἤθελε κρίνει προσφόρους τροποποιήσεις καθ' ἑκάστην ἐτησίαν περίοδον καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς λήξεως ταύτης, ὡς ὡρίσθη ἀνωτέρω, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ Σύμβασις θὰ παύσῃ ὡρισμένῃ εἰς τὸ τέλος τῆς ἐτησίας περιόδου, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἐπέλθῃ συμφωνία πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους μεταξὺ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ὡς ὡρίσθη ἀνωτέρω, ἐπὶ τῶν προτάσεων ἃς ἑκάτερον τούτων ἤθελε προτείνει.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἑκάτερον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἤθελεν ἐμποδισθῇ εἴτε διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ νομοθετικῆς πράξεως νὰ ἐκτελέσῃ πλήρως τοὺς ὅρους τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἡ Σύμβασις αὕτη θὰ παύσῃ αὐτομάτως ὡρισταμένη, καὶ κατόπιν τῆς τοιαύτης παύσεως ἢ ὁποτεδήποτε ἡ παροῦσα Σύμβασις ἤθελε παύσει ἰσχύουσα ἑκατὸν τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλων τῶν δικαιωμάτων, ὧν ἀπελάμβανεν ἐὰν δὲν εἶχε συναφθῇ ἡ παροῦσα Σύμβασις.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν εἰς διπλοῦν Ἀγγλιστὶ καὶ Γαλλιστὶ καὶ ἐπέθεντο τὰς ἐκατῶν σφραγίδας.

Ἐγένετο ἐν Οὐασιγκτῶνι σήμερον τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

(Τ. Σ.) ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
(Τ. Σ.) ΦΡΑΝΚ Β. ΚΕΛΛΟΓΚ

CONVESION

De la

reglementation du trafic des boissons alcoolique de la Grece et les Etats-Unis d' Amerique.

La Grèce et les Etats-Unis d'Amérique, desireux d'éviter toutes difficultés qui pourraient survenir entre eux relativement aux lois en vigueur aux Etats-Unis sur le sujet des boissons alcoliques, ont décidé de conclure une convention à cette fin et ont désigné pour être leurs plénipotentiaires:

Le Président de la République Hellénique:

M. Charalabos Simopoulos, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Grèce à Washington, et

Le Président des Etats-Unis d'Amérique:

M. Frank B.Kellogg, Secrétaire d'Etat des Etats—Unis,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvésen bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes réservent respectivement leurs droits et revendications quant à l' étendue de leur juridiction territoiale, sans que l'arrangement actuel y porte préjudice.

Article 2.

Le Président de la République Hellénique accepte que la Grèce n'élève aucune objection à ce que les navires privés, sous pavillon grec soient abordés, en de hors des limites des eaux territoirales, par les autorités des Etats—Unis, leurs territoires ou possessions, afin que des questions puissent être posées aux personnes ce trouvant à bord et qu'un examen soit fait des papiers de bord, en vue de vérifier si le navire ou les personnes à bord, s'efforcent d'importer ou ont importés des boissons alcoliques aux Etats—Unis, leurs territoires ou possessions contrairement aux lois qui y sont en vigueur. Lorsque de telles questions et examen donneront des causes raisonnables de suspicion, une visite pu navire qui aura donné ces causes pourra être effectué.

CONVENTION

between

Greece and the United-States of America respecting tge regulatisn of liquor tratic.

Greece and the United States of America being desirous of avoiding any difficulties which might arise between them in connection with the laws in force in the Unitad States on the subject of alcoholic beverages have decided to conclude a Convention for that purpose, and have appointed as their Plenipotentiaries:

The President of the Hellenic Republic:

Charalambos Simopoulos, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary of Greece at Washington, and

The President of the United States of America: Frank B. Kellogg, Secretary of State of the United State.

Who, having communicated their full powers found in good and due form, have agreed as follows:

Article 1.

The High Contracting Parties respectively retain their rights and claims, without pre judice by reason of this agreement, with respect to the extent of their territorial juris iction.

Article 2.

The President of the Hellenic Republic agrees that Greece will raise no objection to the boarding of private vessels under the Greek flag outside the limits of terrotorial waters by the authorities of the Unitd States, its territories or possessions in order thateenquiries may be addressed to those on board and an examination be made of the ship's papers for the purpose of ascertaining whether the vessel or those on board are endeavoring to import or have imported alcoholic bev rages into the United States, its teritories or possessions in violation of the laws there in force. When such enquiries and exemination show a reasonable ground for suspicion, a search of the vessel, which shall havegiven ground for suschespicion, may be effected.

Article 3.

S'il existe une cause raisonnable de croire que le navire a commis ou est en train de commettre ou d'essayer de commettre une infraction aux lois des Etats—Unis, leurs territoires ou possessions prohibant l'importation des boissons alcooliques, le navire pourra être saisi et conduit dans un port des Etats—Unis, leurs territoires ou posessions, pour qu'il en soit décidé conformément aux articles applicables de la loi.

Article 4.

La visite dont il est parlé à l'article 2 ne sera faite à une distance de la côte des Etats—Unis, leurs territoires ou possessions, supérieure à celle qui peut être traversée en une heure par le navire suspecté de tâcher de commettre cette infraction. Dans le cas, toute fois, où l'intention serait que le liquide fût transporté aux Etats—Unis, leurs territoires ou possessions, par un navire autre que celui qui aurait été abordé ou visité, ce serait la vitesse de cet autre navire et non celle du navire abordé qui servira à déterminer la distance à partir de la côte jusqu'où il serait permis de commettre l'article 2 à exécution.

Article 5.

Aucune pénalité ou confiscation d'après les lois des Etats—Unis ne sera applicable aux liqueurs alcooliques ou aux navires ou personnes, en raison du transport des telles liqueurs, quand lesdites liqueurs seront inscrite comme approvisionnements de mer ou comme cargaison destinée à un port en dehors des Etats—Unis, leurs territoires ou possessions, à bord de navires grecs voyageant vers un port des Etats—Unis, leurs territoires ou possessions, ou en venant, ou traversant leurs eaux territoriales; et un tel transport sera considéré comme il est actuellement prescrit par la loi pour ce qui regarde le transit de telles liqueurs par le Canal de Panama pouzvu que les dites liqueurs soient maintenues sous scellé, de manière continue, pendant le temps que le navire demeurera dans lesdites eaux territoriales et qu'aucune partie des dites liqueuers ne soit en aucun lieu ou moment débarquée aux Etats—Unis ou leurs territoires ou possessions.

Toute demande de compensation, faite au nom d'un navire grec et fondée sur une perte ou dommage qu'il aurait subis par suite d'un exercice indû ou déraisonnable des droits conférés par l'article 2 de cette convention ou sur le fait qu'il n'aurait pas été admis au bénéfice de l'article 5, sera référée pour examen conjoint à deux personnes, chacune des Hautes Parties Contractantes désignant l'une d'elles, et leur décision sera mise à effet si elle est prise d'un commun accord.

Si entente n'a pu se faire entre ces deux personnes, la réclamation sera soumise à un tiers arbitre choisi par des deux Gouvernements; si l'accord ne pouvant se faire entre eux sur le choix d'un arbitre, la réclamation sera soumise à la Cour permanente d'arbitrage de la Haye maintenue par la convention pour le réglement pacifique des différands internationaux, signée à la Haye le 18 octobre 1907.

Le tribunal arbitral sera consitué conformément à l'article 87 (chapitre IV) et à l'article 59 (chapitre III) de ladite convention. La procédure sera réglée d'après les dispositions des dits chapitre III et IV (attention spéciale étant prêtée aux articles 70 et 74, mais les articles 53 et 54 étante exclus) que le tribunal pourra considérer comme applicables et comme cadrant avec les dispositions de cette convention. Les sommes d'argent qui pourront être accordées par le tribunal à cause d'une

Article 3.

If there is reasonable cause for belief that the vessel has committed or is committing or attempting to commit an offense against the laws of the United States, its territories or possessions prohibiting the importation of alcoholic beverages, the vessel may be seized and taken into a port of the United States, its territories or possessions for adjudication in accordance with the pertinent provisions of law.

Article 4.

The boarding referred to in Article 2 shall not be made at a greater distance from the coast of the United States, its territories or possessions than can be traversed in one hour by the vessel suspected of endeavoring to commit the offense. In cases, however, in which the liquor is intended to be conveyed to the United States, its territories or possessions by a vessel other than the one bocarded and searched, it shall be the speed of the former vessel and not the speed of the vessel boarded, which shall determine the distance from the coast within the action referred to in Article 2 may be taken.

Article 5.

No penalty or forfeiture under the laws of the United States shall be applicable or attach to alcoholic liquors or evessels or persons by reason of the carriage of such liquors, when such liquors are listed as sea stores or cargo destined for a port foreing to the United States, its territories or possessions on board Greek vessels voyaging to or from ports of the United States, or its territories or possessions or passing through the territorial waters thereof, and such carriage shall be as now prodided by law with respect to the transit of such liquors through the Panama Canal, provided that such liquors shall be kept under seal continuo sly while the vessel on which they are carried remains whithin said territorial waters and that no part of such liquors shall at any time or place be unladen within the United States its territories or possessions.

Article 6.

Any claoim preferred in behalf of a Greek vessel for compensation on the grounds that it has suffered loss or injury through the improper or unreasonable exercise of the rights conferred by article 2 of this Convention or on the ground that it has not been given the benefit of article 5 shall be refeerred for the joint consideration of two persons, one of whom shall be nominated by each of the High Contracting parties and whose dicision shall be given effect if made in common accord.

When the said persons shall fail to agree, the claim shall be referred to an umpire selected by the two Governments: should the Governments fail to agree on the choice of an umpire the clain shall be referred to the Permanent Court of Arbitration at the Hague, maintained under the Convention for the Pacific Settlement of International Disputes, signed ot the Hague October 18, 1907. The Arbitral Tribunal shall be constituted in accordance with article 87 (Chaptrer IV) and article 59 (Chapter III) of that Convention. The proceedings shall be regulated by the provisions in the said Chapters III and IV (special regard being had to articles 70 and 74, but excepting articles 53 and 54) which the Tribunal may consider to be applicable and to be consistent with the provisions of this Convention. The sums of money which may be awarded by the Tribunal on ac-

réclamation seront payées dans les 18 mois après la date de la désision finale, sans intérêts et sans déduction, sauf ainsi qu'il va être spécifié. Chaque Gouvernement pourvoira à ses propres dépenses. Les dépenses du tribunal seront convertes par une dédyction proportionnelle du total des sommes allouées par lui, au taux de cinq pour cent sur lesdites sommes ou à tels taux moins élévés sur lesquels les deux Gouvernements pourraient tomber d'accord. Le déficit, s'il y en avait, serait couvert par moitiés égales par les deux Gouvernements.

Article 7.

Cette convention sera ratifiée par les Hautes Parties Contractantes. Elle entrera en vigueur à partir de la date de l'échange des ratifications, qui sera effectué à Washington aussitôt que possible et elle demeurera en vigueur pendant un an.

Trois mois avant l'expiration de la dite période d'une année, l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes pourra donner avis de son desir de proposer des modifications aux termes de la convention.

Si l'accord ne s'est pas fait sur les modifications avant l'expiration d'une année, la Convention prendra fin à l'expiration de la dite période.

Si aucun avis n'est donnée de l'une on l'autre part, du désir de proposer des modifications, la convention demeurera en vigueur pour une autre année, et ainsi de suite automatiquement; mais toujours, sous le bénéfice, pour chaque telle période d'un an, du droit pour chaque partie de proposer, comme il est spécifié plus haut, trois mois avant l'expiration de la dite année, des modifications à la convention qu'elle jugerait convenables, et sous bénéfices de la clause suivant la quelle, si l'attente ne s'est pas faite relativement à de telles modifications, avant un an le traité prendra fin à l'achèvement de cette période.

Au cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes serait empêchée par une décision judiciaire ou par une action législative de donner plein effet aux clauses de la présente convention, la dite convention prendrait fin automatiquement, et, en un tel cas ou au moment, quel quoil soit où ce traité cessera d'être en vigueur, chacune des Hautes Parties Contractantes jouira de tous les droits qu'elle aurait possédés si cette convention n'avait pas été conclue.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention en double exemplaire en langues française et anglaise et y ont apposé leurs cachets.

Fait en la cité de Washington ce vingt-cinq avril mille neuf cent vingt huit.

(s) Charalambos Simopoulos
(s) Frank B. Kellogg.
(L. S.) CHARALAMBOS SIMOPOULOS
(L. S.) FRANK B. KELLOGG

count of any claim shall be paid within eigheen months after the date of the final award without interest and without deduction, save as hereafter specified. Each Government shall bear its own expenses. The expenses of the Tribunal shall be defrayed by a ratable deduction of the amount of the sums awarded by it, at a rate of five per cent on such sums, or at such lower rate as may be agreed upon between the Two Governments. The deficiency, if any, shall be defrayed in equal moieties by the two Governments.

Article 7.

This Convention shall be ratified by the High Contracting Parties. It shall come into force on the day of the exchange of ratifications which shall take place at Washington as soon as possible and shall remain in force for one year.

Three months before the expiration of the said period on one year, either of the High Contracting Parties may give notice of its desire to propose madifications in the terms of the Convention.

If an agreement in regard to such modifications has not been reached before the expiration of the year the Convention shall lapse at the of said period.

If no notice is given on either side of the desire to propose modifications the Convention shall remain in force for another yeat and so on automatically, but subject aways in respect of each such period of a year to the right on either side to propose as provided above three months before the expiration of the said year, modifications in the Convention that they may deem expedient and to the provision that if an agreement in regard to such modifications has not been reached before the expiration of the year, the Convention shall lapse at the end of said period.

In the event that either of the High Contracting Parties shall be prevented either by judicial decision or legislative action from giving full effect to the provisions of the present Convention the said Convention shall automaticaliy lapse, and, on such lapse or whenever this Convention shall cease to be in fore each High Contacting Party shall enjoy all the rights which it would have possessed had this Convention not been conc'uded.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Convention in duplicate in the French and English lanquages and have kereunto affixed their seals.

Done at the city of Washington this twenty-fifth day of April, one thousand nine hundred and twenty-eight.

(L. S.) CHARALAMBOS SIMOPOULOS
(L. S.) FRANK B. KELLOGG.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1928 Ν. Δ. «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1928—29 καὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1927—28» ἔχον οὕτω :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1928 Ν. Δ. «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1928—29 καὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1927-1928» ἔχον ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Ἡ διὰ τοῦ νόμου 3482 ὁρισθεῖσα προσωρινὴ διοίκησις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, εἰδικῶν ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως 1928—29, παρατείνεται ἐπὶ τριμηνον εἰσέτι, ἐνεργουμένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1928—29, τοῦ δημοσιευομένου ἐν ἰδίῳ τεύχει.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσωρινῆς ὡς ἄνω διαχειρίσεως ἐπιτρέπεται καὶ ἡ διάθεσις τῶν ἀποθεματικῶν κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ νόμου 1555.

Ἄρθρον 2.

Αἱ πιστώσεις, ὧν ἐν ἀνεπαρκείᾳ ἀλλ' ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοὺς λοιποὺς ὅρους τοῦ νόμου 1555 ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀναπλήρωσις καὶ αἱ πιστώσεις, ἐφ' ὧν ἐπιτρέπεται ἔκδοσις ἐνταλμάτων προπληρωμῆς καὶ ἐπιτροπικῶν, σημειοῦνται κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐν τῇ συναπτομένῃ εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Προϋπολογισμοῦ καταστάσει, τροποποιουμένῃ ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1927—28, δι' ἃ δὲν ἐπήρκεσαν αἱ σχετικαὶ πιστώσεις, χορηγοῦνται εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως ταύτης ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐν συνόλῳ δραχμῶν 90.667.322 κατανεμόμεναι καθ' Ὑπουργεῖον συμφώνως τῷ προσηρτημένῳ πίνακι.

Ἡ ἀνάληψις ὑποχρεώσεων, ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἐντολὴ ἐξόδων παρὰ τῶν Κυρίων καὶ Δευτερευόντων διατακτῶν καὶ ἡ παρὰ τῶν Ταμιῶν πληρωμὴ αὐτῶν παρατείνεται ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν χρῆσιν 1927—28 μέχρι 31 Ἰουλίου 1928.

Ἄρθρον 4.

Ἡ αὔξησις τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τῶν ἀλεύρων ἀλλοδαπῆς μετὰ ἢ ἄνευ πιτύρων τῆς κλάσεως ὀκτὼ ἄλφα τοῦ τελωνιακοῦ δασμολογίου ἡ ἐπιβληθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1927 κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχεδίου καὶ ἰσχύσασα ἀπὸ τῆς καταθέσεώς του δυνάμει τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Συντάγματος ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρις οὗ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ μέλλουσα Βουλή, μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου.

Δὲν ἐχει ἐπίσης ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 35 τοῦ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου καὶ ἐπὶ τῆς δασμολογικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου περὶ δύο ποιοτήτων ἄρτου τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 1 Μαρτίου 1927 τῆς ἰσχυσάσης ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ νομοσχεδίου, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς προσθέτου τροπολογίας τοῦ ἄρθρου τούτου τῆς κατατεθείσης καὶ ἰσχυσάσης ἀπὸ 16 Μαρτίου 1927, ἀμφοτέρων τῶν διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν αὔξησιν τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δασμοῦ τῶν σιτηρῶν.

Ἄρθρον 5.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῆς Βουλῆς ἅμα συνερχομένης.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἡ ἐκτέλεσις τούτου, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1928.

. . . . . .

. . . . . .

Ἄρθρον 2.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωρινὴ διοίκησις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, Εἰδικῶν Ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως 1928—29 παρατείνεται μέχρι τέλους Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐνεργουμένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατατεθειμένου εἰς τὴν Βουλὴν Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1928—29.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσωρινῆς ὡς ἄνω διαχειρίσεως ἐπιτρέπεται ἡ διάθεσις τῶν ἀποθεματικῶν συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ νόμου 1555.

Περὶ ἐπισκευῆς τοῦ διοικητικοῦ μεγάρου Χανίων, ἔχει οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ὁ κατωτέρω δημοσιευόμενος προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Διοικητηρίου Χανίων καὶ ἡ ἐγγραφὴ τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τούτου ἀναγκαιούσης πιστώσεως ἐκ δραχμῶν τριακοσίων τριάκοντα χιλιάδων (330.000) ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1928-29 ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

Προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν διασκευὴν στέγης διοικητικοῦ μεγάρου Χανίων.

1	Κατεδάφισις στηθαίου καὶ κορωνίδος μετὰ ἐξαγωγῆς καὶ ὄπισθεν εὑρισκομένου νεροχύτου (ντερὲ)	379.00	80.00	30320.00
2	Κατασκευὴ νέας κορωνίδος διὰ πλακῶν ἐκ σκυροδέματος σιδηροπαγοῦς μετὰ τῆς ἄνωθεν λιθοδομῆς καὶ ἐπικαλύψεως διὰ κεράμων τύπου Μασσαλίας μὲ σιμεντοκονίαν	379.00	269.00	101951.00
3	Ἀμμοκονίασις κορωνίδος καὶ ὑδροχρωματισμὸς αὐτῆς	379.00	65.50	24824.50
4	Ἐξαγωγὴ κεράμων σανιδώματος καὶ περιττῶν ξύλων σκεπῆς	357.50	5.80	2073.50
5	Κατασκευὴ στέγης (ξυλοκατασκευὴ)	238.20	126.00	30013.20
6	Ἐπικεράμωσις στέγης διὰ κεράμων τύπου Μασσαλίας	299.80	122.80	36815.45
7	Ἐπισκευὴ καὶ τοποθ. ντερέδων ἐκ τῶν ἐξαχθησομένων παλαιῶν	98.00	3.00	294.00
8	Ἐνίσχυσις τῶν ντερέδων προύψεως διὰ τῶν ἐξαχθησομένων παλαιῶν τοιούτων	91.60	8.75	801.50
				227093.15
9	Ἀπρόοπτα ἔξοδα			32906.85
				260000.—
	Ἔργα δι' αὐτεπιστασίας μετὰ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἐργολάβου 15 ο/ο.			
10	Ἐπιδιόρθωσις ὑδρορροῶν τῶν πελμάτων ζευκτῶν ὡς σημεῖα ὑποστηρίξεως			15000.—
11	Ὑδραυλικὰ ἐγκαταστάσεως			10000.—
12	Ἐπιδιορθώσεις δαπέδων			15000.—
13	Ὀροφῶν σποραδικῶς			5000.—
14	Ἐλαιοχρωματισμὸς θυρῶν καὶ παραθύρων			4000.—
15	Ἐπισκευὴ ὑπογείων πλακοστρώσεων ἐπιχρισμάτων καὶ ὑδροχρωματισμῶν			11.000.—
16	Ἐπισκευὴ κλιμάκων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν			10.000.— 70000.—
				330.000.—

Ἐν Χανίοις τῇ 1 Μαρτίου 1928.

Ἐθεωρήθη διὰ δραχμὰς τριακοσίας τριάκοντα χιλιάδας.

Ἐν Χανίοις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1928

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοσίων Ἔργων Κρήτης
ΚΩΝΣΤ. ΔΡΑΝΔΑΚΗΣ

Ὁ Ἀρχιτέκτων
Γ. ΠΑΓΑΙΔΗΣ

Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης ἐπισκευῆς τοῦ πυρικαύστου Διοικητηρίου Λαγκαδᾶ, ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων διατάξεων ἐκτελεσθεῖσα ἐπισκευὴ τοῦ πυρικαύστου Διοικητηρίου Λαγκαδᾶ, αὐξάνεται δὲ ἡ διὰ Διατάγματος τῆς 16 Δεκεμβρίου 1926 ἐγγραφεῖσα πίστωσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1926—27 ἐκ δραχμῶν τριακοσίων τεσσαράκοντα χιλιάδων (340.000) κατὰ δραχ. πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδας ἐννεακοσίας ἑξήκοντα (57.960), κυρουμένου τοῦ Διατάγματος τούτου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐγγραφὴν τῆς πιστώσεως ταύτης.

Ἐπὶ τοῦ εἰς δευτέραν συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου, περὶ κ ρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18)24 Σεπτεμβρίου 1928 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Διατάγματος περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** ὅστις λέγει ὅτι κατὰ τὴν πρώτην κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περιωρίσθη νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ περιορισθοῦν αἱ ἀποσπάσεις τῶν δικαστικῶν καὶ διὰ νὰ μὴ φθείρωνται καὶ διὰ νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῆς νομοθεσίας. Ἀλλ' ἐκ μεταγενεστέρας, λέγει, μελέτης τοῦ νομοσχεδίου ἐπείσθην ὅτι τοῦτο ἔχει καὶ ἄλλα ἐλαττώματα Εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ Ν. Δ. τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' εἶνε ἐκ τῶν Ν. Δ. τὰ ὁποῖα ἡ κυβέρνησις ἀντισυνταγματικῶς ἐξέδωκε καὶ κατὰ παράβασιν τοῦ Συντάγματος καὶ ὑπὸ ἰδίαν αὐτῆς πολιτικὴν εὐθύνην. Ποῖος ὑπῆρξεν ὁ κίνδυνος ὁ ἀπειλήσας τὴν Πολιτείαν διὰ νὰ παραδιασθῇ τὸ Σύνταγμα τὴν παραμονὴν τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς καὶ νὰ δικαιολογῆται ἡ ἔκδοσις τοῦ διατάγματος δὲν ἀναφέρεται οὐδὲ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἑπομένως ἔχομεν ἀγνώστους ἀλλὰ καὶ ἀναποδείκτους τοὺς λόγους τοὺς ἀναγκάσαντας τὴν Κυβέρνησιν νὰ στρεβλώσῃ τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσάγει τὸ νομοσχέδιον κατὰ τακτικὴν διαδικασίαν καὶ ὄχι τοῦ ἄρθρου 77 καὶ ὀρθῶς πράττει τοῦτο, διότι διατάγματα μὴ ἐκδοθέντα κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀνάγκη διὰ νὰ γίνουν νόμοι νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τακτικὴν διαδικασίαν, αὐτὴ εἶναι ἡ νομικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ θεωρία ἡ κρατοῦσα καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Συνεχίζων ἐπικρίνει τὸ νομοσχέδιον καὶ διότι οὔτε τὴν λέξιν «κυροῦται» περιέχει οὔτε διάταξιν ἀναδρομικῆς ἰσχύος περιλαμβάνει διὰ νὰ νομιμοποιηθῇ τὸ περιεχόμενόν του ἀφ' ὅτου ἴσχυσε.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου ἄρθρου περιέχει ἀμφοτέρας τὰς ἐννοίας

Ὁ κ.. ***Α. Παπαθανάσης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἂν μείνῃ τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, θὰ ἰσχύσῃ μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κυρωτικοῦ νόμου.

Π. Πετρίδης (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Δὲν ἔχομεν δυσκολίαν νὰ τεθῇ κάθε διασαφιστικὴ τυπικὴ διάταξις.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ νομοσχέδιον, συνεχίζει, ἔχει καὶ ἄλλο ἐλάττωμα, διότι παρὰ τὸ Σύνταγμα δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης παρὰ μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Π. Πετρίδης (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἔχω καὶ ἐγὼ ὑποβάλλει τοιοῦτον.

Α. Παπαθανάσης. Τὰ δικαστήρια τὰ ὁποῖα θὰ κρίνουν τὸ κῦρος τοῦ νόμου δὲν γνωρίζουν τοιοῦτόν τι. Ἀλλὰ, συνεχίζει, ἔχομεν καὶ ἄλλην ἀντισυνταγματικότητα διότι ἐνῷ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τῆς ἀποσπάσεως ἔληξε τὸν Αὔγουστον, διὰ τὴν παράτασιν αὐτῆς ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ Σύνταγμα νέα ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐπιλέγει, παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀποσύρῃ καὶ νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸ καὶ συζητηθῇ μετὰ τοῦ γενικοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἂν τυχὸν ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ψήφισίν του πρέπει νὰ διατυπώσῃ τοῦτο συμπεριλαμβάνων ρήτραν περὶ τῆς κυρώσεως αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος.

Ὁ κ ***Χ. Λαδᾶς*** λέγει ὅτι εἶναι γνωσταὶ αἱ προϋποθέσεις καὶ αἱ δικαιοπώσεις εἰς ἃς ὑποβάλλονται καὶ ὑπάγονται τὰ Ν. Δ. τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν ὅμως διάταγμα εἶναι ἐκ τῶν νομοθετημάτων τὰ ὁποῖα ἐκδίδει ἡ Κυβέρνησις ἐξ ἀνάγκης διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὸν τόπον. Ταῦτα λέγονται ἀναγκαστικά, ὑπογράφονται παρ' ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐκδίδονται ὑπὸ πολιτικὴν αὐτῆς εὐθύνην, ἀνακοινοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν καὶ κυροῦνται ἀφ' ὅτου ἴσχυσαν. Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀνωτέρω ἀναγκαστικοῦ διατάγματος ἔδωκεν ἐξηγήσεις ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκην τὸ διάταγμα νὰ ἔχῃ τὴν φράσιν κυροῦται διότι οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει νὰ μὴ θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ ἀπόσπασις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀγορανομίας.

Α. Παπαθανάσης. Καὶ τὰ ἀναγκαστικὰ διατάγματα δὲν ὑπάγονται εἰς ὀλιγωτέρας διατυπώσεις ἀπὸ τοὺς νόμους τοὺς ψηφιζομένους κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν.

Χ. Λαδᾶς. Τὸ Ἀναγκαστικὸν διάταγμα διὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἴσχυσεν ὡς τοιοῦτον διὰ δὲ τὸ μέλλον θὰ ἰσχύῃ ὡς νόμος.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι εἶναι σύμφωνος νὰ μὴ γίνεται κατάχρησις ἀποσπάσεως δικαστικῶν καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο μελετᾶται, καὶ ἐν καιρῷ θὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν ρυθμιστικὰ μέτρα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τοῦ ἀντισυνταγματικοῦ τοῦ νομοσχεδίου ταῦτα δὲν ἔχουν βάσιν, διότι πρόκειται περὶ ἀναγκαστικοῦ διατάγματος ἐκδοθέντος ὑπ' εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως ἥτις ἔκρινε σκόπιμον νὰ παρατείνῃ ἐπὶ ἓν ἔτος τὴν ἀπόσπασιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀγορανομίας, τροποποιήσασα οὕτω τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ διέποντος τὰς ἀποσπάσεις τῶν δικαστικῶν ὡς καὶ τὸν χρόνον αὐτῶν. Τοῦ μέτρου αὐτοῦ ζητεῖται ἤδη ἡ κύρωσις ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνῃ ὡς ἔχει διότι οὐδὲν ἀνώμαλον ὑπάρχει εἰς τὴν διατύπωσίν του.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** παρατηρεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ μέτρον εἰσάγεται ὡς σχέδιον νόμου μὲ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ περὶ τοῦ διαδραμόντος χρόνου καὶ οὕτω νὰ διατυπωθῇ τὸ σχετικὸν ἄρθρον. Πάντως, συνεχίζει, ἔχω νὰ ἐπαναλάβω ὅτι θὰ ὤφειλε τὸ νομοσχέδιον νὰ συζητηθῇ ὁμοῦ μὲ τὸ γενικὸν νομοσχέδιον περὶ ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου δεδομένου ὅτι χθὲς πάλιν ὑπεβλήθη ἄλλο νομοσχέδιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ νέων ἀποσπάσεων δικαστικῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἐξεδόθη τὸ διάταγμα καὶ οἱ λόγοι ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τοῦτο δὲν ἦσαν ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐπιτρέψουν τὴν παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τονίζει ὅτι ὀφείλει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι εἰς τὴν ἔκδοσιν ἀναγκαστικῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων ἔγινε χρῆσις ὑπερβολική, ὅπως μὲ τὰ διατάγματα τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς ἢ καὶ μὲ ἄλλα ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι ἐνῷ ὑπάρχουν δικτάξεις ἀγνοοῦνται αὐταὶ καὶ θεσπίζονται ἄλλαι ἄνευ ἀποχρώντος λόγου.

Χ. Λαδᾶς. Τὸ Διάταγμα ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καλῶς ἢ κακῶς ὡς προϊὸν πολιτικῆς ἀνάγκης καὶ σήμερον ἐφ' ὅσον ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη αὕτη καὶ ἐγένετο καὶ τὸ μέτρον δὲν νομίζω ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ μὴ ἀναγνωρίζωμεν τὴν ἀνάγκην αὐτὴν χωρὶς νὰ θέτωμεν καὶ ζήτημα πολιτικῆς εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ἀναγκαστικὸν διάταγμα εἶναι κανὼν γενικὸς ὅτι ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, τὸ δὲ ἐπιβεβλημένον τῆς ἀνάγκης δι' ἣν ἐξεδόθη τὸ προκείμενον διάταγμα ἐβεβαίωσεν ἐπανειλημμένως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι καὶ

αὐτὴ αὕτη ἡ Βουλὴ συνεκροτήθη ἐπὶ τῇ βάσει παρομοίου ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἀκριβῶς τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Λαδᾶ λεχθὲν ἐπεθύμει νὰ τονίσῃ, ὅτι ὠφειλε δηλαδή, νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅτι διὰ τῆς διαδικασίας τῶν ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων συνεκροτήθη καὶ αὐτὸ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς καὶ δὲν δύναται νὰ διατυπωθῇ καμμία αἰτίασις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ κακῆς χρήσεως ἀναγκαστικοῦ διατάγματος ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, δεδομένου ὅτι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγορονομίας μόνον οἱ δικαστικοὶ παρέχουν ἐγγυήσεις.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** παρατηρεῖ ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ γίνῃ τοιαύτη ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου ὥστε νὰ μὴ ἐγείρωνται ζητήματα.

Ὁ κ. **Α. Παπαδανάσης** τονίζει ὅτι δὲν ἀμφέβαλλε περὶ τῆς συγγνώμης ἣν θὰ ἔδιδεν ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀνωτέρου διατάγματος, σχετικῶς δὲ μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Λαδᾶ ἔχει νὰ ἀντείπῃ ὅτι ταῦτα ἀνεπτύχθησαν ὑπὸ διφυᾶ ἀντίληψιν καὶ ὅτι πάντως ἡ γνώμη ἣν ὑπεστήριξεν εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ τοιαύτη.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἔληξε. Νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ἄρθρον.

Α. Παπαδανάσης. Μετεβλήθη ὁ κ. Ὑπουργέ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὄχι.

Πρόεδρος. Δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Κ. Ζαβιτζιάνος. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) Δὲν ὑπέστη καμμίαν τροποποίησιν.

Πρόεδρος. Δεκτὸν καὶ τὸ σύνολον.

Ἀθαν. Παπαθανάσης. Παρὰ τίνος εἰσήχθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ τῆς Δικαιοσύνης;

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Παρ' ἀμφοτέρων, ἀλλὰ ἀφορᾷ ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀθαν. Παπαθανάσης. Ἀναμφισβητήτως φέρετε τὴν εὐθύνην. Ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν εἶναι ἁρμόδιος νὰ καταργῇ διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Αὐτὰ τὰ ζητήματα εἶναι ζητήματα νομοθετικῆς ἐρεύνης. Τώρα βλέπω ὅτι γεννᾶται ζήτημα πείσματος καὶ βεβαίως ἐν τῇ ἐκτάσει τοῦ πείσματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξέλθω νικητής.

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ὑπάρχει ζήτημα πείσματος. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀφίσῃ οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὁποῖον δέον νὰ κρατήσῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ διατάγματος αὐτοῦ. Ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους οὐδεμία ἀμφιβολία παραμένει ἐν ᾗ περιπτώσει ψηρισθῇ ὡς ἔχει, καὶ τὴν ψῆφιν ταύτην ἐζήτησεν ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18)21 Σεπτεμβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κλπ. κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐν τέλει τῆς παραγράφου 8 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Διατάγματος «περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κλπ.» τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 ὁμοίου τοιούτου, προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον: «Ἐξαιρετικῶς ὁ εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀγορανομίας ἀποσπώμενος Ἔφετης ἀποσπᾶται διὰ διάρκειαν ἑνὸς ἔτους, δυναμένην νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓν ἔτος εἰσέτι μετὰ νέαν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ἀπόσπασις τοῦ ἤδη ὑπηρετοῦντος Διευθυντοῦ τῆς Ἀγορανομίας παρατείνεται ἐπὶ ἓν ἔτος ὑπολογιζομένου καὶ τοῦ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διαδραμόντος ἐν ἀποσπάσει χρόνου ἀκυρουμένης πάσης ὡς πρὸς τὴν παραπέρω αὐτοῦ ἀπόσπασιν ληφθείσης σχετικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ παρὸν Ν. Δ. ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα συνερχομένην.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1928.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Π. Πετρίδης. Κ. Ζαβιτζιάνος. Κ. Γόντικας. Γ. Μαρῆς. Π. Βουρλούμης. Α. Χριστογιάννος. Ι. Κανναβός. Θ. Σοφούλης. Π. Ἀργυρόπουλος.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7)7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐξετάσεων τῶν ὑποψηφίων δικηγόρων τῆς 9 Ἰανουαρίου 1926».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 2)7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐνεργείας ἐξετάσεων ὑποψηφίων δικηγόρων τῆς 9 Ἰανουαρίου 1926, ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθ. διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως τοιούτων Διαταγμάτων ἐπειγούσης φύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένῃ εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1926 Ν. διάταγμα «περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐξετάσεων τῶν ὑποψηφίων δικηγόρων τῆς 9 Ἰανουαρίου 1926» ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ διὰ τῆς ἀπὸ 27 Νοεμβρίου 1925 ὑπ' ἀριθ. 61258 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης προκηρυχθεῖσαι ἐξετάσεις τῶν ὑποψηφίων δικηγόρων διὰ τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1926 ἐξαιρετικῶς θέλουσιν ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε κρατούντων καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις τῶν σχετικῶν νόμων πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Κώδικος «περὶ δικηγόρων».

Τὸ παρὸν Νομοθ. διάταγμα, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν τῆς μελλούσης Βουλῆς, ἅμα συνερχομένης.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος. Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως θέσεών τινων τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως θέσεών τινων τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης», ἔχον οὕτω :

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α') τὴν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔκδοσιν Ν. Δ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, καὶ β') τὴν ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1927 γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Καταργοῦμεν :

1) Μίαν θέσιν γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ

2) Τὰ Εἰρηνοδικεῖα Πρωσοτσάνης, Ἀσταράχης καὶ Δουνίστης.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Ν. Δ., οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ».

Περὶ κυρώσεως α') τοῦ Ν. Δ. 12)12 Ἰουνίου 1926 περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐφαρμογῆς δικαστικῶν τινων νομοθετ. Διαταγμάτων καὶ β') τοῦ Ν. Δ. 10)13 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ καταργήσεως δικαστικῶν τινων νομοθετικῶν Διαταγμάτων.

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦνται τὰ κάτωθι Ν. Διατάγματα :

1) Τὸ τῆς 12)12 Ἰουνίου 1926 «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐφαρμογῆς δικαστικῶν τινων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἀναστέλλεται ἐπὶ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κάτωθι Ν. Διαταγμάτων φερόντων πάντων χρονολογίαν 20 Ἀπριλίου 1926 καὶ δημοσιευθέντων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 148 τῆς 12 Μαΐου 1926 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων».

2) «Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρων τινῶν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας».

3) Τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ «περὶ τροποποιήσεως, διορθώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀπὸ 4)9 Σεπτεμβρίου 1925 τριῶν Ν. Διαταγμάτων «περὶ πινακίου, περὶ καταργήσεως ἐν μέρει τῆς ἐρημοδικίας καὶ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς πολιτικῆς διονομίας κλπ.».

4) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ΓΨΖ' νόμου περὶ προσωρινῶν μέτρων κλπ.».

5) «Περὶ συνθέσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ ὡρισμένων διαφορῶν».

6) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ποιν. νόμου».

7) «Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρων τινῶν τῆς Ποιν. Δικονομίας». πλὴν τῶν ἄρθρων 1, 21 καὶ 124, ὧν ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος».

8) «Περὶ εἰδικῆς διαδικασίας ἐπὶ παραβάσεως ἀστυν. διατάξεων».

9) «Περὶ τοῦ τύπου συμβάσεών τινων».

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του».

2) Τὸ τῆς 10)13 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ καταργήσεως δικαστικῶν τινων Ν. Διαταγμάτων», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καταργοῦνται τὰ κάτωθι Ν. Διατάγματα, φέροντα χρονολογίαν 20 Ἀπριλίου 1926 καὶ δημοσιευθέντα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 148 τῆς 12 Μαΐου 1926 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ ἀνεστάλη δυνάμει τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. 1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων», πλὴν τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, ὅπερ ἐξαιρεθὲν διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8)10 Αὐγούστου 1926 τῆς ὡς ἄνω διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 20 Ἀπριλίου 1926 ἀναστολῆς ἐξακολουθεῖ ἰσχύον καὶ ἐφεξῆς, 2) «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρων τινῶν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας», 3) τὸ ἄρθρον 8 τοῦ «περὶ τροποποιήσεως, διορθώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀπὸ 4)9 Σεπτεμβρίου 1925 τριῶν Ν. Διαταγμάτων «περὶ πινακίου, περὶ καταργήσεως ἐν μέρει τῆς ἐρημοδικίας καὶ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας κλπ.», 4) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ΓΨΖ' νόμου περὶ προσωρινῶν μέτρων κλπ.», 5) «περὶ συνθέσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ ὡρισμένων διαφορῶν», 6) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ Ποιν. Νόμου, 7) «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρων τινῶν τῆς Ποιν. Δικονομίας, πλὴν τῶν ἄρθρων 1, 21 καὶ 124 αὐτοῦ, ὧν ἡ ἰσχὺς ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς 12 Ἰουνίου 1926, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω ἀναστολικοῦ διατάγματος, διατηρεῖται καὶ ἐφεξῆς», 8) «περὶ εἰδικῆς διαδικασίας ἐπὶ παραβάσεων ἀστυνομικῶν διατάξεων», 9) «περὶ τοῦ τύπου συμβάσεών τινων». Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν».

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18)28 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς βλαβέντος καταστήματος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 18 (28) Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἐκ δραχμῶν 250,000 ἀναγραφείσης εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, χρήσεως 1925-1926 πιστώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς βλαβέντος καταστήματος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν καὶ αὐξήσεως ταύτης κατὰ δραχμὰς 50,000», ἔχον οὕτω:

«Ἄρθρον μόνον. Ἐγκρίνεται ἡ ἐν κεφ. 14 ἄρθρῳ 9 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης 1925-1926 ἀναγραφεῖσα πίστωσις ἐκ δραχμῶν 250.000 διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς βλαβέντος καταστήματος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ἡ αὔξησις αὐτῆς κατὰ δραχμὰς 50.800,/ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προσηρτημένου τοῦ συγκριτικοῦ πίνακος τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἔργων.

«Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλήν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ Διατάγματος τούτου».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ εἰσαγωγῆς διατάξεων ἀφορωσῶν τὸ Λογιστικὸν τῶν καταργηθέντων Ὑπουργείων καὶ τῆς Ἀνωτάτης Διευθύνσεως Προσφύγων, τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιθεώρησιν τὴν πληρωμὴν συντάξεων καὶ περιθάλψεων, τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ.».

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

1) «Περὶ καλλιεργείας προτύπου ἄλυκῆς».

2) Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τοῦ Νόμου 3221 «περὶ κτιματικῶν Τραπεζῶν».

3) «Περὶ βιομηχανικῆς πίστεως».

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13)11)27

Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν περὶ Ἐπιμελητηρίων Νόμων».

5) Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 146». καὶ

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ σχηματισμοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ Σιδηροδρομικῶν συνταξιούχων».

Ὑποβάλλω τὰ ὡς ἄνω νέα σχέδια καὶ ἐπικαλούμενος τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν βάσανον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλετικῆς Ἐπιτροπῆς, λέγει ὅτι τὸ πρῶτον σχέδιον νόμου ἔχει σκοπὸν τὴν δημιουργίαν μιᾶς πρωτύπου ἀλυκῆς, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς διαμορφώσεως αὐτῆς κατὰ τρόπον ὥστε ἡ παραγωγὴ αὐτῆς ναὐξηθῇ καὶ τὸ κόστος τοῦ προϊόντος νὰ μειωθῇ ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα τοχίστης φορτώσεως ποσοτήτων μέχρι 400 τόνων ἡμερησίως νὰ ἐπιτευχθῶσιν, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξαγάγωμεν μέρος τῆς παραγωγῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Εἶναι γνωστὸν ὑμῖν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων παρέλαβε πρὸ ἐτῶν τὰς ἁλυκὰς τοῦ Κράτους εἰς πρωτογενῆ σχεδὸν κατάστασιν. Διὰ τοῦτο μετεκάλεσεν ἐξ Ἱσπανίας τὸ 1918 τὸν εἰδικὸν ἐπ στήμονα κ. Σαντόζα Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ μετακληθέντος εἰδικοῦ ἡ παραγωγὴ μας ἀνήρχετο εἰς Τ. 31,000 ἐνῷ ἡ κατανάλωσις μας ἀνήρχετο εἰς Τ. 60,000 περίπου, ἐμεθα ἑπομένως ἠναγκασμένοι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως νὰ εἰσάγωμεν ἅλας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἡ παραγωγή μας ηὐξησε κοὶ ἡ εἰσαγωγὴ ἐξωθεν ἔπαυσε. Ἡ βελτίωσις τῆς καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν, καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν παραγωγῶν, σὺν τῇ κτηθείσῃ πέρα, ηὔξανεν ὁσημέραι τὴν παραγωγήν μας, ὥστε νὰ φθάσωμεν ἤδη ἐτησίαν παραγωγὴν 105,000 τόννους. Ἐνῷ ἡ ἐσωτερικὴ μας κατανάλωσις δὲν παρηκολούθησε τὴν προαγωγὴν μας. Ἐγένετο προσπάθεια ἐξαγωγῆς, τὸ κόστος ὅμως τῆς παραγωγῆς μας καὶ οἱ δυσχέρειαι τῆς φορτώσεως δὲν ἐπέτρεπον συναγωνισμὸν πρὸς τὴν διεθνῆ τιμὴν τοῦ ἅλατος καὶ ἡ προπάθεια ἔμεινεν οὕτω ἄκαρπος, ἠναγκάσθημεν δὲ νὰ φ' ἀτωμεν εἰς ἁλυκοστάσιον, νὰ σταματήσωμεν δηλαδὴ τὴν παραγωγὴν τῶν ἁλυκῶν μας καὶ νὰ πληρώνωμεν εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς αὐτῶν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως ἀνερχόμενα ἐτησίως εἰς δραχ. 1.700.000 οὐδὲν δὲ ν' ἀποκομίζομεν ἔσοδον.

Τὴν ἀντιοικονομικὴν ταύτην πολιτικὴν ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ, δύο ὁδοὶ εὑρίσκονται πρὸ ἡμῶν, ἢ νὰ σταματήσωμεν τὴν καλιέργειαν τῶν μικροτέρων καὶ μᾶλλον ἀκαταλλήλων ἁλυκῶν καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰς μεγάλας ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ ζητήσωμεν τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσίν μας ποσόν, ἢ νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἁλυκῶν μας κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ πλεονάσματος τῆς παραγωγῆς μας. Διὰ τοῦ σχεδίου νόμου ὅπερ καταθέτω πρὸ ἡμῶν υἱοθετοῦμεν τὴν δευτέραν ὁδόν. Ζητοῦμεν τὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς ἵνα συμβληθῶμεν μετὰ τοῦ ξένου ὀργανωτοῦ, ὅπως ἀναλάβῃ ὡς ἐργολάβος τὴν καλλιέργειαν μιᾶς ἁλυκῆς, διὰ μίαν δεκαπεντακετίαν.

Ὁ ὀργανωτὴς θὰ παύσῃ μισθοδοτούμενος ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως τῆς ἐρνολαβίας τῆς ἁλυκῆς, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν τούτοις διαμένων ἐν Ἑλλάδι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐργολαβίας, θὰ παρέχῃ ἀμισθὶ τὴν χρησιμότητά του καὶ ἰδίᾳ θὰ ὀργανώσῃ ἁλυκὰς πρὸς ἐξαγωγὴν ἅλατος καὶ θὰ συντάσσῃ τὰς ἀναγκαίας μελέτας, ἐντὸς τῆς τασσομένης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου προθεσμίας.

Ἡ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὀργανωτοῦ ἁλυκὴ δέον νὰ εἶνε ἱκανὴ πρὸς ἡμερησίαν φόρτωσιν 400 τόννων, τὸ δὲ κόστος τῆς παραγωγῆς νὰ εἶνε μικρότερον τοῦ κόστους τῶν ἄλλων ἁλυκῶν. Προσθέτως ὁ ἐργολάβος ὑποχρεοῦται νὰ ἐξάγῃ τοὐλάχιστον 25 ο)ο τῆς παραγωγῆς της εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοιοῦτον ἐν συντομίᾳ τὸ σχέδιον νόμου ὅπερ ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ἔγκρισιν.

Τὸ δεύτερον σχέδιον νόμου ὅπερ ὑποβάλλω εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιεῖ τὸν ὑφιστάμενον νόμον περὶ Κτηματικῶν Τραπεζῶν. Κατὰ τὸν ὑφιστάμενον νόμον αἱ Τράπεζαι δὲν δύνανται νὰ ἐκδώσωσιν ὁμολογίας ὑπερβαινούσας τὸ εἰκοσιπενταπλοῦν τῶν κεφαλαίων αὐτῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σημερινοῦ κεφαλαίου της, ἡ Ἐθνικὴ Κτηματικὴ Τράπεζα δὲν δύναται νὰ ἐκδώσῃ ὁμολογίας πέραν τῶν 2,000,000. Τὰ μέχρι τοῦδε παρασχεθέντα δάνεια προσεγγίζουσι τὸ ὑπὸ τοῦ ὑφισταμένου νόμου τεθὲν ὅριον καὶ ἑπομένως παρίσταται ἀνάγκη τροποποιήσεως τοῦ νόμου, ἵνα μὴ σταματήσῃ ὁ δανεισμός. Γνωρίζετε ὅτι μέγιστα ὑπάρχουσιν ἀνάγκαι κτηματικῶν δανείων καὶ ἂν κλεισθῇ ἡ θύρα εἰς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν ἡ ὑποθηκαὶ πίστις θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν τοκογλυφίαν. Διὰ τοῦτο αὐξάνεται τὸ ὅριον εἰς τὸ τριακονταπενταπλάσιον, καὶ μετὰ τρία ἔτη εἰς τὸ τεσσαρακονταπλάσιον μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ σχέδιον νόμου περιλαμβάνει καὶ ἑρμηνευτικὰς τινὰς διατάξεις, τὰς ὁποίας κατέστησεν ἀναγκαίας ἡ κτηθεῖσα μέχρι τοῦδε πεῖρα, ἐκ τῆς λειτουργίας τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης.

Τὸ τρίτον σχέδιον νόμου ὅπερ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω ἀναφέρεται εἰς τὴν βιομηχανικὴν πίστιν.

Ὡς γνωστὸν ὑμῖν ἡ βιομηχανία ἔχει ἀνάγκην μακροπροθέσμων δανείων. Ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πρώτων ὑλῶν μέχρι τῆς κατεργασίας αὐτῶν καὶ τῆς εἰς τὴν κατανάλωσιν προσφορᾶς παρέρχεται χρόνος πολλάκις μακρός.

Ἐκτὸς τούτου ἡ βιομηχανία πρέπει νὰ ἐργάζηται συνεχῶς διὰ νὰ παράγῃ εὐθηνότερον καὶ ὅταν ἀντιμετωπίζῃ μίαν περίοδον ἀζητησίας, δημιουργεῖ ἀποθέματα καὶ ἑπομένως ἔχει ἀνάγκην μεγάλων κεφαλαίων. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας τὰ δάνεια παρεχόμενα ἐπ' ὑποθήκῃ τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν βιομηχανικῶν, δὲν περιελάμβανον καὶ τὰ μηχανήματα, γνωρίζετε δὲ ὅτι ἡ ἀξία τῶν μηχανημάτων, ὑπερβαίνει πολλάκις τὴν ἀξίαν τῶν κτιρίων. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληροῖ τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τιθέμενον νομοσχέδιον. Ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις θὰ παράσχῃ μείζονας ὑμῖν πληροφορίας.

Καταθέτω ἐπίσης τρία ἄλλα νομοσχέδια κυροῦντα νομοθετικὰ Διατάγματα ἐκδοθέντα ἐπὶ δικτατορίας. Τὸ ἓν ἀφορᾷ τροποποίησιν τοῦ περὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων νόμου, τὸν ἕτερον τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν, τὸ τρίτον τὸν σχηματισμὸν εἰδικοῦ λογαριασμοῦ συντάξεων. Εἰς τὰ διατάγματα ταῦτα ἐγένοντο τροποποιήσεις τινὲς κρινόμεναι ἀναγκαῖαι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

Ἐλπίζω, κύριοι Βουλευταί, νὰ δυνηθῶ ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου νὰ εἰσαγηθῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ νομοσχέδια ἀναφερόμενα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργάτου, καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀτυχημάτων καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν νόσων. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι μεγάλης σημασίας καὶ δέονται οὐ μόνον ἐξιδιασμένης μελέτης, ἀλλὰ καὶ συνεννοήσεων πρὸ τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν μετὰ τῶν ὀργανώσεων Ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φέρω πρὸ ὑμῶν ἀντίγραφα νόμων ἀλλαχοῦ ἰσχυόντων τὰ ὁποῖα νὰ μείνωσι νεκρὸν γράμμα, ὅπως ἑκατοντάδες ἂν μὴ χιλιάδες θνησιγενῶν νόμων εἰσαχθέντων παρ' ἡμῖν ἀφ' ἧς ἐλειτούργησε τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Δὲν θὰ εἰσηγηθῶ πρὸς ὑμᾶς τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ μὴ θεραπεύῃ μίαν ἀνάγκην γενομένην αἰσθητὴν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Ἡ μόνη παραγωγὴ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐνισχύσω εἶναι ἡ παραγωγὴ νόμων. Εἰς αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν παραγωγὴν νομίζω ὅτι ἔχομεν κατακτήσει τὸ παγκόσμιον ρεκόρ. Ἕνα ρεκὸρ ὅμως διὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς μᾶς φθονεῖ, οὐδεὶς μᾶς ζηλεύει καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἐπιδιώκει νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ.

Μετὰ ταῦτα, συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδριάσις ὥρᾳ 6 μ. μ. διὰ τὴν 11)2 μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'

τῆς 7 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ Συμβολαιογράφοι Ἄργους καὶ Αἰγίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐλάττωσιν τῶν δικαιωμάτων των.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Βιτάστης διαβιβάζει τὴν χαρὰν τοῦ λαοῦ τῶν περιζ Κοινοτήτων καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν διέλευσιν τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἀγγίστης-Πραβίου ἐκ Βιτάστης.

Ἡ Καπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐκτόπισιν ἀναιτίως καπνεργατῶν ἐκ Καβάλλας.

Οἱ Δικαστικοὶ Ἀργοστολίου παρακαλοῦν νὰ ματαιωθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσόντων δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σακκοῦ διαβιβάζει παράπονα κατὰ τοῦ Ἐποικισμοῦ.

Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Στυλίδος παρακαλεῖ νὰ σταλῇ Ἑλληνοδιδάσκαλος διότι ὁ μέχρι τοῦδε διωρισμένος μετετέθη.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Μαρσέλος*** καὶ ***Ν. Ἀβραὰμ*** καταθέτουν αἰτήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνοικισμοῦ Ταμπουρίων Πειραιῶς δι' ὧν αὕτη παρακαλεῖ ὅπως γίνουν δεκτὰ τὰ ἐν αὐταῖς διαλαμβανόμενα δίκαια αἰτήματά της.

Οἱ ἀπολυθέντες ἠλεκτροτεχνῖται τῆς Ἑταιρείας Καλαμῶν διαμαρτύρονται διότι ἡ Ἑταιρεία ἀπένειμεν εἰς αὐτοὺς σύνταξιν γλίσχρον μὴ ἐπαρκοῦσαν πρὸς διατροφὴν τῶν οἰκογενειῶν των.

Τὸ Σωματεῖον Ἀρτεργατῶν Πειραιῶς ζητεῖ τὴν πρόσληψιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου ἀρτοποιείων καὶ ἀντιπροσώπου τῆς ὀργανώσεώς των.

Οἱ ἀνάπηροι Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τῆς μονοπωλήσεως τοῦ καπνοῦ.

Ὁ τέως δημοδιδάσκαλος Σ. Παπαγιαλιᾶς κάτοικος Σπερχειάδος παρακαλεῖ ὅπως ἀναγνωρισθοῦν ὡς συντάξιμα καὶ τὰ ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ὑπηρέτησεν ὡς προσωρινὸς δημοδιδάσκαλος.

Οἱ ἀπόστρατοι ἀξιωματικοὶ τοῦ κινήματος Λεοναρδοπούλου παρακαλοῦν ὅπως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς συντάξεώς των τεθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν τῶν λόγῳ ἀνικανότητος ἐκκαθαρισθέντων συναδέλφων των.

Ἡ πρόσφυξ χήρα Ἀναστασία Ραΐζη προστάτης ἓξ ἀνηλίκων τέκνων καὶ μὴ ἔχουσα οὐδένα πόρον ζωῆς παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς αὐτὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις Πανηπειρωτικῆς Ἑνώσεως ἐφέδρων πολεμιστῶν ὑποβάλλει διάφορα αἰτήματα, ὧν αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον περὶ Γερουσίας τροποποιηθῇ ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέρος περὶ ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Κρῆτες ὑπηρετήσαντες ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν κ. Μενεγάκην ὑποβάλλουν τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ διὰ νόμου ἀναδρομικῶς τὴν μονιμοποίησιν τοῦ ἐφέδρου ὑπολοχαγοῦ Γεωργίου Μενεγάκη.

Αἱ καθηγήτριαι τῶν ἐν Ἀθήναις Σχολείων Θηλέων Μ. Ἐκπαιδεύτερος ὑποβάλλουν ὑπόμνημα ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ προτεινομένη ὑπ' αὐτῶν ἐξαίρεσις ἐκ τοῦ μεταθετοῦ.

Ὁ κ. ***Ι. Καναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεών τινων τῆς διαθήκης Μ. Κοργιαλένιου» καὶ

2) «Περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐν Τρικκάλοις τῆς Θεσσαλίας κτημάτων τῆς κληρονομίας Κ. Ζάππα».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ἰ. Νικολίτσας*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ ἀραβοσίτου».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Κολιαλέξης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4)9 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προσθέτων συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συμβάσεως μετὰ καταστατικοῦ καὶ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς περὶ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν συναφθείσης ἐν Γενεύῃ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1923».

2) «Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συμβάσεως μετὰ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς ἀφορώσης τὴν μεταφορὰν ὑπὸ διαμετακόμισιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας συναφθείσης ἐν Γενεύῃ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1923».

3) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγήσεως προνομιακῆς ἀδείας διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν Σαλαμῖνος».

4) «Περὶ κυρώσεως διεθνῶν συμβάσεων ἀφορωσῶν τὴν μεταφορὰν διὰ Σιδηροδρόμων ἐπιβατῶν ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης)».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Χειμάρρου Νέδοντος».

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως συνεταιρισμοῦ καταναλωτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐν τῇ πόλει Λαρίσσης».

8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν τοῦ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης».

9) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ διοικήσεως ὑπηρεσίας Τ. Τ. Τ.» καὶ

10) «Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. κτλ.».

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προσθήκης διατάξεών

τιλων εἰς τὸν νόμον 2369 περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου Ὀρεστειάδος».

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀναδρομικοῦ λογισμοῦ προαγωγῆς ἐφέδρων ἀξιωματικῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20—9—26 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἀπὸ 14—6—26 Ν. Δ. περὶ ἐξόδων παραστάσεως ἀξιωματικῶν»,

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν Δ. τῆς 23 Ν)βρίου 1925 περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα Στρατιωτικῆς ἢ Ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21|9|26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδόματος τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς Στρατ. ὑπηρεσίας».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς ἀξιωματικοὺς κλπ. τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς».

6) «Περὶ συμπληρώσεως διατάξεως τοῦ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1923 Ν. Δ. περὶ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰς ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν διατιθεμένων μαθητῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ι' Τμήματος τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς».

7) «Περὶ κυρώσεως τῶν γενομένων μετὰ τὴν 1ην Ν)βρίου 1920 ἀνακλήσεων κλπ. ἀπομακρυνθέντων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς».

8) «Περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 18 Σ)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ θεραπείας παραπόνων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτῶν εἰς τοὺς βαθμούς των».

9) «Περὶ κατατάξεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ὁπλιτῶν τῶν τέως Δημοκρατικῶν Ταγμάτων».

10) «Περὶ θεραπείας παραπόνων ἀδικηθέντων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτῶν εἰς τοὺς βαθμούς των».

11) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς ὑπαξιωματικῶν καὶ Στρατιωτικῆς Σχολῆς Τεχνιτῶν».

12) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀνακλήσεως Διαταγμάτων μεταθέσεως ἀξιωματικῶν εἰς διαθεσιμότητα».

13) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν διατελούντων ἐκτὸς ὑπηρεσίας κλπ.».

14) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ(βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ λογισμοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἀνακληθέντων εἰς ἐνέργειαν ἀξιωματικῶν».

15) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προϋπάρξεως ἀξιωματικῶν ἀπομακρυνθέντων λόγῳ κινήματος τοῦ 1923».

16) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως πινάκων».

17) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως πινάκων στασίμων κλπ.».

18) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Σ)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ Σχολῆς Εὐελπίδων«.

19) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν Εὐελπίδων ὡς μαθητῶν ἰδιωτῶν Ἑλλάνικῆς ὑπηκοότητος».

20) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεως τοῦ ἀπὸ 17 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. περὶ τιμητικῆς διαθεσιμότητος, τιμητικῆς ἀποστρατείας καὶ εἰδικῆς ἀποστρατείας».

21) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀξιωματικῶν». καὶ

22) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ διαθέσεως ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων κλπ.».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Ν)βρίου 1927 Ν. Α. περὶ ἐκποιήσεως χρεωγράφων καθιδρύματος Ἀθανασίου Ματόλα πρὸς ἀποπεράτωσιν οἰκοδομουμένης στοᾶς Ἀτηγείων—Ἀμιλτων—Κορδιγατῶνος κλπ.».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ ἐκτελέσεως γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς Οἰκονομιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Μαΐου 1926 περὶ ἀτελοῦς ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων ἀπόρων ἐξ ἑλληνικῶν Κοινοτήτων ἀλλοδαπῆς φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Σ)βρίου 1926 περὶ παρατάσεως ἀτελοῦς ἐγγραφῆς ἀπόρων προσφύγων φοιτητῶν».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Ν)βρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1926 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18 8)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως 1.400.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀγορὰν πίνακος τοῦ Ἕλληνος ζωγράφου Θεοτοκοπούλου.

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Ν)βρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ἰουλίου 1926 περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δι' ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κρατσάϊζεν».

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐν τέλει τοῦ γ' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3179». καὶ

8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ.».

Ὁ κ. **Στ. Ἀναστασιάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 8)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας συνέστησεν ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ καπνικοῦ ζητήματος ἐκ τῶν ἑξῆς:

Α. Μπακάλμπαση, Α. Θεολογίτη, Σ. Ἀνθρακοπούλου, Δ. Μέλφου, Δ. Ἀθηνοδώρου, Ν. Τζερμιᾶ, Α. Θεοδωρίδου, Λ. Ἰασωνίδου, Ν. Καπαρούσου, Ν. Ξηροῦ, Λ. Παπαθανάση, Δ. Κουντούρη, Χ. Ἀκδᾶ, Θ. Κολιαλέξη, Ε. Μαχαίρα, Π. Χριστούλα, Α. Παπαοικονόμου, Γ. Βασιλειάδη, Ε. Καρυστάκη, Γ. Ροδοπούλου, Φ. Μανουηλίδη, Ι. Τσοντερίδη, Γ. Σίδερη, Β. Καραπαναγιώτη, Π. Ηλιοχωνίδη, Α. Ηαχνοῦ, Δ. Φλωριᾶ καὶ Σ. Ἀναστασιάδη.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος Ροδιάτες ἐπικαλεῖται τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ ἀμέσου κινδύνου ὃν διατρέχουσιν ἐκ τῆς ὑπερχειλίσεως τῶν χειμάρρων Σωχιᾶς καὶ Κουρλέσκ καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι μέτρα διὰ τὴν ἐκβάθυνσιν τῶν χειμάρρων καὶ κατασκευὴν καταστραφείσης γεφύρας.

Ὁ κ. **Γ. Κοκκινάκης** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ καπνεργατικοῦ κόσμου Ἡρακλείου παραπονουμένου ὅτι πολλοὶ καπνεργάται δὲν ἀπεζημιώθησαν καὶ παρακαλοῦν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λάβῃ σχετικὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου Μεσοποταμιᾶς Μεσσηνίας παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ λάβῃ ἐπείγοντα μέτρα διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν Μεσσηνίας, διότι ἐκεῖ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἀγροφυλακτικοῦ νόμου ἐπὶ δικτατορίας δὲν ὑπάρχει καθόλου ἀγροτικὴ ἀσφάλεια εἶναι δὲ ὡς ἐκ τούτου κολοσσικὴ αἱ ζημίαι τῆς Μεσσηνιακῆς παραγωγῆς. Δύναται,

τονίζει, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ὁποίου τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ προθυμία εἶναι γνωστὴ ἢ νὰ εἰσαγάγῃ νέον ἀγροφυλακτικὸν νόμον ἢ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν ὑπάρχοντα ἐν Κρήτῃ, διότι ἡ Μεσσηνία διατελεῖ ὑπὸ ἐξαιρετικῶς ἰδιαιτέρας συνθήκας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Θ. Κριμπᾶς** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα Παμίσου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐδήλωσεν ὅτι θὰ λάβῃ πρόνοιαν, παρίστανται ὅμως ἀνάγκη ὅπως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν, ἧς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην περιφέρειαν ἔχει ἀνάγκην ἡ Μεσσηνία.

Ὁ κ. **Σ. Κωστόπουλος** τονίζει ὅτι τὰ αἰτήματα τῆς Μεσσηνίας περιωρίσθησαν εἰς τὰ ἔργα Παμίσου καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν, καὶ διὰ μὲν τὰ πρῶτα ὑποσχέθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας καὶ λαμβάνει πρόνοιαν. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη ὅπως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν λάβῃ ἄμεσα καὶ ἐπείγοντα μέτρα καὶ διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀγροτικῆς ἀσφαλείας ἐν Μεσσηνίᾳ. Τὸ ὑπάρχον, λέγει, σύστημα καταργηθὲν ἐπὶ δικτατορίας, ὑπάρχουν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐντοπίων αὐτοῦ φόρων ἀποθέματα ὥστε ἀμέσως νὰ δύναται νὰ λειτουργήσῃ ὁ νέος ἀγροφυλακτικὸς θεσμός.

Διὰ τὴν Μεσσηνίαν, λέγει, ἡ ἀγροτικὴ ἀσφάλεια εἶναι ζήτημα ὑπάρξεως καὶ ἐλπίζει τάχιστα νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ Κυβερνητικὴ πρόνοια.

Ὁ κ. **Α. Καλαντζάκος** λέγει ὅτι εἰς τὸν νομὸν Μεσσηνίας αἱ ζημίαι αἱ ὁποῖαι γίνονται ἀπὸ τὰς τυχὸν ἀφορίας ἢ ἀτυχίας τῶν ἐσοδιῶν συμπληροῦνται ἀπὸ τοὺς ἀγροζημιωτὰς καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῇ ἄμεσος πρόνοια.

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἡ Κυβέρνησις, λέγει, συμμερίζεται τὰς γνώμας τῶν ἀγορευσάντων κ. κ. συναδέλφων καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐμπεδώσεως ἀγροτικῆς ἀσφαλείας εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν. Θὰ εἴπω δὲ ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ κατάργησις τοῦ νόμου ἐκείνου ἐγένετο καὶ ἀσκόπως καὶ λίαν ἐπιζημίως. Ἡ Κυβέρνησις προσεχῶς θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ φέρῃ νόμον περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας ἢ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς ἄλλας περιφερείας τὸν ὑπάρχοντα ἐν Κρήτῃ νόμον.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἱκανοποιοῦν πλήρως τὸν σταφιδαγροτικὸν κόσμον, ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι μεγαλυτέρα ἐκ τῆς ταχυτέρας ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου ἐμπόρων ἐγχωρίων προϊόντων Ρόλου καὶ Τρικκάλων λέγει ὅτι ἀδικαιολογήτως ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγὴ γυφτοφασουλίων, ἅτινα δὲν εἶναι βρώσιμα καὶ ἐξάγονται πάντοτε εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς βιομηχανοποίησιν. Διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως, λέγει, πλήττονται καὶ οἱ παραγωγοὶ καὶ οἱ ἔμποροι ἐγχωρίων προϊόντων Θεσσαλίας. Χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ σκοπιμότης διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐγχωρίου καταναλώσεως.

Κ. Ζαβιτσιάνος (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Τὸ ζήτημα λέγει, αὐτό, ἔχει ἐξετασθῇ λεπτομερῶς. Τὰ γυφτοφάσουλα αὐτὰ ἀποτελοῦν τροφὴν τῶν πτωχῶν τάξεων, ἐφθασε δὲ ἡ τιμή των εἰς δραχμὰς 13 ἐνῷ προπολεμικῶς ἐτιμῶντο 10 λεπτά. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ὑπερτίμησις αὕτη ἐπηρέασε καὶ τὰ ἄλλα φασόλια, ἅτινα καὶ ταῦτα ὑπερετιμήθησαν. Ἡ ἀπαγόρευσις ἐσκόπει νὰ συγκρατήσῃ τὰς τιμὰς καὶ εἰ δυνατὸν νὰ ὑποβιβάσῃ αὐτάς. Πλήττονται βεβαίως διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τὰ συμφέροντα ὡρισμένων τάξεων, ἀλλὰ ταῦτα ὤφειλον νὰ ὑποχωρήσουν πρὸ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς καταναλώσεως. Πάντως, ἐπιλέγει, τὸ ζήτημα θὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ ἀπόψεως τῆς δημιουργίας ἑνὸς παρακρατήματος διὰ τὴν ἐγχωρίαν κατανάλωσιν.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** συνιστῶν τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως, ἥτις δὲν ἐξυπηρετεῖ παντάπασι τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐγένετο, ἐφ' ὅσον ἐλάχιστον ποσοστὸν τῆς παραγωγῆς τῶν γυφτοφασολίων καταναλίσκεται ἐντὸς τῆς χώρας.

Ὁ κ. **Σ. Γιαννούσης** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ὄντως εἶναι βρώσιμα τὰ γυφτοφάσουλα, διότι γεγονὸς εἶνε ὅτι οὐδεὶς τρώγει τοιαῦτα ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπιλέγει, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως παρακρατήματος πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** λέγει ὅτι ὅλαι αἱ κυβερνήσεις καταδιώκουν ἀπηνῶς τοὺς γεωργοὺς καὶ ἐφθάσαμεν ἤδη νὰ ἀπαγορεύωμεν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, ὅπως τὰ γυφτοφάσουλα Θεσσαλίας, καθιστῶντες τοιουτοτρόπως μὲ τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ μὲ τὰς καταδιώξεις ταύτας τῆς γεωργίας ἀβίωτον τὸν βίον τοῦ γεωργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Χριστούλας** λέγει ὅτι τὸ μέτρον εἶναι ὀλίγον περίεργον, διότι πρόκειται περὶ προϊόντος ἐξαγωγίμου, εὑρισκομένου ἤδη εἰς χεῖρας μικρεμπόρων οἱ ὁποῖοι ἀδικαιολογήτως θὰ ζημιωθοῦν.

Ὁ κ. **Σ. Κωστόπουλος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας ἐξαίρει τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως ἐνισχύσῃ τὸ Ἐπιμελητήριον διὰ τῆς ἱδρύσεως φυτοπαθολογικοῦ σταθμοῦ ἐν Καλάμαις. Ἡ Στατιστικὴ λέγει ἀποδεικνύει ὅτι ἐκ φυτοπαθολογικῶν νόσων χάνονται κατ' ἔτος 400.000.000 ἀξία γεωργικῆς παραγωγῆς.

Ὁ κ. **Θ. Κριμπᾶς** τονίζει ὡσαύτως ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ τὸ ἐπιμελητήριον καὶ νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ συστάσεις του ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὀργανισμὸν τῶν σύκων.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** λέγει ὅτι ὄντως πολλὰ τῶν αἰτημάτων τοῦ Ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως εἶ αι ἡ ἵδρυσις σταθμοῦ ἐπιθητόρων καί ἡ ἵδρυσις κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας ὡς καὶ τὰ μέτρα διὰ τὰ σπορέλαια καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλονται εὐχαριστίαι εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἤδη παρίστανται ἀνάγκη νὰ υἱοθετήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἵδρυσιν προστατευτικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν σύκων, νὰ ἱδρυθῇ φυτοπαθολογικὸς σταθμὸς διότι χάνεται κατ' ἔτος 400 ἑκατομμυρίων δρχ. παραγωγὴ καὶ νὰ αὐξηθῇ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γεωπόνων.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** ὁμιλῶν ἐπὶ ψηφίσματος τοῦ λαοῦ Τρικκάλων Καλαμπάκας λέγει ὅτι ὁ Θεσσαλικὸς λαὸς εἶναι ἀνάστατος διότι βλέπει διαψευδομένας τὰς ἐλπίδας του διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας ἅτινα ἐγκαταλείφθησαν καὶ ἐπροτιμήθησαν ἄλλα, ἐνῷ διὰ τὰ Θεσσαλικὰ ὑπῆρχον καὶ μελέται. Ἐπιφυλάσσομαι, ἐπιλέγει, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς συμβάσεως τοῦ Στρυμόνος νὰ ὁμιλήσω ἐκτενέστερα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, ἐζήτησα τὴν ἄδειαν τοῦ συναδέλφου Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νὰ ἀπαντήσω ἐγώ. Ὡς γνωρίζει ὁ κ. Βουλευτὴς κατὰ τὴν προεκλογικὴν περιοδείαν μου εἶπον καὶ εἰς τὸν Θεσσαλικὸν καὶ εἰς τὸν Ἠπειρωτικὸν λαὸν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τοῦδε ὅπως ἐπιθέσῃ τόσα βάρη εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ὅσα θὰ ἀπῄτει ἡ σύγχρονος ἐκτέλεσις, πλὴν τῶν ἤδη ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων, καὶ τῶν Θεσσαλικῶν καὶ τῶν Ἠπειρωτικῶν καὶ τῶν Κρητικῶν καὶ δὲν ἠξεύρω πόσων ἄλλων ἀκόμη ἔργων. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου ἔλαβε τὴν πρόνοιαν ὅπως ἀναθέσῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν Οἴκων, οἵτινες εἶχον λάβει μέρος εἰς τὸν ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως διεξαχθέντα διεθνῆ διαγωνισμόν, τὴν περαιτέρω μελέτην τῶν ἔργων τούτων. Ἐλπίζομεν δὲ καὶ μέρος τῶν ἔργων τούτων νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπὸ τοῦδε ἐφ' ὅσον θὰ δύναται νὰ ἐκτελεσθοῦν χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ ὁ προϋπολογισμός. Καὶ εἰς τὴν προεκλογικὴν περιοδείαν μου εἶπον ὅτι ὅσα ἐκ τῶν ἔργων τῆς ὅλης Ἑλλάδος δύναται νὰ ἐκτελεσθῶσι, διότι εὑρίσκονται ἑταιρεῖαι ἀναλαμβάνουσαι τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἰδίαις δαπάναις, ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι πρόθυμος νὰ τὰ πα-

ραχωρήσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα θὰ ἐπιφυλαχθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλή, ὅταν νομίσουν ὅτι εἶναι εἰς θέσιν ὁ προϋπολογισμὸς νὰ ὑποστῇ νέα βάρη, νὰ φροντίσουν νὰ τὰ ἐκτελέσουν.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Σᾶς λέγει, κ. Πρωθυπουργέ τῷ 1911 ἐκάματε δάνειον διὰ τὸ ἴδιον ἔργον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ γνωρίζω.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀνασταίου*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Δίβρης ἀπειλουμένων νὰ ἀποθάνωσιν ἐκ πείνης καὶ ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῶν φόρων καὶ τὴν ἀποστολὴν σπόρου καὶ τὴν λῆψιν παντὸς ἐνδεικνυομένου μέτρου.

Ὁ κ. ***Γ. Κοκκινάκης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐν ἀποστρατείᾳ Κρητῶν ἀξιωματικῶν τῆς Νωροφυλακῆς παραπονουμένων ὅτι κακῶς ἀπεστρατεύθησαν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς γενομένας ἀποστρατείας, δεδομένου ὅτι ἡ ἀδικία εἶναι προφανὴς ἀφοῦ τὰ 4/5 τῶν ἀποστρατευθέντων εἶναι Κρῆτες.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ κυρώσεως συμπληρωματικῆς συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἔργων Παμίσου».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τῆς παρὰ τοῦ Ταμείου μονίμων ὁδοστρωμάτων εἰσπράξεως καὶ διαθέσεως τοῦ λάγω κατασκευῆς εἰς δημόσιον κῆπον τοῦ χώρου. ἔνθα ἔκειτο τὸ Γυμναστήριον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου προελευσομένου ὑπερτιμήματος.

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. "περὶ σχεδίων πόλεων κλπ.».

4) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 16)28 Ἰουλίου 1928 «περὶ παραχωρήσεως διὰ συμβάσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀναγκαίων ἔργων καὶ τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν Κιάτῳ».

5) «Περὶ καταργήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 9)17 Ἰουλίου 1926 «περὶ παραχωρήσεως διὰ συμβάσεως ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς πόλεως Γυθείου».

6) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Μαΐου 1926 «περὶ παραχωρήσεως δανείου λόγῳ βοηθήματος εἰς τοὺς ἐργους ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ ναυπηγοσιδηρουργοὺς τῶν κατὰ τὴν ἀκτὴν Ἁγ. Διονυσίου ναυπηγείων».

7) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης εἰς τὸν πίνακα τῶν κατασκευαστέων ὁδῶν τοῦ νόμου 1074».

Εἰσηγούμενος ταῦτα, λέγει ὅτι τὸ πρῶτον ἀφορᾷ συμπληρωματικὴν σύμβασιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Παμίσου. Ἡ ἀρχικὴ σύμβασις, λέγει, συνωμολογήθη κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1926 μὲ τιμὰς καθορισθείσας ὀρθῶς μὲν ἴσως τότε, ἀλλ' οὐχὶ σήμερον. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως κατηργήθη ὁ νόμος «περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν τιμῶν», οὕτω δὲ ὁ ἀνάδοχος, ἐφ' ὅσον προφανῶς δὲν θὰ ἀνεθεωροῦντο αἱ τιμαί, θὰ διέλυε τὴν ἐργολαβίαν καθ' ὃ ἐκ τοῦ νόμου εἶχε δικαίωμα. Ἡ βραδύτης δὲ περὶ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ὀφείλεται εἰς τὴν βραδύτητα συνομολογήσεως τοῦ σχετικοῦ δανείου. Ἡ διάλυσις τῆς ἐργολαβίας καὶ ἡ προκήρυξις νέας δημοπρασίας θὰ συνεπήγετο καὶ ζημίαν τοῦ Ταμείου, διότι δεδομένου ὅτι πάντως μὲ σημερινὰς τιμὰς θὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ἐργασίαι, ἐὰν ἕτερος ἀνάδοχος ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἀναλάβωσι τὸ ἔργον ἐπὶ δημοπρασίᾳ, θὰ ἐκτελέσωσιν ἁπάσας τὰς ἐργασίας μὲ νέας τιμάς. Τὴν λύσιν ταύτην ὑπέδειξε τὸ Ὑπουργεῖον ὡς ἀσύμφορον τῷ Ταμείῳ ἐφ' ᾧ καὶ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ἵνα κυρώσῃ διὰ τῆς ψήφου της τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον. Διὰ τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου προβλέπεται ὅπως ἡ συμπληρωματικὴ ἐπιχορήγησις τῶν 500.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Πανελληνίου Γυμναστηρίου χορηγηθῇ ὑπὸ τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν τῶν ὠφελουμένων ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν οἰκοπέδων των. Τὰ ἄλλα νομοσχέδια ἀφορῶσιν εἰς κύρωσιν ἢ κατάργησιν ἢ ἀκύρωσιν διαφόρων Ν. Δ.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Πρόεδρος. Δευτέρα συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων Ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) λαμβάνων τὸν λόγον λέγει: Ἐπεθύμουν, κύριοι Βουλευταί, νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὸν Γενικὸν τίτλον του, ἀφορᾷ οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου εἰς τὸ στράτευμα. Ὁ Στρατηγὸς Ὀθωναῖος εἶνε εἷς τῶν ἀρίστων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος καὶ βεβαιῶ ὅτι εἶναι συγχρόνως εἷς τῶν πειθαρχικωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος. Ὁ κ. Ὀθωναῖος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν στρατὸν δι' ἀποφάσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ὄχι διότι ἡ Δημοκρατικὴ πλειοψηφία τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης ἔκρινεν ὅτι ὁ στρατηγὸς ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνθῇ διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς, ἀλλὰ διὰ λόγους καθαρῶς πολιτικούς, διότι δηλαδὴ τὸ λαϊκὸν κόμμα εἶχε θέσει ὡς ὅρον τῆς συμπράξεώς του εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Κυβερνήσεως, τὰ Δημοκρατικὰ μέλη δηλ. αὐτῆς, ἔκρινον, καὶ κατ' ἐμὲ ὀρθῶς ἔκρινον, ὅτι ἡ θυσία αὐτὴ ἐπεβάλλετο νὰ γίνῃ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συνεργασία τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις διελύθη ἡ περαιτέρω παραμονὴ τοῦ Στρατηγοῦ Ὀθωναίου μακρὰν τοῦ στρατεύματος εὑρίσκεται ἐστερημένη πάσης βάσεως καὶ πάσης δικαιολογίας. Ἡ Κυβέρνησις ἡ σημερινὴ ἔκρινεν ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν διὰ καθαρῶς πολιτικοὺς λόγους γενομένην εἰς τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον καὶ τὸν στρατὸν ἀδικίαν, λέγω καὶ εἰς τὸν στρατόν, διότι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Στρατηγὸς Ὀθωναῖος εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος. Ἀνεγράφη ἐν τούτοις καὶ ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου εἰς τὸν στρατὸν ἀναζέει τὰς πληγὰς τοῦ παρελθόντος τοῦ θλιβεροῦ, καὶ ὅτι ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν ἐπιδοκιμασίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἀπόφασιν ἡ ὁποία ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Δικαστηρίου, τοῦ ὁποίου προήδρευεν ὁ στρατηγὸς Ὀθωναῖος. Κατὰ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης, κ. Βουλευταί, ἔχω καθῆκον νὰ διαμαρτυρηθῶ. Ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς ἐπιδοκιμασίαν ἢ μὴ ἐπιδοκιμασίαν τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν ἐξέδωκε τὸ Στρατοδικεῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Δὲν θεωρεῖ ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἐπιβάλλεται νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ συμφέρον τῆς Χώρας νὰ ἔλθῃ νὰ ἀνακινήσῃ ἐν ζήτημα, τὸ ὁποῖον τόσον ὀξύτατα διήρεσε τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν εἰς μίαν τῶν κρισιμωτέρων περιόδων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Δὲν ἔχει λοιπὸν τοιαύτην ἔννοιαν ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου. Ἂν εἶχε τοιαύτην ἔννοιαν θὰ ἐδικαιοῦτο τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ εἴπῃ ὅτι ἐνῷ ἠλθομεν μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ κατευνάσωμεν τὰ πάθη, ἐρχόμεθα νὰ ἐκδηλώσωμεν τοιαύτην γνώμην ἐπὶ ζητήματος, τὸ ὁποῖον θίγει τόσον βαθέως τὰ αἰσθήματα τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ στρατηγὸς Κονδύλης ἀνεγνώρισεν ὡς σεβαστά. Τὴν δήλωσιν ταύτην, κύριοι, ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμω, ἐπαναλαμβάνων ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ στρατηγοῦ Ὀθωναίου εἰς τὸ στράτευμα εἶναι ἡ ἔννοια ἐπανορθώσεως μιᾶς ἀδικίας, ἡ ὁποία ἐκ καθαρῶς πολιτικῶν λόγων ἐγένετο εἰς τὸν στρατηγὸν Ὀθωναῖον καὶ τὸ στράτευμα. Εὐτυχῶς σήμερον καθ' ἣν στιγμὴν τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως ὑπέχουσι τὰ δημοκρατικὰ κόμματα δὲν ὑφίστανται πλέον οἱ πολιτικοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐπεβάλλοντο ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς συμμετοχῆς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Αὐτὰ εἶχον, κύριοι, νὰ εἴπω. (Χειροκροτήματα).

Μεθ' ὃ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων Ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν», ἔχον οὕτω

Περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπομακρυνθέντων ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ).

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἵνα, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἀνωτάτους ἀξιωματικοὺς ἐκ τῶν ἀποστρατευθέντων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1926 ψηφίσματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ ἀνακαλούμενοι θεωροῦνται ὡς μηδέποτε ἀπομακρυνθέντες τῶν τάξεων τοῦ Στρατεύματος, ὁ δὲ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσαν ἐκτὸς ὑπηρεσίας λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις πλὴν ἀποδοχῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ λήγει 10 ἡμέρας μετ' αὐτήν.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ κατασκευῆς ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ κτιρίου τοῦ καταστήματος τῆς νομαρχίας Λέσβου.

ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ ἐγγραφὴ πιστώσεως ἐκ δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1928—1929, ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον, πρὸς κατασκευὴν ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ καταστήματος τῆς Νομαρχίας Λέσβου.

Τὰ ἔργα ταῦτα, συνιστάμενα εἰς τὴν ἀνόρυξιν φρεάτων καὶ τὴν διάνοιξιν ὑπογείου ὑπονόμου, συνδεούσης τοὺς πυθμένας τῶν φρεάτων καὶ διοχετευούσης τὰ ὑπόγεια ὕδατα μακρὰν τοῦ κτιρίου, ἐπιτρέπεται ὅπως ἐκτελεσθῶσιν ἄνευ προϋπολογισμοῦ τῆς σχετικῆς δαπάνης, τῆς συντάξεως τούτου οὔσης ἀδυνάτου τεχνικῶς, λόγῳ τῆς φύσεως τῶν ἐκτελεσθησομένων ἐργασιῶν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἄνευ δημοσίου διαγωνισμοῦ, κατὰ παρέκκλισιν τῶν περὶ ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων διατάξεων.

Περὶ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγου Φωσκόλου.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ ὑπὸ κεφ. 18 ἄρθρον 7 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1927-28 ἐγγραφεῖσα πίστωσις δραχ. 600.000 πρὸς ἑορτασμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγου Φωσκόλου καὶ ἡ κατὰ παρέκκλισιν τῶν λογιστικῶν διατάξεων μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν γενομένη διάθεσις τῆς πιστώσεως παρὰ τῶν ὑπολόγων διαχειριστῶν αὐτῆς.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15)19 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10)18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας Γενικῶν Διοικητῶν τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15)19 Ὀκτωβρίου 1927 νομοθετικὸν διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10)18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας Γενικῶν Διοικητῶν, τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925», ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α') τὴν κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχ. ΝΓ' τῆς 27 Αὐγούστου 1927 συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ τῶν νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως καὶ β') τὴν σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ Ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν κλπ. ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχ. Β' συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1927, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 1-17 τοῦ ἀπὸ 10)18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας Γενικῶν Διοικητῶν, τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925», ὡς περιέχοντα διατάξεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀντικείμενον ἁπλοῦ ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3265 τῆς 10/12 Ἰανουαρίου 1925 «περὶ καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν καὶ τῶν Νομαρχῶν», προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Κυροῦται τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ἀπὸ 10/18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας Γενικῶν Διοικητῶν, τῆς 26 Ἰανουαρίου 1925», ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Ἐξ τῶν Γενικῶν Διοικητῶν Θεσσαλονίκης δύνανται νὰ χορηγηθῶσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν μέχρι 5000 δραχ. μηνιαίως δι' ἔξοδα παραστάσεως».

Εἷς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 7 Μαΐου «περὶ καταργήσεως καὶ συγχωνεύσεως θέσεων ἐν τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ Διευθύνσεως διοικήσεως φυλακῶν καὶ τῶν φυλάκων, λόγῳ οἰκονομιῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Νομοθ. διάταγμα τῆς 7 Μαΐου 1926 «περὶ καταργήσεως καὶ συγχωνεύσεως θέσεων ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Διευθύνσεως Διοικήσεως Φυλακῶν καὶ τῶν φυλακῶν, λόγῳ οἰκονομιῶν», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 157 τῆς 18 Μαΐου 1926 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α') ὡς τοῦτο συμπληροῦται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἄρθρων 7 καὶ 8, ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1926 Συντακτικῆς ἀποφάσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Καταργεῖται: α') 1) ἡ θέσις τοῦ διευθυντοῦ α' τάξεως ἐν τοῖς Ἀγροτικοῖς Φυλακαῖς Τίρυνθος, 2) ἡ θέσις τῆς διευθυντρίας τῶν ἐν Ἀθήναις Κεντρικῶν Γυναικείων Φυλακῶν, καὶ 3) ἡ θέσις τῆς λογιστρίας τῶν αὐτῶν Φυλακῶν, ἧς

τὰ καθήκοντα θέλει ἐκτελεῖ ἐφεξῆς ἡ παρὰ ταῖς αὐταῖς Φυλακαῖς διδασκάλισσα, β') αἱ θέσεις τῶν ὑπαδιευθυντῶν: 1) ἐν τῷ Σωφρονιστηρίῳ Ἀβέρωφ, 2) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Αἰγίνης, καὶ 3) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Ἑπταπυργίου (Θεσσαλονίκης), γ') αἱ θέσεις τῶν γραμματέων: 1) ἐν ταῖς Εἰδικαῖς Φυλακαῖς Συγγρού, 2) ἐν τῷ Σωφρονιστηρίῳ Ἀβέρωφ, 3) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Αἰγίνης, 4) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Κερκύρας, 5) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Κεφαλληνίας, 6) ἐν ταῖς Ἐπανορθωτικαῖς Φυλακαῖς Θεσσαλονίκης καὶ 7) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Καλαμίου, δ') αἱ θέσεις τῶν λογιστῶν: 1) αἱ θέσεις τῶν λογιστῶν ἐν ταῖς Ἐπανορθωτικαῖς Φυλακαῖς Ἀθηνῶν, 2) ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Ἑπταπυργίου, 3) ἐν ταῖς Ἐπανορθωτικαῖς Φυλακαῖς Θεσσαλονίκης, καὶ 4) ἐν ταῖς Ἀγροτικαῖς Φυλακαῖς Τίρυνθος, ε') μία θέσις ἀρχιφύλακος ἐν ταῖς Ἐγκληματικαῖς Φυλακαῖς Κερκύρας, συγχωνευομένης εἰς τὴν τοῦ Βίδου, στ') τριάκοντα θέσεις φυλάκων τῶν ἐν Ἀθήναις Φυλακῶν, ἤτοι ἀνὰ δέκα, ἐξ ἑκάστης τῶν Φυλακῶν, Συγγροῦ, Ἀβέρωφ, καὶ Ἐπανορθωτικῶν Φυλακῶν, ζ') δέκα θέσεις φυλάκων ἐκ τῶν ἀνοργανώτων Φυλακῶν, η') τεσσαράκοντα τέσσαρες θέσεις γυναικοφυλάκων ἐκ τῶν Ἐπανορθωτικῶν Φυλακῶν, τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀνατιθεμένης εἰς τοὺς Διευθυντὰς ἢ Ἐπιστάτας Φυλακῶν, θ') μία θέσις Ἐπιθεωρητοῦ Φυλακῶν, ι') μία κινητὴ Φυλακὴ προβλεπομένη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ ια') ἡ παροχὴ συστάσεως εἰς κρατουμένους τῶν μὴ ὠργανωμένων Φυλακῶν: Τρικάλων, Βόλου, Λαρίσης καὶ Καρδίτσης.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις μέχρι τεσσάρων ἀρχιφυλάκων εἰς ἐσεις κενὰς ἐπιστατῶν Φυλακῶν.

Ἄρθρον 3.

Συγχωνεύεται ἡ θέσις τοῦ ἰατροῦ τῶν ἐγκληματικῶν φυλακῶν Ἑπταπυργίου καὶ τῶν ἐπανορθωτικῶν φυλακῶν Θεσσαλονίκης εἰς μίαν.

Ἄρθρον 4.

συργοῦνται: πέντε θέσεις ὑπαρχιφυλάκων καὶ τρεῖς ... φυλάκων λογιστῶν ἐκ τῶν ὠργανωμένων Φυλακῶν ... μοίως θέσεις ἱερέων εἰς τὰς ὠργανωμένας Φυλακάς, ὁ ... ζομένων ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Μητροπολιτῶν ἐκ περιτροπῆς ἱερέων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν κρατουμένων.

Ὁμοίως αἱ θέσεις τῶν ἰατρῶν εἰς ἁπάσας τὰς ἀνοργανώτους φυλακάς. Οἱ κατὰ τόπους εἰσαγγελεῖς ὑποχρεοῦνται νὰ ἀγαθέτωσι τὰ καθήκοντα τούτων εἰς τὸν Ὑγιεινομικὸν Ἐπιθεωρητήν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου εἰς ἕτερον ἰατρὸν δημόσιον ὑπάλληλον, οἵτινες ἀποτελοῦσι μέλη τῆς Εἰδικῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νομοθ. διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ Φυλακῶν», ἀπολύτῳ δὲ ἀνάγκῃ εἰς ἰδιώτην ἰατρόν. Ἱερεῖς καὶ ἰατροὶ μὴ συμμορφούμενοι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος διώκονται ποινικῶς.

Ἄρθρον 5.

Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2231 «περὶ Φυλακῶν» τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

Γυναῖκες, ἢ ἀνήλικοι, ὡς ὑπαίτιοι πλημμελήματος ἢ κακουργήματος καταδικαζόμενοι εἰς φυλάκισιν μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς τρεῖς μῆνας, κρατοῦνται αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ταῖς Γυναικείαις Φυλακαῖς, οἱ δὲ ἀνήλικοι ἐν ἰδιαιτέροις Τμήμασι τῶν Ἐπανορθωτικῶν Φυλακῶν.

Γυναῖκες, ἢ ἀνήλικοι, ὡς ὑπαίτιοι πλημμελήματος ἢ κακουργήματος καταδικαζόμενοι εἰς ποινὴν τῆς ὁποίας τὸ ὑπόλοιπον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ τυχὸν χρόνου τῆς προφυλακίσεως εἶνε ἄνω τῶν δύο μηνῶν φυλάκισις, κρατοῦνται, αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ταῖς ἐν Ἀθήναις Κεντρικαῖς Γυναικείαις Φυλακαῖς, οἱ δὲ ἀνήλικοι ἐν ταῖς ἐν Ἀθήναις Φυλακαῖς Ἀβέρωφ.

Ἐκ τῶν καταδικασθέντων ἤδη γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων οἱ ἔχοντες πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπόλοιπον ποινῆς ἄνω τῶν δύο μηνῶν, μεταχθήσονται εἰς τὰς ἀνωτέρω Φυλακάς.

Ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ἐνῶς ἅμα τῇ καταδίκῃ, ἐκδίδει τὴν διαταγὴν συνοδεύσεως τοὺς μεταγωγὴν εἰς τὰς ἀνωτέρω φυλακάς. Διὰ τοὺς μεταπειτέους ἐκ τῶν ἤδη καταδικασθέντων τὴν διαταγὴν συνοδεύσεως ἐκδίδει ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ τόπου τῆς κρατήσεως. Αἱ μεταγωγαὶ αὗται ἐνεργοῦνται ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταδίκης διὰ τῶν ὀργάνων, τῆς ὑπηρεσίας τῶν Φυλακῶν, εἴτε ὠργανωμέναι εἶνε, εἴτε μή, αἱ δαπάναι δὲ τούτων προκαταβάλλονται, ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδείας ἐκ τῆς παγίας προκαταβολῆς τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νομοθ. διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ Φυλακῶν κλπ.».

2) Ὁ τρόπος τῆς μεταγωγῆς τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται εἰς τὸ ἑξῆς καὶ διὰ τοὺς μεταγομένους εἰς τὰς Εἰδικὰς Φυλακὰς καταδίκους, συμφώνως πρὸς τὸ ἐδάφιον 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοθ. διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ Φυλακῶν κλπ.».

3) Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ φυλακῶν κλπ. εἶνε ὅτι: οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προτόντων τῶν ὁριζομένων διὰ τοὺς ἀκολούθους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, διοριζόμενοι γραμματεῖς καὶ λογισταὶ τῶν ὠργανωμένων φυλακῶν, καλύπτουσι καὶ ἀποδοχὰς τῆς θέσεως τοῦ ἀκολούθου.

Ἄρθρον 6.

Τὰ γραφεῖα, Ποινικοῦ Μητρώου, Χαρίτων, καὶ ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐπιθεωρήσεως Φυλακῶν, ἀνατίθενται εἰς τὸν παρὰ τῷ Κέντρῳ ὑπηρετοῦντα ἤδη Ἐπιθεωρητὴν Φυλακῶν, ὅστις εἰς τὸ ἑξῆς ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

Ἄρθρον 7.

1) Εἰς ὑπάρχουσαν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν φύλακος, μὴ ὠργανωμένων Φυλακῶν, δύνανται ἀντὶ τοιούτου νὰ διορίζηται εἷς γυναικοφύλαξ, μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, ἐφόσον ἤθελον ἀρθεῖ κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας, πρακτικῶς ὁ διορισμὸς γυναικοφύλακος.

2) Αἱ εἰδικαὶ ἐφορευτικαὶ Ἐπιτροπαί, αἱ λειτουργοῦσαι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νομοθ. διατάγματος τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν κειμένων νόμων περὶ Φυλακῶν τοῦ Κράτους κλπ.», δύνανται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης καὶ ἐφόσον ἀναλαμβάνουν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν, ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ Δημοσίου Ταμείου, νὰ διορίζωσι παρὰ ἑκάστῃ Φυλακῇ Γυναικῶν μίαν γυναικοφύλακα, ἐπὶ ἀποζημιώσει καθοριζομένῃ ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ καταβαλλομένῃ ὑπ' αὐτῆς. Διὰ τὸν διορισμὸν τοῦτον ἀπαιτεῖται πάντοτε σύμφωνος γνωμοδότησις τοῦ ἁρμοδίου εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν.

Αἱ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἐφορευτικῶν Ἐπιτροπῶν διοριζόμεναι γυναικοφύλακες δύνανται καὶ νὰ ἀπολύωνται ὑπ' αὐτῶν, θεωροῦνται δὲ αὗται δημόσια ὄργανα καὶ ὑπέχουσι πάσας τὰς εὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τῶν Φυλακῶν.

Ἄρθρον 8.

1. Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 20ῆς Σε-

πτεμβρίου 1923 «περὶ τῶν πρὸς περιστολὴν τῆς ἀλητείας καὶ ἐπαιτείας λειτουργούντων Ἀσύλων», ἡ δὲ διοίκησις τῶν Ἀσύλων τούτων ἀνατίθεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης, ἀποτελοῦσα εἰς τὸ μέλλον κρατικὴν ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Διευθύνσεως Φυλακῶν, αἱ δὲ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑποχρεώσεις καὶ τὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας αὐτῶν ἐν γένει βαρύνουσι τοῦ λοιποῦ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

2. Ὅπου εἰς τὸ ὡς ἄνω Ν. Διάταγμα ὑφίστατο ἁρμοδιότης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀσύλων, ἀνατίθεται αὕτη εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Φυλακῶν.

Τὸ παρὸν ὑποβληθήσεται εἰς τὴν κύρωσιν τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαΐου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Α. Ρούφος, Ι. Κούνδουρος, Γ. Σπυρίδωνος, Α. Αἰγινήτης, Δ. Τανταλίδης, Α. Ταβουλάρης, Γ. Χαριτάκης, Χ. Τσερούλης, Ν. Μπόταση, Κ. Φλάνδορος.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου (12 Ὀκτωβρίου) 1925 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ὁρίων τῆς, διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις παλαιῶν στρατώνων εἰς δικαστικὸν μέγαρον, πιστώσεως».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου (12 Ὀκτωβρίου) 1925 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ὁρίων τῆς διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις παλαιῶν στρατώνων εἰς δικαστικὸν μέγαρον πιστώσεως» ἔχον ὡς ἕπεται:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει α') τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς δοθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν διαταγμάτων κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν, β') τὴν σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ΚΒ' συνεδρίασιν τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1927.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου (12 Ὀκτωβρίου) 1925 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως τῶν ὁρίων τῆς διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις παλαιῶν στρατώνων εἰς δικαστικὸν μέγαρον πιστώσεως ἔχον οὕτω.

Ἄρθρον μόνον. Ἐγκρίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προηγουμένων 2 καὶ 3 συγκριτικῶν πινάκων ἡ αὔξησις τῶν ὁρίων, τῆς διὰ τοῦ νόμου 3113 ἐγκριθείσης πιστώσεως διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν Τρικκάλοις παλαιῶν στρατώνων εἰς δικαστικὸν μέγαρον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.476.000.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπανασταίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ παρὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης γενομένη ἄνευ δημοσίου διαγωνισμοῦ προμήθεια εἰδῶν ἐπιπλώσεως καὶ σκευῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ Κυβερνείου Θεσσαλονίκης.

Πρὸς πληρωμὴν τῆς σχετικῆς δαπάνης ἐγγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν χρήσεως 1928 - 29 εἰδικὴ πίστωσις ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἓν δραχμῶν εἴκοσι τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων πεντήκοντα ἓξ (23.556).

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ τῶν διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου ἀποστολῶν προσφύγων κλπ.

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ τῶν διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου ἀποστολῶν προσφύγων κλπ., ἔχον οὕτω.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δι' ἧς ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένῃ εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. «περὶ τῶν διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου ἀποστολῶν προσφύγων κλπ.», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 273 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 11 Αὐγούστου 1926.

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Θ. Τουρκοβασίλης, Α. Μαζαράκης, Ν. Βελέντζας, Θ. Νικολούδης, Α. Μπακάλμπασης, Π. Μερλόπουλος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α'. συζήτησιν σχεδίου νόμου "περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν κλπ. ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δοϊράνης".

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** (εἰσηγητὴς) λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς συντόμου ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς θὰ προσῆ

δι' ὀλίγων εἰς ἐκτενεστέραν εἰσήγησιν ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως. Θὰ ἦτο περιττόν, λέγει, νὰ τονίσω τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα ἀναμένει ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης ἡ χώρα. Δὲν πρόκειται μόνον ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων αὐτῶν νὰ ἀποδοθῶσιν ἐκτάσεις εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ συνεπῶς νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ παραγωγή, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως ἔχομεν τὸ πλεονέκτημα τῆς καταπολεμήσεως καὶ ἐξαλείψεως τῆς ἑλονοσίας, ἥτις ἀποτελεῖ μεγίστην πληγὴν εἰς τὰς περιφερείας αὐτάς. Ἀναμένομεν ὅμως συγχρόνως ἐξ αὐτῆς τὴν βελτίωσιν τῆς συγκοινωνίας τῶν μερῶν ἐκείνων, ἥτις λόγῳ τῶν πλημμυρῶν ὑπόκειται εἰς διακοπάς, διακοπὰς αἵτινες πολλάκις καὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἔσχον δυσμενῆ ἀποτελέσματα. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὸ 1918 ἡ Μεραρχία Ἀρχιπελάγους ἥτις εἶχε διαταχθῇ νὰ μεταθῇ εἰς Σμύρνην εὗρε δυσχέρειαν μετακινήσεως λόγῳ τῆς πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος.

Αἱ πλήμμυραι αὗται ὀφείλονται εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ποταμῶν τῆς Μακεδονίας καὶ ἰδίως τοῦ Στρυμόνος. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐν Εὐρώπῃ καὶ εἰς τὸ Πεδεμόντιον. Συνεχίζων λέγει ὅτι κατόπιν τριμήνων διαπραγματεύσεων κατὰ τὸ 1926 καὶ 1927 ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν τοτε Κυβέρνησιν προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ οἴκου Μόνζ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν οἶκον Σέλιγμαν. Συνεζητήθησαν αἱ προτάσεις αὗται εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων Ἔργων καὶ κατόπιν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ ἐζητήθη ὅπως ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Κυβέρνησις ἵνα διὰ Νομοθετικοῦ διατάγματος προσῇ εἰς τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως. Αἱ θερινὰι ὅμως διακοπαὶ παρῆλθον ἄπρακτοι. Κατόπιν ὑπεβλήθησαν 4 προτάσεις διαφόρων Ἑταιριῶν. Τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων Ἔργων συνεζήτησε τὰς προτάσεις ταύτας, αἵτινες κατόπιν συνεζητήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος καὶ τῆς Θεσσαλίας χορηγηθοῦν εἰς τοὺς οἴκους Μόνζ καὶ Γιοῦλεν. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπεβλήθη νέον σχέδιον νόμου δι' οὗ ἐζητήθη νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ συνάψῃ τὴν σύμβασιν ταύτην. Εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον εὗρε ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τὰ πράγματα. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἔχει ἀναμφισβητήτως καλλιτέρους ὅρους ἀπὸ τὰς συμβάσεις Γιοῦλεν καὶ Φαουντέσιον καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἡ παροῦσα Κυβέρνησις. Συνεχίζων ἀναφέρει τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς πεδιάδος τῆς διαρρεομένης ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος. Εἰς αὐτὴν καλύπτονται μονίμως ὑπὸ τῶν ὑδάτων 460.000 στρέμματα, καλύπτονται περιοδικῶς 300.000 στρέμματα καὶ καλλιεργοῦνται 360.000 στρέμματα ἐν συνόλῳ εἶναι 1.200.000 στρέμματα.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἐκ τῶν 460.000 στρεμμάτων τῶν καλυπτομένων μονίμως ὑπὸ τῶν ὑδάτων θὰ προκύψουν 390.000 στρέμματα, ἐκ τῶν 300.000 στρεμμάτων τῶν καλυπτομένων περιοδικῶς θὰ ἀποδοθοῦν 200.000 νέα στρέμματα, ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς ἀξίας τῶν στρεμμάτων λόγῳ τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα θὰ γίνωσι θὰ ἔχωμεν ἀπόδοσιν 560.000 στρεμμάτων.

Τὰ ἔργα, λέγει, ταῦτα διαιροῦνται εἰς ἀποξηραντικά, ἀρδευτικὰ καὶ συγκοινωνιακά. Τὸ συμβούλιον τῶν Δημοσίων Ἔργων ἦτο τῆς γνώμης νὰ γίνουν κατ' ἀρχὴν τὰ ἀποξηραντικὰ ἔργα καὶ εἶτα τὰ ἄλλα, εὐτυχῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδέχθη τὴν ἄποψιν ταύτην, διότι πολλάκις τὰ μέρη ἐκεῖνα πάσχουσι καὶ ἐκ τῆς συνεχοῦς ξηρασίας καίτοι ὀΣτρυμὼν εἶναι πλησίον. Αἱ ζημίαι ἐκ τῆς ξηρασίας ὑπολογίζονται κατ' ἔτος εἰς 300.000.000 δραχ. εἰς πολὺ δὲ μεγαλύτερον ποσὸν ὑπολογίζονται αἱ ζημίαι αἱ προερχόμεναι ἐκ τῶν πλημμυρῶν, εἰς τρόπον ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀναβολὴ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως ἐστοίχισε πολὺ περισσότερον παρὰ ὅ,τι ἐξοικονομήθη ἀπὸ τὴν ἐπίτευξιν τῶν καλυτέρων ὅρων. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς συγκοινωνίας ὠφέλη θὰ εἶνε μεγάλα, διότι ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω ὅτι αἱ δαπάναι τῆς μεταφορᾶς τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τῆς Καβάλλας εἰς Νέαν Ὀρκην εἶνε μικρότεραι ἀπὸ τὰς δαπάνας τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς του εἰς τὴν Καβάλλαν. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων μόνον τῶν ἀποξηραντικῶν ὑπελογίσθη εἰς 1.100.000 ἀγγλικὰς λίρας καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀξία ἑκάστου στρέμματος θὰ ἀνέλθῃ εἰς 900 δραχμάς. Ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν καὶ τὴν δαπάνην διὰ τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα ἥτις θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1.000.000 ἀγγλικῶν λιρῶν, τότε ἡ ἀξία κατὰ στρέμμα θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1.600 δραχμάς. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Φιλίππων, ἐξ ὧν θὰ ἀποδοθῶσι 250.000 στρέμματα, θὰ ἔχωμεν δαπάνην κατὰ στρέμμα 1.600 δραχμάς. Ἐξακολουθῶν, λέγει ὅτι εἰς μίαν τοιαύτην σύμβασιν τεχνικῶν ἔργων, τὰ κύρια κεφάλαια εἶνε δύο, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ τεχνικὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ οἰκονομικόν. Ἡ σύμβασις αὕτη, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἄλλας συμβάσεις Γιοῦλεν καὶ Φαουντέσιον, ἔχει τελείως ξεχωρίσει τὸ οἰκονομικὸν μέρος ἀπὸ τὸ τεχνικόν, εἰς τρόπον ὥστε ἔχομεν ἐντελῶς μόνον μίαν τεχνικὴν σύμβασιν. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ταχέως θὰ ὑποβάλλῃ καὶ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους αὐτῆς. Τὸ τεχνικὸν μέρος τῆς συμβάσεως ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸ ἐργοληπτικὸν σύστημα, ἀπὸ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἐργολάβου, ἀπὸ τὰ γενικὰ ἔξοδα, ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς παραλαβῆς τῶν ἔργων καὶ ἀπὸ τὸ τιμᾶμα τὸ ἀφορῶν τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ τὸν τρόπον τῆς λύσεως τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐργολάβου καὶ ἐργολήπτου. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας φαίνεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ του ἐκθέσει ὅτι θὰ ἐπροτίμα τὸ ἐργοληπτικὸν σύστημα. Ἐπ' αὐτοῦ δὲν συμφωνῶ. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἶνε τὸ ἑξῆς· καθορίζεται ἐν τιμολόγιον τὸ ὁποῖον ἰσχύει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως. Αὐτὸ τὸ σύστημα ἐφημόζετο μέχρι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἀλλὰ μετ' αὐτὸν, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ἡμερομίσθια ὑφίσταντο σπουδαίας διακυμάνσεις ὁ ἐργολάβος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγγυᾶται διὰ τὰ ἡμερομίσθια καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ὑλικῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ἀπό οσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργάτου καὶ δι' οὐδὲν πλέον. Ἀλλὰ ἡ ἐκ τοῦ πολέμου προελθοῦσα ἀνατροπὴ τῶν συνθηκῶν ἦτο πολὺ βαθυτέρα, διότι ὁ ἐργολάβος δὲν δύνατο νὰ ἐγγυηθῇ πλέον οὐδὲ διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐργάτου. Δι' αὐτὸ ἐφαρμόζεται τώρα σύνθετον σύστημα. Συνεχίζων ἀναλύει τὸ σύστημα τοῦτο καὶ λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ συνήφθη ἡ σύμβασις διὰ τὰ λιμενικὰ ἔργα Πειραιῶς καὶ διὰ τὰς ὑπονόμους Θεσσαλονίκης. Εἰς τὴν παροῦσαν ὅμως σύμβασιν ἐγένετο δεκτὸν τὸ σύστημα τὸ ἀπολογιστικόν, τὸ ὁποῖον ὅμως ἔχει τὸ μειονέκτημα ὅτι ὁ ἀνάδοχος οὐδὲν συμφέρον ἔχει νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἔργα οἰκονομικά. Εὐτυχῶς ὅσον ἀφορᾷ τὸ μειονέκτημα τοῦτο προλέπεται ἐν τῇ συμβάσει ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ αὐστηρὰ ἐκ μέρους κρατικῶν ὀργάνων ἐπίβλεψις. Συνεχίζων ἀναφέρει τὸ σύστημα τῆς συνεταιρικῆς ἀντεπιστασίας ὅπερ λέγει καὶ αὐτὸ ἔχει μειονεκτήματα, διότι δι' αὐτοῦ ὁ ἐργολάβος δύναται νὰ προσπορίζεται κέρδη καὶ ὑπάρχει συγχρόνως καὶ ὁ κίνδυνος τῆς κακοτεχνίας. Ἀναφέρει δὲ τὰ ἔργα τοῦ λιμένος Πειραιῶς. Ἐάν, λέγει, θέλετε νὰ κάμετε σύγκρισιν τοῦ συστήματος τῆς συνεταιρικῆς ἀντεπιστασίας καὶ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος ἀναμφισβητήτως τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα προστατεύει πολὺ καλύτερον τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ ἔργα κατασκευάζονται διὰ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος.

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων ἔργων ἀποκρούει τὴν διὰ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος σύναψιν συμβάσεων λόγῳ τῆς συνεχοῦς ὀχλήσεως τὴν ὁποίαν τοῦτο ἀπαιτεῖ. Δεύτερον στοιχεῖον μιᾶς συμβάσεως εἶνε ἡ ἀξία τῶν ἔργων. Αὕτη ἐν τῇ ὑπὸ συζήτησιν συμβάσει καθορίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 19 ἐν ᾧ καθορίζεται ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου θέλουσι ἀποφευχθῇ αἱ μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἀναδόχου συζητήσεις.

Ὡς πρὸς τὰ γενικὰ ἔξοδα ταῦτα καθορίζονται εἰς 11,63 ο/ο ἐπὶ ποσοῦ 17.000.000 δολλαρίων, ἅτινα θέλουσι καταβληθῇ εἰς ἑβδομήκοντα ἴσας μηνιαίας δόσεις. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο, λέγει, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ διὰ τῶν συμβάσεων τῆς Οὔλεν καὶ τῆς Φαουντέσιον καθοριζόμενα ποσοστὰ γενικῶν ἐξόδων, 14 ο/ο διὰ τὴν Οὔλεν καὶ 17 ο/ο διὰ τὴν Φαουντέσιον, εἶνε προφανὲς ὅτι παρουσιάζει μίαν τερατώδη διαφοράν. Ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἐργολάβου τονίζει ὅτι ἐπετεύχθη ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον 10 ο/ο. Συγκρίνων μετὰ τοῦτο τὴν ἀμοιβὴν ταύτην πρὸς τὴν καθοριζομένην εἰς τὰς συμβάσεις Φαουντέσιον καὶ Οὔλεν τονίζει ὅτι ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει ἐπετεύχθησαν ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατὸν ὅροι εὐνοϊκοὶ διὰ τὸ Κράτος.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** λέγει ὅτι δὲν δύναται ἀπὸ τοῦδε κανεὶς νὰ καθορίσῃ εἰς ποῖον ποσοστὸν θέλει ἀνέλθει ἡ ἀμοιβὴ τοῦ νὰ καθορίσῃ εἰς ποῖον ποσοστὸν θέλει ἀνέλθει ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργολάβου ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν τῆς Οὔλεν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τονισθῇ εἶνε ὅτι ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἐργάζεται κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιτρέψῃ ὥστε τὸ ἔργον νὰ παραδοθῇ ἓν ἔτος ἐνωρίτερον ἐξ οὗ θέλει προκύψει κέρδος 65.000.000.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἕτερον σημεῖον τῆς συμβάσεως εἶνε τὸ ἄρθρον τὸ ἀφορῶν τὰς προτάσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Συμφώνως πρὸς αὐτὸ θεσμίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Συμφώνως πρὸς αὐτὸ ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται ἐντὸς 8 μηνῶν νὰ παρουσιάσῃ τὴν προμελέτην αὐτῆς καὶ ἐντὸς 5 ἐτῶν νὰ περατώσῃ τὰ ἔργα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ γίνεται ἡ παραλαβὴ τῶν ἔργων παρουσιάζεται ἐν αὐταῖς σοβαρώτατον σημεῖον ἀφορῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν κακοτεχνίαν ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐλαττωματικότητα τῶν παραλαμβανομένων ἔργων. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀκολουθηθέντος συστήματος εἶνε ὅτι ὁ ἐργολάβος εἶνε ἁπλοῦς ἐντολοδόχος τοῦ δημοσίου. Εἰς τὰς προηγουμένας συμβάσεις δὲν κατωχυροῦντο ἐπαρκῶς οὔτε τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργοδότου οὔτε αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀναδόχου, ἐν δὲ τῇ παρούσῃ συμβάσει, ταῦτα εὑρίσκονται εἰς τινα ἀντίθεσιν.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). ἐρωτᾷ ποία εἶνε ἡ ἀντίθεσις αὐτη.

Β. Καραπαναγιώτης. Εἶνε ἡ ἑξῆς· ὁ ἀνάδοχος εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἐξ ἐλαττωμάτων τῆς μελέτης προτεινομένας ζημίας ἐφ' ὅσον προέρχεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μελέτης χωρὶς αὐτὴ νὰ ἐγκριθῇ προηγουμένως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Κατὰ συνέπειαν ἐξυπονοεῖται καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἢ προτιμότερον νὰ μείνῃ ἀόριστον ὅτι πᾶσα μελέτη ἐγκρινομένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀφορᾷ τὸν ἀνάδοχον ἐξ ἀντιδιαστολῆς πρὸς αὐτήν.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας), δὲν πρέπει νὰ τεθῇ, διότι εἰς τὸ ἐδάφιον 6 λέγει ὅτι ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ζημιῶν εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς μελέτης ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἡ διαιτησία.

Β. Καραπαναγιώτης. Ὄχι διότι εἰς τὸ ἐδάφιον 6 λέγει ὅτι «ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης τροποποιήσῃ τὴν μελέτην.....» ὥστε ἂν δὲν τὴν τροποποιήσῃ τι θὰ γίνῃ.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας)· Ὅταν τὴν τροποποιήσῃ ἀναλαμβάνει ἀπολύτως τὴν εὐθύνην. Ὅταν δὲν τὴν τροποποιήσῃ, ἀλλὰ τὴν ἐγκρίνῃ ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν εὐθύνην, ἀλλ' ὅταν τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα παρέχει ὁ ἀνάδοχος ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἐπιτοπίου εἶναι ἀκριβῆ καὶ διαφωνήσῃ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ὁ ἐργοδότης ἀποφαίνεται ἡ διαιτησία.

Ν. Ξηρός. Θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀποτελέσουν αἱ δηλώσεις σας μίαν ἐπίσημον ἑρμηνείαν.

Ε. Καρυωτάκης. Θὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν σύμβασιν.

Ἐ. Βενιζέλος. (Πρόεδρ. Κυβ.) Δὲν εἶναι ἀρκετὸν τοῦτο διότι πρέπει νὰ ἀνταλλαγῶσι καὶ ἐπιστολαί.

Ε. Καρυωτάκης. Ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην θὰ εἶναι ἀκριβῆ.

Β. Καραπαναγιώτης. Ἐγὼ ὁμιλῶ διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀνάδοχος ἤθελε προσβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μελέτης χωρὶς αὐτὴ νὰ ἐγκριθῇ, τότε ὁ ἀνάδοχος φέρει ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἐλαττωματικότητα τῆς μελέτης. Ἔρχομαι τώρα εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοδότης ἐγκαίνει τὴν μελέτην χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν τροποποίησιν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἐξετασθῇ ποία ἡ ἐλαττωματικότης τῆς μελέτης. Εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀποδειχθῇ ἐλαττωματικότης ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν ἐσφαλμένων δεδομένων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς ὀρθῶς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός, ἀποφαίνεται ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ διαιτησία.

Α. Χρηστομάνος. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὅταν ἡ μελέτη ἐγκριθῇ, ἐγκριθῇ ὅμως ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένων περιστατικῶν τότε ὑπαίτιος τῆς εὐθύνης ὅλης εἶναι ἡ συντάξασα τὴν μελέτην ἑταιρεία.

Β. Καραπαναγιώτης. Ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ ἐσφαλμένα δεδομένα εἶναι ἐσφαλμένα, διότι αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ δεδομένα μιᾶς χρονικῆς περιόδου.....

Εἷς Βουλευτής. Θὰ ἔλθωμεν πάλιν εἰς τὴν εὐθύνην τῶν ἄλλων;

Β. Καραπαναγιώτης. Ὑποθέσωμεν ὅτι λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα ἴσχυσαν ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν καὶ ταῦτα ἐνδεχομένως ἀποδεικνύονται ἐσφαλμένα, ἀλλ' ἡ ἑταιρεία ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλ' ἂν δὲν ὑπάρχουν ἀνακριβῆ δεδομένα ποῖον θὰ βαρύνῃ ἡ εὐθύνη;

Α. Βερδέλης. Προκειμένου νὰ ἔχωμεν μεγάλας πλημμύρας βεβαίως αὐταὶ θὰ θεωρηθοῦν ἀνωτέρα βία καὶ οὐδεμία εὐθύνη θὰ βαρύνῃ τὸν ἐργολάβον, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ δεδομένα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ βαρύνουν τὸν ἐργολάβον.

Ὁ κ. ***Β. Καραπαναγιώτης*** συνεχίζων μετὰ τοῦτο ἀναφέρει τὰς συμφώνως πρὸς τὴν κατατεθεῖσαν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπενεχθείσας ἐπὶ τῶν διαφόρων ἄρθρων τῆς Συμβάσεως τροποποιήσεις. Ὡς πρὸς τὴν διὰ τῆς Συμβάσεως καθοριζομένην διαιτησίαν ἐκφέρει τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ γνώμην καθ' ἣν εἶναι δυνατὸν ἡ διαιτησία αὕτη ἀποτελουμένη ἐκ δύο προσώπων νὰ φθάσῃ εἰς νέον ἐπιδιαιτητήν. Θεωρεῖ ὡσαύτως τὴν διατύπωσιν ἐλλειπῆ διότι δὲν φαίνεται ποῖος θὰ διορίζῃ τὸν ἐπιδιαιτητήν. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ ἀμφότεροι ὁ Πρόεδρος δηλαδὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὁ Ἀντιπρόσωπος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς; Περαίνων λέγει, ὅτι ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παραδοχῆς τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς προτεινομένων τροπολογιῶν συνιστᾷ αὕτη τὴν παραδοχὴν τῆς Συμβάσεως ἐκ τῆς ὁποίας τόσα ἀναμένονται λαμπρὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** λέγει ὅτι εἶνε κεκηρυγμένος θιασώτης τῆς ἐκτελέσεως μεγάλων ἔργων ἐν τῇ χώρᾳ μας ὅπου ἐπὶ 10ετηρίδας πληρώνουν φόρους οἱ πολῖται καὶ ἰδίως οἱ γεωργοὶ χωρὶς ἀντιστάθμισμα τῆς συγκοινωνίας ἢ παραγωγικῶν ἔργων καὶ ἐκ τούτων καταστρέφονται αἱ ἐσοδεῖαι ἢ ἐκμηδενίζεται ἡ τιμὴ τῶν προϊόντων. Διὰ τοῦτο, λέγει, εἶνε ἀξία συγχαρητηρίων ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς συνῆψε καὶ ἐπιζητεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν προκειμένην σύμβασιν καὶ ὀρθῶς πράττει τοῦτο διότι καὶ δύο μῆνας ἐὰν κερδίσωμεν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν κερδίζει ἡ ἐθνικὴ παραγωγὴ πολλὰ ἑκατομμύρια.

Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ σύστημα ὅπερ ἀποδέχεται ἡ σύμβασις εἶναι τὸ τελειότερον καὶ ἀσφαλιστικώτερον διὰ τὸ Δημόσιον καὶ διὰ τὰ ἔργα. Δὲν ἔχω, τονίζει, παρὰ νὰ συγχαρῶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Μακεδονίας διότι συντελεῖται ἤδη μετὰ τὰ ἔργα τοῦ Ἀξιοῦ τὸ δεύτερον παραγωγικὸν ἔργον ἐν Μακεδονίᾳ, ὅπερ προώρισται νὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασιν αὐτῆς. Ὅταν, συνεχίζει, ἐκτελεσθοῦν ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιΐας περὶ ὧν ἐπρονόησεν ἡ ἄλλη Βουλὴ τότε οὐδὲν παράπονον θὰ ἔχῃ ἡ Μακεδονία δι' ἔλλειψιν προνοίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς εὐημερίας της. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺ

όρους τῆς συμβάσεως ἀσχέτως τῶν κερδῶν τοῦ ἐργολάβου θέλω, λέγει, νὰ τονίσω ὅτι πρέπει νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργολάβος νὰ ἐπιδείξῃ πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ διὰ τοῦτο πλημμελῶς ἡ σύμβασις ἐδέχθη εὐθύνην διὰ ἀρετὰν ἀμέλειαν καὶ ὀρθῶς ἡ Ἐπιτροπὴ προέτεινε νὰ εἶνε ὑπεύθυνος ὁ ἐργολάβος διὰ πᾶσαν τοιαύτην. Ἀλλ' ὅμως, συνεχίζει, μὲ τὰ συγχαρητήριά μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν πρόνοιάν της περὶ τῶν ἔργων τοῦ Στρυμόνος εἶμαι ὑπόχρεως νὰ τονίσω καὶ νὰ διερμηνεύσω τὰ παράπονα τοῦ Θεσσαλικοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἔλλειψιν ὁμοίας διὰ τὴν Θεσσαλίαν. Αὐτη, λέγει, ἐκτὸς τῶν παθημάτων της κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 97 συνεχῶς ἔβλεπε καταστρεφομένην τὴν παραγωγήν της καὶ τὸν πληθυσμόν της φθίνοντα ἀπὸ τὴν ἐλονοσίαν καὶ μίαν καὶ μόνην ἐξέφρασε πάντοτε εὐχὴν νὰ κατασκευασθοῦν ὑδραυλικὰ ἔργα διὰ νὰ εἶνε πράγματι ἐριθῶλαξ ὅπως τὴν ἀπεκάλεσεν ὁ Ὅμηρος. Δυστυχῶς ἐξ ἐλλείψεως ὑδραυλικῶν ἔργων ἡ Θεσσαλία κατέστη ἄγονος καὶ ὄχι ἐριθῶλαξ καὶ κατεδικάσθη εἰς δυστυχίαν. Ἀπὸ τὰ 1896 ἐπὶ Κυβερνήσεως Δεληγιάννη συνέστη ἐπιτροπὴ καὶ ὑπέβαλεν ἔκθεσιν περὶ ὑδραυλικῶν ἔργων ἀλλὰ μεσολαβήσαντος τοῦ πολέμου τοῦ 1897 τὸ Κράτος δὲν ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Βραδύτερον ἐπὶ Θεοτόκη μετεκλήθη ὁ Σίμπερτ καὶ συνέταξε μελέτας αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Τὸ 1911 πάλιν ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων διὰ συμβάσεως συνῆψε δάνειον 150.000.000 διὰ παραγωγικὰ ἔργα καὶ ὑδραυλικὰ ἔργα ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ χρήματα ταῦτα διετέθησαν διὰ τοὺς πολέμους 1912 - 1913. Τὸ 1918 πάλιν ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων μετεκάλεσε τὸν κ. Τζάζον καὶ ἐγένοντο νέαι μελέται. Σχετικῶς μὲ τὴν σπουδὴν τῆς συμβάσεως τοῦ Στρυμόνος ἔχω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν μήπως ἐπέλθουν καταστροφαὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως μελετῶν ἔχων ὑπ' ὄψει μου τὸ γεγονὸς ὅτι μία πλήμμυρα τοῦ Πηνειοῦ ἄλλοτε ὑπερέβη καθ' ὕψος ὑδάτων ἓν μέτρον τὰ προχώματα τὰ ὁποῖα προέβλεπεν ἡ μελέτη Νόμπιλε, καὶ δι' αὐτὸ διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα χρειάζονται πάντοτε νὰ γίνωνται αἱ μελέται των ἐπὶ τῇ βάσει παρατηρήσεων πολυετῶν. Κατὰ τὸ 1926, συνεχίζει, τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ἐξέδωκεν εἰς διεθνῆ διαγωνισμὸν τὰ ἔργα τῆς Θεσσαλίας καὶ δὲν γνωρίζω τώρα διατί ἐνῷ αἱ Κυβερνήσεις Συνασπισμοῦ εἶχον πρόγραμμα συγχρόνου ἐκτελέσεως ὅλων τῶν μεγάλων ἔργων καὶ εἶχον τὸ θάρρος νὰ ἀντιμετωπίσουν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τὰ Θεσσαλικὰ ἔργα, ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀπήλειψε ταῦτα τοῦ προγράμματός της. Ὁ Θεσσαλικὸς λαός, τονίζει, ἔχει ἀπόφασιν νὰ ὑποστῇ πᾶσαν θυσίαν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὑδραυλικὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀπόφασίν του ταύτην ἔχομεν ἐντολὴν ἡμεῖς οἱ ἀντιπρόσωποί του νὰ τὴν διερμηνεύσωμεν. Εἶμαι, λέγει, πεπεισμένος ὅτι ἂν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐξεδήλωνε περισσοτέραν θέλησιν τὰ Θεσσαλικὰ ἔργα θὰ ἐξετελοῦντο τάχιστα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὅτι ἐπροτιμήθησαν τὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος, διότι οἱ περὶ τὸν Στρυμόνα πληθυσμοὶ εἶναι οἱ ἀκρῖται τῶν ἑλληνικῶν συνόρων. Ἀλλ' ἡ προτίμησις αὐτη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι ἀποτελεῖ σκάνδαλον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι σπάνιον νὰ ἔχετε ἐνώπιόν σας μίαν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν εἶχε τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς ἐκλογεῖς σας Θεσσαλοὺς ὅτι κύριοι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν σήμερον αὐτὰ τὰ ἔργα, καὶ νὰ ἔρχεσθε σεῖς σήμερον μετὰ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως νὰ μᾶς ἐρωτᾶτε διατί δὲν ἐκάματε αὐτὰ τὰ ἔργα. Δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὰ κάμωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Σ. Ταλιαδοῦρος Διερμηνεύω τὴν ὀδύνην τοῦ Θεσσαλικοῦ λαοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ Θεσσαλικὸς λαός, θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι τόσον πολὺ ἐνέκρινε τὴν εἰλικρινῆ ταύτην γλῶσσαν τὴν ὁποίαν εἶπον πρὸς αὐτὸν ὥστε μοῦ ἔστειλε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν βουλευτῶν του. Ἡμεῖς εἴχομεν τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὸ θάρρος νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν Θεσσαλικὸν λαὸν καὶ τὸν Ἠπειρωτικὸν λαὸν ὅτι «νὰ ἠξεύρετε ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ γίνουν τὰ ἔργα ἐπὶ τοῦ παρόντος. Πότε; Δὲν ἠξεύρομεν. Σᾶς παρακαλοῦμεν μόνον νὰ περιμένετε», καὶ ὁ λαὸς περιμένει.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Νομίζετε ὅτι ὁ Θεσσαλικὸς λαὸς ἐνέκρινε τὴν αὐτοκατάδικήν του;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι αὐτὸ καταδίκη.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Βεβαίως τὰ Θεσσαλικὰ ἔργα καὶ προτεραιότητα εἶχον καὶ ἡ προκάτοχος μάλιστα Κυβέρνησις εἶχεν εἰσηγηθῆ καὶ σχετικὸν νομοθετικὸν μέτρον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις ἡ προκάτοχος ἔκαμε καθαρὰν δημαγωγίαν, ὅταν ἔλεγε πρὸς τὸν λαὸν ὅτι ἠμποροῦν νὰ ἐκτελεσθοῦν καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τοῦ Στρυμόνος καὶ τὰ Ἠπειρωτικὰ καὶ τὰ Θεσσαλικὰ καὶ τὰ Κρητικὰ ἀκόμη, ἡ δὲ ἰδική μου Κυβέρνησις ὅταν προσῆλθεν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐζήτησε τὴν ψῆφον ἐμπιστοσύνης του τοῦ εἶπεν «δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὰ κάμω» καὶ ὁ λαὸς ὁ Ἠπειρωτικός, ὁ Θεσσαλικὸς καὶ ὁ Κρητικὸς ἔδωσε τὴν ἔγκρισίν του».

Σ. Ταλιαδοῦρος. Δὲν εἶπον ὅτι δὲν θέλουν τὰ ἔργα, εἶπον ὅτι θέλουν Σᾶς ὡς Κυβερνήτην, ἐλπίζουν ὅμως ὅτι τὰ ἔργα θὰ γίνουν ταχέως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καλῶς ἐλπίζουν.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Κύριε Πρόεδρε, δὲν κάμνω ἀντιπολίτευσιν θέλω νὰ ἑρμηνεύσω μόνον τὴν ὀδύνην τοῦ θεσσαλικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐθεώρει ὅτι εἶχε δικαίωμα προτεραιότητος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ὅταν ἤσθε μέλος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐδώκατε καμμίαν προτεραιότητα εἰς τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Θεσσαλίας.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐλέγομεν νὰ δοθοῦν ὅλα τὰ ὑδραυλικὰ συγχρόνως. Συνεχίζων τονίζει ὅτι ὁ Θεσσαλικὸς λαὸς εὑρίσκεται ἐν ἀνησυχίᾳ καὶ δηλοῖ ὅτι εἶναι πρόθυμος διὰ κάθε θυσίαν προκειμένου νὰ γίνουν τὰ ἔργα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀφῆστε τώρα νὰ κάμωμεν τὴν μελέτην διὰ νὰ ἴδωμεν τι θὰ κοστίσουν τὰ ἔργα.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Διὰ τὸν Στρυμόνα δὲν ὑπάρχει μελέτη.

Α. Χριστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Διὰ τὸν Στρυμόνα ὑπάρχει ὁριστικὴ μελέτη τοῦ κ. Τζιάζον.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Τὸ παράπονόν μας εἶναι ὅτι ἐνῷ εἴχομεν προτεραιότητα θὰ μείνωμεν τελευταῖοι. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ πάρῃ τὸ ζήτημα τῆς Θεσσαλίας μὲ περισσότερον φανατισμόν. Χρήματα δύνανται νὰ εὑρεθοῦν μὲ περιορισμὸν δαπανῶν διὰ δημιουργίαν στρατηγῶν καὶ ἀπὸ ἄλλα κονδύλια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ ὡμιλήσατε περὶ τῶν στρατηγῶν ἔχω ἀνάγκην νὰ δώσω τὴν ἑξῆς πληροφορίαν: οἱ συνταγματάρχαι οἱ ὁποῖοι προάγονται εἰς ὑποστρατήγους εἶναι 11. Λοιπὸν αὐτοὶ κατέχουσιν ὀργανικὰς θέσεις ὑποστρατήγου, διοικοῦν Μεραρχίας κλπ. καὶ ἐπομένως ἔχουσιν ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς παραστάσεως καὶ τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔχουσιν οἱ στρατηγοί. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι ὁ μισθὸς τοῦ συνταγματάρχου εἶναι κατὰ 350 δραχμὰς μικρότερος κατὰ μῆνα, ἐπομένως δὲ ὁλόκληρον τὸ ἔτος ἀνέρχεται ἡ διαφορὰ εἰς 4.000 δραχμὰς καὶ προκειμένου περὶ 11 ὑποστρατήγων ἡ ὅλη δαπάνη ἡ ὁποία προσετέθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν εἶναι 44.000 δραχμαί. Σᾶς ἐρωτῶ, νομίζετε ὅτι αὐτὴ ἡ δαπάνη εἶναι τοιαύτη ὥστε ἠμποροῦσε, ἐὰν δὲν γίνῃ, νὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ Θεσσαλικὰ ἔργα; Βεβαίως ὄχι. Ὅταν μοῦ παρουσιάσθη ἡ σημείωσις αὐτὴ εἶπον ὅτι ἐγὼ θὰ κάμω τὰς προαγωγὰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι συντελοῦν εἰς καλυτέραν διοίκησιν τοῦ στρατεύματος, ἀφοῦ ἡ δαπάνη δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος εἶναι 44.000 δραχμὰς καὶ ἂς πάρω ἐπάνω μου τὴν κακὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔκαμα καὶ ἐγὼ τόσους Συνταγματάρχας Στρατηγούς.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐγὼ παραδειγματολογικῶς ἔφερα τὴν περίπτωσιν τῶν Στρατηγῶν.

Α. Χριστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ Κυβέρνησις, λέγει, εὑρίσκεται εἰς τὴν μελέτην συμβάσεως διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν μελετῶν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας καὶ ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι ζωηρά. Ἐπροτιμήσαμεν τὸν Στρυμόνα, διότι ἔχομεν ἐκεῖ καὶ προσφυγικὸν πληθυσμὸν ἀτελῶς ἐγκατεστημένον καὶ τὰ ἐδάφη ἐκεῖ εἶναι εὐφορώτατα καὶ ὑπὸ ἔποψιν δαπανῶν θὰ στοιχίσῃ εὐθηνότερον ἡ ἀποξήρανσις ἑκάστου στρέμματος. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἀποξηραινόμενα ἐδάφη τοῦ Στρυμόνος θὰ στοιχίσουν 1000 ἕως 1800 δραχμὰς κατὰ στρέμμα ἐνῷ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἡ ἀναλογία ἔρχεται 1.800 δρχ. ἕως 2.500 κατὰ στρέμμα.

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) παρατηρεῖ ὅτι ὁ πρόσθετος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον προετιμήθησαν τὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος εἶναι ὅτι εἰς τὰς περιοχὰς ἐκείνας συνεκεντρώθη πολὺς προσφυγικὸς πληθυσμός, ἡ δὲ στενότης τῆς γῆς εἶναι μεγάλη ἀφοῦ ὁ κλῆρος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 12 στρέμματα καὶ συνεπῶς δὲν ἀποτελεῖ βιώσιμον μικροϊδιοκτησίαν. Ἐπειγόμεθα συνεπῶς νὰ αὐξήσωμεν τὴν διαθέσιμον γῆν διότι ἄλλως ὁ ἐγκατασταθεὶς ἐκεῖ πληθυσμὸς θὰ ἐγκαταλείπῃ τὰς περιφερείας ἐκείνας καὶ θὰ συσσωρεύεται εἰς τὰς πόλεις καὶ θὰ ἔχωμεν νέα παράσιτα.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Καὶ εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Θεσσαλίας ὑπάρχει στενότης γῆς.

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** τονίζει ὡς πρὸς τὸ προκριθὲν σύστημα ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ὁ ἴδιος ὁ ἀνάδοχος ὁμολογεῖ ὅτι ἂν ὑπῆρχεν ὁριστικὴ μελέτη καὶ ἦσαν γνωστοὶ αὐτῷ οἱ τοπικοὶ ὅροι καὶ συνθῆκαι θὰ ἠδύνατο νὰ δεχθῇ καὶ ἄλλο σύστημα. Διὰ τοῦτο προέχον ζήτημα εἶναι ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὴν κατάρτισιν ὁριστικῶν μελετῶν ὅλων τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, διότι ἔχοντες ὁριστικὰς μελέτας θὰ ἐπιτυγχάνωμεν πάντοτε καλλιτέρους ὅρους. Κατὰ τὰ λοιπά, ἐπιλέγει, ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Δ. Κογεβίνας*** λέγει ὅτι ὁ κ. Εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐπέμενεν ὑπὲρ τῆς διαγραφῆς τῶν λέξεων «βαρεῖα ἀμέλεια» ἐνῷ περὶ τούτου ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ὁμόψηφος. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εὐθύνας διὰ τὰς μελέτας ὁ κ. Εἰσηγητὴς εἶπεν ὅτι οἱ λόγοι δι' οὓς προεκλήθη τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα εἶναι ἡ ἐντιμότης καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ ἐργολάβου. Κατ' ἐμέ, ἐπιλέγει, αἱ προμελέται θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐνεκρίνοντο παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημ. Ἔργων, διὰ δὲ τὰς ὁριστικὰς μελέτας νὰ εἶχε τὴν εὐθύνην ὁ ἀνάδοχος.

Πρόεδρος. Οὐδενὸς ἑτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Ἀναγινώσκεται εἷς καὶ γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν κ.λπ ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας.

Μεθ' ὃ ὥραν 7.30' μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις συναινέσει τῆς Βουλῆς δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βαρζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

τῆς 8 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Ἰ. Νικολίτσας*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, λέγει, ὅτι πρὸ 18 ἡμερῶν εἶχεν ὑποβάλει πρότασιν νόμου περὶ καταργήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ ἀραβοσίτου, μόλις δὲ χθὲς ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ πρακτικά. Ἐνῷ ὅμοιον νομοσχέδιον ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Ταλιαδούρου πρὸ 5 ἡμερῶν ἐδημοσιεύθη συγχρόνως μὲ τὴν ἰδικήν του πρότασιν καίτοι ἐστερεῖτο καὶ ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου.

Πρόεδρος Προκειμένου περὶ προτάσεων νόμου τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου θὰ συζητηθῶσιν ὁμοῦ.

Ἐπικυροῦνται εἶτα τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ Σύλλογος Δημοδιδασκάλων Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν ἱδρύσεως σχολείου καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν διδασκάλων.

Ἡ Τράπεζα Κρήτης παρακαλεῖ νὰ ἀναστα λῇ ἡ ἔγκρισις τοῦ λιμενικοῦ δανείου Ἡρακλείου καθόσον ἀναμένονται συμφερώτεραι προτάσεις

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Α. Καλαντζάκος*** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ λαοῦ Γαργαλιάνων καὶ περιχώρων παρακαλούντων τὴν Κυβέρνησιν ὅπως κανονίσῃ ἀνάλογον φορολογίαν τιμῆς ἐλαίου καὶ διατάξῃ τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου εἰς εἶδος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Κ. Κοντοδίνας*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Σιατίστης, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ φόρου οἴνου καὶ ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας τῶν δηλώσεων μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου.

Ὁ ἴδιος βουλευτὴς κ. ***Κ. Κοντοδίνας*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Βλάσσης παραπονουμένων διότι δὲν ἀποκατεστάθησαν εἰσέτι καθὼς καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῶν κοινοτικῶν βοσκῶν.

Δικαστικοὶ ὑπάλληλοι Πατρῶν παρακαλοῦν ὅπως τὰ ὑποβληθέντα δικαστικὰ νομοσχέδια ψηφισθοῦν ὡς ἔχουν.

Τὸ ἐργατικὸν κέντρον Θεσσαλονίκης καὶ ἡ καπνεργατικὴ Συνέλευσις Κομοτινῆς διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν Νιαούσσης αἱ ὁποῖαι τρομοκρατοῦν τοὺς ἀπεργοὺς καὶ δὲν ἐπεμβαίνουν πρὸς λύσιν τῆς ἀπεργίας.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Χαλκίδος, Βόλου καὶ Ἀγρινίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν περικοπὴν τῶν τόκων τῶν ὁμολογῶν.

Ὁ Πανεργατικὸς Σύνδεσμος Κηρισσιᾶς παρακαλεῖ ὅπως νομοθετικῶς ληφθῇ μέριμνα πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ τῶν ἀκτημόνων γηγενῶν ἀστῶν τῶν στερουμένων ἰδιοκτησίας.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Συνδέσμων Ποντίων καὶ τῶν ὁπλαρχηγῶν Νέας Μπάφρας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας μετακίνησίν των ἐκ τῆς τοποθεσίας τὴν ὁποίαν ἐξηγόρασαν δι' αἱματηρῶν θυσιῶν.

Ἐπιτροπὴ τοῦ λαοῦ Βερροίας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Βιομηχανικῆς Ἑταιρείας Βερμίου ζητούσης τὴν κύρωσιν τῆς ἀμαρτωλῆς παγκαλικῆς συμβάσεως πρὸς βιομηχανικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδάτων Τριποτάμου.

Π. Βουλγούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικ. Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων 1023, 2190 κλπ.».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Ν)ρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου 1023 περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλείας».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ν)ρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 2190 περὶ

ανωνύμων Εταιριών του Νόμου 1023 «περί ιδιωτικής επιχειρίσεως, ασφαλίστρων κλπ.»

και 4) Περί κυρώσεως του από 12 Νοεμβρίου Ν. Δ περί κυρώσεως του από 16 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμων 1023, 2190 κλπ.».

Ο κ. **Θ. Σοφούλης** (Υπουργός των Στρατιωτικών) υποβάλλει νομοσχέδιον «περί κυρώσεως συμβιβασμού μεταξύ Δημοσίου και Δήμου Νίου».

Ο κ. **Π. Αργυρόπουλος** (Υπουργός των Ναυτικών) υποβάλλει νομοσχέδιον «περί συμπληρώσεως του από 11 Ιουνίου 1927 κυρωθέντος υπό της Βουλής Ν. Δ. περί ναυτικής εκπαιδεύσεως»

Οι κ.κ. **Β. Καραπαναγιώτης** και **Δ. Βέργος** υποβάλλουσι τροπολογίαν επί του νομοσχεδίου «περί ιδρύσεως θεραπευτηρίου εν τω νομώ Λέτσου».

Η επί της **Εθνικής Οικονομίας Επιτροπή** υποβάλλει την έκθεσιν της επί του νομοσχεδίου «περί κυρώσεως των Ν. Δ. της 13 Νοεμβρίου 1927 περί κυρώσεως Ν. Δ. της 12 Δεκεμβρίου 1925 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της κειμένης νομοθεσίας περί Νάξιας Σμύριδος».

Η επί της **Δικαιοσύνης Επιτροπή** υποβάλλει την έκθεσίν της επί του νομοσχεδίου «περί ακυρώσεως των άρθρων 1 και 2 κυρώσεως δε των άρθρων 3 και 4 της από 22 Αυγούστου 1926 συντακτικής πράξεως «περί αναστολής της ισχύος των διατάξεων των άρθρων 92 και 93 του Συντάγματος περί ισοβιότητος και αμεταθέτου των δικαστών».

Ο κ. **Πρόεδρος** ανακοινοί ότι ή επί της Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτική επιτροπή υποβάλλει τας εκθέσεις αυτής επί των αιτήσεων των αρμοδίων εισαγγελέων προς παροχήν αδείας διά την περαιτέρω ποινικήν δίωξιν των βουλευτών κ.κ. **Σ. Τσακμάνη** και **Γ. Παπανδρέου** απορρικνομένη ομοφώνως εναντίον της παροχής της αδείας ταύτης.

Η **Βουλή** κατόπιν τούτου δέχεται δι' αναστάσεως όπως μη εισαχθώσι προς περαιτέρω συζήτησιν αι ως άνω αιτήσεις.

Η Βουλή εισέρχεται είτα εις την

Ημερησίαν Διάταξιν των Αναφορών

Ο κ. **Π. Φλώρος** παρακαλεί όπως ή αναφορά της Ενώσεως των Γεωργικών Συνεταιρισμών Ιωαννίνων διαβιβασθή εις τον κ. Υπουργόν των Οικονομικών και λάβη ούτος υπ' όψει τα δίκαια αυτών αιτήματα.

Ο κ. **Ι. Παπαφλέσσας** συνιστών αναφοράν των Συμβολαιογράφων Άργους και Αιγίου λέγει ότι το νομοσχέδιον το άφορών την μείωσιν των δικαιωμάτων των Συμβολαιογράφων δεν είναι δίκαιον. Φαίνεται ότι ο κ. Υπουργός της Δικαιοσύνης ενόμισεν ότι και οι επαρχιακοί Συμβολαιογράφοι έχουν τα αυτά κέρδη με τους συμβολαιογράφους της πρωτευούσης ενώ όλως αντιθέτως αυτοί λοιμώττουν, διότι λόγω της ανεχείας του πληθυσμού αγοραπωλησίαι δεν γίνονται τα δε ενοικιαστήρια γίνονται δι' επιστολών. Φρονώ συνεπώς ότι ο κ. Υπουργός της Δικαιοσύνης πρέπει να τροποποιήσή το νομοσχέδιον τούτο.

Ο κ. **Π. Πετρίδης** (Υπουργός της Δικαιοσύνης) λέγει ότι το νομοσχέδιον τούτο είνε νομοθετικόν διάταγμα της δικτατορίας το οποίον υπεβλήθη εκ δευτέρου εις την Βουλήν διότι εγένοντο τροπολογίαι τας οποίας έκαμεν ο προκάτοχός μου. Το Νομοθετικόν τούτο διάταγμα ισχύει ήδη άρα τα παράπονα των Συμβολαιογράφων δεν είναι βάσιμα.

Ο κ. **Δ. Εύθυμιάδης** υποστηρίζων αναφοράν των πρόσφύγων Κιλινδίρ τονίζει ότι ή εφαρμογή του αγροτικού νόμου είναι απόλυτος ιδιοκτησία των υπαλλήλων της Γεωργίας ένεκα δε τούτου χιλιάδες πρόσφύγων μένουν άστεγοι και αναπορικατάστατοι εις την Μεθώνην.

Πρόεδρος. Θα διαβιβασθή ή αναφορά αύτη εις τον κ. Υπουργόν της Προνοίας.

Ο κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνιστών αναφοράν του Προέδρου Κοινότητος Σακκού λέγει ότι οι εκεί πρόσφυγες παραπονούνται κατά του γραφείου Εποικισμού, τηλεγραφούν δε εις τό Υπουργείον και εις τον κ. Πρόεδρον της Βουλής. Η κατάστασις, λέγει, εκεί καθ' εκάστην χειροφορος και εγκυμονεί κινδύνους, διότι διά της τακτικής του εκεί γραφείου Εποικισμού δημιουργούνται αντιζηλίαι μεταξύ τα πλησιόχωρα χωρία. Παρακαλώ, λέγει, τον κ. Πρόεδρον της Βουλής να διαβιβάσή την αίτησιν ταύτην εις τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας ίνα ούτος εν συνεννοήσει μετά της Επιτροπής Αποκαταστάσεως λύσή το ζήτημα τούτο.

Εξαντληθείσης της ημερησίας διατάξεως των αναφορών, ή Βουλή εισέρχεται εις την

Ημερησίαν διάταξιν της νομοθετικής εργασίας.

Γίνονται δι' αναστάσεως δεκτά εις α' κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν τα Νομοσχέδια:

«Περί κυρώσεως του από 7 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περί κυρώσεως του από 18 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων δια συμπληρωματικάς εγκαταστάσεις των Μακεδονικών σιδηροδρόμων».

«Περί κυρώσεως του από 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 17/10 Ιουλίου 1927 «περί κυρώσεως συμβάσεως ηλεκτροφωτισμού Βόλου».

Συζητουμένου εις α' κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν του Σχεδίου Νόμου «περί κυρώσεως του από 15 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ.» «περί κυρώσεως του από 31 Ιουλίου 1925 Ν. Δ.» «περί τροποποιήσεως του άρθρου 7 του από 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ.» «περί παροχής ηλεκτρικού ρεύματος» ο κ. **Π. Ρεδιάδης** λέγει, ότι πρέπει ή Βουλή να στέρξή εις την αναβολήν της επιψηφίσεως αυτού δεδομένου ότι ενώ ή Ελλάς ούτε ρεύμα ηλεκτρικόν έχει ούτως μεταφέρη εκτός της Επικρατείας, άλλ' ούτε περίπτωσις υπάρχει ούτως αύτη δεχθή τοιούτον έξωθεν, διατρέχει τον κίνδυνον δημιουργίας ζητημάτων περιπλεκόντων την αφ' εαυτής άλλως τε λεπτήν θέσιν των διαπραγματεύσεων διά την Ελληνοσερβικήν συνθήκην, εν σχέσει προς πιθανήν επιθυμίαν μεταδιάσεως ηλεκτρικού ρεύματος εκ Σερβίας προς την Σερβικήν ελευθέραν ζώνην Θεσσαλονίκης.

Ο κ. **Α. Πρέκας** παρατηρεί ότι εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον καθώς και εις τα πλείστα των Νομοσχεδίων τα οποία υποβάλλονται προς κύρωσιν Ν. Διαταγμάτων κρατεί εις τας υπηρεσίας των Υπουργείων τακτική ήτις δεν εξυπηρετεί την τάξιν και είναι συγχρόνως και αντισυνταγματική, διότι δεν καταχωρίζονται τα Διατάγματα εις τα υπό ψήφισιν Νομοσχέδια. Τοιουτοτρόπως δε δεν δυνάμεθα να ψηφίσωμεν εν συνειδήσει. Παρακαλώ, λέγει καταλήγων, τον κ. Πρόεδρον της Βουλής, όπως συστήσή εις τους κ.κ. Υπουργούς ίνα τα Νομοσχέδια είναι σαφέστερα.

Ο κ. **Πρόεδρος** λέγει ότι κατά το Σύνταγμα μόνον όταν πρόκειται περί τροποποιήσεως Νόμου ή άρθρου Νόμου πρέπει να καταχωρίζηται και το τροποποιούμενον εν τω Νομοσχεδίω, προκειμένου όμως περί κυρώσεως Διατάγματος ως έχει δεν είναι ανάγκη να καταχωρισθή τούτο εις το Νομοσχέδιον. Πάντως θέλω συστήσει εις τους κ.κ. Υπουργούς όπως προκειμένου περί τροποποιήσεως Νόμου καταχωρίζωνται ούτοι εις τα Νομοσχέδια.

Αναβάλλεται είτα ή περαιτέρω συζήτησις επί του Νομοσχεδίου.

Γίνονται είτα δι' αναστάσεως δεκτά εις πρώτην κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν τα κάτωθι Νομοσχέδια:

1) «Περί καταργήσεως του από 28 Οκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως διατάξεων αφορωσών τους σιδηροδρόμους του Κράτους.

2) «Περί κυρώσεως Διεθνούς συμβάσεως εις την κυκλοφορίαν των αυτοκινήτων»

3) «Περί καταργήσεως του από 25 Ιουνίου 1926 Ν. Δ. περί άδειών ελευθέρας κυκλοφορίας και εκτάκτων άμαξοστοιχιών εις δίκτυον Σ. Ε. Κ.»

Συζητουμένου εις πρώτην κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν του σχεδίου νόμου περί καταργήσεως του από 30 Οκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περί χορηγίας είσητηρίων μετ' εκπτώσεως εις τους εφέδρους αξιωματικούς και ανθυπασπιστάς ως επίσης και εις αναπήρους πολέμου.

Ο κ. **Σ. Ταλιαδούρος** λέγει ότι διά του νομοσχεδίου τούτου καταργούνται αι ατέλειαι αι διδόμεναι μέχρι σήμερον όσον αφορά τους σιδηροδρόμους του Κράτους εις τους αναπήρους στρατιώτας και αξιωματικούς και εις τους εφέδρους αξιωματικούς και ανθυπασπιστάς οίτινες πληρώνουσι το ήμισυ του εισιτηρίου. Ο κ. Υπουργός της Συγκοινωνίας ισχυρίζεται ότι το διάταγμα τούτο κατηργήθη διά του Ν Δ. της 23 Σεπτεμβρίου 1926 περί κωδικοποιήσεως των Σιδηροδρόμων, τούτο όμως δεν εξάγεται σαφώς, αντιθέτως έχω, λέγει, την πληροφορίαν ότι εφαρμόζεται ή ατέλεια. Φρονώ ότι δεν πρέπει να καταργηθή το πλεονέκτημα τούτο το οποίον χορηγείται εις τους αναπήρους και ότι ή συζήτησις επί του νομοσχεδίου τούτου πρέπει να συσχετισθή με την συζήτησιν του διατάγματος της 21 Σεπτεμβρίου 1926 περί κωδικοποιήσεως των σιδηροδρόμων. Συνεχίζων λέγει ότι ή ατέλεια αύτη όχι μονον δεν πρέπει να καταργηθή αλλά πρέπει να επεκταθή και εις τους αποστράτους αξιωματικούς διότι συμβαίνει πολλάκις απόστρατοι υποστράτηγοι να ταξειδεύουν μεν είσιτήριον γ' θέσεως ενώ έρδροι ανθυπασπισταί ταξειδεύουν εις την α'. θέσιν. Επ' ουδενί λόγω, λέγει, πρέπει να θίξωμεν το διάταγμα τούτο άλλως τε δεν έχουν εκκαθαρισθή ακόμη ούτε αι συντάξεις των τεθνεώτων εις τον πόλεμον. Υπάρχουσι δε εκκρεμείς περίπου 80,000 αιτήσεις.

Ο κ. **Κ. Βουδούρης** παρατηρεί ότι όλαι οι οικογένειαι των εκ του πολέμου συντελουχων ανέρχονται εις 50,000 συνεπώς δεν είναι δυνατόν να είναι 80,000 αιτήσεις εκκρεμείς.

κ. **Σ. Ταλιαδούρος** συνεχίζων λέγει ότι ή ζημία την οποίαν υφίστανται οι Κρατικοί Σιδηρόδρομοι εκ της ατελείας ταύτης δεν είναι άξια σημασίας· διότι οι ανάπηροι ταξειδεύουν σπανιώτατα. Καταλήγων λέγει ότι δεν πρέπει οι λαϊκοί αντιπρόσωποι να καταργήσουν το διάταγμα αυτό και πρέπει να αποσυρθή το νομοσχέδιον, να συζητηθή δε τούτο συγχρόνως με το Ν. Δ. περί κωδικοποιήσεως των Σιδηροδρόμων.

Ο κ. **Ι. Καλογερᾶς** λέγει ότι μεταξύ της πληθώρας των Ν. Δ. της δικτατορικής Κυβερνήσεως το μόνον το οποίον εξεπλήρωσεν ένα ιερόν δύναμαι να είπω σκοπόν, δηλ. έδιδε την ευχέρειαν εις τους εφέδρους αξιωματικούς και αναπήρους πολέμου να έχουν έκπτωσιν εις τους σιδηροδρόμους, αντί να επεκταθή και εις τους αποστράτους αξιωματικούς εν γένει κατηγορήθη υπό της διαδεχθείσης την Παγκαλικήν Κυβέρνησιν. Εν εκ των μέσων που δυνάμεθα να προσελκύσωμεν τους νέους διά να επιδιώκουν να γίνουν έφεδροι αξιωματικοί είναι κυρίως τούτο να δύνανται δηλ. να ταξειδεύουν με έκπτωσιν. Συνιστώ επομένως να ενισχύσωμεν την προσπάθειαν ταύτην. Επίσης ήθελον, λέγει, να τονίσω ότι ή θέσις των αποστράτων αξιωματικών είναι τραγική. Εις στρατηγός αφιερώτας χάριν της Πατρίδος τον βίον του και όλας του τας δυνάμεις ευρίσκεται δυστυχώς εν πενία εν ηλικία που δεν δύναται τίποτε να πράξη και έχει ανάγκην περιθάλψεως. Σκεφθείτε, λέγει, κύριοι συνάδελφοι ένα γέροντα Στρατηγόν ταξιδεύοντα εις γ' θέσιν διότι δεν δύναται να ταξειδεύση εις α' θέσιν. Σας καθικετεύω να μη επιτρέψητε να εξακολουθήση τούτο. Παρακαλώ δε τον κ. Υπουργόν της Συγκοινωνίας να αποσύρη το Νομοσχέδιον και να φέρη το ταχύτερον το καταργήτην αυτό Ν Δ. ίνα τούτο καταργήσωμεν. Παρακαλώ δε και την Βουλήν να στέρξη εις τούτο.

Ο κ. **Α. Χρηστομάνος** (Υπουρ. Συγκ.) λέγει ότι το Νομοσχέδιον τούτο δεν είνε της παρούσης Κυβερνήτεως. Η κατάστασις αύτη εδημιουργήθη από πριν δικτατορικώ δικαιώματι, ή δε παρελθούσα Κυβέρνησις είσήγαγε το Νομοθετικόν τούτο Διάταγμα εις την Επιτροπήν ήτις και το εκύρωσε, δεν επρόφθασε δε ή Κυβέρνησις να το εισαγάγη εις την Βουλήν. Είτε λοιπόν αποτύρωμεν το Νομοσχέδιον είτε μη τούτο είνε κατηγγημένον. Το ζήτημα είνε να τακτοποιήσωμεν την κατάστασιν. Εγώ δεν έχω ουδεμίαν δυσκολίαν να αποσυρθή το Νομοσχέδιον.

Αποτύρεται είτα το Νομοσχέδιον.

Γίνονται είτα δι' αναστάσεως δεκτά εις α' κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν τα Νομοσχέδια: 1) «Περί κυρώσεως του από 11 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «Περί χορηγίας δανείου εις τους σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους», και 2) «Περί διοικήσεως των εν τω Δήμω Κερκυραίων αγαθοεργών ιδρυμάτων».

Ο κ. **Θ. Χαβίνης** ομιλών επί του κανονισμού της ημερησίας διατάξεως λεγει ότι αι συνεδριάσεις της Βουλής λύνονται καθ' εκάστην εωσής, διότι αναγράφονται μόνον 10 Ν. Δ. της δικτατορίας προς κύρωσιν ενώ ταύτα ώφελον κατά το Σύνταγμα να ψηφίζονται εφ' άπαξ.

Πρόεδρος. Διά να συζητηθούν εφ' άπαξ πρέπει να ζητήσουν τουτο ή αι Επιτροπαί ή οι Υπουργοί, άλλως είσήνεγκε τις με την τακτικήν διαδικασίαν.

Θ. Χαβίνης. Δεδομένου ότι μετά συμπλήρωσιν είκοσι συνεδριάσεων της προύσης Βουλής τα τοιαύτα διατάγματα είνε άκυρα, πρέπει να υιοθετήτωμεν την εφ' άπαξ διαδικασίαν. Ούτω και τα διατάγματα εμπροθέσμως θα κυρωθούν και θα συζητούνται και έτερα 10 Νομοσχέδια καθ' εκάστην διά της τακτικής διαδικασίας.

Πρόεδρος. Συνιστώ εις μεν τους κ. Υπουργούς να προτείνωσι διά τα διατάγματα την εφ' άπαξ διαδικασίαν, εις δε τας Επιτροπάς να δέχωνται τας προτάσεις ταύτας, εκτός εάν πρόκηται περί τροποποιήσεων επιφερομένων εις τα Διατάγματα ταύτα.

Μεθ' ώρας 5.15' συνανέσει της Βουλής λύεται ή συνεδρίασις δι' αύριον ώραν 4.30' μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οι Γραμματείς
Δ. Μελφος
Γ. Βοραζωνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'

της 9 Νοεμβρίου 1928

Ώρα 4. 30' μ. μ. ο κ. **Πρόεδρος** ανελθών επί της έδρας κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως και διατάσσει ν' ανοιχθώσι τα θεωρεία.

Αναγινώσκονται και επικυρούνται τα πρακτικά της χθεσινής συνεδριάσεως.

Εφ' ω καλείται ο μήπω όρκισθείς βουλευτής κ. **Α. Θεολογίτης** και δίδει τον υπό του Συντάγματος τεταγμένον όρκον, έχοντα ούτω: «Ορκίζομαι εις το Όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος, να φυλάξω πίστιν εις την Πατρίδα, υπακοήν εις το Δημοκρατικόν Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους και να εκπληρώσω ευσυνειδήτως τα καθήκοντά μου».

Ανακοινούνται τα εξής:

Το Γενικόν Επιτελείον του Στρατού δι' εγγράφου του

ἀναγγέλλει πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅτι τὴν Κυριακὴν ὥραν 11 π. μ. γενήσεται ἐν τῷ Σταδίῳ ἡ ὁρκωμοσία τῶν νεοσυλλέκτων καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ κατ' αὐτὴν καὶ ἡ Βουλή.

Κατώτεροι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι Ἀθηνῶν πτυχιοῦχοι καὶ τελειόφοιτοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς παρακαλοῦν ὅπως θεωρηθῇ ἰσχύουσα ἡ β' παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 5 Μαΐου 1926 Ν. Δ. διὰ νὰ δύνανται ἄνευ ἀποστερήσεως τῶν θέσεών των νὰ λαμβάνουν τὴν ἄδειαν τοῦ διαγωνεῖν.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Β. Κυρέλλος, Ν. Σπηλιώτης, Λ. Κουτσοπέταλος** καὶ **Ἰ. Ἀθανασιάδης** καταθέτουν αἴτησιν τῆς χήρας Αἰκατερίνης Σ. Ἡλιοπούλου παρακαλούσης ὅπως τῇ χορηγηθῇ σύνταξις καθ' ὅσον ἀπέμεινεν ἄνευ προστάτου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της προελθόντα λόγῳ τῆς ἀδίκου ἀπολύσεώς του.

Ὁ πρώην Λυκειάρχης Θερμιστοκλῆς Ταβουλάρης ὑποβάλλει αἴτησιν δι' ἧς προτείνει τὴν ἔκδοσιν Λαχειοφόρου γραμματίου τὸ ὁποῖον διὰ τῶν Πρεσβείων καὶ Προξενείων νὰ διανεμηθῇ ὅπου διαμένουν Ἕλληνες ἵνα διὰ τῶν εἰσπραχθησομένων χρημάτων ἀποζημιωθῶσιν οἱ παθόντες ἐκ τοῦ πολέμου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνεδρίου τραυματιῶν, χηρῶν, γονέων καὶ ὀρφανῶν αἰτουμένων παράτασιν προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων πρὸς ἀπονομὴν συντάξεων.

Ὁ Γεωργικὸς Προσφυγικὸς Σύνδεσμος Πρεβέζης παρακαλεῖ ὅπως γίνουν δεκτὰ τὰ αἰτήματα τοῦ ἀγροτικοῦ προσφυγικοῦ κόσμου τὰ ὑποβληθέντα διὰ ψηφίσματος.

Τὸ ἐν Καβάλλᾳ Ἐπαγγελματικὸν Σωματεῖον Καπνεργατῶν ζητεῖ διὰ ψηφίσματος τὴν χορήγησιν ἐπαρκῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς ἀέργους καὶ τὴν μὴ ἐλάττωσιν τοῦ ἡμερομισθίου των.

Ὁ Κτηματικὸς Σύλλογος Λιγίου παρακαλεῖ ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία τοῦ οἴνου.

Αἱ ἀδελφαὶ Ἐριφίλη χήρα Παπαϊωάννου καὶ Ἑλένη χήρα Δεληβάσιλη παρακαλοῦν ὅπως ταῖς ἀπονεμηθῇ ἡ προσήκουσα σύνταξις καθ' ὅσον ὁ ἀδελφὸς των Μητροπολίτης Νικομηδείας ἀποθανὼν ἐγκατέλιπεν αὐτὰς ἄνευ προστάτου καὶ ἄνευ πόρων.

Οἱ Συμβολαιογράφοι Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δικαιωμάτων των.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ Ν. Δ. περ. κώδικος δικηγόρων.

Οἱ κατάδικοι καὶ ὑπόδικοι Κεφαλληνίας ζητοῦν τὴν ἀποφυλάκισίν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Ἀβραὰμ** καταθέτει ὑπόμνημα διαφόρων γονέων καὶ μαθητῶν τοῦ Β'. Ἑλληνικοῦ Σχολείου Πειραιῶς διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ Σχολείου των εἰς τοὺς κρημνοὺς τῆς Καστέλλας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Εὐριπαῖος** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Βοθρικοῦ τῆς Ἄνδρου περὶ ἀμέσου διορισμοῦ διδασκάλων εἰς τὸ ἀλβανόφωνον χωρίον των.

Γεωργικοὶ πληθυσμοὶ Φθιωτιδοφωκίδος ὑποβάλλουν παράκλησιν περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου ἐνεχυρογράφων καὶ εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ λιπάσματα.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀραχώβης διαμαρτύρεται πρᾶξιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐκφράζοντος τὴν εὐχὴν περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἀγροφυλακῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Π. Φλῶρος** καὶ **Σ. Σταυρόπουλος** καταθέτουν τηλεγράφημα τῶν κατοίκων τῶν ταφιδοπαραγωγῶν περιφερειῶν Ἠπείρου καθὼς καὶ ἄλλων ἐπαγγελματιῶν παρακαλούντων, ὅπως ἀνασταλῇ ὁ νόμος περὶ φορολογίας ἀμβύκων.

Οἱ ἔμποροι Δερβενίου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ μετωνομασίας τοῦ χωρίου των εἰς Στενόπορον.

Ἀρτοβιομήχανοι Χανίων διαμαρτύρονται διότι εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀρτοποιίας δὲν συμπεριελήφθη καὶ ἡ πόλις Χανίων.

Σύλλογοι Ζαγορᾶς παρακαλοῦν ὅπως ἐπιβληθῇ προστατευτικὸς δασμὸς ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων γεωμήλων.

Τὸ Σωματεῖον ἐργατῶν Φορτοεκφορτωτῶν Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως ἐπεκταθῇ ὁ νόμος 3459 περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν τῶν λιμένων τοῦ Κράτους καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας ἀποθηκῶν Πειραιῶς.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν Προσφύγων Ἀγρινίου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν περικοπὴν τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων.

Οἱ Πρόσφυγες Καλλιθέας, Περιστερίου, Κοκκινιᾶς, Ἀλεξανδρουπόλεως, Σάμου, καὶ Χανίων παραπονοῦνται ἐπίσης διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. τῆς 4 Νοεμβρίου 1926 περὶ παρατάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3270 ἀφορῶντος τὰς ἐν τῷ Κράτει ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρ. ἐνεργείας.

2) «Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3297 καὶ προσθήκης διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσίαν».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ διακανονισμοῦ ὑδρονομῆς καὶ χρήσεως τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς Δελλάλιζα Δαλίας Κορινθίας».

4) «Περὶ κυρώσεως Ν. Δ. περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. νέων ἐξωτερικῶν τηλεγραφικῶν τελῶν».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀρδεύσεως τῶν κτηματικῶν περιφερειῶν Βασιλικοῦ, Μουλκίου καὶ Κιάτου τοῦ πρώην δήμου Συκιῶνος».

6) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ διοικήσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους Ν.Δ. τῆς 4 Ἰουνίου 1923.

7) «Περὶ κυρώσεω τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ὑπηρεσίας ἐλέγχου νέων σιδηροδρομικῶν ἔργων κλπ.».

καὶ 8) «Περὶ κυρώσεως διὰ διαταγμάτων διαφόρων Κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν, τροχιοδρομικῶν, φωταερίου καὶ ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας εἰς Θεσσαλίαν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς ἰσχὺν τοῦ Νόμου 3341 περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως διορισμῶν προσωρινῶν δημοδιδασκάλων».

καὶ 3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Αὐγούστου 1926 περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ 521 Νόμου περὶ ὀργανώσεως τοῦ Σχολείου τῶν Καλῶν Τεχνῶν».

Ὁ κ. **Ρ. Λιβαθυνόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεών τινων τῆς διαθήκης «Μ. Κοργιαλένιου».

Οἱ κ. κ. **Α. Ξανθόπουλος** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Σε-

πτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ μεταθέσεως Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν κλπ.».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Δ. Μαρσέλλος** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς συνοικισμοῦ Ταμπουρίων Πειραιῶς λέγει ὅτι εἰς τὴν προέκτασιν Δραπετσῶνος ἔνθα ἄλλοτε ἐνδιαιτῶντο τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα ὑψώνεται εἰς ξύλινος συνοικισμός. Ὁ ξύλινος οὗτος συνοικισμὸς ἐπὶ μίαν δετίαν ὑπέφερε τὰ πάνδεινα. Ἤδη λόγῳ τῆς θυέλλης, ἥτις ἐνέσκηψε προχθές, οἱ κάτοικοι κινδυνεύουν νὰ μείνουν εἰς τὸ ὕπαιθρον. Ἄλλοτε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας ἐβοήθει αὐτούς, τώρα ἂν καὶ δὲν ἔχει τὰ ἴδια μέσα πάντως πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ αὐτῶν. Τὰ περίφημα πισόχαρτα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθουν ἐγκαίρως, διότι τὰ πρὸ πενταετίας τεθέντα κατεστράφησαν τελείως, ἔχει δὲ ὁ συνοικισμὸς ἀνάγκην μερικῆς ἀνασυγκροτήσεως ἵνα μὴ παραυρθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου αἱ οἰκίαι ὁπότε τὸ Δημόσιον θὰ ὑποβληθῇ εἰς πολὺ μεγαλύτερα ἔξοδα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ὕδατος, διότι ὑπάρχει φόβος μὲ τὴν μικροτέραν ἀπροσεξίαν νὰ γίνῃ ὁ Συνοικισμὸς παρανάλωμα τοῦ πυρός. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνορυχθῶσι φρέατα συγχρόνως, λέγει, ζητοῦν οὗτοι νὰ γίνῃ καὶ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἐκεῖ πλησίον χώρων ἵνα ἀραιωθῇ ἐν μέρει ὁ Συνοικισμός. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν χώρων αὐτῶν. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκίσκων αὐτῶν τοὺς ὁποίους οἱ διάφοροι ἐργολάβοι παρέδωσαν ἄνευ θεμελίων ὅταν θὰ συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα θὰ ζητήσωμεν ἡμεῖς νὰ γίνῃ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας αἰτήσεως λέγει ὅτι παρ' ὅλας τὰς θυσίας τὰς ὁποίας ὑπέστη τὸ Κράτος διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ἡ παράτασις τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκονται οὗτοι δὲν ἐπιτρέπεται. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ζῶντες εἰς τρώγλας καὶ εἰς Νεκροταφεῖα. Ἐὰν δέ τις διέλθῃ ἐκεῖθεν θὰ σχηματίσῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς κολάσεως τοῦ Δάντου. Τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὴν γνωρίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας. Πρέπει, λέγει, νὰ λυθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν οἰκοπέδων ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι συνοικισμοὶ καὶ τὰ ὁποῖα οἰκόπεδα δὲν ἀνήκουν εἰς μικροϊδιοκτήτας, ἀλλὰ εἰς μεγάλους ἰδιοκτήτας. Δὲν εἶναι δὲ μόνον τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν οἰκοπέδων, ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς τῶν συνοικισμῶν, διότι ἤρκεσε μία καταιγὶς διὰ νὰ καταστραφῇ ὁ συνοικισμός. Διερμηνεύω, λέγει, τὸ αἴσθημα τῆς ἀπογνώσεως τὸ ὁποῖον κατέχει τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας, νὰ ἐπιληφθῇ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι κατόπιν τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἔσχεν ἐπὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Ταμπουρίων ἡ ἐνσκύψασα θύελλα, τὸ Ὑπουργεῖον ἔλαβε τὸ μέτρον τῆς ἐπιτάξεως μιᾶς ἀποθήκης ἵνα στεγασθοῦν οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ προσωρινῶς. Τὸ Ὑπουργεῖον συγχρόνως, μὲ τὰ μικρὰ μέσα ἅτινα ἔχει προεκήρυξε δημοπρασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν 50 λιθίνων οἰκίσκων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πισόχαρτον ὅσον οὔπω φθάνει, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων γενικώτερον ἔχει ἀνάγκην καὶ χρόνου ἀλλὰ καὶ ὑλικῶν μέσων. Ὡς πρὸς τὰς ἀπαλλοτριώσεις θὰ καταβληθῇ μέριμνα ὅπως ἀπαλλοτριωθοῦν τὰ οἰκόπεδα ἔνθα ὑπάρχουν προσφυγικοὶ συνοικισμοί.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Πανεργατικοῦ Συνδέσμου Κηφισιᾶς, λέγει, ὅτι, ὡς γνωστόν, δυνάμει τοῦ παγίου ἀγροτικοῦ νόμου ἀποκαθίστανται οἱ ἀκτήμονες καλλιεργηταί. Ἐπὶ παγκάλου ὅμως ἐξεδόθη Διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐτροποποιεῖτο ὁ νόμος οὗτος ὅσον ἀφορᾷ τὴν περιφέρειαν τοῦ πέως Δήμου Ἀθηναίων, ἀλλ' ἐκ τῆς ὁποίας τροποποιήσεως ἐξηρέθησαν οἱ πρόσφυγες καὶ συνέβη ὥστε εἰς τὸ Μαρούσι καὶ Κηφισιὰν ἐνῷ ὑπάρχουν ἔφεδροι, οἵτινες δυνάμει τοῦ παγίου νόμου ἠδύναντο ν' ἀποκατασταθῶσι, κατόπιν τοῦ Διατάγματος τούτου δὲν δύνανται πλέον. Ὁ κ. Α. Παπαναστασίου ὡς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐδέχθη νὰ καταργηθῇ τὸ Διάταγμα τοῦτο, ἅμα θὰ ἐτροποποιεῖτο ὁ ἀγροτικὸς νόμος. Δυστυχῶς τοῦτο δὲν κατέστη δυνατὸν τότε καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας του τὸ περὶ οὗ πρόκειται Διάταγμα καὶ νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα καταργηθῇ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη, ἥτις εἶναι εἰς βάρος τῶν ἀκτημόνων γηγενῶν.

Ὁ κ. **Κ. Κοντοδίνας** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Βλάσσης λέγει ὅτι ἀπὸ τριετίας ἤδη ἐδημιουργήθη ἀγὼν μεταξὺ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ ἐκεῖ Ἐποικιστικοῦ Γραφείου περὶ τῆς κυριότητος τῶν λειβαδίων τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ ὅστις ἀγὼν εἶναι εἰς βάρος τῶν κτηνοτρόφων. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν γνωρίζει κανεὶς ποῖος εἶναι ὁ δυνάμενος νὰ διαχειρισθῇ τὰ λειβάδια ταῦτα. Εἰσέρχονται, λέγει, εἰς αὐτὰ οἱ κτηνοτρόφοι καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκδιώκονται πῆξ καὶ λᾶξ, μένουν δὲ ἐκτεθειμένοι καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεως, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ δωροδοκήσουν τοὺς φύλακα διὰ νὰ τοὺς ἐπιτρέψουν οὗτοι νὰ μείνουν εἰς τὰ λειβάδια. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐπιληφθῇ τῆς λύσεως τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος διὰ τὴν κτηνοτροφίαν.

Ὁ κ. **Θ. Παπαστρατῆς** καταθέτων καὶ ἀναπτύσσων ἀναφορὰν καὶ ψηφίσματα τῶν Κοινοτήτων Καρυστίας περὶ τῶν εἰσπραττομένων φόρων τοῦ Ταμείου ἐλαίας, λέγει ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν δήμων Καρυστίας ἐζήτησαν τὴν σύστασιν Ταμείου ἐλαίας πρὸς καταπολέμησιν τοῦ δάκου. Δυστυχῶς τὸ Κράτος δὲν ἐφάνη ἀντάξιον πρὸς τὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἔδωσεν. Ὁ ραντισμός, ἀλλοῦ μὲν δὲν ἐγένετο ἀλλοῦ δὲ ἐγένετο πλημμελῶς. Ἡ νόσος ὅμως τοῦ δάκου εἶναι μεταδοτικὴ καὶ ἡ ἀσθένεια μετὰ δίδεται ἀπὸ τὰ μὴ ψεκασθέντα ἐλαιόδενδρα. Οἱ κάτοικοι ζητοῦν ἢ νὰ ἐπιβληθῇ ἡ φορολογία αὕτη γενικῶς εἰς ὅλους ἢ νὰ ἀπαλλαγοῦν καὶ οὗτοι τῆς φορολογίας. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις τοῦ Ταμείου τῆς ἐλαίας καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον δι' οὗ νὰ γενικεύσῃ τὴν φορολογίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Ἰ. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του περὶ τῶν καταπιέσεων τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς ἱδρύσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου, οὗτινος, λέγει, ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς διὰ νεωτέρου Διατάγματος περιωρίσθη εἰς καθαρῶς οἰκονομικὸν καὶ ἀποταμιευτικόν. Τὸ Διάταγμα τοῦτο, λέγει, περιεῖχε διατάξεις αὐθαιρέτους καὶ καταργούσας αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Εἰς τὴν Ἄμυναν ἐδόθη ἡ διαχείρισις τῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων τοῦ δημοσίου ἐνῷ ταῦτα, ὡς γνωστόν, ἦσαν προωρισμένα διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἀναγκαστικῶν δανείων. Τὸ Διάταγμα συνεχίζει ἔφθασε νὰ θεσπίζῃ ὅτι ἡ νομὴ καὶ ἡ κυριότης ἦναι ζητήματα ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ καὶ δὲν λύονται παρὰ τῶν φυσικῶν δικαστῶν, ὡς ὁρίζει τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ παρὰ Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν. Δυστυχῶς, τονίζει, τὸ τοιοῦτον Διάταγμα ἐκδοθὲν ἐπὶ δικτατορίας τὸ ἠνέχθησαν καὶ αἱ διάδοχοι Κυβερνήσεις. Προχωρῶν, ἐξιστορεῖ πῶς καλοῦνται οἱ πολῖται νὰ προσαγάγουν τίτλους τῶν κτημάτων των καὶ πῶς ἀποβάλλονται διοικητικῶς παρὰ τῆς Ἀμύνης εἴτε ἂν δὲν προσαγάγουν τοιούτους εἴτε ἂν θεωρηθοῦν οὗτοι ἀνεπαρκεῖς παρὰ τῆς ἰδίας Ἀμύνης. Προσφυγὴ ἐξ ἄλλου ἐπιτρέπεται ἐνώπιον Δικαστηρίου προεδρευομένου παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης.

Καὶ ἂν ἀκόμη διὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐπιδικασθῇ τὸ κτῆμα ὑπὲρ τοῦ κατόχου δὲν ἐπιστρέφεται εἰς αὐτὸν τοῦτο ἀλλὰ θὰ ἐπιστρέψῃ ἡ Ἄμυνα ὅ,τι εἰσέπραξεν ἐξ αὐτοῦ εἴτε ἐξ ἐνοικιάσεως, εἴτε ἐξ ἐκποιήσεως. Ὁ Ἄρειος Πάγος κληθεὶς νὰ γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τοῦ διατάγματος, ἐγνωμοδότησε ὅτι τοῦτο εἶναι ἀντισυνταγματικόν, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αὐθαίρετοι καὶ ὅτι παραβιάζονται δι' αὐτοῦ τὰ ἄρθρα 94 καὶ 105 τοῦ Συντάγματος. Ἡ ἐπερώτησίς μου, συνεχίζει, σκοπεῖ νὰ ζητηθῇ ἔλεγχος παρὰ τῆς Ἀμύνης διὰ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνει κατὰ τῶν γεωργῶν, οἵτινες εἶχον δηλώσει ἐθνικὰς γαίας καὶ πληρώνουν ταύτας κατὰ δόσεις, διότι ἀτυχῶς ἡ Ἄμυνα παραβλέπουσα πάντα νόμον ἐκδίδει ἐντάλματα καὶ ζητεῖ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν κτημάτων 1800 δραχμῶν κατὰ στρέμμα εἰς τὸ Λιόπεσι, 800 εἰς τὸν Σάλεσι καὶ 700 εἰς τὸν Ἀσπρόπυργον καὶ καθημερινῶς οἱ εἰσπράκτορες καταδιώκουν μετὰ χωροφυλάκων τοὺς χωρικούς. Εἰς τὸ χωρίον Ἄλεσι πρὸ δεκαημέρου ἡ Ἄμυνα ἐξυλόκισε 35 χωρικοὺς ζητοῦσα 600 δραχμὰς κατὰ στρέμμα. Οἱ χωρικοὶ ἐδήλωσαν ὅτι δὲν θέλουν τὰ κτήματα, ἀλλὰ ἡ Ἄμυνα θέλει τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ζητεῖ καὶ ὄχι τὰ κτήματα, ἡ δὲ τιμὴ ἡ ὁριστεῖσα παρ' αὐτῆς φθάνει ὡς εἶπον τὰς 700, 900 καὶ 1500 δραχμὰς κατὰ στρέμμα ἐνῶ, ὡς γνωστόν, ὁ ἀγροτικὸς νόμος διατιμᾷ τὰ ἀπαλλοτριωθέντα κτήματα ἐκ γονίμων γαιῶν μεταξὺ 100 καὶ 200 δραχμῶν. Ἐπιστῶ, λέγει, τὴν προτοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν αὐθαιρεσιῶν τῆς Ἀμύνης ἐναντίον τῆς ὁποίας ἂν δὲν ἀντιτάσσονται οἱ χωρικοὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς σωρηδὸν μετριοπαθείας τὰς ὁποίας δίδομεν εἰς τοὺς χωρικούς. Θέλω, τονίζει, νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ μέτρα κατὰ τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταστάσεως ἐξουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὅταν καὶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν Βουλὴν ὑπεβλήθη σχετικὸν νομοσχέδιον σύμπασα ἡ Βουλὴ ἠξίωσε νὰ ὁρισθῇ ἀνώτατον ὅριον κατὰ στρέμμα δραχ. 100. Σχετικὸν βεβαίως ζήτημα εἶναι νὰ συζητηθῇ ἂν πρέπῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ θεσμὸς τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης καὶ διὰ λόγους οἰκονομίας καὶ διὰ λόγους τάξεως, ὑπαγομένων τῶν κτημάτων τοῦ Δημοσίου ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν μέχρις ὅτου λάβει νομοθετικὰ μέτρα, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ὁ πολίτης τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως προσωρινῶν μέτρων νὰ δώσῃ τὰς δεούσας διαταγὰς, ἵνα ἀνασταλῇ παρὰ τῆς Ἀμύνης κάθε καταδίωξις τῶν χωρικῶν, ἰδίως ἐν Ἀττικῇ ἔνθα τὰ ἐκδοθέντα ἐντάλματα συλλήψεως ἀνέρχονται εἰς 5.000

Τ. Ἀναστασίου. Ποὺ στηρίζεται ἡ Ἄμυνα ζητοῦσα τὰς τιμὰς αὐτάς;

Μ. Μαντᾶς. Πουθενά. Διὰ τοῦτο ἐπείγει ἡ ἄμεσος ἐπέμβασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Θ. Σοφούλης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) Σχετικῶς μὲ τὸ ὑπερόλικὸν τῶν τιμῶν τῶν ζητουμένων παρὰ τῆς Ἀμύνης ἔχω νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Σ)βρίου 1926 Ν.Δ., δι' ὅσα κτήματα δὲν εἶχον δηλωθῇ ὁρίζεται ὡς τίμημα δραχ. 600 κατὰ στρέμμα δυνάμεναι νὰ μειωθοῦν κατὰ τὸ 1)3 ἢ καὶ νὰ αὐξηθοῦν κατὰ τὸ 1)3. Εἰδικῶς τὸ τίμημα τῶν γαιῶν Ἀσπροπύργου ὡρίσθη εἰς δραχ. 400, πληρωτέας εἰς δόσεις καὶ ἀναγκαστικὰ δάνεια, ὁπότε σχεδὸν φθάνει εἰς δραχ. 200. Ἡ τιμὴ αὕτη νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ ὅταν μάλιστα αἱ δόσεις δὲν θὰ εἶναι ὀλιγώτεραι τῶν 5. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπειδὴ ὑπεβλήθησαν παράπονα περὶ ὑπερβολικῆς ἐκτιμήσεως, διότι πιθανὸν νὰ εἶναι ἄγονοι αἱ γαῖαι διὰ τοῦτο καταρτίζω νομοσχέδιον δι' οὗ ρυθμίζεται τελικῶς τὸ ζήτημα τοῦ τιμήματος ἐπὶ τῇ βάσει τοπικῆς ἐκτιμήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ διατάγματος αἰσθάνομαι ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὴν σημασίαν τῆς παρατηρήσεως ταύτης καὶ θὰ μελετήσω ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὰ ληφθέντα μέτρα μετὰ προσοχῆς.

Μ. Μάντας. Νὰ ἀνασταλῇ κ. Ὑπουργὲ ἡ δίωξις

Θ. Σοφούλης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἔγινεν ἤδη ἡ ἀνασταλή

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας τίνα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ διὰ τὰς πλημμυροπαθούσας ἐπαρχίας τοῦ Κράτους αἵτινες δὲν περιμένουν ἀπὸ συμβάσεις βοήθειαν. Εἰς τὴν Πάρον, συνεχίζει, ὑπερεξεχείλισε πέρυσιν ὁ χείμαρος Κατσίκης καὶ παρέσυρε 150 οἰκίας. Ἡ τότε Κυβέρνησις διέταξεν αὐτοψίαν καὶ ἐπιθεώρησιν καὶ ἡ δαπάνη προϋπελογίσθη εἰς δραχ. 350.000. Ἐχορηγήθη ἀμέσως ἡ σχετικὴ πίστωσις καὶ ἐδαπανήθησαν μόνον 150.000 δραχ. ἔμειναν δὲ τὰ ἔργα ἡμιτελῆ, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε κλείσει ἡ χρῆσις καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ διάθεσις τῆς ὑπολοίπου πιστώσεως. Παρίστανται συνεπῶς ἀνάγκη νὰ σταλῇ τὸ ὑπόλοιπον διότι ἄνευ αὐτοῦ καὶ τὸ κατασκευασθὲν τμῆμα τῶν ἔργων θὰ καταστραφῇ καὶ πάλιν θὰ εἶναι οἱ κάτοικοι ἔρμαιον νέας πλημμύρας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται χειμάρρου.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). λέγει ὅτι τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμπληρωματικῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ χειμάρου Κατσίκη Πάρου ὑπεσχέθη νὰ καταβάλῃ ἡ Κοινότης «Παροικίας» ἀμέσως μετὰ τὴν περαίωσιν τῶν δαπάνας τοῦ Κράτους ἐκτελεσθέντων τοιούτων. Ἐπειδή, ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Νομομηχανικὸς Κυκλάδων, μετὰ τὴν περαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων ἡ Κοινότης ἠθέτησε τὴν ὑπόσχεσίν της, ἡ δὲ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους σχετικὴ πίστωσις ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χορήγησις σ μπληρωματικῆς πιστώσεως, παρεκλήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 60763 ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ ἐγγράφου μας τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον ὅπως διατάξῃ τὴν Κοινοτικὴν Ἀρχὴν Παροικίας νὰ ἐκτελέσῃ τὰ περὶ οὗ πρόκειται συμπληρωματικὰ ἔργα, ἅτινα συνιστάμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐξ ἁπλῶν τοιούτων δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι διὰ προσωπικῆς τῶν κατοίκων ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κοινότης Παροικίας ἔχει μόνον 100.000 δραχ. τὸν χρόνον προϋπολογισμὸν καὶ κάθε εἰσφορά της εἶναι ἀδύνατος. Ἡ ἄρνησις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀδικαιολόγητος προκειμένου περὶ περιφερειῶν ὡς αἱ Κυκλάδες αἱ ὁποῖαι καταβάλλουν τοὺς φόρους κατὰ 90 %ο ἐνῶ αἱ ἄλλαι περιφέρειαι πληρώνουν μόνον 60 %ο καὶ δεδομένου ὅτι πρώτην φορὰν ζητεῖ μικρὰν συνδρομὴν ἡ Πάρος ποὺς ἀποτελείωσιν ἑνὸς μικροῦ ἀντιπλημμυρικοῦ ἔργου δὲν ἔπρεπε νὰ πκοπέμπεται εἰς τὴν Κοινότητά της

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Πρόκειται περὶ τροπαίας ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** λέγει ὅτι θὰ ἦτο ἀναγκαῖον ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας διατάξῃ καὶ ἐπισπεύσῃ ἡ ὑπηρεσία τὴν διανομὴν τῶν συμπατοπλεγμάτων πρὸς ἐφοδιασμὸν τῶν περιοχειῶν αἵτινες ἔχουν χειμάρρους ὑπερχειλίζοντας.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἐπερωτήσεώς του διὰ τὸν Προϊστάμενον τοῦ Ἐποικισμοῦ Κοζάνης τονίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων κατήντησε νὰ ἀποτελῇ Κράτος ἐν Κράτει ἀναθέτουσα τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ Ἐποικιστικοῦ ζητήματος εἰς ὑπαλλήλους ἀδαεῖς καὶ ἀνεπαρκεῖς. Ἡδὴ διετίας, λέγει, ἐστάλη ὡς Διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ Κοζάνης εἷς ἔκτακτος ὑπάλληλος ὀνόματι Τάνης φέρων βαθμὸν Γραμματέως β' τάξεως καὶ ὅστις ἀπὸ τὸ ἴδιον Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας εἶχε κριθῇ ἀνεπαρκὴς καὶ διὰ τὸν βαθμὸν ὃν ἔφερεν. Οὗτος εἶναι ἀντιαγροτικώτατος καὶ ἀντιπροσφυγικώτατος ὑρίζων τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς γεωργοὺς ἐν γένει καὶ προφορικῶς καὶ δι' ἀναφορῶν του. Ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας του ἔχει γίνει ὄργανον διαφόρων ὑπαλληλίσκων σκεπτομένων περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἑαυτοῦ των, ὅπως σκέπτεται καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν μελῶν της. Ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος ἀπουσιάζει 20 τουλάχιστον ἡμέρας τὸν μῆνα, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ Γραφεῖον εἶναι

ἐγκαταλελειμένον. πλήθη δὲ γεωργῶν ἐπὶ ἡμέρας παραμένουν ἐν Κοζάνῃ ἀναμένοντα τὸν ἐποικιστὴν τοῦτον ἵνα διευθετήσουν τὰς ὑποθέσεις των. Ἡ περιφέρεια τῆς Κοζάνης εἶναι ἐποικιστικῶς πολὺ μεγάλη καὶ ὅμως ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἐποικισμοῦ ἀνετέθη εἰς ἕνα ἔκτακτον ὑπάλληλον, λόγῳ δὲ Ἐποικισμοῦ ἀνετέθη εἰς ἕνα ἔκτακτον ὑπάλληλον, λόγῳ δὲ τῆς ἰδιότητός του ταύτης δὲν δύναται νὰ συνεδριάσῃ καὶ αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀπαλλοτριώσεως καὶ θὰ κινδυνεύσουν τὰ κτήματα ὡς ἀδίκαστα νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν κυριότητα τῆς Τραπέζης. Κατόπιν διαμαρτυριῶν μας, λέγει, ἐστάλησαν Ἐπιθεωρηταὶ καὶ μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀνεπαρκείας συνεστήθη νὰ ἀποσταλῇ μόνιμος ὑπάλληλος καὶ ἐστάλη πράγματι τοιοῦτος, ἀλλὰ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας δὲν τὸν ἀπέστειλε καὶ οὕτω μένει πάλιν διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ ὁ ἔκτακτος ὑπάλληλος Τάνης. Διεμαρτυρήθημεν, συνεχίζει, καὶ πάλιν καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἡ μὲν πρώτη μᾶς ἀπήντησεν ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον ἀπέστειλεν ἀνώτατον ὑπάλληλον ἵνα παραλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἐποικισμοῦ ἀλλὰ, καὶ εἰς τοῦτον ἀπηγόρευσε τὴν μετάβασιν εἰς Κοζάνην ὁ Διευθυντὴς Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας Πετρόπουλος. Ἡ κατάστασις, λέγει, κατήντησεν ἀνυπόφορος καὶ διασταυροῦνται ἀλληλοσυγκρουόμεναι διαταγαί, ἡ δὲ ἀγανάκτησις εἶναι τοσαύτη ὥστε ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς Κοζάνης ἀπολέσας πᾶσαν ἐμπιστοσύνην ἤρχισε νὰ ζητῇ τὴν ἐποίκησίν του εἰς ἄλλο τμῆμα τοῦ Κράτους. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ Ἐποικισμοῦ Κοζάνης ὁμοῦ μὲ τὰ παλαιὰ λάθη, καθ' ἃ οὔτε ἐπαρκὴς κλῆρος ἐδόθη οὔτε ἀροτῆρες βόες, ἔγινεν ἀφορμὴ ἵνα τὰ 2)3 σχεδὸν τῶν ἀγρῶν τῆς περιφερείας εἶναι ἐγκαταλελειμμένα καὶ χέρσα. Τὸ αὐτὸ βεβαίως θὰ συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλα ἐποικιστικὰ γραφεῖα τῶν νέων χωρῶν, ὅπου τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους διευθύνει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως τῶν Προσφύγων, καὶ εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ θεάματος εἰς μὲν τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα νὰ βλέπωμεν ὅλους τοὺς γεωργοὺς ἀποκατεστημένους, εἰς δὲ τὴν νέαν Ἑλλάδα νὰ ἐγκαταστᾶται ὑπὸ τοῦ Κράτους ἕνας νέος μέγας τσιφλικιοῦχος ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, χάρις εἰς τὴν συμβασιν τὴν τοκογλυφικὴν περὶ τοῦ δανείου τοῦ προσφυγικοῦ. Οἱ Ἕλληνες δυστυχῶς ὑπάλληλοι οἱ ἀποσπασθέντες ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἔπεισαν τὸ Κράτος νὰ ἀποψιλωθῇ καὶ τῶν τελευταίων δικαιωμάτων του μέχρι τοῦ σημείου νὰ δεχθῇ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνυδοσίαν τοῦ παρανομοῦντος ὑπαλλήλου εἰς τρόπον ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανόμενοι ὡς κλέπται νὰ μὴ δύνανται νὰ διωχθοῦν ποινικῶς ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Μετὰ τὰς τελευταίας καταχρήσεις ἡ Ἐπιτροπὴ παρέδωκεν ἡ ἰδία εἰς τὴν Εἰσαγγελικὴν Ἀρχὴν τοὺς καταγγελθέντας ὑπαλλήλους της χωρὶς νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς εἰδικῆς δοσιδικίας.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν καταχραστῶν αὐτῶν, κ. Ὑπουργέ, δὲν ὀφείλεται εἰς ἐνεργείας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλὰ εἰς τὰς ἔριδας τῶν ἰδίων ὑπαλλήλων τῆς Ἀποκαταστάσεως συμπλακέντων κατὰ τὴν διανομὴν τῶν κερδῶν. Πάντως ἡ εἰδικὴ δοσιδικία ὑπάρχει καὶ τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ὑπάλληλοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καταγγελθέντες ἐζήτησαν τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Καὶ σήμερον ὑπάρχει διευθύνων τὸν Ἐποικισμὸν Μακεδονίας ὑπάλληλος ὑπόδικος καὶ μὴ θέλων νὰ δοσιδικήσῃ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Ἀρχάς. Τὸ δρᾶμα, τονίζει, συνεχίζεται καὶ οἱ ἐποικιστικοὶ ὑπάλληλοι ἔχουν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις διφυᾶ χαρακτῆρα, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν ἐπ' αὐτῶν. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ὡς ἐκ περισσοῦ αὐτοπροεδίδασαν ἑαυτούς, λαμβάνουν παχυλὰς ἀποδοχὰς ἐνῶ οἱ συνάδελφοί των ἐν Π. Ἑλλάδι ἔχουν ἀκόμη βαθμοὺς Εἰσηγητοῦ καὶ Γραμματέως. Οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοί, τονίζει, οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων πιστεύουν ὅτι μόνον ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις καὶ ἰδίᾳ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐπέμβῃ καὶ θὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοὺς τυραννίσκους τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως, οἵτινες ἐσταμάτησαν πᾶσαν γεωργικὴν πρόοδον εἰς τὰς Νέας Χώρας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει καθῆκον νὰ ἀσχοληθῇ καὶ νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ τοὺς περισσοτέρους προϊσταμένους τῶν Ἐποικιστικῶν γραφείων. νὰ ἐλέγξῃ τὴν διαχείρισιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὑπολοίπου δανείου, νὰ διατάξῃ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ ἐξελεχθῇ ὅλη ἡ λιμνάζουσα ἀλληλογραφία τῶν ἐποικιστικῶν γραφείων ὀφειλομένη εἰς τὸ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἀποκαταστάσεως διακηρύττουν ὅτι δὲν εἶναι Ἕλληνες ὑπάλληλοι, ἀλλὰ ὑπάλληλοι Ἀγγλικῆς Ἑταιρείας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Ἀναλαμβάνετε νὰ ἀποδείξετε αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγετε, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι εἶπον ὅτι δὲν εἶναι ὑπάλληλοι Ἕλληνες ἀλλ' ὑπάλληλοι ἀγγλικῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως;

Ν. Κουμπαροῦσος. Μάλιστα ἀναλαμβάνω.

Ε. Βενιζέλος. Ὑποβάλετε τὴν καταγγελίαν. Θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ διατάξῃ ἀμέσως ἀνάκρισιν, διότι ἐκεῖνος κινεῖ τὴν ἀγωγὴν κατ' αὐτῶν καὶ νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι ἂν ἀποδειχθῇ τὸ πρᾶγμα, δὲν θὰ εἶναι κανεὶς ἱκανὸς νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὰς συνεπείας αὐτῆς τῆς πράξεως.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ἀναλαμβάνω ὅλας τὰς εὐθύνας.

Ε. Βενιζέλος. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ἀποδειχθῇ δικαστικῶς. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κινεῖ τὴν ἀγωγὴν καὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ διατυχθῇ ἀμέσως ἀνάκρισις.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ἂν μὲ ἀφίνετε κ. Πρόεδρε, νὰ συνεχίσω

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Δὲν ἔχει κ. Βουλευτά, κανένα χαρακτῆρα μορφῆς ἢ δικαιοπῆ μου. ἀλλὰ μὲ ἐξεγείρει τὸ πρᾶγμα καὶ σπεύδω νὰ σᾶς εἰπω «ἀποδείξατέ μου τὸ πρᾶγμα καὶ θὰ ἴδητε ποία θὰ εἶναι ἡ συνέπεια».

Ν. Κουμπαροῦσος. Ἐπρόκειτο νὰ ζητήσω καὶ μίαν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπήν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς.) Ὀχι, ὄχι αὐτὸ τὸ ἀποκρούω ἀπολύτως. Δὲν ἠμπορῶ νὰ δεχθῶ νὰ μὲ θέσητε ὑπὸ κατηγορίαν, διότι ὑπὸ κατηγορίαν μὲ θέτετε ἂν θέλετε νὰ μοῦ κάμετε ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπήν. ἀλλὰ σᾶς δηλῶ ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ διατάξω τὴν ἐξέτασιν τῆς μηνύσεως καὶ ἂν αὕτη ἀποδειχθῇ καὶ δὲν μείνετε εὐχαριστημένος ἐκ τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς θὰ ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ἔλθετε ἐδῶ καὶ νὰ μὲ καταψηφίσητε.

Ν. Ξηρός. Ἡ μήνυσις εἶναι πλέον ἐπιδεδλημένη.

Π. Πετρίδης. (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Νὰ μοῦ στελλοῦν τὰ πρακτικά.

Κ. Βουδούρης. Τὰ λεχθέντα ἐπέχουν τόπον μηνύσεως.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Δὲν ἐπέχουν διότι εἶναι ἀόριστα δὲν ἀναφέρουν περὶ ποίων ὑπαλλήλων πρόκειται.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ὁ ὑπάλληλος λέγεται Πέντζος καὶ ἀπεχώρησε πρὸ 25 ἡμερῶν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἀφοῦ μὲ ἠνάγκασε νὰ τὸν ραπίσω.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Μὴ τὸ ἐπικαλῆσθε. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς καταγγέλλετε εἶναι ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως εἶνε κράτος ἐν κράτει.

Δὲν τὸ παραδέχομαι. τοὐλάχιστον ἀπὸ τινων μηνῶν, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ εἶναι Κράτος ἐν Κράτει. Ὅτι εἶναι ὀργανισμὸς ἔχων ἰδιαιτέραν διεθνῆ θέσιν τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ στραφῇ ἀντιμέτωπος πρὸς τὸ Κράτος, ὅταν τὸ Κράτος θελήσῃ νὰ διατυπώσῃ εὐλόγους ἀξιώσεις ἀπέναντί του. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ ὡς ἀποδεδειγμένην πᾶσαν κατηγορίαν, ἡ ὁποία ὑποβάλλεται ἐναντίον τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἐποικισμοῦ. Ἔχω ἀνάγκην ἀποδείξεων. Ἤδη ἀποδεικνύεται ὅτι αὐτὸς τὸν ὁποῖον κατηγγείλατε δὲν ἀνήκει κἂν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἀπεχώρησεν ἐξ αὐτῆς. Ἔχετε ἄλλον διὰ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ καταγγείλατε ὅτι

εἶπε τὰ ἴδια, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν Κυβέρνησιν τοῦ τόπου του.

Ὁ. Πανταζίδης. Ὁ Προϊστάμενος τοῦ γραφείου Ὀρεστιάδος εἰς παρατήρησιν τοῦ ἀστυνόμου διατί δὲν ἀνήρτησεν ἐπὶ τῆ Ἑλληνικῆ ἑνστῆ τὴν σημαίαν εἶπε τὸ ἴδιον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ ἀνάκρισιν καὶ ἂν τοῦτο ἐξακριβωθῇ νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι οἱ συνέπειαι δὲν θὰ εἶναι καλαὶ δι' αὐτὸν τὸν κύριον.

Ν. Κουμπαροῦσος. Συνεχίζων παρακαλεῖ νὰ μεταβῇ ἐπιτοπίως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ νὰ ἐξετάσῃ ὅλα τὰ παράπονα. Ἐπίσης νὰ ἐρευνήσῃ διατὶ ἐπὶ δίετίαν μένει ἀνενέργητος ἀλληλογραφία περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ νὰ ἐξετασθῇ διατὶ δὲν ἀπαντοῦν εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν.

Ι. Καναβὸς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Καθ' ὅσον γνωρίζω τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἐνεργεῖ τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν ἐποικιστικῶν Γραφείων.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ὁ λαὸς, κ. Πρόεδρε, γνωρίζει ὅτι μόνον διὰ τῆς προσωπικῆς ἐπιμελείας σας θὰ σωθῇ καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ ἐπέμβητε καὶ θὰ σᾶς εἶναι εὐγνώμων.

Ι. Καναβὸς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἐποικιστικοῦ Κλῖμακος τὸ Ὑπουργεῖον ἐτελείωσε διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἱεραρχίαν, διότι ὁ σταλεὶς εἰς Κοζάνην εἶναι ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν καὶ πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ διὰ νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαλλοτριώσεως.

Ἡ διευθέτησις αὐτὴ εἶναι ἐπὶ θύραις νὰ γίνῃ καὶ ἤτο περιττὸν νὰ λεχθῶσι διὰ τὰ ζήτημα τοῦτο ὅσα ἐλέχθησαν.

Ν. Κουμπαροῦσος. Θὰ ἦμην εὐτυχὴς ἂν ἡ Κυβέρνησις λύσῃ αὐτὴν τὴν διαφορὰν Κράτους καὶ Ἀποκαταστάτεως καὶ δὲν ζητοῦμεν ἡμεῖς τί ἄλλο.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραὰμ*** λέγει ὅτι κατὰ τὴν συμφωνίαν ἡ ποινικὴ εὐθύνη τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι οἵα καὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους. Κατὰ παρέκκλισιν ὅμως αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τῶν ὑπερόγκων τῆς διατάσεως ἐξέστω Ν. Δ. χορηγῆται εἰδικὴ δικαιοδοσία. Ἤδη, παρελθούσης τῆς αἰτίας ἐκείνης, δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν ἡ Ἐπιτροπή.

Ν. Κουμπαροῦσος. Ὑπάρχοντος τώρα ἰσχυροῦ Κυβερνήτου καὶ μὴ διατρέχοντος τοῦ δανείου κανένα κίνδυνον, δύναται νὰ ζητηθῇ μία προτοποίησις τῆς συμφωνίας καὶ διὰ νὰ γίνῃ ἔλεγχος καὶ πραγματικὴ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων. Ἐὰν, ἐτελέγει, δὲν γίνει τοῦτο καὶ αἱ ἄριστοι προθέσεις τῆς Κυβερνήτεως θὰ ποτηρούτουν καὶ θὰ ναυαγήσουν.

Ἐλευθέριος Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Θεωρῶ ἀναγκαῖον μεθ' ὅτα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήτας νὰ μὴ ἀρίστω τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάτεως ἀνυπεράσπιστον, διότι πρέπει νὰ δηλώτω ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάτεως παρέσχε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν χώραν. Ἔχω καθῆκον νὰ δηλώτω ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ ἔχῃ κἄτθημα ζωηρὰς εὐγνωμοσύνης καὶ πρὸς τὸν κ. Μοσχεντέκον, τὸν πρῶτον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ πρὸς τὸν κ. Χάουλαν, τὸν δεύτερον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ πρὸς τὸν κ. Ἔνδο, τὸν νῦν Πρόεδρον αὐτῆς, καὶ πρὸς ὅλα τὰ ξένα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως. Δὲν ἔχομεν, Κύριοι, καλυτέρους φίλους εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τοὺς πρώην Προέδρους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως. Αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προτέρεον καὶ ὡς Πρόεδροι τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἔκτοτε ὡς διακεκριμένα μέλη τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινωνίας εἶνε ἐξαιρετικαί· ὅτι ἐδημιουργήθησαν ἀνωμαλίαι ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς τὴν Διοικητικήν μας ὑπηρεσίαν δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφισβήσις· ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ὑπνίτιοι εἶνε κυρίως οἱ Ἕλληνες ὑπάλληλοι.

Πολλοὶ Βουλευταί Μάλιστα μάλιστα.

Ἐλευθέριος Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς) Ὄχι ὅλοι. Θὰ ἔπρεπε νὰ λεχθῇ, ὑπαίτιοι εἶνε Ἕλληνες ὑπάλληλοι, διότι φρονῶ ὅτι τὸ μέγα μέρος τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως εἶναι ἐξαίρετοι ὑπάλληλοι. Καὶ προσφέρουν μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Νώραν, ἀλλὰ ὑπάρχουν ἴσως μεταξὺ αὐτῶν καὶ μερικοί, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ εὑρίσκονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἑνὸς ὀργανισμοῦ διεθνοῦς χαρακτῆρος λησμονοῦν σχεδὸν ὅτι εἶνε Ἕλληνες καὶ ὁμιλοῦν κατὰ τρόπον ἀπαράδεκτον διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους. Κατὰ τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, ἂν ἀποδειχθῶν, ὅτα λέγει ὁ κ. Κουμπαροῦσος, ἡ Κυβέρνητις θὰ λάβῃ τὰ προτήκοντα μέτρα. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ σημείου νὰ τὰ βάλωμεν μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάτεως ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Θὰ ἔχω τὸ θάρρος νὰ εἴπω ὅτι εἶμαι βέβαιος ὅτι πολλάκις παρουσιάζονται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάτεως ἀξιώσεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι παράβασιν τοῦ νόμου ἢ παράβασιν τοῦ προτήκοντος καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, ἂν θέλωμεν νὰ κρίνωμεν τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάτεως. Ὁ κ. Κουμπαροῦσος ἐζήτησεν, ἂν ἠνόητα καλῶς, τὴν κατάργησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάτεως. Δὲν εἶμαι διατεθειμένος ν' ἀκολουθήσω τὴν σύστασιν ταύτην. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάτεως εἶνε γνωστὸν ὅτι συνεκροτήθη καθ' ἃς περιστάτεις εἴχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῆς διὰ νὰ ἐξκτραλίσωμεν τὸ πρῶτον προσφυγικὸν δάνειον. Ἡ Ἑλλὰς ὅμως δὲν εἶνε ἐκ τῶν Κρατῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα θέτουν τὴν ὑπογραφήν των ὑπὸ τὴν πίστιν τῶν περιστάτεων ἀλλ' ἔπειτα τὴν ἀθετοῦσι. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποσῇ ὁ κ. Κουμπαροῦσος διότι ὅταν ἐκινδύνευεν εἰς τῶν ἀρίστων ὑπαλλήλων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους νὰ σωθῇ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης μόνον καὶ μόνον χάριν μιᾶς δημαγωγίας τοῦ χειροτέρου εἴδους, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάτεως ἐπὶ ἑδῆ ἐνεργῶ· διὰ νὰ προλάβῃ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ χώραν. Ἡ σημερινὴ κατάστασις εἶνε διάφορος καὶ νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάτεως δὲν θὰ ἐσκέπτετο καὶ σήμερον νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας. Εἶπεν ἐπίσης ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι δὲν ἐδόθησαν ἀπαντήσεις εἰς ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα ἔγγραφα ἀναπάντητα. Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς βεβαιώσω καὶ ἐγὼ ὅτι κάθε αἴτησις τῆς Κυβερνήσεως εὑρίσκει παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως μεγαλειτέους συμπαθείας ἀπὸ κάθε ἄλλην αἴτησιν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἔγιναν εἰς τὸ παρελθὸν παρεκτροπαὶ προκληθεῖσαι ἀπὸ λόγους γνωστούς, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπ' αὐτῶν. Σήμερον σᾶς βεβαιοῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι οὐδὲν ἔχει παράπονον, ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ καὶ ἐγὼ ὅτι δὲν ἔχω διάθεσιν νὰ ἐπιδιώξω τὴν κατάργησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάτεως, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ καταργήσω, διότι τὸ πρῶτον προσφυγικὸν δάνειον, καθὼς καὶ τὸ δεύτερον τὸ σχετικόν, ἔγιναν μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὑπάρχει ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς μεριμνῶν διὰ τὴν Ἀποκατάστασιν τῶν Προτρύγων. Αὐτὸ μόνον δύναμαι νὰ εἴπω, ὅτι παρ' ὅλα τὰ διαπραχθέντα σφάλματα ἔχω καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὰ ξένα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα προτέρεσαν μεγίστας ὑπηρεσίας. Ἐὰν ἔγιναν παρεκτροπαὶ κατὰ τὸ παρελθὸν νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ γίνουν ἐπὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως· ἀλλὰ μὴ μοῦ ζητᾶτε νὰ καταργήσω τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως, διότι ἂν ἐλλείπεν αὕτη καὶ ἐπρόκειτο διὰ τῶν ἡμετέρων Ὑπηρεσιῶν νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀποκατάστασιν, θὰ εἴχομεν ἐπιτύχει ὀλιγώτερα ἀποτελέσματα, ὄχι διότι οἱ Ἕλληνες ὑπάλληλοι εἶναι ὀλιγώτερον ἱκανοί, διότι καὶ ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς δύο μόνον ξένους ὑπαλλήλους ἔχει, ἀλλὰ διότι πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι κάποιν αἴσθημα ἀνεξαρτησίας, τὸ ὁποῖον ἔχουσιν οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ ἀπὸ τὰς πιέτεις καὶ ἐπεμβάτεις τὰς πανταχόθεν ἐρχομένας, τοὺς κάμνει νὰ ἐργάζωνται συχνὰ ἀποτελεσματικώτατα· ὑπάρχουν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὰ ἐρείσματα ἀλλὰ εἰς ὅλους σχεδὸν ὀργανισμοὺς ὑπάρχουν. Ἐν συνόλῳ

ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως παρέχει πλείστας ὑπηρεσίας καὶ ἐὰν τυχὸν ὑπάρχουν τινὲς ἔχοντες παράπονα ἐκ τοῦ παρελθόντος ἂς εἶνε βέβαιοι ὅτι τὰ παράπονα ταῦτα δὲν θὰ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ ἐπαναληφθοῦν καὶ εἰς τὴν σημερινὴν περίστασιν. Ἂν ἔχωσιν ἄλλα παράπονα θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ τὰ ἔχωσι ἀλλὰ διὰ τὰ δίκαια παράπονα δύναμαι τὰ ἐγγυηθῶ ὅτι δὲν θὰ ἐπαναληφθοῦν εἰς τὸ μέλλον.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** λέγει ὅτι ἐπερωτῶν κατεφέρθη ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ὑπαλλήλων καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν ξένων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλλὰς δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶνε πάντοτε εὐγνώμων Ὡς πρὸς τὸ ὅτι σήμερον ὑπάρχουν ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου μὴ τυχόντα ἀπαντήσεως θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸ ἀποδείξῃ προσεχῶς προσάγων δεκάδα ὅλην τοιούτων ἐγγράφων.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὴν βραδύτητα τῆς θεωρήσεως τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων ὑπὸ τῶν Εἰσηγητῶν Δικαστῶν ἀναφέρει ὡρισμένα παραδείγματα τοιούτων ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν μετὰ πεντάμηνον καὶ ὀκτάμηνον ἀπὸ τῆς συζητήσεως. Ὅ,τι γίνεται ἐν Ἀθήναις, λέγει, θὰ συμβαίνῃ ἀναλόγως καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ποῦ ἄρα γε πρέπει νὰ ἀποδοθῇ τοῦτο; Μήπως εἰς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν δικαστῶν; Τοῦτο δὲν εἶναι ἀνεκτόν, ἀλλὰ πρὸς τιμὴν τῶν δικαστῶν ὀφείλω νὰ διακηρύξω ὅτι τοῦτο δὲν ὀφείλεται οὔτε εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐνδιαφερόντος ἐκ μέρους αὐτῶν. Πιθανὸν νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ μεταπολεμικῶς κρατῆσαν πνεῦμα τῆς βραδύτητος περὶ τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων. Ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θέσῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Πρὸς τοῦτο συνιστᾷ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀπευθύνῃ πρὸς πάντας τοὺς δικαστὰς τοῦ Κράτους σχετικὴν ἐγκύκλιον ἂν μὴ θεωρηθῇ σκοπιμώτερον νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια ὅπως ὑποχρεοῦνται οἱ Δικασταὶ νὰ ἐκδίδουν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας τὰς ἀποφάσεις.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ κ. βουλευτὴς περιλαμβάνονται εἰς τὰ ὑποβληθέντα ἤδη νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπ' ὄψει τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται καὶ ἤδη πρὸς ταχυτέραν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης Ἡ πρώτη πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολὴ δριμυτάτης ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς δικαστὰς, ἀπαντησάσης τὴν αὐστηρὰν καὶ ταχεῖαν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὰς προαναφερθείσας ὑποθέσεις, λέγει ὅτι θὰ ἐξετάσῃ περὶ τίνος πρόκειται.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** ἐπερωτᾷ τὴν Κυβέρνησιν διὰ ποίους λόγους ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα δὲν χορηγεῖ ἐνυπόθυκα μακροχρόνια δάνεια εἰς τὴν Μακεδονίαν. Τὸ ζήτημα, λέγει, τῆς κυριότητος τῶν κτημάτων ἐλύθη ὑπὸ τῆς παρελθούσης Βουλῆς νομοθετικῶς, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον ὑπέδειξεν ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως ἐπέμβῃ σχετικῶς παρὰ τῇ Κτηματικῇ Τραπέζῃ, δεδομένου ὅτι τὰ ζητούμενα ὑπὸ τῶν Μακεδόνων δάνεια θὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς αὔξησιν τῆς παραγωγῆς.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ κ. συνάδελφος πλανᾶται νομίζων ὅτι ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς τελευταίας Βουλῆς νόμος ἀσφαλίζων τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν. Τοιοῦτος νόμος δὲν ἐψηφίσθη. Ἡ Κυβέρνησις ἀντιλαμβανομένη τὴν ἀνάγκην παροχῆς κτηματικῶν δανείων καὶ εἰς τὰς Νέας Χώρας, παρεσκεύασε σχέδιον νόμου τὸ ὁποῖον διεβιβάσθη εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ ἂν θεωρηθῇ ὡς κατοχυροῦν τὰ παρασχεθησόμενα δάνεια θὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὡς τάχιστα.

Ὁ κ. ***Ν. Κουμπαροῦσος*** λέγει ὅτι παραιτεῖται τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν συγκοινωνίαν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ἐπερωτήσεώς του κατόπιν τῶν προχθεσινῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας ὅτι θὰ περιληφθῇ ἡ Δυτικὴ Μακεδονία εἰς τὴν β' σειρὰν τῆς κατασκευῆς τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Καὶ ἐπαναλαμβάνω τὴν δήλωσίν μου ταύτην.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑφυπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς σχετικῶς πρὸς τὰ διατεθέντα ποσὰ διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ Δαγγείου εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Δράμαν, Καβάλλαν, Ἀλεξανδρούπολιν καὶ Σουφλίον. Ἐπίσης ἐρωτᾷ πόσα κρούσματα συνέβησαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐξ αὐτῶν πόσα ὑπῆρξαν θανατηφόρα.

Ὁ κ. ***Α. Δοξιάδης*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) λέγει ὅτι τὰ διατεθέντα ποσὰ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Διατεθέντα ποσὰ 1) εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων Δραχ. 500.000, 2) εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Μακεδονίας δι' ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν Δραχ. 250.000, 3) εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Θράκης, δι' ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν συμπεριλαμβανομένης τῆς Δράμας καὶ Σουφλίου δραχ 50.000 ἐξ ὧν παρεκλήθη ὅπως ἀποστείλῃ εἰς τὸν κ. Νομάρχην Ἀλεξανδρουπόλεως 20.000 πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐπιδημίας, 4) εἰς τὸν Νομάρχην Ἀλεξανδρουπόλεως 10.000 δραχ. καὶ ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω 20.000 δραχμῶν καὶ 5) εἰς τὸν Νομάρχην Καβάλλας δραχ. 30.000. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ποσῶν ἐδαπανήθησαν μέχρι σήμερον δραχ. 750.000 διὰ προμήθειαν ἀπολυμαντικοῦ ὑλικοῦ ἐν γένει καὶ λειτουργίαν ἐξυγιαντικῶν συνεργείων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐπιδημίας ἐν τῷ Κράτει, τοῦ μεγαλυτέρου μέρους διατεθέντος διὰ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Ἐπίσης δραχμαὶ 200.000 περίπου δι' ἀμοιβὴν ἐκτάκτου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἔξοδα κινήσεως προσωπικοῦ ἐπιβλέψεως συντελουμένων ἐξυγιαντικῶν ἔργων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐπιδημίας ἐν τῷ Κράτει. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιδημίας μέχρι τῆς 31ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐπὶ πληθυσμοῦ 451.143 προσεβλήθησαν τὰ 85—90 ‰ ἐξ αὐτῶν 731 κρούσματα ἦσαν θανατηφόρα.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** εὑρίσκει ἀνεπαρκῆ τὰ διατεθέντα διὰ τὴν Καβάλλαν, Ἀλεξανδρούπολιν καὶ Σουφλίον ποσά, δεδομένου ὅτι αἱ πόλεις αὗται διατελοῦσιν ὑπὸ ἀνθυγιεινοτάτας συνθήκας. Λυπεῖται πολὺ ὅτι τόσον ἐλάχιστα ποσὰ διετέθησαν διὰ τὴν περιοχὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἦτο ἀξία μεγαλυτέρας Κρατικῆς ἐνισχύσεως καὶ μερίμνης.

Ὁ κ. ***Α. Δοξιάδης*** (Ὑφυπ. τῆς Ὑγιεινῆς) συμφωνῶν εἰς τὸ ὅτι τὰ διατεθέντα ποσὰ ἦσαν μικρὰ τονίζει ὅτι μετὰ τὴν ἔκκρηξιν τῆς ἐπιδημίας ὁσαδήποτε ποσὰ καὶ ἂν διετίθεντο θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πρόληψιν μετὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ἐπιδημίας.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ δηλώσῃ τί σκέπτεται νὰ πράξῃ ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γεν. Διοικητῶν, δικαιοδοσίας ἡ ὁποία ἀντὶ νὰ ἐπεκταθῇ περιορίζεται. Τονίζων ὅτι εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν Κρήτης ἔχουν δοθῇ ἰδιαίτερα προνόμια καὶ δικαιώματα λέγει ὅτι ἡ Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία εὑρίσκονται εἰς οἰκτρὰν καὶ ἀθλίαν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως. Ἡ μόνη εἰκὼν καὶ ἡ μόνη ἐκπροσώπησις τοῦ Κράτους εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶναι οἱ δημόσιοι εἰσπράκτορες, οἱ Χωροφύλακες καὶ οἱ ἀγροφύλακες. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν, ἀλλὰ ζητῶ τὸ τέρμα τοῦτο νὰ τεθῇ ταχέως.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ τηρηθοῦν, δὲν θὰ ὁραδύνῃ δὲ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θέλουσι ληφθῇ τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἀποκέντρωσιν μέτρα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** λέγει ὅτι ἐνῷ ἐν Κονίτσῃ ὑπῆρχε τὸ Τουρκικὸν κτίριον, ὅπου ἠδύναντο νὰ στεγασθῶσιν ὅλαι αἱ ἀρχαὶ ἐγκατελείφθη τὸ κτίριον τοῦτο καὶ αἱ διάφοροι ἀρχαὶ ἐστεγάσθησαν εἰς διάφορα ἰδιωτικὰ οἰκήματα. Ἡ Καβέρνησις ὀφείλει νὰ σπεύσῃ νὰ στεγάσῃ ὅλας τὰς ἀρχὰς εἰς τὸ

αὐτὸ σῶμα, διότι οἱ δυστυχισμένοι χωρικοὶ κοπιάζουν τρέχοντες ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρης εἰς τὴν ἄλλην ἵνα περαιώσουν τὰς ὑποθέσεις των.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρώτην φοράν, λέγει, πληροφοροῦμαι τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ Διοικητήριον Κονίτσης, συμμεριζόμενος δὲ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ κ. συναδέλφου δηλῶ ὅτι θέλω ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ θέλω δώσει τὰς δεούσας διαταγάς.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** λέγει ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ Ἰωάννινα.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀσκούτσης*** λέγει ὅτι ἡ δημοσία τάξις ἐν Κρήτῃ δὲν εὑρίσκεται εἰς εὐχάριστον σημεῖον ἐξ αἰτίας τῆς ζωοκλοπῆς, ἡ ὁποία λυμαίνεται τὴν Κρήτην καὶ ἰδίᾳ τοὺς Δυτικοὺς Νομούς. Τοῦτο, κύριοι, ὀφείλεται εἰς τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνεπαρκῆ. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως μετὰ τὰ ληστοκρατούμενα μέρη στρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ πρὸς δίωξιν τῆς ζωοκλοπῆς, ἀρχόμενος ἀπὸ τὴν βελτίωσιν τῶν ὀργάνων τῆς χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς εἶναι ἀνεπαρκὴς πλὴν δὲ τούτου μέγας ἀριθμὸς χωροφυλάκων εἶναι ἄνευ θητείας, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς ἀνέρχεται μόνον εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀπαιτουμένης. Ἐκτὸς τούτου λόγῳ τῆς διώξεως τῆς ληστείας ἐξῃσθένησεν εἰς τὰ λοιπὰ τμήματα τῆς χώρας ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἀσχολεῖται ἤδη εἰς τὴν σχετικὴν μελέτην τῆς ὁποίας τὰ πορίσματα θὰ κατατεθοῦν λίαν προσεχῶς εἰς τὴν Βουλήν. Ὀφείλω, λέγει, νὰ βεβαιώσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις συναισθάνεται ὀαθύτατα τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ κοινοῦ αἰσθήματος τῆς ἐμπεδώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ ὅτι ταχέως θέλει προσῇ εἰς τὴν ἱκανοποίησιν ταύτην.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀσκούτσης*** λέγει ὅτι εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι ἡ χωροφυλακὴ ἔχει πλέον τῶν 500 ἀξιωματικῶν ὑπεραρίθμων καὶ μόλον τοῦτο ἡ ἔλλειψις τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας εἶναι μεγίστη, οἱ δὲ διάφοροι ἀστυνομικοὶ σταθμοὶ διευθύνονται ἀπὸ ὑπαξιωματικούς. Ἀποσύρατε, λέγει, τοὺς ἀξιωματικοὺς ἀπὸ τὰς Πρωτευούσας καὶ στείλατέ τους εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ἄμεσα.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Ὑπάρχει πληθώρα ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ θὰ τονίσω τοῦτο, ὅτι, κυρίως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λείπει εἶναι οἱ χωροφύλακες, εἶναι οἱ ὁπλῖται. Ἐὰν ὑπάρχουν σταθμοὶ οἱ ποῖοι πρέπει νὰ διοικοῦνται ἀπὸ ἀξιωματικούς καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν διοικοῦνται νὰ εἶναι βέβαιος ὁ κ. συνάδελφος ὅτι ἡ ὑπηρεσία θὰ συμπληρώσῃ τὸ λάθος αὐτό. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐρχώμεθα καὶ νὰ λέγωμεν ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ σταθμοὶ οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἐλλείψει ἀξιωματικῶν, θὰ ἦτο ὀρθότερον καὶ συνεπέστερον νὰ προσαχθοῦν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν σταθμῶν ἐκείνων, ἵνα ἐξετασθοῦν τὰ παράπονα καὶ βελτιωθοῦν. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ὑπεραρίθμων ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην πραγματικῶς νὰ προβῇ εἰς κάποιαν ἐκκαθάρισιν τοῦ Σώματος αὐτοῦ. Τὸ τονίζω καὶ δὲν διστάζω νὰ εἴπω ὅτι ὑπῆρξε λάθος καὶ λάθος μεγάλον ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ἀποτάκτων. Αὐτὴ ἐγένετο διὰ λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητος ὑπὸ τῶν προκατόχων Κυβερνήσεων, δὲν εὐθύνει ἡμᾶς. Ἡμεῖς εὕρομεν μίαν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι εὔκολον νὰ μεταβάλωμεν. Καὶ ὑπῆρξε λάθος ὄχι μόνον διότι ἡ ἐπαναφορὰ αὐτὴ τῶν ἀποτάκτων ἐπανέφερεν εἰς τὸ στράτευμα ἀριθμὸν ἀξιωμακικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ καιροῦ καὶ δὲν εἶχον τὰ ἐφόδια, ἀλλά, τὸ λέγω ἀπροκαλύπτως, διότι ἡ ἐπαναφορὰ αὐτὴ ἐπανέφερε καὶ εἰς τὸ Σῶμα ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον ἀπομακρυνθῇ δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους, ἀλλὰ διὰ λόγους καθαρῶς ἠθικούς. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὐτὴ μᾶς ἐκληροδοτήθη καὶ πρέπει πρὶν καταλήξω εἰς τὸ συμπέρασμά νὰ κάμω μίαν ἐπιφύλαξιν ὅτι ὅλοι βεβαίως οἱ ἐπανελθόντες δὲν ἦσαν κακοί. ὑπῆρχε καὶ καλὸν ὑλικόν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον ὑπῆρξε κακὸν καὶ τὸ μέτρον ὑπῆρξεν ἄστοχον, ἀστοχώτατον. Ἀλλὰ τονίζω καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ κατάστασις μᾶς ἐκληροδοτήθη καὶ δὲν εἶναι εὔκολον ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην νὰ μεταβάλωμεν τὴν κατάστασιν, διότι ἐμπνεύμεθα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ δημιουργοῦμεν νέας κατηγορίας ἀποτάκτων καὶ συνεπῶς νέα δικαιώματα. τὰ ὁποῖα θὰ προωθήσουν εἰς τὸ παζάρεμα διὰ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ Σῶμα. Ἐκκαθάρισις θὰ γίνῃ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ θὰ γίνῃ φυσιολογικῶς καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ὑπόσχομαι πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι προσεχέστατα θὰ κάμω γνωστὰς τὰς σκέψεις τῆς τε ὑπηρεσίας καὶ ἐμοῦ ὡς ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης μόλις ἐπληροφορήθη ὅτι ἐπιπολάζει τὸ ἔγκλημα τῆς ζωοκλοπῆς ἔσπευσε νὰ καταρτίσῃ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατετέθη ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ζωοκλοπὴ τιμωρεῖται μὲ τὸν αὐστηρότερον τρόπον, ὅταν δὲ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ θέλει ἐκλείψῃ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κρήτην τὸ Ὑπουργεῖον ἔστειλε δύο εἰδικοὺς Ἀνακριτὰς μὲ δικαιώματα ἐξαιρετικὰ ἵνα διὰ τῶν ἀνακρίσεων καὶ διὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἤθελον λάβει καταστείλουν τὸ ἀδίκημα τῆς ζωοκλοπῆς. Φρονῶ συνεπῶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν παρέλειψε κανὲν μέτρον πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ εἰδεχθοῦς τούτου ἐγκλήματος.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ἐκ μέρους 10 βουλευτῶν περὶ γενικεύσεως τῆς συζητήσεως. Ἡ συζήτησις κατόπιν τούτου γενικεύεται.

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπάτος*** λέγει ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ λυμαίνεται τὰς ἐπαρχίας. Ἐζήτησε τὴν ἐνίσχυσιν τῆς χωροφυλακῆς διὰ τὸν νομὸν Κυκλάδων, ἀλλὰ τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς δὲν δύναται νὰ στείλῃ ἐνισχύσεις. Ἐάν, λέγει, δὲν ἐξομοιωθοῦν οἱ μισθοὶ τῶν χωροφυλάκων μὲ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀστυφυλάκων, διότι ἐκεῖ εἶναι ἡ Ἀχίλλειος πτέρνα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Οἱ σταθμοὶ δὲν λειτουργοῦν, ὄχι μόνον ἐλλείψει ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐλλείψει ὑπαξιωματικῶν. Δὲν δύνανται οἱ χωροφύλακες νὰ βλέπουν τοὺς ἀστυφύλακας ἀμοιβομένους τόσον διαφορετικὰ ἀπὸ αὐτούς.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ λυμαίνεται καὶ τὴν ἐπαρχίαν του. Φρονεῖ δ' ὅτι αἰτία τούτου εἶναι ἡ μὴ ἐπιτηδειότης τῶν ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς. Ὁ τρόπος τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὰς ἄλλας χώρας. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς στρατολογοῦνται ἀπὸ ἀξιωματικοὺς μαχίμων ὅπλων, μόνον ὅταν στρατολογηθοῦν ἀπὸ τὰ μάχιμα σώματα καὶ εἰδικῶς ἀπὸ τὸ πεζικὸν τότε ἡ ἀσφάλεια θὰ εἶναι πλήρης. Εἰς τὴν Πρέβεζαν οἱ χωρικοὶ ὑπέδειξαν εἰς τὸ ἀπόσπασμα ποῦ πηγαίνουν οἱ Κουμπαῖοι, ἀλλὰ τὸ ἀπόσπασμα δὲν μετέβη καὶ ὅταν οἱ χωρικοὶ ἐξέρρασταν διὰ τοῦτο τὴν ἀπορίαν των ἀπήντησαν οἱ ἀξιωματικοί, «δὲν ἤρθαμε νὰ σκοτωθοῦμε γιὰ σᾶς». Πρέπει συνεπῶς νὰ ἀποκτήσωμεν ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι νὰ ἐπιδιώκουν τὸν κίνδυνον καὶ νὰ μὴ ἀποφεύγουν αὐτὸν καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Πεζικοῦ, οἵτινες ἔχουσι τὰ στήθη των πλήρη τραυμάτων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαοικονόμου*** λέγει ὅτι ὑπάρχουν καὶ καλοὶ ἀξιωματικοί, τὸ δὲ ζήτημα τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ κάμῃ καλὴν ἐκλογὴν τούτων ἵνα τοὺς ἀποστείλῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας τὰς ὁποίας λυμαίνεται ἡ ζωοκλοπὴ καὶ γενικῶς τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα.

Ὁ κ. ***Γ. Σιδερης*** λέγει ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ ἀποτελεῖ κάτι τὸ χρόνιον ἐν Ἑλλάδι. Φρονῶ ὅτι τὰ ὑποδειχθέντα ὑπὸ τῶν κ. κ. συναδέλφων μέτρα δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὰ διότι τὸ ἔγκλημα τῆς ζωοκλοπῆς ἔχει μεγαλυτέραν σχέσιν μὲ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν παρὰ μὲ τὴν δημοσίαν. Πρὸ

2-3 ἐτῶν παρετηρήθη ὄφεσις εἰς τὴν ζωοκλοπὴν καὶ αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸν καταργηθέντα θεσμὸν τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας, διότι οἱ ἀγροφύλακες ἦσαν οἱ μεγαλύτεροι διώκται ζωοκλεπτῶν, ἀλλὰ ἐπὶ δικτατορίας χάριν ὀλίγων ζωοκλεπτῶν καταργηθὲν ὁ θεσμὸς οὗτος. Ὑπεδείχθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐκθέσεις τῶν Νομαρχῶν, τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν κλπ. περὶ τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπεσχέθη ὅτι θὰ φέρῃ τάχιστα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ σχετικὸν νομοθέτημα περὶ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας Ἐὰν δὲν ἐμπεδωθῇ ὁ θεσμὸς οὗτος εἶναι ἀδύνατον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας νὰ ἐκλείψῃ ἡ ζωοκλοπή. διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν χωροφύλακας πρὸς καταδίωξιν τῶν ζωοκλεπτῶν. Εἰς τὰς μεγαλυτέρας αὐτῆς ὀργανώσεως τῶν κακοποιῶν. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν τὰ κλοπιμαῖα μεταφέρονται ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν. Μόνον συνεπῶς διὰ τῆς δημιουργίας ὀργάνων ἐπὶ τόπου διαμενόντων καὶ γνωριζόντων πρόσωπα καὶ πράγματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ἀδίκημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** λέγει ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Σίδερη, ὅτι εἰς τῶν λόγων, ὁ κυριώτερος καὶ δι' ὃν ἐπεβεστάθη ἡ ζωοκλοπὴ καθ' ἅπαν τὸ Κράτος εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ Νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας. Πράγματι τὰ ὄργανα τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας παρέσχον πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν κατάπνιξιν τῆς ζωοκλοπῆς δὲν συμφωνῶ ὅμως πρὸς τὸν κ. Σίδερη ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ ἀποτελεῖ χρόνιον νόσημα. Εἰς τὴν Ἠλείαν ἐπὶ μακρὸν διάστημα χρόνου εἶχε κατασταλεῖ τελείαν ἡ ζωοκλοπή, καὶ ἀνέκυψεν ἀγρίως τελευταίως, μαστίζουσα τὸν χωρικὸν κόσμον ἕνεκεν τῆς ἐπικρατησάσης κακοδιοικήσεως. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε κατὰ τῆς ζωοκλοπῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δὲν θὰ φέρωσιν ἀτυχῶς ἄμεσα ἀποτελέσματα. διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων τὰ ὑποβληθέντα νομοσχέδιον, εἰσαχθὲν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς δικαιοσύνης. ἐπεστράφη παρὰ ταύτης καὶ πάλιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διότι εἶχεν ἀντισυνταγματικῶς καταρτισθῇ. Καταλήγων συνιστᾷ τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ Νομοσχεδίου συμφώνως τῷ Συντάγματι, τὴν ταχίστην εἰσαγωγήν καὶ ψήφισίν του πρὸς ἄμεσον καταστολὴν τῆς ζωοκλοπῆς. ἥτις ἀποτελεῖ ὄνειδος καὶ αἶσχος διὰ τὸ Κράτος.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ζωοκλοπῆς ἀνετέθη εἰς τὰς χεῖρας τῆς χωροφυλακῆς, ἀλλὰ προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ κατηργεῖτο τὸ Σῶμα τοῦτο, διότι τοιουτοτρόπως αἱ πόλεις ὅσον καὶ τὰ χωρία θὰ ἦσαν ἡσυχώτερα. Εἰς τὸν νομὸν Ἠρόου οἱ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς κατήντησαν μάστιγες. Φρονῶ, λέγει, ὅτι διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ζωοκλοπῆς ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερον Σῶμα. τὸ ὁποῖον νὰ συγκροτηθῇ ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατοῦ.

Ὁ κ. ***Κ. Βουδούρης*** λέγει ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς προσέφερεν ἀναμφισβητήτως μεγίστας ὑπηρεσίας. Ἡ αἰτία, λέγει, τῆς ἐκ νέου ἐμφανίσεως τοῦ κακοῦ ἰσχους τῆς ζωοκλοπῆς δὲν εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ἀλλὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι καὶ τὰ δικαστικὰ καὶ τὰ καταδιωκτικὰ ὄργανα δὲν ἐννοοῦν νὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των. Μέχρι τοῦ 1910 ἡ ζωοκλοπὴ ἐλυμαίνετο τὴν Ἑλλάδα, κατεστάλη δὲ αὕτη τότε χωρὶς νὰ ληφθῇ ἐξαιρετικόν τι μέτρον. Ὁ ἀείμνηστος Δημητρακόπουλος δὲν ἔκαμε παρὰ μίαν ἐγκύκλιον εἰς τὰ δικαστικὰ ὄργανα καὶ ὁμοίαν καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὰ καταδιωκτικὰ τοιαῦτα. ὅτι τὸ κακὸν αὐτὸ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Καὶ πράγματι ἡ ζωοκλοπὴ ἐξηλείφθη εἰς διάστημα ἑνὸς ἔτους. Τώρα ὅμως εἰς τὰς Ἐπαρχίας τὰς ὁποίας λυμαίνεται ἡ ζωοκλοπὴ δὲν καταδέχονται νὰ μεταβοῦν οἱ καλοὶ ἀξιωματικοί, ἀλλὰ μεταβαίνουν ἢ μᾶλλον στέλλονται οἱ παρακεντέδες. Ἐν τούτοις τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι αἰσιόδοξον καὶ ἔχει τὴν ἐντύπωσιν. ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἐκτελεῖ τὸ καθῆκόν της. Κατήγγειλα, λέγει, ἕνα σταθμάρχην διατελοῦντα ἐν μέθῃ καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς μοῦ εἶπεν ὅτι εἶμαι ὑπερβολικὸς καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μετατεθῇ ὁ σταθμάρχης. ἀλλὰ νὰ σταλῇ ἀξιωματικὸς διὰ νὰ προβῇ εἰς ἀνακρίσεις. Τοῦτο συνέβη τὴν 29 Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ καίτοι παρῆλθεν ὁλόκληρος μὴν καὶ ἐστάλησαν τηλεγραφήματα ὁ ἀνώτερος αὐτὸς ἀξιωματικὸς δὲν μετέβη καὶ κατόπιν ἐστάλη δι' ἐπιθεωρησιν εἰς ἀνθυπομοίραρχος καὶ ἐνῷ ἐκ τῶν ἀνακρίσεων ἐβεβαιώθησαν τὰ ὀργιαστοῦ σταθμάρχου ὁ ἀνθυπομοίραρχος τὸν μετέθεσεν εἰς τὸν γειτονικὸν σταθμὸν ἵνα συνεχίσῃ οὗτος ἐκεῖ τὰ ὀργιά του. Συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὑπόλογοι καὶ ὑπεύθυνοι αὐτοῖς νὰ τιμωροῦνται αὐστηρότατα ὡς συνέβαινεν ἐπὶ Δημητρακοπούλου. Μετέβην, λέγει, εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου, ἔλειπε δὲ ὁ ἐκεῖ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς. Μετέβην εἰς Καλάμας καὶ ἔλειπε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς εὑρισκόμενος ἐν ἀδείᾳ ἡ δὲ διοίκησις εἶχεν ἀφεθῇ εἰς ἕνα ἀνθυπομοίραρχον. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐὰν ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἄφησε τὰς σημερινὰς ἀντιλήψεις τὰς ὁποίας ἔχει ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ καθήκοντά της ἡ ζωοκλοπὴ δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ ἐξαλειφθῇ.

Μ. Μαντᾶς. Διαμαρτύρομαι, λέγει, διὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν σχετικῶς μὲ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀποτάκτων. Εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὑπάρχουν καὶ παραμένουν ὡς ἀξιωματικοὶ ὅλοι οἱ ὁπλαρχηγοί. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως ἡ ὁποία ὑρίσταται εἰς τὴν Χωροφυλακὴν εἶναι ἡ πολιτικὴ τῶν διαφόρων Κυβερνήσεων, διότι οἱ διάφοροι πολιτικοὶ παράγοντες διαρκῶς ἐπεμβαίνουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ζωοκλοπὴ θὰ κτυπηθῇ ὅταν ἀφήσωμεν τοὺς ἀξιωματικοὺς νὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των χωρὶς διαρκῶς νὰ ἐπεμβαίνωμεν εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι παρηκολούθησε τὴν συνεπείᾳ τῆς ἐπερωτήσεως διεξαχθεῖσαν συζήτησιν μετὰ μεγίστης προσοχῆς. Εἷς τῶν συναδέλφων ἐτόνισεν ὅτι ἡ ζωοκλοπὴ εἶναι νόσημα ἐνδημικόν. Ἐλήφθησαν μέτρα δρακόντια καὶ αὐστηρότατα διὰ τὴν καταστολὴν τῆς ζωοκλοπῆς, ἀλλὰ τὰ ἀδικήματα ταῦτα διὰ καταπτέλλονται μόνον διὰ τῶν δρακοντίων μέτρων, ἀλλὰ ἐκ τῆς ὅλης καταστάσεως ἥτις πολλάκις κλονίζει τὸν σεβασμὸν τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς νόμους.

Δι' αὐτὸ βλέπομεν ὅτι μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Γουδῆ ἡ κατάστασις γενικῶς ἀπὸ δημοσίας ἀσφαλείας ἦτο ἀρίστη καὶ τὸ τοιοῦτον ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἦτο καλὴ ὁλόκληρος ἡ διοικητικὴ κατάστασις. Δυστυχῶς κατόπιν τὰ διάφορα κινήματα, αἱ δικτατορίαι κ.λ.π ἐδημιούργησαν τὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίσαμεν καὶ δι' ἣν δὲν ἔχει εὐθύνην ἡ παροῦσα Κυβέρνησις. Ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζει τὴν κατάστασιν μὲ ὅλα τὰ σοβαρὰ μέσα. οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὅλα ταῦτα προϋποθέτουν χρηματικὰ μέσα καὶ ὡς ὁ κ. συνάδελφος εἶπεν εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ αὐξηθῇ ἡ μισθοδοσία τῶν χωροφυλάκων, ἀλλ' ἐνῷ τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένον θὰ ἐπεβάρυνε τὸν προϋπολογισμὸν μὲ 77.000.000. Πάντως εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ἐφέρομεν καὶ ἅτινα θὰ ἔχωμεν προσεχῶς. Ὡς πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς χωροφυλακῆς, λέγει ὅτι μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκονται πολλοὶ ἀδάμαντες, οἵτινες εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀξιοθαύμαστοι διότι ἔμειναν τοιοῦτοι μὲ τοιαύτην παραλυσίαν. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ εἶναι εἰς τὴν θέσιν των. Τονίζω καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς ἦτο σφάλμα θανάσιμον. Αὕτη δὲν ἐγένετο διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς, ἀλλὰ διὰ λόγους σκοπιμότητος, ἵνα καταρτισθῇ ἡ Κυβέρνησις ἡ Οἰκουμενικὴ ὡς κατηρτίσθη. Δὲν ἐξετάζω ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ὠφέλησε τὴν χώραν. ἀλλὰ τὸ μέτρον τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς δὲν ὠφέλησε τὴν χωροφυλακήν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον ἀποταχθῇ διὰ τὰ πολιτικὰ των φρονήματα, ἀλλὰ διὰ λόγους ἠθικῆς, οἱ τοιοῦτοι δὲ ἀναμφισβητήτως εἶναι προτιμότερον νὰ παραμένουν εἰς τὰ γραφεῖα παρὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν ὑπαιθρον. Ἀλλὰ μ' ὅλον τοῦτο ἡ κατά-

ναιος δὲν εἶναι ἀπελπιστική. Ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ. Θὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν Βουλὴν μέτρα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἀποδεχόμεθα ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν χωροφυλάκων θὰ αὐξηθῇ μέχρι τοῦ ἀπαιτουμένου σημείου καὶ θὰ ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἐξυγίανσιν τοῦ Σώματος. Ὅταν ἔλεγον, ὅτι ἦτο σφάλμα ἡ ἐπαναφορὰ τῶν ἀποτάκτων δὲν ἠννόουν ὅτι δὲν ἐπανῆλθον καὶ καλοί. Ἐπανῆλθον καὶ τοιοῦτοι, ἀλλὰ ἡ πλειονότης αὐτῶν δὲν ἦσαν τοιοῦτοι. Ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ πάλιν ζήτημα ἀποτάκτων καὶ συνεπῶς νέα δικαιώματα τὰ ὁποῖα θὰ βγοῦν εἰς τὸ παζάρι. Θὰ γίνῃ φυσιολογικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ Σώματος. Ὑπάρχει ἤδη μελέτη ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐργάζεται ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία καὶ προσεχῶς θὰ καταθέσωμεν τὰ πορίσματα ταῦτα εἰς τὴν Βουλήν. Ἐξετάζεται ἐὰν καὶ κατὰ πόσον πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὸ Σῶμα σχετικὴ αὐτοτέλεια ἵνα μὴ γίνωνται ἐπεμβάσεις δι' ἃς ὡμίλησεν ὁ κ. συνάδελφος. Πάντως ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ δώσῃ πλήρη δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν καὶ πρὸς τοῦτο θὰ καταβάλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** λέγει, ὅτι δεδομένου ὅτι θὰ γίνῃ φυσιολογικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ Σώματος πρέπει νὰ καταβληθῇ μέριμνα ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες θὰ ἀπομείνουν εἰς τὸ Σῶμα σκορπισθοῦν εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν οἱ ἀδάμαντες ἵνα κατορθώσουν οὗτοι νὰ ἐμπνεύσουν καὶ τὰ κατώτερα ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, διότι μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐμπεδωθῇ ἡ δημοσία ἀσφάλεια.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** λέγει ὅτι οἱ χωροφύλακες συνήθως προέρχονται ἀπὸ τοὺς ναυαγοὺς τῆς κοινωνίας. Δὲν εἶναι συνεπῶς δυνατὸν ἀπὸ ἀνθρώπους τοιούτους νὰ περιμένωμεν γενναιότητα. Διὰ νὰ θεραπεύσωμεν τὸ κακὸν ῥιζικῶς πρέπει νὰ παραλαμβάνωμεν παιδιὰ καὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ τοὺς ὀρεινοὺς δήμους καὶ ἀφοῦ τὰ ἐκπαιδεύσωμεν εἰδικῶς τότε μόνον νὰ τοὺς κατατάξωμεν εἰς τὴν χωροφυλακήν, διότι οἱ τοιοῦτοι θὰ πρτάξουν τὸ στῆθός των διὰ νὰ προφυλάξουν τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Ἄλλο κακόν, λέγει, εἶναι διὰ τὴν μὴ ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας καὶ ἡ βραδύτης εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης. Ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι καὶ ὁ ἐλάχιστος μισθὸς τὸν ὁποῖον δίδομεν εἰς τοὺς χωροφύλακας. Πρέπει νὰ αὐξηθῇ ἡ μισθοδοσία των διὰ νὰ μὴ ἐπιβάρύνουν ἑκάστοτε τὰ ἀποσπάσματα τὰς κοινότητας. Καταλήγων, λέγει, ὅτι εἶναι ἔργον τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων νὰ πατάξῃ τὴν κατάστασιν αὐτήν.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** λέγει ὅτι καὶ τὰ δικαστικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως εἶναι συντελεστικὰ καθὼς καὶ ἡ μὴ χρῆσις ἀμνηστειῶν καὶ ἡ ἐξύψωσις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀλλὰ ἐλησμόνησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναφέρῃ περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ἥτις εἶναι βάσις τῆς εὐνομίας. Παρίσταται συνεπῶς ἀνάγκη νὰ ὑποβάλῃ νομοθέτημα περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀναγνωρίζομεν μὲ τὸ παραπάνω τὴν σημασίαν ἣν θὰ ἔχῃ ἡ ἵδρυσις ἀγροφυλακτικοῦ Σώματος. Ὄντως 15.000 ἀνδρῶν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐνισχύσουν καὶ τὰς ἐλλείψεις τῆς ἀσφαλείας, ἀλλὰ σᾶς εἶπα περὶ αὐτοῦ προχθὲς ὅτι εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην τὸ ζήτημα.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Ἐὰν ἐπείγῃ ἡ σύστασις ἀγροφυλακτικοῦ θεσμοῦ, πρέπει οὗτος νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς αὐτοδιοικήσεως, διότι αἱ βάσεις τοῦ καταργηθέντος νόμου ἦσαν πλημμελεῖς. Ὁ γεωργὸς πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται κατὰ τῶν ἀγρυζημιωτῶν. Τὸ νεώτερον πνεῦμα ἐπιβάλλει νὰ στραφῶμεν πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς αὐτασφαλίσεως, οἵτινες ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν ἀγροφυλακτικὸν θεσμὸν θὰ ἐμπεδώσουν εἰς τὸν γεωργὸν τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶναι ἠσφαλισμένοι οἱ κόποι του. Δι' ὃ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ν. Ἀβραάμ Εἶναι ἀνάγκη, λέγει, νὰ ἔχωμεν στατικὰ δεδομένα προκειμένου νὰ νομοθετῶμεν διὰ καταστελτικὰ ἢ προληπτικὰ μέτρα. Ἡ στατιστικὴ ὅμως ἐν Ἑλλάδι κατὰ περίεργον τρόπον ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τὴν ἐγκληματικότητα ἔχομεν ὑφεσιν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωοκλοπήν. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι πταίει ἡ χωροφυλακὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη, διότι καὶ ἡ χωροφυλακὴ καταδιώξε καὶ τὰ δικαστήρια ἐτιμώρησαν, κάτι τι ἄλλο συνέβη. Ἐμεσολάβησαν αἱ ἀνώμαλαι περιστάσεις καὶ ἐχαρηγορήθη ἀμνηστεία καὶ αἱ ποιναὶ οὐσιαστικῶς δὲν ἐξετίθησαν. Ἤδη ὅτε ἐπανῆλθον αἱ ὁμαλαὶ περιστάσεις, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νόμων ἀλλὰ διοικήσεως. Θὰ κινήσωμεν καὶ ἀξιωματικοὺς καὶ δικαστὰς εἰς δρᾶσιν καὶ θὰ τοὺς ἐμπνεύσωμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ ἀποφάσεις των θὰ ἐκτελοῦνται. Εὐτυχῶς ἡ Κυβέρνησις μὰς παρέσχε δείγματα ὅτι οὔτε χάριτας καὶ ἀμνηστεία, δίδει καὶ τὰς ἀποφάσεις τὰς δικαστικὰς τὰς ἐκτελεῖ. Ἤδηέὰν πρόκειται νὰ θεσπίσωμεν αὐτοδιοίκησιν, θὰ ἀνατεθῇ ἡ ἀγροτικὴ ἀσφάλεια εἰς τὰς Κοινότητας, ὅταν δὲ προσέξωμεν καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Νομαρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων, τότε θὰ ἴδωμεν ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως. Πάντως δὲν πρέπει μὲ σπασμωδικὰς κινήσεις νὰ ἐφαρμόζωμεν μίαν πολιτικὴν ἀνισόρροπον καὶ ἀσταθῆ. Ἡ πολιτική μας θὰ εἶναι κατασταλτική, προκειμένου δὲ περὶ ζωοκλοπῆς πρέπει τὰ ἄρωμεν τὰ ἀντικειμενικὰ αἴτια, εἰς ἃ ὀφείλεται ἡ ἐπιφόλαιος τῆς ζωοκλοπῆς. Ὁ νόμος τοῦ Δημητρακοπούλου σχετικῶς εἶναι ἐπαρκής.

Ὁ κ. **Φίλιπ. Μανουηλίδης** λέγει ὅτι, ἡ κατάστασις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδίως τῶν κατωτέρων ὀργάνων αὐτῆς εἶναι θλιβερά. Ταῦτα συμπεριφέρονται πλειστάκις κατὰ τρόπον ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν τάξιν καὶ δημιουργοῦν ἐπεισόδια, γενόμενα ἀφορμὴ ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς των νὰ ἀποστρέφεται ὁ πολίτης τὸ Κράτος. Ἡ τοιαύτη κατάστασις ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὴν ἀτιμωρησίαν καὶ ἔχομεν παραδείγματα καθ' ἃ δὲν ἐτιμωρήθησαν ὄργανα προκαλέσαντα σκηνάς. Συνιστῶ, συνεχίζει εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ προβῇ εἰς μίαν ἐκκαθάρισιν εἰς τὴν ὕπαιθρον τῶν κατωτέρων ὀργάνων τὰ ὁποῖα συμπεριφέρονται κατὰ τρόπον ἀνάξιον ὀργάνου κρατικοῦ. Προσφάτως ἀκόμη ἐκτυπήθη παρ' ἀστυνομικοῦ ἐν Ὀρεστιάδι ἐπιστήμων ἄνευ οὐδενὸς λόγου, αἱ δὲ γενόμεναι ἀνακρίσεις ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα ἵνα ὁ δράστης ἀστυνόμος μετατεθῇ εἰς Διδυμότειχον, δηλαδὴ ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς Ὀρεστειάδος καὶ εἰς θέσιν καλυτέραν. Βεβαίως μὲ τὴν ἀτιμωρησίαν αὐτῶν δὲν ἠμποροῦν νὰ σταματήσουν αἱ χυδαῖαι ἐπιθέσεις τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν πολιτῶν. Γενικώτερον ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῆς χωροφυλακῆς εἰς τὰς νέας χώρας εἶναι χειροτέρα ἐφ' ὅσον ἐκεῖ στέλλονται διάφορα ὄργανα πρὸς σωφρονισμόν. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ὑποβληθοῦν ταχέως τὰ ἐπείγοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Φ. Σαράντης** ἐπιφυλάσσεται λέγει νὰ ὁμιλήσῃ εἰς ἄλλην Συνεδρίασιν.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι τὸ ἀδίκημα τῆς ζωοκλοπῆς εἶναι ἐξοντωτικὸν διὰ τὸν κλεπτόμενον χωρικὸν καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμία ἐπιείκεια ἔπρεπε νὰ δειχθῇ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν στατιστικὴν τῆς ἐγκληματικότητος ἐκεῖνο πρὸς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στραφῇ ἡ πρόνοια τοῦ Κράτους εἶναι ἡ πρόληψις τοῦ ἐγκλήματος. Αἱ περισσότεραι, λέγει, ζωοκλοπαὶ δὲν ἀνακαλύπτονται καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἀναγράφονται καὶ εἰς τὰς στατιστικάς. Ὡς πρὸς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν ὁ νόμος ὁ καταργηθεὶς ἦτο συγκεντρωτικός, διότι ἐμελετᾶτο παρὰ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 ἐκ παραλλήλου ἡ θέσπισις τῆς αὐτοδιοικήσεως. Βεβαίως καὶ ἡ κατάργησις αὐτοῦ κατέληξεν εἰς ἀνυπαρξίαν ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ πρέπει νὰ ἱδρύσωμεν θεσμὸν ὀχι ὅμως εἰς τόσον μεγάλην ἐπαφὴν μὲ τὰς Κοινότητας, διότι θὰ ἐνεπτύσσετο ἐπιβλαβὴς μικροσυναλλαγή.

Ὁ κ. **Γ. Βασιλειάδης** λέγει ὅτι μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν θὰ ἀπασχολήσῃ περισσότερον τὴν Βουλήν. Μίαν σύστασιν ὅμως, λέγει, ἔχω νὰ κάμω ὅπως πᾶσα διαθέσιμος ἐν Ἀθήναις δύναμις ἐκ χωροφυλάκων σταλῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διὰ τῶν μέτρων ἅτινα ὑπέβαλα ὅλη σχεδὸν ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς θὰ σταλῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Ὁ κ. **Θ. Παπαστρατῆς** λέγει ὅτι τὰ κατωτέρα ὀργανα τῆς χωροφυλακῆς ἐλάχιστα παραπτώματα ἀνακαλύπτουν. Πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ νὰ μὴ καταπιέζουν τοὺς πολίτας οἱ χωροφύλακες κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Κυριακῆς ἀργίας τῆς ὁπλοφορίας καὶ τῆς αἰσχροκερδείας.

Ὁ κ. **Η. Παπαδόπουλος** λέγει ὅτι ἀντὶ νὰ ἀσχολούμεθα μὲ τὴν τελειοποίησιν τοῦ Σώματος τῆς χωροφυλακῆς, θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ διοργανώσωμεν τὸ Σῶμα τῆς ἀγρασφαλείας ὑπὲρ δὲν ἀπέτυχεν. Βεβαίως δὲν ἀνταπεκρίθη πλήρως εἰς τὸν σκοπόν, εἰς ὃν ἀπέβλεπε, διότι δὲν ἐφαίνετο θεσμὸς σταθερὸς καὶ βιωσιμος. Ἐὰν ὑπῆρχε παγιος ἀγροφυλακτικὸς νόμος δὲν θὰ εἴχομεν ἐσοδείας ζωοκλεπτῶν. Ἐὰν ἤδη προβληθῇ διὰ τὴν ἀναδημιουργίαν τοῦ Σώματος τὸ ζήτημα τῆς δαπάνης ὀφείλομεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἤδη αἱ Κοινότητες πληρώνουν μεγάλας δαπάνας καὶ δι' ἀγροφύλακας ἀνικάνους. Ὀφείλομεν ἐπίσης νὰ ἐξετάσωμεν μήπως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναφερθῇ ἐν ἰσχύϊ τὸ διάταγμα τοῦ 1833 καθ' ὃ ἐθεσπίζετο ἡ ἐλότης τῆς Κοινότητος διὰ τὰς ζημίας. Σχετικῶς μὲ τὴν δίωξιν τῆς ζωοκλοπῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὀφείλει νὰ δώσῃ διαταγὰς νὰ ἐκδικάζωνται ταχέως, διότι παρετηρήθησαν καὶ παραγραφαὶ τοῦ ἀδικήματος ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐκδικάσεώς του.

Μεθ' ὃ ὥρα 8.50' συνανίσταται τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ ὥραν 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Φλωρᾶς
Γ. Βοργαζένης

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'

τῆς 12 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρα 4.30 μ. μ. ὁ **Πρόεδρος** κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ Πρόσφυγες Καστανεὲς καὶ τῶν περιξ χωρίων παρακαλοῦν ὅπως ἀναβληθῇ ἡ καταβολὴ τῶν ζητουμένων παρὰ τοῦ Ἐποικισμοῦ χρηματικῶν ποσῶν λόγῳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας.

Ὁ Σύνδεσμος ἐργατῶν ἀχθοφόρων Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἐγκριθῇ ἡ αἴτησις των περὶ ἐφαρμογῆς ἐξωτερικῆς κομιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Τελωνείου.

Ὁ γραφεὺς α' τάξεως τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Λαμίας ζητεῖ τὴν μετάθεσίν του εἰς Σέρρας διὰ λόγους οἰκογενειακούς.

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύνδεσμος Ξάνθης ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐν ᾧ ἐκθέτει τὰ διάφορα αἰτήματά του καὶ παρακαλεῖ ὅπως γίνουν ἀποδεκτὰ παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ὁ ἔφεδρος λοχίας Ν. Μισερλῆς φθισικός, ὑποβάλλει ἐκ μέρους καὶ ἄλλων φθισικῶν παράπονα, διότι ἐγκατελείφθησαν ἄνευ περιθάλψεως.

Ὁ Σύνδεσμος ἀποστράτων στιλιτῶν ξηρᾶς καὶ χωροφυλακῆς ζητεῖ τὴν βελτίωσιν τῆς συντάξεώς των.

Ὁ Οἰκοδομικὸς Ὅμιλος τροχιοδρομικῶν καὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ἐκθέτει διάφορα αἰτήματά του καὶ παρακαλεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

Οἱ ἐνοικιασταὶ καταστημάτων τῆς Ἀεροπορικῆς Λιμένης εὑρισκομένων περὶ τὸν Λευκὸν Πύργον Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάληψιν τῆς πλατείας καὶ τοῦ δασυλλίου τοῦ Λευκοῦ Πύργου ὑπὸ τριῶν περιπτεριούχων.

Τὸ Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἐκπροσώπησιν τῶν ἐπαγγελματιῶν ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. Γ. Κοκκινάκης καταθέτει ψήφισμα τῶν κατοίκων Μαλλίων Πεδιάδος αἰτουμένων ὅπως ἀποζημιωθῶσι τὰ ἔλη Λιμυρόλακκος καὶ Ἀνάπηγος.

Ὁ βουλευτὴς κ. Θ. Κριμπᾶς καταθέτει αἴτησιν τοῦ Γ. Καλογεροπούλου κατοίκου Μερόπης διαμαρτυρομένου διότι ἡ ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συντάξεων θυμάτων πολέμου ἐπιτροπὴ διέκοψε τὴν σύνταξιν τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ἀδικαιολογήτως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Η.Ο. Ν.Δ.Α. Δράμας, ὁ Σύνδεσμος Ποντίων, ὁ Πρόεδρος τῶν πρωσφύγων Ραφίνας ὁ Προσφυγικὸς Θρακικὸς Σύλλογος Ἀλεξανδρουπόλεως, ἡ Παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Καβάλλας καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Παμπροσφυγικῆς Ἑνώσεως Κυκλάδων διαμαρτύρονται διὰ τὴν περικοπὴν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων.

Οἱ συμβολαιογράφοι Τριπόλεως, Δράμας, Λαμίας, Βόλου, Ξυλοκάστρου, καὶ Καλαβρύτων διαμαρτύρονται διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων.

Ὁ δήμαρχος Κερκύρας παρακαλεῖ νὰ μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὑποβληθὲν περὶ διοικήσεως τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων.

Τὸ Συνδικάτον καπνεργατῶν Ξάνθης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἐπαναφορὰν τῶν ἐξοίστων ἐργατῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Φιλελευθέρων Σερρῶν, παρακαλεῖ ὅπως ὁρισθῇ ποσὸν 1.500.000 δολλαρίων διὰ τὴν στέγασιν τῶν πλημυρισμῶν τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης, εἰς τὴν σύμβασιν Στρυμώνος.

Γονεῖς καὶ κηδεμόνες μαθητῶν φοιτώντων εἰς τὸ σχολεῖον Δαδίου, παρακαλοῦν νὰ ἀνασταλῇ ἡ μετάθεσις τοῦ καθηγητοῦ Μουρτσίνου.

Ὁ δήμαρχος Ναυπλίου ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου παρακαλοῦντος ὅπως διαταχθῇ ἡ ἑταιρεία Σ.Π.Α.Η. νὰ παύσῃ εἰσπράττουσα τὰ 35% ἐπὶ πλέον τῶν κεκανονισμένων κομίστρων διὰ τὸ διὰ τοῦ λιμένος Ναυπλίου φορτωνόμενα ἐμπορεύματα.

Τὸ Β' Συνέδριον τῆς Ε.Ο.Κ.Σ.Ε. ζητεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς τὴν χορήγησιν μακροπροθέσμων δανείων μὲ μικρὸν τόκον.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Νέας Ζίχνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ἐπιτροπὴ σιδηροδρομικῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν οἰκοπέδων των.

Συνέλευσις ἀρτεργατῶν Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μείωσιν τῶν ἀρτεργατικῶν

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος Σιδηροκάστρου διαμαρτύρεται διότι δὲν γίνονται διορισμοὶ καὶ προαγωγαὶ διδασκάλων.

Οἱ κάτοικοι Ἀραχώβης ζητοῦν τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγορανομίας.

Ὁ Μανούσος Μανουσέλης κάτοικος Ρεθύμνης παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ χρηματικὴ ποινὴ ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ.

Ὁ ἐμπορικὸς κόσμος Μεσολογγίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐκκρεμότητα τῶν συμπληρωματικῶν φορολογιῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων

Ἡ Ἕνωσις διδασκάλων Χαλκιδικῆς διαραττόεται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἱδρύσεως σχολείων.

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ προστασίας καὶ προαγωγῆς τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐρυθροῦ πεπέρεως Λιμωνίας (Καραζόης).

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἀγροτικῆς πίστεως ἐν Κερκύρᾳ».

Ὁ κ. **Α. Καραπάνος** (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια

1) περὶ κυρώσεως προσθέτου πρωτοκόλλου εἰς τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας σύμβασιν ἐκδόσεως τῆς 25 Ἰουνίου 1926.

2) περὶ κυρώσεως προσθέτου πρωτοκόλλου εἰς τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας σύμβασιν Ὑπαγενείας τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1926

καὶ 3) περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς πληρωμὴν ἀνειλημμένης ὑποχρεώσεως δραχ. 2.500.000 πρὸς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομάνος** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τοῦ καταρτισθέντος ἐν Χάγῃ τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1927 Κανονισμοῦ διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν διὰ τῆς ἐναερίου ὁδοῦ μεταφορὰν ταχυδρομικῶν ἀντικειμένων ἀλληλογραφίας καὶ ταχυδρομικῶν δεμάτων».

Οἱ κ. κ. **Π. Φλῶρος, Δ. Μπότσαρης, Α. Λούλης, Σ. Σταυρόπουλος** κ. ἄ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς τῆς ἐπαρχίας Φιλιατῶν τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων εἰς αὐτοτελῆ ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν».

Οἱ κ. κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καὶ **Γ. Τηλικίδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ. Διατάγματος».

Ὁ κ. **Α. Κεντούρης** ὑποβάλλει τροπολογίαν περὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως ὑγρυακείων καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ».

Οἱ κ. κ. **Σ. Τρικούπης** καὶ **Δ. Μέλφος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν περὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀσυμβιβάστου τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας κλπ».

Οἱ κ. κ. **Ε. Τριποδάκης, Α. Δαμιανὸς** καὶ **Χ. Λαδᾶς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὁρίου ἡλικίας ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ».

Οἱ κ. κ. **Δ. Κουτσοπέταλος, Γ. Βασιλειάδης, Δ. Νάκος, Ν. Ξηρός, Β. Κυρέλλος, Ν. Σπηλιώτης** καὶ **Ν. Ἀβραὰμ** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν ἔργων πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας».

Ἡ **ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 25 Μαΐου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀκυρώσεως ἀπαιτήσεων κατὰ πολιτῶν ὡς συνεργῶν καὶ συναιτίων ἐπανασταστάσεως κατὰ τοῦ πρὸ τοῦ 1920 Συνταγματικοῦ καθεστῶτος καὶ καταργήσεως τῶν ἐκ τούτων δικῶν κλπ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς αἰτήσεως πρὸς παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν περαιτέρω ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Λ. Κουτσοπετάλου κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Ὁ κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** παρακαλεῖ νὰ δηλωθῇ διὰ τίνα λόγον ἐζητήθη ἡ ἄδεια τῆς Βουλῆς πρὸς δίωξιν του.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ ἄδεια ἐζητήθη λόγῳ ὑποβληθείσης μηνύσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ κατηγορία ἔχει προφανῶς πολιτικοὺς σκοπούς

Ἡ **Βουλὴ** κατόπιν τούτου ἀποφαίνεται δι' ἀναστάσεως ὑπὲρ τῆς μὴ παροχῆς τῆς αἰτουμένης ἀδείας

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. **Μ. Τσιγδέμογλου** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν προσφυγικῶν ὀργανώσεων τῶν τυνοικισμῶν Πειραιῶς λέγει ὅτι αὕτη περιστρέφεται περὶ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, ἣν ἀπεράσισε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Θ. Σοφούλης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὑπάρχει σχετικὴ ἐπερώτησις.

Μ. Τσιγδέμογλου. Τότε ἐπιφυλάσσομαι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ γενικευθῇ ἡ ἐπερώτησις.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ ἀναθεώρησις πλήττει τοὺς ἀσθενεστέρους καὶ πτωχοτέρους πρόσφυγας, οἵτινες εἶναι ἄξιοι καλλιτέρας μερίμνης ἐκ μέρους τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Π. Χριστούλας** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ καὶ Καπνεργατικοῦ Συλλόγου Καρδίτσης λέγει ὅτι ἐπὶ δικτατορίας ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγὴ Β' ποιότητος καπνοῦ εἰς Δωδεκάνησα διὰ τὸν φόβον τοῦ λαθρεμπορίου. Οὕτω ἐπὶ ἑτῶν μεγάλαι ποσότητες καπνοῦ δὲν ἐξάγονται ἐκ Καρδίτσης καὶ ἐν γένει τοῦ ἐσωτερικοῦ. Φρονῶ, τονίζει, ὅτι τὸ μέτρον ἀντίκειται εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων. Θὰ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἄρῃ τὸ μέτρον αὐτὸ ταχέως, διότι τὸ λαθρεμπόριον διεξάγεται εἰς βάρος τοῦ Κράτους μὲ ξένα καπνά. Οἱ συμπολῖται μου, λέγει, πρὸ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μέτρου γίνονται ἅρμαιον τῶν ἐμπόρων, οἵτινες ἐξαγοράζουσι τὰ καπνὰ τῆς Καρδίτσης εἰς εὐτελεῖς τιμάς.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ πολιτεία ἐνθυμεῖται τὸν καπνὸν ὅταν πρόκηται νὰ εὕρῃ πόρους. Διὰ τοῦτο τῇ ἀνοχῇ τῶν χωρικῶν ὁ φόρος τοῦ καπνοῦ, ἔφθασε τὰ 45 0/0 ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος. Παρὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην συμβολὴν τοῦ καπνοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας δὲν ἔχει οὐδένα ὑπάλληλον εἰδικὸν διὰ τὴν καπνοκαλλιέργειαν, δὲν ἔχει καμμίαν ἐπαρχίαν πρὸς τὸν καπνοκαλλιεργητὴν καὶ οὐδέποτε ἐμερίμνησε τὸ Κράτος νὰ μέρῃ τὴν καπνοπαραγωγὴν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς ξένας ἀγοράς, ὅπως ἔκαμον ὅλα τὰ Βαλκανικὰ Κράτη, εἰς τρόπον ὥστε τρία ἐξωτερικὰ μονοπώλια μόνον 500.000 δεσμῶν καπνοῦ προμηθεύονται ἐξ Ἑλλάδος. Ὡς ἐκ περισσοῦ, συνεχίζει, ὄχι μόνον προστασία δὲν γίνεται εἰς τὴν καπνοπαραγωγήν, ἀλλὰ καὶ καταδίωξις λαμβάνει χώραν ὅπως εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ καπνοῦ καὶ παραδόθη ἐπομένως ἡ καπνοπαραγωγὴ δεσμία εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ καπνοβιομηχάνους ἐπὶ βλάβῃ καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ὑγείας τοῦ κοινοῦ. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ μία ἄμεσος πρόνοια ὑπὸ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἀνωτέρω ζήτημα.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι ὁ καπνὸς οὐδέποτε ἀπετέλεσε ἀντικείμενον πραγματικῆς μερίμνης ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀποτείνονται πρὸς τὸν καπνὸν ὁσάκις πρόκειται περὶ φορολογίας. Ἐπ' ἐσχάτων συνεστήθη μία ἐπιτροπὴ καπνική, καὶ ἐλπίζω ὅτι αὕτη θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦ καπνοῦ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τῆς φορολογίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγόρευσιν περὶ ἧς ὡμίλησαν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, λέγει, ὅτι αὕτη ἐπεβλήθη ἐπὶ δικτατορίας καὶ ἀναμένω ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ καὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς διατηρήσεως τοῦ μέτρου καὶ νὰ προΐδῃ εἰς τὴν ἄμεσον κατάργησιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Α. Καλαντζάκος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λαοῦ Γαργαλιάνων διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ φόρου τοῦ ἐλαίου λέγει ὅτι ἀκόμη ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἔλαβε μέτρα οὔτε διὰ τὸν ὑποδιδαρὸν τῆς τιμῆς αὐτοῦ, ἐφ' ἧς γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ φόρου, οὔτε ἐνέκρινε τὰς ἐνοικιάσεις. Πρέπει συνεπῶς νὰ κυρωθῶν αἱ γενόμεναι ἐνοικιάσεις.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐνοικίασιν τῶν φό-

ρων, διότι οἱ Ἔφοροι βρίσκοντες τὰς τιμὰς καθαιρέτους καταπιέζουσι τοὺς παραγωγοὺς ἀφοῦ, ἐνῷ τὸ ἔλαιον ἔχει 25 δραχ. εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτοὶ τὸ καθώρισαν εἰς δραχμὰς 32. Ἡ μὴ ἐνοικίασις τοῦ φόρου συνεπάγεται καὶ συναλλαγὰς τοῦ ὑπαλλήλου μετὰ τοῦ παραγωγοῦ εἰς βάρος τοῦ Κράτους καὶ τῆς διοικήσεως.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐφ' ὅσον δίδονται ἱκανοποιητικαὶ τιμαὶ ἐγκρίνονται αἱ προσφοραί, καὶ ἐὰν δὲν ἐνεκρίθησαν εἰσέτι τινὲς τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ἀσύμφορον αὐτῶν.

Α. Καλαντζόπουλος. Αἱ τιμαὶ αἱ δοθεῖσαι ἦσαν καὶ μείζονες ἐκείνων ποῦ ἀναλογοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐλαίου.

Ὁ κ. **Μ. Αἰλιανὸς** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν καθηγητριῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τονίζει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία ἐξαίρεσις διὰ τὸ μεταθετὸν αὐτῶν, διότι ὡς ἐκ τοῦ ὀλιγαρίθμου αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἀναπληρωθοῦν καὶ θὰ κατανταθῇ νὰ μείνῃ μόνον ἄρρεν προσωπικὸν εἰς τὰ ἐνταῦθα σχολεῖα.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἡ βουλὴ θὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι διὰ τὰς καθηγητρίας συντρέχει εἰδικὸς λόγος νὰ μὴ μετατίθενται ἐφόσον δὲν δύνανται νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐκ τῆς οἰκογενείας των οὔτε ἄλλως τε τόσαι ὑπάρχουν εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅσαι εἶναι αἱ θέσεις τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ διάταξις ἡ ἐπιβάλλουσα τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς μεταθέσεως δὲν εἶναι σκόπιμος, διότι καὶ ὀλιγάριθμοι εἶναι αἱ καθηγήτριαι καὶ ἔγγαμοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ φέρονται εἰς τὸ δίλημμα ἢ νὰ παραιτηθοῦν ἢ νὰ μεταφέρουν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας των εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκαταστημένα ἐνταῦθα.

Ὁ κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν ἀρσιν τοῦ μεταθετοῦ τῶν καθηγητριῶν ὡς ἐπιβεβλημένην.

Ὁ κ. **Ε. Μαχαίρας** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν Πειραιῶς παρὰ τοῖς σιδηροδρόμοις λέγει ὅτι οὗτοι δὲν ζητοῦν παρὰ νὰ ἀναγνωρισθοῦν τὰ δικαιώματά των. Ζητοῦν νὰ γίνῃ καὶ περὶ αὐτῶν ἓν τιμολόγιον ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ Ἐπιμελητηρίου. Εἶναι ἀνάγκη, τονίζει, νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ αὐτῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ πρῶτον σχετικὸν νομοθέτημα ὅπερ ἤθελεν ὑποβάλει.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** τονίζει τὸ δίκαιον τῶν αἰτημάτων τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐφιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ νὰ ἀποδώσῃ δίκαιον εἰς τὰ ἀνωτέρω αἰτήματα.

Α. Παπαθανάσης. Εἶναι τόσον δίκαιον, λέγει, τὸ αἴτημα τῶν ἐργατῶν αὐτῶν ὥστε νὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι θὰ περιλάβῃ καὶ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς ἐργάτας σιδηροδρόμων ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὰ γενικὰ περὶ φορτοεκφορτωτῶν προστατευτικὰ μέτρα. Ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ ἐργάζονται ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας τῶν συναδέλφων των φορτοεκφορτωτῶν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ Βουλὴ γνωρίζει μετὰ πόσης εὐμενείας ἡ Κυβέρνησις ἐρευνᾷ τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τοὺς ἐργάτας. Ὁ νόμος περὶ οὗ ὡμίλησαν οἱ κ. κ. συνάδελφοι ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας λιμένων καὶ οὐχὶ τῆς ξηρᾶς, ἐν τούτοις παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ μοὶ διαβιβάσῃ τὴν ἀναφορὰν τῶν εἰρημένων ἐργατῶν καὶ θὰ τὴν ἐξετάσω μὲ τὴν προσοχὴν ἧς εἶναι ἄξιν.

Ὁ κ. **Π. Εὐριπαῖος** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Βουρκωτῆς Ἄνδρου παρακαλεῖ νὰ σταλῇ διδάσκαλος, διότι ἡ θέσις μένει κενὴ καὶ τὸ σχολεῖον ἄνευ διδασκάλου.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ὡς γνωστὸν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲν διορίζει τοὺς δημοδιδασκάλους ἀλλὰ τα κατὰ τόπους συμβούλια. Εἰδικῶς δια τὴν θέσιν περὶ ἧς ὡμιλήσατε αὐτὴ ἐνεκύθη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ διωρίσθη δημοδιδάσκαλος καὶ διετάλη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὁ διορισμὸς αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἀρτοβιομηχάνων Χανίων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως πᾶσαν μέριμναν του καὶ εὐμένειαν τὴν ὁποίαν θὰ δείξῃ ὑπὲρ τῶν ἀρτοβιομηχάνων τούτων τὴν ἐπεκτείνῃ καὶ εἰς τοὺς ἀρτοβιομηχάνους Χανίων καὶ Κρήτης ἐν γένει. Ἀφορμὴν λέγει ἔλαβε νὰ κάμῃ τὴν σύστασιν ταύτην, διότι ἄλλο Ὑπουργεῖον πρὸ τινος δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα διαφόρων τάξεων τῶν ἐπαρχιῶν, ἐνῷ διὰ τὰ ἴδια αἰτήματα τῆς ἰδίας τάξεως τοῦ Κέντρου ἔλαβε πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Λ. Κουτσοπέταλος** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Ἀραχώβης τονίζει τὴν ἄμεσον καὶ ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην ὅπως ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν τῆς Νάξου.

Ὁ κ. **Γ. Κοκκινάκης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν Συμβολαιογράφων Ἡρακλείου παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ὅπως λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὰ παράπονα αὐτῶν διὰ τὰ συμβολαιογραφικὰ των δικαιώματα τὰ ὁποῖα εἶναι δίκαια.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι καὶ πρὸ ἡμερῶν ἐδήλωσεν ὅτι τὸ Διάταγμα περὶ συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων ὑπεδλήθη ἀμεταβλήτων καὶ ἀτροποποίητον.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραὰμ** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν γονέων τῶν μαθητῶν τοῦ Β' Ἑλληνικοῦ Σχολείου Πειραιῶς τονίζει ὅτι οὗτοι παραπονοῦνται διότι μετεφέρθη τὸ Σχολεῖον εἰς τὸ ἄκρα τῆς Καστέλλας ἐνῷ οἱ μαθηταὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Καστέλλαν εἶναι μόνον 20 ἐπὶ συνόλου 150, εἶναι δὲ μικρὰ παιδιὰ καὶ μεταβαίνουν εἰς σχολεῖον τοποθετηθὲν εἰς κραμνούς Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργόν, λέγει, νὰ λάβῃ ἄμεσον ἀντίληψιν τοῦ πράγματος διότι οἱ ἁρμόδιοι μετέφερον ἴσως διὰ τὸ εὐθηνὸν τοῦ ἐνοικίου τὸ σχολεῖον εἰς ἀκατάλληλον σκοπόν.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μελετήσῃ τὴν αἴτησιν τοῦ πρώην λυκειάρχου Θ. Γαδουλάρη.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχεδίου πρὸς ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν πολεμοπαθῶν, λέγει ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ τέρμα εἰς μίαν οἰκτρὰν κατάστασιν. Καὶ εἶναι ἀληθὲς μὲν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ἔχει ὑποστῇ πολλὰ βάρη, ἀλλὰ καὶ ἡ κατηγορία τῶν πολεμοπαθῶν οὐδεμιᾶς ἑτέρας κατηγορίας δικαιούχων ὑπολείπεται. Τὸ Κράτος ἔλαβεν ἤδη 40.000.000 χρυσᾶ μάρκα καὶ ἔναντι αὐτῶν ἔχει διαθέσει μόνον 150.000.000 δραχ. ἐν προκειμένῳ δὲ τὸ Κράτος διεχειρίσθη τὸ ὅλον ζήτημα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀξιοῖ τίτλους εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῶν δικαιούχων, διότι ἔχει ρυθμίσει τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην οὕτως ὥστε μετὰ δέκα ὁλόκληρα ἔτη νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ μὴ γνωρίζοντες τί δικαιοῦνται νὰ λάβωσι, ἐνῷ εἰς τὴν γείτονα Σερβίαν τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐλύθη. Ἐρρυθμίσθη δὲ τοῦτο ὥστε νὰ λάβωσι μόνον ἐκεῖνοι οἵτινες εὑρίσκονται ὑπὲρ διαιωνίσεως τῆς καταστάσεως ταύτης. Συνεχίζων λέγει ὅτι διὰ νόμου ὑποχρεοῦνται οἱ δικαιοῦχοι νὰ διορίζωσι πληρεξούσιον ἵνα εἰσπράξωσι τὰ ὅσα δικαιοῦνται καὶ συμβαίνει πολλάκις ὥστε πολλοὶ ἔχοντες λαμβάνειν μόνον 500 δραχμὰς ὑπεχρεώθησαν νὰ συντάξωσι δύο καὶ τρία πλήρε

ξουσια ποιχίζουσαν σχεδόν τα εισπραχθησόμενα. Οι πληρεξούσιοι, λέγει, εισπράττουν ποσοστά ανερχόμενα από 20—30 και πολλάκις 100 %. Τό γεγονός είναι ότι εξ ὅσων γράφεται ὅτι εισπράττουν οι δικαιοῦχοι. Ζήτημα είναι ἀν πραγματικώς ἔλαβον τό χρῆμα του ποτέ αὐτοί. Δεν ἐμειναν λέγει, δικαίωμα ἐμπορικῶν μπακαλήδες καὶ γαζιβᾶδες μὲ ἐπί κεφαλῆς τόν Ἀβραὰμ Φιορέντην αἵτινες νὰ μὴ ὁρισθῆσαν πληρεξούσιοι ἀν εἰσπράξωσι 20, 30 καὶ 50 %. Κατὰ τὴν παραλάβασαν ἀνοιξιν ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶχε καταρτίσῃ ἐπιτροπὴν ὅπως μελετήσῃ τὸ ὅλον ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν καὶ ἤτις ἐπιτροπή, εἰς ἣν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ συμμετάσχωμεν καὶ ἐγώ, κατήρτισε ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν εἰς τον κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Γνωρίζετο ὅτι οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν θὰ ἔλαβον ἤδη γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη περὶ ριζικῆς λύσεως τοῦ ὅλου ζητήματος δι' ὁμολογιῶν μὲ ὑπολογισμὸν τῆς δραχμῆς εἰς ἐν ποσοστὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ σημαινόμενον τὸ ἔξης, τὸ μὲν Κράτος ὑποβιβάζει τὰς ζημίας εἰς δραχμὰς χρυσᾶς πληρώνει δὲ εἰς δραχμὰς χαρτίνας. Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος ἐγένετο διὰ μερικοὺς μεγαλοσχήμους δικαιοῦχους οἵτινες ἀπεζημιώθησαν εἰς λίρας Ἀγγλίας δηλ. εἰς ὑγιὲς νόμισμα. Δι' ὅλα ταῦτα παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ σπεύσῃ νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ ρυθμίσεως τοῦ ὅλου ζητήματος. Ἀπαλλαγῶν δὲ συγχρόνως τῆς ὑποχρεώσεως νὰ διορίζωμεν πληρεξουσίους, διότι ἡ παράτασις τῆς καταστάσεως αὐτῆς δὲν περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ Κράτος.

Ὁ κ. **Α. Καραπάνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ρύθμισιν τοῦ ὅλου ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν ἐπιφυλάσσεται ἡ Κυβέρνησις νὰ μελετήσῃ τοῦτο. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς πληρωμῆς τῶν δικαιούχων εἰς τὰ ταμεῖα τῶν ἐπαρχιῶν των καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ τοὺς πληρεξουσίους ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις εἶχεν παρασκευάσει τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς κύρωσιν νομοθετικοῦ Διατάγματος. Πάντως ἡ Κυβέρνησις εἶναι πρόθυμος νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον περὶ πληρωμῆς τῶν δικαιούχων ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων καὶ ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἐκ τῶν πληρεξουσίων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ἐκ μέρους 10 βουλευτῶν περὶ γενικεύσεως τῆς συζητήσεως, κατόπιν τούτου ἡ συζήτησις γενικεύεται.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ὁμιλήσῃ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Τὸ ζήτημα τοῦτο κατέστη ἤδη γγγραννα καὶ ἐπλημμύρησε μὲ κίμα ὅπο τῶν δικαιούχων. Ἡ τραγωδία, λέγει, τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ἦτο ἡ πρώτη τοῦ μεγάλου πολέμου, διότι παρελθόν φθινόπωρον εἰς τοὺς Βουλγάρους, οἵτινες κατέκλυσαν καὶ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία αὐτῆς καὶ μετέβαλον τὰ πάντα εἰς ἐρείπια. Ἅμα τῇ ἐπανακαταλήψει αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου ἀνέθεσεν εἰς τὸν τότε Γεν. Διοικητὴν Μακεδονίας κ. Ραγκαβὴν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀλλ' ἐν τοιούτῳ ἐπῆλθεν ἡ 1η Νοεμβρίου τοῦ 1920 καὶ τὸ ζήτημα ἐκόπτε ἐμειναν ὡς ἔχει. Ἤρχισεν ἐπικρατῆσαν ὅτι ἐκείνος ὅστις δύναται καλλιον παντὸς ἄλλου νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Εἴχομεν ἀρκετὰ ἔτη ὑπομονῆν. Θὰ ἔχωμεν ἀκόμη ἐπ' ὀλίγον τοιαύτην διὰ νὰ ἴδωμεν τίνα μέτρα θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἠκούσθη, λέγει, ὅτι ἂν περισεύσῃ ἐκ ποσῶν ἐκ τοῦ παραγωγικοῦ δανείου τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν χωρίων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι ἡ πρωτίστη μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ στέγασις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. οἵτινες ἐξ ἴσου μὲ τοὺς ἄλλους προσέφερον ἑαυτοὺς ὁλοκαύτωμα διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος καὶ ὄχι νὰ στεγασθοῦν ἂν τυχὸν περισσεύσῃ ποσόν τι ἐκ τοῦ παραγωγικοῦ δανείου. Πάντως καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἴπον θὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν ἀκόμη δυο μηνῶν καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν ἐκ νέου ἵνα ἐν τοσούτῳ ἰδωμεν τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς ζητήματος.

Α. Παπαδᾶτος (Ὑπουργὸς τῆς Ἀνταλλαγῆς). Εἶδον λέγει πρὸ ὀλίγου τὸν κ. Σίμσον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἐκ Σερρῶν καὶ κατόπιν συνεννοήσεώς μου μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεζήτησα μετ' αὐτοῦ τὸ ζήτημα τῆς ἀμέσου ἐνεργείας της στεγάσεως κατῶν τῶν χωρίων περὶ τῶν ὁποίων ἐκάμαμεν λόγον. Ὁ κ. Σίμσον ἐλέχθη, μένει δὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐξευρέσεως ἑνὸς ποσοστοῦ ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων, διότι διαθέτει ἤδη ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκ μικρῶν ποσῶν. Περὶ τούτου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μου ἔδωσε τὴν ἐντολὴν νὰ ἴδω πάλιν τὸν κ. Σίμσον καὶ νὰ τοῦ εἰπω νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως τὸ ἔργον της ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως καὶ ὅτι τὸ Κράτος ἐν ἀνάγκῃ, ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει ὅλα τὰ χρήματα τὰ ἀπαιτούμενα. Θὰ τὰ δώσῃ αὐτό.

Ὁ κ. **Α. Γεολογίτης**, συνεχίζων λέγει ὅτι ἦτο μεγάλη λαγαρία καὶ διαρπαγὴ τῶν ἀποζημιώσεων διὰ τοῦ μέτρου τῶν πληρεξουσίων. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ σταλιτεύσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ θὰ κατευθύνῃ τὸ ὅλον ζήτημα, πρὸ παντὸς δὲ θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν στέγασιν αὐτῶν. Θὰ περιμείνωμεν συνεπῶς τὸ δίμηνον, διότι φρονοῦμεν ὅτι ἐὰν καὶ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δὲν λύσει τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπὸ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι ἤδη ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαρτίου εἶχε γίνει τοζήτησις ἐὰν ἦτο δυνατὸν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων νὰ μεριμνήσῃ καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν καταστραφέντων χωρίων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἡ Ε.Α.Π. εἰς τὰς παραστάσεις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἐνεργήσωσι νέα χωρία καθ' ἣν στιγμὴν οἱ παλαιοὶ αὐτοικοὶ εὑρίσκονται ὑπὸ ἐρείπια, ἀντέταξεν ὅτι ἐφοδιάστο ὅτι θὰ ἐξελαμβάνετο διαθέτουσα χρήματα διὰ σκοπὸν ὁ ὁποῖος ὅσον δήποτε καὶ ἂν ἦτο δίκαιος δὲν ἦτο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθηκόντων της, εἶπε δὲ τότε ὁ κ. Σίμσον κατὰ τίνα τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῶσιν. Ἔλυσεν δὲ τὴν διαφοράν ταύτην ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν Γενεύῃ περὶ τοῦ ὅτι ἠδύναντο νὰ προδοθῶσιν ὀλίγων κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ταμευτὴν ἀνοικοδόμησιν. Περὶ τούτου ἐστάλη τηλεγράφημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἵνα διαβιβασθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, εἶχον δὲ κάμει καὶ ἀνακοίνωσιν. Ἐὰν λοιπὸν ἀρχίσωμεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἀνοικοδόμησιν, διότι ἁθρόως δὲν δύνανται νὰ διατεθοῦν τόσα χρήματα σήμερον, νομίζω ὅτι μέχρις ὅτου τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἐπιτρέψωσι τὴν πλήρη ἐπανόρθωσιν τῆς ἀδικίας, ἡ ὁποία ἔγεινε, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν μίαν ἀνακούφισιν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς αὐτούς.

Ὁ κ. **Κ. Κουρτίδης** λέγει ὅτι ἦτο μοιραῖον ἡ τραγικὴ συμφορὰ τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας νὰ ὑποδυθῇ τὴν χρονίαν καὶ κακοῦθη μορφὴν ὑφ' ἣν παρουσιάζεται τὸ ζήτημα ἡμῶν τῶν ὁμήρων. Ἐν τῇ Γ' Ἐθνοσυνελεύσει ὅταν, λέγει, ἐτολμήσαμεν νὰ φέρωμεν τὸ ὑφιστάμενον ζήτημα ἐνώπιον αὐτῆς καὶ ἰσώτερα διὰ ποίων λόγων πολλοὶ ἔλαβον δι' ὀλίγα ἑπτάλεπτα καὶ διὰ ψυχικὴν ὀδύνην 200 καὶ 300 χιλιάδων δραχμῶν ἀποζημίωσιν ἡμεῖς δὲ οἱ ὅμηροι δὲν ἐλάβομεν τίποτε, ἠναγκάσθημεν νὰ τυγήσω διότι ψιθυρίσθησαν αἱ κεραῖαι.

Ἔκτοτε παρῆλθε δεκαετία καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο οὐδὲν βῆμα ἐπετέλεσε. Βεβαίως λαμβάνω ὑπ' ὄψει μου τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι λίαν προσεχῶς θέλει ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῶν δικαιούχων. Μᾶς ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα ὁ τρόπος αὐτός, ἐὰν δηλαδὴ θὰ πληρωνώμεθα ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ μέσου τρίτων. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὰ μεγιστα μᾶς ἐνδιαφέρει εἶνε ἡ δήλωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν θέλομεν πληρωθῇ. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς ὁμήρους. Ἔδρων διότ ὅταν τὸ 1913 ἐπεδικάσθη ἡ Δυτικὴ Θράκη εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἡμεῖς ὅτι ἐκατοικοῦμεν τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ ὅταν ἐγένετο λόγος περὶ ἀποζημιώσεως τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας συμπεριελαμβανόμεθα εἰς τοὺς καὶ ἡμεῖς συνεζήσαμεν ὅτι ὅταν ἡ Ἀνατ. Μακεδονία παρεδόθη εἰς τοὺς Γερμανοβουλγάρους τὸ 1916 Ἕλληνες ὡδηγήθησαν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ Δουνάβεως 160.000 τάφοι ὁμήρων ὑπάρχουσι εἰς μίαν πόλιν Κίτσεβον καὶ εἰς 30.000 ἀνέρχονται τὰ ὁμηρικὰ θύματα. Ὑγιὴς ὁ ἦδος ὁμήρου ἀφοῦ ἔθαψα σύζυγον καὶ ἀδελφὴν ἐπέστρεψα χωρὶς νὰ ἐρείπιον καὶ δὲν εὗρον τίποτε εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀσῶ ὅμως δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μᾶς ὑποδώσωσι τὰ θύματα ὃς μᾶς ἀποδώσουν τοιλάχιστον τὰ μέτα νὰ ἀνεγείρωμεν τὰς ἑστίας μας. Τίποτε δὲν ἐγένετο ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων μέχρι τοῦδε, ἐὰν δὲ ἐγένετο κάτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν κατοίκων. Ὅταν, λέγει, τὸ Κράτος εἰσπράττει τὸ ποσὸν τῶν 1 καὶ 8 δραχμῶν δι' ἐντάλματος συνοδευομένου ὑπὸ χορορύλακος ὀφείλει νὰ μᾶς πληρώσῃ. Κατοικοῦμεν, λέγει, τὴν εὐφρατοτέραν ἐπαρχίαν τῆς Ἑλλάδος ἤτις παραμένει ἐν πολλοῖς χέρσος καὶ ἔρημος. Καλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ταχέως λάβῃ μέριμναν ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν κυτῶν πληθυσμῶν, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ συντελέσῃ, εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν, τώρα ὅτε ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ πολεμοπαθεῖς, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει του ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ γραφεῖα ἄτινα πληροφορηθέντα ὅτι θὰ πληρωθοῦν οἱ πολεμοπαθεῖς ἔσπευσαν ἐντυπα πληρεξούσια περὶ εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς, ἐξ ὧν θὰ λάβωσι ποσοστὰ 15 καὶ 20 %. Ἓν τοιοῦτον γραφεῖον εἶνε καὶ πλησίον τῆς Βουλῆς. Θὰ ἤθελα, λέγει, τὰ πληρεξούσια ταῦτα νὰ γὰρ κτηρισθῶν ἄκυρα καὶ μηδενίαν ἐχοντα ἰσχύν, διότι τίνα ὑπηρεσίαν προσφέρουν τὰ μεγαλόσχημα αὐτὰ γραφεῖα ὅταν λέγουν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Ρουμανίας δῶσέ μου τόσα καὶ ἐγὼ θὰ κατορθώσω νὰ πληρωθῇς Τὸ τοιοῦτον εἶνε καὶ ἀναξιοπρέπεια διὰ τὸ Κράτος.

Ὁ κ. **Σ. Χούρσογλου** λέγει ὅτι ὁ κ. Μιχαλακόπουλος μᾶς ἀνέπτυξεν ὅτι ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἔδωσεν ἤδη τὴν συγκατάθεσίν της ὅπως διατεθῶσι χρήματα διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν οἰκιῶν τῶν πολεμοπαθῶν. παρακαλῶ ὅμως τὸν κ. Ὑφυπουργὸν τῆς Ἀνταλλαγῆς νὰ σπεύσῃ ν' ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἀστέγους πρόσφυγας διὰ τοὺς ὁποίους ἄλλως τε ἐδόθησαν καὶ τὰ χρήματα εἰς τὴν Ε. Α. Π. καὶ εἶτα νὰ διαθέσῃ ταῦτα δι' ἄλλους σκοπούς.

Ὁ κ. **Α. Παπαδᾶτος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ἀνταλλαγῆς). Ὀφείλω, νὰ σᾶς δηλώσω, λέγει, κ. συνάδελφε, ὅτι οὐδόλως θὰ παραλλαχθῇ τὸ ἔργον τῆς στεγάσεως τῶν προσφύγων διὰ τῆς διαθέσεως ὀλίγων ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν στέγασιν τῶν δυστυχεστάτων πολεμοπαθῶν καὶ Ὁμήρων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἄλλως τε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μοῦ ἔδωσε τὴν ἐντολὴν νὰ δηλώσω εἰς τὴν Ε. Α. Π. ὅτι ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐξαύρει τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, θὰ τὸ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς. Λὶ εἶσθε δὲ ὑέδαιος ὅτι στεγαζομένων τῶν δυστυχῶν αὐτῶν μαρτύρων τῆς Ἑλληνικῆς τραγωδίας τὸ κολοσσιαῖον προσφυγικὸν πρόβλημα οὐδόλως θὰ ὑιγῇ.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει, ὅτι μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Χούρσογλου εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὁμιλήσῃ διότι ἐὰν τὸ Κράτος κάμῃ τυχὸν διάκρισιν μεταξὺ πρόσφύγων καὶ τῶν πολεμοπαθῶν δὲν θὰ δημιουργήσωμεν τὴν ἑνότητα ἥτις θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐημερίαν. Νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἕνα ὀργανισμὸν ὡς ὁ τῆς Ε. Α. Π. ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ καθορίσῃ ποῖοι εἶναι πρόσφυγες διὰ τοὺς ὁποίους ὀφείλει αὐτὴ νὰ λάβῃ μέριμναν εἶναι τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποδείξῃ τούτους εἰς αὐτὴν. ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως θὰ ἐκτελέσῃ τὰς συστάσεις καὶ ὑποδείξεις τῆς Κυβερνησέως. Συνεπῶς παρακαλῶ τὸν προλαλήσαντα κ. συνάδελφον ἐξ Ἀθηνῶν ὅπως προσπαθήσῃ, τας πιέρεις τοῦ

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** λέγει ὅτι ὁ κ. Κούρσογλου δὲν ἀνεγίνωσε τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως τῶν πολεμοπαθῶν ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων. Τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως εἶναι ζήτημα χρονικῶς ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν Ἑλληνισμῶν. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ στεγάσῃ ὄχι μόνον τοὺς πολεμοπαθεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς ἀπομονώσεις. Ἴσως ὁ κ. Κούρσογλου νὰ ἤθελε ν' ὑποδείξῃ ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῶν προσφύγων εἶναι περισσότεραι ἀπὸ τὰς τῶν πολεμοπαθῶν, ἀλλὰ ἐγὼ φρονῶ ὅτι οἱ πολεμοπαθεῖς ἔχουν περισσότερα δικαιώματα διότι οὗτοι ἀποθνήσκοντες εἰς Βουλγαρίαν προστατεύσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ὡεδηγήσας, λέγει, ὁπλαλήλος ὑπεγράφετο ὅτι, γραφίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις Λάμπρου διέταξε τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των καὶ συγχρόνως ἔλεγεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἐξηφανισμένος. τὸ δὲ Κυβερνητικὸν ἐκεῖνο τηλεγράφημα ἐπὶ ἡ κίπία νὰ παρακμάσῃ ὁ κόσμος ἐκεῖ ὅπου ἦτο. Συνεχίζων, λέγει ὅτι εἶναι ἀληθὲς ὅτι διετέθησαν 1.000.000 λίραι διὰ τοὺς πολεμοπαθεῖς τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν κυτῶν ἐλαχίστοι οἱ πλουσιώτεροι τὰς ἀποζημιώσεις των. οἱ δὲ πτωχοὶ δὲν ἔλαβον εἰμὴ ἐλάχιστα. Ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀποκατάστασις τῶν Ὁμήρων ἐδημιούργησε πλουτοκρατικὰς τάξεις μεταξὺ πόλεων καὶ χωρίων. Ἡ Κυβέρνησις, λέγει, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς τοὺς ἀληθίνους πρόσφυγας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν λύει τὸ ὅλον πρόβλημα. Πρέπει τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναλογον μὲ τὸ προσφυγικὸν. Ἡ δραχμὴ τοῦ 1919 παραμένει ἡ αὐτή. Κατηλήγων παρακαλεῖ νὰ καταργηθῶσι τὰ πληρεξούσια καὶ ἡ δραχμὴ νὰ ὑπολογισθῇ μὲ ἕνα ποσοστὸν 5—6 ἄλλως τε ὁ κόσμος αὐτὸς δὲν ζητεῖ νὰ ἀποζημιωθῇ ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ ἀπὸ ὅσα εἰσέπραξε τὸ δημόσιον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως ζητοῦμεν τὴν ταχεῖαν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως. εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι καὶ ἡ Ε. Α. Π. δὲν θὰ ἀρνηθῇ νὰ πράξῃ καὶ δι' αὐτοὺς ὅσα καὶ διὰ τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ κ. **Σ. Χούρσογλου** ἐπεζηγῶν τὴν προηγουμένην ἀγόρευσίν του λέγει ὅτι δὲν ἔθεσε τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν εἰς ἴσσονα μοῖραν τοῦ τῶν προσφύγων. ἀλλ' ὅτι ἔθεσε τοῦτο εἰς ἴσην μὲ αὐτό. Ἐτόνισα ὅτι τὸ Κράτος συνῆψε προσφυγικὰ δάνεια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, ἤτις ἀποκατάστασις εἶναι ζήτημα κοινωνικόν. εἶπον δὲ ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως τῶν πολεμοπαθῶν καὶ ὄχι νὰ θίξῃ τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς** λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἀπησχόλησε τὴν Βουλὴν διὰ τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν. Ἐπετέλεσε δὲ μάλιστα καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἣν εἶχεν ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ μελέτη τοῦ ὅλου ζητήματος. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκείνη κατήρτισε μίαν ἔκθεσιν ἥτις θὰ ἐτέθη ἤδη ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Δι' αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνάψῃ ἕνα δάνειον ἐσωτερικὸν δι' ὁμολογιῶν διὰ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὴν ἐμελέτησα

Δ. Φλωριᾶς. Ἤδη ὅτε ἐπληροφορήθην ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὴν ἔκθεσιν ἐκείνην καὶ ὑπάρχει συγχρόνως καὶ ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀσχοληθῇ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἔχω δ' ἐλπίδας ὅτι ἡ συζήτησις αὐτὴ θὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία καὶ ὅτι θὰ κατατεθῇ νομοσχέδιον δι' οὗ θὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ παθόντες. Ὡς πρὸς τὴν στέγασιν τῶν πολεμοπαθῶν, λέγει ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια νὰ στεγασθῶσιν ἄνθρωποι δεινοπαθήσαντες ὡς οἱ πρόσφυγες, αἵτινες ἄνθρωποι ἐξανδραποδισθέντες εἶναι ἄξιοι τῆς ἰδίας μὲ τοὺς πρόσφυγας προσοχῆς. Ἐγένετο προσπάθεια νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ στέγασις τοῦ πληθυσμοῦ ἐκείνου Ὅτε ὁ κ. Μπακάλμπασης μετέβη εἰς Γενεύην ὡς ἀντιπρό-

σωπος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνέπτυξε τὸ ζήτημα τοῦτο ἐδῶθη ἡ ἕδρα εἰς τὴν Ε. Α. Π. ὅπως στεγάσῃ τοὺς πολεμοπαθεῖς τῆς Α΄ Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐλησμονήθη τοῦτο. Ὅταν δὲ μετέβη ὁ κ. Μιχαλακόπουλος εἰς Γενεὰν ἠγωνίθη καὶ οὗτος μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ πάλιν δὲ ἡ ὑμμοσινομική ἐπιτροπὴ τῆς Κ. Τ. Ε. ἔδωσε διαταγὴν εἰς τὸν κ. Σίμσον ὅπως τὴν στέγασιν τῶν πολεμοπαθῶν, ἀλλ' ἐν τοιούτῳ ἠθέλησεν ὁ κ. Σίμσον. Κατόπιν ὅμως τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀνταλλαγῆς εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἴδωμεν τὰ θεμέλια τῶν οἰκιῶν ὑφ' ἃς θὰ στεγασθῶσιν οἱ πολεμοπαθεῖς.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος*** λέγει ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπῃ δύο λέξεις ὅπως μὴ παρεξηγηθῇ ἡ φωνὴ τοῦ κ. Νούσογλου, διότι ὅλοι οἱ παθόντες εἶναι ἄξιοι τῆς προσοχῆς καὶ τῆς μερίμνης της Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καμμία σύγκρισις μεταξὺ τῶν παθόντων τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας καὶ τῶν παθόντων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ 1821 καὶ ἐντεῦθεν προσφέραμεν πολλὰ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους. Ὡς παθόντες καὶ ἡμεῖς κλαυθμυρίσαμεν ὅλον τὸν πόνον τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἀλλ' οἱ ἐπανελθόντες τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας εὗρον τὰ οἰκόπεδά των, εὗρον κἄτι ἐκ τῆς περιουσίας των, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς οἱ ὁποῖοι οὐδὲν ἔχομεν. Εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πρωτευούσης ὑπάρχει ἕνας κόσμος ὁ ὁποῖος δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ στεγασθῇ, προκαλεῖ δὲ πραγματικὴν ῥῆξιν ἡ ἐπίσκεψις τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν τοῦ Πειραιῶς. Ἡμεῖς, λέγει, δὲν ἐπιθυμοῦμεν ἄλλο τι παρὰ πᾶς πάντες ὁμοῦ συνεργαζόμενοι θὰ κατορθώσωμεν νὰ εὕρωμεν τὸν τρόπον τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῶν γηγενῶν καὶ προσφύγων.

Ὁ κ. ***Γ. Σίδερης*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ζήτημα χρήματος, ἐπ' αὐτοῦ δὲ καὶ μόνον τοῦ σημείου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ εἰδικὴ βεβαίωσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι προσεχῶς θὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πολεμοπαθῶν παρέχει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ. Φρονεῖ ὅμως ὅτι διὰ τὸ μέλλον ὡς βάσις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πολεμοπαθῶν πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ Γερμανικαὶ ἀποζημιώσεις, αἵτινες, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας, στρέφονται περὶ τὸ ποσὸν τῶν 38—40 ἑκατομμυρίων φράγκων χρυσῶν. Ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τοῦτο καταβάλλεται εἰς εἴδη, θὰ ἠδύνατο τὰ εἴδη ταῦτα νὰ μεταβάλλωνται εἰς μετρητὰ τὰ ὁποῖα νὰ διατίθενται εἴτε εἰς ἀποζημιώσεις, εἴτε καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἑνὸς δανείου χρησιμοποιηθησομένου πρὸς ἀνακοδόμησιν συνοικισμῶν εἴτε τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας εἴτε ἀκόμη καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου νομίζω ὅτι θὰ ἦτο εὐχερέστερον νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐφόσον διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις δὲν θὰ ἦτο εὔκολος ἡ συνομολόγησις δανείου.

Ὁ κ. ***Ε. Καρυωτάκης*** λέγει ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολεμοπαθῶν ἀνήκουν καὶ αὐτοὶ οἱ πρόσφυγες, δὲν βλέπει δὲ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον τὸ Κράτος καθυστερεῖ τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις τῶν πολεμοπαθῶν. Εἶναι λυπηρὸν τοῦτο ἐφόσον οἱ πολεμοπαθεῖς οὐδὲν ζητοῦν σοβαρὸν ἀλλὰ ζητοῦν τὰ δικαιώματά των, τὰ ὁποῖα διὰ τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς ἀποζημιώσεώς των εἰσέπραξε τὸ Κράτος. Παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λίαν προσεχῶς ῥυθμίσῃ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο συμφώνως πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δοθείσας ἐπαγγελίας.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν ἔχει ἀπασχολήσῃ πολλάκις τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον καὶ ὡς εἶναι γνωστὸν ἔχουσι ληφθῇ διάφορα νομοθετικὰ μέτρα. Ἀλλὰ τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἀπεδείχθησαν τελεστράφ μέχρι σήμερον καὶ ἀντὶ νὰ ἐπέρχεται θεραπεία τοῦ κακοῦ, τοὐναντίον βλέπομεν ὅτι αὐξάνουσιν αἱ ἀνάγκαι πρὸς θεραπείαν τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ τὸ Κράτος. Τοῦτο κατεδείχθη καὶ ἐκ τῆς συζητήσεως κατὰ τὴν ἐσπερινὴν ταύτην ὅπου ἂν ὄχι ὅλοι, πάντως τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν κ. βουλευτῶν τῶν καταγομένων ἐκ τῶν πολεμοπαθῶν μερῶν ἔλαβε μέρος κατὰ τὴν συζήτησιν. Καὶ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν νομίζω νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὰ διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν περιωρίσθη νὰ εἴπῃ ὅτι γίνεται ἐργασία σχετικὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψει μάλιστα ἄλλης σειρᾶς προϋπαρχούσης ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῶν ῥυθμίσεων, περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον κανονίζονται αἱ ἀξιώσεις τῶν δικαιούχων πρὸς ἀποζημίωσιν. Δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς αἱ δηλώσεις αὐταί. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀποφασίσῃ νὰ σύρῃ τὸ ταχύτερον μέτρον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀξιώσεις τῶν πολεμοπαθῶν καὶ τῶν ὁμοίων των. Νομίζω ὅτι ἡ ἀνάγκη αὕτη, ἡ ἀξίωσις αὐτὴ, δικαιολογεῖται ὄχι μόνον ἐκ τῆς ἀνάγκης τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ παθόντες ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ποσὸν ἀποζημιώσεως — δὲν δύναμαι ἤδη νὰ προσδιορίσω πόσον — ἔχει καταβληθῇ παρ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατὰ μέρος ὑπαίτιοι τῆς ζημίας. Νομίζω ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν χρεῶν μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, εἶναι μᾶλλον βέβαιον ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει καὶ αἱ ἀξιώσεις αὐταὶ τῶν πολεμοπαθῶν, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τὸν κανονισμὸν μέρους τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἐπανορθώσεων τῶν γερμανικῶν. Καὶ ἑπομένως ὄχι μόνον διότι εἶναι δίκαιον νὰ προνοήσωμεν περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχομεν ὁρισμένα ποσά, τὰ ὁποῖα εἶναι διατεθειμένα πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐκ μέρους καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν οἱ ὑπαίτιοι τῆς ζημίας, πρέπει νὰ καθορισθῇ αὐτὸ τὸ σημεῖον τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων διότι ἂν ἐξακολουθήσῃ αὐτό, ἡ κατάστασις, ἕως ἑνὸς οἱαδήποτε ἀποζημίωσις καὶ ἂν δοθῇ, νὰ μὴ χρησιμεύῃ ἂν ὄχι εἰς τίποτε τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἱκανοποιήσῃ παρὰ ἐλάχιστα. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως δὲν εἶναι μόνον ὅτι δὲν ἔχουν τὰ μέσα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν, ἀλλὰ συμβαίνει καὶ ἄλλο τι, δὲν τοὺς ἔχουν παραχωρηθῇ τὰ οἰκόπεδα τὰ ὁποῖα εἶχον πρὶν διὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν. Σχέδιον τῆς πόλεως ὑπάρχει, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω διατί δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ δὲν δίδονται ἄδειαι. Συνέστησα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας τὸν προηγούμενον νὰ σπεύσῃ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα αὐτό. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἔκτοτε ἐλήφθη καμμία πρόνοια καὶ διὰ τοῦτο θὰ συστήσω καὶ εἰς τὸν νῦν κ. Ὑπουργὸν νὰ λάβῃ μέριμναν, ὥστε ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ κάμῃ τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ τὸ κάμῃ. Δὲν δύναμαι ἐγὼ τοὐλάχιστον νὰ ὑποδείξω πῶς θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλ' οὔτε ἔργον τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ προτείνῃ ὡρισμένον μέτρον κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα αὐτὸ οὔτε ἔργον τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶνε τοῦτο.

Ε. Βενιζέλος. (πρωθυπουργός). Δύναμαι νὰ δηλώσω εἰς τὸν ἀξιότιμον κ. Ἀρχηγὸν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὅτι ἡ σύστασίς του ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχέδιον τοῦ Δοξάτου θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὑπὸ τοῦ συναδέλφου μου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μάλιστα, ἐλήφθη ὑπ' ὄψει.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς συστάσεις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως εἶμαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ τὸν διαβεβαιώσω ὅτι αἱ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἀνταποκρίνονται πρὸς ὅσα εἶπεν. Ἄλλως τε γνωρίζει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ὅτι ἤδη εἰς τὸ προεκλογικὸν πρόγραμμά μου περιέλαβον τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν. Δὲν κατωρθώσαμεν ἀκόμη νὰ φέρωμεν εἰς τὴν Βουλὴν σχετικὸν νομοσχέδιον, ἀλλὰ ὑποσχόμεθα νὰ φέρωμεν τοῦτο ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Τὸ ζήτημα μελετᾶται ἀπὸ τοῦδε καὶ προσεχῶς θὰ εἶνε εἰς θέσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ προσαγάγῃ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἐπείγουσαν, ἀληθῶς, ἀνάγκην τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῶν ἐγχωρίων παθόντων ἐκ τοῦ πολέμου.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** λέγει ὅτι κατ' αὐτὰς ἐπικειται ἡ πλήρωσις τῆς ἕδρας τῆς Παιδιατρικῆς Σχολῆς. Ἐπὶ τούτου δὲ ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως, διότι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐξακολουθοῦν ἀκόμη κρατοῦσαι αἱ παλαιαὶ ἀντιλήψεις, καθ' ἃς τὸ Πανεπιστήμιον θεωρεῖται ὡς οἰκογενειακὸν τμάριον. Ἐρωτᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτων, διότι εἶναι καιρὸς οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου νὰ ἐκλέγωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μονάδων.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ἡ πλήρωσις τῆς Παιδιατρικῆς ἕδρας οὐδαμῶς βραδύνει. Πᾶσαι αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμεναι διατυπώσεις ἐξεπληρώθησαν, τὰ ἔργα τῶν ὑποψηφίων ὑπεβλήθησαν, ἡ δὲ σχολὴ ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν θὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἔργα καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν κρίσιν της. Ἡ ταύτου πλέον δύναται νὰ πράξῃ ὁ ὑπουργὸς σιν της. Ἡ ταύτου πλέον δύναται νὰ πράξῃ ὁ ὑπουργὸς Οὐδὲν ἐκ τοῦ νόμου ἔχει δικαίωμα καὶ φρονεῖ ὅτι ὀρθῶς ἐθεσπίσθη οὕτω.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** λέγει ὅτι τὰ στρατεύματα τοῦ Γζαρδὴτ Πασσᾶ ἀπὸ τοῦ 1912 κατέστρεψαν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Ἀώου εἰς τὴν κοινότητα Πάδων, δι' ἧς συνεκοινώνει μοῦ Ἀώου εἰς τὴν κοινότητα Πάδων, δι' ἧς συνεκοινώνει τμῆμα τῆς Κονίτσης μετὰ τοῦ Ζαγορίου. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐπισκευῆς τῆς γεφύρας.

Ὁ κ. ***Α. Χριστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπισκευῆς τῆς γεφύρας ταύτης καὶ λυπεῖται ὅτι ἐπὶ τόσον χρόνον παρέμεινεν αὕτη κατεστραμμένη. Δυστυχῶς σήμερον δὲν ὑπάρχει πίστωσις, λίαν προσεχῶς ὅμως θέλει ληφθῇ σχετικὸν μέτρον ὥστε νὰ κατασταθῇ δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθοῦν καὶ μεμονομένα ἔργα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ γέφυρα τοῦ Ἀώου.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** τονίζει ὁποίων καταστροφῶν πρόξενος γίνεται ὁ παρὰ τὰς Καλάμας ποταμὸς Νέδων πλημμυρῶν. Τῶν καταστροφῶν τούτων μάρτυς ἐγένετο ὁ ἴδιος κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κατὰ τὸ 1925 ὅτε κατῆλθε καὶ ἀντελήφθη ἰδίοις ὄμμασι τὰ πράγματα. Τὰ ἤδη λαμβανόμενα μέτρα εἶναι ἡμίμετρα. Πρέπει νὰ ληφθοῦν ριζικώτερα μέτρα ἂν θέλωμεν νὰ προλάβωμεν τὰς καταστροφάς. Πλὴν τοῦ ποταμοῦ Νέδοντος, λέγει, ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι χείμαρροι ὅπως ὁ Ξερίλας τῆς Θουρίας καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλας περιφερείας οἱ ὁποῖοι ὑπερεκχειλίζουν καὶ κατακλύζουν μεγάλας ἐκτάσεις μεταβαλλομένας εἰς λίμνας ἐκ τῶν ὁποίων ἐκπηδᾷ τὸ μικρόβιον τῆς ἑλονοσίας, ἡ ὁποία κατὰ μέτρον ἐπεκτείνεται ὁλόκληρον τὴν Μεσσηνίαν. Ἐπὶ πάντων τούτων ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας τὸν ὁποῖον εὐχαριστεῖ διὰ τὰ ληφθέντα ἤδη διὰ τὸν Πάμισσον μέτρα.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τοῦ Παμίσου ἐδόθησαν ἤδη ἐξηγήσεις, τὸ δὲ σχετικὸν νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ ἐντὸς ὀλίγου, καὶ μάλιστα ἐλπίζει τὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ ἐκτελεσθοῦν καὶ μεμονομένα ἔργα.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** τονίζει ὁποίων καταστροφῶν πρόξενος γίνεται ὁ παρὰ τὰς Καλάμας ποταμὸς Νέδων πλημμυρῶν. Τῶν καταστροφῶν τούτων μάρτυς ἐγένετο ὁ ἴδιος κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κατὰ τὸ 1925 ὅτε κατῆλθε καὶ ἀντελήφθη ἰδίοις ὄμμασι τὰ πράγματα. Τὰ ἤδη λαμβανόμενα μέτρα εἶναι ἡμίμετρα. Πρέπει νὰ ληφθοῦν ριζικώτερα μέτρα ἂν θέλωμεν νὰ προλάβωμεν τὰς καταστροφάς. Πλὴν τοῦ ποταμοῦ Νέδοντος, λέγει, ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι χείμαρροι ὅπως ὁ Ξερίλας τῆς Θουρίας καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλας περιφερείας οἱ ὁποῖοι ὑπερεκχειλίζουν καὶ κατακλύζουν μεγάλας ἐκτάσεις μεταβαλλομένας εἰς λίμνας ἐκ τῶν ὁποίων ἐκπηδᾷ τὸ μικρόβιον τῆς ἑλονοσίας, ἡ ὁποία κατὰ μέτρον ἐπεκτείνεται ὁλόκληρον τὴν Μεσσηνίαν. Ἐπὶ πάντων τούτων ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας τὸν ὁποῖον εὐχαριστεῖ διὰ τὰ ληφθέντα ἤδη διὰ τὸν Πάμισσον μέτρα.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τοῦ Παμίσου ἐδόθησαν ἤδη ἐξηγήσεις, τὸ δὲ σχετικὸν νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ ἐντὸς ὀλίγου, καὶ μάλιστα ἐλπίζει τὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ ἐκτελεσθοῦν καὶ μεμονομένα ἔργα.

Πρόταση εἴτα τοῦ κ. Ι. Παπαφλέσσα ἀποσύρεται ἡ ἐπερώτησις περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σήκων.

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ὑπάρχει ἡ ὑπ' ἀριθ. 20 ἐπερώτησις τοῦ κ. Ράλλη περὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ συζητηθῇ κατὰ πρωτίμησιν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι σχετικῶς μὲ τὴν προτεινομένην πρότᾳξιν τὸ ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ ἐπερώτησις ἀφορᾷ θέμα ἐφ' ᾧ καὶ σημαντικόν. Ἐὰν δὲ εἶναι ἀληθῆ τὰ γραφόμενα εἰς τὰς ἐφημερίδας περὶ τῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως νομίζω ὅτι θὰ προακληθῇ συζήτησις ἐφ' ὅλου τοῦ ζητήματος τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, ἀλλὰ συγχρόνως πληροφορούμαι ὅτι θὰ ὑποσάλῃ ἡ Κυβέρνησις ταχύτατα νομοσχέδιον καὶ σύμβασιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ἀναμιχθῇ τὸ ζήτημα μὲ τὴν ἐπερώτησιν τοῦ ἐλέγχου, ἀλλὰ θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ συζητηθῇ ἐν πλάτει, ὅταν θὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ὅπερ προβλέπεται νὰ ὑποβληθῇ τάχιστα. Ἐὰν εἴτε ἡ Κυβέρνησις εἴτε ὁ ἐπερωτῶν βουλευτὴς ἐπιμένουν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἀναβληθῇ αὕτη εἴτε διὰ τὴν προσεχῆ ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου εἴτε διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ μεταξὺ μᾶς παράσχῃ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ νὰ εἰμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν. Μεταξὺ αὐτῶν ἀπαραίτητα εἶνε ἐκεῖνα ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἐξάγεται ἡ ἀξία τῶν κτημάτων, ἂν παρεχωρήθησαν ὁλόκληρα εἰς τὴν τράπεζαν, πόσαι ὁμολογίαι πέραν τῆς συμβάσεως ἐξεδόθησαν καὶ ποῖαι ἐξεδόθησαν συνεπείᾳ τῆς τροποποιητικῆς συμβάσεως τῆς ἀφορώσης τὸ δάνειον τῶν 2.500.000.000. Ταῦτα θὰ ἦσαν τὰ πρόχειρα στοιχεῖα τὰ ἀπαιτούμενα ἵνα ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων δεδομένων συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος διὰ τὸ ὁποῖον ὡς εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας θὰ ἐκθέσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς σκέψεις της. Συμφώνως πρὸς ταῦτα παρακαλῶ, ἐπιλέγει, καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἐπερωτῶντα βουλευτὴν νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα ὅταν θὰ κατατεθῇ καὶ θὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ἵνα μὴ γίνεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῇ βάσει εἰκασιῶν. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνῃ δεκτὸν ἡ συζήτησις πρέπει νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν πρώτην ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Ι. Ράλλης. Δὲν ἔχω λέγει κανένα λόγον νὰ ἐπιμείνω ὅπως ἡ ἐπερώτησίς μου συζητηθῇ τὴν ἑσπέραν ταύτην, δεδομένου ὅτι αὕτη ἀφορᾷ μὲν ὡρισμένον σημεῖον ἀλλὰ ἀναγκαίως περιλαμβάνει τὸ ὅλον ζήτημα τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων. Συμφωνῶ, συνεχίζει, εἰς τὴν ἀναβολὴν ἀλλὰ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ σοβαρωτάτου ζητήματος, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον, ἂν πρόκηται νὰ ὁρᾶδύνῃ ἡ ὑποσολὴ τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐνόμιζον ὅτι ὀρθὸν θὰ ἦτο ἵνα ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ἐλέγχου. Ἂν ὅμως ὑπάρχῃ λόγος γενικώτερος διὰ τὴν ἀναβολὴν καὶ φρονοῦν εἴτε ἡ Κυβέρνησις εἴτε οἱ κ.κ. βουλευταὶ ὅτι πρέπει ἡ συζήτησις νὰ ἀναβληθῇ γενικῶς, δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ συμμερισθῶ τὰς σκέψεις των καὶ θὰ ἀναμείνω τὴν ὑποσολὴν τῶν γενικῶν μέτρων μὲ τὴν παράκλησιν μόνον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ὑποσολὴν αὐτῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Νομίζω ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν μίαν λύσιν μέσην, ἡ ὁποία ἐὰν θελήσῃ ἡ ἀντιπολίτευσις, θὰ συμπέσῃ καὶ μὲ τὰς γνώμας αὐτῆς καὶ μὲ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἐπρότεινον νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας διὰ νὰ συζητηθῇ μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβάλῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Βουλὴν ὅταν κατορθώσῃ νὰ τὸ ἑτοιμάσῃ καὶ γίνωσι καὶ αἱ συνεννοήσεις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας, ἐὰν δηλαδὴ καλῶς ἢ κακῶς γίνεται ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε, θὰ συζητηθῇ καλῶς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλὰ πλὴν

κυτερο τοῦ ζητήματος τῆς οὐσίας, ὑπάρχει ζήτημα ἐλέγχου τὸ ὁποῖον θέτει ἡ ἐπερώτησις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Βουλευτοῦ. Ἀλλὰ ἀρίζω νὰ εἰπῶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ σχετικὴ συζήτησις μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς οὐσίας. Θὰ ἐλέγαμεν δὲ νὰ ἦτο δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ράλλη, ὅπως τὴν προσεχῆ Πέμπτην διακοπῇ ἡ συζήτησις τῆς οὐσίας διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν Ἐπερώτησιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἀγορητὰι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναλώσουν τὴν συζήτησιν τοῦ ἐλέγχου διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, ἀναγράφοντες πρώτην τὴν ἐπερώτησιν, θὰ προτείνωμεν νὰ δώσωμεν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐζήτησεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ὅσα ἄλλα θέλει ζητήσει δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ θὰ ὁρίσωμεν τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας νὰ τὸ συζητήσωμεν μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὴν Βουλήν.

Ι. Ράλλης. Ἠκούσαμεν παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν μέχρι τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως ἐλέγχου νὰ προσαγάγῃ καὶ τὰς πληροφορίας ἃς ἐζητήσαμεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὡς διετυπώθη, πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως καὶ δι' αὐτὸ δὲν κατετέθησαν στοιχεῖα. Διατυπώσατε ἄλλως τε ποῖα στοιχεῖα θέλετε νὰ σᾶς τὰ στείλω.

Ι. Ράλλης. Τὰ ζητούμενα διὰ τῆς ἐπερωτήσεως εἶναι ἡ ὑλη.

Μεθ' ὃ ἀπορρίπτει τῆς Βουλῆς ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐπερώτησις ἐγγράφεται ὡς πρώτη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν Ἐπερωτήσεων τῆς προσεχοῦς Παρασκευῆς.

Ὁ κ. ***Θ.Παπαστρατῆς*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ἐκκαθάρισις τῆς πτωχευσάσης Τραπέζης Παύλου. Ἐκθέτων τὸ ἱστορικὸν τῆς Τραπέζης ταύτης λέγει ὅτι πρὸ ἑπταετίας μία συμμορία κατήρτισε μίαν ἑταιρείαν ὑπὸ τύπον Τραπέζης καὶ ἐπέδραμεν ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν Εὔβοιαν, εἰς ἀνταπόδοσιν πρὸς αὐτὴν τῶν προμηθειῶν τῶν ἱδρυτῶν της οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἐξ Εὐβοίας. Ἡ Τράπεζα αὕτη συνέστη διὰ νὰ ἀναβάλῃ τὴν πτώχευσιν τῆς ἀρχικῆς Ἑταιρείας τῶν ἱδρυτῶν της. Δυστυχῶς εἰς τὰς προθέσεις της ἡ ἑταιρεία αὕτη εὑρῆκεν ἀρωγὸν τὴν πολιτείαν ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιωρίσῃ τοὺς σκοπούς της. Ἠξίωσε τῆς ἑταιρείας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἦσαν καταστρεπτικὰ ἰδίως κατὰ τῶν πτωχῶν οἰκογενειαρχῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων. Τὸ παράπονόν μας, τονίζει, δὲν εἶναι τόσον κατὰ τῶν ληστῶν αὐτῶν ὅσον κατὰ τῆς ἐπισήμου πολιτείας, διότι τοὺς ὤπλισεν ἐναντίον μας. Διότι διὰ τῶν ἐπισήμων ὀργάνων της ἐδεδαίωσε τὴν ὕπαρξιν ἀνυπάρκτων κεφαλαίων καὶ θὰ ἤθελα νὰ μάθω ποῖος ἦτο αὐτὸς ὁ δημόσιος λειτουργὸς καὶ πῶς ἐδεδαίωσε τοιοῦτον πρᾶγμα. Θὰ ἤθελα νὰ μάθω πόσα εἰσέπραξαν οἱ διάφοροι ἐκκαθαρισταὶ οἱ ὁποῖοι ἐσυνέχισαν τὸν ρόλον τῶν πρώτων ληστῶν καὶ ποῖοι ἐκ τῶν μετόχων της καὶ πόσοι ἐξεπλήρωσαν τὰς ἀρχικὰς ὑποχρεώσεις των. Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ μάθω ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης διατί ἡ ἐπὶ τόσον χρόνον αἴτησις περὶ πτωχεύσεως τῆς Τραπέζης μένει ἐκκρεμής. Διατί ἐπληρώθησαν ἀπὸ τὰς οἰκονομίας τοῦ λαοῦ χρέη ξένα. Πόθεν καὶ ποῦ εὑρῆκε τὸ δικαίωμα ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ εἰσπράξῃ μέγα ποσὸν ἀπὸ τὴν πτωχεύσασαν ἑταιρείαν. Θὰ ἤθελα εἰς τὸ τέλος νὰ μάθω διατί ἀναβάλλεται ἡ πτώχευσις τῆς Τραπέζης αὐτῆς, τί ὑπολείπεται ἀπὸ τὸ ἐνεργητικόν της καὶ ποίαι ἐλπίδες ἐμπορῶν νὰ τρέφουν οἱ πτωχοὶ καταθέται.

Ὁ κ. ***Χ. Ζουμῆς*** τονίζει ὅτι ἐπιβάλλεται ἵνα συνενοηθοῦν οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ δώσουν μίαν ρύθμισιν εἰς τὴν λοιπὸν χρονίσασαν ὑπόθεσιν τῆς Τραπέζης Παύλου.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐπανειλημμένως συνεζητήθη καὶ εἰς τὴν ἀπελθοῦσαν Βουλήν. Εἶναι ὑπόθεσις τελικὰ καὶ δικαστικῶς ἐλεγχον τῶν προηγουμένων Κυβερνήσεων καὶ ἐπανειλημμένως ἐλέχθησαν, ὅπως χάριν τῶν παθόντων, τῶν ὑπευθυνων ὅπως καὶ ἐπίδοξοι τοιοῦτοι ἔχουν νὰ ἀνακοινώσουν εἰς τὴν Βουλὴν τί ἐγένετο, ποῦ εὑρίσκεται ὑπάρχουν καὶ ποῦ αἱ πλεῖσται τῆς Κυβερνήσεως. Νὰ ἤξευρα ἐγὼ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου καθημερινῶς ἔρχονται δυστυχεῖς ἄνθρωποι, χῆραι καὶ ὀρφανοί, ζητοῦντες νὰ πάρουν κάτι τι ἀπὸ τὴν Τράπεζαν Παύλου, καὶ εὑρίσκομαι εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν νὰ τοὺς λέγω ὅτι ὁ ἐκκαθαριστὴς ἔχει ἤδη πληρώσει καὶ ἐνοικιάζει ἐξ ἰδίων του. Γνωρίζετε ὅτι εἰδικὸν νομοθετικὸν διάταγμα ἐψηφίσθη ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Τραπέζης Παύλου. Ἀναστάλη πᾶν συντηρητικὸν μέτρον ὡς καὶ ἡ λῆψις παντὸς δικαστικοῦ μέτρου καὶ ἤρθησαν καὶ αὐτὰ τὰ ληφθέντα μέτρα. Ἰδοὺ ὁ λόγος δι' ὃν δὲν ἐκατρύθη εἰς πτώχευσιν ἡ Τράπεζα Παύλου. Κατὰ τὸ Ν. Δ ἐγένετο διάκρισις τῶν δανειστῶν κατὰ κατηγορίας ἥτοι κατεθέτας ὀψεως μέχρι 3,000 δραχ. πρώτη κατηγορία καὶ μέχρι 10,000 δραχ. δευτέρα κατηγορία. Διωρίσθησαν ἐκκαθαρισταὶ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ὁ πρώην πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ψαγγρῆς μὲ βοηθοὺς κατ' ἀρχὰς τοὺς κ. Ἀργυροπούλου καὶ Γουναροπούλου ἐξ ὧν ὁ δεύτερος ἀντικατεστάθη πρώτον διὰ τοῦ Σ. Οἰκονόμου καὶ εἶτα διὰ τοῦ Σ. Γαμβρούλη, ἀμφότεροι δὲ οἱ βοηθοὶ ἀντικατεστάθησαν ὑστερώτερον διὰ τῶν κ. Ν. Παναγοπούλου καὶ Δ. Σταυριανίδη, οἵτινες καὶ οὗτοι ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ Β. Λύγκου.

Θ. Παπαστρατῆς. Παρακαλοῦμεν τί ποσὸν ἐδαπανήθη δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τὴν ἀμοιβήν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ σᾶς εἰπω. Τὸ ἐκκαθαρισθὲν ἐνεργητικὸν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1928 ἀνῆλθεν εἰς 6,500,000 δραχμῶν ἐκ τοῦ ὁποίου κατεκλήθησαν εἰς διαφόρους καταθέτας Ταμιευτηρίου δραχ. 2,203,137.25 ἤτοι ἐπὶ 727 δικαιούχων κατεκλήθησαν δραχ. 3,030 εἰς ἕκαστον. Εἰς διαφόρους καταθέτας ἐπὶ προθεσμίαν κλπ. δραχ. 2,185,313.15 ἤτοι ἐπὶ 563 δικαιούχων κατεκλήθησαν κατὰ μέσον ὅρον δραχ. 3,881 καὶ 50 εἰς ἕκαστον. Εἰς διαφόρους καταθέτας ὄψεως δραχ. 332,000 καὶ εἰς γενικὰ ἔξοδα ἤτοι τηλεγραφικά, χαρτόσημα, καθαριότητα γραφικὴν ὕλην, δημοσιεύσεις, ἐνοίκια, φωτισμόν, μισθοὺς προσωπικοῦ συμβολαιογραφικὰ δραχ. ἐν συνόλῳ 717,000 καὶ εἰς δικαστικὰς δαπάνας καὶ ἀμοιβὰς διαιγόρων δραχ. 217,210.65. Αἱ ἀπολήψεις τῶν ἐκκαθαριστῶν ἀνῆλθον εἰς δραχ. 298,691.05 ἤτοι εἰς τὸν κ. Ταγγρῆν 81,000 εἰς τὸν κ. Ἀργυροπούλου 92,000 εἰς τὸν κ. Γουναρόπουλον 18,000 εἰς τὸν κ. Οἰκονόμου 12,000, εἰς τὸν κ. Γαμβρούλην 55,000, εἰς τὸν κ. Παναγόπουλον 21,500 καὶ εἰς τὸν κ. Σταυρινίδην 15,000. Αὐτὰ ἐγένοντο μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν παρέλαβεν ὁ σημερινὸς ἐκκαθαριστής. Ἔκτοτε εἰσεπράχθησαν 327,000 δραχ. διανεμηθεῖσαι εἰς διαφόρους καταθέτας ἀκεραίου χαρτονομισμάτων ἀνὰ 500 δραχ. εἰς ἕκαστον καταθέτην πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων ἀφορωσῶν ἀναπήρους, χήρας, ὀρφανὰ καὶ γέροντας δι' οὓς κατεβλήθησαν δόσεις μὴ ὑπερβαίνουσαι τὰς 1500 δρ. χρεωστοῦνται δὲ ἀκόμη καὶ ἐνοίκια. Τὸ ὑπόλοιπον ἐνεργητικὸν συνίσταται ἐκ δραχ. 1,000,000 ὡς ἔγγιστα κατὰ διαφόρων ὀφειλετῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφερεγγύων καὶ ἐκ τούτων ὑπολογίζεται νὰ ρευστοποιηθῇ ποσὸν 1,500,000 δραχμῶν ἐντὸς προθεσμίας 6 -12 μηνῶν. Ἄλλο ἐνεργητικὸν εἶναι 6,000,000 ἀπὸ γραμμάτια Γ. Λουκάκη καὶ ἐκ δὲ 18,500,000 ἐξ ἀπαιτήσεως τῆς Τραπέζης κατ' ἀδελφῶν Παύλου διατελούντων ὡς γνωστὸν ἐν πτωχεύσει. Δυστυχῶς συνεχίζει καὶ τὰ δικαστήρια δὲν ἐπέδειξαν τὴν προθυμίαν ἥτις ἐπεδείκνυτο διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ ἔχομεν ὡς παράδειγμα τὴν περίπτωσιν τῆς κατασχέσεως τῶν ταπήτων, οἵτινες δὲν ἐπετράπη νὰ ἐκποιηθοῦν διότι ἦτο παρατύπως πραγματοποιημένον τὸ γραμμάτιον τῆς ὀφειλῆς των καὶ μένουν ἀπόλητα. Ὁ ἐκκαθαριστὴς ἐζήτει κατασχέσεις καὶ ἐκποιήσεις ἀλλὰ τὰ δικαστήρια δὲν ἐδείκνυον τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα καὶ περὶ τούτου θὰ συνενοηθῶ μὲ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης. Ἡ γνώμη μου ἐπιλέγει εἶναι νὰ καταργηθῇ τὸ Ν Δ., νὰ ἀρίσωμεν τὴν δικαιοσύνην νὰ ρυθμίσῃ τὴν ὑπόθεσιν μὲ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν διὰ νὰ ἴδωμεν τί δύναται νὰ σωθῇ καὶ τὴν μετρα πρέπει νὰ ληφθοῦν κατὰ τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἰδίως νὰ ἐξακριβωθῇ ποιος πρέπει νὰ φυλακισθῇ ὁ χρεώστης πτωχεύσεως, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται νὰ αὐξηθῇ τὸ ἐνεργητικόν.

Θ. Παπαστρατῆς. Ὅλοι οἱ μέτοχοι δὲν κατέβαλον τὸ ποσοστὸν των καὶ ἐρωτῶ τίνα μέτρα ἐλήφθησαν κατὰ τοῦ διευθυντικοῦ Συμβουλίου ὅπερ ἐκδίδει ἐν λευκῷ ἐξουσιότητων.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ δικαιοσύνη μετὰ μακρὰν ἀνάκρισιν, ὡς πληροφορούμαι, ἠθροίλαξε πάσης φύσεως τὰ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ὅσον ἀφῆλλαξε πάσης φύσεως τὰ ἄλλας περιπτώσεις ὅταν ἡ ὑπόθεσις λάβῃ τὸν ταχτικὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης θὰ ρυθμισθοῦν προσηκόντως. Ἐπάνω ὡς καταργουμένου τοῦ Διατάγματος ὀφείλει νὰ διατηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ προνομιακὴ θέσις ἣς ἔτυχον οἱ μικροὶ καταθέται.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ἀναπτύσσων ἐπερώτησιν τον κατὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ὡς προκρίναντος ἄλλον δημοδιδάσκαλον διὰ Διευθυντὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀλιβερίου καὶ ὄχι ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ προκρίνῃ, λεγει ὅτι τὸ Συμβούλιον συστηματικῶς καταδιώκει τὸν ὑπηρετοῦντα ἐκεῖ δημοδιδάσκαλον, ὅστις ὤφειλε νὰ προκριθῇ. Ἡ σταλεῖσά μοι, ἀπάντησις τοῦ Ὑπουργείου δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου. Τοὐναντίον ἐξ αὐτῆς ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὴν τακτικήν, ἣν τηρεῖ τὸ Συμβούλιον, ἡ κατηγορία εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἀδικηθεὶς ἔρχεται πρώτη εἰς τὰς προτιμήσεις περὶ διευθυντῶν τῶν σχολείων. Πάντως ὁ προτιμηθεὶς εἶναι γραμματιστὴς μεταβαπτισθεὶς εἰς δημοδιδάσκαλον. Οὕτω ἠδικήθη ὁ διδάσκαλος εἰς ὃν δικαιωματικῶς ἔπρεπε ν' ἀνατεθῇ ἡ διεύθυνσις τοῦ Σχολείου, ὅπερ ἀνήκει εἰς κοινότητα ὀργώσαν πρὸς πρόσδον καὶ μόρφωσιν καὶ θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ τύχῃ τοῦ καταλληλοτέρου Διευθυντοῦ. Θὰ ἤθελα, συνεπῶς, ἐπιλέγει, νὰ μὴ ὁἰοθετήσῃ τὴν πρότασιν τοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Ὑπουργὸς, ἀλλὰ νὰ ρυθμίσῃ τὰ τῆς Διευθύνσεως τοῦ σχολείου Ἀλιβερίου ἐπὶ τῇ βάσῃ τοῦ δικαίου.

Ὁ κ. ***Κ.Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι τὸ ἀρμόδιον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον δυνάμει τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπρότεινε τὸν προταθέντα καὶ δικαιολογεῖ τὴν πρότασίν του, χωρὶς νὰ λέγῃ τί περὶ τοῦ ἄλλου. Προκρίνει, λέγει, τὸν προταθέντα, διότι οὗτος ἄγει τὸ 33ον ἔτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, εἶναι δραστηριώτατος καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ διδακτηρίου Ἀλιβερίου, καὶ συνεπείᾳ τῆς ἀνωτέρω, δράσεώς του καὶ τῶν προσόντων του καὶ τῆς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας του ἔτυχεν Ὑπουργικῆς εὐαρεσκίας καὶ τιμητικῆς διακρίσεως. Ἐκτὸς τούτων εἶναι οἰκογενειάρχης καὶ μονίμως ἐγκατεστημένος ἐν Ἀλιβερίῳ. Διὰ τὸν ἄλλον, λέγει, ὅτι ἔχει τὸ ἥμισυ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ προταθέντος. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους προκρίνω ἐπιλέγει, ὅτι ὀρθῶς ἔκρινεν ἵνα μετὰ 33 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἀναθέσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ σχολείου εἰς τὸν προταθέντα, ὅστις ὑπηρέτησε καὶ διηύθυνε τὸ σχολεῖον.

Θ. Παπαστρατῆς. Ἐὰν ἔχῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπ' ὄψιν του καταγγελίας, μηνύσεις καὶ ἀναφορὰς κατὰ τοῦ προταθέντος, νομίζω ὅτι ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ διατάξῃ μίαν ἀνάκρισιν.

Κ. Γκότσης. Ταῦτα θὰ προέρχωνται ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὸ Συμβούλιον δὲν ἀμφισβητοῦνται.

Ὁ κ. ***Α. Καλαντζάκος*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διατὶ οὐχὶ νομίμως ἠκύρωσε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πρεδρου τῆς Κοινότητος Καλαβρύτων. Ἀναπτύσσων ταύτην ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐκλογῆς, ἥτις ἠκυρώθη κατόπιν ἐνστάσεων τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑποβληθεισῶν διὰ τοῦ νομάρχου εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ὅστις ἐγνωμοδότησε ὑπὲρ τῆς ἀκυρώσεως τῆς κληρώσεως, δηλώσας ὅμως ὅτι δὲν δύναται νὰ διατάξῃ

σχετικῶς τὸν κ. εἰρηνοδίκην. Ἐπενέβη τότε ὁ νομάρχης ὅστις διέταξε τὸν εἰρηνοδίκην ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη νὰ ἐπέμβῃ δηλώσας ὅτι ἡ ἀπόφασίς του εἶχε περιδληθῇ ἤδη δικαστικὸν τύπον. Ἐστάλη κατόπιν ἡ δικαγραφία εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπερ ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν διότι ἡ ὑπηρεσία ἔμεινε τότε ἐλευθέρα καὶ ἀμερόληπτος. Διεδιάσθη κατόπιν ἡ κυρωτικὴ ἀπόφασις τὸν νομάρχην, ὅστις τὴν κατακρατεῖ παρανόμως καὶ δὲν τὴν κοινοποιεῖ, καὶ τὴν ἐπαναφέρει μετὰ 15 ἡμέρας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ζητῶν τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως χωρὶς λόγον. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐπεφυλάχθη νὰ ἀκυρώσῃ ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ ἐγνωμοδότησεν ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ ἐκλογή, καὶ διέταξε τὸν εἰρηνοδίκην νὰ ἐπαναλάδῃ τὴν κλήρωσιν. Κατόπιν διαμαρτυριῶν τῶν κατοίκων, συνεχίζει, ἐζητήσαμεν τὸν φάκελλον τῆς ὑποθέσεως καὶ ὁ ἀρμόδιος ὑπάλληλος μᾶς ἔλεγεν ὅτι δὲν ἐξεδόθη ἀκυρωτικὴ διαταγή. Ἀλλὰ ἐρεύνης γενομένης εὑρέθησαν καὶ αἱ δύο διαταγαί, καὶ ἡ μὲν πρώτη τοῦ Ὀκτωβρίου λέγει ὅτι καλῶς ἔγεινεν ἡ ἐκλογή, ἡ δὲ δευτέρα μετὰ 15 ἡμέρας λέγει ὅτι ἡ γενομένη κλήρωσις εἶναι ἄκυρος. Ὡς ἐκ περισσοῦ, τονίζει, ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι εἰς τὸν ζητηθέντα φάκελλον δὲν ὑπάρχει ἡ πρώτη διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου, δηλαδὴ ἐπεζητήθη ἤδη διὰ δευτέρας παρανομίας νὰ καλυφθῇ ἡ ἄλλη, ἐξαφανισθέντος δημοσίου ἐγγράφου, ἀφαιρεθέντων οὕτω ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ τῶν στοιχείων πρὸς ἔλεγχον.

Ἡ εἰκὼν αὕτη, τονίζει, τῆς διοικήσεως ὁμολογῶ μὲ θλίβει καὶ δίδει τὴν εἰκόνα ὅτι οἱ νόμοι παρ' ἡμῖν ὁμοιάζουν μὲ τοὺς ἱστοὺς τῆς ἀράχνης, οἱ ὁποῖοι συνθλίβουν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀφίνουν νὰ διαφεύγουν οἱ ἰσχυροί. Τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι αἱ ἐνέργειαι αὗται γίνονται εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ποδηγετῇ τὰς περιφερειάς. Καταλήγων παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἀνάκρισιν διὰ νὰ ἀνακαλυφθοῦν οἱ δράσται τῆς ἐξαφανίσεως δημοσίων ἐγγράφων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς ἐξ φανίσεως, τοῦ ἐγγ ἄφου δι' ἣν θὰ διατάξῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνάκρισιν ἡ διαταγὴ ἐκείνη, βεβαίως σὺδόλως προέβαλλε τὸν νόμον, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ νεωτέρα διαταγὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἡ θεμελιοῦσα τὴν ἐνεργηθεῖσαν κλήρωσιν ὡς ἄκυρον εἶναι ἐπ μβασις τῆς διοικήσεως εἰς τὰ δικαστικὰ καθήκοντα, διότι ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀποτελεῖ πρᾶξιν δικαστικὴν καὶ ὄχι διοικητικήν. Ὀρθῶς δὲ εἶναι ἡ ἑρμηνεία ἣ ἐδοθεῖσα εἰς τὸν νόμον, διότι ὅταν λέγῃ οὗτος ὅτι ἡ κλήρωσις πρέπει νὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου δὲν ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ χειρὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ γίνεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἵνα κ' ἔχῃ ἡ ἐνέργεια αὕτη τὸ δικαστικὸν κύρος. Τοῦτο ἄλλως τε μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως διαφόρων ἄλλων νόμων ἔνθα τὰς ἐνεργείας ταύτας τὰς ὁρίζουν σαφῶς, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς κληρώσεως τῶν ἐνόρκων. Πάντως, λέγει, ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ἡ ἐπέμβασις αὐτοῦ εἰς δικαστικὰ καθήκοντα.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), λέγει ὅτι ὁ Νομάρχης Ἀχαϊσλίδος ἐπεθύμησε νὰ ἔχῃ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου περὶ τῆς ἐνεργηθείσης πράξεως τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅστις παρὰ τὸν νόμον δὲν ἐνήργησεν αὐτὸς τὴν κλήρωσιν ἀλλὰ τὴν ἐνήργησεν ὁ γραμματεύς. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐστηρίχθη εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Κώδικος περὶ Κοινοτήτων, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου κλήρωσις μεταξὺ τῶν ἰσοψηφισάντων. Οὔτε δημοσίαν συνεδρίασιν ἀπῄτησεν ὁ νόμος οὔτε πρόσκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλ' ἀπῄτησε τὴν κλήρωσιν νὰ τὴν ἐνεργῇ ὁ Εἰρηνοδίκης. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς δὲν ἔγινε τοῦτο δὲν ἐτηρήθη ἡ μόνη ἐγγύησις τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, διότι ἐρωτῶ ἐὰν τὴν κλήρωσιν τὴν ἐνήργει ὁ κλητὴρ θὰ ἦτο ἰσχυρὰ αὕτη. Ὅτι τοιοῦτον εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἄλλων διατάξεων αὐτοῦ. Ὁ νόμος δὲν λέγει ὅτι κλήρωσις γίνεται παρουσίᾳ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου δὲν εἶναι δηλ μόνον τύπος, ἀλλὰ

καὶ οὐσία. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἦτο τύπος, ὁ τύπος οὗτος εἶναι παντηγυρικός. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι οἱ ἐπερωτῶντες πρέπει νὰ συγκρίνουν τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο μὲ τὸ ἄρθρον 171 τοῦ νόμου τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκει. Ἐὰν δὲ ἤθελέ τις συγκρίνῃ τὸ ἄρθρον τοῦτο πρὸς ἄλλας διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Διοικονομίας θὰ ἴδῃ ὅτι ἐκεῖ ἡ κλήρωσις γίνεται ἐνώπιον τῶν Εἰσηγητῶν, συναινούντων πρὸς τοῦτο τῶν διαδίκων, ἀπὸ ὁποιονδήποτε Γραφεῖον καὶ ἂν ἐκλέγωνται. Ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ὅρους τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἀνεμίχθη εἰς δικαστικὰ καθήκοντα, διότι ἐνταῦθα ὁ Εἰρηνοδίκης δὲν ἐνήργει ὡς δικαστικὴ ἀρχή, ἀλλ' ὡς διοικητικὴ τοιαύτη, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἐξέφρασε τὴν γνώμην του εἰς τὸν Νομάρχην, ὅστις τὴν ἐζήτησε. Ἄλλως τε καὶ ὁ ἐκεῖ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν ἐγνωμοδότησεν ὡς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον. Ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη διαταγὴ προηγουμένη βεβαιῶ τὴν Βουλήν, ὅτι ἄπαξ μοῦ ἐγένετο εἰσήγησις ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας. Ἂν τυχὸν ὅμως ἡ ὑπηρεσία ἐσκέφθη ἀντιθέτως καὶ ὑπέγραφε, κατὰ τὸ δικαίωμα ἄλλως τε τὸ ὁποῖον ἔχει, τώρα μόλις τὸ μανθάνω καὶ θὰ ἐξετάσω. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγὼ ἀκόμη εἶχον δώσει ἄλλην γνώμην, προκειμένου περὶ νομικοῦ ζητήματος ἐὰν ἐπεθύμην ὅτι ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἦτο ὀρθὴ δὲν θὰ εἶχα καμμίαν δυσκολίαν νὰ μεταβάλω ταύτην.

Ὁ κ. *Α. Καλλαντζᾶκος* παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἔρευνα ἐὰν ἐξεδόθη ἡ πρώτη διαταγὴ ἐπικυρωτική. Ἐὰν, συνεχίζει, ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶχε προηγουμένως ἄλλην γνώμην καὶ μετέβαλε ταύτην τοῦτο δὲν συμβάλλει ἀπολύτως εἰς τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς διότι πολίτης δὲν θὰ γνωρίζῃ πότε ἰσχύει τὸ ἓν καὶ πότε τὸ ἄλλο. Ὡς πρὸς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑπουργείου λέγει ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ καθήκοντα αὐτά· ἄτινα ὁ νόμος τὰ ἀνέθεσεν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ὄχι εἰς τοὺς Νομάρχας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Φαίνεται λέγει, ὅτι ἡ Κοινότης αὕτη ἔχει τὸ δυστύχημα νὰ παρουσιάζῃ συχνὰ ἰσοψηφίας. Ἄλλοτε τὸ Πρωτοδικεῖον Καλαβρύτων ἔκαμε τὴν κλήρωσιν, ἤτις ἀπέβη ὑπὲρ ἑνὸς ὑποψηφίου ἀλλὰ τότε ἐπενέβη ἡ διοίκησις ἥτις εἶπεν ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἐγγύησιν τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ Πρωτοδικεῖον ὡς ἀνωτάτη δικαστικὴ ἀρχὴ ἔπρεπε τὴν κλήρωσιν νὰ τὴν κάμῃ ὁ Εἰρηνοδίκης καὶ πράγματι ἐγένετο ἡ κλήρωσις ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου σύμφωνα μὲ τὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Κ. Καλαντζᾶκος*** λέγει ὅτι πάντως εἰς μίαν τῶν δύο διαταγῶν ὑπῆρχε παρανομία.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Προτιμῶ, λέγει, νὰ ἔχετε σεῖς τὴν γνώμην ὅτι παρανομῶ παρὰ νὰ ἔχω ἐγὼ ὁ ἴδιος διὰ τὸν ἑαυτόν μου τὴν γνώμην ταύτην.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὥρᾳ 8.30' συνεκλείσθη τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις δι' ἄριον καὶ ὥραν 4. 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΓΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μάλφος
Γ. Βαραζόνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ'

τῆς 13 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4. 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** κ. ***Ι. Τσιριμῶκος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, λέγει, θέλω νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν χθεσινήν μου ἀγόρευσιν ἀμέσως ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου ζητήματος τοῦ ὁμηρικοῦ καὶ προέβη εἰς δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι δι' ἡμᾶς τοὺς ἐνδιαφερομένους εἶχον τὸν τύπον τὸν κατηγορηματικόν, ὅτι δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐπιληφθῇ ἀμέσως καὶ ριζικῶς τοῦ ζητήματος τούτου διὰ νὰ ἐπέλθῃ τὸ ποθούμενον παρ' ἡμῶν ἀποτέλεσμα. Ἀκραδάντως ὅμως ἡ τόσον αὐθόρμητος δήλωσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν φαίνεται κατόπιν τῆς ἰδικῆς μου ἀγορεύσεως, ἀλλ' ἁπλῶς σημειώνονται αἱ δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Καὶ θέλω νὰ σημειώσω ὅτι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς σημείου μέχρι τοῦ ἄλλου ἡ διαφορὰ εἶναι οὐσιώδης καὶ κοινοβουλευτικῶς ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικῶς. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου δηλώσεων ἔχει τὸν αὐθόρμητον τύπον, ἐνῷ ἡ ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. ἐκ Κορινθίας βουλευτοῦ, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἔχει ἁπλῶς τὸν κοινοβουλευτικὸν τύπον καὶ νομίζω ὅτι μία τοιαύτη παράλειψις εἶναι οὐσιώδης. Ἀρίνω ὅτι καὶ τὸ μικρόν μου ὄνομα εἶναι λανθασμένον.

Πρόεδρος. Αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἦσαν αἱ αὐταὶ καὶ μετὰ τὴν ἰδικήν σας ἀγόρευσιν καὶ μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. βουλευτοῦ Κορινθίας· Τὸ ἐξετάζω ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς, ἐὰν δηλαδὴ παρελείφθη τί ἐπὶ τῶν δηλώσεων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπειδὴ δὲν φορᾷ ἀγόρευσιν ἰδικήν σας θὰ τεθῇ ἐνώπιον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἡ παρατήρησίς σας καὶ ἐὰν νομίζῃ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ δι' ἡ ἀνακοίνωσις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὴν Βουλὴν θὰ τεθῇ.

Κ. Κουρτίδης. Νομίζω ὅτι πρέπει κοινοβουλευτικῶς νὰ εἶναι ἐν τάξει.

Μεθ' ὃ τὰ πρακτικὰ κυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ Συμβολαιογράφοι Καβάλλας, Σερρῶν, Ἀμαλιάδος καὶ ἄλλων περιφερειῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν μείωσιν τῶν συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων.

Οἱ πρόσφυγες Σιδηροκάστρου παρακαλοῦν ὅπως εἰς τὴν σύμβασιν Στρυμῶνος ὁρισθῇ ποσὸν διὰ τὴν στέγασίν των.

Οἱ Σύλλογοι Δημοδιδασκάλων Μεγαλουπόλεως, Καστορίας καὶ Πρεσπείζης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Δημοτικῶν σχολείων καὶ τὴν προαγωγὴν διδασκάλων.

Οἱ πρόσφυγες Λεχαδείας καὶ Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τοῦ συμπληρωματικοῦ δανείου.

Οἱ Πρόεδροι τῶν προσφύγων Χαλδείας, Κερασσοῦντος, Λήμνου, Λαυρίου, Σερρῶν, Κομοτηνῆς καὶ ἄλλων πόλεων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν διπλούχων ἀνταλλαξίμων.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως καὶ αἱ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις ἐκπροσωπευθοῦν ἐν Γερουσίᾳ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀμπελουργικοῦ Σκνεταιρισμοῦ Δράμας παρακαλεῖ ὅπως ἱδρυθῇ ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀγροτικοῦ Κέντρου Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἀπηνεῖς αὐθαιρεσίας ἐναντίον τῶν ἐρματῶν

Ἐπιτροπὴ τῶν κατοίκων Σουρπῆς παρακαλεῖ ὅπως ἀναταλῇ ἡ εἰς χρῆμα εἰσπραττομένη δεκάτη.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐν τῇ συμβάσει Στρυμῶνος ὁρισθῇ ποσὸν ἓν ἑκατομμυρίου διὰ τὴν στέγασιν τοῦ δεινοπαθοῦντος πληθυσμοῦ τῆς περιφερείας του.

Αἱ χῆραι ἀποστράτων ἀξιωματικῶν παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ μέριμνα ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ Σύλλογος Μακεδονομάχων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως κυρωθῇ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ παρὰ τὴν θέσιν Νορταζῆδες γηπέδου πρὸς ἀνέγερσιν Συνοικισμοῦ.

Ὁ Σύλλογος Καυκασίων Κιλκὶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ζητουμένην παράδοσιν τῶν ἀνταλλαξίμων ὁσκῶν καὶ τὴν ματαίωσιν τῶν γενομένων δημοπρασιῶν.

Οἱ παλαιοὶ ἀγωνισταὶ τοῦ Νομοῦ Νάνων παρακαλοῦν ὅπως χορηγηθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνάλογος σύνταξις.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Νικηφόρου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι παροχὴν τοῦ ζητηθέντος δανείου πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ἐκ τῆς θεομηνίας.

Οἱ ὀδοντοτέχνοι Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὸν παράνομον διορισμὸν εἰς τὸ Σωματεῖον τῶν καπνεργατῶν τεσσάρων ὀδοντοτέχνων ἱεροκρυφίως καὶ ἄνευ διαγωνισμοῦ.

Ὁ Γεωργικὸς πληθυσμὸς Σοχῶν καὶ Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Ἀγρινίου, Ζαπαντίου, Παραβόλας καὶ Ξηρομέρου ὑποβάλλουν ὑπόμνημα δι' οὗ ὑποδεικνύουν τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων καὶ παρακαλοῦν τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

Ἡ Παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ μέτρα διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων τῶν ὑποδαλόντων ἐκπροθέσμους δηλώσεις.

Οἱ Σύλλογοι Δημοδιδασκάλων Ἰωαννίνων, Ἐδέσσης, Φλωρίνης, Λευκάδος, Λαμίας, Ἐλασσῶνος καὶ Νίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἱδρύσεως δημοτικῶν σχολείων.

Ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Δ. Ταταλίδης δι' αἰτήσεώς του ζητεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ εἰς δίκην παραπομπή του.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Βολουδάκης*** κατατίθεται αἴτησιν τοῦ Μανούσου Μανουσέλη παρακαλοῦντος ὅπως χορηγηθῇ αὐτῷ διετὴς ἀναστολὴ τῆς πληρωμῆς τῆς χρηματικῆς ποινῆς, εἰς ἣν κατεδικάσθη ἐπὶ καθυπεροφορίᾳ καὶ ἐλαττωθῇ τὸ ποσὸν εἰς τὸ ἁπλοῦν τέλος.

Ὁ Λάμπρος Κατσαρὸς, θῦμα πολέμου, κάτοικος Ἀθηνῶν, ζητεῖ ὅπως τῷ ἀπονεμηθῇ ἀνάλογος σύνταξις.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ συνοικισμοῦ Τσιμεντοκτίστων Ξάνθης ὑποδάλλουν διάφορα αἰτήματα ὧν ζητοῦν τὴν ἀποδοχήν.

Ἡ Τράπεζα Κρήτης ὑποδάλλει τὴν παράκλησιν ὅπως μὴ ἐγχαριθῇ τὸ λιμενικὸν δάνειον Ἡρακλείου μέχρις οὗ ἐξευρεθῇ ἕτερον δάνειον ὑπὸ συμφερόντας ὅρους.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Κανίου Καλαβρύτων παρακαλοῦν ὅπως διαταχθῇ ἡ λειτουργία τοῦ ἱδρυθέντος πρὸ διετίας Δημοτικοῦ Σχολείου.

Οἱ ἐν Ἑλλάδι ὑπάλληλοι τῆς Ἀνατ. Τηλεγραφ. Ἑταιρείας Ἡστερν ὑποδάλλουν παράπονα κατ' αὐτῆς καὶ ζητοῦν ὅπως ληφθοῦν διάφορα μέτρα ὑπὲρ αὐτῶν ἅτινα ἐκθέτουν ἐν τῇ αἰτήσει των.

Ὁ παγκλήριος προσφυγικὸς σύνδεσμος Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως μονιμοποιηθοῦν ὅλοι οἱ ἐν τῷ Κράτει ἐφημεροῦντες πρόσφυγες ἱερεῖς καὶ διάκονοι.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ξανθόπουλος*** κατατίθεται τηλεγράφημα τῶν συνοικισμῶν Πρόδλα καὶ Πυργουδίων παρακαλούντων νὰ διαταχθῇ ἡ ἄμεσος παράδοσις τῶν ἀπαλλοτριωθέντων Σερβικῶν μετοχίων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Γρηγοράκης*** κατατίθεται αἴτησιν των κατοίκων τῆς κοινότητος Λανίας Λακωνίας ζητούντων ὅπως κατασκευασθῇ φάρος διὰ τὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα Ἁγίου Κυπριανοῦ.

Ὁ ἴδιος βουλευτὴς κ. ***Ι. Γρηγοράκης*** κατατίθεται τηλεγράφημα τῆς κοινότητος Λιμπέδου ζητούσης κατασκευὴν γεφύρας εἰς θέσιν Κρία Βρύσι.

Ὁ Ἐμποροεπαγγελματικὸς κόσμος Φλωρίνης παρακαλεῖ νὰ ἀναταλῇ ἡ ἐκτέλεσις ἀναγκαστικῶν μέτρων ὑπὸ τοῦ ταμίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** κατατίθεται ὑπομνήματα 1) τῆς Ἀγροτικῆς Ἑνώσεως Ἠγαλευσσῆς 2) τοῦ Σπυρίδ. Διον. Κατσπόδη καπνοπαραγωγοῦ ἐκ Λευκάδος 3) ὑπόμνημα ἀφορῶν τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Ἀθανασίου Ἀσπρογέρακα εἰς τὴν Τελωνοφυλακήν, καὶ συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν τῶν δικαίων αἰτημάτων των.

Ὁ ἴδιος βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** κατατίθεται ἀναφορὰν τοῦ Φιλήμονος Καλινάκου μετανάστου ἐξ Ἠθάκης, ὡς καὶ ὑπόμνημα ἀφορῶν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὑπομοιρόργου Καγελλάκου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀρθῇ τάχιστα ἡ γενομένη εἰς βάρος αὐτοῦ ἀδικία.

Ὁ κ. ***Α. Δοξιάδης*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) κατατίθεται τὴν κάτωθι ἀπάντησιν εἰς ἐρώτησιν τοῦ βουλευτοῦ κ. ***Κ. Κουρτίδου***. «Ἐπὶ τῆς διαδιδαθείσης ἡμῖν ἐν ἀντιγράφῳ ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Κουρτίδου σχετικῶς μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνὰ τὸ Κράτος λειτουργούντων μονίμων Δημοσίων Ἀπολυμαντηρίων καὶ κινητῶν ἀπολυμαντηρίων κλιβάνων, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παράσχωμεν τὰς κάτωθι πληροφορίας:

1) Λειτουργοῦντα Δημόσια Ἀπολυμαντήρια: Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καὶ Ἑρμουπόλεως.

2) Ἀπολυμαντικοὶ Σταθμοί: Λιμενικαθαρτήρια Ἁγίου Γεωργίου Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Γουβίνου Κερκύρας, Περιπτέρου Πειραιῶς.

3) Φορητοὶ ἀπολυμαντικοὶ κλιβάνοι. Καθ' ἅπαν τὸ Κράτος ἐν χρήσει 70.

4) Δημοτικὰ Ἀπολυμαντήρια Ἀπολυμαντήρων Κερκύρας.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποδάλλει σχέδιον νόμου «περὶ πλευρίσματος πλοίων καὶ ρυθμίσεως τῶν περὶ λεμβούχων διατάξεων».

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν προτάσει τοῦ κ. Προέδρου τάσσεται 18ωρος προθεσμία πρὸς ὑποδολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποδάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ.». «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἀπριλίου—16 Μαΐου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἱδρύσεως ἐν Ἀθήναις Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου».

Ὁ κ. ***Δ. Κουντούρης*** ὑποδάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1926». «περὶ παρατάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3270 ἀφορῶντος τὰς ἐν τῷ Κράτει ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποδάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς Γ. Τ. Τ. ὑπηρεσίας».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου, Δ. Βέργος, Γ. Βότσαλος*** καὶ ***Γ. Θεοδοσιάδης*** ὑποδάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως Θεραπευτηρίου, ἐν τῷ Νομῷ Λέσβου».

Οἱ κ. κ. ***Α. Καραπάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποδάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1920 Ν. Δ περὶ διορισμοῦ παρὰ τῷ Συμβατικῷ Γραφείῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰδικοῦ

γράμματος, ως εδημοσιεύθη, εν τω υπ' αριθ. 404 της 18 Ιουνίου 1926 τόμου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Μετ' ολίγα η Βουλή εισέρχεται εις την

Ημερησίαν Διάταξιν των Αναφορών

Ο κ. **Ν. Ξηρός** ομιλών επί αναφοράς κατόχων δυτικών γραμματίων της Εθνικής Τραπέζης τονίζει ότι πολλοί Έλληνες πολίται διέθεσαν τας απταμιεύσεις των εις δυτικά γραμμάτια της Εθνικής Τραπέζης και ένω η παραγραφή είχεν ορισθή πενταετής μετεταράπη δι' άλλου νόμου εις τριετή τοιαύτην, και ούτω πάμπολυ κόσμος γραμματίων έμεινε πτωχοί χωρικοί έχοντες τα χρήματά των εις την Τράπεζαν υπό ιζυράς παραγραφής. Είναι λέγει, ζήτημα ηθικού του Κράτους και επιλειρήσεως υποχρεώσεων και παρακαλεί τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως να επέμβη, και επανορθώση την άδικον αυτήν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Θα εξετάσωμεν και αν έχη ούτω τα πράγματα θα το κανονίσωμεν.

Ο κ. **Δ. Εύθυμιάδης** υποστηρίζων αναφοράν επιτροπής νέου Βερροίας κατά της συμβάσεως Βερμίου - Τριπόταμου λέγει ότι αν κυρωθή η σύμβασις αύτη καταστρέφεται πλήν ή περιφέρειν Βερροίας και ιδίως τα αρδευτικά αυτής κτήματα. Η σύμβασις αυτη, λέγει, υπερρίφθη παρά της κοινοβουλευτικής Επιτροπής, αλλά καταβάλλονται τώρα προσπάθειαι να κυρωθή. Η Εταιρεία ισχυρίζεται ότι θα ωφελήση την βιομηχανίαν Θεσσαλονίκης, αλλά την αφαιτάλευσιν των ύδάτων Βερροίας δύναται να την κάμη το Κράτος. Όλος επιλέγει, ο λαός Βερροίας είναι κατά της συμβάσεως και παρακαλώ την κυβέρνησιν να εισακούση την φωνήν του πληθυσμού εκείνου.

Ο κ. **Ν. Ξηρός** υποστηρίζων αναφοράν του συλλόγου δημοδιδασκάλων Μανταινείας και Μεγαλοπόλεως, παρακαλεί τον κ. Υπουργόν της Παιδείας να έντεινη το διοικήματα του διά την παροχήν πιστώσεως υπέρ των σχολείων.

Ο κ. **Κ. Γόντικας** (Υπουργός της Παιδείας) παρακαλεί να αναβληθή, μέχρις ότου έλθη ο κ. Υπουργός των Οικονομικών.

Η συζήτησις αναβάλλεται.

Ο κ. **Ν. Ξηρός** ομιλών επί αναφοράς γεωργικών συνεταιρισμών Φθιωτιδοφωκίδος, περί επεκτάσεως του θεσμού των ενεχυρογράφων και επί άλλων εταιρειών λιπασμάτων παρακαλεί όπως δοθή το εδαφητικόν τούτο και εις άλλας έταιρείας πλην υποστηρίξων των γεωργικών συνεταιρισμών.

Π. Βουλούμης (Υπουργός της Εθν. Οικονομίας) Πληροφορώ τον κ. συνάδελφον ότι από ημερών ήδη διεβιβάσαμεν εις τον συνάδελφόν μου επί της Γεωργίας πρόταιν επεκτάσεως των προνομίων των παρεχομένων υπό του γεωργικού ενεχυροφράφου, ουχί μόνον εις ορισμένην Εταιρείαν, εισαγουσαν έξωθεν λιπάσματα, αλλά και εις πάντα παρέχοντα τοιαύτα επί πιστώσει, εφ' όσον ενναείται τα λιπάσματα ταύτα εγκρίνονται από το Δημόσιον Υπουργείον ως προς την σύνθεσιν αυτών.

Ο κ. **Ν. Ξηρός** υποστηρίζων αναφοράν του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης περί κώδικος δικηγόρων τονίζει ότι είναι ανάγκη να ψηφισθή το άρθρον 8 του κώδικος διά τας γνωροδοτήσεις των δικηγόρων κατά την κατάρτισιν συμβολαίων εις τας Νέας Χώρας.

Ο κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ότι εις ας περιφερείας οι συμβολαιογράφοι είναι άδικείς ή υπαρξις ενός νομικού συμπαραστάτου είναι αναγκαία. Οι εν τη εκθέσει της καταργήσεως της διατάξεως αναφερόμενοι λόγοι περί καταχρήσεων εκ μέρους των συμβολαιογράφων δεν είναι αρκετοί διά να καταργηθή η ποσταταυτική αύτη διάταξις.

Ο κ. **Τ. Αναστασίου** αντιτείνει τους προλαλήσαντας υποστηρίζων ότι το υποβληθέν νομοσχέδιον έχει θρίστα και ικανοποιεί μίαν κοινωνικήν ανάγκην. Δυστυχώς της θεωρητικής όψεως του ζητήματος ότι η διάταξις του άρθρου 8 του κώδικος περί δικηγόρων είναι διατάξις ανελευθέρα επιβάλλουσα καθήκοντα εις τον πολίτην κατά την άσκησιν ιδιωτικών δικαίων έστις τούτου όντος καταθλιπτικωτάτη δια τον λαόν ενεγκαλούμενον να υποβάλλεται εις χρείαν μαρτύρων διά τη πληρωμήν διαγγέλου παριστάμενου υποχρεωτικώς κατά την τάναξιν των συμβολαίων. Συνεχίζων λέγει ότι είναι γνωστόν εις την Βουλήν ότι ο λαός δεν πλησιάζει μόνον τα Πρωτοδικεία του προϋπολογισμού, πλησιάζει πρωϊαίτατα τούτου διά διαφόρων άλλων μεθόδων προστασίας τάξεως, ταμείων Υποδόχων Οργανισμών, Επιμελητηρίων και άλλων και καταναντλείται περισσότερα και τοῦ κόστους του. Άριστα λοιπόν έχει το υποβληθέν νομοσχέδιον. Το κατάργησιν την υποχρεωτικήν παρουσίαν των διαγγέλων κατά την τάναξιν των συμβολαίων, πιέπει δε ο Υπουργός της Δικαιοσύνης να υποβάλη και άλλο νομοσχέδιον κατάργουν και άλλας διατάξεις του κώδικος περί δικηγόρων, αί όποιαι είναι ανελεύθεραι αντιδημοκρατικαί και αντιεπιστημονικαί (χειροκροτήματα).

Ο κ. **Π. Πετρίδης** (Υπουργός της Δικαιοσύνης) λέγει ότι διαπιστώνει ότι πλήρης δυσπιστία επικρατεί παρά τω λαω, διά τας πολυποικίλους ρυθμίσεις εις ας υποβάλλεται ιδίως δε μ' την αξίωσιν περί γνωμοδοτήσεων δικηγόρων κατά την κατάστασιν των συμβολαίων. Ήδη εισηγάγομεν νομοσχέδιον καταργούν την διάταξιν ταύτην, δι' άλλων δε νομοσχεδίων, απινα θα υποβληθούν. Θα εξοπελισθούν διάφοροι άλλαι τοιαύτης φύσεως φορολογίαι καταπιεστικαί και αντιεπιστημικαί.

Ο κ. **Ν. Ξηρός.** Διάφοροι, λέγει, παρίστανται υποβάλλουσαν τον προστάτην του κοινού και προτιμότερον θα ήτο να προστατεύεται παρά διαφόρων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δεν θέλομεν μόνον να είναι υποχρεωτική η διάταξις.

Ο κ. **Ν. Ξηρός** αναπτύσσων αναφοράν των Δημοδιδασκάλων Μαντινείας και λέγει ότι αι διαμαρτυρίαι διά την μη παροχήν πιστώσεων διά λειτουργίαν σχολείων εντείνονται και παρακαλεί τον κ. Υπουργόν των Οικονομικών να επισπευσή τας υποθέσεις του.

Γ. Μαρής (Υπουργός των Οικονομικών) Ηρόκειται περί διαθέσεως πιστώσεων και χρειάζονται διατυπώσεις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μετά των Υπουργών της Παιδείας και των Οικονομικών, αυτό συζητούμεν τώρα.

Ο κ. **Σ. Σταυρόπουλος** υποστηρίζει αναφοράς σταυροδρομικών επιτροπών της Ηπείρου, ζητούντων την επαναφοράν υπό έπαρξιν ρυθμίσεως του νόμου 3216. Ο καταργήσας αυτόν νόμος ειναι, λέγει, καταθλιπτικός και αυτόνομος, διότι διά τούτου επιτρέπεται εις τους παραγωγους σοβαρώς να κάμνουν χρήσιν, αλλ' όχι εις τα παντοπωλεία των χωρίων, ένω ταύτα είναι καθαρώς οικογενειακά τροφών. Εκτος τούτου εις άλλας μεν Κοινότητας επιτρέπεται η χρήσις και εις άλλας όχι, υποχρεούνται δε οι παραγωγοι να μεταφέρωσι το προϊόν εις τα πρατήρια, ένω δεν υπάρχει συγκοινωνία. Είναι συνεπώς αναγκη να επαναφερθή ο νόμος 3216, ο όποιος δίδει την ευχέρειαν και το προϊόν να πωλήται και το Κράτος να εισπράττη εκ του νόμου.

Γ. Μαρής (Υπουργός των Οικονομικών) Θα λάβω υπ' όψιν τας συστάσεις σας.

Ο κ. **Β. Κυρέλλος** υποστηρίζει αναφοράν της Αικατερίνης Ηλιοπούλου διαφαρτυρομένης κατά της παρανόμου απολύσεως του συζύγου της, απολυθέντος ως εκ της αδίκου απολύσεως. Η αύτη αδικηθείσα, λέγει, απηυθύνθη εις τα δικαστήρια αλλά στερουμένη εξόδων έχασε την δίκην διά παραγραφής και ήδη λιμοκτονεί στερουμένη πόρου και προστάτου. Προτείνεται ήδη και ζητεί τα ποσοστά, άτινα εισέπραξε το Δημόσιον εκ του μισθού του συζύγου της λόγω συντάξεως.

Οι κ. κ. **Α. Κουτσοπέταλος** και **Ι. Αθανασιάδης** ποιούνται τας αυτάς συστάσεις.

Ο κ. **Γ. Ροδόπουλος** παρακαλεί τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας όπως κατατεθώσι τα έγγραφα τα αναφερόντα εις διεκδικητικήν αγωγήν του Δημοσίου κατά Διονυσίου Ρήγα περί της κυριότητος των βοσκησίμων γαιών του χωρίου Ού, τζούνη, τας οποίας κατέχουν και νέμονται οι Ραπτόπουλοι, ούδενός δικαιώματος και άνευ νομίμου τίτλου.

Ο κ. **Ι. Κανναβός** (Υπουργός της Γεωργίας) λέγει ότι προκειμένου περί κτήματος του Δημοσίου καταπατουμένου υπό ιδιώτου αρμόδιος είναι ο κ. Υπουργός των Στρατιωτικών ως προϊστάμενος της Αεροπορικής Δυνάμεως.

Ο κ. **Α. Ξανθόπουλος** συνιστά αναφοράν της Ενώσεως διδασκάλων Χαλκιδικής και παρακαλεί τον κ. Υπουργόν της Παιδείας όπως λάβη υπ' όψιν τα δίκαια αυτών αιτήματα.

Ο κ. **Ν. Ασκεπίδης** υποστηρίζων αναφοράν του επαγγελματικού επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης λέγει ότι αποδέχεται πλήρως τα παράπονα αυτών κατά της αποφάσεως της Κοινοβουλευτικής επιτροπής, ήτις διά μιαράς πλειονοψηφίας απέρριψε την εκπροσώπησιν των επαγγελματικών τάξεων εν τη Γερουσία, επιφυλάσσεται δε να αναπτύξη της απόψεις των κατά την συζήτησιν του σχετικού νομοσχεδίου.

Ο κ. **Α. Κουτσοπέταλος** συνιστά αναφοράν των κατοίκων Αρχόδης και παρακαλεί όπως διαβιβασθή αυτη εις το Υπουργεία των Εσωτερικών.

Ο κ. **Α. Παπαθανάσης** συνιστών αναφοράν του εμπορικού κόσμου Μεσολογγίου, λέγει ότι ήμπορεί τα εν αυτή κού κόσμου Μεσολογγίου, λέγει ότι ήμπορεί τα εν αυτή αναγραφόμενα αιτήματά των είναι δεδικαιολογημένα λόγω της δεινής οικονομικής κρίσεως την οποίαν διέρχεται γενικώς τα εμπόρια, είναι δε και σύμφωνα προς τας διαθέσεις του κ. Υπουργού των Οικονομικών περί ταχείας εκδικάσεως των φορολογικών δικών, διότι πρόκειται περί δικών αναγομένων εις τα φορολογικά έτη του 1920 και 1922, εκ της βραδύτητος δε της εκδικάσεως των οποίων ζημιούνται οι έμποροι, διότι αύθαιρέτου ερμηνείας των νόμων παρά του Οικον. έφορου. εξοπελισθέντες δεν δύνανται πλέον λόγω της παρελεύσεως ολοκλήρου εκατοντάδος ετών να κατέχουν τα μέσα της επαρκούσης ύπαρξεως αυτών.

Οι κ. κ. **Α. Θεολογίτης** και **Α. Μπακάλμπασης** συνιστώσιν αναφοράν του Προέδρου των φιλελευθέρων Σερρών.

Ο κ. **Τ. Αναστασίου** λέγει ότι περιττεύει η συζήτησις επί της αναφοράς του κτηματικού συλλόγου Λιγέου, διότι το Υπουργείον των Οικονομικών έλυτε το ζήτημα της φορολογίας του οίνου κατά τον νόμιμον και δίκαιον διά τους αυθαιρέτου ερμηνείας των νόμων παρά του Οικον. έφορου.

Ο κ. **Γ. Βασιλειάδης** καταθέτων και αναπτύσσων αναφοράν των πτηνοτρόφων των περιξ της Κωπαΐδος κοινοτήτων λέγει ότι η εταιρεία της Κωπαΐδος έχει λάβει μαρτύρων Κράτους εν Κράτει. Επιβάλλει φορολογίαν εική, καθ' ως έτυχεν άνευ εγκρίσεως και αδείας του Υπουργείου προς τούτο. Η εταιρεία συγχρόνως εξασκεί εκβιαστικά και πιεστικά μέτρα κατά των καλλιεργητών από τους οποίους αφαιρεί και τον ιδρώτα του προσώπου των. Ελπίζω ότι η Κυβέρνησις θα καταλήξη εις συμφωνίαν, ούτως ώστε να απαλλαγώμεν της εταιρίας ταύτης. Ειδικώς αύτη επιβάλλει φορολογίαν εις τους εκεί πτηνοτρόφους. Κατά το 1920 είχεν επιβάλλει φορολογίαν μιάς δραχμής εις έκαστον ινδιάνον, σήμερον εισπράττει 15 δραχμάς κατά κεφαλήν, ένω το να βόσκουν οι ινδιάνοι εκεί είναι ωφέλιμον διά την εταιρείαν διότι καταστρέφουν τας αγρίδας. Θα ήδύνατο συνεπώς η εταιρεία να μη έχη τοσαύτας αξιώσεις. Καταλήγων παρακαλεί τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας να εξετάση τας αιτήσεις των Κοινοτήτων αυτών.

Ο κ. **Θ. Κριμπάς** συνιστών αίτησιν του κ. Γ. Καλλογερουπούλου παρακαλεί όπως διαβιβασθή αυτη εις το Υπουργείον της Προνοίας.

Ο κ. **Γ. Κοκκινάκης** υποστηρίζων αναφοράν των κατοίκων Μαλλίων Πεδιάδος, λέγει ότι το χωρίον Μάλλιο κείται εις το ΒΑ άκρον του Νομού Αχαΐας, κατοικείται δε από 1000 περίπου κατοίκους φιλοπροόδους. Δυστυχώς είς

αποστασίαν έως δύο χιλιομέτρων από το χωρίον τούτο [illegible] κατασκευάζουν τον σιδηρόδρομον. Οι κάτοικοι υποφέρουσι δεινώς από τους φυρετους ζητους όπως διαπραχθή εις μάχιμος δια κάτι μίαν μεθέτον υποξηνιον. Η δαπάνη διά την αποξήρανσιν ταύτην δεν θα υπερβή τας τριακοντα δραχμάς. Λέγει ότι το Κράτος οφείλει να μεριμνήση, δια την ύγείαν των κατοίκων και να κατασκευάση τα έργα ταύτα, εκ της κατασκευής των οποίων θα απορροφηθώσι εις την κατεργασίαν και χίλια στρέμματα.

Ο κ. **Α. Χρηστομάνος** (Υπουργός της Συγκοινωνίας) δήλωσε ότι θα στείλη μηχανικόν.

Ο κ. **Φ. Μανουηλίδης** συνιστών αναφοράν των προσφύγων Καστανεών, λέγει ότι ούτοι δικαιούνται κατά της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, ότις παρανόμως ζητεί την πλαμωρήν χρεών παρά των γεωργών, οτινες λόγω της μη εσοδείας δεν δύνανται να πληρώσουν ταύτα. Το τοιούτον αναγνώρισε και η Κυβέρνησις και η Εθνική Τράπεζα, ήτις ανέστειλε τας εισπράξεις της. Ερωτώ, λέγει, την προσοχήν του κ. Υπουργού της Γεωργίας επί του ζητήματος τούτου και τον παρακαλώ να συνεννοηθή με την Ε.Α. Η δεύτη δεν είνε δυνατόν εις μίαν τοιαύτην κρισιμον εποχήν να ζητούνται χρέη από τους γεωργούς και όπως ληφθή μέριμνα περί αναστολής των χρεών αυτών.

Ο κ. **Ν. Κωνσταντόπουλος** υποστηρίζων αναφοράν του οικοδομικού συνεταιρισμού 40 Εκκλησιών, λέγει ότι παλαί τας υποσχέσεις της Κυβερνήσεως εξακολουθεί να παραμένη εκκρεμές το ζήτημα του οικοδομικού τούτου συνεταιρισμού, καίτοι τα μέλη του συνεταιρισμού υπάρχθησαν εις τας υποχρεώσεις της αγοράς οικοπέδων. Εις τον συνεταιρισμόν αυτόν είχε παραχωρηθή προς οικοδόμησιν μία έκτασις, ήτις τώρα διεκδικείται από πολλούς, ευρέθησαν δε δυστυχώς και Κυβερνητικά όργανα ότινα ενίσχυσαν τας διεκδικήσεις ταύτας και το ζήτημα παραμένει ακόμη εκκρεμές. Παρακαλώ συνεπώς τον κ. Υπουργόν της Προνοίας να μεριμνήση περί του ζητήματος τούτου.

Εξαντλήθείσης της Ημερησίας Διατάξεως των αναφορών η Βουλή εισέρχεται εις την

Ημερησίαν Διάταξιν της Νομοθετικής Εργασίας

Γίνεται δε αναστάσεως δεκτόν εις β' κατ' άρθρον συζήτησιν, ανακληθείσης της επιφυλάξεως του συνόλου το νομοσχέδιον «περί ανατυπώσεως της επαρχίας Παραμυθίας», ως ετροποποιήθη υπό του Υπουργού των Εσωτερικών.

Γίνονται δεκτά εις α' κατ' αρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν τα κάτωθι νομοσχέδια:

1) Περί κυρώσεως του από 15 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ περί κυρώσεως του από 31 Ιουλίου 1925 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως του άρθρου 7 του από 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ περί παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. 2) Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 25 Σεπτεμβρίου 1928 περί αυξήσεως των ήμερησίων αποζημιώσεων των εις μεταβατικήν υπηρεσίαν ασχολουμένων ανδρών της Χωροφυλακής και του στρατεύματος. 3) Περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 12 Νοεμβρίου 1927 περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 1 Δεκεμβρίου 1925 περί εφαρμογής και διά τους υπολόγους της Χωροφυλακής του από 26 Ιουλίου 1925 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως διατάξεων του νόμου 232 του 1914. 4) Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 18 Οκτωβρίου 1927 περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του Ν. Δ. της 10 Φεβρουαρίου 1926 περί στολής όπλιτών της Χωροφυλακής. 5) Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 12 Νοεμβρίου 1927 περί κυρώσεως του από 10 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί καθορισμού της παγίας προκαταβολής της Χωροφυλακής και των επιτροπών δημοσίας ασφαλείας και 6) Περί κυρώσεως του από 7 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί γεωργικών σχολείων μέσης εκπαιδεύσεως.

Γίνονται είτα δεκτά εις δεύτερον κατ' άρθρον και συνολον συζήτησιν τα νομοσχέδια:

Περί αφορώσης τον από 1 Οκτωβρίου 1924 Ν. Δ. περί τροποποιήσεως του άρθ. 18 Σ. περιφρ. 1923 Ν. Δ. περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων δια συμπληρωματικάς εγκαταστάσεις των Μακεδονικών Σιδηροδρόμων, έχον ούτως:

Άρθρον μόνον

Κυρούται το από 7 Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από 18 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων διά συμπληρωματικάς εγκαταστάσεις των Μακεδονικών Σιδηροδρόμων, έχον ούτως:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Έχοντες υπ' όψει την απόφασιν της Βουλής, δι' ης εξουσιοδοτήθη η Κυβέρνησις διά την έκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, κρατάσει του Προέδρου Υπουργικού Συμβουλίου, στηριζομένη εις σύμφωνον γνωμοδότησιν της επί της Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και συμφώνως τω άρθρω 77 του Συντάγματος, υπεραστίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Κυρούμεν το από 18 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων διά συμπληρωματικάς εγκαταστάσεις των Μακεδονικών Σιδηροδρόμων, ως τούτο εδημοσιεύθη εις το υπ' αρθ. 270 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της 26 Σεπτεμβρίου 1925.

Ο επί της Συγκοινωνίας Υπουργός θέλει δημοσιεύσει και εκτελέσει το παρόν.

Εν Υδρα τη 7 Οκτωβρίου 1927.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τα Υπουργικά Συμβούλων

Ο Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τα Μέλη

Ι. Μεταξάς. Θ. Τουρκοβασίλης. Ν. Βελέντζας. Θ. Νικολούδης. Α. Μαζαράκης. Π. Μερλόπουλος. Α. Μπακάλμπασης.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Περί καταργήσεως του άρθρου 6 του από 23 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περί εισαγωγής διατάξεων αφορωσών το λογιστικόν των καταργηθέντων Υπουργείων και της Ανωτάτης Διευθύνσεως Προσφύγων, την Οίκ. Επιθεώρησιν, την πληρωμήν συντάξεων και περιθάλψεων, τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους κλπ., έχον ούτως:

Άρθρον μόνον.

Καταργείται το άρθρον 6 του από 23 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Διατάγματος «περί εισαγωγής διατάξεων αφορωσών το λογιστικόν των καταργηθέντων Υπουργείων, την Οίκ. Επιθεώρησιν, την πληρωμήν συντάξεων και περιθάλψεων, τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους κλπ.», δημοσιευθέντος εις το υπ' αρθ. 72 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της 26 Φεβρουαρίου 1926 (Τεύχος Α').

Συζητουμένου εις δευτέραν κατ' άρθρον και συνολικήν ψηφοφορίαν του νομοσχεδίου περί κυρώσεως συμβάσεως διά την κατασκευήν υδραυλικών κλπ. έργων πεδιάδων Σερρών και Δράμας κ. ά.

Α. Παπαθανάσης λαμβάνων τον λόγον λέγει ότι εμελέτησε μετ' επιμελείας την υπό συζήτησιν σύμβασιν λόγω της σοβαρότητος του έργου άλλα και μετ' ευχαριστήσεως και ενθουσιασμού, διότι των τοιούτων έργων είναι τόσον προχωρημένη και οι οικονομικοί και οι εξηντικυτικοί αυτών σκοποί ώστε φρονώ ότι ουδείς να αναφερθή κανείς τούτους είναι αρκετόν διά να πείσουν πάντα δύσπιστον περί της ανάγκης της κατασκευής των έργων τούτων. Εκ της μελέτης όμως της συμβάσεως η πρώτη απορία ητις γεννάται είναι επί τη βάσει τίνων στοιχείων και ποίας μελέτης υπελογίσθη η δαπάνη της κατασκευής του έργου εις 17 εκατομμύρια δολλάρια, διότι και εν τη εκθέσει και εν τη συμβάσει ομολογείται η έλλειψις πάσης μελέτης. Το δε σπουδαιότερον πάντων είναι ότι δεν είναι γνωστόν ποία εκ των έργων αυτών θα εκτελεσθούν, διότι το ζήτημα τούτο πρόκειται να διακανονισθή μετά την υποβολήν της μελέτης, αλλά και η ύπαρξις έτι μελέτης δεν δύναται να αποτελέση ασφαλή βάσιν δαπάνης των έργων και παράδειγμα είναι τα έργα του Μαραθώνος εις τα οποία η διαφορά της δαπάνης μεταξύ της συμβάσεως και της μελέτης είναι περίπου το πενταπλάσιον. Όταν ταύτα ούτως έχουσι φρονώ ότι δεν θα ήτο απολύτως δεδικαιολογημένη η σπουδή δεσμεύσεως διά τα έργα αυτά άτινα δεν εμελετήθησαν. Αν δε συμβή τα ενδεχόμενον να στοιχίσωσιν αι γαίαι αίτινες θα προέλθουν εκ της αποζημιώσεως 4.000 δραχμάς κατά στρέμμα ουδεμία παραγωγικότης δύναται να ισορροπήση την δαπάνην ταύτην. Ο κ. Υπουργός εν τη εισηγητική αυτού εκθέσει υπολογίζει τας γαίας αίτινες θα αποδοθώσιν εκ των έργων αυτών εις 1.600.000 στρέμματα ενώ η Κοινοβουλευτική Επιτροπή υπολογίζει ταύτας εις 560.000 στρέμματα.

Β. Καραπαναγιώτης. Είναι όμως και τα έργα της πεδιάδος των Φιλίππων ανερχόμενα εις 250.000 στρέμματα.

Α. Χρηστομάνος (Υπουργός Συγκοινωνίας). Όταν υπελογίσαμεν τα στρέμματα ταύτα εις 1.600.000 υπελογίσαμεν και την βελτίωσιν των υπαρχουσών ήδη γαιών εκ της εκτελέσεως των έργων τούτων.

Ο κ. **Α. Παπαθανάσης** συνεχίζων λέγει ότι ο κ. Υπουργός υπελόγισεν ότι έκαστον στρέμμα θα στοιχίση 1000 δρχ. ενώ η Κοινοβουλευτική Επιτροπή υπελόγισεν ότι θα στοιχίση εις 1600-1800 δραχ. κατά στρέμμα. Αι αντιθέσεις συνεπώς αύται δεν αποκλείουν την πιθανότητα πλάνης εις τους υπολογισμούς. Αλλά και ως προς τα αρδευτικά έργα εάν υπολογίσωμεν τα στρέμματα εις 1.600.000, θα έχωμεν ανάγκην 16.000 κυβικών μέτρων κατά δευτερόλεπτον, διότι αι γαίαι αι προερχόμεναι εξ αποζημιώσεως όταν δεν αρδευθώσι δεν αποδίδουν τίποτα. Αλλ' είναι γνωστόν ότι ο Στρυμών κατά το θέρος δεν έχει τοιαύτην ποσότητα ύδατος. Επομένως έδει όπως της συνάψεως της συμβάσεως, υπέρ της αρχής της οποίας τάσσομαι εκθύμως, προηγηθή μελέτη υπό μηχανικών ή να μετακληθώσι ξένοι ψηφικοί, οίτινες μετά μελέτην να υποδάλλουν τα πορίσματά των και κατόπιν αυτού να συνταχθή η σχετική σύμβασις. Φέρω, λέγει, ως παράδειγμα την Ρουμανικήν Κυβέρνησιν, ήτις προκειμένου να κατασκευάση έργα εις τας εκβολάς του Δουνάβεως ανέθεσεν εις μηχανικούς την σύνταξιν μελέτης, την οποίαν μελέτην κατόπιν υπέβαλεν εις την κρίσιν ξένων κορυφαίων μηχανικών και κατόπιν τούτου απεράσισε την εκτέλεσιν των έργων. Φρονώ συνεπώς ότι αποτελεί σπουδήν να προέλθωμεν εις την σύναψιν συμβάσεως αφού μάλιστα πληροφορούμαι ότι η υπηρεσία των Δημοσίων Έργων δεν περιλαμβάνει τοιαύτας ειδικότητας, όχι διότι οι Έλληνες μηχανικοί είναι κατώτεροι άλλων από θεωρητικής μορφώσεως, αλλά διότι αι εν Ελλάδι συνθήκαι δεν τους έχορήγησαν ευκαιρίαν εκτελέσεως ποιούτων έργων

Α. Βερδέλης. Διακόπτει δια τι δεν έγιναν μέχρι σήμερον.

Α. Παπαθανάσης. Όλως τοιαύτην εγώ εξήρα την υπηρεσίαν των Δημοσίων Έργων αλλά λέγω ότι δεν εδόθη ευκαιρία εις τους μηχανικούς να εκτελέσωσι τοιαύτα έργα. Συνεχίζων αναφέρει τα έργα του Γλαύκου, άτινα ούδεμίαν μη μας μετά την παράδοσίν των κατεστράφησαν. Ο δε Μάρκος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης, επίτιμος καθηγητής προς τούτο, εκφράζει την απορίαν του πώς κατεσκευάσθη εις αυτό το σημείον τοιούτον έργον. Είναι γνωστόν ότι ο παραπόταμος Στρυμών διήκει κατά το πλείστον εντός του βουλγαρικού εδάφους, επομένως όλοι οι χείμαρροι και οι παραπόταμοι αυτού εύρίσκονται εντός της Βουλγαρίας. Ως λοιπόν δύνανται να γίνη διευθέτησις της κοίτης ποταμού χωρίς να γίνουν υδατοφράγματα πλησίον αυτής. Συνεχίζων αναφέρει το παράδειγμα της Γερμανικής Κυβερνήσεως ήτις προήλθεν εις συνεννοήσεις διά τοιαύτα έργα προηγουμένως μετά της Αυστριακής Κυβερνήσεως, άλλα έχομεν παράδειγμα και την μελέτην των έργων της Θεσσαλίας, διότι καλώς επληροφορήσεν ή υπηρεσία των δημοσίων έργων ότι δεν υπάρχει μελέτη διά τα έργα της Θεσσαλίας. Υπάρχει ή μελέτη του Ιταλού μηχανικού Νόμπιλε.

Α. Χρηστομάνος (Υπουργός της Συγκοινωνίας). Ουδέποτε λέγει είπον ότι δεν υπάρχει μελέτη διά τα έργα της Θεσσαλίας, υπάρχουν μάλιστα δύο μελέται, η μελέτη του Νόμπιλε και η μελέτη του Ζάζου.

Ο κ. **Α. Παπαθανάσης** συνεχίζων λέγει ότι αν αι σκέψεις του εύρισκον απήχησιν, θα παρεκάλει την Κυβέρνησιν να μεριμνήση περί της συντάξεως μελέτης, ίνα μη επέλθουν τυχόν ζημίαι.

Άλλ' εκτός του τεχνικού μέρους, λέγει συνεχίζων, και ως προς το οικονομικόν μέρος της συμβάσεως έχω να υποβάλω παρατηρήσεις τινάς. Ως γνωστόν η σύμβασις παρέχει εις τον ανάδοχον επί τοις εκατόν της δαπάνης 11.63 ο/ο εις γενικά έξοδα και 10 ο/ο δι' αμοιβήν, ήτοι επί του ποσού των 17.000.000 δολλαρίων 3.700.000 δολλάρια ήτοι δραχμάς 480, περίπου εκατομμύρια. Έναντι τούτων ο ανάδοχος παρέχει μόνην την επίλεψιν, ουδέν δε καταβάλλει εις χρήμα, διότι τα μεν χρήματα δίδονται εις αυτόν υπό του Κράτους προκαταβολικώς τα δε εργαλεία θεωρούνται ως αξία έργου και λαμβάνει ού μόνον την αξίαν αυτών, αλλά και έργου 21.63 %. Άλλα το σπουδαιότερον είνε ότι ως αξία έργου θεωρούνται και οι μισθοί των ιατρών και τα φάρμακα και αι ασφάλειαι και αυτά τα εργαλεία τα οποία το Κράτος θα παραδώση εις τον ανάδοχον εξ ών θα λάβη πάλιν το 21.63 %. Διά τούτο προτείνει την απάλειψιν των δύο τελευταίων παραγράφων του άρθρου 10. Επίσης επί του άρθρου 19 παρατηρεί, ότι αι υπεργολαβίαι θεωρούνται ως αξία έργου κατά το ποσόν το καταβαλλόμενον υπό του αναδόχου ήτοι το Κράτος θα πληρώση δύο αμοιβάς μίαν εις τον υπέργολάβον και έτέραν εις τον ανάδοχον. Προτείνει διά τούτο να απαλειφθή ή τελευταία φράσις του άρθρου, να περιορισθή δε το ποσόν εις το ήμισυ. Αναπτύσσει ακολούθως τον τρόπον της εν Ελλάδι εκτελέσεως των έργων υπό εργολάβων και εύρίσκει, ότι δι' εργασίαν 100 δραχμών ο εργολάβος λαμβάνει δραχμάς 117 περίπου, ενώ ο ανάδοχος εν τη υπό συζήτησιν συμβάσει λαμβάνει δραχμάς 146. Δεν πρόκειται επομένως περί συμβάσεως ή οποία θα παράσχη εις τον εργολάβον κέρδη περιρρονητέα. Μη επιθυμών βεβαίως να ματαιώσω, λέγει, την επιψήφισιν συμβάσεως, της οποίας ο σκοπός αναμφισβητήτως είνε μέγας, συνιστώ την σοβαράν εξέτασιν των παρατηρήσεών μου ευχόμενος να διαφευσθώσιν αύται εκ των πραγμάτων προς αποφυγήν ενδεχομένων σοβαρών ζημιών της Χώρας.

Γίνεται μετά τούτο δι' αναστάσεως δεκτόν το άρθρον 1 ως και το άρθρον 2. Γίνεται ωσαύτως δι' αναστάσεως δεκτόν το άρθρον 3 ως ετροποποιήθη υπό του κ. Υπουργού. Γίνονται ωσαύτως δεκτά τα άρθρα 4, 5, 6 ως ετροποποιήθη και 6 Β΄ του λόγου του ο κ. **Πρόεδρος** λέγει ότι υπάρχει τροπολογία των κ.κ. Σ. Ανδρεακοπούλου, Δ. Φωτεινού, Ι. Κεχαγιά και άλλων επί του διά νόμου καθορισμού της διαθέσεως των απαλλοτριωθησομένων κτημάτων.

Ο κ. **Α. Βερδέλης** λέγει ότι ουδεμία ανάγκη υπάρχει τροπολογίας, άλλ' ότι διάκηρυν το άρθρον 7 πρέπει να διαγραφή.

Ο κ. **Α. Χρηστομάνος** (Υπουργός Συγκοινωνίας) λέγει ότι επί του άρθρου τούτου αποδέχεται την τροπολογίαν της Επιτροπής.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** φρονεί ότι ουδεμία παρίσταται ανάγκη από τούδε να αφιερωθή πρόσοψις πρός την διάθεσιν των απαλλοτριωθησομένων γαιών, και να δεσμευθή η νομοθετική εξουσία.

Ο κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός) λέγει ότι θα ήτο πρακτικώτερον να διαγραφή το άρθρον 7.

Η Βουλή δέχεται δι' αναστάσεως μετά τούτο την διαγραφήν του άρθρου 7.

Ο κ. **Α. Χρηστομάνος** (Υπουργός Συγκοινωνίας) απαντών εις τα υπό του βουλευτού κ. Παπαδημάτη λεχθέντα λέγει ότι κατά τους υπολογισμούς της υπηρεσίας τα έργα θα στοιχίσουν 14—15 εκατομ. και ουχί 17. Έπειτα φρονεί ότι δρθώς άρχονται από τούδε τα έργα, διότι τοιουτοτρόπως καθ' όλην την περίοδον του χειμώνος ο εργολάβος θα απασχοληθή εργαζόμενος, ως υπεσχέθη, να συντάξη την προμελέτην εις τρόπον ώστε κατά την προσεχή άνοιξιν να έχη σχηματίσην γνώμην περί του από που πρέπει να γίνη η έναρξις των έργων και ποίων εργαλείων έχει ανάγκην. Τοιουτοτρόπως θα χρησιμοποιηθή και ο χειμών ούτος, διότι αν αναμένωμεν την άνοιξιν αλλάκτρον το έτος θα έχάνετο ματαίως. Όσον αφορά την παρατήρησιν του προλαλήσαντος ότι τα έργα θα έπρεπε να αρχίσουν από το Βουλγαρικόν έδαφος εύρίσκει ταύτην ορθήν, αλλά ή τυχόν αποδοχή αυτής σημαίνει ναυάγιον του έργου, διότι ουδεμία συνεννόησις θα ήτο δυνατόν να γίνη. Πάντως εληφθη πρόνοια να τεθούν πράγματα ώστε να προλαμβάνονται αι ρήξεις. Ευτυχώς ο Στρυμών από της εισόδου αυτού εις το Ελληνικόν έδαφος καθίσταται ηρεμώτερος και μόνον από του στενού του Σιδηροκάστρου γίνεται ορμητικός πράγμα το οποίον θέλει μας διευκολύνη σημαντικώς. Όσον αφορά το επιχείρημα ότι θα ήτο δυνατόν αι μελέται να γίνουν εδώ έχω να παρουσιάσω αυτά ταύτα τα οποία ο κ. Βουλευτής είπε προκειμένου περί του Γλαύκου, ότι δηλ. πρό' όλην την ικανότητα αυτών οι Έλληνες μηχανικοί δεν έχουν ακόμη αποκτήσει την απαιτουμένην πείραν εκ του ότι μέχρι τούδε δεν εγένοντο εις την Ελλάδα μεγάλα υδραυλικά έργα.

Βεβαίως ήδη θα αποκτήσουν την πείραν ταύτην, μετά τα έργα της Όλεν και τα άλλα υδραυλικά έργα τα οποία εκτελούνται. Ως προς την αξίαν των έργων δεν θεωρεί δικαίας τας παρατηρήσεις του κ. Βουλευτού ουδέ ακριβείς τους υπολογισμούς του, διότι τα εργαλεία δεν είναι άλλο τι παρά έργατικά μηχανικοί. Ως προς τον υπολογισμόν της αμοιβής των ιατρών ή παρατήρησις θα ήδύνατο να λεχθή δικαία, αλλά το ζήτημα θα ήδύνατο να χαρακτηρισθή πολύ μικρόν ώστε να επιμείνη κανείς επί της τροποποιήσεώς του, τοσούτο μάλλον καθόσον ούτο περιελαμβάνετο και εις την αρχικήν προκήρυξιν.

Ο κ. **Ν. Άβραάμ** λέγει ότι πρέπει να μεταβληθή ο τίτλος του Νόμου, διά να μη υπάρχη συνταγματική αντίθεσις, δεδομένου ότι δεν θα γίνουν μόνον τα έργα της Μακεδονίας, αλλά και άλλα.

Ο κ. **Γ. Βασιλειάδης** λέγει ωσαύτως ότι πρέπει να καθορισθούν ρητώς άλλα τα έργα τα οποία θα γίνουν.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ότι παρατηρήσεις τινές γενόμεναι παρά του κ. βουλευτού Τριχωνίδος εδικαίωναν την προσοχήν του κ. Υπουργού, άλλ' ή απάντησίς του δεν είνε πολύ καθησυχαστική. Εγεννήθη ή εντύπωσις ότι δεν εμελε-

τήθη ἐπαρκῶς τὸ ἔργον, οὔτε ἐλήφθη πρόνοια περὶ τῆς ἀσταλείας του. Παρεδέχθην συνεχίζει, ὅπου τὰ λεγόμενα τῆς αἰσιγητικῆς ἐκθέσεως ἐνθα ἐξαίρονται τὰ ἀγαθὰ, ἀλλ' οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ τοῦ τεχνικοῦ μέρους, ἀλλὰ περὶ τῶν δγαθῶν τοῦ ἔργου, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὡς πρὸς τοῦτο, διότι ἡ χρησιμότης αὐτοῦ εἶνε ὡμολογημένη, ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ περισώσῃ διαμερίσματα ὁλόκληρα πάγιντα καὶ ἀπὸ θεομηνείας καὶ ἀπὸ ἐλονοσίας. Ἕκαστον εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἐξήγησις εἶνε ὅν τὸ ἔργον εἶναι ἀπολύτως ἐξησφαλισμένον. Διὰ τοῦτο θέλω νὰ συστήσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν οὐτινος εἶναι γνωστὸν τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου πλούτου, νὰ προσέξωμεν ὅτι μὴ ὑποπέσωμεν εἰς ζημίας ὑποβαλλόμενοι εἰ δυνατὸν ὑπερβολικὰς καὶ κολοσσιαίας. Δυστυχῶς, συνεχίζει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων ἔργων παρ' ἡμῖν οὐδέποτε ἐπεκράτησε τάξις καὶ ἀκρίβεια. Καὶ ἀφ' ὅτου ἐλήφθη πρόνοια ἐπεβλήθησε μεγάλων ἔργων παρετηρήθη ἔλλειψις τάξεως καὶ ρυθμοῦ καὶ ἄλλου μὲν ὀλέπομεν σπουδὴν, ἄλλου ἐγκαταλείψει ἄλλου λαμβάνεται μεγίστη πρόνοια καὶ ἄλλου οὐδεμία. Χρειὰ νὰ ὑπομνήσω πόσαι συζητήσεις ἐγένοντο διὰ τὴν ὁδοποιΐαν καὶ ποία ἀνδελεγὴς ἀπασχόλησις. Ἐχρήμαθα εἰς τὰ ἔργα τὰ ὑδραυλικά. Ἔλεγεν ἄλλη Κυβέρνησις ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἐμελετήθησαν τὰ ἔργα καὶ εἴδομεν μίαν σπουδὴν ἀνεξήγητον καὶ ἐπίθετο μία προθεσμία δεκαπενθήμερος διὰ τὴν δημοπρασίαν. Μετὰ τὴν σπουδὴν ἐπηκολούθησε συζήτησις πῶς νὰ δοθῶσι τὰ ἔργα καὶ σήμερον ἡ νέα Κυβέρνησις φέρει μίαν σύμβασιν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἔργων. Ἡ Κυβέρνησις μᾶς παρασκάζει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τοῦ Στρυμόνος μὲ σύστημα ἢ τελείως ἀμελητὸν ἢ τόσον ἀμελῶς μελετημένον ὥστε νὰ ἐμφανίζονται τοιαῦται ἐλλείψεις, αἱ ὁποῖαι νὰ μὴ δύνανται νὰ κρατήσουν οὐδὲ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ τοὺς φούσι. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ προκριθὲν ἀπολογιστικὸν σύστημα εἰ αι βέβαιον ὅτι τὰ μεγάλα ἔργα δὲν δύνανται νὰ ἐπεκταθῶν κατ' ἀποκοπὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἄλλο σύστημα ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν ἄλλα τὰ ἐν τῷ μεταξὺ στάδια καὶ δὲν γνωρίζω διατὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἐστάθη εἰς ἓν ἐνδιάμεσον στάδιον.

Ἰσχυρίσθη ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡ ἑταιρεία αὕτη δὲν θέλει νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον κατ' ἄλλο σύστημα. Ἀλλ ἔχει ὑπ' ὄψιν του ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι ἑταιρεῖαι θέλουσαι νὰ τὸ λάβουν καὶ δὲν εἶνε δικαιολογία πρὸς τὴν Βουλὴν ὁ λόγος ὃν ἰσχυρίζεται ὁ κ. Ὑπουργός. Μία τῶν ἑταιρειῶν ἐπρότεινε νὰ μὴ λαμβάνῃ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν ἄλλη δὲ ἐδέχετο νὰ ἐπιδαρυνθῇ καὶ μὲ πᾶσαν παρέμβασιν. Ἔρχεται συνεπῶς τὸ ἐρώτημα διατὶ ταχα νὰ μὴ ἀποδλέψωμεν καὶ εἰς ἄλλο σύστημα μᾶλλον συμφερότερον. Καὶ συνεπῶς ἡ δικαιολογία τῆς ἐκθέσεως δὲν εἶνε ἐπαρκὴς διὰ τὸ προκριθὲν σύστημα. Ἰσχυρίζεται ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι τὸ ἔργον ἐξασφαλίζεται διότι ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀνάδοχος ἑταιρεία εἶνε ἱκανὴ ἀπὸ ἄλλα ἔργα τὰ ὁποῖα ἐκτελεῖ ἐνταῦθα, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν γνῶσιν πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ἡ Βουλὴ δι' ὁ ἔπρεπε νὰ παρουσιασθοῦν στοιχεῖα εἰς αὐτὴν διὰ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐργολάβου εἰς τὸ ἐκτελούμενον ἄλλο ἔργον. Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν ἀδικαίως νὰ γνωρίζω πῶς ἐκτελεῖ τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ ἀνάδοχος, ἀλλὰ εἶνε γνωστὸν ὅτι πολλὰ ἠκούσθησαν παράπονα διὰ τὰ ἔργα ἐκεῖνα τῆς Ὀλλεν. Συνεπῶς ὤφειλεν ὁ κ. ὑπουργὸς νὰ ἐπιχειρήσῃ εἰς ἓν τμῆμα μίαν ἀνάλυσιν μονάδος διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν δαπάνην καὶ νὰ κατανοήσωμεν ἂν εἶνε ἀσφαλὲς τὸ ἔργον καὶ συμφέρον τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα. Δὲν ἔχω, τονίζει, οὐδεμίαν ὑπόνοιαν, ἀλλὰ ἔχω καθῆκον νὰ μάθω προκειμένου νὰ δώσω τὴν ψῆφόν μου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν νέων ἔργων πῶς ἐκτελεῖ τὰ ἄλλα ἔργα ἡ ἀνάδοχος ἑταιρεία. Ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ἐπίσης ὅτι θὰ ἔχῃ τὸν ἐπόπτην τῶν ἔργων ὅστις θὰ παρακολουθῇ αὐτὰ ἀλλὰ ἐὰν συνεβουλεύετο περισσότερον τὰς τεχνικάς του ὑπηρεσίας θὰ ἐμάνθανε ὅτι ὁ ἐπόπτης τῶν ἔργων δὲν δύναται νὰ προλάβῃ σπατάλας καὶ ἐπομένως δὲν ἐξασφαλίζεται ἀπὸ ὑπερβολικὰς δαπάνας. Ἡ ἐργολαπτικὴ ὀργάνωσις περιλαμβάνει οὐχὶ τὴν συναρμολόγησιν τῆς ἐργασίας καὶ δὲν δύναται νὰ παρακολουθῇ παρὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες δὲν ἔχουν οὔτε τὴν πεῖραν οὔτε καὶ τὸν χρόνον ἐπαρκῆ, καὶ δὲν ἔχομεν ἄλλως τε ὑπηρεσίας διαμορφωμένας διὰ τοιαῦτα ἔργα, διότι ἐὰν εἴχομεν δὲν θὰ ἐδίδομεν τὰ ἔργα αὐτὰ εἰς τοὺς ξένους.

Τοῦτο ἄλλως τε καταναοεῖ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον περὶ ἐποπτείας ὁ ἐπόπτης περιορίζεται εἰς τὴν τήρησιν τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὑποχρεώσεων καὶ μόνον. Ἐὰν δὲ θελήσῃ νὰ μεταβάλῃ τεχνικῶς τὸ ἔργον τότε ὁ ἀνάδοχος ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης. Συνεπῶς ἡ ἐποπτεία, ἣν διαγράφει ἡ σύμβασις, δὲν λέγει τίποτε. Διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ καταλήξῃ πᾶσα προσπάθεια προτοῦ καταλήξωμεν εἰς τὸ προκριθὲν σύστημα δεδομένου ὅτι οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ προβαλλόμενοι λόγοι δὲν εἶναι τόσον ῥᾴσιμοι. Ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία ἀνάλυσις τιμῶν, νὰ ἀφεθῇ ἐλευθερία εἰς τὸν ἐργολάβον διὰ τὰ ἡμερομίσθια κτλ. νὰ μὴ προτιμηθῇ τὸ σύστημα ποῦ ἐπροτιμήθη, δεδομένου πάλιν τε ὅτι παρήλθον καὶ αἱ ἀνώμαλοι περιστάσεις καὶ δὲν ἔχομεν διακυμάνσεις τιμῶν. Ὅταν ἐφθάσατε, συνεχίζει, εἰς τὸν κ. Ὑπουργέ, εἰς τὸ σύστημα τῶν ὑπεργολάβων ἐκεῖ ἐκρατήσατε τὸ δικαίωμα τοῦτο διὰ τὸ δημόσιον. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ ἔργα ἦσαν τόσον ἁπλᾶ ὥστε ἠδύνασθε νὰ τὰ ἀφαιρέσητε ἀπὸ τὴν ἑταιρείαν. Ἐπέρχεται μὲν μία ἐλπὶς εἰς τὸ σύστημα ἀλλὰ περιπίπτομεν εἰς ἄλλο σημεῖον ζημίας διὰ τὸ δημόσιον. Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῶν ἔργων καὶ ὅμως ἐπ' αὐτῶν θὰ λαμβάνῃ ἡ Ἑταιρεία καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν γενικῶν ἐξόδων καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν κερδῶν. Ἀλλὰ διατί τοῦτο; Τοὐλάχιστον διὰ τὸ κέρδος ἔπρεπε νὰ μὴ ἔχῃ ποσοστά. Οὕτω διπλασιάζονται τὰ γενικὰ ἔξοδα καὶ αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ ἐργολάβου. Καὶ οἱ ἐπιστάται ἀκόμη διὰ τὰ ἔργα ταῦτα συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κόστος τοῦ ἔργου καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη θὰ λάσῃ γενικὰ ἔξοδα ὁ ἐργολάβος. Προκειμένου, τονίζει, περὶ τόσον μεγάλης δαπάνης δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἀδιάφοροι. Ἔπρεπε νὰ λάῃ ἡ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδὸς ἄλλων ἔργων καὶ θὰ ἦτο ἐπιθεβλημένον μετὰ μεγαλητέρας τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐπιμελείας νὰ ἤρχετο ἡ τμῆσις εἰς τὴν Βουλήν, δεδομένου ἄλλως τε, ὡς ἐλέχθη, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν θὰ γίνῃ ἔναρξις τῶν ἔργων. Βεβαίως οἱ ἐνδιαφερόμενοι πληθυσμοὶ διατελοῦν εἰς ἀνυπομονησίαν καὶ ἀνησυχίαν, ἀλλὰ ἔργον ἡμῶν εἶναι νὰ μὴ λιποψυχήσωμεν πρὸ τῆς ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως τοῦ πληθυσμοῦ. ἀλλὰ ὑποχρέωσίς μας εἶναι νὰ φροντίσωμεν νὰ κάμωμεν ἔργον ἀσφαλές, ὅπερ θὰ εἶναι καὶ ὡς ὑπόδειγμα διὰ τὰ μέλλοντα ἔργα Ἠπείρου, Θεσσαλίας καὶ ἄλλα. Ἐὰν συνεπῶς ἐπιχειρήσωμεν ἀμελετήτως τὸ ἔργον ἢ τὸ κάμωμεν μὲ ὑπερβολικὰς δαπάνας καὶ ἡ ἀξία τῶν ἀποξηρανθησομένων γαιῶν εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μὴ ἱκανοποιῇ τὰς ἐλέρεις τῶν ἐνδιαφερομένων πληθυσμῶν τότε θὰ ἔχωμεν πολὺ δυσαρέστους συνεπείας.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** ἐπιφέρει τροποποιήσεις ἐπὶ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 26 περὶ τῆς κακοτεχνίας τοῦ ἐργολάβου καὶ τῆς εὐθύνης αὐτοῦ καὶ τονίζει ὅτι πρέπει ὁ ἐργολάβος νὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ἀμέλειαν ὄχι διὰ βαρεῖαν τοιαύτην ἢ διὰ δόλον μόνον, διότι ἄλλως τε τοῦτο μόνον εἶναι τὸ προτέρημα τοῦ συστήματος. Ἡ ἐπιείκεια αὕτη εἶναι ἀνεξήγητος καὶ θέτει καὶ αὐτὴν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ παράστασιν τοῦ Κράτους. Πρέπει συνεπῶς νὰ διαγραφῇ ἡ βαρεῖα ἀμέλεια.

Α. Χρηστομάνος, (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἐγένετο περὶ τούτου συζήτησις καὶ ἀγὼν καὶ θὰ σᾶς εἴπω τί ἐδέχθη ὁ ἀνάδοχος.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἴπατε ἀκόμη τί ἐδέχθη. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἐγγύησις ἡ διδομένη εἶναι κάτι τι τὸ εἰκονικόν, διότι ἀφοῦ δι' ἄλλης διατάξεως τῆς συμβάσεως προκαταβάλλονται δύο μηνῶν ἔξοδα εἰς τὸν ἀνάδοχον οὐσιαστικῶς δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς χεῖρας τοῦ Δημοσίου. Πρέπει συνεπῶς νὰ

λῃφθῇ πραγματικὴ ἐγγύησις. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαιτησίαν λέγει ἡ ἔκθεσις ὅτι ἐξησφαλίσθη ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Κράτους, ἀλλὰ τοῦτο νομίζω ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσον ἀκριβές, διότι ἐγὼ τοὐλάχιστον ἔχω ἄλλην ἰδέαν περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος τὸ νομίζω ἐγὼ ἀνώτερον οἱουδήποτε ἐργολάβου καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ μεῖζον κῦρος εἰς τὰς ἀρχὰς μας, οἷοι ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου ἢ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀλλὰ καὶ ὅπως εἶναι συντεταγμένη ἡ διάταξις τί θὰ γίνῃ ἂν διαφωνήσουν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἀμερικῆς; Κατ' ἀνάγκην θὰ ἀριζσάγτηθῇ ἡ ἐξουσία τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ θὰ ἔχωμεν καὶ διπλωματικὰς ἀναμίξεις καὶ παραστάσεις.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπ. Συγκ.) Ἤκουσα, λέγει, μὲ μεγάλην προσοχὴν τοὺς λόγους τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, οὗτινος γνωρίζω τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν τόπον καὶ εἶμαι εὐτυχὴς διότι θὰ δικαιολογηθῶ εἰς τὰς παρατηρήσεις του. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μελέτας ὑπάρχει μόνον ἡ μελέτη τοῦ Τζάξων ἡ ὁποία εἶναι μὲν παλαιὰ ἀλλὰ εἶναι καλὴ καὶ παρέχει ἐχέγγυα ὑπολογισμῶν. Ἀλλὰ ἐὰν εἴχομεν μελέτας τελείας τότε καὶ μόνον ἔπρεπε νὰ σκεφθῶμεν νὰ δώσωμεν τὰ ἔργα μὲ τὸ ἄλλο σύστημα. Ἢ πρέπει συνεπῶς νὰ δώσωμεν τὰ ἔργα ὅπως τὰ ἐδώσαμεν ἢ νὰ τὰ ἀναβάλωμεν καὶ τὰ ἐγκαταλείψωμεν. Ἀπεδείχθη ἐξ ἄλλου ὅτι ἔργα τοιαῦτα δύνανται νὰ ἐκτελεσθοῦν μόνον διὰ τοῦ ἀπολογιστικοῦ συστήματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐργολάβου εἶπα ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῆς ὑπηρεσίας ναι μὲν τὸ σύστημα δὲν εἶναι καλόν, ἀλλ' ὅτι τὰ ἔργα εἶναι τέλεια, ἐσηγειώθησαν δὲ ἐκ τοῦ συστήματος καὶ οἰκονομίαι. Κάθε ἄλλο σύστημα ὡς τὸ τῆς συνεταιριακῆς αὐτεπιστασίας θὰ μᾶς συνεκλόνιζε ζημίας καὶ μάλιστα μεγίστας ζημίας. Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα περὶ τῶν ἄλλων προσφερτῶν ὑπῆρχον βεβαίως καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ δὲν προετιμήθησαν διότι ὁ μὲν εἰς ἤθελε τρεῖς μονάδας περισσότερον ὁ δὲ ἄλλος ἤθελε τὸ ἄλλο σύστημα καὶ προετιμήσαμεν τὸν ἐν τῇ συμβάσει ἀνάδοχον ἐπὶ ἴσοις ὅροις διὰ τὴν ἀνεγνωρισμένην ἱκανότητά του. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐπόπτην τῶν ἔργων δὲν ἔχει συμφέρον ὁ ἀνάδοχος νὰ μᾶς κερδοσκοπήσῃ.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον ὅτι κατὰ τὸ ἀπολογιστικὸν σύστημα ἔχει ὁ ἐργολάβος πλήρη εὐχέρειαν νὰ δαπανήσῃ ὅτι νομίζει, ἀλλὰ ὁ ἐπόπτης δὲν δύναται νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐργολαπτικῆς ὀργανώσεως καὶ θὰ εἶναι ἀνεξέλεγκτος ὁ ἀνάδοχος καὶ ἡ δαπάνη.

Α. Χρηστομάνος. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ ἄρθρον 30 τῆς συμβάσεως λαμβάνει πρόνοιαν περὶ ὅλων αὐτῶν καὶ μὲ τὸ παραμικρότερον σφάλμα ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ κηρύξωμεν ἔκπτωτον τὸν ἀνάδοχον. Ἀλλὰ βεβαίως ὅλα ταῦτα εἶναι ζητήματα πραγματικῆς ἐποπτείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργολαβίας ὁ ἀνάδοχος δὲν ἤθελεν αὐτάς, τὰς ἐδέχθη τῇ προτάσει ἡμῶν ἀποβλεπόντων νὰ ἐξυπηρετηθοῦν καὶ αἱ ἐγχώριοι Ἑταιρεῖαι.

Ἐννοεῖται ὅτι εἶναι δικαίωμά μας νὰ τὰς δεχθῶμεν, καὶ δὲν θὰ τὰς δεχθῶμεν ἐὰν δὲν μᾶς ἐξασφαλίζουν πραγματικὴν μείωσιν τοῦ κόστους τοῦ ἔργου. Θὰ ὑποδιδασθῇ συνεπῶς δι' αὐτῶν ἡ ἀξία τοῦ ἔργου καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργολάβου.

Ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τῶν ἐπιστατῶν, ἀλλὰ οὗτοι κατὰ τὴν ἀρχικὴν προκήρυξιν περιελαμβάνοντο εἰς τὰ γενικὰ ἔξοδα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν τὸ ἐξετέλει τὸ ἔργον ὁ ἀνάδοχος θὰ τὸ ἐξετέλει μὲ ὀλιγώτερον κόστος. Εἶναι λάθος συνεπῶς τοῦ συστήματος καὶ δὲν ἐννοῶ διατὶ θὰ δώσητε κέρδος εἰς τὸν ἀνάδοχον.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ κέρδος ἀνήκει εἰς τὴν ὅλην ἐπιχειρησίν του καὶ ἡμεῖς προσπαθοῦμεν καὶ θὰ προσπαθήσωμεν ἵνα ὅλη ἡ δαπάνη κατέργεται.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ πληρώσῃ δύο φορὰς τὸ Δημόσιον.

Α. Χρηστομάνος. Ὄχι μόνον.

Π. Τσαλδάρης. Διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς τὸν ὑπεργολάβον δίδονται δύο κέρδη καὶ πρέπει συνεπῶς νὰ δώσητε μόνον εἷς τὸν ἕνα.

Α. Χρηστομάνος. Γονίζω ὅτι δὲν θὰ δώσωμεν ὑπεργολαβίαν εἰμὴ μόνον ἐὰν διὰ τῆς γειοδοσίας προκύπτει συμφέρον ὑπὲρ ἡμῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κάμνει ἐντύπωσιν διότι ἀρίνει νὰ ἐξάγεται ὅτι πρόκειται νὰ δώσωμεν δύο κέρδη. Ἀλλὰ σκοπὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τότε μόνον θὰ δώσωμεν ὑπεργολαβίας, ὅταν αὐταὶ μᾶς ἐξασφαλίζουν κέρδη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Θὰ εἶναι δηλαδὴ συμφέρουσαι. Ἀλλὰ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος λέγει νὰ χωρίσωμεν τὰ ἔργα, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν, διότι ἡμεῖς θέλομεν ἕνα ὑπεύθυνον διὰ τὸ ὅλον ἔργον, ὁ δὲ χωρισμὸς δὲν ἐξασφαλίζει τὴν ἀρτιότητα καὶ τελειότητα τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης.*** λέγει ὅτι δικαιοῦται τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον νὰ πληρώνῃ ὅλας τὰς ὑπεργολαβίας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Δὲν θὰ τὰς πάρωμεν ἂν δὲν μᾶς συμφέρῃ.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σᾶς συμφέρῃ νὰ τὰς πάρητε καὶ θὰ κάμετε διπλῆν πληρωμήν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μένει ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι θὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἐργολάβον πρώτον τὰ γενικὰ ἔξοδα καὶ δεύτερον τὸ ἐργολαβικὸν κέρδος καὶ ὅτι ὕστερα θὰ δώσωμεν μίαν ὑπεργολαβίαν διὰ τὴν ὁποίαν θὰ πληρώσωμεν δεύτερον κέρδος. Νομίζω ὅτι, ὡς εἶπεν ὁ κ. συνάδελφος μου, τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτω, ὅτι τότε μόνον θὰ δεχθῶμεν νὰ δώσωμεν ὑπεργολαβίαν ὅταν ἡ ὑπεργολαβία θὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μᾶς συμφέρῃ νὰ μὴ δώσωμεν δύο φορὰς τὸ κέρδος τοῦ ἐργολάβου καὶ τὸ κέρδος τῆς ὑπεργολαβίας. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως κάμνει μίαν παρατήρησιν. Διατί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν ἐλπίζετε ὅτι θὰ ἔχετε διὰ τὰ συνήθη ἔργα τὰ μὴ πολυτεχνικὰ κατωτέρας τιμάς, ἡ ὁποία νὰ σᾶς κάμῃ νὰ μὴ πληρώσετε δύο φορὰς τὸ ἔργον, διατί δὲν χωρίζετε τὰ ἔργα τὰ ἁπλούστερα νὰ τὰ δώστε εἰς ἐργολάβους ἐντοπίους καὶ τὰ πολυτεχνοκώτερα εἰς τοὺς ξένους; Ἀλλὰ εἶνε προφανὲς ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ γίνῃ ὁ χωρισμός. Ἡμεῖς θέλομεν ἕνα ἐργολάβον εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην καὶ ὁ ὁποῖος νὰ παρέχῃ τὰς ἐγγυήσεις ὅτι τὸ ἔργον θὰ γίνῃ καλῶν, αὐτὸς δὲ εἶνε ὑπαγεσμένος νὰ εὑρίσκῃ τοὺς ὑπεργολάβους.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) Βεβαίως.

Ε. Βενιζέλος. Ἡ βεβαίωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ πρέπει νὰ καθυσηχάσῃ τὸν κ. ἀρχηγὸν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅτι δὲν θὰ φθάσωμεν εἰς ὑπεργολαβίαν παρὰ μόνον ὅταν θὰ μᾶς συμφέρῃ.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουρ. Συγκοινωνίας) συνεχίζων λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαιτησίαν ἐλέχθη ὅτι τὰ περὶ αὐτῆς κακοτέχνως περιλαμβάνονται ἐν τῇ συμβάσει. Ἡ δοθεῖσα λύσις εἶναι ἡ καλλιτέρα λύσις, ἡ ὁποία ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτή, δεδομένου ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε συναπτόμεναι συμβάσεις παρέπεμπον ἐν περιπτώσει διαφωνιῶν τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον εἰς τὸ διαστήριον τῆς Χάγης ἢ εἰς ἄλλας ξένας διαιτησίας. Ἐν τῇ ὑπὸ συζήτησιν συμβάσει ἡ διαιτησία παραμένει ἐν Ἑλλάδι καὶ μόνον παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς διαιτητὰς νὰ ὁρίσουν τὸν ἐπιδιαιτητὴν ὁ ὁποῖος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ αὐτὸς θὰ ὁρισθῇ ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι διαμενόντων, δεδομένου ὅτι ἀμφότεροι οἱ διαιτηταὶ παραμένουν ἐν Ἑλλάδι.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) Θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἴπω δύο λέξεις ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. Συμμερίζομαι τὴν γνώμην τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα λύσις δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ πλήρως. Ἰσχυρίζομαι μόνον τοῦτο ὅτι βεβαίως δὲν ἐγένετο ὅτι ἐγένετο μέχρι σήμερον μὲ τὰς ἄλλας συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι παρέπεμπον εἰς ξέ-

νην διατηρίαν πᾶσαν διαφωνίαν. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης ἡμέρας νὰ ρυθμίσωμεν ἐνεργὸν ὅπου θὰ ἐκινδύνευεν ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν εὐθυξία. Ἐπετύχομεν ὅμως ὅς πρῶτον βῆμα τοῦτο, ἐὰν δὲ τὰ πράγματα ἀκολουθήσουν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐξ ὁμοίου, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν, ἐνιαι βέβαιος ὅτι ταχύτατα θὰ λείψουν ὅλαι αὐταὶ αἱ ὀκαρίπειαι καὶ θὰ χρεθῇ εἰς πᾶσαν περίστασιν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅς ὁ μόνος δυνάμενος νὰ διορίζῃ τὸν διαιτητὴν ἐν περιπτώσει διαφωνίας. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν τίποτε περισσότερον, ἀλλὰ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἡμεῖς ἐδηλώθη ἀπὸ τὴν ἀνοίξεως ἔναρξιν ὅτι δὲν θὰ ἔχω διαφορὰν νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν σύμβασιν. Ἐὰν ἐπεβάλλομεν εἰς αὐτὴν ὥστε χάριν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ διορίζῃ τὸν ἐπιδιαιτητὴν ἐν περιπτώσει διαφωνίας.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἀναγινώσκει μετὰ τοῦτο τὰς ἐπὶ τῆς συμβάσεως τροπολογίας του.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει τροπολογίαν τῶν κ. κ. **Δ. Φλωρῖδ, Σ. Ἀνθρακοπούλου, Δ. Μέλφου, Α. Πολυχρονιάδη, Ν. Κωνσταντοπούλου** κλπ. διὰ τῆς ὁποίας προτείνεται ὅπως ἐὰν κατὰ τὴν τελειωτικὴν ἔγκρισιν τῆς ὁριστικῆς μελέτης τῶν ἔργων πιστοποιηθῇ ὅτι ἡ ὁλικὴ δαπάνη θὰ εἶναι κατωτέρα τῶν 17 ἑκατομμυρίων δολαρίων, ἡ ἑταιρία ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ ταυτοχρόνως ἔργα στεγάσεως εἰς τὰ πολιορκηθῇ χωρία τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς) λέγει ὅτι ἡ τροπολογία αὕτη συζητηθεῖσα ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἀπερρίφθη ὑπ' αὐτῆς, διότι ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅπως ἐφ' ὅσον διατίθεται ἐν τόσῳ μέγα ποσὸν ὁ ἀ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε περισσεύσει ποσόν τι, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δίκαιον νὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν παρομοίων ἔργων εἰς ἄλλας περιφερείας.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι θὰ ἦτο ὑπερβολικὸν νὰ διατεθῇ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον τυχὸν ἤθελε περισσεύσει εἰς τὴν αὐτὴν περιφέρειαν καὶ δι' ἄλλον σκοπόν, ἐνῶ ἄλλαι περιφέρειαι ἔχουν ἀνάγκην ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων.

Ὁ κ. **Κ. Κουρτίδης** λέγει ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ περισσεύσῃ πρέπει νὰ διατεθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἔργων εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἔβρου.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλο** (Πρόεδρ. Κυβερ.) λέγει ὅτι οἱ κ. βουλευταὶ γνωρίζουν τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἔχει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων. Δυστυχῶς ὅλα τὰ ἔργα δὲν δύνανται νὰ γίνουν διὰ μιᾶς. Ἐλπίζομεν ὅτι ὅπως πηγαίνουν τὰ πράγματα θὰ κατορθωθῇ τὸν τῷ χρόνῳ νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν κ. κ. βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** λέγει ὅτι γενικῶς πιστεύεται καὶ κατὰ κόρον ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τοῦ Στρυμόνος ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὴν εὐνοιαν πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν, καὶ ἠκούσαμεν πρὸ ὀλίγου τοῦ κ. εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς βεβαιοῦντος ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τὴν τροπολογίαν μας διότι ἐθεώρησεν ἀρκετὸν τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου παρεχόμενον. Ὀφείλω ὅμως νὰ τονίσω ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προσαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν, τοῦτο πράττει διότι εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς ἀνάγκης νὰ προλάβῃ μίαν κατάστασιν τραγικήν, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς κοινωνικὴν ἀναστάτωσιν τῶν μερῶν ἐκείνων. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν συντελουμένων ἔργων θὰ δοθῇ ἐργασία εἰς τὰς ἐργατικὰς χεῖρας, θὰ προαχθῇ δὲ καὶ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία. Οὗτοι εἶνε οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους προετιμήθη ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία. Ἡ τροπολογία μας δὲν ἀφορᾷ παρὰ τὴν στέγασιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπώλεσαν τὴν στέγην των λόγῳ τῶν γενομένων πλημμυρῶν καὶ ἑπομένως τὸ θέμα εἶνε συναφές. Ἀλλὰ ἀφορᾷ καὶ τὸν κόσμον ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἀπώλεσε τὴν στέγην του λόγῳ τῶν πολέμων. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ βλέπωμεν τοὺς ἀφρίτας ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων περιμένομεν τὴν μελέτωσιν τῆς γῆς νὰ διαμένουν ὑπὸ λαμαρίνας ἢ ἀχυροκαλύβας. Παρακαλοῦμεν διὰ τοῦτο τὴν Βουλὴν νὰ μὴ γενικεύσῃ τὸ ζήτημα ἀλλὰ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν τροπολογίαν μας.

Ὁ κ. **Ν. Τζερμιᾶς** διαμαρτύρεται κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Χαρίνη. Ἐλησμόνησε, λέγει, οὗτος τὴν δημοσιευθεῖσαν πρὸ καιροῦ στατιστικὴν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, ἥτις ἔφερε τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος ὡς καθυστεροῦσαν τὸ ἥμισυ τῶν φόρων αὐτῶν, ἐνῷ ἡ Μακεδονία δὲν καθυστέρησε τίποτε. Οἱ Μακεδονικοὶ σιδηρόδρομοι ἔχουν πλεόνασμα 35,000,000. Ἡ Κυβέρνησις συνεπῶς ὀρθῶς ἐσκεπτομένη προετίμησε τὰ ἔργα αὐτά. Ἂν δὲ σήμερον ἐζητεῖτο ἡ διάθεσις τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ποσοῦ, ἐζητεῖτο διότι, ὡς χθὲς ἐπιστοποιήθη ἐκ τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν πολεμοπαθῶν, τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς πολεμοπαθεῖς.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἐπειδὴ ἡ συζήτησις λαμβάνει τοιαύτας διαστάσεις ἀναγκάζομαι νὰ δηλώσω ὅτι ζητῶ τὴν ψῆφισιν τῆς παραγράφου 17 τοῦ ἄρθρου 2 ὅπως ἔχει ἀρχικῶς μὲ τὰς τροπολογίας μόνον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, δηλῶ δὲ συγχρόνως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ καταστήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ἐὰν οἱ κ. κ. βουλευταὶ θέλουν νὰ ἐξακολουθήσουν ἐπιλογίζοντες ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἶναι δικαίωμά των, ἀλλ' ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Λέγω τοῦτο, διότι νομίζω ὅτι τὸ ἄρθρον 2 ἐν παραγράφῳ 17 δίδει ἱκανοποίησιν εἰς τοὺς ὑποβάλλοντας τὴν τροπολογίαν κ. κ. Βουλευτὰς καὶ ὑποστηρίζοντας αὐτήν. (Ἀναγινώσκει τὴν σχετικὴν παράγραφον). Βλέπετε ὅτι τὸ ἄρθρον λέγει ὅτι προτιμῶνται τὰ ἔργα ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ. Δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ εἰς ἄλλην περιοχήν. Ἐργοδότης ἐδῶ εἶναι ἡ Κυβέρνησις. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἤθελε χρησιμοποιήσει τὸ ποσὸν τοῦτο ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγξητε ταύτην. Παρακαλῶ λοιπόν, κύριοι, νὰ ψηφισθῇ τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχῃ. Οὔτε ἄλλως τε εἶναι δυνατὸν ἔργα μεγάλα ὡς εἶναι τὰ ἔργα τοῦ ποταμοῦ Ἔβρου νὰ γίνουν μὲ 1 1/2 ἑκατομ. δολλάρια. Οὔτε τὰ ἔργα τοῦ Κηφισσοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν μὲ τὸ αὐτὸ ποσόν.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2 ὡς ἔχει ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 3,4, 5,6,7 καὶ 8. Γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 9 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὡς ἐπίσης γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 10, 11 καὶ 12. Γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 15. Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 16 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19 γίνεται δεκτὴ τροπολογία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. Γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 27, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 28 καὶ 29 ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 30 ὡς ἐτροπ ποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 31. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 32 ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ διαταραχθῇ τοῦτο διότι εἶναι ἀταφές.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐννοεῖται πάντοτε ἐντὸς τοῦ ποσοῦ τῶν 17,000,000 δολλαρίων.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 32 ὁ κ. **Λ. Κουτσοπέταλος** λέγει ὅτι ὑπέκαλε τροπολογίαν, ἥτις δὲν μεταβάλλει τὴν οὐσίαν τοῦ ἄρθρου, (ἀναγινώσκει τὴν τροπολογίαν). Εἶναι, λέγει, δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν θέλῃ νὰ ἐκλέξῃ τὰ ἔργα τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ τροπολογία αὕτη εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως ὡς καὶ ἡ προηγουμένη. Ἂν δι' αὐτῆς δὲν μεταβάλλεται τὸ ἄρθρον ἀς μείνῃ τοῦτο ὡς ἔχει. Ἂν τὸ μεταβάλλῃ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν συνεννοήσεις καὶ θὰ ἐπέλθῃ βραδύτης.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας).

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ ἀνάδοχος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ἐργασίαν τοῦ ἀναθέτῃ ἡ Κυβέρνησις.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἠθέλησα μόνον ἐνδεικτικῶς νὰ ἀναφερθῇ τὸ ἔργον τοῦτο, διότι ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ὑπαίτιος τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ Βοιωτικὸν πεδίον εἶναι τὸ Κράτος. Δὲν πρόκειται δὲ διὰ τῆς τροπολογίας ταύτης νὰ μεταβληθῇ ἡ οὐσία τῆς διατάξεως.

Ἀπορριπτομένης τῆς τροπολογίας τοῦ κ. **Δ. Κουτσοπετάλου** γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 32 ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Ι. Τσιριμῶκος** (καταλαμβάνων τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου) λέγει ὅτι κακῶς αἱ τροπολογίαι ἔγιναν ἐπὶ τῆς συμβάσεως διότι αὗται πρέπει νὰ γίνουν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Συνεπῶς οἱ παραδεχόμενοι τὴν σύμβασιν παρακαλοῦται νὰ ἐγερθῶσι.

Ἡ Βουλὴ παραδέχεται.

Γίνεται οὕτω δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον τὴν συζήτησιν, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδραυλικῶν καὶ λοιπῶν ἔργων πεδιάδος Σερρῶν καὶ Δράμας».

Ὁ κ. **Δ. Μέλφος** ἐμιλῶν ἐπὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ τῶν ἔργων τοῦ Στρυμόνος» λέγει τὰ ἑξῆς: Καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τοῦ ἄρτι ψηφισθέντος νόμου ἡ Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία σφυρηλατεῖ τὴν εὐημερίαν τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας, θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου ὡς ἀντιπρόσωπος Νομοῦ τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἐξ ὀνόματος τῶν εὐεργετουμένων κατοίκων αὐτῆς, παλαιῶν καὶ νέων Μακεδόνων, νὰ διαδηλώσω τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλήν, τὸν μέγαν Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἀξιότιμον Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, διότι ὡς πρώτων παραγωγικῶν ἔργων τῆς νέας ἀνορθώσεως, ἥτις ἀνετέθη παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ πάλιν εἰς τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, προετιμήθησαν τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος.

Οἱ μαρτυρικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας δὲν θὰ λησμονήσωσι ποτὲ ὅτι οἱ φιλελεύθεροι τοὺς ἀπηλευθέρωσαν ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ καὶ ὅτι οἱ φιλελεύθεροι καὶ πάλιν τοὺς ἀπελευθερώνουν ἀπὸ τῆς καταδρομῆς τῶν φυσικῶν στοιχείων καὶ μαζὶ μὲ τὴν ἀπαλλαγὴν καὶ ἐξασφάλισιν ἀπ' αὐτῶν οἰκοδομοῦν τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν των καὶ τὴν διάσωσιν τῆς ὑγείας των. Μετ' ὀλίγον ἡ Ἀνατολ. Μακεδονία μεταβάλλεται εἰς γῆν Χαναάν. Ὁ Μακεδονικὸς λαὸς αἰσθάνεται καὶ δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὰς μεγάλας θυσίας εἰς ἃς ὑποβάλλεται τὸ Ἔθνος καὶ ὑπόσχεται διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς ἐργατικότητός αὐτοῦ ταχέως ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸ ἐθνικὸν σύνολον πολλαπλάσια τῶν δι' ὅσων εὐεργετεῖται. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥραν 8 μ. μ. δι' ἄριστον ὥραν 4.30 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. [illegible]φος
Γ. Βαρβ[illegible]ης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'.

τῆς 14 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ **Πρόεδρος** κ. **Ι. Τσιριμῶκος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπιψηφίζονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Πανελλήνιος Ὁμοσπονδία τῶν ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ τὴν μὴ τροποποίησιν τοῦ νόμου τοῦ θίγοντος τὴν ἑβδομαδιαίαν ἀνάπαυσιν τῶν ἐργατῶν κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Θ. Παπαστρατῆς** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Βρύσεως ζητοῦντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος ταύτης ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος πρὸ 4ετίας φόρου διὰ τὸν δάκον.

Οἱ ὑδατεργάται Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται κατὰ τῆς Ἑταιρείας ὑδάτων μὴ προσλαβούσης ἀκόμη τοὺς ἀπεργήσαντας ἐργάτας.

Ὁ Προϊστάμενος τῶν καπνεργατῶν Δράμας ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα αἰτήματα.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Βασιλικοῦ Κορινθίας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου «περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σεισμοπαθῶν».

Οἱ Πρόεδροι τῶν Παμπροσφυγικῶν Ἑνώσεων Κάτω Ποροΐων καὶ Σερρῶν, διαμαρτύρονται διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ παραμεθορίου πληθυσμοῦ.

Ἀνάπηροι τῆς πόλεως Κιλκὶς παρακαλοῦν ὅπως διατηρηθῇ τὸ μονοπώλιον τῆς λιανικῆς πωλήσεως σιγαρέττων.

Ὁ βουλευτὴς Λοκρίδος κ. Γ. Βασιλειάδης καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν Καινουρίου Λοκρίδος διαμαρτυρομένων διὰ τὴν παράνομον καὶ σκανδαλώδη ἐλευθέραν ἀγορὰν τοῦ ἀπολλοτριωθέντος ἀγροκτήματος Η. Κωτσοπούλου παρὰ προσώπων μὴ ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν γεωργίαν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Μαρσέλος** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ Κάτω Κοκκινιᾶς Πειραιῶς ὑποδεικνυόντων δι' αὐτῆς διάφορα μέτρα τῶν ὁποίων παρακαλοῦν τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Φαρσάλων παρακαλεῖ ὅπως ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐποικισμοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως 250 στρεμμάτων τῆς θέσεως Ἄνω Κάτω Καρνῶν καὶ Καραπλάς.

Ἐργολάβοι Θεσσαλονίκης παραπονοῦνται διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέκλεισεν ἐκ τῶν ἔργων αὐτοὺς ἐκτελέσαντας μὲ μεγαλυτέραν εὐσυνειδησίαν προηγούμενα ἔργα.

Ὁ βουλευτὴς **Ἰ. Γρηγοράκης** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἐν Καλάμαις Λακώνων παρακαλούντων ὅπως ἀπαλλαγῇ τὸ βρώσιμον ἔλαιον τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐκ τῆς δεκάτης ἢ μειωθῇ αὐτή.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ ἀποζημίωσις εἰς μίαν μερίδα καπνεργατῶν σιγαροποιῶν Ἰωαννίνων ἀποκλεισθέντων ἐξ αὐτῆς.

Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις τῶν παθόντων παρὰ τοῦ Στρατοῦ τῶν Συμμάχων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐλάττωσιν τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Οἱ κάτοικοι τῶν ὀρεινῶν Δήμων Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας διαμαρτύρονται, διότι προετιμήθη ὡς πρῶτον ἔργον ὁδοποιίας ἡ ὁδὸς Ναυπάκτου - Ἰτέας.

Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Καβάλλας διαμαρτύρεται, διότι ἡ ὁδὸς Δράμας - Καβάλλας ὑπῆχθη εἰς τὴν Δ'. σειρὰν ἐκτελέσεως.

Οἱ Πρόσφυγες τοῦ ἀστικοῦ συνοικισμοῦ Κυψέλης διὰ ψηφίσματος ὑποβάλλουν διάφορα αἰτήματα ὧν ζητοῦν τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν.

Ἡ Προσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης τροποποιήσεως τῆς συμβάσεως Ἐξηντάρη.

Ἡ Ἕνωσις τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων Ρεθύμνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Ν. Δ. περὶ λιανικῆς πωλήσεως καπνῶν.

Οἱ διαστικοὶ κλητῆρες ζητοῦν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεώς των.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀκτίου καὶ Λευκάδος διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ζητουμένης ἐξώσεως τῶν ὡργωμένων καὶ ἐσπαρμένων ἀγρῶν τῶν πρασύγων τῶν ἀκτημόνων Λευκαδίων καλλιεργητῶν.

Οἱ ἐφεδροι γηγενεῖς ἀκτήμονες Κατερίνης παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημά των.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ παροχῆς ἐνυποθήκων δανείων καὶ εἰς τὰς Νέας Χώρας.

Οἱ κτηνοτρόφοι Μαλεστίνης παρακαλοῦν ὅπως ἀπαλλαγοῦν ἐκ τῆς φορολογίας τῆς Ἑταιρείας Κοπαΐδος.

Οἱ Δημοδιδάσκαλοι Νεαπόλεως, Κορομηλᾶ καὶ Τσουρλίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνακοπὴν τῆς ἱδρύσεως Σχολείων.

Ὁ Παμπροσφυγικὸς Σύλλογος Βεροίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν περικοπὴν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἄνω Δημηνίου Κορινθίας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σεισμοπαθῶν.

Ἡ Παμπροσφυγικὴ Ἕνωσις Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ τὸ ταχύτερον ἡ ἐκδίκασις καὶ ὁ συμψηφισμὸς τῶν ἀποζημιώσεών των διὰ τὰ χρέη των πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως ἀντιπροσωπευθοῦν ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Συγγροῦ κρατούμενοι ὑπάδικοι καὶ κατάδικοι παρακαλοῦν ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ ποινή των.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων Γουμενίτσης ζητεῖ τὴν μετάθεσιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Ἐξουσπλώσεως ἀρνουμένου τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς.

Ὁ βουλευτὴς Πλείας κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποβάλλει ἀναφορὰν τῶν Κοινοτήτων Ξηροκάμπου, Λυκοβρέσης, Λάλα, Δαρδίζης, Λούρου καὶ Νεμούτας αἵτινες ὑποβάλλουν τὴν παράκλησιν περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ καταργηθέντος νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Παραπροσφυγικῆς Ἑνώσεως Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπαιτούσης νὰ εἰσπράξῃ ἐντόκως παρὰ τῶν ἐκ Θράκης καταφυγόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα συνεταιρισμῶν τὰ χρέη των συντόμως.

Οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς Λίγγνης κατάδικοι ἐκ τῆς Φθιωτιδοφωκίδος καταγόμενοι παρακαλοῦν ὅπως αἱ φυλακαὶ Ἀμφίσσης μετατραποῦν εἰς ἐγκληματικὰς ἀπὸ ἐπαναρρωτικὰς καὶ μεταφερθοῦν εἰς αὐτάς.

Τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει ἰδίαν γνώμην ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου περὶ ἀσυμβιβάστου τῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας πρὸς τὰ ἔργα ὑπαλλήλων ἢ Συμβούλων τῶν μετὰ τοῦ Κράτους συμβεβλημένων Ἑταιρειῶν κλπ.

Πολῖται Ζακύνθου παρακαλοῦν τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ ἀνάλογον σύνταξιν ὑπὲρ τῆς χήρας τοῦ ἀποθανόντος πολιτικοῦ Κωνσταντίνου Ἀργασάρη Λομβάρδου.

Ὁ κ. **Ἀ. Χρηστομάνος** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) κατατίθεται τὴν κάτωθι ἀπάντησιν εἰς ἐρώτησιν τοῦ βουλευτοῦ κ. **Ι. Νικολίτσα** σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπισκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν Ἀγρινίου—Κεφαλοβρύσου καὶ Ἀγρινίου—Μακρινείας—Ναυπάκτου: «Οἱ προϋπολογισμοὶ συντηρήσεως τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν ἐξετέθησαν ἤδη εἰς δημοπρασίαν, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν τούτων χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἀνακοινοῦμεν ὅτι αἱ πιστώσεις αὗται δὲν ἀφορῶσι τὴν ἐτησίαν συντήρησιν ἀλλὰ μόνον τὸ μέχρι 31 Μαρτίου 1929 τετράμηνον»

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναπροσλήψεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων» καὶ

2) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως Εἰδικοῦ Ταμείου κοινωφελῶν ἔργων Νερέας».

3) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀποζημιώσεως οἰκογενειῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ. Ε. Κ. εἰς περίπτωσιν δυστυχήματος» καὶ

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὰ ἐκτελούμενα ἔργα τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης διατάξεων τοῦ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν κειμένων διατάξεων».

Ὁ κ. **Δ. Δημάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ ἐν τῇ περιφερείᾳ Κατερίνης Νοσοκομείου φυματιώντων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σανατόριον Ἱερᾶς Μονῆς Πέτρας Ὀλύμπου».

Οἱ κ.κ. **Π. Πετρίδης** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης), **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν), **Θ. Σοφούλης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως α') τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1927 Δ. περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων παντὸς εἴδους ἀστικῶν ἀκινήτων, β') τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 281 καὶ γ') τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 325».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13)11)27 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21)11)26 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων περὶ Ἐπιμελητηρίων Νόμων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11)11)27 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως ἐκτελέσεως ὑδραυλικῶν τινων ἔργων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων 1) «περὶ κυρώσεως συμβολαίου μεταξὺ Δημοσίου καὶ δήμου Χίου. 2) περὶ τροποποιήσεως πίνακος τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ τυπογραφείου Χωροφυλακῆς καὶ 3) περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ διορισμοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν».

Οἱ κ.κ. **Γ. Σακκαλῆς, Π. Τσιτσίλιας, Ν. Ἀβραὰμ κλπ.** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀποσπάσεως τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων ἐκ τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ προσκολλήσεως αὐτῆς εἰς τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Κογεβίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διοικήσεως τῶν ἐν τῷ δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων».

Οἱ κ.κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) καὶ **Κ. Ζαβιτσιᾶνος** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων προστωρινοῦ δανείου μέχρι τοῦ ποσοῦ 40 ἑκατομ. δραχμῶν».

Οἱ κ.κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἐν Πειραιεῖ κτιρίου ὑπὸ τὸν τίτλον Ρωσσικὸν Νοσοκομεῖον καὶ χρησιμοποιήσεως αὐτοῦ ὡς νοσοκομείου Π. Ν.».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου

«περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως α') τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1927 Διατάγματος περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει μισθώσεων παντὸς εἴδους ἀστικῶν ἀκινήτων, β') τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 281 καὶ γ') τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 325».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Ν. Ἀσκεπίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν ἐνοικιαστῶν καταστημάτων Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης.

Προτάσει τοῦ κ. ***Πρωθυπουργοῦ*** ἀναβάλλεται ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως τῆς ἀναφορᾶς ταύτης.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** συνιστᾷ ἀναφορὰν γονέων μαθητῶν Δαδίου ὅπως μὴ μετατεθῇ ὁ καθηγητὴς κ. Μουρτζίνης.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** συνιστᾷ ἀναφορὰν παμπροσφυγικῆς ἑνώσεως Σερρῶν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κιλινδίρ λέγει ὅτι ἐνεγράφη μὲν κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν κονδύλιον ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων Κιλινδίρ, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀκόμη ἡ στέγασις δὲν ἐπετεύχθη καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως λάβῃ σύντονα μέτρα ὑπὲρ τῆς ἀμέσου στεγάσεως τῶν προσφυγικῶν αὐτῶν οἰκογενειῶν αἵτινες θὰ δεινοπαθήσουν καὶ πάλιν κατὰ τὸν χειμῶνα αὐτόν.

Ὁ κ. **Δ. Εὐθυμιάδης** λέγει ὅτι τὸ Κιλινδὶρ καὶ τὸ Τοψὶν ἀπηλλοτριώθησαν μαζὶ καὶ εἰς μὲν τὸ Τοψὶν ἀνοικοδομήθησαν αἱ οἰκίαι, ἀλλὰ εἰς τὸ Κιλινδὶρ λόγῳ ἐπεμβάσεων τοῦ Νρυσάφη δὲν ἐπετεύχθη ἡ στέγασις καὶ αἱ προσφυγικαὶ οἰκογένειαι μένουν ἄστεγοι. Σχετικῶς μὲ τὸ κτῆμα Κιλινδίρ συνήφθη ἐπὶ δικτατορίας κάποια σύμβασις ἡ ὁποία ἐπέφερε πρέπει καὶ ὅλαι αἱ διαθέσιμοι γαῖαι νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ παρακαλῶ, ἐπιλέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν γαιῶν.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ν. Ζαρίφης.**

Ὁ κ. **Ἰ. Γρηγοράκης** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Λαγίας Λακωνίας τονίζει ὅτι ἐκεῖ οὐδεμία ὑπάρχει συγκοινωνία καὶ παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς Ναυτικῶν καὶ Συγκοινωνίας νὰ λάβουν ἄμεσον σχετικὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Σ. Σταυρόπουλος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ὀδοντοιατρῶν Καβάλλας παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λάβῃ τὰ σχετικὰ μέτρα προστασίας τῶν διπλωματούχων τοιούτων.

Ὁ κ. **Ἰ. Νικολίτσας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν καπνοπαραγωγῶν Ἀγρινίου, Ζαπαντίου, Παραβόλας κλπ. τονίζει ὅτι ἐκ τοῦ ὀνομαστοῦ καπνοῦ Τσεμπέλη τῶν ἄνω περιφερειῶν ἠγοράζοντο μέχρι πρὸ τετραετίας 6.000.000 κοιλὰ τὸ ἔτος, ἤδη ἔφθασεν ἡ ἀγορὰ νὰ περιορισθῇ εἰς 500.000 κοιλὰ ἐτησίως. Αἰτίαι τῆς κρίσεως ταύτης εἶναι πρῶτον ἡ πολυποίκιλος εἰς βάρος τοῦ καπνοῦ φορολογία, δεύτερον ἡ ἐνιαία ποιότης τῶν σιγαρέττων, ἐξ ἧς κερδίζουν οἱ βιομήχανοι, καὶ τρίτη αἰτία εἶναι τὸ λαθρεμπόριον. Θὰ παρεκάλουν, συνεχίζει, συνεπῶς ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐλάμβανε μέτρα προστασίας διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας, τῆς καταδιώξεως τοῦ λαθρεμπορίου καὶ τοῦ καθορισμοῦ ἰδιαιτέρου σήματος διὰ τὰ καπνὰ τῆς περιφερείας Ἀγρινίου. Ἐπίσης πολὺ θὰ συνέβαλλεν εἰς τὴν μείωσιν τῆς χρήσεως, ἂν διετάσσετο νὰ μεταχειρίζωνται οἱ βιομήχανοι καλὸν σιγαρόχαρτον καὶ ἂν ἀπηγορεύετο ἡ χρῆσις τοῦ κατωτέρας ποιότητος καπνοῦ. Ἐπίσης ἀπαραίτητον θὰ ἦτο νὰ ρυθμισθοῦν τὰ ἐκ τοῦ καπνοῦ κέρδη τῶν καπνεμπόρων εἰς ὄφελος τῶν παραγωγῶν, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν, μένουν 18 δραχ. κατὰ κοιλὸν κέρδος εἰς τὸν βιομήχανον. Κατελήγων συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ υἱοθετήσουν τὰ μέτρα τὰ προτεινόμενα παρὰ τῶν καπνοπαραγωγῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ἐπωφελῆ διὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Γ. Στράτος** συνιστῶν τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν τῶν καπνοπαραγωγῶν, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λάβῃ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τοῦ προϊόντος τῶν περιφερειῶν Ἀγρινίου, Ζαπαντίου Παραβόλας κλπ., ὧν ἡ κατανάλωσις ὀπίσω μεγάλην ἐλάττωσιν εἰς ἣν πολὺ συνέβαλε καὶ ἡ ἐνιαία ποιότης τῶν σιγαρέττων, διότι οἱ βιομήχανοι κάμνουν χρῆσιν ἄλλων καπνῶν καὶ τὰ παρουσιάζουσιν ὡς καπνὰ Ἀγρινίου.

Ὁ κ. **Ἀ. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι τὸ καπνικὸν ζήτημα ἐνῷ ἐμφανίζεται ὑπὸ τρεῖς κεφαλαιώδεις μορφάς, τὴν καπνοπαραγωγικήν, τὴν καπνεμπορικὴν καὶ καπνεργατικὴν περιορίζεται νὰ ἐξετάζεται πάντοτε μόνον ὑπὸ τὰς δύο τελευταίας, ἡ δὲ ἄποψις τῶν καπνοπαραγωγῶν, ἡ καὶ σπουδαιοτέρα, οὐδέποτε ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον Κυβερνητικῆς καὶ Κρατικῆς μερίμνης. Ἴσως ἡ παράλειψις αὕτη νὰ βαρύνῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς παραγωγοὺς λόγῳ τῆς συντηρητικότητος αὐτῶν. Ἀσχέτως τῆς γενικωτέρας ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τοῦ καπνικοῦ, ὅπερ εἶναι συνδεδεμένον μὲ αὐτὴν τὴν εὐστάθειαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἤδη ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπομνήματος τῶν καπνοπαραγωγῶν Ἀγρινίου ἐμφανίζεται μία σοβαρωτάτη ὄψις αὐτοῦ καὶ γενομένων δεκτῶν τῶν προτεινομένων μέτρων, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ ἀντικειμενικὴν ἐξέτασιν καὶ ἡ παραγωγὴ θὰ ἐνισχυθῇ καὶ τὸ καπνεμπόριον θὰ βελτιωθῇ καὶ διὰ τοῦτο θὰ ὤφειλε νὰ τύχουν ἀμέσου μελέτης καὶ ἐξετάσεως τὰ προτεινόμενα παρὰ τῶν καπνοπαραγωγῶν μέτρα.

Ἐ. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε. Ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐρωτήσεως, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλος νὰ ὁμιλήσῃ, θὰ ἤθελον νὰ κάμω μίαν δήλωσιν. Δὲν ἠξεύρω πῶς διεδόθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἐπιβαρύνῃ διὰ μιᾶς νέας φορολογίας τὸν καπνόν. Εἰς ἐκείνους ποὺ μοῦ τὸ εἶπον ἐξέφρασα τὴν ἔκπληξίν μου. Καθ' ἣν στιγμὴν κάμνομεν δηλώσεις ὅτι δὲν θὰ ἐπιβάλωμεν οὐδεμίαν νέαν φορολογίαν, πῶς ἠμποροῦ νὰ γίνῃ πιστευτὸν ὅτι σκεπτόμεθα νὰ ἐπιβαρύνωμεν προϊὸν τὸ ὁποῖον εἶναι τόσον βαρύτατα φορολογημένον. Παρεκλήθην λοιπὸν νὰ κάμω αὐτὴν τὴν δήλωσιν καὶ τὴν κάμνω, οὔτε εἶπον τίποτε εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν ὅτι θὰ ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία, ἀλλ' εἶπον ὅτι τὴν πρώτην στιγμὴν ποὺ ὁ προϋπολογισμὸς θὰ τὸ ἐπιτρέψῃ ἔπρεπε νὰ σκεφθῶμεν σοβαρῶς νὰ ἐλαφρύνωμεν τὴν φορολογίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἐπιβεβλημένη ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, διότι διὰ τῆς βαρείας αὐτῆς φορολογίας καθιστῶμεν δυσχερῆ τὸν συναγωνισμὸν πρὸς τὰ ἄλλα καπνὰ τῶν ἄλλων χωρῶν (χειροκροτήματα). Ἐν πάσῃ περιπτώσει δηλῶ καὶ πάλιν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν θὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν ἀτυχῆ καπνόν, καὶ τὸν ὀνομάζω ἀτυχῆ ὄχι διότι εἶναι προϊὸν ἀτυχές, ἀλλὰ διότι εἶναι βεβαρυμένον τόσον πολὺ ὥστε νὰ καταντᾷ νὰ φθόσωμαι διὰ τὸ μέλλον του, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ βαρεῖα φορολογία καθιστᾷ δυσχερῆ τὸν συναγωνισμόν.

Α. Παπαθανάσης. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀπάντησιν.

Ἐ. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἶναι ἄσχετον, ἐγὼ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐρωτήσεώς σας ἔκαμα τὴν δήλωσιν αὐτήν, δὲν ἀπήντησα εἰς τὴν ἐρώτησίν σας. Ἐὰν ἡ ἐρώτησίς σας χρήζει ἀπαντήσεως θὰ σᾶς ἀπαντήσουν οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί.

Π. Καρασεβδᾶς. Κύριε Πρόεδρε, τὸ δυσκολώτερον εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ. Ἀφοῦ βεβαιοῦτε ὅτι εἰσθε εἰς θέσιν νὰ ἐπιφέρητε ταύτην, τὰ λοιπὰ μέτρα τὰ προστατευτικὰ ποὺ ἐνδεικνύονται εὐκολώτερον θὰ τὰ κατορθώσετε καὶ αὐτά.

Ὁ κ. **Ἀ. Μπακάλμπασης** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν προσφύγων ἐκ Βουλγαρίας σχετικῶς μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ τόκου

των οικονόμων των παρά της Εθνικής Τραπέζης χορηγουμένων ένεκα ενεχύρων των εξ αποζημιώσεων ομολογιών, αναφέρει ότι επί τη Εθνική Τραπέζη διά συμφάσεως προς το Κράτος δύναται η συνθήκης του Νεωτ. ώφειλε να χορηγήσῃ προς τους μετανάστας έναντι ενεχύρων ομολογιών δάνεια μέχρι 75 % επί της ονομαστικής αυτών αξίας και εγκρίγγθησαν τοιαυτα προς τοκον 8 % ήδη από της 1ης Σεπτεμβρίου ηύξησε παραδόξως τον τόκον εις 12 % εν αγνοίᾳ του Κράτους. Επίσης αναφέρει ότι η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων παρά την σύμφασιν του Προσφυγικού δανείου αυτή τα γεγηγήσῃ ετησίας τοκογρεωλυτικάς δόσεις διά την εξόφλησιν των χρεών των εκ Βουλγαρίας προσφύγων, κρατεί εις ολόκληρον τα χρέη αυτών εκ της αποζημιώσεώς των, ή οποία πληρώνεται δι' αυτής και μόλις τελευταίως εδέχθη να αφίνῃ εις αυτούς περίπου 10.000 δραχ. Επειδή το τοιούτον αντιστρατεύεται προς την σύμφασιν του δανείου παρακαλώ τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας να μεσολαβήσῃ παρά τῇ Ε.Α.Π. προς ρύθμισιν του ζητήματος.

Ο κ. ***Ν. Ζαρίφης*** συνιστᾷ ωσαύτως την αυτήν αναφοράν.

Ι. Κανναβός (Υπουργός Γεωργίας). Παρακαλώ να μου σταλῇ ή αναφορά.

Ο κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** υποστηρίζων αναφοράν προσφύγων Συνοικισμού τσιμεντοκτιστών Ξάνθης λέγει ότι καθωρίσθησαν δι' αυτούς μισθώματα μεγάλα και δυσανάλογα προς την οικονομικήν αυτών αντοχήν. Απετάθημεν, συνεχίζει εις την Ε. Α. Π. και εξητάσθη παρά του κ. Πάλλη επιτοπίως ή υπόθεσις και παρακαλούμεν τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας να μας πληροφορήσῃ, πού κατέληξεν ή έρευνα, λαμβάνων υπ' όψει την κακήν οικονομικήν κατάστασιν των προσφύγων αυτών.

Ο κ. ***Α. Λούλης*** συνιστᾷ αναφοράν των χηρών αποστράτων αξιωματικών.

Ο κ. ***Π. Ρεδιάδης*** συνιστών ωσαύτως την αυτήν αναφοράν παρακαλεί να αποσταλῇ αύτη εις τον κ. Υπουργόν των Στρατιωτικών.

Ο κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** ομιλών επί αναφοράς των δημοδιδασκάλων Ιωαννίνων, Εδέσσης, Φλωρίνης, Λευκάδος, Λαμίας κλπ. λέγει ότι αι διαφαρτυρίαι αυτών οφείλονται εις την ληρθείσαν απόφασιν περί αναστολής της προαγωγής των δημοτικών σχολείων. Παρακαλώ, συνεχίζει, την Κυβέρνησιν να θελήσῃ επί τέλους να λύσῃ αυτό το ζήτημα, το οποίον δυσχεραίνει κάθε προσπάθειαν προς ανύψωσιν της δημοτικής εκπαιδεύσεως, ήτις πρέπει να τύχῃ αρέσου ενδιαφέροντος εκ μέρους του κ. Υπουργού.

Ο κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης*** σχετικώς λέγει, μὲ την απόφασιν της Κυβερνήσεως περί μή διορισμού υπαλλήλων....

Πρόεδρος. κ. βουλευτά, ο κ. Υπουργός των Οικονομικών εδήλωσεν ότι παρέσχε πιστώσεις διά τα σχολεία και τους διδασκάλους.

Δ. Εὐθυμιάδης. Πάντως από κάθε περιορισμόν οφείλουν να εξαιρεθούν οι δημοδιδάσκαλοι και ή δημοτική εκπαίδευσις.

Ο κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** λέγει ότι ή κατάστασις των σχολείων της Βορείου Ελλάδος δεν είναι ποσώς ικανοποιητική, δεδομένου ότι εις πολλούς συνοικισμούς δεν υπάρχουν διδακτήρια εις άλλους δε ενώ υπάρχουν διδακτήρια δεν υπάρχουν διδάσκαλοι, και διά τούτο βλέπομεν την σωρείαν των διαμαρτυριών που καταφθάνουν καθ' εκάστην. Υπάρχουν, επιλέγει, συνοικισμοί χιλίων κατοίκων μή έχοντες καθόλου ούτε σχολεία ούτε διδάσκαλον.

Τας αυτάς συστάσεις ποιείται και ο κ. ***Α. Μπακάλμπασης.***

Θ. Παπαστρατῆς. Εγώ, λέγει, παρακαλώ τον Κυβέρνησιν ν' αναθεωρήσῃ την απόφασίν της όσον αφορά τας διατυπώσεις περί διορισμού των δημοδιδασκάλων και να αρθῇ κάθε γραφειοκρατικόν εμπόδιον.

Ο κ. κ. ***Α. Λούλης, Ἰπ. Κουτσίνας*** και ***Γ. Κοκκινάκης*** συνιστούν ωσαύτως την αυτήν αναφοράν.

Ο κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** λέγει ότι ή ανάγκη της πληρώσεως των κενών θέσεων των δημοδιδασκάλων και της ιδρύσεως των ελλειπόντων σχολείων είναι τόσον αισθητή ώστε δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι ο κ. Υπουργός της Παιδείας θα λάβῃ κάθε δυνατόν επιλλήμενον μέτρον ένα λειτουργήσουν και προαχθούν όσον το δυνατόν περισσότερα σχολεία.

Ο κ. ***Κ. Γόντικας*** (Υπουργός της Παιδείας) λέγει ότι όσον αφορά τον διορισμόν των δημοδιδασκάλων αι υπηρεσιακαί πληροφορίαι είναι ότι δεν υπάρχουν ελλείψεις τοιούτων. Οι γενικοί διευκηταί εις ερώτησιν του Υπουργείου της Παιδείας απήντησαν ότι δεν υπάρχει καμμία θέσις δημοδιδασκάλου κενή. Ως προς την ίδρυσιν σχολείων λέγει ότι εις τον προϋπολογισμόν δεν υπάρχει αναγεγραμμένη πίστωσις προς ίδρυσιν αυτών. Εζήτησα, λέγει, πίστωσιν διά την ίδρυσιν σχολείων διά τα οποία υπάρχουν προτάσεις επιθεωρητών και εντός της εβδομάδος θα είναι έτοιμος ο κατάλογος αυτών.

Ο κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** συνιστᾷ αναφοράν του προσφυγικού κόσμου Λήμνου, Λαυρίου, Λεβαδείας κλπ.

Ο κ. ***Ἰ. Γρηγοριάδης*** συνιστών αναφοράν της κοινότητος Λιμπέρδου Λακωνείας περί κατασκευής γεφύρας εις Κρύαν Βρύσιν παρακαλεί τον κ. Υπουργόν της Συγκοινωνίας να διατάξῃ τον νομομηχανικόν να καταρτίσῃ την σχετικήν μελέτην.

Α. Χρηστομάνος (Υπουργός της Συγκοινωνίας). Η διαταγή εδόθη.

Ο κ. ***Α. Ξανθόπουλος*** υποστηρίζων αναφοράν του συνοικισμού Πρόσλα και Πυργουδίων λέγει ότι εις τους συνοικισμούς αυτούς εδόθη ή υπόσχεσις ότι θα τους δοθῶσι γαίαι εκ των εκεί μοναστηριακών μετοχίων. Εις τα μέρη ταύτα έγκατεστάθησαν οικογένειαι εις τας οποίας εδόθησαν ολίγιστα στρέμματα και ταύτα όχι καπνοχώραφα, οι δε άνθρωποι ούτοι υποφέρουν εξ ασιτίας. Εις την απελπισίαν των τηλεγραφούν ότι ενώ ο έποικισμός τοις υποσχέθη γαίας δεν τους δίδει τίποτε και είναι ανάγκη ή να τους δοθῶσιν αί γαίαι ή να φύγουν από τους συνοικισμούς και να εγκατασταθοῦν εις τας πόλεις προς εύρεσιν εργασίας. Πέρυσι εγένετο επιτροπή από τον Νομάρχην, Ειρηνοδίκην, διευθυντήν έποικισμού και τους ενδιαφερομένους και αποφασίσθη να δοθῶσιν αί γαίαι αύται και εις τους πρόσφυγας και εις τους εντοπίους, αλλά το υπογραφέν υπό της επιτροπής πρωτόκολλον μένει ανεκτέλεστον, παρακαλεί συνεπώς να ληφθῇ υπ' όψιν ή κατάστασις, εις ην ευρίσκονται οι άνθρωποι εκείνοι και να ληφθῇ ή σχετική μέριμνα.

Ο κ. ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** ομιλών επί αναφοράς προσφύγων Σιδηροκάστρου λέγει ότι οι πολεμοπαθείς ότε επληροφορήθησαν εκ των εφημερίδων ότι εν ποσόν εκ της συμφάσεως του Στρυμώνος θα δοθῇ διά την στέγασιν αυτών, έσπευσαν να ευχαριστήσουν τους πληρεξουσίους των διά το αγαθόν τούτο. Δυστυχώς το αίτημα τούτο των πληρεξουσίων των απερρίφθη και ήδη οι πολεμοπαθείς, παρακαλούν την Κυβέρνησιν να λάβῃ μέριμναν περί του ζητήματος αυτού.

Ο κ. ***Ε. Τριποδάκης*** υποστηρίζων αναφοράν παλαιών αγωνιστών Νανίων λέγει ότι μεταξύ αυτών είναι και ο Ιωάννης Καλογερᾶς. Δεν δύναμαι, λέγει, να περιγράψω τον πατριωτισμόν, τας θυσίας και την ικανότητα αυτού. Είναι ή ζώσα ιστορία των τελευταίων χρόνων της Κρήτης. Ευτυχώς δεν θα διαφεύγῃ την μνήμην των πληρεξουσίων της Κρήτης ή πολιορκία της Βάμου κατά την οποίαν τόσα διέπραξεν ο περί ού πρόκειται παλαιός πολεμιστής. Ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως γνωρίζει τον ήρωα αυτόν. Οι αγωνισταί λοιπόν ούτοι παραπονούνται νύν διότι έχουσι την γνώμην ότι ή Πατρίς παρείδε τας υπηρεσίας

των. Επί της Κρητικής πολιτείας ότε ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως ήτο Υπουργός των Εσωτερικών έτσι κατεστήσθη επιτροπή κατατάξασα τους απλοχεριούς εις τρεις τάξεις κατηγορίας, εις τους οποίους έδωσε μερικά βοηθήματα από δραχμών μηνιαίως. Τα βοηθήματα όμως ταύτα ήταν 6—10 προσωπικά και όταν απέθνησκεν ο παλαιός πολεμιστής δεν ήδύνατο ή σύζυγός του να λαμβάνῃ το μικρόν βοήθημα.

Άλλ' ώς γνωστόν τον πόλεμον τότε δεν τον διεξήγαγον μόνον οι άνδρες αλλά και αί σύζυγοι αυτών. Παρακαλώ συνεπώς τους κ. κ. Υπουργούς των Οικονομικών και Προνοίας να προκαλέσουν νομοθέτημα ώστε το ελάχιστον αυτό ποσόν να χορηγῆται μετά τον θάνατον του αγωνιστού και εις την σύζυγόν του. Αναφέρω δε παράδειγμα την σύζυγον του παλαιού πολεμιστού Στεφάνου Ταβουλάκη ήτις πένεται.

Ο κ. ***Γ. Κοκινάκης.*** Επί της αναφοράς των αγωνιστών Χανίων λέγει ότι δεν παραπονούνται μόνον οί συνταξιούχοι αγωνισταί Χανίων, αλλ' άπαντες οί συνταξιούχοι της Κρήτης. Και τα παράπονά των είναι τόσον δίκαια, ώστε είμαι πεπεισμένος ότι ή Κυβέρνησις θα μεριμνήσῃ όπως ταχέως αυξήσῃ τας γλισχροτάτας συντάξεις αυτών, μεταχειρίζομαι δε την λέξιν ταύτην διότι μ' δικαιώσῃ ή Βουλή ορίζομαι δε την λέξιν ταύτην διότι μ' δικαιώσῃ ή Βουλή καταγορίας οί της πρώτης λαμβάνουσι δραχ. 120, οί της δευτέρας δραχ. 100 και οί της τρίτης δραχ. 80 κατά μήνα. Αυτά δε τα ψυχία, δι' ών αμείβει ή πατρίς τους υπέρ αυτής άγωνισθέντας, δεν τοις παρέχονται τακτικώς' άρκεί να δώσω τήν πληροφορίαν ότι καθυστεροῦνται αί συντάξεις ολοκλήρου έτους. Επικαλούμαι την μέριμναν του αξιοτίμου κ. Προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου, όστις, ώς Κρής, γνωρίζει κάλλιον παντός άλλου την κατάστασιν, εις ην εύρίσκονται τα λείψανα των κρητικών επαναστάσεων.

Ο κ. ***Π. Πολυχρονίδης*** συνιστών την αυτήν αναφοράν λέγει ότι το ποσόν το χορηγούμενον εις τους παλαιούς αγωνιστάς είναι γλισχρότατον και δεν δύναται απολύτως να επαρκέσῃ ούτε εις τας στοιχειωδεστάτας των αναγκών των. Παρακαλώ όθεν την Κυβέρνησιν όπως λάβῃ πρόνοιαν όστε ή σύνταξις των παλαιών πολεμιστών εξισωθῇ μὲ την σύνταξιν των όπλιτων θυμάτων πολέμου.

Εξαντληθείσης της Ημερησίας διατάξεως των αναφορών ή Βουλή εισέρχεται εις την

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ο κ. ***Θ. Χαβίνης*** ομιλών επί της Ημερησίας διατάξεως λέγει ότι εν αυτῇ αναγράφονται 10 νομοσχέδια εξ ών τα πλείστα είναι Ν. Δ. προς κύρωσιν, ενώ υπάρχουν πλείστα διατάγματα εκδοθέντα επί τῇ βάσει του άρθρου 77 του Συντάγματος, άτινα δεν υπεβλήθησαν ακόμη εις την Βουλήν προς κύρωσιν. Εις την προηγουμένην Βουλήν έγένετο πολύς λόγος περί των διαταγμάτων τούτων και εκρίθη ότι το υπό του Συντάγματος απαιτούμενον τετράμηνον αποτελεῖται από 120 πλήρεις συνεδριάσεις. Άμα τῇ διαλύσει της παρελθούσης Βουλῆς είχον συμπληρωθῇ 100 πλήρεις συνεδριάσεις και δεν υπελείποντο είμὴ 20 μόνον. Ήδη ή παρούσα Βουλή συνεπλήρωσε 16 πλήρεις συνεδριάσεις και συνεπῶς δεν υπολείπονται είμὴ 4 ακόμη, μετά την πάροδον των οποίων όλα αυτά τα διατάγματα θα είναι άκυρα και δύναται να φανταθῇ και ή Βουλή και ή Κυβέρνησις τι θα επακολουθήσῃ μετά την ακύρωσιν των διαταγμάτων αυτών επί τῇ βάσει των οποίων συνήρθησαν πλείσται όσαι δικαιοπραξίαι.

Ο κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργός) παρακαλεί την Επιτροπήν, εις ην παρεπέμφθησαν τα νομοσχέδια περί Γερουσίας και περί Αστυνομίας, όπως υποβάλωσιν ταχέως τας εκθέσεις των. Επίσης παρακαλεί την Επιτροπήν εις ην παρεπέμφθη το νομοσχέδιον περί λεμβούχων όπως υποβάλῃ ταχέως την έκθεσίν της.

Ο κ. ***Γ. Σακκαλῆς*** ώς εισηγητής της επιτροπής εις ην παρεπέμφθη το νομοσχέδιον περί λεμβούχων δηλοί ότι ή Επιτροπή θα υποβάλῃ έντος 2 ημερῶν την έκθεσίν της.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Υπουργός των Εσωτερικών). Κύριοι βουλευταί, έχω την τιμήν να υποβάλω υπό την κρίσιν υμών σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως 1) του από 1 Ιουλίου 1927 διατάγματος περί ρυθμίσεως εν γένει μισθώσεων παντός είδους ακινήτων, 2) του άρθρου 31 του νόμου 281 και του άρθρου 1 του νόμου 325». Είναι γνωστοί, κ. βουλευταί, αί προσπάθειαι αί Κυβερνητικαί αί οποίαι αποβλέπουν εις βελτίωσιν της τιμής και της ποιότητος του άρτου. Εκ των πληροφοριών τας οποίας έδωσα πρό ολίγων ημερῶν, ότε έσχον την τιμήν να καταθέσω ενώπιον υμών σχετικόν νομοσχέδιον, επληροφορήθη ή Βουλή, τούτο μὲν πόσα κέρδη απολαμβάνουν ορισμένοι τάξεις συμπεπτωκότοι εἰς την κατασκευήν εκ της εργασίας ταύτης, τούτο δὲ επληροφορήθη περί των μέτρων τα οποία έχει υπ' όψει και σκέπτεται να εφαρμόσῃ ή Κυβέρνησις όπως αντιμετωπίσῃ και βελτιώσῃ κατάστασιν από πάσης απόψεως αρρήκτου. Ατυχῶς, κ. Βουλευταί, εν Ελλάδι ή αρτοποιία διενεργεῖται υπό τας χειροτέρας και βρωμερωτέρας των συνθηκών, υπό συνθήκας τοιαύτας, τας οποίας ουδεμία Κυβέρνησις σεβομένη τον εαυτόν της είναι δυνατόν να ανεχθῇ. Η κατάστασις αύτη έχειροτέρευσε κατά τα τελευταία έτη κυρίως διά της παροχῆς αρθόνων άδειῶν προς ίδρυσιν νέων αρτοποιείων, ενῶ ούτε αί τεχνικαί συνθῆκαι ούτε οί οικονομικοί όροι το επιτρέπουν. Ούτω πῶς, κύριοι, αντί αρτοποιείων έσχηματίσθησαν τρώγλαι τοῦ χειρίστου είδους, στάβλοι εντός των οποίων επεξεργάζεται υπό τας μάλλον ελεεινάς υγιεινάς συνθήκας και τας χειρίστας οικονομικάς το ψωμί του λαού. Θα σάς αναγνώσω ένα μικρότατον μέρος μιάς μακροσκελοῦς εκθέσεως Επιτροπῆς υγειονομικῆς, ή οποία επεσκέφθη ταύτα και λέγει τα εξῆς. (Αναγινώσκει) «Είναι αληθῶς απογοητευτικόν το πράγμα αλλά και συγχρόνως εξευτελιστικόν διά μίαν Πρωτεύουσαν πεπολιτισμένου Κράτους κλπ.». Ηθέλησα δι' αυτῶν ολίγων να καταστήτω προς Υμᾶς γνωστὴν μίαν κατάστασιν απέναντι της οποίας είναι αδύνατον να αδιαφορήσῃ ή Κυβέρνησις. Είναι υποχρεωμένη ακριβῶς εξ αυτῶν των πραγμάτων να επιληφθῇ του ζητήματος, διότι πρόκειται περί καταστάσεως, την οποίαν πολύ ακριβά πληρώνει ο Ελληνικός Λαός, καθόσον ακριβά πληρώνει και την ακαθαρσίαν άνευ της οποίας το ψωμί του θα τό έτρωγεν και ευθηνότερον και καθαρώτερον. Έν εκ των μέτρων τα οποία ενόμισεν ή Κυβέρνησις ότι είναι επιβεβλημένον να λάβῃ είναι να ανατεθωρήσῃ την παλαιάν διατίμησιν. Η παλαιά διατίμησις έχρησε δι' όλην όχι το συμφέρον του συνόλου των πολιτῶν αλλά μόνον να διατηρήσῃ αυτά τα ελεεινά καταστήματα, αυτάς τας ελεεινάς τρώγλας περί των οποίων ηκούσατε, ώρισε την διατίμησιν επί τῇ βάσει κατεργασίας και παραγωγῆς τριῶν σάκκων αλεύρου. Διά της νέας διατιμήσεως ωρίσθη ότι ή παραγωγή έπρεπε να υπολογίζεται επί τῇ βάσει 3 1/2 σάκκων.

Γ. Σακκαλῆς. Τουλάχιστον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Υπουργός των Εσωτερικών). Τουλάχιστον βέβαια. Εσκέφθη τότε ή Κυβέρνησις ότι έαν κακῶς καὶ ψυχρῶς εδόθησαν τόσαι πολλαί εκ κυβερνητικῆς αδυναμίας άδεται ουδείς λόγος θα εδικαιολόγει όπως ή Κυβέρνησις διατηρήσῃ μίαν διατίμησιν δι' ήμᾶς, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας διά να έξασφαλίζουν κέρδη 100, 200, 300 άνω ποι και τοῦτο διά να πληρώνῃ ακριβώτερα το ψωμί του ο εξ 6.000.000 πληθυσμός του Κράτους.

Λ. Νάκος. Αυτό είναι κακούργημα. Θα τους αποζημιώσητε τους κακούργους;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Υπουργός των Εσωτερικών). Προέδη επομένως ή Κυβέρνησις, Κύριοι, εις την νέαν διατίμησιν και επέπρωτο ατυχῶς να συναντήσῃ τας σκληροτέρας και τας μάλλον επισχύντους αντιδράσεις. Παρ' όλα ταῦτα ή Κυβέρνησις δεν ηθέλησε να εξωθήσῃ το πράγμα εις τα άκρα,

ὄχι διότι ἠθέλησε ἀδικαίως, διότι κινδύνεται καὶ ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλῃ τὰς θελήσεις της· ἀλλὰ ἐν τῇ κοινωνικῇ αὐτῆς πολιτικῇ ἡ Κυβέρνησις ἐσκέφθη ὀρθῶς κατ' ἐμέ, νὰ μὴν ἀδικήσῃ κανένα, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀδικήματος, ἐφ' ὅσον ἐπὶ οὐδενὸς νόμου θὰ ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ἡ ἀξίωσις περὶ ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ περὶ ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁπωσδήποτε ἠθέλατε ν' ἀπορρίψῃ.

Γιὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο καλῶ ἐγὼ ὡς ἁρμόδιος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὅλους τοὺς ἀστυφυλακοὺς, τοὺς ἐξεγερθέντας διὰ τὴν νέαν διατίμησιν καὶ ἐξηγῶ εἰς αὐτοὺς ὅτι μολονότι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ σᾶς ἀποζημιώσῃ, δύτι οὐδεὶς νόμος ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρῇ ἐπ' ἄπειρον μίαν διατίμησιν, διότι κάποτε σᾶς ἔδωκε μίαν ἄδειαν διὰ τὴν ὁποίαν, ἂν ἐγίνετο εὐθὺς ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσιν ἀσφαλῶς καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐζήτησαν, μολονότι, λέγω, δὲν ἔχει καμμίαν ὑποχρέωσιν μ' ὅλα ταῦτα ἐσκέφθη νὰ σᾶς ἀποζημιώσῃ. Καὶ δὲν ἐσκέφθη τοῦτο ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, ἠθέλατε νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνεσίν σας ἐὰν μὴ ἀμφισβητηθῇ οὔτε ἡ εἰλικρίνεια αὐτῆς οὔτε ἡ πιθανότης τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐσκέφθη δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν διαθέτουσα 5 λεπτὰ ἐπὶ τοῦ λιμενικοῦ φόρου νὰ ἐξασφαλίσῃ οἰκονομικὰ κεφάλαια τοιαῦτα, ὥστε ἡ ἀποζημίωσις αὐτῶν θὰ ἦτο εὐχαρεστάτη. Διότι σᾶς δίδω τὴν πληροφορίαν ὅτι τὰ 5 λεπτὰ ἀποτελοῦν πρόσοδον ἐξ 23 καὶ πλέον ἑκατομμυρίων δραχμῶν κατ' ἔτος. Εἶπον ἐπὶ πλέον εἰς αὐτοὺς ὅτι οἱ ἀρτοποιοὶ δύνανται νὰ ἐξετάσουν τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἂν θέλουν νὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμενοι ὑπὸ τοὺς ὅρους, τοὺς ἀνθρωπίνους, τοῦ νόμου καὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἐργασθοῦν. Ἐὰν ὅμως δὲν θέλουν νὰ ἐργασθοῦν δύνανται νὰ ἐκτιμήσουν τὸ πρᾶγμα ἂν καὶ θέλουν νὰ διατηρήσουν τὸ κατάστημά των διὰ νὰ κερδίζουν ἐκ τῶν ψιττικῶν καὶ τῶν πρατηρίων τοῦ ἄρτου, ὅτι θὰ τύχωσι μιᾶς ἀποζημιώσεως πάντως μικροτέρας ἐκείνης, τῆς ὁποίας ἠθέλου τύχει ὅτου τυχὸν εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ ἐγκαταλείψουν ὁριστικῶς τὸ ἔργον των. Τοιαύτη εἶναι ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἰς τοὺς ἀρτοποιοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς. Ἐφ' ὅτον δὲ ἐκ τῆς συζητήσεως εἶδον ὅτι αὐτοὶ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ἠδικημένους, διότι ἀνθρωποι μὴ ἔχοντες οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὴν ἀρτοποιΐαν, ἔχουσι μόλα ταῦτα πρατήρια ἄρτου εἴτε εἰς διάφορα καροτσάκια εἴτε εἰς τὰς πόρτες τῶν καταστημάτων των καὶ μὲ ἐπληροφόρησαν ὅτι ἐξ αὐτῶν ζημιώνονται πολλὰ διότι κερδίζουν 40 λεπτὰ τὴν ὀκᾶν.

Ὑπεσχέθην καὶ ἔτι πλέον εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ δώσω εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ διατηρήσουν τὰ καταστήματά των ἀνοικτὰ καὶ τὸ μονοπώλιον, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφρασις, τῆς πωλήσεως τοῦ ἄρτου. Μακρὰ καὶ ἐπίμονοι συζητήσεις ἐγένοντο ἐπὶ τῆς προτάσεώς αὐτῆς, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦτο οἱ ἀρτοποιοὶ νὰ παρατηρῶσι πάσης ἀξιώσεως, νὰ ἀναγνωρίσουν τὸ βάσιμον τοῦ Κυβερνητικοῦ μέτρου, ὅτι ἡ διατίμησις δέον νὰ γίνεται ὄχι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 3 σάκκων ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 3 1)2 καὶ παρητήθησαν πάσης ἄλλης ἀξιώσεως καὶ αὐτῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐξετασθῶσι τὰ κονδύλια τῆς νέας διατιμήσεως, διότι ἰσχυρίζονται ὅτι θὰ ἠδικοῦντο. Ἡ Κυβέρνησις μὴ θέλουσα νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἀδικήσῃ ἢ νὰ ζημιώσῃ ὡς εἶπον κανένα καὶ θέλουσα νὰ μὴν ἀφήσῃ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἐπὶ τῆς εἰλικρινείας τοῦ ἔργου της ἐδέχθη τὴν πρότασιν αὐτὴν καὶ ἄρχας τοὺς ἀρτοποιοὺς νὰ ὁρίσωσιν αὐτοὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν αἰτημάτων των. Ἠρώτησε δηλαδὴ τούτους. Θέλεις τὸν Α; τὸν Θέλω Θέλεις τὸν Β; τὸν Θέλω. Θέλεις τὸν Γ; δὲν τὸν Θέλομεν. Ἔξω λοιπὸν ὁ Γ. Θέλουμε καὶ τὸν Δ καὶ τὸν Ε νὰ προσθέσουμε. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη εἰργάσθη εὐτυχεστάτως, διέθεσε 4 ὁλοκλήρους ἡμέρας ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτός. Ἤκουσε τὰ παράπονά των. Ἔτρεξεν εἰς τὰ συμβολαιογραφεῖα διὰ νὰ εὑρίσκῃ συμβόλαια νὰ στηρίξῃ τὰς ἀποφάσεις της καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, κύριοι, ἦτο ὅτι ἡ διατίμησις, τὸ φιλοδίκαιον τῆς ὁποίας ἀμφισβήτουν οἱ ἀρτοποιοί, ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἠδίκει ἀλλὰ τοὺς ὠφέλει ὑπερμέτρως. Προσκαλῶ, κύριοι, ἐκ νέου τοὺς ἀρτοποιοὺς, τοὺς ὑποβάλλω τὴν διατίμησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι ἐξήλεγξαν καὶ μετὰ μακρὰν συζήτησιν προσέθεσα εἰς αὐτοὺς ὅτι μολονότι οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ σᾶς ἀποζημιώσῃ, μολονότι σεῖς παρητήθητε τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως, παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως σᾶς προσφέρομεν ἐκ νέου τὴν ἀποζημίωσιν. Μακρὰ συζήτησις ἐγένετο ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως ἦτο ὅτι οἱ ἀρτοποιοὶ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλαν, ἀπεδέχθησαν πλήρως τὰς Κυβερνητικὰς ἀντιλήψεις. Ὑπέβαλον καὶ μίαν νέαν ἀξίωσιν. Εἶπον δηλαδὴ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν: «Μάλιστα, κύριε· ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ κλείσωμεν τὰ καταστήματά μας ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην. ἐὰν δὲν ἐκτιμήσωμεν ποία εἶναι ἡ θέσις, ἡ νέα, ἡ δημιουργουμένη ἐκ τῶν Κυβερνητικῶν μέτρων».

Κατελήξαμεν εἰς τὸ συμφέρσμα ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις εἰς αὐτοὺς διὰ τὰς οἰκονομικὰς βλάβας, τὰς ὁποίας τυχὸν ἤθελον ὑποστῇ διὰ τὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν ἕως ὅτου καταλήξουν εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ τοῦ ἂν θὰ ἔπρεπεν ἢ ὄχι, περὶ τοῦ ἂν συμφέρῃ ἢ ὄχι νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἐργάζωνται. Καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποδεχθῇ ἡ Κυβέρνησις καὶ τοὺς ὑπεσχέθη ὅτι ἐκ τοῦ ἰδίου ταμείου, τὸ ὁποῖον ἤθελε σχηματισθῇ ἐκ τῶν πόρων, τοὺς ὁποίους σᾶς ἀνέφερον, ὑπεσχέθη, λέγω, πρὸς αὐτοὺς ὅτι θὰ τοὺς ἀποκαθίστατο ἡ ζημία, τὴν ὁποίαν ἤθελον συναντήσει εἰς τὸ διάστημα τῶν 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νέας διατιμήσεως διότι ἐκρίθη ὅτι τὸ διάστημα αὐτὸ ἦτο ὑπεραρκετὸν διὰ νὰ λάβουν μίαν ἀπόφασιν, καὶ παρείχετο εἰς αὐτοὺς συγχρόνως τὸ μέσον ὅπως κατὰ τὰς 15 ταύτας ἡμέρας ὑποβάλωσιν ἐν τέλει τὰς ἀντιλήψεις των, ὅπως ἀκούσῃ ταύτας ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία θὰ ἦτο πάντοτε πρόθυμος νὰ τὰς ἐξετάσῃ μετὰ πάσης εὐνοίας ὅπως καὶ προηγουμένως. Καὶ ἐνῷ τὸ πρᾶγμα ἐθεωρεῖτο τελειωμένον καὶ ἐνῷ ἐζήτησαν μόνον ὡς τελευταίαν χάριν νὰ ἀρχίσῃ ἡ διατίμησις ὄχι ἀπὸ τὴν Τρίτην ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Τετάρτην καὶ ἐγένετο, Κύριοι, καὶ αὐτό, ἔρχονται τὴν ἐπομένην καὶ ζητοῦν τί νομίζετε, Κύριοι; Νέαν ἀνθεώρησιν τῆς διατιμήσεως. Ἐ! Κύριοι, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰδικώτερον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ παρακολουθήσῃ τὴν τοιαύτην συζήτησιν. Εἶπον εἰς αὐτοὺς καθαρὰ ὅτι εἴμεθα πολὺ ἀνεκτικοί, ὅπως λέγει ὁ κ. συνάδελφος, τίποτε μᾶλλον διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν αἰσθάνεται καμμίαν ἀδυναμίαν διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὰ μέτρα καὶ τὰς ἀποφάσεις της. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀρνήσεως ἦτο ἡ ἐντὸς τῆς ἑσπέρας ἀπότομος κήρυξις τῆς ἀπεργίας χωρὶς κἂν νὰ τὴν εἰδοποιήσουν 24 ὥρας προηγουμένως ὡς στοιχειωδῶς ὤφειλον ἐκ τῆς κειμένης Νομοθεσίας ἀλλὰ κυρίως ἐκ τοῦ εἴδους τῆς βιομηχανίας, τὴν ὁποίαν ἐκράτουν εἰς χεῖράς των. Καὶ οὐδενὸς ἐφείσθησαν, Κύριοι, διότι καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν ἐπλήρωσαν ἐξ ἰδίων των διὰ νὰ μὴ ἐργασθοῦν καὶ παρακολουθήσουν καὶ οἱ ἐργάται αὐτούς,

Β. Δεληγιάννης. Ὑπῆρξαν καὶ ἐξαιρέσεις.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὑπῆρξαν καὶ ἐξαιρέσεις καὶ τὸ λέγω πρὸς τιμὴν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, διότι τὰ πρώτης τάξεως ἐργοστάσια εἶναι παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ μᾶς ἐβοήθησαν δυνατά. Εἰς τὴν στιγμὴν αὐτὴν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου κατέβαλον ὅλας τὰς προσπαθείας διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιν καὶ εἰς μὲν τὸν Πειραιᾶ ἡ κατάστασις ἐξετυλίχθη ὁμαλῶς τοῦτ' αὐτὸ συνέβη εἰς τὰ πράστεια τῶν Ἀθηνῶν, ἀνωμαλίαι συνέβησαν ἀναπορεύκτως ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι μέχρι τῆς αὔριον οὐδεμία ἀνωμαλία θὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ κατάστασις θὰ εἶναι πλήρως διευθετημένη. Ἀλλὰ, νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ σταματήσω τὸν λόγον ἐὰν δὲν ἤθελον ἐκφράσει τὴν βαθυτάτην μου λύπην διότι οἱ ἐπαγγελματίαι πίπτουν δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι θύματα ὀλίγων ἐκμεταλλευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπίτηδες εἰσεπήδησαν εἰς τὰς διοικήσεις τῶν Σωματείων καὶ τὰς ὁποίας κανονίζουν συμφώνως πρὸς τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα.

Γ. Σακκαλῆς. Αὐτὸ εἶναι ἀληθέστατον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Αὐτό, Κύριοι εἶναι τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλουν νὰ ἐξετάσουν, πράκειται περὶ ἐκμεταλλευτῶν τοῦ χειρίστου εἴδους, οἱ ὁποῖοι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἰσεπήδησαν εἰς τὰς διοικήσεις τῶν Σωματείων αὐτῶν διὰ νὰ κανονίζουν ταῦτα σύμφωνα πρὸς τὰ ἴδια αὐτῶν ἀποκλειστικὰ ὀφέλη. Δὲν διστάζω, κύριοι, νὰ σᾶς κάμω γνωστὸν ὅτι ἀκριβῶς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἴδιον συμβαίνει Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου αὐτῶν εἰσπράττει.....

Εἷς βουλευτής. Ὀνόματι;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Βασιλείου. Εἰσπράττει 5 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν κάθε χορηγουμένου παρὰ τῆς συντεχνίας εἰς τοὺς ἀρτοποιούς. Καὶ αὐτὸ εἶναι, Κύριοι, 10.000 δραχμῶν κατὰ μῆνα. Εἰσπράττει 10 λεπτὰ δι' ἕκαστον καλοῦπι μαγιᾶς, ὑπολογιζομένων εἰς 200 δραχμὰς ἡμερησίως ἔχομεν κατὰ μῆνα 6.000 δραχμὰς καὶ εἶναι αὐτὰ τὰ νόμιμα κέρδη, διότι ἡ διαχείρισις τοῦ ἔδωσε τὰ ποσὰ ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι σήμερον ὥστε νὰ εἶναι κύριος μεγάλης περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ νὰ μεγαλώσῃ περισσότερον.

Ἀλλὰ αἱ ἀπολαυαὶ δὲν σταματοῦν ἕως ἐδῶ· ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἡ συντεχνία λαμβάνει μίαν δραχμὴν δι' ἕκαστον καλοῦπι μαγιᾶς διὰ τὴν ὕδρυσιν παρὰ τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον Μεγάρου ἔχουν συλλεγῆ ἕως τώρα 3.000.000 τῆς συντεχνίας, τὰ ὁποῖα διαχειρίζεται ὁ Πρόεδρος ἄνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης πρὸς λογοδοσίαν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, κύριοι, θὰ μὲ δικαιολογήσετε μὲ τὸ παραπάνω διὰ, τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐξέφρασα, ὅτι δηλαδὴ εἰσπηδοῦν τοιαῦτα πρόσωπα, διότι ἡ προσπάθεια, ἡ ὁποία σήμερον ἐπιδιώκεται πρὸς ματαίωσιν πάσης ἐνεργείας, πρὸς διατήρησιν τῆς καταστάσεως τῆς σημερινῆς, ἡ προσπάθεια ἀποδίπει τοῦτο, ὅπως ἐνῇ περιπτώσει καταλήξουν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν μὴ λάδουν αὐτὴν οἱ μικροὶ ἀρτοποιοί, ἀλλὰ νὰ τὰ λάδῃ ἡ συντεχνία διὰ νὰ διανείμῃ αὐτὴ τὰ κέρδη καθ' ὃν τρόπον νομίζει.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, Κύριοι, ἡ Κυβέρνησις ὑπέδαλε τὸ νομοσχέδιον αὐτό, διότι νομίζει ὅτι ἡ ἐπιείκεια δὲν εἶναι δυνατὸν παντοῦ νὰ βασιλεύῃ. Διότι ἄκρα ἐπιείκεια εἶναι ἄκρα ἀδικία ἀπέναντι μιᾶς τυραννουμένης Κοινωνίας. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις. 1) Νὰ δύναται διὰ διατάγματος νὰ ἄρῃ τὴν προσπασίαν τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν ἀπεργῶν αὐτῶν, 2) νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιστρατεύσῃ τοὺς κυρίους αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς τάξῃ εἰς τὰ ἔργα των. Δὲν ὑπάρχει καμμία δικαιολογία οἱ ὑπάλληλοι τῶν Σιδηροδρόμων μόνον νὰ ἔχωσι τὸν πέλεκον αὐτόν. Διότι ἀκριδῶς ὅλαι αἱ Κυδερνήσεις ἔκριναν ὅτι ἡ συγκοινωνία δὲν ἀνήκει εἰς αὐτούς, ἀλλ' εἰς τὸ σύνολον, εἰς τὸ Κράτος, δὲν ὑπάρχει λέγω καμμία δικαιολογία νὰ μὴν ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἔργατῶν τοῦ ἄρτου τὸ μέτρον. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ τρίτον ζήτημα· ἡ Κυδέρνησις ἐπιφυλάσσει τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ αὐτοὺς πρὸς ἐργασίαν. καί, ἐν ἡ περιπτώσει ἤθελον ἀρνηθῇ, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προδῇ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς συντεχνίας καὶ οὕτω θὰ περιέλθουν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὰ ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ Λαοῦ ἁρπρέθησαν (χειροκροτήματα).

Θ. Κολιαλέξης. Αὐτὸ τὸ ἐπιζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καταλήγων ἤθελον νὰ τονίσω ὅτι εἶναι προφανὲς ὅτι τὰ τοιαῦτα μέτρα τῆς κοινωνικῆς προνοίας ἡ Κυδέρνησις δὲν δύναται νὰ σταματήσῃ διότι μία δράξ ἀτόμων οἱουδήποτε ἀναστήματος καὶ ἀριθμοῦ ἤθελεν ἐπιδούλως ὑπονομεύσει τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἡ Κυδέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν στοιχειώδη νὰ ἱκανοποιήσῃ μίαν ἀξίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, νὰ φάγῃ τὸ ψωμί του

ὅσον τὸ δυνατὸν εὐθηνότερον καὶ νὰ δώσῃ καὶ εἰς ἄλλας τάξεις, εἰς ἃς εἶναι ἀνατεθειμέναι λειτουργίαι κοινῆς χρήσεως, ἀνάγκης καὶ ὠφελείας τὴν ὀφειλομένην κατεύθυνσιν (χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ἐπεχείρησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ κατατήσῃ τὸν ἄρτον εὐθηνότερον διὰ τὸν λαὸν καὶ πλὴν τοῦ ὑποδιασμοῦ τῆς τιμῆς τῶν 50 λεπτῶν, τὴν ὁποίαν ἐπέτυχε διὰ τοῦ ὑποδιασμοῦ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου, τὸν ὁποῖον ηὔξησεν εἰς ἄλλα εἴδη, ἐπεδίωξε νὰ ὑποτιμήσῃ κατ' ἴσον περίπου ποσὸν τὴν τιμήν, τοῦ ἄρτου ἐκ τοῦ ὑποδιασμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν διαφόρων παρασκευαστῶν τοῦ ἄρτου. Εἰς τὸν ἀξιότιμον συνάδελφόν μου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, πρὸς τὸν ὁποῖον θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ ἀπευθύνω τὰ συγχαρητήρια τῆς ὅλης Κυβερνήτεως διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ἐν προκειμένῳ καὶ διὰ τὴν ἀνεκτικότητα τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε καὶ διὰ τὴν ὑπομονὴν ὅπως συζητῇ ἐπὶ τοσοῦτον μακρὸν χρόνον τὰς ἀξιώσεις μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐκφράζω, λέγω, πρὸς αὐτὸν τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῆς ὅλης Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ προσθέτω καὶ ἐγὼ ὀλίγας λέξεις. Διὰ τοῦ ὑποδιασμοῦ τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου μόνον κατὰ 40 λεπτὰ ὁ κύπμος οἰκονομεῖ κατ' ἔτος 200 ἢ 180 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Κάθε 5 λεπτὰ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου εἶναι οἰκονομία 22 ἑκατομμυρίων περίπου, διὰ τὰ 40 λεπτὰ εἶναι οἰκονομία πλησιάζουσα σχεδὸν πρὸς τὰ 200 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καὶ πράκειται, κ. Πρόεδρε, περὶ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἀθηνῶν μόνον. Ὑπολογίσατε τί γίνεται δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως. Πράκειται μόνον διὰ τὸ Ταμεῖον Ἀθηνῶν, ὁπότε ὁ κύπμος θὰ οἰκονομήσῃ 200 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀπὸ τὸ ψωμί του. Ἀλλὰ πράκειται νὰ κλείσουν μερικὰ ἀρτοποιεῖα, τὰ ὁποῖα παρασκευάζουν ἄρτον μὲ ὀλιγώτερον ἀπὸ 5 1)2 σάκκους τὴν ἡμέραν. Πόσοι εἶναι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ φουρνάρηδες, 20, 40, 50 ἢ καὶ 80. Ἐσκέφθημεν λοιπὸν νὰ κατατήσωμεν ἕνα ἰδιαίτερον ταμεῖον διὰ τῆς παρακρατήσεως τῶν 5 λεπτῶν ἐκ τοῦ λιμενικοῦ δασμοῦ διὰ νὰ σχηματίσωμεν τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον πρὸς ἀποζημίωσίν των. Τὸ ποσὸν αὐτὸ κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ συναδέλφου μου ἀνέρχεται εἰς 22 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος. Διατὶ νὰ μὴ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς τοὺς 100, 200, 500 ἀνθρώπους τὴν ἀποζημίωσιν αὐτὴν διὰ νὰ τεθοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου ὥστε νὰ κατορθωθῇ νὰ οἰκονομήσῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὸ ψωμί του 200 ἑκατομμύρια; Εἶναι λοιπὸν 22 ἑκατομμύρια ἡ ἀποζημίωσις· ἐὰν πράκειται περὶ ἑνὸς χρόνου θὰ πάρῃ ἕκαστος 40.000 περίπου δραχμάς· ἐὰν πράκειται διὰ 2—3 ἔτη 120.000. Δὲν ἐλπίζομεν νὰ δώσωμεν ὁλοκλήρους ἀποζημιώσεις, ἀλλὰ διὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ λάδῃ ἡ Κυδέρνησις θὰ ἀποζημιωθῶσιν ἐπαρκῶς ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τίθενται ἐκτὸς δὲν ἀπὸ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου.

Καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν ἡ Κυδέρνησις δὲν εὑρέθη μόνον πρὸ τῆς ἀντιδράσεως τῶν ὀλίγων ἀρτοποιῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀκριδῶς ἐκεῖνοι ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς, ὅπως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν συνάδελφός μου, οἱ ὁποῖοι εἶναι τόσον καθυστερημένοι, ἀλλ' εὑρέθημεν καὶ πρὸ τῆς ἑνώσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὸ μέρος τῶν ἀρτοποιῶν καὶ ὑπεδήλωσε ὅτι θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἀγῶνα τούτων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔκτοτε τοὺς ἐγκατέλειψεν ὁ ἐπαγγελματικὸς κόσμος ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου ὅτι ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθη ὁ ἐπαγγελματικὸς κόσμος νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὸ μέτρον τῆς Κυδερνήσεως ὅπως κατορθώσῃ νὰ φάγῃ τὸ ψωμί του εὐθηνότερα ὁ λαός. Σημειώσατε ὅτι διὰ τοῦ μέτρου, τοῦ κυδερνητικοῦ, ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ κατορθώσουν νὰ εἶναι φουρνάρηδες, θὰ λάδουν ἀποζημίωσιν γενναίαν, οἱ δὲ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ παρασκευάζουν τὸν ἄρτον θὰ εὑρεθῶσι μὲ κέρδη μετριασμένα. Θὰ ἦτο λοιπὸν φυσικὸν νὰ περιμένῃ κανεὶς ὅτι οἱ μὲν ἀρτοποιοὶ τῶν μικρῶν φούρνων, οἱ ὁποῖοι θὰ λά

δωσι τὴν ἀποζημίωσιν θὰ ἦταν μὲ τὸ μέρος μας, διότι αὐτοὶ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ μετατρέψουν τὸ κατάστημα νὰ μεταπωλῶσιν ἄρτον, νὰ κατασκευάζουν σιμίτια κουλούρια καὶ νὰ πέρνουν καὶ ἀποζημίωσιν 60 000 δραχμές. Θὰ ἀνέμενε κανεὶς ἡ ἀντίπραξις νὰ προέλθῃ ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἔχουν ἀνοικτοὺς τοὺς φούρνους των, διότι αὐτοὶ θὰ πέρνουν ἀπὸ ἑκάστην ὀκᾶν ψωμιοῦ 40 λεπτὰ ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔπερναν ἕως τώρα. Καὶ ὅμως ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ἀποζημιωθοῦν, οἱ ὁποῖοι ἀνήκοντες ἀκριβῶς εἰς τοὺς ἀπορωτέρους ἔπρεπε νὰ ἀποδέχεπουν μὲ συμπάθειαν εἰς τὴν ὑποτίμησιν τῶν 40 λεπτῶν ἀντιδρῶσι κατὰ τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔρχονται οἱ ἄλλοι οἱ μεγαλοδιομήχανοι, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δὲν ἀντιδρῶσιν ἀλλὰ καὶ πράττουν ὅ,τι εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ μᾶς δώσουν τὰ μέσα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κατάστασιν, καίτοι γνωρίζουν ὅτι μὲ τὴν συνδρομήν, τὴν ὁποίαν μᾶς παρέχουν θὰ πέρνουν 40 λεπτὰ ὀλιγώτερον ἀπὸ κάθε ψωμὶ καὶ θὰ κερδίζουν 180 ἑκατομμύρια ὀλιγώτερα ἀπὸ ὅσα κερδίζουν σήμερα. Εἶναι κάτι πράγματι ἀκατανόητον, τὶ συμβαίνει εἰς τὸ μυαλὸ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ὥστε νὰ σκέπτωνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐτό· εὑρισκόμεθα πρὸ ἑνὸς ἄλλου φαινομένου. Γνωρίζετε ὅτι τὸ Κράτος δὲν σκοπεῖ παρὰ νὰ πείσῃ τοὺς ἐργαζομένους ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κεφαλαίου εἶναι ἀλληλένδετα καὶ τοῦτο βεβαίως θὰ ἐπιτευχθῇ μίαν ἡμέραν.

Ἀλλὰ εὑρίσκεται ἀπέναντι τόσης μεγάλης ἀντιδράσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου διὰ νὰ δεχθῇ οὔτος ὅτι τὸ συμφέρον του εἶναι ἀλληλένδετον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότου. Λοιπὸν εἴδαμεν καὶ τὸ παράδοξον τοῦτο εἰς τὸν τόπον μας, ὅτι κατωρθώθη μιὰ φορὰ εἰς τὸν τόπον μας νὰ ἴδῃ ὁ ἐργάτης ὅτι τὸ συμφέρον του εἶναι ἀλληλένδετον πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ ἔρχονται οἱ ἀρτεργάται νὰ ὑποστηρίξουν τοὺς ἀρτοποιοὺς διὰ νὰ πωλήσουν τὸ ψωμί των ἀκριβότερον. Διότι ἀνεγνώρισαν ὅτι ἔχουν συμφέροντα ἀλληλένδετα καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τοὺς ἀρτεργάτας ἐξησφαλίσαμεν ὅτι θὰ πέρνουν τὸ ἴδιον ἡμερομίσθιον καὶ ὁ κ. συνάδελφός μου ὑπεσχέθη νὰ καθορίσῃ εἰς αὐτοὺς τὸν μισθὸν τοῦτον καὶ διὰ νόμου. Αὐτοὶ πηγαίνουν νὰ κάμουν ἀπεργίαν, διότι ἐννοοῦν ὅτι εἶναι ἀλληλέγγυοι μὲ τοὺς ἀρτοποιούς, καὶ ἀληθῶς καταντᾷ κανεὶς νὰ μὴ καταλαμβάνῃ τίποτε ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Εἶναι ἀληθῶς ἐκπληκτικὸν τὸ φαινόμενον. Δι' αὐτὸ ἔλαβον τὸν λόγον, κύριοι βουλευταί, μολονότι ἐξήντλησε τὸ θέμα ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου, διὰ νὰ κάμω μίαν ἔκκλησιν καὶ πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, νὰ τῆς ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν καὶ νὰ τῆς ζητήσω τὴν ἀμέριστον ὑποστήριξιν αὐτῆς εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν, τὸν ὁποῖον διεξάγομεν διὰ τὸν καταδιβασμὸν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου. Ἕως τώρα ἀπὸ τὴν διατάραξιν, τὴν ὁποίαν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν κάθε χώρας ὁ πόλεμος ὁ μακρός, ἡ προσπάθεια εἰς τὸ παρελθὸν δι' ἡμᾶς ἦτο κάθε φορὰν πῶς θὰ κατορθώσῃ κάθε μία τάξις κοινωνικὴ καὶ πρὸ πάντων ἐργατικὴ νὰ ὑψώσῃ τὰ ἰδικά της ἡμερομίσθια, πότε οἱ σιδηροδρομικοί, πότε οἱ τροχιοδρομικοί, πότε οἱ ἀρτεργάται, πότε αὐτός, πότε ἐκεῖνος. Κύριοι, μὲ αὐτὸ τὸ σύστημα ἄκρη δὲν εὑρίσκεται, καθόσον αὐξανομένων τῶν μισθῶν μιᾶς ὡρισμένης τάξεως ἐργατικῆς, καθίσταται ἀναγκαία ἡ αὔξησις καὶ τῶν ἄλλων μισθῶν καὶ ἔτσι εὑρισκόμεθα εἰς ἕνα φαῦλον κύκλον. Ἐσκέφθημεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα, καθ' ὅσον ἀπερακρύνθημεν τόσον πολὺ καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, νὰ πιάσωμεν τὴν ἄλλην ἄκρη. Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἐλαττώσωμεν τὰ ὑπάρχοντα ἡμερομίσθια, ἀλλ' εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ μὴ ὑποστηρίξωμεν τὴν αἴτησιν τῶν ὑπαρχόντων ἡμερομισθίων ἐκτὸς εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἀπεδεικνύετο πράγματι ὅτι τοιαύτη αὔξησις θὰ ἦτο ἀναγκαία καὶ ἐπιβεβλημένη. Θὰ προσπαθήσωμεν ὅμως δι' ὅλων τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα δύναται νὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιτύχωμεν ὥστε μὴ αὐξανομένων τῶν ἡμερομισθίων νὰ μὴ αὐξάνῃ καὶ τὸ κόστος τῆς ζωῆς ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ ἐλαττωθῇ.

Ἓν δὲ ἀπὸ τὰ κυριώτερα μέτρα τῆς ἐλαττώσεως αὐτῆς εἶναι τὸ ψωμί.

Εἰς τὸν δρόμον αὐτὸν θὰ ἐπιμείνωμεν καὶ ἐλπίζομεν, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη φωτιζομένη ἀπὸ τὴν ἀποψινὴν συζήτησιν θὰ μᾶς δώσῃ ἀμέριστον τὴν συνδρομήν της διὰ νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὸ ἔργον. Ἀλλὰ πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι, ἐὰν ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ὑποστηρίξῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ διστάσῃ οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν νὰ καταλίπῃ τὴν θέσιν της μᾶλλον παρὰ νὰ προδώσῃ τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν τῆς ἔδωσεν ὁ λαός. Ἐδηλώσαμεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι διὰ κάθε ἐνέργειαν θὰ ἀποδεχόμεθα εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, θὰ θελήσωμεν νὰ ὑποτάξωμεν τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ὁμάδων. Τοῦτο ἐπιβάλλει τὸ κοινὸν συμφέρον (χειροκροτήματα). Δὲν εἴμεθα κεφαλαιοκρατικοί, δὲν εἴμεθα ἀντικοινωνικοὶ ἄνθρωποι. Ἐννοοῦμεν πολὺ καλὰ ὅτι διὰ κάθε πρόοδον ἡ ὁποία θὰ προκαλέσῃ θυσίας ἐκ μέρους ὡρισμένης ὁμάδος εἶναι δίκαιον τὰς θυσίας αὐτὰς νὰ τὰς ὑποστῇ ὁλόκληρον τὸ κοινὸν καὶ ὄχι ἡ ὁμὰς αὐτή. Ἀλλ' ὅταν ἐρχόμεθα εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καὶ δίδομεν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ζημιωθοῦν, λόγῳ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν, πλήρη ἀποζημίωσιν, δίδομεν εἰς αὐτοὺς 22 ἑκατομμύρια δραχμὰς τὸν χρόνον καὶ παρέχομεν ἐκ μέρους ὅλης τῆς κοινωνίας πλήρη ἀποζημίωσιν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ ἀσφαλίσωμεν εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, 180,000,000 δρ. κέρδους ἐκ μόνης τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐφόσον εὑρισκόμεθα ἐναντίον ἀντιδράσεως ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὠφελοῦνται ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐφαρμόσωμεν ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου. Δὲν θὰ λησμονήσωμεν ὅτι εἴμεθα κόμμα φιλελεύθερον, δὲν θὰ μεταχειρισθῶμεν μέτρα ἀνελεύθερα. Ἀλλ' ἐφόσον ὁ ὑπάρχων νόμος χαρακτηρίζει τὴν ἀπεργίαν τῶν ἀρτοποιῶν ὡς ἀδίκημα καὶ ἐφόσον εἶναι ἀδίκημα θὰ συνεχίσωμεν ζητοῦντες τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων καὶ θὰ ἐνασκήσωμεν ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου διὰ νὰ ἐπιδάλωμεν τὰς ἀντιλήψεις ὄχι τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τῆς κοινωνίας ἐν τῷ συνόλῳ της, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖται ἐν τῇ Κυβερνήσει σήμερον (χειροκροτήματα). Ἀλλὰ καὶ ἐάν, ἐπαναλαμβάνω, θὰ εἴχαμεν τὴν πληροφορίαν ἢ τὸ αἴσθημα ὅτι πρόκειται ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία νὰ μὴ μᾶς ἀκολουθήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ὁδόν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσήλθομεν μὲ τὸν ἀξιότιμον συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, δὲν θὰ εἴχομεν καμμίαν δυσκολίαν, κύριοι, νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ ἔλθῃ ἄλλος τις νὰ ἐφαρμόσῃ πολιτικὴν συμφωνοτέραν πρὸς τοιούτου εἴδους ἀντιλήψεις οἵαι ἐκεῖναι ἂς ἐξέθηκα πρὸ μικροῦ (χειροκροτήματα).

Φωναί. Δὲν θὰ εὑρεθῆτε εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνασυστάσεως τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν β' συζήτησιν, ἔχον οὕτω :

Περὶ ἀνασυστάσεως τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας.

Ἄρθρον 1.

Ἀνασυνιστᾶται ἡ ἐπαρχία Παραμυθίας μὲ τὸ προσωπικὸν τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸ τῆς καταργήσεως αὐτῆς.

Ἕδρα αὐτῆς ἡ Παραμυθία.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸν ἔπαρχον Παραμυθίας ἀνατίθεται καὶ ἡ διοίκησις τῆς ἐπαρχίας Μαργαριτίου, πλὴν τῆς περιφερείας Φαναρίου καὶ τῶν κοινοτήτων Πάργας, Ἀνθούσης, Ἁγιᾶς, Λιδαδαρίου καὶ Ἐλευθερίου. Ἐξακολουθεῖ ὅμως ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ νομοῦ Πρεβέζης.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν καὶ λοιπῶν ἔργων τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας», (ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν καὶ λοιπῶν ἔργων τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας.

Ἄρθρον 1.

Ἐγκρίνεται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ μεταξὺ τῶν κ.κ. Α. Χρηστομάνου Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Γεωρ. Μαρῆ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἐκπροσωπούντων τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν κ.κ. Ροβέρτου Μόνκς ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἑταιρείαν Τζὼν Μόνκς καὶ Υἱοί, ἐδρεύουσαν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ Γεωργ. Μπαουμάϊστερ ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἑταιρείαν Γιοῦλεν καὶ Συντροφίαν, ἐδρεύουσαν ἐπίσης ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἀφ' ἑτέρου, ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῇ (εἰκοστῇ) Ὀκτωβρίου τρέχοντος ἔτους 1928 σύμβασις ἐξ ἄρθρων 35, ἧς τὸ κείμενον ἕπεται.

Ἄρθρον 2.

Πάντες οἱ ὅροι τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως κτῶνται διὰ τῆς παρούσης κυρώσεως αὐτῆς ἰσχὺν διατάξεων νόμου.

Ἄρθρον 3.

1. Τὰ ἔργα, ὧν τὴν ἐκτέλεσιν σκοπεῖ ὁ παρὼν νόμος, θεωροῦνται ὡς ἔργα δημοσίας ὠφελείας, αἱ δὲ πληρωτέαι ἀποροῦνται ὡς ἔργα δημοσίας ὠφελείας, αἱ δὲ πληρωτέαι ἀπορροῦνται ὡς ἔργα δημοσίας ὠφελείας διὰ τὰς ἐπιτρεπομένας διὰ τοῦ παρόντος ἀπαλλοτριώσεις ἢ προσωρινὰς καταλήψεις τῶν ἀναγκαιούντων κτητμάτων ἢ βουλειῶν ἢ κυριότητος ὑδάτων, ἢ οἱωνδήποτε ἑτέρων δικαιωμάτων, διὰ τὴν κατασκευήν, βελτίωσιν, ἐπέκτασιν, συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἔργων κανονισθήσονται κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις.

2. Ὅπου δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῆ ἀπαλλοτρίωσις καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς περιπτώσεις διελεύσεως τοῦ ἀρμοδίου προσωπικοῦ διὰ τῶν ἰδιοκτησιῶν πρὸς προσπέλασιν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἔργων, συνιστῶνται δουλεῖαι ἐπὶ τῶν ἔργων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν ἔργων καὶ διὰ τῶν ἰδιοκτησιῶν πρὸς προσπέλασιν εἰς τὴν ζώνην τῶν ἔργων, συνιστῶνται δουλεῖαι ἐπὶ τῶν ἔργων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν

tion or modification of the preliminary study, the Contractor shall recompose the same in accordance with the Ministry's indications and within a reasonable time given him in the respective communication, not to be less than four (4) months.

(5) Should the Employer fail to communicate to the Contractor his decision within the above-mentioned time-limit, the Contractor has the right to consider the preliminary study as approved. The above-mentioned two (2) months do not include the time, which the Contractor might spend in obtaining in writing supplemental information applied for, or in collecting supplemental observations.

(6) As soon as the general preliminary study has been finally approved and in accordance with the approved final order of execution for each of the works, the Contractor shall prepare the final study for each of the works which he can submit in sections to the Ministry for approval.

(7) In case the topographical plans and maps handed by the Employer to the Contractor and used by him for the preparation of the general study for works shall show inaccuracies or mistakes, not allowing the preparation of the final study by their use as a base, and there shall be necessary the new survey of a portion or of the total of the area of the works, the Contractor shall, by a request to the Employer in which he will justify the necessity of the new survey and will determine the locations where such a survey will be made and its extent, demand the approval of the Employer for the execution of the new surveys.

(8) The surveys thus executed with the approval of the Employer shall be carried out under the care and diligence of the Contractor but shall be charged to the Employer, the expenditures connected therewith being charged to the Cost of the Works.

(9) The surveying of areas smaller than one hundred (100) stremmas, the placing of bench marks, the staking-out of the works and other work on the ground for taking longitudinal and cross sections and in general all topographical work necessary for the collection of data for the preparation of the final studies or for the application on the ground of the plans, shall be charged to the General Expenses of the Contractor.

(10) With regard to the additional works mentioned in Section 17 of this article, in case there exist plans and maps sufficient for the preparation of the preliminary study there shall apply the stipulations of the preceding section and in case these do not exist, the Employer has the right either to prepare the same by his own care and diligence or to entrust the same to the Contractor who shall be obliged to execute the same, the relative costs for surveyors, workmen, men indicating limits of properties, the cost of transportation and the materials being charged to the Cost of the Works.

(11) The final studies prepared by the Contractor, in addition to the plans, reports, hydraulic and static calculations, and of hydrological data, shall include detailed schedules of quantities, analyses of prices, price-lists, estimates and specifications.

(12) The final studies referred to above will be submitted to the Ministry of Communications by the Contractor in due time and in harmony with the dates of commencement and completion of the works, as will be finally defined in the approved preliminary study.

(13) The Employer shall have the right to approve the above-mentioned final studies, or make in them the modifications and corrections according to his judgment, and he shall have the right to fix a new order of construction for each of the most important works, modifying the order which was originally approved in the preliminary study, and also by mutual agreement with the Contractor to modify the dates of commencement and completion of the Works; in any case the time for completion of the whole of the Works, the execution of which is provided for under the final study which will be ultimately approved, cannot exceed the total time provided for under Article 7 of this contract for completion of all of the Works.

(14) The above-mentioned provisions respecting the general preliminary study provided for in the preceding Section 4 of this article, hold good even in the case of the final studies of the Works, as regards approval, modification, re-submission, etc.

(15) Upon the legal ratification of this contract, the Employer shall place at the disposal of the Contractor, for the purpose of taking copies thereof, the plans, topographical maps, etc. which it possesses and which are related to the Works provided for by this contract, and shall furnish him one copy of those of which many copies may exist. The Contractor is obliged to check the correctness of the data furnished to him. After consulting these plans, topographical maps and other data, the Contractor shall prepare his own general preliminary study, as above, which he shall submit in triplicate to the Employer, and the Employer shall return one set of the data submitted on the preliminary and final studies of the Works, approved in accordance with the provisions referred to above.

(16) The Works shall always be constructed in accordance with the Contractor's plans and other data as ultimately approved. It is understood that during the construction of the Works, modifications may be made in the studies approved, which modifications must be approved in preliminary and final studies in accordance with the provisions hereinabove mentioned.

(17) At the proper time as soon as it be possible to estimate, as nearly as possible, the amount needed for the execution of the total of the Serres and Drama Works and from this estimate it shall appear that there will remain an unused balance from the amount of Seventeen Million Dollars ($17,000,000), the Contractor shall be obliged to submit a project together with an estimate for the execution either of other supplementary works in the area of the Plains of Serres and Drama or of any other works in the same or in another district at the absolute judgment of the Employer and always within the limits of the remaining unused balance of the Seventeen Million Dollars ($17,000,000), and the Contractor shall also be obliged to execute these additional works within the time-limits to be determined.

συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου, ἐντὸς τῆ-ταχθησομένης αὐτῷ ἐν τῷ σχετικῷ ἐγγράφῳ λογικῆς προθε-σμίας, πάντως οὐχὶ μικροτέρας τῶν τεσσάρων μηνῶν

5. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν κοινοποιήσῃ τῷ Ἀναδόχῳ τὴν ἐπὶ τῆς προμελέτης ἀπόφασίν του ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω διμήνου προθεσμίας, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ τὴν προ-μελέτην ὡς ἐγκριθεῖσαν. Εἰς τὸ ὡς ἄνω δίμηνον χρονικὸν διάστημα δὲν περιλαμβάνεται ὁ χρόνος ὃν ὁ Ἀνάδοχος θὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ τὴν παροχὴν αἰτηθησομένων αὐτῷ ἐγγρά-φως συμπληρωματικῶν πληροφοριῶν ἢ τὴν συλλογὴν συμπλη-ρωματικῶν παρατηρήσεων.

6. Ἅμα τῇ ἐγκρίσει τῆς γενικῆς προμελέτης καὶ συμφώ-νως πρὸς τὴν τελικῶς ἐγκριθησομένην σειρὰν ἐκτελέσεως ἑκάστου ἔργου, ὁ Ἀνάδοχος θὰ καταρτίσῃ τὴν ὁριστικὴν ἑκά-στου ἔργου μελέτην, δυνάμενος νὰ ὑποβάλλῃ τμηματικῶς ταύ-την εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἔγκρισιν.

7. Ἐφόσον τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου παραδοθέντα καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου χρησιμοποιηθέντα διὰ τὴν γενικὴν προμελέτην τῶν ἔργων τοπογραφικὰ διαγράμματα, ἢ χάρται, παρουσιά-ζουσιν ἀνακριβείας ἢ σφάλματα μὴ ἐπιτρέποντα τὴν βάσει αὐτῶν ἐκπόνησιν τῶν ὁριστικῶν μελετῶν, ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ἐκ νέου τοπογράφησις μέρους ἢ τοῦ ὅλου τῶν ἐφ' ὧν τὰ ἔργα ἐκτάσεων, ὁ Ἀνάδοχος ὀφείλει δι' αἰτήσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἐργοδότην, ἐν ᾗ ἐκτίθησιν ἠτιολογημένως τὴν ἀνάγκην τῆς νέας τοπογραφήσεως καὶ καθορίζει τὰ μέρη εἰς ἃ αὕτη γε-νήσεται ὡς καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν, νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νέων τοπογραφήσεων.

8. Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἐργοδότου, ἐκ-τελούμεναι τοπογραφήσεις, γίνονται μὲν φροντίδι καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἀναδόχου, βαρύνουσιν ὅμως τὸν ἐργοδότην, τῶν σχετικῶν δαπανῶν ἀναγραφομένων εἰς τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων».

9. Αἱ τοπογραφήσεις ἐκτάσεων μικροτέρων τῶν 100 στρεμ-μάτων, ἡ τοποθέτησις σημάτων, ἡ πασσάλωσις καὶ λοιπὴ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐργασία διὰ τὴν λῆψιν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τομῶν καὶ ἐν γένει πᾶσα τοπογραφικὴ ἐργασία ἀναγκαία διὰ τὴν λῆψιν στοιχείων πρὸς ἐκπόνησιν τῶν ὁριστικῶν μελετῶν ἢ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐφαρμογὴν τῶν σχεδίων, βαρύνει τὰ γενικὰ ἔξοδα τοῦ Ἀναδόχου.

10. Προκειμένου περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐδάφιον 17 τοῦ ἄρ-θρου τούτου προσθέτων ἔργων, ἐφ' ὅσον μὲν ὑπάρχουσι δια-γράμματα καὶ χάρται ἐπαρκεῖς διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς προ-μελέτης, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδα-φίου, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ὑπάρχουσι, δικαιοῦται ὁ Ἐργοδότης νὰ ἐκπονήσῃ ταύτας ἰδίᾳ φροντίδι καὶ ἐπιμελείᾳ, εἴτε νὰ ἀνα-θέσῃ αὐτὰς εἰς τὸν Ἀνάδοχον, ὑποχρεούμενον νὰ ἐκτελέσῃ ταύτας, τῶν σχετικῶν δαπανῶν διὰ τοπογράφους, ἐργάτας, ὁριοδείκτας, μεταφορικὰ ἔξοδα καὶ ὑλικά, ἀναγραφομένων εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων.

11. Αἱ ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου καταρτιζόμεναι ὁριστικαὶ με-λέται, πλὴν τῶν διαγραμμάτων, τῶν ἐκθέσεων, τῶν ὑδραυλι-κῶν καὶ στατικῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῶν ὑδρολογικῶν στοι-χείων, θὰ περιλαμβάνουσι λεπτομερῆ προμέτρησιν, ἀνάλυσιν τιμῶν, τιμολόγιον, προϋπολογισμὸν καὶ συγγραφὴν ὑποχρεώ-σεων.

12. Αἱ ὡς ἄνω ὁριστικαὶ μελέται ὑποβληθήσονται ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς τελικῶς καθορισθείσας εἰς τὴν ἐγκριθεῖσαν γενικὴν προμελέτην χρονολογίας τῆς ἐνάρ-ξεως καὶ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων.

13. Ὁ Ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ὡς ἄνω ὁρι-στικὰς μελέτας ἢ νὰ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὰς τὰς κατὰ τὴν κρί-σιν του ἐπενεκτέας τροποποιήσεις καὶ διορθώσεις, δικαιούμε-νος νὰ καθορίσῃ καὶ νέαν σειρὰν ἐκτελέσεως ἑκάστου τῶν σπουδαιοτέρων ἔργων, τροποποιῶν τὴν ἀρχικῶς ἐν τῇ προ-μελέτῃ ἐγκριθεῖσαν σειράν, ὡς ἐπίσης δικαιοῦται νὰ τροπο-ποιήσῃ, κοινῇ συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ἀναδόχου, τὰς χρονολο-γίας ἐνάρξεως καὶ ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, χωρὶς ποτὲ ἡ προθεσμία τῆς ἀποπερατώσεως ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς τελικῶς ἐγκριθησομένης ὁριστικῆς μελέτης προβλεπομένων πρὸς ἐκ-τέλεσιν ἔργων, νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν ἐν ἄρθρῳ 7 τῆς παρούσης Συμβάσεως καθοριζομένην προθεσμίαν ἀποπερατώσεως τοῦ συνόλου τῶν ἔργων.

14. Καὶ διὰ τὰς ὁριστικὰς μελέτας τῶν ἔργων ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν ἔγκρισιν, τροποποίησιν, ὑποβολὴν ἐκ νέου κλπ. αἱ ἀνωτέρω διὰ τὴν γενικὴν προμελέτην ἐν ἐδαφίῳ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου καθορισθεῖσαι διατάξεις.

15. Ἅμα τῇ νομίμῳ κυρώσει τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀ-ναδόχου, πρὸς ἀντιγραφήν, τὰ εἰς τὴν κατοχήν του σχέδια, τοπογραφικὰ διαγράμματα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα συμβουλευόμενος ὁ Ἀνάδοχος, καταρτίζει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γενικὴν προμελέτην, ὡς ἀνωτέρω, ἣν εἰς τριπλοῦν ὑποβάλλει τῷ Ἐργοδότῃ, ὅστις ἐπιστρέφει μίαν σειρὰν τῶν ὑποβληθέντων στοιχείων τῆς προ-μελέτης καὶ τῆς ὁριστικῆς μελέτης τῶν ἔργων, ἐγκεκριμέ-νων, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀναγραφομένας διατάξεις.

16. Τὰ ἔργα ἐκτελεσθήσονται πάντοτε συμφώνως πρὸς τὰ σχέδια καὶ λοιπὰ στοιχεῖα τοῦ Ἀναδόχου, ὡς ταῦτα ἠθελον ἐγκριθῇ τελικῶς. Νοεῖται οἰκοθεν ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλε-σιν τῶν ἔργων δύνανται νὰ ἐπενεχθῶσι τροποποιήσεις εἰς τὰς ἐγκεκριμένας μελέτας, ἐγκρινομένων καὶ τῶν τροποποι-ήσεων τούτων, κατὰ προμελέτην καὶ ὁριστικὴν μελέτην, συμ-φώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

17. Ἅμα ὡς ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ καταστῇ δυνατὸς ὁ ὑπολο-γισμὸς τῶν κατὰ μεγίστην προσέγγισιν ἀπαιτηθησομένων δα-πανῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συνόλου τῶν ἔργων Σερρῶν καὶ Δράμας, ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ δὲ τούτου δειχθῇ ὅτι θ' ἀπομεί-νῃ ἀδιάθετον ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν δέκα καὶ ἑπτὰ ἑ-κατομμυρίων (17,000,000) δολλαρίων, ὁ Ἀνάδοχος ὑπο-χρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ μελέτην μετὰ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν εἴτε ἑτέρων συμπληρωματικῶν ἔργων ἐν τῇ περιο-χῇ τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας, εἴτε οἱωνδήποτε ἔρ-γων ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἐν ἑτέρᾳ περιοχῇ, κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρί-σιν τοῦ Ἐργοδότου, ἐντὸς δὲ πάντοτε τοῦ ἀπομένοντος ἀδι-αθέτου ὑπολοίπου τῶν δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (17,000,000) δολλαρίων, ὑποχρεοῦται δ' ἅμα καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ πρόσθετα ταῦτα ἔργα ἐντὸς τῶν καθορισθησομένων προθε-σμιῶν.

(18) Should the cost of the whole of the Works together with the additional works exceed the amounts determined in the final estimates, the Contractor, as long as the Employer furnishes the necessary funds, shall construct the whole of the works estimated, without any additional fee for the excess over the sum of Seventeen Million Dollars ($17,000,000), for which excess however there shall be paid to him for his General Expenses a percentage of 11.63 o/o of the cost of the excess works.

In the event of the additional works being constructed in any other district than that of the Serres and Drama Plains, these works cannot be separated in several independent and scattered works but will consist of one single work or a portion of one single work.

(19) Moreover, if the actual cost of the whole Works with or without the additional works above mentioned be less than the estimated cost, the Employer has the right to entrust to the Contractor the execution of other additional works until the amount of Seventeen Million Dollars ($17,000,000) is completed, but these new works can only be executed in the area of the Plains of Serres and Drama or in the area of the first additional works, the Contractor being obligated to execute these works also without additional fee or additional amount for General Expenses.

(20) The time-limit for the beginning of the execution and the completion of all the above additional works shall be established by mutual agreement between the Employer and the Contractor.

Article 3.

Compulsory Expropriations.

(1) The Works referred to in this contract being of public necessity and utility, the Employer shall establish the Contractor on the lands on which the works will be executed, proceeding, if necessary, in accordance with the laws in force, to compulsory expropriation of the lands required for the works, that is, permanent expropriation of the lands on which the Works are to be executed and temporary expropriation of the lands which will be used either for railways, for roads of transportation of materials, or for the installation of temporary storehouses and camps or for quarrying stone, obtaining earth, sand, or for construction of roads of access, etc. If, for the execution and maintenance of the Works there should be required the obtaining of a temporary or permanent right of way or the creating of rights for any other purpose or of other description or the making of temporary or permanent compulsory expropriation of any existing grazing easements or rights of fishing or use of water ,either for irrigation or any other purposes whatsoever, or any other easements or rights, the Employer is obliged within the time-limit of three(3) months referred to in this article, to cause the compulsory expropriation of such rights or create compulsory easements.

(2) The compulsory expropriations above referred to shall be effected by and at the expense of the Employer, in accordance with the laws in force concerning compulsory expropriations.

18. Ἐὰν ἡ δαπάνη τοῦ συνόλου τῶν ἔργων μετὰ τῶν ὡς ἄνω προσθέτων, ὑπερβῇ τὰ ἐν τοῖς τελικοῖς προϋπολογισμοῖς καθορισθέντα ποσά, ὁ Ἀνάδοχος, ἐφ' ὅσον ὁ Ἐργοδότης παρέχει τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς τοῦτο κεφάλαια, ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σύνολον τῶν προϋπολογισθέντων ἔργων, ἄνευ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ τὸ ὑπὲρ τὰ δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια (17,000,000) δολλάρια ποσόν, καταβαλλομένου μόνον αὐτῷ, διὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦτο ποσόν, ποσοστοῦ ἕνδεκα καὶ ἑξήκοντα τριῶν ἑκατοστῶν (11.63 ο)ο) ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἔργων, διὰ τὰ γενικὰ αὐτοῦ ἔξοδα. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ πρόσθετα ἔργα ἐκτελεσθήσονται εἰς οἱανδήποτε ἑτέραν περιοχὴν πλὴν τῆς τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας, δὲν δύνανται νὰ κατατμηθῶσιν εἰς πλείονα αὐτοτελῆ καὶ διεσπαρμένα ἔργα, ἀλλὰ θ' ἀφορῶσι μοναδικὸν ἢ μέρος μοναδικοῦ ἔργου.

19. Ἐὰν ἡ πραγματικὴ δαπάνη τοῦ συνόλου τῶν ἔργων μετὰ «ἢ ἄνευ προσθέτων ἔργων, ἀποβῇ μικροτέρα τῆς δι' αὐτὰ προϋπολογισθείσης, ὁ Ἐργοδότης δικαιοῦται ν' ἀναθέσῃ τῷ Ἀναδόχῳ τὴν κατασκευὴν ἑτέρων, συμπληρωματικῶν ἔργων, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ τῶν δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (17,000,000) δολλαρίων, ἀλλὰ τὰ νέα ταῦτα ἔργα δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἢ μόνον ἐν τῇ περιοχῇ τῶν πεδιάδων Σερρῶν καὶ Δράμας, ἢ ἐν τῇ περιοχῇ τῶν πρώτων προσθέτων ἔργων, τοῦ Ἀναδόχου ὑποχρεουμένου νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὰ ἔργα ταῦτα ἄνευ προσθέτου ἀμοιβῆς ἢ προσθέτου ποσοῦ διὰ τὰ γενικὰ ἔξοδα.

20. Ὁ χρόνος ἐνάρξεως, ἐκτελέσεως καὶ ἀποπερατώσεως ἁπάντων τῶν προσθέτων ἔργων, καθορισθήσεται κοινῇ συμφωνίᾳ τοῦ Ἐργοδότου μετὰ τοῦ Ἀναδόχου.

Ἄρθρον 3.

Ἀναγαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις.

1. Τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Σύμβασις ἔργων ὄντων δημοσίας ἀνάγκης καὶ ὠφελείας, ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸν Ἀνάδοχον εἰς τὰ γήπεδα ἐφ' ὧν ἐκτελεσθήσονται τὰ ἔργα, προβαίνων ἐν ἀνάγκῃ καὶ εἰς τὴν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν χρησίμων εἰς τὰ ἔργα γηπέδων, καὶ δή, ὁριστικὴν μὲν διὰ τὰ γήπεδα ἐφ' ὧν ἐκτελεσθήσονται τὰ ἔργα, προσωρινὴν δὲ διὰ τὰ γήπεδα τὰ χρησιμοποιηθησόμενα εἴτε διὰ σιδηροδρομικὰς γραμμὰς καὶ ὁδοὺς διὰ μεταφορὰν ὑλικῶν, εἴτε πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν προσωρινῶν ἀποθηκῶν καὶ ἐργοταξίων, εἴτε πρὸς ἀπόληψιν λίθων, χωμάτων, ἄμμου, εἴτε πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν προσπελάσεως κλπ. Ἐὰν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ συντήρησιν τῶν ἔργων ἠθελεν ἀπαιτηθῇ καὶ ἡ προσωρινὴ ἢ ὁριστικὴ σύστασις δουλειῶν διόδου ἢ ἄλλου τινὸς προορισμοῦ ἢ περιεχομένου, εἴτε ἡ προσωρινὴ ἢ ὁριστικὴ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις ὑπαρχουσῶν τυχὸν δουλειῶν βοσκῆς ἢ δικαιωμάτων ἁλιείας καὶ ἀπολήψεως ὕδατος χρησιμοποιουμένου πρὸς ἄρδευσιν, ἢ ἄλλον τινὰ σκοπόν, εἴτε καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων δουλειῶν καὶ δικαιωμάτων, καὶ τούτων τὴν ἀναγκαστικὴν σύστασιν δουλείας ἢ ἀπαλλοτρίωσιν ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῆς ἐν τῷ παρόντι ἀναφερομένης τριμήνου προθεσμίας νὰ προκαλέσῃ ὁ Ἐργοδότης.

2. Αἱ ὡς ἄνω ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις γενήσονται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάναις τοῦ Ἐργοδότου καὶ συμφώνως πρὸς τὰς περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰσχυούσας διατάξεις.

(3) In order that the Employer may carry out this obligation, the Contractor shall submit to the Minister of Communications in triplicate a cadastral plan and descriptive list of the lands temporarily or permanently required for the Works within three (3) months from the date the approved or modified plans shall have been returned to him by the Employer, it being understood that all the relative expenses after control by the Employer shall be charged to a special account, the Employer having the right to do this work at his own expense.

(4) The Employer shall, within three (3) months of the date of submission of said plans, install the Contractor on the lands required by him and deliver to him their vacant possession. In order to facilitate and expedite the preparation of the plans and lists referred to in this article, the Employer shall at his own expense appoint a qualified representative to assist the technical staff of the Contractor.

Article 4.

Time-Limit for the Beginning of the Works.

(1) Within thirty (30) days after the plans and other data of the finally approved final study have been returned to the Contractor, and under the inviolable understanding of the establishment of the Contractor on the lands directly or indirectly required for the Works and further that the funds necessary for the execution of the Works are available the Contractor shall commence the execution of the works.

(2) Should a work be executed by sub-contract, the date of commencement of the execution of this work, as far as the Contractor is concerned, shall be considered the date on which there will be communicated to him the approval of the award of the adjudication to the successful subcontractor.

Article 5.

Extension of Time-Limits.

(1) If for any reasonable justified cause, the recognition of which rests exclusively with the Employer, the Contractor should exceed the thirty (30) day time-limit for the beginning of the Works referred to in the above article, the Minister of Communications may grant an extension of thirty (30) days maximum of the time-limit.

(2) The whole of the Works referred to in this contract shall be completed within the time-limits specified in Article 2 and the works thus handed over must be complete and immediately usable.

(3) Should sub-contracts not be completed within the time specified for the completion of all the Works, and this delay is not due to fault of the Contractor, the time-limit for completion of the Works shall be extended for a period at least equal to the delay caused by the delay of the subcontracts.

(4) On account of any delay in the Works which may be due either to force majeure or fortuitous causes (such as total or partial strikes, proven shortage of labor, delay in shipping or receiving of material, delay in the approval of plans, and of their modifications or in the delivery of neces-

3. Ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην ὁ Ἐργοδότης, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀφ' ἧς ἤθελον ἐπιστραφῇ εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Ἐργοδότου ἐγκεκριμένα ἢ τροποποιημένα τὰ σχέδια, ὑποβάλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας καὶ εἰς τριπλοῦν, κτηματολογικὸν διάγραμμα καὶ κτηματολογικὸν πίνακα τῶν διὰ τὰ ἔργα χρησίμων προσωρινῶς ἢ ὁριστικῶς γηπέδων, νοουμένου ὅτι πᾶσαι αἱ σχετικαὶ δαπάναι, ἐλεγχόμεναι παρὰ τοῦ Ἐργοδότου, θὰ χρεωνται εἰς ἰδιαίτερον λογαριασμόν, τοῦ Ἐργοδότου δικαιουμένου νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἰδίαις δαπάναις.

4. Ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ὅπως, ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῶν διαγραμμάτων τούτων, ἐγκαταστήσῃ τὸν Ἀνάδοχον εἰς τὰ χρήσιμα αὐτῷ γήπεδα καὶ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν σχολαίαν νομὴν αὐτῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διευκολύνσεως καὶ ἐπιταχύνσεως τῆς συντάξεως τῶν διαγραμμάτων καὶ πινάκων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ διορίσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ εἰδήμονα ἀντιπρόσωπον ἵνα βοηθήσῃ τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἀναδόχου.

Ἄρθρον 4.

Προθεσμία ἐνάρξεως τῶν ἔργων.

1. Ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παρὰ τοῦ Ἐργοδότου ἐπιστροφῆς εἰς τὸν Ἀνάδοχον τεθεωρημένων τῶν διαγραμμάτων καὶ λοιπῶν στοιχείων τῆς τελικῶς ἐγκριθείσης ὁριστικῆς μελέτης τῶν ἔργων, καὶ ὑπὸ τὴν ἀπαράβατον προϋπόθεσιν, τοῦτο μὲν τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Ἀναδόχου εἰς τὰ διὰ τὰ ἔργα, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, χρήσιμα γήπεδα, τοῦτο δὲ τῆς ὑπάρξεως τῶν διὰ τὰ ἔργα ἀναγκαίων κεφαλαίων, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ ἄρξηται τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

2. Ἐν περιπτώσει ἐκτελέσεως ἔργου τινὸς δι' ὑπεργολαβείας, ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου, διὰ τὸν Ἀνάδοχον, θεωρεῖται ἡ ἡμέρα τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως τῆς κατακυρώσεως τῆς δημοπρασίας εἰς τὸν κατὰ ταύτην ἀναδειχθέντα ἀνάδοχον ὑπεργολάβον.

Ἄρθρον 5.

Παράτασις προθεσμιῶν.

1. Ἐὰν δι' ἀποχρώντως δεδικαιολογημένους λόγους, ἡ ἐκτίμησις τῶν ὁποίων ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Ἐργοδότην, ὁ Ἀνάδοχος ὑπερβῇ τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον τριακονθήμερον προθεσμίαν πρὸς ἔναρξιν τῶν ἔργων, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας νὰ χορηγήσῃ παράτασιν τῆς προθεσμίας τὸ πολὺ τριάκοντα (30) ἡμερῶν.

2. Τὸ σύνολον τῶν ἔργων, περὶ ὧν ἡ παροῦσα Σύμβασις, ἀποπερατωθήσεται ἐντὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ὁριζομένων προθεσμιῶν, τὰ δὲ οὕτω παραδοθησόμενα ἔργα πρέπει νὰ ὦσι πλήρη καὶ ἀμέσως χρησιμοποιήσιμα.

3. Ἐὰν αἱ ὑπεργολαβίαι δὲν ἀποπερατωθῶσιν ἐντὸς τῆς καθορισθείσης διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ συνόλου τῶν ἔργων προθεσμίας, καὶ ἡ καθυστέρησις αὕτη δὲν ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ Ἀναδόχου, ἡ προθεσμία ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων παρατείνεται ἐπὶ χρόνον ἴσον, τοὐλάχιστον, πρὸς τὴν ἐκ τῆς βραδύτητος τῶν ὑπεργολαβιῶν καθυστέρησιν.

4. Διὰ πᾶσαν βραδύτητα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἔργων ὀφειλομένην εἴτε εἰς ἀνωτέραν βίαν εἴτε εἰς γεγονότα τυχαῖα, (οἷον γενικὰς ἢ μερικὰς ἀπεργίας, ἀποδεδειγμένην ἔλλειψιν ἐργατικῶν χειρῶν, βραδύτητα εἰς τὴν φόρτωσιν ἢ παραλαβὴν τοῦ ὑλικοῦ, τὴν ἔγκρισιν τῶν διαγραμμάτων καὶ τῶν τροποποιήσεων αὐτῶν, τὴν παράδοσιν τῶν ἀναγκαιούν-

sary lands and rights of way), or owing to the non-execution by the Employer of any of his obligations imposed on him by this contract, or for any other reason which is not within the control of the Contractor but only if from these reasons there is caused actual delay in the completion of the Works, the periods of time stipulated in this contract are extended for a proportionate and reasonable period of time at least equal to the time during which the justified delay lasted.

(5) In cases when a suspension of the execution of the Works is due to any of the circumstances described in this article and in Article 27, the general expenses incurred during the period of suspension shall be paid to the Contractor and charged to a special account. In case the suspension of the execution of the Works exceeds six (6) continuous months then the provisions regarding the cancellation of the contract contained in Article 27 shall apply.

Article 6.

Modification of Approved Works or Addition of Works not Foreseen. - Change in Construction System. - Extension of Time Limits.

(1) During the execution of the Works for justified necessities, changes in the method of execution or in the quantities of works approved in the final studies can be made either on the initiative of the Employer or at the indication of the Contractor subject always to the absolute judgment of the Employer. In the same manner shall be determined also the execution of works which had not been provided for in the original final studies, as well as changes in the Construction Program. In case the Contractor does not agree from a technical point of view, to the changes and modifications proposed by the Employer, the Employer assumes the responsibility connected therewith, as defined in Sections 6 and 7 of Article 23.

(2) Should it be necessary, owing to the addition of new quantities to the Works, or to modification of the construction system originally planned, to extend the time-limit for the completion of the works the time-limit for the completion stipulated in the preceding article shall be extended accordingly. In any case, the change made in the time-limit for completion as well as the changes in the construction system and the quantities of works under execution shall be subject to the approval of the Minister of Communications.

(3) In the period of time, specified in the preceding section as an extension of the time-limits for the completion of the works are not included the periods of suspension which are not due to the Contractor's fault or due to force majeure, in such cases the additional time-limit being extended by such length as will be equal to the length of the suspension.

Article 7.

Total Time-Limit for the Completion of the Works.

(1) The total time-limit for the completion of all the Works to be approved under the final study is fixed at five (5) years from the approval of the general preliminary study mentioned in Article 2.

των ἐδαφῶν ἢ δουλειῶν διόδου), εἴτε εἰς τὴν μὴ ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε τῶν διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ὑποχρεώσεων, εἴτε εἰς οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν διαφεύγουσαν τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀναδόχου, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐκ τῶν αἰτιῶν τούτων ἐπέρχεται πραγματικὴ ἐπιβράδυνσις εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων, παρατείνονται αἱ διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως καθοριζόμεναι προθεσμίαι ἐπὶ χρόνον ἀνάλογον καὶ εὔλογον, ἴσον δέ, ταὐλάχιστον, πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ ἠτιολογημένη βραδύτης.

5. Καθ' ἃς περιπτώσεις ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὀφείλεται εἴς τινα τῶν ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ 27ῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων αἰτιῶν, τὰ γενικὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναστολῆς, καταβάλλονται τῷ Ἀναδόχῳ καὶ χρεοῦνται εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν. Ἐὰν ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὑπερβῇ τοὺς ἓξ (6) συνεχεῖς μῆνας, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ διαλύσεως τῆς Συμβάσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρου 27.

Ἄρθρον 6.

Τροποποίησις ἔργων ἐγκεκριμένων ἢ προσθήκη τοιούτων ἀπροβλέπτων. Μεταβολὴ τρόπου κατασκευῆς. Παράτασις προθεσμιῶν.

1. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων δύνανται, ἕνεκα δεδικαιολογημένης ἀνάγκης, νὰ ἐπενεχθῶσι μεταβολαὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς ἢ τὴν ποσότητα τῶν διὰ τῆς ὁριστικῆς μελέτης ἐγκριθέντων ἔργων, εἴτε τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ἐργοδότου εἴτε τῇ ὑποδείξει τοῦ Ἀναδόχου, ὑποκειμένῃ πάντοτε εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τοῦ Ἐργοδότου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ καθορισθῇ καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἔργων, μὴ προβλεφθέντων εἰς τὰς ἀρχικὰς ὁριστικὰς μελέτας, ὡς καὶ τροποποίησις τοῦ προγράμματος τῆς ἐκτελέσεως. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἀνάδοχος δὲν συμφωνεῖ, ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως, πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου προτεινομένας τροποποιήσεις καὶ μεταβολάς, τὴν σχετικὴν πρὸς ταύτας εὐθύνην ἀναλαμβάνει ὁ Ἐργοδότης κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἐδαφίοις 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 23 καθοριζόμενα.

2. Ἐὰν λόγῳ προσθήκης νέων ποσοτήτων ἐργασιῶν ἢ μεταβολῆς τοῦ ἀρχικῶς προβλεφθέντος τρόπου κατασκευῆς αὐτῶν, εἶναι ἀναγκαία ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτῶν τεταγμένη προθεσμία παραταθήσεται ἀναλόγως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ μεταβολὴ τῆς προθεσμίας ἀποπερατώσεως ὡς καὶ αἱ μεταβολαὶ εἴς τε τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ τὰς ποσότητας τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

3. Εἰς τὸν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον καθοριζόμενον χρόνον παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν ἀποπερατώσεως, δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ χρονικὰ διαστήματα τῶν διακοπῶν, αἵτινες δὲν προέρχονται ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ Ἀναδόχου ἢ ἀνωτέρας βίας, ὁπότε ἡ πρόσθετος προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ χρόνον ἴσον πρὸς τὸν καθ' ὃν ἐσημειώθη ἡ διακοπή.

Ἄρθρον 7.

Ὁλικὴ προθεσμία ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων.

Ἡ ὁλικὴ προθεσμία ἀποπερατώσεως τοῦ συνόλου τῶν διὰ τῆς ὁριστικῆς μελέτης ἐγκριθησομένων ἔργων, καθορίζεται εἰς πέντε (5) ἔτη ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης γενικῆς προμελέτης.

Article 8.

Obligations of Contractor as to Methods of Execution of Works.

(1) The Contractor is obliged to execute the Works in conformity with the terms of this contract, the approved plans and other data drawn and approved both originally and subsequently.

Article 9.

Obligations of Contractor. - Malperformance. - Defective Works and Excesses.

(1) The Contractor undertakes the obligation to execute the Works in accordance with the approved plans, the specifications relative thereto and the terms of this contract and also in an economical manner and in so far as possible within the estimated cost, exercising the same diligence as if carrying out the work for his own account. The Contractor, however, shall not, without the approval of the Employer, endeavor to diminish costs or to effect any economy during the execution of the Works to the detriment of the proper operation or good construction of the Works.

(2) All and every malperformance or defective work on the part of the Contractor observed by the Inspector of the Works until the final acceptance or by the Commissions for provisional and final acceptance up to the same time-limit shall be indicated without delay, in writing, to the Contractor, who is obliged to repair the malperformance or to replace the defective work at his own cost if and in so far as they shall be considered technically necessary by the Employer and in so far as the malperformance and the defectiveness is intentional or is due to gross negligence of the Contractor.

(3) The Contractor is responsible for excesses in the execution of the works as regards the quantities or the dimensions thereof as defined in the approved plans, the subsequent modifications of the same and the orders of the Employer as far as such excesses result from gross negligence and are not justified by technical reasons or by the nature of the works. The Contractor is exempt from all responsibilities for excesses which he indicated to the Inspector of the Works as necessary and for which he asked the approval, if the requested approval or a refusal be not communicated to him within a reasonable time.

(4) In case the Contractor contests any malperformance or defectiveness of any work or excesses as specified in the preceding sections of this article or if he contests his responsibility in connection with the same, he is obliged within fifteen (15) days to submit to the Employer his pleas and objections, upon which the Employer must express his opinion within the following month. In case of disagreement the difference will be decided by arbitration as provided for in Article 25.

Article 10.

Contractor's Obligation to Provide Machinery and Other Equipment for the Construction of the Works, and Corresponding Obligations on the Part of the Employer.

(1) For the complete execution of the Works provided for under this contract, the Contractor

Ἄρθρον 8.

Ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀναδόχου ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελῇ τὰς ἐργασίας συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης Συμβάσεως, πρὸς τὰ ἐγκεκριμένα διαγράμματα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα ἀρχικῶς καὶ μεταγενεστέρως συνταχθέντα καὶ ἐγκριθέντα.

Ἄρθρον 9.

Ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀναδόχου.—Κακοτεχνία, ἐλαττωματικὰ ἔργα, ὑπερβάσεις.

1. Ὁ Ἀνάδοχος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐκτελέσῃ τὰ ἔργα συμφώνως πρὸς τὰ ἐγκεκριμένα διαγράμματα, τὰς σχετικὰς συγγραφὰς ὑποχρεώσεων καὶ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης, πρὸς δὲ κατὰ τρόπον οἰκονομικὸν καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἐντὸς τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης, καταβάλλων τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν ὡς ἐὰν ἐξετέλει τὰ ἔργα δι' ἴδιον αὐτοῦ λογαριασμόν, δὲν δικαιοῦται ὅμως ὁ Ἀνάδοχος ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐπιδιώξῃ μείωσιν δαπάνης ἢ οἱανδήποτε οἰκονομίαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς καλῆς λειτουργίας ἢ τῆς καλῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων.

2. Πᾶσα κακοτεχνία ἢ ἐλαττωματικὸν ἔργον τοῦ Ἀνάδόχου, παρατηρούμενα ὑπὸ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» μέχρι τῆς ὁριστικῆς παραλαβῆς ἢ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν προσωρινῆς καὶ ὁριστικῆς παραλαβῆς, μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ ὁρίου, ὑποδεικνύονται ἀμελητὶ καὶ ἐγγράφως τῷ Ἀναδόχῳ ὅστις ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἰδίαν δαπάνην ἐπανόρθωσιν τῆς κακοτεχνίας ἢ ἀντικατάστασιν τοῦ ἐλαττωματικοῦ ἔργου, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὃν βαθμὸν ταῦτα κριθῶσι τεχνικῶς ἀναγκαῖα ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κακότεχνον ἢ ἐλαττωματικὸν ὀφείλεται εἰς πρόθεσιν ἢ βαρεῖαν ἀμέλειαν τοῦ Ἀναδόχου.

3. Ὁ Ἀνάδοχος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς κατὰ ποσὰ ἢ διαστάσεις ὑπερβάσεις ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν διὰ τῶν ἐγκεκριμένων μελετῶν καθοριζομένων ἔργων, ὡς καὶ τῶν μεταγενεστέρων τροποποιήσεων αὐτῶν καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ὑπέρβασις προέρχεται ἐκ βαρείας ἀμελείας καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἐκ λόγων τεχνικῶν ἢ ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἔργων. Ὁ Ἀνάδοχος ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης δι' ὑπερβάσεις τὰς ὁποίας ὑπέδειξεν ὡς ἀναγκαίας εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων» καὶ ὧν τὴν ἔγκρισιν ἐζήτησεν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκοινοποιήθη αὐτῷ, ἐντὸς λογικῆς προθεσμίας, ἡ σχετικὴ ἔγκρισις ἢ ἀπόρριψις.

4. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἀνάδοχος ἀμφισβητεῖ οἱανδήποτε κακοτεχνίαν ἢ ἐλαττωματικότητα οἱουδήποτε ἔργου ἢ ὑπερβάσεως, κατὰ τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐδαφίοις τοῦ παρόντος ἄρθρου καθοριζόμενα, ἢ ἐὰν ἀμφισβητῇ τὴν σχετικῶς πρὸς ταῦτα εὐθύνην του, ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς δεκαπενθημέρου ὑποβάλῃ εἰς τὸν Ἐργοδότην τὰς ἐνστάσεις ἢ ἀντιρρήσεις αὐτοῦ, ἐφ' ὧν ὁ Ἐργοδότης ἀποφαίνεται ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνός. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφαίνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 Διαιτησία.

Ἄρθρον 10.

Ὑποχρέωσις τοῦ Ἀναδόχου πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν μηχανικῶν καὶ λοιπῶν μέσων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων καὶ ἀντίστοιχοι ὑποχρεώσεις τοῦ Ἐργοδότου.

1. Διὰ τὴν πλήρη ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένων ἔργων, ὁ μὲν Ἀνάδοχος ἀναλαμβάνει τὴν

undertakes the obligation to provide, in accordance with the provisions hereinafter, all necessary machinery, equipment, and transportation means of any kind whatsoever, mechanical excavators and accessories for both dry and wet excavations, railroad tracks and decauvilles, inclusive of all materials, engines and equipment necessary for the operation thereof, and in general any mechanical installation necessary for the perfect and unobstructed study, execution and construction of the works; to transport all these to the site of the works and to make the installation thereof; also provide and place all the working and technical personnel necessary for the construction of the works; and the Employer undertakes the obligation to provide the space necessary for the installation and operation of the machinery and plants; and to give to the Contractor all the compensations connected with the construction of the Works as provided for hereinafter in detail.

(2) The Contractor is obliged to use in the construction of the works all machinery, tools, materials and equipment in general belonging to the Employer provided same be satisfactory to the Contractor, which he shall take delivery of under a procès-verbal from such locations as will be indicated by the Employer and inspect, repair and transport same to the site of the works, charging same to the Cost of the Works. The above machinery, tools, material and equipment in general shall be appraised by a committee composed of one representative of the Employer and one representative of the Contractor, and in case same come from other works being executed under Government contract, by one representative of the Contractor on those works, the valuation being subject always to the arbitration provisions of this contract. Their value established as above shall be charged to the Cost of the Works and paid to the Employer.

Article 11.

Definition of Expenses of Works.

(1) The Works referred to in this contract shall be studied and executed by the Contractor at the cost and for the account of the Employer who is obliged to pay to the Contractor :

(a) the «Cost of the Works» in accordance with Article 19.

(b) the «General Expenses» of the Contractor in accordance with Article 20.

(c) the «Contractor's Fee» in accordance with Article 21.

Article 12.

Purchase or Hire of Machinery and Materials.

(1) The purchase or hire of all machinery, equipment, tools, materials, etc. necessary for the execution of the Works, from the interior and abroad, shall be made by public adjudication with the care and diligence of the Contractor who shall prepare the adjudication notice and the specifications, and shall submit same to the Inspector of the Works for approval; the result, together with all the bids and other substantiating documents and the Contractor's opinion thereon, shall be submitted for the approval of the Inspector of the Works.

ὑποχρέωσιν ὅπως ἐξεύρῃ, συμφώνως πρὸς τὰ κατωτέρω, πάντα τὰ ἀπαιτηθησόμενα μηχανήματα, ἐργαλεῖα ὡς καὶ παντὸς εἴδους μεταφορικὰ μέσα, ἐκσκαφεῖς καὶ ἐξαρτήματα τούτων δι' ἐκσκαφὰς ἐν ξηρῷ καὶ ἐν ὕδατι, σιδηροδρομικὰς γραμμὰς καὶ Δεκοβίλ μετὰ πάντων τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν, μηχανῶν καὶ ἐργαλείων πρὸς λειτουργίαν των καὶ ἐν γένει πᾶσαν χρήσιμον διὰ τὴν τελείαν καὶ ἀπρόσκοπτον μελέτην, κατασκευὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων, μηχανικὴν ἐγκατάστασιν, μεταφέρων πάντα ταῦτα ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων, καὶ προβαίνων εἰς τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν, ὡς ἐπίσης νὰ ἐξεύρῃ καὶ διαθέσῃ ἅπαν τὸ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων ἀναγκαῖον ἐργατικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικόν, ὁ δὲ Ἐργοδότης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διαθέσῃ τοὺς διὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀπαιτηθησομένους χώρους καὶ νὰ παράσχῃ ἁπάσας τὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ὁριζομένας ἀποζημιώσεις τοῦ Ἀναδόχου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς κατωτέρω λεπτομερῶς καθοριζόμενα.

2. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων πάντα τὰ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Ἐργοδότου ἀνήκοντα μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ὑλικὰ καὶ ἐφόδια ἐν γένει, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἱκανοποιητικὰ διὰ τὸν Ἀνάδοχον, παραλαμβάνων αὐτὰ διὰ πρωτοκόλλου ἐκ τοῦ παρὰ τοῦ Ἐργοδότου καθορισθησομένου τόπου καὶ ἐπιθεωρῶν, ἐπισκευάζων καὶ μεταφέρων αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας εἰς βάρος τῆς ἀξίας τῶν ἔργων. Τὰ ὡς ἄνω μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ὑλικὰ καὶ ἐφόδια ἐν γένει, θὰ ἐκτιμῶνται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑφ' ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐργοδότου καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀναδόχου, ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ταῦτα προέρχονται ἀπὸ ἄλλα ἔργα διὰ συμβάσεως ἐκτελούμενα, καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀναδόχου τῶν ἔργων τούτων, τῆς ἐκτιμήσεως ὑποκειμένης πάντοτε εἰς τὰς περὶ διαιτησίας διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἡ οὕτω καθοριζομένη ἀξία τῶν μηχανημάτων κλπ. καταλογιζομένη εἰς τὴν Ἀξίαν τῶν Ἔργων, καταβάλλεται τῷ Ἐργοδότῃ.

Ἄρθρον 11.

Καθορισμὸς τῆς δαπάνης τῶν ἔργων.

1. Τὰ περὶ ὧν ἡ παροῦσα Σύμβασις ἔργα μελετηθήσονται καὶ ἐκτελεσθήσονται παρὰ τοῦ Ἀναδόχου, δαπάναις καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἐργοδότου, ὑποχρεουμένου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον:

α') Τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 19 «Ἀξίαν τῶν Ἔργων».

β) Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 «Γενικὰ Ἔξοδα» τοῦ Ἀναδόχου.

γ) Τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 21 «Ἀμοιβὴν τοῦ Ἀναδόχου».

Ἄρθρον 12.

Ἀγορὰ ἢ μίσθωσις μηχανημάτων καὶ ὑλικῶν.

1. Ἡ ἀγορὰ ἢ μίσθωσις πάντων τῶν διὰ τὰ ἐκτελεσθησόμενα ἔργα ἀναγκαιούντων μηχανημάτων, ἐφοδίων, ἐργαλείων, ὑλικῶν κλπ. ἔκ τε τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, διενεργεῖται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ, ἐπιμελείᾳ καὶ φροντίδι τοῦ Ἀναδόχου, ὅστις συντάσσει τὴν διακήρυξιν καὶ συγγραφὴν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ ὑποβάλλει ταύτην πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων». Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συναγωνισμοῦ μεθ' ὅλων τῶν προσφορῶν καὶ δικαιολογητικῶν καὶ τῆς ἐπὶ τούτου γνώμης τοῦ Ἀναδόχου, ὑποβάλλεται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων».

(2) The Inspector of the Works is obliged to decide within ten (10) days in case of the purchase of materials, tools, equipment, etc. in Greece, and within one (1) month for any purchase from abroad. Both above limits commence from the date of delivery by the Contractor of the documents relative to the adjudication referred to in the preceding section to the protocol of the service of the Inspector of the Works. Should the above time-limits expire without any action being taken the Contractor has the right to act according to his own discretion.

(3) If the value of machinery, equipment, tools and materials referred to above is less than Five Thousand Dollars ($5,000) American, the Contractor has the right to effect the purchase without any formality excepting the submission to the Inspector of the Works of a list containing at least three (3) bids. The Inspector of the Works shall within ten (10) days decide which is the best bid according to his judgment, having the right to reject all the bids. Should the above ten (10) days time-limit expire without any action being taken the Contractor has the right to act according to his own discretion. Purchases not exceeding Two Hundred and Fifty Dollars ($250) are not subject to the above procedure.

(4) The above-mentioned purchases are understood to be only purchases of articles, the necessary total amount of which required for the Works shall have a value of less than Five Thousand Dollars ($5,000), but not purchase in installments of articles the total of the required amount of which has a value greater than Five Thousand Dollars ($5,000.).

(5) With regard to the purchases made in Greece the value of which is less than Five Thousand Dollars ($5,000) American, these should be made through adjudication held in collaboration with the Produce Exchange provided there be one within the district.

(6) Purchases of articles of a value of less than Five Thousand Dollars ($5,000) American, can, in case of urgent necessity, with the approval of the Inspector of the Works be made by the Contractor in collaboration with the Service of the Inspector of the Works.

(7) The Contractor is obliged to anticipate in due time the purchases of the necessary articles, so that the necessary margin of time may be allowed for securing the best prices.

(8) In regard to machinery, tools, materials and equipment purchased directly from abroad the Contractor is obliged to submit to the Inspector of the Works a petition with complete substantiating data so that on the basis of these there shall be submitted the request to the Customs House for ateleia (duty-free importation). In regard to purchases of articles which are in Greece in transit, the seller is obliged to deposit with the proper Customs House the respective duty which will be reimbursed to him as soon as the request for ateleia has been issued, after the receipt of the articles by the Contractor.

(9) All machinery, tools, materials and equipment shall be charged to the storehouses in categories in separate accounts, and shall be issued to

2. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ὑποχρεοῦται νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀγορᾶς ὑλικῶν, ἐργαλείων, ἐφοδίων κλπ. ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐντὸς δὲ μηνός, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ οἱασδήποτε προμηθείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω προθεσμίαι ἄρχονται ἀπὸ τῆς εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» παραδόσεως ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον σχετικῶν τοῦ συναγωνισμοῦ. Τῶν προθεσμιῶν τούτων παρερχομένων ἀπράκτων ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ κρίσιν.

3. Ἐὰν ἡ ἀξία τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω μηχανημάτων, ἐφοδίων, ἐργαλείων καὶ ὑλικῶν εἶναι κατωτέρα τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) δολλαρίων, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης διατυπώσεως, πλὴν τῆς ὑποβολῆς εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων» πίνακος περιλαμβάνοντος τρεῖς τοὐλάχιστον προσφοράς.

Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς δεκαημέρου ἀποφανθῇ περὶ τῆς κατὰ τὴν κρίσιν του καλλιτέρας προσφορᾶς, δικαιούμενος καὶ ἁπάσας ν' ἀπορρίψῃ. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ἀνωτέρω δεκαημέρου προθεσμίας, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ κρίσιν. Εἰς τὰς διατυπώσεις ταύτας δὲν ὑπάγονται προμήθειαι μὴ ὑπερβαινούσαι τὸ ποσὸν διακοσίων πεντήκοντα (250) δολλαρίων.

4. Εἰς τὰς ὡς ἄνω προμηθείας νοοῦνται μόνον προμήθειαι εἰδῶν, ὧν τὸ συνολικῶς διὰ τὰ ἔργα ἀπαιτηθησόμενον ποσὸν ἔχει ἀξίαν μικροτέραν τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) δολλαρίων, οὐχὶ ὅμως καὶ τμηματικαὶ προμήθειαι εἰδῶν, ὧν τὸ σύνολον τῆς ἀπαιτηθησομένης ποσότητος ἔχει ἀξίαν μεγαλειτέραν τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) δολλαρίων.

5. Διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι πραγματοποιουμένας προμηθείας, ἀξίας κάτω τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) ἀμερικανικῶν δολλαρίων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν εἰς τὰς περιφερείας Χρηματιστήρια Ἐμπορευμάτων, ἡ προμήθεια γίνεται διὰ διαγωνισμοῦ τῇ συνεργασίᾳ τούτων.

6. Προμήθειαι εἰδῶν ἀξίας μικροτέρας τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) δολλαρίων, δύνανται, ἕνεκεν ἐπειγούσης ἀνάγκης, τῇ ἐγκρίσει τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», νὰ ἐνεργηθῶσι παρὰ τῆς Ἀναδόχου τῇ συμπράξει τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐπόπτου.

7. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ ἐγκαίρως περὶ τῆς προμηθείας τῶν ἀπαιτηθησομένων εἰδῶν, ἵνα παρέχηται ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς ἐπίτευξιν καλλιτέρων τιμῶν.

8. Διὰ τὰ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προμηθευόμενα μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ὑλικὰ καὶ ἐφόδια ὁ Ἀνάδοχος ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων» αἴτησιν μεθ' ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἐκδοθῇ ἡ πρὸς τὸ Τελωνεῖον αἴτησις ἀτελείας. Διὰ τὰς προμηθείας εἰδῶν εὑρισκομένων ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ διαμετακόμισιν, ὁ ἔμπορος ὀφείλει νὰ παρακαταθέσῃ εἰς τὸ οἰκεῖον τελωνεῖον τὸν σχετικὸν δασμόν, ὅστις θὰ τῷ ἐπιστρέφηται εὐθὺς ἅμα ὡς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου παραλαβὴν τῶν εἰδῶν ἐκδοθῇ ἡ ἄδεια ἀτελείας.

9. Πάντα τὰ μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ὑλικὰ καὶ ἐφόδια θὰ χρεῶνται εἰς τὰς ἀποθήκας κατὰ κατηγορίας, εἰς ἰδιαιτέρους λογαριασμούς, καὶ θὰ διατίθενται εἰς τὰ ἔργα μόνα, κα-

the Works only against a written application to the storehouses made by the engineers in charge of the works. There shall be diligently kept stock books according to a system approved by the Inspector of the Works so that it will be possible for his service to follow up and to check the disposition of the various articles. A complete inventory will be made every six (6) months of the materials in the storehouses in which the Service of the Inspector of the Works will participate.

Article 13.

Sub-Contracts.

(1) The Employer has the right to have the Contractor execute by sub-contract independent works, sections of works and works in general (supply of materials, make-up of materials, transportation of machinery, tools, materials, earth works, etc.) with the exception of excavations made by mechanical excavators which may be sub-contracted only with the approval of the Contractor subsequent to the proposal of the Inspector of the Works and the opinion of the Council of Public Works.

(2) In the case of the Contractor executing works in this way, he proclaims an adjudication on the basis of a notice drawn up by himself and approved by the Inspector of the Works.

(3) The result of the adjudication together with the above bids the Contractor submits to the Inspector of the Works for approval and the latter is obliged within fifteen (15) days after the submission to him of the documents connected with the adjudication, to approve the result of the adjudication having also the right to reject all bids. Should the above time-limit of fifteen (15) days expire without any action being taken the Contractor has the right to act according to his own judgment.

(4) If the value of the work to be executed is less than Five Thousand Dollars ($5,000) American, the Contractor has the right to assign this work to a sub-contractor without any other formality, excepting that he shall submit at least two (2) bids to the Inspector of the Works, who shall be obliged to decide within eight (8) days as to the best bid, and heshall have the right to reject all the bids. Should the above time-limit of eight (8) days expire without any action being taken the Contractor has the right to act according to his own judgment.

(5) The works mentioned in the preceding section of a value of less than Five Thousand Dollars ($5,000) American, cannot constitute a part of works of a value of more than the above amount, the construction of which in the opinion of the Employer can be executed by sub-contract.

(6) The sub-contractors, according to a specific clause to be inserted in the contracts to be made with them undertake full responsibility towards the Contractor and the Employer for the good and perfect execution of the works and in accordance with the rules of art in compliance with the approved studies, plans and specifications but without the Contractor being released from his responsibility for such execution, being released only from all responsibility for damages caused by

τόπιν ἐγγράφου αἰτήσεως πρὸς τὰς ἀποθήκας τῶν προϊσταμένων τῶν ἔργων μηχανικῶν. Θὰ τηρῶνται δὲ ἐπιμελῶς βιβλία κινήσεως τῶν ὑλικῶν, κατὰ σύστημα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», οὕτως ὥστε νὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας του παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων ὑλικῶν.

Ἀνὰ ἑξάμηνον θὰ ἐνεργῆται πλήρης ἀπογραφὴ τῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις εὑρισκομένων ὑλικῶν, τῇ συμμετοχῇ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων».

Ἄρθρον 13.

Ὑπεργολαβίαι.

1. Ὁ Ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλῃ τῷ Ἀναδόχῳ τὴν δι' ὑπεργολαβίων ἐκτέλεσιν αὐτοτελῶν ἔργων, τμημάτων τῶν ἔργων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει (προμηθείας ὑλικῶν, κατεργασίαν ὑλικῶν, μεταφορὰν μηχανημάτων, ἐργαλείων καὶ ὑλικῶν, χωματισμῶν κλπ.) ἐξαιρέσει τῶν διὰ μηχανικῶν ἐκσκαφέων γενησομένων ἐκσκαφῶν, αἵτινες μόνον τῇ συγκαταθέσει καὶ τοῦ Ἀναδόχου δύνανται νὰ δοθῶσιν ὑπεργολαβικῶς, κατόπιν προτάσεως τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» καὶ γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων.

2. Ἐν τῇ τοιούτῳ τρόπῳ ἐκτελέσει τῶν ἔργων ὁ Ἀνάδοχος προκηρύσσει δημοπρασίαν, βάσει προκηρύξεως παρ' αὐτοῦ συνταχθείσης καὶ ἐγκριθείσης παρὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων».

3. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δημοπρασίας μετὰ τῶν προσφορῶν τούτων ὑποβάλλει ὁ Ἀνάδοχος πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων», ὅστις ὑποχρεοῦται ἐντὸς δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς αὐτῷ τῶν σχετικῶν τῆς δημοπρασίας νὰ ἐγκρίνῃ τοῦτο, δικαιούμενος ν' ἀπορρίψῃ καὶ πάσας τὰς προσφοράς. Τῆς ὡς ἄνω δεκαπενθημέρου προθεσμίας παρερχομένης ἀπράκτου, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ κρίσιν.

4. Ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ἐκτελεσθησομένου ἔργου εἶναι κατωτέρα τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) ἀμερικανικῶν δολλαρίων, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται ν' ἀναθέσῃ ταύτην εἰς ὑπεργολάβον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης διατυπώσεως, πλὴν τῆς ὑποβολῆς δύο τοὐλάχιστον προσφορῶν εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων», ὅστις ὑποχρεοῦται ἐντὸς ὀκταημέρου νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς καλλιτέρας προσφορᾶς, δικαιούμενος καὶ ἀπάσας ν' ἀπορρίψῃ. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ὀκταημέρου προθεσμίας, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ κρίσιν.

5. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἔργα ἀξίας μικροτέρας τῶν πέντε χιλιάδων (5.000) ἀμερικανικῶν δολλαρίων, δὲν δύνανται ν' ἀποτελῶσι τμῆμα ἔργων ἀξίας μείζονος τοῦ ποσοῦ τούτου, ὧν ἡ ἐκτέλεσις ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου ὡς δυναμένη νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπεργολαβικῶς.

6. Οἱ ὑπεργολάβοι, κατὰ ρητῶς ἐν τῇ μετ' αὐτῶν συμβάσει ἀναγραφομένην ρήτραν, ἀναλαμβάνουσι πλήρη τὴν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ τε Ἀναδόχου καὶ τοῦ Ἐργοδότου διὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὰς ἐγκεκριμένας μελέτας, διαγράμματα καὶ συγγραφὰς ὑποχρεώσεων, καλήν, τελείαν καὶ ἔντεχνον τῶν ἔργων ἐκτέλεσιν, χωρὶς ἐκ τούτου ν' ἀποβάλλῃ ὁ Ἀνάδοχος τὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν εὐθύνην αὐτοῦ. Ὁ Ἀνάδοχος ἀπαλλάσσεται μόνον πάσης εὐθύνης διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ὑπεργολάβων εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς ὑπεργολαβίας τῶν ἔργα ἢ εἰς τρίτους προσγενομένας ζημίας καὶ ἐν γένει διὰ πράξεις τῶν ὑπεργολάβων προ-

the sub-contractors outside the limits of the works of the sub-contracts or to any third party and in general for acts of the sub-contractors causing claims of any third party and the Contractor can, if from the bad action of the sub-contractors the interests of the work so demand, cancel such sub-contracts with the approval of the Employer.

Article 14.

Contractor's Personnel.

(1) With the exception of foreign qualified engineers and experts, whom the Contractor will employ for the study and execution of the Works, the Contractor shall recruit all the other technical, assisting, and working personnel by preference amongst Greek citizens who shall be experienced in the class of work to which they are assigned, inso far as this be possible and practicable, and at least one-fifth of these shall be war-veterans or reservists provided that competent men of this class be available.

(2) As the works are executed by the Contractor for account of the Employer but under his own responsibility, the provisions of Legislative Decree of October 10,1925 «concerning the compulsory employment of reservists as employees of private enterprises» do not hold good, nor those of Legislative Decree of June 1,1926 «concerning modification and completion of laws for the protection of reservists» nor any subsequent law establishing similar dispositions or amending those already existing.

(3) The employment of the technical and administrative personnel is effected by the Contractor according to his own discretion under the restrictions of Section 1 of this article.

Article 15.

Supervision and Audit by the Employer.

(1) The study and execution of the works shall be made under the supervision of an official of the Service of Public Works nominated for this purpose by the Ministry of Communications and assisted by the necessary technical and administrative staff, the Chief of the Service thus formed being called the «Inspector of the Works».

(2) The financial audit shall be exercised by an Audit Committee, composed of the Inspector of the Works or his legal substitute appointed by the Ministry of Communications, one senior financial official appointed by the Minister of Finance and one representative of the Contractor, the latter not being entitled to vote.

(3) The salaries and compensations of all kinds, as well as expenses of any kind, of the Service of the Inspector of the Works and of his staff and of the Government members of the Audit Committee, shall be paid exclusively by the Employer, unless otherwise agreed. The compensation of the representative of the Contractor shall be at the charge of the Contractor.

Article 16.

Manner of Supervision and Audit.

(1) The Inspector of the Works, through the Service under him, supervises the Works to the end that they may be executed by the Contractor in accordance with the studies, plans, specifications and other data, all of which have been ap-

καλούσας ἀπαιτήσεις τρίτων, δύναται δέ, ἐὰν ἐκ τῆς κακῆς τῶν ὑπεργολάβων ἐνεργείας ἀπαιτῇ τὸ συμφέρον τῶν ἔργων, νὰ διαλύῃ, ἐγκρίσει τοῦ Ἐργοδότου, τὰς ὑπεργολαβίας ταύτας.

Ἄρθρον 14.

Προσωπικὸν Ἀναδόχου.

1. Ἐξαιρέσει τῶν ἀλλοδαπῶν εἰδικῶν μηχανικῶν τε καὶ ἐμπειροτεχνῶν, οὓς ὁ Ἀνάδοχος θ' ἀπασχολήσῃ εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἅπαν τὸ λοιπὸν τεχνικόν, βοηθητικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν, ὑποχρεοῦται ὁ Ἀνάδοχος ὅπως στρατολογῇ κατὰ προτίμησιν καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατὸν καὶ πρακτικῶς ἐφαρμόσιμον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, οἵτινες πρέπει νὰ ὦσι πεπειραμένοι εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας δι' ὃ προορίζονται, τοῦ ἑνὸς πέμπτου τοὐλάχιστον προσλαμβανομένου ἐκ παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἐφέδρων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι τοιοῦτοι κατάλληλοι.

2. Τῶν ἔργων ἐκτελουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου διὰ λογαριασμὸν μὲν τοῦ Ἐργοδότου, ἀλλ' ὑπὸ ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην, δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1925 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων» καὶ οἱουδήποτε ἑτέρου νόμου μεταγενεστέρου, θεσπίζοντος ὁμοίας διατάξεις ἢ τροποποιοῦντος τὰς ὑφισταμένας.

3. Ἡ πρόσληψις τοῦ τεχνικοῦ καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ γίνεται παρὰ τοῦ Ἀναδόχου κατ' ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 15.

Ἔλεγχος Ἐργοδότου

1. Ἡ μελέτη καὶ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων γενήσεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ὁρισθησομένου ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων ἔργων, βοηθουμένου ὑπὸ ἀναλόγου τεχνικοῦ καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ ὡς ἄνω προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ὄντος τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων».

2. Ὁ οἰκονομικὸς ἔλεγχος θ' ἀσκῆται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» ἢ τοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου ὁρισθησομένου νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἑνὸς ἀνωτέρου οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀναδόχου, τοῦ τελευταίου τούτου ὅμως ἄνευ ψήφου.

3. Οἱ μισθοὶ καὶ αἱ οἱαιδήποτε ἀποζημιώσεις, ὡς καὶ αἱ πάσης φύσεως δαπάναι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν Κρατικῶν μελῶν τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, καταβάλλονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ἤθελε συμφωνηθῇ. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀναδόχου βαρύνει τοῦτον.

Ἄρθρον 16.

Τρόπος ἐλέγχου.

1. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ἐποπτεύει διὰ τῆς ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσίας ὅπως τὰ ἔργα ἐκτελῶνται ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου συμφώνως πρὸς τὰς μελέτας, διαγράμματα, συγγραφὰς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπὰ στοιχεῖα, ἅτινα πάντα ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου. Δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ ἀμέσως, πάντοτε ὅμως ἐγ-

proved by the Employer. He has the right to demand immediately, but in all cases in writing, the skilful and economical execution of the Works, as well as the immediate reparation of any malperformance or omission due to the inexact compliance of the Contractor with the above approved data, the terms of this contract and the relative written instructions of the Inspector of the Works.

(2) The Inspector of the Works, through the Service under him, exercises the supervision in a preventive capacity as well, and may, before the execution of any work, point out in writing to the Contractor any more economical and more skilful method of execution. In the event the Contractor expresses a contrary opinion and the method which is contrary to his opinion shall by applied, then the Employer shall have all the responsibility connected therewith, as defined in Sections 6 and 7 of Article 23.

(3) The Contractor has the obligation to supply to the Service of the Inspector of the Works all information and data which may be demanded either for the purpose of checking the works executed or under execution or for forming an opinion upon the method of executing the works not yet begun.

(4) The Contractor is obliged to submit, after the completion of each independent work, a detailed statement of the expenditure incurred for this work together with detailed measurements, in order that the comparison of the expenditure actually incurred with the amount estimated for same may be possible.

(5) The wages or the salaries of the workmen and personnel in general, which are charged to the cost of the Works, and the number of such personnel, shall be determined by the Contractor in agreement with the Inspector of the Works.

(6) In general the Inspector of the Works shall have the right to check every expense, either by examining the Contractor's books, where same are kept, or by obtaining information from the personnel of the Contractor which personnel is obliged to give any information required.

(7) The Inspector of the Works may also require the Contractor to keep any books or memoranda which the Inspector of the Works may consider necessary and indispensable for the performance of the service assigned to him.

(8) The Contractor is obliged, during the execution of the Works, when it is a matter of portions of various works which shall be invisible after completion of these works, to invite in time the Inspector of the Works to verify through his Service, in the presence of the competent technical service of the Contractor, the actual elements the checking of which shall not be possible or at least easy later on, and a respective procès-verbal shall be prepared. The same procedure takes place also after the completion of works which may change their shape or dimensions owing to natural reasons, which cannot be prevented by the Contractor. The Inspector of the Works is obliged to provide for the drafting in due time of the procès-verbaux concerning the above so that there may be no delay in the works due to an eventual delay of the

ὡς καὶ τὴν ἄμεσον ἐπανόρθωσιν πάσης κακοτεχνίας ἢ παραλείψεως, τὴν ἐντεχνον καὶ οἰκονομικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ψεως, ἀπορρεούσης ἐκ τῆς μὴ ἐπακριβοῦς συμμορφώσεως τοῦ Ἀναδόχου πρὸς τὰ ὡς ἄνω ἐγκεκριμένα στοιχεῖα, τοὺς ὅρους τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τὰς σχετικὰς ἐγγράφους διαταγὰς αὐτοῦ.

2. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» διὰ τῆς ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσίας ἀσκεῖ τὸν ἔλεγχον καὶ προληπτικῶς, δυνάμενος καὶ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως οἱουδήποτε ἔργου νὰ ὑποδείξῃ ἐγγράφως εἰς τὸν Ἀνάδοχον πάντα οἰκονομικώτερον καὶ τεχνικώτερον τρόπον ἐκτελέσεως. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἀνάδοχος διατυπώσῃ ἀντίθετον γνώμην, ἐφαρμοσθῇ δὲ τὸ ἀντίθετον πρὸς τὴν γνώμην του σύστημα, ὁ Ἐργοδότης ἀναλαμβάνει πᾶσαν τὴν σχετικὴν εὐθύνην, κατὰ τὰ ἐν ἐδαφίοις 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 23 καθοριζομενα.

3. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» πᾶσαν πληροφορίαν ἢ πᾶν στοιχεῖον, ὅπερ ἤθελε ζητηθῇ εἴτε πρὸς ἔλεγχον τῶν ἐκτελεσθέντων ἢ ἐκτελουμένων ἔργων, εἴτε πρὸς κρίσιν περὶ τοῦ τρόπου ἐκτελέσεως τῶν μήπω ἀρξαμένων.

4. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἑκάστου αὐτοτελοῦς ἔργου νὰ ὑποβάλλῃ λεπτομερῆ ἀπολογισμὸν τῆς γενομένης διὰ τὸ ἔργον τοῦτο δαπάνης μετὰ λεπτομερειῶν ἐπιμετρήσεως, ὅπως καθίσταται δυνατὴ ἡ σύγκρισις τῆς γενομένης πρὸς τὴν προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην.

5. Τὰ ἡμερομίσθια ἢ μισθοὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, τὰ καταλογιζόμενα εἰς τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων», ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τούτου καθορίζεται παρὰ τοῦ Ἀναδόχου ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων».

6. Ἐν γένει ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» δικαιοῦται νὰ ἐλέγχῃ πάσας τὰς δαπάνας, εἴτε ἐξετάζων τὰ βιβλία τοῦ Ἀναδόχου, εἰς ον τόπον ταῦτα τηροῦνται, εἴτε λαμβάνων πληροφορίας παρὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀναδόχου, ὅπερ ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ προθύμως πᾶσαν αἰτουμένην πληροφορίαν.

7. Ἐπίσης ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» δύναται ν' ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ Ἀναδόχου τὴν τήρησιν οἱωνδήποτε βιβλίων ἢ δελτίων κρινομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου ὡς ἀναγκαίων καὶ ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς εἰς αὐτὸν ἀνατεθείσης ὑπηρεσίας.

8. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται ὅπως, προκειμένου περὶ μερῶν τῶν διαφόρων ἔργων, ἅτινα ἔσονται ἀφανῆ μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν ἔργων τούτων, καλῇ ἐγκαίρως τὸν Ἐπόπτην ἵνα ἐπαληθεύσῃ διὰ τῆς ὑπηρεσίας του κατ' ἀντιπαράστασιν μετὰ τῆς ἁρμοδίας τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀναδόχου, τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, ὧν ὁ ἐκ τῶν ὑστέρων ἔλεγχος δὲν εἶναι ἐφικτὸς ἢ τοὐλάχιστον εὐχερής, συντασσομένων τῶν οἰκείων πρωτοκόλλων. Τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ μετὰ τὴν περαίωσιν ἔργων, ὧν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλοίωσις τῆς μορφῆς ἢ τῶν διαστάσεων ἐκ φυσικῶν αἰτίων, μὴ δυναμένων νὰ προληφθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ὑποχρεοῦται ὅπως ἐγκαίρως μεριμνᾷ περὶ τῆς συντάξεως τῶν σχετικῶν πρωτοκόλλων, ὥστε νὰ μὴ προκαλῆται καθυστέρησις ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐκ τυχὸν βραδύτητος αὐτοῦ. Ἐπίσης ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων», κατόπιν ἐγγράφου αἰτήσεως τοῦ Ἀναδόχου, ὑποχρεοῦται ν' ἀνακοινοῖ αὐτῷ ἐγγράφως ἐὰν κατὰ τὴν γνώμην του τὰ ἑκάστοτε ἐκτελούμενα ἔργα, ἐκτελοῦν-

Inspector of the Works. The Inspector of the Works shall also, upon the request in writing of the Contractor, communicate to the Contractor in writing if in his opinion the works executed at any time are well executed and in accordance with the plans and specifications and the terms of the contract without the eventual affirmative opinion of the Inspector of the Works restricting the responsibility of the Contractor in case of a different opinion of the Acceptance Commissions as per Article 22.

(9) The Audit Committee after verifying that the amounts of the various expenditures listed are in accordance with the respective substantiating documents, the correct listing of these expenditures in the general categories of expenses of Articles 19, 20 and 21, and in general that these expenditures are not made in violation of the terms of this contract, decides, for reasons duly set forth, as to the acceptance, modification or rejection of the above expenditures, having the right before any decision to demand from the Contractor through the Inspector of the Works, any supplementary information or data necessary for arriving at a decision.

(10) The decision of the Audit Committee shall be submitted to the Ministry of Communications, which has the right to approve or modify the above decision on the ground of reasons duly set forth.

(11) The decision of the Ministry shall be communicated to the Contractor through the Inspector of the Works within three (3) months from the date of the submission by the Contractor to the Inspector of the Works of the accounts under audit. In case for the purpose of auditing the accounts there should be requested the above-mentioned supplementary information and data, the three (3) months period shall be extended for the time required for the submission of the above information and data.

(12) In case the decision of the Ministry is not communicated to the Contractor within the above mentioned time-limit of three (3) months, the Contractor has the right to insert finally in his books the accounts submitted, the same being considered as approved.

(13) In the case of a communication within the specified time of the decision of the Ministry, the Contractor shall insert in his books the accounts as these have been approved by the Ministry, but having the right, if he has objections, to appeal to arbitration within three (3) months after the communication to him of the decision of the Ministry. Should the time-limit of three (3) months expire without any action being taken, the accounts approved by the Ministry shall be considered as final.

Article 17.
Monthly Estimate of Funds. - Manner of Payment.

(1) On or before the fifth day of each month, the Contractor shall deliver to the Employer, through the Inspector of the Works, a summarized estimate of the amount which in his judgment will be required during the two (2) calendar months thereafter, taking into account the available cash in

ται καλῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὰ διαγράμματα, τὰς συγγραφὰς ὑποχρεώσεων καὶ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης, χωρὶς ὅμως ἡ καταφατικὴ τυχὸν γνώμην τοῦ Ἐπόπτου νὰ μειοῖ τὴν εὐθύνην τοῦ Ἀναδόχου ἐν περιπτώσει ἀντιθέτου γνώμης τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 22 Ἐπιτροπῶν παραλαβῆς.

9. Ἡ Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐλέγχουσα τὸ σύμφωνον τῶν ἀναγραφομένων ποσῶν τῶν διαφόρων δαπανῶν πρὸς τὰ συναφῆ δικαιολογητικά, τὸν ὀρθὸν καταλογισμὸν τῶν δαπανῶν τούτων εἰς τὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 19, 20 καὶ 21 γενικὰς κατηγορίας ἐξόδων καὶ ἐν γένει ὅτι αἱ δαπάναι αὗται δὲν ἐγένοντο κατὰ παράβασιν τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἀποφαίνεται ἠτιολογημένως περὶ τῆς ἀποδοχῆς, τροποποιήσεως ἢ ἀπορρίψεως τῶν δαπανῶν τούτων, δικαιουμένη περὶ πάσης ἀποφάσεως νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ἀναδόχου, διὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», πᾶσαν συμπληρωματικὴν πληροφορίαν ἢ στοιχεῖα ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς.

10. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας δικαιούμενον νὰ ἐγκρίνῃ ἢ τροποποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἠτιολογημένως.

11. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργείου, ἀνακοινοῦται τῷ Ἀναδόχῳ διὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀφ' ἧς ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου οἱ ὑπὸ κρίσιν λογαριασμοὶ εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων». Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν πρὸς κρίσιν τῶν λογαριασμῶν, ἤθελον ζητηθῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω, συμπληρωματικαὶ πληροφορίαι καὶ στοιχεῖα, τὸ τρίμηνον παρατείνεται κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ ἀπαιτηθὲν πρὸς ὑποβολὴν τῶν ὡς ἄνω πληροφοριῶν καὶ στοιχείων.

12. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἀνακοινωθῇ τῷ Ἀναδόχῳ ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω τριμήνου προθεσμίας, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται ν' ἀναγράψῃ τοὺς ὑποβληθέντας λογαριασμοὺς εἰς τὰ βιβλία αὐτοῦ ὁριστικῶς, θεωρουμένους ὡς ἐγκριθέντας.

13. Ἐν περιπτώσει ἐμπροθέσμου κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται ν' ἀναγράψῃ εἰς τὰ βιβλία αὐτοῦ τοὺς λογαριασμούς, καθ' ὃν τρόπον οὗτοι ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, δικαιούμενος ὅμως, ἐφ' ὅσον ἔχει ἀντιρρήσεις, νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν διαιτησίαν ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου. Παρερχομένης τῆς τριμήνου προθεσμίας ἀπράκτου, οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐγκριθέντες λογαριασμοὶ θεωροῦνται ὡς ὁριστικοί.

Ἄρθρον 17.
Μηνιαῖος προϋπολογισμὸς κεφαλαίων.— Τρόπος πληρωμῆς.

1. Μέχρι τῆς πέμπτης ἡμέρας ἑκάστου μηνός, τὸ βραδύτερον, ὑποχρεοῦται ὁ Ἀνάδοχος νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», συνοπτικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν του δαπανητέου κατὰ τοὺς ἑπομένους δύο μῆνας ποσοῦ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τόσον τοῦ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀναδόχου διαθεσίμου ὑπολοίπου ἐκ τῶν προη-

the hands of the Contractor from the preceding payments as well as commitments made.

(2) The Employer shall at the latest on the first day of the two (2) months period for which the above estimate has been prepared, deposit the amount contained in said estimate with one of the recognized banks in Athens designated by the Contractor, to the credit of the Contractor, from which amount the Contractor, when drawing the amounts each time necessary, shall insert these amounts in his books to the credit of the Employer. The interest on the deposits allowed by the bank with which the deposits are made, belong to the Employer but shall be used for the construction of the Works.

Article 18.

Monthly Certificates.

(1) Within twenty-five (25) days from the end of each month the Contractor shall deliver to the Inspector of the Works a certificate in duplicate showing the amounts expended during the immediately previous month which compose the Cost of the Works as per Article 19 and to which are added the General Expenses as per Article 20 and Contractor's Fee as per Article 21. This certificate must necessarily be accompanied by the respective requisite substantiating documents of expenditure for the Cost of the Works attached thereto in the form of copies certified by the Contractor.

(2) In case for any reason whatsoever it should be impossible to submit together with the certificate any substantiating documents, the Contractor has the right and the obligation to present them within the following month. If, however, the submission of the postponed substantiating documents should be proved to be impossible during the next month, the Contractor has the right and the obligation to submit the substantiating documents as soon as the above justified proof of postponement shall unquestionably disappear.

(3) The amounts expended during each month by the Contractor in any currency other than American Dollars, and which are entered on each monthly certificate, shall be converted into American Dollars on the basis of the average exchange rate est ablished by the satements (bordereaux) of the banks through which the conversions from dollars into other currencies have been made.

(4) The dollars referred to in this contract shall be understood as meaning gold coin of the United States of America of the present weight and fineness.

Article 19.

Cost of Works and Payment of Same.

(1) The Employer shall pay to the Contractor, as more fully specified in Articles 11, 17 and 18, the expenditure incurred for the actual cost of the works in which are included only the following categories of expenditure :

(a) The expenditure incurred for the supply and transportation of materials, machinery and tools and of the means of their transportation.

(b) The daily wages of the workmen, skilled workmen, overseers, operators of the means of transportation of the materials and tools.

γουμένων καταβολῶν, ὅσον καὶ τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων.

2. Ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ὅπως τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ διμήνου ὅπερ ἀφορᾷ ὁ ἀνωτέρω προϋπολογισμός, τὸ βραδύτερον, καταθέσῃ τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τούτῳ ποσὸν εἰς τινα τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν, ὑποδεικνυομένην ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου, εἰς πίστωσιν αὐτοῦ, ἐξ οὗ ὁ Ἀνάδοχος ἀποσύρων τὰ ἑκάστοτε ἀναγκαιοῦντα αὐτῷ ποσά, ἀναγράφει ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ εἰς πίστωσιν τοῦ Ἐργοδότου. Ὁ παρὰ τῆς Τραπέζης εἰς ἣν γίνονται αἱ καταθέσεις παρεχόμενος δι' αὐτὰς τόκος ἀνήκει εἰς τὸν Ἐργοδότην, διατίθεται ὅμως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων.

Ἄρθρον 18.

Μηνιαῖαι καταστάσεις.

1. Ἐντὸς εἴκοσι πέντε (25) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστου μηνός, ὁ Ἀνάδοχος ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων» κατάστασιν εἰς διπλοῦν συντεταγμένην, ἐμφαίνουσαν τὰ κατὰ τὸν ἀμέσως προηγούμενον μῆνα δαπανηθέντα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ποσά, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 19 «Ἀξίαν τῶν Ἔργων», εἰς ἃ προστίθενται τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 «Γενικὰ ἔξοδα» καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 «Ἀμοιβὴ τοῦ Ἀναδόχου». Ἡ κατάστασις αὕτη συνοδεύεται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν δαπάνης διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων, ἐπισυνπτομένων ἐν κεκυρωμένῳ παρὰ τοῦ Ἀναδόχου ἀντιγράφῳ.

2. Ἐν περιπτώσει καθ' ἥν, δι' οἱονδήποτε λόγον, εἶναι τυχὸν ἀδύνατος ἡ μετὰ τῆς καταστάσεως ὑποβολὴ οἱωνδήποτε δικαιολογητικῶν, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ ταῦτα ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνός. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνὸς ὑποβολὴ τῶν καθυστερουμένων δικαιολογητικῶν εἶναι ἀποδεδειγμένως ἀδύνατος, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ τὰ δικαιολογητικὰ εὐθὺς ὡς ἀναμφισβητήτως ἐκλείψῃ ἡ ὡς ἄνω ἀποδειγμένη αἰτία τῆς καθυστερήσεως.

3. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου δαπανώμενα καθ' ἕκαστον μῆνα ποσά, εἰς οἱονδήποτε νόμισμα πλὴν Ἀμερικανικῶν δολλαρίων, κατὰ τὴν ἀναγραφὴν αὐτῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ μηνιαίᾳ καταστάσει ἀποτιμῶνται εἰς Ἀμερικανικὰ δολλάρια, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέσης τιμῆς συναλλάγματος, τῆς προκυπτούσης ἐκ τῶν καταστάσεων (bordereaux)) τῶν Τραπεζῶν, ὧν ἐνηργήθησαν αἱ ἐκ δολλαρίων εἰς ἕτερα νομίσματα μετατροπαί.

4. Τὰ ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει ἀναφερόμενα δολλάρια νοοῦνται εἰς χρυσοῦν νόμισμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σημερινοῦ βάρους καὶ καθαρότητος.

Ἄρθρον 19.

Ἀξία τῶν ἔργων καὶ πληρωμὴ αὐτῶν.

1. Ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν ἄρθροις 11, 17 καὶ 18 ὁριζόμενα, τὰς γενομένας δαπάνας διὰ τὴν πραγματικὴν «Ἀξίαν τῶν «Ἔργων» ἐν ᾗ περιλαμβάνονται μόνον αἱ κάτωθι κατηγορίαι ἐξόδων:

α') Αἱ δαπάναι προμηθείας καὶ μεταφορᾶς ὑλικῶν, μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς αὐτῶν.

β') Τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ἐπιστατῶν καὶ ὁδηγῶν τῶν μέσων μεταφορᾶς τῶν ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων.

(c) The expenditure for doctors' salaries and medical expenditure in connection with the personnel in general.

(d) Any eventual insurance of the workmen.

(e) The provisional or permanent residences of the workmen and personnel and storehouses on the site of the works and also the rents of storehouses anywhere.

(2) All this expenditure applies both to the execution of the works and to the preparation of the studies connected therewith.

(3) In the categories of expenditure of paragraph (a) of Section 1 of this article are included : The purchase price, all expenditure incurred for purchasing, testing, insurance in general, loading, transport, unloading, storing and distribution of materials, tools and machinery, as well as all expenditure incurred for persons working with their hands and required for the above from the place of purchase up to the place of their utilization.

(4) In the category of expenditure in paragraph (b) of Section 1 of this article are included : the compensation and the costs of transportation eventually approved by the Employer, of the working personnel occupied in the execution of earthwork and works requiring artisans (terrassements et travaux d'art) or in any other auxiliary work executed by hand in connection with the works and the stores, of personnel in general occupied exclusively in the working of the machinery, of the rain-gauge and water-gauge observers, as well as of the guards and overseers, the number of overseers being approved as may be required by the Inspector of the Works on the proposal of the Contractor.

(5) In the categories of expenditure mentioned in paragraph (c) of Section 1 of this article are included : the salaries in general of the sanitary personnel and of the personnel of the hospitals, the medical supplies and equipment in general for the hospitals, the feeding of the sick and the cost of construction and maintenance of the hospital buildings and of their necessary annexes.

(6) In the categories of expenditure mentioned in paragraph (d) of Section 1 of this article are included : any eventual insurance of the workmen and in general of the personnel charged to the Cost of the Works.

(7) In the categories of expenditure mentioned in paragraph (e) of Section 1 of this article are included: the costs of construction and maintenance of the storehouses on the site of the works and the rents of other storehouses anywhere, as well as the cost of construction and maintenance of the permanent or temporary dwellings of the personnel on the site of the works and also of any temporary small offices for the engineers, which shall be approved by the Employer.

(8) With regard to works executed by sub-contracts as actual Cost of the Works there shall be considered every amount paid to the sub-contractor by the Contractor in accordance with the accounts checked by the Inspector of the Works as well as the wages of the overseers employed by the Contractor for the supervision thereof.

γ') Τὰ ἔξοδα διὰ μισθοὺς ἰατρῶν καὶ τὰ ἔξοδα νοσηλείας τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ.

δ') Αἱ τυχὸν ἀσφάλειαι τῶν ἐργατῶν.

ε') Αἱ ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων προσωριναὶ ἢ μόνιμοι κατοικίαι τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀποθῆκαι ὡς καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν ὁπουδήποτε ἀποθηκῶν.

2. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω δαπάναι νοοῦνται τόσον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχετικῶν μελετῶν.

3. Εἰς τὴν κατὰ τὴν α' παράγραφον τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν δαπανῶν περιλαμβάνονται: Τὸ τίμημα, τὰ διάφορα ἔξοδα διὰ τὴν ἀγοράν, δοκιμήν, ἀσφαλείας ἐν γένει, φορτώσεις, μεταφοράς, ἐκφορτώσεις, ἀποθήκευσιν, διανομήν τῶν ὑλικῶν, ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων ὡς καὶ πάσης δαπάνης διὰ χειρωνακτικὰς ἐργασίας ἀπαιτουμένας διὰ τὰ ὡς ἄνω, ἀπὸ τοῦ τόπου ἀγορᾶς μέχρι τοῦ τόπου τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

4. Εἰς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον β' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν ἐξόδων περιλαμβάνονται: Αἱ ἀποδοχαὶ καὶ τὰ τυχὸν ἐγκριθησόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου μεταφορικὰ ἔξοδα τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀσχολουμένου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν χωματουργικῶν καὶ τεχνικῶν ἔργων (terrassements et travaux d'art) ἢ οἱασδήποτε βοηθητικὰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας, ἔν τε τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἀποθήκαις, τοῦ ἐν γένει εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων ἀποκλειστικῶς ἀσχολουμένου προσωπικοῦ, τῶν παρατηρητῶν τῶν ὑδρομέτρων καὶ λιμνιμέτρων, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν φυλάκων καὶ τῶν ἐπιστατῶν, ὧν ὁ ἀριθμός, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀναδόχου.

5. Εἰς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον γ' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν ἐξόδων, περιλαμβάνονται: Οἱ μισθοὶ τοῦ ἐν γένει ὑγειονομικοῦ καὶ νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ, τὰ φαρμακευτικὰ εἴδη καὶ τ' ἀπαιτούμενα ἐν γένει διὰ τὰ νοσοκομεῖα ἐφόδια, ἡ διατροφὴ τῶν ἀσθενῶν καὶ αἱ δαπάναι κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν κτιρίων τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν ἀναγκαίων παραρτημάτων αὐτῶν.

6. Εἰς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον δ' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν ἐξόδων, περιλαμβάνονται: Αἱ τυχὸν ἀσφάλειαι τῶν ἐργατῶν καὶ ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τοῦ βαρύνοντος τὴν «ἀξίαν τῶν ἔργων».

7. Εἰς τὴν κατὰ τὴν παράγραφον ε' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν ἐξόδων, περιλαμβάνονται: Αἱ δαπάναι κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων ἀποθηκῶν καὶ τὰ ἐνοικία τῶν ὁπουδήποτε ἑτέρων ἀποθηκῶν, ὡς καὶ αἱ δαπάναι κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἐπὶ τόπου τῶν ἔργων μονίμων ἢ προσωρινῶν κατοικιῶν τοῦ προσωπικοῦ ἔτι δὲ καὶ τῶν τυχὸν ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου ἐγκριθησομένων μικρῶν προσωρινῶν γραφείων τῶν μηχανικῶν.

8. Προκειμένου περὶ ἔργων ἐκτελουμένων δι' ὑπεργολαβίας, ὡς πραγματικὴ «Ἀξία τῶν Ἔργων» λογίζεται πᾶν ποσὸν καταβληθὲν τῷ ὑπεργολάβῳ παρὰ τοῦ Ἀναδόχου, συμφώνως τοῖς ἐξηλεγμένοις ὑπὸ τοῦ «Ἐπόπτου Ἔργων» λογαριασμοῖς, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν τυχὸν παρὰ τοῦ Ἀναδόχου χρησιμοποιηθησομένων πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν ἔργων τούτων ἐπιστατῶν.

Article 20.
General Expenses.

(1) To the Contractor shall be paid for his General Expenses a percentage equal to 11.63 o/o of the Cost of the Works as stipulated in the preceding article, which is calculated as a lump sum on the amount of Seventeen Million Dollars ($17,000,000) and shall be paid to the Contractor by seventy equal monthly installments inserted in the monthly certificates. In case the works be completed before the expiration of seventy months the remaining balance for General Expenses shall be paid to the Contractor through the last certificate.

(2) The above General Expenses comprise the cost of the technical, administrative and accounting services required for the direction and control of the Works and the respective studies and in general all expenses not mentioned in the preceding article for the Cost of the Works which by their nature and according to the practice generally prevailing in Greece, may reasonably be considered as General Expenses.

(3) In the event any expenditure should be incurred not mentioned in the Cost of the Works, its inclusion in the Cost of the Works or the General Expenses shall be determined by mutual agreement between the Inspector of the Works and the Contractor. In case of dispute the same shall be finally and irrevocably settled by a Committee composed of the President of the Court of Appeal at Athens, one representative of the Employer and one representative of the Contractor.

(4) The party demanding the arbitration shall submit to the President of the Court of Appeal at Athens a request for that purpose together with acknowledgement of his invitation to the other party to appoint a representative. The other party must appoint his representative within thirty (30) days from the communication to him of the invitation of the party demanding the arbitration and shall communicate this appointment to the President of the Court of Appeal at Athens. The party demanding the arbitration must indicate his representative in his demand for arbitration submitted to the President of the Court of Appeal.

(5) In case that the representative of the other party should not be appointed within the above thirty (30) days time-limit, this representative shall be appointed by the President of the Court of Appeal within ten (10) days after the expiration of the time-limit.

(6) The decision of the Committee shall be taken by a majority and shall be issued within two (2) months from the date of the communication of the request for arbitration.

(7) The cost of the arbitration and the compensation of the arbitration committee shall be charged to either or to both parties as shall be decided in the arbitrators' decision which will fix also the amount of compensation.

Article 21.
Contractor's Fee for His Services.

(1) The Employer shall pay to the Contractor for his services to be rendered in connection with the works referred to in Article 1, a net fixed fee of One Million Seven Hundred Thousand Dollars ($1,700,000).

Ἄρθρον 20.
Γενικὰ Ἔξοδα.

1. Εἰς τὸν Ἀνάδοχον καταβάλλεται διὰ τὰ γενικὰ αὐτοῦ ἔξοδα ποσοστὸν ἴσον πρὸς ἑνδεκα καὶ ἑξήκοντα τρία ἑκατοστὰ (11.63ο/ο) ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀξίας τῶν ἔργων, λογίζεται δὲ κατ' ἀποκοπὴν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (17,000,000) Δολλαρίων καὶ καταβάλλεται εἰς ἑβδομήκοντα (70) ἴσας μηνιαίας δόσεις, ἀναγραφομένας εἰς τὰς μηνιαίας καταστάσεις. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ ἔργα ἀποπερατωθῶσι πρὸ τῆς παρόδου τῶν ἑβδομήκοντα (70) μηνῶν, τότε τὸ ἀπομένον ὑπόλοιπον γενικῶν ἐξόδων, καταβάλλεται εἰς τὸν Ἀνάδοχον διὰ τῆς τελευταίας καταστάσεως.

2. Τὰ ὡς ἄνω γενικὰ ἔξοδα περιλαμβάνουσι τὰς δαπάνας διὰ τὴν τεχνικήν, διοικητικὴν καὶ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς διεύθυνσιν καὶ ἔλεγχον τῶν ἔργων καὶ τῶν μελετῶν αὐτῶν καὶ ἐν γένει πᾶσαν δαπάνην μὴ ἀναφερομένην εἰς τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ καθοριστείσας δαπάνας τῆς «Ἀξίας τῶν Ἔργων», καὶ ἥτις, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ τῆς γενικῶς ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατούσης ἐν τῇ πρακτικῇ συνηθείας, δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ ὡς «γενικὸν ἔξοδον».

3. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρουσιασθῇ δαπάνη μὴ ἀναγραφομένη ἐν τῇ ἀξίᾳ τῶν ἔργων, ὁ καταλογισμὸς αὐτῆς εἰς τὴν «ἀξίαν τῶν ἔργων» ἢ τὰ «γενικὰ ἔξοδα», κανονίζεται κοινῇ συμφωνίᾳ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» καὶ τοῦ Ἀναδόχου. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας, αὕτη λύεται ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐργοδότου καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀναδόχου.

4. Ὁ ἐπισπεύδων τὴν διαιτησίαν ὑποβάλλει τὴν σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν μετὰ τοῦ ἐπιδοτηρίου τῆς πρὸς τὸν ἀντίδικον προσκλήσεως αὐτοῦ ὅπως ὁρίσῃ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ. Ὁ ἀντίδικος ὀφείλει νὰ διορίσῃ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς προσκλήσεως τοῦ ἐπισπεύδοντος, κοινοποιῶν τὸν διορισμὸν τοῦτον πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν. Ὁ ἐπισπεύδων ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἐφετῶν ὑποβαλλομένῃ αἰτήσει αὐτοῦ περὶ διαιτησίας.

5. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελε διορισθῇ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀντιδίκου ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω τριακονθημέρου προθεσμίας, τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ὁρίζει ὁ Πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν, ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.

6. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐκδίδεται δὲ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἰτήσεως πρὸς διαιτησίαν.

7. Τὰ ἔξοδα διαιτησίας καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῆς διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς βαρύνουσι τὸν ἕτερον ἢ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ἀντιδίκους, ὡς θέλει ὁρίσει ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἥτις καθορίζει καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 21.
Ἀμοιβὴ τοῦ Ἀναδόχου διὰ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

1. Ὁ Ἐργοδότης θὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας οὗτος θὰ παράσχῃ σχετικῶς πρὸς τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερόμενα ἔργα, καθαρὰν κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴν ἐκ δολλαρίων ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἑπτακοσίων χιλιάδων (1.700.000).

(2) For the payment of this fee to the Contractor there shall be added to the amounts inserted in the monthly certificates for the actual Cost of the Works and the General Expenses of the Contractor, the sum of Twenty Four Thousand Two Hundred Eighty Five Dollars and Seventy One Cents ($24,285.71) for each of seventy (70) months. In case, however, there should be an interruption of the Works for any reason whatsoever of a duration of more than one (1) month, the Contractor shall not be paid, during the time of interruption, for the period of time exceeding one month; the payment of the monthly installments of Twenty Four Thousand Two Hundred Eight Five Dollars and Sevently One Cents (24,285.71) beginning again upon resumption of the work.

(3) Should the Works be completed by the Contractor prior to the expiration of seventy (70) months from the date when the first certificate is presented, then any part of the said fee remaining unpaid at the time of the completion shall thereupon become due and payable upon the completion of the Works and will be included in the final certificate.

(4) If after the expiration of three (3) years from the approval of the General Preliminary Study mentioned in Article 2, it should appear that the Works shall not be completed within the time-limit stipulated in Article 7, the amount remaining to be paid to the Contractor for his fee shall be divided by the number of months which by mutual agreement shall be estimated as still necessary for the completion of the remaining works and the quotient resulting shall be paid monthly to the Contractor instead of the Twenty Four Thousand Two Hundred Eighty Five Dollars and Seventy One Cents ($24,285.71) above mentioned, under the restrictions of Section 2 of this article.

Article 22.
Provisional and Final Acceptance of the Works. - Maintenance and Operation of Same.

(1) Upon the completion of an independent work or of a portion of a work which can be operated independently, the Contractor has the right to request its provisional acceptance and the Employer is obliged to make the same within three (3) months from the submission to the Inspector of the Works of the request of the Contractor. The provisional acceptance shall be made by a Committee appointed by the Ministry of Communications, in the presence of the Contractor who shall be invited in writing for that purpose in due time.

(2) The Acceptance Committee shall draw up a procès-verbal in duplicate in which shall be inserted every malperformance, omission or execution of works contrary to the approved plans, the specifications and the written orders of the Inspector of the Works, observed by the Committee, as well as its opinion with regard to the settlement of the questions arising from the above observations.

(3) If the Contractor, after being duly invited, does not appear at the provisional acceptance, this will be mentioned in the respective procès-verbal which shall be communicated to the Contractor in a safe manner and against receipt. The same procedure shall be followed if the Contrac-

2. Πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀμοιβῆς ταύτης τῷ Ἀναδόχῳ, προστίθενται εἰς τὰ ἐν ταῖς μηνιαίαις πιστοποιήσεσιν ἀναγραφόμενα ποσὰ διὰ τὴν πραγματικὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων» καὶ τὰ «Γενικὰ Ἔξοδα» τοῦ Ἀναδόχου τὸ ποσὸν τῶν δολλαρίων εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἑνὸς ἑκατοστοῦ (24,285.71) δι' ἕκαστον τῶν ἑβδομήκοντα (70) μηνῶν. Ἐν ἡ περιπτώσει ὅμως ἤθελεν ἐπέλθει διακοπὴ τῶν ἔργων δι' οἱασδήποτε λόγον διαρκείας μείζονος τοῦ μηνός, δὲν καταβάλλονται εἰς τὸν Ἀνάδοχον τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πέραν τοῦ μηνὸς διακοπῆς ἀναλογοῦντα ποσὰ τῆς ἀμοιβῆς, τῆς κατὰ μῆνα καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἑνὸς ἑκατοστοῦ (24,285.71) δολλαρίων, ἀρχομένης καὶ αὖθις μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν.

3. Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ Ἀνάδοχος ἤθελεν ἀποπερατώσει τὰ ἔργα πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑβδομήκοντα (70) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς πρώτης πιστοποιήσεως, τότε πᾶν ποσὸν τῆς ὡς ἄνω ἀμοιβῆς μὴ καταβληθὲν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως, καθίσταται ἀπαιτητὸν καὶ πληρωτέον κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων καὶ προστίθεται εἰς τὴν τελικὴν πιστοποίησιν.

4. Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης γενικῆς προμελέτης καταφανῆ ὅτι τὰ ἔργα δὲν θὰ ἀποπερατωθῶσιν ἐντὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 προβλεπομένης προθεσμίας, τὸ εἰς τὸν Ἀνάδοχον ὀφειλόμενον ἔτι ποσὸν διὰ τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ θὰ διαιρῆται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν οἱ ὁποῖοι κοινῇ συνεννοήσει θὰ ὑπολογισθῶσιν ὡς ἀπαιτούμενοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπολοίπων ἔργων καὶ τὸ οὕτω προκύπτον πηλίκον θὰ καταβάλληται τῷ Ἀναδόχῳ μηνιαίως ἀντὶ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων εἴκοσι τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἑνὸς ἑκατοστοῦ (24,285. 71) δολλαρίων, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς πάντοτε τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 22.
Προσωρινὴ καὶ ὁριστικὴ παραλαβὴ τῶν ἔργων. Συντήρησις καὶ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν.

1. Ἅμα τῇ ἀποπερατώσει ἔργου τινὸς αὐτοτελοῦς ἢ τμήματος ἔργου δυναμένου νὰ λειτουργήσῃ αὐτοτελῶς, ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν προσωρινὴν παραλαβὴν αὐτοῦ καὶ ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἐνεργήσῃ ταύτην ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἀναδόχου εἰς τὸν «Ἐπόπτην τῶν Ἔργων». Ἡ προσωρινὴ παραλαβὴ διενεργεῖται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀναδόχου, ἐγκαίρως καὶ ἐγγράφως καλουμένου πρὸς τοῦτο.

2. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς παραλαβῆς συντάσσει εἰς διπλοῦν τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον, ἐν ᾧ ἀναγράφεται πᾶσα παρατήρηθεῖσα ὑπ' αὐτῆς κακοτεχνία, παράλειψις ἢ ἐκτέλεσις ἐργασιῶν παρὰ τὰς ἐγκεκριμένας μελέτας, τὰς συγγραφὰς ὑποχρεώσεων καὶ τὰς ἐγγράφους διαταγὰς τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων», ἐπίσης δὲ καὶ τὴν γνώμην αὐτῆς περὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων προκυπτόντων ζητημάτων.

3. Ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος, ὁρμοδίως κληθείς, δὲν παραστῇ εἰς τὴν προσωρινὴν παραλαβήν, γίνεται μνεία τούτου ἐν τῷ σχετικῷ πρωτοκόλλῳ, ὅπερ κοινοποιεῖται τῷ Ἀναδόχῳ κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ καὶ ἐπιδεικτικόν. Τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος παραστῇ μὲν εἰς τὴν παραλαβήν, ἀρνηθῇ ὅμως νὰ

tors appear at the acceptance but refuse to sign the procès-verbal under reserve or otherwise.

(4) Should the Contractor sign the procès-verbal under reserve or should the procès-verbal be communicated to him as above stated the Contractor has the right within a peremptory time-limit of two (2) months from the signature of the procès-verbal or the communication of the same to him, to submit through the Inspector of the Works to the Ministry of Communications his objections and refutations. As regards these procès-verbaux and the objections and refutations the Minister of Communications shall decide after hearing the opinion of the Council of Public Works, the Contractor having the right to appeal to the arbitration mentioned in Article 25 within one (1) month from the communication to him of the Minister's decision.

(5) If no action is taken within the time limit of three (3) months provided for in Section 1 for the provisional acceptance of the works, the works concerned shall be considered as provisionally accepted.

(6) Within twelve (12) months after the provisional acceptance of the last of the works herein provided for and provided that all the supplementary works imposed by the Committee of the provisional acceptances have been completed and within one (1) month from the expiration of the above limit of twelve (12) months, shall take place the final acceptance to which the time-limits and the procedures for the provisional acceptance stipulated in Paragraphs 1, 2, 3 and 4 of this article shall also apply.

(7) Should the time-limit of one (1) month mentioned in Section 6 of this article expire without any action being taken for final acceptance the works shall be considered as finally accepted.

(8) The reconstruction of damages caused by force majeure up to final acceptance are considered as regards the manner of their construction and payment, as construction of works executed in accordance with the provisions of this contract. In case of any excess over and above the cost of Seventeen Million Dollars ($17,000,000) due to such reconstructions, the Contractor is entitled to the payment not only of the cost of the works but also of a percentage of 21.63 o/o of the amount above the Seventeen Million Dollars ($17,000,000) for general expenses and for his fees.

(9) As soon as any section of the works is provisionally accepted, the Contractor as agent of the Employer is obliged to undertake the maintenance and operation of such works until the final acceptance of all the works. This time-limit may be extended by mutual agreement.

(10) There shall be used from the Seventeen Million Dollars ($17,000,000) mentioned in Article 1 a sum of up to One Million Dollars ($1,000,000) to cover the above maintenance and operation. Any amount required for said maintenance and operation beyond One Million Dollars ($1,000,000) shall be furnished, in each case, by the Employer to the Contractor in advance as required.

(11) In case the Employer does not advance the funds required over and above the One Million Dollars ($1,000,000) the Contractor shall be released from all obligations to maintain and operate the Works. In such a case the Works shall at such time be finally accepted by the Employer in accordance with the provisions for final acceptance contained in this contract.

ὑπογράψῃ τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον ἀνεπιφυλάκτως ἢ μετ' ἐπιφυλάξεως.

4. Ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος ὑπογράψῃ τὸ πρωτόκολλον μετ' ἐπιφυλάξεως ἢ ἐὰν τὸ πρωτόκολλον κοινοποιηθῇ αὐτῷ κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δικαιοῦται ὁ Ἀνάδοχος ὅπως ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρωτοκόλλου ἢ τῆς κοινοποιήσεωρ αὐτοῦ, ὑποβάλῃ διὰ τοῦ «Ἐπόπτου τῶν Ἔργων» πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας τὰς ἐνστάσεις καὶ ἀντιρρήσεις αὐτοῦ. Ἐπὶ τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν ἐνστάσεων καὶ ἀντιρρήσεων ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, δικαιουμένου τοῦ Ἀναδόχου νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 διαιτησίαν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ.

5. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ἐν παραγράφῳ 1 τριμήνου προθεσμίας διὰ τὴν προσωρινὴν παραλαβήν, τὰ ἔργα, περὶ ὧν αὕτη, θεωροῦνται ὡς προσωρινῶς παραληφθέντα.

6. Μετὰ παρέλευσιν δώδεκα (12) μηνῶν ἀπὸ τῆς προσωρινῆς παραλαβῆς τοῦ τελευταίου τῶν διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένων ἔργων καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀποπερατωθῇ πᾶσαι αἱ ἐπιβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν προσωρινῶν παραλαβῶν συμπληρωματικαὶ ἐργασίαι τῶν διαφόρων ἔργων καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω δωδεκαμήνου προθεσμίας, διενεργεῖται ἡ ὁριστικὴ παραλαβή, ἰσχυουσῶν καὶ διὰ ταύτην τῶν διὰ τὴν προσωρινὴν παραλαβὴν ἐν ἐδαφίοις 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων προθεσμιῶν καὶ διατυπώσεων.

7. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ἐν ἐδαφίῳ 6 μηνιαίας προθεσμίας διὰ τὴν ὁριστικὴν παραλαβήν, τὰ ἔργα θεωροῦνται ὡς ὁριστικῶς παραληφθέντα.

8. Αἱ ἀνακατασκευαὶ τῶν μέχρι τῆς ὁριστικῆς παραλαβῆς ἐξ ἀνωτέρας βίας ἐπιγενομένων ζημιῶν, θεωροῦνται ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ πληρωμῆς αὐτῶν ὡς κατασκευαὶ ἔργων ἐκτελουμένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἐν περιπτώσει ὅμως ὑπερβάσεως τῆς δαπάνης τῶν δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (17,000,000) δολλαρίων, ὀφειλομένης εἰς τοιαύτας ἀνακατασκευάς, ὁ Ἀνάδοχος διὰ τὴν ὑπὲρ τὰ δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια (17,000,000) δολλάρια δαπάνην δικαιοῦται εἰς τὴν ἀπόληψιν οὐ μόνον τῆς ἀξίας τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ εἰς ποσοστὰ ἐπὶ ταύτης εἴκοσι ἑνὸς καὶ ἑξήκοντα τριῶν ἑκατοστῶν (21.63 o)o) διὰ γενικὰ ἔξοδα καὶ ἀμοιβὴν αὐτοῦ.

9. Εὐθὺς ὡς τμῆμά τι τῶν ἔργων παραληφθῇ προσωρινῶς, ὁ Ἀνάδοχος, ὡς πράκτωρ τοῦ Ἐργοδότου, ὑποχρεοῦται νὰ ἀναλάβῃ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἔργων τούτων μέχρι τῆς ὁριστικῆς παραλαβῆς τοῦ συνόλου τῶν ἔργων. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ παραταθῇ κοινῇ συμφωνίᾳ.

10. Πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν συντηρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως, διατεθήσεται ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων δέκα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (17,000,000) δολλαρίων ποσὸν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1,000,000) δολλαρίων. Πᾶν ποσόν, ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον (1,000,000) δολλαρίων, ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν, χορηγεῖται εἰς τὸν Ἀνάδοχον ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου προκαταβολικῶς ἑκάστοτε, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν.

11. Ἐὰν ὁ Ἐργοδότης δὲν προκαταβάλῃ τ' ἀναγκαιοῦντα ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον (1,000,000) δολλάρια ποσά, ὁ Ἀνάδοχος ἀπαλλάσσεται πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς συντήρησιν

(12) All expenditure up to the amount of one Million Dollars ($1,000,000), approved by the Employer in accordance with the provisions of this contract concerning the costs of the construction of the works, shall be paid to the Contractor under the same provisions.

(13) The actual cost of the maintenance and operation of the Works as well as the expenditure connected with the General Expenses of the Contractor over and above One Million Dollars ($1,000,000) shall be approved by the Employer in accordance with the pertinent terms of this contract for the construction of the Works, and shall be paid to the Contractor increased by ten per cent (10 o/o) for his remuneration.

Article 23.

Damage Due to Force Majeure and to Defective Studies.

(1) In case of damage caused to the works, machinery or materials due to force majeure, the Contractor is obliged to notify the Inspector within eight (8) days after the damage has become apparent. The Inspector of the Works is obliged within five (5) days from the notification of the Contractor to proceed to the spot and in the presence of the Contractor duly invited, to draw up a procès-verbal touching the damage done, its extent and the cost for repairs, as well as the reasons and responsibility or non-responsibility of the Contractor.

(2) If the Contractor does not accept the views of the Inspector of the Works he signs the procès-verbal under reserve, but he is obliged within five (5) days to submit to the Inspector of the Works his objections.

(3) The Inspector of the Works shall submit the procès-verbal together with the objections of the Contractor to the Ministry of Communications which shall decide. If the Contractor does not accept the decision of the Ministry, he has the right to appeal to arbitration.

(4) The Contractor shall not be liable for damage caused exclusively by force majeure; the cost of repairing such damage being charged to the Cost of the Works.

(5) The Contractor is responsible for damages due to defects in the study if he proceeds with the execution of the study without the same being previously approved by the Employer.

(6) In case the Employer should change the study he undertakes the respective responsibility for the defectiveness of the study brought about by the changes made by him and for the damage due to the defective study.

(7) In case of dispute with regard to the attribution of the damage to the defectiveness of the project, such dispute shall be finally settled by arbitration.

καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἔργων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ ἔργα παραληφθήσονται τότε ὁριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ ὁριστικῆς παραλαβῆς διατάξεις τῆς παρούσης.

12. Πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1,000,000) δολλαρίων δαπάναι ἐγκρινόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης Συμβάσεως, τοὺς σχετικοὺς πρὸς τὰς δαπάνας τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων, καταβληθήσονται τῷ Ἀναδόχῳ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρους.

13. Αἱ ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον (1,000,000) δολλαρίων πραγματικαὶ δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἔργων, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ δαπάναι τῶν γενικῶν ἐξόδων τοῦ Ἀναδόχου, ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἰσχυούσας διατάξεις, καὶ καταβάλλονται τῷ Ἀναδόχῳ ηὐξημέναι κατὰ δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (10 o)o) δι' ἀμοιβὴν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 23.

Βλάβαι ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ ἐλαττωματικῶν μελετῶν.

1. Ἐν περιπτώσει ζημιῶν εἰς τὰ ἔργα, μηχανήματα ἢ ὑλικά, ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Ἐπόπτην, ἐντὸς ὀκτὼ (8) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς βλάβης. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰδοποιήσεως τοῦ Ἀναδόχου μεταβῇ ἐπὶ τόπου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀναδόχου, ἁρμοδίως καλουμένου, συντάξῃ πρωτόκολλον περὶ τῆς γενομένης βλάβης, τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς καὶ τῆς δαπάνης ἀνορθώσεως, ἐπίσης δὲ περὶ τῶν αἰτίων καὶ τοῦ ἀνευθύνου τοῦ Ἀναδόχου ἢ μή.

2. Ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος δὲν ἀποδέχεται τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἐπόπτου, ὑπογράφει τὸ πρωτόκολλον μετ' ἐπιφυλάξεως, ὑποχρεοῦται ὅμως ὅπως ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ὑποβάλῃ τῷ Ἐπόπτῃ τὰς ἀντιρρήσεις του.

3. Ὁ «Ἐπόπτης τῶν Ἔργων» ὑποβάλλει τὸ πρωτόκολλον μετὰ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ Ἀναδόχου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ὅπερ ἀποφασίζει. Ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος δὲν ἀποδέχηται τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου, δικαιοῦται νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν διαιτησίαν.

4. Ὁ Ἀνάδοχος δὲν εὐθύνεται διὰ ζημίας ὀφειλομένας ἀποκλειστικῶς εἰς ἀνωτέραν βίαν, τῶν πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν ζημιῶν τούτων δαπανῶν βαρυνουσῶν τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων».

5. Ὁ Ἀνάδοχος εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἐξ ἐλαττωμάτων τῆς μελέτης προσγινομένας ζημίας, ἐφ' ὅσον προέβη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μελέτης χωρὶς αὕτη τὰ ἐγκριθῇ προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου.

6. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἐργοδότης τροποποιήσῃ τὴν μελέτην, ἀναλαμβάνει καὶ τὴν σχετικὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἐκ τῶν τροποποιήσεων αὐτοῦ προκληθεῖσαν ἐλαττωματικότητα τῆς μελέτης καὶ τὰς εἰς αὐτὴν ὀφειλομένας ζημίας.

7. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ζημιῶν εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς μελέτης, ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἡ διαιτησία.

Article 24.

Delivery of Machinery, Tools, Materials, and Other Equipment After the Completion of the Works.

All machinery, tools, materials, installations, and other equipment supplied or constructed by the Contractor and the cost of which has been charged to either the Cost of the Works or his General Expenses, are the property of the Employer and shall be delivered to him in good condition of maintenance by a procès-verbal after completion of the Works, the Contractor being responsible for all deterioration except that due to the ordinary wear and tear, or to force majeure, as well as for losses which, as can be proved, might have been foreseen or prevented.

Article 25.

Arbitration.

(1) All differences or disagreements between the Employer and the Contractor as to the application, execution and interpretation of this contract, and also in case the subject at issue can not be determined in money value, shall be settled by two (2) arbitrators, one of whom shall be appointed by the Employer and the second by the Contractor, within thirty (30) days from the date either of the parties shall have received notice of the invitation of the other for the purpose of settlement by arbitration of the subject mentioned in the respective document.

(2) If either the Employer or the Contractor shall not appoint an arbitrator within the thirty (30) days time-limit, the President of the Arios Pagos (Supreme Court) shall appoint the arbitrator within twenty (20) days from the date of the submission to him of the demand of either of the contracting parties.

(3) These arbitrators, who can be also of foreign nationality, shall decide finally and irrevocably, all recourse to any other jurisdiction being excluded.

(4) The two arbitrators, as above appointed, if they anticipate a disagreement as to the settlement of the subject matter which is before them, can, within fifteen (15) days from their appointment, name by a common accord an umpire, and in case of disagreement as to the person to be appointed as umpire, the President of the Arios Pagos, in agreement with the United States Minister or Chargé d'Affaires in Greece, shall appoint at the request of both or either of the interested parties the umpire who shall be chosen from amongst persons who at their absolute discretion are competent as regards the question under arbitration, provided only that the umpire can not be either by race or nationality Greek or American.

(5) The decision of the umpire is irrevocable and finally settles the difference. The umpire, however, must confine himself to decide within the limit of the two arbitrators disagreeing, that is, he can neither diminish the minimum limit of the one nor increase the maximum limit of the other.

(6) The decision of the arbitrators as well as of the umpire, must be given within two (2) months at the utmost from the date on which they undertake their work. The President of the Arios Pagos may extend this time-limit, fixing the period of time within which the decision must be given.

(7) The travelling expenses and the fees of both the arbitrators and the umpire shall be charged to the party against whom the decision of the arbitrators or the umpire is given as determined in the aforesaid.

Άρθρον 24.

Παράδοσις μηχανημάτων, ἐργαλείων, ὑλικῶν καὶ λοιπῶν ἐφοδίων μετὰ τὸ πέρας τῶν ἔργων.

Ἅπαντα τὰ μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ὑλικά, ἐγκαταστάσεις καὶ λοιπὰ ἐφόδια προμηθευθέντα ἢ κατασκευασθέντα παρὰ τοῦ Ἀναδόχου καὶ ὧν ἡ δαπάνη κατελογίσθη εἴτε εἰς τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων» εἴτε εἰς γενικὰ αὐτοῦ ἔξοδα, ἀποτελοῦντα περιουσίαν τοῦ Ἐργοδότου, παραδοθήσονται αὐτῷ διὰ πρωτοκόλλου μετὰ τὸ πέρας τῶν ἔργων, ἐν καλῇ καταστάσει συντηρήσεως, τοῦ Ἀναδόχου ὑπέχοντος πᾶσαν εὐθύνην διὰ τὰς προσγενομένας φθοράς, πλὴν τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν συνήθη χρῆσιν, ἢ ἀνωτέραν βίαν, ὡς καὶ διὰ τὰς ἀπωλείας αἵτινες ἀποδεδειγμένως ἦτο δυνατὸν νὰ προβλεφθῶσι καὶ νὰ προληφθῶσι.

Άρθρον 25.

Διαιτησία.

1. Πᾶσα διαφορὰ ἡ διαφωνία μεταξὺ τοῦ Ἐργοδότου καὶ τοῦ Ἀναδόχου ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν, ἐκτέλεσιν καὶ ἑρμηνείαν τῆς παρούσης Συμβάσεως ὡς καὶ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ χρηματικῶς, λύεται ὑπὸ δύο διαιτητῶν, ὧν τὸν μὲν ἕνα ὁρίζει ὁ Ἐργοδότης, τὸν δ' ἕτερον ὁ Ἀνάδοχος καὶ δὴ ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἑκάτερον τῶν μελῶν ἤθελε λάβει γνῶσιν τῆς προσκλήσεως τοῦ ἑτέρου πρὸς διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐν τῷ σχετικῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένου θέματος.

2. Ἐὰν ὁ Ἐργοδότης ἢ ὁ Ἀνάδοχος δὲν διορίσωσιν ἐντὸς τῆς τριακονθημέρου προθεσμίας διαιτητήν, ὁρίζει αὐτὸν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐντὸς προθεσμίας εἴκοσιν (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ ἑτέρου τῶν μερῶν.

3. Οἱ διαιτηταὶ οὗτοι, οἵτινες δύνανται νὰ ὦσι καὶ ξένης ἐθνικότητος, δικάζουσι τελεσιδίκως καὶ ἀμετακλήτως, ἀποκλεισμένης πάσης ἄλλης προσφυγῆς εἰς ἄλλην τινὰ δικαιοδοσίαν.

4. Οἱ ὡς ἄνω καθιστάμενοι δύο διαιτηταί, ἐὰν προβλέπωσι διαφωνίαν ὡς πρὸς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀπασχολήσαντος τούτους θέματος, δύνανται ἐντὸς δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των, νὰ ὁρίσωσι κοινῇ συμφωνίᾳ τρίτον ἐπιδιαιτητήν, ἐν ἀσυμφωνίᾳ δὲ τούτων περὶ τοῦ προσώπου τοῦ τρίτου ἐπιδιαιτητοῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτοῦ ἢ Ἐπιτετραμμένου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς διορίζει, τῇ αἰτήσει ἀμφοτέρων ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, τὸν ἐπιδιαιτητήν, ὅστις θὰ ἐκλέγηται μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν αὐτῶν ἁρμοδίων διὰ τὰ ὑπὸ διαιτησίαν ζητήματα, ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμὸν ὅτι ὁ ἐπιδιαιτητὴς δὲν δύναται νὰ ἦ εἴτε κατὰ γένος εἴτε κατ' ἐθνικότητα Ἀμερικανὸς ἢ Ἕλλην.

5. Ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ εἶναι ἀμετάκλητος καὶ ἐξαντλητικὴ τῆς διαφορᾶς, ὑποχρεοῦται ὅμως ὁ ἐπιδιαιτητὴς νὰ περιορισθῇ ὅπως ἀποφασίσῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαφωνησάντων διαιτητῶν, μὴ δυνάμενος δηλονότι οὔτε νὰ μειώσῃ τὸ ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἑνός, οὔτε ν' αὐξήσῃ τὸ μεῖζον τοῦ ἑτέρου.

6. Ἡ ἀπόφασις τῶν διαιτητῶν καὶ τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ πρέπει νὰ ἐκδίδηται ἐντὸς δύο (2) μηνῶν τὸ κολὺ ἀφ' ἧς οὗτοι ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου των. Τὴν προθεσμίαν ταύτην δύναται ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ παρατείνῃ, καθορίζων καὶ τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις.

7. Αἱ δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα καὶ ἀμοιβήν, τῶν τε διαιτητῶν καὶ τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ δαπάναι, βαρύνουσι τὸν καθ' οὗ ἡ ἀπόφασις τῆς διαιτησίας ἢ ἐπιδιαιτησίας, καθ' ἃ ὁρισθήσεται ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ.

Article 26.

Jurisdiction and Law Suits.

(1) All disputes and litigation which may occur during the life of this contract between the Contractor on the one hand and any third party other than the Employer on the other hand, and in connection with the interpretation or the execution of this contract, and whether the subject of the discussions is pecuniary or otherwise, in so far as the extrajudicial settlement thereof cannot be obtained during the whole of the life of the contract shall be referred to and heard by the Court of Appeal at Athens.

(2) In any case where any third party may be injured or claim to be injured through the execution of the Works by the Contractor and provided the Contractor complies with his obligations, the instructions of the Inspector of the Works and the laws of the Hellenic Republic, should any party bring actions against him or use any judicial means or have recourse to any measures whatsoever, the Contractor shall communicate to the Employer in due time notice of such suit, who compulsorily intervenes in the suit and releases the Contractor of all further judicial participation and responsibility, taking upon himself the lawsuit in his own name and upon his own responsibitity. In such case the Employer is obliged to do everything in his power to prevent the suspension of the Works during the duration of the law-suit, failing which, he shall be held responsible for the delay of the Works arising though his fault or negligence.

(3) The Employer has absolutely no responsibility or obligation towards any third party for obligations undertaken by the Contractor without previous approval of the Employer.

(4) For all the purposes of this contract, the Contractor is considered as delegate or agent of the Employer, enjoying all the privileges which this position grants him, and shall be exempt from any claim made by the authorities or by any private parties arising out of the performance of this contract, all of which claims shall be considered as having been made against the Employer, who will consider and settle the same and will bear all legal and other costs in connection with the said settlement under the restrictions of the previous section.

(5) Any difference arising from a claim of any third party against both the Contracting Parties or either of them shall be judged and decided exclusively according to the Greek laws.

Article 27.

Suspension of the Works. Cancellation of Contract.

(1) If at any time after the signing of this con-

Άρθρον 26.

Δοσιδικία. - Ἀνάληψις δικῶν.

1. Ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀμφισβητήσεις καὶ διαφοραί, αἵτινες ἤθελον προκύψει μεταξὺ τοῦ Ἀναδόχου ἀφ' ἑνὸς καὶ οἱουδήποτε τρίτου, πλὴν τοῦ Ἐργοδότου, ἀφ' ἑτέρου, σχέσιν ἔχουσαι πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως, εἴτε τὸ ἀντικείμενον τῶν διαφορῶν τούτων εἶναι χρηματικὸν εἴτε οἱονδήποτε ἕτερον, καὶ ἐφόσον δὲν ἤθελεν ἐπιτευχθῇ ὁ ἐξώδικος διακανονισμὸς αὐτῶν, παραπέμπονται καὶ δικάζονται, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

2. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τρίτοι τυχὸν βλαπτόμενοι ἢ ἀξιοῦντες ὅτι βλάπτονται ἐκ τῆς παρὰ τοῦ Ἀναδόχου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του, τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ἐπόπτου τῶν Ἔργων, καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, ἤθελον ἐγείρει κατ' αὐτοῦ ἀγωγὰς ἢ ἀσκήσει οἱαδήποτε ἔνδικα μέσα, ἢ προσφυγάς, ἢ οἱαδήποτε μέτρα, ὁ Ἀνάδοχος ἀνακοινοῖ ἐγκαίρως τὴν δίκην εἰς τὸν Ἐργοδότην, ὅστις, ὑποχρεωτικῶς παρεμβαίνων εἰς αὐτήν, ἀπαλλάσσει τὸν Ἀνάδοχον πάσης περαιτέρω δικαστικῆς ἀναμίξεως καὶ εὐθύνης, ἀναλαμβάνων ἐπὶ ἰδίῳ ὀνόματι καὶ εὐθύνῃ τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ μετέλθῃ πᾶν τὸ καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν μὴ διακοπὴν τῶν ἔργων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος, εὐθυνόμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει διὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπαιτιότητος ἢ ἀμελείας αὐτοῦ καθυστέρησιν τῶν ἔργων.

3. Ὁ Ἐργοδότης οὐδεμίαν ἀπολύτως εὐθύνην ἢ ὑποχρέωσιν ὑπέχει διὰ τὰς πρὸς τρίτους ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀναδόχου τὰς ἀναληφθείσας ἄνευ τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ἐργοδότου.

4. Δι' ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς παρούσης Συμβάσεως ὁ Ἀνάδοχος θεωρεῖται ὁ ἐντολοδόχος ἢ πράκτωρ τοῦ Ἐργοδότου, ἀπολαμβάνων ὅλων τῶν προνομίων, τὰ ὁποῖα ἡ θέσις αὕτη παρέχει αὐτῷ καὶ θὰ εἶνε ἀπηλλαγμένος πάσης ἀπαιτήσεως προερχομένης ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν ἢ ἰδιωτῶν καὶ προκυπτούσης ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς Συμβάσεως ταύτης. Αἱ ἀπαιτήσεις αὗται θεωροῦνται ὡς γενόμεναι κατὰ τοῦ Ἐργοδότου, ὅστις ἐξετάζει καὶ κανονίζει αὐτὰς καὶ ὑφίσταται πᾶσαν δικαστικὴν καὶ ἄλλην δαπάνην σχετικὴν πρὸς τὸν ρηθέντα διακανονισμόν, ὑπὸ τοὺς περιορισμούς, ἐννοεῖται, τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

5. Πᾶσα διαφορὰ προερχομένη ἐξ ὑπαιτιότητος τρίτου κατὰ τοῦ ἑτέρου ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων, κρίνεται καὶ ἐπιλύεται ἀποκλειστικῶς κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νομοθεσίαν.

Άρθρον 27.

Διακοπὴ τῶν ἔργων. - Διάλυσις τῆς Συμβάσεως.

1. Ἐὰν ἐν οἱᾳδήποτε μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συμβάσεως

tract the Hellenic Republic or the United States of America should become engaged in war with other powers or if civil war should take place in either of said countries, or if there should be general strikes or riots in either of said countries, or civil conditions in the area of the works are seriously disturbed in a manner not allowing of the unimpeded continuation thereof, then in any of such cases the Employer as well as the Contractor, may suspend the works provided for under this contract and cease the execution thereof. until such time as conditions shall again become normal. Should such suspension last in excess of six (6) months, this contract may be cancelled by the Employer or the Contractor unless the Employer before the expiration of the period of six (6) months informs the Contractor in writing that he desires the extension of said period for a period of time not exceeding an additional period of four (4) months. In case of any such cancellation the Employer shall pay to the Contractor all amounts which he may have expended and shall assume all obligations undertaken by the Contractor under the terms of this contract and shall also pay all amounts due to the Contractor by the Employer.

(2) This contract may likewise be cancelled by mutual agreement between the parties hereto, without necessity of further action by the Hellenic Republic or by the Legislature thereof under the condition that the Employer shall first pay to the Contractor all sums spent by him, as well as the sums representing commitments undertaken by the Contractor by virtue of and in accordance with the terms of this contract as well as all amounts due to and owing him by the Employer and the accounts shall be liquidated.

(3) The accounts relating to the settlement with the Contractor according to Sections 1 and 2 of this article shall be audited and approved by the Employer in accordance with the terms of this contract.

(4) For the liquidation of the accounts the Employer shall pay to the Contractor the Cost of the Works for the work accomplished and the supplies furnished up to the time of the cancellation and his General Expenses within Greece, as these shall be approved in accordance with the stipulations of the preceding sections as well as the sum of Six Thousand Five Hundred Dollars ($6,500) per month from the entering into force of the contract until its cancellation, for the General Expenses in New York, as well as his Fee to the date of cancellation on the basis of the monthly payments as specified in Article 21. The amounts already paid to the Contractor for Cost of Works, General Expenses and Fees, shall be balanced, the Contractor refunding the difference if he has received from the Employer a greater amount than that calculated in accordance with the above.

(5) In case of temporary suspension of the work, the period established in Article 7 hereof shall be extended for a period equivalent to the time of the suspension.

(6) In case the necessary funds are not furnished to the Contractor as per Article 17, the Contractor

στιγμῆ, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἢ ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία, ἐμπλακῶσιν εἰς πόλεμον μετ' ἄλλων Δυνάμεων, ἢ ἐκραγῇ ἐν τινι τῶν ἀνωτέρω χωρῶν ἐμφύλιος πόλεμος, ἢ λάβωσι χώραν ἐν αὐταῖς γενικαὶ ἀπεργίαι, ἢ στάσεις, ἢ διαταραχθῶσι σοβαρῶς αἱ πολιτικαὶ συνθῆκαι ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ἔργων, κατὰ τρόπον μὴ ἐπιτρέποντα τὴν ἀκώλυτον ἐξακολούθησιν αὐτῶν, τόσον ὁ Ἐργοδότης ὅσον καὶ ὁ Ἀνάδοχος δύνανται, εἰς οἱανδήποτε τῶν ἄνω περιπτώσεων, νὰ διακόψωσι τὰς ἐργασίας καὶ ν' ἀναστείλωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένων ἔργων, μέχρις οὗ ἀποκατασταθῇ ἡ ὁμαλότης τῆς καταστάσεως. Ἐὰν ἡ τοιαύτη διακοπὴ παραταθῇ πέραν τῶν ἓξ μηνῶν, ἡ Σύμβασις δύναται νὰ διαλυθῇ ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου ἢ τοῦ Ἀναδόχου, ἐκτὸς ἂν ὁ Ἐργοδότης πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἑξαμήνου προθεσμίας εἰδοποιήσῃ ἐγγράφως τὸν Ἀνάδοχον ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία αὕτη ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ ἑτέρους τέσσαρας μῆνας. Ἐν περιπτώσει δὲ τοιαύτης διαλύσεως, ὁ Ἐργοδότης θὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον ὅλα τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα οὗτος ἐξεπάνησε καὶ θ' ἀναλάβῃ πάσας τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς Συμβάσεως ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις, ἔτι δὲ θὰ καταβάλῃ καὶ πᾶν ποσὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου.

2. Ἡ Σύμβασις δύναται ἐπίσης νὰ διαλυθῇ τῇ ἀμοιβαίᾳ τῶν συμβαλλομένων μερῶν συναινέσει, ἄνευ οὐδεμιᾶς περαιτέρω πράξεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἢ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι ὁ Ἐργοδότης θὰ καταβάλῃ προηγουμένως εἰς τὸν Ἀνάδοχον ὅλα τὰ παρ' αὐτοῦ δαπανηθέντα ποσά, ὡς ἐπίσης καὶ τ' ἀντιπροσωπεύοντα ὑποχρεώσεις ἀναληφθείσας ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου δυνάμει καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἔτι δὲ καὶ πᾶν ποσὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου καὶ ἐκκαθαρισθήσονται οἱ λογαριασμοί.

3. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου λογαριασμοὶ πρὸς ἀποπληρωμὴν τοῦ Ἀναδόχου ἐλεγχθήσονται καὶ ἐγκριθήσονται ὑπὸ τοῦ Ἐργοδότου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως.

4. Πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν, ὁ Ἐργοδότης θὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Ἀνάδοχον τὴν «ἀξίαν τῶν ἔργων» διὰ τὰς μέχρι τῆς διαλύσεως γενομένας ἐργασίας καὶ προμηθείας καὶ τὰ γενικὰ αὐτοῦ ἔξοδα ἐν Ἑλλάδι, ὡς ταῦτα ἐγκριθήσονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἅμα δὲ καὶ ποσὸν δολλαρίων ἓξ χιλιάδων καὶ πεντακοσίων (6.500) κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς Συμβάσεως μέχρι τῆς διαλύσεως αὐτῆς, διὰ τὰ γενικὰ ἔξοδα Νέας Ὑόρκης, ἔτι δὲ καὶ ἀμοιβὴν αὐτοῦ, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς διαλύσεως, βάσει τῶν μηνιαίων καταβολῶν, ὡς αὗται ὁρίζονται ἐν ἄρθρῳ 21, συμψηφιζομένων τῶν καταβληθέντων ἤδη εἰς τὸν Ἀνάδοχον διὰ τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων», «Γενικὰ Ἔξοδα» καὶ «Ἀμοιβὴν» ποσῶν, τοῦ Ἀναδόχου καταβάλλοντος τὴν διαφοράν, ἐὰν πλείονα τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπολογιζομένων ἔχει λάβει παρὰ τοῦ Ἐργοδότου.

5. Ἐν περιπτώσει προσωρινῆς διακοπῆς τῶν ἔργων, ἡ ἐν ἄρθρῳ 7 ὁριζομένη προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ χρόνον ἴσον πρὸς τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς.

6. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν παρέχονται τῷ Ἀναδόχῳ τὰ ἀναγκαιοῦντα κεφάλαια κατὰ τὸ ἄρθρον 17, ὁ Ἀνάδοχος δύ-

has the right to suspend the Works and in such case the provisions of this article shall apply.

Article 28.

Exemption from Taxes, Custom Dues, Fees, Etc.

(1) This contract and all documents connected with the execution of the Works herein contemplated, all documents, public or private, executed within or without the Hellenic Republic either in accordance with the terms of this contract or in execution of the same, and all fees, profits and payments to the Contractor under this contract, and all salaries and compensations of the officers and personnel of the Contractor not citizens of Greece during the period of their service with the Contractor, shall be exempt from all Greek taxes, license dues, income tax both «analytic» (specific) and «synthetic» (collective), and stamp dues, now existing or which may hereafter be imposed, whether national, municipal or communal, or of any other special tax, and from all retentions in favor of the State or legal entities of Public Law.

(2) All materials, machinery, tools, accessories, pharmaceutical and hospital supplies and the containers thereof, imported from abroad or transported from other parts of the State which are needed for the execution of this contract in general, are exempted from all national, municipal, communal, port and any other special taxation or impost existing or to be imposed.

(3) In case the Contractor in order to prevent the obstruction of the progress of the Works or for any other reason, be obliged to provisionally pay imposts, duties and taxes or any other fees, the latter shall be charged by the Contractor to the Cost of the Works.

(4) The Employer undertakes the obligation during the period of the construction of the Works to arrange for the issue in due time of permits for the general exemption from taxation of machinery, tools and materials imported from abroad or transported from other places in the State, required for the execution of the Works under this contract, the Contractor being obliged in due time to submit for this purpose the necessary lists of things imported or transported.

(5) In case of delay in the issue of the permit of exemption from duty, which may cause a delay in the execution of the Works, the Contractor may pay temporarily for the account of the Employer the amount corresponding to the duties demanded, which amount will be reimbursed to him after the issue of the respective permit. After a lapse of three (3) months from the application of the Contract or for the issue of the permit of exemption from duties, in case this permission is not issued, the amounts paid by the Contractor for the taxes and duties demanded shall be charged to the Cost of the Works and entered in separate statements.

Article 29.

Appointment of Attorney, Instructions and Communications.

(1) The Contractor shall appoint in Greece a special attorney and representative resident in Greece,

ναται νὰ διακόψῃ τὰ ἔργα, ἐφαρμοζομένων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 28.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρων καὶ δασμῶν, δικαιωμάτων καὶ κρατήσεων.

1. Ἡ παροῦσα Σύμβασις καὶ πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν δι' αὐτῆς προβλεπομένων ἔργων ἔγγραφα, πάντα τὰ ἰδιωτικὰ ἢ δημόσια ἔγγραφα τὰ συντασσόμενα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, εἴτε συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως εἴτε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἀμοιβαί, κέρδη καὶ πληρωμαὶ πρὸς τὸν Ἀνάδοχον δυνάμει τῆς παρούσης Συμβάσεως, καὶ ἐπίσης πάντες οἱ μισθοὶ καὶ αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ μὴ Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος διοικητικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀναδόχου ἀπαλλάσσονται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρὰ τῷ Ἀναδόχῳ ὑπηρεσίας αὐτῶν, παντὸς φόρου ἐπιτηδεύματος, ἀναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ καθαρῶν προσόδων καὶ τέλους χαρτοσήμου, ὑφισταμένου ἢ ἐπιβληθησομένου ἐν τῷ μέλλοντι, Κρατικοῦ, Δημοτικοῦ, Κοινοτικοῦ ἢ οἱουδήποτε ἄλλου εἰδικοῦ ὡς καὶ οἱασδήποτε κρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὲρ νομικῶν προσώπων τοῦ Δημοσίου Δικαίου.

2. Πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγόμενα ἢ ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους μεταφερόμενα μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ἐξαρτήματα, φαρμακευτικὰ καὶ νοσοκομειακὰ εἴδη, ὡς καὶ τὰ δοχεῖα πάντων τούτων, ἅτινα ἀναγκαιοῦσι διὰ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἀπαλλάσσονται παντὸς Δημοσίου, Δημοτικοῦ, Κοινοτικοῦ, Λιμενικοῦ ἢ οἱουδήποτε ἑτέρου εἰδικοῦ φόρου ἢ τέλους ὑπάρχοντος ἢ ἐπιβληθησομένου.

3. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Ἀνάδοχος, πρὸς πρόληψιν τῆς παρακωλύσεως τῆς προόδου τῶν ἔργων ἢ δι' οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν, ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ προσωρινῶς τέλη, φόρους, δασμοὺς ἢ οἱαδήποτε ἄλλα δικαιώματα, ταῦτα καταλογίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου εἰς βάρος τῆς «Ἀξίας τῶν Ἔργων».

4. Ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, μεριμνᾷ περὶ τῆς ἐγκαίρου παροχῆς ἀδείας πρὸς ἀτελῆ ἐν γένει εἰσαγωγὴν τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς κομιζομένων ἢ ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους μεταφερομένων μηχανημάτων, ἐργαλείων καὶ ὑλικῶν χρησίμων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Σύμβασις ἔργων, τοῦ Ἀναδόχου ὑποχρεουμένου πρὸς τοῦτο ἵνα ἐγκαίρως ὑποβάλῃ τοὺς ἀναγκαιοῦντας καταλόγους τῶν εἰσαχθησομένων ἢ μεταφερθησομένων εἰδῶν.

5. Ἐν περιπτώσει βραδύτητος εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀδείας ἀτελείας, ἐξ ἧς δύναται νὰ ἐπέλθῃ καθυστέρησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, δικαιοῦται ὁ Ἀνάδοχος νὰ καταβάλῃ προσωρινῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἐργοδότου, τὸ εἰς τοὺς ἀξιουμένους φόρους ἀναλογοῦν ποσόν, ἀναλαμβάνων τοῦτο μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀδείας.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν μετὰ πάροδον τριῶν (3) μηνῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως τοῦ Ἀναδόχου διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας ἀτελείας δὲν ἐκδοθῇ ἡ ἄδεια αὕτη, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου καταβληθὲν ποσὸν διὰ τοὺς ἀξιουμένους φόρους καὶ τέλη καταλογίζεται εἰς τὴν «Ἀξίαν τῶν Ἔργων», ἀναγραφόμενον εἰς χωριστὰς καταστάσεις.

Ἄρθρον 29.

Διορισμὸς πληρεξουσίου, ὁδηγίαι καὶ ἀνακοινώσεις.

1. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ διορίσῃ εἰδικὸν πληρεξούσιον καὶ ἀντίκλητον, διαμένοντα ἐν Ἑλλάδι, εἰς ὃν νὰ παράσχῃ

to whom he shall grant the powers required to represent him in all his relations with the Employer, to settle or accept, in accordance with Article 25 of this contract, the settlement of any difference, as well as to accept the notification of all documents or of instructions of the Employer.

(2) The appointment of the above attorney and representative by the Contractor must be communicated to the Employer within the first month from the day that this contract comes into force; otherwise any document communitated to the Secretary of the Prefecture of Attica and Boetia is considered as notified to the Contractor.

(3) In order that the instructions, orders and communications of the Employer to the Contractor and the requests addressed by the Contractor to the Employer, may have validity and legal effect, they must be drawn up in writing and notified to the other party in a safe manner and against receipt.

(4) All correspondance relative to the execution of this contract shall be carried on in Greek.

Article 30.

Forfeiture of the Contract.

(1) The Contractor may be declared to have forfeited his rights emanating from this contract by decision of the Minister of Communications in conformity with opinion of the Council of Ministers, for the following cases :

(a) If he should not commence the Works within the time-limits specified in Articles 4 and 5 or if the execution of the Works is suspended by fault of the Contractor and the Contractor does not resume the execution within two (2) months after the receipt of a written demand from the Employer to do so. It is, however, understood that only bona fide regular work in proportion to the importance of the works shall be considered as a beginning of the execution of the works or as a resumption of the interrupted execution thereof.

(b) If he should not complete the Works at the latest within twelve (12) months from the expiration of the time-limit for their completion as per Article 7, not including in this period of time the extensions which may be granted under the provisions of this contract.

(c) In case of bad faith, technical or accounting irregularities, unjustified delay in the execution of the works or of the Contractor's obligations under this contract, gross negligence, lack of diligence in protecting the interests of the Employer, and failure to apply remedial measures for the correction of such faults upon receipt of written notice to this effect from the Inspector of the Works.

(2) All the above cases of violations or of omissions of the Contractor entail forfeiture only in so far as they are not due to force majeure or the cases provided for in Articles 3, 5, 6, 17 and 27 of this contract do not exist.

(3) The forfeiture of rights of the Contractor is

τὴν δέουσαν πληρεξουσιότητα, ὅπως ἐκπροσωπῇ αὐτὸν εἰς πάσας τὰς μετὰ τοῦ Ἐργοδότου σχέσεις του, ἐπιλύῃ ἢ ἀποδέχηται διὰ τὴν τῆς ὁδοῦ τοῦ ἄρθρου 25 τῆς παρούσης, ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν, ὡς καὶ νὰ ἀποδέχηται τὴν κοινοποίησιν παντὸς ἐγγράφου ἢ ὁδηγίας τοῦ Ἐργοδότου.

2. Ὁ παρὰ τοῦ Ἀναδόχου διορισμὸς τοῦ ὡς ἄνω πληρεξουσίου καὶ ἀντικλήτου πρέπει ν' ἀνακοινωθῇ εἰς τὸν Ἐργοδότην ἐντὸς τοῦ πρώτου μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει πᾶν ἔγγραφον κοινοποιούμενον πρὸς τὸν Γραμματέα τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας θεωρεῖται ὡς κοινοποιηθὲν τῷ Ἀναδόχῳ.

3. Ὅπως αἱ ὁδηγίαι, διαταγαὶ καὶ ἀνακοινώσεις τοῦ Ἐργοδότου πρὸς τὸν Ἀνάδοχον ὡς καὶ τὰ αἰτήματα τοῦ Ἀναδόχου πρὸς τὸν Ἐργοδότην, ἔχωσι κῦρος καὶ νομικὰ ἐπακόλουθα, πρέπει νὰ συντάσσωνται ἐγγράφως καὶ νὰ κοινοποιῶνται εἰς τὸ ἕτερον τῶν μερῶν κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ καὶ ἐπὶ ἀποδείξει.

4. Ἅπασα ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀλληλογραφία διεξάγεται ἑλληνιστί.

Ἄρθρον. 30.

Ἔκπτωσις Ἀναδόχου.

1. Ὁ Ἀνάδοχος δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος τῶν ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων αὐτοῦ, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις: α') Ἐὰν μὴ ἄρξηται τῶν ἔργων ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 ὁριζομένης προθεσμίας, ἢ ἐὰν διακοπτομένης τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀναδόχου, δὲν ἐπαναλάβῃ οὗτος τὴν ἐκτέλεσιν ἐντὸς δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφου προσκλήσεως τοῦ Ἐργοδότου. Νοεῖται ὅμως ὅτι ὡς ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἢ ὡς ἐπανάληψις τῆς διακοπείσης ἐκτελέσεως αὐτῶν, θεωροῦνται μόνον ἡ καλῇ πίστει κανονικὴ καὶ ἀνάλογος πρὸς τὰ ἔργα ἐργασία.

β') Ἐὰν δὲν ἀποπερατώσῃ τὰ ἔργα ἐντὸς δώδεκα (12) μηνῶν τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῆς παρούσης Συμβάσεως προθεσμίας ἀποπερατώσεως αὐτῶν, μὴ ὑπολογιζομένων εἰς τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῶν δυνάμει τῶν ὅρων τῆς παρούσης χορηγηθησομένων παρατάσεων.

γ') Ἐὰν ἐπιδείξῃ κακοπιστίαν, τεχνικὰς ἢ λογιστικὰς ἀταξίας, ἀδικαιολόγητον βραδύτητα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἢ τῶν ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, βαρεῖαν ἀμέλειαν, ἔλλειψιν ἐπιμελείας περὶ τὴν παραφυλακὴν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἐργοδότου καὶ παράλειψιν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων θεραπείας πρὸς διόρθωσιν τοιούτων σφαλμάτων, μετὰ τὴν ἔγγραφον πρὸς τοῦτο πρόσκλησιν τοῦ Ἐπόπτου τῶν Ἔργων.

2. Πᾶσαι αἱ ἐν ταῖς ἀνωτέρω περιπτώσεσι παραβάσεις ἢ παραλείψεως τοῦ Ἀναδόχου, τότε μόνον ἀποτελοῦσι λόγον ἐκπτώσεως, ὅταν δὲν ὀφείλωνται εἰς ἀνωτέραν βίαν ἢ ἐὰν ἐλλείπωσιν αἱ προϋποθέσεις περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 3, 5, 6, 17 καὶ 27 τῆς παρούσης Συμβάσεως.

3. Ἡ ἔκπτωσις τοῦ Ἀναδόχου εἶναι ἀνεξάρτητος τῶν λοι-

independent of the other penalties which are imposed upon the Contractor under this contract.

(4) The Contractor has the right within thirty (30) days from the date of communication of the forfeiture decision of the Minister of Communications to have recourse to the arbitration referred to in Article 25.

(5) Should the forfeiture of the Contractor's rights be ratified by arbitration, his guarantee shall remain in the hands of the Employer to make good the legally established damages of the Employer in consequence of the forfeiture, any unused balance being returned to the Contractor.

(6) Should the forfeiture of the Contractor's rights be ratified by arbitration an inventory of the work executed and the materials, tools and machinery purchased shall be made in his presence and a financial liquidation of the contract shall be made and the Contractor shall be paid any amount which shall be due to him from liquidation, as provided in Article 27. If the Contractor after the written invitation of the Employer communicated through a sheriff's officer to the Contractor's attorney in Greece, does not present himself, the inventory is made in his absence.

Article 31.

Guarantee.

(1) As a guarantee to the Employer for the good execution of the Works and in general for the fulfillment of the terms of this contract, the Contractor shall deposit, within one (1) month from the date that this contract enters into effect with the Ministry of Communications against receipt, a bond of a surety company of the United States of America approved by the Employer, representing the amount of Four Hundred Thousand Dollars ($400,000), after which deposit only, the Employer is obliged, upon the request of the Contractor, to return to the Contractor his letter of guarantee of the National Bank of Greece for Three Million Drachmas (3,000,000 Drs.) deposited during the adjudication.

(2) The Contractor shall have the right at any time to replace totally or partially the surety bond by bonds of the Greek Public Debt, approved by the Employer, calculated at their nominal value. These bonds shall be deposited at the Head office of the Bank of Athens in Athens and the coupons thereof shall be placed at the disposition of the Contractor thirty (30) days before their expiration.

(3) The gtiarantee shall be returned to the Contractor one-half upon the provisional acceptance and one-half upon the final acceptance provided that, according to these acceptances, there shall not be imposed on the Contractor any obligation to execute repair works. If the Contractor is obliged to execute such repair works the guarantee is returned in installments after the respective completion thereof.

πῶν διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ποινῶν.

4. Ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ ἐκπτώσεως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 διαιτησίαν.

5. Ἐὰν ἡ διαιτησία κυρώσῃ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ Ἀναδόχου, ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ παραμένει εἰς χεῖρας τοῦ Ἐργοδότου, πρὸς πληρωμὴν τῶν νομίμως καθορισθησομένων ζημιῶν τοῦ Ἐργοδότου ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐκπτώσεως, ἐπιστρεφομένου εἰς τὸν Ἀνάδοχον τοῦ τυχὸν ὑπολειφθησομένου ποσοῦ.

6. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ διαιτησία κυρώσῃ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ Ἀναδόχου, ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἡ ἀπογραφὴ τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν προμηθευθέντων ὑλικῶν, ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐργοληψίας, καταβαλλομένου τῷ Ἀναδόχῳ παντὸς ποσοῦ, ὅπερ θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 27, ὅτι δικαιοῦται λαμβάνειν. Ἐὰν ὁ Ἀνάδοχος, καλούμενος δι' ἐγγράφου προσκλήσεως τοῦ Ἐργοδότου, κοινοποιουμένης διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν ἐν Ἑλλάδι πληρεξούσιον αὐτοῦ, δὲν προσέλθῃ, ἡ ἀπογραφὴ διενεργεῖται ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 31.

Ἐγγύησις.

1. Πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ Ἐργοδότου διὰ τὴν καλὴν τῶν ἔργων ἐκτέλεσιν καὶ τὴν ἐν γένει τήρησιν τῶν ὅρων τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς Συμβάσεως ταύτης, καταθέσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ἐπὶ ἀποδείξει, ὁμολογίαν ἐγγυοδοτικῆς Τραπέζης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ἐργοδότου, ἀντιπροσωπευούσης ποσὸν τετρακοσίων χιλιάδων (400,000) δολλαρίων, μεθ' ἣν κατάθεσιν καὶ μόνον, ὁ Ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἀναδόχου, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὸν τὴν κατὰ τὸν διαγωνισμὸν κατατεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐγγυοδοτικὴν ἐπιστολὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν (3,000,000).

2. Ὁ Ἀνάδοχος δικαιοῦται εἰς οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς Ἐγγυοδοτικῆς Τραπέζης, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, διὰ τίτλων τοῦ Δημοσίου Ἑλληνικοῦ Χρέους, τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ἐργοδότου, ὑπολογιζομένων εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Οἱ τίτλοι οὗτοι παρακατατίθενται εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν κατάστημα τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, τὰ δὲ τοκομερίδια αὐτῶν τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀναδόχου τριάκοντα (30) ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεώς των.

3. Ἡ ἐγγύησις αὕτη ἀποδίδεται τῷ Ἀναδόχῳ κατὰ μὲν τὸ ἥμισυ μετὰ τὴν προσωρινὴν παραλαβήν, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ τὴν ὁριστικὴν τοιαύτην καὶ ἐφ' ὅσον οὐδεμία κατὰ ταύτην ἤθελεν ἐπιβληθῇ ὑποχρέωσις εἰς τὸν ἀνάδοχον ὅπως ἐκτελέσῃ ἐπανορθωτικὰς ἐργασίας. Ἐὰν ὑποχρεωθῇ ὁ Ἀνάδοχος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἐπανορθωτικῶν ἐργασιῶν, ἡ ἐγγύησις ἀποδίδεται βαθμηδὸν μετὰ τὴν ἑκάστοτε ἐκτέλεσιν τούτων.

Article 32.

Additional Works.

(1) The Employer has the right to entrust to the Contractor the execution of other works not provided for by this contract, and the Contractor is obliged to execute the same under all the terms of this contract. In such a case the General Expenses shall be fixed at a lump sum equivalent to 11.63 o/o of the estimated cost of these works and the Fee of the Contractor shall also be fixed at a lump sum equivalent to 10 o/o of such estimated Cost of the Work.

(2) The Cost of the Work of each of the works to be entrusted to the Contractor can not be less than One Million Dollars ($1,000,000), the Contractor having the right with the approval of the Employer, to undertake also works of a value below this amount.

Article 33.

Joint Responsibility of the Companies Composing the Contractor.

(1) The Companies of John Monks & Sons and Ulen & Company, which, as previously stated compose the Contractor, declare, through their hereby present attornies and representatives Mr. Robert Monks and Mr. George E. Baumeister, to the Employer who accepts the declaration, that for all forfeitures, penalties and indemnities provided for in this contract, undertake both together and each separately, a joint and entire responsibility and obligation toward the Employer, waiving definitely and irrevocably the beneficium excussionis et divisionis.

Article 34.

Assignment of Contract Prohibited. - Correspondence. - Text.

(1) The Contractor has no right to cede or in any way transmit to any third party his obligations and rights deriving from this contract.

(2) The Contractor shall correspond with the Employer in the Greek language, in which language he shall also send all data necessary for checking.

(3) In case of any doubt with regard to the exact meaning of any article of this contract, the Greek text and the official translation of same to English shall be considered of equal validity and supplemental to each other.

Article 35.

Validity of Contract.

(1) This contract is subject to the approval of the legislative power and shall enter into force from the date of the publication in the Official Gazette of the Executive Decree of the law ratifying the contract.

(2) In case of modifications to this contract made by the legislative power, the above Executive Decree shall be issued after the Contractor shall have accepted in writing the modified contract, which acceptance must be communicated to the Employer within one (1) month from the communication to the Contractor of the Legislative Act by which the contract shall be ratified, and in case no action is taken during this time-limit of one (1) month, the contract shall be considered null and void.

(3) The Contractor may denounce this contract as null and void if the above mentioned Executive Decree be not issued within four (4) months from the date of the signature of this contract.

Signed in quadruplicate in Greek text and English translation.

Athens, October 20th, 1928.

Minister of Communications	Minister of Finance
(sgd) Dr. A, CHRISTOMANOS	(sgd) G. MARIS
John Monks & Sons	Ulen & Company
(sgd) By Robert Monks	(sgd) By G. E. Baumeister

INDEX

Article 1. Scope and Object of the Contract.
Article 2. General Preliminary Study of the Works. Final Study. Program and Time for the Completion of the Works.
Article 3. Compulsory Expropriations.
Article 4. Time Limit for the Beginning of the Works.
Article 5. Extension of Time Limits.
Article 6. Modification of Approved Works or Addition of Works Not Foreseen. Change in Construction System. Extension of Time Limits.
Article 7. Total Time Limit for the Completion of the Works.
Article 8. Obligations of Contractor as to Methods of Execution of Works.
Article 9. Obligations of Contractor. Malperforce. Defective Works and Excesses.
Article 10. Contractor's Obligation to Provide Machinery and Other Equipment for the Construction of the Works, and Corresponding Obligations on the Part of the Employer.
Article 11. Definition of Expenses of Works.
Article 12. Purchase or Hire of Machinery and Materials.
Article 13. Sub-Contracts.

Ἄρθρον 32.

Πρόσθετα ἔργα.

1. Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἀναθέσῃ τῷ Ἀναδόχῳ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἑτέρων ἔργων μὴ προβλεπομένων διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὁ δὲ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ ταῦτα συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς αὐτῆς Συμβάσεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ γενικὰ ἔξοδα ὁρίζονται κατ' ἀποκοπὴν εἰς ποσοστὸν ἴσον πρὸς ἕνδεκα καὶ ἑξήκοντα τρία ἑκατοστὰ (11.63 ο/ο) τῆς προϋπολογισθησομένης ἀξίας τῶν ἔργων τούτων, τὸ δ' ὅριον τοῦ Ἀναδόχου θὰ ὁρίζηται, ἐπίσης κατ' ἀποκοπήν, ἴσον πρὸς δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (10 ο/ο) τῆς προϋπολογισθησομένης ἀξίας τῶν ἔργων.

2. Ἡ «Ἀξία τῶν Ἔργων» ἑκάστου τῶν ἀνατεθησομένων ὡς ἄνω εἰς τὸν Ἀνάδοχον ἔργων δὲν δύναται νὰ εἶνε μικροτέρα τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000) δολλαρίων Ἀμερικανικῶν, τοῦ Ἀναδόχου δυναμένου, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἐργοδότου, νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἔργα ἀξίας μικροτέρας τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ἄρθρον 33.

Ἀλληλέγγυον τῶν Ἑταιρειῶν τῶν ἀποτελουσῶν τὸν Ἀνάδοχον.

Αἱ Ἑταιρεῖαι Τζὼν. Μὸνκς καὶ Υἱοὶ καὶ Γιοὺλεν καὶ Συντροφία αἱ ἀποτελοῦσαι, ὡς προείρηται, τὸν Ἀνάδοχον, δηλοῦσι διὰ τῶν ὧδε παρισταμένων πληρεξουσίων ἀντιπροσώπων αὐτῶν κ. κ. Ροβέρτου Μὸνκς καὶ Γεωργίου Ε. Μπαουμάϊστερ πρὸς τὸν ἀποδεχόμενον ταῦτα Ἐργοδότην, ὅτι, δι' ἅπασας τὰς ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένας ἐκπτώσεις, ποινικὰς ῥήτρας καὶ ἀποζημιώσεις ἀναλαμβάνουσι καὶ αἱ δύο καὶ ἑκάστη ἐξ αὐτῶν ἀλληλέγγυον καὶ εἰς ὁλόκληρον εὐθύνην καὶ ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ Ἐργοδότου, παραιτούμεναι ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως τοῦ εὐεργετήματος τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως.

Ἄρθρον 34.

Ἀπαγόρευσις ἐκχωρήσεως ἐργολαβίας.—Διεξαγωγὴ ἀλληλογραφίας.—Κείμενον.

1. Ὁ Ἀνάδοχος δὲν δικαιοῦται νὰ ἐκχωρήσῃ ἢ ὁπωσδήποτε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τρίτον τὰς ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως πηγαζούσας ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα αὐτοῦ.

2. Ὁ Ἀνάδοχος ὑποχρεοῦται νὰ ἀλληλογραφῇ μετὰ τοῦ Ἐργοδότου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς ἣν γλῶσσαν ὑποχρεοῦται νὰ ἀποστέλλῃ καὶ τὰ εἰς τὸν ἔλεγχον ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα.

3. Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας ἄρθρου τινὸς τῆς παρούσης Συμβάσεως, τό τε Ἑλληνικὸν κείμενον καὶ ἡ ἐπίσημος μετάφρασις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν θεωροῦνται ὡς ἔχοντα τὴν αὐτὴν ἰσχὺν καὶ συμπληροῦντα ἄλληλα.

Ἄρθρον 35.

Ἰσχὺς συμβάσεως.

1. Ἡ παροῦσα Σύμβασις ὑποκειμένη εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας θὰ ἰσχύσῃ ἀφ' ἧς δημοσιευθῇ

εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἐκτελεστικὸν Διάταγμα τοῦ κυροῦντος τὴν Σύμβασιν ταύτην νόμου.

2. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεων τῆς Συμβάσεως ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, τὸ ὡς ἄνω ἐκτελεστικὸν Διάταγμα ἐκδοθήσεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀναδόχου ἔγγραφον ἀποδοχὴν τῆς τροποποιηθείσης Συμβάσεως, κοινοποιουμένην τῷ Ἐργοδότῃ, ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Ἀνάδοχον κοινοποιήσεως τῆς νομοθετικῆς πράξεως τῆς κυρούσης τὴν Σύμβασιν. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας, ἡ Σύμβασις θεωρεῖται ἄκυρος καὶ μὴ ἰσχύουσα.

3. Ὁ Ἀνάδοχος δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ὡς ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον, ἐὰν τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτελεστικὸν Διάταγμα δὲν ἐκδοθῇ ἐντὸς τεσσάρων (4) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἡ παροῦσα ὑπεγράφη εἰς τετραπλοῦν ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου 1928 (τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου ἔτους), εἴς τε τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον καὶ τὴν Ἀγγλικὴν μετάφρασιν.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας	Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
(ὑπογρ.) Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ	(ὑπογρ.) Γ. ΜΑΡΗΣ
Διὰ Τζὼν Μὸνκς καὶ Υἱοὺς	Διὰ Γιοὺλεν καὶ Σίαν
ROBERT MONKS	GEORGE E. BAUMEISTER

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἄρθρον 1ον. Σκοπὸς καὶ ἀντικείμενον τῆς Συμβάσεως.
Ἄρθρον 2ον. Γενικὴ προμελέτη τῶν ἔργων. Ὁριστικὴ μελέτη. Πρόγραμμα καὶ χρόνος ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 3ον. Ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις.
Ἄρθρον 4ον. Προθεσμία ἐνάρξεως τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 5ον. Παράτασις προθεσμιῶν.
Ἄρθρον 6ον. Τροποποίησις ἔργων ἐγκεκριμένων ἢ προσθήκη θήκη τοιούτων ἀπροβλέπτων. Μεταβολὴ τρόπου κατασκευῆς. Παράτασις προθεσμιῶν.
Ἄρθρον 7ον. Ὁλικὴ προθεσμία ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 8ον. Ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀναδόχου ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 9ον. Ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀναδόχου. Κακοτεχνία, ἐλαττωματικὰ ἔργα, ὑπερβάσεις.
Ἄρθρον 10ον. Ὑποχρέωσις τοῦ Ἀναδόχου πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν μηχανικῶν καὶ λοιπῶν μέσων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων καὶ ἀντίστοιχοι ὑποχρεώσεις τοῦ Ἐργοδότου.
Ἄρθρον 11ον. Καθορισμὸς τῆς δαπάνης τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 12ον. Ἀγορὰ ἢ μίσθωσις μηχανημάτων καὶ ὑλικῶν.
Ἄρθρον 13ον. Ὑπεργολαβίαι.

Article 14. Contractor's Personnel.
Article 15. Supervision and Audit by the Employer.
Article 16. Manner of Supervision and Audit.
Article 17. Monthly Estimate of Funds. Manner of Payment.
Article 18. Monthly Certificates.
Article 19. Cost of Works and Payment of Same.
Article 20. General Expenses.
Article 21. Contractor's Fee for His Services.
Article 22. Provisional and Final Acceptance of the Works. Maintenance and Operation of Same.
Article 23. Damage Due to Force Majeure and to Defective Studies.
Article 24. Delivery of Machinery, Tools, Materials, and Other Equipment After the Completion of the Works.
Article 25. Arbitration.
Article 26. Jurisdiction and Law Suits.
Article 27. Suspension of the Works. Concellation of Contract.
Article 28. Exemption from Taxes, Custom Dues, Fees, Etc.
Article 29. Appointment of Attorney, Instructions and Communications.
Article 30. Forfeiture of the Contract.
Article 31. Guarantee.
Article 32. Additional Works.
Article 33. Joint Responsibility of the Companies Composing the Contractor.
Article 34. Assignment of Contract Prohibited. Correspondance. Text.
Article 35. Validity of Contract.

Γίνονται εἶτα δι' ἀνασταάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 7)10 Ἰουλίου 1926 περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ Βόλου», ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 7)10 Ἰουλίου 1926 περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ Βόλου», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δι' ἧς ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 7)10 Ἰουλίου 1926 «περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ Βόλου, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 14ον. Προσωπικὸν Ἀναδόχου.
Ἄρθρον 15ον. Ἔλεγχος Ἐργοδότου.
Ἄρθρον 16ον. Τρόπος ἐλέγχου.
Ἄρθρον 17ον. Μηνιαῖος προϋπολογισμὸς κεφαλαίων. Τρόπος πληρωμῆς.
Ἄρθρον 18ον. Μηνιαῖαι καταστάσεις.
Ἄρθρον 19ον. Ἀξία τῶν ἔργων καὶ πληρωμὴ αὐτῶν.
Ἄρθρον 20ον. Γενικὰ ἔξοδα.
Ἄρθρον 21ον. Ἀμοιβὴ τοῦ Ἀναδόχου διὰ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.
Ἄρθρον 22ον. Προσωρινὴ καὶ ὁριστικὴ παραλαβὴ τῶν ἔργων, συντήρησις καὶ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν.
Ἄρθρον 23ον. Βλάβαι ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ ἐλαττωματικῶν μελετῶν.
Ἄρθρον 24ον. Παράδοσις μηχανημάτων, ἐργαλείων, ὑλικῶν καὶ λοιπῶν ἐφοδίων φετὰ τὸ πέρας τῶν ἔργων.
Ἄρθρον 25ον. Διαιτησία.
Ἄρθρον 26ον. Δοσιδικία. Ἀνάληψις δικῶν.
Ἄρθρον 27ον. Διακοπὴ τῶν ἔργων. Διάλυσις τῆς Συμβάσεως.
Ἄρθρον 28ον. Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρων καὶ δασμῶν, δικαιωμάτων καὶ κρατήσεων.
Ἄρθρον 29ον. Διορισμὸς πληρεξουσίου, ὁδηγίαι καὶ ἀνακοινώσεις.
Ἄρθρον 30ον. Ἔκπτωσις Ἀναδόχου.
Ἄρθρον 31ον. Ἐγγύησις.
Ἄρθρον 32ον. Πρόσθετα ἔργα.
Ἄρθρον 33ον. Ἀλληλέγγυον τῶν Ἑταιρειῶν τῶν ἀποτελουσῶν τὸν Ἀνάδοχον.
Ἄρθρον 34ον. Ἀπαγόρευσις ἐκχωρήσεως ἐργολαβίας. Διεξαγωγὴ ἀλληλογραφίας. Κείμενον.
Ἄρθρον 35ον. Ἰσχὺς Συμβάσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ σύμβασις «περὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς πόλεως Βόλου» ἡ συνομολογηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4375 ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1926 συμβολαίου τοῦ συμβολαιογράφου Βόλου Δημητρίου Ι. Ἀργυροπούλου μεταξὺ τοῦ Σπυρίδ. Δ. Σπυρίδου, δημάρχου τοῦ δήμου Παγασῶν, ἐκπροσωποῦντος τὸν δῆμον Παγασῶν καὶ τοῦ Ἀριστείδου Ν. Λώτου ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἠλεκτρικὴν Ἑταιρείαν Βόλου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Λ. Ραῦφος, Γ. Σπυρίδης, Γ. Τσερούλης, Δ. Ταντσλίδης, Α. Ταβουλάρης, Β. Μάλιος. Γ. Χαριτάκης.

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Π. Μερλόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Α. Παπαναστασίου, Α. Μιχαλακόπουλος, Ν. Βελέντζας, Α. Μαζαράκης, Α. Κίρκος, Θ. Νικολούδης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 317 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1925 (Τεῦχος Α').

Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Συμβάσεως ἀφορώσης εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται ἡ ἐν Παρισίοις τὴν 24 Ἀπριλίου 1926 συνομολογηθεῖσα Διεθνὴς Σύμβασις ἀφορῶσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων ἐξ ἄρθρων 17.

Ἐπίσης κυροῦνται τὰ προσηρτημένα εἰς ταύτην τέσσαρα Πκραρτήματα Α, Γ, Δ, καὶ Ζ.

Τὸ κείμενον τῆς Συμβάσεως καὶ τῶν Παραρτημάτων ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΑΦΟΡΩΣΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι τῶν Κυβερνήσεων τῶν κάτωθι ἀναφερομένων Κρατῶν, συνελθόντες εἰς συνδιάσκεψιν ἐν Παρισίοις ἀπὸ 20 μέχρις 24 Ἀπριλίου 1926, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐπενεκτέων τροποποιήσεων εἰς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν τὴν ἀφορῶσαν τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1909 συνεφώνησαν εἰς τὰς κατωτέρω διατάξεις.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 1.

Ἡ Σύμβασις ἐφαρμόζεται γενικῶς ἐπὶ τῆς αὐτοκινητιστικῆς ἐπὶ ὁδῶν κυκλοφορίας, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ φύσις καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς μεταφορᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅμως εἰδικῶν ἐθνικῶν διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας τῆς ἐν κοινῷ μεταφορᾶς προσώπων καὶ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων.

Ἄρθρον 2.

Αὐτοκίνητα ἐννοοῦνται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν περιγραφῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως πάντα τὰ ὀχήματα τὰ ἐφωδιασμένα διὰ μιᾶς διατάξεως μηχανικῆς προωθήσεως, κυκλοφοροῦντα ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, ἄνευ ἐξαρτήσεως ἐκ σιδηροτροχιᾶς καὶ χρησιμεύοντα διὰ μεταφορᾶς προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων.

Ὅροι οὓς δέον νὰ πληρῶσι τ' αὐτοκίνητα ἵνα γίνωνται διεθνῶς δεκτὰ νὰ κυκλοφορῶσιν ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ.

Ἄρθρον 3.

Πᾶν αὐτοκίνητον, ἵνα γίνηται διεθνῶς δεκτὸν νὰ κυκλοφορῇ ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, ὀφείλει ἢ νὰ ἔχῃ ἀναγνωρισθῇ κατάλληλον νὰ τεθῇ εἰς κυκλοφορίαν κατόπιν ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς ἢ ἐνώπιον ἑνὸς σωματείου ἀναγνωρισθέντος ἁρμοδίου ὑπ' αὐτῆς, ἢ ἀκόμη νὰ εἶναι σύμφωνον πρὸς ἕνα τύπον γενόμενον δεκτὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου. Ὀφείλει ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ πληροῖ τοὺς κάτωθι ὁριζομένους ὅρους.

I. Τὸ αὐτοκίνητον ὀφείλει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον διὰ τῶν ἀκολούθων διατάξεων:

α') Διὰ μιᾶς ἰσχυρᾶς συσκευῆς διευθύνσεως ἥτις θὰ τῷ ἐπιτρέπῃ νὰ πραγματοποιῇ εὐκόλως καὶ ἀσφαλῶς τὰς στροφάς.

β') Διὰ δύο συστημάτων πεδήσεως ἀνεξαρτήτων τοῦ ἑνὸς τοῦ ἑτέρου, ἤτοι ἓν σύστημα λειτουργοῦν ὑπὸ δύο ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων χειριστηρίων, ἐξ ὧν τὸ ἓν δύναται νὰ ἐνεργῇ ἀκόμη καὶ ἐὰν τὸ ἕτερον ὑποστῇ βλάβην· ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο σύστημα δέον νὰ εἶναι ἀρκετὰ ἀποτελεσματικὰ καὶ ταχείας ἐνεργείας.

γ') Ὅταν τὸ βάρος τοῦ αὐτοκινήτου ὑπερβαίνῃ τὰ 350 χιλιόγραμμα, διὰ μιᾶς τοιαύτης διατάξεως, ἥτις νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ὁδηγοῦ μετάδοσιν κινήσεως πρὸς τὰ ὀπίσω μέσῳ τοῦ κινητῆρος.

δ') Ὅταν τὸ ὁλικὸν βάρος τοῦ αὐτοκινήτου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἀποβάρου καὶ τῆς μεγίστης γενομένης δεκτῆς φορτίσεως κατὰ τὴν παραλαβήν, ὑπερβαίνῃ τὰς 3.500 χ.μα, διὰ μιᾶς εἰδικῆς διατάξεως, ἥτις δὲν θὰ ἐπιτρέπῃ εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τὴν ὀπισθοχώρησιν· ὡσαύτως καὶ ἓν κάτοπτρον ὀπισθίας κατοπτεύσεως.

Τὰ ὄργανα τοῦ χειρισμοῦ ὀφείλουσι νὰ εἶναι πλησίον ἀλλήλων διατεταγμένα, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ὁδηγὸς νὰ δύναται νὰ τὰ χειρίζηται δι' ἀσφαλοῦς τρόπου καὶ χωρὶς νὰ παύσῃ ἐπιβλέπων τὴν ὁδόν.

Αἱ συσκευαὶ ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἀσφαλοῦς λειτουργίας καὶ διατεταγμέναι εἰς τρόπον ἀποκλείοντα ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ πάντα κίνδυνον πυρκαϊᾶς ἢ ἐκρήξεως, νὰ μὴ ἀποτελῶσιν οὐδένα ἄλλον κίνδυνον εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ νὰ μὴ τρομάζωσιν, οὐδὲ σοβαρῶς νὰ ἐνοχλῶσι διὰ τοῦ θορύβου, καπνοῦ ἢ ὀσμῆς. Τὸ αὐτοκίνητον δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον διὰ συσκευῆς ἀποσιωπητῆρος.

Οἱ τροχοὶ τῶν αὐτοκινήτων ὀχημάτων καὶ τῶν ρυμουλκουμένων ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ ἐπισώτρων ἐκ καουτσούκ ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ἰσοδυνάμου συστήματος ἀπὸ ἀπόψεως ἐλαστικότητος.

Τὸ ἄκρον τοῦ περιαξονίου δὲν ὀφείλει νὰ ἐξέχῃ τῆς λοιπῆς περὶ μέτρου τοῦ ὀχήματος.

II. Τὸ αὐτοκίνητον ὀφείλει νὰ φέρῃ:

1. Ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν γεγραμμένον ἐπὶ πλακῶν ἢ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὀχήματος τὸ σῆμα μητρῴου, ὅπερ ἐδόθη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς. Τὸ πρὸς τὰ ὄπισθεν τοποθετημένον σῆμα μητρῴου, ὡς καὶ τὸ διακριτικὸν σῆμα τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 5, ὀφείλουσι νὰ φωτίζωνται εὐθὺς ὡς παύσωσι νὰ εἶναι ὁρατὰ ἐκ τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας.

Ἐν περιπτώσει ὀχήματος συνοδευομένου ὑπὸ ρυμουλκουμένου, τὸ σῆμα μητρῴου καὶ τὸ διακριτικὸν σῆμα τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 5 ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ρυμουλκουμένου. Ἡ δὲ διάταξις ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν φωτισμὸν τῶν σημάτων τούτων ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ ρυμουλκουμένου.

2. Εἰς ἓν μέρος πρακτικῶς προσιτὸν καὶ εἰς χαρακτῆρας εὐαναγνώστους τὰς ἑξῆς ἐνδείξεις:

Ἔνδειξιν κατασκευαστοῦ πλαισίου.
Ἀριθμὸν κατασκευῆς πλαισίου.
Ἀριθμὸν κατασκευῆς κινητῆρος.

III. Πᾶν αὐτοκίνητον ὀφείλει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον διὰ μιᾶς ἠχητικῆς συσκευῆς ἐπαρκοῦς ἰσχύος.

IV. Πᾶν αὐτοκίνητον κυκλοφοροῦν μεμονωμένως ὀφείλει κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον ἔμπροσθεν τοὐλάχιστον διὰ δύο λευκῶν φώ-

των, τοποθετημένων τὸ ἓν δεξιὰ καὶ τὸ ἕτερον ἀριστερά, καὶ ὄπισθεν δι' ἑνὸς ἐρυθροῦ φωτός.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ τὰ αὐτοκίνητα δίτροχα μὴ συνοδευόμενα ὑπὸ παραπλεύρως ὀχήματος (side-car) ὁ ἀριθμὸς τῶν φώτων ἔμπροσθεν δύναται νὰ μειωθῇ εἰς ἕν.

V. Πᾶν αὐτοκίνητον ὀφείλει ὡσαύτως νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον διὰ μιᾶς ἢ πλειοτέρων διατάξεων ἐπιτρεπουσῶν νὰ φωτίζῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν ὁδὸν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν εἰς μίαν ἐπαρκῆ ἀπόστασιν, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα λευκὰ φῶτα δὲν πληροῦσι τὸν ὅρον τοῦτον.

Ἐὰν τὸ ὄχημα δύναται νὰ τρέξῃ μὲ ταχύτητα ἀνωτέραν τῶν 30 χιλ)τρων τὴν ὥραν, ἡ ἀνωτέρω ἀναφερθεῖσα ἀπόστασις δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τῶν 100 μέτρων.

VI. Αἱ συσκευαὶ φωτισμοῦ, αἱ δυνάμεναι νὰ προκαλῶσι θάμβωσιν, δέον νὰ εἶναι τοιουτοτρόπως ἐγκατεστημέναι, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἄρσις τῆς θαμβώσεως εἰς τὴν συνάντησιν μετ' ἄλλων κυκλοφορούντων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν εἶσθαι χρήσιμος ἡ τοιαύτη ἄρσις. Ἡ ἄρσις τῆς θαμβώσεως ὀφείλει ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἀφίνῃ μίαν ἀρκετὴν ἰσχὺν φωτισμοῦ, διὰ νὰ φωτίζῃ ἐπαρκῶς τὴν ὁδὸν εἰς μίαν ἀπόστασιν τουλάχιστον 25 μέτρων.

VII. Τ' αὐτοκίνητα τ' ἀκολουθούμενα ὑπὸ ἑνὸς ρυμουλκουμένου ὑπάγονται εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας τῶν μεμονωμένων αὐτοκινήτων εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν φωτισμόν. Τὸ ἐρυθρὸν φῶς φέρεται εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ ρυμουλκουμένου.

VIII. Εἰς πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὰ ὅρια τῶν βαρῶν καὶ τοῦ διακένου τ' αὐτοκίνητα καὶ ρυμουλκούμενα ὀφείλουσι νὰ ὑπάγωνται εἰς τοὺς γενικοὺς κανονισμοὺς τῶν χωρῶν ἔνθα κυκλοφορῶσιν.

Ἔκδοσις καὶ ἀναγνώρισις
τῶν Διεθνῶν πιστοποιητικῶν πορείας.

Ἄρθρον 4.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς βεβαιώσεως δι' ἕκαστον αὐτοκίνητον γενόμενον δεκτὸν νὰ κυκλοφορῇ διεθνῶς ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, ὅτι πληροῦνται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 3 ἢ εἶναι ἐπιδεκτικοὶ νὰ τηρηθῶσιν, ἐκδίδονται διεθνῆ πιστοποιητικὰ συμφώνως πρὸς τὰ ὑποδείγματα καὶ τὰς ἐνδείξεις τὰς ἐμφαινομένας εἰς τὰ Παραρτήματα Α' καὶ Γ' τῆς παρούσης συμβάσεως.

Τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα ἰσχύουσιν ἐπὶ ἕν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεώς των. Αἱ ἐπ' αὐτῶν χειρόγραφοι ἐνδείξεις ὀφείλουσι πάντοτε νὰ γράφωνται διὰ λατινικῶν χαρακτήρων ἢ κοινῆς γραφῆς τῆς λεγομένης Ἀγγλικῆς.

Τὰ ἐκδιδόμενα διεθνῆ πιστοποιητικὰ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἢ ὑπὸ ἑνὸς ὑπ' αὐτῶν ἐξουσιοδοτημένου Συνδέσμου μετὰ τῆς προσυπογραφῆς τῆς ἀρχῆς δίδουσιν ἐλεύθερον δικαίωμα κυκλοφορίας εἰς πάντα τὰ λοιπὰ συμβαλλόμενα Κράτη καὶ ἀναγνωρίζονται ἰσχύοντα ἄνευ νέας ἐξετάσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ χρῆσις διεθνῶν πιστοποιητικῶν, ἐὰν εἶναι καταφανὲς ὅτι δὲ πληροῦνται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 3.

Διακριτικὸν σῆμα.

Ἄρθρον 5.

Πᾶν αὐτοκίνητον, διὰ νὰ γίνῃ διεθνῶς δεκτὸν νὰ κυκλοφορῇ ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ, δέον νὰ φέρῃ ὄπισθεν καταφανῶς ἓν διακριτικὸν σῆμα συνιστάμενον ἐξ ἑνὸς ἕως τριῶν γραμμάτων γεγραμμένων ἐπὶ πλακὸς ἢ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ὀχήματος.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης συμβάσεως τὸ διακριτικὸν σῆμα ἀντιστοιχεῖ εἴτε εἰς Κράτος, εἴτε εἰς περιοχὴν ἀποτελοῦσαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγραφὴν εἰς μητρῶα αὐτοκινήτων μίαν ἰδιαιτέραν ὁμάδα.

Αἱ διαστάσεις, τὸ χρῶμα τοῦ σημείου, τὰ γράμματα, ὡς καὶ αἱ διαστάσεις καὶ τὸ χρῶμα αὐτῶν, ὁρίζονται εἰς τὸν πίνακα τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ Παράρτημα Γ' τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ὅροι οὓς δέον νὰ πληρῶσιν οἱ ὁδηγοὶ τῶν αὐτοκινήτων διὰ νὰ γίνωνται δεκτοὶ ὅπως ὁδηγῶσιν ἐν αὐτοκινήτῳ ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ.

Ἄρθρον 6.

Ὁ ὁδηγὸς ἑνὸς αὐτοκινήτου ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὰς ἰδιότητας αἵτινες δίδουσιν μίαν ἐπαρκῆ ἐγγύησιν διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν οὐδεὶς δύναται νὰ ὁδηγήσῃ αὐτοκίνητον, ἐὰν δὲν ἔχῃ πρὸς τοῦτο ἄδειαν ἐκδεδομένην ὑπὸ ἀρμοδίας ἀρχῆς ἢ ὑπὸ συνδέσμου ἐξουσιοδοτημένου ὑπ' αὐτῆς μετὰ ἐξέτασιν τῆς ἱκανότητός του.

Ἡ ἄδεια δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰς πρόσωπα ἡλικίας μικροτέρας τῶν 18 ἐτῶν.

Ἔκδοσις καὶ ἀναγνώρισις τῶν διεθνῶν ἀδειῶν ὁδηγίας.

Ἄρθρον 7.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς πιστοποιήσεως διὰ τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν, ὅτι οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὅροι πληροῦνται ἐκδίδονται διεθνεῖς ἄδειαι ὁδηγίας συμφώνως πρὸς τὸ ὑπόδειγμα καὶ τὰς ἐνδείξεις τὰς ἐμφαινομένας εἰς τὰ Παραρτήματα Δ' καὶ Ζ' τῆς παρούσης συμβάσεως.

Τὰ ὑποδείγματα ταῦτα ἰσχύουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεώς των καὶ διὰ τὰς κατηγορίας τῶν αὐτοκινήτων δι' ἃς ἐξεδόθησαν.

Διὰ τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν καταρτίσθησαν αἱ ἑπόμενα κατηγορίαι :

Α'. Αὐτοκίνητα ὧν τὸ ὁλικὸν βάρος, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ ἀποβάρου καὶ τοῦ μεγίστου φορτίου γενομένου δεκτοῦ κατὰ τὴν παραλαβήν, δὲν ὑπερβαίνει τὰ 3,500 χ)μα.

Β'. Αὐτοκίνητα ὧν τὸ ὁλικὸν βάρος, ἀποτελούμενον ὡς ἀνωτέρω, ὑπερβαίνει τὰ 3,500 χ)μα.

Γ'. Αὐτοκίνητα δίκυκλα μετὰ ἢ ἄνευ παραπλεύρου ὀχήματος (side-car).

Αἱ χειρόγραφοι ὁδηγίαι, ἃς περιέχουσι τὰ διεθνῆ πιστοποιητικά, εἶναι πάντοτε γεγραμμέναι διὰ λατινικῶν χαρακτήρων ἢ κοινῆς γραφῆς τῆς λεγομένης Ἀγγλικῆς.

Αἱ διεθνεῖς ἄδειαι ὁδηγίας, ἐκδίδόμεναι ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἢ ὑπὸ ἑνὸς ὑπ' αὐτῶν ἐξουσιοδοτημένου συνδέσμου μετὰ τῆς προσυπογραφῆς τῆς ἀρχῆς, ἐπιτρέπουσι τὴν ὁδηγίαν αὐτοκινήτων εἰς πάντα τὰ λοιπὰ συμβαλλόμενα Κράτη διὰ τὰς κατηγορίας δι' ἃς ἐξεδόθησαν καὶ ἀναγνωρίζονται ἰσχύουσαι ἄνευ νέας ἐξετάσεως εἰς πάντα τὰ συμβαλλόμενα Κράτη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δύναται νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ἡ χρησιμοποίησις τῆς διεθνοῦς ἀδείας ὁδηγίας, ἐὰν εἶναι καταφανὲς ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν πληροῦνται.

Τήρησις τῶν νόμων καὶ ἐθνικῶν κανονισμῶν.

Ἄρθρον 8.

Ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, κυκλοφορῶν εἰς μίαν χώραν, ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφοῦται εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κυκλοφορίαν πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοὺς ἐν ἰσχύϊ εἰς τὴν χώραν ταύτην.

Ἀπόσπασμα τῶν νόμων τούτων καὶ κανονισμῶν δύναται νὰ δίδηται εἰς τὸν αὐτοκινητιστὴν κατὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν χώραν ὑπὸ τοῦ γραφείου ἔνθα πληροῦνται αἱ τελωνειακαὶ διατυπώσεις.

Σήμανσις κινδύνων

Ἄρθρον 9.

Ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιτηρῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας του, ὅπως κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν μὴ τοποθετῶνται ἕτερα σήματα σημειοῦντα τὰς ἐπικινδύνους διαβάσεις εἰ μὴ μόνον τὰ σήματα τὰ ἐμφαινόμενα εἰς τὸ Παράρτημα Ζ τῆς παρούσης συμβάσεως.

Τὰ σήματα ταῦτα γράφονται ἐπὶ πλακῶν σχήματος τριγώνου, ἕκαστον δὲ τῶν Κρατῶν ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ

δυνατὸν νὰ προορίζῃ ἀποκλειστικῶς τὸ τριγωνικὸν σῆμα διὰ τὴν ἐν λόγῳ σήμανσιν καὶ νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν χρῆσιν τοῦ σήματος τούτου εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ σύγχυσις μετὰ τῆς προκειμένης σημάνσεως. Τὸ τρίγωνον εἶναι κατ' ἀρχὴν ἰσόπλευρον καὶ κατ' ἐλάχιστον 0,70 μέτρ. πλευρᾶς.

Ἐὰν αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ συνθῆκαι ἀντιτίθενται εἰς τὴν χρῆσιν πλήρων πλακῶν, ἡ τριγωνικὴ πλάξ δύναται νὰ εἶναι κενὴ ἐσωτερικῶς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ μὴ φέρῃ τὸ ἐνδεικτικὸν σῆμα τοῦ εἴδους τοῦ ἐμποδίου καὶ αἱ διαστάσεις τῶν πλευρῶν αὐτῆς δύνανται νὰ περιορισθῶσιν εἰς 0,46 τοῦ μέτρου.

Τὰ σήματα τίθενται καθέτως πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ εἰς ἀπόστασιν οὐχὶ μικροτέραν τῶν 150 μέτρων, οὐδὲ μεγαλειτέραν τῶν 250 μέτρων, ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ ἐδάφους τὸ ἐπιτρέπῃ.

Ὅταν ἡ ἀπόστασις τοῦ σήματος ἐπὶ τοῦ ἐμποδίου εἶναι σημαντικῶς μικροτέρα τῶν 150 μέτρων, ὀφείλουσι νὰ ληφθῶσιν εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν θὰ ἀντιταχθῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας του, τοῦ νὰ τεθῶσι παρὰ τὰς δημοσίους ὁδοὺς οἱαδήποτε σήματα ἢ πίνακες, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι σύγχυσιν μετὰ τῶν κεκανονισμένων πλακῶν ἐνδείξεως ἢ νὰ καθιστῶσι τὴν ἀνάγνωσιν δύσκολον.

Αἱ τριγωνικαὶ πλάκες θὰ τεθῶσιν ἐν ὑπηρεσίᾳ εἰς ἕκαστον Κράτος τόσον καὶ ἐφ' ὅσον θὰ τοποθετῶνται νέα σήματα ἢ θὰ ἀνανεῶνται τὰ σήμερον ὑπάρχοντα.

Ἀνακοίνωσις Πληροφοριῶν.

Ἄρθρον 10.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κοινοποιῶσι μεταξύ των τὰς ἰδίας των πληροφορίας διὰ νὰ καταστήσωσι γνωστὴν τὴν ταυτότητα τῶν προσώπων τῶν κατόχων διεθνῶν πιστοποιητικῶν ἢ προσώπων διεθνοῦς ἀδείας ὁδηγίας ὁσάκις τὸ αὐτοκίνητον αὐτῶν ἐγένετο αἰτία σοβαροῦ δυστυχήματος ἢ ἀνεγνωρίσθησαν παραβάται τῶν ἀφορώντων τὴν κυκλοφορίαν κανονισμῶν.

Ὑποχρεοῦνται ἐξ ἄλλου νὰ γνωστοποιήσωσιν εἰς τὰ Κράτη, τὰ ἐκδόσαντα τὰ διεθνῆ πιστοποιητικὰ ἢ διεθνεῖς ἀδείας, τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα καὶ διευθύνσεις τῶν προσώπων, ἀφ' ὧν ἀφῄρεσαν τὸ δικαίωμα τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν καὶ ἀδειῶν.

Τελικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θέλει ἐπικυρωθῇ.

Α'. Εὐθὺς ὡς ἑκάστη Κυβέρνησις θέλει εἶσθαι ἑτοίμη διὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐπικυρώσεως θὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν. Εὐθὺς ὡς 20 Κράτη συνδεδεμένα σήμερον διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1909 δηλώσωσιν ὅτι εἰσὶν ἕτοιμα νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν κατάθεσιν, θέλουν ἐνεργήσει ταύτην δεκαρκοῦντος τοῦ μηνὸς ὅστις θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν παραλαβὴν τῆς τελευταίας δηλώσεως ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Κυβερνήσεως ὁρισθησομένην ἡμέραν.

Τὰ μὴ συμμετέχοντα εἰς τὴν σύμβασιν τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1909 Κράτη, ἅτινα πρὸ τῆς οὕτω ὁρισθησομένης ἡμερομηνίας διὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐπικυρώσεως θὰ δηλώσωσιν ὅτι εἶναι ἕτοιμα νὰ καταθέσωσι τὸν τίτλον τῆς ἐπικυρώσεως παρούσης συμβάσεως, θὰ συμμεθέξωσιν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀναφερθεῖσαν κατάθεσιν.

Β'. Αἱ ἐπικυρώσεις θὰ κατατεθῶσιν εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Γ'. Αἱ καταθέσεις τῶν ἐπικυρώσεων θέλουσι διαπιστωθῇ δι' ἑνὸς πρωτοκόλλου, ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμμετεχόντων Κρατῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Δ'. Αἱ Κυβερνήσεις αἵτινες δὲν θὰ εὐρεθῶσιν εἰς θέσιν νὰ καταθέσωσι τὸν τίτλον τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῶν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου δύνανται νὰ τὸ πράξωσι διὰ γραπτῆς κοινοποιήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας συνοδευομένης μετὰ τοῦ τίτλου τῆς ἐπικυρώσεως.

Ε'. Ἐπικεκυρωμένων ἀντίγραφον, σύμφωνον πρὸς τὸ Πρωτόκολλον τὸ σχετικὸν πρὸς τὴν πρώτην κατάθεσιν τῆς ἐπικυρώσεως, τῶν ἀναφερθεισῶν γνωστοποιήσεων εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον, ὡς καὶ ὁ τίτλος τῆς ἐπικυρώσεως ὅστις θὰ συνοδεύῃ ταύτας, θέλουσιν ἀμέσως διαβιβασθῇ πρὸς τὰς ὑπογραψάσας τὴν παροῦσαν σύμβασιν Κυβερνήσεις, φροντίδι τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ. Εἰς τὰς ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου προβλεπομένας περιπτώσεις, ἡ ἐν λόγῳ Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ γνωστοποιήσῃ συγχρόνως καὶ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐδέχθη τὴν γνωστοποίησιν.

Ἄρθρον 12.

Α'. Ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν ἐφαρμόζεται ἐν πλήρει ἰσχύϊ, εἰμὴ μόνον εἰς τὰς Μητροπολιτικὰς χώρας τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν.

Β'. Ἐὰν ἓν τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἐπιθυμῇ νὰ θέσῃ ταύτην ἐν ἰσχύϊ εἰς τὰς ἀποικίας αὐτοῦ, κτήσεις, προκτετορᾶτα, ὑπερθαλασσίους χώρας, ἢ χώρας ὑπὸ ἐντολήν, ἡ διάθεσις αὐτοῦ θέλει ἀναφερθῇ ἐν τῷ αὐτῷ τίτλῳ τῆς ἐπικυρώσεως ἢ θὰ ἀποτελέσῃ θέμα εἰδικῆς ἐπικυρώσεως, ἀπευθυνομένης ἐγγράφως πρὸς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἥτις θέλει κατατεθῇ εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως ταύτης. Ἐὰν τὸ δηλοῦν Κράτος ἐκλέξῃ τὴν τελευταίαν ταύτην μέθοδον, ἡ ἐν λόγῳ Κυβέρνησις θὰ διαβιβάσῃ ἀμέσως εἰς πάντα τὰ λοιπὰ συμβαλλόμενα Κράτη κεκυρωμένων ἀντίγραφον σύμφωνον πρὸς τὴν γνωστοποίησιν, ἐμφαίνον τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐλήφθη.

Ἄρθρον 13.

Α') Πᾶν Κράτος μὴ ὑπογράψαν τὴν παροῦσαν σύμβασιν δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν τῆς κατθέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 παράγραφος Α' προβλεπομένων ἐπικυρώσεων ἢ μεθυστέρως τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

Β') Ἡ προσχώρησις θέλει πραγματοποιηθῇ διαβιβαζομένης εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ τῆς πράξεως τῆς προσχωρήσεως, ἥτις θέλει κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ἐν λόγῳ Κυβερνήσεως.

Γ') Ἡ Κυβέρνησις αὕτη θέλει διαβιβάσει ἀμέσως εἰς πάντα τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ἐπικεκυρωμένον ἀντίγραφον σύμφωνον πρὸς τὴν γνωστοποίησιν ὡς καὶ τῆς πράξεως τῆς προσχωρήσεως ἐμφαῖνον καὶ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐδέχθη τὴν γνωστοποίησιν.

Ἄρθρον 14.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ διὰ τὰ συμβαλλόμενα Κράτη, τὰ συμμετασχόντα εἰς τὴν πρώτην κατάθεσιν τῶν ἐπικυρώσεων, ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐν λόγῳ καταθέσεως, καὶ διὰ τὰ Κράτη ἅτινα μεταγενεστέρως θέλουσιν ἐπικυρώσει ταύτην ἢ τὰ εἰς αὐτὴν μέλλοντα νὰ προσχωρήσωσιν, ὡς καὶ τῶν ἀποικιῶν, κτήσεων, προτεκτοράτων, ὑπερθαλασσίων χωρῶν ἢ χωρῶν ὑπὸ ἐντολὴν μὴ ἀναφερομένων εἰς τὸν τίτλον τῆς ἐπικυρώσεως, ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν αἱ προβλεπόμεναι τροποποιήσεις ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 παράγρ. Δ', τῷ ἄρθρῳ 12, παράγρ. Β' τῷ ἄρθρῳ 13 παράγραφος Β' ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 15.

Ἕκαστον συμβαλλόμενον Κράτος, συμμετέχον εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1909, ὑποχρεοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν ἐν λόγῳ σύμβασιν τὴν στιγμὴν τῆς καταθέσεως

τοῦ τίτλου τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπικυρώσεως ἢ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἡ αὐτὴ διαδικασία θ' ἀκολουθηθῇ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς ηλώσεις τὰς προβλεπομένας εἰς τὸ ἄρθρον 12 παράγρ. Β'.

Ἄρθρον 16.

Ἐὰν συμβῇ ἓν τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν νὰ καταγγείλῃ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, ἡ καταγγελία θὰ γνωστοποιηθῇ ἐγγράφως εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις θὰ γνωστοποιήσῃ ἀμέσως τὸ ἐπικεκυρωμένον ἀντίγραφον σύμφωνον πρὸς τὴν γνωστοποίησιν εἰς πάντα τὰ λοιπὰ Κράτη γνωρίζουσα τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐλήφθη.

Ἡ καταγγελία δὲν θὰ ἰσχύσῃ εἰμὴ μόνον διὰ τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον θέλει γνωστοποιήσῃ καὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἄφιξιν τῆς γνωστοποιήσεως εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν.

Αἱ αὐταὶ διατάξεις ἐφαρμόζονται εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς παρούσης Συμβάσεως διὰ τὰς ἀποικίας, κτήσεις, προκτετορᾶτα, ὑπερθαλασσίους χώρας καὶ χώρας ὑπὸ ἐντολήν.

Ἄρθρον 17.

Τ' ἀντιπροσωπευθέντα Κράτη εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τὴν συνελθοῦσαν ἐν Παρισίοις ἀπὸ 20 μέχρις 24 Ἀπριλίου 1926 εἶναι δεκτὰ νὰ ὑπογράψωσι τὴν παροῦσαν Σύμβασιν μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1926.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 24 Ἀπριλίου 1926 εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ἐξ οὗ ἓν ὅμοιον ἀντίγραφον θ' ἀποσταλῇ εἰς ἑκάστην τῶν ὑπογραψασῶν Κυβερνήσεων.

Διὰ τὴν Γερμανίαν :
Dr ECKARDT.
E. PFIUG.
Dr WEGERT.

Διὰ τὴν Αὐστρίαν :
ING. J. ALTMANN.
Dr. R. FRITZ.

Διὰ τὸ Βέλγιον :
De GAIFFEIER D'HESTROU.

Διὰ τὴν Βραζιλίαν :
F. GUIMARAES

Διὰ τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ Βόρειον Ἰρλανδίαν :
H. H. PIGGOTT.

Διὰ τὴν Βουλγαρίαν :
M. MILTCHEW.

Διὰ τὴν Κούβαν :
PEDRO SANCHEZ ABREU.
R. HERNANDEZ PORTELA.

Διὰ τὴν Δανίαν :
L. MADSEN.
F. H. V. BENTSEN.
O. BILFELDT.

Διὰ τὸ Δάντζικ :
ALEXANDRE SZEMBEK.

Διὰ τὴν Αἴγυπτον :
M. K. EL KHOLI.
HASSAN.

Διὰ τὴν Ἱσπανίαν :
FRANGISCO J. CERVANTES.
C. RESINES.

Διὰ τὴν Ἐσθονίαν :
C. R. PUSTA.

Διὰ τὴν Φινλανδίαν :
M. NORDBERG.

Διὰ τὴν Γαλλίαν :
HARISMENDY.
WALCKENAER.
LORIEUX.
EDMOND CHAIX.
P. LE. GAVRIAN.
M. MIGETTE.
HENRI DEFERT.
A. BEAU.
J. NOULENS.

Διὰ τὴν Γουατεμάλαν :
F. A. FIGUEROA.

Διὰ τὴν Ἑλλάδα :
Α. ΣΑΡΡΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Διὰ τὴν Οὐγγαρίαν :
DR. COLOMAN DE TOMACSANUI.
EUGENE DE MARKHOT.

Διὰ τὸ Ἐλεύθερον Κράτος τῆς Ἰρλανδίας.
WAUGHAN B. DEMPSEY.

Διὰ τὴν Ἰταλίαν :
G. SUMMONTE.
ING. HENRICO MELLINI.
BENEDETTI MAURO.
AVV. E. FALDELLA.

Διὰ τὴν Λεττονίαν :
E. FELDMANS.

Διὰ τὴν Λιθουνίαν :
P. KLIMAS.

Διὰ τὸ Λουξεμβοῦργον :
LEGALLAIS.

Διὰ τὸ Μαρόκον :
NACIVET.

Διὰ τὸ Μεξικόν :
A. PANI.

Διὰ τὸ Μονακόν :
BUTAVAND.

Διὰ τὴν Νορβηγίαν :
S. BENTZON.

Διὰ τὰς Κάτω Χώρας. :
J. E. SVHONFELD.
B. W. van WELDEREN RENGERS.
G. A. POS.

Διὰ τὸ Περοῦ :
EMILIO ORTIZ de ZEVALLOS.

Διὰ τὴν Περσίαν : ὑπὸ ἔγκρισιν.
Dr. HOSSEN KHAN CHADIMY.
AHMED KHAN ADEL.

Διὰ τὴν Πολωνίαν :
ALEXANDRE SZEMBEK.
RICHARD MINCHEJMER.

Διὰ τὴν Πορτογαλλίαν :
MANUEL ROLAN Y. PEGO.

Διὰ τὴν Ρουμανίαν :
B. CANTAGUZENE.
CHYKA.

Διὰ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων :
M. SPALAIKOVITCH.

Διὰ τὸ Σιάμ :
PHYA SARASASTRA.

Διὰ τὴν Ἑλβετίαν :
DELAQUIS.

Διὰ τὴν Τσεχοσλοβακίαν :
STEFAN OSUSKY.

Διὰ τὴν Τύνιδα :
MOURGNOT.
BERTHON.

Διὰ τὴν Τουρκίαν :
NAFIZZIA.

Διὰ τὴν Δημοκρατικὴν Σοβιετικὴν Σοσιαλιστικὴν Ἕνωσιν.
J. DATVIAN.
ZIN SEDOY—LITWIN.
N. BRILING.

Διὰ τὴν Οὐραγουάην :
F. CAPURRO.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κυβερνήσεως τῆς περιοχῆς τῆς Λεκάνης τοῦ Σάρρ, συμμετασχόντες εἰς τὴν συνδιάσκεψιν, ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὑπογράψωσι τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ἐν ὀνόματι τῆς ἀναφερθείσης ἐπιτροπῆς.

PIER ROTET.
CENTNER.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ἀφορῶσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'.

Τὰ διεθνῆ πιστοποιητικὰ δι' αὐτοκίνητα, ὡς ταῦτα ἐκδίδονται εἰς οἱονδήποτε τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν, θὰ συντάσσωνται εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ ἐν λόγῳ Κράτους.

Ἡ τελικὴ μετάφρασις τῶν τίτλων τοῦ βιβλιαρίου, εἰς διαφόρους γλώσσας, θὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τῶν ἄλλων Κυβερνήσεων, ἑκάστης εἰς ὅ,τι τὴν ἀφορᾷ.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ἀφορῶσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'.

Τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 προβλεπόμενον διακριτικὸν σῆμα συνίσταται ἐκ μιᾶς ὡοειδοῦς πλακὸς 30 ἑκατοστῶν μήκους καὶ 18 ἑκατοστῶν ὕψους, φερούσης ἓν ἕως τρία γράμματα μέλανὰ γεγραμμένα ἐπὶ λευκοῦ. Τὰ γράμματα θὰ ἀποτελοῦνται ἐκ κεφαλαίων λατινικῶν χαρακτήρων. Θὰ ἔχωσι τοὐλάχιστον 10 ἑκατοστὰ ὕψος καὶ πάχος 15 χιλιοστῶν.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ αὐτοκίνητα δίκυκλα, τὸ διακριτικὸν σημεῖον τὸ προβλεπόμενον ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 θὰ ἔχῃ διαστάσεις μόνον 18 ἑκατοστῶν ἐν τῇ ὁριζοντίᾳ διευθύνσει καὶ 12 ἑκατοστῶν ἐν τῇ κατακορύφῳ. Τὰ γράμματα θὰ ἔχωσι 8 ἑκατοστὰ ὕψος καὶ τὸ πάχος τῶν γραμμάτων θὰ εἶναι 10 χιλιοστῶν.

Τὰ διακριτικὰ γράμματα διὰ τὰ διάφορα Κράτη καὶ Χώρας εἶναι τ' ἀκόλουθα :

Γερμανία	D
Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς	US
Αὐστρία	A
Βέλγιον	B
Βραζιλία	BR
Μεγάλη Βρεττανία καὶ Βόρειος Ἰρλανδία	GB
» Νῆσος Ἀουρινὴ	GBA
» Γιβραλτὰρ	GBZ
» Γκρενέσεϊ	GBG
» Ἰερσέυ	GBJ
» Μάλτα	GBY
Βρεττανικαὶ Ἰνδίαι	BI
Βουλγαρία	BG
Χιλὴ	RCH
Κίνα	RC
Κολομβία	CO
Κούβα	C
Δανία	DK
Δάντζικ	DA
Αἴγυπτος	ET
Ἰσημερινὸς	EQ
Ἱσπανία	E
Ἐσθονία	EW
Φινλανδία	SF
Γαλλία, Ἀλγερία καὶ Τύνις	F
Γαλλία, Γαλλικαὶ Ἰνδίαι	F
Γουατεμάλα	G
Ἑλλὰς	GR
Αἰτὴ	RH
Οὐγγαρία	H
Ἐλεύθερον Κράτος τῆς Ἰρλανδίας	SE
Ἰταλία	I
Λεττονία	LR
Λιχενστάϊν	FL
Λιθουναία	LT
Λουξεμβοῦργον	L
Μαρόκον	MA
Μεξικὸν	ΜΕΞ
Μονακὸν	MC
Νορβηγία	N
Παναμᾶς	PY
Παραγουάη	PA
Κάτω Χῶραι	NL
Νεοϊρλανδικαὶ Ἰνδίαι	IN
Περοῦ	PE
Περσία	PR
Πολωνία	PL
Πορτογαλλία	P
Ρουμανία	R
Περιοχὴ Σὰρ	SA
Βασίλειαν τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων.	SHS
Σιὰμ	SM
Σουηδία	S
Ἑλβετία	CH
Συρία καὶ Λίβανος	LSA
Τσεχοσλοβακία	CS
Τουρκία	TR
Ἕνωσις Δημοκρατικῶν Συβιετικῶν καὶ Σοσιαλιστικῶν	SU
Οὐραγουάη	U

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ἀφορῶσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'.

Ἡ ἄδεια ὁδηγοῦ (Παράρτημα Α'), ὡς αὕτη ἐκδίδεται εἰς οἱονδήποτε τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν, θὰ συντάσσεται εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ ἐν λόγῳ Κράτους.

Ἡ τελικὴ μετάφρασις τῶν τίτλων τοῦ βιβλιαρίου εἰς διαφόρους γλώσσας θὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τῶν ἄλλων Κυβερνήσεων, ἑκάστης εἰς ὅ,τι τὴν ἀφορᾷ.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ἀφορῶσα τὴν κυκλοφορίαν τῶν αὐτοκινήτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ'.

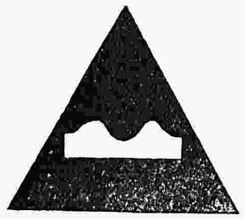

Ἐγκάρσιοι χάνδακες

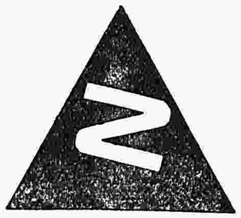

Στροφαί

Διασταυρώσεις

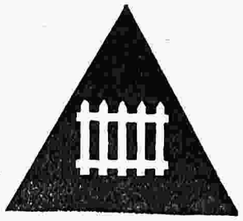

Ἰσόπεδος διάβασις φυλασσομένη

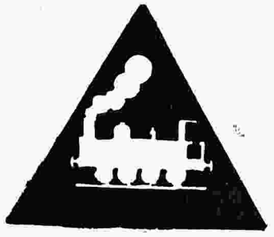

Ἰσόπεδος διάβασις μὴ φυλασσομένη

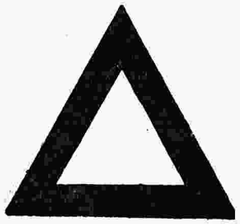

Σῆμα ἀναφερόμενον εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 9

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀδειῶν ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ ἐκτάκτων ἀμαξοστοιχιῶν εἰς δίκτυον Σ. Ε. Κ.», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀδειῶν ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ ἐκτάκτων ἀμαξοστοιχιῶν εἰς δίκτυον Σ. Ε. Κ.», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 192 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 11 Ἰουνίου 1926 (Τεῦχος Α').

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας δανείου εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἀκυροῦται τὸ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας δανείου εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 360 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 18 Νοεμβρίου 1925 (Τεῦχος Α').

Γίνονται δεκτὰ εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπο 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ ταμείου χειμάρρου Νέδοντος».

Ἐπὶ τοῦ εἰς 6' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως ἱστορικοῦ ἀρχείου Κρήτης» ὁ κ. ***Π. Πολυχρονίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ἐδαφίου β'. τοῦ ἄρθρου 4 διαγράφεται ἡ φράσις «ἀφ' ἧς ἐπεβλήθη καὶ ἤρξατο εἰσπραττόμενος ὁ δασμὸς οὗτος». Γίνεται δεκτὴ ἡ τροπολογία αὕτη ὡς καὶ τὸ νομοσχέδιον, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ν)βρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως συνεταιρισμοῦ καταναλωτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐν τῇ πόλει Λαρίσσης, «ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** λέγει ὅτι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπάρχουσι διατάξεις ἀντισυνταγματικαί, ὡς εἶναι ἡ διάταξις ἡ ὑποχρεοῦσα τοὺς ἰδιοκτήτας ἀστικῶν κτημάτων νὰ συμμετέχουν τῆς συνιστωμένης ἑταιρείας. Προτείνει διὰ τοῦτο τὴν διαγραφὴν τοῦ ἐδαφίου β' τοῦ ἄρθρου 5 ὡς καὶ τῶν ἐδαφίων 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 6.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτιδὲν πρόκειται περὶ νέου νομοσχεδίου ἀλλὰ περὶ διατάγματος παλαιοῦ, ἐφαρμοσθέντος ἤδη. Παρακαλεῖ ἑπομένως ὅπως γίνῃ δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τροπολογίας τοῦ κ. Ροδοπούλου λέγει ὅτι αὗται θὰ ἠδύνκντο νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἰδίου νομοσχεδίου. Ἀπαντῶν ἀκολούθως εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ροδοπούλου λεχθέντα, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς συνεταιρισμούς, ἀπορεῖ διὰ τὰς νέας ἀπέναντι τῶν συνεταιρισμῶν διαθέσεις τοῦ κ. βουλευτοῦ, ὁ ὁποῖος ἄλλατε ἐπρωτοστάτησε ὑπὲρ αὐτῶν, προκειμένου μάλιστα περὶ δημεύσεων περιουσιῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διὰ τὸ ζήτημα τῶν συνεταιρισμῶν, λέγει ὅτι οὗτος δὲν ἔκαμε τὴν ἀρχήν. Εὗρε μίαν ὁδὸν ἀνοικτὴν καὶ δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ βαδίσῃ τὴν πεπατημένην.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Οὐδενὸς ἑτέρου ἀντικειμένου ὑπάρχοντος πρὸς συζήτησιν ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἔλυσε, συναινέσει τῆς Βουλῆς, τὴν συνεδρίασιν ὥρα 6 1)2 μ. μ. διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς
Θρ. Παπαστρατῆς
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'

τῆς 15 Νοεμβρίου 1928

Ὥρᾳ 4 1)2 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Δ. Νάκος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, λέγει ὅτι ταῦτα εἶναι ἐλλιπέστατα καὶ δὲν παρουσιάζουν τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς. Εἰδικώτερον δὲ τὸ Δελτίον Τύπου, διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι κυρίως νὰ σκεφθῇ ἡ Βουλὴ περὶ καταργήσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἤδη πρόκειται περὶ τῶν πρακτικῶν καὶ ὄχι περὶ τοῦ Δελτίου Τύπου.

Κυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῶν Σεισμοπαθῶν Βέλλου παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὸν Αὐτόνομον ὀργανισμὸν τῆς Κορινθίας ὁρισθῶσιν ἐκπρόσωποι καὶ τοῦ ἰδικοῦ των χωρίου.

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύνδεσμος Ξάνθης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἱδρύσεως σχολείου.

Οἱ ἐργάται Πειραιῶς διαμαρτύρονται διὰ τὴν τρομοκράτησίν των ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Οἱ Πρόεδροι τῆς Κοινότητος Ἡρακλείας, τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ τῶν ὑφασματεμπόρων, τῶν ὑποδηματοποιῶν, τῶν παντοπωλῶν καὶ τῶν ὁμήρων ἀνακοινοῦν εἰς τὴν Βουλὴν μετ' ἄλγους ψυχῆς ὅτι ἐκ τῶν 70 κληρωτῶν τῆς περιφερείας των οἱ 40 ἔλαβον ἀναβολὴν λόγῳ σωματικῆς ἀδυναμίας.

Οἱ Συμβολαιογράφοι Ζακύνθου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μείωσιν τῶν δικαιωμάτων των.

Οἱ Πρόεδροι τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ζαρκιᾶς καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἡρακλείας παρακαλοῦν ὅπως περιφρουρηθοῦν τὰ συμφέροντα τῶν βαμβακοκαλλιεργητῶν.

Οἱ Πρόεδροι κτηματικοῦ Συνδέσμου καὶ τοῦ Συνδέσμου κτηματιῶν καείσης ζώνης Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, δι' οὗ καταργεῖται τὸ δικαίωμα ἀναμίξεως τῶν δικηγόρων εἰς πράξεις ἀγορανπωλησίας.

Κάτοικοι Σπερχειάδος παρακαλοῦν ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ προνόμιον τῶν ἐνεχυρογράφων καὶ εἰς τὰ ἀμερικανικὰ λιπάσματα.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἐπεμβάσεων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Φλωρίνης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ τμηματικὴ καταβολὴ τῶν φόρων τῆς χρήσεως 1928.

Ὁ Πρόεδρος τῶν μικροϊδιοκτητῶν τοῦ Συλλόγου «Ἀναλήψεως» παρακαλεῖ ὅπως συσταθῇ Ἐπιτροπὴ τῶν ἀπόρων μισθωτῶν καὶ ἐμπόρων.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ συνταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Ἰωάννης Καραγεώργου, διαμένων ἐν Καρδίτσῃ, παραπονεῖται κατὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν μὴ πρόσληψίν του εἰς τὸν πίνακα Β' πρὸς βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Κοσμητῶν παρακαλεῖ ὅπως μεταξὺ τῶν κατασκευασθησομένων ἐθνικῶν ὁδῶν συμπεριληφθῇ ἐκ τῶν πρώτων καὶ τὸ ὑπολειπόμενον τμῆμα Λεωνιδίου-Κοσμᾶ - Σπάρτης.

Ὁ Οἰκοδομικὸς Συνεταιρισμὸς «Νεάπολις» δι' ὑπομνήματός του ὑποβάλλει διάφορα αἰτήματα ὧν ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν.

Οἱ ἀρτεργάται Καβάλλας ὑποβάλλουν ὑπόμνημα ζητοῦντες τὴν ἐπίλυσιν τῶν αἰτημάτων τῶν ἐργατῶν τροχιοδρομικῶν, σιδηροδρομικῶν καὶ ὑδατεργατῶν Θεσσαλονίκης.

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1927 συμβάσεως περὶ προμηθείας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ λογαριασμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου 3,000 τόν. σίτου Caberra, 500 τόν. σίτου Waratatos, 100 τόν. σίτου Pryor διὰ σπορὰν».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ἀλληλασφαλείας».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς συμφωνίας πρὸς ἵδρυσιν Διεθνοῦς Γραφείου τοῦ οἴνου ἐν Παρισίοις».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1920 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. 2 Ἰουλίου 1926 περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως α') τοῦ Ν. Δ. τῆς 14 - 9 - 26 περὶ ἰδιότητος ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἑταιρείας» καὶ β') τοῦ Ν. Δ. τῆς 19 - 9 - 26 «περὶ αὐξήσεως χορηγουμένης ἐτησίας τακτικῆς συνδρομῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Γεωργικὴν Ἑταιρείαν».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἐν Παρισίοις ὑπογραφέντος Διεθνοῦς Συμφώνου διὰ τὴν ἵδρυσιν Διεθνοῦς Γραφείου Ἐπιζωοτιῶν».

7) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεών τινων τῆς διαθήκης Μ. Κοργιαλένιου».

Ὁ κ. ***Α. Καραπάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ τῇ 9 Δ)βρίου 1927 Συμφωνίας περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου πληρωμῶν ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1922 τοῦ ἀφορῶντος τὴν Ἑλληνοβουλγαρικὴν μετανάστευσιν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18)20)27 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18)10)25 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς ἀπόρους καὶ ἀνικάνους ἐκτοπιζομένους».

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ ἱδρύσεως θέσεως ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ» καὶ παρακαλεῖ ὅπως τοῦτο χαρακτηρισθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ὑπηρεσιακὸν καὶ ψηφισθῇ εἰς μίαν συζήτησιν.

Ἡ Βουλὴ μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαοικονόμου,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Σούρπης περὶ τῆς φορολογίας τῆς δεκάτης τοῦ ἐλαίου, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ δημοπρασία τῆς δεκάτης ἐλαίου Σούρπης, διότι οἱ κάτοικοι διαμαρτύρονται ἐπειδὴ ἡ δεκάτη εἰσπράττεται εἰς χρῆμα. Ἐκεῖ δὲ τὸ ἔλαιον τιμᾶται μόνον 25 δραχμάς.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀσκεπίδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν Θεσσαλονίκης καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Α. Πρέκας*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑπαλλήλων τηλεγραφικῆς ἑταιρείας Ἤστερν λέγει ὅτι εἶναι ἀληθὲς καὶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ τηλεγραφικὴ αὕτη ἑταιρεία ἀπὸ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαθιδρύσεως αὐτῆς

καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον παρέσχεν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν ἀξίας λόγου ὑπηρεσίας.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι ἡ ἑταιρεία αὕτη ἀποτελοῦσα ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν δύναται κατ' οἰκείαν κρίσιν νὰ διαχειρίζεται τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτῆς. Ἀλλ' ἐφόσον αἱ ἐργαζόμεναι χεῖρες εἰς αὐτὴν ἀνήκουν εἰς Ἕλληνας ὑπαλλήλους αὐτῆς δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς νὰ ἀδιαφορήσωμεν ἀπέναντι τῶν διαμαρτυριῶν καὶ τῶν παραπόνων ὑπερτετρακοσίων Ἑλλήνων πολιτῶν. Ἐπιβάλλεται, ὅθεν, εἰς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα Συγκοινωνίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως ἐξετάσουν μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ παράπονα ταῦτα. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, μετ' ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦντες τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κλάδου των καὶ πειθαρχικοὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των, καταδικάζονται ὑπὸ τῶν διαχειριζομένων τὰ ἑταιρικὰ συμφέροντα νὰ παραμένουν ἐσαεὶ ἄψυχοι μηχαναί, μὴ ἐλπίζοντες νὰ ἐξισωθοῦν πρὸς τοὺς μετ' αὐτῶν συνυπηρετοῦντας ξένους συναδέλφους των, ἐφόσον ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαί των δὲν δύνανται νὰ ἐξισωθοῦν πρὸς τὸν βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς ἐκείνων. Φρονοῦμεν συνεπῶς ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Κράτος νὰ ἀδιαφορήσῃ εἰς τὰ παράπονα ταῦτα καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς ὅπως προέλθουν εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῆς Ἑταιρείας πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐνδιαφερόντων τοὺς Ἕλληνας ὑπαλλήλους ζητημάτων.

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς λέγει ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἤστερν εἶναι μία κατηγορία ὑπαλλήλων, οἵτινες λόγῳ τῆς μορφώσεως αὐτῶν ἔχουν ἀνάγκην ἐξαιρετικῆς μερίμνης, διότι ἡ Ἑταιρεία εἶναι αὐθαίρετος ἀπέναντι αὐτῶν. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ζητοῦν ὅπως συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, «περὶ κυρώσεως διὰ διαταγμάτων τῶν κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων καὶ ἄλλων ἑταιρειῶν» διότι ἡ Ἑταιρεία ἀπεμπολεῖ τὰ δικαιώματά των. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἶναι ἄξιοι πάσης προστασίας παρὰ τοῦ Κράτους πλὴν τῶν ἄλλων καὶ λόγῳ τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας προσέφερον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ἐλπίζω συνεπῶς ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας θὰ συμπεριλάβῃ καὶ τούτους εἰς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν γνωρίζω, λέγει, ἐὰν εἶναι δίκαια ἢ ὄχι τὰ παράπονα τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἤστερν. Πάντως τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τροπολογίας θὰ συμπεριλάβῃ καὶ τούτους εἰς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, καθὼς πρόκειται ἐπίσης νὰ συμπεριλάβῃ τοὺς ὑδατεργάτας Θεσσαλονίκης, ὡς ἐπίσης σκέπτεται νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Τηλεφωνικῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ Τηλεφωνικὴ Ἑταιρεία.

Ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τὴν δήλωσίν του ταύτην ὡς καὶ τὰς εὐχαριστίας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἤστερν.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Τραπέζης Κρήτης καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ αὐτὸς κ. ***Ν. Τζερμιᾶς,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν ἐργολάβων Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι ἅπασαι αἱ προκηρύξεις δημοπρασιῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἔργων ἀναγράφουσιν ὅτι δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς αὐτὰς ἔχουσιν αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι. Τὸ τοιοῦτον ἀδικεῖ τοὺς ἐργολάβους, οἵτινες δικαίως παραπονοῦνται, διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς δημοπρασίας ταύτας, ἐνῷ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ Δημοσίου εἶναι ὅπως αἱ δημοπρασίαι διεξάγωνται εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερον κύκλον. Παρακαλῶ συνεπῶς, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ λάβῃ μέριμναν ὅπως μὴ τίθεται εἰς τὰς προκηρύξεις ὁ ὅρος περὶ ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Ι. Γρηγοράκης,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἐν Καλάμαις Λακώνων, παρακαλεῖ ὅπως προβῇ εἰς σχετικὰς δηλώσεις ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. ***Σ. Κωστόπουλος*** συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ ταχίστη πρόνοια ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας Οἰτύλου, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ δυστύχημα, τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς τῆς ἐκ τῶν σεισμῶν καταστροφῆς τῶν οἰκιῶν των, νὰ ἴδουν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως καὶ τὴν δεκάτην ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ προϊόντος τῆς περιφερείας των.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξήτασε τὸ ζήτημα, κατέληξε δὲ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας θεομηνίας, λόγῳ τῶν καταστροφῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ἐκ τῶν σεισμῶν εἶναι ὀρθὸν νὰ μειωθῇ εἰς τὸ ἥμισυ ὁ φόρος καὶ θὰ εἰσαγάγῃ κατ' αὐτὰς νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς παμπροσφυγικῆς ἐνώσεως Σερρῶν περὶ ἐκδικάσεως καὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἀποζημιώσεών των, λέγει ὅτι ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ὑπεγράφη μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων σύμβασις περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο τίποτε, ἡ δὲ Ε. Α. Π. ζητεῖ 10, 15 καὶ 20 ο/ο ἀπέναντι τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων. Ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι ἐφόσον ἡ συμφωνία τῆς Ε. Α. Π. μετὰ τοῦ Κράτους ὑφίσταται καὶ ἐφόσον πρόκειται τὰ χρέη ταῦτα νὰ συμψηφισθοῦν πρὸς ὅσα ἔχουν νὰ λάβουν οὗτοι πρέπει νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς εἰσπράξεως τῶν χρεῶν αὐτῶν, διότι δὲν δύνανται οὗτοι νὰ τὰ πληρώσουν.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι προκειμένου περὶ πληρωμῆς τοῦ χρέους ὑποθέτει ὅτι ὁ κ. συνάδελφος τὸ γνωρίζει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ τῆς ἀγροτικῆς ἀποζημιώσεως νὰ ἐξοφληθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου τὰ χρέη αὐτά. Ἡ ἐπιτροπὴ προκειμένου περὶ μερῶν τῶν περιφερειῶν διὰ τὰς ὁποίας ἐνδιαφέρεται ὁ κ. συνάδελφος ἔχει σκοπὸν νὰ καταστήσῃ τὰ μέτρα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσπραξιν, ἐλαφρότερα ἢ καὶ νὰ τὰ ἀναστείλῃ, ὅταν εὑρίσκεται πρὸ ἀδυναμίας τῶν πληθυσμῶν. Ἀλλὰ γενικῶς νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο νομίζει ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν, ἐπὶ τῇ προβλέψει ὅτι θὰ λυθῇ μετ' ὀλίγον τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων διότι καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ χρέους βεβαίως δὲν πρόκειται νὰ ζημιωθοῦν, διότι ἡ διαφορὰ θὰ ἀποδοθῇ εἰς χρῆμα.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος,*** συνεχίζων, λέγει ὅτι οἱ ἀγρόται καίτοι ἔχουσι λαμβάνειν πληρώνουσι διὰ χρέη ἅτινα δὲν ἔχουσιν. Ἄλλως τε ταῦτα τὰ καθορίζουν οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ε. Α. Π., οἵτινες ἐκ τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν ἔχουν καὶ μικρὰ ποσοστά. Παρακαλῶ, ὅθεν, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐξετάσῃ λεπτομερέστερον τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία ἐξηντλήθη διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως, σήμερον δὲ ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα ἀρνεῖται τὴν χορήγησιν δανείων ἀμφισβητουμένων τοὺς τίτλους, διότι αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις καὶ τὰ ἔξοδα τῶν πραγματογνωμόνων εἶναι ὑπερβολικά. Παρακαλεῖ, ὅθεν, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας νὰ λάβῃ μέριμναν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς λέγει ὅτι ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ἔχει φόβον νὰ χάσῃ πλέον καὶ τὴν καλύβην του ἀπὸ τοὺς τοκογλύφους τῶν πόλεων. Προστατεύομεν πάντοτε τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων καὶ ἀδιαφοροῦμεν διὰ τοὺς κατοίκους τῆς ἐξοχῆς. Ἐὰν ἐγένετο μία ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἔβλεπεν ὅτι ἕκαστος ἀγρότης χρεωστεῖ ἀπὸ 60,000—150.000 δρ. εἰς τοὺς τοκογλύφους, ἐὰν συνεπῶς δὲν ληφθῇ μέριμνα περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως αὐτῆς θὰ αὐξηθῇ ἡ ἀστυφιλία. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ στρέψῃ τὴν μέριμνάν της εἰς τὰς πόλεις ἐφόσον μόνον πρόκειται περὶ λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς λαϊκῆς κατοικίας. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ στρέφεται εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν. Ὅσον, ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν τίτλων, δὲν τὸ θεωρῶ σοβαρόν, ἀλλ' εἶναι μόνον πρόσχημα τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης, διότι καὶ ἐὰν ὁ ζητῶν δάνειον δὲν ἔχει τίτλους, ἐφόσον τὸ κτῆμα εἶναι ἐνυπόθηκον, ἡ Τράπεζα οὐδὲν ἔχει νὰ χάσῃ.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχε ψηφισθῇ νόμος κανονίζων τὰς σχέσεις ταύτας, ἀλλὰ ὁ νόμος οὗτος ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀντισυνταγματικὸς καὶ δὲν ἐφηρμόσθη. Ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης περὶ ἐξερευσεως τρόπου διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐλπίζω ὅτι ταχέως αἱ συνεννοήσεις αὗται θὰ καταλήξουν εἰς συμπέρασμα.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀπήντησα, λέγει, ἤδη πρὸ ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος. Ὡς σᾶς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης συνάδελφός μου ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα μετὰ τὴν γνώμην τῶν νομικῶν της συμβούλων ἠρνεῖτο νὰ δώσῃ δάνεια εἰς τὰς Νέας Χώρας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κειμένου νόμου, διότι ἐκρίνετο οὗτος ἀντισυνταγματικός. Κατηρτίσθη ἤδη σχέδιον νόμου περιέχον διατάξεις παρεχούσας ἀσφάλειαν εἰς τὴν δανείζουσαν Τράπεζαν καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο διεβιβάσθη εἰς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν, ἵνα γνωματεύσῃ περὶ τῆς ἐπαρκείας τῶν παρεχομένων ἀσφαλειῶν. Ἔχω ἐξώδικον πληροφορίαν ὅτι ἡ Τράπεζα θὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως τὸ σχέδιον καὶ ἐὰν τὸ εὑρίσκῃ ἐπαρκὲς θὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν προτίμησιν τῶν δανείων εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν, συμφωνῶ μετὰ τοῦ κ. βουλευτοῦ Σερρῶν διότι ἡ γῆ εἶναι ἡ τροφὸς ἡμῶν καὶ πρὸς αὐτὴν δέον νὰ ἀτενίζωμεν μετὰ στοργῆς.

Οἱ κ. κ. ***Γ. Γερογιάννης, Θ. Χαβίνης*** καὶ ***Α. Δούλης*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν προσφύγων Γουμενίτσης καὶ παρακαλοῦν ὅπως διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ὑποδίκων φυλακῶν Συγγροῦ, λέγει ὅτι τὸ Κράτος μετὰ τὸν πολεμικὸν σάλον καὶ τὰς ἀνωμάλους περιόδους πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν κοινωνικῶν θυμάτων, τὰ ὁποῖα πολλάκις εὑρίσκονται ἐν προφυλακίσει ἐπὶ 8 καὶ 10 μῆνας, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ μελετήσῃ πᾶν σχετικὸν μὲ τὰ κοινωνικὰ ταῦτα θύματα ζήτημα.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Βρύσεως τῆς Εὐβοίας ζητούσης συνδρομὴν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ὅπως ἀποπερατωθῇ ἡ κατασκευὴ μιᾶς ἀπολύτως ἀναγκαίας γεφύρας, δι' ἣν οἱ κάτοικοι ἐδήλωσαν καὶ δηλοῦν ὅτι προσφέρονται νὰ καταβάλουν πᾶσαν προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι, ἀναλόγως τῶν ὑπαρχουσῶν πιστώσεων διὰ συνδρομὰς τοῦ Δημοσίου εἰς τοιαῦτα ἔργα, θὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ κ. Βουλευτής.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς,*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν ὑδατεργατῶν Θεσσαλονίκης, τονίζει τὰς καταστρατηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀνέκαθεν ἡ Ἑταιρεία ὑδάτων ἐνεργεῖ εἰς βάρος τοῦ λαοῦ καὶ εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν αὐτῆς. Ἀπὸ ἔτους, λέγει, θέλουσα νὰ ἐπαυξήσῃ τὰ κέρδη της καὶ εὑροῦσα πρόφασιν μίαν ἀπεργίαν τῶν ἐργατῶν δὲν θέλει νὰ ἐπαναφέρῃ πολλοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, ἀπολυθέντας παρ' αὐτῆς λόγῳ τῆς ἀπεργίας. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὅστις ἔκαμεν ὁ ἴδιος ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ἐν Θεσσαλονίκῃ, νὰ διατάξῃ τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν Ἑταιρείαν τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀδίκως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, οἵτινες ἔκαμον χρῆσιν τοῦ ἀναφαιρέτου δικαιώματος τῆς ἀπεργίας.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὅπερ ὑπεβλήθη περὶ κυρώσεως διὰ διαταγμάτων τῶν κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν καὶ ἄλλων Ἑταιρειῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑταιρεία ὑδάτων Θεσσαλονίκης λαμβάνεται πρόνοια νὰ ἔχῃ τὴν ἁρμοδιότητα τὸ Κράτος νὰ ἐπιβάλλῃ κάθε δικαίαν λύσιν τῶν ζητημάτων τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰς Ἑταιρείας. Οὕτως ἔχουν ἀπολυθῇ περὶ τοὺς 70 ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι τῆς Ἑταιρείας ὑδάτων, τοὺς ὁποίους αὕτη παρ' ὅλας τὰς συστάσεις μας δὲν ἐννοεῖ νὰ προσλάβῃ καὶ τῶν ὁποίων θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ πρόσληψις ἅμα ὡς γίνῃ νόμος τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχέδιον. Δὲν θέλω, συνεχίζει, νὰ ἀποκρύψω ὅτι ἡ Ἑταιρεία ὑδάτων ἔχει πολλὰ εἰς τὸ παθητικόν της, ἐπέτυχε μάλιστα καὶ ἀναθεώρησιν τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας εὑρισκόμεθα εἰς διαπραγμάτευσιν μὲ τὴν Ἑταιρείαν ζητοῦσαν περὶ τὰ 140 ἑκατομμύρια δρχ. δι' ἀποζημιώσεις, διὰ ζημίας της δῆθεν κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ τὸν πόλεμον.

Ν. Τζερμιᾶς. Δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν, κύριε Ὑπουργέ, ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς γνωμοδοτήσεως συντελεσθείσης παρανόμως καὶ ἐξ ἀναρμοδίων προσώπων, νὰ στραγγαλισθοῦν τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὰ δίκαια τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐγὼ παρέπεμψα τὸν σχετικὸν φάκελλον εἰς τὸν κ. Σεφεριάδην, καθηγητὴν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, καὶ ἀναμένω τὴν γνωμοδότησίν του.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ Κυψέλης, τονίζει ὅτι οἱ δυστυχεῖς πρόσφυγες κάτοικοι τοῦ Συνοικισμοῦ ὑφίστανται μαρτύρια παρὰ τῆς Ε. Α. Π. διότι δὲν πληρώνουν τὰ μισθώματα, τὰ ὁποῖα ὥρισεν ἡ Ἐπιτροπή, διὰ τὰ σαθρὰ καὶ ἄχρηστα οἰκήματα, τὰ ὁποῖα τοὺς παρεχώρησε. Σημειωτέον ὅτι πρόκειται περὶ πτωχῶν οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλαβον καθόλου ἀποζημίωσιν. Συνιστῶ, λέγει, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας νὰ ἐπέμβῃ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ νὰ τονίσῃ τὰς ἀδικίας αἱ ὁποῖαι γίνονται ἐναντίον τῶν κατοίκων τοῦ Συνοικισμοῦ αὐτοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει νὰ χρεώσῃ τὰ παραχωρηθέντα οἰκήματα ὄχι ὅσον κοστίζουν ἀλλὰ ὅσον ἐστοίχισαν. Καὶ μᾶλλον εἰς τὰ κτίρια τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν πρέπει νὰ στρέψῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν προσοχήν του καὶ ὄχι εἰς τὰ ξύλινα σπίτια. Ἂς ἔχῃ, ἐπιλέγει, ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπ' ὄψει του ὅτι ὁ Συνοικισμὸς Κυψέλης ἰδίως ἀποτελεῖται ἀπὸ πτωχὰς χήρας καὶ ὀρφανά.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτής, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Κάτω Κοκκινιᾶς Πειραιῶς, λέγει ὅτι οὗτος εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν φρικτὴν καὶ χειροτέραν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους συνοικισμούς. Ἔγιναν ἐκεῖ πρόχειρα παραπήγματα κατὰ τὴν πρώτην ἄφιξιν τῶν προσφύγων ἐξ Ἰωνίας καὶ κατόπιν ἐγκατελείφθησαν οὗτοι εἰς τὴν τύχην των. Αἱ γενόμεναι ἐν τῷ μεταξὺ προσπάθειαι τῶν Κυβερνήσεων πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως δὲν ἦσαν αἱ ἐπιβεβλημέναι τοιαῦται. Οἱ κατοικοῦντες, τονίζει, ἐκεῖ ὑποφέρουν τὰ πάνδεινα, διότι τὰ παραπήγματα εἶναι σεσαθρωμένα καὶ μέ τὰς βροχὰς κατακλύζονται ὑπὸ ὑδάτων. Ἡ κατοίκησις εἶναι ἀνθυγιεινὴ διότι πολλάκις εἰς ἕνα παράπηγμα στοιβάζονται 8—10 οἰκογένειαι καὶ ὁ συνωστισμὸς αὐτὸς παρέχει ἔδαφος εἰς ἀνάπτυξιν τῆς φυματιώσεως. Κάμνω, λέγει, ἔκκλησιν ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας στρέψῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ Συνοικισμοῦ αὐτοῦ, ὁ δὲ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας λάβῃ πρόνοιαν καὶ λειτουργήσῃ τὸ κενὸν σχολεῖον, διότι 2.000 παιδιὰ τοῦ συνοικισμοῦ ἀλητεύουν. Ἐκτὸς τούτου ἔχω νὰ τονίσω διὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς ὅτι, παρὰ τὰς κειμένας διατάξεις περὶ Νεκροταφείων, εἰς τὸν συνοικισμὸν αὐτὸν θάπτονται ἐκεῖ οἱ ἀποθνήσκοντες καὶ μὲ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν ἐκτὸς τῶν ἄλλων δυσοσμιῶν ἔχομεν καὶ τὴν δυσοσμίαν τῶν νεκρῶν. Καλὸν θὰ εἶναι, ἐπιλέγει, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ ὑποδειχθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπήν. τὴν ἀρνουμένην νὰ ἄρῃ ἐκεῖθεν τὸ Νεκροταφεῖον, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ παίζῃ μὲ τὴν ὑγείαν τῶν ἀτυχῶν κατοίκων τοῦ Συνοικισμοῦ καὶ ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀρνῆται νὰ ἐγγράψῃ τοὺς πρόσφυγας ὡς ἐνορίτας.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τοὺς ἐνέγραψεν.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων Ρεθύμνης, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν Στρατιωτικῶν νὰ λάβῃ γενικῶς πρόνοιαν περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν θυμάτων πολέμου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια παντὸς σεβασμοῦ καὶ πάσης μερίμνης καὶ θυσίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ αἷμά των ἐμεγάλωσαν καὶ ἐδόξασαν οἱ ἀπολεσθέντες προστάται των.

Ὁ κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν δημοδιδασκάλων Νεαπόλεως, Κατερίνης κλπ. περὶ ἱδρύσεως σχολείων, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ φροντίσῃ γενικώτερον διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως καὶ προαγωγῆς τῶν σχολείων καὶ τοῦ διορισμοῦ ἀναλόγων διδασκάλων μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ἕνας διδάσκαλος νὰ διδάσκῃ 140 μαθητάς. Εἰς τὴν Ρωσσίαν, τονίζει, ἐπὶ 35 μαθητῶν εἶναι ἕνας δημοδιδάσκαλος.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι βεβαίως οἰκονομικὸν καὶ χρειάζονται χρήματα διὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ λειτουργήσουν διάφορα σχολεῖα τοὐλάχιστον εἰς τοὺς παραμεθορίους συνοικισμούς. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ Βουλγαρία ἀπέναντι ἡμῶν ἔχει ἄριστα διδακτήρια δὲν ἠμποροῦμεν ἡμεῖς ἀπέναντι αὐτῆς νὰ μὴ ἔχωμεν οὔτε καλύβας διὰ σχολεῖα. Χρήματα, συνεχίζει, δύνανται νὰ ἐξευρεθοῦν διὰ τοῦ ταμείου ἀνταλλαξίμων νομικῶν προσώπων, διὰ τῶν ὁποίων ἐλήφθη πρόνοια ὑπὸ τύπον τόκων. Ἀλλὰ διατίθενται χρήματα ὑπὲρ σχολείων; Ἡμεῖς θέλομεν 50 σχεδὸν ἑκατομμύρια νὰ διατεθοῦν ἀμέσως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ κτισθοῦν ἀμέσως σχολεῖα διότι ἀντιθέτως οὔτε τὸ 1940 θὰ κατασκευασθοῦν σχολεῖα. Θὰ ἦτο μάλιστα ἀνάγκη, ἐπιλέγει, νὰ συσχετισθῇ τὸ ζήτημα μὲ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται πρὸς προστασίαν τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** λέγει ὅτι πᾶσα οἰκονομικὴ θυσία διὰ σχολεῖα εἶναι προτιμητέα καὶ ἐπιβεβλημένη, διότι εἰς ὅλας τὰς χώρας ἀπὸ τὴν ἐκπαίδευσιν ἤρχισεν ἡ ἀνόρθωσις. Μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν, τονίζει, θὰ φωτισθῇ τὸ ὕπαιθρον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ τοῦ ἔθνους.

Μεθ' ὅ, προκειμένου ἡ Βουλὴ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας, ὁ κ. ***Χ. Ζουμῆς*** λέγει ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ναυστάθμου, ἀριθμοῦμεν σήμερον καὶ πέμπτον θῦμα ἐκ τῆς καταρρεύσεως τῶν ὑποστέγων τοῦ Ναυστάθμου. Ὁ Διευθυντής, λέγει, τοῦ Ναυστάθμου γίνεται οὕτω ἔνοχος ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ ἐξετάσω καὶ θὰ λάβω τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως ἱστορικοῦ ἀρχείου Κρήτης» ἔχον οὕτω:

Περὶ ἱδρύσεως Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κρήτης.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1920 ὑφισταμένη καὶ ἐν Χανίοις ἑδρεύουσα εἰδικὴ ὑπηρεσία ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Κρήτης» ἀναγνωρίζεται ὡς νομικὸν πρόσωπον.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Ἀρχείου εἶναι:

1) Ἡ περισυλλογή, ταξινόμησις καὶ φύλαξις παντὸς εἴδους ἐπισήμου καὶ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἢ οἱουδήποτε γραπτοῦ μνημείου καὶ ἐθνικοῦ κειμηλίου, σχετιζομένου πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου, ὡς δὲ Διατάγματος ἀναλυτικώτερον ὁρισθήσεται, καὶ

β') Ἡ χορηγία πιστοποιητικῶν, ἀντιγράφων, περιλήψεων, ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ στοιχείων καὶ πληροφοριῶν πρὸς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ ἰδιώτας ἐπὶ τῇ αἰτήσει των.

Ἄρθρον 3.

1. Τὸ ἵδρυμα διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς Ἐπιτροπείας.

2. Τὰ μέλη αὐτῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης, λαμβανόμενα τὰ μὲν τέσσαρα ἐκ τῶν ἐν Χανίοις ἑδρευόντων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν λειτουργῶν, τὰ δὲ τρία ἐξ ἄλλων λογίων ἐ διαφερομένων διὰ τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἀρχείου. Διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν τριῶν τούτων μελῶν δικαιοῦνται τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια τῶν Δήμων Χανίων, Ρεθύμνης καὶ Ἡρακλείου νὰ ὑπρδεικνύωσι κατὰ τετραετίαν ἀνὰ ἕν πρόσωπον ἕκαστον εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητήν. Ἀπεχόντων τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων τὰ τρία τελευταῖα μέλη ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν τεσσάρων πρώτων μελῶν.

Εἰσηγητὴς παρὰ τῇ Ἐπιτροπείᾳ παρίσταται ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου.

3. Ἡ Ἐπιτροπεία ἐκλέγει τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἵδρυμα ἐνώπιων τῶν Δικαστηρίων καὶ πάσης ἀρχῆς.

Ἐκλέγει ἐπίσης καὶ τὸν Ταμίαν τοῦ ἱδρύματος. Αἱ ἐκλογαὶ δ' αὗται ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τετραετίαν ἅμα τῇ ἀνανεώσει τῶν τριῶν ἀπὸ τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων μελῶν.

4. Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπείας ἐκτελεῖ ἀμισθὶ ὑπάλληλος τοῦ Ἀρχείου ἢ μέλος τῆς Ἐπιτροπείας.

5. Εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπείας παρέχεται ἀποζημίωσις εἰς τὰ ἐκ πολιτῶν μὲν δρ. 30, εἰς τὰ ἐξ ὑπαλλήλων δὲ δρ. 20 κατὰ συνεδρίαν, χωρὶς ποτὲ τὸ οὕτω διατιθέμενον ποσὸν νὰ ὑπερβῇ τὰς δρ. 1500 ἐτησίως δι' ἅπαντα τὰ μέλη.

6. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπείας λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

7. Μέχρι τῆς ἐκλογῆς ἰδίου προέδρου αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπεία συγκαλεῖται καὶ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης, ὁ ὁποῖος ὁρίζει καὶ τὸν προσωρινὸν γραμματέα αὐτῆς.

Ἄρθρον 4.

1. Πόροι τοῦ Ἱδρύματος εἶναι:

α') Δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα.

β') Δύο λεπτὰ κατ' ὀκᾶν ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 3421 τοῦ 1927 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3590 τοῦ 1928 ἐπιβληθέντος δασμοῦ ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένου καὶ τοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μεταφερομένου ἐκ τοῦ τελωνείου καὶ τῶν ὑποτελωνείων τοῦ νομοῦ Χανίων ἐλαίου.

γ') Ἐτήσιαι εἰσφοραὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς νήσου Κρήτης.

δ') Τὸ προϊὸν τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἀπὸ τοῦ Ἀρχείου ἐκκαθαριζομένων χαρτίων ὡς μὴ χρησίμων ἐν αὐτῷ.

ε') Τὸ ὑπόλοιπον διαχειρίσεως τοῦ πρὸ τοῦ παρόντος νόμου Ταμείου τοῦ Ἀρχείου.

2. Τὸ κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 § β' ποσὸν ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου εἰδικοῦ δασμοῦ ἀποδίδεται εἰς τὸ "Ἱδρυμα τοῦτο ἀπ' εὐθείας, ἄνευ ἀνάγκης ἐκδόσεως πράξεώς τινος, κατατιθέμενον διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν Χανίοις Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

3. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν Δήμων Χανίων, Ρεθύμνης καὶ Ἡρακλείου ἀποτελοῦσιν ὑποχρεωτικὰς δαπάνας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας.

Αἱ εἰσφοραὶ τοῦ Δήμου Ἁγίου Νικολάου καὶ τῶν κοινοτήτων εἶναι προαιρετικαί.

4. Μὴ ἀναγραφομένων εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν Δήμων Χανίων, Ρεθύμνης καὶ Ἡρακλείου τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων, ὁ Γενικὸς Διοικητής, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὁρίζει δι' ἀποφάσεώς του τὰς

εἰσφορὰς αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ συνόλου τῶν τακτικῶν ἐσόδων των ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματοποιηθέντων ἐσόδων τοῦ προηγουμένου ἔτους. Οἱ δὲ Νομάρχαι ἐγγράφουσι τὰς ἀπαιτουμένας πιστώσεις εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐν λόγῳ Δήμων δι' ἀποφάσεώς των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ Κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας.

5. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν εἰρημένων τριῶν Δήμων, ἐφ' ὅσον ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὸ ποσὸν τῶν πληρωτέων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶνπρὸς συντήρησιν τοῦ Ἀρχείου ἀπαραιτήτων λοιπῶν δαπανῶν τῶν ἐν τῷ ἑπομένῳ ἐδαφίῳ 6 ἀναγραφομένων.

6. Οἱ πόροι τοῦ Ἱδρύματος κατατίθενται ἐντόκως εἰς τὸ ἐν Χανίοις Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Εἰσπράττονται δὲ εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπείας εἴτε διὰ τῶν δημοσίων Ταμιῶν, ἀμοιβομένων συμφώνως πρὸς τὰς περὶ εἰσπράξεως τῶν κοινοτικῶν ἐσόδων διατάξεις.

7. Οἱ πόροι τοῦ Ἱδρύματος δὲν δύνανται νὰ διατεθῶσιν εἰμὴ διὰ τὰς ἑπομένας ἀνάγκας καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐγκεκριμένου προϋπολογισμοῦ:

α') δι' ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου καὶ ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπείας αὐτοῦ.

β') διὰ μικροέξοδα γραφείου, ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένα, δι' ἐπιπλα καὶ σκεύη, ἐφ' ὅσον δὲν παραχωροῦνται ταῦτα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, καὶ διὰ μικροεπισκευὰς ἀποθηκῶν.

γ') διὰ ποσοστὰ εἰσπράξεων τῶν δημοσίων Ταμιῶν, δι' ἔντυπα διπλότυπα καὶ δημοσιεύματα εἰς ἐφημερίδας.

δ') διὰ μεταφορικὰ ἀρχείων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ Κράτους καὶ ταχυδρομικὰ τέλη τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

ε') δι' ἐξόφλησιν τῶν τυχὸν μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου καθυστερουμένων ὑποχρεώσεων τοῦ Ἀρχείου.

8. Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσιν οἱ πόροι τοῦ Ἱδρύματος πληροῦνται βαθμηδὸν καὶ αἱ ἑπόμεναι ἀνάγκαι, τηρουμένης καὶ τῆς βουλήσεως τοῦ δωρητοῦ ἢ διαθέτου τοῦ Ἱδρύματος:

α') Πλουτισμὸς ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης, Πινακοθήκης καὶ Πολεμικοῦ Μουσείου. Βιβλιοδέτησις βιβλίων καὶ ἐγγράφων.

β') Μετάφρασις τῶν ἀλλογλώσσων ἐγγράφων τοῦ Ἀρχείου. Δακτυλογράφησις τῶν ἐφθαρμένων ἢ δυσαναγνώστων πρὸς ἀνανέωσιν.

γ') Ἐξαγορὰ ἰδιωτικῶν ἱστορικῶν συλλογῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Κρήτης ἀναφερομένων.

δ') Ἀναδίφησις, ἀντιγραφὴ καὶ μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Κρητικῶν ἀρχείων.

ε') Δημοσίευσις πραγματειῶν ἀπὸ τοῦ Ἀρχείου καὶ ἔκδοσις ἱστορικοῦ περιοδικοῦ.

στ') Ἀνέγερσις ἰδίων ἀρχειακῶν καταστημάτων ἐπὶ οἰκοπέδου δημοσίου ἢ δημοτικοῦ ἢ μοναστηριακοῦ.

Ἄρθρον 5.

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος ὁρίζεται ὡς ἑξῆς:

α') Διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχαῖς εἰσηγητοῦ.

β') Ταξινόμος τοῦ Ἀρχείου ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχαῖς ἀκολούθου.

γ') Κλητὴρ ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχαῖς κλητῆρος β' ἢ γ' τάξεως.

2. Διευθυντὴς διορίζεται ὁ ἔχων πρὸς τῷ πτυχίῳ Νομικῆς ἢ Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἑλληνικοῦ ἢ ἀλλοδαποῦ Πανεπιστημίου καὶ πεῖραν πενταετῆ δημοσίων ὑπηρεσιῶν, δημοσιεύσας δὲ ἀρχειακὰς πραγματείας ἀξίας λόγου ἢ ὁ ἔχων πρὸς τῷ ἀπολυτηρίῳ Γυμνασίου πεῖραν δεκαετῆ δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ πενταετῆ ἐν Κρήτῃ ἀρχειακῶν ἐργασιῶν μετὰ δημοσιευθεισῶν ἀξίων λόγου σχετικῶν πραγματειῶν.

3. Ταξινόμος διορίζεται ὁ ἔχων πρὸς τῷ ἀπολυτηρίῳ Γυμνασίου καὶ πεῖραν ἐπαρχῆ γενικὴν καὶ εἰδικήν.

4. Οἱ διορισμοὶ καὶ αἱ ἀπολύσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος γίνονται ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπείας ἐπὶ τῇ βάσει διαγωνισμοῦ. Αὕτη θέλει κανονίσει καὶ τὰ τῆς προαγωγῆς, μονιμότητος καὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἀρχείου.

5. Ἀπαραίτητον προσὸν τοῦ τε Διευθυντοῦ καὶ Ταξινόμου θεωρεῖται καὶ ἡ γνῶσις μιᾶς τῶν ξένων γλωσσῶν, Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς, Λατινικῆς, Τουρκικῆς.

6. Ἐλλείψει προσωπικοῦ κεκτημένου τ' ἀνωτέρω προσόντα ἡ Ἐπιτροπεία δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ ὑπὸ τίτλον πάντοτε προσωρινὸν καὶ μὲ ἀποδοχὰς ἀναλόγους προσωπικὸν κατωτέρων προσόντων.

Ἄρθρον 6.

1. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Ἱδρύματος, ὁ ἀπολογισμὸς καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπείας ὑποβάλλονται εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Κρήτης, ὅστις ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει αὐτὰς ἠτιολογημένως. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Γεν. Διοικητοῦ χωρεῖ ἔκκλησις ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

2. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἀνακοινοῦνται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 7.

Δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ, ἐκδιδομένου προτάσει τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπείας καὶ κυρουμένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης, κανονισθήσεται ὁ τρόπος τῆς ἀνταλλαγῆς ἢ δωρεᾶς ἢ ἐκποιήσεως ἀρχείων ἐκ τῶν πολλαπλῶν ἢ μὴ χρησίμων αὐτῷ, τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀρχείου, τὰ καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἀρχείου καὶ τὰ τῆς ἐκδόσεως ἀντιγράφων ἢ πιστοποιητικῶν.

Ἄρθρον 8.

1. Ἡ παροχὴ ἀντιγράφου, ἀποσπάσματος, πιστοποιητικοῦ, περιλήψεως ἐξ ἐγγράφου τινὸς ἐν τῷ Ἀρχείῳ φυλασσομένου ρυθμίζεται κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις περὶ ἐκδόσεως τοιούτων παρὰ δημοσίων ἀρχῶν, καθίστανται δὲ δημόσια ἔγγραφα φέροντα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Ἀρχείου.

2. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως πρὸς χορήγησιν παρὰ τοῦ Ἀρχείου τοῦ αἰτουμένου ἀντιγράφου κλπ., δέον νὰ ἐκδοθῇ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Γεν. Διοικητοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως, χωρὶς νὰ κοινοποιῆται τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως πρὸς τὸν αἰτοῦντα, διαβιβαζομένης ἁπλῆς ἐνδοποιήσεως περὶ τοῦ δυνατοῦ ἢ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐκδόσεως τοῦ αἰτουμένου ἐγγράφου.

Ἄρθρον 9.

Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν φέρουσι τὰς εὐθύνας τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου. Ἐξ ἄλλου δὲ ἀπολαύουσι τῶν ἀτελειῶν ἐν ταῖς μισθοδοτικαῖς ἀποδείξεσι καὶ πασῶν τῶν ἄλλων εὐκολιῶν τῶν εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους παρεχομένων.

Ἄρθρον 10.

Μέχρις ἀνεγέρσεως ἰδίων ἀρχειακῶν καταστημάτων τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου στεγάζεται τοῦτο ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἐν αἰθούσαις τοῦ ἐν Χανίοις διοικητικοῦ μεγάρου, συντηρουμέναις μετὰ τῶν λοιπῶν διαμερισμάτων τοῦ Διοικητηρίου δαπάναις τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 11.

1. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου Διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου διατηρεῖται ἐπὶ τῷ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ὁριζομένῳ βαθμῷ καὶ ταῖς ἀντιστοίχοις ἀποδοχαῖς ὁ καὶ ἤδη ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ διευθύνων τὸ Ἀρχεῖον.

2. Μέχρι τροποποιήσεως καὶ διακανονίσεως αὐτῆς κατὰ

τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου ἐξακολουθεῖ ὡς καὶ μέχρι τοῦδε καὶ ἐν συμφωνίᾳ πρὸς σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Γεν. Διοικήσεως Κρήτης.

3. Τὸ κατὰ τὸν παρόντα νόμον γραφεῖον τοῦ Ἀρχείου διαδέχεται τὸ πρότερον Ταμεῖον αὐτοῦ.

Ἄρθρον 12.

Πᾶσα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἀπαιτουμένη λεπτομέρεια κανονισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Ἐπὶ τῆς μόνης συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως α) τοῦ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1927 διατάγματος περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων παντὸς εἴδους ἀστικῶν ἀκινήτων β) τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 281 καὶ γ) τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 325» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης,*** ὅστις λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι αἱ δημοσιονομικαὶ κατευθύνσεις, ἃς ἐξέθεσε χθὲς ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀνταποκρίνονται πλήρως εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ μὲ τὴν βάσιν ταύτην ὅλα τὰ εἴδη τῆς πρώτης ἀνάγκης πρέπει νὰ παρέχωνται εὐθηνὰ εἰς τὸν λαόν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ ἄρτος, περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ὁποίου πᾶσα μέριμνα εἶναι πληρέστατα δικαιολογημένη. Ἄλλο ἐκ παραλλήλου σημεῖον μορφῆς πολιτικῆς εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερομισθίων, διότι ἐμμέσως ἐπιδροῦν αὗται ἐφ' ὅλης τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τούτων, συνεχίζει, κεκηρυγμένοι, θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῶν εἰσηγουμένων μέτρων καὶ διότι ἀκολουθοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως συνεδύασε τὰ μέτρα ταῦτα πρὸς ὅλον τὸν σκελετὸν τῆς κυβερνητικῆς ὑποστάσεως καὶ ἐπὶ πλέον διότι μετ' ὀδύνης ἀντελήφθημεν ὅτι ἡ παροῦσα συζήτησις λαμβάνει χώραν τῶν ἐνδιαφερομένων τελούντων ἐν ἀποχῇ τοῦ κυριωτέρου κλάδου τῶν ἐργασιῶν των. Λαμβάνομεν, τονίζει, τὸν λόγον διότι ἀντιπροσωπεύομεν διαμέρισμα τὰ μάλιστα ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἄρτου καὶ διότι ἐκ τῆς μὲ τοὺς κατασκευαστὰς τοῦ ἄρτου ἐπαφῆς μας ἀπεκομίσαμεν ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας αἰσθανόμεθα ὑποχρέωσιν νὰ ἐκθέσωμεν διὰ βραχέων εἰς τὴν Βουλὴν καὶ διὰ νὰ εἶναι ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος ἀντικειμενικωτέρα καὶ διὰ νὰ ληφθῶσι παράπλευρα μέτρα κοινωνικῆς προνοίας ὑπὲρ τῶν ἀρτοποιῶν. Ὅταν, συνεχίζει, κατέφυγον πρὸς ἡμᾶς οἱ Ἠπειρῶται ἀρτοποιοί, εἴπομεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὀφείλετε νὰ ὑποστηρίξετε τὰ δικαιώματά σας, ἀλλὰ ὅτι συγχρόνως δὲν δικαιοῦσθε νὰ εὑρεθῆτε ἀντιμέτωποι πρὸς τὸ λαϊκὸν αἴσθημα. Τοὺς εἴπομεν ἐπίσης ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκρύψωμεν ὅτι μέτρα τοιαῦτα θὰ ἐπιφέρουν ἰσχυρὸν κλονισμὸν εἰς δεκάδας χιλιάδων ἀνθρώπων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι πατριῶται μας. Τῷ ὄντι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν διδομένην ἀποζημίωσιν ὅτι θὰ εὑρεθῶμεν μετὰ τὴν ἐξάντλησίν της εἰς ἀπορίαν καὶ ὅτι ἡ περαιτέρω συντήρησις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θὰ εἶναι προβληματική, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι καὶ εὐχερὴς ἡ ἀλλαγὴ ἐπαγγέλματος.

Ἠκούσθησαν, συνεχίζει, ἐνταῦθα ἐπιδοκιμασίαι τῶν χαρακτηρισμῶν οὓς ἔδωκεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ τῶν συντελεστῶν τῆς ἀρτοποιΐας. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου καὶ τῶν κατασκευαστῶν αὐτοῦ ἀπησχόλησε καὶ ἄλλους Ὑπουργούς, οἱ ὁποῖοι οὐχ' ἧττον δὲν ἔφθασαν εἰς ἀποφάσεις. Τὴν ἀποφασιστικότητα τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τιμῶμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνοδευθῇ μὲ τὴν λῆψιν κάθε δυνατοῦ μέτρου, ὅπως μετριασθῇ ὁ ἐνδεχόμενος κλονισμὸς καὶ τὰ ἀποτελέσματά του. Δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ ἀξιοῦμεν νὰ ἀποζημιώνῃ τὸ Κράτος τὰς ζημίας, ἃς ἐπιφέρει εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα ἡ πρόοδος, ἀλλ' ἐκ παραλλήλου ἔχει ὑποχρέωσιν ὁ Κυβερνήτης νὰ δώσῃ τὸν ἀναγκαῖον χρόνον εἴτε διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν εἴτε διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ τιθεμένου διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους λαμβανομένων μέτρων εἰς ἀργίαν πληθυσμοῦ. Τούτου μὴ γενομένου ἰδοὺ διατὶ δὲν ἔχρηζον ἐπιδοκιμασίας οἱ ἀκουσθέντες χαρακτηρισμοί. Ὅτι τὰ μικρὰ ἀρτοποιεῖα δὲν ἐξεπλήρουν τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλὰ καὶ μία μεμονωμένη ἔκθεσις, μὴ καταρτισθεῖσα κἂν ἀπὸ ὑγιεινολόγον, δὲν ἀποτελεῖ ἐπαρκὲς τεκμήριον διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν μέχρι τοῦδε ἀμέλειαν τοῦ Κράτους. Οὐδεὶς μέχρι τοῦδε τοὺς εἶχε κάμει καμμίαν ὑπόδειξιν. Αἰφνιδίως καὶ ἐξ ἀπήνης ἀποφασίζεται ἡ καταδίκη των. Δὲν φρονοῦμεν, τονίζει, ὅτι ἡ Κρατικὴ ἀνεπάρκεια ἔπρεπε νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος ἑνὸς θνήσκοντος ἤδη ἐπαγγέλματος. Εἶναι εὐκταῖον νὰ περιορίσωμεν τὰ βιομηχανικὰ ἔξοδα τοῦ ἄρτου καὶ διὰ τοῦτο ἐπικροτοῦμεν τὴν αὔξησιν εἰς 5 1/2 σάκκους. Ἡ σύστασις περὶ συνεταιρισμῶν τῶν μικρῶν δὲν εἶναι εὐχερής, διότι δὲν ὑπάρχει ἀνεπτυγμένον τὸ αἴσθημα τοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἐκ τῆς πλευρᾶς τῶν ἐνδιαφερομένων μοῦ παρεχωρήθησαν ἀριθμοί τινες καὶ ἐπειδὴ παρεστάθη ἡ συντεχνία τῶν ἀρτοποιῶν ὡς τεράστιος γαργαντούας ὀφείλω νὰ δώσω στοιχεῖά τινα μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Συντεχνίας εἶναι πολιτικός μου ἐχθρός. Τὰ ἐκ κὸκ ἔσοδα εἶναι δύο μόνον λεπτὰ κατ' ὀκᾶν καὶ ὄχι 5, ἐκ δὲ τῆς ζύμης οὐδέν. Ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὲρ τῆς συντεχνίας μίαν δραχμὴν, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς συντεχνίας ἑνὸς ἔτους φέρει περιουσίαν τῆς συντεχνίας κατατεθειμένην ἀπὸ 86.000 δραχμάς. Τὸ ποσὸν τῶν 2 λεπτῶν κατ' ὀκᾶν φέρει ἔσοδον 3-4 χιλιάδων δραχμῶν μηνιαίως καὶ τοῦτο φρονοῦν οἱ συνεισφέροντες ὅτι δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ ἀμοιβὴ διὰ τοὺς κόπους τοῦ Προέδρου. Ἡ ὅλη περιουσία τῆς συντεχνίας ἀνέρχεται εἰς 1.244.000 δραχμῶν δημιουργηθεῖσα μὲ 50 ἐτῶν κόπους ὅλων, εἶναι δὲ πρὸς τιμήν των ὅτι προσπαθοῦν νὰ ἀνεγείρουν μέγαρον, ἵνα στεγασθῇ ἡ συντεχνία των.

Δὲν βλέπω συνεπῶς, τονίζει, ποῦ εἶναι τὰ αἴσχη διὰ τὰ ὁποῖα ἐζητήθη νὰ σταυρωθοῦν αὐτοὶ οἱ αἰσχροκερδεῖς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ποῖον θὰ εἶναι τὸ κατώτατον ὅριον αὐτῆς, διότι δὲν γνωρίζομεν πόσοι θὰ διακόψουν τὰς ἐργασίας των. Πάντως παρίσταται ἀπόλυτος ἀνάγκη καὶ πρὸς τοῦτο ὑποβάλλομεν θερμὴν ἔκκλησιν ὅπως ληφθῇ μέτρον ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπάρκεια τῆς δοθησομένης ἀποζημιώσεως. Καὶ σχετικῶς μὲ τοῦτο θὰ ὑπέβαλλα καὶ ἄλλην θερμὴν παράκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα προβῇ εἰς μελέτην περὶ τῶν ἐν περιπτώσει δυστροπίας ἐπιστρατευσίμων ἐπαγγελμάτων. Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ ποῖα εἶναι τὰ ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ὑπακούουν εἰς τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου τῆς Πολιτείας. Ἡ μελέτη αὕτη θὰ καθίστα δυνατὴν τὴν κατάστασιν ἑνὸς καταστατικοῦ χάρτου ὑποχρεώσεων τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτῶν πρὸς τὸ κοινωνικὸν σύνολον, ἵνα δοθῇ εἰς τὴν Πολιτείαν ἡ δυναμικότης νὰ λαμβάνῃ τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ καταπείσουν τὸν ἀτομικιστικὸν λαόν μας, ὅτι ὑπὲρ τὰ ἄτομα καὶ ὑπὲρ τὰς μάζας εἶναι τὸ σύνολον καὶ ἡ Πατρίς. Καὶ κάμνω, συνεχίζει, ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα, μειοῦσα τὸν σάλον ὅστις θὰ ἐπέλθῃ ἀναποφεύκτως εἰς τοὺς Ἠπειρώτας, μελετήσῃ τὸν τρόπον δι' οὗ θὰ ἀρθῇ ὁ δασμὸς τοῦ ἀραβοσίτου, τῆς μόνης τροφῆς τῶν πτωχῶν ὀρεινῶν μερῶν. Ἂς γίνῃ μᾶλλον ἐμμεσος ἡ φορολογία καὶ ἂς συνδυασθοῦν ὅλα ταῦτα μὲ τὴν συγκοινωνιακὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἂς ἀρχίσωμεν ἐπὶ τέλους τὰ ἔργα. Ἡ ἀτέλεια τοῦ ἀραβοσίτου ἂς παραχωρηθῇ ἐν ἀνάγκῃ καὶ εἰς βάρος τοῦ ἄλλου ἄρτου καὶ ἂς χορηγηθῇ εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας βιοπαλαιστὰς πᾶσα δυνατὴ ἀποζημίωσις. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ταύτας τάς τε μικρὰς καὶ τὰς γενικὰς ἔχομεν τὴν πίστιν ὅτι τὰ συζητούμενα μέτρα θὰ καταστοῦν δυνατὸν νὰ ἐγκαινιάσουν μίαν νέαν περίοδον πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου καὶ μίαν καλυτέραν αὔριον.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλλος*** λέγει, ὅτι ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ βήματος οὐχὶ διὰ νὰ φέρῃ κρίσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἵνα ἀπαλείψῃ τὴν προκληθεῖσαν ἐντύπωσιν ἐκ δύο σημείων τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ λεχθὲν ὅτι κακῶς ἔπραξαν αἱ μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεις νὰ δώσουν ὅπως-ὅπως ἀδείας διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τῶν συνοικισμῶν Δρουγούτη, Δραπετσῶνος, Λιπασμάτων. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ τονίσω ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ προαναφερθέντες συνοικισμοὶ ἀνηγέρ-

ησαν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ ὅπως-ὅπως καὶ συνεπῶς καὶ τὰ ἀρτοποιεῖα ἐγένοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τὸ δεύτερον σημεῖον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω, εἶναι ἡ φρίκη τὴν ὁποίαν παρουσίασεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάστασιν καὶ λειτουργίαν τούτων. Τοῦτο ἀποδεικνύει εἰς ποίαν οἰκτρὰν καὶ ἐλεεινὴν κατάστασιν εὑρίσκονται ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ ἀρτοποιεῖα καὶ οἱ συνοικισμοί. Οἱ προσφυγικοὶ οὗτοι συνοικισμοὶ ἐκφράζουν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι διὰ τῶν προσπαθειῶν του θὰ βελτιώσῃ τὴν ποιότητα τοῦ ἄρτου, ἀναμένουσι δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ὑπουργοὺς νὰ εἰσηγηθῶσι τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τῶν ὁποίων, ἂν μή τι ἄλλο, θὰ δυνηθῶσι τοὐλάχιστον νὰ ἀναπνεύσωσι τὸν κοινὸν ὑγιεινὸν ἀέρα, τὸν ὁποῖον πάντες ἀναπνέουσιν.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** λέγει ὅτι εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως ἡ Πολιτεία ἐπρονόησε νὰ ἀνεγείρῃ σταθμοὺς τῶν Α΄ βοηθειῶν, οἱ ὁποῖοι παρέχουσι τὰς πρώτας βοηθείας εἰς τοὺς τυχὸν πάσχοντας ἀπρόοπτόν τι ἀτύχημα. Οὐδεὶς ὅμως ἐπρονόησε νὰ ἀνεγείρῃ σταθμοὺς διὰ τοὺς στερουμένους τοῦ ἄρτου πτωχοὺς βιοπαλαιστάς. Τοιοῦτοι σταθμοὶ πράγματι ὑπῆρξαν οἱ κλίβανοι τοὺς ὁποίους ἵδρυσαν πτωχοὶ βιοπαλαισταὶ ἐκπληροῦντες καὶ ἐξυπηρετοῦντες μίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην. Ταῦτα ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ νὰ μετριάσῃ τὰ αὐστηρὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα εἰσηγήθη ἐναντίον αὐτῶν. Συνιστᾷ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἵνα μελετηθῇ τὸ ζήτημα ὡριμώτερον ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ τῶν πολιτικῶν τῆς Ἠπείρου εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξευρεθῇ μία μέση λύσις.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι εἶναι ἐπαινετὴ πᾶσα προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου. Ἐὰν λάβωμεν, λέγει, ὑπ' ὄψει τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα εἰσηγήθη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Κυβέρνησις, ταῦτα στρέφονται εἰς δύο τινά. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπέρχεται μείωσις τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων ἐπὶ αὐξήσει ὅμως τοῦ δασμοῦ ἄλλων εἰδῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπέρχεται ἐλάττωσις τοῦ κόστους τῆς παρασκευῆς τοῦ ἄρτου. Ἡ προσπάθεια βεβαίως αὕτη τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐπαινετή, ὀφείλομεν ὅμως νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς ὑπῆρξαν εὔστοχα.

Ἡ μείωσις τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἀλεύρων ἤγειρε δύο ἀντιρρήσεις. Ἐκ μέρους μὲν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου ὅτι ζημιοῦνται οἱ παραγωγοί, ἐκ μέρους δὲ τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ, ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ δασμοῦ τούτου ἐπέφερεν αὔξησιν τοῦ δασμοῦ ἐπὶ ἄλλων εἰδῶν.

Σημειῶ ἁπλῶς τὰ γεγονότα ταῦτα χωρὶς νὰ ἐπιμείνω ἐπ' αὐτῶν. Τὸ ἕτερον μέτρον, ἀπότοκον τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον, εἶναι ἡ ἐλάττωσις τοῦ κόστους τῆς παρασκευῆς τοῦ ἄρτου. Καὶ τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ὀρθόν, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, οὐ μόνον διότι τείνει πρὸς τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ καὶ διότι τείνει εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος αὐτοῦ. Ἡ μέθοδος ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς του δὲν ὑπῆρξεν εὔστοχος.

Δὲν δύναμαι νὰ εὕρω τὴν ἀκολουθηθεῖσαν μέθοδον εὔστοχον ὅταν ἀπὸ χθὲς βλέπω τὸν κόσμον μετὰ κόπου καὶ ἱδρῶτος νὰ τρέχῃ καὶ ν' ἀναμένῃ ἕξωθι τῶν ἀρτοποιείων ἵνα ἐξοικονομήσῃ τὸν ἄρτον του. Ἐξ ὅσων χθὲς ἀνεπτύχθησαν προκύπτει ὅτι ὡς βάσις διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους ἐτέθη ἡ ἀρχὴ καθ' ἣν ὅσον μεγαλυτέρα ποσότης παράγεται ὑπὸ ἑνὸς ἀρτοποιοῦ τόσον περισσότερον ἐλαττοῦται τὸ κόστος. Καὶ ὡρίσθη ὅπως ἀντὶ τριῶν σάκκων οἱ ἀρτοποιοὶ ἐργάζωνται μὲ ἐλάχιστον ὅριον 5 1|2 σάκκων. Ἀλλὰ ἦτο φυσικὸν τὸ μέτρον τοῦτο νὰ προκαλέσῃ ἀντιδράσεις.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐξέθηκεν ὁ κ. Ὑπουργός. Οὐδὲν ἐκ τούτων θέλω νὰ ἀμφισβητήσω. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ συμμερισθῶ ὅσα ἐν προφανεῖ ταραχῇ εἶπεν ἐναντίον ὡρισμένων βιοτεχνῶν καὶ γενικώτερον ἐναντίον πάντων τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου. Ὑπῆρξεν ἀπολογητὴς τούτων ὁ προλαλήσας συνάδελφος. Ἀλλὰ φρονῶ ὅτι δὲν προσήκει ἀπὸ ἐπισήμου στόματος καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου τούτου βήματος νὰ λέγωνται τοιαῦτα περὶ Σωματείων, τὰ ὁποῖα δὲν παρευρίσκονται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ συνεπῶς στεροῦνται τοῦ μέσου τῆς ὑπερασπίσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ ποία κατάστασις ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κυβερνητικῶν μέτρων καὶ παρὰ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐχειρίσθη ὁ κ. Ὑπουργός, ὅπως ἡ κατάστασις ἐξελιχθῇ ὁμαλῶς; Ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν μέτρων τούτων τρεῖς τάξεις. Ἡ πρώτη τάξις εὗρε συμφέρον αὐτῆς νὰ ἐργασθῇ μὲ τοὺς 5 1)2 σάκκους. Ἦτο ἀπολύτως φυσικὸν νὰ γείνῃ τοῦτο ἐφ' ὅσον οἱ τοιοῦτοι ὄχι μόνον δὲν ζημιοῦνται ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τοῦ κόστους, ἀλλὰ καὶ τὸ κέρδος αὐτῶν θὰ εἶναι ἀνώτερον ἐκ τοῦ λόγου ὅτι θὰ αὐξήσῃ ἡ πελατεία των ἐφ' ὅσον ἄλλοι συνάδελφοί των θὰ ἐτίθεντο κατὰ μέρος. Δευτέρα τάξις εἶναι ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι ἐργαζόμενοι μὲ τρεῖς σάκκους ἐπεχείρησαν νὰ δείξουν πόσον δυσχερὲς θὰ ἦτο δι' αὐτοὺς νὰ ἐργασθοῦν ὑπὸ τοὺς νέους ὅρους τοὺς ὁποίους ἀπῄτει ὁ κ. Ὑπουργός. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ὁλόκληρον τὴν ζωήν των καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ πρόγονοί των διὰ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου ἦτο δύσκολον νὰ ἀποφασίσουν ἀμέσως καὶ ἐζήτησαν νὰ σκεφθοῦν ἀκόμη καὶ εἶπον· «ἀφήσατέ μας νὰ σκεφθῶμεν ἀκόμη 15 ἡμέρας· θέλομεν μίαν νέαν ἐπανάληψιν τοῦ ὑπολογισμοῦ». Ὅταν εὑρίσκεσθε πρὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἐδείχθησαν ὅτι εἶναι τόσον πολὺ καρφωμένοι εἰς τὸ ἐπάγγελμά των, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶσθε περισσότερον διστακτικοὶ ὥστε νὰ μὴ καταλήξετε ἀμέσως εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἐλάβατε. Τοὺς ὡμιλήσατε περὶ ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τούτην οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀπέβλεπον πολὺ ἀμφιβόλως. Καὶ ἠκούσαμεν χθὲς ἀπὸ τοῦ βήματος σχετικῶς μὲ τὴν ἀπεργίαν ὅτι «ἰδοὺ καὶ μία περίστασις ὅπου ὁ ἐργάτης καὶ ὁ ἐργοδότης εὑρέθησαν σύμφωνοι ὥστε νὰ ἐπιφέρωσι κακὸν εἰς τὴν κοινωνίαν». Θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ νὰ παρατηρήσω, ὅτι παραγνωρίζετε ἐν προκειμένῳ τίς εἶναι ὁ ἐργάτης καὶ τίς ὁ ἐργοδότης. Ἐν προκειμένῳ ἐργοδότης εἶναι τὸ Κράτος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀφοῦ ὁ ἐργάτης δὲν ἐζημιώνετο, διατί αὐτὸς ἀπήργει;

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σᾶς εἴπω. Ὁ ἐργάτης σᾶς ἐζήτησε δύο τινά. Νὰ τὸν ἀσφαλίσετε ὅσον ἀφορᾷ τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε καὶ νὰ τοῦ δώσητε καὶ τὴν σύνταξιν τὴν ὁποίαν ἐζήτησε, καὶ ὑπεσχέθητε ταῦτα. Ἀλλ' ὁ ἐργάτης ἐφοβεῖτο ὅτι ἐκ τῆς ἐπερχομένης μειώσεως τῶν κλιβάνων θὰ ἐμειοῦτο ἀναλόγως καὶ ἡ ἐργασία του. Καὶ ἦτο ἐπόμενον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργάτης νὰ παλαίῃ ἀναποφάσιστος μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τοῦ ἀρτοποιοῦ. Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ὁ πολίτης δὲν ἀπέκτησεν ἀκόμη ἐμπιστοσύνην ὥστε νὰ ἔχῃ ἄμεσον πεποίθησιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Κράτους, πρὸς τοῦτο δὲ θὰ ἔπρεπε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ τὸ Κράτος. Ἀλλὰ τί κάμνουν σήμερον οἱ ἀρτοποιοί; Μίαν λευκὴν ἀπεργίαν. Ἔχουν ἀνοικτοὺς τοὺς κλιβάνους καὶ προσφέρονται διὰ τὸ ψήσιμον καὶ διὰ τὰς ἄλλας σχετικὰς ἐργασίας. Τί κάμνουν ὥστε νὰ λαμβάνετε τοιαῦτα μέτρα; Δὲν γίνεται τίποτε πλέον ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὠφείλατε νὰ εἴχετε ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ὁποῖα εἴχατε βεβαίως ἐν νῷ ὅτι ἠδύναντο νὰ συμβοῦν προκειμένου νὰ λάβετε τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλάβατε. Οἱ ἀρτοποιοὶ ἐργάζονται, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ παρασκευάζουν ἄρτον. Θὰ ἠδύνασθε συνεπῶς νὰ μισθώσητε τοὺς κλιβάνους, ὥστε νὰ ἐργασθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, ὁπότε δὲν θὰ ἐλάμβανε χώραν ἡ λευκὴ ἀπεργία καὶ δὲν θὰ εὑρισκόμεθα πρὸ τῶν θεαμάτων τῶν ὁποίων μάρτυρες παριστάμεθα. Μοὶ ἐγένετο γνωστὸν ἐκ μέρους ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων βιοτεχνῶν τοῦ εἴδους τούτου ὅτι σᾶς ἐπροτάθη ὅτι ἐὰν ἡ μείωσις τοῦ κόστους ἦτο 10 λεπτὰ ὀλιγώτερον ὅλοι θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐργασθοῦν. Δὲν γνωρίζω ἂν εἶναι ἀκριβὲς τοῦτο.

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὄχι δὲν εἶναι ἀκριβές.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν τοιαύτη τις πρότασις ἐγένετο, νομίζω

ὅτι ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ γίνῃ ἀποδεκτή. Μολονότι ἡ πρᾶξις τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τοῦ κόστους τοῦ ἄρτου, συνοδευομένη μάλιστα ἀπὸ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος αὐτοῦ, εἶναι πρᾶξις ὀρθή, δὲν νομίζω ἐν τούτοις ὅτι ἡ ἀκολουθηθεῖσα μέθοδος ὑπῆρξεν ἡ ἐνδεδειγμένη, ἐφ' ὅσον καταλήγετε εἰς τὸ νὰ λάβετε τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι παρὰ ὡς μέτρα ἀνελεύθερα. Δὲν προτίθεμαι, λέγων ταῦτα, νὰ ἐνισχύσω τὴν ἀπεργίαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀναμφιβητήτως μίαν κοινωνικὴν ἀνωμαλίαν. Ὅσον δίκαιον καὶ ἂν ἔχῃ ὁ ἐργάτης, πάντοτε ἡ κοινωνία δὲν δύναται παρὰ νὰ φέρῃ βαρέως τὴν ἀπεργίαν. Ἀλλὰ ὅταν θέλωμεν πράγματι νὰ συντελέσωμεν ὥστε νὰ μὴ καταφεύγωσιν εἰς τοιαῦτα μέτρα οἱ ἐπαγγελματίαι εἶναι ἀνάγκη νὰ βαίνωμεν μετὰ προσοχῆς ὥστε νὰ μὴ γεννῶνται τοιαῦτα ζητήματα. Γνωρίζων ὅσα ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προγράμματός της, ἀναμένω νὰ ἴδω τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ προσαγάγῃ, ὥστε νὰ ἀποτραπῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ἀπεργίαι ἢ τοὐλάχιστον νὰ καθίστανται αὗται ὀλιγώτερον ὀχληραὶ εἰς τὴν κοινωνίαν. Καὶ ἐνῷ ἔχετε τοιαῦτα μέτρα νὰ προσαγάγητε, φέρετε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποτέλεσμα ἐρεθισμοῦ τινός. Λαμβάνετε μέτρον τὸ ὁποῖον καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἄδικον, διότι πλήττει περισσότερον τρίτους. Τίνα σημασίαν ἔχει ἡ ἄρσις τοῦ ἐνοικιοστασίου; Θὰ μοῦ εἴπητε εἶναι μία ποινή...

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν εἶναι ποινή.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ὁμιλῶ τὴν δικανικὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ γνωρίζομεν. Ὁμιλῶ τὴν γλῶσσαν τὴν οὐσιαστικήν. Τὸ ἐνοικιοστάσιον εἶναι βεβαίως ἀπόρροια μιᾶς σπουδαιοτάτης ἀνάγκης, ἡ ὁποία ἐγεννήθη ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀνάγκης τοσοῦτον σοβαρᾶς, ὥστε νὰ θιγῇ ὁ σπουδαῖος θεσμὸς τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδράζεται τὸ κοινωνικὸν ἡμῶν καθεστώς, ἦτο τοῦτο ἓν μέτρον ἔκτακτον ἐξόχου προστασίας τοῦ ἀτόμου. Πῶς ἔρχεσθε σήμερον καὶ ἀφαιρεῖτε τὸ μέτρον αὐτό; Διατί τάχα ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία εἶναι ἐν τῶν ἐξόχων ἀγαθῶν, ἀποτελεῖ ποινὴν καὶ ἡ στέρησις τῆς στέγης δὲν ἀποτελεῖ ποινὴν διότι δὲν ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου; Θὰ πλήξωμεν δὲ μόνον τοὺς ἀρτοποιοὺς ἢ καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν ἐὰν ἔχωσι τοιαύτας; Εἶναι δὲ ἐνδεχόμενον ἀντὶ νὰ πλήξετε ὅλην ἐκείνην τὴν ὁμάδα, τὴν ὁποίαν θέλετε νὰ πλήξετε, εἶναι ἐνδεχόμενον τὸ μέτρον τοῦτο νὰ χρησιμοποιήσουν τρίτοι διὰ νὰ βγάλουν τοὺς συνεταίρους των καὶ νὰ πάρουν αὐτοὶ τὰ σπίτια των. Δι' αὐτὸ λέγω, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἀπόρροια στιγμιαίου ἐρεθισμοῦ. Ἀλλ' ὡς ἤκουσα βαίνομεν πρὸς αἰσίαν λύσιν, ὥστε ἐλπίζω νὰ μὴ φθάσωμεν εἰς τὴν ψῆφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὴν ἐφαρμογήν αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη τὸ νομοσχέδιον τοῦτο βεβαίως εἶναι σπουδαιότατον, δὲν δύναται ὅμως νὰ συζητηθῇ τὴν ἑσπέραν ταύτην. Ὅταν θὰ ἔλθωσι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα εἰσηγήθητε τότε θὰ σᾶς εἴπω τὴν γνώμην μου. Εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εὑρεθῇ συνδυασμὸς ἐξυπηρετῶν τὰ γενικὰ συμφέροντα, χωρὶς νὰ θιχθῶσι κατὰ τρόπον ὀδυνηρὸν τὰ συμφέροντα τῶν ἀτόμων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς τάξεις αὐτάς. Σκεφθῆτε καὶ τὰ περὶ συνεταιρισμῶν, κ. Ὑπουργέ. Θὰ ἀναπτύξω τὰς γνώμας μου ὅταν θὰ ἔλθωσι τὰ νομοσχέδιά σας πρὸς συζήτησιν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἤκουσα, λέγει, μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ συμπαθείας τοὺς προαγορεύσαντας, ἐδοκίμασα δὲ βαθυτάτην ἔκπληξιν, διότι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὁμιλιῶν αὐτῶν προέκυψεν ὅτι δὲν ἀπέδωκαν ὅσην ὤφειλαν νὰ ἀποδώσουν προσοχὴν εἰς τὰ κυβερνητικὰ μέτρα. Ἐὰν κατέβαλλον τὴν ὀφειλομένην προσοχὴν θὰ ἔβλεπον ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἁπλοῦς, οὐδὲ μικρός. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις πρωτοστατῇ καὶ ἐπιμένῃ εἰς τὸ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου, πράττει τοῦτο, διότι τοῦτο κυρίως θέλει συντελέσει εἰς τὸ νὰ ριφθῇ ὁ τιμάριθμος τῆς ζωῆς.

Ὁ σκοπὸς εἶναι μεγάλος καὶ πάντες ἐννοεῖτε ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ ἐλάττωσις τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν δύναται νὰ ἴδῃ καλλιτέρας ἡμέρας. Ἐπ' αὐτοῦ στηρίζεται ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅστις δὲν κατέκρινε τὸν σκοπὸν ἀλλὰ ἐτόνισεν ὅτι οὗτος δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν μέτρων ἅτινα ἐφηρμόσαμεν....

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ὡμίλησα περὶ μέτρων ἀλλὰ περὶ τῆς μεθόδου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Εἶπεν οὗτος: σεῖς ἔπρεπε νὰ ἐκτιμήσητε ὅτι θὰ συνωστίζοντο οἱ ἄνθρωποι ἔξωθεν τῶν ἀρτοποιείων ὑπὸ βροχήν. Καὶ ταῦτα ὅμως ὑπελογίσαμεν ἀλλὰ ὄχι μία ἡμέρα ἀλλὰ καὶ δύο ἄλλα καὶ δέκα θὰ ἤξιζον διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ φθάσωμεν. Κατὰ τὸν ἀποκλεισμὸν ὁ λαὸς ἐστερεῖτο τοῦ ἄρτου του ἐπὶ μῆνας. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπὶ 3 ἔτη καὶ 8 μῆνας ἐδόθησαν 62 ἄδειαι διὰ τὴν ἀνέγερσιν κλιβάνων καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς διάστημα 3 μηνῶν ἔδωσεν ἀδείας εἰς ὅλους τοὺς κλιβανεῖς, οἵτινες ἐστεροῦντο τοιαύτης. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν γνώμην ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ κατάστασις αὕτη ἐκ τῆς ὁποίας κερδίζουν ὡρισμένοι ἄνθρωποι εἰς βάρος τῆς ὁλότητος τοῦ λαοῦ.

Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις συγχρόνως δὲν θέλει νὰ ζημιώσῃ οὐδένα, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ ὁλότης τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ ἀποζημιώσῃ τὰς ζημίας αἵτινες θὰ γίνουν. Ἐὰν ἐξετάσετε τὸ γενικὸν κέρδος τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν θὰ ἴδητε ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐξήγησα, λέγει, εἰς τὸν κ. συνάδελφον ἐξ Ἠπείρου τί σημαίνει ἡ λέξις ἀποζημίωσις· μοῦ ἐπροτάθη ὅτι ἔπρεπε νὰ ὁρίσω ἕνα κατώτατον ὅριον ἀποζημιώσεως, ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν νομοθεσίαν ὑπάρχει minimum ἀποζημιώσεως. Ἀποζημίωσις σημαίνει ἀποκατάστασις τῆς ἐπελθούσης ζημίας. Δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ ἀποζημιωθῶσι διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου ἀρτοποιοί, οἵτινες μόλις πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔχουν ἀρτοποιεῖον εἰς ἀποκέντρους συνοικίας, καὶ ἀρτοποιοὶ ἔχοντες πρὸ χρόνων ἀρτοποιεῖα εἰς κεντρικὰς συνοικίας. Διὰ τοῦτο ἀποκρούομεν τὴν σκέψιν καὶ τὴν πρότασιν, ἥτις ἐγένετο ὅπως εἰς τὰ μέτρα τὰ κυβερνητικὰ τεθῇ κατώτατον ὅριον ἀποζημιώσεως. Λέγοντες ὅμως αὐτὰ δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ζημιώσωμεν οὐδένα, ἀλλά, κ. Ἀρχηγὲ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ Κυβέρνησις ὅταν προέβη εἰς τὰ μέτρα ταῦτα ἐξετίμησε βεβαίως καὶ τὴν ἄποψιν τῆς ἀπεργίας, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν, διότι ἀπειλεῖται μία ἀπεργία, νὰ ἀποδιώκεται τὸ γενικώτερον συμφέρον, καθόσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κἂν διάφοροι ὀργανώσεις ἀπειλοῦσαι ἀπεργίαν θὰ ἐπετύγχανον ὅ,τι ἤθελον. Μᾶς εἴπατε ὅτι ἔπρεπε νὰ προϊδωμεν ὅτι ὅσοι ἐργάζονται ποσότητα μικροτέραν τῶν 5 1)2 σάκκων πρόκειται νὰ κλείσουν. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές.

Δὲν θὰ κλείσουν οὗτοι διότι ὅπως ὑπὸ τὸ κράτος τῶν 31)2 σάκκων ὑπάρχουν ἀρτοποιοὶ ἐργαζόμενοι δύο σάκκους οὕτω καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν 5 1)2 σάκκων θὰ ἐργάζωνται μὲ κέρδη οἱ ἐργαζόμενοι μὲ ποσότητα ὀλιγωτέραν τῶν 5 1)2 σάκκων. Ἀλλ' αὐτοὶ ἔκαμον ὅ,τι ἔκαμον διὰ νὰ παρεμβάλουν προσκόμματα εἰς τὰ κυβερνητικὰ μέτρα. Ἡ ἀπεργία ὅμως προβλέπεται ἀπὸ τὸν νόμον. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ καὶ νέα μέτρα. Αἱ περιστάσεις εἶναι ἐκεῖναι αἵτινες ὑποχρεοῦν τὰς Κυβερνήσεις εἰς τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων. Ἄλλοτε ἀπεργία τῶν σιδηροδρομικῶν ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μέτρον τῆς ἐπιστρατεύσεως. Τὸ μέτρον ὅμως τοῦτο δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρτοποιῶν, λόγῳ τῆς βιομηχανίας ἣν ἔχουν εἰς χεῖράς των. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἄρσις τοῦ ἐνοικιοστασίου δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀδίκημα. Δὲν πρέπει νὰ ἀπολαύσουν οὗτοι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ ἂς ἐκτιμήσουν τὸν κίνδυνον, ὅστις ἐπικρέμαται εἰς αὐτοὺς ὅταν ὑπάρχῃ Κυβέρνησις θέλουσα νὰ ἐπιβάλῃ τὸν νόμον. Ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Μπότσαρην λέγει ὅτι τὸ κυβερνητικὸν μέτρον δὲν ἦτο αἰφνιδιαστικόν, ἦτο μέτρον τὸ ὁποῖον ἐλήφθη μετὰ συζήτησιν καὶ μετὰ ἐργασίαν ἐπιτροπῆς, ἧς τὰ

πορίσματα ἐδήλωσαν οἱ ἀρτοποιοὶ ὅτι δὲν ἤθελον ἀμφισβητήσει. Ὅταν ἡ ἐπιτροπὴ ἐτελείωσε τὸ ἔργον της δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶ 15θήμερον ἀναβολήν διότι, ἐὰν ἐσταμάτα τὸ μέτρον τῇ; Κυβερνήσεως, θὰ παρείχομεν τὴν ἐντύπωσιν ἀδυναμίας. Ἡ Κυβέρνησις ἐβάδισε σταθερῶς ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰ πράγματα καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ της ἔχω νὰ δώσω μίαν εὐχάριστον εἴδησιν, ὅτι ἐπιτροπὴ ἀρτοποιῶν ἦλθεν ἐνταῦθα διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι αἴρεται ἡ ἀπεργία. (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον προηγουμένως ὅτι ὀρθὴ ἦτο ἡ σκέψις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ ἡ μέθοδος δὲν ἦτο ὀρθή. Εἰς αὐτὸ δὲν ἀπήντησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐτράπη εἰς ἐπερώτησιν διὰ τὸ ἔργον ἐμοῦ ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀλλ' ὅταν, κ. Ὑπουργέ, σκέπτεσθε νὰ κάμητε ἐπερώτησιν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ ἀναγράφετε τοὐλάχιστον αὐτὴν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἀναφέρατε περιστατικὰ διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς ἀπέλιπεν ἡ μνήμη, ὑποβάλατε συνεπῶς τὴν ἐπερώτησίν σας καὶ θὰ σᾶς ἐξηγήσω τὴν πολιτικήν μου ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Σεῖς ὅμως, ὅστις δὲν διατελεῖτε ὑπὸ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς εὑρισκόμην ἐγὼ ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως, σεῖς ὅστις φιλοξενεῖσθε εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ἔχετε ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ κόμματος αὐτοῦ διὰ νὰ ἐφαρμόσητε τὴν πολιτικήν σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς βουλευτὴς ἐξ Ἰωαννίνων κ. Μπότσαρης σχετικῶς μὲ τὸ μνημονευθὲν παρ' ἐμοῦ εὐφήμως γεγονὸς ὅτι οἱ μεγάλοι ἀρτοποιοὶ ὄχι μόνον δὲν ἀκολουθοῦν τὴν ἀντίδρασιν τὴν ἐνεργηθεῖσαν κατὰ τῶν μέτρων τῶν Κυβερνητικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως, ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ ὁ κ. Μπότσαρης ἠθέλησαν νὰ μειώσουν τὴν σημασίαν αὐτῆς τῆς διαγωγῆς τῶν μεγάλων ἀρτοποιῶν, ὑποστηρίξαντες ὅτι ἔχουν συμφέρον εἰς τοῦτο, διότι, ἐκλειπόντων τῶν μικρῶν ἀρτοποιῶν, αὐτοὶ θὰ πωλήσουν περισσότερον. Τοῦτο πράγματι δὲν εἶναι ἀκριβὲς καὶ θεωρῶ καθῆκον νὰ σᾶς ἀπασχολήσω δύο στιγμὰς διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τοῦτο, διότι νομίζω ὅτι μοῦ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς μεγάλους ἀρτοποιούς. Οἱ ἔχοντες τὰ μεγάλα ἀρτοποιεῖα εἶναι οἱ παράγοντες 10.000 ἄρτους καθ' ἑκάστην. Αὐτοί, κύριοι, ἐξοδεύουν ὅλον τὸν ἄρτον καὶ ἂν παρῆγον κάτι τι περισσότερον θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐξοδεύσουν, διότι ἠμποροῦσαν νὰ ὑποτιμήσουν τὸν ἄρτον 10, 20 καὶ 30 λεπτὰ καὶ βεβαίως θὰ κατώρθωνον νὰ ἐξοδεύσουν ὁλόκληρον τὴν παραγωγήν, ὥστε ἐκ τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου, ἡ ὁποία φέρει τὸ κλείσιμον τῶν μικρῶν φούρνων δὲν ἔχουν νὰ ὠφεληθοῦν οὐδ' ἐλάχιστον. Ἐὰν δὲ γίνῃ ἀνάγκη νὰ δημιουργηθοῦν νέα ἀρτοποιεῖα ὡς ἐκ τοῦ κλεισίματος τῶν μικρῶν εἶναι φανερὸν ὅτι θὰ εὑρεθοῦν ἄλλοι ἀρτοποιοὶ καὶ ἄλλοι ἐπιχειρηματίαι, οἱ ὁποῖοι θὰ κάμουν αὐτὰ τὰ μεγάλα ἀρτοποιεῖα. Ἔχομεν λοιπὸν νὰ βεβαιώσωμεν καὶ τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι οἱ μεγάλοι ἀρτοποιοί, οἱ ὁποῖοι παράγουν κατὰ μέσον ὅρον 10.000 ὀκάδας καθ' ἡμέραν, ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν ἔχουν νὰ ὑποβιβάσουν τὰ κέρδη των κατὰ 4.000 δραχμὰς τὴν ἡμέραν, καὶ τοῦτο κάμνει περίπου 1,500,000 δραχμὰς τὸν χρόνον. Λοιπὸν πρέπει νὰ εἴμεθα δίκαιοι, νὰ ἀναγνωρίσωμεν αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν οἱ μεγάλοι ἀρτοποιοὶ πράγματι προσέφερον εἰς τὸν τόπον, ἀναγνωρίσαντες ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὅτι τὸ μέτρον τὸ Κυβερνητικὸν ἦτο δίκαιον καὶ ἐπιβεβλημένον. Δὲν εἶναι ἄλλως τε ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναγνωρίσω τὰ αἰσθήματα τὰ φιλοκοινωνικά, ἂς εἴπω, τῶν μεγάλων αὐτῶν ἀρτοποιῶν, καὶ ἀπὸ 17, 18 ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς μου εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνὴν μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ γνωρίσω μεγάλους ἀρτοποιούς, οἱ ὁποῖοι εἰς κάθε περίστασιν ἐσκέφθησαν ὡς ἄνθρωποι μὲ γενικωτέραν ἀντίληψιν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν ἁπλῶς ἐπιχειρηματίαι μὲ τὴν στενὴν ἀντίληψιν, ἀλλ' ἤθελον νὰ συνδυάσουν αὐτὴν πρὸς τὴν γενικωτέραν κοινωνικὴν ὠφέλειαν. Αὐτὸ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μεγάλους ἀρτοποιούς. Ὁ ἀξιότιμος φίλος μου ἐξ Ἰωαννίνων ὡμίλησε μὲ πολλὴν συγκίνησιν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς καταργήσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἀραβοσίτου. Δυστυχῶς, δὲν ἦτο δυνατὸν σήμερον νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν πλήρη κατάργησιν τοῦ φόρου, μολονότι ἐμειώσαμεν αὐτὸν μαζὶ μὲ τὸν σῖτον. Δύναμαι μόνον νὰ δώσω τὴν βεβαίωσιν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἰωαννίνων βουλευτήν, ὅτι ἕνα ἐκ τῶν μᾶλλον ἀδικαιολογήτων φόρων θεωροῦμεν τὸν φόρον τοῦ ἀραβοσίτου καὶ ὅτι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὁριστικὴ ἀποκατάστασις τῶν οἰκονομικῶν μας θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας, τὸ πρῶτον εἶδος τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν κατάργησιν τοῦ δασμοῦ θὰ εἶναι ὁ ἀραβόσιτος. Αὐτὸ μόνον δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν ἑσπέραν ταύτην. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραάμ*** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νομοσχεδίου ἀναγράφεται ὅτι τροποποιεῖται τὸ διάταγμα περὶ ἐνοικιοστασίου, ἐνῷ διὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν τροποποιεῖται τὸ διάταγμα τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἀλλὰ παρέχεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα ἵνα διὰ Ν. Δ. τροποποιήσῃ τὸ διάταγμα τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Πρόεδρος. Τὸ κείμενον τοῦ νόμου εἶναι πλῆρες.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀβραάμ*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ β' παράγραφος πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ τὸν νόμον ὅστις ἐγένετο ἐξ ἀφορμῆς τῆς σιδηροδρομικῆς ἀπεργίας, διότι τότε ἐγεννήθη τὸ ἐξῆς ζήτημα. Οἱ σιδηροδρομικοὶ ἀπεργήσαντες εἰσήχθησαν εἰς δίκην καὶ κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου ὡς λιποτάκται. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη ἀνῃρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἐθεώρησεν ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας ἡ ἀπεργία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀδίκημα λιποταξίας. Ἂν, συνεπῶς, ἡ ἔννοια τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἶναι ὅτι ἡ ἐπιστράτευσις θὰ γίνεται ὡς ἡ ἐπιστράτευσις τῶν σιδηροδρομικῶν δὲν θὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία ποινικὴ κύρωσις.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ ὑπαχθοῦν οὗτοι εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς διατάξεις,

Ν. Ἀβραάμ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ δηλωθῇ ἐπὶ πόσας ἡμέρας ἐὰν δὲν ἐργασθοῦν θὰ τιμωρηθοῦν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐὰν δὲν προσέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας των θὰ εἶναι παράβασις στρατιωτικῶν διατάξεων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ὁ νόμος 325 ἔχῃ ἀνάγκην ἑρμηνείας, θὰ γίνῃ αὐτή. Ἡμεῖς τὴν ἀπεργίαν τῶν ἀρτοποιῶν τὴν ἐξομοιοῦμεν μὲ τὴν ἀπεργίαν τῶν σιδηροδρομικῶν.

Ὁ κ. ***Χ. Λαδᾶς***, ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Ἀβραάμ, παρατηρεῖ ὅτι πολὺ ὀρθῶς ὁ Ἄρειος Πάγος ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Στρατοδικείου δι' ἧς ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς ἀπεργήσαντας ἡ ποινὴ τῆς λιποταξίας, διότι εἰς τὸν νόμον ὑπάρχει καὶ διάταξις εἰσάγουσα τοὺς ἀπεργοῦντας εἰς δίκην ἐπὶ ἀνυποταξίᾳ.

Ἐλευθέριος Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ μοὶ ἐπιτρεπῇ νὰ εἴπω δύο λέξεις. Καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Κυβερνητικῶν μέτρων πρόκειται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ φάγῃ τὸ ψωμί του φθηνότερον καὶ ἡ οἰκονομία τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ὁλόκληρον τό σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ ἀνέλθῃ εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, περίπου 300.000.000 δι' ὅλον τὸ Κράτος, θεωρῶ καθῆκον νὰ εἴπω ὅτι ἐὰν καθιερώσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀρτοποιῶν οἱ ὁποῖοι θὰ κλείσουν ἐκ τῶν Κυβερνητικῶν μέτρων, ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ ἀποζημίωσις, ἡ ὁποία θὰ δοθῇ, θὰ δοθῇ ἐν εὐρείᾳ σημασίᾳ καὶ ὄχι ἐν στενῇ, ὄχι δηλαδὴ νὰ δώσωμεν ἓν μικρὸν ποσόν. Ἡ Κοινωνία ἡ ὁποία θὰ ἱκανοποιηθῇ δύναται κάλλιστα νὰ δώσῃ 10, 20, 40 ἑκατομμύρια διὰ νὰ μὴ ζημιωθοῦν οἱ ἐπαγγελματίαι αὐτοί. Ἐνόμισα ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ δηλώσω τοῦτο, διότι αἱ ἀρχαὶ αἱ ὁποῖαι θὰ κληθοῦν νὰ ἐφαρμόσουν ταῦτα πρέπει νὰ γνωρίζουν, ὅτι ἡ Βουλὴ δέχεται τὰς ἀντιλήψεις ταύτας, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις θὰ εἶναι πλουσία, ὥστε ἐκ τῆς προόδου τῆς κοινωνικῆς τὴν

όποίαν θὰ ἔχωμεν καὶ τοῦ κέρδους τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ ἐκ τῶν Κυβερνητικῶν μέτρων νὰ μὴ ἐπέλθῃ ζημία εἰς μίαν τόσον συμπαθῆ τάξιν, τὴν ὁποίαν ἡ πρόοδος ἡ κοινωνικὴ ἐξώθησεν εἰς ἀπεργίαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἔχω μίαν δήλωσιν νὰ κάμω σχετικῶς μὲ τοὺς ἐργάτας. Διὰ τῶν μέτρων τῶν Κυβερνητικῶν οὐδὲ πόρρωθεν θίγονται τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐργατῶν· τοὐναντίον βελτιοῦται ἡ θέσις αὐτῶν ἡ οἰκονομικὴ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου των. Τὰ ἡμερομίσθια τὰ ἐργατικὰ δὲν ἐθίχθησαν ποσῶς· τοὐναντίον ἐκ τῆς διατιμήσεως διηυκολύνθησαν. Ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ θὰ προσθέσω ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲ πόρρωθεν ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν ἀφῆκαν πολλοὶ ἐπιτήδειοι νὰ πιστεύσουν οἱ ἐργάται, ὅτι δύνανται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέτρων αὐτῶν νὰ ζημιωθῶσιν εἰς τὰ ἔργα των. Ὄχι, κύριοι βουλευταί, τὸ αὐτὸ ψωμὶ θὰ παράγεται εἴτε ἀπὸ μεγάλα ἐργοστάσια εἴτε ἀπὸ μικρὰ καὶ ἐπομένως ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἐργατῶν θὰ ἀπασχοληθῇ. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποβάλει νομοσχέδιον καὶ προεῖδε καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεργίας ἢ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἐξ οἱουδήποτε παθήματος. Ἑπομένως ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῶν ἐργατῶν ὄχι μόνον δὲν ἔχει νὰ πάθῃ τίποτε ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐνισχύεται καὶ βελτιοῦται.

Εἰς αὐτοὺς μάλιστα ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις, καὶ θὰ τὸ τηρήσῃ, ὅτι τὸ διὰ τῆς ἑκάστοτε διατιμήσεως ὁριζόμενον ἡμερομίσθιον θὰ προστατευθῇ καὶ ἐκ τοῦ νόμου, διότι παρεστάθη καὶ τὸ ἐξῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Πλειστάκις οἱ ἐργοδόται ἐπωφελούμενοι ἐκ τῆς συρροῆς ἐργατῶν προσλαμβάνουν τούτους καὶ τοὺς ἀναθέτουν τὰ ἔργα ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τοὺς δώσουν μικρότερον ἡμερομίσθιον. Βεβαίως ταῦτα πράττοντες οἱ ἐργοδόται ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ αἰσχροκερδείας, ἀλλὰ καὶ τιμωρουμένων ἐκείνων, τίποτε δὲν ἔχουν νὰ κερδίσουν ἐξ αὐτοῦ οἱ ἐργάται. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν συμφωνίαν, ἡ ὁποία γίνεται μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργάτου καὶ ἡ ὁποία φέρει συνήθως εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἡμερομισθίου, θὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς αὐτοὺς διὰ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ προβαίνουν δικαστικῶς μὲ τὴν εὐκολον διαδικασίαν τὴν ὁποίαν ἔχουν, διὰ νὰ λαμβάνουν τὸ ἡμερομίσθιον ἀκριβῶς ὅπως ἡ ἑκάστοτε διατίμησις ὁρίζει (χειροκροτήματα).

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως α') τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1927 Διατάγματος «περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων παντὸς εἴδους ἀστικῶν ἀκινήτων», β') τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ νόμου 281 καὶ γ) τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 325 » ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἐν περιπτώσει παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἢ κηρύξεως ἀπεργίας ἐκ μέρους τῶν ἐν ἄρθροις 1, 4, 5 καὶ 6 τοῦ ἀπὸ 21/5 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ αἰσχροκερδείας νόμων» ἀναφερομένων προσώπων, δικαιοῦται ἡ Κυβέρνησις διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων παρὰ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν α') νὰ στερῇ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ἐκ τοῦ ἰσχύοντος ἐνοικιοστασίου προστασίας, β') νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ἐπιστράτευσιν τῶν προσώπων τούτων καὶ γ') νὰ καλῇ τὰ ἀπεργοῦντα ταῦτα πρόσωπα νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἐντὸς 12 ὡρῶν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως. Ἡ ἄρνησις τούτων ὅπως ὑπακούσωσιν εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην συνεπάγεται τὴν διάλυσιν τῶν Σωματείων, εἰς ἃ ταῦτα ἀνήκουσιν, ἀπαγγελθησομένην διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνοντι δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ἰουλίου 1920 περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δι' ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κρατσάϊζεν».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3487 περὶ ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. Χωροφυλακῆς».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων ΤΤΤ.».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ διοικήσεως ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ.».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου Ι' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3179, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Κοινοβ. ἐπιτροπῆς».

«Περὶ κυρώτεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ.».

«Περὶ κατραγήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ Διοικήσεως Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους Ν. Δ. τῆς 4 Ἰουνίου 1923».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίτεως δαπανῶν ἐργασίας κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσῶν Κρήτης» καὶ

«Περὶ κυρώσεως διεθνῶν συμβάσεων ἀφορωσῶν τὴν μεταφορὰν τῶν σιδηροδρόμων ἐπιβατῶν, ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων».

Μεθ' ὅ, ἐξουσιοδοτεῖται ὁ κ. Πρόεδρος ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὅπως κυρώσῃ ὑπ' εὐθύνην του τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως καὶ ὥρᾳ 7 1)2 μ. μ., συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον ὥραν 4 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'

τῆς 16 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα,

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλκίδης*** καταθέτει τελεγράφημα τῆς παραμεθορίου ἐπαρχίας Ἀρδέας, τῆς ὁποίας οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ διαμαρτύρονται διότι δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ μητρῶον τῶν παραμεθορίων.

Οἱ Πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Σιδηροκάστρου, Νεαπόλεως, Μοναστηρακίου καὶ Αἰτωλικοῦ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν σχολείων.

Οἱ πρόεδροι τῶν Συνδέσμων Ποντίων καὶ Κομοτινῆς διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναστολὴν τῶν πληρωμῶν τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐργατικῆς βοηθείας Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἑταιρείας Ε.Β.Ε. διὰ τὴν μελετωμένην ἀπόλυσιν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ ἐργοστάσιόν της.

Τὸ Σωματεῖον Ἐργατικὴ Βοήθεια διαμαρτύρεται διὰ τὰ κατὰ τῶν ἐργατῶν λαμβανόμενα μέτρα ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Πρόεδρος τῶν καπνεργατῶν Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διότι κατὰ τὰς γενομένας ταραχὰς ἡ ἀστυνομία συνέλαβε 10 ἐργάτας καὶ ἐργατρίας καὶ ζητεῖ τὴν ἀποφυλάκισίν των.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Παμπροσφυγικῆς παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὸ περὶ σπορελαίων νομοσχέδιον ληφθῇ μέριμνα πρὸς προστασίαν τῆς καλλιεργείας τοῦ βάμβακος.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Ναυπάκτου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ μεταρρύθμισιν τοῦ νόμου περὶ ἱδρύσεως μονοπωλιακῆς πωλήσεως σιγαρέττων.

Ἡ Ἕνωσις ἀποστράτων καὶ συνταξιούχων Πατρῶν παραπονεῖται διότι τὸ Κράτος παραβλέπει τὰς πρὸς αὐτοὺς συνταξιοδοτικὰς ὑποχρεώσεις του.

Τὸ Σωματεῖον γαλακτοπωλῶν Καβάλλας «ἡ Ὁμόνοια» ὑποβάλλει διαφόρους τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ νοθείας τοῦ γάλακτος.

Ὁ λαὸς τοῦ τέως δήμου Ὑπάτης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ κοπὴ καπνοῦ φέτας καὶ ἡ ἐξαγωγή του εἰς τὰ Δωδεκάνησα.

Ἰσραηλῖται Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως κατὰ τὰς ἐκλογὰς της Γερουσίας μὴ καθορισθῇ δι' αὐτοὺς ἰδιαίτερος ἐκλογικὸς σύλλογος διότι τοῦτο θίγει τὴν φιλοτιμίαν των.

Οἱ ὑποδικοκατάδικοι τῶν φυλακῶν Κερκύρας καὶ Καλαμίου ζητοῦν ἐπιείκειαν.

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν ζυθεστιατορίων Παλαιοῦ Φαλήρου παρακαλοῦν ὅπως ἡ Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα ἐλαττώσῃ τὸ μίσθωμα αὐτῶν διὰ τὸν παράκτιον χῶρον καὶ τὸ ἐξομοιώσῃ πρὸς τὸ τοῦ 1927.

Ὁ Βουλευτὴς Ἠλείας κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Γαστούνης παραπονουμένων διὰ τὴν διατίμησιν τοῦ γάλακτος.

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

«Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 20)12)25 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Ἰατρικῆς Σχολῆς».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας πρὸς διάθεσιν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐγκαταλειφθέντων ὑπὸ τῶν Συμμαχικῶν καὶ Γερμανοβουλγαρικῶν στρατευμάτων πελεμικῶν ὑλικῶν.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 3 Νοεμβρίου 1928 Ν. Δ. περὶ ὑπολογισμοῦ δημοσίας συνταξίμου ὑπηρεσίας εἰς τὴν συντάξιμον στρατιωτικήν.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως προαγωγῶν.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18)9)26 Ν. Δ. περὶ κατατάξεως ἐν τῷ ἐνεργῷ Στρατῷ Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2382 τῆς 8ης Ἰουνίου 1920.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀναθεωρήσεως πίνακος κριθέντων ἀξίων ὅπως τύχωσι συντάξεως ὁπλαρχηγῶν.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ 23 Συντάγματος Πεζικοῦ καὶ συγκροτήσεως ταγμάτων Χίου καὶ Σάμου.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2382 τῆς 8 Ἰουνίου 1920.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως εἰς ξένους ὑπηκόους διὰ διαιτησίας.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν Ν. Δ. 3 Αὐγούστου 1925 περὶ ἀνακλήσεως ἀπομακρυνθέντων ἀξιωματικῶν ἀναθεωρήσεως στασίμων καὶ μονιμοποιήσεως ἐφέδρων.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν Ν. Δ. 3 Αὐγούστου 1925, περὶ ἀνακλήσεως ἀπομακρυνθέντων ἀξιωματικῶν, ἀναθεωρήσεως στασίμων καὶ μονιμοποιήσεως ἐφέδρων »

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ἰδίου κλάδου διαχειρίσεως ἁρμοδιότητος ἀεροπορίας κλπ.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ μετατάξεως ἀξιωματικῶν ἄλλων ὅπλων εἰς τὸ τῆς Ἀεροπορίας κλπ.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς ἀξιωματικῶν εἰς τὸ ὅπλον τῆς Ἀεροπορίας κλπ.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀναδρομικῆς προαγωγῆς ἀντιστρατήγων καὶ ὑποστρατήγων.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 192· Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ νοσηλείας τῶν ἐν ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικῶν ἐν τοῖς Στρατ. Νοσοκομείοις.»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀπαγορεύσεως χρησιμοποιήσεως πιλικίου κλπ. κατὰ τὰ ἐν τῷ στρατῷ ὑποδείγματα».

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

1) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως κεφαλαίου ἀνεργίας ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Ταμείου Προνοίας Α. Ε. Ν.».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1927 Διατάγματος περὶ ἐπιβατηγῶν πλοίων».

4) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 7 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἐπιβατηγῶν ἀτμοπλοίων».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγειονομικῶν δικαιωμάτων».

6) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ οἰκονομικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν θαλασσίων λιμένων».

8) «Περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν τῶν μεταφερόντων περιηγητὰς ἀτμοπλοίων».

9) «Περὶ τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων».

10) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1925 περὶ κυρώσεως τοῦ ἐν Γενεύῃ ὑπογραφέντος σχεδίου Διεθνοῦς Συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου».

11) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΨΙΕ' περὶ καταμετρήσεως τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ τοῦ

ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΤΙΕ'».

12) «Περὶ ἀσφαλείας τῆς ναυσιπλοΐας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11)11)27 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως θέσεων τῆς Τ.Τ.Τ. ὑπηρεσίας».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15)10)27 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὰ μισθολογικὰ κλιμάκια τῆς Σ. Ε. Κ.».

«Περὶ ἐγκρίσεως πληρωμῆς τῷ οἴκῳ G. J. Wills and Jons Ltd διὰ δαπάνην μελέτης λιμένος Πειραιῶς».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ μονιμοποιήσεως καὶ διαβαθμίσεως τῶν μέχρι τοῦδε διωρισμένων ὡς καθηγητῶν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13)11)27 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14)12)25 Ν. Δ. περὶ ἀπονομῆς βαθμοῦ καὶ μισθοῦ εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν ἐπίτροπον Καρατζόβης».

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν :

Εἰς ἀπάντησιν τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 ὑμετέρου πρωτοκόλλου διαβιβασθείσης ἡμῖν ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Στράτου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι ἡ μισθοδοσία τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων τοῦ τμήματος Προστασίας Θυμάτων Πολέμου τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου καθυστερεῖται ἐξαντληθείσης τῆς σχετικῆς πιστώσεως ἐξ ἐννεακοσίων χιλιάδων δραχμῶν. Ἤδη ἐζητήσαμεν ἀπὸ πολλοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τὴν ἀναγραφὴν πιστώσεως 900,000 δρ. πρὸς πληρωμὴν τούτων μέχρι τέλους τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ τῶν λεμβούχων νομοσχεδίου προτασσομένην τῆς συζήτησεως τῶν ἀναφορῶν.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη δέχεται τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως.

Μεθ' ὃ ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10.

Ἐπὶ τοῦ 11 ἄρθρου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Βαρ αγιάννης,*** ὅστις λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν καὶ εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐπιβατῶν, δεδομένου δὲ ὅτι τὰ σήμερον πληρωνόμενα κατ' ἐπιβάτην λεμβουχικὰ ἀνέρχονται κατὰ μέσον ὅρον ἀπὸ 12 - 18 δραχμάς, ἤδη διὰ τοῦ νομοσχεδίου θὰ ὑποχρεοῦται ὁ κόσμος νὰ πληρώνῃ σχεδὸν τὰ διπλάσια. Πρέπει συνεπῶς τὸ ποσοστὸν τῶν 3 ο)ο νὰ ὑποβιβασθῇ εἰς 2 ο)ο.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἐγεῖ ὅτι δὲν φρονεῖ ὅτι πεντηκοντάδραχμον τέλος ἐπὶ εἰσιτηρίων ἀξίας 5000 δρ. εἶναι πολύ, οὔτε ἐξ ἄλλου καὶ μὲ τὸ ποσοστὸν τῶν 3 ο)ο ἐπέρχεται σοβαρὰ ἐπιβάρυνσις εἰς τὰ ἄλλα εἰσιτήρια. Ὁ ὑφιστάμενος νόμος μάλιστα εἶχεν ὁρίσει εἰς 75 δρ. τὸ τέλος καὶ τὸ νομοσχέδιον τὸ ἐμείωσεν. Ἐπομένως ἡ διάταξις ὀφείλει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει.

Εἷς Βουλευτής. Τοὐλάχιστον διὰ τὰς λαϊκὰς τάξεις νὰ γίνῃ κάποια διάκρισις.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τῆς διατάξεως ὡς ἔχει.

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον ψηφίζεται ὡς ἔχει, ἀναγινώσκονται δὲ εἶτα καὶ γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ εἰς μόνην συζήτησιν, ἔχον οὕτω :

Περὶ τῆς παραβολῆς (πλευρίσματος) τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τὰς προκυμαίας τῶν λιμένων καὶ περὶ χορηγίας βοηθήματος ἀνεργίας εἰς τοὺς λεμβούχους.

Ἄρθρον 1.

1. Ἐπιτροπὴ συνιστωμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς οὓς λιμένας κρίνεται σκόπιμον ἀποφαίνεται κατὰ πόσον θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ παραβολὴ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς προκυμαίας, προβλῆτας καὶ ἐξέδρας τῶν λιμένων πρὸς ἄμεσον ἐκ τῆς ξηρᾶς ἐπ' αὐτῶν ἐπιβίβασιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν.

2. Ἡ σύστασις τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς διοικήσεως τοῦ οἰκείου Λιμενικοῦ Ταμείου.

3. Ἡ γνωμοδότησις τῆς ἄνω ἐπιτροπῆς διαβιβάζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅστις ἐγκρίνων ἐκδίδει τὰς δεούσας διαταγὰς πρὸς τὸ οἰκεῖον Λιμενικὸν Ταμεῖον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαιούντων ἐνδεχομένως λιμενικῶν ἔργων διὰ τὸν ἐν παραγράφῳ 1 σκοπόν.

4. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἀναγράψῃ τὴν προσήκουσαν πίστωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ οἰκείου Λιμενικοῦ Ταμείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω ἔργων.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται, προκειμένου περὶ τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας, τοῦ τμηματάρχου τῶν λιμενικῶν ἔργων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Συγκοινωνίας, τοῦ λιμενάρχου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τελωνείου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἑνὸς τῶν λεμβούχων. Προκειμένου περὶ ἄλλου λιμένος ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ λιμενάρχου, ὡς Προέδρου, τοῦ τελώνου, ἑνὸς μηχανικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἑνὸς ἀντιπροσώπου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ ἑνὸς τῶν λεμβούχων. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν λεμβούχων ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων. Οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν.

2. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ἐφ' ὅσον τὰ παρισταμένα μέλη εἶναι πλείονα τῶν ἀπόντων.

Ἄρθρον 3.

Εἰς ὅσους λιμένας εἶναι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου δυνατὴ εἴτε καταστῇ βραδύτερον τοιαύτη διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων ἡ παραβολὴ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς προκυμαίας, προβλῆτας ἢ ἐξέδρας τῶν λιμένων πρὸς ἄμεσον ἀποβίβασιν καὶ ἐπιβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν ἡ Λιμενικὴ Ἀρχὴ ὑποχρεοῦται ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς θέσεως τῆς ἐν τῷ λιμένι ἀγκυροβολίας τῶν πλοίων νὰ κανονίσῃ τὴν παραβολὴν ἐξαιρέσει περιπτώσεων ἀνωτέρας βίας ἢ ἄλλων δεδικαιολογημένων λόγων.

Ἄρθρον 4.

Δι' ἀποφάσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἐπιτροπῶν καθορίζεται ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς ἕκαστον λιμένα λέμβων, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐφεξῆς τῆς προσθήκης λέμβου πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.

Ἄρθρον 5.

Ὁσάκις βεβαιωθῇ ὅτι εἰς λιμένα τινὰ προέκυψεν ἢ πρόκειται νὰ προκύψῃ ἀνεργία λεμβούχων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἐν ἄρθρ. 3 καὶ 4 μέτρων, ἡ προβλεπομένη ἐν ἄρθρ. 2 ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλεοναζόντων λεμβούχων καὶ συγκεκριμένως περὶ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀπαγορευθῇ ἡ περαιτέρω ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ λεμβούχου ἐπιλεγομένους μεταξὺ τῶν λόγῳ ἤθους καὶ ἱκανότητος ὀλιγώτερον καταλλήλων διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου.

Ἄρθρον 6.

1. Εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου κρινομένους ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐπιτροπῆς ὡς ὑπερβαίνοντας τὸν ἀριθμόν, τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ λιμένος, ἐξ ἐπαγγέλματος λεμβούχους, οἵτινες ἤσκουν προσωπικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, τοὐλάχιστον ἀπὸ πενταετίας, μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, μὴ ἀποδεδειγμένως δὲ εὐπόρους, παρέχεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἀνεργίας, ἔτι δὲ καταβάλλεται καὶ ἡ ἀξία τῶν τυχὸν θήματα ἀνεργίας, ἕως δὲ καταβάλλεται καὶ ἡ ἀξία τῶν τυχὸν ἀχρηστευομένων λέμβων μέχρι τριῶν. Ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπολογίζεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου ἀπὸ τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

Εἰς λεμβούχους ἀσκήσαντας τὸ ἐπάγγελμα ἐν τῷ λιμένι τῆς προελεύσεώς των, διατελέσαντας αἰχμαλώτους ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1922 καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἀσκοῦντας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου, προσμετρεῖται ὁ χρόνος τῆς αἰχμαλωσίας. Ἐπίσης παρέχεται βοήθημα ἀνεργίας καὶ εἰς λεμβούχους ἀσκήσαντας τὸ ἐπάγγελμα εἰς τουρκικοὺς λιμένας, ἀφ' ὧν ἐξεδιώχθησαν ὡς ἀνταλλάξιμοι καὶ οἵτινες ἤσκησαν τὸ ἐπάγγελμα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των εἰς ἑλληνικὸν λιμένα.

2. Τὸ βοήθημα ὁρίζεται εἰς 15 χιλιάδας δραχμῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἐπὶ πενταετίαν καὶ ἄνω ἀσκήσει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου, προσαυξάνεται δὲ κατὰ χιλιάδα δραχμῶν δι' ἕκαστον ἔτος ἀσκήσεως ὑπὲρ τὰ πέντε ἔτη, προσέτι δὲ καθ' ἑτέραν χιλιάδα δι' ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ λεμβούχου ὑπ' αὐτοῦ συντηρουμένου.

3. Ὡς μέλη οἰκογενείας λογίζονται, ἐφόσον συνοικοῦντα συντηροῦνται παρὰ τοῦ λεμβούχου: α') πατὴρ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ παθήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἢ ὑπερβὰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, β') μήτηρ, γ') ἀδελφοὶ ἄγαμοι, ἐφόσον δὲν ζῇ ὁ πατὴρ ἢ οὗτος εἶνε ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἢ ὑπερέβη τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, δ') σύζυγος μὴ διεζευγμένη καὶ ε') τέκνα θήλεα μὲν ἄγαμα, ἄρρενα δὲ μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

4. Τὸ βοήθημα μὲ τὰς προσαυξήσεις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν, δὲν ὑπόκειται δὲ εἰς οὐδεμίαν ἐγκώρησιν ἢ κατάσχεσιν, πλὴν λόγῳ διατροφῆς.

5. Εἰς βοήθημα δὲν δικαιοῦνται οἱ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μὴ εὑρισκόμενοι ἐν τάξει στρατολογικῶς καὶ οἱ καταδικαζόμενοι λόγῳ ἐγκληματικῆς ἢ ἐπανορθωτικῆς ποινῆς εἰς ἐξάμηνον τοὐλάχιστον φυλάκισιν διὰ κλοπήν, ὑπεξαίρεσιν, ἀπάτην, πλαστογραφίαν καὶ λαθρεμπορίαν.

Ἄρθρον 7.

Οἱ παύοντες νὰ ἀσκῶσι τὸ ἐπάγγελμά των λεμβοῦχοι καὶ μὴ συνεχίζοντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυτικοῦ ἐν γένει δύνανται νὰ ἀναλάβουν ἀτόκως καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν καταβληθέντα εἰς τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τυχόντες βοηθήματος δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου εἰς οἱονδήποτε λιμένα τοῦ Κράτους, ἐπὶ ποινῇ κατασχέσεως τῆς λέμβου, ἀπαγγελλομένης παρὰ τοῦ οἰκείου Πταισματοδίκου.

Ἡ κυριότης τῶν λέμβων δι' ἃς καταβάλλεται ἡ ἀξία καὶ τῶν λόγῳ ποινῆς ὡς ἀνωτέρω κατασχομένων μεταβιβάζεται εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον.

Ἄρθρον 8.

Λέμβος νοεῖται κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἡ ἐπὶ κέρδει χρησιμοποιουμένη διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ λιμένος μεταφορὰν προσώπων, λεμβοῦχος δὲ ὁ ἐκμεταλλευόμενος προσωπικῶς λέμβον, ἰδιοκτήτης ἢ μὴ ταύτης, καὶ ἐγγεγραμμένος ὡς μόνιμος τοιοῦτος εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 9.

1. Οὐδεμία προσφυγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 Ἐπιτροπῆς περὶ βοηθημάτων καὶ ἀξίας ἀποζημιουμένων λέμβων.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 Ἐπιτροπῆς παντὸς ἄλλου λιμένος δύνανται νὰ ἐκκληθῶσι τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου λεμβούχου ἢ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Οἰκονομίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πειραιῶς, ἀποφασιζούσης ἐντὸς μηνὸς τὸ βραδύτερον.

3. Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 2 κοινοποιοῦνται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐπιμελείᾳ τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 10.

1. Τὰ περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος βοηθήματα καὶ αἱ ἀποζημιώσεις καὶ τὰ ἔξοδα τῶν ἐπιτροπῶν καταβάλλονται εἰς τοὺς δικαιούχους ὑπὸ τῶν οἰκείων λιμενικῶν ταμείων.

2. Ἡ καταβολὴ ἐνεργεῖται κατὰ προτίμησιν πάσης ἄλλης ἐπιτρεπομένου ὅπως μετὰ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας χρησιμοποιῶνται πρὸς τοῦτο καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀποθεματικὰ κεφάλαια, ὡς καὶ ἄλλα τυχὸν διαθέσιμα, προωρισμένα δι' ἔργα ὧν ἡ ἐκτέλεσις δὲν παρακωλύεται, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὰ οὕτω χρησιμοποιηθησόμενα ποσὰ θέλουσιν ἐπιστραφῆ ἐκ τοῦ ἐσόδου περὶ οὗ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον. Δύνανται ἐπίσης τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα διὰ τὴν ἀνωτέρω καταβολὴν νὰ συνάπτωσι δάνεια κατὰ τὰ ὁρισθησόμενα διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ἐσόδου.

Ἄρθρον 11.

1. Ἐπιβάλλεται τέλος τριῶν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου εἰσιτηρίου ἐπιβατῶν ἐπιβιβαζομένων ἀτμοπλοίων ἐκ τῶν λιμένων Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης. Τὸ αὐτὸ τέλος ἐπιβάλλεται διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν ἐν περιπτώσει ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου εἰς ἑτέρους λιμένας τοῦ Κράτους.

2. Τὸ τέλος τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸ λιμενικὸν Ταμεῖον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἀνωτέρω ἐπιβίβασις.

3. Τὸ ἄνω τέλος ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ εἶνε κατώτερον τῶν πέντε δραχμῶν κατ' ἐπιβάτην οὐδὲ ἀνώτερον τῶν πεντήκοντα.

4. Τέλος δὲν ὀφείλεται ἐπὶ εἰσιτηρίων, τῶν ὁποίων ἡ κατ' ἐπιβάτην τιμὴ δὲν ὑπερβαίνει τὰς δέκα πέντε δραχμάς.

Ἄρθρον 12.

1. Αἱ περὶ καθορισμοῦ τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων ἢ μὴ βοηθήματος ἢ ἀποζημιώσεως λεμβούχων τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῇ αἰτήσει των ὑποβαλλομένῃ εἰς τὴν οἰκείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐπιτροπὴν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ της.

2. Τὰ καταβληθέντα εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐπὶ τῷ γενομένῳ ἤδη διακανονισμῷ τῶν βοηθημάτων ἢ ἀποζημιώσεων συμψηφίζονται εἰς τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καθορισθησόμενα.

Ἄρθρον 13.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 11 πόρων, ὁ τρόπος τῆς συνάψεως δανείων, ὁ τρόπος καὶ ἡ προθεσμία τῆς ἐξακριβώσεως τῶν εἰς βοήθημα δικαιουμένων προσώπων, ὁ διορισμὸς γραμματέως καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ἀμοιβὴ τῶν μελῶν καὶ ὁ τρόπος πληρωμῆς τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως καὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Τροχαίας Κινήσεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 11 πόρων τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος εἰς τοὺς λεμβούχους Θεσσαλονίκης καὶ γενικῶς πᾶσα λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὁρίζονται διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Οἰκονομικῶν, Ναυτικῶν καὶ Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 14.

1. Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἰσχὺν ἀπὸ τῆς δημοσιεύ-

σεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, εἰδικῶς δὲ ἡ ἐν ἄρθρῳ 11 διάταξις ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1928.

2. Καταργοῦνται, ὁ νόμος 3324 «περὶ λεμβούχων», τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 5 Ἰουλίου 1926 «περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς λεμβούχους» καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. ***Ν. Γαρδικιώτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου τραυματιῶν γονέων καὶ λοιπῶν θυμάτων πολέμου περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν συντάξεως καὶ παρακαλεῖ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν αἰτουμένην παράτασιν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι δι' αὐτῆς πρόκειται νὰ ἱκανοποιηθοῦν δικαιώματα χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἀπολεσάντων τοὺς προστάτας των κατὰ τὸν πόλεμον.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** λέγει ὅτι οἱ μὴ ὑποβαλόντες αἰτήσεις εἶναι καὶ οἱ ἀσθενέστεροι, χῆραι δηλαδὴ καὶ ὀρφανὰ θυμάτων πολέμου, καὶ δικαιοῦνται ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ τύχουν συντάξεως. Οἱ προβαλλόμενοι φόβοι ἐκμεταλλεύσεων δὲν εἶναι ὑποστατοὶ καὶ πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει ὅτι οὔτε δικαία οὔτε δικαιολογημένη εἶναι ἡ κατάργησις ἱεροῦ δικαιώματος οἷον τὸ τῆς συντάξεως καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο ἀνήκει εἰς θύματα τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων. Δι' αὐτό, τονίζει, εἶναι ἀνάγκη ὅπως παραταθῇ ἡ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων συντάξεων λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἐν γένει καὶ τῶν συνθηκῶν συγκοινωνίας καὶ ἀγραμματοσύνης τῶν πλγθυσμῶν μας.

Ὁ κ. ***Κ. Πολυχρονάκης,*** συνιστῶν ὡσαύτως τὴν παράτασιν τῶν προθεσμιῶν διὰ τὰς συντάξεις, τονίζει ὅτι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ λάβουν τοιαύτας ὅσοι εἶχον μεγαλυτέραν ἀνάγκην.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης*** λέγει ὅτι ἡ διαδικασία τῆς ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τραυματίας, ἀνάπηρους καὶ ἐν γένει θύματα πολέμου ἔπρεπε νὰ ἁπλουστευθῇ, διότι μὲ τὴν παροῦσαν τοιαύτην καταλήγει νὰ παρέρχωνται ἔτη διὰ νὰ λάβῃ ὁ ἀνάπηρος καὶ ὁ τραυματίας σύνταξιν. Ἔχω παράδειγμα, συνεχίζει, καθ' ὃ πρὸ 8 μηνῶν ὁπλίτης πάσχων διαβιβάζεται ἀπὸ νοσοκομεῖον εἰς νοσοκομεῖον καὶ ἀπὸ ἐπιτροπὴν εἰς ἐπιτροπὴν χωρὶς ἀκόμη νὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ σύνταξιν. Εἰς τὰ γραφεῖα ἐξ ἄλλου Ἀποζημιώσεων καὶ Συντάξεων γίνονται ἐκμεταλλεύσεις ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος, διότι διάφοροι διαφημιζόμενοι ὅτι δύνανται νὰ διεκπεραιώσουν ταχέως τὰς συντάξεις, ὅπως εἰς ὀνόματι Γρηγοριάδης, ζητοῦν 30ο)ο ἀπὸ τὰ δυστυχῆ θύματα πολέμου. Συνεπῶς εἶναι ἀνάγκη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας πρῶτον νὰ ταξινομήσῃ τὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου του καὶ δεύτερον νὰ παρατείνῃ τὰς προθεσμίας.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας), λέγει ὅτι κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς ὑπηρεσίας παρατάσεις ἐδόθησαν ἐπανειλημμένως, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων παρουσιάσθησαν καταχρήσεις· συνεπείᾳ τούτου ἠναγκάσθη τὸ Ὑπουργεῖον νὰ διατάξῃ ἀναθεώρησιν ἡ ὁποία καὶ πολλὰ στοιχίζει εἰς τὸ Δημόσιον καὶ ἐκ τῆς ὁποίας πολλαὶ βεβαιοῦνται καταχρήσεις. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ὑπηρεσία δὲν εἶναι τῆς γνώμης νὰ δοθῇ παράτασις. Πάντως, τονίζει, χωρὶς νὰ δώσω καμμίαν ὑπόσχεσιν περὶ τῆς παρατάσεως, ὑπόσχομαι νὰ μελετήσω τὴν σχετικὴν ἀναφορὰν καὶ νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς συστάσεις τῶν προλαλησάντων συναδέλφων. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὰ λεχθέντα περὶ ἐκμεταλλεύσεων παρακαλῶ τὸν κ. συνάδελφον νὰ μᾶς δώσῃ συγκεκριμένα στοιχεῖα.

Ε. Τριποδάκης. Παρέδωκα τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβον.

Ε. Ἐμμανουηλίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ἤδη, συνεχίζει, κατόπιν διαφόρων καταγγελιῶν γίνονται ἔρευναι καὶ ἐξετάσεις ὧν τὸ πόρισμα δὲν εἶναι ἀκόμη ἀνακοινώσιμον. Παρακαλῶ συνεπῶς, ἐπιλέγει, πάντα γνωρίζοντά τι συγκεκριμένον διὰ τὰς ἐκμεταλλεύσεις ταύτας νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνάκρισιν.

Τ. Ἀναστασίου. Λέγει ὅτι, ἔχω καὶ ἐγὼ εἰς χεῖράς μου παρόμοια ἔγγραφα ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας τῶν θυμάτων, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν εἶχον καμμίαν σχέσιν μὲ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦν τὸ καθῆκόν των μετὰ πάσης εὐσυνειδησίας.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** λέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Κράτος νὰ ἐπικαλῆται ἀποσβεστικὴν παραγραφὴν διὰ νὰ ἀρνηθῇ τὸ ἱερὸν δικαίωμα τῆς συντάξεως τοῦ ἀναπήρου καὶ τραυματίου τῶν πολέμων, ἢ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν τὰ ὁποῖα ἀπώλεσαν τοὺς προστάτας των εἰς τοὺς ἐθνικοὺς πολέμους. Ἐὰν ὑπάρχωσι τοιαῦτα πρόσωπα ὀφείλουσι νὰ τύχωσι τῆς νενομισμένης συντάξεως τὸ δὲ ἐπιχείρημα τῆς παρόδου οἱασδήποτε προθεσμίας εἶναι σαθρὸν καὶ ἀβάσιμον. Καταλήγων, παρακαλεῖ, ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς καταθέσῃ ταχέως νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως συντάξεως ὀφειλομένης διὰ τὰς ἀνωτέρω αἰτίας.

Προσέρχεται εἶτα καὶ ὁρκίζεται τὸν ὅρκον τοῦ βουλευτοῦ ὁ βουλευτὴς Αἰτωλοακαρνανίας κ. Γ. Καφαντάρης, ἔχοντα οὕτω: «Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρ. Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** λέγει, ὅτι τὸ χωρίον Ἀσπρόκαμπον τῆς Φθιώτιδος ὑφίσταται ἀπὸ 10ετίας καθιζήσεις, πέρυσι δὲ κατεστράφη καὶ πάλιν. Καὶ ἔστειλε μὲν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας μηχανικοὺς οἱ ὁποῖοι ἐβεβαίωσαν τὰς ζημίας τῶν κατοίκων ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο μέτρον ἔλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας πρὸς βοήθειαν ἢ ἀποζημίωσιν τῶν παθόντων. Παρακαλῶ συνεπῶς, ἐπιλέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τί θὰ ἐνεργήσῃ.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας διὰ τῶν μηχανικῶν του ἐβεβαίωσε τὰς γενομένας ζημίας, τὸ δὲ περαιτέρω στάδιον ἐνεργείας δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός του.

Ν. Ξηρός. Τότε παρακαλῶ νὰ διαβιβασθῇ ἡ σχετικὴ ἀλληλογραφία εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Ν. Ἀσκεπίδης***, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐνοικιαστῶν καταστημάτων Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης ἐν Θεσσαλονίκῃ, λέγει ὅτι τὸ μόνον ἀναζωογονητικὸν κέντρον τῶν λαϊκῶν τάξεων Θεσσαλονίκης εἶναι ἡ περὶ τὸν Λευκὸν Πύργον πλατεῖα αὐτοῦ. Δυστυχῶς ἀπό τινος χρόνου ὁ δῆμος Θεσσαλονίκης καὶ ἡ «Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα» προέβησαν εἰς ἐνοικίασιν τῆς πλατείας εἰς διαφόρους καφεζυθοπώλας, οἵτινες κατέλαβον ὅλην τὴν πλατεῖαν καὶ οὕτω ἐστερήθη ὁ κόσμος τοῦ μοναχικοῦ περιπάτου του. Ἀλλ' ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης καὶ οἱ περὶ τὴν πλατεῖαν καταστηματάρχαι ἐνοικιασταὶ τῆς Ἀμύνης ἐζημιώθησαν περιορισθεισῶν τῶν ἐργασιῶν των. Καὶ ἡ Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὴ δὲν μένει ἀζημίωτος διότι ἀντὶ ἐλαχίστου μισθώματος τῆς πλατείας κινδυνεύει νὰ χάσῃ 5—6 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως ἀπὸ τὰ καταστήματά της τὰ περὶ τὴν πλατεῖαν, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων. Κατόπιν, συνεχίζει, παραπόνων ἐστάλη ἐπιθεωρητὴς ὅστις ἐβεβαίωσε τὸ ἄτοπον τῆς ἐνοικιάσεως τῆς πλατείας καὶ εἶναι ἀνάγκη ἐπεμβάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἵνα διατάξῃ καὶ παραδοθῇ ἡ πλατεῖα τοῦ Λευκοῦ Πύργου εἰς χρῆσιν τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** τονίζει, ὅτι εἰς μίαν πόλιν ἐκ διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων κατοίκων ἔχουσαν μίαν μοναδικὴν πλατεῖαν διὰ περίπατον δὲν ἔπρεπε νὰ ἀχρηστευθῇ αὕτη διὰ τῆς ἐνοικιάσεώς της καὶ εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἐπέμβῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἡ Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα καὶ ἀφίσουν ἐλεύθερον εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κοινοῦ τὸ μοναδικὸν αὐτὸ κέντρον τῆς πόλεως.

Ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Μαλαισίνης.

Ν. Ξηρός. Εἶναι ἀξία πάσης προσοχῆς, τονίζει, ἡ ἀναφορὰ τῶν ἀνωτέρω κτηνοτρόφων, διότι ἡ Ἑταιρεία τῆς Κωπαΐδος ηὔξησε τὸ δικαίωμα βοσκῆς ἀπὸ 30 λεπτὰ εἰς 15 δραχμάς.

Ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἀκτημόνων καλλιεργητῶν Καινουρίου Λοκρίδος, τονίζει τὸ δίκαιον καὶ βάσιμον τῶν αἰτημάτων των καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν Γεωργίας νὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν.

Ὁ κ. ***Ν. Ζηρὸς*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου Δημοδιδασκάλων Μαντινείας.

Ὁ κ. ***Σ. Σακελλαριάδης*** λέγει, ὅτι διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει καὶ τὰς κενουμένας θέσεις ἐκ τῶν προσκαλουμένων εἰς Ἀθήνας πρὸς μετεκπαίδευσιν δημοδιδασκάλων.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ συνταγματάρχου Ι. Καραγεώργου, λέγει ὅτι ὅταν ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ζήτημα τῶν ἀδικηθέντων πολεμιστῶν ἀξιωματικῶν θὰ ἀναπτύξῃ τὰ δίκαια παράπονα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀξιωματικοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Καραμᾶνος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς Ἑνώσεως Κομητῶν Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κοσμᾶ καὶ λοιπῶν, λέγει ὅτι αἱ Κοινότητες αὐταὶ κατέβαλον ἐξ ἰδίων των ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων καὶ εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἐνθαρρυνθοῦν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας διὰ νὰ ἀποπερατωθῇ ὁ ὑπολειπόμενος ἐκεῖ δρόμος.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Οἱ κ. κ. ***Σ. Σακελλαριάδης*** καὶ ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστοῦν ἀναφορὰν Συλλόγου δημοδιδασκάλων Μεγαλοπόλεως.

Ὁ κ. ***Σ. Σακελλαριάδης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατοίκων Θωκίας.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ἡρακλείας, λέγει ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἐπῆλθον ἐσχάτως νέαι καταστροφαὶ ὡς ἐκ τῆς ὑπερεκχειλίσεως τοῦ Στρυμόνος. Καὶ ὑπεσχέθη μέν, λέγει, ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ λάβῃ μέτρα τινὰ ἀλλὰ χωρὶς ριζικὰ τοιαῦτα δὲν ἠμποροῦν νὰ σωθοῦν οἱ πληθυσμοὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὰς καταστροφάς.

Α. Χρηστομᾶνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δι' αὐτὰ τὰ προσωρινὰ ἔργα ἐστάλησαν ἤδη 20,000 κενοὶ σάκκοι διὰ τὴν κατασκευὴν φραγμάτων. Ἤδη εἰσηγήθην καὶ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν παροχὴν πιστώσεως δραχμ. 500.000 πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν φραγμάτων καὶ ἀναχωμάτων.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** λέγει, ὅτι μὲ τὰς διαφόρους ἀναβολὰς τῆς γραφειοκρατίας καὶ πέρυσιν κατεστράφησαν τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ πρέπει συνεπῶς νὰ σταλῇ τηλεγραφικῶς ἡ περὶ ἧς πρόκειται πίστωσις.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σαρκιᾶς, λέγει ὅτι ἐὰν ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ σπορελαίων ὡς ἔχει θὰ πληγῇ καιρίως ἡ βαμβακοκαλλιέργεια, ἐμμέσως δὲ ἡ κτηνοτροφία, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκ τῆς βιομηχανίας τοῦ βαμβακοσπόρου κατασκευάζονται κτηνοτροφικαὶ τροφαί. Ἐπιφυλάσσομαι, τονίζει, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου νὰ ὑποβάλω σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ ἴδιος κ. ***Ε. Πριμίδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἐργατῶν Πειραιῶς, τονίζει ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἶναι ἐξωφρενική. Ἔχω, λέγει, συγκεκριμένας πληροφορίας δικαιολογούσας τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἀναφορᾷ τῶν ἐργατῶν καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ διατάξῃ τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχὰς νὰ παύσουν νὰ φέρωνται ὅπως φέρονται ἔναντι τῶν ἐργατῶν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Ἔχω νὰ δηλώσω ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀστυφυλάκων ἔναντι τῶν ἐργατῶν ὑπῆρξεν ἐπαινετὴ καὶ κατὰ καθῆκον τοὺς ἀπηύθυνα εὐαρέσκειαν, διότι μὲ τὴν συμπεριφορὰν των προέλαβον καὶ ἐπεισόδια καὶ ἄλλους ἐκτροχιασμούς.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλλος*** λέγει, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρξῃ τάξις καὶ πειθαρχία ἔναντι τῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργάται οἱ ζῶντες ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τῆς ἐργασίας των ἔχουν ἀνάγκην μὲν ἐπιβλέψεως ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τυγχάνουν σκαιᾶς συμπεριφορᾶς ἐκ μέρους τῶν ἀστυνομικῶν διότι τότε καταλήγομεν εἰς διώξεις πολλάκις καταπιεστικὰς καὶ ἀδίκους.

Ὁ κ. ***Κ. Κατσαδήμας,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Φλωρίνης, τονίζει ὅτι μὲ τὸν ἔλεγχον τῶν φορολογικῶν δηλώσεων τοῦ 1919 καὶ ἐφεξῆς ἀνεστατώθη ὁλόκληρος ὁ ἐμπορικὸς κόσμος Φλωρίνης χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετηθῇ τὸ Δημόσιον μὲ τὸν ἔλεγχον αὐτόν, διότι εἶναι γνωστὴ ἡ ἐμπορικὴ κρίσις τῆς πόλεως Φλωρίνης. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ τονίζει, ὁ ἔλεγχος οὗτος πτωχοὶ καὶ ἄποροι οἰκογενειάρχαι θὰ εἰσέλθουν εἰς τὰς φυλακάς. Παρακαλῶ, ἐπιλέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὸν ἀνωτέρω ἔλεγχον νὰ σταματήσῃ καὶ τὴν δίωξιν τῶν ὀφειλετῶν τῆς χρήσεως 1927—1928.

Σ. Σταυρόπουλος. Συνιστῶ, λέγει, καὶ ἐγὼ τὴν ἀναφορὰν τοῦ Ἐπορικοῦ Συλλόγου Φλωρίνης παρακαλῶν ἰδίως νὰ ἀνασταλῇ ἡ εἴσπραξις τῶν φόρων τῆς χρήσεως 1927—1928 ἐν Φλωρίνῃ καὶ Ἰωαννίνοις, διότι πρόκειται περὶ δυσβαστάκτου φορολογίας, ἐνῷ ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστὴ ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία ἡ μαστίζουσα τὰ ἀνωτέρω μέρη.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σύμφωνα μὲ τὰς ὑποσχέσεις της ὑποβάλλει σχέδια νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως μικρῶν ἀρτοποιείων» καὶ δεύτερον «περὶ ἀμοιβῶν ἀρτεργατῶν καὶ ὑποχρεώσεων ἀρτοποιῶν καὶ ἀρτεργατῶν».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης,*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεώς του ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, λέγει ὅτι θὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐλέγχου τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὁμολογίας ταύτας καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ πάλιν τὸν λόγον ὅταν θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ σχετικὰ νομοθετικὰ μέτρα. Φρονῶ, λέγει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀνακοινωθέν, ὅτι τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων δὲν εἶναι ζήτημα φύσεως οἰκογενειακῆς, οὐδὲ δύναται νὰ ἐνδιαφέρῃ μερίδα τινὰ ἀνθρώπων ἀλλὰ ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἡ τύχη τοῦ ὁποίου συνδέεται ἀρρήκτως μὲ τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Οἱ δὲ θεωροῦντες τὸ ζήτημα τοῦτο οἰκογενειακόν, ἂν μή τι ἄλλο, πλανῶνται οἰκτρῶς. Συνεπῆς ὅμως πρὸς τὴν δήλωσίν μου ὅτι θὰ περιορισθῶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων, οὐδὲ τὸ ἱστορικὸν θὰ θίξω, θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν ἐπερώτησίν μου. Ἐπηρώτησα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ Κράτος ἠγόρασε 135 χιλιάδας ὁμολογίας τοῦ δανείου τῶν ἀνταλλαξίμων. Τοῦτο εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπερωτήσεώς μου, αἰτία δ' αὐτῆς εἶναι ἡ Κυβερνητικὴ ἐνέργεια ἡ ἀγαγοῦσα εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν 135,000 ὁμολογιῶν. Ἐκυκλοφόρουν ἐν τῇ ἀγορᾷ 3.800 ὁμολογίαι ἀνταλλαξίμων καὶ ἐκυκλοφόρουν ὑφιστάμεναι τὴν ἐπίδρασιν τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως. Ἐν ἀρχῇ εἶχον ὑποστῆ ὑποτίμησιν, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ καὶ λόγῳ τοῦ τόκου των καὶ λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῆς πίστεως τοῦ Κράτους αἱ ὁμολογίαι αὗται ἀνετιμῶντο καὶ ἔβαινον γοργῷ τῷ βήματι πρὸς τὸ ἄρτιον. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τὸ κοινὸν ἀναγιγνώσκει ἄρθρον ἐν ταῖς ἐφημερίσι φέρων καὶ ὑπογραφὴν καὶ τὸ ὁποῖον μονονουχὶ ἔφερε τὸν κατακλυσμὸν εἰς τὸ ζήτημα τῶν ὁμολογιῶν τούτων διότι κατὰ τὸ ἄρθρον α) τὸ Κράτος δὲν εἶχε δώσει τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ πέραν τῆς ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων ἐν τῇ χώρᾳ β) δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ τὴν ζημίαν ἥτις θὰ ἐπήρχετο ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων καὶ γ) ὅτι τὸ Κράτος ἦτο ὑποχρεω-

μένον νὰ μειώσῃ τὸν τόκον ἀπὸ 8ο/ο εἰς 6ο/ο. Ἡ ἄμεσος, λέγει, συνέπεια τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ ψῆφος ἀπέδωσε, εἰς Κυβερνητικὰς ἐμπνεύσεις, ἦτο ὁ πανικὸς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ καὶ ἡ ἔκπτωσις τῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἡ οἰκτρὰ ἐντύπωσις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πίστιν τοῦ Κράτους τὸ ὁποῖον ἀνα ρεῖ τὰς ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις του. Ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἐπηκολούθησαν ραγδαῖαι Κυβερνητικαὶ δηλώσεις ἐν πολλοῖς ἀλληλογρονθοκοπούμεναι ἀλλ' ἔχουσαι πάντοτε ὡς βάσιν τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου τῆς 1 Σεπτεμβρίου, δηλαδὴ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς μειώσεως τοῦ τόκου ἀπὸ 8ο/ο εἰς 6ο/ο καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὐταὶ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἄλλην ἀσφάλειαν πλὴν τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων.

Ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἐξεδηλώθη εἰς τὸν τύπον, ἰδίᾳ εἰς τὸν ἀντιπολιτευόμενον, δριμύτατα ἐλέγχοντα τὴν Κυβέρνησιν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἀληθῶς καταπλήσσει εἶναι πῶς ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὰς δηλώσεις αὐτὰς χωρὶς νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, χωρὶς κἂν ν' ἀναγνώσῃ τὰς συμβάσεις καὶ τοὺς νόμους, διότι ἂν ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς θὰ ἔβλεπεν ὅτι εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συμβάσεως ἀνέλαβε τὸ Κράτος τὴν ἐγγύησιν τῶν ὁμολογιῶν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἶναι ὁ τόκος 8 ο/ο. Συνεχίζων, ἀναγινώσκει τὸ ἄρθρον 9 τῆς ἀπὸ 5 Μαΐου 1925 συμβάσεως τὸ ὁποῖον ἀναγράφει, ὅτι αἱ ἐκδιδόμεναι ὁμολογίαι ἀσφαλίζονται ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἤτις σύμβασις, λέγει, ἔχει κυρωθῇ διὰ νόμου εἰσαχθέντος εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν τότε Ὑπουργῶν κ. Γκότση τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κ. Μαρῆ τῆς Γεωργίας. Ἡ σύμβασις, λέγει, αὕτη περιέλαβε τὸ ἄρθρον 9 τῆς κωδικοποιουμένης συμβάσεως τὸ ὁποῖον καὶ ἀναγινώσκει. Ἀλλὰ οἱ κ. κ Ὑπουργοί, οἵτινες προέβησαν εἰς τὰς δηλώσεις αὐτάς, δὲν ἔλαβαν τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσουν τὰ ἀποσπάσματα τῶν συμβάσεων καὶ τῶν νόμων τὰ ἀναφερόμενα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Σώματος τῶν ὁμολογιῶν. Ἐπιδεικνύων μίαν ὁμολογίαν, λέγει ὅτι αὐταὶ αἱ ὁμολογίαι ἀναγράφουν ὅτι ὁ τόκος εἶναι 8 ο/ο καὶ ὅτι εἶναι ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Πῶς συνεπῶς, λέγει, ἡ Κυβέρνησις, χωρὶς νὰ τῆς κατηγορηθῇ ἀμέλεια περὶ τὴν ἀνάγνωσιν, προέβη εἰς τὰς δηλώσεις εἰς τὰς ὁποίας προέβη. Ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 2 Νοεμβρίου ἐξακολουθοῦν αἱ δηλώσεις αὐταὶ καὶ ἐπιμένουν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐγγύησις τοῦ Κράτους καὶ ὅτι ὁ τόκος θὰ μειωθῇ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν εἶπον αὐτό. Ὅταν θὰ λάβω τὸν λόγον, θὰ σᾶς ἀναπτύξω τί εἶπον.

Ι. Ράλλης. Ἐσκέφθητε περὶ τῆς μειώσεως τοῦ τόκου ἀπὸ 8 ο/ο εἰς 6 ο/ο.

Γ. Μαρῆς. Ἀναμφισβητήτως.

Ι. Ράλλης. Τὴν 2αν Νοεμβρίου τὴν πρωΐαν διετάχθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νομίζω, ὅτι δὲν παραδέχεται τοῦτο καὶ ἀρνεῖται ὅτι ἐδόθη διαταγὴ νὰ κλείσῃ τὸ χρηματιστήριον.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν ἔχει δικαίωμα ἄνευ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ χρηματιστηρίου νὰ κλείσῃ τοῦτο.

Ἐκαλέσαμεν τὸν Πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ συνεστήσαμεν εἰς αὐτὸν νὰ ἀνασταλοῦν αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, καὶ ἰδίᾳ αἱ ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἀλλ' ἐν τὸ μεταξὺ ἐλήφθη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Συνεπῶς, κανὲν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν ἐστάλη εἰς τὸ Χρηματιστήριον ἀλλὰ ἁπλῆ σύστασις πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ ἐγένετο πρὸς περιορισμὸν τῆς κυβείας.

Ι. Ράλλης. Ἐγὼ ἔχω πληροφορίας, ὅτι τὸ Χρηματιστήριον ἔμεινε κλειστὸν μέχρι τῆς 10.30′ πρωϊνῆς.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τότε ἀρχίζει τὸ Χρηματιστήριον.

Ι. Ράλλης. Ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι τὸ Χρηματιστήριον ἀνοίγει εἰς τὰς 9. Πάντως παρακαλῶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι ὑπάρχει τι τὸ προσωπικὸν ἐν τῇ συζητήσει. Δὲν ἔχει, λέγει, σημασίαν ἐὰν ὑπάρχῃ ἔγγραφον ἢ ἐὰν ἐγένετο σύστασις, ἐγὼ ὁμιλῶ ἐπὶ τῆς οὐσίας. Ἐκάματε σύστασιν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου τὴν ὁποίαν σύστασιν ἐννοεῖτε ὅτι οὗτος ἔλαβε σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, ὡς προερχομένην ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Ἐὰν ἐπιτρέπετε. Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἐὰν ἦτο προφορικὴ ἢ ἔγγραφος ἡ διαταγή. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν διετάχθη τὸ κλείσιμον τοῦ Χρηματιστηρίου ἢ συνεστήθη εἰς τὸν πρόεδρον νὰ προλάβῃ τὰς ἐπὶ πιστώσει πράξεις ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως νὰ παρεμποδίσῃ τὰς πράξεις αὐτὰς ἐπὶ προθεσμίᾳ ἦτο βεβαίως ἐπαινετή, ἀλλὰ νομίζω ὅτι αἱ ζημίαι θὰ ἀπεφεύγοντο ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπεφυλάσσετο νὰ λάβῃ ἀπόφασιν κατὰ τὸ 15θήμερον κλείσιμον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Χρηματιστηρίου, διότι ἡ παρεμπόδισις πράξεων ἐπὶ προθεσμίᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήψεως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἠμποδίζε τὰς μεγάλας ζημίας εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶχον ἀγοράσει ἢ πωλήσει προηγουμένως. Καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ λῃφθῇ εἰς τὸ μέλλον ἴσως ὡς κανών. Ὅταν πρόκηται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις μίαν ἀπόφασιν τοιαύτην, καλὸν εἶναι νὰ ἀναμένεται τὸ κλείσιμον τοῦ Χρηματιστηρίου.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ τὸ συζητοῦμεν ὑστερώτερον.

Ι. Ράλλης. Τὸ ζήτημα, ὡς εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶναι ἐὰν ἐδόθη ἢ ὄχι ἔγγραφος ἢ προφορικὴ διαταγὴ εἰς τὸ Χρηματιστήριον. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν ἀνεστάλησαν ἢ ὄχι αἱ πράξεις ἐπὶ τῶν ἀξιῶν αὐτῶν, καὶ θεωρῶ ὅτι ἡ ἀναστολὴ αὕτη ὑφ' οὓς ὅρους ἐγένετο ἦτο ἐπιβλαβής. Ἡ διασάλπισις τῆς εἰδήσεως τῆς μειώσεως τοῦ τόκου δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπιφέρῃ μείωσιν τῆς τρεχούσης ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν. Ἦτο δὲ δυνατόν, ὡς καὶ συνέβη, νὰ ἐπέλθουν μεγάλαι ζημίαι εἰς τὸ κοινόν. Θὰ εἴπητε, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐνδιαφέρηται τὸ ἐπίσημον Κράτος περὶ τῆς κυβείας τοῦ Χρηματιστηρίου. Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ εὐθύνεται τὸ Κράτος ὅταν αἱ ζημίαι, ἔστω καὶ ἐν τῇ κυβείᾳ, προέρχωνται ἐξ ἰδίων αὐτοῦ ἐνεργειῶν. Διότι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει αἱ ζημίαι προῆλθον ἐκ τῶν ἀστόχων Κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν. Καὶ οὕτω ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν ἀνακοινωθέν. Καὶ ἐνῷ ἀνεμένετο ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ κατὰ τὸ ἀνακοινωθὲν τοκογλυφικοῦ τόκου....

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διὰ σήμερον ὁ τόκος οὗτος εἶναι πράγματι τοκογλυφικός, ὄχι διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου.

Ι. Ράλλης. Καὶ ἐνῷ ἀνεμένομεν τὴν μείωσιν τοῦ τόκου, ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνομαι τί ἠθέλησε νὰ εἴπῃ τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Συνεχίζων, ἀναγινώσκει τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον ἀναγράφει πρῶτον ὅτι δὲν πρέπει νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ παραπονεθῇ κανεὶς ὅτι ἐζημιώθη ἔστω καὶ δικαίως. Καὶ εὐθὺς κατωτέρω ἀναγράφει. «Ἔστω καὶ μὴ δοθεῖσαι νομίμως». Πῶς δὲν ἐδόθησαν νομίμως; Ἡ σύμβασις ἐκυρώθη διὰ νόμου ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Βουλῆς. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον ὑποχρέωσιν; Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθιστᾷ πλέον ἀκατανόητον τὸ ἀνακοινωθὲν εἶναι πῶς ὅλα ταῦτα δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 2 Νοεμβρίου, ἀλλὰ ἐπρόκειτο νὰ παρέλθουν 61 ἡμέραι διὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ Κράτος ὅτι ἠθέλησε νὰ κερδοσκοπήσῃ. Ἀλλὰ παραδοξότερα ἔτι εἶναι τὰ σχόλια, ἅτινα συνώδευσαν τὸ ἀνακοινωθὲν καὶ συμφώνως μὲ αὐτὰ ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ διεξήχθησαν πρωτοφανῆ πράγματα ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ βίῳ τῆς χώρας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπέμενον εἰς τὰς ἀντιλήψεις των, ἀλλὰ εὑρέθησαν ἐν μειοψηφίᾳ. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶχε διάφορον γνώμην. Δὲν θέλω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ στηρίξω κατηγορίαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ὑπομιμνήσκω τί κατηγορίαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐλέγεν ὁ διάσημος Γάλλος πολιτειολόγος Γκιζώ. Τί γίνεται ἐὰν ἔλεγεν ὁ διάσημος Γάλλος πολιτειολόγος Γκιζώ. Τί γίνεται ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εὑρεθῇ ἀντίθετον πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ λέγει ὁ Γάλλος πολιτειολόγος: Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Χώρας ἀντικαθίστανται οἱ Ὑπουργοί, ἄλλως παραιτεῖται ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλ' ἐὰν δὲν συμβῇ τίποτε ἐξ αὐτῶν, λιποτακτεῖ ἡ Κυβερνητικὴ ἀξιοπρέπεια. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀποδείχθη ὅτι δὲν εἶναι μὴ ἀντικαταστήσας τοὺς Ὑπουργούς, ἀποδείχθη ὅτι δὲν εἶναι ἐν τάξει μὲ τὰ Κυβερνητικὰ θέσιμα ὄχι μόνον τῆς Χώρας μας, ἀλλὰ καὶ πάσης Χώρας. Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε νὰ παρίδῃ ὅλα ταῦτα καὶ ὑπεχώρησε, τότε ὅμως διατί ἐδημιούργησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ὅλον αὐτὸν τὸν σάλον ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο νὰ ἀφήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο; Πρόσωπον προσκείμενον πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὁ κ. Τσουδερός, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀνταλλαξίμων» ἀναγράφει σχετικῶς, ὡς ἐὰν προέβλεπε τί θὰ συνέβαινε, (ἀναγινώσκει τὸ σχετικὸν τμῆμα). Διατί λοιπὸν τόσον ἀλογίστως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προεκάλεσε τοιοῦτον σάλον καὶ ταραχὴν εἰς τὸ Κοινόν, ἐνῷ τὸ δάνειον αὐτὸ καὶ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων, τὸ ὁποῖον ἂν σεῖς θεωρεῖτε οἰκογενειακὴν ὑπόθεσιν, ἡμεῖς τὴν θεωροῦμεν ὑπόθεσιν ἐνδιαφέρουσαν ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπον ποτέ, ὅτι θεωρῶ ὡς οἰκογενειακὸν τὸ ζήτημα τοῦτο. Τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ἀ

ἔχοντες μόνον ὑπ' ὄψιν πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἀχθῶσιν ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης. Καὶ ἐπέτυχον αὐτὸ τόσον καλά, ὥστε ὅταν ἐγὼ οὐχὶ μὴ ἀντιλαμβανόμενος, ὡς ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ὁ κ. Βουλευτὴς Ἀττικῆς, τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν γνωρίζω τόσον καλά, ὅσον καὶ αὐτός, ἀλλ' ἐδήλωσα ὅτι δὲν εἶχον καιρὸν νὰ τὰ ἀναλύσω ὅλα αὐτὰ τὰ δημοσιεύματα καὶ ἀνέθηκα εἰς δικηγόρους νὰ ἐξετάσουν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διὰ νὰ ἴδουν ἂν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα ποινικῆς μηνύσεως. Διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῶν λόγων μου, καὶ ὅταν ἀνέθηκα εἰς δικηγόρους νὰ ἐξετάσουν ἂν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ἀπεφάνθησαν ὅλοι ὁμοφώνως, ὅτι δὲν ὑπῆρχον τὰ στοιχεῖα, διότι οἱ συκοφάνται εἶχον λάβει τὰ μέτρα των διὰ νὰ δημιουργήσουν τὴν ἔνστασιν τῆς ἐλλείψεως δόλου. Ἀπετάθην κατὰ πρῶτον εἰς τὸν διακεκριμένον ποινικολόγον τῆς πόλεώς μας κ. Τσουκαλᾶν ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτησα νὰ μοῦ συντάξῃ μήνυσιν καὶ εἰδικῶς κατὰ τοῦ ἄρθρου ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπάντησιν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνταχθῇ μήνυσις, διότι δὲν θὰ εἶχε κανὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἡ μήνυσις αὕτη δὲν ἦτο προωρισμένη νὰ ὑπερβῇ τὴν διαδικασίαν τὴν ἐν τῷ συμβουλίῳ καὶ θὰ κατέληγεν εἰς ἀπαλλακτικὸν βούλευμα. Διότι δι' ἄρθρου ἀμέσως τὴν ἐπομένην δημοσιευθέντος ὁ καταγγελίας ἀνεκάλει τὴν καταγγελίαν κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἔδιδε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαχθῇ ὅτι ἔλεγε ψεύδη, ἀλλὰ τὰ ἔλεγεν ἐν καλῇ πίστει.

Ἀναγινώσκω τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Τσουκαλᾶ. (ἀναγινώσκει).

Ἀλλὰ δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀπηυθύνθη καὶ εἰς τὸν προεδρεύοντα τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀθηνῶν καὶ διακεκριμένον ἐπίσης ποινικολόγον, τὸν κ. Ρωμανὸν, καὶ ἀπήντησε καὶ ἐκεῖνος διὰ τετρασελίδου γνωμοδοτήσεως τὰ ἑξῆς. (ἀναγινώσκει)

Ἔχω καὶ ἑτέραν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Τσουκαλᾶ.

Ἐπανῆλθον καὶ πάλιν καὶ ἐφιστῶ τὴν προσοχήν του ἐπὶ ὡρισμένων σημείων μήπως ἐπ' αὐτῶν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν τὴν κατηγορίαν. Ἀπετάθην καὶ εἰς τὸν κ. εἰσαγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν εἰς τὸν ὁποῖον ἄλλως τε θὰ ἀπηυθυνόμην, ἵνα ὑποβάλω τὴν μήνυσιν, ὁ ὁποῖος ἀπαντᾷ τὰ ἑξῆς, (ἀναγινώσκει). Ὥστε, ὡς βλέπετε, κύριοι βουλευταὶ, δὲν ἐβράδυνα νὰ καταφύγω εἰς τὴν δικαιοσύνην ὡς ἐνόμισεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς βουλευτής, ἀγνοῶν βεβαίως τοῦτο.

Ἐγὼ ἤμην ὑπαίτιος διότι δὲν ἀνεκοίνωσα ταῦτα εἰς τὴν δημοσιότητα, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ δώσω τόσην σημασίαν εἰς κατηγορίας τόσον ἐλαφρῶς καὶ κακοβούλως διατυπουμένας καὶ τόσον ἀσυστόλως ἀναφερομένας. Ὡμίλησεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτὴς περὶ ὑπολήψεως τῶν Ὑπουργῶν. Ἀληθῶς ἡ ὑπόληψις τῶν Ὑπουργῶν ἐκ τῆς τακτικῆς μερίδος τινὸς τοῦ τύπου, εὐτυχῶς τῆς μικροτέρας, ἐκείνης ἡ ὁποία ἀγωνίζεται ν' ἀποκτήσῃ τὴν ὁριστικῶς ἀπολεσθεῖσαν κυκλοφορίαν της, ἡ τακτικὴ τῆς μερίδος αὐτῆς τοῦ τύπου δίδει ἀφορμὴν εἰς σκέψεις, ἐὰν πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ ἡ αὐτὴ νομοθεσία περὶ τύπου.

Οὕτως ὑπὸ τὴν σημερινὴν νομοθεσίαν ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὑβριζόμενος καὶ συκοφαντούμενος εἶναι δέσμιος, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τίποτε ἐφ' ὅσον ὁ συκοφαντῶν ἔχει τὰ στοιχεῖα νομικῶν γνώσεων διὰ νὰ διαφεύγῃ ἀπὸ τὰς ὀπὰς τῶν δικτύων τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Εἶναι ζήτημα ἁπλούστατα δεξιότητος διὰ νὰ δύναται νὰ δημιουργῇ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἔλλειψιν τοῦ δόλου, δύναται ἑπομένως ἀτιμωρητὶ νὰ καθυβρίζῃ τὸν Ὑπουργόν. Δὲν εἶναι δυνατὸν κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ κατάστασις αὐτή. Διότι θὰ φθάσωμεν, ἀνεξαρτήτως τῆς γενικωτέρας σημασίας, ἀπὸ ἀπόψεως ἐντυπώσεως καὶ κοινῆς γνώμης, δυναμένης νὰ μορφώσῃ ἔστω καὶ κατὰ μικρὸν τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ διαχειριζόμενοι τὰ κοινὰ σκέπτονται περὶ πλουτισμοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοιαύτης τυχὸν σκέψεως σχηματιζομένης ἐντυπώσεως, ἔστω καὶ παροδικῆς ζημίας, θὰ φθάσωμεν μίαν ἡμέραν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι μακράν, νὰ μὴ εὑρίσκωμεν ἄνθρωπον δεχόμενον νὰ διαχειρισθῇ δημόσια συμφέροντα παρὰ μόνον ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀπαθῶν, οἵτινες δύνανται μετ' ἀπαθείας νὰ ἀκούωσι πᾶσαν ὕβριν καὶ συκοφαντίαν καὶ σκώμματα τὰ ὁποῖα ἀκάθαρτοι γραφίδες θὰ δύνανται νὰ δώσουν εἰς τὴν δημοσιότητα ἢ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι νὰ χάσουν τίποτε ὑβριζόμενοι. Οἱ πρῶτοι εἶναι ὀλίγοι. Οἱ δεύτεροι εἶναι πολλοί. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ καταλήξωμεν εἰς ἀποφάσεις καὶ νὰ θεσπίσωμεν τὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἰσχύοντα ἤδη, ὅτι ὄχι μόνον ὁ δόλος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμέλεια ἐν τῇ ἀποδώσει κατηγορίας συκοφαντίας ἀποτελεῖ στοιχεῖον ἱκανὸν διὰ τὴν καταδίκην ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ συμβαίνει. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ δηλητηριαζομένη ἡ κοινὴ γνώμη ἐπὶ μακρόν, διότι οὕτως ὑπαγορεύει ἡ πολιτικὴ ἢ τὰ ἄλλα οἱαδήποτε συμφέροντα ἀνθρώπων μετὰ τῶν ὁποίων διστάζει κανεὶς νὰ ἀνταλλάξῃ καὶ χαιρετισμόν. Ἀλλ' ἀφοῦ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ μὲ συγχωρήσῃ διὰ τὸ προσωπικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν προεκάλεσα ἐγώ, θὰ εὐχαριστήσω τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν Ἀττικῆς, διότι μοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐπερώτησιν αὐτήν. Τὸ κείμενον τῆς ἐπερωτήσεως ἔχει ὡς ἑξῆς. «Παρακαλεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν 1) ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἠγόρασε τὸ Κράτος 148.000 ὁμολογίας τοῦ δανείου ἀνταλλαξίμων». Ναὶ ἀπαντῶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ Κράτος ἠγόρασε 135.000 ὁμολογίας, εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ λαβὸν χώραν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀπεφασίσθη νὰ ἐπενδυθῶσι τὰ διαθέσιμα τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς ὁμολογίας τῶν ἀνταλλαξίμων. Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην προῆλθεν ἡ Κυβέρνησις διὰ δύο λόγους 1) διότι ἤθελεν ἐμπράκτως νὰ διαδηλώσῃ τὴν πρόθεσιν αὐτῆς, ὅτι ἦτο ἀποφασισμένη διὰ τῶν εἰς χεῖρας αὐτῆς μέσων νὰ ἀσφαλίσῃ διὰ τὰς ὁμολογίας ταύτας τὸ ἀνώτερον ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασαν διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως οἱασδήποτε ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀπόφασιν θὰ κατέληγεν ἡ τότε ἀκόμη διαρκοῦσα μελέτη. Ἠθέλησε δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς μικροὺς καὶ ἀδυνάτους, ὅσοι τυχὸν θὰ ἠδύναντο νὰ παρασυρθῶσιν ὑπὸ τῆς χρηματιστηριακῆς κερδοσκοπίας, εἰς πώλησιν τῶν ὁμολογιῶν παρὰ τὰς ῥητὰς καὶ κατηγορηματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἦτο ἐξησφαλισμένη ἡ τιμή των. Ἀλλ' ὑπῆρξε καὶ ἕτερος λόγος διὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην ἐξ ἴσου ἂν μὴ περισσότερον σοβαρός. Ὁ λόγος ὅτι ὑπῆρχον διαθέσιμα ἐν τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ νεκρά, τῶν ὁποίων ἡ χρησιμοποίησις δὲν ἦτο ἀναγκαία οὔτε ἀμέσως οὔτε εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον. Ἀνεγνωρίσθη δὲ ὅτι ἦτο προφανὲς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους νὰ ἐπενδύσῃ τὰ διαθέσιμα ταῦτα εἰς ὁμολογίας τῶν ὁποίων ἐσωτερικὴ ἀξία ἦτο ἀνωτέρα τῆς τιμῆς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ καὶ τῶν ὁποίων ὁ τόκος ἐν σχέσει πρὸς τὸ διδόμενον πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν κεφάλαιον ὑπερβαίνει τὸ 10 ο)ο, ὁμολογίας τὰς ὁποίας τὸ Κράτος δέχεται εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἀρτίου εἰς τὴν πληρωμὴν πολλῶν ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἰδίων κτημάτων τοῦ Δημοσίου. Ἀνεγνωρίσθη δηλ., ὅτι ἡ πρᾶξις ἡ ὁποία συνέφερε καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τόκου, ἀλλὰ συνέφερεν ἀκόμη καὶ ἂν παρέμενον ἐσαεὶ εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως εἰς χεῖρας τοῦ Δημοσίου αἱ ὁμολογίαι αὗται. Διότι ἐὰν ποτὲ ἀπεσβέννυντο καὶ ὅταν ἀπεσβέννυντο αἱ ὁμολογίαι αὗται αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς γενομένης διαρρυθμίσεως ἀποτελοῦσι χρέος τοῦ δημοσίου θὰ ἀπεσβέννυντο εἰς τιμὴν πολὺ ἀνωτέραν ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀπεσβέννυντο ὅλαι αἱ ἄλλαι ὁμολογίαι καὶ αἱ ἐν κυκλοφορίᾳ εὑρισκόμεναι καὶ αἱ ἐξ ἄλλων λόγων εἰς χεῖρας τοῦ Δημοσίου, κατατεθειμέναι. Θὰ ἀπεσβέννυντο δὲ εἰς τιμὴν τῆς ἀγορᾶς διαφέρουσαν κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τιμὴν κατὰ τοσοῦτον μεγαλυτέραν τῆς ἀγορᾶς καθόσον θὰ ἐβράδυνεν ἡ ἀπόσβεσις αὐτή.

Ἐὰν λόγου χάριν τὸ Κράτος ἀπεφάσιζε νὰ ἀποσβέσῃ τὰς ὁμολογίας ταύτας καὶ ἐὰν τὴν πρώτην Ἰανουαρίου θὰ ἀπεσβέννυεν αὐτὰς οὐχὶ εἰς τὴν τιμὴν τῶν 800 δραχμῶν ποῦ τὰς ἠγόρασεν, ἀλλ' εἰς τιμὴν 800 πλέον τῶν 48 τὰς ὁποίας θὰ ἐπλήρωνεν ὡς τόκον, δηλ. εἰς τιμὴν 700 δραχ., ἐὰν ἡ ἀπόσβεσις ἐγίνετο τὴν 1ην τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου, τὸ Κράτος θὰ εἶχε νὰ ὠφεληθῇ 240 δραχ. ἀνὰ πᾶσαν χιλιάδα ἐκ τῶν ἑκατομμυρίων τούτων, δηλ. θὰ εἶχε νὰ ὠφεληθῇ περὶ τὰ 32—48 ἑκατομ. δραχμῶν, δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ἐφ' ὅσον δὲ αὐτὴ ἡ ἀπόσβεσις ἐβράδυνε καὶ ἐφ' ὅσα ἐξάμηνα ἐβράδυνεν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπαβαίνει ὑπὲρ τοῦ Κράτους ἀνὰ 5 δραχμάς. Τὸ τοιοῦτο κέρδος δὲν εἶναι λογιστικόν, ἀλλὰ πραγματικόν, προέρχεται δὲ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὰ δημόσια χρήματα τὰ διαθέσιμα μένουν νεκρά. Διὰ νὰ κατανοηθῇ τοῦτο ἀρκεῖ νὰ λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν ἰδιώτην ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε νομίσματα ἢ ῥαδίαν χρυσοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ὀφειλὴν ἔντοκον. Ὁ ὀφειλέτης ὁ οὕτω διαχειριζόμενος τὰ ἴδια θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ὑπὸ οἰκονομικὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις, μὴ φιλοδοξοῦσα νὰ μιμηθῇ τὸν ἰδιώτην τοῦτον, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἐπιδεδλημμένον νὰ ἐπενδύσῃ τὰ διαθέσιμα τοῦ ταμείου εἰς τὰς ὁμολογίας ταύτας. Ὀφείλω νὰ εἴπω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὅτι καὶ γενικώτερον ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται κατὰ πόσον εἶναι ὀρθὴ ἢ μέχρι τοῦδε κρατοῦσα διάθεσις τῶν δημοσίων χρημάτων, ἀκόμη καὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐντόκως εἶναι καταταθειμένα. Διότι, ὅπως γνωρίζει ἡ Βουλή, ἔχομεν 2.000.000 λιρῶν κατατεθειμένα ἐν Λονδίνῳ μὲ τόκον 3 1)2ο)ο. Δὲν εἶναι πεπεισμένη ἡ Κυβέρνησις ὅτι ὁ τόκος οὗτος εἶναι ὁ ἀνώτερος τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ λάβωμεν. Πιστεύει, ὅτι δύναται νὰ ἀσφαλισθῇ τόκος ἐκ 5ο)ο καί, ἂν δὲν εὑρεθῇ συνδυασμὸς ἀσφαλὴς ἀποδίδων περισσότερα, ἡ Κυβέρνησις θὰ καταλήξῃ νὰ διαθέσῃ καὶ ταῦτα κατὰ τρόπον ἀποδίδοντα 5 ο)ο τοὐλάχιστον. Ἡ διαφορὰ δὲν εἶναι ἀσήμαντος διότι πρόκειται περὶ δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀπεφάσισεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπενδύσῃ τὰ διαθέσιμα τοῦ δημοσίου Ταμείου. Ἀνετέθη εἰς τρεῖς Ὑπουργοὺς, Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας, ὡς προϊσταμένων τῆς ἀνταλλαγῆς, νὰ κανονίσουν τὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν γένει ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ γίνῃ διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο. Πότε ἠγοράσαμεν ταῦτα καὶ ἀντὶ ποίας τιμῆς καταφαίνεται ἀπὸ τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα καὶ τοὺς καταλόγους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπίσης καταφαίνεται ὅτι ἐλήφθη καὶ πρόνοια ὥστε ἡ ἀγορὰ νὰ γίνεται ἐξ ὅλων τῶν χρηματιστικῶν γραφείων, ἀνεξαρτήτως οἱασδήποτε ἀποχρώσεως. Ἠγοράσαμεν ταύτας ἀπὸ τιμὰς ποικιλούσας ἀπὸ 786-806. Μέση τιμὴ δι' ὅλας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ χρηματιστηρίου, τῶν δαπανῶν τῶν χρηματιστῶν καὶ τῆς προμηθείας τῆς Τραπέζης, εἶναι δραχμαὶ 797. «Ἐὰν εἶναι ἀληθές», ἐξακολουθεῖ ἡ ἐπερώτησις τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτοῦ (ἀναγινώσκει τὴν σχετικὴν περικοπὴν τῆς ἐπερωτήσεως). Οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀνέφερα ὡς ὠθήσαντας τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἐπένδυσιν τῶν διαθεσίμων τοῦ Ταμείου εἰς ὁμολογίας ἀνταλλαξίμων, ἐπαρκῶς ἐξηγοῦσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶχε καμμίαν πρόθεσιν νὰ πωλήσῃ ἐκ νέου τὰς ὁμολογίας ταύτας. Θὰ ἀντέφασκεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἑαυτὴν ἐὰν ἐπώλει ταύτας, θὰ ἦτο δὲ καὶ ἐπιζήμιον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον δι' οὓς λόγους ἐξέθηκα, διότι ὅσον περισσότερον παραμένουσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἀντὶ νεκρῶν χρημάτων, τόσον ἐπωφελὲς εἶναι διὰ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Θὰ ἦτο ἡ πώλησις αὐτή, ἔστω καὶ εἰς τὰς σημερινὰς τιμάς, θὰ ἦτο ἔκδοσις δανείου εἰς 84 ἢ 85 μὲ τόκον 8 ο)ο, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ Κράτος δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ τοιοῦτον θαλασσοδάνειον. Δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πρακτικὸν σκοπὸν ἡ πώλησις αὕτη, θὰ ἐδημιούργει δὲ καὶ νέας ὑποτιμήσεις ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἡ πώλησις τοσούτων μετοχῶν καὶ θὰ ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς νέας διατόρους κραυγάς. Ἑπομένως, αἱ ὁμολογίαι θὰ παραμείνωσιν εἰς τὸ δημόσιον.

Ν. Μπακόπουλος. Δηλαδὴ ἦτο μία ἀπόσβεσις.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἴτε τοκοφόρος κατάθεσις τοῦ δημοσίου θεωρηθῇ εἶναι συμφέρουσα διότι τοκίζει τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου 10—11 ο)ο εἴτε ἀπόσβεσις γίνῃ μελλοντικῶς, ἡ ἀπόσβεσις αὕτη θὰ εἶναι συμφέρουσα εἰς τὸ δημόσιον καὶ τοσοῦτον μᾶλλον συμφέρουσα, ὅσον βραδύτερον αὕτη γίνῃ.

Ν. Μπακόπουλος. Πρέπει νὰ ξεκαθαρίσωμεν τὸ ζήτημα. Πρόκειται περὶ προσωρινῶς διαθεσίμων τοῦ Κράτους τὰ ὁποῖα ἐπενεδύθησαν διὰ τὸν ἄλφα ἢ βῆτα λόγον εἰς ὁμολογίας ἀνταλλαξίμων, ἢ πρόκειται περὶ περισσευμάτων τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς ἀπόσβεσιν χρέους; Ἐὰν πρόκειται περὶ περισσευμάτων τοῦ ἀπολογισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς ἀπόσβεσιν μέρους τοῦ δημοσίου χρέους, δι' ἀγορὰν μέρους τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, τοῦτο εἶναι μία πολιτικὴ ἡ ὁποία δύναται νὰ ἔχῃ ὡρισμένα πλεονεκτήματα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα μειονεκτήματα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπόκειται εἰς μίαν κρίσιν. Εἶναι διάφορον τὸ ζήτημα, ἐὰν πρόκειται περὶ προσωρινῶν διαθεσίμων τοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ μένουν νεκρά, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς σκοπὸν ἐπωφελῆ διὰ τὸ Κράτος καὶ ὁ σκοπὸς ἦτο ἡ ἀγορὰ τῶν ἀνταλλαξίμων ὁμολογιῶν· τοῦτο εἶναι ἄλλη πολιτική, ἄλλος τρόπος διαχειρίσεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, ὑποκείμενος εἰς κρίσιν, ἀλλὰ κρίσιν βασικῶς διάφορον τῆς ἄλλης πολιτικῆς, ἡ ὁποία θὰ συνέκειτο εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ χρέους· εἰς τοῦτο θὰ παρεκάλουν νὰ ἔχω μίαν σαφῆ ἐξήγησιν, διὰ ποῖον σκοπὸν ἐγένετο καὶ διετέθησαν τὰ χρήματα ταῦτα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω, ὅτι ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐξήγησεν, ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἑτοιμαζόμην νὰ ἐξέλθω εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ ρυθμίσω τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐζήτησα ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ λάβῃ ἀποφάσεις, ὅπως διαθέσωμεν ἐν μέρος τῶν περισσευμάτων αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συγκρατήσωμεν τὰς τιμὰς διὰ τὰς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια καταρρεύσεως. Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἦτο συνεπὴς πρὸς τὸ πρῶτον ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσα, ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ μὴ ὑψωθοῦν ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ πέσουν αἱ ὁμολογίαι. Αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος μᾶς ἤγαγεν εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτῶν. Ἀλλὰ σήμερον ἐρωτώμεθα διατὶ δὲν τὰς πωλοῦμεν.

Ι. Ράλλης. Ἐγὼ δὲν ἠρώτησα τοιοῦτόν τι. Ἐγὼ ἠρώτησα, ἐὰν τὰς ἠγόρασε τὸ Κράτος τὰς ὁμολογίας καὶ ἂν τὰς ἔχῃ ἀκόμη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁπωσδήποτε, ἡμεῖς δὲν πρατιθέμεθα νὰ τὰς πωλήσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι τὸ δημόσιον ταμεῖον ἔχει τόσα χρήματα σήμερον, ὥστε δὲν βιαζόμεθα νὰ τὰς πωλήσωμεν. Ἀντὶ νὰ ἀφήσωμεν τὰ χρήματα εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν χωρὶς τόκους, καλύτερον νὰ τὰ ἔχωμεν τοποθετημένα μὲ 10 ο)ο. Εἶναι ἐνδεχόμενον τὸ Κράτος νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν πώλησιν αὐτῶν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κάμνω τὴν δήλωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦδε ὅτι, ἐάν ποτε ἤθελε προέλθῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς σκέψιν νὰ πωλήσῃ ταύτας, τὴν ἀπόφασίν της ταύτην θὰ τὴν ἀναγγείλῃ προηγουμένως καὶ δὲν θὰ τὰς πωλήσῃ εἰς διάστημα 10-15 ἡμερῶν, ἀλλὰ θὰ ὁρίσῃ μίαν μακρὰν προθεσμίαν 3 - 6 μηνῶν, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ νὰ γίνῃ ἡ ἀπαιτουμένη προσαρμογὴ τῶν τιμῶν καὶ νὰ μὴ ἔλθῃ τὸ Κράτος νὰ φανῇ ὅτι παίζει τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Αὐτὴ εἶναι ἡ πολιτική μας.

Ἐζήτησα συγγνώμην ἀπὸ τὸν συνάδελφόν μου κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ εἴπω τὰ ὀλίγα αὐτά. Διότι οὗτος δὲν ὡμίλησε περὶ ἐνδεχομένης πωλήσεως τῶν ὁμολογιῶν τούτων ἐκ μέρους μας, ὄχι διότι θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτήν, ἐλπίζοντες διὰ τούτων νὰ καλύψωμεν στενοχωρίας τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀλλὰ διότι τὰ περισσεύματα τὰ ὁποῖα ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν καὶ ἐκ τῆς παρούσης χρήσεως προτιθέμεθα νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν σκοπίμως ἐπὶ τῇ βάσει ἀποφάσεων τὰς ὁποίας θὰ ἀνακοινώσωμεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τότε εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν πώλησιν αὐτῶν, διότι αὐτὰ ὅλα εἶναι ἀρκετὰ ἑκατομμύρια.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Εἶπον ὅτι, ἐὰν γίνῃ ἡ ἀπόσβεσις, θὰ κερδίσωμεν· ἐγὼ τοὐλάχιστον ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῇ τὸ Κράτος εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκποιήσῃ τὰς ὁμολογίας ταύτας καὶ ὅτι θὰ συνηθίσωμεν ἐὰν θέλωμεν νὰ τὰς ἀποσβέσωμεν. Καὶ διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ὅσον βραδύτερον γίνῃ ἡ ἀπόσβεσις τόσον ἀσφαλεστέρα θὰ εἶναι. Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ κειμένου τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτοῦ. Ἀλλὰ ὁ κ. βουλευτής, ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησιν, δὲν περιωρίσθη εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ ἤλεγξε τὴν ὅλην Κυβερνητικὴν ἐνέργειαν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει χάριτας εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτήν, διότι διὰ τοῦ ἐλέγχου τούτου δίδει τὴν ἀφορμὴν νὰ γίνῃ λόγος ἐπὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον ὄντως ἦτο καιρὸς νὰ συζητηθῇ ἐν τῷ φυσικῷ περιβόλῳ τούτου, ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, τῇ μόνῃ ἁρμοδίᾳ διὰ τοιούτων θεμάτων συζητήσεις. Ἦτο καιρὸς νὰ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ νὰ διαφωτισθῇ ὁ λαὸς τοῦ ὁποίου τὴν ἀντίληψιν ἀπεπειράθησαν νὰ συσκοτίσωσι δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα ὁσάκις δὲν ἐχαρακτήριζεν ἀπόπειρα χονδροειδοῦς πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐχαρακτήριζε παχυλὴ ἄγνοια τοῦ ζητήματος καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς διὰ τὸν Ἑλληνικὸν προϋπολογισμὸν καὶ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος πληρώνει τὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Εἶναι καιρὸς νὰ συζητηθῇ, διότι, καίτοι δὲν πρόκειται περὶ ἐπουσιώδους ζητήματος, καίτοι δὲν πρόκειται περὶ ζητήματος συνήθους, καίτοι πρόκειται περὶ τοῦ μεγαλυτέρου δανειακοῦ ζητήματος τῆς χώρας, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ διαφωτισθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Διότι αἱ σχετικαὶ συμβάσεις συνήπτοντο ἐκ τυχαίων λόγων, ἐκ τῆς τότε πολιτικῆς καταστάσεως, συνήπτοντο εἴτε ἐν Ὑπουργείοις, μὴ ὑπαρχούσης τῆς Βουλῆς, εἴτε ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, τῇ Προσφυγικῇ. Ἐτίθεντο δὲ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὑπὸ τύπον ἐπικυρώσεως αὐτῶν τῶν συμβάσεων, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον ἦτο ἐν πολλοῖς ἤδη τετελεσμένον.

Ἐξεδόθησαν, κύριοι, ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων αἱ ἐξῆς συμβάσεις (ἀναγιγνώσκει) Συμβάσεις ἐν ὅλῳ 8 καὶ κωδικοποιήσεις 2. Ἐκ τούτων δύο κυρίως εἶνε αἱ ἐνδιαφέρουσαι, ἡ τῆς τοῦ Νοεμβρίου 1926 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας διενεμήθησαν ὁμολογίαι τριῶν δισεκατομμυρίων καὶ κατόπιν ὁμολογίαι 500 ἑκατομμυρίων, καὶ ἡ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1928 ἡ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐκτελουμένη. Διὰ τῶν δύο τούτων συμβάσεων συνάπτεται ἐν δάνειον ἀνερχόμενον κατ' οὐσίαν εἰς δέκα περίπου δισεκατομμύρια δραχμῶν χρυσῶν καὶ ἐξοφλητέον ἐντὸς δέκα ἐτῶν. Πραγματικὸν κάλυμμα πέντε — 5 1|2 δισεκατομμύρια.

Ε.Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Τὸ δάνειον μαζὶ μὲ τοὺς τόκους.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Μὲ τοὺς τόκους, δηλαδὴ ἔχομεν κεφάλαιον 6 δισεκατομμύρια, ἔχομεν 875 ἑκ. πρὸς τὴν Τράπεζαν, ἀντιπροσωπεύοντα ὁμολογίας τὰς ὁποίας εἶχε κρατήσει ἡ Τράπεζα ἔναντι τῶν καταβολῶν τῶν χρηματικῶν τὰς ὁποίας ἔκαμε πρὸς τοὺς πρόσφυγας, καὶ τῇ ἀνεγνωρίσθη νὰ λάβῃ, εἰς μετρητὰ ἔχομεν 2 1|2 δισεκατομμύρια σημερινά, ἔχομεν 6.800 ἑκατομμύρια καὶ 2 1|2 δισεκατομμύρια, ἑπομένως ἔχομεν σύνολον 9 δισεκατομμύρια 300 ἑκατομμύρια.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Δὲν εἶναι χωριστὰ τὰ 300 ἑκατομμύρια, εἶναι τὸ τοκοχρεωλύσιον, θὰ ἀνέλθῃ δὲ μὲ αὐτὸ εἰς 10 δισεκατομμύρια.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). 800 χωριστὰ 2.400 τόκοι καὶ 6 δισεκατομμύρια κεφάλαιον, περίπου ἔχομεν 9 1)2—10 δισεκατομμύρια. Ταῦτα δὲ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας θὰ λάβῃ χώραν, κατὰ τὰς προβλέψεις τὰς ὑπηρεσιακάς, ἐντὸς τοῦ χρόνου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι θὰ ἀποδώσῃ τὴν σημερινὴν προβλεπομένην τιμήν. Δικαιοῦταί τις νὰ ἔχῃ δισταγμούς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματοποίησιν τῆς προβλέψεως ταύτης, διότι καὶ ψθείρονται ὁσημέραι τὰ κτήματα καὶ ἡ κρίσις ἡ οἰκονομικὴ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν τιμῶν ἀλλὰ καὶ ἀπροθυμία φυσικὴ τῶν ἐνδεδειγμένων ἀγοραστῶν τῶν προσφύγων καὶ τῶν κατόχων τῶν ἀκινήτων ἐντοπίων καὶ προσφύγων. Καὶ παρατηρεῖται ἀπροθυμία φυσικὴ καὶ εὔλογος, διότι κατέχουν τὰ κτήματα.

Ι. Ράλλης. Μὲ συγχωρεῖτε, κ. Ὑπουργέ, παρεκλήθην ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ κάμω λόγον ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι, ἐὰν ἠθέλετε ὁμιλήσει ἐπὶ τῆς οὐσίας, θὰ ὡμίλουν καὶ ἐγὼ ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐπῆλθε μία συμφωνία, ὅτι δὲν θὰ ὁξωμεν τὴν οὐσίαν. Αὐτό, νομίζω, εἶναι παράβασις τῆς συμφωνίας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μᾶς ἐλέγχετε, διότι ἐσκέφθημεν καὶ πῶς ἐσκέφθημεν νὰ πράξωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Σᾶς λέγω διατί ἐσκέφθημεν καὶ θὰ σᾶς εἴπω ἀμέσως καὶ πῶς ἐσκέφθημεν. Ἡ Κυβέρνησις ἐσκέφθη ἐὰν θὰ ἦτο δυνατὸν ἐκ τῶν δισεκατομμυρίων τούτων νὰ ἐξοικονομηθῶσι μερικὰ οὐχὶ διὰ νὰ γίνωσιν οἰκονομίαι εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνωσιν οἰκονομίαι δυνάμεναι νὰ διατεθῶσιν εἰς ἀνάγκας προσφυγικὰς ἐπιδεδλημένας καὶ ἀπολύτους, τὰς ὁποίας ἄνευ τῶν οἰκονομιῶν τούτων θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν δι' ἄλλων νέων φόρων. Δὲν ἐσκέφθη ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ οἰκονομίας εἰς βάρος τῆς ἀσθενεστέρας τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τοῦτο πρέπει νὰ τονισθῇ, δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐσχάτως ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν διὰ τὰ συμφέροντα τῶν προσφύγων, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα δὲν ἦτο ἁπλοῦν. Παρουσίαζε πολλὰ προδλήματα δίσλυτα. Δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν ἀπαριθμῶν τὰ προδλήματα ταῦτα, θὰ ἀπαντήσω μόνον ἐπὶ τῶν σημείων τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτὴς· πῶς ἐσκέφθημεν ἄρα γε περὶ μειώσεως τοῦ τόκου τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν ὁμολογιῶν καὶ πῶς ἐσκέφθημεν νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Δὲν ἀνεγνώσατε τὰς συμδάσεις ἐρωτᾷ ὁ κ. βουλευτής. Ἀνεγνώσαμεν βεβαίως τὰς συμδάσεις καὶ εἴδομεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ οὐχὶ ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ἐν τῇ συμδάσει, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους. Ἀναφέρεται ὄντως εἰς τὰς συμδάσεις, ὅτι τὸ Κράτος ἐγγυᾶται τὰς ὁμολογίας, ἀλλ' ἐρωτᾶται, ἡ Τραπέζα ἐκδίδουσα τὰς ὁμολογίας εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδίδῃ ὁμολογίας μέχρι τοῦ ἡμίσεος κατ' ἀρχάς, μέχρι τῶν τριῶν τετάρτων κατόπιν μέχρι τοῦ ὅλου τῆς ἀξίας τῶν ἀνταλλαξίμων κτημάτων. Ἐγγυᾶται τὸ Κράτος τὰς ὁμολογίας ταύτας. Τί ἐγγυᾶται τὸ Κράτος διάφορον ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐχούσης τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ρευστοποιήσῃ τὰ ἀκίνητα καὶ νὰ παραδώσῃ τὸ τίμημα εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ἢ ἄλλη καὶ διάφορος εἶναι ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους πέραν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐκδοτρίας Τραπέζης, ὅτι τὸ Κράτος τοὐτέστιν ἐγγυᾶται καὶ πέραν τῆς ἀποδόσεως τῶν κτημάτων; Ἤ, διὰ νὰ καθορίσωμεν τὸ ἐρώτημα, τὸ Κράτος ἐγγυᾶται ἁπλῶς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως, ὅτι πράγματι ἐγγυᾶται τὸ Κράτος ὅτι ὅλα τὰ ἀνταλλάξιμα θὰ ἐκποιηθῶσι καὶ ὅτι τὸ τίμημα αὐτὸ ὁλόκληρον θὰ δοθῇ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ἢ ἐγγυᾶται τὸ Κράτος ὅτι ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ τίμημα δὲν ἀρκέσει, ἐγώ, τὸ Κράτος, θὰ πληρώσω τὸ περιπλέον; Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα μέχρι τῆς τελευταίας συμδάσεως τοῦ Ἀπριλίου 1928. Ὑποστηρίζω, κύριοι, ὅτι δυνάμεθα πολὺ καλὰ νὰ συζητήσωμεν, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους μέχρι τῆς τελευταίας συμδάσεως τοῦ Ἀπριλίου 1928, τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους ἦτο ἐγγύησις τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀναλαμδανομένου ἔργου, δηλαδή, ὅτι ὁλόκληρον τὸ τίμημα τῶν ἀνταλλαξίμων θὰ δοθῇ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους. Δὲν παραδέχομαι ὅτι ἐκ τῶν συμδάσεων προκύπτει ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους ρητὴ καὶ κατηγορηματικὴ περὶ καταδολῆς τοῦ περιπλέον μεταξὺ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων καὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν. Δὲν εἶχε, κύριοι, τὸ Κράτος

ὑποχρέωσιν πρὸ τῆς τελευταίας συμδάσεως οὔτε ἐκ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, οὔτε ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν νόμων.

Ι. Ράλλης. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τί θέλετε νὰ σᾶς εἴπω, πῶς νὰ σᾶς ἀπαντήσω; Μὲ ἐρωτᾶτε, ἐλέγχοντες τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν ἀνέγνωσα τὰς συμδάσεις καὶ σᾶς ἀπαντῶ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ, φαίνεται ἡ παρατήρησις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ράλλη ὅτι εἶναι εὔλογος, διότι εἴπομεν νὰ μὴ ὁμιλήσωμεν σήμερον περὶ τῆς οὐσίας, ἀλλὰ μεθαύριον. Ὅταν ὑποδληθῇ τὸ νομοσχέδιον διὰ τὰς ἀλλὰ μεθαύριον. Ὅταν ὑποδληθῇ τὸ νομοσχέδιον διὰ τὰς ὁμολογίας, δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ ὁίξωμεν τὰ παλαιά, ἐπονέας ὁμολογίας, δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ ὁίξωμεν τὰ παλαιά, ἐπομένως ὁ κ. Ράλλης ὡμίλησε περὶ τῶν παλαιῶν τὰ ὁποῖα μένως ὁ κ. Ράλλης ὡμίλησε περὶ τῶν παλαιῶν τὰ ὁποῖα διακαιολογοῦν τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν διακαιολογοῦν τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας, ἐὰν πρέπῃ νὰ ἐλαττώσωμεν ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας, ἐὰν πρέπῃ νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν τόκον ἀπὸ 7 εἰς 6 %, διὰ τὸ ὁποῖον ὅλοι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι δικαιούμεθα.

Ι. Ράλλης. Νὰ εἴπω, παρακαλῶ, μίαν λέξιν. Ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι καὶ ἡ μία οὐσία θὰ ἐθίγετο καὶ ἡ ἄλλη δὲν θὰ ἐθίγετο θὰ ὡμίλουν καὶ ἐγὼ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ τῶν διατάξεων αὐτῆς, ἀλλὰ συμφωνοῦμεν ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἐγγυηθῆτε τὰ ἀνταλλάξιμα, ἐφ' ὅσον

Μ. Αἰλιανός. Θὰ σᾶς τὸ ἀναλύσω· ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐγινόμην ἀμέσως ἀντιληπτός. Ἐὰν δὲν ἐπήρκει ἡ περιουσία ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐγκαταλειφθεῖσα ἐκ μέρους τῶν Ὀθωμανῶν ὑπηκόων, ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις θὰ ἀπέδαινε χρεωστις εἰς τὴν Ἑλληνικήν.

Ν. Τζερμιᾶς. Αὐτὸ εἶναι ἄσχετον μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως.

Μ. Αἰλιανός. Μὲ συγχωρεῖτε, δὲν ἀπευθύνομαι εἰς σᾶς.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε συνάδελφε, μὴ ἀναμιγνύετε ζήτημα συνθήκης Λωζάννης.

Μ. Αἰλιανός. Ἡ σύμβασις λέγει αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγω ἐγώ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ μαζί σας. Τὸ σὺν καὶ πλὴν εἶναι εἰς τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης. Ἑρμηνεύω λοιπὸν τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου εἰς τὰς συμβάσεις καὶ λέγω ποῖος εἶναι ὁ σκοπός (ἀναγινώσκει) «διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀνταλλαξίμων μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ καθαρὸν ἐνεργητικὸν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας τῶν ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων». Ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς συνθήκης, τὸ ζήτημα εἶναι τί κάμνομεν δι' αὐτῆς τῆς πράξεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος ἀνεμίχθη. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν τὸ ἄρθρον. Παρακαλῶ τὸν ἀξιότιμον κ. βουλευτὴν Ἀττικῆς νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὸ ἄρθρον 3. Θὰ ἴδῃ ἀμέσως εἰς τὸ 3 καὶ 5 (ἀναγινώσκει) «ἐκποίησις αὐτῶν καὶ εἰσπραξις τοῦ τιμήματος ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐκκαθαρισθῇ κατὰ τὸν δυνατὸν ἐπωφελέστερον τρόπον ἡ κτηματικὴ περιουσία», καθορίζει ρητῶς ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν συμβάσεων.

Ι. Ράλλης. Παρακαλῶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπεκαλέσθην τὸ πρῶτον, μεταβαίνω εἰς τὸ τρίτον.

Ι. Ράλλης. Ἐν συνδυασμῷ πάντοτε.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Βεβαίως.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπιτρέπετε; Ὑπῆρξε ποτὲ ἀμφισβήτησις, ὅτι τὸ προϊὸν τῶν κτημάτων θὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων; Τί περισσότερον λέγει τὸ ἄρθρον; Θὰ διατεθῇ τὸ προϊὸν τῶν κτημάτων διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων. Δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου ἀμφισβήτησις.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὸ ἔχει τὴν ἀξίαν τῶν ὑπεγγύων προσύδων, ὅταν λέγῃ ἡ σύμβασις ὅτι ἡ ἀσφάλεια εἶναι αὐτή.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ ὁμιλήσω ἐπ' αὐτοῦ.

Γ. Μαρῆς. Ἔχει καλῶς, περιμείνατε διὰ νὰ ὁμιλήσετε.

Γ. Καφαντάρης. Ἀναμφισβητήτως θὰ λάβω τὸν λόγον, ἐφόσον θίγεται ἡ ἐνέργεια τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας, νομίζω δὲ ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν ἔπρεπε καὶ νὰ ἀσχοληθῶμεν διότι εἶναι προφανὴς ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου.

Γ. Μαρῆς. Δὲν νομίζω ὅτι συνεννοούμεθα καὶ ἀναγκάζομαι νὰ ἐπανέλθω. Ἐρωτῶ, ποῖον εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως σεῖς φέρεσθε ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως ἀρχικῶς ἦτο ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους νὰ πληρώσῃ καὶ ἂν δὲν ἀποδώσουν τὰ κτήματα τὸ ἰσοζύγιον τῶν ὁμολογιῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν σᾶς εἶπον τοῦτο· ἐπιτρέψατε νὰ διευκρινίσω τὴν παρατήρησίν μου. Κατὰ τὴν προγενεστέραν σύμβασιν ἐπρόκειτο νὰ διατεθῇ μόνον τὸ τίμημα τῶν κτημάτων τῶν Μουσουλμάνων διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων ἢ θὰ διετίθετο καὶ πέραν τούτου ἐκ τῶν πόρων πλέον τοῦ Κράτους πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως χρῆμα τοῦ Δημοσίου; Τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσατε λέγει ὅτι τὸ προϊὸν τῶν κτημάτων θὰ διατεθῇ πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων. Αὐτὸ εἶναι γεγονός. Ἐὰν θὰ διατεθῇ αὐτὸ μόνον ἢ ὄχι, αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα. Τὸ ἄρθρον δὲν ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ.

Γ. Μαρῆς. Εἴδετε ὅτι δὲν συνεννοούμεθα. Βεβαιότατα τὸ ἄρθρον λέγει αὐτό, ἀλλ' ἐγὼ ἐπικαλοῦμαι τὰς διατάξεις ὅλας ἐκείνας τῶν συμβάσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀντιλήψεως ὅτι μέχρι τῆς τελευταίας συμβάσεως δὲν ὑπῆρχεν ἐγγύησις τοῦ Κράτους ρητὴ καὶ καθωρισμένη περὶ πληρωμῆς τῶν ὁμολογιῶν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἀντίτιμον τῶν κτημάτων δὲν ἐκάλυπτε τὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν καὶ ὅτι ἡ ἐγγύησις αὐτὴ ἐτέθη μόνον διὰ τῆς τελευταίας συμβάσεως τοῦ 1928. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω: πρῶτον, δὲν εἶχε τὸ Κράτος ἀνάγκην νὰ δώσῃ τοιαύτην ἐγγύησιν, δεύτερον, δὲν παρουσιάσθη τοιαύτη περίπτωσις νὰ δώσῃ τοιαύτην ἐγγύησιν, τρίτον, δὲν ἔδωκε τοιαύτην ἐγγύησιν. Οὐδαμοῦ ἀναφέρεται κατηγορηματικῶς τοιαύτη ἐγγύησις καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω. Ἀλλὰ ποία εἶναι λοιπὸν ἡ ἔννοια τῆς ἐγγυήσεως: Ποῖον εἶναι τὸ περιεχόμενον τὸ ὁποῖον κατ' ἐμὲ ἔχει ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους; Περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως κατ' ἐμὲ εἶναι ὅτι ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος τὴν ὑποχρέωσιν, ὅτι τὰ κτήματα ταῦτα ὄντως θὰ πωληθῶσι καὶ θὰ διατεθῶσι δι' ἐξόφλησιν τῶν ὁμολογιῶν καὶ πληρώνει καὶ τὴν διαφορὰν τὴν μεταξὺ προσόδων καὶ ποσοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τὸ ὁποῖον μένει ἀνοικτόν. Ἡ δὲ ἐγγύησις αὕτη δὲν εἶναι κοινοῦ περιεχομένου διὰ τὸν ὁμολογιοῦχον, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ὅτι λαμβάνει μίαν ὁμολογίαν τῆς Τραπέζης, ἡ Τράπεζα τὸν βεβαιοῖ ὅτι θὰ πωλήσῃ τὰ κτήματα καὶ θὰ διαθέσῃ τὸ προϊὸν αὐτῶν εἰς ἐξασφάλισίν του. Ἀλλ' εἶναι τὸ ἴδιον ἀρχαγε. ἐὰν ἡ Τράπεζα εἴπῃ τοῦτο ἄνευ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους ἢ εἶναι διάφορον ὅταν τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν αὐτὴν ἀπέναντι τῶν ὁμολογιούχων; Εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸν ὁμολογιοῦχον αὐτὸ εἰς τὸ Κράτος εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἀπαλλοτριώσεις συμβαίνουν καὶ ἐγκαταστάσεις κ.λπ. κ.λπ.;

Καὶ λέγω, ὅτι τὸ τοιοῦτον περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως ἀποδεικνύεται καὶ ἐν διαφόρων διατάξεων ἐγκατεσπαρμένων εἰς τὰς διαφόρους συμβάσεις καὶ ὡρισμένως εἰς τὸ ἄρθρον 1, ἄρθρον 3, ἄρθρον 4 τῆς κωδικοποιηθείσης. Τὸ ἄρθρον 4 ἀφίνει ἐλευθέραν τὴν Τράπεζαν νὰ κανονίσῃ καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν κτημάτων καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν. Τὸ ἄρθρον 5 λέγει. (Ἀναγινώσκει).

Δηλαδὴ πάντοτε μέχρι τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων, περιορισμὸς ὁ ὁποῖος δὲν θὰ εἶχε λόγον νὰ ἐγίνετο, ἐὰν τὸ Κράτος ἦτο ὑπεύθυνον δι' ὁλόκληρον τὸ ποσόν, τὸ ὀνομαστικόν, ἐν πάσῃ περιπτώσει κεφάλαιον τῶν ὁμολογιῶν. Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν τὴν παράγραφον 18 εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 9. (Ἀναγινώσκει).

Νέα προφύλαξις ὥστε νὰ ἐκδίδωνται αἱ ὁμολογίαι καλυπτόμεναι ὑπὸ τῶν κτημάτων.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν διαβάζετε, κ. Ὑπουργέ, τὴν παράγραφον 9:

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀμέσως, ἂς μὴ ἀφίσωμεν ἀνικανοποίητον τὴν παράκλησιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Ὑπάρχει εἰς τὸ ἄρθρον 9 ἡ παράγραφος 11, ἡ ὁποία λέγει πότε τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις τοκοχρεωλυτικάς. Μία περίπτωσις ἐγεννήθη ἐκ τῆς συμβάσεως τοῦ 1928. Μία περίπτωσις καὶ μόνη κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νομοθέτης ἐσκέφθη ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον τὸ Κράτος νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις καὶ πέραν τῆς ἀξίας τῶν ὑπεγγύων κτημάτων, καὶ τὴν περίπτωσιν ταύτην τὴν καθορίζει ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς. (Ἀναγινώσκει). «Ἐκ τοῦ γενικοῦ κτηματολογίου...»

Παρακαλῶ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν ἀντίθετον ἑρμηνείαν νὰ μοῦ εὕρωσι μίαν διάταξιν μόνον περὶ ἐγγυήσεως ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς ὁμολογίας. Ὁ νομοθέτης τῶν συμβάσεων αὐτῶν ἦτο σαφής, ὁσάκις ἤθελε νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ὑποχρεοῦσαν τὸ Κράτος πέραν τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων. Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι μία, ὅταν ἠθέλησεν ὡρισμένα μεγάλα κτήματα νὰ συγκεντρώσωσιν εἰς εἰδικὸν κτηματολόγιον, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κτημάτων αὐτῶν συνάψῃ δάνειον

πρὸς συμπλήρωσιν, καὶ τότε λέγει ὅτι ὑποχωρεῖ πᾶσα ὑποθήκη ἐπ' αὐτοῦ. (Ἀναγινώσκει). «Τὸ δὲ Κράτος ἀσφαλίζεται ὑποχρεούμενον νὰ συμπληρώνῃ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων».

Διὰ νὰ ἐννοήσητε καλῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο ἐγγυήσεων ἀναγνώσατε τὸ ἄρθρον 9 τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως τὰ ἄρθρα ὅλων τῶν συμβάσεων ὁμιλοῦν μόνον περὶ ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους. Ἡ μόνη περίπτωσις καθ' ἣν γίνεται λόγος περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ Κράτους νὰ συμπληρώνῃ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων τὰς ἐτησίας δόσεις τοκοχρεωλυσίας, ἡ μόνη περίπτωσις εἶναι αὐτή. Ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίπτωσιν ἀναφέρεται διότι εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐσκέφθη ὁ νομοθέτης νὰ καταστήσῃ τὸ Κράτος ὑπόχρεον. Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσω τὸν ἀξιότιμον ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτήν, τὸν ἔχοντα ἀντίθετον γνώμην, διατί τότε εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ Ἀπριλίου 1928 ὑπάρχει τὸ ἄρθρον 13; Ἐὰν ἐκ τῶν προηγουμένων συμβάσεων ὑπῆρχε σαφὴς καὶ ἀναμφισβήτητος ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους περὶ ἐγγυήσεως τῶν ὁμολογιῶν καὶ πέραν τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων, διατί εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1928 ἀναφέρεται τὸ ἄρθρον 13; Ἐρρίφθη εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε τὸ ἄρθρον αὐτό, ἐγένετο ἀπροσέκτως ἡ διαστολὴ περὶ εὐθύνης μελλοντικῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ εὐθύνης τοῦ Κράτους; Ἐτέθη ἀκριβῶς, διότι ἤρχιζε πλέον ἡ ἔκδοσις ὁμολογιῶν ἀκαλύπτων, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠθέλησε νὰ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς τίτλους, τὸ δὲ Κράτος βεβαίως εὑρέθη πρὸ τῆς ἀνάγκης νὰ ἐκδώσῃ ὁμολογίας ἀκαλύπτους, ἵνα θέσῃ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους ὡς κάλυμμα τῶν ὁμολογιῶν. Καὶ βλέπετε ὅτι διετυπώθη τὸ ἄρθρον μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ὑπὸ τῆς προτεινάσης Τραπέζης (ἀναγινώσκει). «Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι ὑπεύθυνον ἀπέναντι τῶν ὁμολογιῶν ἀμφοτέρων τῶν δανείων....» Ἐρωτῶ λοιπόν, διατί ἐνῷ ὑπῆρχε τοιαύτη ἐγγύησις προηγουμένως, διατί ἐτέθη ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 13; Διὰ τῆς παραγράφου ταύτης ἁπλῶς γίνεται λόγος περὶ μιᾶς ἐγγυήσεως ἢ γίνεται ἁπλῶς καθορισμὸς τῶν μελλοντικῶν ὑποχρεώσεων Κράτους καὶ Ἐθν. Τραπέζης; Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἡ θέσις τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἦτο θέσις ἐκδοτρίας ὑποχρέου νὰ ἐκδίδῃ ὁμολογίας μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων, ἡ θέσις δὲ τοῦ Κράτους ἦτο θέσις ἐγγυητοῦ. Ἀλλ' ἀφ' ἧς ἀπεφασίσθη καὶ πέραν τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων ἐπεβλήθησαν οἱ ὅροι καὶ ἔκτοτε ἡ Τράπεζα ἐχώρισεν ἑαυτὴν ἀπὸ τὸν ἐγγυητὴν καὶ εἶπεν, ἐγὼ εὐθύνομαι διὰ τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων «καθόσον καὶ ἐφόσον» πραγματοποιεῖται, τὸ Κράτος γίνεται ἐγγυητὴς τοῦ ποσοῦ τῶν ὁμολογιῶν τῶν μελλουσῶν καὶ νομίζω ὅτι τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σύμβασιν ταύτην· μέχρι τῆς συμβάσεως ταύτης τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγγυήσεως ἦτο τοῦτο, διότι ἡ σύμβασις αὐτὴ ἔφερε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Αἰτωλοακαρνανίας πολιτευτοῦ ὁ ὁποῖος βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Ἠδύνατο λοιπὸν νὰ συζητήσῃ τὸ Κράτος, δοθέντος ὅτι δὲν εἶχε τοιαύτην ἐγγύησιν, τοιοῦτον περιορισμόν, ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ ἐὰν ἡ διάταξις τῆς συμβάσεως ἦτο ἰσχυρὰ καὶ θὰ ἦτο βεβαίως ἰσχυρά, διότι ἐστηρίζετο ἐπὶ συμβάσεως ἡ ὁποία δὲν ἠκυρώθη ὁριστικῶς, ἠκυρώθη δι' ἑνὸς Ν.Δ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος εἶναι περιωρισμένης ἰσχύος, διότι ἐὰν ἐντὸς 4 μηνῶν δὲν γίνῃ ἐπικύρωσις ἀκυροῦται, ὅπως λέγει τὸ Σύνταγμα, καὶ ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις εὑρεθεῖσα πρὸ μιᾶς ἐγγυήσεως, δυνάμει τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ νόμου, ἠδύνατο καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ὤφειλε νὰ ἐπικυρώσῃ, καθ' ὃ εἶχεν ἀπόλυτον ἐκ τοῦ Συντάγματος δικαίωμα, τὴν ἐγγύησιν ταύτην ἢ νὰ μετριάσῃ ταύτην. Ἰδοὺ διατὶ ἐρωτῶ τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτήν. Ἀλλὰ ὅταν τοῦτο ἐτέθη θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν διατί ἐγένετο σκέψις περὶ μειώσεως τοῦ τόκου τῶν ἐκδιδομένων ὁμολογιῶν, τόκου στηριζομένου εἰς ἀνειλημμένας καὶ νόμῳ ἰσχυρὰς ὑποχρεώσεις. Δὲν ἠδύνατο ποτὲ νὰ σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ μειώσῃ τὸν τόκον τῶν ὁμολογιῶν αὐθαιρέτως. Ἀλλὰ τῆς Κυβερνήσεως ὁ συλλογισμὸς ἦτο: ἀφοῦ δύναμαι νὰ ἄρω ἢ νὰ περιορίσω τὴν ἐγγύησιν τὴν Κρατικὴν διὰ τὸ πέραν τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ θὰ ἠδύνατο νά εἴπῃ πρὸς τοὺς ὁμολογιούχους, μειῶ τὴν ἐγγύησίν μου εἰς 800 δραχμάς φερ' εἰπεῖν, λέγω εἰς τοὺς ὁμολογιούχους, κύριοι, ἐὰν δώσητε ποσὸν ἱκανὸν νὰ καλύψῃ τὰς ὁμολογίας μέχρι τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, τότε ἔχει καλῶς, ἀλλὰ ἐὰν δὲν ἀποδώσητε μέχρις 800 δραχμῶν, τότε καλῶ τοὺς ὁμολογιούχους καὶ λέγω θέλετε τόκον μέχρι 8 %ο ἢ τόκον 6 %ο καὶ ἐγγύησιν μέχρι χιλίων, δικαίωμά μου εἶναι νὰ δώτω καὶ 850. Εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους ἦτο προφανῶς ἐγκείμενον ὄχι μόνον εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐτησίου τόκου, ἐλάττωσιν προερχομένην ἐκ τῆς εὐκαιρίας περὶ τὴν ἀπορρόφησιν ὁμολογιῶν κάτω τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας εὑρισκομένων, ἀλλὰ θὰ ἦτο καὶ τρίτη ἀκόμη ὠφέλεια τοῦ Κράτους ὅτι θὰ ἀπηλλάσσετο τοῦ κονδυλίου νὰ πληρώσῃ, κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἐλλείμματος μεταξὺ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων καὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν.

Π. Τσαλδάρης. Κατὰ τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζετε, αἱ συμβάσεις μέχρι τῆς τελευταίας, 14 Ἀπριλίου ἐ. ἔ., δὲν περιεῖχον ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου ἐφόσον αἱ πρόσοδοι δὲν ἐπήρκουν.

Γ. Μαρῆς. Ἐγγυᾶται τὸ Κράτος, ὅτι τουτέστι τὰ κτήματα θὰ τὰ ἐκτιμήσῃ καὶ ὅτι τὸ προϊὸν θὰ τὸ διαθέσῃ.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἠδύνασθε μὲ τὸ περιεχόμενον νὰ εἴπητε ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν ὅτι ἐκδίδετε καὶ 2 1)2 δισεκατομμύρια;

Γ. Μαρῆς. Ὄχι.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐξασφαλίζονται αὐτὰ τὰ 3 δισεκατομμύρια ἀπὸ τὰ κτήματα; Τὰ κτήματα τὰ ὁποῖα παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ μᾶλλον αἱ ὁμολογίαι αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν ἐξασφαλίζονται ἐκ τῶν κτημάτων· δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους διότι τὰ χρήματα ἐξησφαλίζοντο, ἀλλὰ τὸ Κράτος δὲν δύναται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν κτημάτων νὰ κάμῃ νέας ὁμολογίας, διότι τότε θὰ ἐχρειάζετο νέα ἐγγύησις.

Γ. Μαρῆς. Λέγετε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ εἶπον. Δὲν ἐνεφανίσθη περίπτωσις.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶχον ἀνάγκην οἱ πιστωταί. Πῶς τοὺς εἴπατε ὅτι θὰ περιορίσωμεν τὸ κεφάλαιον εἰς 800 δραχμάς; Εἴπατε τὸ ἑξῆς, ὅτι δὲν σᾶς ἐξασφαλίζει τὸ Κράτος πλέον τῶν 800 δραχμῶν.

Γ. Μαρῆς. Ποτέ.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὴ ἦτο ἡ σκέψις σας.

Γ. Μαρῆς. Εἶπον τὸ ἑξῆς: ὅτι δοθέντος ὅτι μέχρι τῆς συμβάσεως ταύτης εἶναι ἡ ἐγγύησις τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει τὸ Κράτος, ἠδύνατο βεβαίως νὰ τὴν ἐπικυρώσῃ.

Καὶ ἀφοῦ ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοῦτο διὰ τὴν ἐγγύησιν ἠδύνατο νὰ δώσῃ καὶ περιωρισμένην τοιαύτην ἦτο τοῦτο ἐνίσχυσις καὶ οὐχὶ περιορισμὸς τῶν ὁμολογιούχων. Οἱ ὁμολογιοῦχοι θὰ εἶχον οὕτως ἢ ἄλλως τὴν κτηματικὴν ἐγγύησιν, καὶ εἰς αὐτὴν θὰ προσετίθετο ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους ἡ λέγουσα ὅτι, ἐὰν αἱ ὁμολογίαι δὲν ἀποκτήσωσι ποσὸν μέχρι 800 δραχ., ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ σᾶς ἐξασφαλίσω μέχρι χιλίων. Τοῦτο εἶναι δικαίωμα τοῦ Κράτους, ἀπορρέον ἀναγκαστικῶς ἐκ τῆς ἑρμηνείας ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως. Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ Κράτους ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ καθ' ὃν τρόπον γίνεται χρῆσις αὐτοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐργασίας. Λέγω, κύριοι, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀφαιρέσω ἢ νὰ μὴ ἐπικυρώσω τὴν σύμβασιν· δὲν σᾶς τὴν ἀφαιρῶ, τὴν περιορίζω, καὶ σᾶς καλῶ νὰ ἐκλέξητε μεταξὺ περιωρισμένης ἐγγυήσεως καὶ μειώσεως τοῦ τόκου αὐθαιρέτως. Τί σᾶς συμφέρει, ἐκλέξατε. Τότε βεβαίως οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ παραπονεθῇ κατὰ τοῦ Κράτους.

Π. Τσαλδάρης. Σᾶς λέγω ὅτι ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν θὰ ἐκάμνετε πρὸς τοὺς ὁμολογιούχους τῶν 3 δισεκατομμυρίων θὰ ἦτο ἄκυρος, διότι τὰ 3 δισεκατομμύρια ἐξησφαλί-

ζοντο ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων, ἀφοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων σεῖς κατόπιν ἐξεδώσατε καὶ 2 1/2 δισεκατομμύρια. Τὸ ἄλλο τὸ δεύτερον, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τόκους, δὲν εἶχεν ἀνάγκην διότι εἶχεν ἤδη ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐγγύησιν θετικῶς τῆς Τραπέζης, ὅπως καὶ σεῖς ἀναγνωρίζετε. Σᾶς λέγω, λοιπόν, ὅτι ἡ σκέψις τὴν ὁποίαν ἐκάματε ἦτο σκέψις μὴ ἔχουσα ἐρείσματα ὥστε νὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπέναντι τρίτων. Καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελε γίνει δεκτὴ ἡ γνώμη σας ὅτι δὲν ἐζητήθη ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους ἢ ὅτι οἱ ὁμολογιοῦχοι οἱ ἀρχικοὶ τῶν 3 δισεκατομμυρίων ἠδιαφόρουν διὰ τὴν ἐγγύησιν αὐτὴν τοῦ Κράτους . . .

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀκούσατε νὰ σᾶς εἴπω . . .

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύνασθε νὰ ἀμφισβητήσητε, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ κατελήγετε ὅτι τὰ δύο ταῦτα δισεκατομμύρια ἦσαν ἀκάλυπτα. Αὐτὸ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ νομίμως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἠδύνασθε νὰ περιπαίζετε ὅλους τοὺς δανειστὰς καὶ νὰ τοὺς εἴπητε ὅτι ἐγὼ δὲν ἐδήλωσα ἐγγύησιν . . . .

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Αὐτὸ ἠδυνάμην νὰ τὸ εἴπω νομίμως. Ἐλέχθη ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑπῆρξεν ἡ ὀρθή, διότι προεκάλεσε διακυμάνσεις χρηματιστηριακάς. Βεβαίως ἐν πάσῃ μεταρρυθμίσει τῶν ὅρων τοῦ δανείου εἶναι ἀναπόφευκτος ἡ χρηματιστηριακὴ ἐπίδρασις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ κάμῃ, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶναι νὰ μὴ γνωσθῇ τὸ μυστικόν, ἡ σκέψις τῆς Κυβερνήσεως εἰς κύκλον στενόν, εἰς κύκλον εὐνουμένων, δυναμένων νὰ κερδίσωσιν ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πολλῶν. Καὶ νομίζω ὅτι, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ζητήματος τούτου, ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε τὸ καθῆκόν της. Θὰ σᾶς ἐξηγήσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, νομίζω, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταγίνω. Ἐγὼ θὰ εἴπω πρὸς τοὺς κραυγάζοντας ὅτι ἔγειναν μεγάλαι χρηματιστηριακαὶ διακυμάνσεις, ὅτι ἀσφαλῶς δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἐρωτήσετε τί γίνεται, τί ἐγένετο μὲ τὰ ἀνταλλάξιμα εἰς τὸ χρηματιστήριον ἀφ' ἧς εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐνεφανίσθησαν ταῦτα. Ἂν ἐξήταζον, θὰ ἔβλεπον ὅτι δὲν ὑπῆρξε δίμηνον ἢ τρίμηνον εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ὑπῆρξαν διακυμάνσεις ὄμοιαι καὶ μεγαλύτεραι κατὰ τὸ τελευταῖον δίμηνον καὶ ἄνευ τῶν κυβερνητικῶν δηλώσεων. Ἔχω εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Βουλῆς κατάλογον ἀναφέροντα τὰς διακυμάνσεις διαφόρων 15ημέρων πολὺ μεγαλυτέρας τῶν διακυμάνσεων τῶν τελευταίων. Ἡ λησμονοῦν ἄραγε οἱ ταραχθέντες τόσον πολύ, ἢ λησμονοῦν τὰς πτωχεύσεις κατὰ τὰς ὁποίας χρηματιστηριακὰ γραφεῖα ἐπτώχευσαν καὶ χρηματίσταὶ ηὐτοκτόνησαν διὰ τὰς διακυμάνσεις τῶν ἀνταλλαξίμων; Ἀλλὰ δὲ ἔλαβεν ἄραγε ἡ Κυβέρνησις πᾶσαν πρόνοιαν διὰ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν μικρὰ ἡ διακύμανσις αὐτή; Δὲν ἐδήλωσεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ στόματος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ζητεῖ τὴν ἀνακοπὴν τῆς ὑψώσεως μέχρις ὅτου ψηφισθῇ ἡ διεκδικουμένη λύσις διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ τυχὸν βραδύτερον μεγαλυτέρα πτῶσις καὶ γενικῶς δίκαια παράπονα; Δὲν ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως, ὅτι εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ παντὸς μέσου τὴν τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆλθον φυσιολογικῶς διὰ τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως; Δὲν ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς, ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ ζημιωθῇ κανεὶς ἐκ τῶν ἀγοραζόντων ὁμολογίας; Ἀλλὰ θὰ εἴπητε ὑπάρχουν καὶ δολιευθέντες. Βεβαίως. Ἡ κερδοσκοπία ἐπωφελεῖται παντὸς γεγονότος, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς σκοπούς της. Ἀλλ' ὑπῆρξαν ἀφελεῖς καὶ ὀλίγοι οἱ ὁποῖοι ἐζημιώθησαν, διότι δὲν ἤκουσαν τὰς συστάσεις τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς ζημίας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἤκουσαν τὰς συστάσεις της, τὰς τόσον σαφεῖς καὶ κατηγορηματικάς; Δὲν νομίζω κύριοι ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης διὰ νὰ καταλήξω ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος ὁ γενόμενος ἠδύνατο καὶ νὰ μὴ γίνῃ. Ἐννοεῖται ὅλος ὁ θόρυβος ὀφείλεται εἰς τὸ ὄνειρον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐφαντάσθησαν ὅτι ἠδύναντο νὰ φέρωσιν ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὰς ἐπιτυχίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὴν αὔξουσαν ὑστημέραι ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν κατωρθώθη διὰ τοῦ θορύβου ν' ἀποδειχθῇ παρὰ μόνον, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἐπιζητοῦντες εὑρίσκονται πολὺ μακρὰν τῆς πραγματικότητος, ὅτι δὲν ἐνόησαν ἀκόμη τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ λαϊκὴ ψῆφος κατὰ τὴν πρόσφατον νίκην.

Καὶ ἐφαντάσθησαν ἀκόμη, ὅτι διεφαίνετο περίπτωσις ἀλλείψεως ψήφων. Ἐσχημάτισαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἠδύναντο ἴσως νὰ ἐλπίσουν τὴν πρόσκτησιν ψήφων προσφύγων τινῶν, ἀφοῦ οἱ πρόσφυγες, ἢ τινὲς πρόσφυγες, δὲν ἐζημιοῦντο ἐκ τῆς λύσεως τὴν ὁποίαν θὰ ἔδιδεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀνταλαξίμων.

Ὅτι ἠπατήθησαν τὸ ἀποδεικνύει ἡ ἀπάντησις τῶν συναδέλφων πρόσφύγων βουλευτῶν, ἡ ἀποστομωτικὴ δι' αὐτοὺς ἀπάντησις, ἡ ὁποία διδάσκει πόση ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς ψυχοσυνθέσεως ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐφαντάσθησαν τὴν ὕβριν ταύτην διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ τῆς ψυχοσυνθέσεως τῆς προσφυγικῆς. Τοῦτο διδάσκει ὅτι δὲν ἐνόησαν ἀκόμη, ἢ δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσωσι πῶς ἡ προσφυγικὴ ψυχὴ εἶναι καὶ παραμένει μεγάλη, ἀδιάφορος. Φαντασθέντες ἢ ὀνειρευθέντες ἐν ἐγρηγόρσει ὅτι ἠδύναντο νὰ ἀποσπάσωσι τοὺς πρόσφυγας ἐκ τῆς φιλελευθέρας παρατάξεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει σήμερον καὶ ἡ μεγάλη πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀποδεικνύονται ἀνίκανοι νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν δύναμιν καὶ τὴν πολλαπλότητα τῶν δεσμῶν, οἱ ὁποῖοι συνδέουν τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν μὲ τὸν προσφυγικὸν κόσμον. Διότι δὲν συνδέει ἡμᾶς μόνον ἡ κοινὴ πολιτειακὴ καὶ πολιτικὴ ἰδεολογία, ἱκανὴ αὐτὴ καὶ μόνη νὰ χαλκεύσῃ δεσμοὺς ἀρρήκτους. Συνδέει ἡμᾶς, ἰδιαιτέρως τοὺς Κρῆτας, ἀνάμνησις κοινῶν παθημάτων, διότι καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ βήματος ὁμιλῶν, πολλάκις, περισσότερον ἐκεῖνος, ὀλιγώτερον ἐγώ, ἐγνωρίσαμεν τὴν προσφυγικὴν δυστυχίαν. Ὅταν δὶς ἐγκατελείπομεν τὰς οἰκίας μας χάριν τῶν ἰδανικῶν, πολλάκις ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ψυχικὴν τραγωδίαν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζει ὁ πρόσφυξ ὁ καταλιπὼν αἴφνης τὸν τόπον του, τὰς ἀπολαύσεις του καὶ τὸν οἶκόν του διὰ νὰ εὑρεθῇ περιθαλπόμενος, ἔστω καὶ ὑπὸ τῆς λεπτοτέρας καὶ εὐγενεστέρας περιθάλψεως. Ἐγὼ ὁ ἴδιος μέχρι σήμερον ἐδοκίμασα τὴν προσφυγικὴν ἰδιότητα καὶ γνωρίζω πόσον εἶναι πικρά, πόσην πικρίαν ἠμπορεῖ νὰ γεννήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πρόσφυγος ἡ περίθαλψις καὶ ἡ λεπτοτέρα ἀκόμη καὶ εὐγενεστέρα. Ἀλλ' ὑπάρχει μεταξὺ τῆς παρατάξεως ταύτης, μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν προσφύγων, ἀκόμη στενώτερος δεσμός, διότι ἡμεῖς συμπαθοῦμεν αὐτοὺς ὄχι μόνον ὡς δοκιμάσαντες τὴν αὐτὴν δυστυχίαν, συμπαθοῦμεν αὐτοὺς διότι παραβάλλομεν τὴν κατάστασιν αὐτῶν τὴν σημερινὴν οὐχὶ πρὸς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὗρεν αὐτοὺς ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ὅταν ἐπάτησε τὸν πόδα του τὸν ἐλευθερωτικὸν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τὴν ὁποίαν προητοίμαζε, τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποίει ἡ μεγαλοπράγμων πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἐματαίωσαν, τὴν ὁποίαν ἐναυάγησαν λάθη γενικὰ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀνάμνησις φέρει αὐτομάτως κοινὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἡμῶν καὶ ἐκείνων. (χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Γ. Καφαντάρης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Καφαντάρης. Εἶμαι, λέγει, τῆς γνώμης ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν ἀνταλλαξίμων, ὑπόθεσις ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, ἀκαταλλήλως εἰσήχθη πρὸς συζήτησιν ὑπὸ μορφὴν ἐπερωτήσεως, καὶ ὅτι φυσικώτερον θὰ ἦτο νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Συμβάσεως τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρῴου, ὁπότε ἡ Βουλὴ θὰ εἶχε πρὸ αὐτῆς ὁριστικὰς καὶ πλήρεις τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ συζήτησις ἤδη ἐξετράπη καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι ὑπόχρεος νὰ

λάβω τὸν λόγον ὄχι ὅπως ἀπασχοληθῶ ἐπὶ τοῦ στενοῦ τῆς ἐπερωτήσεως περιεχομένου, ἀλλ' ὅπως ἀπαντήσω εἰς ἐπικρίσεις στρεφομένας ἐναντίον ἐνεργειῶν τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως, ἐπικρίσεις διατυπωθείσας ὄχι πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ τύπου, διατυπωθείσας δὲ ἐν πολλοῖς καὶ σήμερον. Κατεκρίθη ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις διὰ δύο τινά. 1) Διότι δὲν προὐνόησεν, ὡς ὤφειλε, νὰ προβῇ ἅμα τῇ σταθεροποιήσει εἰς μείωσιν τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων, ἐναρμονίζουσα αὐτὸν πρὸς τὴν νέαν νομισματικὴν κατάστασιν καὶ 2) ὅτι ἔσπευσε νὰ χορηγήσῃ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους ὄχι μόνον ὑπὲρ τῶν νέων ὁμολογιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς εὑρισκομένας ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογίας, ἀγορασθείσας εἰς τιμὰς κατωτέρας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Κυρίως δηλαδὴ δὲν κατεκρίθη ἡ Κυβέρνησις ἡ προηγουμένη διότι ἐπεξέτεινε τὴν ἐγγύησιν, ἀλλ' ἰσχυρίσθη ὁ συνάδελφός μου ὅτι τὸ πρῶτον διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ Ἀπριλίου ἐδόθη αὐτὴ ἡ ἐγγύησις. Αὐτὸ εἶναι ἀκριβές.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ τόνος καθ' ὃν διετυπώθη ἡ παρατήρησις φέρει τὴν μορφὴν ἐπικρίσεως. Ἐδημοσιεύθη ἐξ ἄλλου σειρὰ ἄρθρων καταγγελλόντων ὅτι ἐσπεύσαμεν νὰ δώσωμεν ἐγγύησιν ὑπὲρ κερδοσκόπων.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἶναι δικαίωμά σας νὰ ἐπεκτείνητε τὴν συζήτησιν ἐπὶ ἀνευθύνων δημοσιευμάτων.

Γ. Καφαντάρης. Κοινῶς ἐλέγετο ὅτι τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα εἶχον ἐμπίσημον πηγήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός), Καμμίαν.

Γ. Καφαντάρης. Εἶμαι εὐτυχὴς διὰ τὴν διασάφησιν. Συνεχίζων, λέγει ὅτι δὲν ἐθίχθη τὴν ἐσπέραν ταύτην ἡ μομφὴ ἡ σχετικὴ μὲ τὴν σταθεροποίησιν, ἀλλ' ἐξεδηλώθη ἀπὸ τοῦ τύπου ὄχι πρὸ πολλοῦ μετὰ ζωηρότητος, ἥτις δὲν θὰ μοῦ ἐπέτρεπε νὰ τὴν παρέλθω ἐν σιγῇ. Ὑπεστηρίχθη ὅτι ἐπελθούσης σταθεροποιήσεως αἱ ὁμολογίαι τῶν ἀνταλλαξίμων ἀπέκτησαν περιεχόμενον χρυσῶν δραχμῶν καὶ ὅτι ὤφειλεν ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις νὰ προσαρμόσῃ τοὺς τόκους αὐτῶν ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν τόκον τῶν εἰς χρυσὸν δανείων καὶ προσετίθετο εἰς τὰς ἐπισήμους ἐκείνας ἀνακοινώσεις, ὅτι ἡ ἀναπλήρωσις θὰ γίνῃ ὑπὸ ὅρους ἐπαχθεστέρους, διότι, ἐνῷ αἱ ὁμολογίαι ἐκυμαίνοντο πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον.....

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διὰ τοῦ ἀνακοινωθέντος εἶπα ὅτι ἐνόμιζα ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο ἡ σταθεροποίησις ἦτο καιρὸς τὸ Κράτος νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ὅτι ἀφοῦ ὑπέστη θυσίας διὰ νὰ σταθεροποιήσῃ τὸ νόμισμα δικαιούμεθα νὰ σᾶς ζητήσωμεν τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ τόκου.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ἀνακοινωθέν σας λέγει (ἀναγινώσκει).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἔννοια εἶναι σαφής, ὅτι, ἐάν, ὅταν εἶχον αἱ ὁμολογίαι δραχμὰς 650, τοὺς ἐλέγατε ὅτι, ἐπελθούσης τῆς σταθεροποιήσεως, δὲν θὰ πάθετε οὐδεμίαν μείωσιν νὰ δεχθῆτε τὴν μείωσιν τοῦ τόκου εἰς 6 %. Ἀλλὰ τώρα ποῦ θὰ τὸ κάμωμεν ἡμεῖς αἱ ὁμολογίαι ἔχουν δραχμὰς ὀκτακοσίας καὶ εἶναι προφανὲς ὅτι τότε θὰ ἐπετυγχάνετο εὐχερέστερον ἡ μείωσις τοῦ τόκου.

Γ. Καφαντάρης. Αὐτὸ εἶπα καὶ ἐγώ. Ὅτι διὰ τοῦτο κατεκρίθη ἡ προηγουμένη Κυβέρνησις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Σύμφωνοι, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ὡμίλησα πάντοτε περὶ τόκου.

Γ. Καφαντάρης. Περὶ τόκου καὶ ἀνωτάτης τιμῆς, ἥτις ὤφειλε νὰ παραμείνῃ σεβαστή.

Εἶναι πρόσφατα τὰ γεγονότα, ὥστε νὰ μὴ ἔχω ἀνάγκην νὰ ὑπομνήσω ὅτι μετὰ τὴν σταθεροποίησιν, γενομένην τὸν Μάϊον τρέχ. ἔτους, ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις παρέμεινεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ἕνα καὶ ἥμισυν μόνον μῆνα καὶ ὑπὸ ὅρους παραλύοντας πᾶσαν γόνιμον προσπάθειαν πρὸς ἐργασίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶχε καὶ χρόνον καὶ δύναμιν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ τὴν προσαρμογὴν ὑπὸ ὅρους ἔστω καὶ κατὰ δραχμὴν ἐπωφελεστέρους τῶν ὅρων τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ὑποθέτω, συνεχίζει, ὅτι δὲν ἀπέδλεψα ποτὲ εἰς συγκαταθάσεις ἢ εἰς κρίσεις ἐπιεικεῖς ἐκ μέρους ἀντιπάλων ἢ φίλων, θὰ ἐδικαιούμην ὅμως νὰ ἀξιῶ, ὅπως ὑπεύθυνοι ἀνακοινώσεις περιέχουσαι μομφὰς μὴ ἔρχωνται εἰς φῶς ἀβασανίστως, ἀλλὰ νὰ ὑποβάλλωνται πρότερον εἰς ἔλεγχόν τινα τῶν προχειροτέρων τοὐλάχιστον στοιχείων. Ἐὰν τοῦτο εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις, θὰ ἀπέφευγε κρίσεις γεννώσας εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑπάρχει δυσεξήγητος ροπή τις πρὸς δημιουργίαν ἑκάστοτε χειμαιρικῶν ζημιῶν. Θὰ ἔβλεπε τότε ἡ Κυβέρνησις ὅτι αἱ ὁμολογίαι τῶν ἀνταλλαξίμων εἶχον τιμὴν ἀνωτάτην τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1928 δραχμὰς 870, τὸν Φεβρουάριον 816, τὸν Μάϊον 796 κλπ.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Οἱ ἀριθμοί μας διαφέρουν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐζήτησα τοὺς ἀριθμοὺς ἐξ ἐγκύρου πηγῆς. Τί προκύπτει ἐξ αὐτῶν; Προκύπτει κατὰ μὲν τὸ βραχὺ διάστημα, καθ' ὃ παρέμενον εἰς τὴν ἐξουσίαν μετὰ τὴν σταθεροποίησιν, αἱ τιμαὶ οὐδεμίαν παρουσίασαν αἰσθητὴν ὕψωσιν, πολὺ δὲ πρὸ ταύτης τὸν Ἰανουάριον 1928 εἶχον φθάσει εἰς τὴν τιμὴν τῶν 870 δραχμῶν, ἣν ὤφειλε νὰ σεβασθῇ καὶ ἡ προκάτοχος, ὅπως μὴ πλήξῃ ἀνυπόπτους ἀγοραστάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αἱ τιμαί μας διαφέρουν.

Γ. Καφαντάρης. Ὁπωσδήποτε ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι, καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ καλλιτέρους ὅρους, δὲν θὰ τὸ ἔπραττε, καθόσον ἡ σταθεροποίησις δὲν θὰ ἐδικαιολόγει φλκίδευσιν. Ἡ σταθεροποίησις, ὡς ἐγένετο, δὲν ἐπέφερε καμμίαν τροποποίησιν τῶν ἐννόμων τοῦ Κράτους σχέσεων οὐδὲ μετέβαλεν ἐπ' ἐλάχιστον τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος, ἀλλ' ἁπλῶς περιεφρούρησεν αὐτὴν κατὰ δικαιυμάνσεων, αἵτινες ἠδύναντο νὰ ἀποβοῦν καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς δραχμῆς. Καὶ ὑπῆρξε τοῦτο μία τῶν ἀναμφισβήτων ἀρετῶν τῆς σταθεροποιήσεως, ὅτι οὐδεμίαν ἐπροκάλεσε διατάραξιν τῶν νομικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων, ἀλλὰ διετήρησε ταύτας ἀθίκτους ὡς διεμορφώθησαν ἐμπράκτως. Ἡ σταθεροποίησις μείνασα ὡς ἔνδειξις βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Κράτους καταστάσεως, οὐ μόνον δὲν παρέχει εἰς τὸ Κράτος τὸ δικαίωμα ἀθετήσεως ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιβάλλει ὅπως φαίνεται τοῦτο συνεπέστερον πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, ὅτι δὲν δύναται νὰ προβάλῃ τὸν λόγον τῆς ἀδυναμίας ἀπέναντι ἐκείνων, οἵτινες τὸ ἐνεπιστεύθησαν ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας. Διὰ τοῦτο εἰς οὐδὲν Κράτος ἐπεχειρήθη μετὰ τὴν σταθεροποίησιν μείωσίς τις, οὐδὲ καὶ εἰς ἡμᾶς ἐπετρέπετο νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀρνούμεθα τὰς ὑποχρεώσεις μας διότι ἐβελτιώθη ἡ θέσις ἡμῶν. Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν πρώτην ἐπίκρισιν. Θὰ ἐξετάσω ἤδη τὴν δευτέραν ἐπίκρισιν, συνεχίζει, ὅτι ἐνῷ διὰ τῶν προγενεστέρων συμβάσεων τὸ Κράτος ἔμενεν ἐλεύθερον ἐγγυήτεων πέραν τῆς ἀξίας τῆς ὑπεγγύου περιουσίας καὶ εἰς πλημμὰς τοῦ τόκου διὰ τῆς τελευταίας τοιαύτης ἐχορηγήθη ἀνεπιφύλακτος ἐγγύησις ὑπὲρ τῶν κομιστῶν τοῦ τε νέου καὶ τῶν παλαιῶν μητρώων.

Ε. Βενιζέλος Πρωθυπουργός). Δὲν ἐπεκρίθητε δι' αὐτό.

Γ. Καφαντάρης. Ἔστω παρατήρησιν. Εἶναι εὐτύχημα, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου δὲν ἔτυχεν ἀκόμη ὁριστικῆς κυρώσεως, ἀνοίγεται δὲ οὕτω στάδιον ἐλεύθερον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐφαρμόσῃ ἐν πάσῃ νομιμότητι τὰς ἀντιλήψεις της ἀρνουμένη τὴν ἐγγύησιν εἴτε δι' ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας τῶν ὁμολογιῶν, εἴτε διὰ τὴν μίαν μόνον ἐξ αὐτῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Δὲν ἔχομεν καμμίαν διάθεσιν.

Γ. Καφαντάρης. Εἶμαι πεπεισμένος καὶ ἐγὼ ὅτι δὲν θὰ τὸ πράξετε, καθόσον ἡ ἐγγύησις ἀπορρέει ἐκ τοῦ δικαίου καὶ τῶν συμβάσεων, καὶ δὲν δύνανται νὰ παραμείνουν ἀκάλυπτοι εἴτε οἱ κομισταί, εἴτε ἡ Τράπεζα. Δὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ Τράπεζα

ὄχι προθύμως ἀλλὰ μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίπονον ἀντίθεσιν παρακληθεῖσα καὶ πιεσθεῖσα ἀνεδέχθη τὸ βάρος τῆς ὑποθέσεως τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ τὸ ἀνεδέχθη οὐχὶ ὡς ἰδίαν ἐπιχείρησιν ἀλλ' ὡς ἁπλῆν ἐργασίαν καὶ διαχείρισιν ἐνεργοῦσα ἐν παντὶ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν Κυβερνήσεων καὶ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Κράτους, λαμβάνουσα δὲ μόνον ἔναντι τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς δαπάνας της καὶ συνήθη προμήθειαν ὡς ἀντιστάθισμα τῆς ὑπογραφῆς, δημιουργούσης βεβαίως δι' αὐτὴν τυπικὴν εὐθύνην, καλυπτομένην ὅμως ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ Κράτους. Οὐδέποτε ἐσκέφθη ἡ Τράπεζα νὰ προσβῇ εἰς ἔκδοσίν τινα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἀλλ' αἱ Κυβερνήσεις ἔκριναν πάντοτε περὶ τῆς ἀνάγκης τῶν ἐκδόσεων καὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῶν διὰ νὰ συμπεριλαμβάνεται μείζων ἀριθμὸς δικαιούχων. Κατόπιν τούτων δύναται νὰ ὑποστηριξῇ τις εὐσχήμως ὅτι, ἂν εὑρεθῶμεν αὔριον πρὸ ἀποτόμου ὑποτιμήσεως τῶν κτημάτων ἢ ὑπερβασίας τῶν ἐκδόσεων, ἡ μὲν Τράπεζα ἡ οὐδεμίαν ὑπέχουσα ὑποχρέωσιν πληρωμῆς ἀποζημιώσεων...

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ποίαν ὑπερβασίαν ἐννοεῖτε; Διότι ὁμιλεῖτε περὶ ἐνδεχομένων ἀδυνάτων, ἀφοῦ ἡ Τράπεζα ἐξετίμα καὶ ὥριζε τὰς τιμὰς καὶ ἦτο ἐλευθέρα νὰ ὁρίζῃ αὐτάς. Κίνδυνος μόνον ἐνεφανίσθη ὅταν δὲν ὑπῆρχον κτήματα, ἀλλὰ τότε ἐχώρισεν ἡ Τράπεζα τὰς εὐθύνας της ἀπὸ τὰς εὐθύνας τοῦ Κράτους.

Γ. Καφαντάρης. Θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων τὰ ἐλλείμματα, τὸ δὲ Κράτος θὰ ἔνιπτε τὰς χεῖρας καὶ πονήρως μειδιῶν θὰ παρέμενεν ἀπαθὴς θεατὴς τοῦ παθήματος τῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον οἱ γενικοὶ κανόνες καὶ ἡ καλὴ πίστις, ἡ ὀφείλουσα νὰ διέπῃ τὸ Κράτος, ἔχομεν ρητοὺς ὅρους τῶν συμβάσεων, ἀναγνωρίζοντας ἀπεριφράστως τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς πληρωμὴν τῶν κενῶν. Ἔχομεν τὰς σαφεῖς ρήτρας τῆς πρώτης συμβάσεως, ἔργον τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁριζούσας ὅτι "πάντα τὰ ἐν τῷ κτηματαλογίῳ περιλαμβανόμενα κτήματα εἶναι ἄνευ ἄλλης τινὸς διατυπώσεως ὑπέγγυα καὶ ἀσφαλίζουσι προνομιακῶς πᾶν ποσόν, ὅπερ θέλουσιν ἀντιπροσωπεύει αἱ ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐκδιδόμεναι ὁμολογίαι». Καὶ ἀμέσως περαιτέρω ὅτι «αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ὁμολογίαι ἀσφαλίζονται ἐπὶ πλέον καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους, ἥτις κεῖται ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελε προσβῇ εἰς ἀγορὰν αὐτῶν δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἢ εἰς ἐξόφλησιν ἐπὶ τῇ λήξει ἢ τῇ κληρώσει χωρὶς νὰ ὑφίσταται διαθέσιμον ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 12». Καθιεροῦται τουτέστι διπλῆ παράλληλος ἐξασφάλισις. Ἐξασφάλισις κτηματικὴ διὰ τῆς προνομιακῆς ὑπεγγυότητος τῶν κτημάτων καὶ ἐπὶ πλέον ταύτης πρόσθετος ἐξασφάλισις τοῦ Κράτους χορηγουμένη οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν κομιστῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὁμολογιῶν, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ὑπόλοιπον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων, διότι ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων καὶ οἱ πόροι ἐκ τῶν προσόδων των. Ἐν τῇ ἰδίᾳ συμβάσει εἰς τὸ ἄρθρον 15 λαμβάνεται ἡ πρόνοια, ὅπως ἐν περιπτώσει ἱδρύσεως Κτηματικῆς Τραπέζης μεταβιβασθῇ εἰς αὐτὴν πᾶσα ἡ διαχείρισις τῶν ἀνταλλαξίμων, ὁρίζεται δὲ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ καταθέτῃ εἰς μετρητὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν, ἐὰν δὲ πρᾶξιν τοῦτο ἡ Τράπεζα θεωρεῖται ἔχουσα ὑποθήκην ἐπ' αὐτῶν μέχρις ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τῶν ὁμολογιῶν, «ἀνεξαρτήτως» δὲ τῆς ὑποθήκης ταύτης καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους.

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐπιμείνω περισσότερον ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, διότι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ τὸ πράξω ἄνευ ὑποτιμήσεως τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας. Εἷς πλεῖστα ἄρθρα τῆς πρώτης συμβάσεως, καταρτισθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Μαρῆ, σαφῶς καθορίζεται ὅτι ἡ Τράπεζα ἐκτελεῖ «ἐργασίαν» καὶ οὐχὶ ἐπιχείρησιν, θὰ ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ ὑποβληθῇ διὰ τῆς «ἐργασίας» της εἰς πληρωμὴν τῶν ὁμολογιῶν ἐξ ἰδίων. Ἡ ἰδέα μᾶλλον ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὗται δὲν εἶναι εἰμὴ κτηματόγραφα ἐνσαρκοῦντα καὶ ὡς μόνην ἀσφάλειαν ἔχοντα τὴν Μουσουλμανικὴν περιουσίαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν. Αἱ ὁμολογίαι τῶν Κτηματικῶν Τραπεζῶν στηρίζονται ἐπὶ συστήματος ὁλοκλήρου πολλαπλῶν ἀσφαλειῶν, τῆς ἀξίας τῶν ἐνυποθήκων, τῆς πίστεως τῶν ἐκδιδόντων τὰς ὁμολογίας ἱδρυμάτων καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀκινήτου καὶ κινητῆς περιουσίας τῶν ἐνυποθήκων ὀφειλῆς καὶ μόνον διὰ τῆς τριπλῆς ταύτης σειρᾶς τῶν ὁμολογιῶν εὑρίσκουν τοποθέτησιν. Εἶναι εὔκολον νὰ φαντασθῇ τις τί θὰ συνέβαινεν ἐὰν ἄνευ εὐθύνης τοῦ Κράτους ἐξεδίδοντο ὁμολογίαι δισεκατομμυρίων μὲ μόνον ἀντίκρυσμα τὴν ὑπέγγυον Μουσουλμανικὴν περιουσίαν, τῆς ὁποίας ἡ διαχείρισις τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως ἐπίδρασιν. Αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ ἦσαν νεκρὸν βάρος τῆς χρηματαγορᾶς καὶ θὰ ἀπετέλουν καθαρὰν φενάκην διὰ τοὺς δικαιούχους. Εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἐγγύησις τοῦ Κράτους δὲν τεκμαίρεται, ἀλλὰ καθορίζεται εὐκρινῶς ὅπως παραγάγῃ ὑποχρεώσεις. Τὸ πρᾶγμα ἔχει ὅλως ἀντιστρόφως. Τὸ Κράτος μὴ ἐξαναγκαζόμενον, ἀλλὰ ἐκδίδον ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τίτλους, ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ πρόνοιαν ὅπως οἱοσδήποτε περιορισμός του μὴ συνάγεται ἐκ μελετῶν καὶ διονυχίσεων, ἀλλὰ γίνεται αἰσθητὸς ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς οἱονδήποτε ἄνθρωπον. Διότι τὸ Κράτος δὲν ὠθεῖ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς παγίδα. Καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ Κράτος οὐ μόνον εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς συμβάσεις ἀνέγραψε τὴν ἐγγύησίν του ἄνευ περιορισμῶν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν τῶν τίτλων τὴν κατεχώρισεν ἄνευ ἄλλης μνείας, τουτέστιν ἀπεριόριστον.

Συνεχίζων λέγει: Ἐννοῶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἀνακουφίσῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἐκ τῶν βαρῶν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο συμμερίζομαι ἀπολύτως, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα δίκαιοι ὅσον ἀφορᾷ τὸν καταλογισμὸν τῶν εὐθυνῶν διὰ τὰ βάρη τῶν ἀποζημιώσεων. Δὲν εἶναι ἄγνωστον, λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων ἀνατρέχει μέχρι τῆς συμβάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν, ἥτις ὑπεγράφη ἐν Λωζάννῃ τὸ 1923. Διὰ τῆς συμβάσεως ἐκείνης τὸ Κράτος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους ἀποζημίωσιν δι' ὁλόκληρον τὴν ἀξίαν τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας των. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τῆς συμβάσεως ὅτι «ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τῆς παρούσης συμβάσεως—ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν δηλαδὴ τῆς προηγουμένης ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῶν Μικτῶν Ἐπιτροπῶν—τὰ δικαιώματα ἰδιοκτησίας καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων οὐδόλως θέλουσι θιγῇ συνεπείᾳ τῆς γενησομένης δυνάμει τῆς παρούσης συμβάσεως ἀνταλλαγῆς". Δοθέντος ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἀφορῶν αὐτούσια στοιχεῖα τῆς ἰδιοκτησίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοηθοῦν ταῦτα ἢ ὡς δικαιώματα διὰ τὴν ἀξίαν τῆς περιουσίας ταύτης.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διατηροῦνται ἀκέραια. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τῶν περιουσιῶν αὐτῶν;

Γ. Καφαντάρης. Δὲν δύναται νὰ σημαίνῃ ἄλλο τι. Ἡ μικτὴ ἐπιτροπὴ παραδίδει κατὰ τὴν σύμβασιν μετὰ τὴν ἐκτίμησιν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας του ἢ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς συμβάσεως «δήλωσιν ἀναγράφουσαν τὸ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενον ποσόν». Ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τῆς Κυβερνήσεως προχωρεῖ καὶ περαιτέρω διότι ὀφείλει αὕτη κατὰ τὴν σύμβασιν νὰ μεριμνήσῃ ὅπως χορηγήσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν «ἢ κατ' ἀρχήν», ὡς λέγει ἡ σύμβασις, εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους ὄχι μόνον δὲ ἐκ τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων ἀλλ' ὁθενδήποτε περιουσίαν ὁμοίας φύσεως καὶ ἴσης ἀξίας πρὸς τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν. Καὶ τοῦτο διότι ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ πρόνοια ὅπως χορηγηθοῦν τὰ μέσα εἰς τοὺς πρόσφυγας ὅπως ἀπροσκόπτως συνεχίσους τὰς συνήθεις βιοποριστικὰς ἐργασίας εἰς ἃς ἠσχολοῦντο πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς. Αὗται εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις, αἵτινες ὅμως, οὖσαι χαρακτῆρος ἐσωτερικοῦ δικαίου,

δύνανται νὰ τροποποιηθοῦν διὰ νόμου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ τῆς συμβάσεως δὲν προκύπτει ὑποχρέωσις ἀμέσων καταβολῶν, τοὐναντίον δὲ ἡ σύμβασις ὁρίζει ὅτι ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ὁριστικῆς ἐπιλύσεως. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1924 τὸ ζήτημα τῶν προκαταβολῶν ἀπέβη φλέγον καὶ αἱ Κυβερνήσεις τὸ μὲν ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν τῶν προσφυγικῶν μαζῶν αἵτινες ἐπέσειον τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης ὡς τίτλον παραστατικὸν τῶν δικαιωμάτων των, τὸ δὲ ἐκ τῆς προλέψεως ὅτι ἡ ὁριστικὴ ἐκτίμησις θὰ ἐβράδυνεν ἐπὶ μακρόν, κυρίως δὲ ἐκ τῆς βαθυτέρας συναισθήσεως ὅτι τὸ κοινὸν συμφέρον ἐπέβαλλε τὴν χορήγησιν τῶν μέσων τοῦ βιοπορισμοῦ εἰς μυριάδας ζωτικῶν στοιχείων, φθειρομένων ἐν τῇ ἀπραξίᾳ καὶ δὴ εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν προσφύγων ἥτις περισσότερον τῶν ἄλλων δεινοπαθήσασα καὶ ἀπογυμνωθεῖσα ἐκ τῆς καταστροφῆς, ἤρχισαν νὰ μελετοῦν τὸν τρόπον πρὸς ἐξεύρεσιν χρημάτων.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχουν σχέσιν αὐτὰ μὲ τὴν συζήτησιν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν σᾶς ἔψεξε διότι ἐδώσατε τὰ ἀνταλλάξιμα.

Γ. Καφαντάρης. Ἕκαστος ἀντιλαμβάνεται τὰ ζητήματα κατὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Παρεκτρέπεται ἡ συζήτησις. Δὲν σᾶς κατέκρινεν οὐδεὶς ὅτι ἐδώσατε τὰς ὁμολογίας. Δὲν ἔχετε ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρίνητε τὸν ἀντιπαλόν σας διὰ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν σᾶς εἶπεν.

Γ. Καφαντάρης. Αἱ Κυβερνήσεις ὅμως εἰσελθοῦσαι εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην εὑρέθησαν πρὸ ὀλισθηροῦ ἐδάφους, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ηὔξανον ἐντεῦθεν μὲν αἱ ἀξιώσεις, ἐκεῖθεν δὲ αἱ ὑποχρεώσεις. Τοιουτοτρόπως ἀπὸ τοῦ Ν. Δ. τοῦ Μαΐου τοῦ 1924, δι' οὗ ἱδρύετο ταμεῖον διαχειρίσεως Μουσουλμανικῆς περιουσίας ἀορίστως ὁμιλοῦν περὶ προκαταβολῆς, ἐφθάσαμεν ραγδαίως εἰς τὸν δεύτερον σταθμὸν τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τοῦ Σεπτεμβρίου 1924 περὶ ἱδρύσεως Τραπέζης προσφυγικῆς πίστεως, δι' οὗ ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις ὁμολογιῶν, διὰ νὰ καταληξῶμεν πρὸ τῆς παρελεύσεως ὀλίγων μηνῶν εἰς τὸ ψήφισμα τῆς 5 Μαΐου 1925, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε ἐχρησίμευσεν ὡς ὁ ὀργανικὸς νόμος τῶν προκαταβολῶν καὶ πρὸς ὃν συνεμορφώθησαν ὅλαι αἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συναφθεῖσαι συμβάσεις. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ψηφίσματος, λέγοντος ὅτι χορηγεῖται πρώτη προκαταβολὴ «ἔναντι καὶ μέχρις ἀποπληρωμῆς τῆς παρὰ τῶν ἀνταλλαξίμων ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας», ἐπαναλαμβάνεται ὡς ἐκ περισσοῦ ὁ καθορισμὸς τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ Κράτους πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος ἐν ᾗ ἀναφέρεται ὅτι τὸ Κράτος διὰ τὴν προκαταβολὴν θὰ διαθέσῃ καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι Μουσουλμανικὴν περιουσίαν, οὐ μόνον δὲ ταύτην...

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀκίνητον περιουσίαν ἀλλὰ καὶ ἐκείνα ἅτινα θὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, ὅταν τὰ λάβῃ.

Γ. Καφαντάρης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὄχι μόνον τὴν κτηματικὴν περιουσίαν. Διὰ τοῦ ψηφίσματος ἐπίσης διαγράφεται ἡ διαδικασία πρὸς ἐκτίμησιν «ἐκ τῶν ἐνόντων» τῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν ὑπὸ Ἐπιτροπῶν ἐνταῦθα λειτουργουσῶν, καὶ ὁρίζεται ποσοστὸν οὐχὶ μεταβλητόν, ἀλλὰ ποσοστὸν σταθερὸν καὶ πάγιον ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς προσωρινῶς ἐκτιμωμένης περιουσίας. Διὰ τοῦ σχεδίου τοῦ ψηφίσματος ἐπετρέπετο ἡ κατάτμησις τῆς προκαταβολῆς ἀλλὰ ἡ διάταξις αὕτη ἀπηλείφθη εἰς τὸ ἐγκριθὲν ψήφισμα καὶ οὕτω ὀφείλει τὸ Κράτος νὰ δώσῃ ὡς πρώτην προκαταβολὴν διὰ μιᾶς εἰς ἕκαστον δικαιοῦχον 25 ο/ο ἢ 20 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς περιουσίας του. Τὸ ποσὸν δηλαδὴ τῆς πληρωτέας προκαταβολῆς ὁρίζεται μηχανικῶς οὕτως: Ὁ ἔχων λαμβάνειν 100 λίρας Τουρκίας θὰ λάβῃ προκαταβολὴν διὰ μιᾶς 25 λίρας Τουρκίας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Μετὰ ἕνα μῆνα συνήφθη ἡ σύμβασις τῆς 5ης Μαΐου 1925 δι' ἧς ἐπετράπη ἔκδοσις δανείου μέχρι 1,500,000,000 εἰς μετρητὰ καὶ ὁμολογίας καὶ ἐλέχθη ὅτι ἡ σύμβασις περιορίζουσα τὸ ποσὸν διεπνέετο ὑπὸ συντηρητικῶν ἀρχῶν. Θὰ ἠδύνατο ἡ σύμβασις ἐκείνη νὰ ὁρίσῃ ποσὸν ἔτι μικρότερον 500 λ.χ. ἑκατομμυρίων δραχ. χωρὶς τοῦτο νὰ μειώσῃ καὶ κατὰ κεραίαν τὸ ποσὸν τῆς προκαταβολῆς ἀφοῦ διετηροῦντο ἀθικτοι αἱ βάσεις τοῦ ψηφίσματος. Θὰ ἐγίνετο ὅ,τι ἔγινε πράγματι κατόπιν. Θὰ ἐπληρώνετο διὰ τῶν 500 ἢ τῶν 1500 ἑκατομμυρίων ἐν μόνον μέρος τῶν δικαιούχων καὶ θὰ ἐξεδίδετο σύμφωνα καὶ μὲ τὴν πρόνοιαν τῆς συμβάσεως καὶ νέον δάνειον διὰ τοὺς ἄλλους καὶ τὸ σύνολον θὰ ἦτο τὸ αὐτό. Θὰ ἐγίνετο δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβη μὲ τὴν σύμβασιν τοῦ Νοεμβρίου 1926 διὰ τῆς ὁποίας ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις δανείου 3.000.000.000. Τὰ 3 ταῦτα ὅμως δισεκατομμύρια ἦσαν προωρισμένα καὶ διετέθησαν μόνον διὰ τοὺς δικαιούχους τοῦ Α΄ Μητρῴου, διότι δι' αὐτοὺς καὶ μόνον ἐξήρκει τὸ ποσόν. Ἀλλ' ὑπελείφθησαν οἱ δικαιοῦχοι τοῦ παραρτήματος καὶ τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρῴου.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ ἰδική μου σύμβασις προέβλεπεν ἔκδοσιν δανείου 500,000,000 καὶ μετὰ ἓξ μῆνας ἑτέρων 500,000,000.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν διαφέρει ἡ σύμβασίς σας, δὲν μετηλλάξατε τὴν βάσιν καὶ τὰ ποσοστὰ τοῦ ψηφίσματος. Αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαῖον.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Συγχέετε δύο πράγματα, τὸ ψήφισμα τὸ ὁποῖον κανονίζει ὅτι θὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ ἀνταλλάξιμοι, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνθήκην οἱ ἀνταλλάξιμοι θὰ καταλάβουν τὴν ἐνταῦθα Μουσουλμανικὴν περιουσίαν καὶ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας ἐν Τουρκίᾳ καὶ τῆς ἐνταῦθα Μουσουλμανικῆς θὰ τὴν δώσῃ τὸ Κράτος ὅταν λάβῃ ταύτην ἐκ τῆς Τουρκίας.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν συγχίζω τίποτε. Ὑπάρχει νόμος ὀργανικὸς μὴ τροποποιηθεὶς ὁρίζων τὰς προκαταβολὰς ἐπὶ τῇ βάσει σταθεροῦ ποσοστοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἐν Τουρκίᾳ περιουσιῶν, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων ὑπελογίσθη εἰς 60 ἢ καὶ πλέον δισεκατομμύρια δραχμῶν ἔναντι τῆς ὁποίας ἡ προκαταβολὴ ἀνέρχεται εἰς 13, ἢ 12, ἢ 10, ἢ 7 δισεκατομμύρια. Αὐτὰ τὰ 13 δισεκατομμύρια θὰ πληρωθοῦν σήμερον εἰς ἓν μέρος τῶν ἀνταλλαξίμων, ἐγγεγραμμένων εἰς ἓν Μητρῷον καὶ αὔριον εἰς ἄλλους καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐὰν μία Κυβέρνησις ἐκδώσῃ δάνειον ἑνὸς δισεκατομμυρίου, δὲν ἐλαττώνει τὸ ὁλικὸν βάρος, ἀλλ' ἁπλῶς πληρώνει εἰς τὴν ἀρχὴν μικρὸν ἀριθμὸν ἀνταλλαξίμων καὶ ἀφίνει τοὺς ἄλλους ἄνευ πληρωμῆς. Οὕτω ἐγένετο μὲ τὴν σύμβασιν τῆς Κυβερνήσεως Κονδύλη. Δὲν ἐννοῶ νὰ κατακρίνω οὐδὲ πόρρωθεν τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, γνωρίζων ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἐνήργησεν, οὐδὲ ἀπεξενώθην εὐθύνης διὰ τοῦ ψηφίσματος, ὅπερ ἰσχυρὸς τότε παράγων τῆς πλειοψηφίας ἐνέκρινα συμφωνούσης ὁλοκλήρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Δὲν ἐπετρέπετο ὅμως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ καὶ εἰσγγητὴς τοῦ μέτρου ἐκείνου νὰ ψέξῃ τὰς μετέπειτα Κυβερνήσεις καὶ τὰς Κυβερνήσεις τῶν ὁποίων συμμετεῖχε διότι αὗται ὑπέστησαν τὰς συνεπείας τοῦ μέτρου του ἢ παρηκολούθησαν αὐτόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οὐδεὶς σᾶς ἔψεξεν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐδημοσιεύθη εἰς φύλλα σειρὰ ἀνωνύμων ἄρθρων εἰς ἃ κατὰ τρόπον θλιβερὸν ἐλέγχεται ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις ὡς παραδώσασα τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους εἰς τὰς χεῖρας τῶν κερδοσκόπων. Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι κοινὴ εἶναι ἡ γνώμη ὅτι συγγραφεὺς τῶν ἄρθρων αὐτῶν εἶσθε ὑμεῖς, κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὥστε συζητοῦμεν ἐδῶ διὰ τὰ γραφόμενα τῶν ἐφημερίδων;

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἔχετε σχέσιν, κ. Ὑπουργέ, μὲ τὴν ἀνώνυμον ἐκείνην ἀρθρογραφίαν ναὶ ἢ οὔ;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἔλεγχος κατὰ πόσον τὰ γραφόμενα εἶναι ἀληθῆ, κατὰ πόσον εἶναι ἀκριβῆ καὶ κατὰ ποῖον μέτρον ἀνταποκρίνονται

εἰς τὰς εἰδικάς μου γνώμας δὲν θὰ εἶχον καμμίαν δυσκολίαν νὰ ἀπαντήσω ἀλλὰ δὲν γίνεται συζήτησις ἐπ' αὐτῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀκαδημαϊκὴ ἡ συζήτησις, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐσχυρίζεσθε. Δὲν σκιαμαχῶ, ὡς φρονεῖτε, λέγοντες ὅτι οὐδεὶς μὲ ἔψεξεν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶσθε ἐκτὸς τοῦ θέματος. Καὶ μόνην δικαιολογίαν θὰ εἴχετε ὅτι ἀπαντᾶτε εἰς ἐφημερίδας ἐὰν δὲν ἔχετε ἰδικήν σας ἐφημερίδα. Κάθε ἐφημερὶς δὲν ἔχει νὰ χάσῃ τίποτε δημοσιεύουσα τὰ ἄρθρα της. Μὴ μᾶς ἀπασχολῆτε ἐπ' αὐτῶν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ ὅταν εἰς ἄλλην ἐφημερίδα ἐγράφησαν ἄλλα ἄρθρα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, σᾶς ἐρωτῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἀπαντήσετε, ἂν ἦσαν τῆς ἰδικῆς σας ἐμπνεύσεως ἢ ὄχι.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα ἦσαν ἀπάντησις, οὐδὲ τὰ ἀνέγνωσα, ὡς ἀπουσιάζων.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐδημοσιεύθησαν καὶ κατὰ τὴν ἐδῶ παρουσίαν σας. Γράψατε ἐπ' αὐτῶν μίαν εἰδικὴν ἐπερώτησιν, ὅτε θὰ ἠξεύρω τί θὰ συζητήσωμεν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκ τοῦ δοθέντος δανείου ἐπληρώθησαν οἱ τοῦ πρώτου μητρῴου, ἐδικαιοῦντο ὅμως νὰ πληρωθῶσι καὶ οἱ τοῦ παραρτήματος καὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ ὑποβληθέντες ὡς καὶ οἱ πρῶτοι ἐγκαίρως εἰς πᾶσας τὰς ἐκ τῶν νόμων διατυπώσεις καὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀσθενεστέραν προσφυγικὴν τάξιν.

Β. Δεληγιάννης. Σεῖς ὅμως, κ. ἀρχηγὲ τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος, προσεπαθήσατε νὰ κατέλθῃ ὁ τόκος.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις ἐσκέφθη καὶ αὐτὴ νὰ μειώσῃ τὸν τόκον τοῦ συμπληρωματικοῦ μὴ ὑπάρχοντος νομικοῦ κωλύματος καὶ ἐσκέφθημεν νὰ τὸ πράξωμεν ὡς μέρος γενικωτέρας προσπαθείας πρὸς μείωσιν τῶν βαρῶν τῶν ἐσωτερικῶν δανείων, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῆς συμβάσεως Μολώφ, ἐπωφελεῖς καὶ μόνον περιεχούσης ὅρους διὰ τὸ Κράτος. Ἐσκέφθημεν νὰ τὸ πράξωμεν ἀλλ' ἡ προσπάθεια ἡμῶν ἦτο καταδικασμένη ἐκ τῶν προτέρων εἰς ναυάγιον. Ὑποθέτω ὅτι πάντες ἐνθυμοῦνται ποῖος στόχος ἐγενόμεθα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δι' ἀντιπροσφυγισμόν.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, ἐπιτρέπετε μίαν διακοπήν; Ἐπειδὴ ἀναφέρεσθε εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντεπολιτευόμεθα τὴν Κυβέρνησιν τῆς ὁποίας συμμετείχετε καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπειδὴ ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἐὰν ἐπεδιώκετε τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τοῦ δανείου τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου θὰ κατηγγορεῖσθε ἀπὸ ἐμὲ ἐπὶ ἀντιπροσφυγισμῷ, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς ὑπομνήσω ὅτι ἐγὼ μὲν ὡς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ ὁ κ. Μπακάλμπασης ὡς Ὑφυπουργὸς τῆς Ἀνταλλαγῆς ἐπροτείναμεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸ δάνειον τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου νὰ ἐκδοθῇ μὲ τόκον 7 ο|ο καὶ μὲ τοκοχρεωλύσιον 1 ο|ο. Τὸ ζήτημα τὸ ἐφέραμεν τότε εἰς τὴν Προσφυγικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἡ Προσφυγικὴ Ἐπιτροπὴ τὸ ἐνέκρινε πλὴν ἑνὸς ἢ δύο ἴσως διαφωνησάντων. Ἑπομένως κίνδυνος κατηγορίας τῆς τότε Κυβερνήσεως ἐπὶ ἀντιπροσφυγισμῷ, τὸν ὁποῖον ὑπέμεινεν ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς ἐξ Εὐρυτανίας, δὲν ὑπῆρχεν.

Γ. Καφαντάρης. Βεβαίως οἱ πολιτικοὶ ὀφείλουν νὰ πίπτουν διὰ τὰς ἰδέας των, ἀλλ' ἡ μείωσις τοῦ τόκου δὲν ἦτο ζήτημα ἐπιτρέπον Κυβερνητικὰς κρίσεις καὶ ἀνωμαλίας. Ἄλλως τε ὥριμοι σκέψεις μὲ ἔπεισαν ὅτι τὸ μικρὸν κέρδος δὲν ἠδύνατο νὰ ἰσοφαρίσῃ τὰς ἀδικίας, τὰς συγχίσεις, τὰ ἀτοπήματα, καὶ τὰς ζημίας αἵτινες θὰ προέκυπτον, καὶ δι' αὐτὸ ἐπείσθημεν ὅτι ἡ μέριμνα αὐτὴ δὲν ἦτο πραγματοποιήσιμος. Συνεχίζων, τονίζει ὅτι ὄντως ὁ τόκος ὅλων τῶν δανείων εἶναι ὑψηλὸς ὡς καὶ ὅλων τῶν προεξοφλήσεων καὶ τῶν συναλλαγῶν καὶ μετὰ τὴν σταθεροποίησιν. Αἱ ὑπάρχουσαι δυσαρμονίαι εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πληθώρας τῶν τίτλων τούτων, πληθώρας δυσαναλόγου πρὸς τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν ἀπορροφητικὴν δύναμιν τῆς ἀγορᾶς μας. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἰσορρόπησιν μία ὁδὸς ὑπάρχει, ἡ συστηματικὴ ἀνάπτυξις τοῦ πλούτου τῆς Χώρας, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐγχωρίων κεφαλαίων καὶ ἡ προσέλκυσις ξένων. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν καὶ νὰ δώσωμεν εἰς τὸν λαὸν θετικὴν καὶ μόνιμον βελτίωσιν τῶν βιωτικῶν του ὅρων. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ δὲν πρέπει οὐδὲ πόρρωθεν νὰ ὀξώμεν τὴν ἀναγεννηθεῖσαν πίστιν. Ἔκαμα τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν, διότι θὰ ἐπεθύμουν ἡ Κυβέρνησις νὰ σπεύσῃ νὰ διευκρινίσῃ ἓν μέρος τοῦ ἀνακοινωθέντος αὐτῆς καὶ τῶν σημερινῶν της δηλώσεων. Εἶναι ἀληθῶς ἀξία συγχαρητηρίων ἡ Κυβέρνησις, διότι ἀπέστη τῆς μειώσεως τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Ὀφείλει νὰ ἄρῃ καὶ τὴν γενομένην δήλωσιν ὅτι θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ προβῇ εἰς τὴν μείωσιν ταύτην, διότι δὲν ὀφείλει νὰ πλανᾶται ἡ ἀμφιβολία ὑπεράνω τῆς πίστεως ἐφόσον εἶναι δυνατὸν ἄλλῃ Κυβέρνησις νὰ ὠφεληθῇ ἐνδεχομένως τῆς δηλώσεως ταύτης. Ἡ παρεξήγησις αὕτη ὀφείλει νὰ ἀρθῇ. Δὲν εἶναι δὲ ὀρθὸν καὶ τὸ λεχθὲν ὅτι προέβη ἡ Κυβέρνησις εἰς ἀγορὰν τίτλων πρὸς ἐπένδυσιν περισσευμάτων. Εἶναι μέτρον λίαν ὀλισθηρὸν νὰ διατίθενται τὰ περισσεύματα εἰς ἀγορὰς τίτλων, οἱ ὁποῖοι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπόκεινται εἰς διακυμάνσεις, ἡ ἐξαγορὰ εἶναι ὀρθὴ μόνον πρὸς ἀπόσβεσιν. Διότι ἄλλως νέα παρέμβασις θὰ ἔφερεν εἰς ἄτοπα, καὶ κατ' ἀρχὴν δὲ ἡ ἀνάμιξις τοῦ Κράτους κατὰ τοιοῦτον τρόπον δὲν εἶναι ὁμαλή. Φρονῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἀπόσβεσις τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν. Ἔχω καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησίν μου, προερχομένην ἀπὸ βαθείας συνειδήσεως, ὅτι εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἰσεχώρησαν βεβαίως πλάναι, καὶ ζημίαι ἰδιωτῶν προέκυψαν, ἀλλ' ἀναμφιβόλως εἰς τὸ βάρος τῆς ὑποθέσεως δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ σαθρόν. Ὅλαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἶναι πάντοτε μὲ τὸ κράτος διαλυτὸν πνεῦμα τῆς κυβείας ἐκτεθειμέναι εἰς ἐπικρίσεις. Καὶ χρειάζεται διὰ τοῦτο λεπτὸς χειρισμός. Πνεῦμα ἀτυχῶς φιλύποπτον πλανᾶται ἀκόμη ὑπεράνω τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας πρόθυμον νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ δικαίων καὶ ἀδίκων. Ὑπέδειξα ἄλλοτε ἓν μέτρον καθάρσεως. Δὲν ἐτελεσφόρησεν, οὐδὲ νομίζω ὅτι δύναται νὰ τελεσφορήσῃ πλέον. Καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀποκαθισταμένης καὶ πάλιν τῆς ψυχικῆς ἰσορροπίας θὰ ἀνανήψῃ πλήρως τὸ ἠθικὸν αἴσθημα εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν καὶ θὰ ἐξοβελισθῶσιν ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς οἱ καταχρασταὶ καὶ οἱ συκοφάνται, μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ὁδεύσουν τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος, ὁδὸν πολλάκις μαρτυρίου, μὲ ὁδηγὸν καὶ παραστάτην μόνον μίαν ἀγνὴν συνείδησιν. (Χειροκροτήματα).

Μεθ' ὃ ὥρᾳ 9 καὶ 45' μ. μ., συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ ὥραν 4 1)2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. ΑΛΑΒΑΝΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

τῆς 19 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4 1)2 μ.μ., ὁ κ. ***Πρόεδρος***, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐν Βόλῳ ἐπιστάται καὶ ὑπηρέται Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν σχολείων ζητοῦν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας των.

Ὁ Γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Μακρακώμης παρακαλεῖ, ὅπως οἱ καταστραφέντες ἐκ θεομηνίας γεωργοὶ ἀπαλλαγοῦν ἐκ παντὸς φόρου.

Ἡ Ἀγροτικὴ Ἕνωσις Περίνθου παρακαλεῖ, ὅπως ἱδρυθοῦν εἰς τὴν κοινότητά των Ταχυδρομεῖον, Τηλεγραφεῖον καὶ Τηλέφωνον.

Οἱ κάτοικοι Δερβενίου Κορινθίας ζητοῦν τὴν κατάργησιν τοῦ ἱδρυθέντος πταισματοδικείου ἐν Ξυλοκάστρῳ ὡς ἀσκόπου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Φλῶρος*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Γυμναστάρχου Ἀποστόλου Καραπαναγιώτη παρακαλοῦντος ὅπως τὸ ἀπὸ Θετίας ἐπιτεταγμένον ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ κτῆμά του ἀποδοθῇ ἐλεύθερον εἰς αὐτόν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μαρσέλλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου τῶν προσφύγων Νέου Φαλήρου διαμαρτυρομένων διότι ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν εἶχον ἐγκατασταθῇ παρὰ τὸ μνημεῖον Καραϊσκάκη μετεφέρθησαν εἰς ἕτερον χῶρον ἀκατάλληλον πρὸς συνοικισμόν.

Πεντήκοντα πρακτικοὶ ὀδοντοϊατροὶ παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ διὰ νόμου ἡ ἐξέτασις καὶ ἐπανεξέτασις των πρὸς λῆψιν ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Οἱ πρόσφυγες Κοκκινιᾶς καὶ Διδηροκάστρου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Αἰτωλικοῦ διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ σχολείου μὲ ἕνα καθηγητήν.

Οἱ κτηνοτρόφοι Ἀγκίστης καὶ ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Σκοτούσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐπιβολὴν φορολογίας ἐπὶ τοῦ βαμβακελαίου.

Ὁ βουλευτὴς Κυθήρων κ. ***Π. Τσιτσίλιας*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀντικυθήρων, παρακαλούντων ὅπως ἡ νῆσός των ὑπαχθῇ ἐκλογικῶς καὶ δικαστικῶς εἰς τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Ἡ Κωνσταντίνα Δασκαλοπούλου, χήρα τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ φονευθέντος συζύγου της, παρακαλεῖ ὅπως τῇ χορηγηθῇ σύνταξις.

Ὁ Εὐθύμιος Μαρόπουλος, κλητὴρ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, διαμαρτύρεται διὰ τὴν παράνομον παῦσίν του καὶ ζητεῖ τὴν ἐπανεφορὰν εἰς τὴν θέσιν του.

Ἡ Ἕνωσις Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὑποβάλλει ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ τὴν παῦσιν διορισμῶν, τὴν συνέχισιν τῶν προαγωγῶν καί τινα ἄλλα αἰτήματα.

Γονεῖς μαθητῶν Κατερίνης παρακαλοῦν ὅπως συμπληρωθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ Γυμνασίου.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Καρυστίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς συντηρήσεως δημοτικῶν σχολείων.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Σπάρτης παρακαλοῦν, ὅπως ὁ φόρος τῆς ἐλαιοδεκάτης καταβληθῇ εἰς εἶδος.

Οἱ πρόεδροι τῶν σωματείων Κορίνθου παρακαλοῦν, ὅπως ὑποστηριχθῇ τὸ ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου ἰδιοκτησίας.

Ἡ καπνεργατικὴ Ἕνωσις Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐναντίον τῶν καπνεργατῶν ἐξασκουμένην τρομοκρατίαν.

Ὁ σύνδεσμος διδασκάλων ἐμπορικῶν σχολῶν Χανίων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ἡ ἀνεξάρτητος ὀργάνωσις δικαιούχων ἀνταλλαξίμων παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ ἔναρξις τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεων.

Οἱ πρόεδροι τῶν ἐν Βαθεῖ συλλόγων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς συντηρήσεως σχολείων.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Θεσ)νίκης συνιστᾷ, ὅπως ψηφισθῇ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀττικοβοιωτίας ὑποβάλλει ψήφισμα τῶν γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων ἑπτὰ νομῶν ἐν ᾧ περιλαμβάνονται διάφορα αἰτήματά των.

Ὁ σύνδεσμος τραυματιῶν, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν πολέμου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως σιγαρέττων.

Οἱ καπνεργάται Βόλου παρακαλοῦν ὅπως ληφθοῦν προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ὑπερβάντων τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καπνεργατῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀμφικλείας παρακαλεῖ, ὅπως ἀπαλλαγῇ ἡ κοινότης των τῆς φορολογίας γεωργικῆς παραγωγῆς.

Ὁ σύλλογος τῶν καπνεμπόρων Μακεδονίας καὶ Θράκης διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τὴν ἔκνομον δρᾶσιν τῶν κομμουνιστῶν Καβάλλας καὶ ζητεῖ τὴν λῆψιν αὐστηροτάτων μέτρων κατ' αὐτῶν.

Οἱ ἐργάται τοῦ Ταμείου ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν ἰδιωτικῶν ἐργοστασίων διαμαρτύρονται διὰ τὰς ἀδίκους συλλήψεις ἀθώων καπνεργατῶν.

Πρόσφυγες πολυμελῶν οἰκογενειῶν Φαρσάλων παρακαλοῦν, ὅπως ἀπαλλοτριωθῶν γαῖαι Καράπλας, Συκιᾶς καὶ Κουκουβάγιας χάριν τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Ἡ συνέλευσις τῶν ὑδατεργατῶν Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἐπαναπρόσληψιν τῶν ὑδατεργατῶν ὑπὸ τῆς ἑταιρείας.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων: 1) «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 17)10 Σεπτεμβρίου Ν. Δ. περὶ καταργήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου περὶ δικηγόρων»· 2) «περὶ κυρώσεως τῶν ἄρθρων 7, 8, 9 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 6)13 Ν)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ δικηγόρων διατάξεων» καὶ 3) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ τὸν νόμον ΓΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων» καὶ 4) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 27 8)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τῶν Νομικῶν Συμβούλων καὶ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4)6 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 9 τοῦ νόμου 2235 περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἰατρῶν καὶ ἰδιωτῶν διαφορῶν κλπ.» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4)9 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προσθέτων συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ χορηγήσεως πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 158.295.10 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν» καὶ

2) «Περὶ χορηγήσεως πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 7.852,402 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀνασυστάσεως τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βελλᾶς Ἱεροδιδασκαλείου» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ Νόμου τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν διατελούντων ἐκτὸς ὑπηρεσίας κλπ.».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σ)βρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀνακλήσεως διαταγμάτων μεταθέσεως ἀξιωματικῶν εἰς διαθεσιμότητα».

3) «Περὶ κατατάξεως χωροφυλάκων ὁπλιτῶν τῶν τέως Δημοκρατικῶν ταγμάτων».

4) «Περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 18 Σ)βρίου 1925 Ν. Δ. περὶ θεραπείας παραπόνων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτῶν εἰς τοὺς βαθμούς των».

5) «Περὶ κυρώσεως τῶν γενομένων μετὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου ἀνακλήσεων κλπ. ἀπομακρυθέντων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20)9)25 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐδαφ. εἰς τὸ ἀπὸ 14)6)26 Ν. Δ. περὶ ἐξόδων παραστάσεως ἀξιωματικῶν» καὶ

7) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀναδρομικοῦ ἀναλογισμοῦ προαγωγῆς ἐφέδρων ἀξιωματικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως θέσεως ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων:

«Περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Διεθνὲς Ὑδρογραφικὸν Συνέδριον» καὶ

«Περὶ κανονισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν γυναικῶν νοσοκόμων τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου, Β. Καραπαναγιώτης, Γ. Βότσαλος κλπ.*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως θεραπευτηρίου ἐν τῷ νομῷ Λέσβου».

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 14 Ἰουλίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Προνοίας Ἐλαιοπαραγωγῆς Κεφαλληνίας».

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ἱδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας «περὶ κοινωφελῶν ἔργων ἐν τῷ Ἱερῷ Ἱδρύματι καὶ ἐν τῇ πόλει τῆς νήσου Τήνου».

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν ἐν τῷ ἰσχύοντι Ρωμαϊκῷ Δικαίῳ διατάξεων περὶ οἰκογενειακοῦ καταπιστεύματος».

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τοῦ βουλευτοῦ κ. Ι. Μπουρνιὰ περὶ διαφόρων ὁδῶν ἐν Καρυστίᾳ.

1) Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἁπλῶν ἔργων τοῦ ἀπὸ γεφύρας Πλατάνας μέχρι γεφύρας Ὀξυλίθου τμήματος τῆς ὁδοῦ Αὐλωναρίου—Ὄριον—Πλατάνας—Κύμης ἔχει ἐγκριθῇ πίστωσις 688.000 δραχ. ἐναντι τῆς ὁποίας μέχρι σήμερον ἐδαπανήθησαν δραχ. 519.410 ἐκ τοῦ παρὰ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Κύμης κατατεθέντος εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ποσοῦ.

2) Διὰ τὴν κατασκευὴν τεχνικῶν ἔργων καὶ κυλινδρώσεως ὑλικῶν ὁδοστρωσίας τμήματος τῆς ὁδοῦ Αὐλωναρίου—Ὄριου—Ὀξυλίθου—Πλατάνας—Κύμης πληροφορεῖ ὅτι αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου 3045 καὶ διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ὁδοποιΐας κατὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν δραχ. 258.000. Μέχρι τοῦδε δὲν ὑπεβλήθη λ)σμὸς πληρωμῆς τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἐργασιῶν. Ἐπομένως τὸ ποσὸν τοῦτο διατεθήσεται διὰ πληρωμὰς ἐκτελεσθησομένων ἔργων.

3) Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν τεχνικῶν ἔργων τῆς ὁδοῦ Σκύρου—Λιναριᾶς, ὧν ἡ κατασκευὴ προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου 3045, διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ὁδοποιΐας κατὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν δραχ. 359.055 ἐναντι τῶν ὁποίων ἐπληρώθησαν μέχρι σήμερον δραχ. 164.838 δι' ἐκτελεσθείσας ἐργασίας.

Τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 3045 προβλεπομένων πρὸς κατασκευὴν ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 προμνησθέντων ἔργων συνεχισθήσεται ἡ ἐκτέλεσις δαπάνης τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ὁδοποιΐας καὶ ἀναλόγως τῶν πόρων αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν χορηγήσονται αἱ δέουσαι πιστώσεις.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρός***, συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ τέως Δήμου Ὑπάτης, λέγει ὅτι καὶ πρὸ ἡμερῶν συνέστησεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ καπνοῦ διὰ τὰ Δωδεκάνησα, διότι ὁ καπνὸς οὗτος, ἀράπικος ὀνομαζόμενος, δὲν καταναλίσκεται ἐνταῦθα. Ἤδη οἱ κάτοικοι στέλλουν τηλεγράφημα καὶ λέγουν ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ αὕτη, θὰ ἀποθάνουν τῆς πείνης. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ Δωδεκανήσιοι ἀγοράζοντες αὐτὸν τὸν καπνὸν τὸν λαθρεμπορεύονται εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ μορφὴν σιγαρέττων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐφ' ὅσον εἴπατε ὅτι δὲν καταναλίσκεται ἐὰν ὁ καπνὸς αὐτός, πῶς λαθρεμπορικῶς καταναλίσκεται;

Ν. Ξηρός. Δὲν γνωρίζω. Συνεχίζων λέγει ὅτι πάντως ἡ σκέψις τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ἐπιζήμιος, διότι οἱ λαθρέμποροι, ἐὰν δὲν λαθρεμπορευθῶσι τὸν καπνὸν αὐτόν, θὰ λαθρεμπορευθῶσι καπνὸν ἀλβανικόν, ἐπομένως θὰ ἔχωμεν καὶ τὴν ζημίαν τῆς μὴ εἰσπράξεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐφ' ὅσον λέγετε ὅτι ὑπάρχει φόβος νὰ ἀποθάνουν τῆς πείνης οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἐὰν δὲν ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ καπνοῦ, θὰ σκεφθῶμεν ἐὰν πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἐξαγωγὴν δι' αὐτὸ τὸ ἔτος τοὐλάχιστον.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἀπηγόρευσε τὴν ἐξαγωγήν, διότι ὁ καπνὸς οὗτος ἐξαγόμενος εἰς τὰ Δωδεκάνησα εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα λαθρεμπορικῶς ὑπὸ μορφὴν σιγαρέττων. Ὁ καπνὸς ὁ ἀλβανικός, διὰ τὸν ὁποῖον ὡμίλησεν ὁ κ. συνάδελφος, δὲν καταναλίσκεται εὐκόλως ἐδῶ, διότι ὁ κόσμος ἐσυνήθισε περισσότερον εἰς τὸν καπνὸν Ἀγρινίου. Συνεχίζων, ἀναγινώσκει κατάλογον τῶν ποσοτήτων τοῦ ἐξαχθέντος καπνοῦ ἐκ τοῦ λιμένος Βόλου. Ἡ ὑπηρεσία συνεπῶς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διερωτᾶται: Εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ εὐκολύνῃ τὸ λαθρεμπόριον ἢ ὀφείλει νὰ δυσχεράνῃ τοῦτο;

Ν. Μπακόπουλος. Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι σύνθετον, διότι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἐμποδίζει μόνον τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ καπνοῦ εἰς τὰ Δωδεκάνησα ἀλλὰ ἀπονεκρώνει ὁλόκληρον τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον διὰ τὰ

Δωδεκάνησα ἐπὶ ζημίᾳ καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐργατῶν λιμένος.

Ὁ κ. ***Μ. Μεσαντζῆ*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Ἰσραηλιτῶν Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. ***Γ. Τηλικίδης,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Ἀρδέας, λέγει ὅτι οὗτοι διαμαρτύρονται διότι ἐνῷ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς ὑποσχέσεις ὅτι θὰ ἀποζημιωθῶσιν ὡς παραμεθόριοι, τελευταίως ἡ ἀποζημίωσις αὕτη τίθεται ὑπὸ ἀμφιβολίαν. Ἡ ἐσοδεία, λέγει, ἐκεῖ κατεστράφη, εἶναι δὲ μεγάλη ἀνεπάρκεια γαιῶν, τὸ δὲ μέγιστον τοῦ γεωργικοῦ κλήρου ἀνέρχεται ἀπὸ 12—16 στρέμματα, θὰ ἀναγκασθοῦν δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι νὰ στραφοῦν εἰς τὰς πόλεις. Παρακαλῶ συνεπῶς τὴν Κυβέρνησιν, λέγει, νὰ συμπεριλάβῃ καὶ αὐτοὺς εἰς τὸ συμπληρωματικὸν μητρῷον.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν δύνασθε, λέγει, νὰ καθορίσητε τὴν ζώνην αὐτὴν ὡς παραμεθόριον. Ἄλλο ζήτημα ἂν ζητεῖτε νὰ ἐνισχυθοῦν οὗτοι ὡς πάσχοντες.

Οἱ κ. κ. ***Θ. Χαβίνης, Ι. Κοκκινάτος*** καὶ ***Α. Δούλης*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ὑποδικοκαταδίκων τῶν φυλακῶν Κερκύρας.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῆς Παμπροσφυγικῆς Ἑνώσεως Σερρῶν, λέγει ὅτι διὰ Δ. ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐμπόρων ἐλαίου καὶ σπορελαίου, ἀπαγορεύεται συγχρόνως καὶ εἰς ὡρισμένας περιφερείας πώλησις σπορελαίου, εἰς τρόπον ὥστε εἶναι δίκαια τὰ παράπονα αὐτῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ τὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν. Πάντως, λέγει, ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὁμιλήσω κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Ἐξαντληθείσης τῆς ἡμερησίας Διατάξεως τῶν ἀναφορῶν ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Ι. Ράλλη διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἀνταλλαξίμων κλπ. ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ἐπερωτήσεως ἐσκοπεῖτο νὰ ἐλεγχθῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκποίησιν αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀπήντησεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι οὐδὲν νομικὸν κώλυμα ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο καὶ συνεπῶς ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀγοράσῃ ὁμολογίας καὶ ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη ὄχι μόνον δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιφέρῃ ζημίαν εἰς τὸ Δημόσιον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφέλειαν. Ἡ ἀπάντησις αὕτη κατεκρίθη καὶ δικαίως, καὶ διὰ διαφόρους μὲν ἄλλους λόγους τοὺς ὁποίους ἀναπτύσσει, ἀλλὰ καὶ διότι, καθὼς ἀνέπτυξα, λέγει, καὶ ἄλλοτε, δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1833 καὶ ἐπέκεινα διαχείρισιν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἀλλὰ τὸ Κράτος ὄχι μόνον ἐκτίθεται εἰς τὸν κίνδυνον νὰ ὑποστῇ ζημίας ἀλλὰ συγχρόνως ἐκθέτει καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ ὅτι ἐπεμβαίνει εἰς πράξεις ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως χρεωγράφων. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἄνω ἀπαντήσεως ἡ Κυβέρνησις εἶπεν, ὅτι ἡ ἀγορὰ αὕτη ἐγένετο ἵνα μὴ ἐκπέσωσι πολὺ αἱ ὁμολογίαι κατόπιν τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ βεβαίως ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἦτο συμφέρουσα ἡ ἀγορὰ αὕτη. Ἀλλὰ ἡ ἐπερώτησις δὲν ἀπεσκόπει εἰς τὸν ἔλεγχον αὐτῆς τῆς ἐνεργείας, ἀλλὰ ἀπεσκόπει εἰς τὸ νὰ κατακρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς δηλώσεις αὐτῆς ὅπως περιορίσῃ τὸν τόκον τῶν ἀνταλλαξίμων. Δηλώσεις αἵτινες εἶχον ὡς συνέπειαν νὰ ἐκθέσουν τὴν πίστιν τοῦ Κράτους καὶ νὰ προκαλέσουν ζημίας εἰς τοὺς κατόχους τῶν χρεωγράφων αὐτῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως. Διότι τὸ νὰ κατακριθῇ ἡ Κυβέρνησις ἐπειδὴ μετέβαλε γνώμην, ὄχι μόνον ἀξία μομφῆς δὲν ἦτο ἡ ἐνέργεια αὕτη, ἀλλ' ἀξία ἐπαίνου. Ἐπίσης νομίζω ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ ὁ ἔλεγχος ὁ γενόμενος κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ στηριζόμενος ἐπὶ σημοσιογραφικῶν ἐπιθέσεων. Τὸ οὐσιῶδες εἶναι: Ἦτο δικαιολογημένη ἡ Κυβέρνησις νὰ σκεφθῇ νὰ περιορίσῃ τὸν τόκον τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ ἐὰν ἦτο ἐπιτετραμένον τοῦτο ἢ γενομένη μὲ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνέργεια ἦτο ἢ ἁρμόζουσα; Τὸ δάνειον τοῦτο παρουσιάζει ἀνωμαλίας τινάς. Πρῶτον, εἶναι ὁ ὑψηλὸς τόκος του ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ δάνεια, ἐκ τοῦ γεγονότος δὲ ὅτι τὸ δάνειον αὐτὸ ἀντιπροσωπεύει παμμέγιστα ποσὰ ἡ σημασία τῆς διαφορᾶς τοῦ τόκου εἶναι σπουδαιοτάτη. Ἀλλ' ὁ ὑψηλὸς τόκος ἔχει καὶ τὴν σπουδαίαν σημασίαν ὅτι ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὰς ξένας χρηματαγορὰς ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ Κράτος ἤθελε ἀ ἐπιδιώξῃ τὴν σύναψιν ξένου δανείου καὶ ἔχει σημασίαν διότι πολλαὶ ὁμολογίαι αὐτοῦ ἐξήχθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Δευτέρα συνέπεια εἶναι ὅτι ὁ ὑψηλὸς τόκος αὐτοῦ δύναται ἐνδεχομένως νὰ ἐξυψώσῃ τὰς ὁμολογίας τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ πέραν τοῦ ἀρτίου καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν πώλησιν τῶν κτημάτων εἰς τιμὰς χαμηλοτέρας. Ἄλλη ἀνωμαλία εἶναι ὅτι, ἂν ἀρχικῶς εἰς τὴν πρώτην σύμβασιν τοῦ 1925 εἶχε προβλεφθῇ νὰ γίνῃ ἔκδοσις τοῦ δανείου μὲ σύστημα συνθέτου τοκοχρεωλυσίας, ἡ ἔκδοσις τοῦ μεταγενεστέρου ἐπραγματοποιήθη μὲ τύπον ὥστε δὲν ὑπάρχει τὸ σύστημα τῆς συνθέτου ταύτης τοκοχρεωλυσίας. Κατόπιν τούτου ἐδημιουργήθη ἡ σκέψις τῆς μειώσεως τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα ἐλαττωθῇ ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα περιορισθοῦν καὶ αἱ ἄλλαι αὐτοῦ συνέπειαι. Αὐτὸ τὸ ἐμελετήσαμεν καὶ ἡμεῖς, ὅτε συμμετείχομεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ εὐρυτέρου συνασπισμοῦ, καὶ ἐσκέφθημεν ἵνα τὸ δάνειον τὸ συμπληρωματικὸν ἔχῃ ἄλλον τύπον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε εὐμενῆ ἐπιρροὴν διὰ τὴν τύχην τῶν ὁμολογιῶν καὶ θὰ περιώριζε τὴν δυσμενῆ ἐπιρροὴν τοῦ δανείου τούτου εἰς τὰς ξένας χρηματαγοράς. Ἡ γνώμη αὕτη ἦτο καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ στενωτέρου συνασπισμοῦ, ἥτις ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ὡς πρὸς τὸν περιορισμόν, λέγει, τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τοῦ πρώτου συμπληρωματικοῦ μητρῴου ἐπείσθημεν ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν διατί εἶναι ἀδύνατον; Πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὰ κείμενα καὶ νὰ ἀναπολήσωμεν τὸν σκοπὸν τοῦ δανείου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων γεννᾶται ἀπὸ τῆς τμηματικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἀπὸ τὸ ἓν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἡ ὑποχρέωσις συνίσταται εἰς τὴν πλήρη ἀποζημίωσιν τῆς ἐκεῖ ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας καὶ εἰς τὴν παροχὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ὁμοίου ἀντικειμένου πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἄφησαν εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἡ πεῖρα ὅμως ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἦτο εὔκολος ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀποκατάστασις τῆς παραχωρήσεως ἀκινήτου περιουσίας ὁμοίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης, ἀλλὰ συγχρόνως ἐκ τῆς πείρας ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο τελείως ἀδύνατον νὰ περιμένωμεν τὴν πλήρη ἐκκαθάρισιν διὰ νὰ ἀποζημιώσωμεν αὐτούς. Ἐγεννᾶτο ἤδη μέγα κοινωνικὸν πρόβλημα καὶ διὰ τοὺς ἀγρότας καὶ διὰ τοὺς ἀστοὺς πρόσφυγας. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη ταχείας ἐνεργείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ μείνουν ὄρθιοι ἐν Ἑλλάδι. Πρὸς τοῦτο ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως ἀντὶ κτημάτων δοθῇ εἰς τοὺς ἀστοὺς πρόσφυγας ὡς ἔναρξις ἀποζημιώσεως ποσόν τι ὁμολογιῶν. Ἡ χορήγησις αὕτη δὲν ἔχει τὴν συνήθη σημασίαν κοινωνικῆς προνοίας διότι ὄπισθεν τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν ὑπάρχει ἐνεργητικὸν τῶν προσφύγων. Ἀλλὰ πάντως ἔχει καὶ τὴν σημασίαν αὐτήν. Δι' αὐτὸ ἦτο ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ ληφθῇ πρόνοια ἵνα μὴ αἱ ὁμολογίαι αὗται ἐκπέσωσι, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἦτο δυνατὸν ὥστε νὰ δύνανται οἱ πρόσφυγες, ἄλλοι μὲν νὰ ἐξαγοράζουν τὰ κτήματα τῆς Τουρκίας, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ πράξωσι τοῦτο νὰ ρευστοποιήσωσιν αὐτὰς διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ γίνουν αὐτάρκεις. Δι' αὐτὸ ἔπρεπεν αἱ ὁμολογίαι αὗται νὰ περιβληθοῦν μὲ μεγάλας ἐγγυήσεις καὶ νὰ ἔχουν ὑψηλὸν τόκον. Ἐπὶ τῇ βάσει συνεπῶς τῆς ἀντιλήψεως ταύτης ἡ πρώτη ἐντύπωσις περὶ ὑψηλοῦ τόκου δὲν ἦτο ὀρθή, διότι ἄνευ αὐτοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ

γίνῃ ἡ ρευστοποίησις τῶν ὁμολογιῶν. Δι' αὐτὸ δὲ συγχρόνως ἀνεγράφη εἰς τὸ δάνειον ποῖαι ἐγγυήσεις χορηγοῦνται. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ λοιπὸν ὁ σκοπὸς τοῦ δανείου τὰ χαρτιὰ αὐτὰ ἦσαν ἐμπορεύσιμα καὶ εἰσήχθησαν καὶ εἰς τὸ χρηματιστήριον, κατεβλήθη δὲ πρὸς τοῦτο προσπάθεια νὰ ἀγορασθοῦν καὶ ἀπὸ τρίτους. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ εὐρέος συνασπισμοῦ ἐμερίμνησε νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐφροντίσαμεν ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως προσφύγων νὰ δέχεται ταύτας εἰς τὸ ἄρτιον καὶ συνεννοηθημεν καὶ μὲ τραπεζίτας ἵνα μὴ ἐκπέσῃ ἡ ἀξία αὐτῶν, ἐνισχύσαμεν δὲ καὶ τὴν πίστιν τοῦ κοινοῦ ἐπ' αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε ἡ τιμὴ αὐτῶν ἀπὸ 400—450 ηὐξήθη εἰς 800 δραχμάς. Ἀλλ' ἐφρόσον αἱ ὁμολογίαι αὗται ἠγοράσθησαν ἀπὸ τρίτους καὶ εἰσήχθησαν καὶ εἰς ξένα χρηματιστήρια εἶναι ἐν τάξει ἡ Κυβέρνησις νὰ θέλῃ νὰ μειώσῃ τὸν τόκον ;

Ἔγινε, συνεχίζει, μνεία τῶν κειμένων ἀλλὰ καὶ ἡ προχειροτέρα ἐξέτασις αὐτῶν πείθει ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ πολλῶν διατάξεων.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἔχει σημασίαν αὐτὴ ἡ συζήτησις σήμερον;

Α. Παπαναστασίου. Πρέπει, νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅλα τὰ κόμματα νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των διὰ νὰ σχηματισθῇ περισσοτέρα βεβαίωσις καὶ ἀπὸ ἀπόψεως προσφυγικῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς πίστεως τοῦ Κράτους. Τοῦτο μάλιστα θὰ ἔχῃ σημασίαν ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς συζήτησιν καὶ νέα σύμβασις τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης. Τὸ ἄρθρον 9, συνεχίζει, ἐμνημονεύθη ὡς ρητῶς ἀναφέρον τὴν ἐγγύησιν τῶν ὁμολογιῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους, αἱ δὲ μεταγενέστεραι διατάξεις φέρουν τὴν Τράπεζαν ὑπεύθυνον μέχρι τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν προσπάθειάν του, ὅπως ὑποστηρίξῃ ἀντίθετον ἐκδοχήν, ἐπεκαλέσθη τὴν παράγραφον 11 τοῦ ἄρθρου 9 τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ ἀκριβῶς αὕτη πιστοποιεῖ ἀκόμη περισσότερον ὅτι τὸ δάνειον τῶν ἀνταλλαξίμων δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ δάνεια τῶν κτηματογράφων καὶ ἂν διετυπώθη ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἄρθρον 11 κατὰ διάφορον τύπον, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι ἐπὶ πλέον ὑπάρχει ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους, αὐτὸ ἔγινεν ἵνα μὴ διὰ τὸ δάνειον αὐτὸ, τὸ νέον, ἐπέλθῃ ἡ παρεξήγησις ὅτι πρόκειται περὶ κτηματικοῦ δανείου στηριζομένου εἰς κτήματα ὡρισμένα. Συνεχίζων, ἀναγινώσκει καὶ τὸ ἄρθρον 11 ἐξ οὗ, λέγει, ἐξάγεται ὅτι ἡ Τράπεζα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ ἐν δάνειον μὲ ἀντίκρυσμα τὰ κτήματα καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἄλλη διάταξις, ἡ τοῦ ἄρθρου 15, καθ' ἣν ἡ Τράπεζα δικαιοῦται νὰ μεταβιβάσῃ ὅλην αὐτὴν τὴν διαχείρισιν εἰς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν καὶ ἐὰν ἔχῃ ἐκδώσῃ ὁμολογίας νὰ πάρῃ εἰς μετρητὰ τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁμολογιῶν. Διὰ δὲ τὰς ἐκδοθείσας ὁμολογίας ἔχει ὑπέγγυα τὰ κτήματα καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Δημοσίου, ὅπερ σημαίνει ἀναμφισβητήτως ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀπέβλεψεν εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τόσον σαφῶς διατυπώνονται τὰ πράγματα καὶ ἀναλαμβάνεται ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου μία ἀπόφασις, ὅσον δήποτε εὔλογος καὶ ἂν εἶναι, πάντως ἀποτελεῖ ἀθέτησιν μιᾶς ὑποσχέσεως, ἡ ὁποία θίγει τὴν πίστιν τοῦ Κράτους διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ὑπεσχημένου τόκου, ἀποφασιζομένου μονομερῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν «ἐδῶ ἀναλαμβάνονται ὑποχρεώσεις κολοσσιαῖαι ἴσως 10 δισεκατομμυρίων» κατ' ἐμὲ μάλιστα περισσοτέρων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας θὰ ἤθελεν ὁλόκληρον δωδεκαετίαν. Καὶ ἐγὼ λέγω ὅτι ἀναμφισβητήτως αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξία τῶν ἀποζημιώσεων. Ἀλλὰ πρόκειται ταῦτα νὰ τὰ καταβάλῃ ἐξ ἰδίων του τὸ Κράτος καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νομίζετε ὅτι ἠδύναντο νὰ περικοποῦν ; Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τῆς συνθήκης τῆς ἀνταλλαγῆς ἕκαστον Κράτος ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ τὴν διαφορὰν εἰς τὸ Κράτος οὗτινος οἱ ὑπήκοοι ἀπεδείχθη ὅτι ἔχουν μεγαλυτέραν περιουσίαν. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀποζημίωσις τῶν προσφύγων στηρίζεται εἰς τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν ἐν Τουρκίᾳ περιουσίαν καὶ εἶναι γνωστὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ προκαταβολὴ ἡ δοθεῖσα ἀντιστοιχεῖ πρὸς 10ο/ο ἐπὶ τῆς προσωρινῶς ἐκτιμηθείσης περιουσίας, πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ ἐπιδικασθησόμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν προκαταβολήν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὴν σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς ἤλπιζον ὅτι θὰ ἐγένετο ταχυτέρα ἡ ἐκκαθάρισις ἐν ᾧ ἤδη διανύομεν τὸ πέμπτον ἔτος καὶ δὲν ἔχει προχωρήσει ἡ διαδικασία, οὔτε ἐξ ἄλλου εἶχον οἱ ἀναχωροῦντες ὁμογενεῖς μας τὴν εὐχέρειαν νὰ λάβωσι σημείωσιν τῶν περιουσιῶν των, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔφυγον βιαίως. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν, συνεχίζει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις μὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἔχει θὰ ἐνεργήσῃ ὅπως ἀρχίσῃ σοβαρὰ ἐργασία πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ Τουρκία τὰς ὑποχρεώσεις της, ὑπέχει ἢ δὲν ὑπέχει τὴν εὐθύνην τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀπέναντι τῶν ἀνταλλαγέντων ὁμογενῶν μας;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἔξω τῆς συζητήσεως.

Α. Παπανασιασίου. Θὰ ἴδητε, κ. Πρόεδρε, ποῦ θὰ καταλήξω. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν ἰδιαίτεραι ἀρχαὶ Δικαίου. Βεβαίως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νομικὴν ὑποχρέωσιν δὲν ἔχει νὰ δώσῃ πέραν τῶν ὅσων θὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, ἀλλὰ ἡ ἠθικὴ του ὑποχρέωσις εἶναι μεγάλη καὶ ἀνεγνωρισμένη καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς Κυβερνήσεις καὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Καὶ ἐρωτᾶται, ἐὰν ἦτο δικαιολογημένον νὰ σκεφθῶμεν περὶ περικοπῆς τῆς πρώτης προκαταβολῆς. Ὡς μὲ διεβεβαίωσεν ἡ ὑπηρεσία, αἱ ἀποζημιώσεις τοῦ μὲν πρώτου μητρῴου ἀναλογοῦν κατὰ μέσον ὅρον εἰς 120 λίρας Τουρκίας κατὰ δικαιοῦχον, τοῦ Παραρτήματος εἰς 78 λίρας Τουρκίας καὶ τοῦ δευτέρου συμπληρωματικοῦ εἰς 75 λίρας Τουρκίας. Ἀλλὰ καὶ ἂν δεχθῶμεν μέσον ὅρον τὰς 100 λίρας Τουρκίας κατὰ δικαιοῦχον φαντάζεσθε ὅτι πρέπει νὰ σκεφθῶμεν εἰς περικοπὴν αὐτῶν τῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα τὰ προωρίσαμεν διὰ τὴν βοήθειαν τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ τοῦ πληθυσμοῦ; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι παλλάκις ἐκφράζομεν τὸν θαυμασμόν, δι' ὅ,τι ἐπετέλεσεν ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, ἀλλὰ ἐὰν φανταζώμεθα ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως ἐστερεώθη, πλανώμεθα. Διότι καὶ ἡ ἀποκατάστασις καὶ τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἀστῶν προσφύγων δὲν εἶναι ἀπολύτως ἐξησφαλισμένη. Ἤδη ὁ ἀστικὸς προσφυγικὸς κόσμος διατρέχει μίαν μεγίστην κρίσιν ἐξ ἧς θὰ ἐξέλθῃ ἂν λάβῃ τὰς ἀποζημιώσεις του καὶ ἂν διευκολυνθῇ εἰς ἐξεύρεσιν ἐργασίας. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἱ κίνδυνοι ζημιῶν τοῦ Κράτους δὲν εἶναι τόσον βέβαιοι, αἱ δὲ πρὸς τὴν πίστιν αὐτοῦ ὑποχρεώσεις εἶναι τόσον σαφεῖς πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσεν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἀποφάσεών της περὶ περιορισμοῦ τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν. Ὁ κύριος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο λυπηρόν, διότι ἐπῆλθον διακυμάνσεις, ἀλλ' ἔχω νὰ πραγτηρήσω ὅτι πρώτην φορὰν τὸ Κράτος ἐπροκάλεσεν διὰ τῆς ἐνεργείας του ἔκπτωσιν τῶν τιμῶν τῶν ὁμολογιῶν, ἐνῷ τοὐναντίον ἡ μέχρι τῆς ἐνεργείας ταύτης προσπάθειά του πάντοτε ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ στήριξιν αὐτῶν. Ἀσχέτως τῶν εἰς κερδοσκόπους ζημιῶν ἡμεῖς ἀποδίδομεν σημασίαν εἰς τὰς ζημίας ἃς ὑπέστησαν ἰδίως οἱ πτωχοὶ πρόσφυγες ὅσοι ἔσπευσαν ἐκ φόβου νὰ πωλήσουν τὰς ὁμολογίας των. Βεβαίως πρέπει νὰ συγχαρῇ κανεὶς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν ζῆλον ὃν δεικνύει νὰ λύσῃ πλεῖστα ζητήματα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Κράτους, ἀλλ' ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἐξαιρετικὴ σπουδὴ δὲν εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος καὶ ἐπιβεβλημένη· ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶχεν ὅπως ἔχει, δὲν εἶχε τὴν ἀμέριστον ἐμπιστοσύνην τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, ἐὰν ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις ἀνατραπῇ ὅπως ἄλλαι Κυβερνήσεις διὰ τῆς βίας ἀνετράπησαν, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ διὰ τῆς ἐπιλύσεως μερικῶν ζητημάτων, βεβαίως θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη. Ἡ Κυβέρνησις, ὅπως εἶπον, ἔχει τὴν ἀμέριστον ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ καὶ ἔχει ὅλην τὴν ἄνεσιν νὰ προβαίνῃ εἰς ἀποφάσεις καὶ σταθμίζουσα περισσότερον τὰ πράγματα καὶ καλοῦσα καὶ ἐρωτῶσα ὅλους τοὺς κύκλους τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὰ ἑκάστοτε ζητήματα· καὶ οἱ κύκλοι οἱ ἁρμόδιοι δὲν εὑρίσκονται μόνον ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης εἶναι καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης. Ἡ πραγματικὴ Δημοκρατία εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν αἱ λύσεις δίδονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωμῶν τῶν ἁρμοδιωτέρων κατόπιν διαφωτιστικῆς συζητήσεως τῶν πραγμάτων, διότι μόνον ἡ ἐπήρεια τῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁρμοδίους κύκλους καὶ ἡ ἐλευθέρα συζήτησις καὶ συνολικὴ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων, μόνον αὗται ἀσφαλίζουσι τὴν ἐλευθέραν λύσιν καὶ τὴν ἱκανοποιητικωτέραν λύσιν τῶν ζωτικωτέρων ζητημάτων τοῦ τόπου (χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Τσαλδάρης ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἐπέκτασις, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ ἐπερώτησις τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ Ἀττικῆς, δεικνύει πόσον δίκαιον εἶχον ὑποστηρίζων ὅτι ὀρθότερον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν τὸ ζήτημα τοῦτο συνεζητεῖτο κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔφερεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ σχετικὰ πρὸς αὐτὸ νομοθετικὰ μέτρα. Δὲν εἶχα μάλιστα τότε ὑπ' ὄψει καὶ τὴν νέαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρέμβασιν, ἡ ὁποία παρενέβαλεν εἰς τὸ ζήτημα καὶ θέμα ἐντελῶς ξένον. Τί σκέπτεται ἕκαστον κόμμα καὶ ποῖαι αἱ ἀπόψεις αὐτοῦ θὰ ἦτο ὠφελιμώτερον καὶ χρησιμώτερον νὰ ἐκτεθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν κυβερνητικῶν μέτρων. Διὰ τοῦτο θὰ προσπαθήσω νὰ περιορισθῶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐπερωτήσεως. Ἡ ἐπερώτησις εἶχεν ὑπ' ὄψει κυρίως τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία ὑπετίθετο ὅτι προεκάλεσε τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ αἰτία αὐτὴ ἦσαν αἱ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως τῶν ὁποίων ἀφετηρία ὑπῆρξεν ἄρθρον δημοσιευθὲν μὲ τὴν ὑπογραφὴν «Εἰδικὸς». Τὸ ἄρθρον τοῦτο, τοῦ ὁποίου βεβαίως πάντες ἔλαβον γνῶσιν, ἦτο σπουδαῖον διότι ἐξέθετε μίαν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν ἀντελαμβάνετο ὁ γράφων αὐτό. Ἐξέθετεν ὅτι ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσωμεν ὥστε νὰ μὴ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ δίκαιαι ἀξιώσεις τῶν προσφύγων καὶ κατέληγεν εἰς ὃ συμπέρασμα καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατέληξεν, ὅτι οὐδεμίαν τὸ Δημόσιον εἶχεν ὑποχρέωσιν διὰ τὸ ζήτημα τῶν τόκων. Ποίαν ἐπίδρασιν εἶχε τὸ ἄρθρον τοῦτο γνωρίζετε πάντες. Καίτοι τὸ Χρηματιστήριον ἦτο κλειστὸν ἐπέδρασεν ἐν τούτοις μεγάλως. Δὲν γνωρίζω ἂν ἦσαν μεμυημένοι ἢ ὄχι, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ ἐπίδρασις αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἣ ὅλη ἀπὸ τὰ 842 ἔπεσαν εἰς τὰ 816 τοιαύτῃ ὥστε αἱ ὁμολογίαι ἀπὸ τὰ 842 ἔπεσαν εἰς τὰ 816 καὶ ὅταν ἤνοιξε τὸ Χρηματιστήριον ἠκολούθησε νέα πάλιν πτῶσις, συνεχισθεῖσα καὶ μετὰ τὰς νέας δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅτε αἱ ὁμολογίαι ἔφθασαν εἰς 750 - 760. Ἐν γένει ἡ πτῶσις τῶν ὁμολογιῶν ἐξηκολούθησε διαρκῆς, ὥστε νὰ παραστῇ ἀνάγκη παρεμβάσεως τοῦ Κράτους ἵνα σταματήσῃ. Καὶ ἐπενέβη τὸ Κράτος διὰ τῆς ἀγορᾶς ἱκανοῦ ποσοῦ ὁμολογιῶν μὲ τιμὰς ποικιλλούσας περὶ τὰς 800 δραχμάς. Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν Κυβερνητικῶν δηλώσεων. Ποῖα δὲ γενικώτερα ἀποτελέσματα ἐπῆλθον πάντες ἔχετε ὑπ' ὄψει. Δὲν ἔμεινεν ἀκλόνητος ἡ θέσις τοῦ Κράτους ἐν τῇ πίστει τὴν ὁποίαν ὠφειλε νὰ ἔχουν ἀπέναντι αὐτοῦ οἱ ὁμολογιοῦχοι. Ἀλλ' εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι διὰ τῆς Συμβάσεως τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει τὴν ἐγγύησιν διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων ὁμολογιῶν. Ἡ Σύμβασις αὕτη ἐκυρώθη συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος. Νομίζετε ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῆς κυρώσεως τῆς Συμβάσεως δὲν ἔχει καμμίαν ἐπίδρασιν ; Τὸ Νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα ἐὰν δὲν κυρωθῇ συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα ἐντὸς 4 μηνῶν ἀκυροῦται εἰς τὸ ἐφεξῆς· δὲν ἀκυροῦται ex tunc, ἀλλὰ ex nunc. Ἡ Τράπεζα ἐξέδωκεν ὁμολογίας πρὶν παρέλθῃ τὸ τετράμηνον, νομίζετε ὅτι θὰ εὕρετε νομικὸν ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ἔλεγεν ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὗται εἶναι ἄκυροι ; Δὲν ἦτο λοιπὸν ἡ σκέψις ὑμῶν ὀρθὴ οὐδὲ μελετημένη. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ σᾶς κακίσω ἂν μετεβά-

Κράτος δὲν δικαιοῦται νὰ κάμῃ χρηματιστηριακὰ παίγνια, περὶ τοιούτου δὲ πρόκειται, ἐφ' ὅσον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ πωληθῶσι καὶ πάλιν. Προκύπτει ἐκ τούτου ἀναντιρρήτως ὅτι δὲν ἐπρόκειτο κἂν περὶ ἐπενδύσεως διαθεσίμων, ἀλλ' ὅτι ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἵνα σταματήσῃ τὴν πτῶσιν τῆς τιμῆς τῶν ὁμολογιῶν, τὴν προελθοῦσαν ἀπὸ μίαν ἄστοχον ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς ταύτης ἐνεργείας καὶ μεταξὺ τῶν προσφύγων ἀκόμη ἀνεπτύχθη μία ἀνησυχία, ἡ ὁποία εἰς ἄλλας περιστάσεις δὲν γνωρίζω ποῦ θὰ ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ. Αἱ ἀνησυχίαι δὲ αὗται τῶν προσφύγων προῆλθον ἐκ τῶν ἐν τῷ γνωστῷ ἐκείνῳ ἄρθρῳ δημοσιευομένων ἀντιλήψεων, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἔπρεπε νὰ πληρώνωμεν κατ' ἔτος 360,000,000 διὰ τόκους, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπεβαρυνόμεθα μέχρι τέλους μὲ 2,345,000,000 πλέον τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων καὶ πλέον τῆς διαφορᾶς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπληρώναμεν πρὸς τὴν Τουρκίαν διὰ τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς. Ὅταν τοιαῦται ἐξεδηλοῦντο ἀντιλήψεις καὶ σκέψεις, ἦτο εὔλογον νὰ γεννηθῶσιν ἀνησυχίαι. Καὶ ἐρωτῶ, διατί τάχα ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὰς δηλώσεις ταύτας καὶ ποῖος ἀρά γε σκοπὸς ἐξυπηρετεῖτο δι' αὐτῶν ; Μέχρι σήμερον δὲν εἶδον νὰ δοθῇ οὐδεμία διασάφησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἦδη ἡ Κυβέρνησις μετέβαλε γνώμην· ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ζητεῖ νὰ μάθῃ διατί ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὰ μέτρα ταῦτα. Ἕως τώρα δὲν ἤκουσα τίποτε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καὶ παρὰ πᾶσαν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔκαμα διὰ τῆς ἰδίας μου σκέψεως ἵνα φθάσω εἰς ἓν ἀποτέλεσμα ἐξυπηρετικὸν τοῦ σκοποῦ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν τὸ κατώρθωσα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερεν ὅτι ἡ σκέψις ἦτο δυνατή, ἀλλὰ καὶ ἡ σκέψις ὀφείλει νὰ γίνεται μετ' ἐμβριθείας καὶ ἐπιμελείας ὥστε νὰ βασίζεται εἰς ἐρείσματα ἀσφαλῆ. Οἱ δύο ἐκ τῶν ὁμιλησάντων ἀρχηγῶν ὑπεστήριξαν ἤδη ὅτι ὑποχρέωσις τῆς ἐγγυήσεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὑπάρχει πλήρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεστήριξε τοὐναντίον. Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι ἡ Σύμβασις δὲν εἶναι σαφής, ἔχω δὲ τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξω τοῦτο ὅταν τόσον σαφῶς δεδηλωμένην ἔχω τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκφράζοντος ἐν τούτῳ καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Σύμβασις δὲν ἔχει τὴν σαφήνειαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλεται νὰ ἔχουν Συμβάσεις ἀφορώσαι τόσον μεγάλα ζητήματα. Εἶπον, λέγει συνεχίζων, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πῶς θὰ ἐναυάγει τὸ σχέδιόν του. Διότι τὰ τρία δισεκατομμύρια ἐπαρκῶς ἐξασφαλίζονται διὰ τῶν κτημάτων καὶ οἱ ὁμολογιοῦχοι θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναμένουν τὴν πλήρη ἐκκαθάρισιν. Ἡ Τράπεζα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδώσῃ ἄλλας ὁμολογίας καὶ οὐδεμίαν ἀνάγκην θὰ εἶχον οἱ πρῶτοι ὁμολογιοῦχοι νὰ ἀκούσουν τὰς προτάσεις περὶ μειώσεως τοῦ τόκου. Ἀλλὰ ὅταν τοιαύτην στάσιν ἐτηρεῖτε καὶ αὐτὴ ἡ Τράπεζα θὰ σᾶς ἠρνεῖτο τὴν ἔκδοσιν ἄλλων ὁμολογιῶν, καὶ τί θὰ ἐπράττετε τότε ὑποχρεωμένοι ὄντες νὰ πληρώσητε καὶ τοὺς ἐγγεγραμμένους εἰς τοὺς συμπληρωματικοὺς πίνακας ; Παραλείπω νὰ εἴπω εἰς ποίαν θέσιν θὰ εὑρίσκεσθε ὅταν σᾶς προσεκομίζοντο αἱ ὁμολογίαι καὶ θὰ ἐλέγετε εἰς τοὺς κατόχους, μεταξὺ τῶν ὁποίων πιθανὸν νὰ ὑπῆρχον καὶ ξένοι, ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἔχει καμμίαν ὑποχρέωσιν. Δὲν γνωρίζω ἀκόμη διατί παρωράθη καὶ ἐν ἄλλο ζήτημα. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι διὰ τῆς Συμβάσεως τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει τὴν ἐγγύησιν διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων ὁμολογιῶν. Ἡ Σύμβασις αὕτη ἐκυρώθη συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος. Νομίζετε ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῆς κυρώσεως τῆς Συμβάσεως δὲν ἔχει καμμίαν ἐπίδρασιν ; Τὸ Νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα ἐὰν δὲν κυρωθῇ συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα ἐντὸς 4 μηνῶν ἀκυροῦται εἰς τὸ ἐφεξῆς· δὲν ἀκυροῦται ex tunc, ἀλλὰ ex nunc. Ἡ Τράπεζα ἐξέδωκεν ὁμολογίας πρὶν παρέλθῃ τὸ τετράμηνον, νομίζετε ὅτι θὰ εὕρετε νομικὸν ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ἔλεγεν ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὗται εἶναι ἄκυροι ; Δὲν ἦτο λοιπὸν ἡ σκέψις ὑμῶν ὀρθὴ οὐδὲ μελετημένη. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ σᾶς κακίσω ἂν μετεβά-

λατε σκέψιν, οὔτε ἐπιθυμῶ τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ κρίνω τὰς τελευταίας σας σκέψεις. Ὅταν αὗται ἔλθουν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ πρὸς συζήτησιν θὰ σᾶς εἴπω, ἂν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνετε εἶναι ὀρθά. Σεῖς ὁ ἴδιος δι' ἀνακοινωθέντος σας εἴπατε ὅτι αἱ σκέψεις σας δὲν ἦσαν ὁριστικαὶ καὶ λέγετε τώρα ὅτι θὰ μειώσητε τὸν τόκον κατὰ 2 ὁρ. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν θὰ ἐπεκταθῶ σήμερον. Κάμνω ὅμως ἀπὸ τοῦδε τὴν παρατήρησιν, ὅτι κακῶς ὑπολογίζετε ὅτι θὰ ἔχῃ τὸ Κράτος ὠφέλειαν 36,000,000, ἐνῷ τὸ κέρδος τοῦτο δὲν θὰ ὑπερβῇ τὰ 26,000,000. Αὐτὸ εἶναι τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ κατόπιν ὅλου τοῦ δημιουργηθέντος θορύβου καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὅλας τὰς ζημίας καὶ τὰς θυσίας αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν. Ἔχων ὑπ' ὄψει μου τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας δὲν δύναμαι ἢ νὰ δεχθῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ κάμῃ οἰκονομίας, ἀλλὰ τονίζω ὅτι αἱ οἰκονομίαι αὗται δὲν εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἐφαντάσθητε καὶ δὲν θὰ εἶναι παρὰ διὰ δύο ἕως τρία ἔτη. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι αἱ ὁμολογίαι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἔχωσι μικροτέραν ἀγοραστικὴν ἀξίαν καὶ θὰ περιέλθωσι ταχύτατα εἰς τὴν Τράπεζαν ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἀγορᾶς τῶν κτημάτων, διότι θὰ ἀγορασθῶσιν ὀλιγώτερον καὶ μετὰ τρία ἔτη, λέγει, θὰ εἰσθε ἠναγκασμένοι νὰ πάυσῃ πᾶσα ἐλάττωσις τοῦ τόκου, θὰ εἰσθε ἠναγκασμένοι νὰ πληρώσητε εἰς τὸ ἄρτιον, διότι ἀπὸ τὸ 1931 ἀρχίζει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου κατὰ τὴν νέαν σύμβασιν νὰ πληρώνῃ τὸ νέον ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ λείπῃ ἀπὸ τὴν Τράπεζαν μεταξὺ τῶν διατεθέντων ἐκ τοῦ ἀναληφθέντος δανείου. Δὲν ἐπεκτείνομαι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τηρῶν τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν ἔδωκα, ὅτι θὰ περιορισθῶ εἰς τὸ θέμα τῆς ἐπερωτήσεως. Θὰ εἶχον πολλὰ ἴσως νὰ ἐκθέσω ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ὁμολογίαι διετέθησαν πρὸς τετρακοσίας (400) καὶ πεντακοσίας (500) δραχ., ἤλαβον δηλ. οἱ δικαιοῦχοι τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοστοῦ τὸ ὁποῖον ἐδικαιοῦντο νὰ λάβουν ἔναντι τῆς ἀποζημιώσεώς των, διότι τὸ ἕτερον ἥμισυ περιῆλθεν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ ἐπωφελῶνται τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων. Ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι μέτρα μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν σταθεροποίησιν, ἵνα μὴ φυγαδεύωνται αἱ μετοχαὶ αὗται ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δικαιούχων, ὥστε νὰ ἐπωφελῶνται τὴν διαφορὰν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν νὰ κερδοσκοπῶσι. Ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα ἡ μέθοδος ἡ ὁποία ἐπεκράτησε ὑπῆρξε πρωτοφανής, ἀφοῦ οὐδέποτε τὰ ζητήματα ταῦτα συνεζητήθησαν ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Βουλῆς. Ζητήματα οἷα τὰ τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων ἐλύθησαν πάντοτε μετὰ σπουδῆς καὶ διὰ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, ἔφθασε δὲ μόνον τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὴν Βουλήν. Ἤκουσα εὐχαρίστως τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐπικρίνῃ τὸν τρόπον τοῦτον, ὁ ὁποῖος ἐφηρμόσθη εἰς τὰ προσφυγικὰ ζητήματα. Ἡ ἐπίκρισίς του αὕτη μὲ κάμνει νὰ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἀκολουθηθῇ ἡ μέθοδος αὕτη καὶ πάλιν. Τὰ ζητήματα τὰ προσφυγικὰ βεβαίως ἀποβλέπουσι κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τοὺς πρόσφυγας, ἀλλὰ ἐνδιαφέρουσι τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νὰ ὀρθοποδήσῃ ἐὰν δὲν λυθῇ ἀποτελεσματικῶς τὸ προσφυγικὸν ζήτημα. Ἐὰν τοῦτο λυθῇ δυσμενῶς, βεβαίως τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἐπιπέσῃ κατὰ πρῶτον λόγον ἐπὶ τῶν προσφύγων, ἀσφαλῶς ὅμως θὰ ἔχῃ σπουδαιότατον ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, καθὼς καὶ ἂν λυθῇ ἐπωφελῶς θὰ ἱκανοποιήσῃ μὲν τοὺς πρόσφυγας τοὺς εὑρισκομένους εἰς μίαν δυστυχίαν, ταυτοχρόνως ὅμως θὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐξύψωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Δὲν δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν οὔτε κἂν ἓν ἀτομικὸν συμφέρον, ὅταν δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κράτους. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθῶμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν τὰ συμφέροντα τῶν προσφυγικῶν πληθυσμῶν, τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι τὸ 1)4 τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ; Δὲν λέγω ταῦτα σκοπῶν νὰ ἀσκήσω οὐδεμίαν ἐπίδρασιν, οὔτε τοῦτο εἶναι εἰς τὴν διάνοιάν μου, ἐπὶ τῶν σχέσεων τὰς ὁποίας ὁ προσφυγικὸς κόσμος ἔχει πρὸς ὡρισμένον κόμμα, οὔτε ἐπὶ τῶν δεσμῶν περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἔχῃ δεσμοὺς καὶ πρὸς τὰ ἄτομα καὶ πρὸς οἱασδήποτε τάξεις. Ἀλλὰ ἔχομεν, κύριοι, τὴν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ συνόλου, καὶ ἐφόσον τὰ προσφυγικὰ ζητήματα ἀφορῶσι τὸ σύνολον τὰ ζητήματα ταῦτα πρέπει νὰ λύωνται ἐν πλήρει φωτὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, διότι ὑπὲρ πάντα εὐελπιστῶ καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὡς ἀντιπρόσωπος ὄχι μιᾶς πολιτικῆς μερίδος, ἀλλὰ ὡς ἁπλοῦς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι τὰ ζητήματα ταῦτα νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ συζητηθῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Ἐμμένω εἰς τὴν ἀξίωσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν διετύπωσα, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ἤκουσα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ κατακρίνῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐπισήμως τὸν τρόπον καθ' ὃν μέχρι σήμερον ἐκανονίσθησαν τὰ προσφυγικὰ ζητήματα. Βεβαίως οἱ ἰθύνοντες θὰ δώσωσι τὴν τελευταίαν κατεύθυνσιν, ἀλλὰ οἱ ἰθύνοντες εἶναι δυνατὸν καὶ ἀπὸ τὴν αἴθουσαν ταύτην νὰ ἀποκομίσωσιν γνώμας ἐπωφελεῖς διὰ τὴν καλυτέραν κατεύθυνσιν, διότι δὲν νομίζω ὅτι εἷς οὐδενὸς τὴν κεφαλὴν εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῇ ἡ σκέψις ὅτι τὰ ζητήματα αὐτὰ δύναται νὰ ἀποτελέσωσι ζήτημα πολιτικὸν ἢ κομματικόν· εἶναι ζητήματα κοινωνικοῦ συμφέροντος. (Χειροκροτήματα ἐκ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος).

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** λέγει ὅτι, μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς συζητήσεως τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, λαμβάνει τὸν λόγον διότι καὶ παράγοντες τῆς πλειοψηφίας, λέγει, ὑπῆρξαμεν ὅτε ἐψηφίσθη τὸ ψήφισμα τῆς 14 Ἀπριλίου 1925 καὶ Κυβέρνησις εὑρέθημεν ὅτε ἐγένετο ἡ ἔκδοσις τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν ὁμολογιῶν καὶ ἤρχισεν ἡ χορήγησις τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν ἀποζημιώσεων. Δὲν γνωρίζω διατί ἀνεπτύχθη ὁλόκληρον τὸ προσφυγικὸν ζήτημα ἀπὸ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης καὶ ἐντεῦθεν παρὰ τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν ἐσκέφθη αὕτη νὰ καταχρίνῃ τὴν προκάτοχον διὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Ἐδόθη ἡ ἐξήγησις ὅτι ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς δημοσιεύματα ἄτινα ἡ φήμη ἔφερεν ὅτι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ μήπως τὸν χείριστον τῶν δημοσιογραφικῶν ἀγώνων ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ζητήματος τῶν ὁμολογιῶν δὲν ἤνοιξαν οἱ ἐπιτελεῖς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος; Καὶ ἐθεωρήθη ἄραγε ἀνεπαρκὴς ἡ δημοσιογραφικὴ κονίστρα διὰ νὰ ἐπεκταθῶσιν αἱ συζητήσεις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ; Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡμεῖς ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν. Κατ' ἀρχήν, λέγει, δὲν συμμερίζομαι τὴν θλῖψιν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος διὰ τὴν ψῆφισιν τοῦ ψηφίσματος τῆς 14 Ἀπριλίου 1925 τοῦ προβλέψαντος διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀποζημιώσεως...

Γ. Καφαντάρης. Ὄχι μόνον δὲν ἐξέφρασα θλῖψιν, ἀλλὰ εἶπον ὅτι εἶμαι ἀπολύτως συνυπεύθυνος· ἠρκέσθην μόνον νὰ ἐκφράσω τὴν κατάπληξίν διὰ τὴν ἀποδοκιμασίαν τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης,*** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Μικρασιατικὴ συμφορὰ ἔρριψε τοὺς κατοίκους τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ ἐλεύθερον Ἔθνος εἶχε καθῆκον νὰ περιθάλψῃ τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς καὶ νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν βαθμιαίαν αὐτῶν ἀποκατάστασιν. Τὸ καθῆκον αὐτὸ προσεπάθησε νὰ τὸ ἐκπληρώσῃ μὲ τὰ γλίσχρα μέσα ἅτινα εἶχε εἰς τὴν διάθεσίν του. Αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς ἦτο ἡ σύναψις τῶν ἐξωτερικῶν δανείων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν καὶ ἡ διάθεσις συγχρόνως τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας. Μὲ τὰ διάφορα σχέδια κατελήξαμεν εἰς τὴν ψῆφισιν τοῦ ψηφίσματος τῆς 14 Ἀπριλίου 1925 δι' οὗ προεβλέπετο ἡ καταβολὴ ποσοστοῦ δυνάμει τῆς προσωρινῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐγκαταλειφθείσης προσφυγικῆς περιουσίας. Δυνάμει τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ συνήφθησαν πολλαὶ συμβάσεις. Διὰ τῶν συμβάσεων αὐτῶν καθωρίσθη ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων καὶ ἡ καταβολὴ τῆς

ἀποζημιώσεως. Ἡμεῖς μὴ ὄντες νομικοὶ δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὸ νομικὸν ζήτημα, ἀλλὰ εἰς τὰς συμβάσεις αὐτὰς ἀναφέρεται ρητῶς τὸ ποσοστὸν μέχρι τοῦ ὁποίου δύναται νὰ φθάσῃ τὸ ποσὸν τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν καὶ προβλέπεται συγχρόνως ἡ ἀπόσβεσις τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν πρὶν ἐκδοθοῦν νέαι, προβλέπεται ἀκόμη, λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ ἐβράδυνεν ἡ ἐκποίησις τῶν περιουσιῶν, νὰ ἀφαιρεθῶσιν 25 ο/ο ἐκ τοῦ ποσοστοῦ αὐτοῦ. Τί σημασίαν ἔχουν αἱ προφυλάξεις αὗται; Ποίαν ἄλλην παρ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνέμενεν εἰς τὴν ἰδέαν ὅπως περιορισθῇ ἡ ἔκδοσις τῶν ὁμολογιῶν ἐντὸς τῆς ἀξίας τῶν μουσουλμανικῶν περιουσιῶν καὶ περιορισθῇ καὶ ἡ ἐγγύησις ἐντὸς τοῦ ποσοῦ τούτου;

Α. Παπαναστασίου. Ἂν αὐτὴ ἦτο ἡ σκέψις τῆς Κυβερνήσεως, τότε δὲν ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἔκδοσις τῶν ὁμολογιῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως ὅλων τῶν μητρώων, διότι ἐφ' ὅσον ἤρχισεν ἡ πλήρωμὴ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκδόσεως 3 δισεκατομμυρίων δὲν θὰ ἦτο βέβαιον ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξαντληθῇ ὅλος ὁ πίναξ τῶν δικαιούχων. Τότε βεβαίως ἡ σκέψις αὐτὴ δὲν ἦτο βάσιμος καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο κανονικόν, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσιζε νὰ ἐκδώσῃ ὁμολογίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐστηρίζοντο μόνον εἰς τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ἐγνώριζεν ποῖον θὰ ἦτο τὸ ποσὸν τῶν ὁμολογιῶν. Ἐκτὸς ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔσπευδον νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ὑποθέσεις των, θὰ ἐλάμβανον μεγαλυτέρας ἀποζημιώσεις ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ ἀρχικὸν μητρῶον, ἀλλὰ βεβαίως οὐδεμία Κυβέρνησις τὸ ἐσκέφθη.

Γ. Κονδύλης. Αἱ ἀρχικαὶ προθέσεις τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἦτο νὰ συμπληρωθῇ τὸ μητρῶον καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Δυστυχῶς ὅμως ἡ προσφυγικὴ δυστυχία δὲν ἐπεδέχετο ἀναβολήν. Ὅπως ἐπίσης ἐνθυμεῖσθε ὅτι,.....

Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα σύμφωνοι. Καὶ ἡμεῖς συγκατενεύσαμεν.

Γ. Κονδύλης. Ἀλλὰ ἤθελον νὰ εἴπω καὶ κάτι ἄλλο τὸ ὁποῖον εἶναι οὐσιῶδες διὰ νὰ συναγάγωμεν καλῶς ἓν συμπέρασμα διὰ τὴν.....

Γ. Καφαντάρης. Εἰς τὴν πρώτην σύμβασιν τὴν ἐπιτρέψασαν τὴν ἔκδοσιν τοῦ δανείου, ἀδεία τῆς ὑφ' ὑμᾶς Κυβερνήσεως, ἐλαμβάνετο ρητὴ πρόνοια περὶ ἱκανοποιήσεως μόνον τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὸ πρῶτον συμπληρωματικὸν μητρῶον, ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ δανείου θὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ δικαιοῦχοι οἱ συμπεριλαμβανόμενοι εἰς τὸ πρῶτον μητρῶον. Δὲν ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι ἐξηκολούθει ἡ κατάρτισις καὶ τοῦ παραρτήματος τοῦ πρώτου μητρῴου καὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου. Ἦτο δὲ βεβαιότατον ὅτι καὶ αὐτὰ θὰ ἐπληρώνοντο ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας σεῖς στηριζόμενοι ἐπληρώσατε τοὺς ἐγγεγραμμένους εἰς τὸ πρῶτον μητρῶον.

Γ. Κονδύλης. Φρονῶ, λέγει, ὅτι ὁ κυριώτερος παράγων ὅστις ἐβάρυνεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος ἦτο ἡ ἀδίρητος ἀνάγκη ἀφ' ἧς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγῃ καμμία Κυβέρνησις. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὰς προβλέψεις περὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας ὅλοι ἐνομίσαμεν ὅτι θὰ ἦτο κατωτέρα καὶ δι' αὐτὸ ἐσκεπτόμεθα νὰ ἐκδώσωμεν δάνειον 500.000.000, ἀλλὰ ἐν ᾧ κατόπιν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ 2 1)2 δισεκατομμύρια εἴδομεν ὅτι καὶ τότε ἀκόμη ὑπῆρχον πολλοὶ μὴ ἀποζημιωθέντες καὶ ἐλήφθη μέριμνα περὶ συμπληρωματικοῦ μητρῴου καὶ παραρτήματος. Ὅταν πλέον συνεκροτήθη καὶ τὸ συμπληρωματικὸν μητρῶον καὶ παρουσιάσθη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποζημιώσεως καὶ αὐτῶν, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ ἄλλως παρὰ νὰ δώσῃ καὶ τὴν ζητηθεῖσαν ἐγγύησιν αὐτήν, καὶ ἐδόθη ἡ ἐγγύησις αὕτη.

Ὁ κ. ***Σ. Χούρσογλου*** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τότε δὲν διέτρεχε κίνδυνον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν διότι τὰ κτήματα ἐκάλυπτον τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Βεβαίως ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους προσέδωσε μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν εἰς αὐτάς.

Γ. Κονδύλης. Συνεπῶς ἡμεῖς δὲν θὰ ἐπικρίνωμεν τὴν πρᾶξιν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπικρίνομεν ἦτο τοῦτο: ὅτι τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως μειώσῃ τὸν τόκον τῶν ἀνταλλαξίμων, ὑπεδέχθησαν μὲ μίαν ἀντιπολίτευσιν ἥτις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς δημοσκοπική. Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις εὗρε καχεξίαν ἀφόρητον καὶ εὗρεν ἀξιώσεις ἀτελειώτους, ἀνικανοποιήτους. Ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς πολλὰς πόλεις καὶ ἰδίως τῆς Πελοποννήσου πρόσφυγες διαιτώμενοι εἰς τρώγλας καὶ ἀποθήκας. Ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν καὶ ἀνάγκη διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἀναπτυχθῇ ὅλη αὐτὴ ἡ δραστηριότης, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας ἦσαν πράγματι ἀνέλπιστα, διὰ τὴν κατάπνιξιν τῆς λιμοκτονίας καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίου ἀσφαλείας. Ὁ προϋπολογισμὸς ἦτο βεβαρυμένος καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατηγορηθῇ ἡ Κυβέρνησις διότι ἤθελε νὰ ἐπιφέρῃ ἐλάφρυνσιν αὐτοῦ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξήγγειλε τὰ βάρη τῶν δύο δανείων διὰ τὴν προσφυγικὴν ἀποζημίωσιν. Ἡ ἐπιβάρυνσις αὕτη θὰ εἶναι μεγάλη.

Α. Παπαναστασίου. Εἶπον ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις θὰ εἶναι μεγάλη. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐστηρίζετο εἰς τὸ ὅτι θὰ χρειασθῇ μία δεκαετία πρὸς ἐκκαθάρισιν. Καὶ ἄλλοτε ἐνομίσαμεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πραγματικῶς σώζει τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι ἡ ταχίστη ρευστοποίησις τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων, ὁπότε αἱ ἐκ τῶν τόκων ζημίαι εἶναι ἐλάχισται καὶ ὄχι μόνον ἐκ τῶν τόκων ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κεφαλαίου, διότι ἐκ τῆς ταχείας πωλήσεως εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκποίησις εἰς ἀρίστας τιμάς. Καὶ εἰς τὰ μέτρα αὐτὰ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν ἔδωσε τὴν δέουσαν σημασίαν ἡ τελευταία συμμαχικὴ Κυβέρνησις ἡ ὁποία περιώρισεν ὑπερβολικὰ εἰς τοὺς κατόχους πώλησιν ἐπὶ πιστώσει τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων.

Γ. Κονδύλης. Διὰ νὰ ἐκποιηθῇ μία περιουσία ἀνερχομένη εἰς 7 δισεκατομμύρια πρέπει νὰ βελτιωθῇ ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις. Καὶ εἶναι μὲν ἐνδεχόμενον, ὡς ἐλπίζομεν, νὰ ἐπαρκέσῃ ἡ δεκαετία αὕτη διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν κτημάτων, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης δυνατὸν νὰ μὴ ἐκποιηθοῦν ταῦτα ἐντὸς τῆς δεκαετίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ Δημοσίου θὰ εἶναι μεγάλη. Ἐὰν δὲν εἶναι 10 δισεκατομμύρια, θὰ εἶναι 8 δισεκατομμύρια. Καὶ ἀπὸ τὰ δισεκατομμύρια ταῦτα εἶναι ζήτημα ἂν θὰ διοχετευθοῦν εἰς τὰ θυλάκια τῶν προσφύγων τὰ 4 δισεκατομμύρια, διότι τὰ ἄλλα θὰ τὰ λάβουν οἱ συγκεντρώσαντες εἰς χεῖρας των τὰς ὁμολογίας. Ἂν λάβητε ὑπ' ὄψιν τὴν κλίμακα τὴν ὁποίαν διῆλθον αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ ἴδητε ὅτι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τοὺς μεγάλους κεφαλαιούχους μεταξὺ 500 καὶ 600 δραχμῶν, καὶ ἐκ τούτου δύνασθε νὰ ἐνοήσητε τί κερδίζουν οὗτοι, ὥστε ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐσκέφθη νὰ διαπραγματευθῇ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων, ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τόσα ἐκέρδισαν, τί κακὸν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ διατί κατηγορήθη ἐπὶ ἀντιπροσφυγισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι ἐκθέτει τὴν πίστιν τῆς Ἑλλάδος; Ἡμεῖς προσωπικῶς φρονοῦμεν ὅτι θὰ διεπράττομεν αὐθάδειαν ἂν ἠθέλομεν συστήσει εἰς τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον μέριμναν ὑπὲρ τῶν προσφύγων. Εἶναι ὡς ἡμεῖς φιλοπροφυγικὴ Κυβέρνησις ἡ παροῦσα. Αὐτὴ ἄλλως τε ἡ ἀπόφασις ὅτι τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξοικονομηθῇ ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ τόκου θὰ διατεθῇ διὰ τὴν στέγασιν ἀποδεικνύει ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη δὲν εἶναι ἀντιπροσφυγική. Βεβαίως οἱ πρόσφυγες, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου, ἀνέμενον τὴν ἄμεσον βελτίωσιν τῆς θέσεώς των. Ἀλλὰ οὐδεὶς εἶναι θαυματοποιὸς εἰς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα. Ἡ προσπάθεια, ἣν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης καταβάλλει, εἶναι προσπάθεια κυβερνήτου ἔχοντος συναίσθησιν τῆς θέσεώς του. Ἐξύψωσε

τὴν πίστιν τοῦ Κράτους ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, ἐμερίμνησε περὶ ἐμπεδώσεως τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἐμπεδώσεως ταχέως θὰ συμπληρωθῇ, ἐμείωσε τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου καὶ δύνασθε νὰ ἐννοήσητε τί σημασίαν ἔχει τοῦτο διὰ τὸν λαόν, ἐμερίμνησε διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θὰ ὑποστῶμεν εἰς τὸ μέλλον τὴν φθοράν, τὴν ὁποίαν ὑπέστημεν ἐκ τοῦ δαγγείου, συνῆψε τὴν σύμβασιν τοῦ Στρυμόνος, ἥτις θὰ θέσῃ τὰς βάσεις τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Φρονῶ, ὅτι δὲν ἔφθασεν ἡ στιγμὴ νὰ κριθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου οὔτε τὸ ζήτημα τῶν ἀνταλλαξίμων εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ τὴν πολιτικήν αὐτοῦ. Ὅταν μετὰ 3-4 ἔτη τελειώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ τότε θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὸν κρίνωμεν. Ὡς ἐπίσης δὲν θὰ κριθῇ ἡ πολιτικὴ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως ἐκ μόνου τοῦ ζητήματος τῶν ἀνταλλαξίμων ἀλλὰ θὰ κριθῇ αὕτη ὅταν ἔλθουν εἰς συζήτησιν καὶ τὰ ἄλλα οἰκονομικὰ αὐτῆς μέτρα.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** λέγει ὅτι, ἂν ἐπρόκειτο ἡ συζήτησις νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς ἐπερωτήσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ κριθῇ μόνον ἂν ἡ Κυβέρνησις καλῶς ἢ κακῶς προέβη εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ὁμολογιῶν ἐκείνων δι' ἃς ἡ ἐπερώτησις. Ὁ ἀξιότιμος ἐπερωτήσας βουλευτὴς ἐπεξέτεινε τὴν ἐπερώτησιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐνέργειαν, ἥτις ἔλαβε χώραν ἐκ τῆς δημοσιεύσεως ἄρθρων ἔν τινι ἐφημερίδι, ἄρθρων, τὰ ὁποῖα ἔνεκεν ἀπουσίας μου δὲν περιέπεσαν τότε εἰς γνῶσίν μου καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐκείνην, κατ' ἐμπνευσιν γενομένην, ἐπιζημίους συνεπείας εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Προχωρήσας ἔψεξε τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργόν, διότι δὲν προέβη εἰς καταμήνυσιν δι' ἄρθρα δημοσιευθέντα ἔν τινι ἐφημερίδι καὶ καθαπτόμενα τῆς ἐνεργείας καὶ ὑπολήψεως αὐτοῦ τούτου ὡς ἀνωτάτου δημοσίου λειτουργοῦ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέπτυξε τὰς σκέψεις του διὰ νὰ εἴπῃ ὅτι ἠδύνατο νὰ συζητηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων, ἂν τὸ Κράτος εἶχε δώσει εἰς τὰς πρώτας ὁμολογίας τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῶν ἀπέναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῶν κομιστῶν. Ἐξ ἄλλου ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς ἠθέλησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν πολιτικήν, ἥτις ἠκολουθήθη κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1928. Ἐντεῦθεν ἡ συζήτησις ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν σύμβασιν τῆς Λωζάννης καὶ εἰς τὰς ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους καὶ ἔναντι τῶν κατόχων. Δεδομένου, συνεχίζει, ὅτι συνέπεσε νὰ ἔχω τὴν εὐθύνην τοῦ ἀρχικοῦ καταστατικοῦ ψηφίσματος τοῦ 1925, ψηφίσματος ὅπερ ἐγένετο τῇ ἐπιμονῇ τῇ ἰδικῇ μου καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν προσφύγων βουλευτῶν, καὶ ἐπειδὴ συνέπεσε νὰ ἔχω τὴν εὐθύνην, ἴσσονα οὐσιαστικῶς, ἀλλὰ πάντως εὐθύνην ἐκ τῆς τελευταίας πράξεως τοῦ 1927, θὰ συγχωρήσητε, λέγει, καὶ εἰς ἐμὲ νὰ μὴ περιορισθῶ εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς ἐπερωτήσεως, ὁπότε δὲν θὰ εἶχον παρὰ νὰ εἴπω, ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἠναγκάσθη πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τίτλων αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ γενικῷ συμφέροντι, νὰ προβαίνῃ εἰς παρομοίας ἐξαγοράς. Τοῦτο, συνεχίζει, δὲν ἦτο πρᾶξις κερδοσκοπικὴ ἢ χρηματιστική, διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἔξω τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως καὶ λίαν κινδυνώδες προηγούμενον θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ. Ἄλλως τε καὶ ἄλλοτε εἶχον κάμει τοποθετήσεις αἱ Κυβερνήσεις εἴτε παρὰ Τραπέζαις εἴτε εἰς τίτλους, ὅπως τὸ 1911, ὁπότε τὰ ὑπάρχοντα περισσεύματα τοῦ δανείου ἐτοποθετήθησαν εἰς Τραπέζας ξένας διὰ νὰ λαμβάνεται καὶ κάποιος τόκος. Εἶναι καὶ τοῦτο μία πρᾶξις τραπεζιτική διὰ νὰ μὴ μένουν ἀχρηστευμένα καὶ νεκρὰ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ ἀποδώσουν ἕνα τόκον. Καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις τὸ Κράτος προέβη εἰς τοιαύτας ὁμοίας ἐνεργείας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς πίστεώς του. Ὑποθέτω, συνεχίζει, ὅτι ἔγινε παρερμηνεία τῶν λόγων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι δὲν πρόκειται τὸ Κράτος νὰ ζημιωθῇ ἐκ τῆς πράξεως αὐτῆς. Ἡ ἔννοια τῶν λόγων εἶναι κατάδηλος. Ἠθελήσαμεν νὰ ὑποστηρίξωμεν τοὺς τίτλους ἡμῶν, διότι ἐνδιαφερόμεθα ἡ πίστις τοῦ Κράτους νὰ εἶναι ἀκμαία, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς οὐσιαστικὸς λόγος νὰ μὴ εἶναι ἀκμαία. Καὶ ἦτο φυσικὸν τοιαύτας ἐνεργοῦντες πράξεις συγχρόνως νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας μικρὰς ἢ ὄχι. Ἤδη δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν πῶς θὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς ὁμολογίας ταύτας. Τοῦτο εἶναι ζήτημα μελλοντικόν, μελλοντικῆς τυχὸν ἐπερωτήσεως δι' ἄστοχον ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἐν τούτῳ ἔχω γνώμην ὀλίγον διάφορον ἐκείνης ἣν ἐξήνεγκεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς περὶ προειδοποιήσεως τῆς διαθέσεως. Ἀλλὰ πρόκειται περὶ μελλοντικῆς ἐνεργείας περὶ τῆς ὁποίας δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην. Διὰ τῆς ἐπεξετάσεως τῆς συζητήσεως ἀνέτρεξαν εἰς τὴν σύμβασιν τῆς Λωζάννης, καὶ ὑπεστήριξαν ὅτι ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος νομικὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς πρόσφυγας τὸ ἰσότιμον τῆς περιουσίας αὐτῶν τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶναι διεθνοῦς φύσεως μὴ δυναμένη νὰ τροποποιηθῇ δι' ἐσωτερικῆς νομοθεσίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἀπὸ ποῖον λεχθέν ;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτήν.

Γ. Καφαντάρης. Ἀκριβῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ἔχω τὴν ἀντίληψιν αὐτήν. Συνομολογῶ ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει πολὺ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, διότι οὐδεὶς ἔθεσε ποτὲ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν, ὅτι ἤδη τὸ 1827 ἐθεώρησεν ὡς καθῆκον του τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἀρχίζον τὴν δημοσιονομικὴν αὐτοῦ ἱστορίαν μὲ ἓν πεπαλαιωμένον τάλληρον, νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς καταστραφέντας περιουσιακῶς κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀπελευθερώσεως, ἐάν, μετὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897, ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ δώσῃ τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν ἑνὸς μέρους τῶν ζημιῶν τῶν τότε παθόντων Θεσσαλῶν, σήμερον ὁπόταν διεθνῶς τείνει νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀρχὴ ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους νὰ ἀποζημιώνωνται κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ θύματα ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς βάρος τῆς ὁλότητος τοῦ ἔθνους, σήμερον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ Ἕλλην, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἀναχαιρώσῃ ὅτι μέχρι τῶν ὑπερτάτων ὁρίων τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ δυνάμεων τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν δυστυχίαν, ἡ ὁποία συνέβη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις πάντοτε χαρακτηρίζει τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

Λέγω δέ, ὅτι κατὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης δὲν ὑπάρχει νομικὴ ὑποχρέωσις. Τὸ πρᾶγμα ἄλλως τε δὲν θὰ εἶχε σημασίαν, διότι καὶ αἱ νομικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν Κρατῶν, ὅπως καὶ τῶν ἀτόμων, ἐκδηλοῦνται μέχρι τοῦ ἀνωτάτου δυνατοῦ ὁρίου. Πρακτικῶς καὶ πολιτικῶς δὲν θὰ εἶχε καμμίαν ἰδιαιτέραν ἔννοιαν τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ διὰ τῆς μετατροπῆς μιᾶς Διεθνοῦς ὑποχρεώσεως διὰ τῆς ἐσωτερικῆς νομοθεσίας θὰ ἐκραύγαζον δικαίως ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἔβλεπον ὅτι τὴν μίαν ἡμέραν ἀνελάβομεν μίαν ὑποχρέωσιν πανηγυρικῶς ἐνώπιον διεθνοῦς κριτηρίου καὶ ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐλεύθεροι ὄντες τῆς διεθνοῦς ἀντιλήψεως ἢ ἐπιρροῆς ἐκανονίζομεν τὰ καθ' ἡμᾶς κατὰ τρόπον ἀντίθετον. Τονίζω, συνεχίζει, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν τὸ πρᾶγμα καὶ ὅτι πάντες εἴμεθα σύμφωνοι μέχρι τοῦ ἀκροτάτου ὁρίου τῶν οἰκονομικῶν ἡμῶν δυνάμεων νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, διότι ἄλλως τε αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν προϋπολογισμῶν. Ἀλλά, συνεχίζει, διατί λησμονῶμεν τοὺς πρόσφυγας ὡς καταναλωτὰς καὶ παραγωγούς; Ὡς καταναλωταὶ δὲν προσφέρουν καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ἐμμέσους φόρους; Ὡς παραγωγοὶ δὲν καταβάλλουν πάλιν φόρους; Ἔγινε ποτὲ κανεὶς προϋπολογισμὸς διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ἡ εἰσφορὰ τῶν προσφύγων ἐλαττώνει τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας βλέπομεν ἀναγραφομένας εἰς τὸν προϋπολογισμόν; Εἶναι ἕνα στοιχεῖον, τονίζει, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παρίδωμεν ὅταν λέγωμεν ὅτι ἐπιβαρύνεται ὁ προϋπολογισμὸς καὶ θὰ ἐπιβαρύνεται ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάννης, συνεχίζει, ἀποβλέπει ὅσον ἐνεστι εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ἔχει προδήλως τοῦτον τὸν σκοπόν. Θὰ ἐγίνετο ἕνας λογαρισμός, καὶ εἰς τοῦτο ἔχουν δίκαιον καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅταν λέγουν ὅτι ὑπετίθετο ὡς προεβλέπετο τότε ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐκκαθαρίσεως θὰ ἐβάδιζεν ἐν ρυθμῷ γοργοτέρῳ ἢ ὅσον ἐβάδισεν μέχρι τοῦδε. Δὲν πταίει εἰς τοῦτο ἡ Ἑλλάς. Ὑπετίθετο ὅτι μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ τὸν συμψηφισμὸν θὰ ἐπρόκειτο τὸ ἓν Κράτος νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ ἕτερον τὴν διαφορὰν αὐτὴν τῶν περιουσιῶν. Ποῖος θὰ ἦτο ὁ ὀφειλέτης; Συνέπεσε τότε νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὴν Λωζάνην καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας ὑπεστηρίζετο ὅτι ἐκείνη θὰ ἦτο ἡ δανείστρια μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκκαθαρίσεως.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἀκόμη καὶ τώρα τὸ ὑποστηρίζει.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Α. Μπακάλμπασης. Χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Τουρκικὸν στοιχεῖον τὸ ἐντεῦθεν ἀναχωρῆσαν ἀνήρχετο εἰς τὸ πέμπτον τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὅλα αὐτὰ τὰ εἴπομεν, ἀλλ' ὅταν μὲ τὰς συζητήσεις ἐπῆλθεν ὁ κάματος ἐτέθη ἡ διάταξις ἐκείνη ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποζημιωθοῦν τινὲς ἢ πάντες δι' ἰσαξίου ἢ ὁμοειδοῦς κτήματος, καὶ ἐτέθη τοῦτο ὡς συνήθως τίθεται εἰς τὰ διπλωματικὰ ἔγγραφα. Ὑπεστηρίχθη δηλαδή, ὅτι τὸ καλλίτερον πρᾶγμα θὰ εἶναι ἂν κανεὶς ἐγκατέλειψεν ἐκεῖ εἴτε ἓν οἴκημα εἴτε ἐν τσιφλίκι νὰ πάρῃ ἐδῶ ἢ οἴκημα ἢ τσιφλίκι. Καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸ ἴδιον ὑπεστήριζαν. Ἦτο πρόδηλον ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἦτο πρόδηλον ὅτι ἡ διάταξις τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης περὶ ἀμειώτου τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν περιουσιῶν δὲν εἶχε πρακτικὴν σημασίαν, διότι κανεὶς ἐκ τῶν προσφύγων δὲν ἐσκέφθη νὰ καταφύγῃ ἐν Τουρκίᾳ καὶ νὰ ἐγείρῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν καὶ νὰ ζητήσῃ πλήρη ἀποζημίωσιν. Ἀναφέρω ὅλα ταῦτα, διότι τὰς διεθνεῖς συμβάσεις δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς ἑρμηνεύσωμεν μὲ τοὺς κανόνας τοὺς νομικούς, μὲ τοὺς ὁποίους ἑρμηνεύονται οἱ ἐσωτερικοὶ νόμοι. Τὰ προβλήματα, συνεχίζει, τὰ τότε ἀναφυέντα ἦσαν τρία. Τὸ τῆς προσωρινῆς στεγάσεως, καὶ εἰς τοῦτο αἱ τότε Κυβερνήσεις ἔπραξαν τὸ πᾶν, διότι, ἂν περιεμένομεν νὰ συστηματοποιήσωμεν πρῶτον τὰς ἐργασίας καὶ ἔπειτα νὰ περιθάλψωμεν τοὺς πρόσφυγας, θὰ εἴχον ἀποθάνει οὗτοι ἀναμένοντες τὴν ἀνεύρεσιν τῆς μεθόδου. Τὸ πρόβλημα τῆς στεγάσεως ἀνεφάνη καὶ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1924 ὁπότε ἦλθον οἱ τελευταῖοι 250.000 πρόσφυγες, οἱ ὁποῖοι ὅμως δὲν ἦλθον ὑφ' ἃς συνθήκας καὶ οἱ πρῶτοι ἐλθόντες. Δεύτερον πρόβλημα ἦτο τὸ τῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως, καὶ διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ ἐλήφθη μέριμνα διὰ τοῦ προσφυγικοῦ δανείου, περὶ οὗ ὡμίλησα ἄλλοτε. Ἀπομένει τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀστῶν προσφύγων. Βεβαίως ἡ ἀξίωσις ποῦ θὰ προκύψῃ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος ἦτο ἥκιστα ἰσχυρὸν στοιχεῖον διὰ νὰ τὸ ρευστοποιήσωμεν καὶ τὸ ἀπολαύσωμεν. Ἀπέμενεν ἡ περιουσία τῶν ἀναχωρησάντων ἐξ Ἑλλάδος Μουσουλμάνων, ἥτις τελοῦσα ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ ἐνέχυρον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου νὰ ἐκδοθοῦν αἱ κατάλληλοι ὁμολογίαι. Τοῦτο διεῖδον πᾶσαι αἱ Κυβερνήσεις. Ἐπὶ τῆς πρώτης δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ἔγινε μακρὰ συζήτησις καὶ λαβὼν καὶ ἐγὼ μέρος εἶπον ὅτι αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ βάσις καὶ ὑπεδείκνυον ὅτι οὐχὶ διὰ ταμείου τινὸς θὰ ἠδύνατο νὰ κατορθωθῇ πρακτικῶς ἡ ἀνακούφισις τῶν προσφύγων. Ἔγεινε τότε τὸ ταμεῖον ἐκκαθαρίσεως, καὶ ἐλέγετο ὅτι θὰ δώσῃ καὶ καταβολάς. Ἡ προσφυγικὴ ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Σοφούλη, ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία ἀνεξάρτητος προσφυγικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία λαμβάνουσα τὰ κτήματα νὰ ἐκδώσῃ ὁμολογίας. Κατὰ τῆς λύσεως ταύτης ἀντετάχθην καίτοι νομοθετημένης καὶ προσεπάθησα νὰ μεταπείσω τὴν προσφυγικὴν ἐπιτροπὴν ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον καὶ ἀσφαλέστερον νὰ ἀναμιχθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καὶ νὰ ἀναλάβῃ. Ἡ Τράπεζα, εἶναι ἀληθές, ἐδυσκολεύετο καὶ ἐπὶ τέλους μετεπείσθη, πρῶτον διότι μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου θὰ ἐλειτούργει Κτηματικὴ Τράπεζα, εἰς ἣν θὰ μετεβιβάζετο ἡ ὑπόθεσις τῆς ἀποζημιώσεως καὶ δεύτερον διότι τὸ ὅλον σύστημα, οἷον ἦτο παρ' ἡμῖν συντεθειμένον, παρεῖχεν ἀσφαλείας, αἵτινες δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ πραγματοποιηθοῦν. Κατὰ τὸ σύστημα ἐκεῖνο θὰ κατεγράφοντο τὰ κτήματα, θὰ ἀνελάμβανε τὴν διαχείρισιν, δὲν θὰ ἐξέδιδεν ἀθρόας ὁμολογίας ἀλλὰ τμηματικῶς καὶ κατόπιν νόμου καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐξεδίδοντο ὁμολογίαι περισσότεραι τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας τῶν καταγεγραμμένων κτημάτων. Εἴχομεν δὲ ὑποσχέσεις καὶ βεβαιώσεις λίαν ἰσχυράς, μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πρώτου προσφυγικοῦ δανείου καλυφθέντος εἰκοσιπεντάκις, ὅτι κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1925 θὰ ἦτο δυνατὸν ἓν τμῆμα δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν νὰ τοποθετηθῇ ἐν ξένῃ χρηματαγορᾷ. Τὸ σύστημα εἶχεν ἐμπνευσθῇ ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι οἱ χρηματοδόται εἶχον δείξει ἀπόλυτον πεποίθησιν εἰς τὴν χορήγησιν τοῦ πρώτου προσφυγικοῦ δανείου ἀποβλέψαντες ὄχι ἁπλῶς εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑλλάδος, διότι ὅταν παρελάβομεν ἡμεῖς τὴν Κυβέρνησιν ὑπῆρχεν ἐν ἐλλείμμα ἑνὸς δισεκατομμυρίου 990 ἑκατομμυρίων διὰ τὴν ἀκρίβειαν, εἰς προϋπολογισμὸν 3 δισεκατομμυρίων, ἀλλὰ διὰ τοὺς πολλοὺς τῶν χρηματοδοτῶν μεγάλην ἐπιρροὴν ἐξήσκησεν ἡ ὑποθήκη ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν. Καθ' ὁμοιον τρόπον ἐπρόκειτο νὰ κινητοποιήσωμεν τὰς νέας ὁμολογίας. Τί θὰ ἐγίνετο ὅμως ἐὰν τὸ σύστημα τοῦτο ἐφημόζετο κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1925 ; Δικαιοῦμαι νὰ εἴπω ὅτι ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ δικτατορία, ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὸν πανικὸν εἰς τοὺς χρηματεδοτοῦντας κύκλους, δικαιοῦμαι νὰ εἴπω ὅτι πρὸς 8 ο)ο θὰ ἠδύναντο νὰ τοποθετηθῶσιν αἱ ὁμολογίαι εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Λονδίνου, ἀφοῦ ἤδη τὸ δάνειον τὸ πρῶτον εἶχε καλυφθῇ εἰκοσιπεντάκις, καὶ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀνελάμβανεν ὁ πρόσφυξ δι' ἑκάστην ὁμολογίαν θὰ ἦτο ἡ τιμὴ τῆς ἐκδόσεως 950 ἢ ἔστω, ἂν θέλετε, 900, ποσὸν μὲ 9 ο)ο, ἐνῷ τὸ προσφυγικὸν ἔδιδε 8 1)2 περίπου. Ὁ πρόσφυξ λοιπὸν ἀντὶ 1000 δραχμ. θὰ ἐλάμβανεν 900 ἕως 950 δι' ἑκάστην ὁμολογίαν, ἰσοδυναμούσας μὲ 1350 ἢ 1375, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπ' ἐμὲ Κυβερνήσεως μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀξιοτίμου κ. Κονδύλη ἡ ἐπελθοῦσα μείωσις τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς ἦτο πλέον ἢ 50 ο)ο. Καὶ ἐὰν περαιτέρω ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐλέχθη ἀπόψε, ὅτι αἱ πρῶται ὁμολογίαι ἐπωλήθησαν ἀπὸ τοὺς πρόσφυγας ἀντὶ 500-530 δραχ.—εἰς μάλιστα τῶν συναδέλφων μου μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπωλήθησαν καὶ ἀντὶ 400 δραχ.—βλέπετε ὅτι ἕκαστος πρόσφυξ ἐζημιώθη 900 δραχ. δι' ἑκάστην ὁμολογίαν. Βλέπετε ὅτι μία διαφορὰ κολοσσιαία, καὶ μία ζημία κολοσσιαία ἐπῆλθεν εἰς βάρος τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ἀπὸ ἐκείνου;, οἱ ὁποῖοι ὡρέχθησαν νὰ ἁρπάξωσι τὴν ἐξουσίαν ἵνα προστατεύσωσι τὸν προσφυγικὸν κόσμον. Εὑρεθεῖσα ἡ Κυβέρνησις τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Καβάλλας συναδέλφου πρὸ τῆς ἀδιρήτου ἀνάγκης, ὅπως εὑρέθησαν καὶ αἱ προηγούμεναι Κυβερνήσεις, νὰ θεραπεύσῃ ἔν τινι μέτρῳ τὰς ἀνάγκας τῶν προσφύγων, διότι τὰ μικρὰ ἀποθέματα αὐτῶν ἐξηντλοῦντο καθημερινῶς, διότι ἡ ψυχικὴ κόπωσις καὶ ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἡ ἀποκαρδίωσις τοὺς κατελάμβανε νὰ τοὺς καταστήσῃ παραγωγικούς, ἔπρεπε νὰ εὕρῃ ἐν οἱονδήποτε σύστημα ἀφοῦ αἱ ξέναι ἀγοραὶ ἦσαν ἀποκεκλεισμέναι, τὸ Σουηδικὸν δὲ δάνειον ἦτο θαλασσοδάνειον 1.000.000 λιρῶν. Ἔπρεπε λοιπὸν ἔνδοθεν νὰ προσποριθῇ τὰ χρήματα, καὶ ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ὁμολογιῶν διὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἄλλως τε ἐξ ἡμῶν ἔκτοτε διεμαρτυρήθη. Εἶπον ἔνδοθεν διότι κατὰ τὸ ἡμέτερον σύστημα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφαιρέσωμεν τὰ ρευστὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ τὴν Βιομηχανίαν καὶ τὴν Γεωργίαν καὶ τὸ Ἐμπόριον. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφαιρέσωμεν ἓν μέρος ἵνα τὸ χρησιμοποιήσωμεν πρὸς ἐπένδυσιν τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν. Θὰ ἔπρεπε τοὐναντίον νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰς ὁμολογίας αὐτὰς διὰ νὰ ἔχωμεν νέον χρῆμα, ἀλλὰ συνέβη τὸ πρᾶγμα, ἦλθε τὸ χρῆμα εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ ἐπὶ ζημίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ ὑποτιμήσει μεγάλῃ τῶν ὁμολογιῶν. Ἐν τῇ διανοίᾳ, συνεχίζει, τοῦ

ομιλοῦντος ταύτην την στιγμὴν ὑπῆρχεν ἡ ἀντίληψις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σαφῆς ὅτι αἱ ὁμολογίαι ἐκεῖναι ἦσαν ἠγγυημέναι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέπτυξεν ἡμῖν σκέψιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ μειώσεως τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν. Δὲν γνωρίζω ἂν ἡ μέθοδος, τὴν ὁποίαν θὰ μετήρχετο, θὰ ἦτο συνήθης μέθοδος, καθ' ἣν ἀφήνεται ἐκουσιότης εἰς τοὺς κατόχους τῶν ὁμολογιῶν ἢ ἀναγκαστικὴ καὶ αὐτὴν ἐφήρμοσεν ἡ Σουηδία καὶ τὸ Βέλγιον εἰς ἄλλου εἴδους ὁμολογίας. Δὲν γνωρίζω τοῦτο ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις δὲν κατέληξεν εἰς συμπέρασμα μειώσεως τοῦ τόκου. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ὀρθῶς, ὅτι ἡ Σύμβασις ἐκείνη δὲν ἦτο σαφῶς διατυπωμένη. Δυστυχῶς καὶ εἰς τὰς συμβάσεις τὰς ὁποίας συνάπτουν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τίθενται πάντοτε νομικαὶ ἀκριβολογίαι ἴσχυαὶ αἱ τυχοῦσαι. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὑποθέτω, εἶπε τὶ εἶδους ἐγγύησις εἶναι αὐτὴ εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὸν ὁ ἐγγυητὴς νὰ ἐνέχεται περισσότερον ἢ ὁ πρωτοφειλέτης; Πράγματι ὅμως εἰς τὰς δανειακάς μας σχέσεις μεταχειριζόμεθα δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς τὴν λέξιν «ἐγγύησις» (γκαραντί) ὑπὸ ἄλλην ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοτελοῦς ὑποσχέσεως περὶ ἐκπληρώσεως ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγεγραμμένον ἐν τῷ τίτλῳ. Δύναταί τις νὰ μεμφθῇ μίαν Κυβέρνησιν ἢ ἕνα Ὑπουργόν, διότι ἠθέλησε νὰ ἐξετάσῃ ποία εἶναι ἡ ἔκτασις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους; Ὄχι βέβαια. Ἄλλη μομφή: αὐτὰς τὰς σκέψεις δὲν ἔπρεπε νὰ τὰς ἐμπνεύσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ συζητηθοῦν δι' ἑνὸς ἄρθρου. Ἐνῷ δὲ αὐτὴ ἡ μομφὴ ἐξηνέχθη, ἤκουσα σύστασιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι χρειάζεται ὀλιγωτέρα ὁρμητικότης καὶ περισσοτέρα περίσκεψις καὶ νὰ μὴ συζητῇ ἁπλῶς μόνον μετὰ τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτὴν καὶ τῶν τεχνικῶν της συμβούλων, διότι δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ μόνον ἡ σοφία, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ ἐρωτῶ: Δὲν εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον εἰθισμένων μέσων τὸ νὰ προκαλῇ τις τὴν συζήτησιν τῶν γνωστῶν ἢ ἀγνώστων ἁρμοδίων, διότι ὑπάρχουσι καὶ πολλοὶ ἁρμόδιοι ἄγνωστοι, διὰ δημοσιεύσεως ἄρθρων;

Θὰ εἴδετε, συνεχίζει, κατὰ τὸ διάστημα τῆς κρίσεως ὅτι πρόσωπα θεωρούμενα καὶ ὡς οἰκονομικοὶ σύμβουλοι τῆς Κυβερνήσεως ἐξήγγειλαν ἰδέας, αἱ ὁποῖαι ἠδύναντο κάλλιστα νὰ ἐκληφθοῦν ὡς ἑρμηνεύουσαι σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ συζητηθοῦν. Ἔφθασαν ἐκεῖ μέχρι τοῦ σημείου νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι - σοβαρὰ δὲ πρόσωπα - πᾶσα ὑπόσχεσις διδομένη ἐκ μέρους τοῦ Κράτους εἰς τίτλους διατελεῖ ὑπὸ τὴν σιωπηρὰν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς θὰ εἶναι ἐπαρκὴς καὶ ὅτι τὸ Κράτος δὲν διαπράττει κανένα ἀδίκημα, ἂν δηλώσῃ ὅτι θὰ μειώσῃ τὸν τόκον, διότι ἄλλως θὰ χρεωκοπήσῃ.

Ἐγὼ τοὐλάχιστον, συνεχίζει, δὲν εὑρίσκω ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσπαθήσασα νὰ ἀκούσῃ τὰς γνώμας τῶν εἰδικῶν καὶ προκαλέσασα τὴν συζήτησιν διὰ τῆς δημοσιογραφίας διέπραξεν ἁμάρτημα.

Καὶ ἐδημοσιεύθη ἓν ἄρθρον καὶ ἐγένοντο διακυμάνσεις τιμῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον καὶ ἤκουσα δύο ἀντιθέτους ἐκδοχάς, ὧν ἡ μία παρουσίαζε συνήθεις διακυμάνσεις καὶ ἡ ἄλλη μεγάλας.

Ἀλλὰ ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας βουλευτής, ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολον πᾶς διαχειριζόμενος τοιαῦτα ζητήματα νὰ μὴ ἐγείρῃ τὰς ὑποψίας· εἴμεθα δυστυχῶς εἰς τόπον ὁ ὁποῖος ῥέπει δυστυχῶς πολὺ εἰς τὰς ὑποψίας καὶ τὰς δυσφημήσεις. Ἡ σιγή! Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ σιγὴ αὐτὴ δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἑρμηνείας ἢ καὶ παρερμηνείας δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κερδοσκοποῦντες ἐκμεταλλεύονται ,ὡς εὐφυέστεροι τοὺς ἁπλουστέρους, οἱ ὁποῖοι σπεύδουν εἰς τὸ χρηματιστήριον διὰ νὰ κερδίσουν;

Ἠκούσθη, συνεχίζει, μομφή, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔδει νὰ παραιτηθῇ ἢ τοὐλάχιστον ν' ἀπομακρυνθῶσιν οἱ Ὑπουργοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐξήνεγκον γνώμην ἀντίθετον πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς.

Τὸ πρᾶγμα διατυποῦται ὀρθῶς ἀλλὰ ὑπὸ μίαν αἵρεσιν, ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὁ ὁποῖος ἐν Κοινοβουλευτικῷ Πολιτεύματι οἷον ἐξελίχθη τελευταῖον καὶ ὅταν αἱ Κυβερνήσεις δὲν εἶναι συμμαχικαί, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργὸν νὰ κρίνῃ ἂν τὸ θέμα εἶναι οὐσιῶδες ὥστε οἱ διαφωνοῦντες μετ' αὐτοῦ Ὑπουργοὶ θὰ πρέπει ν' ἀποσυρθῶσιν ἢ ἐὰν ἔχῃ μόνον συλλάβῃ μίαν σκέψιν ἀλλὰ δέχεται καὶ συζήτησιν καὶ μετατροπήν, διότι κατ' οὐσίαν μετατροπὴ τῆς σκέψεως εἶναι ἡ ὑπαγωγὴ τῆς πλειοψηφίας εἰς τὴν μειοψηφίαν. Προκειμένου δὲ περὶ ἐξοικονομήσεως κατὰ τὸν α' ἢ β' τρόπον τόσων ἑκατομμυρίων, δὲν ὑποθέτω ὅτι εἶναι ἔγκλημα θανάσιμον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐχαρακτήρισε τὸ ζήτημα ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Σχετικῶς μὲ τὸ ψήφισμα τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1925 εἶπον ὅτι δὲν ὑπελογίσαμεν τὸ ποσὸν τῶν ἐκτιμήσεων ὅτι θὰ ἀνήρχετο ὅσον κατόπιν κατεδείχθη.

Κατὰ τὰς ἰδικάς μου πληροφορίας τὸ ποσὸν ἀνέρχεται κατ' ἐκτίμησιν μετὰ τὰς περικοπάς, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο, εἰς 92 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Περὶ τὰ 120 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Μ. Τσιγδέμογλου. Μὲ μέσον ὅρον περικοπῶν 18 ο/ο μένει ποσὸν 100 ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Α. Παπαδᾶτος. 133 ἑκατομμύρια, ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα τινά.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὥστε ἂς βάλωμεν 150 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Α. Παπαδᾶτος. Πολὺ περισσότερα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Γνωρίζετε εἰς πόσας δραχμὰς ἀνέρχεται τοῦτο; 45 δισεκατομμύρια δραχμῶν. Γνωρίζετε πόσον εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον χρέος, τὸ ὁποῖον μὰς ἀφαιρεῖ τὸ 1/3 τοῦ προϋπολογισμοῦ;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ὑπελογίσθη καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀγροτῶν προσφύγων.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψει του τὰς πολλαπλὰς ἄλλας ὑποχρεώσεις, τότε πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὸν προϋπολογισμὸν μὲ ἕνα ποσὸν ἀνώτερον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον σήμερον διατίθεται.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὑπερδιπλάσια.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δηλαδὴ νὰ διαθέσωμεν 70 ο/ο τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ νὰ ζήσωμεν μὲ τὸ 30 ο/ο. Εἶναι δυνατὸν τοῦτο; Ὅποιος θελήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ πληρώσωμεν ἀκεραίας τὰς ἀποζημιώσεις ἢ ὁ ἴδιος ἀπατᾷ τὸν ἑαυτόν του ἢ θέλει νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς ἄλλους. Φυσικὰ εἴπαμε τότε, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πληρωθῇ τὸ ὅλον καὶ διὰ τοῦτο ἐθέσαμεν τὴν κλίμακα ἐκείνην καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 10 ο/ο ἐξεδόθησαν αἱ ὁμολογίαι, αἱ ὁποῖαι ἐξεδόθησαν. Εἶναι ἀνάγκη, τονίζει, νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς διὰ νὰ κατευθύνωμεν τὴν περαιτέρω προσπάθειαν, διότι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονήσωμεν τοὺς πρόσφυγας, ὡς συντρέχοντας εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν τὶ συνέβη μὲ τοὺς πρόσφυγας τῆς Ἀγχιάλου, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν καὶ νὰ μὴ κατεχώμεθα ὑπὸ νευρικότητος, διότι ἂν νομίσωμεν ὅτι τὰ ζητήματα εἶναι δυνατὸν νὰ λυθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον θὰ προκαλέσωμεν κρίσεις καὶ καταβαραθρώσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ εἶναι ποσῶς πρόσφοροι διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ προσφυγικοῦ ζητήματος. Ἀφ' ἧς στιγμῆς, συνεχίζει, ὁ μὲν ἐπερωτῶν βουλευτὴς ἐδήλωσε, δίς μάλιστα, ὅτι τιμᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ δὲ ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς ἐδήλωσεν, ὅτι οὐδὲν τὸ σαθρὸν ὑπάρχει ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, δὲν ὑφίστανται ἐπερώτησις. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτὴς προσέθεσεν, ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες εἶναι πάντοτε ὁ στόχος τῶν συκοφαντιῶν, τὰς ὁποίας ὑφίστανται μέχρις ὅτου ἐπανέλθῃ πάλιν ἡ ψυχικὴ ἰσορρόπησις. Δὲν γνωρίζω ἂν εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ πολέμου διὰ νὰ φιλοσοφήσω καὶ ἐγὼ ὀλίγον, ἢ ἂν δὲν εἶναι παλαιότατον ἐλάττωμα. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κατηγορήθη ἄλλοτε ὁ Τρικούπης ὅτι διέθεσεν ἑκατοντάδας τινὰς χιλιάδων δραχμ. χαριζόμενος ὑπὲρ ὡρισμένου προσώπου. Ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ὁ

νῦν Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κατηγορήθη διὰ καταγγελίας δημοσιογραφικῆς ὅτι ἔλαβεν ἓν ἑκατομ. χρυσῶν δρ. διὰ νὰ πληρώσῃ χρέη του καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἐθνικὴν πολιτικὴν τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατηγορήθη δι' ἄπειρα ἐγκλήματα ἄτινα δὴθεν διέπραξεν. Ἐὰν κατηγορούμεθα καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει τοῦτο νὰ μὰς συγκινῇ. Ὑπέστημεν μίαν ρεσεψιόν· δὲν εὑρίσκω τὴν ἀντίστοιχον λέξιν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν εἶναι αὐτό, εἶναι κάτι ἐλαφρότερον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἶδον τὸν ἀξιότιμον κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅταν μᾶς ἀνέγνωσεν ἐνταῦθα τὰς διαφόρους γνώμας τῶν νομικῶν ὅτι κατελήφθη ἀπὸ τόσην συγκίνησιν ὥστε ἔσπευσε νὰ ἴδῃ ἐὰν ὑπῆρχε τρόπος νὰ καταδιώξῃ τοὺς συκοφάντας. Ὁ νῦν Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἅπαξ μόνον προῆλθεν εἰς καταγγελίαν διὰ νὰ τὴν παραιτήσῃ μετὰ 3 ἡμέρας, ἴσως δὲν ἐνθυμεῖται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐνθυμοῦμαι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ἄλλοτε καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι ὁ στόχος τῶν συκοφαντιῶν. Ἡ καχυποψία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι κάτι τι ἐντεταμένον ὅσον εἰς πολὺ πολὺ ὀλίγας χώρας. Μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν δικτατοριῶν κατηγοροῦνται ὅλαι αἱ δημοκρατικαὶ Κυβερνήσεις ὅτι διὰ συμβάσεων ἀπεμπόλησαν τὸν Ἐθνικὸν πλοῦτον. Εἶναι δὲ σύνηθες νὰ κατηγοροῦν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι κρύπτουν τὰ ἰδικά των αἴσχη. Ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπὸ τὴν Κρήτην δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι οἱ Κορύβαντες ἐθορύβουν διὰ νὰ ἀποκρύψουν τὴν κλοπὴν τοῦ Διός. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Ὁ κ. ***Π. Καρασεβδᾶς*** λέγει, ὅτι ἡ συζήτησις κατηναλώθη ἐκτὸς τῆς ἐπερωτήσεως, διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάχρησιν ταύτην τοῦ Κανονισμοῦ, ὥστις πρέπει πλέον νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ ληφθοῦν μέτρα περιοριστικὰ κατὰ τῶν καταναλισκόντων τὴν ὥραν τῆς Βουλῆς ἐκτὸς τοῦ θέματος.

Ὁ κ. ***Μ. Αἰλιανὸς*** λέγει, ὅτι ὅταν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου. Βεβαίως ἡ εὐθύνη της εἶναι βαρεῖα καὶ ὤφειλε νὰ μὴ παρίδῃ τι πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ταύτῃ εὗρε τὸ κονδύλιον διὰ τὰ δάνεια τῶν ἀνταλλαξίμων. Εὑρέθη πρὸ τοῦ διλήμματος, ἢ νὰ θεωρήσῃ ἀκυρωσίμους τὰς ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις της ὡς μὴ συμφώνους πρὸς τὴν συμφωνίαν τῆς Λωζάννης ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ πληρώνουσα. Καὶ εἶχε δικαίωμα νὰ σκεφθῇ ποίαν ὁδὸν νὰ ἀκολουθήσῃ ἐκ τῶν δύο. Ἀμφότεραι βεβαίως αἱ ἀπόψεις εἶναι κατωχυρωμέναι διὰ σοβαρῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ δι' αὐτὸ ὀρθῶς τὸ ζήτημα συνεζητήθη ἐν τῷ Ὑπουργικῷ συμβουλίῳ καὶ κατέληξεν εἰς ἐλαφρὰν μὲν ἀνακούφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς μεγάλην ὅμως ἐνίσχυσιν τῆς πίστεως τῆς χώρας. Εἶναι δὲ ἡ πίστις μιᾶς χώρας τὸ τιμιώτερον ἐξ ὅσων ἔχει αὐτή. Ὅταν, συνεχίζει, ὁ Μέγας Ναπολέων καταλαβὼν τὴν Ὁλλανδίαν ἠρεύνησε τὰς οἰκονομικὰς αὐτῆς ὑποχρεώσεις διὰ τοῦ βαρώνου Λουδοβίκου καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ σπατάλη ἦτο τρομακτικὴ ἠρνεῖτο νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του. Ὁ βαρῶνος ὅμως Λουδοβίκος τοῦ ἀπήντησεν ὅτι τὰ Κράτη τὰ ὁποῖα θέλουν νὰ ζήσουν πληρώνουν τὰ πάντα καὶ τὰς ἀνοησίας των ἀκόμη. Παρ' ἡμῖν, συνεχίζει, δὲν βλέπω τι τὸ κακὸν συνέβη εἰς τὸ χρηματιστήριον μὲ τὸ δημοσιευθὲν ἄρθρον τοῦ εἰδικοῦ. Βεβαίως, ὅταν οἱ κυβερνῶντες προβαίνουν εἰς πράξεις δυναμένας νὰ ἔχουν ἀντίκτυπον χρηματιστηριακόν, οὐδεμίαν εὐθύνην δύνανται νὰ ἔχουν διὰ τοῦτο οὔτε νὰ προσέχουν εἰς τοῦτο· ἀρκεῖ νὰ ἀποβλέπουν μόνον εἰς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους.

Οὕτω, ὅταν τὸ 1921 ὁ ἐπερωτῶν ἐξ Ἀττικῆς βουλευτὴς διηύθυνεν ἐπαξίως τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τὰς αὐξήσεις τῆς τιμῆς τοῦ κονσόρτσιουμ τὰς διηγσθάνετο ἡ ἐλευθέρα ἀγορὰ πρὸ ἡμερῶν, οὐδεὶς ἐσκέφθη, οὐδὲ ἐπετρέπετο νὰ σκεφθῇ νὰ ἀποδώσῃ μομφήν.

Ι. Ράλλης. Δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ὑπαινιγμοί.

Μ. Αἰλιανός. Οὐδένα ὑπαινιγμὸν διετύπωσα. Κρατῶ ὑψηλὰ τὴν πολιτικὴν ἀξιοπρέπειαν.

Ι. Ράλλης. Κύριε Πρόεδρε, ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν ἐπέμβασιν ὑπὲρ τοῦ Κανονισμοῦ διὰ τὴν προσωπικὴν ἐπίθεσιν ἥτις γίνεται.

Μ. Αἰλιανός. Δὲν σὰς ἀπηύθυνε κανεὶς οὐδεμίαν μομφήν.

Ι. Ράλλης. Δὲν δύναμαι νὰ ἀνεχθῶ οἱανδήποτε ὕβριν.

Μ. Αἰλιανός. Οὐδεὶς σὰς ὕβρισε, πῶς τὸ ἐφαντάσθητε αὐτό. Θὰ ἔλεγα ἀκόμη, συνεχίζει, καὶ κάτι ἄλλο· ὅτι οὐδεὶς ποτὲ ἐσκέφθη νὰ μεμφθῇ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ 1921 ὅταν ἐδημοσίευεν ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν, ὅτι δὴθεν ἦρετο ὁ οἰκονομικὸς ἀποκλεισμὸς καὶ κατέπιπτεν ἡ λίρα ἀπὸ 116 εἰς 92 δραχμάς. Δὲν δύνανται ποτὲ πράξεις κυβερνητικαὶ νὰ κρίνωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀντικτύπων τοῦ Χρηματιστηρίου, διὰ τὰς κινήσεις τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν εὐθύνην τὸ συντεταγμένον Κράτος.

Ι. Ράλλης. Ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ δημιουργῇ δι' ἰδίων διαδόσεων ζημίας εἰς τὸ Χρηματιστήριον καὶ νὰ ἀγοράζῃ ἢ ἰδία τὰς πιπτούσας ὁμολογίας.

Μ. Αἰλιανός. Θὰ ἀπουσίαζε καὶ ἡ στοιχειώδης ἀξιοπρέπεια μιᾶς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία τοιαῦτα μέσα θὰ μετεχειρίζετο διὰ νὰ καταρρίψῃ καὶ ἀγοράσῃ ὁμολογίας. Καὶ τοιαύτην ὕβριν δὲν δύνασθε νὰ ἀπευθύνητε εἰς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν.

Ι. Ράλλης. Εἶπον ὅτι συνεπείᾳ τοῦ πανικοῦ ἐπωλήθησαν ὁμολογίαι ἃς ἠγόρασεν ἡ Κυβέρνησις.

Μ. Αἰλιανός. Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε καλὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν πίστιν τοῦ Κράτους, διότι εἰς τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἐγένοντο διάφοροι τραυματισμοὶ διὰ τῶν ἐντόκων γραμματίων καὶ τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ τόνωσις τῆς πίστεως τοῦ Κράτους. Ἐκ τῆς συζητήσεως, συνεχίζει, περὶ τῶν ἀνταλλαξίμων προέκυψε τοῦτο τὸ εὐτυχές, ὅτι τὸ Κράτος αὐτὸ τὸ ἐξηντλημένον καὶ βεβαρυμένον δὲν ἐδίστασε νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδέποτε θὰ κάμωμεν χρεωκοπίαν ἀλλὰ θὰ ἀποθάνωμεν τίμιοι. Ἀλλ' οὔτε καὶ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεκκλίνῃ κανεὶς ἀπὸ χαραχθεῖσαν κακὴν τυχὸν γραμμήν. Ὅταν ἐγένοντο αἱ συστάσεις αὐταὶ ὑπῆρχον ἄλλαι συνθῆκαι καὶ ὤφελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος. Οὔτε δυνάμεθα νὰ τὴν κατηγορήσωμεν διότι ἐσκέφθη μόνον νὰ φαλκιδεύσῃ τὰς ὁμολογίας λόγῳ τῆς σταθεροποιήσεως. Μήπως ἡ σταθεροποίησις δὲν εἶναι τὶ ἄλλο παρὰ φαλκίδευσις ὁλοκλήρου τοῦ ἐσωτερικοῦ χρέους καὶ γενικῶς τῶν ἐσωτερικῶν εἰς δραχμὰς ἐνοχῶν; Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγορὰν τῶν ὁμολογιῶν, τὸ Κράτος ἔπραξεν ὀρθότατα διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰς τιμὰς καὶ προστατεύσῃ τοὺς ἀδυνάτους. Πάντως τοῦτο δύναται νὰ ἀποτελέσῃ πολιτικήν, διότι μόνον ὅταν πρόκειται νὰ ἀποσβέσῃ χρέη ἐπιτρέπεται· ἡ ἐπένδυσις πραγματικῶν περισσευμάτων καὶ ὄχι ταμειακῶν. Πρὶν ἢ τελειώσω, συνεχίζει, ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι οἱ προκαλοῦντες τὸν ἔλεγχον ἀνήκουν εἰς τὴν παράταξιν ἐκείνην, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας προέκυψαν τόσα βάρη οἰκονομικὰ εἰς τὴν Χώραν πλὴν τῶν ἄλλων δεινῶν, καὶ ἡ παράταξις αὕτη ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ὑπάρχουν σήμερον ἀνταλλάξιμοι πρόσφυγες δὲν δύναται νὰ δίδῃ συμβουλὰς ἀνοικοδομήσεως διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς κρημνισθέντα.

Μ. Μαντᾶς. Καὶ ὅμως τότε ἦσθε δημόσιος ὑπάλληλος.

Μ. Αἰλιανός. Ποτέ. Τὸ δηλῶ κατηγορηματικῶς, ὅτι οὐδέποτε διετέλεσα δημόσιος ἢ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος. Δὲν δικαιοῦται, ἐπιλέγει, ἡ παράταξις ἐκείνη νὰ ἐλέγχῃ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ παρέχῃ βοήθειαν οὐσιαστικήν, συντρέχουσα θετικῶς τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως, διὰ νὰ ἴδῃ κάποτε ὁ τόπος αὐτὸς ἐκ νέου κάποιαν ἡμέραν χαρᾶς. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ἑβδομάδας τινὰς μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ἐκ μέρους τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἐὰν δὲν πλανῶμαι, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν, ἔτυχεν ἐκ δύο μερῶν ἀπὸ πρώσωπα εὑρισκόμενα εἰς στενὴν ἐπαφὴν πρὸς τὴν δημοσιονομικὴν ἐπιτρο-

πὴν τῆς Κ.Τ.Ε. νὰ ἐπιστηθῇ φιλικῶς ἀλλ' ἐπιμόνος ἡ προσοχή μου ἐπὶ τῆς ἀνωμαλίας, τὴν ὁποίαν γεννᾶ ἡ δημιουργία τίτλων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, οἵτινες ἔδιδον τόκον 8 %ο ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐνῷ ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἔδιδον 15 %ο πολλάκις, καὶ τοῦτο καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλλὰς κατώρθωσεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν νὰ διατηρηθῇ ἡ πίστις της ἡ δανειακὴ εἰς ὀλιγώτερα τῶν 7 %ο. Μοὶ παρετηρήθη ὅτι ὑπὸ τοιούτους ὅρους, ἡ Ἑλλὰς ἡ ὁποία εἶναι γνωστὸν ὅτι θὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσφύγῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἐξωτερικόν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναμένῃ, ὅπως ὑπὸ καλοὺς ὅρους συνομολογήσῃ νέον δάνειον, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ πρὸς οὓς θ' ἀπηυθύνοντο οἱ ἐκδίδοντες τὰ δάνεια τραπεζῖται θὰ εὕρισκον νὰ τοποθετήσωσι τὰ χρήματά των εἰς ἄλλα Ἑλληνικὰ χρεώγραφα, ἀποδίδοντα τόκον πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον τοῖς ὑπέσχετο ἡ ἔκδοσις ὑπὸ τῶν ἐκδοτριῶν Τραπεζῶν. Αἱ συστάσεις, ὅπως εἶπον, ἐγίνοντο ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν. Ἀπερροφημένος ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς ἀνέβαλον νὰ μελετήσω τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τὸ πέρας αὐτῶν. Καὶ μετὰ τὰς ἐκλογὰς ἐν τούτοις παρῆλθεν ὁλόκληρος ἑβδομὰς κατὰ τὴν ὁποίαν ἤμην τόσον ἀπερροφημένος εἰς πλέον ἐπειγούσας ἐργασίας, ὥστε νὰ μὴ ἀσχοληθῶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ 10 περίπου ἡμέρας μετὰ τὰς ἐκλογὰς ἐπεστήθη ἡ προσοχή μου ἐπὶ τῶν διαδιδομένων ὅτι οἱ τίτλοι τῶν ἀνταλλαξίμων ἤρχισαν ἀπὸ τοῦδε νὰ ὑφοῦνται καὶ ἐνῷ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Αὐγούστου δὲν εἶχον ὑπερβῇ τὴν τιμὴν τῶν 790 δραχμῶν, εἶχον ἤδη ὑψωθῇ μέχρι τῶν 840 δραχμῶν μὲ τάσιν περαιτέρω ὑψώσεως.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως, κ. Πρόεδρε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι, ὁμιλῶ περὶ τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Αὐγούστου 1928.

Γ. Καφαντάρης. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν εἶχον ὑψωθῇ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀμέσως μετὰ τὸ δάνειον τῆς σταθεροποιήσεως εἶχον λάβει μίαν ἀπότομον ὕψωσιν φθάσασαν μέχρι τῶν 860—870 δραχμῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δηλαδὴ διετηροῦντο εἰς μίαν τιμὴν ἄνω τῶν 830 δραχμῶν ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁμιλῶ, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Κόμματος τῶν Προοδευτικῶν, μόνον περὶ τῆς τιμῆς τῶν ἀνταλλαξίμων κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Αὐγούστου 1928. Ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς ἱκανοποιήσω σᾶς λέγω ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ κλεισίματος κατὰ τὰ διάφορα δεκαπενθήμερα ἔχει ὡς ἑξῆς: (ἀναγινώσκει) «Κατὰ τὸν Μάρτιον εἶναι 718 κατὰ τὸ κλείσιμον τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου, 722 τοῦ δευτέρου, τὸν Ἀπρίλιον 730 τοῦ πρώτου 744 τοῦ δευτέρου, τὸν Μάϊον 788 τοῦ πρώτου 790 τοῦ δευτέρου, τὸν Ἰούνιον 770 τοῦ πρώτου 788 τοῦ δευτέρου, τὸν Ἰούλιον 756 τοῦ πρώτου δεκαημέρου (ἡ πτῶσις αὕτη πρέπει νὰ ἀναγνωρίσω ὅτι συμπίπτει μὲ τὴν ἄνοδόν μου εἰς τὴν ἀρχὴν) 788 τοῦ δευτέρου, τὸν Αὔγουστον 792 τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου. Ἐπληροφορήθην λοιπὸν ὅτι ἔγινε ἀπότομος ὕψωσις τῶν τιμῶν μὲ τάσεις περαιτέρω ὑψώσεων. Ἦτο φυσικόν, κύριοι, νὰ σκεφθῶ τότε ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συστάσεων, αἱ ὁποῖαι μοὶ ἐγένοντο ἔπρεπε νὰ ἐπιληφθῶ τοῦ ζητήματος τούτου, διότι ἔβλεπον ὅτι ἐὰν αἱ τιμαὶ τῶν ἀνταλλαξίμων ὑφοῦντο κανονικῶς διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως εἰς ἐπίπεδα λίαν ὑψηλὰ θὰ συνέβαινε τὸ ἕτερον ἐκ τῶν δύο, ἢ θὰ ἠναγκαζόμην νὰ μὴ προβῶ εἰς τὸν μελετώμενον ὑπ' ἐμοῦ περιορισμὸν τοῦ τόκου, διὰ νὰ μὴ ζημιώσω ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι καλῇ τῇ πίστει ἀπέκτησαν τὰ ἀνταλλάξιμα εἰς πολὺ ὑψηλὰς τιμάς, ἢ θὰ συνέβαινε τοῦτο: θὰ ἀπεφάσιζον ἐὰν ἠδυνάμην νὰ προβῶ εἰς τὸν περιορισμόν, θυσιάζων συμφέροντα ἔννομα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐν καλῇ τῇ πίστει ἔφθασαν νὰ ἀγοράσωσι τὰς ὁμολογίας ἴσως εἰς 900—950 δραχμάς.

Τὸ πρῶτον καθῆκόν μου, κύριοι, ἦτο νὰ σταματήσω, ἐὰν ἠδυνάμην, τὴν περαιτέρω ὕψωσιν τῶν τιμῶν. Ἦτο τοῦτο καθῆκον καλῆς πίστεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς κατόχους τῶν ἀνταλλαξίμων, ἦτο ἐκπλήρωσις καθήκοντος καὶ πρὸς τὸν λαόν, τοῦ ὁποίου ἐξεπροσώπει τὰ συμφέροντα ἡ Κυβέρνησις. Αὐτὸ ἐξηγεῖ τὴν δημοσίευσιν τοῦ πρώτου ἄρθρου εἰς τὴν «Ἑστίαν» κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἀπὸ ἕνα «Εἰδικόν». Εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω ὅτι μολονότι εἶμαι ὑπεύθυνος διὰ τὴν δημοσίευσιν δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος διὰ τὸ ὅλον περιεχόμενον διότι δὲν τὸ ἔγραψα ἐγώ. Ἀλλ' ἂν τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπεδίωκε νὰ σημάνῃ κάποιον κώδωνα κινδύνου καὶ νὰ δηλωθῇ ὄχι ἐκ Κυβερνητικῆς πηγῆς, διότι δὲν ἐφαίνετο τοιαύτη ἡ προέλευσις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ γνωμῶν, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐπὶ τάπητος. Συγχρόνως, ὅπως παρετήρησεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Πατρῶν πολιτευτής, διὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἐδίδετο ἀφορμὴ ὅπως ἀκουσθῶσι γνῶμαι ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ἐλήφθη πρόνοια ὅπως τὸ ἄρθρον τοῦ «Εἰδικοῦ» δημοσιευθῇ τὸ Σάββατον. Σημειωτέον ὅτι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἐπεκοινώνησα μετὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἦτο ἡ Πέμπτη τῆς ἑβδομάδος, δηλ. ἡ 30ὴ Αὐγούστου, καὶ ὡς συνέπεια τῆς τοιαύτης ἐπικοινωνίας ἦτο νὰ γίνῃ ἡ δημοσίευσις αὐτοῦ. Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπῃτε «διατί δὲν ἔλυες τὸ ζήτημα ἀμέσως διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇς νὰ προβῇς εἰς τοιαύτην δημοσίευσιν;» Δὲν ἦτο δυνατόν, κύριοι, νὰ λυθῇ ἀμέσως τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν συνάδελφός μου μὲ κατέστησεν ἐνήμερον τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώριζα. καὶ ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν συζήτησιν θὰ ἰδῆτε πόσον εἶναι δύσκολον ζήτημα. Ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὡμολόγησεν ὅτι πολλαὶ διατάξεις τῶν συμβάσεων εἶναι ἀσαφεῖς, ὥστε ἦτο φυσικὸν νὰ μὴ λυθῇ εἰς 24 ὥρας. Ἡ πρώτη μέριμνα ποὺ εἶχον νὰ λάβω ἦτο νὰ μὴ ἐμποδισθῇ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον ἡ λύσις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ἐὰν εἴχομεν τύπον σεβόμενον ἑαυτόν, δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο οὐδεμία ἀνωμαλία ἐκ τοῦ ἄρθρου τῆς 1ης Σεπτεμβρίου. Θὰ ἤρχιζεν ἡ συζήτησις καὶ θὰ ἐξειλίσσετο ὁμαλῶς, διὰ νὰ ἀκουσθοῦν αἱ γνῶμαι καὶ φθάσωμεν εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα. Ἀλλὰ ἐθεωρήθη ὅτι ἡ εὐκαιρία ἦτο καλή, νὰ γίνῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὸν ἀντικυβερνητικὸν τύπον ἀγρία ἐπίθεσις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀρχίσασα δὲ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς ἡ ἐπίθεσις αὕτη ἐνέπνευσεν εἰς τὸν κόσμον πανικόν. Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου εἶχα μείνει εἰς τὴν Κηφισσιάν. Τὴν Κυριακὴν δὲν ἐδιάβασα καμμίαν ἐφημερίδα, ὥστε ἠγνόουν τὶ συνέβαινε. Τὴν Κυριακὴν τὸ βράδυ προσεβλήθην ἀπὸ τὸν Δάγγειον. Ὅλα αὐτά, κύριοι, ἔχουν χρησιμότητα καὶ διὰ τοῦτο ἀναφέρω τὰς χρονολογίας. Τὴν Δευτέραν τὸ πρωῒ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ τὸ ξενοδοχεῖόν μου ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πολὺ ταραγμένος διὰ νὰ μοῦ εἴπῃ τὸ ἑξῆς: «Ἠξεύρεις; Τὸ δημοσίευμα τὸ ἐκμεταλλεύεται ὁ τύπος. Πρέπει νὰ γίνῃ ἐπέμβασις Κυβερνητικὴ διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ σταματήσωμεν τὴν ἀπότομον ἔκπτωσιν τῶν ὁμολογιῶν». Μαζὶ μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν εἶχον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸν ἰατρόν, ὁ ὁποῖος προσῆλθε διότι ἐπαναλαμβάνω ἤμην ἄρρωστος καὶ ἐπρόκειτο νὰ προσφύγω εἰς τὸν «Εὐαγγελισμόν», ἔχων πυρεττὸν 40 βαθμούς.

Ἐν τούτοις ἐνόμισα, ὅτι εἶχον καθῆκον νὰ γράψω ἀνακοινωθὲν καὶ ἔγραψα πράγματι καὶ ἐδημοσιεύθη τοῦτο τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὴν «Ἑστίαν». Τὸ ἀνακοινωθὲν αὐτὸ ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἐξ ἐγκύρου πηγῆς ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς. Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθιξε τὸ ἄρθρον τοῦ «εἰδικοῦ» εἰς τὸ φύλλον τῆς «Ἑστίας» παρελθόντος Σαββάτου ἀπασχολεῖ τὴν Κυβέρνησιν ἀπό τινος χρόνου. ἀλλὰ λύσις αὐτοῦ δὲν ἐξευρέθη εἰσέτι. Καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολος ἡ ἐξεύρεσις αὐτῆς, διότι ἀφ' ἑνὸς ἀποτελεῖ ἀντινομίαν ἀφόρητον νὰ ἐπιτυγχάνωμεν ὅπως τὸ Ἐξωτερικὸν διατιμᾷ τὴν δανειακὴν πίστιν μας εἰς 6.3)4 περίπου, ἐνῷ ἐξ ἄλλου πληρώνομεν δι' ἐσωτερικὸν δάνειον τόκον, ὁ ὁποῖος ἤρχισεν ἀπὸ 15 ο)ο οὐσιαστικῶς καὶ στρέφεται ἀκόμη ὑπὲρ τὰ

9 ο)ο· πρέπει οὐχ' ἧττον νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ διόρθωσις τῆς ἀφορήτου αὐτῆς ἀντινομίας δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ, ἐὰν δι' αὐτῆς πρόκειται νὰ κλονισθῇ ἡ πίστις τοῦ Κράτους. Ἐπιβάλλεται ἐν τούτοις ἡ περαιτέρω μελέτη τοῦ ζητήματος καὶ πρέπει νὰ εὐχώμεθα ὅπως εὑρεθῇ λύσις ἐπιεικὴς ἀνακουφίζουσα τὰ βάρη τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ μὴ ἀπογυμνώνουσα καὶ τοὺς ἐμπιστευθέντας εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κράτους κατόχους τῶν ὁμολογιῶν». Ἐάν, κύριοι, εἴχομεν ἀντικυβερνητικὸν τύπον ἀντιλαμβανόμενον κάλλιστα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ πρὸς τὴν δημοσίαν γνώμην, μετὰ τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦτο θὰ διελύετο πᾶσα ἀνησυχία ὅσον ἀφορᾷ τὴν τύχην τῶν ἀνταλλαξίμων. Τὸ ἀτύχημα εἶναι ὅτι ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ παρακολουθήσω τὸν τύπον. Ἡ κατάστασίς μου ἦτο τοιαύτη ὥστε οἱ ἰατροί μοὶ ἀπηγόρευον νὰ ἀσχοληθῶ περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Κατ' ἐπανάληψιν ἦλθεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχήν μου εἰς τὰ συμβαίνοντα καὶ νὰ ζητήσῃ καὶ πάλιν τὴν ἐπέμβασίν μου, ἀλλ' οἱ ἰατροί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μοῦ ἀπηγόρευον νὰ ὁμιλήσω περὶ πολιτικῶν πραγμάτων. Μόνον μετὰ τινας ἡμέρας ἤμην εἰς κατάστασιν νὰ ἀσχοληθῶ εἰς ζητήματα τοιαῦτα καὶ τότε πάλιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰσηγήσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔδωσα πρὸς δημοσίευσιν τὸ δεύτερον ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀναγνώσω. Γνωρίζετε μόνον ὅτι ὅλη ἡ προσπάθεια καὶ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου ἀνακοινωθέντος ἦτο νὰ ἐμποδίσω ὅπως ἀρχῆθεν ἐπεδίωξα τὴν ὕψωσιν τῶν ἀνταλλαξίμων, ἀλλὰ καὶ νὰ προλάβω πᾶσαν ὑποτίμησίν των. Ἐάν, κύριοι Βουλευταί, οἱ παίζοντες εἰς τὸ Χρηματιστήριον συνεμορφοῦντο μὲ τὰς ἀνακοινώσεις μου δὲν εἶχον νὰ ζημιωθοῦν τίποτε. Ἀλλὰ δύνασθε νὰ μὲ κατηγορήσητε ἴσως ὅτι δὲν ἐπεδίωξα ταχέως τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, τὴν ὁποίαν, ἐὰν ἐπεδίωκον θὰ προελάμβανον τὰς ζημίας τῶν παικτῶν τοῦ Χρηματιστηρίου. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω ἤδη ποῖος ἦτο ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος μὲ παρεκώλυσε νὰ ἀσχοληθῶ ὅπως μελετήσω ἀμέσως τότε τὸ τόσον περίπλοκον ζήτημα καὶ νὰ φθάσω εἰς τὴν λύσιν. Ἀπὸ τὸν Εὐαγγελισμὸν ἐξῆλθον τὴν 17 Σεπτεμβρίου. Τὴν εἰκοστὴν τοῦ μηνός, κύριοι, μετὰ τρεῖς δηλαδὴ ἡμέρας, ἐπεβιβαζόμην ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἵνα μεταβῶ εἰς Ρώμην πρὸς ὑπογραφὴν συμφώνου φιλίας μετὰ τῆς Ἰταλίας. Εἰμπορεῖτε νὰ ἀξιώσητε ὅτι ὤφειλον κατὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας νά λύσω τὸ πολύπλοκον τοῦτο ζήτημα, καθ' ἣν στιγμὴν κατὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας ἀπησχολούμην ὑπὸ πλήθους ἐργασίας;

Ἓν μέρος κύριον τῶν 3 τελευταίων ἡμερῶν κατελάμβανεν ἀλληλογραφίαν πρὸς τὴν Ρώμην διὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ ὁριστικοῦ κειμένου τῆς συνθήκης. Ἕτερον μέρος κατελάμβανεν ἡ ὑποχρέωσις ποὺ εἶχα νὰ συνεννοηθῶ μετὰ τῶν διαφόρων Ὑπουργῶν διὰ διάφορα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ ἀνακύψωσι κατὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν μου, καὶ ἄλλο μέρος τοῦ χρόνου μου ἀπησχολεῖτο ἀπὸ τοὺς Πρεσβευτὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ μὲ ἴδωσι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου. Δύναται ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ μὲ κατηγορήσῃ βασίμως, ὅτι δὲν ἔλυσα τὸ ζήτημα, ἐὰν δὲν τὸ ἔλυσα ἀπὸ τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου ὅπου ἠγέρθην—Σάββατον ἀπογεύματος—μέχρι τῆς 2 Σεπτεμβρίου ὁπότε μὲ κατέλαβε ὁ Δάγγειος πυρετός; Δύναται πάλιν νὰ μὲ κακίσῃ, ὅτι ἔπρεπε νὰ λύσω τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς 17ης μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου;

Ἀλλὰ πρὶν ἀναχωρήσω, κύριοι, ἐζήτησα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ὅπως σχηματισθῇ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς Γεωργίας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀνετίθετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας μου νὰ ἐπέμβῃ χρηματιστηριακῶς ἀγοράζουσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἐκ τῶν διαθεσίμων ὅλον τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐκρίνετο ἀναγκαῖον διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰς ὁμολογίας, ἐὰν ὄχι πλέον εἰς τὴν τιμὴν τῶν 840, ἀλλὰ τοὐλάχιστον εἰς τὴν τιμὴν τῶν 800. Καὶ ἡ ἐπέμβασις αὐτὴ ὑπῆρξεν ἀποτελεσματική. Ὅταν, κύριοι, ἐπέστρεψα τὴν 13 Ὀκτωβρίου ἐπληροφορήθην ὅτι τὰ ἀνταλλάξιμα εὑρίσκοντο πλέον εἰς μίαν κατάστασιν σταθερότητος ὑπὸ ἔποψιν τιμῆς. Ἐστρέφετο πράγματι ἡ τιμή των περὶ τὰς 790 δραχμάς, μολονότι ἡ Κυβέρνησις ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς μου εἶχε παύσει πλέον νὰ ἀγοράζῃ ἀνταλλάξιμα. Ἐνομίσαμεν, κύριοι, ὅτι ἀφ' ἧς ἐπῆλθεν αὐτὴ ἡ σταθερότης εἰς τὴν τιμὴν αὐτὴν τίποτε τὸ ἐξόχως ἐπεῖγον δὲν μοῦ ἐπέβαλλε νὰ παραιτήσω κάθε ἄλλην ἐργασίαν διὰ νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Γνωρίζετε ἄλλως ὅλοι ὅσοι διετελέσατε ὄχι πρωθυπουργοί, ἀλλὰ ἁπλῶς ὑπουργοὶ ποῖος εἶναι ὁ δημόσιος βίος τοῦ Ἕλληνος ὑπουργοῦ, πρὸ παντὸς δὲ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ποῖα τὰ ἔργα καὶ ἡμέραι αὐτοῦ. Δὲν ἔχω, κύριοι, ἢ νὰ διαβεβαιώσω ὅτι οὐδέποτε οὔτε νεώτερος οὔτε τώρα ὁπότε πλέον εὑρίσκομαι εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν οὐδέποτε ἐπεκαλέσθην τὸ ὡρον τῆς ἐργασίας τὸ ὁποῖον πρῶτος ἐψήφισα ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος ἐπικυρῶν τὴν σύμβασιν τῆς Βασιγκτῶνος (χειροκροτήματα). Ἐπεδόθην ἐν τούτοις εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος. Τὸ πρῶτον συμπέρασμα εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξα συμμεριζόμενος κατὰ τοῦτο τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδίστασεν ἀπὸ τοῦ ὄγματος τούτου νὰ ἐξηγήσῃ προχθὲς εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀντιλήψεις του, τὸ πρῶτον συμπέρασμα, λέγω, εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξα ἦτο εὐχάριστον, ἤλπιζα δηλαδὴ ὅτι ἠδυνάμην νὰ ὁδηγήσω χέρι καὶ εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν ἀνταλλαξίμων. Ἐννοεῖτε πόσον εὐχάριστον ἦτο τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ὅταν ἔβλεπον ὅτι ἠδυνάμην ἴσως νὰ ἐπιτύχω ἐκ τῶν ἀνταλλαξίμων μίαν οἰκονομίαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν 110 ἑκατομμυρίων δραχμῶν κατ' ἔτος, διότι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ὁμολογιῶν πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἀποσυρθῇ τῆς κυκλοφορίας. Ἀλλ' ἔμενε συγχρόνως νὰ ἐπιτύχωμεν ἄλλην οἰκονομίαν δηλαδὴ ἐκείνην, ἡ ὁποία θὰ προήρχετο ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐκ Βουλγαρίας προσφύγων, διότι γνωρίζετε ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Βουλγαρίας πρόσφυγας εἶχε κανονισθῇ τόκος ἐκ τῆς συμβάσεως 6 %ο, ἀλλὰ ἡ αὐτὴ Κυβέρνησις ἡ ὁποία εἶχε κανονίσει τὸν τόκον τοῦτον εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Βουλγαρίας πρόσφυγας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ διάκρισις καὶ ὅτι ἔπρεπε καὶ δι' αὐτοὺς ὁ τόκος ἀπὸ 6 %ο νὰ ἀναβιβασθῇ εἰς 8 %ο. Θὰ εἴχομεν οὕτω καὶ ἐκεῖθεν μίαν οἰκονομίαν 15 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ οὕτως ἡ οἰκονομία θὰ ἀνεβιβάζετο εἰς 125 ἑκατομμύρια.

Ἐνόμιζα ἀκριβῶς, ὅτι εὕρομεν θησαυρὸν καὶ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν δὲν ἐπεδίωκα νὰ ρίψω εἰς τὸ ταμεῖον τῶν περισσευμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, κάθε ἄλλο· ἐὰν ἐλησμονήσατε, κύριοι βουλευταί, ὅτι κατὰ τὴν ἐκλογικὴν περιοδείαν εἶχον δώσει μίαν ὑπόσχεσιν ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων ἡ ὁποία ἀφεώρα τὴν στέγασιν τῶν προσφύγων, τῶν ὁποίων πολλοὶ διαιτῶνται ἀκόμη πραγματικῶς εἰς τρώγλας. Ἀλλὰ ἐγνώριζον συγχρόνως ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀποκαταστάσεως δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν στέγασιν αὐτῶν ποσόν. Ὁσάκις ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας ἦρχετο καὶ μὲ ἐνωχλοῦσε (πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας) μὲ συγχωρεῖτε, διότι μεταχειρίζομαι τὴν λέξιν αὐτήν, καὶ μὲ παρεκάλει νὰ πείσω τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ τοῦ δώσῃ πιστώσεις προσθέτους δεκάδων τινῶν ἑκατομμυρίων διὰ τὴν στέγασιν, ἐγὼ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν, οὐκ ἂν λάβῃ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος, διότι τότε εὑρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν καταστροφῶν, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπιφέρει εἰς τὴν δημοσίαν οἰκονομίαν ὁ δάγγειος πυρετός. Καὶ πραγματικῶς ἔβλεπα ὅτι δὲν ἠδυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν ἀλλοθεν συμαντικόν τι ποσὸν διὰ τὴν στέγασιν καὶ ἔλεγα κατ' ἐμαυτόν: Ἰδοὺ ὁ πακτωλός! ἔχομεν 125 ἑκατομμύρια διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἀνεγείρωμεν τὴν στέγην τῶν προσφύγων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ θὰ ἦτο εὔκολον νὰ εὕρωμεν ἀπὸ μίαν Τράπεζαν τὴν ἀναγκαίαν προκαταβολὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἀπεδί-

δαμεν εἰς 6 περίπου ἔτη ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν 125 ἑκατομμυρίων.

Ἀτυχῶς, ὁ πακτωλὸς αὐτὸς πρὸς τὸν ὁποῖον ἔστρεφε τὰ βλέμματα αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν – κάθε δὲ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁσάκις πρόκειται νὰ λύσῃ ἕνα ζήτημα δὲν κυττάζει παρὰ πῶς θὰ εὕρῃ χρήματα – ὁ πακτωλὸς αὐτός, λέγω, μετὰ νεωτέραν μελέτην τοῦ ζητήματος, ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο φανταστικός. Τουλάχιστον ἡ ἰδική μου ἀντίληψις ὑπῆρξεν αὐτή. Δὲν λέγω ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. συναδέλφου μου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εἶναι σοβαρά. Εἶναι σοβαρὰ καὶ θὰ εἶχον ἀξίαν ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο μόνον ἐν στενῷ κύκλῳ, μεταξύ μας ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ αἱ ὁμολογίαι τῶν ἀνταλλαξίμων εἶχον διαχυθῇ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγοράν, κατὰ ἑκατομμύρια δὲ ἐπωλήθησαν ἐκεῖ. Δὲν συνεμερίσθην λοιπὸν τὴν ἀντίληψιν τοῦ συναδέλφου μου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν μου ὅτι οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κάτοχοι τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν θὰ μᾶς ἔλεγον· «Κύριοι, αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα ποῦ ἐπικαλεῖσθε εἶναι λεπτολογίαι εἰς τὰς ὁποίας δὲν εἴμεθα ἡμεῖς συνειθισμένοι νὰ εἰσερχώμεθα. Ἡμεῖς ἐμμένομεν εἰς τὴν βεβαίωσίν σας τὴν ἀναγεγραμμένην ἐπὶ τοῦ τίτλου ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ὑπεύθυνον». Κατέληξα τελικῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πράγματι ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ θίξω τοὺς τίτλους αὐτούς, ἀλλὰ κατέληξα εἰς τὸ συμπέρασμα τὸ ἀκράδαντον ὅτι τοὺς τίτλους τοὺς ἐκδοθέντας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. Δ. τοῦ 1928 ἐδικαιούμην καὶ ὤφειλον νὰ θίξω. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπεκαλέσθη ἕνα ἐπιχείρημα νομικόν, ὅτι δηλαδὴ οὕτω σκεπτόμενος παρεγνώριζα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων. Ἀλλὰ δὲν συμφωνῶ καθόλου πρὸς τὴν ἑρμηνείαν, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος. Τὸ ἄρθρον τοῦτο λέγει ὅτι, ἂν τὰ ἐκδοθέντα νομοθετικὰ διατάγματα δὲν κυρωθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐντὸς τῶν 4 μηνῶν, παύουν νὰ ἔχουν ἰσχὺν εἰς τὸ μέλλον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἔχουν ἰσχύν, ἀλλ' ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἀποτέλεσμα ἔχει ἐν προκειμένῳ ὅτι κατὰ τὸν διαδραμόντα χρόνον θὰ λάβουν τόκον 8%, δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι ἀφ' ἧς ἔπαυσεν ἡ ἰσχὺς τοῦ διατάγματος δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβιβάσωμεν τὸν τόκον εἰς 6%. Τὸ πρᾶγμα εἶναι σαφὲς ὥστε δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπιμένων ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Π. Τσαλδάρης. Ἐννοεῖτε διὰ τὰς ἐκδοθείσας μετοχάς;

Ε. Βενιζέλος. Διὰ τὰς ἤδη ἐκδεδομένας. Ἐὰν ἐπρόκειτο διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς μου νὰ θίξω, ὅσον ἀφορᾶ τὰς ὁμολογίας τῆς δευτέρας σειρᾶς τὰς ἤδη ἐκδιδομένας, τὸ κεφάλαιον αὐτῶν, ἡ παρατήρησίς σας θὰ εἶχεν ἴσως ἀξίαν ἀλλὰ δὲν ἐπρόκειτο νὰ θίξω τὸ κεφάλαιον ἀλλὰ τὸν τόκον. Ἐνωρίζετε δέ, ὅτι ὁ τόκος γεννᾶται ἀλλεπαλλήλως διὰ τῆς παρόδου τῶν προθεσμιῶν.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ τόκος εἶναι παρεγωγικὸς τῆς συμβάσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ σύμβασις εἶναι ὑπὸ αἵρεσιν.

Ε. Βενιζέλος. Ἀφοῦ δὲν συμφωνοῦμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο μὲ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, εἶναι περιττὸν νὰ συζητῶμεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, διότι πρόκειται περὶ τόσον σαφοῦς ζητήματος, ὥστε ἀφοῦ διαφωνοῦμεν ἐπ' αὐτοῦ εἶναι δύσκολον νὰ συμφωνήσωμεν. (Γέλωτες). Ἂς ἀρκεσθῶμεν εἰς αὐτό. Ἀφ' οὗ κατέληξα, κύριοι, εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο μετέβην τὸ ἀπόγευμα τῆς 1 Νοεμβρίου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπου παρεκάλεσα καὶ τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ προσέλθῃ. Ἀνεκοίνωσα εἰς τοὺς δύο συναδέλφους μου τὰ τοῦ συμπεράσματος εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξα καὶ παρεκάλεσα τὸν κ. Βουρλούμην ὡς Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ καλέσῃ τὸν πρόεδρον τοῦ χρηματιστηρίου διὰ νὰ τοῦ συστήσῃ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν νὰ μὴ γίνῃ καμμία διπραγμάτευσις, ἐντὸς τοῦ χρηματιστηρίου τοὐλάχιστον, τῶν τίτλων τούτων, ἕως ὅτου ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσιευθῇ τὸ σχετικὸν ἀνακοινωθέν. Ἡ πρόνοια αὕτη ἐλαμβάνετο διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὴν ἀπόφασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα καταλήξει, ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ διάκρισις τῶν διαφόρων σειρῶν τῶν ἤδη ἐκδιδομένων ὁμολογιῶν τῆς Ἀης καὶ τῆς Βας σειρᾶς. Πράγματι ἐντεῦθεν θὰ ἐδημιουργεῖτο δυσχέρειά τις, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Βουρλούμης ἐμεγαλοποίει εἰς τὴν ἀντίληψίν του τὴν ὁποίαν ὅμως ἐγὼ ἐθεώρουν εὐκόλως δυναμένην νὰ διευθετηθῇ. Διότι ἔλεγεν, ὅτι διὰ τὰς ἐκκρεμεῖς συμβάσεις, τὰς ἀφορώσας πώλησιν ἢ ἀγορὰν τοιούτων ὁμολογιῶν, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ ἦτο νὰ παραδώσῃ ὁμολογίας τῶν 2 σειρῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁμολογιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκυκλοφόρουν ἀπὸ ἑκατέραν τῶν δύο σειρῶν. Ἐὰν λ. χ. ἡ ἀναλογία τῶν κυκλοφορουσῶν εἰς τὴν ἀγορὰν ὁμολογιῶν τῶν 2 σειρῶν εἶναι 3 τῆς Ἀης σειρᾶς πρὸς ἕνα τῆς δευτέρας, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ ἦτο νὰ παραδώσῃ ἀναλόγους τρεῖς ὁμολογίας παλαιὰς καὶ μίαν νέαν. Τὴν ἐπιοῦσαν συνεκάλεσα τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπως προκαλέσω ἀπόφασιν αὐτοῦ εἰσηγούμενος τὴν λύσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον καταλήξει. Ἀτυχῶς τὸ πρᾶγμα ἐγνώσθη καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀποκαλυφθῇ κανὲν μυστικόν. Ἡ πλειοψηφία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐψήφισεν ἐναντίον τῆς γνώμης μου. Νομίζω ὅτι ἐπηρεάσθη ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι, ἀφοῦ ἅπαξ τὸ Κράτος δι' ἑνὸς Ν. Δ. εἶχε δώσει μίαν ὡρισμένην ὑπόσχεσιν, δὲν ἐπετρέπετο ἐρχόμενον εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν κύρωσιν τοῦ διατάγματος νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτήν. Ἐθεωρήθη ὅτι ὑπάρχει μία ἠθικὴ ὑποχρέωσις εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ὁσάκις ἐκδίδονται Ν. Δ. νὰ μὴ ζητῆται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἡ τροποποίησις αὐτῶν. Τὴν θεωρίαν αὐτὴν δὲν τὴν δέχομαι καθόλου. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ὑπάρχει ἀκεραία ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐξέδωκεν ἓν ὡρισμένον νομοθετικὸν διάταγμα, εἶναι καὶ ἡ εἰσηγουμένη αὐτὸ εἰς τὴν Βουλήν. Τότε βεβαίως ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις εἶναι ἀκεραία. Ἀλλ' ἂν ὑποθέσητε ὅτι ἐκδίδεται ἓν Ν.Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἡ ἀντιπολίτευσις καταπολεμεῖ ὡς κακόν, ὡς καταστρεπτικόν, ὡς ὀλέθριον, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ προτοῦ κυρωθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπέρχεται Κυβερνητικὴ μεταβολὴ καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ἔρχεται εἰς τὴν ἐξουσίαν, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ νέα Κυβέρνησις ἡ μὴ συμμεριζομένη τὰς ἀντιλήψεις τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὴν ἀκεραίαν ἔγκρισιν τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος; Ἀλλ' εἴτε διὰ τοῦτον εἴτε διὰ τὸν ἄλλον λόγον ἡ πλειοψηφία τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου ἔκρινεν, ὅτι καλύτερον ἦτο νὰ μὴ θίξωμεν οὔτε τῆς β' σειρᾶς τὰς ὁμολογίας τὰς ἤδη ἐκδιδομένας. Ἡ διαφωνία, βέβαια, ἦτο οὐσιώδης, ὅπως παοετήρησε καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ὑπῆρχε δὲ διέξοδος ἂν ὑπέβαλλα τὴν παραίτησίν μου διὰ νὰ ζητήσω τὴν συγκρότησιν νέας Κυβερνήσεως ὅπως ἐπιβάλω τὰς ἀντιλήψεις μου. Ἀλλά, κύριοι, δὲν δέχομαι τὴν θεωρίαν τοῦ ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτοῦ ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ καθῆκόν μου. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὤφειλον νὰ προκαλέσω ὑπουργικὴν κρίσιν. Δὲν ἔπρεπε νὰ προκαλέσω ὑπουργικὴν κρίσιν, ὄχι δι' ἕνα ἀλλὰ διὰ πλείονας λόγους. Ὁ πρῶτος ἦτο ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ δεχθῶ ὅπως στερηθῶ πολυτίμων καὶ δυσαναπληρώτων συνεργατῶν, τοὺς ὁποίους θὰ ἔχανον ἐὰν ἐπήρχετο μεταβολὴ τῆς Κυβερνήσεως. Διότι πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εὑρέθην εἰς μίαν ἀσθενῆ μειοψηφίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πολὺ ἀσθενῆ. Δὲν ἐθεώρησα λοιπὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ προβῶ εἰς αὐτὸ τὸ φάρμακον. Ὁ δεύτερος λόγος ἦτο ὅτι, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔκαμον τὸ λάθος νὰ ὑποβάλω τὸ ζήτημα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ κοινοβουλευτικῶς καὶ δημοκρατικῶς ὀρθότερον ἦτο νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία ἦτο ἀπόρροια ψήφου, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐζήτησα ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου καὶ τὴν ὁποίαν ἔδωκαν ὅπως εἶχον καθῆκον ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἐσωτερικήν των πεποίθησιν. Ἀλλ' ὑπῆρχε καὶ τρίτος λόγος, ὁ ὁποῖος μὲ ἐκώλυε νὰ ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν τοῦ ἐξ Ἀττικῆς βουλευτοῦ κ. Ράλλη, καὶ ἦτον οὗτος ὁ ἑξῆς. Ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔδωσεν ἡ ψῆφος τῆς 19ης Αὐγούστου, εἶναι ὅτι ἐπιστεύθη εἰς τὸν ἔξω κόσμον, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐφάνη ὁριστικῶς εἰς στάδιον πολιτικῆς παγιώσεως. Ἐὰν εἰσῆλθεν ὁριστικῶς εἰς στάδιον πολιτικῆς παγιώσεως. Φαντασθῆτε, λοιπόν, ποία θὰ ἦτο ἡ ἐντύπωσις εἰς τὸν ἔξω κόσμον ἐὰν αἰφνιδίως ἀπὸ ἕνα κυανοῦν οὐρανὸν ἐξεπέμπετο ἕνας κεραυνὸς εἰδοποιῶν ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔπεσε πάλιν ἡ Κυβέρνησις (Χειροκροτήματα).

Αὐτοὶ λοιπὸν εἶναι οἱ λόγοι, κύριοι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἠκολούθησα τὴν συμβουλὴν αὐτήν. Διότι ἔκρινα ὅτι τὸ φάρμακον ἦτο πολὺ χειρότερον ἀπὸ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἐπεδίωκον νὰ θεραπεύσω. Ἀλλ' ὅπως εἶπον, κύριοι, ἀναγνωρίζω ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ μέρους μου ἓν σφάλμα τὸ ὁποῖον δύναται σήμερον νὰ μοὶ καταλογισθῇ. Τὸ σφάλμα συνίσταται εἰς τοῦτο ὅτι χωρὶς νὰ εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς γνώμης τῶν συναδέλφων μου, ὑπέβαλα ὑπὸ τὴν ψῆφον αὐτῶν ἓν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐθεώρουν κυριώτατον, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐχρειάζετο ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οὔτε κατὰ τὸ Σύνταγμα οὔτε κατὰ τὸν νόμον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, κύριοι, τὸ λάθος αὐτὸ ὡς συνέπειαν ἔχει ὅτι ἀντὶ τῶν ἀρχικῶς προσδοκωμένων 50.000.000 τὰ ὁποῖα θὰ μοῦ ἔδιδεν ἡ ἐπέκτασις τῆς περικοπῆς τοῦ τόκου εἰς ὁλόκληρον τὴν δευτέραν σειρὰν οἰκονομία τῶν ἀνταλλαξίμων μόνον 26—27.000.000, ὅπως σήμερον παρετήρησεν ὀρθῶς ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τὰ οἰκονομούμενα δὲν εἶναι μόνον 27 ἑκατομμύρια, τὰ οἰκονομούμενα εἶναι 40. Διότι εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσετε τὸ ποσὸν τὸ ὀφειλόμενον εἰς τοὺς ἐκ Βουλγαρίας πρόσφυγας, τοὺς ὁποίους ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῶμεν ἄλλως ἢ ὅπως μεταχειριζόμεθα τοὺς λοιποὺς πρόσφυγας. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους δύναται νὰ μοῦ καταλογισθῇ σοβαρῶς ὡς ἔγκλημα ὅτι δὲν κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω ὅλα τὰ ὁποῖα ἤλπιζα νὰ ἐπιτύχω; Ἐπέτυχα μίαν οἰκονομίαν ἀπὸ 40.000.000 ἐτησίως, ἡ ὁποία δὲν ἠξεύρω διατί ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὡς ἕνα πρᾶγμα ἐπουσιώδες καὶ μηδαμινὸν διότι δὲν πρόκειται νὰ βαστάξῃ παρὰ τρία χρόνια. Ἐνῷ εἶναι πιθανὸν νὰ διατηρηθῇ καὶ 5 καὶ 6 καὶ νὰ οἰκονομήσωμεν ἐκ τούτου 200 ὅλα ἡ 240 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτραπῇ εἰς ἐμὲ νὰ θεωρήσω ὡς σημαντικὸν ποσόν, ὅταν σκεφθῶ πόσαι ἐπείγουσαι ἀνάγκαι ἠμποροῦν νὰ ἱκανοποιηθοῦν δι' αὐτῶν. Ἀλλά, κύριοι, ὑπάρχει μία ἄλλη παρατήρησις, ἡ ὁποία δύναται νὰ μοῦ ἀπευθυνθῇ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀπαντήσω, καὶ ἡ παρατήρησις αὐτὴ εἶναι ἡ ἑξῆς: Διατί, κύριε, ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε, πρὶν φθάσῃ εἰς ὁριστικὰ συμπεράσματα, ἐξήγγειλες τὰς προθέσεις τῆς Κυβερνήσεως; Ἐξήγησα ἤδη, κύριοι, ἀρχόμενος τοῦ λόγου μου, διατί ἐθεώρησα ὅτι μοῦ ἐπεβάλλετο νὰ ἀνακοινώσω ἀμέσως δημοσίᾳ τὰς σκέψεις μου αὐτάς. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπῆρχε καὶ ἄλλος λόγος σπουδαιότατος, ὁ ὁποῖος μὲ ὤθει ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἐσχημάτισα τὴν ἰδέαν ὅτι πρέπει νὰ πάρω τὸ ψαλίδι νὰ κόψω αὐτοὺς τοὺς τόκους καὶ νὰ ἐξαγγείλω ἀμέσως δημοσίᾳ τὴν σκέψιν μου ταύτην. Διὰ νὰ φθάσω εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος εἶχον ἀνάγκην νὰ συμβουλευθῶ πολλὰ πρόσωπα καὶ πέραν τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀσχολούμενα εἰς τὰ οἰκονομικά. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν νομίζετε, κύριοι, ὅτι ἦτο καθῆκον στοιχειῶδες καλῆς πίστεως ἐκ μέρους μου νὰ σπεύσω νὰ κάμω τὴν ἀνακοίνωσιν ἀμέσως, ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον, τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα θὰ συνεβουλευόμην ἂν ὄχι αὐτὰ ἀμέσως, ἀλλ' ἄλλα τὰ ὁποῖα θὰ ἐμάνθανον ἀπ' αὐτοὺς τὰς κυοφορουμένας ἰδέας τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενο νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὰς διὰ νὰ παίξουν εἰς τὸ Χρηματιστήριον;

Δύνασθε νὰ μὲ κατηγορήσητε διὰ πρᾶξιν, ἡ ὁποία ἀκριβῶς προῆλθεν ἀπὸ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ καθῆκον τὸ ὑπέρτατον τὸ ὁποῖον εἶχον νὰ μὴ ἀφίσω ἐξ ὑπαιτιότητός μου νὰ γίνουν εἰς τὸ Χρηματιστήριον παιγνίδια; Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπητε, κύριοι, ὅτι ἡ ἐνέργειά μου αὐτὴ ἐπέφερε ζημίας. Εἰς ποίους, κύριοι; Εἰς τοὺς παίκτας τοῦ Χρηματηρίου; Δὲν ἐσκέφθην ποτέ, κύριοι, νὰ προκαλέσω ζημίας εἰς τοὺς παίκτας. Ἀλλ' ἡ πρόβλεψις, ὅτι ἠμποροῦσε νὰ ζημιωθοῦν οἱ παῖκται τοῦ Χρηματηρίου ἦτο δυνατὸν νὰ μὲ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ σκεφθῶ ὡς ὑπεύθυνος Κυβερνήτης νὰ περικόψω τοὺς τόκους τῶν ἀνταλλαξίμων, ὅταν ἀπὸ τὴν περικοπὴν αὐτὴν ἠμποροῦσα νὰ ἐπιτύχω διὰ τὸν προϋπολογισμὸν μίαν τόσον οὐσιώδη οἰκονομίαν; Ἕνα εἶχον καθῆκον ἀπέναντι τῶν παικτῶν· νὰ τοὺς εἰδοποιήσω ἀμέσως περὶ τῶν προθέσεών μου. Καὶ τοὺς εἰδοποίησα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τοὺς εἶπα εἶναι· νὰ προσέξετε μὴν αὐξάνετε, ἐὰν θέλετε, διότι εἶσθε ἐλεύθεροι νὰ αὐξήσητε, τὰς τιμὰς τῶν ἀνταλλαξίμων, διότι ἔχω σκοπὸν νὰ περικόψω τὸν τόκον, σεβόμενος αὐτὸν μόνον μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ μὴ ὑποβιβάσω τὴν τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἔφθαναν διὰ τῆς ἐλευθέρας λειτουργίας τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Ἀλλά, τοὺς εἶπα συγχρόνως, προσέξατε. Ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐλαττωθῇ ἡ τιμὴ τῶν ἀνταλλαξίμων, διότι ἡ Κυβέρνησις θὰ σεβασθῇ αὐτά. Μὲ ἤκουσαν αὐτοὶ οἱ κύριοι; Ὅσοι μὲ ἤκουσαν δὲν ἔπαθον τίποτε, δὲν ἐζημιώθησαν τίποτε. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν μὲ ἤκουσαν εἶναι οἱ παῖκται τοῦ Χρηματιστηρίου. Ἀλλ' ὡς πρὸς αὐτοὺς μοῦ εἶναι ἀδιάφοροι αἱ ζημίαι, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ζητοῦντες νὰ παγιδεύσουν ἄλλους. Δὲν τοὺς ἔδωκα ὅπλα ἐγὼ διὰ νὰ τοὺς παγιδεύσω. Ἔρριψα πλῆρες φῶς εἰς τοὺς παίζοντας εἰς τὸ Χρηματηρίον. Τρίτη κατηγορία εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν μὲ ἐπίστευσαν καὶ εἶπον: «Καλύτερα νὰ τὰ βγάλωμε ἀπὸ πάνω μας τὰ χαρτιὰ αὐτά, διότι δὲν ἠξεύρομεν τί θὰ γίνῃ τελικῶς». Ὡς πρὸς αὐτὰ λυποῦμαι δι' αὐτούς. Ἀλλ' οἱ μὴ πιστεύσαντες εἰς τὰς βεβαιώσεις μου δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παραπονοῦνται. Δὲν εἶχον λοιπὸν νὰ φροντίσω οὔτε δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν μὲ ἐπίστευσαν, οὔτε δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ παίξουν εἰς τὸ Χρηματιστήριον. Εἶχον νὰ μεριμνήσω περὶ ἑνὸς πράγματος. Πῶς θὰ ἀνεκούφιζα τὰ βάρη τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι εὑρισκόμην ἐνώπιον τῆς ἀνάγκης, ἐνώπιον τῆς ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν ἀνέλαβον νὰ μεριμνήσω διὰ τὴν στέγην τῶν προσφύγων. Μοῦ ἐχρειάζοντο πάλιν νέα δάνεια τὰ ὁποῖα θὰ ἀπήτουν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν των νέας προσόδους καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἐδημιούργουν νέα βάρη διὰ τὸν λαόν. Ἐπεδίωξα λοιπὸν πῶς θὰ ἀνακουφίσω τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἐπομένως πῶς θὰ ἀνακουφίσω τὸν λαόν. Συγχρόνως προέβαινον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποσχέσεων, τὰς ὁποίας εἶχον ἀναλάβει διὰ τοῦ προγραμματικοῦ μου λόγου πρὸ τῶν ἐκλογῶν. Ὅπως εἶπον καὶ προηγουμένως, δὲν κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω τὸ ὅλον τῶν οἰκονομιῶν, τὰς ὁποίας πρὸς στιγμὴν ἐπίστευσα δυνατάς. Ἀλλὰ πάλιν οὐδεὶς ἠμπορεῖ νὰ μὲ μεμφθῇ διὰ τοῦτο. Σημειωτέον μάλιστα, κ. Βουλευταί, ὅτι ἡ οἰκονομία τὴν ὁποίαν ὑπελόγισα εἰς 240.000.000 θὰ εἶναι τόση μόνον καὶ δὲν θὰ ἀνέλθῃ εἰς ἀκόμη μεγαλύτερον ποσόν, ἐὰν πρόκειται νὰ μὴ εὑρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν ἔκδοσιν νέων ὁμολογιῶν. Τὸ εὔχομαι καὶ τὸ ἐλπίζω. Θὰ κάμω ὅ,τι εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ τὴν ἀποφύγω, ἀλλὰ δὲν εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κατορθώσω μέχρι τέλους. Σημειωτέον ἄλλως τε, κύριοι, ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν συζητῶ, ὅπως ἐζήτησα καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἀγορητὰς νὰ μὴ συζητήσουν. Τὸ ζήτημα τοῦ ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς θὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τοῦ ὑποβληθησομένου νομοσχεδίου τὴν περικοπὴν τοῦ τόκου εἰς 6%, τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ τὸ συζητήσωμεν ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ εἰσαχθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν. Σήμερον ἠθέλησα ἁπλῶς νὰ ἐξηγήσω πρὸς τὴν Βουλὴν τὰ ἐλατήρια καὶ τοὺς σκοπούς, οἱ ὁποῖοι ἐξηγοῦν καὶ δικαιολογοῦν τὴν ἐνέργειάν μου.

Ἐπιθυμῶ ἤδη, κύριοι, νὰ στρέψω τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος διὰ νὰ τὸν βε-

βαιώσω, ὅτι ἠδίκησεν ἑαυτὸν ὄχι ἐμὲ ὅταν ἐξέφραζεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν ὑπόνοιαν ἢ μᾶλλον τὴν βεβαιότητα ὅτι ὠφείλοντο εἰς τὴν ἔμπνευσιν . . .

Γ. Καφαντάρης. Ὄχι, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν εἶπον αὐτὸ ποτέ. Ἐλέχθη, εἶπον, καὶ ἐπιστεύθη ὅτι τὰ ἄρθρα αὐτὰ ἦσαν τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἡ Βουλή, κύριοι, θὰ κρίνῃ ἐὰν ἡ δικαιολογία αὕτη τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος εἶναι ἐπαρκής. Ἄνθρωποι τῆς περιωπῆς τῆς ἰδικῆς σας δὲν ἀνέρχονται ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου διὰ νὰ εἴπουν τί ἐπιστεύθη ἐνῷ πράγματι δὲν τὸ πιστεύουν. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ εἴπητε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι ἐπιστεύθη ὅτι ἐγὼ ἐνέπνευσα τὰ ἄρθρα αὐτά.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδέποτε εἶπον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Τινὲς Βουλευταί. Δὲν εἶπε τοιοῦτόν τι.

Γ. Καφαντάρης. Διαμαρτύρομαι ἐξ ὅλης καρδίας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἴπατε ὅτι ἐπιστεύθη.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδέποτε εἶπον τοιοῦτόν τι.

Γ. Μαρῆς. Εἶπεν ὅτι ἐπιστεύθη, ὅτι τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα ἦσαν ἐμπνεύσεως ἰδικῆς μου.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ἐννοῶ τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Ἑστίαν». Πρόκειται διὰ μερικὰ ἄρθρα τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Πατρίδα».

Γ. Καφαντάρης. Ὄχι. Θὰ σᾶς εἴπω δύο λέξεις ἠρέμως, διότι καὶ ἐγὼ βεβαίως ἐκ τῆς ὑπονοίας αὐτῆς, ἡ ὁποία διετυπώθη ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐταράχθην. Περὶ τῶν ἄρθρων ἄλλης ἐφημερίδος δὲν ἔκαμα οὐδὲ πόρρωθεν οὐδὲ κατ' ὄνειρον ὑπαινιγμόν. Θὰ ἦτο πράγματι ἀνάξιον ἐμοῦ νὰ κάμω τοιοῦτον ὑπαινιγμόν.

Ε. Βενιζέλος. Εἶμαι εὐτυχὴς διὰ τοῦτο.

Γ. Καφαντάρης. Ὡμίλησα μόνον διὰ τὰ 5 ἄρθρα τῆς «Ἑστίας». Ἐπεθύμουν μάλιστα νὰ προκαλέσω διάψευσιν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι τὰ ἄρθρα αὐτὰ ὠφείλοντο εἰς τὴν ὑμετέραν ἔμπνευσιν.

Ε. Βενιζέλος. Χαίρω πολὺ ὅτι δίδεται ἡ ἐξήγησις αὐτή. Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος ἀνέφερε καὶ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης. Δὲν ἐνόησα ἀριβῶς, ἐὰν τὴν ἀνέφερε διὰ νὰ μὲ μεμφθῇ καὶ περὶ αὐτῆς.

Γ. Καφαντάρης. Ποσῶς, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Ἐγὼ ἐδήλωσα κατ' ἐπανάληψιν, δὲν εἶμαι δὲ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος νὰ μεταβάλω λόγους, ἐδήλωσα ὅτι τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης τὴν θεωρῶ ὄχι μόνον ἔργον προνοίας ἀλλὰ αὐτόχρημα ἐθνικῆς χρησιμότητος καὶ σωτηρίας.

Ε. Βενιζέλος. Χαίρω πολύ. Μένει λοιπὸν νὰ ἐξετάσω μόνον τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον κατ' ἀνθυποφορὰν ἐφέρθη εἰς τὴν Βουλήν. δηλαδὴ τὴν ἀπάντησίν σας εἰς τὴν ἐπίκρισιν, τὴν ὁποίαν διετύπωσα διὰ τοῦ δευτέρου ἀνακοινωθέντος μου, ἐπίκρισιν συνισταμένην εἰς τοῦτο ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡ προκάτοχος ὤφειλεν εἰς στιγμὴν καθ' ἣν προέβαινεν εἰς σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος νὰ προΐῃ συγχρόνως εἰς τὸν ὑποδισδιασμὸν τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν ἔφερεν ὡς ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ σταθεροποίησις δὲν ὤφειλε νὰ ἀσκήσῃ καμμίαν ἐπιρροὴν διότι ὑφίστατο καὶ πρὸ τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως ἡ πραγματικὴ σταθεροποίησις, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ δὲν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τοῦ Κράτους νὰ γίνῃ καμμία προσαρμογὴ τῶν ἐκ τῶν ἐννόμων σχέσεων πηγαζουσῶν χρηματικῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν νέαν νομισματικὴν μονάδα. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα αὐτό, κύριοι, στερεῖται βάσεως κατὰ τοῦτο· δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα μία πραγματικὴ σταθεροποίησις καὶ μία νόμῳ τοιαύτη.

Μία πραγματικὴ σταθεροποίησις, καὶ ἂν ἀκόμη ἤρχισε σχεδὸν ὁλόκληρον ἔτος ἀπὸ τῆς ἀνόδου εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Οἰκουμενικῆς καὶ ὅλων τῶν ἄλλων Κυβερνήσεων τοῦ Συνασπισμοῦ, ἦτο ἓν ἐφήμερον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην ἠδύνατο νὰ φυσήσῃ ἄνεμος καὶ νὰ τὴν παρασύρῃ ὅπως κάρφος ἀγύρου. Ἐὰν μάλιστα κρίνωμεν ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν, ἀποδεικνύεται πόσον τὸ κυβερνητικὸν καθεστώς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον διετηρεῖτο αὐτὴ ἡ πραγματικὴ σταθεροποίησις, ἦτο σαλευμένον καὶ πόσον ὀλίγον ἔρεισμα εἶχεν εἰς τὴν χώραν, ὥστε ἦτο εὔκολον νὰ καταρρεύσῃ εἰς τὴν πρώτην ἐπίθεσιν μιᾶς στρατοκρατικῆς ἐπεμβάσεως. Ἐὰν ὑποθέσετε, ὅτι πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως ἐπήρχετο μία τοιαύτη ἐπέμβασις, νομίζετε ἡ πραγματική σας σταθεροποίησις θὰ ἔμενεν εἰς τὴν θέσιν της καὶ δὲν θὰ κατρεκύλα ἡ δραχμή; Δὲν θὰ ἠμπορεῖτε, λοιπόν, νὰ ἐξομοιώσητε ντὲ φάκτο σταθεροποίησιν πρὸς τὴν νόμῳ τοιαύτην. Ἡ ντὲ φάκτο σταθεροποίησις δὲν σᾶς ἔδιδε κανὲν δικαίωμα. Ἀλλ' ἡ νόμῳ σταθεροποίησις σᾶς ἔδιδε τὸ δικαίωμα, καὶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἐπέβαλλε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνήσητε, ὅπως περιορίσητε τοὺς τόκους ἀνταλλαξίμων. Σᾶς ἔδωκε τὸ δικαίωμα καὶ σᾶς ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν, διότι καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος ἐπεβάλλετο εἰς μεγάλα βάρη ὅπως ἐκεῖνα ποῦ ἔφερεν ἡ ρύθμισις τῶν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν χρεῶν, ἡ ρύθμισις τῶν πρὸς τὴν Γαλλίαν χρεῶν, ἡ ρύθμισις τῶν σχέσεων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἡ συνομολόγησις τοῦ τριμεροῦς δανείου, τοῦ ὁποίου τὰ 2)3 ἀπεσκόπουν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως, τὴν στιγμὴν, λέγω, αὐτὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος ὑπεβάλλετο εἰς τοιαῦτα βάρη, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν, ἐδικαιοῦτο νὰ εἴπῃ ἰδίως πρὸς τοὺς κομιστὰς τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων: Κύριοι, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω ἀπὸ σᾶς ἓν μέρος θυσίας ἀπέναντι τῶν θυσιῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐγὼ ὑπεβλήθην. Παρετηρήθη σήμερον, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ ποῖον ρήτορα, πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν ὅτι πλανᾶται, ἂν νομίζῃ ὅτι δὲν ἐπενέβῃ εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν ἐκ τῶν ἐννόμων σχέσεων πηγαζουσῶν χρηματικῶν ὑποχρεώσεων διὰ τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως. Παρετηρήθη πολὺ ὀρθῶς ὅτι ἐπενέβη εἰς αὐτό, διότι καὶ τὴν Τράπεζαν ἀπήλλασσε τοῦ λοιποῦ τῆς ὑποχρεώσεως κατ' ἐνδεχομένην ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ τραπεζογραμμάτια εἰς χρυσόν, καὶ πρὸς τοὺς δανειστὰς ἐκείνους τοὺλάχιστον ποῦ εἶχαν γίνει τοιοῦτοι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσοτιμίας τῆς δραχμῆς πρὸς τὸν χρυσὸν τοὺς λέγει: κύριοι, πρέπει νὰ χάσετε κάθε ἐλπίδα, ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ σᾶς πληρώσωμεν εἰς καλύτερο νόμισμα. Ἐὰν μὲ ἐδανείσατε 1000 δραχμὰς χρυσᾶς θὰ σᾶς ἐξοφλήσω μὲ 1000 χαρτίνας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι τὸ 1)15 τοῦ δανεισθέντος ποσοῦ.

Ἐπενέβη λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ νόμου τῆς σταθεροποιήσεως εἰς τὴν προσαρμογὴν πολλῶν ἐκ τῶν ἐννόμων σχέσεων τῶν πηγαζουσῶν ἐκ προηγουμένων ὑποχρεώσεων. Ἠδύνατο λοιπὸν καὶ ὤφειλεν, ὡς πιστεύω, νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς κομιστὰς τῶν ὁμολογιῶν, σᾶς ζητῶ, κύριοι, μικράν τινα θυσίαν. Ὅταν ἐξέδωκα τὰς ὁμολογίας αὐτὰς τὰς ἐξέδωκα μὲ τόκον 8 ο)ο, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ πίστις τοῦ Κράτους ἦτο τοιαύτη ὥστε οὔτε μὲ τόκον 8 ο)ο δὲν κατώρθωσα νὰ δώτω εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν ὁμολογιῶν ποσὸν περισσότερον τῶν 55 ο)ο τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας. Ἀλλὰ σήμερον, ὅτε διὰ τόσων μεγάλων θυσιῶν κατώρθωτα νὰ ἐπιτύχω τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ὁμολογιῶν σας δὲν εἶναι πλέον εἰς χαρτίνην δραχμήν, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται ὡσὰν τοὺς σαλτιμπάγκους τοῦ ἱπποδρομίου. ἀλλ' εἰς χρυσᾶς δραχμὰς μὲ τὴν νέαν διατίμησιν τῆς σήμερον, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ εἴπω, ὅτι ὁ τίτλος σας ἀξίζει περιστότερον ἀπὸ ὅ,τι ἤξιζε πρίν.

Γ. Βασιλειάδης Νὰ τὸ ἐφαρμόσετε, κ. Πρόεδρε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλά, κύριοι, ἐπεσάλλετο τοῦτο νὰ γίνῃ δι' ἕνα περισσότερον λόγον. Διότι αἱ ὁμολογίαι αὐταὶ τῶν ἀνταλλαξίμων, δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζεται, διαφέρουν, δὲν λέγω νομικῶς, ἀλλὰ οὐσιαστικῶς καὶ οἰκονομικῶς, ἀπὸ συνήθεις ὁμολογίας ἐθνικῶν δανείων ἐκδιδομένων εἰς τὴν ἀγορὰν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ καθένας προσέρχεται νὰ ἀγοράσῃ, μὲ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Κράτους ὅτι θὰ λάβῃ μίαν ἡμέραν τόσον ποσὸν καὶ ἑξαμηνιαίως τόσον τόκον. Δὲν ἦσαν βεβαίως κτηματόγραφα, ὅπως ὠνομάσθησαν ὑπό τινων, ἀλλὰ ἦσαν ἴδιου τύπου ὁμολογίαι, αἱ ὁποῖαι ἐδίδοντο πρὸς δικαιούχους ἀνταλλαξίμους διὰ νὰ τοὺς καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐξεύρεσιν πόρων, νὰ τοὺς καταστήσῃ δυνατὴν τὴν νέαν ἐγκατάστασίν των μετὰ τὴν ἐκρίζωσιν ἀπὸ τῆς γῆς τῶν πατέρων των. Καὶ διότι ἀκριβῶς ἡ πίστις μας ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοιαύτη διὰ τοῦτο ἐπιτρέπεται νὰ πιστεύσουν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὥρισεν καὶ τὸν τόκον 8 ο)ο διὰ νὰ δώσῃ κἄποιαν τιμὴν εἰς τὰς ὁμολογίας αὐτάς. Ἀλλὰ ποῖος, κύριοι, δὲν γνωρίζει ὅτι αἱ ὁμολογίαι αὐταὶ εἶχον πωληθῇ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου; Ποῖος ἀγνοεῖ, ὅτι δὲν ἔμενεν εἰς χεῖρας τῶν προσφύγων οὔτε τὸ τέταρτον τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν; Ὅταν, λοιπόν, εἶχεν ὑπ' ὄψει της ἡ Κυβέρνησις, ὅτι οἱ κάτοχοι τῶν ὁμολογιῶν ἦσαν πλέον ἄλλοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς δικαιούχους, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς εἴπῃ: Κύριοι, σεῖς οἱ κομισταὶ τῶν ὁμολογιῶν τί ἐκάματε; Ἐκάματε μίαν τοποθέτησιν χρημάτων σας, —μίαν ἔντιμον πρᾶξιν βεβαίως— ἀλλὰ ἠγοράσατε μεταξὺ 550 καὶ 650 τὰς ὁμολογίας αὐτάς. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐκάμνατε τὴν τοποθέτησιν τῶν χρημάτων σας δὲν ἠξεύρατε ἐὰν τὸ κεφάλαιόν σας εἶναι ἀσφαλῶς τοποθετημένον καὶ ἐὰν αἱ περιστάσεις δὲν ἠδύναντο νὰ φέρουν ὅπως αἱ 1000 δραχμαί σας καταντήσουν νὰ κάμουν 500 καὶ 400 ἢ καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερα. Ἔρχομαι λοιπὸν ἐγὼ τὸ Κράτος, διὰ θυσιῶν αἵτινες ἀποτελοῦν διὰ τὸν λαὸν βάρη δυσβάστακτα, νὰ δημιουργήσω καὶ πάλιν τὴν χρυσῆν ὰάσιν τῆς κυκλοφορίας καὶ νὰ σᾶς ἀσφαλίσω ὅτι τὸ κεφάλαιόν σας δὲν δύναται νὰ διακινδυνεύσῃ καὶ σᾶς ζητῶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τί νὰ κάμετε; Νὰ θυσιάσετε τίποτε ἀπὸ ὅσα ἐδώσατε; Ὄχι. Ἰσχυρίζομαι, κύριοι, ὅτι ἐὰν ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ἐλάμβανε χώραν, ἐὰν ἡ μείωσις τοῦ τόκου ἐγίνετο πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου τῆς σταθεροποιήσεως, ὅταν ὑπὸ τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶχεν ἐγκριθῇ ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου τούτου, θὰ ἔλεγα πρὸς αὐτοὺς ὅτι «ἠγοράσατε τὰς ὁμολογίας σας 770 δραχμ. Θὰ περιορίσω τὸν τόκον εἰς 6 ο)ο θὰ ἔχετε ὅμως κατόπιν τὸ κεφάλαιόν σας, διότι εἶναι εἰς χρυσᾶς πλέον δραχμάς. Θὰ ὑποδάλω ἀκόμη ἐὰν θέλετε τὰς ὁμολογίας αὐτὰς καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Διεθνοῦς Ἐλέγχου». Ἐὰν τοιοῦτόν τι ἐγίνετο, πιστεύω, ὅτι μετὰ τὸ δάνειον τῆς σταθεροποιήσεως αἱ ὁμολογίαι αὐταὶ θὰ ὑψοῦντο πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν εἶχον προηγουμένως.

Ἀλλὰ τί σᾶς ἠμπόδιζε νὰ διαθέσητε ἐν ἀνάγκῃ τὸ 2 ο)ο; Θὰ οἰκονομούσατε ἀπὸ τὸν ὑποδιδασμὸν τοῦ τόκου, ἀπὸ 8 ο)ο εἰς 6 ο)ο δηλαδή, 125 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος εἰς ἔκτακτον χρεωλύσιον; Ἐὰν τοιοῦτόν τι ἐκάμνετε, θὰ ἐβλέπατε τὰς Ὁμολογίας ὑψουμένας πολὺ περισσότερον καὶ δὲν θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ κραυγάζουν οἱ τρίτοι ἰδίως ἀγορασταὶ τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν ὅτι ζημιοῦνται. Ὄχι, κύριοι, ὅταν βλέπωμεν ὅτι ὅλα τὰ κόμματα, ὅλη ἡ Ἑλλὰς εἶναι διατεθειμένη νὰ σεδασθῇ τὰς ὑποχρεώσεις της μέχρι κεραίας, δὲν ἐννοοῦμεν ποτέ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ καταστῇ μητρυιὰ πρὸς τὰ ἴδιά της τέκνα, διὰ νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ θίξῃ ἐκεῖ ὅπου κάθε ἠθικὸς νόμος καὶ κάθε οἰκονομικὴ ἔνδειξις ἐπέδαλον ὅπως θίξῃ ὡρισμένας ὁμολογίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐκδοθῇ ὑπὸ ἄλλας προϋποθέσεις (χειροκροτήματα). Ἀλλ' ἐάν, τέλος, ὁ τόκος 6 ο)ο σᾶς ἐφαίνετο ὅτι ἦτο μικρός, ἂς τὸν ἐκάμνετε 7 ο)ο καὶ θὰ ἐκερδίζετε πάλιν τὰ 60 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ θὰ μοῦ παρατηρήσητε ἴσως, ὅτι μὲ τὴν ὑπόδειξιν ὅτι ἠμπορούσατε νὰ διαθέσετε εἰς ἔκτακτον χρεωλύσιον τὸ 2 ο)ο ὁ προϋπολογισμὸς δὲν θὰ ἀνεκουφίζετο; Ἀλλὰ τοιαύτη τυχὸν ἀπαίτησις θὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ πεπλανημένης ἐκτιμήσεως τῶν πραγμάτων καὶ ὅλον τὸ δημόσιον ταμεῖον θὰ ἀνεκουφίζετο πραγματικῶς, ἀφοῦ κατὰ τοσοῦτον θὰ ἐμειοῦτο τὸ χρέος μας. Ἀλλά, κύριοι, δικαιοῦμαι νὰ ἐρωτήσω διατί, ἐνῷ δὲν ἠθελήσατε νὰ θίξετε τὰς πρώτας ὁμολογίας, διατί κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ τρέχοντος ἔτους προέδητε εἰς τὴν σύμβασιν περὶ ἐκδόσεως νέας σειρᾶς τῶν ὁμολογιῶν διατηροῦντες καὶ πάλιν τὸν ὑψηλὸν τόκον 8 ο)ο; Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐξέφρασα εἰς ἓν ἐκ τῶν ἀνακοινωθέντων παρέργως ὅλως τὸ παράπονον διότι ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις δὲν ἐλαύεν ἐγκαίρως πρόνοιαν περὶ τούτου. Σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε, ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ κατ' ἀνθυποφορὰν ἀντίκρουσις εἰς ἰσχυρισμούς μου δὲν ἐνόμιζον ὅτι μοῦ ἐπεδάλλετο νὰ θίξω τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς παρούσης ἐπερωτήσεως. Ἀλλ' ἐφόσον συνεζητήθη ἦμην ὑποχρεωμένος φυσικὰ νὰ ἀπαντήσω. Θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν τῆς παραλείψεως αὐτῆς τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος. Ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν θὰ θίγῃ παντάπασιν καὶ συνίσταται κατ' ἐμὲ εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, ἦτο καὶ αὐτὸς θῦμα—θὰ θυμώσῃ ποῦ τὸ λέγω—ἀλλὰ ἐγὼ θὰ εἴπω ἐλευθέρως τὴν γνώμην μου καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ ἀπαντήσῃ—ἦτο θῦμα μιᾶς αἰσιοδοξίας, ἡ ὁποία κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξεπορεύετο ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης—γνωρίζει δέ, ὅτι ἡ διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπετελεῖτο ἀπὸ πρόσωπα τὰ ὁποῖα μοῦ εἶναι συμπαθέστατα—θῦμα, λέγω, μιᾶς αἰσιοδοξίας, ἡ ὁποία ἐξεπορεύετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἡ ὁποία ἐπίστευεν ὅτι τὸ ἅπαντον τῆς πολιτικῆς μας ἔπρεπε νὰ εἶναι πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν ἀδιαφόρως τῶν βαρῶν, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ὑπεδαλλόμεθα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, διότι ὅσον δήποτε μεγάλα καὶ ἂν ἦσαν τὰ βάρη ταῦτα ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὰ σκεπάσῃ εὐκόλως ἀφοῦ εἶχεν ἀποδείξει τόσην ζωτικότητα.

Θὰ ἤθελον ἀκόμη νὰ εἴπω δύο λέξεις πρὸς τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἐμέμφθην διότι ἀνέλαδε τὴν ἐγγύησιν δι' ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνταλλαξίμων. Οὐδέποτε τὸν ἐμέμφθην διὰ τοῦτο. Εἶμαι σύμφωνος ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναληφθῇ ἡ ἐγγύησις ὁλοκλήρου τοῦ κεφαλαίου τῶν ἀνταλλαξίμων Ἀλλ' ἕτερον ἑκάτερον. Ἄλλο τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς μειώσεως τοῦ τόκου, τὸ ὁποῖον ἐπεδίωκα.

Ἔρχομαι τώρα, κύριοι Βουλευταί, εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ἄλλου ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐθίχθη ἀπὸ πολλοὺς ἐκ τῶν λαδόντων τὸν λόγον ρητόρων. Πρόκειται περὶ τῆς ἐπικρίσεως ἡ ὁποία ἀπηυθύνθη κατὰ τῆς Κυδερνήσεως. ὅτι ἐχρησιμοποιήσαμεν μέρος τῶν διαθεσίμων διὰ τὴν ἀγορὰν ἀνταλλαξίμων. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐθεώρησεν ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔπρεπε νὰ προδῶμεν εἰς τοῦτο.

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι δὲν εἶπα τοῦτο. Εἶπα ὅτι ἠναγκάσθητε νὰ προδῆτε εἰς τοῦτο συνεπείᾳ τῶν δηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο διὰ νὰ σταματήσητε τὴν πτῶσιν τῶν ὁμολογιῶν, καὶ τὸ ἕτερον τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ τοποθέτησις διαθεσίμων χρημάτων ἀποδεικνύεται ἐξ ὅσων εἴπατε σεῖς, διαπιστοῦντες ὅτι προτίθεσθε νὰ τὰ διαθέσητε πάλιν εἰς τὴν ἀγοράν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως προτίθεμαι. Ἤ, διὰ νὰ εἶμαι ἀκριδέστερος, εἶναι πολὺ ἐνδεχόμενον νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὰ διαθέσω. Ἡ ἐπίκρισις ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἀπήντησε, δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειάν μου. Ὁπωσδήποτε παρ' ἄλλων ἐπεκρίθην διότι διέθεσα πρὸς ἀγορὰν ἀνταλλαξίμων ἕνα ποσὸν τῶν διαθεσίμων. Ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ ἀγορὰ αὕτη ἦτο, ὅπως σᾶς ἐξήγησα πρὸ μικροῦ, διὰ νὰ σταματήσῃ ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν, σκοπὸς θεμιτός, σκοπὸς ἀξιέπαινος βεβαίως. Ὁ συνάδελφός μου Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος, ὅπως ὅλοι οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν βλέπουν πάντοτε τὰ πράγματα ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ ταμειακοῦ συμφέροντος, ἤχθη νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐξ ἴσου σχεδὸν σπουδαῖον σκοπὸν τῆς ἀγορᾶς τὴν καλὴν τοποθέτησιν τῶν χρημάτων. Βεβαίως ἡ τοποθέτησις

ἦτο καλὴ καὶ κανεὶς δὲν δύναται νὰ μᾶς μεμφθῇ, ἀφοῦ ἐξ αὐτῆς ὄχι μόνον δὲν ζημιώνεται τὸ Κράτος, ἀλλὰ πρόκειται νὰ εἰσπράξῃ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 4 1)2 ἑκατομμύρια τόκον, ἐνῷ συγχρόνως θὰ ἔχῃ καὶ ὠφέλειαν καὶ ἄλλων 6 1)2 ἑκατομμυρίων ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς, ἡ ὁποία εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ μετὰ τὴν τιμὴν τῶν τοκομεριδίων θὰ διατηρηθῇ ἐξ ἴσου περίπου ὅπως σήμερον ὑψηλή. Θὰ μοῦ εἴπητε ὅτι ἐκάμνομεν μίαν ἐπιχείρησιν τῆς ὁποίας ἡ ἔκβασις δὲν ἦτο βεβαία. Ὄχι, κύριοι. Ἔκαμα ἐπιχείρησιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἐτρέχαμεν τὸν κίνδυνον νὰ ζημιωθῇ τὸ Κράτος οὔτε λεπτόν, ἀφοῦ ἐγνώριζα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐπρόκειτο νὰ λάβω διὰ νὰ μὴ ἀφήσω τὰς ὁμολογίας τῶν ἀνταλλαξίμων νὰ πέσουν κάτω τῆς τιμῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, κύριοι, διετυπώθησαν καὶ γνῶμαι ἄλλαι· ἡ γνώμη ὅτι τὰ διαθέσιμα δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ διαθέσῃ παρὰ μόνον ὅταν πρόκηται εἴτε νὰ πληρώσῃ κανεὶς ἐλλείμματα τοῦ προϋπολογισμοῦ εἴτε νὰ μειώσῃ τὸ δημόσιον χρέος. Κάποιος μάλιστα, διακεκριμένον μέλος τοῦ πρώην Κοινοβουλίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μέλος τῆς παρούσης Βουλῆς, ἐδημοσίευσεν ἄρθρον διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεστήριζεν ὅτι μόνον εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις δύναται νὰ διατεθοῦν τὰ διαθέσιμα, ἀλλ' ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει πρέπει ἡ Κυβέρνησις τὰ διαθέσιμα αὐτὰ νὰ τὰ διαθέσῃ εἰς τόκον. Τὴν θεωρίαν ταύτην, κύριοι, δὲν τὴν ἐγκρίνω. Εὐτυχῶς καὶ αἱ προκάτοχοι Κυβερνήσεις δὲν ἠκολούθησαν ἀντίθετον γνώμην πρὸς τὴν ἰδικήν μου καὶ ἐτοποθέτησαν τὰ 3 1)2 ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ τριμεροῦς δανείου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν μὲ τόκον 3 ο)ο, καὶ ἤδη ἐξετάζομεν ἐὰν ἠμποροῦμεν νὰ τὰ διαθέσωμεν ὄχι βέβαια εἰς κύκλους ἐσωτερικῶν δανείων, ὁπότε εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσκήσωμεν μίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς χρηματαγορᾶς, πρᾶγμα ποῦ δὲν θὰ ἦτο θεμιτὸν κανονικῶς γινόμενον, ἀλλ'ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Ἀλλ' ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μὲ ἐμέμφθη διότι ἐδήλωσα ὅτι ἐνδεχομένως δύναμαι νὰ ἐπαναφέρω εἰς κυκλοφορίαν τὰς ἀγορασθείσας ὁμολογίας. Ἐνδεχομένη, ἐπαναφορὰ εἰς κυκλοφορίαν θὰ γίνῃ ὑπὸ ὅρους ἐξασφαλίζοντας τὴν ἀδικτάρακτον λειτουργίαν τῆς χρηματαγορᾶς. Ἐπιφυλάσσει εἰς αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις τὸ δικαίωμα νὰ προσῇ εἰς πώλησιν κατόπιν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου θὰ κανονίζωνται οἱ ὅροι τῆς πωλήσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποδεχθῶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅτι τὰ διατεθέντα εἰς ἀγορὰν ἀνταλλαξίμων θὰ θεωρήσω ὁριστικῶς ἐξοφλοῦντα ὡρισμένον μέρος τοῦ δημοσίου χρέους, διότι δὲν γνωρίζω ὑπὸ ποίας περιστάσεις θὰ εὑρεθῶ. Δύναμαι ὰ σᾶς διαβεβαιώσω, πρὸς καθησυχασίν σας, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ τὰ χρησιμοποιήσω πρὸς πλήρωσιν ἐλλείμματος, διότι τοιοῦτον δὲν θὰ ἔχωμεν εἰς τὸν τρέχουσαν χρῆσιν, καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ ἔχωμεν καὶ οὔτε εἰς τὸ μέλλον. Τὰ λεχθέντα, κύριοι, θὰ ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ βεβαιωθῆτε ὅτι αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦσαν ἐπικριτέαι. Ἀλλ' ἐάν, κύριοι, αἰσθάνωμαι τὸ καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὸν τόνον μὲ τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ συζήτησις ἐντὸς τῆς Βουλῆς, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἀηδίαν διὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀντικυβερνητικοῦ τύπου εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀνταλλαξίμων. Ἡ μαινομένη συκοφαντία τοῦ ἀντικυβερνητικοῦ τύπου, καὶ ἰδίως μιᾶς ἐφημερίδος διευθυνομένης ἀπὸ ἕνα χθεσινὸν ὑπουργόν, ἐζήτησε νὰ συκοφαντήσῃ τὴν κυβερνητικὴν ἐνέργειαν ὡς ἀποβλέψασαν εἰς ἀθέμιτα κέρδη καὶ ὡς ἔχουσαν ἐλατήρια ταπεινά. Ἡ κατηγορία, κύριοι, δὲν ἦτο μόνον κακοήθης, ἀλλ' ἦτο καὶ μωρά. Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἦτο δυνατὸν νὰ διανοηθῇ ὅπως τὴν περίστασιν αὐτὴν ἐκμεταλλευθῇ, δὲν θὰ ἔσπευδε νὰ καταστήσῃ κοινωνὸν τῶν σκέψεών της ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὅλον τὸν κόσμον. Ἀλλὰ δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἀποβλέψητε εἰς τὰ δελτία τοῦ Χρηματιστηρίου διὰ νὰ ἴδητε ὅτι τὴν 30 Αὐγούστου, ὅτε τὸ πρῶτον συνωμίλησα μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ ἔφθασα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἔπρεπε νὰ δημοσιεύσω ἄρθρον, τὰ ἀνταλλάξιμα ἐτιμῶντο 836 δραχμάς. Τὴν ἐπισῦσαν ἐτιμῶντο 825. Καὶ θὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι ἡ ὑποτίμησις αὕτη ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ὅτι ἤγειναν ἀθρόα πώλησις ἀνταλλαξίμων. Ἀλλ' ὅταν, κύριοι, ἀποβλέψητε εἰς τὰ δελτία θὰ ἴδητε ὅτι ἡ τιμὴ ἀπὸ τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Δεκεμβρίου μέχρι τοῦ πρώτου τοῦ Ἰανουαρίου ἔπαθεν ἀλλοίωσιν 82 μονάδων. Καὶ ἀπὸ τοῦ δευτέρου δεκαημέρου τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ πρώτου τοῦ Μαρτίου ὑπέστη διαφορὰν 46 μονάδων. Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐγένετο πραγματικὴ κυδεία εἰς τὸ Χρηματιστήριον, τί θὰ συνέβαινε; Αἱ 836 δραχμαὶ τῆς 30 Αὐγούστου, αἱ ὁποῖαι κατῆλθον εἰς 825 τὴν 31 Αὐγούστου, θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν νὰ καταβοῦν εἰς 815 ἴσως τὴν 1 Σεπτεμβρίου. Ἀλλὰ τί συνέβη; Τὴν 30 Αὐγούστου ἔχομεν 836, τὴν 31 Αὐγούστου 825, καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου 836, τὴν ἡμέραν δηλαδὴ καθ' ἣν ἐδημοσιεύετο τὸ ἄρθρον εἰς τὴν «Ἑστίαν» ἡ τιμὴ καὶ πάλιν τῶν ἀνταλλαξίμων ἦτο 836 δραχμαί. Ἀλλ' ἴσως, κύριοι, ἔκαμα πολλὴν τιμὴν εἰς τὸν τύπον αὐτὸν μνημονεύων τὰ γραφόμενά του. Δὲν ἠμπορῶ ὅμως παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἀδημονίαν μου διότι ἠμπορεῖ καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ γίνεται χρῆσις τοιαύτης γλώσσης ἐκ μέρους ὀργάνων τοῦ τύπου τὰ ὁποῖα διερμηνεύουσι τὰς ἰδέας χθεσινῶν Ὑπουργῶν. Δύναμαι, ἄλλως τε, νὰ πληροφορήσω τοὺς γράφοντας ὅτι εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν θὰ εἰσηγηθῇ προσεχῶς ἐλπίζω ἡ ἐπιτροπή, ἐὰν δὲν γίνῃ δὲ τοῦτο θὰ κάμω ἐγὼ τὴν εἰσήγησιν, μέτρα διὰ τῶν ὁποίων θὰ πληγῇ ἡ δυσφήμησις, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἐπιτετραμμένον ἡ τιμὴ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν νὰ εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πρώτου ρυπαρογράφου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο. Ἐὰν οἱ κύριοι αὐτοὶ ἦσαν εὐφυέστεροι, θὰ ἀντελαμβάνοντο ὅτι εἶναι μάταιος ὁ ἀγών των καὶ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς παρούσης Κυβερνήσεως καὶ ἐν ἐπιγνώσει μου δύνανται νὰ γίνουν ἢ νὰ ἐπιδιωχθῶσιν ἀνομολόγητοι σκοποί

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς γνωρίζει ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς δὲν τὸν ἀπειλοῦσιν ὕποπτοι συμβάσεις. Ἀλλ' ἐάν, κύριοι, τὸ ζήτημα, ὅπως ἐτέθη διὰ τῆς ἐπερωτήσεως, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξηντλημένον, δικαιοῦμαι νὰ ἀπευθύνω πρὸς τοὺς ἐπικριτὰς τὸ ἐρώτημα ἐὰν εἰς τὰ ἐλατήρια καὶ τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύνανται νὰ διαγνώσουν τίποτε τὸ σαθρὸν ἐὰν δὲν δύνανται νὰ διαγνώσουν τίποτε τὸ ρυπαρόν, δύνανται ἄραγε νὰ εὕρωσί τι τὸ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον μεμπτὸν εἰς τὰ ἐλατήρια τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσαν τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰ ἀνταλλάξιμα; Γνωρίζετε πόσοι εἶναι οἱ δικαιοῦχοι τῶν ἀνταλλαξίμων; εἶναι 275.000. Καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ πιστεύῃ κανείς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ διετίθεντο δυσμενῶς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία εἰσηγεῖται τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου τῶν χρεωγράφων των. Καὶ ὅμως, κύριοι, δὲν ἐδίστασα οὐδὲ ἐπὶ στιγμήν, ὅταν ἐπίστευσα ὅτι τοῦτο ἐπέβαλε τὸ καθῆκόν μου, νὰ προβῶ εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτήν. Βέβαια δὲν ἀξιῶ νὰ τύχω τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν ἀντιπάλων μου διὰ τοῦτο. Ἀλλὰ ἠμπορῶ μὲ δικαίαν ὑπερηφάνειαν νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι ὄχι μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰς ἀκόμη ξένας χώρας εἶναι δύσκολον νὰ εὑρεθῇ πολιτικὸς ἀνὴρ ὁ ὁποῖος μέλλων μετὰ δύο μόλις μῆνας νὰ παρουσιασθῇ πάλιν ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων θὰ ἐδείκνυεν εἴτε ἀνάλογον αὐταπάρνησιν, εἴτε ἐξ ἴσου ὑψηλὸν αἴσθημα καθήκοντος πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, εἴτε ὁμοίαν προστήλωσιν πρὸς τὰς ἀρχὰς ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀσκήσῃ τὴν Κυβερνητικὴν ἐξουσίαν ἀποβλέπων πάντοτε πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Πρέπει ἄλλως τε νὰ ὁμολογήσω, κύριοι βουλευταί, ὅτι τὸν κίνδυνον αὐτὸν δὲν τὸν ἐθεωροῦσα ὡς ἀπολύτως βέβαιον καὶ ἀναπότρεπτον. Δὲν ἐθεωροῦσα ὅτι ἀσφαλῶς θὰ προέλθω εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς δικαιούχους τῶν ἀνταλλαξίμων. Μοῦ ἐδόθη πολλάκις εὐκκιρία εἰς τὸ παρελθὸν νὰ γνωρίσω πόσον, ὁμιλῶν τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας, ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιτύχῃ μεγάλα πράγματα ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἀλλὰ

δὲν ἀπέκλειον οὔτε ἀποκλείεται σήμερον ἀκόμη τὸ ἐνδεχόμενον νὰ εὑρεθῶ πλανώμενος καὶ ἐπομένως νὰ εὑρεθῶ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων. Δὲν ἐδίστασα ἐν τούτοις οὐδὲ ἐπὶ στιγμην, καὶ τοῦτο ἔχων ὑπ' ὄψιν μου ὡς ἐνδεχόμενον, νὰ κάμω ὅτι μοῦ ἐπέβαλλε τὸ καθῆκόν μου. Ποίαν δὲ ὑψηλὴν ἀντίληψιν πολιτικοῦ καθήκοντος προϋποθέτει ἡ ἐνέργεια αὐτὴ θέλετε ἐννοήσει ὅταν σκεφθῆτε, ὅτι δὲν ἐκινδύνευα μόνον νὰ χάσω εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς τόσας ἑκατοντάδας χιλιάδας ψήφων, ἱκανὰς νὰ ἀνατρέψουν ἐντελῶς τὴν πλάστιγγα τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ καὶ κυρίως νὰ διαρρήξω τοὺς δεσμούς, οἵτινες ἐπὶ σειρὰν τόσων ἐτῶν συνδέουν ἀναλλοιώτως τὸν προσφυγικὸν κόσμον πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, δεσμοὺς τῶν ὁποίων τὴν ἔντασιν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντιληφθῶ ὅταν κατὰ τὴν ἐκλογικήν μου περιοδείαν ἦλθον κατ' ἐπανάληψιν εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὰς προσφυγικὰς μάζας καὶ τὰς ἤκουσα νὰ μὲ προσφωνοῦν «πατέρα μου» (παρατεταμένα χειροκροτήματα) προσφώνησιν ἡ ὁποία ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των (παρατεταμένα χειροκροτήματα) καὶ ἡ ὁποία συνεκλόνισε βαθύτατα τὴν ἰδικήν μου ψυχήν.

Β. Σκουλᾶς. Νὰ διακόψωμεν, κ. Πρόεδρε, 5 λεπτά. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀρκετὰ συγκεκινημένος (τὰ χειροκροτήματα ἐκ μέρους τῶν κ. κ. βουλευτῶν ἐξακολουθοῦν ἀκόμη).

Τινὲς βουλευταί. Νὰ διακόψωμεν.

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον νὰ ζητήσω συγγνώμην ἀπὸ τὴν Βουλὴν διότι αἰφνιδία συγκίνησις μὲ ἠνάγκασε νὰ κατέλθω ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ σᾶς ἠνάγκασα καὶ σᾶς νὰ ἐγερθῆτε ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ μικρὰ αὕτη ἀνωμαλία.

Τινὲς βουλευταί. Ὅλοι συνεκινήθημεν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἐνέργεια ἄρα τῆς Κυβερνήσεως, κύριοι βουλευταί, εἶναι ἐντελῶς πρὸς τιμήν της. Εἶναι ἐνέργεια ἡ ὁποία ἐξυψώνει τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας ὑπὸ τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα καὶ εἶναι ἱκανή, ἂν εὕρῃ ἀπομιμητάς, νὰ ἀποκαταστήσῃ ἀκεραίαν τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν λαϊκὴν πρὸς τὸ Πολίτευμα τοῦτο καὶ νὰ λησμονηθοῦν πολλὰ ἀπὸ τὰς καλῶς ἢ κακῶς καταγιγνωσκομένας εἰς αὐτὸ ἁμαρτίας. Ἡ μόνη ἐπίκρισις, ἡ ὁποία δύναται δικαίως νὰ μοι ἀπευθυνθῇ, εἶναι τὸ λάθος τὸ ὁποῖον ὡμολόγησα ὅτι ἔκαμα ὑποβαλὼν εἰς τὴν ψῆφον τοῦ Συμβουλίου τὸ ζήτημα καὶ ἐκτεθεὶς εἰς τὸν κίνδυνον νὰ φανῶ ἀσυνεπής. Μακάρι, κ. βουλευταί, νὰ εἶναι τὸ μόνον λάθος τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ διαπράξω κατὰ τὴν τετραετῆ ἄσκησιν τῆς ἀρχῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεώς μου. Τὸ λάθος αὐτό, ἂν ἔγινεν αἰτία ζημιῶν εἰς τοὺς χρηματιστάς, δὲν ἔγινεν ὅμως αἰτία καμμίας ζημίας διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἀπεκόμισε τοὐναντίον οὗτος ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης κέρδη μικρότερα τῶν ὅσων ἤλπισα κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ὄχι βεβαίως ἀνάξια λόγου.

Ἑπομένως διὰ τοῦτο εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ μοῦ συγχωρήσῃ τὸ λάθος μου αὐτό. Εἶναι ἀληθὲς ὅσα ὅτι εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διαπράττουν λάθη καὶ ὡς ἀντίστοιχόν τι πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν αὐτὴν εἶναι ἡ συνήθεια τὴν ὁποίαν ἀποκτοῦν νὰ πιστεύουν ὅτι εἶναι ἀλάθητοι. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ἂν καὶ ἤσκησα τὴν ἀρχὴν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, δὲν κατώρθωσα νὰ γίνω ἀλάθητος, ἀλλὰ τὸ χειρότερον ἴσως εἶναι ὅτι δὲν κατώρθωσα κἂν νὰ πιστεύω ὅτι εἶμαι ἀλάθητος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ τελευταῖοι ποὺ ἠμποροῦν νὰ ζητῶσι λόγον διὰ τὴν ἐνέργειάν μου ἐν προκειμένῳ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προεκάλεσαν τὰς ζημίας, δι᾽ τὴν ἀποτροπὴν τῶν ὁποίων εἰργάσθην μετὰ τόσου ἐνδιαφέροντος καὶ μετὰ τόσης αὐταπαρνήσεως ἀδιαφόρων ἂν θὰ ἠρχόμην εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς καλυτέρους φίλους ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ Κυβέρνησίς μου. (χειροκροτήματα παρατεταμένα)

Πρόεδρος. Ὁ κ. Τσαλδάρης ἔχει τὸν λόγον.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὀλίγην μοὶ παρέχει ἀφορμὴν εἰς περαιτέρω ἀνταπάντησιν. Τὸ οὐσιῶδες μέρος τῆς ἐπερωτήσεως ἦτο τὸ ἄστοχον τῆς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὁποῖον προεκάλεσε ζημίας καὶ τὸ ὁποῖον ἀκόμη εἶναι εἰς θέσιν νὰ προκαλέσῃ καὶ νέας τοιαύτας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα ἵνα ἀρχὴ καὶ ἀποφύγῃ τὰς ζημίας ταύτας, εἶπε δὲ ὅτι προέβη εἰς δηλώσεις ἵνα προκαλέσῃ συζήτησιν καὶ ἐν τούτοις ἐπετέθη κατὰ μερίδος τοῦ τύπου ὁ ὁποῖος εἶναι ἐλεύθερος νὰ χειρίζεται τὰ ζητήματα κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μέθοδον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διὰ τῆς συκοφαντίας;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ὁμιλῶ διὰ συκοφαντίας. . . . .

Ε. Βενιζέλος. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς συζητήσεως τὴν ὁποίαν διεξήγαγεν ὁ κ. Πεσμαζόγλου εἰς τὴν «Πρωϊαν», ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῶν ἄλλων συκοφαντιῶν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν νομίζω, ὅτι ἡ μέθοδος τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσατε, νὰ ζητήσητε νὰ ἀκούσητε τὰς γνώμας ἁρμοδίων προσώπων, ἦτο ἡ προσήκουσα. Ἔπρεπε νὰ γνωρίζητε ὅτι ὁ τρόπος οὗτος ἦτο λίαν παρακεκινδυνευμένος καὶ ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἐγνωρίζατε ἦτο ὅτι ἐλάβετε πρόνοιαν νὰ κάμετε τὰς δηλώσεις σας τὸ Σάββατον, ὥστε τὴν ἑπομένην τὸ Χρηματιστήριον νὰ εἶναι κλειστόν. Τὸ οὐσιωδέστερον πάντων εἶναι ὅτι, ἐνῷ μετὰ σθένους ἐξηγγείλατε τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ λάβετε καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἠθέλετε ἀνακουφίσῃ τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὰ 26 μόνον ὡς προεῖπον ἑκατομμύρια, ἐνῷ εἴχετε τὴν γνώμην ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους σᾶς ἐπέβαλλον τὴν ἐνέργειαν ταύτην, ἐθυσιάσατε πάντα ταῦτα εἰς ἓν σράλμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὁμολογίαν σας διεπράξατε, νὰ ζητήσητε τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Γ. Καφαντάρης. Εἶμαι ἠναγκασμένος μετὰ λύπης νὰ μὴ ἀφήσω νὰ τερματισθῇ ἡ συζήτησις ὑπὸ τὴν γοητείαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῆς διαλεκτικῆς του δυνάμεως. Ὑπεστηρίχθη ἐπιμόνως παρ' αὐτοῦ σήμερον, ὅτι ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις ὤφειλεν ὄχι μόνον κατὰ τὴν σταθεροποίησιν, ἀλλὰ πολὺ πρὸ ταύτης νὰ προβῇ εἰς προσαρμογὴν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους ἐκ τοῦ δανείου τῶν ἀνταλλαξίμων ἐπὶ μειώσει τοῦ τόκου αὐτῶν. Μετεβλήθησαν κατὰ τοῦτο αἱ ἀπόψεις αὐτοῦ τὴν ἑσπέραν ταύτην, καθόσον μέχρι τοῦδε διϊσχυρίζετο ὅτι ἡ διαρρύθμισις ὤφειλε νὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ μετεβλήθησαν, διότι κατεῖδεν ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν εἶχον ἀνέλθει πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1920 εἰς ἐπίπεδα εἰς ἃ οὐδέποτε ἔφθασαν. Διὰ τοῦτο ἤδη λέγει, ὅτι ἡ μείωσις τοῦ τόκου ὤφειλε γὰ γίνῃ πρὸ τῆς συνάψεως τοῦ τριμεροῦς. Διϊσχυρίζεται τουτέστιν, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγὼ εὑρισκόμην εἰς Γενεύην ἢ ἐν Λονδίνῳ περισπώμενος ὑπὸ ἀσχολιῶν οὐχὶ μικροτέρων ἐκείνων ὧν ἐμνήσθη ὅτι ἤδη τὸν βαρύνουν, ὅτι, λέγω, ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἔπρεπε νὰ ρίψω εἰς τὸ μέσον τὸ τρομερὸν ζήτημα τὸ ὁποῖον ἦτο προωρισμένον νὰ γεννήσῃ σάλον οὐ μόνον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀλλὰ καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους. Διϊσχυρίζεται ὅτι, μεριμνῶν ὅπως ἐμπνεύσω ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ Κράτος καὶ ἐπιτύχω τὴν σύναψιν τοῦ τριμεροῦς δανείου ὑπὸ ὅρους εὐνοϊκούς, ὅτι ἠδυνάμην ὄντως χωρὶς νὰ κατηγορηθῶ δι' ἀπόνοιαν νὰ ἀναγγείλω τὴν μείωσιν ταῦ τόκου καταφέρων ἐκ τῶν νώτων πλῆγμα κατὰ τῆς πίστεως τῆς χώρας καθ' ὃν χρόνον ἐφρόντιζα ἀκριβῶς περὶ ἐξυψώσεως ταύτης.

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁμολογῶ εὐχαρίστως ὅτι τὸ λεχθὲν παρ' ἐμοῦ, ὅτι ἔπρεπε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ μείωσις τοῦ τόκου, δὲν ἦτο ὀρθόν.

Γ. Καφαντάρης Εἶναι εὐχάριστος ἡ ἀναγνώρισις καὶ ἀξία ὑμῶν. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ περιορισθῇ εἰς τοῦτο μόνον καὶ θὰ

συνομολογηθῇ ἐπίσης ὅτι ἦτο ἀδύνατος καὶ ἀσύμφορος καὶ κατὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ μετ' αὐτὴν ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Δὲν παραβλέπω τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῆς ἐμπράκτου σταθεροποιήσεως καὶ τῆς νομίμου τοιαύτης. Δὲν παραγνωρίζω, ὅτι ἡ ἔμπρακτος σταθεροποίησις δὲν παρέχει εἰς τοὺς κομιστὰς τῶν γραμματίων οἵαν ἡ νόμιμος ἀσφάλειαν. Ἀλλὰ πιστεύω παραλλήλως ὅτι ἡ νόμιμος σταθεροποίησις οὐδὲν παρέχει δικαίωμα πρὸς ἀναστάτωσιν τῶν ἐννόμων σχέσεων, αἵτινες διεμορφώθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐμπράκτου σταθεροποιήσεως ἐπὶ μακρὸν ἐφαρμοσθείσης. Ὑποστηρίζεται, ὅτι τὸ Κράτος ἔπρεπε νὰ εἴπῃ εἰς μίαν καὶ μόνην κατηγορίαν δανειστῶν, «σὲ ἐξησφάλισα ἀπὸ τὴν χειροτέρευσιν, καὶ ναὶ μὲν σοῦ ἀφῄρεσα καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς βελτιώσεως, οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀπίθανον τοῦ νομίσματος, οὐχ ἧττον παραβλέπω τοῦτο καὶ σᾶς ἐπιβάλλω, ὅπως καταβάλητε ἀντὶ τῆς παρεχομένης ἀσφαλείας».

Ἀλλ' ἐὰν ἡ παρατήρησις ὑμῶν ἦτο ἀκριβής, διατὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους θὰ περιωρίζετο μόνον εἰς τὰς ὁμολογίας τῶν ἀνταλλαξίμων καὶ δὲν θὰ ἐπεξετείνετο καὶ εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς εἰς δραχμὰς δημοσίους τίτλους; Διατὶ δὲν θὰ ἔπρεπε κατὰ τὴν λογικὴν αὐτὴν νὰ μεταβάλωμεν ἀρδην ὅλας τὰς ἐννόμους ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους ἐκ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐσωτερικῶν δανείων; Ἀλλά, ὡς εἶπον ἤδη, ἡ σταθεροποίησις δὲν δίδει καμμίαν ἀφορμὴν πρὸς τοιαύτην μεταβολὴν διότι δὲν ἐπαυξάνει τὴν ἀγοραστικὴν τοῦ νομίσματος δύναμιν ἀλλὰ παγιώνει τὴν ἤδη ὑφισταμένην. Μία δικαιολογία δύναται νὰ προβληθῇ μόνον διὰ τὸ Κράτος πρὸς ἀθέτησιν μερικὴν ἢ συνολικὴν τῶν δανειακῶν του πληρωμῶν, ἡ ἀδυναμία του πρὸς πληρωμήν. Ἀλλὰ τότε θὰ πρόκηται περὶ χρεοκοπίας τὴν ὁποίαν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ συνεχωρεῖτο εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ τὴν σκεφθῇ, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πίστις της ἀνεγεννᾶτο καὶ ἐβελτιοῦτο σταθερῶς. Ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι παρεσύρθην ὑπὸ τῆς αἰσιοδοξίας τῶν διοικούντων τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τονίζει ὅτι ἐφ' ὅσον διαχειρίζεται συμφέροντα τοῦ Κράτους δὲν παρασύρεται παρ' οὐδενός.

Οὔτε, λέγει, κατέχομαι ὑπὸ πνεύματος αἰσιοδοξίας ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων, ἥτις εἶναι μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὴν ἔλλην ἡμῶν ὑφήν, εἰς τὴν αἰσιοδοξίαν δὲ ταύτην ἀκριβῶς ὀφείλεται καὶ τὸ ὅλον ζήτημα τῆς ἀτυχοῦς τῶν ἀνταλλαξίμων ὑποθέσεως, διότι διεβλέπατε πακτωλὸν χρυσοῦ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχον παρὰ ἄλθρακες, κατὰ τὴν ἰδίαν ὑμῶν ἔκφρασιν. Συνεχίζων, τονίζει, ὅτι οὐδαμῶς συμμερίζεται τὴν ἀντίληψιν περὶ μειώσεως τοῦ τόκου, διότι φρονεῖ ὅτι αὕτη εἶναι ἀσύμφορος. Καὶ ἂν ὅμως εἶχε τὴν ἀντίληψιν ταύτην δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὴν ἐπιβάλῃ, ἐὰν δὲ τοῦτο εἶναι ἐπίμεμπτον τί δύναταί τις νὰ εἴπῃ διὰ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία φρονοῦσα ὅτι δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ μειώσῃ τὸν τόκον ἐδίστασε νὰ τὸ πράξῃ ὀρρωδήσασα πρὸ τῶν ἀντιδράσεων; Εὑρίσκεσθε εἰς θέσιν, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιτρέπουσαν εἰς ὑμᾶς νὰ ἀναγνωρίζετε ἄνευ μειώσεως καὶ τὰ σφάλματά σας, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ μὴ ὑπερβάλλετε εἰς παραλείψεις τῶν ἄλλων καὶ ὅταν συντρέχουν παραλείψεις. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς δὲν ἔχετε ἀνάγκην παραλείψεων ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑφίστανται τοιαῦται. Γνωρίζετε ὅτι ἂν δὲν κινῇ ἡ οἰστρηλασία εἰς συλλήψεις, αἵτινες διακρίνουν τὰς μεγαλοψυχίας, ἐν τῇ προασπίσει τῶν δημοσίων συμφερόντων θέτω ὅλην μου τὴν ψυχὴν ὅπως μὴ προκύψουν οὔτε ζημίαι οὔτε παραλείψεις εἰς βάρος τῶν κοινῶν. Καὶ ἡ προσοχὴ αὕτη θὰ ὤφειλε νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι συνετέλεσεν εἰς ἀποκατάστασιν τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὁμαλότητος.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ὀλίγας λέξεις μόνον θέλω νὰ εἴπω ἀνταπαντῶν πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος. Σέβομαι τὴν γνώμην του, ὅτι δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ἐδικαιοῦτο κατὰ τὴν σταθεροποίησιν νὰ θίξῃ τὸ ζήτημα τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων, ἀλλὰ εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένος, ὅτι ἔχει μόνον δικαίωμα εἶχε τότε ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ καὶ καθῆκον νὰ πράξῃ τοῦτο. Δὲν ἐννοῶ ὅμως διατί, ἀφοῦ ἀμφισβητεῖ ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο, διατὶ ἐπικαλεῖται συγχρόνως τὸ ἐπιχείρημα ὅτι καὶ ἂν ἤθελε δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ μέτρον τοῦτο. Ἀλλὰ διὰ νὰ δύναται νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ξεκαθαρίσῃ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος τί ἐννοεῖ. Ἐὰν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ πράξῃ τοῦτο τότε τί τοῦ χρησιμεύει τὸ δεύτερον ἀφοῦ δὲν ἐδικαιοῦτο;

Γ. Καφαντάρης. Ἀφοῦ δὲν ἠδυνάμην...

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος φρονεῖ, ὅτι ἡ σταθεροποίησις δὲν παρεῖχεν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ καμμίαν ἐπέμβασιν εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἐννόμων σχέσεων τῶν προηγουμένως γεννηθεισῶν. Ἀλλὰ τοῦ ὑπέδειξα πρὸ ὀλίγου, δὲν ἀπήντησε δὲ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτι ἡ σταθεροποίησις καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἐπέμβασιν ἡ ὁποία εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διὰ τῆς κυβερνητικῆς καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἤδη ἐννόμους σχέσεις. Σᾶς ἀνέφερα ὅτι ἡ σταθεροποίησις ἐρρύθμισε τὸ ζήτημα ὅτι ἡ Τράπεζα τοῦ λοιποῦ διὰ τὰ γραμμάτιά της δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει νὰ τὰ ἐξοφλήσῃ εἰς χρυσόν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπιτρέπετε, κ. Πρόεδρε; Μὲ συγχωρεῖτε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ σταθεροποίησις δὲν δημιουργεῖ αὐτὴν τὴν χαλκίδευσιν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀλλὰ τὴν ἐπισημοποίησεν.

Γ. Καφαντάρης. Ἁπλῶς, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἡ σταθεροποίησις ἀναγνωρίζει ὑφισταμένην κατάστασιν. Οὐδεμίαν ἀπολύτως μείωσιν ἐπιφέρει ἡ σταθεροποίησις· ἀναγνωρίζει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐρρυθμίσθησαν ἔννομοι σχέσεις. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ γενομένη ἐπέμβασις τοῦ Κράτους ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὴν μείωσιν· ἡ μείωσις ὑπάρχει δημιουργημένη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς δὲν εἶναι ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους ἡ ὁποία ἐπηρεάζει τὴν ρύθμισιν, ὅταν εἰς δάνεια τὰ ὁποῖα συνωμολογήθησαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσοτιμίας τῆς δραχμῆς πρὸς τὸν χρυσόν, ἔρχεσθε διὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ τοὺς λέγετε ὅτι τοὺς ἀφαιρεῖτε πᾶσαν ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον ὅτι δύναται νὰ βελτιωθῇ ἡ δραχμὴ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἀξίζει σήμερον ὁ τίτλος τὸν ὁποῖον ἔχουν εἰς τὰς χεῖράς των; Ποῖος δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας δὲν δύναται νὰ βελτιωθῇ ὥστε νὰ βελτιωθῇ καὶ ἡ ἀξία τῆς δραχμῆς καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐδάνεισαν τὰ χρήματά των εἰς χρυσὸν νὰ κατορθώσουν νὰ πάρουν περισσότερα ἀπὸ ὅτι παίρνουν σήμερα; Πῶς εἶναι δυνατὸν λοιπὸν νὰ ἀρνηθῆτε ὅτι ἡ σταθεροποίησις ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς τὰς ὑφισταμένας ἤδη σχέσεις; Καὶ διατὶ θὰ ἀρνηθῆτε τὸ δικαίωμα ἐκτὸς τῆς ἀντιτάξεως ὅτι «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχή»;

Θέλω νὰ εἴπω ἀκόμη δύο λέξεις διὰ τὴν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἀπηύθυνον: Πῶς ἐγὼ δὲν προέβην εἰς αὐτό, ἀφοῦ ἐνόμιζον ὅτι ἡ σταθεροποίησις περιεῖχε τοιαύτην εὐκαιρίαν. Ἀλλ' ἐλησμόνησεν ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ τόκου τῶν ἀνταλλαξίμων, καὶ ὅπως παρετήρησε πολὺ ὀρθῶς καὶ ἄλλων προηγουμένων δανείων, οἷα τὰ ἀναγκαστικὰ λεγόμενα δάνεια τὰ ὁποῖα νομίζω εἶναι ἐπίσης πρὸς 8ο]ο...

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. 6 1[2 ο]ο.

Α. Παπαναστασίου. Τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

Ε. Βενιζέλος. Λοιπόν, λέγει, ἐὰν δὲν τὸ ἔκαμα ἐγώ, διατί νὰ τὸ κάμῃς σύ; Ἀλλ' αὐτό, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος, ἔπρεπε νὰ συμβαδίζῃ ἀναποτρέπτως μὲ τὴν σταθεροποίησιν. Ἀφοῦ ἡ σταθεροποίησις ἔγινε, δὲν δύνασθε μετὰ καιρὸν νὰ ἐπανέλθητε καὶ νὰ μεταβάλητε τὰ πράγματα.

Γ. Καφαντάρης. Διατί, κύριε Πρόεδρε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι ἁπλούστατα μετὰ τὴν σταθεροποίησιν ἐδημιουργήθη νέα ἔννομος κατάστασις μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἀγοράζοντες τὰς ὁμολογίας τῶν ἀνταλλαξίμων ἔχουν δικαίωμα πλέον νὰ σᾶς εἴπουν ὅτι δὲν δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὸν τόπον, ἀφοῦ οὐδὲν νέον γεγονὸς ἔλαβε χώραν δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τοιαύτην κυβερνητικὴν παρέμβασιν.

Γ. Καφαντάρης. Ὅταν αἱ τιμαὶ μετὰ τὴν σταθεροποίησιν εἶναι κατώτεραι τῶν τιμῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆλθον αἱ ὁμολογίαι πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως...

Ε. Βενιζέλος. Ἀλλ' αἱ τιμαὶ μετὰ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν καὶ τὴν πολιτικὴν σταθεροποίησιν ποῦ ἔφεραν αἱ ἐκλογαί εἶναι ἐπαισθητῶς ἀνώτεραι τῶν πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως. Δὲν δύνασθε ἑπομένως μετὰ χρόνον, ἀφοῦ ἀφήσατε νὰ παρέλθῃ ἡ εὐκαιρία τῆς σταθεροποιήσεως, νὰ ἔλθητε μετὰ 6 μῆνας ἢ μετὰ 8 μῆνας νὰ προβῆτε εἰς ἐνέργειαν ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ συμβαδίσῃ μόνον μετὰ τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀπασχοληθῇ ἡ Βουλὴ περισσότερον. Διαφωνοῦμεν μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος ριζικῶς ἐπὶ μερικῶν σημείων, ἐνῷ ἐπὶ πλείστων εἴμεθα σύμφωνοι, καὶ δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ μοῦ ὑπομνήσῃ καὶ πάλιν ἀπύρε τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὴν χώραν διὰ τῆς ἐνεργείας του. Δὲν τὰς ἐλησμόνησα ποτὲ καὶ τοῦ ὑπομιμνήσκω ὅτι τὰς ἀνεγνώρισα εἰς ἐπίσημον στιγμήν, κατὰ τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέμεινε νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων διὰ νὰ ἱδρύσῃ ἴδιον κόμμα, τοῦ ἀπηύθυνα ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν μὲ πραγματικὴν συγκίνησιν τοῦ ἐξέφραζα ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόμματος διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερε. Δὲν ὤφειλε νὰ λησμονήσῃ τοῦτο. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ τῷ εἴπω ὅτι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην δὲν ἀνταπεκρίνετο καθόλου μία ἄλλη ἐπιστολή τὴν ὁποία μοὶ ἀπηύθυνεν ἐκεῖνος τὴν ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀμνήμων τῆς γλώσσης τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθην πρὸς αὐτὸν ἐχαρακτήριζεν ἓν κόμμα τὸ ὁποῖον διηύθυνε καὶ τὸ ὁποῖον τὸν ἠκολούθησε πιστῶς ἐπὶ 4 ὅλα ἔτη, ἐχαρακτήριζε, λέγω, ὡς ἐσμὸν τραμπούκων καὶ μπράβων.

Ι. Κούνδουρος. Ἀγροφύλαξ τοῦ κόμματος ἦτο, οὐδέποτε τὸ διηύθυνε.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. Δ. ΤΣΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'

τῆς 20 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30 μ. μ. ὁ ***Πρόεδρος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Ἀσκεπίδης*** καὶ ***Π. Λούβαρης*** καταθέτουν αἴτησιν τῶν ἐν Θεσ)νίκῃ ἀέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, παρακαλούντων ὅπως χρησιμοποιηθῶσιν εἰς τὰ κατασκευαζόμενα διάφορα δημόσια ἔργα.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Χαλκίδος ἐκφράζει τὴν εὐχήν, ὅπως ψηφισθῇ τὸ σχέδιον νόμου περὶ συντάξεως τῶν Ἑλλήνων δικηγόρων.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Τραγανοῦ Ἐρινεῶν παρακαλεῖ, ὅπως κατασκευασθοῦν ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα καὶ εἰς τὴν κοινότητά των πρὸς πρόληψιν πλημμυρῶν τοῦ ποταμοῦ Φοίνικος.

Κτηματίαι ἀπαλλοτριωθέντων καὶ ἐκδικασθέντων ἀγροτικῶν κτημάτων Φαρσάλων ἀδικηθέντες κατὰ τὴν ἐκδίκασιν παρακαλοῦν, ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ βελτιώσεως τῶν ἀποζημιώσεών των.

Ὁ Βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. ***Ι. Ράλλης*** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ χωρίου Λιόπεσι, παραπονουμένης ὅτι τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων χρησιμοποιεῖται ἀπὸ μηνῶν ὡς ἀστυνομικὸς σταθμός, καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐκκένωσις.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ποντίων Δράμας παρακαλεῖ, ὅπως ἡ Κυβέρνησις προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης.

Τὸ Σωματεῖον μισθωτῶν ἀκινήτων τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης παρακαλεῖ, ὅπως κανονισθῇ τὸ ζήτημα μισθώσεως καταλλήλως, ὡς ἐζήτησαν οἱ μισθωταὶ δι' ἀναφορᾶς των.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Λιόπεσι διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας.

Ἡ «Καπνεργατικὴ Θεσσαλονίκης» διαμαρτύρεται κατὰ τῆς

ἐνασκουμένης τρομοκρατίας ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν.

Ὁ δήμαρχος Ἁγίου Νικολάου παρακαλεῖ, ὅπως τὰ ἀποξηραντικὰ ἔργα ἐπεκταθοῦν καὶ ἐπὶ τῶν ἑλῶν Βουρκιά, Ἁλμυροῦ καὶ Ξηροποτάμου.

Ὁ Σύνδεσμος Ὀδοντοϊατρῶν Μακεδονίας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς χορηγήσεως ἀδείας εἰς πρακτικοὺς ὀδοντοϊατρούς.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ συνοικισμοῦ Καλαμαριᾶς διαμαρτύρεται διὰ τὰ κακόβουλα δημοσιεύματα τῆς «Πολιτείας», ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν ματαίωσιν τοῦ τερματισμοῦ τῶν μαρτυρίων τῶν προσφύγων.

Οἱ βαμβακέμποροι Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν, ὅπως ληφθοῦν μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν βαμβακελαίων, τροποποιουμένου καταλλήλως τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος Ἀσημοχωρίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἵδρυσιν σχολείων.

Ὁ Σύλλογος «Ἐργατικὸς Ἀστὴρ» Δράμας διαμαρτύρεται, διότι ἀστυνομικὰ ὄργανα προέβησαν εἰς τὴν σύλληψιν ἐργατῶν ἀδικαιολογήτως.

Τὸ συνελθὸν ἐν Καβάλλᾳ τοπικὸν ἰατρικὸν συνέδριον ζητεῖ, ὅπως καθορισθῇ κατ' ἐπίσκεψιν ἡ ἰατρικὴ ἀμοιβή, καὶ ὑπὲρ ἐλευθέρας ἐκλογῆς ἰατροῦ παρὰ τῶν ἐργατῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργοστάσια.

Οἱ κάτοικοι Κυθήρων παρακαλοῦν, ὅπως ἡ ἐπαρχία των ὑπαχθῇ διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς εἰς τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Οἱ Πρόεδροι Λεβαδείας καὶ τῶν πέριξ χωρίων παρακαλοῦν, ὅπως συντόμως ληφθοῦν μέτρα προστασίας ἐκ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Κηφισσοῦ.

Ἡ συνέλευσις τεχνιτῶν ὑπαλλήλων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὰς διώξεις τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ἡ λέσχη τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Φαρσάλων ζητοῦν τὴν κρατικὴν ἀρωγὴν καθόσον κατεστράφησαν οἰκονομικῶς ἐκ πρωτοφανοῦς πλημμύρας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ ὑποστρατήγου Ν. Δουμπιώτου, ζητοῦντος ὅπως ἐπανορθωθῇ τὸ προσγενόμενον αὐτῷ ἀδίκημα καὶ λογισθῇ ὁ χρόνος τῆς προαγωγῆς του, ἀφ' οὗ νεώτεροί του προήχθησαν, ὡς χρόνος πραγματικῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας.

Ἡ ἑνωτικὴ ὁμοσπονδία καπνεργατῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς κανονισμὸν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως μεταξὺ καπνεμπόρων καὶ καπνεργατῶν.

Ὁ Πρόεδρος ἀρτοποιῶν Κορίνθου ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου Ἀθηνῶν, ὡς καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου των.

Ὁ βουλευτὴς Χανίων κ. ***Τριποδάκης*** καταθέτει αἴτησιν τῶν καταδίκων τῶν φυλακῶν Καλαμίου ζητούντων νὰ τοῖς ἀπονεμηθῇ χάρις.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ἱπ. Κουτσίνας*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τοῦ συλλόγου δικαστικῶν κλητήρων τοῦ πρωτοδικείου Λαρίσης εὐχαριστούντων τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἵδρυσιν ταμείου συντάξεως τῶν δικαστικῶν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν Λαρίσης ζητοῦντος ὅπως προκληθῇ ἡ ἄδεια τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Καλαμπάκας κ. ***Σ.Γιαννούση.***

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας συναφθείσης συμβάσεως «περὶ ἀμοιβαίας δικαστικῆς ἀντιλήψεως καὶ βοηθείας ἐπὶ ὑποθέσεων ἀστικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν ὑποθέσεων κ.λ.π.» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. «περὶ διορισμοῦ παρὰ τῷ Συμβιβαστικῷ Τμήματι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰδικοῦ γραμματέως».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 3612 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ., περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ., περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου κατασκευῆς ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων τοῦ ποταμοῦ Ἔβρου».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Κονδύλης, Ι. Γιαμούζης, Δ. Ἀνδρεάδης, Δ. Μέλφος, Ν. Κωνσταντόπουλος*** κ.λ.π. ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου τῶν δημοσίων θεαμάτων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Ξηρὸς*** καὶ ***Π. Τσιτσίλιας*** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν νόμον περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ».

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ νόμου 3587.»

2) «Περὶ καταρτίσεως νέων πινάκων ἀρχαιότητος δικαστικῶν ὑπαλλήλων.»

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 (28) Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων δικαστικῶν κλπ.»

4) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου ΓΠΝ' τῆς 4 Δεκεμβρίου 1911 περὶ τῆς ἐκ τῶν αὐτοκινήτων ποινικῆς καὶ ἀστικῆς εὐθύνης.»

5) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2430 περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων.»

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀμνηστείας ἀδικημάτων τινῶν.»

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Μαΐου 1928 περὶ ἀμνηστείας ἀδικημάτων τινῶν.»

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διοικήσεως τοῦ ἐν Τήνῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας περὶ ἐκτελέσεως κοινωφελῶν ἔργων ἐν τῷ Ἱερῷ Ἱδρύματι καὶ ἐν τῇ πόλει τῆς νήσου Τήνου.»

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν:

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας, ἡ ὁποία καταγγέλλει τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς παρεμβάλλουσαν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διδασκαλικῶν καθηκόντων. Δὲν πρόκειται, λέγει, νὰ συζητηθῇ ποῖον γλωσσικὸν ἰδίωμα ἢ ποῖον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι προτιμότερον, πρόκειται ἁπλῶς περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, καὶ οἱ κείμενοι νόμοι ὁρίζουν ταῦτα τὰ ὁποῖα ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους ἐκτελεῖ, ἡ δὲ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας ἀντιστρατεύεται. Δὲν γνωρίζω, λέγει, πῶς θὰ ἠμπορέσῃ ἢ πῶς θὰ θελήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, νομίζω ὅμως, ὅτι ὀφείλει νὰ διδάξῃ μερικοὺς κληρικοὺς ἐπιλήσμονας ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἡ ἀσυδοσία διὰ πᾶσαν παράβασιν καὶ αὐθαιρεσίαν μερικῶν κληρικῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ Ἐκκλησία εἰς αὐτὰ τὰ ζητήματα, ἐκτὸς ἐὰν οἱ κληρικοὶ ἐπεμβαίνουν ὡς ἄτομα.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς,*** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἡ ἐπέμβασις τῆς Ἐκκλησίας φαίνεται ἐκ τῶν ἀναφορῶν, εἶναι δὲ παντοειδής· αὐτὴ συνήργησε μετὰ ἑνὸς πρώην Ὑπουργοῦ εἰς τὸν διχασμὸν καὶ τὴν διαίρεσιν τῆς Διδασκαλικῆς Ἑνώσεως, προκαλεῖ διχονοίας μεταξὺ τῶν διδασκάλων μὲ τὴν πρόφασιν τοῦ μαλλιαρισμοῦ καὶ κομμουνισμοῦ καὶ διαιωνίζει μίαν ἀνώμαλον κατάστασιν λίαν ἐπιζήμιον, ἡ δὲ δικαιολογία, ὅτι ὡς ἄτομα ἐνεργοῦν οὕτω οἱ κληρικοί, εἶναι ἀβάσιμος, διότι δὲν ὑπογράφουν ὡς ἄτομα ἀλλὰ ὡς ἀρχή.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Σπερχειάδος, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς μειώσεως τοῦ φόρου τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ λιπασμάτων, διότι ἡ προστασία ἥτις γίνεται εἰς τὰ λιπάσματα τοῦ ἐσωτερικοῦ δὲν συντελεῖ οὔτε ὑπὲρ τοῦ προϋπολογισμοῦ οὔτε ὑπὲρ τῶν καταναλωτῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Γιαζούμης,*** καταθέτων καὶ ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν τελειοφοίτων τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι, ἐνῷ οἱ τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι οἱ προερχόμενοι ἐκ τελειοφοίτων τοῦ Γυμνασίου δύνανται νὰ προάγωνται, δὲν ἐπετράπη τὸ τοιοῦτον εἰς τὰς δημοδιδασκαλίσσας τὰς προερχομένας ἀπὸ τελειοφοίτους τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου Θεσσαλονίκης. Ἐπειδὴ τοῦτο, λέγει, εἶναι ἄδικον παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ μεριμνήσῃ περὶ ἄρσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι κινδυνεύουν νὰ κλείσουν τὰ κηποῦ Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι κινδυνεύουν νὰ κλείσουν τὰ ἐκεῖ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, διότι οἱ πόροι των εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Εἶχεν ἀποφασισθῇ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου νὰ ἐπιβληθῇ εἰδικὴ φορολογία, ἐπειδὴ δὲ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εἶναι ἕτοιμον, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μεριμνήσῃ περὶ τούτου.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρός,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνοικισμοῦ Μακρακώμης, λέγει ὅτι ὁ φόρος τῆς δεκάτης εἶναι ἄδικος ἐκτὸς τῶν ἄλλων λόγων καὶ διότι πληρώνεται οὗτος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγωγῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἐφέτος εἰς τὴν Φθιώτιδα ἐπῆλθε τοιαύτη καταστροφὴ εἰς τὴν παραγωγὴν ἐκ τῆς ἀνομβρίας καὶ τῆς ἀκρίδος, εἰδικῶς δὲ εἰς τὰ καπνά, ὥστε οἱ χωρικοὶ δὲν εἰσέπραξαν τίποτε. Δὲν εἶναι συνεπῶς δίκαιον οἱ χωρικοὶ οἵτινες οὐδὲν παρήγαγον νὰ πληρώσουν φόρον παραγωγῆς. Εἰς δὲ τὸν δῆμον Λαμιέων, ἐπειδὴ τὸ ποσὸν ἐθεωρήθη μικρόν, ηὐξήθη ἀπὸ 30)ο εἰς 60)ο καὶ καλοῦνται οὗτοι νὰ πληρώσουν τὸ 60)ο χωρὶς νὰ ἔχουν παραγάγει τίποτα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μοὶ ἐδόθη καὶ ἄλλοτε ἀφορμὴ νὰ δηλώσω εἰς τὴν Βουλήν, ἕνεκα ἄλλων παρομοίων, ὅτι ἡ ὀνομαζομένη δεκάτη ὅπως ἐπεβλήθη δὲν εἶναι καὶ τόσον ἄδικος, ὡς τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἀξιότιμος κ. βουλευτής, διότι κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου ἐλήφθη πρόνοια περὶ τῶν ἐνδεχομένων ἑκάστοτε καταστροφῶν. Ὑπελογίσθη ὅτι, ἐὰν ἐντὸς μιᾶς τριετίας ὑπάρχῃ ξηρασία εἴτε ἐκ θεομηνίας εἴτε ἐξ ἄλλων τυχαίων γεγονότων, ἐὰν ὑπάρξῃ τοιαύτη, θ' ἀντισταθμίζεται ἐκ τοῦ μικροῦ ποσοστοῦ τοῦ φόρου. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἄδικος ὁ φόρος καὶ εἰσπραττόμενος κατὰ τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ προϊὸν δὲν εἰσεκομίσθη ἢ εἰσεκομίσθη κάτω τοῦ ἡμίσεως ἕνεκα τῆς ξηρασίας ἢ ἄλλης θεομηνίας. Παρὰ ταῦτα τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσεν ὅτι εἰς ὅσας περιφερείας ἀπεδείχθη τοιαύτη καταστροφὴ δὲν θὰ εἶχεν οὐδεμίαν δυσκολίαν νὰ διατάξῃ τὰς σχετικὰς ἀρχὰς νὰ δέχωνται ἐπὶ τοῦ παρόντος καταβολὴν φόρου ἀναλογοῦσαν μόνον πρὸς τὸ εἰσκομισθὲν προϊόν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατόπιν καὶ ἀποφασίσῃ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθοῦν μέτρα μειωτικὰ τοῦ φόρου, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἶναι καὶ νόμιμα. Ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδώσωμεν μίαν γενικὴν διαταγὴν διὰ τοὺς καθυστερουμένους φόρους τῆς ἐγγείου παραγωγῆς. Ὅπου συγκεκριμένως ἀπεδείχθη τὸ δίκαιον παράπονον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἠρνήθη οὔτε εἶναι διατεθειμένον νὰ παραγνωρίσῃ τὸ δίκαιον.

Ν. Ξηρός. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ παρακαλέσω, κατόπιν τῶν ἱκανοποιητικῶν καὶ πολὺ λογικῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι νὰ διατάξῃ τὸν ἔφορον Λαμίας νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ἐγένετο καὶ κατὰ ποῖον ποσοστὸν ζημία.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλλος,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου προσφύγων Ν. Φαλήρου, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος τῆς ἀπαλλοτριώσεως χώρων κατ' ἐπέκτασιν τῶν συνοικισμῶν καὶ μεμονωμένως διὰ μίαν περιοχήν, ἧς τὴν οἰκιτρότητα ἀνέπτυξεν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς. Πρόκειται περὶ τῆς σούδας τοῦ Νέου Φαλήρου καὶ τῶν πέριξ συνοικισμῶν. Οἱ κάτοικοι οὗτοι ἐζήτησαν πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τεμάχιον γῆς ἐκεῖ ὅπου βουλεύουν τὰ ἐργοστάσια. Εἶχε πρὸ τριετίας ἀποφασισθῇ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ χώρου καὶ ἐδημοσιεύθη αὕτη καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ κατόπιν ἀνεκλήθη, διότι ἐθεωρήθη ὅτι τὸ ἐν τμῆμα τοῦ χώρου αὐτοῦ ἦτο μικροϊδιοκτησία, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς πωλήσεως εἰς μικροϊδιοκτήτας· ἔμενε συνεπῶς τὸ ἕτερον τμῆμα ἀποτελούμενον ἀπὸ 15 στρέμματα, ἀλλ' ὁ ἰδιοκτήτης ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ τμῆμα τοῦτο τὸ ἐχρειάζετο δι' ἐργοστάσια καὶ ἐζήτει τὴν ἀναστολὴν τῆς ἀπαλλοτριώσεως. Ἀλλὰ ἐνῷ ἔπραττε τοῦτο συγχρόνως ἐπραγματεύετο τὴν πώλησιν τῶν στρεμμάτων τούτων εἰς τρίτους. Τὰ 15 αὐτὰ στρέμματα ἐχορηγήθησαν εἰς 120 οἰκογενείας, ὅτε πρὸ τριμήνου, ἕνεκα διαφόρων ἐνστάσεων, ἐσταμάτησε τὸ ἔργον. Κάμνω, λέγει, ἔκκλησιν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρακαλῶ νὰ λάβῃ μέριμναν περὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου ζητήματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λυποῦμαι ὅτι λείπει ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, ἀλλὰ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μεταβῶ μαζῇ του ἐπιτοπίως καὶ νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνιστῶ, ὅπως μὴ ἐπιμένετε νὰ γίνωνται συνοικισμοὶ πλησίον τοῦ λιμένος, διότι τὸ τοιοῦτον ἐμποδίζει τὴν κίνησιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** λέγει, ὅτι κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περιττεύει κάθε συζήτησις.

Ὁ κ. ***Π. Τσιτσίλιας,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀντικυθήρων, λέγει ὅτι οὗτοι ζητοῦσι παρὰ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως δικαιοσύνην. Ἡ ἐπαρχία Κυθήρων ταλαιπωρεῖται πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἕνεκα τῆς ἀστοργίας τοῦ Κράτους. Μέχρι τοῦδε ἤλλαξε πολλοὺς νομοὺς χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὁριστικὴν διοικητικήν της ἀποκατάστασιν. Κατ' ἀρχὰς ὑπήχθη εἰς τὴν Ζάκυνθον, εἶτα εἰς τὴν Λακωνίαν, εἶτα εἰς τὸν νομὸν Λακωνικῆς καὶ τέλος εἰς τὸν νομὸν Ἀργολιδοκορινθίας ἔνθα καὶ ὑπάγεται. Οἱ δὲ Κυθήριοι ταλαιπωροῦνται. Ζητοῦν νὰ ἑνωθοῦν μετὰ τοῦ Πειραιῶς, μεθ' οὗ διατελοῦν εἰς συχνὴν ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν, διότι δὲν δύνανται νὰ ἑνωθοῦν οὔτε μὲ τὸ Γύθειον οὔτε μὲ τὴν Κρήτην. Καταθέτω, λέγει, εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀποφάσεις ὅλων τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων εἰς τὰς ὁποίας ἐκδηλοῦν ταῦτα τὴν θέλησίν των.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὑπάρχει ἤδη σχετικὸν νομοσχέδιον καὶ παρακαλῶ νὰ παραπεμφθῇ τοῦτο εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** συνιστᾷ τὴν ἰδίαν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀττικοβοιωτίας.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς, λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ ὁ φόρος τῆς δεκάτης διὰ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας, διότι ἡ δεκάτη εἶναι ἄνισος ὡς φορολογοῦσα τὴν ἀκαθάριστον πρόσοδον, δι' αὐτῆς δὲ πλήττεται ὁ γεωργικὸς πληθυσμός. Διὰ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας, ἔχι μόνον θὰ γίνῃ μία δικαία κατανομὴ τῆς φορολογίας, ἀλλὰ θὰ καταστῶσιν αἱ γαῖαι καὶ παραγωγικαί, διότι ἐάν τις δὲν τὰς καλλιεργήσῃ θὰ ἀναγκασθῇ νὰ τὰς ἐκποιήσῃ λόγῳ τῆς φορολογίας τὴν ὁποίαν θὰ πληρώσῃ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν σχετικὸν νομοσχέδιον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐφάνη ὅτι εἶναι εὐμενῶς διατεθειμένος διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτήν.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** λέγει ὅτι, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑποβληθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου τῶν καπνεμπόρων Μακεδο

νίας, ἤθελε νὰ συστήσῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεών του πρὸς τὸν καπνεργατικὸν κόσμον, διότι πληροφοροῦμαι, λέγει, ὅτι τὸ ἔργον τῆς συνδιαλλαγῆς ἐναναβάλλεται. Ἐλπίζω ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ φιλεργατικὴ πολιτικὴ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι δὲν θὰ λησμονηθοῦν αἱ προεκλογικαὶ ὑποσχέσεις αἱ δοθεῖσαι πρὸς τοὺς ἐργάτας ὅταν ἔλλειψε ἡ ἀπεργία.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρακαλεῖ νὰ τῷ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν δημοδιδασκάλων Καρυστίας καὶ παρακαλεῖ, ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸ Υπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Ι. Γρηγοράκης*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἂν ὑπάρχουν εἰς τὸ στράτευμα σήμερον, τόσα ἔτη μετὰ τοὺς πολέμους, ἀξιωματικοὶ οὐδόλως μετασχόντες αὐτῶν καὶ ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι δύνανται νὰ πληρώνωνται ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Δὲν θέλω, λέγει, νὰ θέξω οὐδένα ἀξιωματικὸν οὗτοι ὅμως ἀποκλείουν τὰς θέσεις τῶν ἄλλων. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἐπ' αὐτοῦ σχετικῶς.

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι μόνον αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐρωτήσεώς του.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν σχετικῶς μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ ὁδοστρώματος τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τὸ ὁποῖον ἀμέσως μετὰ τὴν παράδοσιν κατεστράφη. Ἐζήτησα, λέγει, τὰς πληροφορίας ταύτας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δοθῇ ἓν τέρμα εἰς τὴν διασπάθισιν τῶν δημοσίων χρημάτων, διότι πρέπει οἱ ὑπεύθυνοι τῶν καταχρήσεων τούτων νὰ δώσουν λόγον. Ἡ ἐρώτησις συνεπῶς ἔχει γενικωτέραν σημασίαν.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εὐχαριστῶ τὸν κ. βουλευτήν, διότι μοῦ δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις διὰ τὴν ὁδὸν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς. Ἡ ὁδὸς αὕτη κατεσκευάσθη ἀντὶ 23-24 ἑκατομμυρίων. Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν κατασκευήν της ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται φθοραὶ ἐπ' αὐτῆς. Εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτῆς ἀνεφάνησαν κυματοειδεῖς ἀνωμαλίαι, ἐνῷ εἰς τὸ κάτω τοὐναντίον φθοραί. Ἡ ἑταιρεία ἐδικαιολογεῖτο, καὶ ἡ δικαιολογία εἶναι ὄντως, ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι πολὺ στενὴ καὶ λόγῳ τῆς μεγάλης χρήσεώς της καταστρέφεται ἀπὸ τὰ φορτηγὰ ἁμάξια καὶ ἰδίως τὰ ἔχοντα στενὰ ἐπίσωτρα τοιαῦτα. Ἤδη μετ' ὀλίγους μῆνας ἐφάνη ὅτι τὸ ἔργον ἦτο κατεστραμμένον Δυστυχῶς τὸ κάτω μέρος τῆς ὁδοῦ εἶχε παραληφθῇ ἤδη ὅτε παρέλαβεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τὴν ἀρχήν. Συνεπῶς παρέμενεν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως μόνον τὸ διὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς ὁδοῦ τμῆμα ὅπερ καὶ ἐκρατήθη. Ἠναγκάσθη δὲ ἡ ἑταιρεία ΑΚΤΕ νὰ ἀνακατασκευάσῃ τὴν ὁδὸν συμφώνως πρὸς τὸ ὑπόδειγμα ἀσφαλτοστρώσεως, κατασκευασθὲν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, καὶ ἀνενέωσεν ἤδη τὸ ἥμισυ τῆς ἀσφαλτοστρώσεως αὐτῆς. Ἤδη ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις μὲν τῆς παλαιᾶς συμβάσεως συντηρήσεως τῆς ὁδοῦ καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῆς δι' ἑτέρας περιεχούσης ὅρους αὐστηροτέρους καὶ εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸ Ταμεῖον μονίμων ὁδοστρωμάτων Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Γρηγοράκης*** ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεώς του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τίνα μέτρα πρόκειται νὰ λάβῃ διὰ τοὺς ἐν μονίμῳ καὶ τιμητικῇ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, ὧν οἱ πλεῖστοι εἶναι ἐντελῶς ὑγιεῖς, λέγει ὅτι ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας κατὰ τίνα τρόπον σκέπτεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, καθ' ἣν διάφοροι ἐκδικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, καθ' ὑπέρβασιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, προέβησαν εἰς παραχωρήσεις γαιῶν εἴτε μὴ ἀπαλλοτριωθεισῶν παντάπασιν ἢ ἀνήκουσῶν εἰς ἄλλους παρὰ τοὺς καθ' ὧν ἡ ἀπαλλοτρίωσις, καὶ δὴ τοὺς ὑπὲρ ὧν ἡ ἀπαλλοτρίωσις.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει, ὅτι πρέπει ὁ κ. βουλευτὴς νὰ καθορίσῃ τὰ ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν μελετηθῇ ἂν ὑπάρχει περίπτωσις καταργήσεως τῶν ἀποφάσεων.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς δ' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος», ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δι' ἧς ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 31 Ἰουλίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 204 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 31 Ἰουλίου 1925, ἔχον ὡς ἑπεται:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἐδάφιον β' παράγραφος 3 τοῦ ἀπὸ 30ῆς Ἰουνίου 1925 ψηφίσματος τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συνταικτικῆς Συνελεύσεως «περὶ συστάσεως Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ψήφισιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου κλπ.», κρίνοντες δὲ ὡς ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσαν ἀνάγκην τὴν τροποποίησιν ἐνίων περιοριστικῶν μέτρων τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1922 Ν. Διατάγματος περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἄνω Ν. Διατάγματος ἀπαγόρευσις διαφημίσεως ἰσχύει καθ' ὅλον τὸ ἔτος, δύναται δὲ ν' ἀνασταλῇ ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὁριζομένην διαδικασίαν.

Τὸ κλείσιμον ἀπόντων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, περὶ οὗ ἡ παράγραφος β' τοῦ 6ου ἐδαφίου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δύναται νὰ διαταχθῇ εἰς οἱανδήποτε ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται ἐν τῇ Συνελεύσει πρὸς κύρωσιν

καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ὁποίου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἄθραι τῇ 31 Ἰουλίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Η. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Η. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Θ. Τουρκοβασίλης, Ν. Βελέντζας, Θ. Νικολούδης, Α. Μπακάλμπασης, Α. Μαζαράκης, Η. Μερλόπουλος

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1928 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων τῶν ἀσχολουμένων εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Στρατεύματος», ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1928 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων τῶν ἀσχολουμένων εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Στρατεύματος», ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις τῶν ἐκτελούντων ὑπηρεσίαν εἰς μεταβατικὸν ἀπόσπασμα πρὸς καταβίωξιν λιποστρατίων ἢ ἄλλων κακοποιῶν στοιχείων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὁρίζεται ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς εἰς δραχμὰς 40.

Διὰ τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀν0)στὰς εἰς δραχμὰς 30.

Διὰ τοὺς ὁπλίτας, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἄνευ θητείας καὶ μαθητῶν χωροφυλάκων εἰς δραχμὰς 20.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁριζομένη ἡμερησία ἀποζημίωσις παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ Στρατεύματος ὁπάκτος, ἀποσπωμένους εἰς τὴν Χωροφυλακὴν δι' ἐνίσχυσιν, διατίθενται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τοὺς ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν εἰς μεταβατικὰ ἀποσπάσματα μείζονα τῶν τριῶν μηνῶν κατ' ἔτος, χορηγεῖται μία ἐπὶ πλέον πλήρης στολή. Θερινὴ μὲν ἐὰν ἡ μεταβατικὴ ὑπηρεσία ἐξετελέσθη κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, χειμερινὴ δὲ μετὰ χλαίνης, ἐὰν ἐξετελέσθη κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ἤτοι ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Μαρτίου, ὡς καὶ ἓν ζεῦγος ἀρβυλλῶν καθ' ἑξάμηνον.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τοὺς ἀξιωματικοὰς καὶ ἀν0)στὰς ἀδιακρίτως βαθμοῦ, τοὺς ἐπὶ τρίμηνον τοὐλάχιστον συνεχῶς κατ' ἔτος ὑπηρετήσαντας εἰς μεταβατικὰ ἀποσπάσματα, παρέχεται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις λόγῳ φθορᾶς ἱματισμοῦ των ἐκ δραχμῶν χιλίων πεντακοσίων (1500) μηδεμιᾶς ἑτέρας διὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν ἀποζημιώσεως χορηγουμένης αὐτοῖς ἐὰν ἤθελον ὑπηρετήσει καὶ πέραν τοῦ τριμήνου κατὰ τὴν διάρκειαν ἔτους ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα τοποθετήσεώς των.

Ἄρθρον 5.

Καταργεῖται ὁ Νόμος 3057 τοῦ 1924.

Ἄρθρον 6.

Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος, ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. κανονισθήσονται διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἄθραι τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1928.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Η. Πετρίδης, Κ. Ζαβιτζιάνος, Κ. Γόντικας, Γ. Μαρῆς, Η. Βουρλούμης, Α. Χρηστομάνος, Ι. Κανναβός, Ἐμμ. Ἐμμανουηλίδης, Θ. Σοφούλης, Η. Ἀργυρόπουλος, Α. Δοξιάδης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1925 περὶ ἐφαρμογῆς καὶ διὰ τοὺς ὑπολόγους τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1925 περὶ ἐφαρμογῆς καὶ διὰ τοὺς ὑπολόγους τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914» ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος. ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ ἐφαρμογῆς καὶ διὰ τοὺς ὑπολόγους τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914 ἔχον ὡς ἑξῆς :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232 τοῦ 1914» ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς καταλογιστικὰς ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τῶν ὑπολόγων τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ τρίμηνος δὲ προθεσμία τῆς ἐπαναφορᾶς ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὡς ἐκπροθέσμων ἀπορριφθεισῶν ἐφέσεων ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος, ἀνακοινωθησο-

μένου εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν, ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Τὰ Μέλη

Λ. Ροῦφος, Ριχ. Λιβαθινόπουλος, Γ. Σεχιώτης, Α. Ταβουλάρης, Κ. Σταμούλης, Κ. Φίλανδρος, Α. Χατζηκυριάκος, Β. Μάλλιος.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κύρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ στολῆς ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς» ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον Πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ στολῆς ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς» ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1926 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ στολῆς ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔχον ὡς κάτωθι :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Εἰς ἕκαστον τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς παρέχονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν κατασκευὴν στολῆς :

1) Τρία μέτρα ὑφάσματος ἐρέας κατ' ἔτος διὰ χιτώνιον καὶ περισκελίδα καὶ πηλίκιον.

2) Τρία μέτρα ὑφάσματος ἐρέας κατὰ διετίαν διὰ χλαίνην.

3) Ἑπτὰ μέτρα ὑφάσματος θερινοῦ (ἢ τρία καὶ ἥμισυ ἂν ἔχῃ διπλοῦν πλάτος) διὰ χιτώνιον, περισκελίδα καὶ πηλίκιον κατ' ἔτος.

Ἄρθρον 2.

Ἕκαστος τῶν ἀνδρῶν ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ραφὴν τῶν στολῶν του, καὶ νὰ προμηθεύηται τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ, τὰς περικνημίδας καὶ τὴν ἀναγκαίαν λινοστολήν, ὡς καὶ πάντα τὰ εἴδη τοῦ ἱματισμοῦ ἄτινα τῷ ἀναγκαιοῦσιν διὰ νὰ εἶναι εὐπρόσωπος. Ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἀπολυόμενοι δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον πλὴν τοῦ λόγου ἀνικανότητος, πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κυρουμένου Νομ. Διατάγματος ὁριζομένου χρόνου ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσι τὴν διὰ τὸν λοιπὸν χρόνον ἀναλογοῦσαν ἀξίαν τοῦ χορηγηθέντος ὑφάσματος. Τὸ κατακλητέον ποσὸν κανονίζεται ἐπακριβῶς διὰ πρακτικοῦ τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς, εἰσπράττεται δὲ διὰ κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν ἃς δικαιοῦται λαμβάνειν ὁ ἀπολυόμενος, ἐν ἀνυπαρξίᾳ δὲ τοιούτων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ εἰσπράξεων τῶν δημοσίων ἐσόδων νόμου.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Πάντα τὰ εἴδη κατασκευάζονται συμφώνως πρὸς τὸν ἐκάστοτε τύπον.

Εἴδη μὴ κανονικὰ ἀπαγορεύεται νὰ φέρωνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, φερόμενα δὲ κατάσχονται καὶ καταστρέφονται. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς καταταττομένους δυνάμει τοῦ Ν. Δ. τῆς 19ης Ἀπριλίου 1924 «περὶ συστάσεως ἐν ἑκάστῳ Νομῷ ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας».

Ἄρθρον 4.

Ἕκαστος τῶν ἀνδρῶν ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ του, ἅτινα πρέπει νὰ φέρῃ πάντοτε εἰς καλὴν κατάστασιν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τις τῶν ἀνδρῶν παρημέλησε νὰ ἔχῃ τὰ εἴδη τοῦ ἱματισμοῦ του πλήρη, κανονικὰ καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν, ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ ἀξιωματικὸς ὑποχρεοῦται νὰ τῷ προμηθεύσῃ τοιαῦτα εἰς βάρος τῶν ἀποδοχῶν του, αἵτινες κρατοῦνται ὁλόκληροι μέχρις ἀποπληρωμῆς.

Ἐν ὑποτροπῇ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς, προτάσει τοῦ καθ' ἱεραρχίαν προϊσταμένου, δύναται νὰ διατάσσῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὁπλίτου ἐκ τοῦ Σώματος.

Ἄρθρον 5.

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Γ' Τμήματος τοῦ Σχολείου τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἄρθρον 6.

Πρὸς ἀντίκρυσμα τῆς ραφῆς τῶν στολῶν καὶ προμηθείας τῶν λοιπῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ καταβάλλεται εἰς ἕκαστον τῶν ὁπλιτῶν ἐπίδομα ἱματισμοῦ δρ. 70 μηνιαίως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο δύναται νὰ ἐλαττωθῇ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καθ' ἃς περιστάσεις κρίνεται ὑπερβολικόν.

Διὰ τοὺς μαθητὰς Γ' Τμήματος τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς τὸ ἐπίδομα εἶναι δρχ. 100, δυνάμενον νὰ ἐλαττωθῇ ὑφ' ὃς ἀνωτέρω ἐκτίθεται περιστάσεις.

Ἄρθρον 7.

Πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 καθωρισμένης χρονικῆς διαρκείας δύναται νὰ χορηγηθῇ ὕφασμα μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐκ βεβαιωμένων καὶ αἰτιολογημένων λόγων ἐπῆλθεν ἡ πρόωρος φθορὰ ἢ ἔλλειψις τοῦ κεχορηγημένου πρότερον.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἐλλείψεως χορηγεῖται ὕφασμα ἐπὶ ἀμέσῳ πληρωμῇ τοῦ τιμήματος ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ λαμβάνοντος, ὅστις καὶ τιμωρεῖται πειθαρχικῶς.

Ἄρθρον 8.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀπολυθέντας ἄνδρας ἢ ἰδιώτας νὰ φέρωσιν οἱονδήποτε εἶδος στολῆς τῶν ὁπλιτῶν τῆς χωροφυλακῆς.

Οἱ παραβάται καταδιώκονται ποινικῶς ἐπὶ ἀντιποιήσει στολῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 239 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 9.

Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ ἀγορὰ ἢ πώλησις ἢ ἐνεχυρίασις ἢ παραχώρησις εἰς ἄλλους τοῦ χορηγουμένου ὑφάσματος ἢ τῆς κατασκευασθείσης στολῆς.

Οἱ παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 234 ἕως 237 τῆς Σ. Π. Νομοθεσίας.

Ἄρθρον 10.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως κανονισθήσονται διὰ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις τοῦ παρόντος, ἰσχύοντος ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ. ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Τὰ Μέλη

Κ. Σταμούλης, Β. Μάλλιος, Γ. Βογόπουλος, Κ. Νίδερ, Ν. Μπότσαρης, Α. Ταβουλάρης, Ρ. Λιβαθινόπουλος, Α. Ροῦσος, Δ. Τανταλίδης.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18ῃ Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη

Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Νοεμβρίου 1925 «περὶ καθορισμοῦ τῆς παγίας προκαταβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Νοεμβρίου 1925 «περὶ καθορισμοῦ τῆς παγίας προκαταβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθ. Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ καθορισμοῦ τῆς παγίας προκαταβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας», ἔχον ὡς ἑξῆς :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἡμερησίου ἐπιδόματος εἰς ὁπλίτας Χωροφυλακῆς κλπ.» καθορισθεῖσα παγία προκαταβολὴ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς αὐξάνεται εἰς δραχμὰς 40.000.000.

Ἄρθρον 2.

Ἡ παγία προκαταβολὴ τῶν Ἐπιτροπῶν Δημοσίας Ἀσφαλείας καθορίζεται εἰς δραχμὰς 2.000.000, κατανέμεται δὲ εἰς τὰς Ταμειακὰς Ἐπιτροπὰς τῶν οἰκείων Διοικήσεων Χωροφυλακῆς δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλήν, ὅταν αὕτη συνέλθῃ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Νοεμβρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Τὰ Μέλη

Λ. Ροῦφος, Ι. Κούνδουρος, Β. Λιβαθινόπουλος, Γ. Σεχιώτης, Κ. Φίλανδρος, Α. Χατζηκυριάκος, Δ. Τανταλίδης.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη

Α. Παπαναστασίου, Ι. Μεταξᾶς, Γ. Καφαντάρης, Π. Μερλόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Α. Μιχαλακόπουλος, Μ. Κίρκος.

Ἐπὶ τοῦ εἰς 2αν συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ γεωργικῶν σχολείων Μέσης ἐκπαιδεύσεως» ὁ κ. **Σ. Ἀναστασιάδης** ὑποστηρίζει τροπολογίαν του περὶ προσθήκης τῆς λέξεως «δῆμος» εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος. Ἐπίσης φρονεῖ, ὅτι δὲν συντρέχει ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οὐδεὶς λόγος ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ συνιστᾷ τὴν διαγραφὴν τοῦ σχετικοῦ ἐδαφίου ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ διατάγματος. Ἐπίσης προτείνει, ὅπως ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ διατάγματος προστεθῇ ὅτι πᾶν τυχὸν περίσσευμα περιέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι, προκειμένου εἰς μίαν κοινότητα ἢ εἰς ἕνα δῆμον νὰ ἱδρυθῇ γυμνάσιον γεωργικόν, τοῦτο εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ὑπηρεσία τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος δύναται νὰ προσφέρῃ. Εἶναι δίκαιον ἐπομένως ὁ δῆμος ἢ ἡ κοινότης νὰ ἐπιβαρυνθῶσι μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀρθῶσιν αἱ ἀντιρρήσεις, ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Σ. Ἀναστασιάδης** λέγει ὅτι ὁμιλεῖ περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ὁ δῆμος ἢ ἡ κοινότης στεροῦνται γαιῶν.

Ὁ κ. **Ι. Κανναβὸς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι πάντοτε τὴν ἀποζημίωσιν θὰ πληρώσῃ ὁ δῆμος.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Ἀναστασιάδου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσθήκην τῆς λέξεως «δῆμος», ἀπορριπτεται δὲ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς τροπολογίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη εἰς 2αν κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς μόνην συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως θέσεως ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ» ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἰσάγεται ἀντικανονικῶς

διότι κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀπαιτεῖται ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός), ἀναγνωρίζων τὸ ὀρθὸν τῆς παρατηρήσεως, παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ, ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, νὰ ἀποσταλῇ δὲ τοῦτο εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ἵνα ὑποβληθῇ ἡ σχετικὴ ἔκθεσις.

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς 1ην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια 1) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγήσεως προνομιακῆς ἀδείας διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς Σαλαμῖνος» καὶ 2) «Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συμβάσεως μετὰ καταστατικοῦ καὶ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς περὶ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν συναφθείσης ἐν Γενεύῃ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1923».

Οὐδενὸς ἑτέρου ἀντικειμένου ὑπάρχοντος πρὸς συζήτησιν, ὁ κ. **Πρόεδρος** συνανέσει τῆς Βουλῆς ἔλυσε μετὰ τοῦτο τὴν συνεδρίασιν ὥρᾳ 6 μ. μ. διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ.'

τῆς 21 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4 1)2 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος,** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς 19 καὶ 20 Νοεμβρίου.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Κογεβίνας** καταθέτει ἀναφορὰν τέως λιμενοφυλάκων Κερκύρας παρακαλούντων νὰ ἐπαναδιορισθῶσιν ὡς ἀδίκως ἀπολυθέντες ἢ τοὐλάχιστον νὰ δοθῇ αὐτοῖς ἱκανοποιητικὴ σύνταξις.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Τρικούπης** καταθέτει ψηφίσματα τοῦ Α' Συνεδρίου κοινοταρχῶν τῆς ἐπαρχίας Μεσσολογγίου καὶ παρακαλεῖ, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀσχοληθῇ ἐπὶ τῶν πορισμάτων αὐτοῦ.

Ὁ ἀνάπηρος Κώνστ. Ἀγγελῆς διαμαρτύρεται, διότι παρὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου δὲν τῷ ἐδόθη ἀκόμη σύνταξις.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις ἐφέδρων Ἑλλάδος, τμῆμα σπουδαστῶν τῆς κλάσεως 1926, παρακαλεῖ ὅπως τύχουν καὶ αὐτοὶ ἀναστολῆς διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου τῆς 30 Μαΐου 1927 ὡς ἔτυχον καὶ προγενέστεραι κλάσεις.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Μαρσέλος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Ἀπόλλωνος παρακαλοῦντος, ὅπως ἀπαλλοτριωθῇ τὸ παρὰ τὸ μνημεῖον Καραϊσκάκη οἰκόπεδον πρὸς μόνιμον ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Οἱ συμβολαιογράφοι Ἄργους διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης ὑπαγωγῆς τῶν συμβολαιογράφων εἰς τὸ ταμεῖον συντάξεων δικηγόρων.

Οἱ πρόεδροι τῶν διδασκαλικῶν συλλόγων Σφακίων καὶ Καρπενησίου παρακαλοῦν, ὅπως ἐπιτραπῇ ἵδρυσις σχολείου καὶ διορισμὸς διδασκάλων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Λαρίσης ἐκφράζει ἀπείρους εὐχαριστίας διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν δικηγόρων.

Τὸ Σωματεῖον Καπνεργατῶν Καρδίτσης ζητεῖ, ὅπως χορηγοῦνται ἴσα ἐπιδόματα ἀνεργίας εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνέργους καπνεργάτας καὶ καπνεργατρίας.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ὑποβολὴν νομοσχεδίου περὶ ἀκυρώσεως τῆς μισθώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων βοσκῶν διὰ δημοπρασίας καὶ ἐπανόδου εἰς αὐτὰς τῶν παλαιῶν μισθωτῶν μὲ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ζώων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Σταυρόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Ἑνώσεως Δοδώμης παρακαλούσης ὅπως συνηγορήσῃ δι' ἐπερωτήσεως διὰ τὰ αἰτήματα τῆς ἑνώσεως.

Τὸ Σωματεῖον Καπνεργατῶν Λαμίας «ἡ Ἀλληλεγγύη» ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ αἰτημάτων.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Κουλουρίου Θεσσαλίας, καταστραφεὶς ἐκ πλημμύρας, παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια πρὸς οἰκονομικὴν ἀρωγήν του.

Ὁ μηχανικὸς Ἰω. Βασιλείου, κάτοικος Σάμου, σπουδάσας ἐν Ἀμερικῇ τὴν μηχανικήν, ζητεῖ δημοσίαν θέσιν.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς παμπροσφυγικῆς Ἑνώσεως Σερρῶν παρακαλεῖ νὰ μὴ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ἀπόφασις περὶ ἐλαττώσεως τοῦ τόκου τῶν ὁμολογιῶν κατὰ 2 ο)ο.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν παραμεθορίων συνοικισμῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπιβράδυνσιν τοῦ κατατρισμοῦ τοῦ μητρῴου καὶ τὴν ἀποζημίωσίν των.

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Κυθήρων παρακαλεῖ, ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ὑπαγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς εἰς τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Οἱ κάτοικοι Κλωνίου Σπερχειάδος παρακαλοῦν, ὅπως ἀποδοθῇ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας καλλιεργητὰς γαιῶν τῆς κοινότητος Κλωνίου ἡ νομή, ἥτις παρανόμως ἀπεδόθη εἰς τὴν κοινότητα Παληγραφέου.

Τὰ σωματεῖα τῶν κοινοτήτων Δυτικῆς Βόχας διαμαρτύρονται διὰ τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον νόμου περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἀποκαταστάσεως σεισμοπαθῶν περιφερείας Κορίνθου καὶ ζητοῦν τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ.

Ὁ εἰς θάνατον καταδικασθεὶς Λεωνίδας Λαναρῆς παρακαλεῖ ὅπως μετριασθῇ ἡ ποινή του.

Ὁ προσφυγικὸς κύσμος Ξάνθης παρακαλεῖ, ὅπως παραχωρηθῇ οἰκόπεδον εἰς τὸν οἰκονομικὸν συνεταιρισμὸν 40 Ἐκκλησιῶν πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Βασιλειάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως φαρμακείων καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Κογεβίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἀγροτικῆς πίστεως ἐν Κερκύρᾳ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ σχηματισμοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ σιδηροδρομικῶν συντάξιούχων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων προσωρινοῦ δανείου μέχρι ποσοῦ 40 ἑκατομμυρίων δραχμῶν».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὅπως λειτουργήσῃ τὸ διτάξιον δημοτικὸν Σχολεῖον Κεφαλοβρύσου τῆς Τριχωνίας, δεδομένου ὅτι ὁ διευθυντὴς καὶ οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι εἶναι ἢ ἀπεσπασμένοι ἢ μὲ ἄδειαν καὶ ἄλλος διδάσκαλος δὲν ὑπάρχει, ὡς καὶ διὰ τὰ Σχολεῖα Χρυσοβίτσης, Μπερίκου καὶ Καλανδίου. Ἐπίσης νὰ συμπληρωθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου Κεφαλοβρύσου, διότι, παρὰ τὴν ἀρίστην διεύθυνσιν ἣν ἔχει, δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς στερούμενον καὶ γυμναστοῦ καὶ καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς. Ἐάν, ἐπιλέγει, πρόκειται περὶ δαπάνης πρέπει νὰ προτιμηθοῦν αὐταὶ αἱ δαπάναι ἀφοῦ βλέπομεν νὰ γίνωνται δαπάναι δι' ἀγορὰν καλλιτεχνικῶν ἔργων καὶ δι' ἀποστολὴν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν πρὸς παιδονομίαν εἰς Εὐρώπην, διὰ βοηθοὺς στρατιωτικῶν ἀκολούθων κ.λ.π.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ διαθέσεως πιστώσεως δι' ἀγορὰν εἰκόνων, ὅτι αὐταὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀγορασθοῦν τώρα ἀλλ' ἠγοράσθησαν πρὸ πολλοῦ καιροῦ καὶ ἐπληρώθησαν, καὶ ὅτι ἂν στέλλωνται ἀξιωματικοὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀναγκαῖοι. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Τριχωνίᾳ θὰ λάβῃ κάθε δυνατὴν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Θ. Κολιαλέξης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κωνσταντίνας Δασκαλοπούλου. ζητούσης σύνταξιν διὰ τὸν θανόντα ἐν πολέμῳ σύζυγόν της. Ὁ θάνατος, λέγει, βεβαιοῦται καὶ ἐκ παλαιῶν καὶ ἐκ νέων στοιχείων, καὶ εἶναι δίκαιον ἡ αἰτοῦσα ἀφοῦ ἀπώλεσε τὸν προστάτην της ἐν πολέμῳ νὰ λάβῃ τὴν νενομισμένην σύνταξιν.

Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινὸς** ποιεῖται τὴν αὐτὴν σύστασιν.

Θ. Σοφούλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Δ. Κογεβίνας,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Κερκύρας, παρακαλεῖ ἵνα μὴ βραδυπορήσῃ ἐκεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀγροφυλακτικοῦ νόμου διότι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη ἀμέσου προνοίας πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας εἰς Κέρκυραν.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἀνεγνώρισα καὶ ἐγὼ τὴν ἀνάγκην αὐτήν.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιᾶνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) πληροφορεῖ ὅτι ὑπάρχει ἕτοιμον διάταγμα πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἐν Κερκύρᾳ τοῦ ἀγροφυλακτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Δ. Φλωριᾶς,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἀποστράτου ὑποστρατήγου Π. Δουμπιώτη, ἐξαίρει τὰς ὑπηρεσίας, ἃς οὗτος προσέφερε καθ' ὅλην τὴν στρατιωτικήν του ὑπηρεσίαν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων αἰτημάτων τοῦ ἀρίστου τούτου στρατιωτικοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Γιαμούζης**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῆς λέσχης Φιλελευθέρων Φαρσάλων, παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Προνοίας ὅπως λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐκτιθέμενα, διότι ἡ περιφέρεια ἐκείνη ὄντως ἔπαθε καταστροφὰς ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀφοριῶν καὶ οἱ κάτοικοι εἶναι ἄξιοι πάσης βοηθείας.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας** λέγει ὅτι ἡ περιφέρεια Φαρσάλων ἐπλήγη καὶ πάλιν καιρίως ἐκ πλημμυρῶν, αἵτινες ἐπροξένησαν σοβαρωτάτας ζημίας, ἀφοῦ καὶ αἱ καλλιεργημέναι ἐκτάσεις ἐπλημμύρισαν καὶ ζῷα ἐπνίγησαν, αἱ δὲ ζημίαι ὑπερβαίνουσιν τὰ 2.000.000. Μεταξὺ τῶν παθόντων εἶναι καὶ πολλοὶ πρόσφυγες, καὶ εἶνε ἐπιβεβλημένη ἡ παροχὴ βοηθείας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνακούφισίν των, προεχούσης τῆς ἀναστολῆς τῆς εἰσπράξεως φόρων.

Ὁ κ. **Ι. Κυρώζης** παρακαλεῖ ὡσαύτως ὅπως ὡς πρῶτον ἀνακουφιστικὸν μέτρον τῆς περιφερείας χορηγηθῇ ἀναστολὴ εἰσπράξεως φόρων.

Ὁ κ. **Ν. Ἀσκεπίδης**, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς βαμβακεμπόρων Θεσ)νίκης, παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια ἵνα μὴ μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ σπορελαίων καταργηθῇ ἡ βαμβακοκαλλιέργεια, δεδομένου ὅτι τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ ἀπαγορεύει τὴν συμπώλησιν ἐλαίου καὶ σπορελαίου καὶ οὕτω τίθεται ἐν ἀχρηστεύσει τὸ προϊὸν τῆς βαμβακοκαλλιεργείας. Ἐλπίζω, ἐπιλέγει, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ λάβῃ πρόνοιαν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου νὰ μὴ ἐξοντωθῇ ἡ βαμβακοκαλλιέργεια.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου δικαστικῶν κλητήρων πρωτοδικείου Λαρίσης.

Ὁ κ. **Κ. Πολυχρονάκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Χ. Μισιρλῆ, ψυματικοῦ.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης,** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς, παρακαλεῖ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας ἵνα ληφθῇ πρόνοια περὶ τοῦ ἀνωτέρω ψυματικοῦ ἐφέδρου, ὅστις περιφέρεται εἰς τὰς ὁδοὺς ἀσθενὴς καὶ γυμνητεύων.

Ὁ κ. **Ν. Ἀσκεπίδης**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν ἀέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Θεσσαλονίκης, παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ κυβερνητικὴ πρόνοια ἵνα οὗτοι τοποθετηθοῦν κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου εἰς τὰ ἔργα Στρυμόνος καὶ ὁδοποιΐας.

Ὁ κ. **Π. Λούβαρης,** ὑποστηρίζων τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν λέγει ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπάρχουν 15.000 ἄεργοι, ἐξ ὧν πολλοὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ παρασχόντες ὑπηρεσίας εἰς τὸ Κράτος καὶ κατόπιν ἐγκαταλειφθέντες ὑπ' αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα, λέγει, τῶν ἀέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἀπαιτεῖ γενικωτέραν κυβερνητικὴν μέριμναν, πρέπει δὲ κατὰ προτίμησιν οὗτοι νὰ προσλαμβάνωνται εἰς τὰ ἐκτελούμενα μεγάλα δημόσια ἔργα.

Ὁ κ. **Ν. Τζερμιᾶς** λέγει ὅτι, ὡς γνωστόν, λόγῳ τῶν πολέμων καὶ μετὰ τὰς ἀποστρατεύσεις πλήθη στρατιωτικῶν παρέμειναν ἐν Θεσσαλονίκῃ μὲ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Κράτους ὅτι θὰ τοῖς δοθοῦν οἰκόπεδα καὶ ἐργασία, οἱ πλεῖστοι ὅμως ἐξ αὐτῶν δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς προνοίας καὶ ἔμειναν εἰς τοὺς δρόμους. Ὅσοι ἐξ αὐτῶν προσελήφθησαν εἰς τὴν ἐλευθέραν ζώνην καὶ εἰς τοὺς τροχιοδρόμους εἶναι ὑποδείγματα ὑπαλλήλων. Ὁ ψηφισθείς, συνεχίζει, νόμος περὶ προσλήψεως ἐφέδρων προσκρούει εἰς τὰς ἀντιρρήσεις τῶν Ἑταιρειῶν. Ἤδη οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ δὲν ζητοῦν τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν σύστασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νὰ συμπεριλαμβάνωνται εἰς τὰς Ἑταιρείας τὰς ἀναλαμβανούσας μεγάλα δημόσια ἔργα.

Ὁ κ. **Σ. Τσακμάνης** συνιστᾷ ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Παιδείας νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ἀναφορὰν τῆς σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ χωρίου Λιόπεσι. Ἀπὸ τοῦ 1926, λέγει, τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον κατέχεται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας, διότι τὸ Δημόσιον δὲν θέλει νὰ μισθώσῃ οἴκημα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ μισθώματα εἶναι ἀκριβά. Τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ σκάνδαλον καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐμποδίζεται ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἑνὸς χωρίου διὰ νὰ περισώσῃ τὸ Δημόσιον 600 δραχμάς. Τὸ παραχωρούμενον ἐξ ἄλλου μικρὸν τμῆμα τοῦ κτιρίου διὰ τὸ σχολεῖον δὲν εἶναι ἐπαρκές. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, συνεχίζει, παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λάβῃ πρόνοιαν νὰ λειτουργήσῃ τὸ Πρακτικὸν Λύκειον Λαυρίου, διότι ἤδη ἐλλείπουν 4 διδάσκαλοι.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) Ἐὰν ἀπουσιάζουν μὲ ἀναρρωτικὴν ἄδειαν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν δώσωμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Διευθυντὴν διωρίσθη ἤδη τοιοῦτος.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὸ ζήτημα τοῦ ἀστυνομικοῦ καταστήματος Λιόπεσι θὰ τὸ ἐξετάσω.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης**, ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς καταδίκων φυλακῶν Καλαμίου, λέγει ὅτι εἰς τὰς φυλακὰς αὐτὰς ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλακισμένων εἶναι τριπλάσιος ἀπὸ ἄλλοτε, οἱ δὲ κατάδικοι δὲν τυγχάνουν οὐδεμιᾶς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως οἱ κατάδικοι ἄλλων φυλακῶν, καὶ οὕτω ἐξέρχονται πολὺ χειρότεροι ἀπὸ ὅ,τι εἰσῆλθον. Διὰ τοῦτο, τονίζει, παρίστανται ἀνάγκη ὅπως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διατάξῃ καὶ ληφθοῦν μέτρα ὅπως οἱ μὲν ἐλαφροποινίται ἀπαλλαγοῦν, οἱ δὲ βαρυποινίται τύχουν ἐκπαιδεύσεώς τινος.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ κινίνης ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν αὐτῆς».

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καταθέτει σχέδιον νόμου«περὶ συστάσεως Ταμείου ἀλληλοβοηθείας τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς»· ἀναπτύσσων δὲ τοῦτο λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ σύστασις ἑνὸς ταμείου δι' οὗ θὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐξυγίανσις τοῦ Σώματος τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζεται νὰ συμπληρωθῇ ἡ ὁπλιτικὴ αὐτῆς δύναμις. Τὸ Ταμεῖον προικοδοτεῖται δι' εἰδικῶν πόρων, ὥστε μετὰ πάροδον δωδεκαετίας ὁ ἀποχωρῶν ὁπλίτης νὰ λαμβάνῃ χρηματικὴν ἀρωγὴν 20.000 δραχμῶν αἵτινες μετὰ τῶν ἄλλων 20.000 δραχμῶν, ἃς θὰ λαμβάνῃ συνάμει διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ ἐξασφαλίζουν εἰς αὐτὸν ἓν ἐπαρκὲς ποσὸν διὰ νὰ εὕρῃ ἐργασίαν εἰς τὸν ἰδιωτικόν του βίον. Τὸ νομοσχέδιον ἐπίσης προβλέπει ὅπως διὰ τῶν εἰσπράξεων 4 μηνῶν συμπληρωθῶν ἔρανοι ἐνεργηθέντες ὑπὸ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἵνα δι' αὐτῶν κατορθωθῇ ἡ ἀνέγερσις εἰδικοῦ περιπτέρου φυματιώντων τῆς Χωροφυλακῆς. Θὰ παρακαλέσω, ἐπιλέγει, τὴν Βουλήν, ὅπως θεωρήσῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς ὑπηρεσιακὸν καὶ καταστῇ οὕτω δυνατὴ ἡ ταχεῖα ἐπιψήφισίς του.

Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ κινηματογράφων διατάξεων». Τὰς προτεινομένας, λέγει, τροποποιήσεις ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη πλήρους προνοίας ἐκ παντὸς κινδύνου κατὰ τῆς ζωῆς καὶ ὑγείας ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθικῆς τῶν πολιτῶν. Οὕτως, ἐκτὸς τῶν μέτρων προνοίας διὰ τὴν ζωὴν καὶ ὑγείαν τῶν πολιτῶν, λαμβάνεται πρόνοια νὰ μὴ προβάλλωνται εἰκόνες ἢ ἀντικείμενα εἰς τὴν αἰδῶ, ἢ παριστάνουσαι κατορθώματα ἀστυνομικά, προστέτι δὲ λαμβάνεται πρόνοια καὶ κατὰ τοῦ προπαγανδιστικοῦ περιεχομένου ὑποθέσεων, ἰδίως τῶν στρεφομένων κατὰ ξένων Δυνάμεων. Ἡ χρησιμότης, τονίζει, τοῦ νομοσχεδίου εἶναι προφανὴς καὶ δικαιολογημένη, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ οἰκονομικὸν αὐτοῦ μέρος συνεζητήθη τοῦτο καὶ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐφαρμογή του νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1929.

Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ ἐκκενώσεως βόθρων». Ἀναπτύσσων τοῦτο, λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ τίθεται φραγμὸς εἰς κατάστασιν δυσάρεστον δημιουργηθεῖσαν ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐστηρᾶς νομοθεσίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἀνωτέρω λειτουργίαν καὶ τοὺς ἐκ τῶν ὑπερβασιῶν αὐτῆς κινδύνους τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν. Ἤδη τίθενται βαρύτεραι ποιναὶ καὶ λαμβάνονται καὶ ἄλλα προληπτικὰ καὶ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα.

Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ Πόρτας-Πετρουλίου πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ δάσους Πετρουλίου». Ἀναπτύσσων τοῦτο, λέγει ὅτι ὁ νόμος περὶ δασῶν προνοεῖ περὶ ἐκτελέσεως ἔργων δι' ὧν θὰ διευκολύνεται ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν δασῶν. Οἱ καθορισθέντες ὅμως πόροι εἶναι γλίσχροι καὶ δὲν κατορθώθη νὰ γίνῃ ἡ ἐκμετάλλευσις κανενὸς δάσους. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται δάσος εἶναι κοινοτικὸν καὶ συνιστῶμεν ἐν εἰδικὸν ταμεῖον ἵνα κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς καὶ καταστῇ τὸ κοινοτικὸν τοῦτο δάσος ἐκμεταλλεύσιμον. Συνεχίζων καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ ἀναθεωρήσεως, τροπαποιήσεως καὶ καταργήσεως συμβάσεως ἐργολῃψίας ἢ μισθώσεως κοινοτικῶν φόρων τῶν σεισμοπλήκτων κοινοτήτων τῆς Κορινθίας». Ἀναπτύσσων τοῦτο, λέγει ὅτι οἱ σεισμοὶ ἀνέτρεψαν τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἐνοικιάσεις φόρων. Ἤδη πρὸς ἀναθεώρσιν αὐτῶν τῶν ἐνοικιάσεων συνιστᾶται πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ εἰς Κόρινθον καὶ δευτεροβάθμιος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Συνεχίζων καταθέτει καὶ τὰ ἑξῆς νομοσχέδια :

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21)4)26 περὶ συστάσεως συνδέσμου κοινοτήτων Δοξάτου·,

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21-4-26 περὶ ἐπιβολῆς εἰδικῶν δημοτικῶν φορολογιῶν δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ὑδρεύσεως, ἐξυγιάνσεως καὶ ἐξωραϊσμοῦ τῆς πόλεως Ξάνθης».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ μετονομασίας συνοικισμῶν πόλεων ἢ κωμῶν».

4) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 24 4-26 περὶ συστάσεως συνδέσμου πεδινῶν κοινοτήτων Ξάνθης».

5) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων».

6) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21-5-25 περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου ὑδραυλικῶν καὶ ἐξυγιαντικῶν ἔργων Κομοτινῆς ὡς καὶ εἰδικοῦ ταμείου ὑδραυλικῶν ἔργων Ἰάσμου».

7) «Περὶ κυρώσεως α) τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1925 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν περὶ αἰσχροκερδείας νόμων. β) τοῦ ἀπὸ 26)15 Σεπτεμβρίου 1925 τοιούτου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν περὶ αἰσχροκερδείας κλπ. διατάξεων γ) τοῦ ἀπὸ 3)5 Αὐγούστου 1926 ὁμοίου περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ αἰσχροκερδείας κλπ. νόμων καὶ ὀργανισμοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἀγορανομίας. δ) τοῦ ἀπὸ 12)16 Αὐγούστου 1927 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ταμείου ἄρτου καὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. ε) τοῦ ἀπὸ 18)18 Σεπτεμβρίου 1926 τοιούτου περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ αἰσχροκερδείας νόμων καὶ στ) τοῦ ἀπὸ 6)6 Νοεμβρίου 1926 ὁμοίου περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ Ν. Δ. περὶ ποιότητος καὶ τῆς ὀξύτητος τῶν ἀλεύρων».

8) «Περὶ κυρώσεως α) τοῦ ἀπὸ 21)28 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπιτάξεως τροφίμων ἢ ἄλλων εἰδῶν χρησίμων εἰς τὰς δημοσίας ἢ κοινωνικὰς ἀνάγκας παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ τῶν κατὰ τόπους ἀρχῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν καὶ περὶ κανονισμοῦ τιμῆς αὐτῶν. β) τοῦ ἀπὸ 21)5 Νοεμβρίου 1925 τοιούτου περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ αἰσχροκερδείας νόμων. γ) τοῦ ἀπὸ 13)17 Νοεμβρίου 1925 ὁμοίου περὶ συστάσεως θέσεων ἀνωτέρων ἀγορανομικῶν ἐποπτῶν τροποποιουμένου. δ) τοῦ ἀπὸ 13)6 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ἐπιτροπῶν πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ἐποπτείαν τῶν ἀρτοποιείων καὶ ἔλεγχον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων καὶ ε) τοῦ ἀπὸ 19)12 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 362 κλπ.».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου.

1) «Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ καὶ τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων». 2) «Περὶ μειώσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 3421 ἐπιβληθείσης φορολογίας διὰ τὴν φορολογικὴν περίοδον 1928-29». 3) «Περὶ παροχῆς ἐγγυήσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους μέχρι ποσοῦ λιρῶν ἀγγλίας 300.000 διὰ τὸ συναφθησόμενον ὑπὸ τοῦ λιμενικοῦ ταμείου Ἡρακλείου δάνειον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν λιμενικῶν ἔργων Ἡρακλείου». 4) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1928 καὶ 14 Αὐγούστου 1928 συμβάσεων περὶ προμηθείας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μέχρι 4.550 τόννων ἀραβοσίτου πρὸς διάθεσιν εἰς τοὺς κατοίκους περιφερειῶν τινων τοῦ Κράτους». 5) «Περὶ μειώσεως ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς τοῦ δασμοῦ τῶν ὑπὸ ἀποτακμίευσιν εὑρισκομένων κενῶν βαρελίων». 6) «Περὶ παροχῆς ἀξιοχρέου ἐν γένει ἐγγυήσεως πρὸς παραλαβὴν νημάτων ταπητουργίας ἐπὶ προσωρινῇ ἀτελείᾳ». 7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν Δ. τῆς 23 Δεκεμβρίου 1925 περὶ αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τῶν κερματικῶν γραμματίων κατὰ 10 ἑκατομμύρια». 8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1926-27 καὶ διαχειρίσεως πιστώσεων τῶν ἀνασταθέντων Ὑπουργείων». 9) «Περὶ ἐκδικάσεως ἀπαιτήσεων τέως Διευθύνσεως Μεταφορῶν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῶν Ναυτικῶν ἀπαιτήσεων.» 10) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐγγραφῆς ἐκτάκτων πιστώσεων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925-26». 11) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1926-27». 12) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἐκτάκτων πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1925-26». 13) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925-26» καὶ 14) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925-26».

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου«περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 27 Μαΐου 1927 Ν. Δ. περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν:

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ πλευρίσματος τῶν ἀτμοπλοίων ἐπὶ τῆς προκυμαίας τῶν λιμένων καὶ περὶ χορηγίας βοηθήματος ἀνεργίας εἰς τοὺς λεμβούχους» ὁ κ. ***Γ. Σακκαλῆς*** λέγει ὅτι εἰς τὸ ἀνατυπωθὲν σύνολον διωρθώθη μία παραδρομὴ ἥτις εἶχεν ἀναγραφῇ καὶ εἰς τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ψηφίζεται πάλιν τὸ σύνολον.

Γ. Σακκαλῆς. Φρονῶ ὅμως ὅτι καὶ ἄλλη παραδρομὴ ἐνεφιλοχώρησε. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐσυνήνωσαν τὴν ἔννοιαν ἀναδρομικῆς ποινῆς. Ἡ διάταξις αὕτη ἀναγράφεται εἰς τὴν 5ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 6 (ἀναγιγνώσκει τὴν διάταξιν). Συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν καθ' ἣν ἐψηφίσθησαν βοηθήματα ἢ ἀποζημιώσεις οὐδέποτε οἱ δικαιούμενοι ἐστερήθησαν τῶν ἀποζημιώσεων τούτων διότι ἔπτασαν εἰς τὸ παρελθόν,ὑποθέτω δὲ ὅτι οἱ λεμβούχοι οὗτοι θὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ἐπάγγελμά των διότι δὲν θὰ εὑρεθῇ οὐδεμία ἐπιτροπὴ ἥτις θὰ στερήσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοῦ βοηθήματος τούτου.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐτέθη αὐτὴ ἡ διάταξις ἐν τῷ ἄρθρῳ διὰ νὰ ἀποκλείσωμεν τὴν λαθρεμπορίαν, δι' αὐτῆς δὲ θὰ βοηθήσωμεν τοὐλάχιστον τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν μελλοντικῶς. Ὁ νόμος οὗτος περιλαμβάνει διάταξιν, ἡ ὁποία μὰς ἐπιτρέπει μελλοντικῶς νὰ ἐπεκτείνωμεν αὐτὸν καὶ εἰς ἄλλους λιμένας, ἡ δὲ προθεσμία τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν, τῆς παρόδου διετίας, δὲν νομίζω ὅτι καθιεροῖ ἀναδρομικὴν δύναμιν. Ὁπωσδήποτε διατυπώσατε τὴν παρατηρησίν σας.

Ὁ κ. ***Σ. Σιμεώνογλου*** λέγει ὅτι οἱ πρόσφυγες λεμβοῦχοι Πειραιῶς παραπονοῦνται διότι δὲν δύνανται νὰ ἀποζημιωθῶσιν ἐπειδὴ αἱ ἄδειαι αὐτῶν εἶναι προσωριναί, ἀλλὰ καθὼς ἦλθον ἀπὸ τὴν Σμύρνην πρόσφυγες πάντων τῶν ἐπαγγελμάτων, τοιουτοτρόπως ἦλθον καὶ πρόσφυγες λεμβοῦχοι. Πῶς εἶναι δυνατὸν λοιπὸν τώρα νὰ στερήσετε αὐτοὺς τοῦ ἐπαγγέλματός των χωρὶς νὰ τοὺς ἀποζημιώσετε; Παρακαλῶ νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ ὅτι καὶ διὰ τῶν προσωρινῶν ἀδειῶν, τὰς ὁποίας ἔλαβον οἱ πρόσφυγες λεμβοῦχοι, ἔχουσιν ἐπίσης δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Οἱ ἀπὸ πενταετίας ἀσκήσαντες αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα ἀποζημιοῦνται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οἱ πρόσφυγες ἦλθον ἀπὸ τὸ 1922 καὶ συνεπῶς συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Σ. Σιμεώνογλου. Ὑπάρχουσι πολλοὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν αἰχμάλωτοι τῶν Τούρκων καὶ ἦλθον ἀργότερα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑπάρχει διάκρισις προσωρινῶν ἀδειῶν καὶ ὁριστικῶν. Ἐὰν πρόκειται περὶ προσφύγων αἰχμαλώτων οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἀργότερα, καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν.

Π. Βουρλούμης. Καὶ ἐφ' ὅσον ἤσκουν τὸ ἐπάγγελμά των εἰς τὸν τόπον των.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** λέγει ὅτι ἡ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις ἡ ὁποία ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος διὰ τὴν διάταξιν ποὺ ἀνέφερεν, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ λιμένος Πειραιῶς. Ἄλλως δὲν θὰ πάρουν ἀποζημίωσιν.

Πρόεδρος. Ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ἀναβάλλεται δι' αὔριον.

Ἐπὶ τοῦ εἰς μόνην συζήτησιν σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως θέσεως ὑπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ» ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι χθὲς προέβη εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς ἐλλείψεως τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου περὶ τῆς δαπάνης ἣν ἐπιφέρει τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ διότι καὶ ἄλλοτε παρετήρησε τὴν ἔλλειψιν αὐτήν.

Πρόεδρος. Ἡ ἔκθεσις ἐτυπώθη καὶ διενεμήθη.

Π. Τσαλδάρης. Πρέπει δὲ νὰ τηρῆται ἡ διάταξις αὕτη περὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διότι εἶναι διάταξις συνταγματική.

Ἐλ. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** σχετικῶς μὲ τὸ νομοσχέδιον λέγει ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας ηὐξήθη καὶ ἡ κοινωνία ποικίλλει τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὸ Κράτος, αἵτινες σχέσεις διαρκῶς αὐξάνονται. Ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν σχέσεων αὐτῶν αὐξάνονται καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὥστις πρέπει νὰ ἐναρμονίζῃ τὴν κατεύθυνσιν τῶν Ὑπουργείων πρὸς τὴν γενικὴν ἀντίληψιν. Ἐνῶ δὲ κατὰ τὴν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὁ θεσμὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἄνευ χαρτοφυλακίου, κατόπιν ὄχι μόνον ὁ θεσμὸς οὗτος ἐγένετο δεκτός, ἀλλὰ βλέπομεν ἤδη καὶ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως θέσεως ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ἐκ τῆς προσφάτου πολιτικῆς ἱστορίας ἀφῆκε μίαν ἐντύπωσιν ὄχι καλὴν καὶ βεβαίως δὲν παραβάλλω τὴν κατάστασιν ἐκείνην πρὸς τὴν σημερινήν, ἀλλ' εἰς τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν παρατήρησιν μοῦ ἔδωσεν ἀφορμὴν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἔκθεσις προσπαθεῖ νὰ παρομοιώσῃ τὴν περίπτωσιν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, λόγῳ τῶν ἐκλογῶν τῆς 19 Αὐγούστου, ὡς ἔχουσαν σχέσιν μὲ τὰς διαφόρους δικτατορίας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τοιαύτη ἀντίληψις πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ὑποθέτω ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο συζήτησις, φρονῶ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀναπληρώσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του, διότι, ἐὰν συνέβαινε τὸ τοιοῦτον, θὰ ἀντέκειτο πρὸς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις. Πρόκειται λοιπὸν περὶ βοηθοῦ, ἀλλ' οἱ μὲν Ὑπουργοὶ ἔχουσι τοὺς ὑφυπουργοὺς οἵτινες ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν Ὑπουργικῶν καθηκόντων, ἐνῷ ὁ ὑφυπουργὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ δὲν δύναται νὰ τὸν βοηθῇ παρὰ μόνον εἰς πράξεις διοικητικὰς καὶ οὐχὶ πολιτικάς. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἤθελα νὰ δώσῃ διασαφήσεις ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι γίνεται καινοτομία ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἐὰν ὅμως δὲν ἀναμιγνύεται ὁ ὑφυπουργὸς οὗτος εἰς τὰς κυβερνητικὰς καὶ πολιτικὰς πράξεις, πῶς θὰ εἶναι μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου; Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τούτου ἡ θέσις ἑνὸς ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ μετέχοντος εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ἤθελε παρεμβάλει πολλὰς δυσχερείας εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐν σχέσει μὲ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, διότι ἡ θέσις τοῦ ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ θὰ ἔχῃ δύο συνεπείας: Ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ τοῦ μειοῖ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν αὐτοτέλειάν του, διότι ἐπιδρᾷ μὲν ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων Ὑπουργῶν ἀλλὰ ἡ ἐπίδρασίς του ἐπὶ τοῦ ὑφυπουργοῦ θὰ εἶναι μεγαλειτέρα. Ἔχει ὅμως καὶ τὴν συνέπειαν ὅτι ἡ ὑπάρχουσα νῦν ἀπομάκρυνσις τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἄνευ χαρτοφυλακίου ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ὑπουργοὺς θὰ εἶναι ἔτι μεγαλειτέρα. Ἡ ἔννοια τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα εἶναι ὅτι ὅλα τὰ μέλη αὐτῆς εἶναι ἴσα, ὁ δὲ Πρωθυπουργὸς θεωρεῖται primus inter pares. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κρίνω ὅτι δυνάμεθα νὰ θεραπεύσωμεν τὴν ἀνάγκην τὴν ἀπαι-

τοῦσαν βοηθὸν εἰς τὸν Πρωθυπουργόν, ὄχι ὅμως διὰ τοῦ μέτρου τὸ ὁποῖον γεννᾷ τοιαύτας ἀνωμαλίας. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὁ θεσμὸς αὐτὸς ὑπάρχει ἀλλαχοῦ. Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου ὁ Κλεμανσὼ προσέλαβεν ὡς βοηθόν του τὸν Ὑφυπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἀλλ' οὗτος ἀπεσπάσθη παρ' αὐτῷ μόνον διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας, συμμετεῖχε δὲ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς ὑφυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὄχι ὁ βοηθὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Συνεχίζων λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο ὁ Πρωθυπουργὸς νὰ προσλαμβάνῃ ἕνα ἀνώτατον γραμματέα ὁ ὁποῖος νὰ ἔχῃ βαθμὸν καὶ μισθόν Ὑπουργοῦ καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο πραγματικὸς βοηθὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην νὰ βοηθηθῶ ἀπὸ κάποιον, ἀλλά, ἀφοῦ ἀνεγνώρισεν αὐτὴν τὴν ἀνάγκην θεωρητικῶς, πρακτικῶς ζητεῖ νὰ στερηθῶ τοῦ μέσου τοῦ νὰ βοηθηθῶ. Αἱ ἀντιρρήσεις του ἀπὸ ἀπόψεως συνταγματικῆς δὲν ἔχουν καμμίαν βάσιν. Ἀπορεῖ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διότι ὁ ὑφυπουργὸς ὁ ὁποῖος θὰ μὲ βοηθῇ θὰ εἶναι καὶ μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Διατί; Μήπως ὁ Γενικὸς Διοικητὴς τῆς Κρήτης δὲν εἶναι καὶ μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μὴ ἄσκοῦν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν; Ἀλλὰ τὸν ἐρωτῶ, θὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀμφιβολία ἐὰν ἀντὶ Ὑφυπουργοῦ εἴπω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐκπληρώσω τὰ καθήκοντά μου, εἶμαι ἀνεπαρκὴς καὶ ὄχι ἀνεπαρκὴς διὰ τὰ γερατειά μου ἀλλ' ἐκ τῶν πραγμάτων. Δουλεύω 13 ὥρες τὴν ἡμέρα, ἀλλὰ δὲν τὰ βγάζω πέρα, ἐπιτρέψατέ μου νὰ πάρω ἕνα Ὑπουργὸν ἄνευ χαρτοφυλακίου γιὰ νὰ μὲ βοηθῇ μόνον. Θὰ εἴχατε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀντίρρησιν; Τί πειράζει λοιπὸν διότι τὸν λέγομεν ὑφυπουργόν; Ἡ παρατήρησίς σας συνεπῶς ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν. Λέγετε νὰ πάρωμεν ἀνώτατον γραμματέα, ἀλλὰ πολλάκις μοὶ παρουσιάζονται ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐὰν ἠμποροῦσα προσωπικῶς νὰ ἐπέμβω διὰ νὰ τὰ λύσω θὰ τὰ ἔλυον ταχύτατα. Ὅπως σήμερον μὲ τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ἐπήγαμεν καὶ εἰς διάστημα δύο ὡρῶν ποῦ ἐλείψαμεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἐλύσαμεν δύο οὐσιωδέστατα ζητήματα. Ἐπρόκειτο περὶ ἐγκαταστάσεως προσφύγων εἰς τὸ Φαληρικὸν ἁλίπεδον καὶ παρεπονεῖτο τὸ ἐκεῖ ὑπάρχον ἐργοστάσιον χρωματουργίας διότι ἔλεγεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπέκτασις αὐτοῦ. Συνεννοήθην μὲ τὸν διευθυντὴν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοστασίου διὰ νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα καὶ πράγματι ἀπεμακρύναμεν ὀλίγον τὴν προσφυγικὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐπήγαμεν εἰς καλλίτερον μέρος. Ἐπίσης παρουσιάζεται οἰκονομία χρόνου καὶ εἰς ἄλλα ζητήματα. Ἐπήγαμεν 5 λεπτὰ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἐγκατάστασις προσφύγων πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ εἶχεν ἐπιστηθῇ ἡ προσοχή μου ἀπὸ τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ τὴν λιμενικὴν ἐπιτροπὴν ὅτι κατόπιν τοιούτων ὅρων θὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας. Ἐπήγαμεν λοιπὸν ἐκεῖ καὶ ἐλύσαμεν τὸ ζήτημα. Ὁ Πρωθυπουργὸς ὅμως ἠμπορεῖ νὰ πάῃ στὸν Πειραιᾶ καὶ στὸ Φάληρον ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ πηγαίνῃ κάθε μέρα μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν Θράκην καὶ ἀλλαχοῦ. Ὑπάρχουν συνεπῶς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐπέμβασίς μου θὰ ἦτο χρησιμωτάτη καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δύναμαι νὰ ἐνεργήσω δι' ἑνὸς συναδέλφου μου, μέλους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ μεταβαίνῃ ἐκεῖ νὰ λύῃ τὰ ζητήματα, χωρὶς νὰ παραβιάσωμεν τὸ Σύνταγμα. Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερον καὶ παρακαλῶ νὰ ψηφίσετε τὸ νομοσχέδιον ἐὰν θέλετε νὰ μὲ ἔχετε περισσότερον καιρὸν διευθύνοντα τὰς τύχας τῆς Ἑλλάδος. Ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν θὰ ἔχῃ κανένα λόγον διὰ νὰ ἴδῃ νὰ φύγω γρήγορα ἀπὸ τὴν μέσην (χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ἐγένετο σύγχυσις. Ἐγὼ συνεζήτησα ἀπὸ ἀπόψεως συνταγματικῆς, ἐὰν ὁ βοηθὸς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δύναται νὰ εἶναι ἰσότιμος πρὸς τοὺς ἄλλους Ὑπουργοὺς καὶ νὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἀφοῦ θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐξαρτᾶται ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Θὰ βοηθηθῶ σημαντικώτατα, διότι ὁ ὑφυπουργὸς μεταβαίνων ἀλλαχοῦ που ἐξ ὀνόματός μου πρὸς διευθέτησιν μιᾶς διαφορᾶς θὰ ἔχῃ περισσότερον κῦρος καὶ θὰ μοῦ φέρῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα ὥστε ἐγὼ ἐντεῦθεν νὰ δώσω τὴν σχετικὴν ἐντολήν. Τὸ νὰ λέγετε ὅτι ὁ ὑφυπουργός, ἀφοῦ ἐκ τοῦ νόμου θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐνεργῇ σύμφωνα μὲ ὅ,τι θὰ τοῦ εἴπῃ ὁ Πρωθυπουργός, θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κάμνῃ ὅ,τι τοῦ λέγει, δὲν εἶναι ὀρθὸν διότι, ἐὰν δὲν συμφωνῇ, φυσικὰ θὰ παραιτηθῇ καὶ λύεται τὸ ζήτημα κοινοβουλευτικώτατα. Πρέπει δὲ νὰ προσθέσω διὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ὅτι ὅταν λέγεται ὅτι θὰ ὑπογράφῃ «κατ' ἐντολήν μου» δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι εἰς κάθε περίστασιν θὰ μὲ ἐρωτᾷ ἂν μπορεῖ νὰ βάζῃ τὴν ὑπογραφήν του· ἐφόσον ἔχει τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην μου, θὰ ὑπογράφῃ κατ' ἐντολήν μου. Ὥστε τὸ κατ' ἐντολήν μου ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν θὰ ἐνεργῇ ἰδίῳ δικαίῳ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃ ἀνάγκην κάθε φορὰν νὰ ἔρχεται καὶ νὰ μοῦ λέγῃ νὰ βάλῃ τὴν ὑπογραφήν του. Συνεπῶς τὸ κατ' ἐντολήν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι θὰ ἐνεργῇ ἐξ ὀνόματός μου.

Α. Παπαναστασίου. Νομίζω ὅτι εἰς τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἐπέμεινεν ἰδιαιτέρως ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν ἔχει δίκαιον, ἐνῷ εἶναι ὀρθώτεραι αἱ ἄλλαι παρατηρήσεις. Ἡ πρώτη ἀνησυχία τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπήγασεν ἐκ μιᾶς περικοπῆς τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ἡ ὁποία καὶ ἐγὼ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἦτο ἀτυχής, διότι ἠδύνατο νὰ παράσχῃ παρεξήγησιν ὅτι ἐπεδιώκετο δι' αὐτῆς νὰ μεταβληθῇ ὁ θεσμὸς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Διότι εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἀναφέρεται...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὑπεύθυνος διὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν,

Α. Παπαναστασίου. Εἶπον ὅτι δὲν συμφωνεῖτε σεῖς μὲ αὐτό. Εἶπον ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παρεξηγηθῇ ὅτι ἀποσκοπεῖται ἡ ἀλλοίωσις τοῦ θεσμοῦ· δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει ἐξαιρετικὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος καθοριζομένην. Ἀλλ' ἡ οὐσιαστικὴ ἐκδήλωσις τῆς διακριτικῆς ταύτης ἐξουσίας εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἑκάστοτε ἐκ τῶν προσώπων, ὥστε κατὰ συνέπειαν δὲν συντρέχει ἡ δημιουργία εἰδικοῦ θεσμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θέλω νὰ ἐμφιλοχωρήσῃ οὐδεμία ἀμφιβολία. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐκθέσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκτίθεται ἡ θέσις τοῦ Πρωθυπουργοῦ εἰς τὸ πολίτευμά μας, εἶμαι σύμφωνος καὶ μὲ τὴν γνώμην τὴν ἰδικήν σας. Δὲν εἶμαι σύμφωνος μὲ τὰ παρακάτω.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ πρῶτον μέρος εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ Σύνταγμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι ἐξαιρετικὴ ἡ θέσις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν εἶναι primus inter pares, ἔπαυσε πλέον νὰ εἶναι τοιοῦτος.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑποδεικνύει τοὺς Ὑπουργοὺς κατὰ πρότασιν αὐτοῦ παύονται οἱ Ὑπουργοὶ κλπ. Δὲν ὑπάρχει συνεπῶς ἀμφιβολία. Ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖ ἓν Σῶμα ἰδιαίτερον. Ὅπως δὲ διατυποῦται θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῇ ἡ παρεξήγησις ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τρόπον τινὰ πρόκειται νὰ ἀλλοιωθῇ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κατὰ τίνα ἔννοιαν ;

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ τὴν ἔννοιαν ὅτι συγκεντροῦνται αἱ κυβερνητικαὶ ἀποφάσεις εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, μεταβαλλομένων τῶν Ὑπουργῶν περισσότερον εἰς ἐκτελεστικὰ ὄργανα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σᾶς παρακαλῶ πολύ, διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ καμμία παρεξήγησις διὰ τὸ μέλλον, ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τοῦ Συντάγματος ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ κυβερνητικὴ ἐξουσία συγκεντροῦται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τοῦτο διαφωνοῦμεν, εἰς τὸ ὅτι, ὅταν δὲν ἀπαιτῆται ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τοῦ Συντάγματος ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἐξουσία τότε συγκεντροῦται εἰς τὸν Πρωθυπουργόν. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶναι ἕνα συνολικὸν κυβερνητικὸν Σῶμα τὸ ὁποῖον ἐρωτᾶται καὶ ἀποφασίζει περὶ τῆς γενικῆς γραμμῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅπου τὸ νομίζει ὁ Πρωθυπουργός, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων ποῦ ὑποχρεοῦται ἐκ τοῦ νόμου.

Ἰωάννης Ράλλης. Δὲν πρόκειται, λέγει, ἐκ τῶν παρατηρήσεών μου νὰ παρακωλυθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἴσως αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅταν θὰ ζητήσῃ ὁ ἴδιος τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ, διότι τότε θὰ τὰς ἔχῃ συνεπικούρους, καθόσον φρονῶ ὅτι διὰ τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ ὄχι μόνον δὲν θὰ ἀνακουφισθῇ ὁ Πρωθυπουργὸς ἀλλὰ θὰ ἔχῃ καὶ πρόσθετα βάρη, διότι Ὑπουργὸς σημαίνει προϊστάμενος ὑπηρεσιῶν ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουν τοιαῦται ὑπηρεσίαι. Ὑπάρχει ἓν πολιτικὸν γραφεῖον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διευθύνῃ ἐν πρόσωπον ἀπολαῦον τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Ὁ θεσμὸς ὅμως ὅστις πρόκειται νὰ ἱδρυθῇ ἀποτελεῖ καὶ πρᾶξιν προσβάλλουσαν τὰ κοινοβουλευτικὰ ἤθιμα, διότι ἔλεγεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρὸ ὀλίγου, ὁ ὑφυπουργὸς οὗτος μεταβαίνων κατ' ἐντολήν του θὰ δύναται νὰ λύῃ ὅλα τὰ ζητήματα. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει τίθενται ὑπὸ κηδεμονίαν οἱ Ὑπουργοί. Καὶ ναὶ μὲν ὑπάρχει ἡ κηδεμονία αὕτη ἐκ μέρους τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἀλλὰ ποίαν θέσιν θὰ ἔχῃ ἀπέναντι αὐτῶν ὁ ὑφυπουργὸς ὅστις θὰ εἶναι ἕνα εἶδος καταδότου μεταφέροντος τὰ διάφορα δῆθεν σκάνδαλα τῶν Ὑπουργῶν δεδομένου ὅτι ἀλλην θέσιν καὶ ὑπηρεσίαν δὲν θὰ ἔχῃ ὁ ὑφυπουργός; Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, λέγει καταλήγων, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Α. Παπαναστασίου (πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν). Αὐτὸ εἶναι ζήτημα σχέσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ γενικῶς κρατεῖ ἡ ἀρχὴ ὅτι ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς γενικῆς πολιτικῆς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου ἐννοοῦνται ὑπεύθυνα ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ δι' αὐτὸ σᾶς λέγω ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὰς προχθεσινάς σας δηλώσεις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός).-Κάμετε μίαν ἐπερώτησιν νὰ σᾶς ἀπαντήσω, ἀλλ' ἀφῆστε τὸ νομοσχέδιον νὰ ψηφισθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ συνηγορῶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ὅπως εἶχε διατυπωθῇ ἀρχικῶς τοῦτο δὲν θὰ ἤγειρεν ἀντίρρησιν, διότι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως οἱουδήποτε Κράτους ζητεῖ ἐνίσχυσιν διὰ τῆς δημιουργίας μιᾶς θέσεως Ὑφυπουργοῦ εἴτε Ὑπουργοῦ ἄνευ χαρτοφυλακίου δὲν ἠμποροῦσε νὰ γεννηθῇ καμμία ἀντίρρησις, διότι ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως ἔχει τοιαύτας εὐθύνας ὥστε δὲν δικαιολογῆται καμμία ἀντίρρησις.

Αἱ ἄλλαι ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι Ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ εἶναι Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αὐτὰ εἶναι συνταγματικὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν θέσιν αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον.

Περὶ ἱδρύσεως θέσεως Ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ ἔχει οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καθίσταται θέσις Ὑφυπουργοῦ ἔχοντος βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς Ὑπουργοῦ καὶ ἀποτελοῦντος μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Ὑφυπουργὸς βοηθεῖ τὸν Πρωθυπουργὸν ἐν τῇ ἀνασκήσει τῶν καθηκόντων του καὶ ἐνεργεῖ καὶ ὑπογράφει τῇ ἐντολῇ του.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ γεωργικῶν σχολείων Μέσης ἐκπαιδεύσεως»

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ γεωργικῶν σχολείων Μέσης ἐκπαιδεύσεως», ἐκδοθὲν μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 219 (Τεῦχος Α') τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ Γεωργικῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 27)8)27 εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Σχολεῖα τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἤτοι κλασικὰ ἡμιγυμνάσια ἢ πλήρη τετρατάξια, πεντατάξια καὶ ἑξατάξια γυμνάσια. λειτουργοῦντα εἰς ἀγροτικὰς περιφερείας, δύνανται νὰ μετατραπῶσιν εἰς γεωργικὰ τοιαῦτα διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν δύο Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Γεωργίας κατόπιν γνώμης τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, εἰσαγομενης εἰς αὐτὰ καὶ τῆς διδασκαλίας γεωργικῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς μετατροπὴν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως εἰς γεωργικὰ τοιαῦτα ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ κοινότης εἰς ἣν λειτουργεῖ τὸ ἡμιγυμνάσιον ἢ πλῆρες γυμνάσιον ἢ συνεταιρισμὸς ἢ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον ἢ οἱοσδήποτε ἄλλος ὀργανισμὸς ἢ ἰδιώτης παραχωρήσῃ τὴν κατοχὴν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ σχολείου καλλιεργησίμου ἐκτάσεως ἐπαρκοῦς κρινομένης παρὰ τοῦ Συμβουλίου Γεωργίας, πάντως οὐχὶ μικροτέρας τῶν πεντήκοντα στρεμμάτων. Πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐκτάσεως ταύτης παρὰ τοῦ ἄνω ὀργανισμοῦ ἢ κοινότητος ἢ ἰδιώτου δύναται νὰ γίνῃ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις ἰδιοκτήτων ἐκτάσεων ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφ. 5 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 2488, τῆς ἀποζημιώσεως καταβαλλομένης παρὰ τοῦ ὡς ἄνω αἰτοῦντος τὴν παραχώρησιν τῆς κατοχῆς τῆς ἐκτάσεως εἰς τὸ ἐν λόγῳ Σχολεῖον.

Ἄρθρον 3.

Οἱ μαθηταὶ τῶν γεωργικῶν ἡμιγυμνασίων ἢ γυμνασίων θὰ διδάσκωνται ὑποχρεωτικῶς τὰ γεωργικὰ μαθήματα καὶ θὰ ἀσκῶνται πρακτικῶς εἰς τὰς γαίας αὐτῶν καὶ τὰς γεωργικὰς ἢ καὶ γεωργοβιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις τούτων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ οἰκείου καθηγητοῦ.

Τὰ διδακτέα μαθήματα. τὸ ποσὸν τῆς ὕλης. ὁ χρόνος τῆς διδασκαλίας, αἱ πρακτικαὶ ἀσκήσεις καὶ ὁ τρόπος τῆς βαθμολογίας. καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Παιδείας, μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου πρὸς συζήτησιν ζητημάτων σχετικῶν μὲ τὴν διδασκαλίαν γεωργικῶν μαθημάτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως μετέχουν μετὰ δικαιώματος ψήφου καὶ δύο γεωπόνοι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 5.

Πρὸς διδασκαλίαν τῶν γεωργικῶν μαθημάτων διορίζεται ἢ τοποθετεῖται εἰδικὸς καθηγητὴς κεκτημένος πτυχίον ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διατηρῶν τὸν βαθμὸν καὶ μισθόν του καὶ προαγόμενος κατὰ τὰς περὶ προαγωγῆς διατάξεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ τὸ δικαίωμα προαγωγῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ γυμνασιάρχου.

Οἱ καθηγηταὶ οὗτοι διορίζονται ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας καὶ τῆς Γεωργίας καὶ μισθοδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Ἐπὶ τῶν καθηγητῶν τούτων τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀσκεῖ τὴν αὐτὴν ἣν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας πειθαρχικὴν ἐξουσίαν. Δύναται δὲ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας μετὰ σύμφωνον πρότασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν κρινόμενον ἀκατάλληλον ἐκ τῶν ἀνωτέρω γεωπόνων καθηγητῶν, ὁπότε τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλου.

Διὰ τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν μαθητῶν, τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ καθηγητοῦ καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ κτήματος δύναται νὰ διορισθῇ ὡς ἐπιμελητὴς γεωπόνος ἐκ τῶν ἐπὶ βαθμῷ δοκίμου νομογεωπόνου.

Αἱ ἀνωτέρω θέσεις τῶν καθηγητῶν γεωπόνων προστίθενται εἰς τὰς ὑπαρχούσας ὀργανικὰς θέσεις νομογεωπόνων, αἱ δὲ τῶν ἐπιμελητῶν εἰς τὰς τῶν δοκίμων νομογεωπόνων. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ δύναται νὰ διορισθῇ γεωπόνος κατωτέρου βαθμοῦ, μὴ ἀποκλειομένων τῶν πρὸς τοῦτο τὸ πρῶτον προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς γυμνάσια ἢ διδασκαλεῖα καθηγηταὶ τῶν γεωργικῶν μαθημάτων δύνανται διὰ Διατάγματος προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Γεωργίας ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου νὰ μονιμοποιηθοῦν εἰς τὰς θέσεις ταύτας ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ νομογεωπόνου β' τάξεως, προαγόμενοι περαιτέρω μέχρι τοῦ νομογεωπόνου α' τάξεως, κατὰ τὰς περὶ τούτων διατάξεις.

Ἄρθρον 6.

Οἱ τελειόφοιτοι τῶν Γεωργικῶν Γυμνασίων ἔχουν τὰ αὐτὰ προσόντα μὲ τοὺς κεκτημένους ἀπολυτήριον Γυμνασίου, δὲν δύνανται ὅμως νὰ φοιτήσουν εἰς τὴν Φιλολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἂν δὲν δώσουν ἐξετάσεις εἰς τὸ μάθημα τῆς Λατινικῆς κατὰ τρόπον κανονισθησόμενον διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ἄρθρον 7.

Τὴν διεύθυνσιν τοῦ κτήματος ἔχει ὁ καθηγητὴς τῶν γεωργικῶν μαθημάτων. Ὅλαι αἱ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων του πρόσοδοι, αἱ τυγὸν εἰσφοραὶ τῶν σχετικῶν δήμων, κοινοτήτων, Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων, Συνεταιρισμῶν ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν ἢ ἰδιωτῶν ὡς καὶ μέχρι 25 ο/ο ἐκ τῶν ἐτόδων τοῦ τοκλικοῦ Ταμείου διατίθενται διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐν γένει τοῦ κτήματος. Τὰ τῆς διαχειρίσεως σύτοῦ, μὴ ὑποκειμένης εἰς τοὺς περιορισμοὺς καὶ τὰς διατυπώσεις τοῦ λογιστικοῦ νόμου, ρυθμισθήσονται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Παιδείας καὶ Γεωργίας.

Ἄρθρον 8.

Γεωργικὰ πενταετάξια ἢ ἑξατάξια τῆς Μακεδονίας, Θράκης, Ἠπείρου καὶ Νήσων ἐφ' ὅσον ἔχουσι διηρημένας τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις εἰς δύο τμήματα δύνανται νὰ ἔχωσι Γεωργικὸν καὶ Κλασικὸν Τμῆμα.

Μαθητὴς μιᾶς τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ Κλασικοῦ τμήματος τυχὸν ἐνδεικτικοῦ προαγωγῆς δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν τάξιν τοῦ γεωργικοῦ τμήματος, ἀλλ' ἵνα προαχθῇ ὀφείλει κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους νὰ ὑποστῇ ἐξέτασιν καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν μαθημάτων τῶν δύο προηγουμένων τάξεων τοῦ γεωργικοῦ τμήματος.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου κανονισθήσονται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας καὶ Γεωργίας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη
Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος προστίθενται μετὰ τὰς λέξεις «εἰς γεωργικὰ τοιαῦτα ἀπαιτεῖται ὅπως» αἱ λέξεις «ὁ Δῆμος».

Ἐπὶ τοῦ εἰς β'. συζητήσιν νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῶν τῷ Δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του, διότι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ κατέθεσεν ἁπλῶς μίαν τυπικὴν ἔκθεσιν προκειμένου περὶ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον θἴγει καιριώτατα θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Πολιτεύματος. Ἀναγινώσκει ἀκολούθως τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐκ τῆς ὁποίας, λέγει, καταδεικνύεται ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀγνοεῖ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων τῆς ἰδιαιτέρας του Πατρίδος. Ἀνατρέχει ἀκολούθως εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Γερουσίας ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι τὸ Πτωχοκομεῖον Κερκύρας ἱδρύθη ἀπὸ τῆς 22 Μαΐου τοῦ 1833, ἀναγινώσκει δὲ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς 10 Ἀπριλίου 1866 πρᾶξιν τοῦ Ἐπάρχου Κερκύρας, δυνάμει τῆς ὁποίας τὸ Ἐπιχώριον Συμβούλιον πῆς Κερκύρας συνέστησεν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εἰσπράξεως μηνιαίων εἰσφορῶν διὰ τὴν περίθαλψιν «μόνον» τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως Κερκύρας. Ἐκ τούτων, λέγει, καταφαίνεται ὅτι ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀληθείᾳ λέγουσα ὅτι τὰ ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα Κερκύρας σκοποῦσι τὴν ἐξυπηρέτησιν ὁλοκλήρου τῆς νήσου.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ὑπάρχουν νόμοι μεταγενέστεροι τοὺς ὁποίους ἀγνοεῖ ὁ κ. συνάδελφος. Αἱ περιουσίαι ἐκεῖναι ἐσχηματίσθησαν διὰ κοινῶν συνεισφορῶν τῆς νήσου καὶ ἡμεῖς θὰ τὰς διαθέσωμεν εἰς τὴν νῆσον, διότι ἡμεῖς δὲν ἀνήκομεν εἰς προσωπικὰ κόμματα ἀλλὰ θέλομεν νὰ καταργήσωμεν ὅσα ζητεῖ νὰ κάμῃ ἡ φατρία, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Βουλευτὴς ἀντιπροσωπεύει τὴν στιγμὴν αὐτήν.

Ι. Ράλλης. Κύριε Ὑπουργὲ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἂν θέλετε νὰ ἐκτραπῇ ἡ συζήτησις εἰς ἐπίπεδον προσωπικόν, μὴ νομίζετε ὅτι εἶμαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος φοβοῦμαι τὴν συζήτησιν αὐτήν, ἀλλὰ σεβόμενος τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν δὲν ἐννοῶ νὰ μετατρέψω τὴν συζήτησιν, ἡ ὁποία εἶναι συζήτησις σοβαρά, εἰς συζήτησιν ἐμπαθῆ καὶ προσωπικήν, μόνον ἔχουσαν σκοπὸν νὰ συσκοτίσῃ τὰ πράγματα διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ χυθῇ φῶς ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν σας τῶν κατ' ἐξοχὴν φατριαστικῶν. Δὲν ἐκπροσωπῶ οὐδεμίαν φατρίαν. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκπροσωπῶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, τοῦ ὁποίου εἶμαι ἀντιπρόσωπος ὅπως εἴσθε καὶ ὑμεῖς. Καὶ ὁμιλῶν ὡς ὁμιλῶ σέβομαι τὰς διατάξεις τοῦ Πολιτεύματος αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ εἶναι σεβασταὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ τοὺς Ὑπουργούς. Δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῆτε καθ' ὃν τρόπον ὁμιλεῖτε περὶ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἂν ἦσαν παρόντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ θὰ σᾶς ἔδιδον τὴν ἀπάντησιν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀπεκλείσθησαν ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως δι' αὐτὸ δὲν παρευρίσκονται.

Ι. Ράλλης. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ συνδέονται πρὸς τὸν τόπον δι' ὑπηρεσιῶν, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν σεῖς νὰ κανονίζετε ὅλας τὰς ἐνεργείας σας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μίσους καὶ τῶν παθῶν, ἀλλ' ὀφείλετε νὰ τὰς κανονίζετε ψυχραίμως καὶ πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς Χώρας.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** λέγει ὅτι νεώτερος νόμος ὥρισεν ὅτι τὰ τρία ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα τῆς νήσου Κερκύρας προορίζονται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐγένετο κατόπιν συμβάσεως δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ διοίκησις τῶν ἱδρυμάτων τούτων ὤφειλε πάντοτε νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν Δῆμον Κερκυραίων. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι καὶ ἀντισυνταγματικὸς εἶναι ὁ νόμος ὡς ἀντιβαίνων εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Συντάγματος, τὸ ἀφορῶν τὰς δωρεὰς καὶ τὰ κληροδοτήματα. Αἱ περιουσίαι τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἱδρυμάτων κατελείφθησαν ἑκάστη δι' ἄλλον σκοπόν, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ εἴπητε ὅτι δύνασθε νὰ συννενώσητε τὰς περιουσίας ταύτας χωρὶς νὰ παραβῆτε τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Συντάγματος. Εἰς τοῦτο προβαίνοντες δὲν κάμνετε ἄλλο τι παρὰ νὰ παραδίδετε τὴν διοίκησιν τῶν ἱδρυμάτων εἰς τὴν φατρίαν τὴν ἰδικήν σας, ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλη φατρία ὡς εἴπατε νὰ τὴν παραδίδετε εἰς τὴν ἀντιφατρίαν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι σεῖς τὴν παραδίδετε ἐναντίον τῶν ἄρθρων τοῦ Πολιτεύματος.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι τὸ ὅλον ζήτημα εἶναι ἁπλούστατον. Τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν Δῆμον Κερκυραίων ἀλλὰ εἰς ὁλόκληρον τὴν Κέρκυραν. Ἐὰν ἀνῆκον εἰς τὸν Δῆμον, βεβαίως ὅλαι μου αἱ σκέψεις θὰ ἦσαν ἄδικοι καὶ τὰ μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα προβαίνω θὰ ἦσαν αὐθαίρετα. Ὅταν συνέστησαν τὰ ἀγαθοεργὰ αὐτὰ ἱδρύματα, δὲν ὑφίστατο κὰν ὁ Δῆμος Κερκυραίων. Τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα συνέστησαν διὰ κοινῶν συνεισφορῶν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς νήσου καὶ διὰ διαφόρων δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων. Βραδύτερον ὅταν ἡ νῆσος Κέρκυρα ἠνώθη μετὰ τῆς μητρὸς Πατρίδος, ἡ Κέρκυρα εἶχε μίαν περιουσίαν διὰ τὴν διανομὴν τῆς ὁποίας ἐγένοντο μεγάλαι συζητήσεις, ἐμεσολάβησε δὲ ὁ νόμος τοῦ 1887 συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἀπομείνασα ἐγχώριος περιουσία τῆς Κερκύρας διενεμήθη εἰς τοὺς διαφόρους Δήμους, καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἠδικήθησαν μεγάλως οἱ ἀγροτικοὶ Δῆμοι, ὡρισμένα δὲ στοιχεῖα τῆς περιουσίας ἐκείνης περιῆλθον εἰς τὰ ἀγαθοεργὰ αὐτὰ καταστήματα. Ὥστε εἶναι καὶ ἡ ἐγχώριος περιουσία ἡ ἀνήκουσα εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον, ἡ ὁποία περιῆλθεν εἰς τὰ ἱδρύματα ταῦτα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλος νόμος ὥρισε γενικὴν εἰσφοράν, φόρον, τὸν ὁποῖον πληρώνει ὄχι μόνον ὁ Δῆμος τῶν Κερκυραίων, ἀλλὰ ὁλόκληρος ἡ Κέρκυρα. Ἔρχεται ἤδη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ βλέπει ὅτι μίαν ὁλόκληρον περιουσίαν ἀνήκουσαν εἰς ὁλόκληρον τὴν Κέρκυραν νέμεται καὶ διαχειρίζεται μόνος ὁ Δῆμος Κερκυραίων, τὸ κόμμα. Καὶ δὲν θὰ παρεπονούμην διὰ τοῦτο ἂν δὲν συνέβαινε καὶ ἄλλη ἀπρέπεια. Ὁ Δῆμος ἐπωφελούμενος διατάξεως τοῦ νόμου νέμεται τὰ περισσεύματα. Ἀλλὰ διατί τὰ περισσεύματα νὰ ἀνήκουν μόνον εἰς τὸν Δῆμον καὶ ὄχι εἰς ὅλας τὰς Κοινότητας; Ἀλλὰ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως ἔχῃ μεγαλύτερα περισσεύματα ὁ Δῆμος περιώρισεν τὰς ἀνάγκας τῶν νοσοκομείων, περιώρισε τὰς κλίνας, ἐπέταξε τὰ ὀρφανὰ εἰς τοὺς δρόμους διὰ νὰ ὑπάρχουν μεγαλύτερα περισσεύματα τὰ ὁποῖα νὰ καταβροχθίζῃ.

Ι. Ράλλης. Τροποποιήσατε μόνον αὐτὴν τὴν διάταξιν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Βεβαίως τροποποιοῦμεν καὶ αὐτήν, ἀλλ' ἡ διαχείρισις θὰ δοθῇ εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει, θὰ κληθῇ δὲ καὶ ὁ Δῆμος νὰ συμμετάσχῃ ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα δικαιοῦται. Ταῦτα ἀνεπτύξαμεν προεκλογικῶς καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ χωρία, ταῦτα ἤδη ἐκτελοῦμεν. Δὲν ἔχει συμβασίαν τι ἔγινε εἰς τὰ 1833, ὁπότε τὰ Πολιτεύματα οὐδὲν δικαίωμα ἀνεγνώριζον εἰς τοὺς χωρικούς. Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ ἡ Κυβέρνησις ἡ παροῦσα δὲν δύναται νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν αὐτήν, δὲν δύναται παρὰ νὰ δώσουν καὶ θὰ δώσουν εἰς πάντας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τοὺς ἀνήκει. Ἐξετάζων ἀκολούθως τὰ λεχθέντα περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ νομοσχεδίου λέγει, ὅτι οὐδαμῶς τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Συντάγματος, διότι οὐδεμία μετατροπὴ τοῦ σκοποῦ τοῦ διαθέτου γίνεται ἀλλὰ μόνον ἡ διαχείρισις καθίσταται ἐνιαία. Ἄλλως τε ὁ κ. συνάδελφος δὲν ἀνέγνωσε τὴν δευτέραν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 20 κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ σκοπὸς μιᾶς δωρεᾶς ἢ κληροδοτήματος καθίσταται ἀνέφικτος, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς παρεμφερῆ σκοπόν. Ἡμεῖς οὔτε τοῦτο πράττομεν ἀλλ' ἁπλῶς δίδομεν τὴν διοίκησιν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόσα ἔτη πληρώνουν χωρὶς οὐδὲν νὰ ἀπολαμβάνουν.

Ὁ κ. ***Ν. Τερζόγλου*** συνιστᾷ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρατηρεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, ἐκ μέρους τοῦ ὁποίου καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἀνέφερον τὴν νομοθεσίαν τοῦ 1833 διὰ νὰ ἀντλήσω ἐπιχειρήματα ἐνῷ δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα. Ἀλλὰ ἀνέφερον αὐτὴν τὴν νομοθεσίαν διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει δὲν εἶναι ἀκριβῆ, δὲν εἶναι πραγματικά. Ἦτο λοιπὸν περιττὸν καὶ ἄσκοπον καὶ ἄκαιρον νὰ ὁρμηθῇ ἐκ τούτου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἵνα ἐπιπέσῃ λαύρως κατὰ τῆς μεσαιωνικῆς δῄθεν νομοθεσίας, ἣν ἐκπροσωποῦμεν, μολονότι ἡμεῖς ἱπποτικώτερον αὐτοῦ φερόμεθα πρὸς τοὺς ἀντιπάλους καὶ δὲν κατηγοροῦμεν αὐτοὺς οὔτε δι' ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὁρωμεραί. Ὅταν λέγωμεν ὅτι ἡ ἔκθεσις ἡ αἰτιολογικὴ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἀνακριβής, δὲν ἐκπροσωποῦμεν μεσαιωνικὴν νομοθεσίαν. Ἦτο πλέον ἁρμόζον πρὸς ὑμᾶς κ. Ὑπουργὲ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ὁμολογήσητε ὅτι ἀπεμακρύνθητε τῆς πραγματικότητος ἐκ λάθους ἢ ἐκ παραδρομῆς καὶ ὄχι νὰ κάμνετε ἀπρεπῆ προσωπικὴν ἐπίθεσιν κατ' ἐμοῦ ὁμιλοῦντες περὶ φατριῶν. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἔχουν σημασίαν. Εἴπατε ὅτι ὁ νόμος τοῦ 1887 ὁμιλεῖ ὡς περὶ περιουσίας μὴ ἀνηκούσης εἰς τὸν Δῆμον Κερκυραίων. Ὁ νόμος ὅμως λέγει ὅτι τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν Δῆμον Κερκυραίων φιλανθρωπικὰ καταστήματα εἶναι προωρισμένα διὰ βοήθειαν τῶν πτωχῶν καὶ φιλανθρωπίαν. Σᾶς εἶπον καὶ ἄλλο ἐπιχείρημα, ὅτι ὁ νόμος ὃν τροποποιεῖτε περιέχει διατάξεις συμβατικὰς καὶ δὲν δύνασθε νὰ τροποποιήσητε ταύτας χωρὶς νὰ ἀποδείξητε τὸ Κράτος κακόπιστον. Πῶς θὰ κανονίσητε τὰ τῆς διοικήσεως τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Διορθώσατε τὰς τυχὸν ὑπαρχούσας πλημμελείας, ἀλλὰ ὄχι ἀντισυνταγματικῶς, καθιστῶντες ταῦτα ἀνεξάρτητα καὶ μὴ ὑπείκοντα εἰς φατρίας, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχουν φατρίαι, ὅπως οὔτε σεῖς εἴσθε ἀρχηγὸς φατρίας ἀλλὰ κόμματος καὶ διίστασθε πολιτικῶς μὲ ἡμᾶς. Ὁ νόμος περὶ διανομῆς τῆς ἐγχωρίου περιουσίας τί ἦτο; Ἐγεννήθη μία διαφορά.....

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ σᾶς εἴπω. Ἐγεννήθη μία διαφορὰ μεταξὺ Δημοσίου καὶ Κερκύρας, ἥτις εἶχε μίαν περιουσίαν. Ὅταν ἠνώθη ἡ Κέρκυρα, ἔγινεν ἕνας νόμος δι' οὗ ὡρισμένα κτίρια αὐτῆς περιήρχοντο εἰς τὸ Δημόσιον. Ἀλλὰ ἔμεινε καὶ ἄλλη περιουσία καὶ ἐφαρμοσθέντος τοῦ νόμου περὶ Δήμων ἔμενεν ἔκθετος, καὶ ὁ νόμος τοῦ 1887 τὴν ἐμοίρασεν εἰς τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Μεντσενίγειον κληροδότημα, τοῦτο εἶναι αὐτοτελὲς

ίδρυμα μὴ ἔχον καμμίαν σχέσιν οὔτε μὲ τοὺς Δήμους οὔτε μὲ τὸ Δημόσιον.

Ι. Ράλλης. Ἡ διαφορὰ ἦτο μεταξὺ Δημοσίου, ἐγχωρίου περιουσίας καὶ Μοντσενιγείου κληροδοτήματος. Ἐπῆλθε τότε δικαστικὸς συμβιβασμὸς καὶ ὁ νόμος τοῦ 1887 ὁ κανονίσας τὸν τρόπον τοῦ συμβιβασμοῦ ὥριζε πῶς θὰ συνετάσσετο τὸ περὶ συμβιβασμοῦ συμβόλαιον καὶ ἐδίδε δικαίωμα ὑπογραφῆς αὐτοῦ εἰς τὸν Δήμαρχον Κερκυραίων.

Ὁ Νόμος ΑΙΙΙ ὁραδύτερον ἐξήρεσε τῆς διανομῆς τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα ἔχοντα ἕκαστον διάφορον νομικὴν προσωπικότητα. Σεῖς, κύριε Ὑπουργέ, κάμνετε τώρα ἕνωσιν ὅλων αὐτῶν τῶν διαφόρων νομικῶν προσωπικοτήτων καὶ καταργεῖτε τὴν νομικὴν προσωπικότητα ἑκάστου. Οὕτω ἐπέρχεται θανατηφόρον πλῆγμα κατὰ τῶν ἱδρυμάτων καὶ δημιουργεῖται νέον ἵδρυμα ἄσχετον. Τὸ τοιοῦτον ἀντίκειται καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 20 παράγρ. 1 τοῦ Συντάγματος, ἡ δὲ διάταξις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἣν ἐπικαλεῖσθε δὲν ἔχει σχέσιν διότι ὁμιλεῖ περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων μιᾶς διαθήκης. Καταλήγων λέγει ὅτι, ὅλας αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις θὰ τὰς λάβῃ βεβαίως ὑπ' ὄψει του ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ ἐπίσης ὑπ' ὄψει του ὅτι, ἐὰν αἱ πλειοψηφίαι καταλύωνται εἰς τὴν πρώτην πνοὴν ἐναντίου ἀνέμου, αἱ τυχὸν κακαὶ πράξεις αὐτῶν παραμένουν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἠδύνατο, λέγει, ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ μέτρου, ἢ ὅτι τυχὸν δὲν ἐσεβάσθημεν τοὺς κειμένους νόμους, δὲν ἠδύνατο ὅμως ποτὲ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ μεταρρύθμισις τὴν ὁποίαν ἐπιχειροῦμεν εἶνε ἄδικος. Ὄχι μόνον δὲν εἶνε ἄδικος ἡ πρᾶξις τὴν ὁποίαν σκοπεῖ τὸ νομοσχέδιον ἀλλὰ εἶναι δικαιοτάτη καὶ λυποῦμαι διότι ἐνωρίτερον δὲν ἐλήφθη πρόνοια νὰ ἀρθοῦν αἱ πραγματικαὶ ἀθλιότητες καὶ ἀληθιναὶ ἀθρωμερότητες, αἱ ὁποῖαι σκεπάζονται ὑπὸ τὸ μεταρρυθμιζόμενον σύστημα. Ὁ νόμος τοῦ 1837 τὸν ὁποῖον ἀνεφέρετε εἶνε ὁλόκληρος ἐναντίον ὑμῶν, διότι ἀφήρεσε στοιχεῖα περιουσιακὰ ἀνήκοντα εἰς ὅλην τὴν νῆσον καὶ ἔχι εἰς τὸν Δῆμον. Ἐὰν ἦτο κατὰ βάσιν δίκαιος ἔσφαλε μόνον διότι δὲν ἀνέθεσεν ὁλόκληρον τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς εἰς τοὺς δικαιουμένους νὰ τὴν ἐκπροσωπῶσι καὶ τὴν διαχειρίζωνται. Ὅπως εἶνε σήμερον ἡ κατάστασις κατήντησε νὰ μὴν ὑπάρχῃ τίποτε εἰς τὴν Κέρκυραν οὔτε πτωχοκομεῖον, οὔτε ὀρφανοτροφεῖον, οὔτε νοσοκομεῖον, διότι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔσοδα δὲν διατίθενται καθολικῶς ὑπὲρ τῆς νήσου. Ἐὰν ἔχῃ πολλοὺς σκοποὺς ἡ νομοθεσία, εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων αὐτῆς σκοπῶν εἶνε νὰ ἔρχεται ἐγκαίρως καὶ νὰ διελτιώνῃ καὶ διορθώνῃ τοὺς κακοὺς νόμους.

Π. Τσαλδάρης. Ἐλπίζω, λέγει, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν μετὰ τῆς αὐτῆς ζωηρότητος, ἣν τῷ ἐπιτρέπει τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τοῦ ἀντικειμένου τοῦ νομοσχεδίου, διότι οὕτω δὲν θὰ νομοθετήσωμεν ὀρθῶς. Ἰσχυρίσθη ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι πᾶν ὅ,τι πράττει εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προεκήρυξεν εἰς τὸν λαὸν τῆς Κερκύρας ὅστις τὸ ἐπεκύρωσε. Πρόκειται βεβαίως περὶ προγράμματος τοπικοῦ καὶ ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἀκούσῃ ὅλους ἡμᾶς ἐξετάζοντας γενικώτερον τὸ πρᾶγμα. Ἤδη ὑπεστηρίχθησαν ἀντισυνταγματικότητες τοῦ νομοσχεδίου καὶ σχετικῶς μὲ τοῦτο ἔχω νὰ εἴπω ὅτι τὸ Σύνταγμα λέγει ὅτι ὅταν πρόκειται περὶ νομοσχεδίου ὅπερ ἐνδιαφέρει περισσότερα Ὑπουργεῖα, πρέπει τοῦτο νὰ εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ὑπογεγραμμένον παρὰ πάντων τῶν Ὑπουργῶν. Εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ νομοσχέδιον κυρίως ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, εἰς ὃ ὑπάγονται τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα. Ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον θὰ ἀποσυρθῇ καὶ θὰ ἀφήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ εἰσαχθῇ τοῦτο κανονικῶς, αἱ δὲ γινόμεναι παρατηρήσεις θὰ γίνουν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ ἀρτιώτερον τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐὰν εἰσήγετο παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς καὶ ἄλλην ἔκθεσιν καὶ ἄλλην διατύπωσιν. Ἐλπίζω, ὅτι θὰ παραπεμφθῇ τοῦτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας, διότι εἶναι φυσικὸν ἐξ ἄλλου καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Κερκύρας, νὰ ἐπηρεάζεται κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ νομοσχέδιον πάσχει καὶ ἄλλας ἐλλείψεις βασικάς. Κατὰ τὸ 1ον ἄρθρον, ἐνῷ ἔχομεν τρία ἀνεξάρτητα νομικὰ πρόσωπα, συγχωνεύομεν ἤδη ταῦτα καὶ κάμνομεν μίαν ἐνιαίαν διεύθυνσιν. Ἡ πρώτη βάσις τῆς ἀντισυνταγματικότητος ἀρκετὰ ἀνεπτύχθη ἀπὸ τὸν πρῶτον ὁμιλήσαντα. Βεβαιοῦται δὲ καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ὅτι αἱ περιουσίαι αὐταὶ προέρχονται καὶ ἀπὸ δωρεὰς καὶ ἀπὸ διατάξεις τελευταίας βουλήσεως καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἔχομεν ῥητὴν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Συντάγματος. Ἐφ' ὅσον προέρχονται αἱ περιουσίαι ἐκ τοιούτων αἰτίων, θὰ μείνουν νὰ διοικῶνται, νὰ διαχειρίζωνται καὶ νὰ διατίθενται ὅπως εἶπεν ὁ διαθέτης, εἶναι δὲ προφανὲς ὅτι ἐφ' ὅσον τὰς κάμνετε κοινὰς θὰ ἐξυπηρετοῦν ἀλλοτρίους σκοποὺς καὶ ὄχι τοὺς τοῦ διαθέτου. Ἄλλως τε τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ Συντάγματος ἀκριβῶς ἐγένετο διὰ νὰ μὴ γίνωνται αἱ ἀπόπειραι ὡς ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Μὲ ἄλλους λόγους, ἀφοῦ ὁ Α δωρητὴς ἔδωκε τὴν περιουσίαν του διὰ τὸ Πτωχοκομεῖον, δὲν ἠμπορεῖτε αὐτὴν νὰ τὴν δώσητε διὰ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἠδύνατο τότε νὰ γίνῃ ἓν κοινὸν ἀδελφᾶτον διοικοῦν καὶ τὰ τρία ἱδρύματα καὶ νὰ διαθέτῃ αὐτὸ τὴν περιουσίαν ἑκάστου. Νὰ λείψῃ δηλαδὴ τὸ «συγχωνεύται» κ.λ.π.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ διάταξις εἶχεν ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Συντάγματος, διότι γίνεται καὶ ἀπαλλοτριώσις περιουσιῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις ἀπαλλοτριώσεως.

Π. Τσαλδάρης. Βλέπετε ὅτι μὲ τὴν συζήτησιν ἠλλαξεν ἡ βάσις. Συνεχίζων, λέγει ὅτι ἔχομεν τρία πρόσωπα ἔχοντα τὴν αὐτὴν νομικὴν ἐκπροσώπησιν. Εἶναι δυνατὸν τοῦτο νὰ γίνῃ, δηλ. τρία πρόσωπα νὰ ὁμιλοῦν δι' ἑνὸς στόματος; Πρέπει συνεπῶς νὰ συμπληρώσητε τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ συγκρούεται τὸ ἓν πρόσωπον μὲ τὸ ἄλλο.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς θὰ προέλθῃ ἡ σύγκρουσις;

Π. Τσαλδάρης. Αὔριον καταλείπεται μία περιουσία ὑπὲρ τοῦ ἱδρύματος. Γεννᾶται ἔρις περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῆς διαθήκης. Τί θὰ γίνῃ;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ διοίκησις θὰ εἶναι ἐνιαία.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Μέχρις ὥρας ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐξεπροσωποῦντο πάντα τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα ἀπὸ Πρόεδρον τὸν Δήμαρχον Κερκυραίων, ὅστις ἐξεπροσώπει ἀσφαλῶς καὶ τὸν Δῆμον Κερκυραίων.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν εἶναι ἐκκρεμεῖς δίκαι;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Οὐδεμία.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρόκειται νὰ οἰκονομήσωμεν ἐκ τῆς ἐνιαίας διοικήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ καμμία οἰκονομία, διότι ἡ μὲν διοίκησις εἶναι ἄμισθος, τὰ δὲ ἄλλα ὄργανα, τὰ ἐμμισθα, θὰ μείνουν μὲ ὅλην τὴν συνένωσιν. Οὔτε οἰκονομίαι ἦσαν ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ τοπικαὶ ἀντιλήψεις ἐπηρεάζουσαι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ νέος τρόπος διοικήσεως εἶναι τάχα δημοκρατικώτερος, ὅπως λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν; Κατ' ἐμὲ εἶναι ὀπισθοδρομικώτερα ἡ νέα διοίκησις. Διότι ἢ τὰ ἱδρύματα ἀνήκουν εἰς τὸν Δῆμον Κερκύρας ἢ εἰς ὅλην τὴν νῆσον. Καὶ ἐὰν ἀνῆκον εἰς τὸν Δῆμον ἔχομεν τὸν νόμον περὶ Δήμων, ὁρίζοντα πῶς διοικοῦνται τὰ τοιαῦτα ἱδρύματα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐξαίρεσις διὰ τὴν Κέρκυραν. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἱδρυμάτων ἀνηκόντων εἰς ὅλην τὴν νῆσον, διατί εἰσάγετε ἐξαιρετικὸν νόμον διὰ τὴν Κέρκυραν καὶ δὲν φέρετε νόμον δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα; Καὶ ἐνῷ εἴχατε τὴν διάταξιν τῆς ἐπεκτάσεως εἰς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον, ἤδη διατί τὴν ἀπηλείψατε ἀπὸ τὸ συζητούμενον τοιοῦτον;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Διότι αἱ ἄλλαι περιφέρειαι εἶναι εὐχαριστημέναι καὶ δὲν ἤθελον νὰ κινδυνεύουν ἐξ ἑνὸς διατάγματος ἐπεκτάσεως.

Π. Τσαλδάρης. Τότε ὠφείλατε τὸ μέτρον νὰ τὸ ὑποβάλητε ad referendum.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἠρώτησα τὸν λαὸν τῆς Κερκύρας καὶ μοῦ εἶπε νὰ τὸ πράξω.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἐνῷ διὰ τὴν ἐπέκτασιν ἠρωτῶντο τὰ δημοτικὰ καὶ κοινοτικὰ συμβούλια διατί δὲν ἐρωτᾶτε ἤδη τὰ 84 συμβούλια τῆς νήσου τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ ἀκουσθοῦν; Πάντως, τονίζει, τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ ἐξαιρετικοῦ νόμου τὸν ὁποῖον θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν Κέρκυραν. Προχωρῶν ἀναπτύσσει τὰς διατάξεις τοῦ δημοτικοῦ νόμου διὰ τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα, στηριζομένου καὶ τούτου εἰς τὸ διάταγμα τοῦ 1833. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα τῆς Κερκύρας ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος τοῦ 1877, ὅστις δὲν κατήργησε. ...

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὸ Διάταγμα τοῦ 33 κατηργήθη.

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὁ νόμος ΔΝΘ' διὰ τοῦ ἄρθρου 288 καταργεῖ τὸ διάταγμα τοῦ 1833.

Π. Τσαλδάρης. Διατὶ δὲν λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον τοῦ 1887, ὅστις ῥητῶς ὁρίζει τὰ περὶ τῆς διοικήσεως τῶν καταστημάτων αὐτῶν; Ὡς πρὸς τὸν νόμον τοῦ 1836 λέγει, ὅτι οὗτος εἶναι πολὺ δημοτικώτερος καὶ ἀποβλέπει εἰς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὁ νόμος λέγει ὅτι διὰ τῆς ἐκλογῆς ἤτις γίνεται μετέχουν ὅλοι εἰς τὴν διοίκησιν τῶν καταστημάτων αὐτῶν. Καὶ αὐτὸ γίνεται μέχρι σήμερον. Τώρα τί κάμνετε; Ἀφίνετε ὅλα τὰ κοινοτικὰ συμβούλια ἄνευ ἀντιπροσώπων, διότι δὲν μετέχουν τῆς ἐκλογῆς, λέγετε δὲ ὅτι 10 κοινότητες καὶ ὁ δῆμος Κερκυραίων θὰ ἐκλέξουν 12 ἐκλέκτορας, οἵτινες ἐκλέκτορες θὰ προσδιορίσουν τὰ ἀδελφᾶτα. Εἶναι συνεπῶς λογικώτερον καὶ κανονικώτερον νὰ περιορίζετε τὴν ἐκλογὴν μόνον εἰς ἕνα δῆμον καὶ 10 κοινότητας καὶ νὰ ἀφίνετε 72 κοινότητας ἄνευ συμμετοχῆς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς διοικήσεως τῶν ἀδελφάτων;

Κ. Σαρακηνός. Ὄχι μόνον 10 κοινότητες ἀλλὰ ὅλαι αἱ κοινότητες αἱ ἀποτελοῦσαι τοὺς πρώην δήμους Κερκύρας θὰ ἐκλέξουν τοὺς ἐκλέκτορας.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν λέγει αὐτὸ τὸ ἄρθρον. Κάμνετε ὅμως καὶ κἄτι ἄλλο ἐπισφαλές, διότι εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν διαδικασίαν παρεμβάλλετε τὸν νομάρχην, ἀφαιρεῖτε δηλαδὴ τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοδιοικήσεως διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ παραβλέποντες ὅλα ταῦτα σπεύδετε νὰ ἀφαιρέσετε ἅμα τῇ ψηφίσει τοῦ νόμου τὴν διοίκησιν τῶν ἀδελφάτων ἀπὸ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον ἡ διοίκησις αὕτη διαρκεῖ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν συμβουλίων. Μετὰ ἓν δὲ ἔτος ἀπὸ σήμερον θὰ ἔχωμεν δημοτικὰς καὶ κοινοτικὰς ἐκλογὰς ὁπότε θὰ ἔχωμεν ἐκ νέου ἀλλαγὴν τῆς διοικήσεως τῶν ἀδελφάτων. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐνδιαφέρεσθε περισσότερον νὰ ἀλλάξητε τοὺς διοικοῦντας τὰ ἀδελφᾶτα.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀκριβῶς ἐνδιαφέρομαι διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ διοίκησις ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἵτινες τὴν ἔχουν τώρα.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** συνεχιζων λέγει: διατὶ δὲν ἀφίνετε τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὰ καταστήματα αὐτὰ κατοίκους τῆς νήσου Κερκύρας ἵνα αὔριον διὰ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, οἵτινες θὰ γίνουν δηλώσουν ποίους θέλουν νὰ διοικοῦν τὰ ἀδελφᾶτα ταῦτα; Ἀλλὰ ἀσχέτως πρὸς αὐτὸ παρακαλῶ νὰ σεβασθῆτε τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ παραπέμψητε τὸ νομοσχέδιον ἵνα εἰσαχθῇ διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας ἢ διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, ἡ ὁποία ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅσα ἀνεπτύχθησαν ταύτην τὴν ἑσπέραν ἴσως σᾶς κάμῃ καὶ σᾶς διὰ τῶν εἰσηγήσεών της νὰ εἶσθε ψυχραιμότερος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξέθεσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. Θὰ παρατηρήσω ὅμως, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ νομοσχεδίου ἐξαιρετικοῦ ὅπως τὸ ὠνόμασεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀλλὰ περὶ νομοσχεδίου τυπικοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ συνταγματικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη, λέγει, ὅτι τὸ Σύνταγμα δὲν ὁρίζει εἰς ποίαν ἐπιτροπὴν παραπέμπονται τὰ νομοσχέδια, ὁρίζει ὅτι ταῦτα παραπέμπονται εἰς ἐπιτροπὴν βουλευτῶν. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ νομοσχεδίου ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ ἦτο παράτυπος ἐὰν οὗτος ἦτο ὑπηρεσιακὸς Ὑπουργὸς καὶ δὲν εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ βουλευτοῦ. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶναι βουλευτὴς Κερκύρας καὶ ἐὰν ἤθελε τὸ εἰσαγάγει ἔχει ὡς Ὑπουργὸς ἠδύνατο νὰ τὸ εἰσαγάγῃ ὡς βουλευτὴς Κερκύρας, ἐφ' ὅσον ὅλοι οἱ βουλευταὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα αὐτό. Διεπράχθη μία παρατυπία τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ὀφείλω νὰ δώσω τὴν βεβαίωσιν ὅτι, ἐὰν ἡ παρατήρησις ἐγίνετο ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς συζητήσεως, δὲν θὰ εἶχα καμμίαν δυσκολίαν νὰ παραπεμφθῇ ἐκ νέου τὸ νομοσχέδιον εἰς νέαν ἐπιτροπήν. Ἀλλὰ νὰ ἀφήσωμεν νὰ ψηφισθῇ καὶ νὰ ἀφήσωμεν τὴν τελευταίαν στιγμὴν νὰ διαιωνίζεται ἡ συζήτησις ἐνώπιον τῆς Βουλῆς δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ δεχθῶ, ὅταν ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψήφισε καὶ πρώτην καὶ δευτέραν φοράν. Τὸ παρὸν νομοσχέδιον διὰ τῆς δὶς ψηφίσεώς του ἐγκύρως θὰ ἐξέλθῃ τῶν χειρῶν μου. Δὲν δύνασθε δὲ νὰ μᾶς εἴπητε ὅτι οἱ βουλευταὶ τῆς μιᾶς ἐπιτροπῆς θὰ ἔχουν μεγαλειτέραν συνταγματικότητα ἀπὸ τοὺς τῆς ἄλλης ἐπιτροπῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἂς μὴ ὑποβάλλωνται ἀναριθμήσεως ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς τὰ νομοσχέδια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι ζήτημα Ὑπουργῶν ἀλλὰ καὶ τῆς Βουλῆς, παρακαλῶ δὲ τοὺς κ. Ὑπουργοὺς καὶ τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς νὰ στέλλουν τὰ νομοσχέδια εἰς τὰς ἁρμοδίας ἐπιτροπὰς διότι δὲν εἶναι σωστὸν τὴν τελευταίαν στιγμὴν νὰ ἀρχίζωμεν νὰ ἀκυρώνωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Λυποῦμαι διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θέλει νὰ καθιερώσῃ ἓν κακὸν προγενόμενον εἰς τὴν κατάφωρον συνταγματικὴν παραβίασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐδέχθη διὰ τὸν ἑαυτόν του, διότι χθὲς ἐδέχθη νὰ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιόν του μέχρις ὅτου ὑποβληθῇ ἡ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν, διότι ἠδυνάμην νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν παραβίασιν τοῦ Συντάγματος καὶ εἰς τὸ σύνολον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ νὰ μᾶς ἀναπτύξετε τὴν συνταγματικὴν παραβίασιν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ ἀρχηγὸς ἑνὸς κόμματος νὰ λέγῃ ὅτι παραβιάζεται τὸ Σύνταγμα, ἐνῷ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι δὲν παρεβιάσθη τοῦτο, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ κοινὸν θὰ χάσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** ἀναγινώσκει τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος καὶ λέγει ὅτι, ὅταν τὸ Σύνταγμα ἀναγράφῃ ὅτι τὰ νομοσχέδια π ραπέμπονται εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, ἀναμφισβητήτως σημαίνει ὅτι παραπέμπονται εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν θὰ εἶχον οὐδεμίαν σημασίαν αἱ Ἐπιτροπαὶ καὶ οὔτε θὰ ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων νὰ ὑποδείξουν τοὺς φίλους των δι' ἑκάστην Ἐπιτροπήν. Τώρα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δύναται διὰ τῆς πλειοψηφίας του νὰ καλύψῃ τὸν κ Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἀλλὰ θὰ ἀφήσῃ ἀκάλυπτον τὸ Σύνταγμα καὶ ἀπορῶ διατὶ ἐπιμένει νὰ μὴ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν παρεβιάσαμεν οὐδαμῶς τὸ Σύνταγμα.

Ὁ κ. **Δ. Κογεβίνας** λέγει ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θέλων νὰ φανῇ δημοκρατικώτερος ἡμῶν εἶπεν ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἀπολυταρχικὸν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν, ἀλλὰ ἔχει λάθος, διότι οἱ ἐκλέκτορες, οἵτινες θὰ προσδιορίζουν τὰ ἀδέσποτα, θὰ ἐκλέγωνται ἀπὸ τοὺς Προέδρους ὅλων τῶν Κοινοτήτων. Ὑπέβαλα μάλιστα καὶ σχετικὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀποδεχθῇ καὶ διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἐκλέκτορες θὰ ἐκλέγωνται ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὁλόκληρα τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια. Θὰ ἤθελα μάλιστα νὰ ἀντιπροσωπεύεται καὶ ἡ μειονοψηφία καὶ τοῦτο διὰ νὰ λείψουν τὰ ὄργια τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον χώραν μὲ τὸ παλαιὸν σύστημα.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ ἐκλείψουν τὰ ὄργια. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Κογεβίνα λέγει ὅτι δὲν δύναται αὕτη νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ διότι εἶναι ἀρκετὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν 80 Προέδρων διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν 12 ἐκλεκτόρων.

Μεθ' ὃ περατωθείσης τῆς συζητήσεως γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ διοικήσεως τῶν ἐν τῷ Δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων» καὶ ὥρᾳ 8 μ. μ. συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μελφος
Γ. Βοραζ'νης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'

τῆς 22 Νοεμβρίου 1928

Ὥρᾳ 4 1)2 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Φώτιος Διπλαράκης ζητεῖ τὴν ἀναθεώρησιν ἀποφάσεως δικαστηρίου ἐφετῶν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς κληρονομικῆς περιουσίας Β. Μίχελα καὶ τῆς συζύγου του Στυλιανῆς Μανούσου Ξενουδάκη.

Ὁ Φώτιος Διπλαράκης ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἔκδοσιν τῶν ἐνταλμάτων πληρωμῆς αὐτοῦ καὶ τῶν συνδικαιούχων του ἰδιοκτητῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Γρηγοράκης*** καταθέτει αἴτησιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πιόντες τοῦ τέως δήμου Λαγείας, παρακαλούντων ὅπως ἀποσπασθῇ ἐκ τῆς περιφερείας τῆς Λακωνικῆς εἰς δημοδιδάσκαλος, καθ' ὅσον ὁ τοποθετημένος εἰς τὸ σχολεῖόν των ἐκλήθη διὰ μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ὁ Ἄγγελος Ἀνδριώτης παρακαλεῖ ὅπως προσληφθῇ ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος.

Ὁ Παναγ. Κατσιλιέργης, ἐφοριακὸς ἐλεγκτὴς Πατρῶν, παρακαλεῖ ὅπως τύχῃ καὶ αὐτὸς τοῦ εὐεργετήματος τῆς προαγωγῆς, ὡς ἔτυχον τοιούτου καὶ τρεῖς ἄλλοι.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Βαλανιδιᾶς ὑποβάλλει παράπονα κατὰ τοῦ δασάρχου Παραμυθίας διότι ἀπηγόρευσεν ἐπὶ 15ετίαν τὴν ἐκχέρσωσιν πρὸς βοσκὴν ἑνὸς ἀγροῦ.

Ὁ ἐφημεριδοπώλης Παναγ. Παπανδρικόπουλος παρακαλεῖ ὡς ἀποστρατευθεὶς χωροφύλαξ νὰ τῷ χορηγηθῇ ἀνάλογος σύνταξις.

Οἱ κάτοικοι Σκοπέλου παραπονοῦνται διὰ τὴν ἐπιβολὴν μεγαλειτέρας φορολογίας ἐπὶ τοῦ γλεύκους ἀπὸ τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπὶ πληθυσμοῦ κάτω τῶν 4.000, ὅσους ἀριθμεῖ πραγματικῶς ἡ νῆσος.

Τὸ Σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν τοῦ τελωνείου, ἀποθηκῶν καὶ σιδηρ. σταθμοῦ Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀναθεωρηθῇ τὸ τιμολόγιόν των καὶ ἐφοδιασθοῦν διὰ κρατικῶν βιβλίων ταυτότητος.

Τὸ Παράρτημα τοῦ συλλόγου Μακεδονομάχων Λαμίας «Παῦλος Μελᾶς» ὑποβάλλει ψήφισμα ἐν ᾧ περιλαμβάνονται τὰ αἰτήματά των, ὧν παρακαλοῦν τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκπλήρωσιν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν καπνοπαραγωγῶν Νιγρίτης παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλλαγῶσιν αἱ κατοικίαι τῶν καπνοπαραγωγῶν τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἐδέσσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ὑποβολὴν σχεδίου νόμου περὶ προστασίας τῶν πιπεριῶν Ἀλμωπίας.

Ὁ Σύνδεσμος ἀποστράτων Μακεδονίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ μὴ βελτιώσεως τῆς συντάξεώς των.

Ὁ Σύλλογος καπνεμπόρων Μακεδονίας καὶ Θράκης παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὰς κατασκευασθησομένας ὁδοὺς καὶ ἡ ὁδὸς Καβάλλας-Δράμας.

Οἱ διπλωματοῦχοι τῶν ἀνωτάτων γεωπονικῶν σχολῶν παρακαλοῦν ὅπως τροποποιηθῇ ὁ παλαιὸς νόμος περὶ προσλήψεως διδασκάλων γεωπόνων, οὕτως ὥστε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας νὰ προσλαμβάνῃ ἀπ' εὐθείας τοὺς ἀναγκαίους διδασκάλους, ἄνευ ἀναμίξεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ὁ Ἀγάπιος Ἀγγελουδάκης, κάτοικος Τζιτζιφιῶν, παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα εἰς τοὺς ἀδικηθέντας Ὀθωμανοὺς ὑπηκόους δικαιούχους ἀνταλλαξίμων νὰ ζητήσουν τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεων τῶν δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν, τροποποιουμένου τοῦ σχετικοῦ νομοθετήματος.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρεται, διότι ἡ ἐργατικὴ τάξις ὑφίσταται καὶ νῦν ὡς καὶ πρότερον διώξεις, φυλακίσεις καὶ ἐξορίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βακουφικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐχίνου παρακαλεῖ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ νεκροταφεῖόν των, ὑπόσχονται δὲ νὰ παραχωρήσουν πρὸς ἄσκησιν τοῦ Στρατοῦ νέον γήπεδον.

Ἡ Βασιλικὴ χήρα Κανελλοπούλου παρακαλεῖ ὅπως τῆς ἀπονεμηθῇ σύνταξις λόγῳ τῆς μακρᾶς ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ τοῦ συζύγου της.

Ὁ Βουλευτὴς Θηβῶν κ. ***Β. Κυρέλλος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἀμαξηλατῶν Θηβῶν, παρακαλούντων ὅπως ἀποζημιωθῶσι καὶ ἐξαγορασθῶσιν αἱ ἐναπομεῖναι ἐν ἐνεργείᾳ δύο μόνον ἅμαξαι.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** καταθέτει αἴτησιν τῆς Λίτσας Καβάκου, παρακαλούσης ὅπως διορισθῇ ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος ἐν τῷ Στενογραφικῷ Γραφείῳ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Τρικούπης*** καταθέτει τηλ)μα τῶν Προέδρων τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν Αἰτωλικοῦ, παραπονουμένων ὅτι ἐγκατελείφθη τὸ ἐκεῖ Ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ ἕνα καθηγητήν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει πρᾶξιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Βάχλιας, παρακαλοῦντος ὅπως ληφθοῦν δρακόντεια μέτρα κατὰ τῆς ζωοκλοπῆς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσιγδέμογλου*** καταθέτει αἴτησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλυτρώτων καὶ προσφύγων, παραπονουμένων κατὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, διότι ἔπαυσε τὴν χορήγη-

σιν ὁμολογιῶν καὶ τὴν καταβολὴν μετρητῶν εἰς τοὺς δικαιούχους ἀνταλλαξίμους τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρώου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ν. Τζερμιᾶς*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Αὐτοκινητιστικοῦ κόσμου Βορείου Ἑλλάδος, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν νέαν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς βενζίνης.

Ἡ Ἕνωσις Ἐφέδρων Χωροφυλακῆς Κρήτης δι' ὑπομνήματός της ὑποβάλλει σειρὰν αἰτημάτων ὧν ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκπλήρωσιν.

Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Συγγρού κατάδικοι καὶ ὑπόδικοι ζητοῦν ἐπιείκειαν.

Ὁ Σύλλογος Ζαγορίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἱδρύσεως σχολείων.

Οἱ ὑπάλληλοι Λαυρίου τῶν Ἀνωνύμων Μεταλλευτικῶν Ἐπιχειρήσεων παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ μέριμνα καὶ δι' αὐτοὺς πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως.

Οἱ ἔφεδροι φοιτηταὶ τῆς κλάσεως 1926 παρακαλοῦν ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦ νόμου περὶ ἀναστολῆς καταταξέως των μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των, τοῦ ὁποίου ἔτυχον καὶ αἱ προγενέστεραι κλάσεις.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος ὑποβάλλει τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν πατρικὴν μέριμνάν της ὑπὲρ τῆς συντάξεως τῶν νομικῶν.

Ἐργάται δερμάτων Λαρίσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῶν σιδηροδρομικῶν, τροχιοδρομικῶν καὶ ὑδατεργατῶν Θεσσαλονίκης.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Φαρσάλων παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Θεσσαλίας.

Ὁ Σύνδεσμος ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Βιομηχανικῶν Ἑταιρειῶν Λαυρίου ὑποβάλλει ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν αἰτημάτων των, περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σταυροῦ Κεφαλληνίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν ἱδρύσεως σχολείων.

Κάτοικοι Βάχλιας παρακαλοῦν νὰ ληφθοῦν κατασταλτικὰ μέτρα κατὰ τῆς ὀργιαζούσης ζωοκλοπῆς.

Ὁ Σύλλογος δικαστικῶν κλητήρων Χαλκίδος παρακαλεῖ, ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συντάξεων τῶν Ἑλλήνων νομικῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῶν ἀκτημόνων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως προστατευθῇ ἡ βαμβακοκαλλιέργεια.

Οἱ πρόσφυγες καὶ γηγενεῖς Λαγκαδᾶ διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἀποστράτου στρατηγοῦ Ι. Δημητρακοπούλου, ζητοῦντος νὰ καταλάβῃ τὰς ἐκτάσεις τῶν προσφύγων τὰς ὁποίας καλλιεργοῦν ἀπὸ τοῦ 1922.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Λέσβου, οἱ προερχόμενοι ἐκ τελειοφοίτων Γυμνασίου, παρακαλοῦν ὅπως μειωθῇ τὸ χρονικὸν ὅριον πρὸς προαγωγήν των.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Ποταμοῦ παρακαλοῦν νὰ ὑπαχθοῦν δικαστικῶς καὶ ἐκλογικῶς οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Κυθήρων εἰς τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Οἱ αὐτοκινητισταὶ Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως μὴ ἀνακληθῇ ἡ ἄδεια τῆς Ἑταιρείας «Ἐμπὲλ» περὶ πωλήσεως βενζίνης.

Οἱ ἱεροσπουδασταὶ τῆς ἀπογραφῆς 1926 παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ τὸ Ν. Δ. ἐπιτρέπον τὴν προσέλευσιν αὐτῶν εἰς καταταχτηρίους ἐξετάσεις.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Μάρκου*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Τραγανὸ (Ἐρρινεῶν), παρακαλοῦντος νὰ ληφθῶσι μέτρα προστατευτικὰ τῆς Κοινότητος ἐκ παραρρέοντος χειμάρρου, παρακαλεῖ δὲ νὰ διαβιβασθῇ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τὴν ταχίστην ἐνέργειαν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ περὶ τῆς παρὰ τοῦ Ταμείου Μονίμων Ὁδοστρωμάτων εἰσπράξεως καὶ διαθέσεως τοῦ λόγῳ μετασκευῆς εἰς δημόσιον κῆπον μεταπαντὸς χώρου ἔνθα ἔκειτο τὸ Γυμναστήριον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου προελευσομένου ὑπερτιμήματος».

2) «Περὶ κυρώσεως συμπληρωματικῆς συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Παμίσου».

3) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Μαΐου 1926 περὶ παροχῆς δανείου λόγῳ βοηθήματος εἰς τοὺς ἀέργους ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ ναυπηγοσιδηρουργοὺς τῶν κατὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Πειραιῶς ναυπηγείων».

4) «Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 16)28 Ἰουλίου 1926 περὶ παραχωρήσεως διὰ συμβάσεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀναγκαίων ἔργων διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν Κιάτῳ» καὶ

5) «Περὶ καταργήσεως τοῦ Ν. Δ τῆς 9)17 Ἰουλίου 1926 περὶ παραχωρήσεως διὰ συμβάσεως ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς πόλεως Γυθείου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας».

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Ἰουλίου 1926, περὶ συστάσεως Κεντρικοῦ Ταμείου Ἀσφαλείας κατὰ χαλάζης καὶ παγετῶν».

Οἱ κ. κ. ***Ι. Γιαμούζης, Ν. Ξηρός, Δ. Μέλφος*** καὶ ***Ν. Γαρδικιώτης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὴν 1 § τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1923 Ν. Δ. περὶ λιμένων καὶ λιμενικῶν Ταμείων».

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13)11)27 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις περὶ Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης περιελθόντων αὐτῇ κτημάτων καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΥΙΔ' περὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων».

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἡμερησίαν διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῦ εὑρίσκεται τὸ σχέδιον νόμου, τὸ ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καταρτισθέν, «περὶ ταμείου προνοίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους» καὶ τίνα σκέπτεται νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα, τονίζει, ἔχει παρελκυσθῇ ἐπὶ πολὺ καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ τέρμα.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅταν θὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν ἐργατικὰ νομοσχέδια, θὰ περιληφθῇ καὶ τὸ σχετικὸν σχέδιον νόμου.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἰατρικοῦ συνδέσμου Καβάλλας, λέγει ὅτι τῇ ἀξιεπαίνῳ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἰατρικοῦ τούτου συνδέσμου συνῆλθεν ἐκεῖ ἐσχάτως συνέδριον ὅπερ ἀπησχολήθη μὲ τὴν ἐξεύρεσιν καλλιτέρου τρόπου χορηγήσεως ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς καπνεργάτας. Παρακαλῶ, τονίζει, τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως ἐξετάσῃ τὰ πορίσματα καὶ τὰς ὑποδείξεις τοῦ συνεδρίου μετὰ προσοχῆς, ἵνα κατορθωθῇ καὶ χορηγῆται ἀρτία ἰατρικὴ περιθαλψις παρὰ τοῦ Ταμείου ἀσφαλείας εἰς τοὺς καπνεργάτας, διότι, ὅπως χορηγεῖται σήμερον αὕτη, δὲν εἶναι ἡ πρέπουσα.

Ὁ κ. ***Σ. Σταυρόπουλος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς, παρακαλεῖ ὅπως κάθε ληφθησομένη ἀπόφασις συμπεριλάβῃ καὶ τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν τῶν καπνεργατῶν Ἀγρινίου καὶ Ἰωαννίνων.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ἀλιβερίου, λέγει ὅτι κατὰ τὰς διαμαρτυρίας καὶ βεβαιώσεις αὐτῶν τῶν κατοίκων, ἀνενεχθέντων δι' ἀναφορῶν, ὁ διορισθεὶς ἐπ' ἐσχάτων διευθυντὴς τοῦ σχολείου Ἀλιβερίου ἀπασχολεῖται μὲ οἱανδήποτε ἄλλην ἐργασίαν, ἐκτὸς μόνον μὲ τὴν κυρίαν τοιαύτην, ἥτις εἶναι ἡ τῆς διευθύνσεως τοῦ σχολείου. Κατὰ τὰς ἰδίας ἀναφορᾶς, ὁ ἴδιος διδάσκαλος

εἶναι καὶ κατηγορούμενος δι' ἄλλας πράξεις, καὶ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος ἐξ ἄλλου δι' ἀναφορᾶς του βεβαιοῖ ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου τὸν ἐπίεζε νὰ ἐκδώσῃ ψευδῆ πιστοποιητικὰ· ἐπίσης διαβεβαιοῖ καὶ οὗτος ὅτι ὁ διδάσκαλος ἐπιδίδεται εἰς ἔργα ξένα πρὸς τὸ ἐπάγγελμά του. Μετὰ τὰς βεβαιώσεις ταύτας θὰ ἤθελον νὰ μάθω ποίαν πρόταστιν θὰ ὑποβάλῃ πλέον τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν περὶ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ καὶ ἂν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν προαγωγήν του ἢ θὰ προτείνῃ τὴν ἐπὶ ἀσυμβιβάστῳ διαγωγῇ ἀπόλυσίν του.

Κ. Γόντικας (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Παρακαλῶ νὰ μοὶ διαβιβασθοῦν αἱ ἀναφοραὶ διὰ νὰ ἐνεργήσω ὅ,τι πρέπει μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἀφοῦ αὗται ἐκθέτουν ἐγκληματικὰς πράξεις θὰ κληθῇ καὶ ὁ διδάσκαλος νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, ἐκθέτει τὴν κατάστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὰς βοσκὰς Μακεδονίας, ἥτις ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου ὅπως εἰς τὰς ἰδίας βοσκὰς παραμένουν καὶ τὰ ζῶα τῶν παλαιῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ ζῶα τῶν προσφύγων, παρὰ τὰς ἄλλοτε δοθείσας διαταγὰς τοῦ ἐποικισμοῦ, αἵτινες προσδιώριζαν τὰς βοσκὰς αὐτὰς διὰ τὴν κτηνοτροφίαν τῶν προσφύγων. Κατ' ἀνάγκην, λέγει, θὰ ἐπέλθουν συγκρούσεις, διότι αἱ διαθέσιμοι βοσκαὶ δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς διὰ τὰ πρόβατα καὶ τῶν προσφύγων καὶ τῶν παλαιῶν κτηνοτρόφων. Εἶναι ἀνάγκη, ἐπιλέγει, νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ πραγματικαὶ κτηνοτροφικαὶ ἀνάγκαι τῶν προσφύγων, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνῃ ἐκκαθάρισις τῆς νομικῆς καταστάσεως τῶν βοσκῶν, τὰς ὁποίας διεκδικοῦν καὶ ἡ Τράπεζα καὶ ἡ Ἀεροπορικὴ Ἀμυνα καὶ ὁ ἐποικισμὸς καὶ αἱ κοινότητες.

Ὁ κ. ***Ι. Μιχαὴλ*** λέγει ὅτι ἀναπτυχθείσης παρὰ τῶν προσφύγων τῆς κτηνοτροφίας των αἱ δοθεῖσαι ἐκτάσεις ἀπεδείχθη ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἐπαρκεῖς. Πέρυσιν ἐξεδόθησαν διαταγαὶ ρυθμιστικαὶ τῆς νομῆς τῶν βοσκῶν, δι' ὧν καθωρίσθη μία τάξις πραγμάτων καὶ ἀπεκτήθησαν ὡρισμένα δικαιώματα. Τώρα ὅμως διὰ νέων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου ἀνατρέπεται ἡ κατάστασις ἐκείνη καὶ θὰ ἀχθῶμεν εἰς συγκρούσεις. Ἀνάγκη συνεπῶς, ἐπιλέγει, ὅπως διαταχθῇ νὰ παραμείνουν τὰ πράγματα ὡς εἶχον ρυθμισθῇ πέρυσιν.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν βοσκῶν ἀπησχόλησε προσφάτως τὸ ἀγροτικὸν συνέδριον, ὅπερ κατέληξεν εἰς συμπεράσματα καθ' ἃ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ νομαδικὴ κτηνοτροφία ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει γεωργικὴ ἐγκατάστασις, διότι προφανῶς δὲν δύνανται νὰ χωρέσουν καὶ τὰ δύο πράγματα. Πρέπει, τονίζει, νὰ λυθοῦν τὰ δεσμὰ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, οἱ δὲ κτηνοτρόφοι νὰ ὁδηγηθοῦν παρὰ τῆς πολιτείας ἵνα ἐγκαταστήσουν τὴν σταυλικὴν κτηνοτροφίαν.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ διαταγὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἥτις ἐστάλη εἰς τὴν Τράπεζαν, τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως προσφύγων, τὴν Ἀεροπορικὴν Ἄμυναν καὶ τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐποικισμῶν συνίστα ὅπως ἀντὶ τῶν ἀνέκαθεν ἐνοικιαζομένων ἐκ τῆς δημοπρασίας λειβαδίων, ταῦτα μὴ ἐνοικιασθοῦν πλέον διὰ δημοπρασίας, ἀλλὰ δοθοῦν εἰς τοὺς ἰδίους κτηνοτρόφους, οἵτινες τὰ εἶχον κατὰ τὸ λῆξαν κτηνοτροφικὸν ἔτος, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ γίνωνται ἐκμεταλλεύσεις εἰς βάρος αὐτῶν δι' ὑπερβολικῶν μισθωμάτων. Ἀπορῶ, τονίζει, πῶς οἱ κ. συνάδελφοι ἐκ μιᾶς τοιαύτης διαταγῆς ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ μετατοπίσωσι τὸ ζήτημα εἰς τὰς βοσκὰς τῶν Συνεταιρισμῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς του διεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ προστατευθοῦν οἱ μικροὶ καὶ παλαιοὶ κτηνοτρόφοι.

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Ἐζήτησα ἁπλῶς πρὸς προστασίαν αὐτῶν τῶν μικρῶν ἰδίως κτηνοτρόφων νὰ κανονισθῇ τὸ μίσθωμα ὑπὸ μιᾶς Ἐπιτροπῆς. Ἐννοεῖται ὅτι πιθανὸν καὶ ἡ ἐπέμβασίς μου νὰ ἔγινεν ἀργά, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον κυρωθῇ ἐνοικιάσεις.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) συνεχίζων λέγει ὅτι ὅ,τι ἐγίνετο πέρυσι μὲ τὴν χρῆσιν τῶν βοσκῶν τῶ Συνεταιρισμῶν γίνεται καὶ ἐφέτος.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Γίνεται ἀδικία, κ. Ὑπουργέ, εἰς βάρος τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Ἡ περυσινὴ κατάστασις ἐνὸς λειβαδίου δὲν παραμένει ἡ αὐτὴ· μειοῦται ὑπὸ ἕπομβν βοσκῆς. Εἰς τοὺς συνοικισμοὺς τοὺς προσφυγικοὺς μετεβλήθησαν ἄρδην οἱ ὅροι τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπανέλθουν οἱ ἴδιοι κτηνοτρόφοι.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι πολλαὶ ἐκτάσεις εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐξ ἀδυναμίας πρὸς καλλιέργειαν ἐνοικιάζονται παρὰ τῶν προσφύγων εἰς τρίτους κτηνοτρόφους. Εἰς αὐτὰς εἴπομεν νὰ προτιμῶνται οἱ παλαιοὶ κτηνοτρόφοι οἱ ἀσκήσαντες τὴν κτηνοτροφίαν εἰς αὐτάς.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Δήμου Φαρκαδῶνος, παραπονουμένων κατὰ τοῦ ἐποικισμοῦ διότι ἀφῄρεσε γαίας καὶ κλήρους ἀνήκοντας εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς παρέδωσεν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους, διότι ἔτσι τὸ ἠθέλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐποικισμοῦ γεωπόνος, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὰ παράπονα τῶν κατοίκων τοῦ ἀνωτέρω χωρίου, καὶ ρυθμίσῃ τὰ πράγματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δικαίων αὐτῶν αἰτημάτων.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν διδασκαλικῶν συλλόγων Σφακίων καὶ Καρπενησίου, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἵνα κατὰ τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν σχολείων προνοήσῃ κατὰ προτίμησιν περὶ τῶν σχολείων τῆς ἡρωϊκῆς ἐπαρχίας Σφακίων.

Ὁ κ. ***Δ. Θεολογίτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν συμβολαιογράφων Ἄργους.

Ὁ κ. ***Δ. Μαρσέλλος,*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν Συλλόγου «Ἀπόλλωνος», λέγει ὅτι 200 οἰκογένειαι προσφύγων εἶναι ἀπὸ 7ετίας ἐγκαταλελειμμέναι εἰς ἓν κατηρειπωμένον ἐργοστάσιον παρὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην Ρέντην. Ἡ κατάστασις αὐτῶν, ἰδίως μὲ τὰς βροχὰς καὶ τὰς πλημμύρας εἶναι ἀθλία καὶ ὁ συνοικισμὸς αὐτὸς εἶναι ὁ χειρότερος ὅλων. Παρακαλῶ, λέγει, ἰδιαιτέρως τὸν κ. Πρωθυπουργὸν, τὸν ὁποῖον εὐγνωμονοῦν οἱ πρόσφυγες διὰ τὸ ἐνδιαφέρον του, ὅπως διατάξῃ καὶ χορηγηθῇ καὶ χρηματικὴ βοήθεια ὑπὲρ τῶν ἐξ αὐτῶν πασχόντων καὶ ἀπαλλοτριωθῇ καὶ ἡ ζητηθεῖσα πρὸς μόνιμον ἐγκατάστασίν των ἔκτασις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ληφθῇ ἄμεσος πρόνοια.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Λαρίσσης.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πότε θὰ ὑποβάλῃ τὰς τροποποιήσεις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου ὡς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ, ὅπερ τονίζει ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ, διότι ὅλος ὁ κόσμος βοᾷ ἐναντίον του.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ ταμεῖον Ἐποικισμοῦ ἔχει σχέσιν μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους καὶ ἡ ρύθμισις τῶν κατ' αὐτὸ μελετᾶται, καθὼς καὶ αἱ ἐνδεδειγμέναι τροποποιήσεις τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. ***Δ. Κογεβίνας*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν τέως λιμενοφυλάκων Κερκύρας καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ ἐπαναφορᾶς των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ κ. ***Σ. Σιαυρόπουλος*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς διδασκαλικῆς Ἑνώσεως Δοδώνης καὶ παρακαλεῖ ὅπως τύχουν πάσης προσοχῆς τὰ δίκαια αἰτήματα τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει ὅτι εἶναι 15 καὶ πλέον ἡμέραι ποὺ ὑπεβλήθη τὸ νομοσχέδιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ψήφισις αὐτοῦ εἶναι ἐπείγουσα, παρακαλεῖ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθη τοῦτο, νὰ ὑποβάλῃ ταχέως τὴν ἔκθεσίν της.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

Περὶ τῆς παραβολῆς (πλευρίσματος) τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τὰς προκυμαίας τῶν λιμένων καὶ περὶ χορηγίας βοηθήματος ἀνεργίας εἰς τοὺς λεμβούχους.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν), ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον 1.

1. Ἐπιτροπὴ συνιστωμένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς οὓς λιμένας κρίνεται σκόπιμον ἀποφαίνεται Οἰκονομίας εἰς οὓς λιμένας κρίνεται σκόπιμον ἀποφαίνεται κατὰ πόσον θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ παραβολὴ τῶν ἀτμοπλοίων κατὰ πόσον θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ παραβολὴ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς προκυμαίας, προβλῆτας καὶ ἐξέδρας τῶν λιμένων πρὸς ἄμεσον ἀποβίβασιν καὶ ἐπιβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν.

2. Ἡ σύστασις τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς διοικήσεως τοῦ οἰκείου Λιμενικοῦ Ταμείου.

3. Ἡ γνωμοδότησις τῆς ἄνω ἐπιτροπῆς διαβιβάζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅστις ἐγκρίνων ἐκδίδει τὰς δεούσας διαταγὰς πρὸς τὸ οἰκεῖον Λιμενικὸν Ταμεῖον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαιούντων ἐνδεχομένως λιμενικῶν ἔργων διὰ τὸν ἐν παραγράφῳ 1 σκοπόν.

4. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἀναγράψῃ τὴν προσήκουσαν πίστωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ οἰκείου Λιμενικοῦ Ταμείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω ἔργων.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται προκειμένου περὶ τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας, τοῦ τμηματάρχου τῶν λιμενικῶν ἔργων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Συγκοινωνίας, τοῦ λιμενάρχου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τελωνείου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἑνὸς τῶν λεμβούχων. Προκειμένου περὶ ἄλλου λιμένος ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ λιμενάρχου, ὡς Προέδρου, τοῦ τελώνου, ἑνὸς μηχανικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἑνὸς ἀντιπροσώπου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ ἑνὸς τῶν λεμβούχων. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν λεμβούχων ἀντιπρόσωποι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν λεμβούχων ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν οἰκείων ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων. Οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν.

2. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ἐφ' ὅσον τὰ παριστάμενα μέλη εἶναι πλείονα τῶν ἀπόντων.

Ἄρθρον 3.

Εἰς ὅσους λιμένας εἶναι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου συνατὴ εἴτε καταστῇ βραδύτερον τοιαύτη διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων ἡ παραβολὴ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς προκυμαίας, προβλήτας ἢ ἐξέδρας τῶν λιμένων πρὸς ἄμεσον ἀποβίβασιν καὶ ἐπιβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν ἡ Λιμενικὴ Ἀρχὴ ὑποχρεοῦται ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς θέσεως τῆς ἐν τῷ λιμένι ἀγκυροβολίας τῶν πλοίων νὰ κανονίσῃ τὴν παραβολὴν ἐξαιρέσει περιπτώσεων ἀνωτέρας βίας ἢ ἄλλων δεδικαιολογημένων λόγων

Ἄρθρον 4.

Δι' ἀποφάσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἐπιτροπῶν καθορίζεται ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς ἕκαστον λιμένα λέμβων, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐφεξῆς τῆς προσθήκης λέμβου πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.

Ἄρθρον 5.

Ὁσάκις βεβαιωθῇ ὅτι εἰς λιμένα τινὰ προέκυψεν ἢ πρόκειται νὰ προκύψῃ ἀνεργία λεμβούχων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 καὶ 4 μέτρων, ἡ προβλεπομένη ἐν ἄρθρῳ 2 ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλεοναζόντων λεμβούχων καὶ συγκεκριμένως περὶ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀπαγορευθῇ ἡ περαιτέρω ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ λεμβούχου ἐπιλεγομένων μεταξὺ τῶν λόγῳ ἡλικίας καὶ ἀνικανότητος ὀλιγώτερον καταλλήλων διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου.

Ἄρθρον 6.

1. Εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου κρινομένους ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐπιτροπῆς ὡς ὑπερβαίνοντας τὸν ἀριθμὸν, τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ λιμένος, ἐξ ἐπαγγέλματος λεμβούχους, οἵτινες ἦσκουν προσωπικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο τουλάχιστον ἀπὸ πενταετίας, μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, μὴ ἀποδεδειγμένους δὲ εὐπόρους, παρέχεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἀνεργίας, ἔτι δὲ καταβάλλεται καὶ ἡ ἀξία τῶν τυχὸν ἀχρηστευομένων λέμβων μέχρι τριῶν. Ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπολογίζεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου ἀπὸ τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

Εἰς λεμβούχους ἀσκήσαντας τὸ ἐπάγγελμα ἐν τῷ λιμένι τῆς προελεύσεώς των, διατελέσαντας αἰχμαλώτους ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1922 καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἀσκοῦντας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου, προσμετρεῖται ὁ χρόνος τῆς αἰχμαλωσίας. Ἐπίσης παρέχεται βοήθημα ἀνεργίας καὶ εἰς λεμβούχους ἀσκήσαντας τὸ ἐπάγγελμα εἰς τουρκικοὺς λιμένας, ἀφ' ὧν ἐξεδιώχθησαν ὡς ἀνταλλάξιμοι καὶ οἵτινες ἤσκησαν τὸ ἐπάγγελμα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των εἰς ἑλληνικὸν λιμένα.

2. Τὸ βοήθημα ὁρίζεται εἰς 15 χιλιάδας δραχμῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἐπὶ πενταετίαν καὶ ἄνω ἀσκήσει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου, προσαυξάνεται δὲ κατὰ χιλιάδα δραχμῶν δι' ἕκαστον ἔτος ἀσκήσεως ὑπὲρ τὰ πέντε ἔτη, προσέτι δὲ καθ' ἑτέραν χιλιάδα δι' ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ λεμβούχου ὑπ' αὐτοῦ συντηρούμενον.

3. Ὡς μέλη οἰκογενείας λογίζονται, ἐφόσον συνοικοῦντα συντηροῦνται παρὰ τοῦ λεμβούχου: α') ὁ πατὴρ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ παθήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἢ ὑπερβὰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, β') μήτηρ, γ') ἀδελφοὶ ἀνάμοι. ἐφόσον δὲν ζῇ ὁ πατὴρ ἢ οὗτος εἶναι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἢ ὑπερέβη τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, δ') σύζυγος μὴ διεζευγμένη καὶ ε') τέκνα θήλεα μὲν ἄγαμα, ἄρρενα δὲ μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

4. Τὸ βοήθημα μὲ τὰς προσαυξήσεις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν, δὲν ὑπόκειται δὲ εἰς οὐδεμίαν ἐκχώρησιν ἢ κατάσχεσιν, πλὴν λόγῳ διατροφῆς.

5. Εἰς βοήθημα δὲν δικαιοῦνται οἱ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως παρόντος νόμου μὴ εὑρισκόμενοι ἐν τάξει στρατολογικῶς καὶ οἱ καταδικαζόμενοι λόγῳ ἐγκληματικῆς ἢ ἐπανορθωτικῆς ποινῆς εἰς ἑξάμηνον τοὐλάχιστον φυλάκισιν διὰ κλοπήν, ὑπεξαίρεσιν, ἀπάτην, πλαστογραφίαν καὶ λαθρεμπορίαν.

Ἄρθρον 7.

Οἱ παύοντες νὰ ἀσκῶσι τὸ ἐπάγγελμά των λεμβοῦχοι καὶ μὴ συνεχίζοντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυτικοῦ ἐν γένει δύνανται νὰ ἀναλάβουν ἀτόκως καὶ τὰ ὑπ' ὑπ' αὐτῶν καταβληθέντα εἰς τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τυχόντες βοηθήματος δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ λεμβούχου εἰς οἱονδήποτε λιμένα τοῦ Κράτους, ἐπὶ ποινῇ κατασχέσεως τῆς λέμβου ἀπαγγελλομένης παρὰ τοῦ οἰκείου πταισματοδίκου.

Ἡ κυριότης τῶν λέμβων δι' ἃς καταβάλλεται ἡ ἀξία καὶ τῶν λόγῳ ποινῆς ὡς ἀνωτέρω κατασχομένων μεταβιβάζεται εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον.

Ἄρθρον 8.

Λέμβος νοεῖται κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἡ ἐπὶ κέρδει χρησιμοποιημένη διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ λιμένος μεταφορὰν προσώπων, λεμβοῦχος δὲ ὁ ἐκμεταλλευόμενος προσωπικῶς λέμβον, ἰδιοκτή-

της ἢ μὴ ταύτης, καὶ ἐγγεγραμμένος ὡς μόνιμος τοιοῦτος εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρο 9.

1. Οὐδεμία προσφυγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 Ἐπιτροπῆς περὶ βοηθημάτων καὶ ἀξίας ἀποζημιουμένων λέμβων.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 Ἐπιτροπῆς παντὸς ἄλλου λιμένος δύνανται νὰ ἐκκληθῶσι τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου λεμβούχου ἢ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς των ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πειραιῶς, ἀποφασιζούσης ἐντὸς μηνὸς τὸ βραδύτερον.

3. Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 2 κοινοποιοῦνται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐπιμελείᾳ τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 10.

1. Τὰ περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος βοηθήματα καὶ ἀποζημιώσεις καὶ τὰ ἔξοδα τῶν ἐπιτροπῶν καταβάλλονται εἰς τοὺς δικαιούχους ὑπὸ τῶν οἰκείων λιμενικῶν ταμείων.

2. Ἡ καταβολὴ ἐνεργεῖται κατὰ προτίμησιν πάσης ἄλλης ἐπιτρεπομένου ὅπως μετὰ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας χρησιμοποιῶνται πρὸς τοῦτο καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀποθεματικὰ κεφάλαια, ὡς καὶ ἄλλα τυχὸν διαθέσιμα, προωρισμένα δι' ἔργα ὧν ἡ ἐκτέλεσις δὲν παρακωλύεται, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὰ οὕτω χρησιμοποιηθησόμενα ποσὰ ὀλίγουσιν ἐπιστραφῇ ἐκ τοῦ ἐσόδου περὶ οὗ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον. Δύνανται ἐπίσης τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα διὰ τὴν ἀνωτέρω καταβολὴν νὰ συνάπτωσι δάνεια κατὰ τὰ ὁρισθησόμενα διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ἐσόδου.

Ἄρθρον 11.

1. Ἐπιβάλλεται τέλος τριῶν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου εἰσιτηρίου ἐπιβατῶν ἐπιβιβαζομένων ἀτμοπλοίων ἐκ τῶν λιμένων Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης. Τὸ αὐτὸ τέλος ἐπιβάλλεται διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν ἐν περιπτώσει ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου εἰς ἕτερους λιμένας τοῦ Κράτους.

2. Τὸ τέλος τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸ λιμενικὸν Ταμεῖον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἀνωτέρω ἐπιβίβασις.

3. Τὸ ἄνω τέλος ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν πέντε δραχμῶν κατ' ἐπιβάτην οὐδὲ ἀνώτερον τῶν πεντήκοντα.

4. Τέλος δὲν ὀφείλεται ἐπὶ εἰσιτηρίων, τῶν ὁποίων ἡ κατ' ἐπιβάτην τιμὴ δὲν ὑπερβαίνει τὰς δέκα πέντε δραχμάς.

Ἄρθρον 12.

1. Αἱ περὶ καθορισμοῦ τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων ἢ μὴ βοηθήματος ἢ ἀποζημιώσεως λεμβούχων τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῇ αἰτήσει των ὑποβαλλομένῃ εἰς τὴν οἰκείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐπιτροπὴν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ της.

2. Τὰ καταβληθέντα εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐπὶ τῷ γενομένῳ ἤδη διακανονισμῷ τῶν βοηθημάτων ἢ ἀποζημιώσεων συμψηφίζονται εἰς τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καθορισθησόμενα.

Ἄρθρον 13.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 11 πόρων, ὁ τρόπος τῆς συνάψεως δανείων, ὁ τρόπος καὶ ἡ προθεσμία τῆς ἐξακριβώσεως τῶν εἰς βοήθημα δικαιουμένων προσώπων, ὁ διορισμὸς γραμματέως καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ἀμοιβὴ τῶν μελῶν καὶ ὁ τρόπος πληρωμῆς τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως καὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Τροχαίας Κινήσεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 11 πόρων τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος εἰς τοὺς λεμβούχους Θεσσαλονίκης καὶ γενικῶς πᾶσα λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὁρίζονται διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Οἰκονομικῶν, Ναυτικῶν καὶ Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 14.

1. Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἰσχὺν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, εἰδικῶς δὲ ἡ ἐν ἄρθρῳ 11 διάταξις ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1928.

2. Καταργοῦνται, ὁ νόμος 3224 «περὶ λεμβούχων», τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 5 Ἰουλίου 1926 «περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς λεμβούχους» καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου

Περὶ διοικήσεως τῶν ἐν τῷ Δήμῳ Κερκυραίων ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων.

Ἄρθρον 1.

Ἡ διοίκησις ἐν γένει καὶ διαχείρισις τῶν περιουσιῶν τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων, νοσοκομείου, ὀρφανοτροφείου καὶ πτωχοκομείου τῆς νήσου Κερκύρας ἀνατίθεται εἰς ἑπταμελὲς ἀδελφάτον ἐξ ἐγκρίτων Κερκυραίων πολιτῶν ἐγκατεστημένων ἐν τῇ πόλει Κερκύρας ἢ τοῖς προαστείοις αὐτῆς καὶ ἐκλεγομένων ὑπὸ 12 ἐκλεκτόρων, ἀντιπροσωπευόντων τοὺς κατοίκους τῶν ἔνδεκα τέως δήμων τῆς νήσου κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα.

Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀδελφάτου τούτου εἶναι ἰσόχρονος πρὸς τὴν τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν, τερματιζομένη διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου τοιούτου.

Ἄρθρον 2.

Καθ' ἑκάστην νέαν δημοτικὴν καὶ κοινοτικὴν περίοδον καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν οἱ Πρόεδροι τῶν κοινοτικῶν Συμβουλίων ἑκάστου τῶν δέκα πρώην ἀγροτικῶν Δήμων τῆς νήσου, πλὴν τοῦ Δήμου Κερκυραίων, συνερχόμενοι ἐπιμελείᾳ τοῦ Νομάρχου Κερκύρας ἐν τακτῇ ἡμέρᾳ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ πρώην δήμου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς κοινότητος ταύτης, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας καὶ δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας αὐτῶν ἀνὰ ἕνα ἐκλέκτορα κατὰ πρώην Δῆμον.

Ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία, ἐπαναλαμβάνεται ἀμέσως ἡ ψηφοφορία καθ' ἣν ἀρκεῖ καὶ σχετικὴ τοιαύτη καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐνεργεῖται ἀμέσως κλήρωσις, ὁρίζουσα τὸν ἐκλέκτορα τοῦ πρώην Δήμου.

Εἰδικῶς διὰ τὸν Δῆμον Κερκυραίων ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὁρισμοὺς ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου δύο ἐκλέκτορες, ἐξ ὧν ὁ εἷς θὰ προέρχηται ἐκ τῆς πλειοψηφίας καὶ ὁ ἕτερος ἐκ τῆς μειοψηφίας.

Ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἤθελε καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐμπρόθεσμος ἐκλογὴ προέδρων κοινοτικῶν τινων συμβουλίων, ἢ αὐτοὶ τυχὸν κωλύονται ἢ ἀπουσιάζουν, μετέχουσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἑαυτῶν ἐκλέκτορος ἀντὶ τῶν ὁριστικῶν προέδρων οἱ πλειοψηφοῦντες κοινοτικοὶ σύμβουλοι.

Ἄρθρον 3.

Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐκλεκτόρων ἀποστέλλονται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸν Νομάρχην Κερκύρας, ὅστις ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀποστολῆς των ἀποφαίνεται περὶ τῆς νομιμότητος τῆς γενομένης ἐκλογῆς, εἰδοποιεῖ περὶ ταύτης τοὺς ἐκλεγέντας, καὶ προσκαλεῖ τούτους ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸ Νομαρχιακὸν κατάστημα πρὸς συνεδρίασιν. Κατ' αὐτὴν πρῶτον προβαίνουσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν εἰς ἐκλογὴν τοῦ ἑπταμελοῦς ἀδελφάτου τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας.

Ἡ συνεδρίασις τῶν ἐκλεκτόρων εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ἐὰν παρίστανται κατ' αὐτὴν τὰ 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Ἐκλεγέντα μέλη (τοῦ ἀδελφάτου) λογίζονται οἱ κατὰ σειρὰν πλειοψηφίσαντες, ἐφ' ὅσον ἔτυχον τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν παρόντων ἐκλεκτόρων.

Δι' ὅσους τούτων δὲν ἐπετεύχθη ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία, ἐπαναλαμβάνεται ἀμέσως ἡ ψηφοφορία καθ' ἣν θεωροῦνται ἐκλεγέντες οἱ κατὰ σειρὰν σχετικῶς, πλειονοψηφίσαντες.

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐνεργεῖται κλήρωσις ὁρίζουσα τοὺς ὁριστικῶς ἐκλεγέντας καὶ τὴν σειρὰν τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν.

Τὰ τῆς συγκροτήσεως (τοῦ ἀδελφάτου) εἰς σῶμα κανονικῆς λειτουργίας ὡς καὶ τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων αὐτοῦ διέπονται ὑπὸ τῶν κατ' ἰδίαν κανονισμῶν τῶν ἱδρυμάτων τούτων.

Ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανονισμῶν καθορίζεται καὶ ὁ ἀριθμὸς ὡς καὶ τὰ προσόντα καὶ αἱ λοιπαὶ περιστάσεις τοῦ διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 4.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὁρισμοὺς καὶ διατυπώσεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου οἱ ἐκλέκτορες ἐνεργοῦσι δεύτερον τὴν ἐκλογὴν ἐννεαμελοῦς ἐπιτροπῆς διοικητικῆς καὶ διαχειριστικῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν ἱδρυμάτων τούτων, ἀποτελουμένης ἐξ ἐγκρίτων πολιτῶν, κατοίκων τῆς πόλεως Κερκύρας ἢ τῶν προαστείων αὐτῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἧς ἡ ὑπηρεσία διαρκεῖ εἰς ὁλόκληρον τὴν δημοτικὴν περίοδον, μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῆς παρὰ νέας τοιαύτης, ἅμα τῇ ἐκλογῇ της προβαίνει εἰς ἐκλογὴν τοῦ τακτικοῦ αὐτῆς προέδρου καὶ ὁρίζει τὸν τόπον, ὡς καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλει ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντά της, συνιστάμενα α') εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦ τρόπου τῆς διοικήσεως τῶν ἱδρυμάτων, τῇ εἰσηγήσει τῆς Διοικητικῆς αὐτῶν Ἐπιτροπῆς, β') εἰς τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διοικητικῶν αὐτῶν κανονισμῶν, καὶ γ') εἰς τὴν ἔγκρισιν πάσης ἀποφάσεως τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀφορώσης εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν ἱδρυμάτων.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἀδελφάτου ἅμα τῇ δημοσιεύσει αὐτῶν ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου αὐτῶν. Αἱ δὲ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Νομάρχου Κερκύρας, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 36—41 τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν ἱδρυμάτων εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 2)3 τῶν μελῶν της, ἀποφασίζει δὲ διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 5.

Μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου, τῶν ἱδρυμάτων δὲν δύνανται νὰ ἐκλεγῶσιν ἢ νὰ ὦσι βουλευταί, ὁ δήμαρχος, δημαρχικοὶ πάρεδροι, δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ σύμβουλοι τοῦ Δήμου ἢ τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου, ὡς καὶ ὑπάλληλοι τῶν ἱδρυμάτων τούτων.

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς Νομοθεσίας περὶ πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τῆς Διοικήσεως ἐπὶ τῶν μελῶν τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν διὰ τὰ ἐν τῷ κώδικι πειθαρχικὰ παραπτώματα αὐτῶν ἐφαρμόζονται ὡς καὶ αἱ ἐν αὐτῷ ὁριζόμεναι πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ ἀδελφάτου τῶν ἱδρυμάτων, ὡς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου αὐτῶν μετὰ τὴν νενομισμένην πρόσκλησιν εἰς ἀπολογίαν καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ Κώδικι ὁριζομένην διαδικασίαν.

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πειθαρχικὴ δικαιοδοσία τῆς Διοικήσεως ἀσκεῖται καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν ἀδελφάτων τῶν ἱδρυμάτων τούτων ὁπωσδήποτε ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 7.

Αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς περιόδου ὁπωσδήποτε κενούμεναι θέσεις μελῶν τῶν ἀνωτέρω Ἐπιτροπῶν πληροῦνται δι' ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς ἐνεργουμένης ὑπὸ τῶν ἐκλεκτόρων κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος, συγκαλουμένων ἐπιμελείᾳ τοῦ Νομάρχου καὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κενώσεως τῆς θέσεως.

Ἄρθρον 8.

Διὰ τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς παρούσης δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς περιόδου ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ ἀδελφάτου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων Κερκύρας γενήσεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἡ δικαιοδοσία τῶν οὕτω πως διὰ πρώτην φορὰν ἐκλεγομένων ἀδελφάτου καὶ ἐπιτροπῶν παρατείνεται καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς προσεχοῦς δημοτικῆς περιόδου.

Μέχρι τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου ἐκλογῆς τῶν μελῶν ἀδελφάτου τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων Κερκύρας διὰ τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς παρούσης περιόδου αἱ ὁπωσδήποτε κενούμεναι θέσεις μελῶν αὐτῶν πληροῦνται διὰ διορισμοῦ παρὰ τοῦ Νομάρχου Κερκύρας, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ ἄμεσος ἐποπτεία καὶ ἔλεγχος τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως αὐτῶν, ἀσκούμενος κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ κώδικος τῆς Δημοτικῆς Νομοθεσίας, τὰς ἀφορώσας τὸν ἔλεγχον τῶν ἀποφάσεων τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 9.

Αἱ δυνάμει τοῦ Ν. Δ. τῆς 27 Αὐγούστου 1925 (ἄρθρ. 310, 311 κλπ. τοῦ κώδικος τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων) ὑπὲρ τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων προερχόμεναι ἐκ φόρων εἰσπράξεις, ἀνήκουσαι ἐν Κερκύρᾳ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα τῆς νήσου, περὶ ὧν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος, μὴ ἐφαρμοζομένης ἐν τῇ νήσῳ Κερκύρας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ ἐν λόγῳ Ν. Δ. ὡς τοῦτο περιελήφθη εἰς τὸ ἄρθρον 313 τοῦ κώδικος τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Πᾶσα λεπτομέρεια εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος κανονισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ. Ν. Διατάγματος».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ.», Ν. Διάταγμα δημοσιευθὲν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τ. Α'.) τῆς 13 Νοεμβρίου 1927, ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ. Ν. Διατάγματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου κλπ.», τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς Γ' συνεδριάσεως τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Κυροῦται ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Διάταγμα «περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 379 (Τ.Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1926.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Τὸ ἀνωτέρω Ν. Διάταγμα τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1927 ἔχει οὕτω :

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Φοιτηταὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ἐγγραφῶσιν ἢ ἀνανεώσωσι τὰς ἐγγραφὰς αὐτῶν ἕνεκεν ἀνυπερβλήτων κωλυμάτων δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι ταύτας ἀναδρομικῶς μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. μετ' ἀπόφασιν ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν καθηγητῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Συγκλήτου.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου εἰς τὴν κύρωσιν τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Βουλῆς, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ
Τὰ Μέλη
Π. Ἀργυρόπουλος, Θ. Πετιμεζᾶς, Γ. Διδάχος, Α. Πρέκας, Α. Δεναξᾶς, Ἀ. Ἀναστασιάδης, Η. Ἀσπιώτης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ.» «περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης»,

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ.» περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης», ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, κατόπιν τῆς εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 11 Μαΐου 1926 Ν. Διάταγμα: «περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικῶν τελῶν καὶ δημοτικοῦ φόρου τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων Θεσσαλονίκης, τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 161 τῆς 21 Μαΐου 1926 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ' «περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου χειμάρου Νέδοντος», ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου χειμάρου Νέδοντος», ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου χειμάρου Νέδοντος».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ κατόπιν τῆς εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Διάταγμα «περὶ χορηγίας ἀρωγῆς τοῦ Δημοσίου ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου χειμάρου Νέδοντος», τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 257 τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ἰουλίου 1926 περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δι' ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κρατσάϊζεν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως

τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Ἰουλίου 1926 «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δι' ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κρατσάϊζεν», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου κλπ.» καὶ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς ΣΤ' συνεδρίας τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 17ης Ἰουλίου 1926 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δι' ἀγορὰν ἔργων τέχνης τοῦ ζωγράφου Κρατσάϊζεν», τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 267 πρώτῳ τεύχει τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 6 Αὐγούστου 1926.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΑ. Θ. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Τὸ ἀνωτέρω Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 17 Ἰουλίου 1926 ἔχει οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ οἰκείου κεφαλαίου καὶ ἄρθρου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1926-27 ἀναγράφεται πίστωσις δραχμῶν διακοσίων χιλιάδων (200.000) διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς συλλογῆς Κρατσάϊζεν ἐκ σχεδιογραφημάτων καὶ ὑδατογραφιῶν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 πρὸς πλουτισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος, οὗ τινος ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Τὰ Μέλη
Α. Ρούφος, Γ. Σπυρίδωνος, Α. Ταβουλάρης, Γ. Χαριτάκης, Χ. Τσερούλης.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3487 «περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. Χωροφυλακῆς».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ διάταξις τοῦ πέμπτου ἄρθρου τοῦ νόμου 3487 «περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς Ἀξιωματικῶν κλπ. Χωροφυλακῆς» ἀπαλείφεται, διὰ πᾶν δὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 τροποποιηθέντος καὶ συμπληρωθέντος ὑπὸ τοῦ τοιούτου τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 ἤτοι τοῦ διὰ τοῦ ἰδίου νόμου κυρωθέντος παραμένει ἐν πλήρει ἰσχύϊ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ἰδίου Ν. Διατάγματος.

Διὰ τοὺς ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐν ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικούς, τοὺς καθυστεροῦντας τυχὸν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς ὀφειλάς, ὑποχρεοῦνται οἱ καταβάλλοντες αὐτοῖς τὴν σύνταξίν των ταμίαι νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπιπροσθέτως τμηματικὰς κρατήσεις, μέχρις ἐξοφλήσεως τῶν τοιούτων ὀφειλῶν των ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων ἀποστελλομένων αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς.

Τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ κρατηθέντα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπαλειφομένου ὑπ' ἄρθρου τοῦ νόμου 3487, πλέον τοῦ ποσοστοῦ 7 ο/ο ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς παρ' ὧν ἐκρατήθησαν ταῦτα Ἀξιωματικούς, πλήν, εἰς τοὺς ἔχοντας κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ὀφειλὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον, τὰ ποσὰ ταῦτα συμψηφίζονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν ὀφειλῶν των.

Περὶ κυρώσεως Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων κλπ.» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Νομοθ. Διάταγμα τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων κλπ.», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 278 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1925, ἔχον ὡς κάτωθι:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1925 ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως «περὶ συστάσεως Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ψήφισιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου κλπ», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Μόνιμοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας καὶ τάξεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν Τ.Τ.Τ. ὁπωσδήποτε ἀπολυθέντες, παραιτηθέντες ἢ ὑποβιβασθέντες ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς καὶ οἱ παραιτηθέντες κατόπιν τοῦ κατὰ τὰ ἄνω ὑποβιβασμοῦ των, δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς ὃν βαθμὸν κατεῖχον πρότερον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας συνιστᾷ πενταμελὲς Συμβούλιον ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. τὸ ὁποῖον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συστάσεώς του θέλει ἀποφανθῇ περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τοὺς βαθμούς, ἐξ ὧν ἀπελύθησαν, παρητήθησαν ἢ ὑποβιβάσθησαν, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας τῶν Τ.Τ.Τ. περὶ ὧν τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Τοῦ Συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ συμμετάσχωσιν ὡς μέλη πρόσωπα ἅτινα μετέσχον τῶν Συμβουλίων, τὰ ὁποῖα ἀπεφάνθησαν περὶ τῆς ἀπολύσεως ἢ ὑποβιβασμοῦ τῶν ὑπὸ κρίσιν ὑπαλλήλων.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου δέον νὰ ὦσι σαφῶς αἰτιολογημέναι, ἐπιβαλλομένης ἐν ἀνάγκῃ πρὸς μόρφωσιν ἀσφαλοῦς γνώμης καὶ τῆς προσκλήσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου πρὸς ἀπολογίαν τοῦ ὑπὸ κρίσιν ὑπαλλήλου, ὑποχρεοῦσι δὲ τὸν Ὑπουργὸν εἰς ἐκτέλεσιν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν ὑποβολῆς.

Ἄρθρον 3.

Οἱ οὕτως ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐντὸς τῶν νενομοθετημένων ὀργανικῶν θέσεων, ἀνακτῶσι τὴν γενικὴν αὐτῶν ἀρχαιότητα ἀπέναντι τῶν ὁμοιοβάθμων αὐτῶν, δὲν δικαιοῦνται ὅμως ἀποδοχῶν καὶ συντάξεως διὰ τὸν ἐκτὸς ὑπηρεσίας χρόνον.

Ἄρθρον 4.

Ὁ χρόνος τῆς ἐκτὸς ὑπηρεσίας παραμονῆς τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29924 ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1923 ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως «περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος τῶν ἰσοβίων λειτουργῶν καὶ τῆς μονιμότητος τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.» ἀπολυθέντων καὶ ἐπανελθόντων μετέπειτα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. λογίζεται χρόνος ὑπηρεσίας διά τε τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἀρχαιότητα συνολικὴν ἐν τῷ βαθμῷ εἰς ὃν ὑπηρέτουν καθ' ὃν χρόνον ἀπελύθησαν, χωρὶς ὅμως οὗτοι νὰ ἔχωσι δικαίωμα ἀπαλαυῆς τῶν ἀποδοχῶν των καθ' ὃν χρόνον διετέλουν ἐκτὸς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 5.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος διατάγματος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπί:

1) Τῶν ληφθέντων ὡς σύνταξιν πλήρη τὸν μισθὸν αὐτῶν.

2) Τῶν διορισθέντων ἀπ' εὐθείας εἰς ἀνωτέρας θέσεις ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν νόμων.

3) Τῶν ἐχόντων ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 50 ἐτῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος (Ὑπογραφὴ) — Τὰ Μέλη (Ὑπογραφαί)

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐν τέλει τοῦ γ' ἐδ. τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 3179».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν), ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. ἐκδοθὲν μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, δημοσιευθὲν δὲ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 277 τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ προσθήκης ἐν τέλει τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3179», ἔχον ὡς ἕπεται.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρ. 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ληφθεῖσαν ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 10ης Νοεμβρίου 1927, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Κυροῦται ὡς ἕπεται τὸ ἀπὸ 15ης Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης ἐν τέλει τοῦ γ' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 3179».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐν τέλει τοῦ γ' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3179 προστίθενται τὰ ἑξῆς: «ὡς καὶ αἱ πρόσφυγες χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τοῦ 1926 καὶ ἐντεῦθεν σφαγιασθέντων λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, πρὶν διορισθῶσιν εἰς δημοσίαν θέσιν».

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὑποβληθησομένου εἰς τὴν κύρωσιν τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Βουλῆς, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἄρθρον 2.

Μετὰ τὴν 1ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου μόνου προστίθεται ἑτέρα ἔχουσα οὕτω: «Ἡ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων καὶ τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν ἐκ μέρους τῆς τελευταίας κατηγορίας δικαιούχων δὲν ἐπεκτείνεται πέραν τοῦ ἔτους 1928».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δήμοσίου καὶ Δήμου Χίου».

Συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως συνεταιρισμοῦ καταναλωτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐν τῇ πόλει Λαρίσης ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** λέγει ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ὑπέβαλε τροτροπολογίας, διότι ὑπάρχουν διατάξεις ἀντισυνταγματικαί.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομᾶνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας), λέγει ὅτι ἐκ παραδρομῆς ὑπεβλήθη πρὸς κύρωσιν τὸ διάταγμα αὐτό, διότι εἶχεν ἤδη κυρωθῇ ὑπὸ τῆς προκατόχου Βουλῆς καὶ ἐδημοσιεύθη χθὲς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἰσχύει συνεπῶς ὡς νόμος τοῦ Κράτους. Δι' αὐτὸ ἀποσύρω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Μὴ ὑπάρχοντος ἑτέρου ἀντικειμένου πρὸς συζήτησιν, ὥρα 5.40', συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'

τῆς 23 Νοεμβρίου 1928.

Ὥρᾳ 4.30' ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Μετὰ βαθείας λύπης ἀναγγέλλω τὸν θάνατον πολυτίμου συναδέλφου καὶ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς Α. Ἐφραιμίδου. Παρήγγειλα ἐξ ὀνόματος τῆς Βουλῆς τὴν κατάθεσιν στεφάνου, ἡ δὲ κηδεία γενήσεται αὔριον καὶ ὥραν 3ην μ. μ. Εἰς ἔνδειξιν πένθους παρακαλῶ ὅπως ἡ Βουλὴ διακόψῃ τὰς ἐργασίας ἐπὶ 10 λεπτά.

Ἡ συνεδρίασις διακόπτεται.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν σεισμοπαθῶν Κορίνθου παρακαλεῖ ὅπως διανεμηθοῦν τὰ συλλεγέντα χρηματικὰ βοηθήματα.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος, Δ. Φλωριᾶς, Δ. Μέλφος*** καὶ ***Ν. Κωνσταντόπουλος*** καταθέτουν τηλεγράφημα τῶν ἐπαγγελματιῶν τῆς κοινότητος Ἡρακλείας, ἀνακοινούσης ὅτι ἐκ τῶν 70 κληρωτῶν τῆς ἐφετεινῆς κλάσεως οἱ 40 ἔλαβον ἀναβολὴν ἐτησίαν λόγῳ σωματικῆς ἀδυναμίας, προερχομένης ἐξ ἀνθυγιεινῶν ὅρων τῆς ζωῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος, Δ. Μέλφος, Δ. Φλωριᾶς*** καὶ ***Σ. Κωνσταντόπουλος*** καταθέτουν ἐπίσης τηλεγράφημα τῶν κλητήρων πρωτοδικείου Σερρῶν, παρακαλούντων ὅπως συμπεριληφθῇ καὶ ὁ κλάδος των εἰς τὸ ταμεῖον συντάξεων δικηγόρων.

Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Γιαννιτσῶν διαμαρτύρεται διὰ τὰ λαμβανόμενα μέτρα ἐναντίον τοῦ σπορελαίου.

Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς περιφερείας Λαγκαδᾶ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἀπόφασιν, ὅπως οἱ κτηνοτρόφοι ἐπανέλθουν εἰς τὰς παλαιὰς βοσκάς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Δημάδης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ αὐτοκινητιστικοῦ κόσμου Βορείου Ἑλλάδος διαμαρτυρομένου διὰ τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς βενζίνης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Παλαιοσελίου παρακαλεῖ ὅπως ἐφαρμοσθοῦν τὰ ἐπαγγελθέντα μέτρα ὑπὲρ τῆς λαϊκῆς παιδείας.

Ὁ Γραμματεὺς τῶν Πρωτοδικῶν Τριπόλεως παρακαλεῖ ὅπως τροποποιηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ὀργανώσεως τῶν δικαστικῶν γραφείων, χορηγηθῇ δὲ καὶ εἰς τοὺς γραμματεῖς ἐπίδομα κατοικίας ὡς μὴ ἐπαρκοῦντος τοῦ μισθοῦ των εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας.

Ὁ ἔφεδρος λοχίας Χ. Μισυρλῆς, παθὼν ἐκ φυματιώσεως, παρακαλεῖ νὰ εἰσαχθῇ εἴς τι σανατόριον τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ἐνοικιαστὴς τῆς δασικῆς βοσκῆς Καρκάρας διαμαρτύρεται διότι, ἐνῷ κατέβαλε τὸ μίσθωμα τῆς βοσκῆς ταύτης, τὸ γεωργικὸν γραφεῖον Χαλκιδικῆς προτίθεται ἤδη νὰ ἐνοικιάσῃ αὐτὴν εἰς ἕτερον κτηνοτρόφον.

Ὁ τέως γυμναστὴς Καλύμνου Ν. Τυλιακός, ἐκτοπισθεὶς ὑπὸ τῶν ἰταλικῶν ἀρχῶν καὶ μένων ἤδη ἄνευ ἐργασίας, παρακαλεῖ νὰ διορισθῇ εἰς μίαν σχολὴν ὅπως δυνηθῇ νὰ διαθρέψῃ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του.

Ὁ πρόεδρος τῶν συνεταιρισμῶν Κερκύρας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ ἀσκήσεως ἀγροτικῆς πίστεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τοῦτο.

Τὸ Ἐπαγγελματικὸν καὶ Βιοτεχνικὸν ἐπιμελητήριον Βόλου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφανθείσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀντιπροσωπευθῶσιν ἐν τῇ Γερουσίᾳ αἱ ἐργαζόμεναι τάξεις.

Ἡ πιστωτικὴ ἕνωσις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Κομοτινῆς παρακαλεῖ ὅπως τὸ ἀφαιρεθὲν ποσὸν ἐκ τοῦ φόρου τῆς δεκάτης ἀνερχόμενον εἰς 1.000.000 καὶ διατεθὲν ὑπὲρ τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης Μακεδονίας ἀποδοθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν Πιστωτικὴν Ἕνωσιν τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

Ὁ σύνδεσμος καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν Βόλου ὑποβάλλει ψήφισμα, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται διάφορα αἰτήματά, ὧν ζητοῦν τὴν ἀποδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν.

Οἱ ἔμποροι ὀπωρῶν Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς νέας ὀπωραγορᾶς ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν ἐκμεταλλεύσεων.

Τὸ Σωματεῖον καπνεργατῶν Ξάνθης ἡ «Ἕνωσις» διὰ ψηφίσματος ὑποβάλλει διάφορα αἰτήματα.

Ἡ πρόσφυξ Ἀλεξάνδρα Οὐλάσογλου παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα δήλωσις περὶ ἀποζημιώσεώς της ἐκδικασθῇ ὡς ὑποβληθεῖσα κανονικῶς, καθόσον ἐξ ἀγνοίας τοῦ σχετικοῦ νόμου δὲν ὑπέβαλεν αὐτὴν ἐμπροθέσμως.

Πολλὰ μέλη τῆς Γενικῆς Ἑνώσεως ἀναπήρων πολέμου, καταγγέλλουν καταχρήσεις γενομένας εἰς τὸ ταμεῖον τῶν θυμάτων πολέμου καὶ ζητοῦν τὴν διάλυσιν τῶν Σωματείων.

Ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπιχειρηματίας Ἀριστ. Μάου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης διότι ζητεῖ μισθώματα διὰ καταστήματα τῶν ὁποίων τὴν ἀνέγερσιν δὲν ἐπέτρεψεν ὁ διευθυντὴς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως.

Ἐπιτροπὴ γηγενῶν καὶ προσφύγων Δοξάτου διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἐνεργειῶν μερικῶν ἐπιτηδείων περὶ τῆς γενομένης δήθεν κακῆς διανομῆς τῶν οἰκοπέδων.

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις καὶ οἱ πρόσφυγες Καβάλλας παρακαλοῦν ὅπως διαταχθῇ ἡ παράδοσις τοῦ τέως Τουρκικοῦ Γυμνασίου πρὸς χρησιμοποίησιν ὡς σχολείου.

Ὁ προσφυγικὸς ἀγροτικὸς κόσμος Λαγκαδᾶ διαμαρτύρεται διὰ τὴν στάσιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου ἐποικισμοῦ, ἐκδόσαντος ἐντάλματα κατ' ἀγροτῶν προσφύγων διὰ χρέη.

Οἱ πρόεδροι τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Καρλοβασίου καὶ Χρυσοῦ διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἱδρύσεως νέων σχολείων.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν καταστηματαρχῶν πωλήσεως βενζίνης διαμαρτύρεται, διότι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημά των, ὅπως μὴ ἱδρυθῶσι νέα πρατήρια εἰς στενοὺς δρόμους.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν συμβολαιογράφων Σπάρτης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ματαίωσιν τοῦ ταμείου συντάξεων συμβολαιογράφων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Κοθρῆς*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ ἐν ἀποτάξει ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ Μιχαὴλ Τσαγκαράκη, ζητοῦντος ἐπανόρθωσιν τοῦ προσγενομένου αὐτῷ ἀδικήματος τῆς ἀποτάξεως ἕνεκα πολιτικῶν λόγων.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἀποστράτων ὁπλιτῶν ξηρᾶς καὶ χωροφυλακῆς παρακαλεῖ ὅπως οἱ ἀπόστρατοι ὁπλῖται προσληφθοῦν εἰς τὰς κρατικὰς καὶ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Καλιγκάτσης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων χωρίων Ἀλμωπίας, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν παράλειψίν των ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δικαιουμένων ἀποζημιώσεως ὡς παραμεθορίων.

Οἱ εἰρηνοδῖκαι καὶ πταισματοδῖκαι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὑποβάλλουν ὑπόμνημα, δι' οὗ παρακαλοῦν ὅπως ὑποβληθῇ

καὶ ψηφισθῇ νόμος, ἐπιτρέπων νὰ καταστῇ συντάξιμος καὶ ἡ δικηγορικὴ των ὑπηρεσία.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν Πατρῶν, παρακαλοῦντος ὅπως προκληθῇ ἄδεια τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν κ. Β. Ἀντωνοπούλου.

Ἐπιτροπὴ μετεκπαιδευομένων δημοδιδασκάλων ὑποβάλλει ὑπόμνημα, δι' οὗ ἐκφέρει σχετικὰς παρατηρήσεις καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν κύρωσιν τοῦ σχετικοῦ διατάγματος.

Ἡ ἐπὶ τῆς Προνοίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

1) «Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Ὑγιεινομικῆς Συμβάσεως Παρισίων τῆς 21 Ἰουνίου 1926».

2) «Περὶ ἱδρύσεως Θεραπευτηρίου ἐν τῷ νομῷ Λέσβου» καὶ

3) «Περὶ μετατροπῆς εἰς ὑποχρεωτικὴν τῆς ἐκουσίας τροχολογίας τῆς εἰσπραττομένης ἐν Χανίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου Θηκιατρείου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

1) «Περὶ παροχῆς ἀδείας πρὸς συνομολόγησιν συμβάσεως διὰ τὴν μετασκευὴν κ.λ.π. τοῦ μεγάρου Συγγροῦ».

2) «Περὶ κυρώσεως προσθέτου Πρωτοκόλλου εἰς τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας σύμβασιν ἐκδόσεως τῆς 25 Ἰουνίου 1925».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ προσθέτου Πρωτοκόλλου εἰς τὴν σύμβασιν περὶ ἰθαγενείας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας τοῦ ὑπογραφέντος ἐν Ἀθήναις τὴν 13ην Νοεμβρίου 1928» καὶ

4) «Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς πληρωμὴν ἀνειλημμένης ὑποχρεώσεως δρ. 2.500.000 πρὸς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Αἰλιανός*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ σχηματισμοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ σιδηροδρομικῶν συνταξιούχων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως πρακτικοῦ γεωργικοῦ σχολείου εἰς Ἁγίους Ἀσωμάτους Ἀμαρίου Κρήτης».

Οἱ κ. κ. ***Α. Καραπάνος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ φιλέλληνος Ἀστιγγος».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπιβολῆς ἀμέσου κοινοτικοῦ φόρου εἰς εἴδος ἐπὶ τῆς παραγωγῆς ἐλαίου τῆς Κοινότητος Σπαθαραίων τῆς Σάμου διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Ταξιάρχης Σάμου» κ.λ.π.».

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) καταθέτει τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις κ. κ. Βουλευτῶν:

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 ἐρώτησιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ι. Νικολίτσα ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσωμεν εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι διετάχθη τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον νὰ συμπληρώσῃ τὸ προσωπικὸν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων Πλατάνου Ναυπακτίας καὶ Κεφαλοβρύσου καὶ τοῦ Γυμνασίου Κεφαλοβρύσου.

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 26 ἐρώτησιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ε. Καρωτάκη ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν τὴν Βουλὴν ὅτι ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ξάνθης ὑπηρετοῦν οἱ 1) Α. Παπακώστας, φιλόλογος, 2) Ἀθ. Παπαναστασίου, θεολόγος, 3) Ἀπόστολος Σοφικίτης, φυσικός, 3) Στ. Θωμαΐδης, Γαλλικῆς, 5) Κ. Σπάθης, Ὠδικῆς. Πλὴν αὐτῶν ἔχει τοποθετηθῇ διὰ προαγωγῆς ὁ φιλόλογος καθηγητὴς Σιροβανές, ὅστις διετάχθη ἤδη τηλεγραφικῶς νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν του θέσιν, τοποθετοῦνται δὲ εἰσέτι διὰ διατάγματος, δημοσιευομένου προσεχῶς, ὁ Ἀντωνάκος ὡς Γυμνασιάρχης, ὁ Σαμαρτζῆς ὡς φιλόλογος καὶ ὁ Κακιᾶς ὡς μαθηματικός. Ἐν δὲ τῷ Γυμνασίῳ Κομοτινῆς οἱ 1) Σερεφετινίδης, γυμνασιάρχης, 2) Εὐθυμίου, φιλόλογος, 3) Φοράδης, φιλόλογος, 4) Πατρινός, θεολόγος, 5) Τσακάρας, Μαθηματικῶν, 6) Ἠλιάδης, Φυσικῶν, 7) Καλαντζῆς, τῆς Ὠδικῆς καὶ 8) Ἀν. Προδρόμου, διδάσκαλος τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων.

Ἡ ἀραβουργὴ περὶ τὴν τοποθέτησιν καθηγητῶν εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἔλλειψιν πιστώσεων, τὰς ὁποίας μέλλει ἐπ' ἐσχάτων ἐνέκρινε τὸ Γενικὸν Λογιστήριον.

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν εἰς ἐρώτησιν κ. Βουλευτοῦ.

1. Ἡ ἀποτελεσματικὴ δίωξις τῆς ἁλιείας διὰ δυναμίτιδος καὶ λοιπῶν δηλητηριωδῶν οὐσιῶν, ἐνεργουμένη πάντοτε ἐν ἀνοικτῇ ἢ καὶ κλειστῇ θαλάσσῃ, μόνον ἀπὸ θαλάσσης εἶναι δυνατή.

2. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται κατάλληλα πλωτὰ μέσα, καταλλήλως ἐξοπλισμένα, δι' ὧν αἱ Λιμενικαὶ Ἀρχαὶ νὰ δύνανται νὰ καταδιώκουν τοὺς διὰ παρανόμων μέσων ἁλιεύοντας.

3. Δυστυχῶς ὅμως αἱ Λιμενικαὶ Ἀρχαὶ στεροῦνται παντελῶς τοιούτων πλωτῶν μέσων, διαθέτουσαι μόνον μικρὰ κωπήλατα ἐρόλκια καὶ οὕτω πως εὑρίσκονται εἰς πλήρη ἀδυναμίαν διώξεως τῶν πολλάκις ἐν ὄψει ἁλιευόντων διὰ δυναμίτιδος.

4. Ἡ Δ)σις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἐπανειλημμένως ἐζήτησε τὰς ἀναλόγους πιστώσεις διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων πλωτῶν μέσων, ἀλλ' αἱ αἰτήσεις αὐτῆς πάντοτε ἀπερρίφθησαν διὰ λόγους οἰκονομίας.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. ***Σ. Τρικούπης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ψηφίσματος τοῦ Α' Συνεδρίου τῶν Προέδρων Κοινοτήτων Μεσολογγίου, λέγει ὅτι πρὸ μηνὸς συνεκροτήθη ἐν Μεσολογγίῳ συνέδριον τῶν κοινοταρχῶν τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Δημάρχου. Τὸ Συνέδριον τοῦτο κατέληξεν εἰς πορίσματα, ἅτινα ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς ψηφίσματα καὶ τὰ ὁποῖα εἶχον τὴν τιμήν, λέγει, νὰ καταθέσω χθὲς εἰς τὴν Βουλήν. Παρακαλῶ δὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰδικῶς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, Δικαιοσύνης, Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ὅπως, ἀφοῦ μελετήσωσι τὰ ψηφίσματα ταῦτα, ἀνακοινώσωσι τὰ σκέψεις των ἐπ' αὐτῶν, ἐπιφυλλάσσομαι δὲ ὅπως μετὰ τοῦτο ἐπανέλθω εἰς τὴν συζήτησιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ κ. ***Ν. Ξηρὸς,*** συνιστῶν ψήφισμα τῶν καπνεργατῶν Λαμίας, παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ τοῦτο εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Γυμνασιάρχου Α. Καραπαναγιώτου, λέγει ὅτι οὗτος ἀναφέρει ὅτι ἐν οἰκοπέδον του ἐπετάχθη πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας δι' ἐγκατάστασιν προσφύγων, παρακαλεῖ δὲ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον λύσῃ τὸ οἰκόπεδον τῆς ἐπιτάξεως καὶ ἀποσύρῃ τοὺς πρόσφυγας ἐκεῖθεν, βελτιώνων τοιουτοτρόπως καὶ τὴν θέσιν των. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅμως ταύτην ὑπάρχει τὸ κατεπλητικὸν ὅτι ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου διὰ νὰ λύσῃ τὸ οἰκόπεδον τῆς ἐπιτάξεως ζητεῖ παρὰ τοῦ Γυμνασιάρχου τούτου χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ τὰς δώσῃ εἰς τοὺς πρόσφυγας, ὑπεχρέωσε δὲ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τὴν θυγατέρα του νὰ ὑπογράψῃ συναλλαγματικὴν ἵνα ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας λύσῃ τὸ οἰκόπεδον τῆς ἐπιτάξεως. Παρακαλῶ συνεπῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας, ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον προβαίνει εἰς ἐπιτάξεις οἰκοπέδων ἵνα μὴ προβαίνῃ εἰς ἀπαλλοτριώσεις αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ νὰ ζητῆται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας νὰ πληρώσῃ ὁ Καραπαναγιώτης χρήματα ἵνα λυθῇ τῆς ἐπιτάξεως τὸ οἰκόπεδόν του εἶναι ἐγκλημα κολαζόμενον ὄχι μόνον πειθαρχικῶς ἀλλὰ καὶ ποινικῶς. Θὰ ἐξετάσω, λέγει, τὸ ζήτημα καὶ ἂν εἶναι ὅπως τὰ ἐκθέτει ὁ κ. συνάδελφος θὰ προβῶ εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας.

Ὁ κ. ***Ι. Γρηγοράκης,*** ἐπὶ ἀναφορᾶς ἐπιτροπῆς τέως δήμου Λαγείας, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ἀναρχάς ἀναπήρων πολέμου παραπονουμένων ὅτι παρῆλθεν ἡ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς παροχὴν συντάξεως, ἐνῷ ὑπάρχουν πολλοὶ ἀνάπηροι μὴ προφθάσαντες νὰ ὑποβάλουν αἰτήσεις. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας εἰς σχετικὴν ἀναφορὰν ἀπήντησε πρὸ ἡμερῶν ὅτι δὲν δύναται νὰ δοθῇ παράτασις, διότι ἐνεφυσιχώρησαν καὶ καταχρήσεις, ἀλλὰ τὸ ὅτι γίνονται καταχρήσεις δὲν σημαίνει ὅτι καὶ οἱ δικαιοῦχοι ἀνάπηροι πρέπει νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος νὰ ὑποβάλουν τὰς αἰτήσεις των. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εὐμενῶς.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** λέγει ὅτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι ἐπικίνδυνον, διότι, καθὼς καὶ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἀνέφερον παρεισέφρησαν πολλαὶ καταχρήσεις, τὸ δὲ Δημόσιον ἐζημιώθη ἑκατομμύρια. Δι' αὐτὸ ἡ ὑπηρεσία ἔχει ἀντιρρήσεις, τὰς ὁποίας θεωρῶ πολὺ εὐλόγους. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει θὰ μελετήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Φαρσάλων καὶ παρακαλεῖ ὅπως καταβληθῇ μέριμνα περὶ ἱδρύσεως ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν Φαρσάλοις.

Ὁ κ. ***Α. Παπαοικονόμου,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς, λέγει ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ τὸ αἴτημα ὅπως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποξηραντικῶν ἔργων τῆς Θεσσαλίας ληφθῇ μέριμνα καὶ ἀποξηρανθῇ ἐλώδης ἔκτασις τριῶν χιλιάδων στρεμμάτων εὑρισκομένη μεταξὺ τῶν πόλεων Ἁλμυροῦ καὶ Πλατάνου καὶ ἥτις μαστίζει ἐξέλονοσίας τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν αἰτημάτων τῶν φοιτητῶν κλάσεως 1926 διότι, λέγει, ἐνῷ αἱ προγενέστεραι κλάσεις ἔτυχον ἀναστολῶν καὶ διαφόρων εὐεργετημάτων, αἱ δὲ μεταγενέστεραι ἀναστολῆς μέχρι τέλους τῶν σπουδῶν των, οὗτοι, ἂν καὶ ὑπηρέτησαν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, οὐδενὸς ἔτυχον εὐεργετήματος.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος,*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ συλλόγου Ζαγορίου, ζητοῦντος τὴν ἵδρυσιν σχολείου, λέγει ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἐξηντλημένον διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσεν ὅτι ἐξ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας οὔτε σχολεῖα θὰ ἱδρυθοῦν οὔτε τοιαῦτα ὑφιστάμενα θὰ προαχθοῦν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐδήλωσα, ὅτι αἱ οἰκονομίαι δὲν θὰ ἐπεκταθῶσιν εἰς τὴν ἵδρυσιν σχολείων.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως σχολείων εὑρίσκεται ἐν τῷ τελειοῦσθαι.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἐργατῶν δερμάτων Λαρίσης, παρακαλεῖ τὸν κ Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅπως ἐξετάσῃ ταύτην εὐμενῶς.

Ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης,*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῆς Ἑνώσεως τῶν ἐφέδρων χωροφυλακῆς Κρήτης, λέγει ὅτι οὗτοι προσέφερον πλείστας ὅσας ὑπηρεσίας ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὸ 1912, ὁπότε καὶ ἐφονεύθησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἂν καὶ δὲν εἶχον οὐδεμίαν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ κατὰ τὸ 1915, ἔρχονται δὲ οὗτοι τώρα καὶ ζητοῦν ἀποζημίωσιν πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των. Πλὴν αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ χωροφύλακες ὑπηρετήσαντες ἀντὶ θητείας ἐπὶ τρία ἔτη εἰς τὴν χωροφυλακήν· οὗτοι παρακαλοῦσιν ὅπως ἀπολυόμενοι ἐγγράφωνται εἰς τὴν ἐφεδρείαν τῆς χωροφυλακῆς. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ λάβῃ μέριμναν ὑπὲρ τῶν δικαίων αἰτημάτων τούτων.

Ὁ κ. ***Ν. Τζερμιᾶς,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν αὐτοκινητιστῶν Βορείου Ἑλλάδος, λέγει, ὅτι ὡς γνωστὸν οὗτοι ἀπήργησαν καὶ συνεπείᾳ ὑποσχέσεως ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔλυσαν αὐτήν. Πρόκειται δὲ περὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐξυπηρετοῦν ὄχι μόνον τὴν γραμμὴν τῆς Ἄνατ, Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τῆς Δυτικῆς, μέσῳ τῆς ὁποίας διεξάγεται τὸ ἐμπόριον τῆς Κοζάνης καὶ Ἀλβανίας. Ἐδόθη δὲ εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπόσχεσις τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἀπόψεως τῆς καταργήσεως τοῦ δασμοῦ τῆς βενζίνης, ὅστις ἐπεβλήθη ἐπὶ δικτατορίας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ταμείου τῆς Τροχαίας Κινήσεως. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας διατείνεται ὅτι εἰσεπράχθησαν τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα χρεωστεῖ τὸ Ταμεῖον Τροχαίας Κινήσεως, ἀλλὰ διετέθησαν δι' ἄλλας ἀνάγκας. Καὶ δυστυχῶς τὸ Ταμεῖον τοῦτο θέλει νὰ ἐξοφλήσῃ τοὺς λογαριασμούς του. Ἀλλὰ σήμερον αἱ Ἑταιρεῖαι αὐξάνουν τὴν τιμὴν τῆς βενζίνης· ἡ πρέπει συνεπῶς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ καταργήσῃ τὸν φόρον ἢ νὰ ἐλαττώσῃ αὐτόν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐνδεχόμενον ἐκ τῆς μεγάλης καταναλώσεως τῆς βενζίνης αἱ πρόσοδοι τοῦ Δημοσίου νὰ μείνωσιν αἱ αὐταί, ἢ ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀγορανομίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ κανονίσῃ τὴν τιμὴν τῆς βενζίνης, διότι καὶ αὐτὴ εἶναι εἶδος πρώτης ἀνάγκης. Πρόκειται, λέγει, περὶ πολλῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται διὰ τὸν λαόν, διότι τὰ τρόφιμα μεταφέρονται δι' αὐτοκινήτων.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν ἔχει αὐτὸς τὴν πρωτοβουλίαν καταργήσεως οἱουδήποτε φόρου. Οἱ φόροι οἱ ἐξυπηρετοῦντες εἰδικοὺς σκοποὺς ἐπιβάλλονται καὶ καταργοῦνται πρωτοβουλίᾳ τῶν Ὑπουργείων ἐκείνων εἰς οὓς ἀνήκουν οἱ φόροι. Ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἐτέθη ὁ φόρος τῆς Τροχαίας Κινήσεως τοῦτο θὰ λυθῇ κατὰ πρωτοβουλίαν ὄχι τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀλλὰ τοῦ Ὑπουργείου εἰς ὃ ὑπάγεται ἡ τροχαία κίνησις. Ἐγὼ δὲν ὑπεσχέθην εἰς τοὺς αὐτοκινητιστὰς νὰ λύσω τὴν ἀπεργίαν καὶ θὰ ἐπελαμβανόμην ἐγὼ ζητήματος τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐμῆς πρωτοβουλίας· εἶπον ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ εἶχον ἀντίρρησιν ἐφ' ὅσον δὲν ἐπεβαρύνετο ὁ προϋπολογισμὸς νὰ μὴ ἀντιτείνω εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου αὐτοῦ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ ἔλεγεν ὅτι ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐτέθη ἐπληρώθη. Ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἐνέργειά μου ἔπρεπε νὰ στραφῇ εἰς ἐξέτασιν τοῦ σημείου αὐτοῦ. Ἐὰν δηλαδὴ ὁ φόρος αὐτὸς ἐξεπλήρωσε τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους προωρίζετο ἢ ἐὰν θὰ ἠδύνατο διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ γίνῃ αὔξησις τῶν εἰσιτηρίων τῶν αὐτοκινητιστῶν. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἐξήταζεν ἐὰν ὑπάρχει περίπτωσις ἐλαττώσεως τοῦ δασμοῦ τῆς βενζίνης ἡ ὁποία ἀπέβαινεν εἰς ὠφέλειαν τῶν αὐτοκινητιστῶν ἐφ' ὅσον θὰ ηὔξανον τὰ εἰσιτήρια. Τοῦτο εἶπον εἰς τοὺς αὐτοκινητιστάς, ὅτι δηλ. ἡ Κυβέρνησις εἶναι διατεθειμένη νὰ μελετήσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα.

Ὁ κ. ***Α. Μάρκου,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῆς κοινότητος Τραγανὸ (Ἐρρινεῶν), λέγει ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἶναι δικαιοτάτη. Μεταξὺ τῶν κοινοτήτων Τραγανὸ καὶ Καμάρας παραρρέει ὁ χείμαρρος Φοίνιξ, ὅστις καταστρέφει ὅλας τὰς ἐκεῖ ἐκτάσεις. Ἐφέτος κατεσκευάσθησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς κοινότητος Καμάρας πρόχειρα ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ χείμαρρος οὗτος θὰ καταστρέψῃ τώρα τὰς ἐκτάσεις τῆς κοινότητος Τραγανό, οἱ κάτοικοι ταύτης παρακαλοῦν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ διατάξῃ τὸν ἁρμόδιον ἐπιθεωρητὴν νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς συρματοπλέγματα, ὅπως οἱ ἴδιοι κατασκευάσουν πρόχειρα προχώματα.

Ὁ κ. ***Α. Χρηστομάνος*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῖ ὅτι θὰ δοθῶσιν αἱ δέουσαι διαταγαί.

Ὁ κ. ***Μ. Τσιγδέμογλου,*** συνιστῶν ἀναφορὰν ἐπιτροπῆς προσφύγων, λέγει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔπαυσε νὰ πληρώνῃ τοὺς δικαιούχους τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρώου. Ὡς ἀπεδείχθη δὲ ἐπανειλημμένως, πρόκειται περὶ τῆς πλέον ἀναξιοπαθούσης

τάξεως τῶν προσφύγων, οἵτινες ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχασαν τὸν τόκον 16 μηνῶν διατρέχουν ἤδη τὸν κίνδυνον νὰ μειωθῇ ὁ τόκος τῶν ὁμολογιῶν των. Τώρα δὲ ἀνεστάλη καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀποζημιώσεώς των. Ἐγράψη εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι θὰ διαταχθῇ ἡ ἐκ νέου πληρωμὴ τῶν δικαιούχων τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρώου ἀλλὰ ἐλέχθη ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ πρόκειται νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν τροποποίησιν τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἀλλ' ἕτερον ἑκάτερον. Νὰ ὑποβληθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν περὶ μειώσεως τοῦ τόκου ἀλλὰ νὰ διαταχθῇ ἡ Τράπεζα νὰ πληρώσῃ αὐτούς, διότι ἐὰν συνδυασθῇ μὲ τὴν τροποποίησιν τῆς συμβάσεως τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν θὰ τελειώσῃ οὔτε μετὰ τὰς ἑορτάς.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἀπολύτως ἀναγκαία ὑπῆρξεν ἡ ἐν λόγῳ ἀναβολὴ τῆς διανομῆς τῶν ὁμολογιῶν εἰς τοὺς δικαιούχους τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρώου διὰ νὰ παρασκευασθῶσιν αἱ νέαι ὁμολογίαι, διότι αἱ παλαιαὶ δὲν ἠδύναντο νὰ διανεμηθῶσιν οὔτε ἐπανορθούμεναι. Ἐγένετο ἀπόπειρα διορθώσεως αὐτῶν διὰ σφραγίσεως μὲ μελάνην θεωρουμένην ἀνεξίτηλον, ἀλλ' ἡ χημικὴ ἐξέτασις ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἦτο δύσκολος ἡ ἐξάλειψις τῆς σφραγῖδος καὶ ἑπομένως ἐνεφανίζετο ὁ κίνδυνος τῆς παραποιήσεως τῶν ὁμολογιῶν τούτων, κίνδυνος ὁ ὁποῖος μόνον διὰ τῆς κατασκευῆς νέων ὁμολογιῶν ἀποσοβεῖται. Δὲν ὑπάρχει ὅμως κανεὶς λόγος νὰ σταματήσῃ καὶ ἡ διανομὴ τῶν μετρητῶν εἰς τοὺς δικαιούχους καὶ διὰ τοῦτο ἔδωσα διαταγὰς νὰ ἐξακολουθήσῃ τῶν μετρητῶν ἡ καταβολὴ ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Σ. Τρικούπης***, συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν σχολικῶν Ἐπιτροπῶν Αἰτωλικοῦ, λέγει ὅτι τὸ ἐκεῖ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον στερεῖται καθηγητῶν διότι μένουσι κενὰ δύο θέσεις, τοῦ ἑνὸς τῶν καθηγητῶν ἀποσπασθέντος καὶ τοῦ ἑτέρου μετατεθέντος. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν διπλωματούχων ἀνωτάτων Γεωπονικῶν Σχολῶν καὶ λέγει ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ τοὺς γεωπόνους τούτους.

Ὁ κ. ***Κ. Κουρτίδης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καπνεμπόρων Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης***, συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου ἀποστράτων Μακεδονίας, λέγει ὅτι ἡ συνέντευξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν ᾗ ἐδήλωσεν ὅτι τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ αὐξήσῃ τὰς συντάξεις τῶν ἀποστράτων καὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ἔφερεν ἀναστάτωσιν εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι αἱ συντάξεις εἶναι ἐλάχισται, οἱ ἀπόστρατοι ἔχουν καὶ ἄλλον λόγον. Ἡ σύνταξις τῶν ἀποστράτων ἡ διδομένη ὑπὸ τοῦ Κράτους εἶναι μικροτέρα τῆς διδομένης εἰς τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους, διότι οἱ ἀπόστρατοι ἐλάμβανον καὶ μέρισμα ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου, ἀλλὰ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον ἠλάττωσε τὰς μετοχὰς κατὰ 25ο/ο, ἡ δὲ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι σπουδαιοτάτη. Αἱ δαπάναι τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου ἐξωγκώθησαν εἰς τρόπον ὥστε μετ' ὀλίγον καιρὸν ἴσως γίνῃ νέα ἐλάττωσις τῆς μετοχῆς, διότι ἐκτὸς τῶν 20 ἑκατομμυρίων, ἅτινα ἔχασε τοῦτο ἐκ τῶν τόκων τῶν χρημάτων διὰ τὸ κτίσιμον τοῦ μεγάρου, πληρώνει προσέτι 700 χιλιάδας δραχμὰς τὸ ἔτος δι' ἐπίβλεψιν 15 μηχανικῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχει σημασίαν, διότι ὅλοι οἱ ἰδιοκτῆται προσπαθοῦν νὰ περατώσουν ταχύτερον τὸ κτίριον τὸ ὁποῖον κτίζουν ἵνα ὠφεληθοῦν τὰ ἐνοίκια, ἀλλὰ ὡς συνεχίζονται αἱ ἐργασίαι διὰ τὸ μέγαρον τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ἕτοιμον οὔτε μετὰ 4 ἔτη. Παρακαλῶ συνεπῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ φροντίσῃ διὰ μίαν τοιαύτην μεγάλην περιουσίαν, οἵα εἶναι τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου. Εἶναι ἄλλως τε καὶ ζήτημα προϋπολογισμοῦ, διότι ἂν μειωθῇ ἀκόμη ἡ μετοχὴ οἱ ἀπόστρατοι θὰ στραφοῦν πρὸς τὸ Δημόσιον δι' αὔξησιν τῆς συντάξεώς των.

Θ. Σοφούλης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψει μου.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς***, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν καπνοπαραγωγῶν Νιγρίτης, λέγει ὅτι οἱ καπνοπαραγωγοὶ ὑπέβαλον αἴτησιν ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν δεδομένου ὅτι ἡ Νιγρίτα εἶχε ἐπὶ τῶν πολέμων καταστραφῇ, διὰ νὰ γίνουν δὲ οἰκοδομαὶ χρειάζεται ἐνίσχυσις ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, αἱ δὲ οἰκοδομαὶ αὗται χρησιμεύουν συγχρόνως διὰ τὴν συσκευασίαν τῶν καπνῶν. Παρακαλεῖ ἐπίσης ὅπως ἐκτὸς τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν δοθῇ ἀτέλεια εἰσαγωγῆς οἰκοδομησίμων ὑλῶν καὶ εἰς τὴν Νιγρίταν καὶ εἰς τὰς Σέρρας καὶ εἰς ἄλλα καταστραφέντα μέρη τοῦ νομοῦ Σερρῶν, διότι μόνον οὕτω δύναται νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἀνοικοδόμησις.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος***, ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς, παρακαλεῖ διὰ τὰς ζητουμένας ἀπαλλαγὰς καὶ ἀτελείας ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς Νιγρίτης, Σερρῶν καὶ λοιπῶν πολεμοπαθῶν μερῶν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἰδίως, τονίζει, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν ὑπὲρ τῶν καπνοπαραγωγῶν εἶναι πλεονέκτημα ἐπιβεβλημένη διότι ἡ συσκευασία καὶ ἡ φύλαξις τοῦ προϊόντος ἐνεργεῖται ἐντὸς αὐτῶν, καὶ ἀφοῦ οἱ καπνέμποροι ἔχουν ἀσυδοσίαν φόρων διὰ τὰς καπναποθήκας των καὶ τὰ καπνεργοστάσιά των εἶναι ἀπορίας ἄξιον διατί ἡ μέριμνα αὕτη δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς.

Ὁ κ. ***Δ. Μέλφος***, συνιστῶν τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν, τονίζει ὅτι αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἀπαλλαγαὶ δι' ὅλα τὰ πολεμοπαθῆ μέρη, ἰδίως δὲ διὰ τὴν Νιγρίταν, ἐπιβάλλεται καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κτηνοτροφίας, ἥτις ἔχει ἀνάγκην οἰκημάτων εὐρυχώρων. Ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως δὲ οἰκημάτων εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀναγκάζονται οἱ παραγωγοὶ καὶ παραδίδωσι τὰ προϊόντα των εἰς ἄλλας χεῖρας ἐπὶ ζημίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν παραγωγῶν καὶ τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Ρ. Λιβαθινόπουλος***, ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος, ἐκθέτει τὰς προσπαθείας τῶν ἱδρυτῶν αὐτοῦ καὶ λοιπῶν ἀρχικῶν συνεισφορέων του διὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι, δι' ἣν οὐδέποτε τὸ Κράτος συνεισέφερε, καίτοι ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ ἔδρασε καὶ ἐδίδαξε καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος προαγαγοῦσα τὴν καλλιτεχνίαν. Ἦλθεν ἐπὶ τέλους ἐν διάταγμα καὶ τὸ κατέστησε νομικὸν πρόσωπον, ἐθέσπισεν ὑπὲρ αὐτοῦ κάποιαν ἐπιχορήγησιν, ἥτις οὐδέποτε ἐδόθη, καὶ ἀτελείας θεαμάτων. Σημειωτέον ὅτι ἡ Συνέλευσις τοῦ 1864 διὰ ψηφίσματος εἶχεν ἀποφασίσει, ὅπως δίδωνται εἰς τὸ Μελόδραμα 25.000 δραχ. ἐτησίως. Καίτοι δὲν ἐβοηθήθη τὸ Μελόδραμα ἐξηκολούθησε τὴν δρᾶσίν του, ἡ δὲ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ ἐπ' ἐσχάτων πρὸς καλλιτέραν ὀργάνωσιν αὐτοῦ ἔφερε δύο ξένους καλλιτέχνας, ὁπότε ἐπενέβη τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἶπεν ὅτι δὲν δικαιοῦται τὸ ἵδρυμα ἀτελείας ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἔφερεν αὐτοὺς τοὺς δύο ξένους καλλιτέχνας. Κατόπιν τούτου διετάχθη τὸ ἵδρυμα νὰ καταθέτῃ κάθε βράδυ τὸν ἀνάλογον φόρον εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν.

Αἱ ἐνέργειαί μου, συνεχίζει, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἔφερον ἀποτέλεσμα, διότι, ἐνῷ μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπείσθη περὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἱδρύματος διὰ τὴν ἀτέλειαν καὶ ὅτι θὰ ἐγκρίνῃ, αἰφνιδίως μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι ἐστάλη ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸν νομικὸν σύμβουλον διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ὃν ἐγὼ εἶχον κάμει ὁ ἴδιος. Ἤλπιζον, λέγει, ὅτι καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὡς ἁρμόδιος, θὰ ἐνεψύχωνε τὰ λανθάνοντα καλλιτεχνικὰ αἰσθήματα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ θὰ τὸν ἔπειθε νὰ δώσῃ τοὐλάχιστον τὴν ἀτέλειαν ἀφοῦ ἔδωκε τὴν ἐπιχορήγησιν. Εἶναι θλιβερόν, συνεχίζει, νὰ ἐπιτρέπῃ τὸ Κράτος μὲ μίαν κλωτσιὰν τῶν ἁρμοδίων νὰ κατακρημνίζεται πᾶν ὅ,τι ἐδημιουργήθη μὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς προσπαθείας δύο γενεῶν. Ἐλπίζω, ἐπιλέγει, ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ λαὸς ἔδωκεν ὅλην τὴν δύναμιν, διότι ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ λύσῃ ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα καὶ θὰ βάλῃ καὶ κάθε κατεργάρην στὴν θέσιν

του, θὰ ἐπέμβῃ καὶ θὰ δώσῃ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ δίκαιον ὅπου ὑπάρχει.

Ν. Ξηρός. Ἡ ἀτέλεια λέγει πρὸς τὸ ἵδρυμα ἐδόθη καὶ δὲν δύναται διὰ παρερμηνείας διαστρεβλωτικῆς τοῦ νόμου νὰ ἀφαιρεθῇ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ὀφθαλμοφανὲς καὶ προφανῶς ἠδίκησεν ἑαυτὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παραπέμψας τὸ ζήτημα εἰς τὸν νομικὸν σύμβουλον.

Δ. Νάκος. Καὶ ἐγὼ θὰ συστήσω, κ. Πρόεδρε, τὴν ἀναφορὰν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔκαμαν μελόδραμα, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν κάτι τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιοθαύμαστον καὶ δὲν εἶναι ὀρθόν, ἀντὶ νὰ λαμβάνωμεν γενικώτερα μέτρα, νὰ ζητῶμεν σήμερον νὰ ἐπιβάλωμεν καὶ φορολογίαν. Θὰ παρακαλέσω, συνεχίζει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ ἵδρυμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν φορολογίαν. Δὲν κάμουν ἀπαλλάξῃ τὸ ἵδρυμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν φορολογίαν. Δὲν κάμουν τίποτε ἄλλο, ἐπιλέγει, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ παρὰ νὰ ζητοῦν μίαν συνδρομὴν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δώσωμεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ Μελόδραμα, λέγει, ἔχει ὅλην μου τὴν συμπάθειαν, καὶ παρὰ τοὺς δισταγμοὺς τῆς ὑπηρεσίας περὶ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου εἶμαι διατεθειμένος, ὅπως ἐδήλωσα εἰς τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν ἐκ Κεφαλληνίας, νὰ ἐπιβάλω τὴν ἀτέλειαν εἰς τὰς παραστάσεις αὐτάς. Ἀλλ' αἱ φορολογίαι τῶν δημοσίων θεαμάτων ἔχουν ἐκμισθωθῇ, οἱ δὲ ἐκμισθωταὶ ἔχουν συμφέροντα συγκροῦμενα πρὸς τὴν ἀτέλειαν τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ νόμος. Ἰσχυρίζονται λοιπὸν ὅτι ὁσάκις δίδονται παραστάσεις ὑπὸ ξένων μελῶν αὐταὶ δὲν ἀπολαύουν ἀτελείας. Ἐγὼ δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν γνώμην, ἀλλὰ ἐφόσον εὑρισκόμεθα πρὸ τοιαύτης ἀξιώσεως τῶν ἐκμισθωτῶν, ζητούντων νὰ ἀποφανθῇ ὁ νομικὸς σύμβουλος, δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀρνηθῶ νὰ ἀπευθύνω τὸ ἐρώτημα αὐτό.

Ν. Ξηρός. Ἠδύνατο νὰ ἐρωτηθῇ ὁ νομικὸς σύμβουλος χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ τὸ ἵδρυμα τὸν φόρον εἰς τὸ Ταμεῖον.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μένουν ὑπὸ παρακαταθήκην.

Μεθ' ὃ ἀναβαλλομένων τῶν λοιπῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀναφορῶν, εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. ***Σ. Κωστόπουλος***, ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως τῶν ἐν Καλάμαις προσφυγικῶν συνοικισμῶν, τονίζει ὅτι οὐδεμία μέριμνα σοβαρὰ ἐλήφθη καίτοι ἡ κατάστασις των εἶναι οἰκτρά, διότι οὗτοι ἀπαρτίζονται ἀπὸ ἄθλια παραπήγματα στηθέντα ἐκεῖ ἀπὸ ἐτῶν. Ἐζήτησαν πισσόχαρτα καὶ πέρισυ διενεμήθη τοιοῦτον ἐκ δύο μέτρων κατὰ παράρτημα καὶ ὡς τελείως ἀνεπαρκὲς δὲν κατηναλώθη διὰ τὰ παραπήγματα. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἔχουν συσσωρευθῇ πρὸ καιροῦ αἰτήσεις ἀπειρίας συνοικισμῶν διὰ πισσόχαρτον, καὶ ὅμως τὸ Ὑπουργεῖον μόλις ἐπ' ἐσχάτων ἐνήργησε προμήθειαν τοιούτου καὶ πάλιν ἀνεπαρκοῦς καὶ ὑπάρχει φόβος καὶ πάλιν νὰ διανεμηθῇ τοῦτο εἰς τοὺς πρόσφυγας τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ μείνουν εἰς τὴν αὐτὴν ἀθλίαν κατάστασιν νὰ διέλθουν καὶ ἄλλον χειμῶνα οἱ πρόσφυγες τῶν ἐπαρχιῶν καὶ δὴ τῶν Καλαμῶν. Πάντως, ἐπιλέγει, θὰ ἤθελα μίαν ρητὴν διαβεβαίωσιν ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅτι θὰ στείλῃ ἡ ὑπηρεσία τάχιστα ἐπαρκὲς πισσόχαρτον διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν διατρήτων καὶ ἄνευ ἐπισκευῆς ἀπὸ τριετίας στεγῶν τῶν ξυλίνων παραπηγμάτων.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουλίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι τὸ πισσόχαρτον ἔφθασε καὶ παραλαμβάνεται καὶ θὰ γίνῃ μία διανομὴ ἄνευ μεροληψιῶν, προτιμωμένων τῶν μᾶλλον ἐπειγουσῶν ἀνάγκων. Ρητὴν διαβεβαίωσιν, τονίζει, περὶ παροχῆς ὡρισμένου ποσοῦ δὲν δύναμαι νὰ δώσω, διότι ἐκ τῶν ἐνόντων θὰ γίνῃ ἡ διανομὴ ὅπως ἐκ τῶν ἐνόντων ἔγεινε καὶ ἡ προμήθεια, ἥτις εἶναι ζήτημα οἰκονομικὸν καὶ ἀφορᾷ ἑκατομμύρια. Γνωρίζω, συνεχίζει, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν προσφύγων Καλαμῶν δὲν εἶναι καλὴ ἀλλὰ χρειάζονται ριζικώτερα μέτρα. Πρέπει νὰ γίνῃ συνεννόησις μετὰ τῆς Ε.Α.Π. ὅπως δεχθῇ καὶ ἀνεγερθῇ συνοικισμὸν ἐν Καλάμαις. Ἀλλὰ ἔχω πληροφορίας ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε κατάλληλος οὔτε διαθέσιμος ἔκτασις ἐν Καλάμαις, καὶ εἰς τοῦτο θὰ ὤφειλε νὰ μὲ βοηθήσῃ ὁ προλαλήσας συνάδελφος.

Σ. Κωστόπουλος. Μέχρις ὅτου γίνῃ συνοικισμὸς παρὰ τῆς Ε.Α.Π. οἱ πρόσφυγες θὰ ἀποθνήσκουν. Ἀλλὰ δὲν μᾶς ἔδωκεν ἐξηγήσεις ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τὴν βραδύτητα τῆς προμηθείας.

Ἐμ. Ἐμμανουλίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ἐξηγήθησαν διὰ τὴν βραδύτητα ταύτην εὐθύνει.

Ὁ κ. Ν. Ξηρός, ἀναπτύσσων σύστασίν του περὶ τῆς οἰκονομικῆς βοηθείας τῶν δικαστικῶν, παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια ἵνα τοὐλάχιστον πληρώνῃ τὸ Δημόσιον τὸ ἐνοίκιον αὐτῶν, διότι δὲν ἐπαρκοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ καθ' ἑκάστην παραιτοῦνται ἀναλαμβάνοντες ἰδιωτικὰς ἐργασίας, γρήγορα δὲ θὰ ἀπογυμνωθῇ ὁ δικαστικὸς κλάδος.

Π. Φλῶρος. Καὶ ἐγώ, λέγει, συνιστῶ καὶ παρακαλῶ ὅπως ἂν δὲν εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ μισθοῦ συναρτηθῇ τοὐλάχιστον εἰς αὐτοὺς στέγη, διότι μίαν ἡμέραν θὰ εὑρεθῶμεν ἄνευ δικαστῶν.

Π. Πετρίδης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τὸ ζήτημα, λέγει, τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ δικαστικοῦ κλάδου εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸν καὶ μελετᾶται καὶ μίαν ἐκ τῶν πρώτων μεριμνῶν μου ἀπετέλεσε καὶ ἡ μελέτη πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν. Ἤδη εὑρίσκομαι εἰς τὸ στάδιον τῆς συγκεντρώσεως στατιστικῶν πληροφοριῶν μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν παροχὴν ἐπιδόματος διὰ πληρωμὴν ἐνοικίου, διότι ἀναγνωρίζω ὅτι ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῶν δικαστικῶν εἶναι προβληματικὴ καὶ δύσκολος. Ἐλπίζω, ἐπιλέγει, πολὺ συντόμως νὰ ἐκδηλωθοῦν τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. Ε. Πριμίδης, ἀναπτύσσων σύστασίν του περὶ παρατάσεως τῆς ληξάσης προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεως ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰ θύματα τοῦ πολέμου, λέγει ὅτι ἂν καὶ τὸ ζήτημα ἐξηντλήθη οὐχ ἧττον δὲν θεωρεῖ ἄσκοπον νὰ παρακαλέσῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅπως στέρξῃ εἰς τὴν παράτασιν, διότι οἱ φόβοι περὶ ἐνδεχομένων καταχρήσεων δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσουν ἀπὸ τοῦ νὰ χορηγήσωμεν σύνταξιν εἰς πραγματικῶς δικαιουμένους τοιαύτης. Αἱ καταστρατηγήσεις δύνανται νὰ ἀποσοβηθοῦν διὰ τῆς ἐποπτείας καὶ τοῦ ἐλέγχου. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἀνθρώπων ἀκρωτηριασθέντων ἐν πολέμῳ ἢ ἀπολεσάντων τοὺς προστάτας των καὶ δὲν ἠμπορεῖ τὸ Κράτος νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἄνευ συντάξεως.

Ε. Ἐμμανουηλίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Τὸ Ὑπουργεῖον, λέγει, τῆς Προνοίας ἔχει κάθε ἐπιθυμίαν νὰ μὴν ἀφήσῃ χωρὶς σύνταξιν τὰ θύματα τοῦ πολέμου. Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀποκρύψω, ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις τῆς ὑπηρεσίας εἶναι δεδικαιολογημέναι καὶ μελετᾶται ἤδη ἡ ἐξεύρεσις τρόπου κατ' ὃν ἄνευ καταστρατηγήσεων τοῦ νόμου θὰ ἐπιτευχθῇ νὰ λάβουν σύνταξιν οἱ πραγματικῶς δικαιούμενοι καὶ μὴ λαβόντες.

Ὁ κ. ***Δ. Νάκος***, ὁμιλῶν ἐπὶ ἐπερωτήσεώς του διὰ τὴν λῆψιν προνοίας διὰ στέγασιν Βουλῆς καὶ Γερουσίας, λέγει ὅτι ἐζήτησε νὰ μάθῃ τί σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων. Ἀλλοτε, συνεχίζει, τῇ προτάσει του ἐπὶ Κυβερνήσεως Κονδύλη ἀπεφασίσθη ὅπως εἰς τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα στεγασθοῦν ἡ Βουλή, ἡ Γερουσία καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, καὶ τοῦτο ὄχι μόνον διὰ λόγους ψυχολογικοὺς ἔχοντας σχέσεις μὲ τὴν πολιτειακὴν ἀλλαγὴν ἀλλὰ καὶ διότι καὶ οἰκονομικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τοῦτο.

Ἀνεξαρτήτως, συνεχίζει, τοῦ τί θὰ δαπανήσῃ τὸ Κράτος διὰ νὰ στεγασθοῦν αὐταὶ αἱ ἐξουσίαι ἔχομεν καὶ τὸ ζήτημα τῶν Βιβλιοθηκῶν ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ἐὰν μὲν στεγασθοῦν τὰ Σώματα αὐτὰ κεχωρισμένως θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην τριῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τριπλῶν προσωπικῶν, ἐνῷ ἀντιθέτως μὲ μίαν βιβλιοθήκην θὰ ἐξυπηρετοῦμεν τὰ ἀνάγκας καὶ τῶν τριῶν Σωμάτων. Νομίζω λοιπόν, συνεχίζει, ὅτι καὶ λόγοι ψυχολο-

γικοί καὶ λόγοι οἰκονομικοὶ καὶ λόγοι ἀξιοπρεποῦς ἐγκαταστάσεως ἐπιβάλλουν ὅπως τὰ παλαιὰ ἀνάκτορα διατεθῶσι διὰ τὴν στέγασιν Βουλῆς, Γερουσίας καὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἐπὶ δικτατορίας εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ ἐγκαθιδρυθοῦν αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἐματαιώσαμεν τοῦτο, πείσαντες τοὺς ἐργολάβους καὶ τοὺς μηχανικοὺς νὰ παραιτηθῶσι πάσης ἀποζημιώσεως καὶ νὰ δεχθῶσι τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ρύθμισιν τοῦ οἰκήματος διὰ τὸν νέον σκοπόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔγινε σχέδιον;

Α. Παπαναστασίου. Ἐπὶ Κυβερνήσεως Συνασπισμοῦ εἶχεν ἐγκριθῆ ἐν σχέδιον ἀρκετὰ ἀξιόλογον ἀπὸ τὸν μηχανικὸν Κουρεμένον διὰ στέγασιν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ὅπερ ἐδόθη εἰς τὸν ἀριθμὸν Ὑπουργόν. Βεβαίως ἡ ἰδέα τοῦ κ. ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτοῦ εἶναι ὀρθὴ καὶ ἐλαυστικὴ περὶ στεγάσεως τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν Σωμάτων εἰς τὰ παλαιὰ ἀνάκτορα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῆ ἀρχιτεκτονικῶς ἂν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ μέγαρον αὐτὸ νὰ στεγασθῶσιν ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία. Προέκυψαν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο δισταγμοὶ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην, καὶ ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις ὅπως τὰ παλαιὰ ἀνάκτορα χρησιμοποιηθοῦν πρὸς στέγασιν Μουσείων καὶ δι' αἰθούσας ὑποδοχῆς κατὰ τὰς κρατικὰς ἑορτάς. Ὑπὲρ τῆς αὐτῆς γνώμης εἶχε ταχθῆ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, διότι πάντως πρέπει νὰ κατισχύσῃ ἡ ἄποψις ὥστε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τρόπον συμβιβαζόμενον πρὸς τὰς κρατικὰς ἀνάγκας τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Ἐννοεῖται ὅτι χρειάζεται νὰ ληφθῇ ἔγγραφος ἀπόφασις. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδικήν μου γνώμην αὐτὴ εἶναι ὅτι πρέπει νὰ στεγασθοῦν εἰς τὰ παλαιὰ ἀνάκτορα Μουσεῖα καὶ ἰδίως τὸ Ἐθνογραφικὸν εἰς τὸ ὁποῖον νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλα τὰ μνημεῖα καὶ τὰ ἀγάλματα καὶ πᾶν ὅ,τι παριστᾷ ἄλλην τὴν ἐθνικὴν ζωήν.

Δ. Νάκος. Χαίρω πολύ, διότι πρώτην φορὰν θὰ συμφωνήσω μὲ τὸν κ. συνάδελφον. Νομίζω ὅτι ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἀνέφερα τῆς χρησιμοποιήσεως μιᾶς βιβλιοθήκης διὰ τὰ τρία Σώματα εἶναι σπουδαιότατος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει εἶναι ὅτι χρησιμοποιουμένων τῶν παλαιῶν ἀνακτόρων θὰ ἔχωμεν διαθέσιμον τὸ ἤδη κτίριον τῆς Βουλῆς. Κατὰ τὴν ἔκδοσιν, συνεχίζει, τοῦ μηχανικοῦ Κριεζῆ καὶ τὰ τρία Σώματα δύνανται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰ παλαιὰ ἀνάκτορα καὶ νὰ μείνῃ καὶ χῶρος διαθέσιμος δι' ἑστιατόριον. Ἤθελον παρακαλέσει, ἐπιλέγει, τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ σχηματίσουν ὀλιγομελῆ Ἐπιτροπὴν ἐξ ἀρμοδίων ἡ ὁποία νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ἱδρύματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶμαι σύμφωνος, ἀλλὰ ὄχι καὶ εἰς τὰ συμπεράσματα. Ὡς παρετήρησε καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως τὸ παλαιὸν ἀνάκτορον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἤμην εὐτυχὴς νὰ στεγασθῶσιν ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία δὲν δύναται νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διότι διὰ τὴν διαρρύθμισιν θὰ ἐξωδεύαμεν περισσότερα χρήματα ἀπὸ ὅσα ἠθέλομεν ἐξοδεύσει διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν ἑνὸς νέου μεγάρου. Εἶμαι σύμφωνος ὅτι πρέπει νὰ εἶναι μαζὶ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία, ἀλλὰ δὲν δέχομαι ὅτι πρέπει νὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον ἐγένετο μέσα στὰ παλαιὰ ἀνάκτορα, αὐτὸ τὸ χάλασμα νὰ τὸ συμπληρώσωμεν ἡμεῖς δι' ἐντελοῦς καταστροφῆς. Ἀφίσατε νὰ ἐπισκευάσωμεν τὸ ὑπάρχον κτίριον διὰ νὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ ἀγρία κατάστασις καὶ νὰ ἠμπορέσωμεν πραγματικῶς νὰ στεγάσωμεν ἄλλα τὰ Μουσεῖα.

Δ. Νάκος. Ἡ γνώμη τῶν μηχανικῶν εἶναι ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλον διὰ Μουσεῖα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οἱ καλλιτέχναι οἱ ὁποῖοι δύνανται καλλίτερον νὰ ἀποφανθοῦν, ὡς καὶ ἄλλοι ἁρμόδιοι, εἶπον ὅτι εἶναι κατάλληλον διὰ Πινακοθήκην καὶ διὰ Μουσεῖα. Ἡμεῖς δὲν θὰ ἐρωτήσωμεν τοὺς μηχανικούς. Εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα θὰ τοποθετηθῇ ἡ Πινακοθήκη. Πάντως δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον θέλετε. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ μὴ ὑπῆρχε τὸ παλαιὸν ἀνάκτορον ἐκεῖ διὰ νὰ κτίσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ χαλάσωμεν ὁλόκληρον τὸ παλαιὸν ἀνάκτορον καὶ νὰ τὸ μεταρρυθμίσωμεν διὰ νὰ στεγασθῇ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία.

Δ. Νάκος. Τότε ὁ μηχανικὸς Κριεζῆς εἶχεν εἰπῆ ὅτι ἡ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἀνακτόρων δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς αἴθουσα Βουλῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑρίσταται αἴθουσα εἶναι γῆς Μαδιάμ. Παρατάσαμεν μετὰ προσοχῆς τὰς συστάσεις καὶ ἐν καιρῷ θὰ φέρωμεν νομοσχέδιον διὰ νὰ μᾶς ἐξουσιοδοτήσετε. Δὲν δυνάμεθα νὰ μείνωμεν ἄστεγοι.

Δ. Νάκος. Τί θὰ κάμετε διὰ τὰς βιβλιοθήκας; Εἴσθε ἠναγκασμένοι νὰ ἔχετε τρεῖς βιβλιοθήκας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶμαι σύμφωνος ὅτι πρέπει νὰ εἶναι εἰς ἓν μέρος.

Α. Χρηστομάνος (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶναι πολὺς χῶρος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἄλλας τὰς ἀνάγκας ὅπως ὁ κῆπος καὶ ἄλλα.

Δ. Νάκος Χρειάζεται βιβλιοθήκη καὶ διὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν χρειάζεται πολιτικὴ βιβλιοθήκη διὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Τὸ νομοσχέδιον προβλέπει ἀναγκαίαν πίστωσιν διὰ τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Βουλήν. Καὶ τὰ δικαστήρια ἔχουν ἀνάγκην βιβλιοθήκης.

Ὁ κ. ***Γ. Κουλούρας***, ἀναπτύσσων σύστασίν του περὶ τῆς λύσεως τῶν ζητημάτων τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅπως ἐπιληφθῇ τῶν ζητημάτων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς Ἑνώσεως τῶν ἐφοπλιστῶν.

Προχωρῶν ἀναλύει τὰ αἰτήματα τοῦ ὑπομνήματος καὶ τονίζει τὸ ἐπιδεβλημένον τῆς καταργήσεως τῆς πολυτελοῦς ὀργανικῆς συνθέσεως τῶν πληρωμάτων ἐπὶ τῶν φορτηγῶν ἀτμοπλοίων, ἥτις ἐπεβλήθη αὐθαιρέτως ἐπὶ δικτατορίας. Καταλήγων συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως συσταθῇ Ὑφυπουργεῖον περιλαμβάνον τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους, τὴν ἁλιείαν, τὴν σπογγαλιείαν, τοὺς φάρους, τοὺς ὑδρογραφικοὺς χάρτας καὶ τον ἀσύρματον.

Ι. Δεωνίδας. Ἐπικαλοῦμαι, λέγει, καὶ ἐγὼ τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς Ἑνώσεως τῶν ἐφοπλιστῶν ἐκτιθεμένων καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ μελετήσῃ τοῦτο καὶ εὐαρεστηθῇ καὶ ρυθμίσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα κατὰ τρόπον δίκαιον καὶ ἐξυπηρετικὸν καὶ τῶν κρατικῶν συμφερόντων καὶ τῆς Ναυτιλίας.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. ***Κ. Πετσάλης, Γ. Σακαλῆς, Α. Μιαούλης, Ν. Μαμούνης*** καὶ ***Α. Παχνός.***

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** λέγει ὅτι ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία παρωράθη ἀπὸ τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις. Τὸ ὑπόμνημα, λέγει, τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐφοπλιστῶν εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς, ἰδίως κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν ὅτε ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία διατρέχει κρίσιν. Τὰ αἰτήματα τῆς Ἑνώσεως εἶναι φορολογικὰ καὶ διοικητικά. Ἡ ναυτιλία βαρύνεται παρ' ἡμῖν μὲ βάρη ὑπερβολικὰ ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλα Κράτη, τὴν Ἰταλίαν π. χ. ὅπου οἱ ἐφοπλισταὶ λαμβάνουν καὶ ἐπιχορήγησιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὅταν ναυπηγήσουν νέα ἀτμόπλοια. Ἐξετάζει ἀκολούθως μίαν πρὸς μίαν τὰς φορολογικὰς ἐλαφρύνσεις, τὰς ὁποίας ζητοῦν οἱ ἐφοπλισταί, καὶ εὑρίσκει αὐτὰς ἀπολύτως δεδικαιολογημένας καὶ ἐπιβαλλομένας. Ἐξετάζει εἶτα καὶ λοιπὰ διοικητικῆς φύσεως αἰτήματα καὶ τονίζει, ὅτι πάντα ταῦτα ἶναι ἄξια τῆς ἰδιαιτέρας μερίμνης καὶ προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει ὅτι τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα ἐλήφθη ἤδη ὑπ' ὄψιν. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα δὲν εἶμαι ἐγὼ ἁρμόδιος, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὅμως θὰ μὲ εὕρητε συνήγορον. Τονίζει, ὅτι τὰ δύο πρῶτα οἰκονομικὰ αἰτήματα εὑρίσκει δίκαια. μὴ συμφωνῶν εἰς τὸ αἴτημα

τὸ ἀφορῶν τὴν συνεισφορὰν τῶν πλοιοκτητῶν εἶπε ὁ Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ διοικητικὰ αἰτήματα νομίζει ὅτι ἡ Ἕνωσις εἷς τινα ἐξ αὐτῶν ἔχει δίκαιον, θέλουν δὲ λυθῇ ὡς πρὸς τὰ σχετικὰ μέτρα. Οὐδαμῶς ὅμως συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὸ αἴτημα διὰ τὸν Οἶκον τοῦ ναύτου, ὁ ὁποῖος προσέφερε μέχρι τοῦδε πολλὰς ὑπηρεσίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Συμβούλιον τῆς ναυτιλίας ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπεκύρωσε τὰς ἀποφάσεις τῆς Διασκέψεως, συμφωνεῖ δὲ μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐφοπλιστῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Σακκαλῆς*** λέγει ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς ὑπήχθη καὶ πάλιν τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν εἰς τὸ πολεμικὸν δὲν θὰ παύσουν ποτὲ νὰ δημιουργοῦνται ζητήματα. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι τὸ μόνον Κράτος εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται τοῦτο. Τοῦτο μόνον ἤθελα, λέγει, νὰ τονίσω.

Ὁ κ. ***Γ. Κουλούρας*** λέγει ὅτι πᾶσαι αἱ ναυτικαὶ ὑπηρεσίαι ἐπιβάλλεται νὰ στεγασθῶσιν ὑπὸ ἕνα Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης***, ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του περὶ παραμεθορίων, λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις αὕτη ὑπεβλήθη πρὸς προώθησιν προβλήματος ἐξ οὗ θέλει προκύψει ἡ ὠφέλεια τοῦ γενικοῦ συνόλου. Ἐὰν ρίψῃ τις βλέμμα εἰς τὰς κειμένας νομοθεσίας, θὰ ἴδῃ ὅτι εἰς ὅλα τὰ Κράτη ἐλήφθησαν ἐξαιρετικὰ μέτρα διὰ τὴν προστασίαν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν, Τοῦτο δὲ διότι ἐκεῖθεν πᾶς ξένος σχηματίζει τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐντύπωσιν περὶ τοῦ Κράτους εἰς τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐνίσχυσις τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν ἐξασφαλίζει τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Ἐξετάζει ἀκολούθως, τὴν ἐθνολογικὴν σύνθεσιν τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ τονίζει ὅτι ἡ σύνθεσις αὕτη παρουσιάζει τεραστίαν πρόοδον, ὥστε δεδικαιολογημένως νὰ δύναται κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῶν συνόρων πάλλει ἡ ἐθνικὴ ψυχή. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ὁ Ἐποικισμός. Δυστυχῶς οἱ εἰς τὰ σύνορα τοποθετηθέντες δὲν ἐτοποθετήθησαν μὲ κάποιαν ἐπιλογήν, διότι ἐτοποθετήθησαν ἐκεῖ καὶ χῆρες καὶ ὀρφανὰ μὴ δυνάμενα βεβαίως νὰ συγκρατηθοῦν. Μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς οὐδεμία ἐπιστημονικὴ καλλιέργεια ἐγένετο ὥστε νὰ βλέπῃ κανεὶς μίαν δημιουργίαν νέας ἀγροτικῆς ζωῆς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, καίτοι τοῦδε πολλὰς ὑπηρεσίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Συμβούλιον τῆς ναυτιλίας ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπεκύρωσε τὰς ἀποφάσεις τῆς Διασκέψεως, συμφωνεῖ δὲ μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐφοπλιστῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τούτου κρίνοντες καὶ συγκρίνοντες πρὸς ἄλλα Κράτη θὰ ἴδωμεν ὅτι ἄλλα Κράτη ὡς ἡ Βουλγαρία ἐδαπάνησαν πολὺ περισσότερα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν τοιούτων πληθυσμῶν. Δὲν ὑπῆρξεν ὅμως μόνον ἡ ἀνεπάρκεια τῶν διατεθέντων μέσων, ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὴν πλημμελῆ ἀποκατάστασιν τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων. Διότι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως ἡ κατάστασις εἶναι οἰκτρά. Ἀρκεῖ νὰ σημειώσῃ τις ὅτι τὸ κάπνὸς ἐπιβαρύνεται μὲ 7 δραχμὰς κατ' ὀκᾶν δι' ἔξοδα μεταφορᾶς. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δικαιοσύνης δὲν εὑρίσκονται εἰς πλέον εὐχάριστον σημεῖον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἡ ἐλονοσία καταμαστίζει τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους. Ἐὰν δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις τῶν συνόρων, ἀρά γε εὑρίσκονται εἰς κρείσσονα κατάστασιν αἱ πεδιναὶ ὑποδιοικήσεις εἰς τὰς ὁποίας συνήθως καταφεύγουσιν αἱ παραμεθόριοι; Ἐξετάζων τὴν ὑποδιοίκησιν Ξάνθης, λέγει ὅτι τὸ Κράτος εἰσέπραττεν ἐξ αὐτῆς τὰ ἑξῆς ποσά: Κατὰ τὸ 1922, 16,000.000, τὸ 1923 εἰσέπραξεν 46.000.000, τὸ 1925 εἰσέπραξεν 75.000.000 καὶ τὸ 1927 εἰσέπραξεν 91.000.000. Ἐναντι δὲ τούτων τὸ Κράτος ἐδαπάνησε δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς Ὑποδιοικήσεως Ξάνθης τὸ 1922 2,000.000, τὸ 1923 3.000.000, τὸ 1926 10.000.000 καὶ τὸ 1927 8.000.000. Ὑποδεικνύων μετὰ τοῦτο τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθῶσι χάριν τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων, συνιστᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου ΒΡΛΔ΄ περὶ στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν, ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁποίου αἱ χῶραι ἐκεῖναι εἶδον κάποιαν διοίκησιν. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι εἰδικὴ μέριμνα πρέπει νὰ ληφθῇ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, διότι καὶ σχολείων ἔλλειψις ὑπάρχει καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καταλλήλου. Ὡς πρὸς τὸ ἐφαρμοσθὲν στρατιωτικὸν σύστημα εἰς τὰ σύνορα, λέγει ὅτι τὴν ἐφεδρείαν τοῦ συνοριακοῦ στρατοῦ ἀποτελοῦν 4.000 ἀνδρῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Φρονεῖ ὅτι οἱ εἰς τὴν παραμεθόριον παραμένοντες πρέπει νὰ ὑπηρετῶσι τὴν θητείαν των εἰς τὰ σύνορα.

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι κατ' ἀνάγκην οἱ γυμνασμένοι ἀπὸ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα μεταβαίνουν εἰς τὰ σύνορα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀπαραιτήτου στρατιωτικῆς δυνάμεως πρὸς φύλαξιν τῶν συνόρων.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑποδεικνυομένου παρ' αὐτοῦ τρόπου θὰ κατορθωθῇ νὰ ἔχωμεν μίαν οἰκονομίαν, διότι, ἐὰν κατορθώσωμεν διὰ τῆς πυκνώσεως τοῦ πληθυσμοῦ νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαιτουμένην ἐφεδρείαν, θὰ καταστῇ περιττὴ ἡ διατήρησις μιᾶς τόσον μεγάλης δυνάμεως πρὸς φύλαξιν τῶν συνόρων. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν παραμεθορίων δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ φορολογοῦνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον φορολογοῦνται οἱ πεδινοί. Κατὰ τὴν στατιστικήν, λέγει, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, οἱ παραμεθόριοι πληθυσμοὶ πληρώνουν ὡς φορολογίαν ἐκ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς 3 1)2 ἑκατομμύρια.

Ε. Βενιζέλος. Πῶς ὑπολογίζετε τὴν ζώνην;

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** λέγει ὅτι ἡ ζώνη τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπ' ὄψιν κυμαίνεται εἰς βάθος μεταξὺ 5 καὶ 20 χιλιομέτρων.

Ὁ κ. ***Ι. Κανναβὸς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν ζώνην αὐτήν, ἡ ὁποία καθορίσθη ἁπλῶς διὰ τὸ ἐπίδομα τῶν ἀξιωματικῶν, Ἤδη τὸ Ἐπιτελεῖον ἀσχολεῖται διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς παραμεθορίου ζώνης, διότι ὡς ἔχει σήμερον οὐδεμία ἐπιλογὴ ἔχει γίνει.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** λέγει ὅτι ἡ ἐπιλογὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ χρόνου, διότι μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὅλαι αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ ἐξέλιπον καὶ σήμερον ἐπιβάλλεται νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα ἀπὸ ἀπόψεως ἐποικιστικῆς. Ὀφείλομεν δηλαδὴ νὰ βοηθήσωμεν τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ πυκνώσωμεν τὸν πληθυσμόν.

Ὁ κ. ***Ἐλ. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἡ Ε.Α.Π εὑρίσκεται κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην στενοχωρημένη χρηματικῶς, πρὸν δὲ ἤδη λάβει γνῶσιν τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. βουλευτοῦ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὴν ὅτι τὸ Κράτος εὑρίσκεται εἰς θέσιν νὰ τῆς παράσχῃ ὅλα τὰ μέσα ἵνα μὴ καθυστερήσῃ τὸ ἐποικιστικὸν ἔργον.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** συνεχίζων συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποκατάστασιν φορολογικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνακουφίσῃ τοὺς πληθυσμοὺς αὐτούς, ἐφόσον, ὡς προεῖπε, τὸ ὅλον ποσόν, τὸ ὁποῖον εἰσπράττει τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν φορολογίαν τῆς ἐγγείου παραγωγῆς τῶν μερῶν ἐκείνων, δὲν ὑπερβαίνει τὰ 3 1)2 ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. ***Ἐλ. Βενιζέλος*** (Πρωθυπουργὸς) λέγει ὅτι ἂν πρόκειται περὶ τόσον μικροῦ ποσοῦ θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ δεχθῇ, ὅπως ὁ φόρος οὗτος χαρισθῇ χάριν τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ὁρισθῇ ἡ παραμεθόριος ζώνη οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** συνεχίζων συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως ἐπισπευσθῇ καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν. Διὰ τῶν μέτρων τούτων, λέγει, θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ πυκνώσωμεν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν ἀσφαλῆ σύνορα.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** λέγει ὅτι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων μεταπολεμικῶν προβλημάτων ἦτο καὶ τὸ πρόβλημα τῆς πυκνώσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν παραμεθόριον γραμμήν. Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπησχόλησε τὰς Κυβερνήσεις ἀπὸ τοῦ 1914 καὶ ἐντεῦθεν, καὶ εἰδικώτερον τὸ 1919. Ἐξετάζων τὸ ἱστορικὸν τοῦ ζητήματος λέγει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1919 οἱ Νομάρχαι Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ὁμήρων, διε-

τάχθησαν ὅπως καταρτίσωσι μελέτην καὶ ὑποδείξωσι τὸν τρόπον τῆς πυκνώσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς παραμεθορίου γραμμῆς. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ὡς δημόσιος ὑπάλληλος συνειργάσθην μετὰ τοῦ Νομάρχου κ. Ἀνδρεάδου διὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Ἐκ τῆς μελέτης ἥτις ἐγένετο ἀπεδείχθη ὅτι διὰ νὰ δημιουργηθῇ πύκνωσις τοῦ παραμεθορίου πληθυσμοῦ θὰ ἐχρειάζετο ἓν ποσὸν 50 — 60 ἑκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν. Καὶ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθοῦν μόνον πρόσφυγες ἀλλὰ ἐρρίφθη ἡ ἰδέα νὰ ἐγκατασταθοῦν καὶ ἐντόπιοι πληθυσμοὶ ἀπὸ τὰς ὀρεινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἀποζημιώσει 10,000 χρυσῶν δραχμῶν εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν. Ἡ Κυβερνητικὴ αὐτὴ πολιτικὴ ἐφαρμόσθη μόνον μὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, οἵτινες εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι συνεκράτησαν τὸν ἐθνισμὸν ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας εἰς τὰ βάθη τῆς Μ. Ἀσίας, εἶναι οἱ Ἀκρῖται τοῦ Πόντου, οἵτινες ἀγωνίζονται πάντοτε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμη τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους. Ἐκ τούτων ἀπέμειναν μόνον μία δράξ, καὶ δι' αὐτὴν τὴν δράκα, δι' αὐτὰ τὰ ἐρείπια ὁμιλοῦμεν. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ συνεισφέρῃ καὶ ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους πᾶν ὅ,τι εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ ἔχωμεν τοὺς παραμεθορίους, τὴν κεφαλὴν ὁπλαδὴ τοῦ κυμοῦ, ἰσχυράν. Οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι δὲν ζητοῦσι τίποτε ἄλλο εἰμὴ μίαν γεωργικὴν ἀποκατάστασιν δι' ἣς νὰ δύνανται ὁπωσδήποτε νὰ ζήσουν. Οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι ἐξήτησαν μόνοι των τὴν παραμεθόριον καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἄξιοι πάσης προστασίας, δὲν πρέπει δὲ νὰ τοὺς κοροϊδεύωμεν, διότι ἐνῷ ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν ὑπεσχέθημεν διάφορα μέτρα δὲν ἐφηρμόσθη ἀκόμη τίποτε. Ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου οἱ παραμεθόριοι ἐρχόμενοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Κράτους ἐλάμβανον μεγάλα ἀξιώματα. Ἐπὶ δὲ τῆς Φραγκοκρατίας εἴχομεν τοὺς Chevaliers. Ἡμεῖς διὰ τοὺς παραμεθορίους δὲν ζητοῦμεν τοιαῦτα πράγματα, ζητοῦμεν μόνον μίαν γεωργικὴν ἀποκατάστασιν, ἵνα μὴ παραπονοῦνται ὅτι ἡ Πατρὶς τοὺς ἐγκατέλειψεν ἐκεῖ. Συνεχίζων λέγει, ὅτι κατὰ τὸ 1925 ἡ Νομαρχία Σερρῶν ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς ἐκεῖ προσφυγικὰς ὀργανώσεις ὅτι ὁ Γενικὸς Διοικητὴς ἔλαβε 50 ἑκατομμύρια πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παραμεθορίων. Ἡ εἴδησις αὕτη προεκάλεσε μεγίστην χαράν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐμείναμεν μόνον μὲ τὴν χαρὰν τῆς ἀνακοινώσεως. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐζήτουν μίαν ἀποκατάστασιν καὶ μίαν διδαχὴν διὰ νὰ καλλιεργήσουν ἐπιστημονικῶς τὴν γῆν, ἐζήτουν μικρὰ ἀρδευτικὰ ἔργα διὰ νὰ ποτίσωσι τὰς ἐκτάσεις αὐτῶν. Τὰ πράγματα αὐτὰ διελαλοῦντο εἰς τὰ προγράμματα τῆς Ε.Α.Π. Ἐνῷ δὲ αὕτη ἔλεγεν ὅτι ἐνίσχυσεν αὐτούς, ἡ ἐνίσχυσις ἦτο μόνον 10.000 δραχμαὶ κατὰ οἰκογένειαν. Καὶ ἐρωτῶ: εἶναι δυνατὸν μία οἰκογένεια εἰς τὴν ἄγονον π ραμεθόριον νὰ γίνῃ παραγωγικὴ μὲ τὸ ποσὸν αὐτό; Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς καὶ πρόβατα, ἀλλὰ δεδομένου ὅτι τὰ πρόβατα ἦσαν βουλγαρικὰ μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς παραδόσεώς των ἔθανον.

Ι. Κανναβὸς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Ε.Α.Π. ἐδαπάνησε δι' αὐτοὺς 200.000.000· αὐτὸ τὸ ποσὸν εἶναι καταχωρισμένον εἰς τὰ βιβλία της ἀλλὰ ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἄτινα δὲν κατεχωρίσθησαν ἀκόμη.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἡ Ε.Α.Π. ἔχει χρεώσει ἑκάστην οἰκογένειαν μὲ 10.000 δραχμὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ 4.000 εἶναι χρήματα ψωμισοῦ. Δὲν κατηγορῶ τὴν Ε.Α.Π. ἀλλ' αὐτὴ ὡς ξένος ὀργανισμὸς δὲν ἐνδιαφέρεται δι' αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶσθε ἀτυχὴς εἰς τὴν κρίσιν σας.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Δὲν δύναται νὰ ἐνδιαφέρεται τοὐλάχιστον ὡς ἡμεῖς. Ἠγόρασεν αὐτὴ ζῶα ἄτινα ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς ἀλλὰ ἐκ τῶν ζώων τούτων 80 ο/ο ἔθανον. Συνεχίζων λέγει ὅτι, καίτοι τὸ διάταγμα περὶ χορηγήσεως 50.000.000 δραχμῶν ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ἐδόθησαν ταῦτα. Ἐπιτροπὴ παραμεθορίων παρουσιάσθη εἰς τὴν προσφυγικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐξέφρασε τὰ παράπονά της, ἥτις ἔστειλεν ἔγγραφον εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅστις ὅμως εἶπεν, ὅτι ἐφόσον πρόκειται περὶ παραμεθορίων καὶ δὲν εἶναι οὐτοι φίλοι μου δὲν μὲ ἐνδιαφέρει.

Εἷς Βουλευτής. Ποῖος ἦτο αὐτὸς ὁ Ὑπουργός;

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος.

Α. Μάρκου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶπεν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ οὔτε σᾶς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ τὰ λέγετε ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Εἶναι ὑπεύθυνος ὄχι μόνον δι' αὐτὰ ἀλλὰ καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα πράγματα λόγῳ τῆς νωχελείας καὶ τῆς ἰδιοτροπίας του. Ἡ ἐγκατάλειψις τῶν παραμεθορίων καθὼς καὶ ὅλων τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων ἐπροκάλεσε δυσφορίαν εἰς τὸν κόσμον, ὥστις ἐζήτησε νὰ ἀπέλθῃ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ καὶ νὰ γίνουν ἐκλογαί. Τὰ ζητήματα αὐτὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνουν ἐκκρεμῆ ἀκινδύνως. Εἴκοσι συνοικισμοὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Σιδηροκάστρου, διὰ νὰ ἀναφέρω μόνον αὐτήν, στεροῦνται σχολείων καὶ τὰ τέκνα των διδάσκονται τὰ ἑλληνικὰ εἰς μπουδρούμια. Ἐτίθετο ὅμως καὶ ἓν ἄλλο ζήτημα, τὸ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν Παραμεθορίων ὡς ἀτελῶς ἐγκατεστημένων. Ἐπὶ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἔκαμε περιοδείαν ἐξ ἧς ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν λύεται οὔτε μὲ 50 οὔτε μὲ 60 ἑκατομμύρια, ἀλλὰ ἀπεφασίσθη ὅπως ἐφόσον οἱ πληθυσμοὶ αὐτοὶ εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀνταλλάξιμοι ἀποζημιωθοῦν καὶ αὐτοί. Συνεζητήθη τὸ ζήτημα εἰς τὸ γνωμοδοτικὸν συμβούλιον τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων πληροφοριῶν δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις.

Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἀποζημιώσεως πρέπει νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶμεν ὅπως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πεινοῦν. Ἄλλως τε διὰ νὰ ζῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ἀσφαλεῖς πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ μεθόριος φυλάσσεται καλά. Ἐὰν ἀντιμετωπίζαμεν τὸ ζήτημα ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ ἐπιστημονικῆς γεωργικῆς ἀπόψεως, σήμερον θὰ ἤμεθα εἰς πολὺ καλυτέραν θέσιν. Δι' ἑνὸς ἐξόδου 10—15 ἑκατομμυρίων δραχμῶν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὰς ἐκτάσεις τοῦ νομοῦ Σερρῶν γονίμους καὶ πλὴν τῶν ἄλλων καλλιεργειῶν νὰ δημιουργήσωμεν καὶ τὴν ροδοκαλλιέργειαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Βουλγαρία εἰσπράττει 2.000.000 λιρῶν χρυσῶν. Ἡ ροδοκαλλιέργεια ἀνεπτύσσετο πάλαι ποτὲ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἀλλὰ οἱ γεωπόνοι ἐπιστήμονες περιωρίσθησαν εἰς τὸ νὰ μοιράζουν βώδια καὶ νὰ κάμουν σπίτια καὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὰ χωριὰ διὰ νὰ διδάσκουν τοὺς χωρικούς. Ἄνευ γεωργίας ὅλα τὰ φορολογικὰ μέτρα δὲν εἶναι σωστικά, εἶναι μόνον προσωρινὰ σωσίβια. Ἀλλ' οἱ γεωπόνοι τῆς Ἑλλάδος ἐλησμόνησαν τὴν ὑπαιθρον χώραν. Καταλήγων, ἐπικαλοῦμαι, λέγει, τὴν εὐσπλαγχνίαν ἁπάντων ὑμῶν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ὑμῶν καὶ τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὴν παραμεθόριον Μακεδονίαν, ἐφ' ἧς δύνασθε νὰ στηριχθῆτε καὶ νὰ στηρίξητε καὶ τὰς ἐλπίδας ἑνὸς πληθυσμοῦ, ὅστις ἀναμένει ἀπὸ ὑμᾶς τὴν σωτηρίαν. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακαλῶ νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις καὶ νὰ συνεχισθῇ τὴν Δευτέραν γενικευομένη διὰ νὰ ψηφίσωμεν μερικὰ νομοσχέδια.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως γενικεύεται τῇ αἰτήσει τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ συνεχισθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τυπικῶν νομοσχεδίων, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναγράφωνται 20 ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει.

Πρόεδρος. Ὁ Κανονισμὸς ὁρίζει δέκα.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ Κανονισμὸς ἐπιτρέπουν νὰ χαρακτηρίζωνται τὰ νομοσχέδια ὡς ὑπηρεσιακά.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ νὰ τὸ ἀποφεύγωμεν ὅσον ἠμποροῦμεν. Συνεχίζων παρακαλεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἀπεστάλη τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας τοῦ σίτου καὶ ἀραβοσίτου νὰ ὑποβάλῃ ταχέως τὴν ἔκθεσίν της διότι πρόκειται περὶ νομοσχεδίου ἐπείγοντος.

Προτάσει τοῦ κ. ***Π. Πετρίδου*** (Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης) ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 3642 περὶ μέτρων προστασίας τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α'. κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 25 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀκυρώσεως ἀπαιτήσεων κατὰ πολιτῶν ὡς συνεργῶν καὶ συναιτίων ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ πρὸ τοῦ 1920 Συνταγματικοῦ καθεστῶτος καὶ καταργήσεως τῶν ἐκ τούτων δικῶν κ. λ. π.»

Γίνονται δεκτὰ εἰς β' συζήτησιν καὶ σύνολον τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ χορηγήσεως προνομιακῆς ἀδείας διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν Σαλαμῖνος».

Ἄρθρον μόνον.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ χορηγήσεως προνομιακῆς ἀδείας διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν Σαλαμῖνος», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 272 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 10 Αὐγούστου 1926 (Τεῦχος Α').

Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς Συμβάσεως μετὰ Καταστατικοῦ καὶ Πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς «περὶ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν», συναφθείσης ἐν Γενεύῃ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1923.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη μεταξὺ τῶν Κρατῶν Γερμανίας, Αὐστρίας, Βελγίου, Βραζιλίας, Βρεττανικῆς Αὐτοκρατορίας, (μετὰ τῆς Νέας Ζηλανδίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν), Βουλγαρίας, Χιλῆς, Δανίας, τῆς Ἐλευθέρας Πόλεως τοῦ Δάντσιγκ, Ἱσπανίας, Ἐσθονίας, Φινλανδίας, Γαλλίας, Ἑλλάδος, Οὐγγαρίας, Ἰταλίας, Ἰαπωνίας, Λεττονίας, Λιθουανίας, Νορβηγίας, Κάτω Χωρῶν, Πολωνίας, Πορτογαλλίας, Ρουμανίας, Σαλβαδώρ, τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, Σιάμ, Σουηδίας, Ἑλβετίας, Τσεχοσλοβακίας, καὶ Οὐρουγουάης συναφθεῖσα ἐν Γενεύῃ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1923 σύμβασις ἐξ ἄρθρων 10 μετὰ τοῦ Καταστατικοῦ ἐξ ἄρθρων 44 καὶ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς ἀφορῶσα τὸ διεθνὲς καθεστὼς τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἧς τὸ κείμενον ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει ἕπεται.

Ι.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

Ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία, τὸ Βέλγιον, ἡ Βραζιλία, ἡ Βρεττανικὴ Αὐτοκρατορία, (μετὰ τῆς Νέας Ζηλανδίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν), ἡ Βουλγαρία, ἡ Χιλή, ἡ Δανία ἡ Ἐλευθέρα Πόλις τοῦ Dantzig, ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἐσθονία, ἡ Φιλανδία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰαπωνία, ἡ Λεττονία, ἡ Λιθουανία, ἡ Νορβηγία, αἱ Κάτω Χῶραι, ἡ Πολωνία, ἡ Πορτογαλλία, ἡ Ρουμανία, τὸ Salvador, τὸ Βασίλειον Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, τὸ Σιάμ, ἡ Σουηδία, ἡ Ἑλβετία, ἡ Τσεχοσλοβακία καὶ ἡ Οὐρουγουάη.

Ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τῆς διαμετακομίσεως, ὡς καὶ νὰ διευκολύνωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διεθνοῦς συνεργασίας ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ ἐκτελέσει τῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν.

Ἐπιθυμοῦσαι ὡσαύτως νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐφαρμογήν, ἐν τῷ καθεστῶτι τῶν διεθνῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν τῆς ἀρχῆς τῆς ἀκριβοδικαίας διενεργείας τοῦ Ἐμπορίου,

Θεωροῦσαι ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος, ὅπως καταλήξωσιν εἰς ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, θὰ ἦτο ἡ σύναψις γενικῆς συμβάσεως, εἰς ἣν ὡς οἷόν τε πλείων ἀριθμὸς Κρατῶν θὰ ἠδύνατο ἐφαρτύτερον νὰ προσχωρήσῃ.

Ἀναγνωρίζουσαι, ὅτι ἡ Διεθνὴς συνεννόησις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφοράς, ὑπῆρξεν ἤδη ἀντικείμενον πλείστων ἰδιαιτέρων συμβάσεων μεταξὺ Κρατῶν καὶ σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὅτι ἀκριβῶς διὰ τοῦ μέσου τοιούτων ἰδιαιτέρων συμβάσεων δύναται νελεσφορώτερον νὰ ἐπιδιωχθῇ ἐν τοῖς λεπτομερείαις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διὰ γενικῆς συμβάσεως τεθεισῶν ἀρχῶν, ἡ πρόοδος τῆς διεθνοῦς συνεννοήσεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἀλλὰ φρονοῦσαι ὅτι ἄνευ παρακωλύσεως τῆς ἐλευθέρας ἐφαρμογῆς τῶν ἰδιαιτέρων τούτων συμβάσεων καὶ τῶν ἀμέσων σχέσεων καὶ τῶν προσπαθειῶν συνεννοήσεως τῶν σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἄνευ προσβολῆς τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων ἢ τῆς ἐξουσίας τῶν Κρατῶν, τοὐναντίον δὲ διὰ τῆς ἐπεξεργασίας γενικοῦ καὶ συστηματικοῦ κανονισμοῦ τῶν διεθνῶς ἀναγνωρισμένων ὑποχρεώσεων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν διεθνῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν, θέλει καταστῇ δυνατὸν νὰ δοθῇ εἰς τὰς ἤδη κεκτημένας ἀρχὰς μεταξὺ ἑνίων Κρατῶν ἡ ἐνίων σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἔκτασις καὶ ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλει διευκολυνθῇ εὐρύτερον ἡ σύναψις νέων ἰδιαιτέρων συμβάσεων, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπτύξεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ συνελθοῦσα εἰς Βαρκελώνην Συνδιάσκεψις τὴν 10ην Μαρτίου 1921, τῇ προσκλήσει τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἐξέφρασε τὴν εὐχήν, ὅπως ἐντὸς διετίας συναφθῇ Γενικὴ Σύμβασις ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, ὅτι ἡ συνελθοῦσα τὴν 10ην Ἀπριλίου 1922 εἰς Γένουαν Συνδιάσκεψις ἠτήσατο δι' ἀποφάσεώς της, διαβιβασθείσης εἰς τὰ ἁρμόδια ὄργανα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, σὺν τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συνελεύσεως τῆς Κοινωνίας, ὅπως συναφθῶσι καὶ τεθῶσιν ἐν ἰσχύι, ὡς εἶόν τε τάχιον, αἱ διεθνεῖς συμβάσεις, αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ καθεστὼς τῶν συγκοινωνιῶν, τῶν προβλεπομένων ἐν ταῖς συνθήκαις τῆς Εἰρήνης καὶ ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 379 ἄρθρον τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἄρθρα τῶν λοιπῶν Συνθηκῶν προβλέπουσι τὴν ἐπεξεργασίαν Γενικῆς Συμβάσεως ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς κανονισμοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

Ἀποδεχθεῖσαι τὴν πρόσκλησιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὅπως λάβωσι μέρος εἰς συνδιάσκεψιν συνελθοῦσαν εἰς Γενεύην τὴν 15ην Νοεμβρίου 1923.

Ἐν τῇ μερίμνῃ των, ὅπως τεθῶσιν ἐν ἰσχύι αἱ διατάξεις τοῦ γενομένου ἀποδεκτοῦ καταστατικοῦ, τοῦ ἐφαρμοσθησομένου ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, καὶ συναφθῇ γενικὴ πρὸς τοῦτο σύμβασις:

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ὠνόμασαν ὡς πληρεξουσίους των:

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους:

Dr Seeliger, Ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν Ἐντεταλμένον, παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως· καὶ

M. Paul Wolf, Σύμβουλον παρὰ τὸ Ὑπουργεῖο Συγκοινωνίας, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Αὐστριακῆς Δημοκρατίας:

Τὸν κ. M. Emerich Pflügl, Πρόεδρον Ὑπουργῶν, Ἀντιπρόσωπον τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῇ Κοι-

νωνία τῶν Ἐθνῶν, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Βέλγων :

Τὸν κ. Xavier Neujean, Ὑπουργὸν τῶν Σιδηροδρόμων, Ταχυδρομείων, Τηλεγράφων καὶ Τηλεφώνων τοῦ Βελγίου, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βραζιλίας :

Τὸν Ἀντισυντάγματάρχην E. Leitao de Carvalho, ἀξιωματικὸν Ἐπιτελείου, καθηγητὴν τῆς Σχολῆς Ἐπιτελῶν τοῦ Rio de Janeiro, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν, καὶ διαμετακομίσεως καὶ

Τὸν κ. Eliseu da Fonseca Montaroyos, μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν πέραν τῆς Θαλάσσης Βρεττανικῶν κτήσεων, Αὐτοκράτωρ τῶν Ἰνδιῶν :

Τὸν Sir Hubert Lewellgn Smith, G. C. B., πρῶτον οἰκονομικὸν σύμβουλον τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Διὰ τὴν Κτῆσιν τῆς Νέας Ζηλανδίας :

L' Honorable Sir James Allen, K. C. B., Ὕπατον Ἀρμοστὴν τῆς Νέας Ζηλανδίας ἐν τῷ Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ.

Διὰ τὰς Ἰνδίας :

Le Très Honorable Lord Hardinge of Penshurst, K. G., C. B., G. C., S. I., G. C. M. G., G. C. I. E., G. C. O. Y., I. S. O., Ἰδιαίτερον Σύμβουλον, πρώην Ἀντιβασιλέα, πρώην Πρεσβευτήν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βουλγαρίας :

Τὸν κ. D. Mikoff, Ἐπιτετραμμένον ἐν Βέρνῃ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Χιλῆς.

Τὸν κ. Francisco Rivas Vicuna, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῷ Ὁμοσπονδιακῷ Ἑλβετικῷ Συμβουλίῳ, παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Αὐστριακῆς Δημοκρατίας καὶ παρὰ τῇ αὐτοῦ Ὑψηλῇ Γαληνότητι, τῷ Κυβερνήτῃ τῆς Οὐγγαρίας, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας :

Τὸν κ. P. A. Holck Coldinb, Cheg de departement εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Δημοσίων Ἔργων, μέλος τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας : Διὰ τὴν Ἐλευθέραν Πόλιν τοῦ Dantzig :

Τὸν κ. Professeur Bohdan Winiarsk, Ἀντιπρόεδρον τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας :

Τὸν κ. Cuillermo Drockmann y Abarzuza, Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν ὁδῶν, λιμένων καὶ διωρύγων, μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον παρῇ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐσθονικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν κ. Charles Robert Pusta, Ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῷ προέδρῳ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, μέλος τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως. Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Φινλανδίας :

Τὸν κ. Urho-Toivola, Γραμματέα τῆς ἐν Παρισίοις Φινλανδικῆς Πρεσβείας, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν κ. Maurice Sibille Député, μέλος τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων :

Τὸν κ. A. Politis, τεχνικὸν Ἐντεταλμένον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Παρισίοις, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ Γενικῇ Συνδιασκέψει, Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως, καὶ τὸν κ. Demetre G. Phocas, Ἀντιπλοίαρχον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ Γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλὴ Γαληνότης ὁ Διοικητὴς τῆς Οὐγγαρίας :

Τὸν κ. Emile de Walter, Ὑπουργικὸν Σύμβουλον παρὰ τῷ Βασιλικῷ Οὐγγρικῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας.

Τὸν κ. Paole Bignami, πρώην Ὑφυπουργὸν τοῦ Κράτους, πρώην βουλευτήν, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας :

Τὸν κ. S. Okuyama, Πρεσβευτικὸν Σύμβουλον, συνδιευθυντὴν τοῦ Ἰαπωνικοῦ Γραφείου παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν ἐν Παρισίοις, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Λεττονίας :

Mr. le Dr. M. Walters, ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ A. M. τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἰταλίας Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Λιθουανικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν κ. C. Dobkevicius, Σύμβουλον παρὰ τῇ ἐν Παρισίοις Πρεσβείᾳ τῆς Λιθουανίας, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας.

Τὸν κ. Gabriel Smith, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τῶν Κάτω—Χωρῶν :

Le Jonkheer W. J. M.Van Eysinga, Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Leyde, μέλος τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον ἐν τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν Καθηγητὴν κ. Bohdan Winiarski, Ἀντιπρόεδρον τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ τῆς Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Πορτογαλλικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν κ. A. Bartolomeu Ferreira, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Πορτογαλλικῆς Δημοκρατίας παρὰ τῷ Ὁμοσπονδιακῷ Ἑλβετικῷ Συμβουλίῳ.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας :

Τὸν καθηγητὴν κ. Georges Fopesco, Γενικὸν Ἐπιθεωρητήν, Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν λιμένων κλπ., Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τοῦ Salvador :

Τὸν κ. J. G. Guerrero, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ παρὰ τῇ A. M. τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἰταλίας, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων :

Τὸν κ. B. Voukovitch, Διευθυντὴν τῶν Σιδρόμων τοῦ Κράτους, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τοῦ Σιάμ :

Τὸν κ. Phya Sampakitch Preecha, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ A. M. τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας καὶ παρὰ τῇ A. M. τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἰταλίας, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Σουηδίας :

Mr le Baron Alstrômer ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῷ Ὁμοσπονδιακῷ Ἑλβετικῷ Συμβουλίῳ.

Τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον :

Τὸν κ. Dr Robert Herold, Διευθυντὴν τῶν Σιδρόμων παρὰ τῷ Ὁμοσπονδιακῷ Ὑπουργείῳ τῶν Σιδρόμων, Μέλος τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ τῆς Διαμετακομίσεως, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας :

Τὸν κ. Dr Robert Flieder, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῷ Ὁμοσπονδιακῷ Ἑλβετικῷ Συμβουλίῳ καὶ τὸν κ. Dr Frédéric Zadnik, Ὑπουργικὸν Σύμβουλον παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Σιδρόμων, Ἐντεταλμένον παρὰ τῇ δευτέρᾳ γενικῇ Συνδιασκέψει Συγκοινωνιῶν καὶ Διαμετακομίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Οὐραγουάης :

Τὸν κ. Benjamin Fernandez Y Medina, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ A. M. τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας, Πρόεδρον τῆς συμβουλευτικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ τῆς Διαμετακομίσεως.

Οἱ ὁποῖοι ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσιά των εὑρεθέντα ἐν πλήρει τάξει, συνωμολόγησαν τὰ ἀκόλουθα :

Ἄρθρον 1.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη δηλοῦσιν, ὅτι ἀποδέχονται τὸ συνημμένον καταστατικόν, σχετικὸν πρὸς τὸ διεθνὲς καθεστὼς τῶν Σιδηροδρομικῶν Γραμμῶν, ἀποδεκτὸν γενόμενον παρὰ τῆς δευτέρας Γεν. Διασκέψεως τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ τῆς Διαμετακομίσεως, τῆς συνελθούσης ἐν Γενεύῃ τὴν 15ην Νοεμβρίου 1923.

Τὸ καταστατικὸν τοῦτο θεωρηθήσεται ὡς ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως. Συνεπῶς δηλοῦσιν, ὅτι ἀποδέχονται τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τούτου συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένους ὅρους καὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις οὐδόλως θίγει τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ὑπογραφείσης ἐν Βερσαλλίαις τὴν 28 Ἰουνίου 1919 Συνθήκης τῆς Εἰρήνης ἢ τῶν διατάξεων τῶν ἄλλων ἀναλόγων Συνθηκῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπογραψάσας ἢ τὰς ἀπολαυούσας τῶν ὠφελημάτων τῶν συνθηκῶν τούτων Δυνάμεις.

Ἄρθρον 3.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις, ἧς τὸ τε γαλλικὸν καὶ ἀγγλικὸν κείμενον εἰσὶν ἐξ ἴσου ἐπίσημα. Θὰ φέρῃ σημερινὴν ἡμερομηνίαν, ἔσεται δὲ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1924 εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὑπογραφῆς παντὸς Κράτους, ἀντιπροσωπευομένου εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Γενεύης, παντὸς Μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ παντὸς Κράτους, εἰς ὃ τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν θὰ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀντίγραφον τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 4.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις ὑπόκειται εἰς ἐπικύρωσιν. Τὰ ἔγγραφα ἐπικυρώσεως θέλουσι διαβιβασθῇ εἰς τὸν Γεν. Γραμματέα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὅστις θὰ γνωρίσῃ τὴν κατάθεσιν τούτων εἰς πάντα τὰ ὑπογράψαντα ἢ προσχωρήσαντα Κράτη.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1924, πᾶν Κράτος ἀντιπροσωπευόμενον ἐν τῇ ἐν τῷ 1ῳ ἄρθρῳ διαλαμβανομένῃ βασκήσει πᾶν μέλος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ πᾶν Κράτος, εἰς ὃ τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἤθελε κοινοποιήσει πρὸς τοῦτο ἀντίγραφον, δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἡ προσχώρησις αὕτη γενήσεται κατόπιν ἐγγράφου, κοινοποιηθησομένου εἰς τὴν Γενικὴν Γραμματείαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὅπως κατατεθῇ ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτῆς. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς θέλει γνωστοποιήσει τὴν ἐν λόγῳ κατάθεσιν εἰς πάντα τὰ ὑπογράψαντα ἢ προσχωρήσαντα Κράτη.

Ἄρθρον 6.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύι μόνον μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς ἐξ ὀνόματος πάντε Κρατῶν. Θ' ἀρχίσῃ δὲ ἰσχύουσα τὴν 90ὴν ἡμέραν μετὰ τὴν λῆψιν παρὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τῆς 5ης ἐπικυρώσεως. Κατόπιν ἡ Σύμβασις αὕτη θέλει ἰσχύει, ὅσον ἀφορᾷ ἑκάστων τῶν Κρατῶν, 60 ἡμέρας μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἐπικυρώσεως ἢ τῆς κοινοποιήσεως τῆς προσχωρήσεως.

Συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 18 τῆς Συμφωνίας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς θὰ καταχωρίσῃ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν αὕτη θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύι.

Ἄρθρον 7.

Εἰδικὴ καταστασις θὰ τηρῆται παρὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἐμφαίνουσα, συμφώνως τῷ 9ῳ ἄρθρῳ, τίνα ἐκ τῶν Μερῶν ὑπέγραψαν ἢ ἐπεκύρωσαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, ὡς καὶ τίνα προσεχώρησαν ἢ κατήγγειλαν ταύτην. Ἡ κατάστασις αὕτη ἔσεται διαρκῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Μελῶν τῆς Κοινωνίας καὶ θὰ δημοσιεύεται ὡς οἷόν τε συχνότερον κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 8.

Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν διατάξεων τοῦ 2ου ἄρθρου τῆς παρούσης Συμβάσεως, αὕτη δύναται νὰ καταγγελθῇ παρ' οἱουδήποτε τῶν συμβληθέντων Μελῶν, μετὰ 5 ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ καταγγέλλον Μέρος. Ἡ καταγγελία αὕτη γενήσεται ὑπὸ τύπον ἐγγράφου κοινοποιήσεως, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Γεν. Γραμματέα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἀντίγραφον τῆς κοινοποιήσεως ταύτας, ἐν ᾧ θὰ σημειοῦται καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς λήψεώς της, θὰ διαβιβάζεται παρὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως εἰς ἅπατα τὰ λοιπὰ Μέρη.

Ἡ καταγγελία θὰ ἰσχύσῃ ἓν ἔτος μετὰ τὴν λῆψιν αὐτῆς παρὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως, θὰ εἶναι δὲ ἐφαρμόσιμος μόνον διὰ τὸ Κράτος, ὅπερ θὰ διακοινώσῃ ταύτην.

Ἄρθρον 9.

Πᾶν Κράτος ὑπογράψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ἢ προσχωρῆσαν εἰς ταύτην δύναται νὰ δηλώσῃ εἴτε κατὰ τὴν ὑπογραφήν, εἴτε κατὰ τὴν ἐπικύρωσιν ἢ προσχώρησιν, ὅτι ἡ ἀπολογὴ τῆς παρούσης Συμβάσεως οὐδόλως ὑποχρεοῖ εἴτε τὸ σύνολον, εἴτε ἓν οἱονδήποτε ἐκ τῶν προτεκτοράτων, ἀποικιῶν, ὑπερθαλασσίων ἐδαφῶν ἢ κτήσεων ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐξουσίαν αὐτοῦ εὑρισκομένων. Δύναται δὲ βραδύτερον, συμφώνως τῷ ἄρθῳ 5, νὰ προσχωρήσῃ κεχωρισμένως ἐξ ὀνόματος οἱουδήποτε ἐκ τῶν προτεκτοράτων τούτων, ἀποικιῶν ἢ ὑπερ-

θαλασσίων κτήσεων ἢ ἐδαφῶν, ἀποκλεισθέντων ἐν ἀρχῇ διὰ τῆς δηλώσεως ταύτης.

Ἡ καταγγελία γενήσεται ὡσαύτως κεχωρισμένως διὰ πᾶν προτεκτοράτον, ἀποικίαν, κτῆσιν ἢ ὑπερθαλάσσιον ἔδαφος, ἐφαρμοζομένων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 8.

Ἄρθρον 10.

Μετὰ τὴν λῆψιν πενταετοῦς προθεσμίας, ἀφ' ἧς θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύι ἡ παροῦσα Σύμβασις, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀναθεώρησις ταύτης παρὰ 5 συμβαλλομένων Κρατῶν. Εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν ἡ ἀναθεώρησις τῆς παρούσης δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τρίτου τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν.

Ἐφ' ᾧ οἱ προμνησθέντες πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ, τῇ 9 Δεκεμβρίου 1923 ἐν πρωτοτύπῳ κατατεθησομένῳ ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Γραμματείας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Διὰ τὴν Γερμανίαν:	SEELIGER P. WOLF
Διὰ τὴν Αὐστρίαν:	EMERICH PFLUGL
Διὰ τὸ Βέλγιον:	XAVIER NEUJEAN
Διὰ τὴν Βραζιλίαν:	E. LEITAO DE CARVALHO. E. MONTARROYOS
Διὰ τὴν Βρεττανίαν:	H. LLPWELLYN SMITH
Διὰ τὴν Νέαν Ζηλανδίαν:	J. ALLEN
Διὰ τὰς Ἰνδίας:	HARDINGE OF PENSHURST
Διὰ τὴν Βουλγαρίαν:	D. MIKOFF
Διὰ τὴν Χιλήν:	FRANGISCO RIVAS VICUNA
Διὰ τὴν Δανιμαρκίαν:	A. HOLCK—COLDING
Διὰ τὴν Ἐλευθέραν πόλιν τοῦ Dantzig:	BOHDAN WINIARSKI
Διὰ τὴν Ἱσπανίαν:	CMO. BROCKMANN
Διὰ τὴν Ἐσθονίαν:	C. R. PUSTA
Διὰ τὴν Φινλανδίαν:	URHO TOIAVOLA
Διὰ τὴν Γαλλίαν: Ὑπὸ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 προβλεπομένην ἐπιφύλαξιν, ὅτι ἡ παροῦσα Σύμβασις δὲν ὑποχρεοῖ τὸ σύνολον τῶν Προτεκτοράτων, Ἀποικιῶν καὶ ὑπερθαλασσίων ἐδαφῶν ἢ κτήσεων τῶν ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐξουσίαν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας εὑρισκομένων:	MAURICE SIBILLE
Διὰ τὴν Ἑλλάδα:	A. POLITIS, D. G. PHOCAS
Διὰ τὴν Οὐγγαρίαν:	WALTER
Διὰ τὴν Ἰταλίαν:	PAOLO BJGNAMJ
Διὰ τὴν Ἰαπωνίαν:	S. OKUYAMA
Διὰ τὴν Λεττονίαν:	Dr. M. WALTERS
Διὰ τὴν Λιθουανίαν:	DOBKEVICIUS
Διὰ τὴν Νορβηγίαν:	GABRIEL SMITH
Διὰ τὰς Κάτω Χώρας, ἐξαιρέσει τῶν ὑπερθαλασίων ἐδαφῶν, Ὁλλανδικῶν Ἰνδιῶν, Suriname et Curaçe:	V. EYSINGA
Διὰ τὴν Πολωνίαν:	BOHDAN MINIARSKI
Διὰ τὴν Πορτογαλλίαν:	A. M. BARTHOLOMEU FERREIPA
Διὰ τὴν Ρουμανίαν:	G. POPESCO
Διὰ τὸ Salvador:	J.GUSTAVO GUERRERO
Διὰ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων:	B. VOUKOBITCH
Διὰ τὸ Σιάμ:	Phya SANPAKITCH PREECHA
Διὰ τὴν Σουηδίαν:	ALSTROMER
Διὰ τὴν Ἑλβετίαν:	HEROLD
Διὰ τὴν Τσεχοσλοβακίαν:	Dr. ROBERT ELIEDR Dr. ZADNIK
Διὰ τὴν Οὐραγουάην:	B. FERNANDEZY MEDINA

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Διεθνεῖς Συναλλαγαὶ διὰ Σ)δρόμου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἕνωσις διεθνῶν Γραμμῶν.

Ἄρθρον 1.

Πρὸς ἐγκατάστασιν μεταξὺ τῶν δικτύων τῶν ἀναγκαιουσῶν εἰς τὸ Διεθνὲς Ἐμπόριον συγκοινωνιῶν τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ὑποχρεοῦνται:

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ ρηθέντα δίκτυα εἶσιν ἤδη ἡνωμένα, νὰ ἐξασφαλίζωσι τὴν ἐξακολούθησιν τῆς λειτουργίας τῶν ὑπαρχουσῶν ἑνωτικῶν γραμμῶν, ὁσάκις αἱ ἀνάγκαι τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας ἠθέλου ἀπαιτήσει τοῦτο.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ ὑπάρχουσαι ἑνωτικαὶ γραμμαὶ δὲν ἠθέλου ἐπαρκέσει εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας, νὰ προέλθωσιν, ὡς οἷόν τε τάχιον, εἰς ἀμοιβαίας συνεννοήσεις ἐξετάζοντα ἐν συμπνοίᾳ τὰς σκέψεις των ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ὑπαρχουσῶν γραμμῶν ἢ διὰ τὴν κατασκευὴν νέων τοιούτων, ὧν ἡ ἕνωσις μετὰ τῶν δικτύων ἑνὸς ἢ πλειόνων συμβαλλομένων Κρατῶν ἢ ἡ προέκτασις ἐν ἐδάφει ἑνὸς ἢ πλειόνων συμβαλλομένων Κρατῶν ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ὡς ἄνω ἀναγκῶν.

Αἱ προηγούμεναι διατάξεις δὲν δημιουργοῦσιν οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν διὰ τὰς λόγῳ τοπικοῦ συμφέροντος κατασκευασθείσας γραμμὰς ἢ τὰς δι' ἐθνικὴν ἄμυναν τοιαύτας.

Ἄρθρον 2.

Δεδομένου ὄντος τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπερ ἔχει διὰ τοὺς χρησιμοποιοῦντας τὸν σιδηρόδρομον καὶ εἰδικῶς διὰ τοὺς ταξειδιώτας, ἡ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον συγκέντρωσις τῶν διαφόρων διατυπώσεων εἰσόδου καὶ ἐξόδου, τὰ μὴ κωλυόμενα ἐκ λόγων ἄλλης φύσεως Κράτη θέλουσι μεριμνήσει διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς προμνησθείσης συγκεντρώσεως, εἴτε διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως κοινῶν μεθοριακῶν σταθμῶν, εἴτε τοὐλάχιστον κοινῶν σταθμῶν δι' ἑκάστην διεύθυνσιν, εἴτε δι' ἄλλων καταλλήλων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέσων.

Τὸ Κράτος, ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ ὁποίου θὰ εὑρίσκηται ὁ κοινὸς μεθοριακὸς σταθμός, θὰ παρέχῃ εἰς τὸ ἕτερον Κράτος πᾶσαν εὐκολίαν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἀναγκαιούντων γραφείων εἰς τὰς διὰ τὴν διενέργειαν τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας ἀπαραιτήτους ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Κράτος ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ ὁποίου κεῖνται αἱ ἑνωτικαὶ γραμμαὶ ἢ οἱ μεθοριακοὶ σταθμοί, θὰ παρέχῃ, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ θίγωνται τὰ δικαιώματα ἐπικυριαρχίας ἢ ἐξουσίας αὐτοῦ, ἅτινα παραμένουσιν ἀκέραια, ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των εἰς τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς ἢ τοὺς σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ἑτέρου Κράτους πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ληπτέα μέτρα πρὸς διενέργειαν τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας.

Ἄρθρον 4.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη, ἀναγνωρίζοντα ὅτι εἶναι ἀναγ-

καῖα, ἐν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν σιδηροδρόμων ἡ ἀπαραίτητος ἐλευθερία, ἵνα συνηθῇ αὕτη ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας τῆς κυκλοφορίας, συναινοῦσι νὰ διατηρήσωσιν ἀκεραίαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης, μεριμνῶντα ὅμως ὅπως ἡ ἐλευθερία αὕτη μὴ ἀποβαίνῃ πρὸς ἐλάθην τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας.

Ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχωσιν εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον πᾶσαν δικαίαν εὐκολίαν, ἀποφεύγοντα διακρίσεις, αἵτινες θὰ εἶχον χαρακτῆρα δυσμενείας διὰ τὰ λοιπὰ συμβαλλόμενα Κράτη, τοὺς ὁμοεθνεῖς αὐτῶν καὶ τὰ πλοῖά των.

Τὰ ὠφελήματα τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὰς παρ' ἑνιαίου συμβολαίου διεπομένας μεταφοράς, ἀλλ' ἐκτείνονται καὶ εἰς τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 21 καὶ 22 τοῦ παρόντος καταστατικοῦ διαλαμβανομένας τοιαύτας ὑπὸ τοὺς ἐν τοῖς ρηθεῖσιν ἄρθροις καθοριζομένους ὅρους.

Ἄρθρον 5.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς χορηγηθησομένας διὰ τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν εὐκολίας, αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι ὀργανωθήσονται ἐπὶ τῇ βάσει εὐνοϊκωτέρων δρομολογίων καὶ ὑπὸ τοὺς καλλιτέρους ὅρους ταχύτητος καὶ ἀνέσεως, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, ὅσῳ μείζων εἶναι ἡ σημασία τῶν διενεργουμένων μεταφορῶν.

Τὰ Κράτη δέον νὰ ἐνισχύσωσιν, ὅπως τεθῶσιν εἰς κίνησιν κατ' εὐθεῖαν συρμοί, ἢ, ἐν ἐλλείψει τούτων, κατ' εὐθεῖαν ὀχήματα ἐν ταῖς μεγάλαις σιδηροδρομικαῖς γραμμαῖς τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας, ὡς καὶ πάντα τὰ μέσα τὰ ἀποσκοποῦντα νὰ καταστήσωσιν ἰδαζόντως ταχέα καὶ ἄνετα τὰ ταξείδια εἰς τὰς γραμμὰς ταύτας.

Ἄρθρον 6.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς χορηγηθησομένας τῇ διεθνεῖ κυκλοφορίᾳ τῶν ἐμπορευμάτων εὐκολίας, αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι ὀργανωθήσονται κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα ταχύτητα καὶ τάξιν, ἐπὶ τοσοῦτον ἱκανοποιητικωτέραν, ὅσον σημαντικώτεραι θὰ ὦσιν αἱ διενεργούμεναι μεταφοραί.

Τὰ Κράτη θέλουσιν ἐνισχύσει τὴν λῆψιν τεχνικῶν μέτρων πάσης φύσεως, ἀποσκοπούντων τὴν ἐξασφάλισιν ὑπηρεσιῶν ἐξαιρετικῆς δραστηριότητος ἐπὶ τῶν συγκοινωνιῶν, εἰς ἃς ἡ διεθνὴς κυκλοφορία ἔσεται ἐξαιρετικῆς σημασίας.

Ἄρθρον 7.

Ἐνπεριπτώσει καθ' ἣν ἡ διεθνὴς κυκλοφορία ἤθελε διακοπῇ προσωρινῶς ἢ περιορισθῇ εἰς ὡρισμένον δρομολόγιον, αἱ διοικήσεις ἐκμεταλλεύσεως, εἰς ἃς ἐναπόκειται ν' ἀποκαταστήσωσι τὴν κυκλοφορίαν, θέλουσι μεριμνήσει ν' ἀποκαταστήσωσι τὸ ταχύτερον κανονικὴν ὑπηρεσίαν, μέχρις ὅτου δὲ ἐπιτευχθῇ τοῦτο, νὰ διευκολύνωσι τὴν κυκλοφορίαν δι' ἄλλου δρομολογίου τῇ βοηθείᾳ, ἐν ἀνάγκῃ τῶν σιδηροδρομικῶν διοικήσεων ἄλλων Κρατῶν, αἵτινες θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ παράσχωσι συνδρομὴν διὰ τῶν γραμμῶν των.

Ἄρθρον 8.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη διακανονίζουσι τὰς τελωνειακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διατυπώσεις, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον νὰ παρακωλύηται ἢ νὰ καθυστερῇ ἡ Διεθνὴς κυκλοφορία. Αἱ αὐταὶ ὑποχρεώσεις ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς σχετικὰς πρὸς τὰ διαβατήρια διατυπώσεις, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀπαιτηθῇ τοιαῦται.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσιν ὅλως ἰδιαιτέρως ἐνθαρρύνει τὴν λῆψιν τῶν μέτρων ἐκείνων, ἅτινα θὰ εἶχνο ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐνεργηθησομένων ἐν τοῖς παραμεθορίοις σταθμοῖς διατυπώσεων, ἰδίως τῶν σχετικῶν μὲ τὴν σφράγισιν τῶν βαγονίων καὶ τῶν δεμάτων, τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὸν τελωνειακὸν ἔλεγχον, ὡς καὶ πᾶσαν ὀργάνωσιν δι' ἧς ἤθελεν ἐπιτευχθῇ ἡ μεταφορὰ διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἀμοιβαία χρῆσις τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ καὶ τεχνικὴ ἑνότης.

Ἄρθρον 9.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ λογικοῦ, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, θέλουσι παρατρύνει τὰς ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐξουσίαν των εὑρισκομένας σιδηροδρομικὰς διοικήσεις, ὧν αἱ γραμμαὶ σχηματίζουσι συνεχὲς δίκτυον τροχῶν τοῦ αὐτοῦ πλάτους, νὰ συνάψωσι μεταξὺ των συμβάσεις, δι' ὧν νὰ προβλέπωνται πάντα τὰ μέτρα, τὰ δυνάμενα νὰ διευκολύνωσι τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν χρησιμοποίησιν τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ.

Διὰ τῶν συμβάσεων τούτων δύναται ἐπίσης νὰ προβλεφθῇ ἀρωγὴ διὰ τῆς παροχῆς κενῶν βαγονίων, ὅπότε ἡ ἀρωγὴ αὕτη ἤθελεν εἰσθαι ἀναγκαία εἰς τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν.

Δὲν περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν μέτρων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀντικείμενον τῶν προρρηθεισῶν συμβάσεων ἐκεῖνα, ἅτινα θὰ ἐπέφερον τροποποιήσεις εἰς τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ σιδηροδρομικοῦ τινος δικτύου ἢ τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ.

Οὐχ ἧττον ἐν περιπτώσει καθ' ἣν παρόμοιαι τροποποιήσεις ἤθελον φανῇ εἰδικῶς ἐπιθυμηταί, λόγῳ τῆς ἐντάσεως τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς μικρᾶς σημασίας, ἣν θὰ εἶχεν ἡ διὰ τὴν προσαρμογὴν τούτων προσπάθεια, τὰ συμβαλλόμενα ἐνδιαφερόμενα Κράτη συνομολογοῦσι ν' ἀνακοινῶσιν ἀλλήλοις ἄνευ βραδύτητος τὰς προτάσεις των καὶ τὰς ἰσχύτας ἀντικειμένας τὰς ὡς εἴρηται τροποποιήσεις ἐξετάζοντα ἐν συμπνοίᾳ τὰς προτάσεις ταύτας.

Ἄρθρον 10.

Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀμοιβαίας χρησιμοποιήσεως τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ, τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσι διευκολύνει τὴν σύναψιν συμβάσεων, σχετικῶν μὲ τὴν τεχνικὴν ἑνότητα τῶν Σ)δρόμων, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν καὶ τοὺς ὅρους συντηρήσεως τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ, ὡς καὶ τὴν φόρτωσιν τῶν βαγονίων ἐν παντὶ μέτρῳ δυναμένῳ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας.

Ὅπως παρασχεθῶσιν εἰς τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν πᾶσαι αἱ ἐπιθυμηταὶ εὐκολίαι καὶ ἀσφάλειαι, αἱ ρηθεῖσαι συμβάσεις δύνανται ν' ἀποβλέπωσιν εἰς τὴν ἑνοποίησιν τῶν ὅρων κατασκευῆς καὶ τεχνικῶν ἐγκαταστάσεων τῶν σιδηροδρόμων, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ συγκροτήματα τῶν γειτνιαζόντων ἐδαφῶν.

Ἄρθρον 11.

Εἰδικαὶ συμβάσεις δύνανται νὰ προβλέψωσιν ἀρωγὴν εἰς ὑλικὴν ἔλλειψιν καί, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐνδιαφερούσης διεθνοῦς κυκλοφορίας θὰ ἐδικαιολόγουν τοῦτο ἀρωγὴν εἰς καύσιμον ὕλην καὶ ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν.

Ἄρθρον 12.

Εἰδικαὶ συμβάσεις μεταξὺ Κρατῶν δύνανται νὰ προβλέψωσιν, ὅπως τὸ τροχαῖον ὑλικὸν σ)δρομικῆς διοικήσεως συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ὑλικοῦ ἕλξεως ὡς καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτῇ κινητὰ πάσης φύσεως, τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ὑλικῷ τούτῳ, μὴ δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν ἐπὶ ἑτέρου ἐδάφους, ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ κτήτωρ διοίκησις, εἰμὴ δι' ἀποφάσεως τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς τοῦ Κράτους τούτου.

Ἄρθρον 13.

Ἡ χρησιμοποίησις καὶ ἡ κυκλοφορία ἐν τῇ Διεθνῇ τοιαύτῃ τῶν ὀχημάτων τῶν ἰδιωτῶν ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν ἀνεξαρτήτων πρὸς τὰς σ)δρομικὰς ἐπιχειρήσεις θέλουσιν ἀποτελέσει ἀντικείμενον εἰδικῶν συμβάσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Σχέσεις μεταξὺ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τῶν ποιουμένων χρῆσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 14.

Ἐν τῷ συμφέροντι τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας, τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσι διευκολύνει διὰ παντὸς ὀρθοῦ μέτρου,

ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τῶν περιστάσεων. τὴν σύναψιν συμφωνιῶν οἱ ὧν νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ χρῆσις ἑνιαίου συμβολαίου μεταφορᾶς διὰ τὸ σύνολον τῆς μεταφορᾶς. Δέον νὰ καταβληθῇ προσπάθειαι, ὅπως αἱ συμφωνίαι αὗται ὦσιν ὡς οἷόν τε ὁμοιόμορφοι ἐν τοῖς ὅροις, οἵτινες ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κατ' εὐθεῖαν συμβολαίου μεταφορᾶς παρ' ἑκάστης τῶν συμμετεχουσῶν εἰς τὴν μεταφορὰν διοικήσεων.

Ἄρθρον 15.

Ἐλλείψει ἑνιαίας συμβάσεως μεταφορᾶς θέλουσι παρασχεθῇ ἐπαρκεῖς εὐκολίαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεταφορᾶς, ἐπὶ τῇ βάσει διαδοχικῶν συμβολαίων, διὰ τὰς μεταφορὰς τὰς ἐκτεινομένας ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν δύο ἢ πλειόνων συμβαλλομένων Κρατῶν.

Ἄρθρον 16.

Αἱ ἐξεταστέαι πρωτεύουσαι διατάξεις τῶν ἰδιαιτέρων συμβάσεων, ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ ἑνιαῖον συμβόλαιον μεταφορᾶς ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν, εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι:

α') Οἱ ὅροι ὑφ' οὓς ὁ σιδηρόδρομος ὑποχρεοῦται ἢ μὴ νὰ ἀποδεχθῇ τὸ συμβόλαιον μεταφορᾶς.

β') Οἱ ὅροι τῆς συνάψεως τοῦ συμβολαίου μεταφορᾶς καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἐπισήμου ἐγγράφου, τοῦ καθορίζοντος τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου τούτου.

γ') Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐπιβάτου καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ τηρητέοι κανονισμοί.

δ') Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐπιβάτου αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν τήρησιν τῶν συναφῶν τῇ μεταφορᾷ διατυπώσεων, π. χ. αἱ τελωνειακαὶ διατυπώσεις, αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεταφορᾶς.

ε') Οἱ ὅροι παραδόσεως τῶν ἀποσκευῶν.

στ') Αἱ προβλεπόμεναι διατάξεις ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἄλλων δυσκολιῶν παρακωλυουσῶν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεταφορῶν.

ζ') Ἡ ἐκ τοῦ συμβολαίου ἀπορρέουσα εὐθύνη τοῦ Σιδηροδρόμου.

η') Ἡ ἄσκησις τῶν ἐκ τοῦ συμβολαίου ἀπορρεόντων δικαιωμάτων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 17.

Αἱ ἐξεταστέαι πρωτεύουσαι διατάξεις ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς συμβάσεσιν, ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ ἑνιαῖον συμβόλαιον μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων, εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι:

α') Οἱ ὅροι ὑφ' οὓς ὁ σιδηρόδρομος ὑποχρεοῦται ν' ἀποδεχθῇ τὸ συμβόλαιον μεταφορᾶς.

β') Οἱ ὅροι τῆς συνάψεως τοῦ συμβολαίου μεταφορᾶς καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἐπισήμου ἐγγράφου, καθορίζοντος τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου τούτου.

γ') Ὁ καθορισμὸς τῶν ὑποχρεώσεων καὶ εὐθυνῶν τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων μερῶν ἐν τῷ μετὰ τοῦ σιδηροδρόμου συναλλαγηθέντι συμβολαίῳ.

δ') Αἱ ἀφορῶσαι διατάξεις τὸ ἀκολουθητέον δρομολόγιον διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις καὶ τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ δρομολόγιον τοῦτο δέον νὰ ἐκτελεσθῇ.

ε') Οἱ ὅροι συμμορφώσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δρομολογίου πρὸς τὰς συναφεῖς διατυπώσεις (οἷον τελωνειακαὶ διατυπώσεις), τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεταφορᾶς.

στ') Οἱ ὅροι παραδόσεως τοῦ ἐμπορεύματος καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων τῷ σιδηροδρόμῳ.

ζ') Αἱ χορηγούμεναι τῷ σιδηροδρόμῳ ἐγγυήσεις διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ.

η') Τὰ ληπτέα μέτρα ἐν περιπτώσει παρακωλύσεως τῆς μεταφορᾶς ἢ τῆς παραδόσεως.

θ') Ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως μεταφορᾶς ἀπορρέουσα εὐθύνη τοῦ σιδηροδρόμου.

ι') Ἡ ἄσκησις τῶν ἐκ τοῦ συμβολαίου μεταφορᾶς ἀπορρεόντων δικαιωμάτων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Τιμολόγια.

Τὰ συμφώνως τῷ νόμῳ ἰσχύοντα τιμολόγια καὶ δεόντως δημοσιευόμενα πρὸν ἢ τεθῶσιν ἐν ἰσχύϊ καθορίζουσι.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὰς ἀποσκευάς, βάσιν ἀξίαν μεταφορᾶς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν ἐξόδων, ἐὰν ὑπάρχωσι, καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ταῦτα ἐφαρμόζονται.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐμπορεύματα, τὰ κόμιστρα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν ἐξόδων, τὴν κατάταξιν τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τὰ ὁποῖα αἱ τιμαὶ αὗται εἶναι ἐφαρμόσιμοι καὶ τοὺς ὅρους ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν.

Ἄρθρον 18.

Ὁ σιδηρόδρομος δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ εἰς ἑκάστην μεταφορὰν ἐφαρμοστέου τιμολογίου, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὅροι τοῦ τιμολογίου τούτου.

Ἄρθρον 19.

Εἰς διεθνῆ κυκλοφορίαν οὐδὲν ποσὸν δύναται νὰ εἰσπραχθῇ ἐπὶ πλέον τῶν τιμῶν τῶν ἐφαρμοστέων τιμολογίων εἰς ὡρισμένην μεταφοράν, ἐκτὸς τῶν ποσῶν τῶν ἀποτελούντων δικαίαν ἀμοιβὴν ἐκτελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες δὲν διαλαμβάνονται ἐν ταῖς καθωρισμέναις τιμαῖς ἐν τοῖς τιμολογίοις.

Ἄρθρον 20.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη, ἀναγνωρίζοντα τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀφήσωσιν εἰς τὰ τιμολόγια γενικῶς τὴν ἀπαραίτητον ἐλευθερίαν ἵνα δυνηθῶσι νὰ ἀνταποκριθῶσιν ὡς ἔδυνατο ἀκριβέστερον εἰς τὰς πολυπλόκους ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ συναγωνισμοῦ, συναινοῦσιν ὅπως διατηρήσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς διατιμήσεώς των, συμφώνως πρὸς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς ἰδίας αὐτῶν νομολογίας, ἐπαγρυπνοῦντα ὅπως ἡ ἐλευθερία αὕτη ἐξασκῆται ἄνευ βλάβης τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας.

Ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφαρμόσωσιν εἰς τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν λογικὰ τιμολόγια, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως διατιμήσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὅρων ἐφαρμογῆς, καὶ νὰ ἀπαγορεύωσι πᾶσαν διάκρισιν ἥτις θὰ εἶχε χαρακτῆρα δυσμενείας πρὸς τὰ λοιπὰ συμβαλλόμενα Κράτη, τοὺς ὁμοεθνεῖς των ἢ τὰ πλοῖα αὐτῶν.

Αἱ διατάξεις αὗται δὲν παρακωλύουσι τὸν καταρτισμὸν μεταξὺ σιδηροδρόμων καὶ ναυσιπλοΐας κοινῶν τιμολογίων ἐντὸς τῶν παρὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων τεθειστῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρον 21.

Τὰ ὠφελήματα τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 20 δὲν περιορίζονται εἰς τὰς παρ' ἑνιαίας συμβάσεως διεπομένας μεταφοράς. Ἐκτείνονται ὁμοίως εἰς τὰς μεταφορὰς τὰς περιλαμβανούσας σειρὰν διαδρομῶν σιδηροδρομικῶς, θαλασσίως ἢ διὰ πάσης ἄλλης ὁδοῦ, διενεργουμένας μέσῳ τῶν ἐδαφῶν πλειόνων συμβαλλομένων Κρατῶν καὶ διεπομένας παρ' ἰδιαιτέρων συμβολαίων ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν κάτωθι ὅρων.

Ἐν ἑκάστῃ τῶν διαδοχικῶν συμβάσεων δέον νὰ μνημονεύηται καὶ ἡ ἀρχικὴ προέλευσις καὶ ὁ ἀρχικὸς προορισμὸς τῆς μεταφορᾶς. Τὸ ἐμπόρευμα δέον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως διαδρομῆς, νὰ παραμείνῃ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν μεταφορέων καὶ νὰ διαβιβάζεται παρ' ἑκάστου τούτων εἰς τὸν ἑπόμενον, ἄνευ ἐνδιαμέσου καὶ ἄνευ ἑτέρας βραδύτητος, ἐκτὸς τῆς ἀναγκαιούσης διὰ τὴν διενέργειαν τῆς διαβιβάσεως, τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διοικητικῶν διατυπώσεων τῶν τελωνειακῶν δημοτικῶν φόρων, ἀστυνομικῶν ἢ ἄλλων τοιούτων.

Ἄρθρον 22.

Αἱ διατάξεις τοῦ 20οῦ ἄρθρου εἰσὶν ἐφαρμόσιμοι, τόσον ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἐθνικῇ κυκλοφορίᾳ, ὅσον καὶ τῇ διεθνεῖ σιδηροδρομικῇ τοιαύτῃ, διὰ τὰ παραμένοντα ἓν τινι λιμένι ἐμπορεύματα, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ σημαία ὑπὸ τὴν ὁποίαν εἰσήχθησαν ἢ θὰ ἐξαχθῶσιν

Ἄρθρον 23.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσι προσπαθήσῃ νὰ ἐνισχύσωσι τὸν καταρτισμὸν τῶν διεθνῶν τιμολογίων ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ἀναγκῶν τῆς διεθνοῦς κυκλοφορίας, αἵτινες δύνανται εὐλόγως νὰ ἱκανοποιηθῶσι. Θέλουσι διευκολύνει τὴν ἀποδοχὴν παντὸς μέτρου, ἀποσκοποῦντος, ἔστω καὶ ἐκτὸς τῶν διεθνῶν τιμολογίων, νὰ καταστήσῃ δυνατὸν τὸν ταχὺν ὑπολογισμὸν τῶν κομίστρων διὰ τὰ τμήματα τὰ ἔχοντα τὴν σημαντικωτέραν κυκλοφορίαν.

Ἄρθρον 24.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσι προσπαθήσει νὰ ἐπιτύχωσιν ἑνότητα εἰς τὸν τρόπον τῆς συντάξεως τόσον τῶν, διεθνῶν τιμολογίων, ὅσον καὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοιούτων, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ Σιδηροδρομικὰ συγκροτήματα τῶν γειτνιαζόντων ἐδαφῶν, ὅπως καταστῇ εὐκολώτερα ἡ ἐφαρμογὴ τῶν τιμολογίων τούτων εἰς τὴν Διεθνῆ κυκλοφορίαν.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Οἰκονομικοὶ διακανονισμοὶ μεταξὺ Σιδηροδρομικῶν διοικήσεων εἰς τὰς σχέσεις των ὡς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Διεθνοῦς κυκλοφορίας.

Ἄρθρον 25.

Αἱ οἰκονομικαὶ διαρρυθμίσεις μεταξὺ τῶν Σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων δέον νὰ ὦσι τοιαῦται, ὥστε οὐδαμῶς νὰ παρακωλύουσι τὴν διενέργειαν τῆς Διεθνοῦς κυκλοφορίας, ἰδίως δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑνιαίου συμβολαίου μεταφορᾶς.

Ἄρθρον 26.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω διακανονισμοὺς συμπεριληφθήσονται κυρίως αἱ κάτωθι διατάξεις, σχετικῶς πρὸς τὰς εἰσπράξεις τῶν Σιδηροδρόμων:

α') Αἱ σχετικαὶ μὲ τὸν διακανονισμὸν τοῦ δικαιώματος ἑκάστης ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτῇ μεριδίου ἐκ τῶν ὀφειλομένων τῷ Σιδηροδρόμῳ.

β') Αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν εὐθύνην τῆς διοικήσεως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν αὕτη παραλείψει νὰ ἐνεργήσῃ εἴσπραξιν ἣν ἔδει νὰ ἐνεργήσῃ.

γ') Τὰ λυπτέα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀκριβείας τῶν λογιστικῶν ἐγγράφων, ὁπόταν σιδηροδρομικαὶ διοικήσεις ἀναθέτουσιν εἰς ἑτέρας σιδηροδρομικὰς διοικήσεις τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐγγράφων τούτων.

δ') Τὰς σχετικὰς μὲ τοὺς οἰκονομικοὺς διακανονισμοὺς μεταξὺ σιδηροδρομικῶν διοικήσεων διατάξεις, τὰς ἀποσκοπούσας νὰ ἐλαττώσωσιν, ἐφ' ὅσον αἱ περιστάσεις ἐπιτρέπουσι τοῦτο, τὴν κίνησιν τῶν ἀνεγκαιούντων, διὰ τοὺς ὡς ἄνω διακανονισμούς, κεφαλαίων.

Ἄρθρον 27.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ποσά, ἅτινα ὁ Σιδηρόδρομος θὰ ἔχῃ πληρώσει εἰς τοὺς χρησιμοποιοῦντας αὐτόν, αἱ ἐξεταστέαι διατάξεις εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν σιδηροδρομικῶν διοικήσεων διακανονισμοὺς θὰ ὦσιν ἰδίως αἱ ἀκόλουθοι:

α') Αἱ σχετικαὶ μὲ τὸ δικαίωμα προσφυγῆς τῆς διοικήσεως ἥτις κατέβαλεν ἀποζημίωσίν τινα, κατὰ τῶν ἄλλων διοικήσεων, αἵτινες εἶχον λάβει μέρος εἰς τὴν μεταφοράν.

β') Αἱ σχετικαὶ διατάξεις μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν εὐθυνῶν τῶν διαφόρων διοικήσεων ἢ τῶν εὐθυνῶν, ἃς παραδέχονται νὰ θεωρήσωσιν ὡς κοινάς.

γ') Αἱ σχετικαὶ διατάξεις μὲ τὰς μεταξὺ τῶν σιδηρομικῶν διοικήσεων διαφοράς, ὅταν μία ἐκ τούτων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰσπραχθὲν ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸν σιδηρόδρομον.

δ') Διατάξεις ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἀποδοχὴν παρὰ τῶν ἄλλων διοικήσεων διαστικῶν ἀποφάσεων ἐναντίον ἄλλης διοικήσεως, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων αὕτη ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ ποτόν τι.

Ἄρθρον 28.

Ὁπόταν, λόγῳ τῆς καταστάσεως τοῦ συναλλάγματος, παρουσιάζωνται δυσκολίαι παρακωλύουσαι σοβαρῶς τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν, δέον νὰ λαμβάνωνται μέτρα, ὅπως μετριασθῶσιν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰ ἄτοπα ταῦτα.

Πᾶσα σιδηροδρομικὴ διοίκησις, ὑποκειμένη εἰς κίνδυνον νὰ ὑποστῇ ἱκανὰς ζημίας κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν λογαριασμῶν, λόγῳ τῶν αὐξομειώσεων τοῦ συναλλάγματος, δύναται νὰ καλυφθῇ εἰσπράττουσα ὑπερτίμησιν ἀνάλογον πρὸς τὸν παρουσιαζόμενον κίνδυνον. Ἐν ταῖς συνομολογουμέναις μεταξὺ σιδηροδρομικῶν διοικήσεων συμφωνίαις δύναται νὰ προβλεφθῇ παγία τιμὴ συναλλάγματος, ὑποκειμένη ὅμως εἰς περιοδικὰς ἀναθεωρήσεις.

Ληφθήσονται μέτρα, ὅπως ἀποφευχθῶσι, κατὰ τὸ δυνατόν, αἱ παράνομοι κερδοσκοπίαι, αἵτινες ἠθέλησαν διενεργηθῇ παρ' ἐνδιαμέσων κατὰ τὰς λόγῳ τῆς καταστάσεως τοῦ συναλλάγματος ἀπαιτουμένας πράξεις.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 29.

Ἐξαιρετικῶς καὶ διὰ χρονικὸν ὅριον ὡς οἷόν τε περιωρισμένον δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι διατάξεις τοῦ παρόντος καταστατικοῦ διὰ μέτρων ἰδιαιτέρων ἢ γενικῶν, ἅτινα ἠθέλησαν ἀναγκαισθῇ νὰ λάβῃ ἕκαστον ἐκ τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν, λόγῳ σοβαρῶν γεγονότων, ἀφορνώτων εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους ἢ εἰς τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ καταστατικοῦ δέον νὰ τηρηθῶσιν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ.

Ἄρθρον 30.

Οὐδὲν τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν θέλει ὑποχρεωθῇ διὰ τοῦ παρόντος καταστατικοῦ νὰ ἐγγυηθῇ τὴν διαμετακόμισιν ἐπιβατῶν, ὧν ἡ ἐν τοῖς ἐδάφοις του εἴσοδος ἔχει ἀπαγορευθῇ, ἢ ἐμπορευμάτων κατηγορίας, ἧς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ εἴτε διὰ λόγους ὑγείας ἢ δημοσίας ἀσφαλείας, εἴτε λόγῳ προφυλάξεως τῶν κτηνῶν ἢ τῶν φυτῶν ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ διαμετακόμισιν μεταφοράς, οὐδὲν τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν θέλει ὑποχρεωθῇ διὰ τοῦ παρόντος καταστατικοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μεταφορὰν ἐπιβατῶν, ὧν ἡ εἰς τὰ ἐδάφη του, εἴσοδος ἀπαγορεύεται, ἢ ἐμπορευμάτων ὧν ἡ εἰσαγωγὴ δὲν ἐπιτρέπεται, δυνάμει τῶν νόμων τοῦ Κράτους τούτου.

Πᾶν συμβαλλόμενον Κράτος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα προφυλακτικὰ μέτρα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ἐπικινδύνων ἐμπορευμάτων ἢ τῶν πρωτοίων τούτοις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων δέον νὰ μὴ γεννηθῶσι διακρίσεις, ἀντιβαίνουσαι πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος καταστατικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ γενικὰ ἀστυνομικὰ μέτρα συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀστυνομίας τῶν μεταναστῶν.

Ἐπίσης οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι καταστατικῷ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὰ μέτρα, ἅτινα οἱονδήποτε ἐκ τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἀναγκάζεται ἢ θέλει ἀναγκασθῇ νὰ λάβῃ, δυνάμει γενικῶν διεθνῶν συμβάσεων, εἰς ἃς συμμετέχει, ἢ μεταγενεστέρως συναφθησομένων τοιούτων, ἰδίως δὲ τῶν συνομολογηθεισῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν σχετικῶς πρὸς

τὴν διαμετακόμισιν, τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν ἰδίας κατηγορίας ἐμπορευμάτων οἵων τοῦ ὀπίου ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν φαρμάκων, ὅπλων ἢ πρωϊόντων ἰχθυοτροφείων ἢ γενικῶν συμβάσεων, ἀποσκοπουσῶν νὰ προλάβωσι πᾶσαν καταστρατήγησιν τῶν δικαιωμάτων βιομηχανικῆς, πνευματικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς ἰδιοκτησίας, ἢ ἀφορωσῶν εἰς τὰ ψευδῆ σήματα, ψευδεῖς ἐνδείξεις προελεύσεως ἢ ἄλλας μεθόδους δολίας ἐμπορίας.

"Αρθρον 31.

Τὸ παρὸν Καταστατικόν, διὰ τῶν ὅρων του, εἰς οὐδὲν τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἐπιβάλλει νέαν ὑποχρέωσιν, ὅπως διευκολύνει τὴν μεταφορὰν τῶν ὑπηκόων μὴ συμβαλλομένου Κράτους ἢ τῶν ἀποσκευῶν αὐτῶν οὔτε ἐμπορευμάτων, ὀχημάτων, φορτωμάτων προερχομένων ἐκ μὴ συμβαλλομένου Κράτους ἢ προοριζομένων διὰ μὴ συμβαλλόμενον τοιοῦτον.

"Αρθρον 32.

Τὸ παρὸν Καταστατικὸν δὲν καθορίζει τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐμπολέμων ἢ τῶν οὐδετέρων ἐν καιρῷ πολέμου. Ἐν τούτοις θέλει διατηρηθῇ ἐν ἰσχύι ἐφ' ὅσον συμβιβάζεται μὲ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας.

"Αρθρον 33.

Τὸ παρὸν Καταστατικὸν οὐδαμῶς περιλαμβάνει τὴν ἄρσιν εὐκολιῶν, μεγαλειτέρων ἐκείνων αἵτινες ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ αἵτινες θὰ εἶχον χορηγηθῇ ὑπὸ συνθήκας συμβιβαζομένας πρὸς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, σχετικῶς πρὸς τὴν διὰ σιδηροδρόμου διεθνῆ κυκλοφορίαν· οὐδόλως ἐνέχει ἐπίσης ἀπαγόρευσιν χορηγήσεως τοιούτων εἰς τὸ μέλλον.

"Αρθρον 34.

Συμφώνως τῷ 23ῳ ἄρθρῳ τῆς Συνθήκης τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, πᾶν συμβαλλόμενον Κράτος, ὅπερ ἤθελε δεόντως ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν μιᾶς οἱασδήποτε διατάξεως τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ εἰς ὁλόκληρον ἢ εἰς μέρος τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ, δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν προελθοῦσαν ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐδάφει του διαπραχθεισῶν δηώσεων κατὰ τὸν πόλεμον 1914—1918, θέλει θεωρηθῆ ὡς ἀπηλλαγμένον προσωρινῶς τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ρηθείσης διατάξεως ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων, λαμβανομένου πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ δέον νὰ τηρηθῶσιν ὡς οἷόν τε ἀκριβέστερον.

"Αρθρον 35.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε προκύψει διαφορὰ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἢ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἰδιαιρὰ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιλυθῇ εἴτε ἀπ' εὐθείας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε δι' ἄλλου τινὸς συμβιβαστικοῦ μέσου τὰ διιστάμενα μέρη δύνανται πρὸ τῆς προσφυγῆς των εἰς πᾶσαν διαιτητικὴν διαδικασίαν ἢ δικαστικὸν διακανισμόν, νὰ ὑποβάλωσι τὴν διαφορὰν των πρὸς γνωμοδότησιν εἰς τὸ παρὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐγκατεστημένον ὡς συμβουλευτικὸν καὶ τεχνικὸν τῶν μελῶν αὐτῆς ὄργανον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς συγκοινωνίας καὶ τὴν διαμετακόμισιν. Ἐν περιπτώσει ἐπειγούσης ἀνάγκης, δύναται διὰ προσκαίρου γνωματεύσεως νὰ συσταθῇ ἡ λῆψις παντὸς μέτρου προσωρινοῦ, ἀποσκοποῦντος ἵνα ν' ἀποδάσῃ εἰς τὴν διεθνῆ κυκλοφορίαν τὰς εὐκολίας, ἂν ὑπάρχωσιν αὐτῇ πρὸ τῆς προξεως ἢ τοῦ γεγονότος, ὅπερ ὑπῆρξεν αἰτία τῆς διαφορᾶς.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν δύναται νὰ διακανονισθῇ παρὰ μιᾶς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐνδεικνυομένων διαδικασιῶν, τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσιν ὑποβάλλει τὴν διαφορὰν των εἰς διαιτησίαν, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωσιν ἀποφασίσει ἢ ἀποφασίσωσι, δυνάμει συμφωνίας μεταξὺ των ἐχόντων τὴν διαφορὰν μερῶν, νὰ ὑποβάλωσι ταύτην εἰς τὸ διαρκὲς Διεθνὲς Δικαστήριον

"Αρθρον 36.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ὑπόθεσις ἤθελεν ὑπερβληθῇ εἰς τὸ Διαρκὲς Διεθνὲς Δικαστήριον, κριθήσεται ὑφ' οὗς ὅρους καθορίζει τὸ 27ον ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ρηθέντος Δικαστηρίου.

Ἐν περιπτώσει διαιτησίας καὶ ἐφ' ὅσον τὰ διιστάμενα μέρη δὲν λάβωσιν ἄλλην ἀπόφασιν, ἕκαστον τούτων θέλει ὁρίσει διαιτητήν, τὸ δὲ τρίτον μέλος τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου θέλει ἐκλεγῇ παρὰ τῶν διαιτητῶν, ἢ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ συμφωνήσωσι, τοῦτο θέλει διορισθῇ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δικαστικῶν παρέδρων διὰ τὰς ὑποθέσεις συγκοινωνιῶν καὶ διαμετακομίσεως, τὰς μνημονευομένας ἐν τῷ 27ῳ ὅρῳ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τὸ τρίτον μέλος θέλει ἐκλεγῇ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς προτελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 καὶ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ὅρου 5 τῆς Συνθήκης τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Τὸ διαιτητικὸν Δικαστήριον θὰ κρίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως ἣν θὰ λάβωσιν ἐκ συμφώνου τὰ διιστάμενα μέρη. Ἐν περιπτώσει ἀσυμφωνίας τῶν μερῶν τὸ διαιτητικὸν Δικαστήριον, ἀποφασίζον ὁμοφώνως, θέλει συντάξει τοῦτο τὴν ἀπόφασιν ταύτην κατόπιν ἐξετάσεως τῶν παρὰ τῶν μερῶν ἐκτυπωθεισῶν ἀπαιτήσεων. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελε ἐπιτευχθῇ ὁμοφωνία θέλει κριθῇ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας, συμφώνως τοῖς ὅροις τῆς προηγουμένης παραγράφου. Ἐὰν ἐν τῇ ἀποφάσει δὲν ὁρίζεται ἡ διαδικασία, αὐτὴ θέλει ὁρισθῇ παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ διαιτητικοῦ Δικαστηρίου.

Διαρκούσης τῆς διαιτητικῆς διαδικασίας καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσιν ἐναντίοι διατάξεις ἐν τῇ ἀποφάσει, τὰ μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλωσιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Διαρκοῦς Διεθνοῦς Δικαστηρίου πᾶν ζήτημα Διεθνοῦς δικαίου ἢ πᾶν σημεῖον τοῦ Καταστατικοῦ χρῆζον νομικῆς ἑρμηνείας, οὗτινος τὴν προκαταβολικὴν λύσιν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, προκαλουμένην τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν Μερῶν, ἤθελεν ἀπαιτήσει ὁ διακανονισμὸς τῆς διαφορᾶς.

"Αρθρον 37.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θέλουσι διευκολύνει τὸν καταρτισμὸν ἰδιαιτέρων συμβάσεων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, ὁπόταν αἱ ὑπάρχουσαι συμβάσεις δὲν θὰ ὦσιν ἐπαρκεῖς πρὸς τοῦτο.

"Αρθρον 38.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσι δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορῶν, διενεργουμένων δι' οἱασδήποτε ἄλλης ὁδοῦ, ἐκτὸς τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἰδίως δὲ ὅταν αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται μεταλαβοῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν.

Αἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις ὑπόκεινται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς πάσας τὰς ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις καὶ θέλουσι περιβληθῇ δι' ἁπάντων τῶν ἀνεγνωρισμένων εἰς τὴν σιδηρόδρομον δικαιωμάτων, διὰ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ.

Ἐν τούτοις, αἱ προβλεπόμεναι ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ ἰδιαίτεραι συμβάσεις δύνανται νὰ διαλαμβάνωσι πᾶσαν τροποποίησιν τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, ἥτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῶν διαφόρων τρόπων μεταφορᾶς. Ἰδιαιτέρως, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐφαρμοστέαν σύμβασιν, προκειμένου περὶ μεταφορᾶς διεθνοῦς, διενεργουμένης σιδηροδρομικῶς καὶ θαλασσίως, διὰ τῶν ὡς ἄνω τροποποιήσεων δύναται νὰ προβλεφθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ναυτικοῦ δικαίου διὰ τὴν διὰ θαλάσσης διαδρομήν.

"Αρθρον 39.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 38 προβλεπομένων ἰδιαιτέρων συμβάσεων, θέλουσι χορηγηθῇ ἱκαναὶ εὐκολίαι εἰς τὰς σιδηροδρομικῶς καὶ δι' ἄλλου τρόπου διενεργουμένας μεταφοράς, ὡς π. χ. διὰ θαλάσσης τοιαύτας.

"Αρθρον 40.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιφέρωσιν εἰς τὰς ὑπαρχούσας συμβάσεις, αἵτινες θὰ ἀντετίθεντο πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, εὐθὺς ὡς αἱ περιστάσεις ἤθελον κατασταθῇ τοῦτο δυνατόν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἤθελον καταστήσει τοῦτο δυνατόν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει κατὰ τὴν λῆξιν τῶν συμβάσεων τούτων, πάσας τὰς τροποποιήσεις τὰς ἀποσκοπούσας νὰ ἐναρμονίσωσι ταύτας πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ ἐφ' ὅσον θὰ ἐπέτρεπον τοῦτο αἱ διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ ἐφ' ὅσον θὰ ἐπέτρεπον τοῦτο αἱ γεωγραφικαὶ καὶ συνθῆκαι, αἱ οἰκονομικαὶ ἢ τεχνικαὶ τοιαῦται τῶν χωρῶν ἢ περιοχῶν, τὰς ὁποίας ἀφορῶσιν αἱ συμβάσεις αὗται.

"Αρθρον 41.

Μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 24 τῆς Συνθήκης τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, πᾶσα ὑπηρεσία ἢ γραφεῖον, δημιουργηθὲν ἢ δημιουργηθησόμενον συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν εἶναι ἢ ἔσεται νὰ θνῶν συμβάσεων, ὡς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς εἶναι ἢ ἔσεται νὰ διευκολύνωσι τὸν διακανονισμὸν μεταξὺ Κρατῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφορὰς ζητημάτων, θεωρηθήσεται ὡς ἐμφορούμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲ τὰ ὄργανα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, πνεύματος καὶ ὡς ἐπεκτεῖνον ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ σφαίρᾳ τὴν δρᾶσιν τῶν ὀργάνων τῆς Κοινωνίας, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐκτελέσεως τῆς παρούσης Συμβάσεως, καὶ συνεπῶς θὰ ἀπαλλάσῃ μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Κοινωνίας πάσας τὰς πληροφορίας τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐν τῇ διεθνεῖ συνεργασίᾳ ἀποστολῆς των.

"Αρθρον 42.

Τὰ συμβαλλόμενα Κράτη θὰ λάβωσι πάντα τ' ἀναγκαῖα μέτρα, ὅπως ἀνακοινωθῶσι εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν πᾶσαι αἱ πληροφορίαι, αἱ δυνάμεναι νὰ ἐπιβοηθήσωσι τοὺς ὀργανισμοὺς τῆς Κοινωνίας εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἀνατεθέντων αὐτοῖς ἔργων, πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

"Αρθρον 43.

Εὐνόητον τυγχάνει, ὅτι τὸ παρὸν Καταστατικὸν δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς διακανονίζον καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις inter se τῶν ἐδαφῶν τῶν ἀποτελούντων μέρος ἢ τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ αὐτοῦ κυριάρχου Κράτους, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἐδάφη ταῦτα μονομερῶς λαμβανόμενα εἶναι ἢ μὴ συμβαλλόμενα Κράτη.

"Αρθρον 44.

Οὐδὲν ἐν τοῖς προηγουμένοις 4 ἄρθροις δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς θίγον καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις παντὸς συμβαλλομένου Κράτους ὡς Μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Ὑπογραφῆς τῆς Συμβάσεως ἐπὶ τοῦ Διεθνοῦς κανονισμοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

Κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς σχετικῆς μὲ τὸν Διεθνῆ Κανονισμὸν τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν συμβάσεως, συναφθείσης σήμερον, οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι, δεόντως ἐξουσιοδοτηθέντες, συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς :

1. Ἐννοεῖται, ὅτι πᾶσα διάκρισις μεταξὺ σημαιῶν, βασιζομένη ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῆς εἰς τὴν σημαίαν ἀποδιδομένης σημασίας δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς διάκρισις ἔχουσα χαρακτῆρα δυσμενῆ συμφώνως πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 14 καὶ 20 τοῦ Καταστατικοῦ ἐπὶ τοῦ Διεθνοῦς Κανονισμοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

2. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν Κράτος ἢ ἔδαφος, εἰς ὃ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ Συμβασις, ἤθελεν ἔχει τὴν αὐτὴν σημαίαν ἢ ἐθνικότητα μὲ τὴν τοιαύτην συμβαλλομένου Κράτους, τὸ Κράτος ἢ τὸ ἔδαφος τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀπολαύῃ οὐδενὸς δικαιώματος ἐξασφαλισθέντος διὰ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ εἰς τὴν σημαίαν ἢ τοὺς ὁμοειδεῖς τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν.

Τὸ παρὸν πρωτόκολλον θὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἰσχύν, ἀξίαν καὶ διάρκειαν μὲ τὴν συναφθεῖσαν σήμερον σύμβασιν, ἧς δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον μέρος.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1923.

(Ἀκολουθοῦσιν αἱ αὐταὶ ὑπογραφαὶ μὲ τὰς εἰς τὸ τέλος τῆς Συμβάσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης), ἔχον οὕτω :

"Αρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης) ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ κατόπιν τῆς εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Διάταγμα περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης) τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 276 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως Διεθνῶν Συμβάσεων ἀφορωσῶν τὴν μεταφορὰν διὰ Σιδηροδρόμων ἐπιβατῶν, ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἔχον οὕτω :

"Αρθρον μόνον

Κυροῦνται καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ μέρη αἱ μεταξὺ τῶν Κρατῶν Γερμανίας, Αὐστρίας, Βελγίου, Βουλγαρίας, Δανίας, τῆς ἐλευθέρας πόλεως Dantzig, Ἱσπανίας, Ἐσθονίας, Φινλανδίας, Γαλλίας, Ἑλλάδος, Οὐγγαρίας, Ἰταλίας, Λεττονίας, Λιθουανίας, Λουξεμβούργου, Νορβηγίας, Κάτω Χωρῶν, Πολωνίας, Πορτογαλλίας, Ρουμανίας, Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, Σουηδίας, Ἑλβετίας καὶ Τσεχοσλοβακίας συναφθεῖσαι ἐν Βέρνῃ τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1924 Διεθνεῖς Συμβάσεις ἀφορῶσαι :

1ον) Εἰς τὴν μεταφορὰν ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν σιδηροδρομικῶς (C.I.V.) ἐξ ἄρθρων 63 μετὰ Πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς, Παραρτήματος Ι περὶ τοῦ τύπου τοῦ Δελτίου ἀποσκευῶν καὶ Παραρτήματος ΙΙ περὶ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου τῶν Διεθνῶν Μεταφορῶν διὰ σιδηροδρόμων, καὶ

2ον) Εἰς τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων σιδηροδρομικῶς

(C.I.M.)ἐξ ἄρθρων 63 μετὰ Πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς καὶ Παραρτήματος Ι περιέχοντος διατάξεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τὰ δεκτὰ εἰς μεταφορὰν ὑπὸ ὅρους, Παραρτήματος ΙΙ περιέχοντος ὑπόδειγμα φορτωτικῆς, Παραρτήματος ΙΙΙ περιέχοντος Γενικὴν δήλωσιν ἐλλείψεως ἢ ἐλαττωματικῆς συσκευῆς, Παραρτήματος ΙV περιέχοντος Δελτίον πληρωμῆς, Παραρτήματος V περιέχοντος τροποποιήσεις εἰς τὸ Συμβόλαιον μεταφορᾶς, Παραρτήματος VI σχετικῶς πρὸς τὸ Κεντρικὸν Γραφεῖον τῶν Διεθνῶν Μεταφορῶν διὰ Σιδηροδρόμων, Παραρτήματος VII Κανονισμοῦ τῶν ἐμπειροτεχνῶν καὶ Πρωτοκόλλου σχετικοῦ τῆς κυρώσεως καὶ ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς Συμβάσεως μετὰ μεταβατικῶν διατάξεων.

Τὰ κείμενα ἀμφοτέρων τῶν Συμβάσεων τούτων ἔπονται

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΙΣ (C.I.V.)

ἀφορῶσα τὴν μεταφορὰν τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἀποσκευῶν Σιδηροδρομικῶς, συναφθεῖσα μεταξὺ τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας, Βελγίου, Βουλγαρίας, Δανίας, τῆς ἐλευθέρας πόλεως τοῦ Dantzig, Ἱσπανίας, Ἐσθονίας, Φινλανδίας, Γαλλίας, Ἑλλάδος, Οὐγγαρίας, Ἰταλίας, Λεττονίας, Λιθουανίας, Λουξεμβούργου, Νορβηγίας, Κάτω Χωρῶν Πολωνίας, Πορτογαλλίας, Ρουμανίας, Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, Σουηδίας, Ἑλβετίας καὶ Τσεχοσλοβακίας.

Αἱ Κυβερνήσεις τῶν ὡς ἄνω Κρατῶν, ἀναγνωρίσασαι τὴν σκοπιμότητα τοῦ καταρτισμοῦ Συμβάσεως, ἀφορώσης τὴν μεταφορὰν τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἀποσκευῶν, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσι πρὸς τοῦτο Σύμβασιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχεδίου, ὅπερ, κοινῇ συμφωνίᾳ, ἐξεπόνησαν καὶ τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται ἐν τῷ πρακτικῷ, ὅπερ ὑπεγράφη τὴν 8ην Ἰουνίου 1923 ἐν Βέρνῃ, διώρισαν δὲ πληρεξουσίους αὐτῶν τοὺς ἀκολούθους :

Ἡ Γερμανία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Eduard Hoffman, Ἐπιτετραμμένον ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Αὐστρία. Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Leo di Pauli, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Τὸ Βέλγιον: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Fernand Peltzer, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Βουλγαρία: Τὸν κ. Dimitri Mikoff, Ἐπιτετραμμένον ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Δανία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. De Oldenbourg, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ ἐλευθέρα πόλις τοῦ Dantzig: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. de Modzeléwski, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Ἱσπανία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Emilio de Palacios y Eau, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Ἐσθονία: Τὸν κ. Karl Menning, Ἐπιτετραμμένον ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Φινλανδία: Τὸν κ. Urho Toivola, Διευθυντὴν τῆς Φινλανδικῆς Γραμματείας παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν.

Ἡ Γαλλία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Henry Allizé, Πρέσβυν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Τὸν κ. Maurice Sibille, Βουλευτήν.

Τὸν κ. Clément Colson, Ἀντιπρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Ἡ Ἑλλάς: Τὸν κ. Βασίλειον Δενδραμῆ, Ἐπιτετραμμένον ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Οὐγγαρία: Τὸν κ. Félix Parcher de Terjékfalva, Ἐπιτετραμμένον ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Ἰταλία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Carlo Garbasso, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Λεττονία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Oskar Voit, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Λιθουανία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Venceslas Sidzikauskas, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Γερμανίᾳ, Ἐπιτετραμμένον ἐν Ἑλβετίᾳ.

Τὸ Λουξεμβούργον: Τὸν κ. Antoine Lefort, Σύμβουλον Ἐπικρατείας, Ἡρῶτον τοῦ Κράτους διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους.

Ἡ Νορβηγία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Johannes Irgens, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ.

Αἱ Κάτω—Χῶραι: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Willen I. Doude Van Troostwijk, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Πολωνία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Jean De Modzelewski, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Πορτογαλλία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Antonio M. B. Fereira, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Ρουμανία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Nicolas Petresco-Comménè, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Miloutine Yovanovitch Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Σουηδία: Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Baron Jonas M. Alströmer, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ἡ Ἑλβετία: Τὸν κ. Giuserre Motta, Σύμβουλον τῆς Ὁμοσπονδίας, Πραϊτάμενον τοῦ Πολιτικοῦ Τμήματος τῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἡ Τσεχοσλοβακία: Τὸν κ. Otaker Lankas Προϊστάμενον Τμήματος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Σιδηροδρόμων, οἵτινες, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῇ συμμετοχῇ τοῦ κ. J. Morige, ἀπεσταλμένου τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἐάφους τῆς λεκάνης τοῦ Σάρρ, ἀφοῦ ἀντήλλαξαν τὰ πληρεξούσια αὐτῶν, εὑρεθέντα ἐν πλήρει τάξει, συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς :

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀντικείμενον καὶ ἔκτασις τῆς Συμβάσεως

Ἄρθρον 1.

Σιδηρόδρομοι καὶ μεταφοραί, ἐφ' ὧν ἡ Σύμβασις ἐφαρμόζεται.

1. Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἐφαρμόζεται ἐφ' ἁπασῶν τῶν μεταφορῶν, ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν, ἐφωδιασμένων διὰ δελτίου διεθνῶν μεταφορῶν, διὰ διαδρομὰς αἵτινες διέρχονται ἀπὸ τὰ ἐδάφη δύο τοὐλάχιστον τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν καὶ διενεργοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ γραμμῶν ἐγγεγραμμένων ἐπὶ τοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 58 τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὑπάρχοντος καταλόγου.

2. Ἐξαιροῦνται ἐν τούτοις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως :

1ον) Αἱ μεταφοραί, ὧν οἱ σταθμοὶ ἀναχωρήσεως καὶ ἀφίξεως κεῖνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ αὐτοῦ Κράτους καὶ ἁπλῶς μόνον διέρχονται διὰ τοῦ ἐδάφους ἄλλου Κράτους ὑπὸ διαμετακόμισιν ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις :

α') Ὅταν τὰς γραμμάς, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἡ διαμετακόμισις, ἐκμεταλλεύεται σιδηρόδρομος τοῦ Κράτους τῆς ἀναχωρήσεως.

β') Καὶ ὅταν ἀκόμη τὰς γραμμάς, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἡ μεταφορά, δὲν ἐκμεταλλεύεται Σιδηρόδρομος τοῦ Κράτους τῆς ἀναχωρήσεως, ἐὰν οἱ ἐνδιαφερόμενοι Σιδηρόδρομοι συνῆψαν ἰδιαιτέρας συμφωνίας, δυνάμει τῶν ὁποίων δὲν θεωροῦνται ὡς διεθνεῖς αἱ μεταφοραὶ αὗται.

2ον) Αἱ μεταξὺ σταθμῶν δύο ὁμόρων Κρατῶν μεταφοραί, ἐὰν ἐνεργῶνται ἐφ' ὅλης τῆς διαδρομῆς ὑπὸ Σιδηροδρόμων τοῦ ἑνὸς τῶν Κρατῶν τούτων, ἐφ' ὅσον οὐδὲν τῶν ἐν λόγῳ Κρατῶν τούτων ἐναντιοῦται.

3. Τὰ τιμολόγια ὁρίζουσι τὰς σχέσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐκδίδονται διεθνῆ εἰσιτήρια καὶ δελτία ἀποσκευῶν.

Συμμετοχὴ ἐπιχειρήσεων ἄλλων ἐκτὸς τῶν Σιδηροδρόμων.

Ἄρθρον 2.

1. Ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ προβλεπομένου καταλόγου, ἐκτὸς τῶν Σ)δρόμων, δύνανται νὰ ἐγγραφῶσι καὶ τακτικαὶ γραμμαὶ ὑπηρεσιῶν αὐτοκινήτων ἢ ἀτμοπλοΐας πρὸς συμπλήρωσιν διαδρομῶν σ)δρομικῶν καὶ ἐνέργειαν διεθνῶν μεταφορῶν, ὑπὸ τὴν εὐθύνην ἑνὸς συμβαλλομένου Κράτους ἢ ἑνὸς Σ)δρόμου φερομένου ἐν τῷ καταλόγῳ.

2. Αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν γραμμῶν τούτων ὑπόκεινται εἰς ἁπάσας τὰς ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις καὶ ἀπολαύουσιν ὅλων τῶν ἀνεγνωρισμένων εἰς τοὺς Σ)δρόμους ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως δικαιωμάτων, μὲ ἐπιφύλαξιν τῶν μεταβολῶν τῶν κατ' ἀνάγκην ἀπορρεουσῶν ἐκ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς μεταφορᾶς. Αἱ μεταβολαὶ αὗται, ἐν τούτοις, δὲν δύνανται ν'ἀντιβαίνωσιν εἰς τοὺς περὶ εὐθύνης κανόνας, τοὺς ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως ὁριζομένους.

3. Ἂν Κράτος ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγράψῃ ἐπὶ τοῦ καταλόγου μίαν ἐκ τῶν γραμμῶν, ἃς ὁρίζει ἡ 1 παράγραφος, ὀφείλει νὰ λάβῃ τ'ἀναγκαῖα μέτρα, ἵνα αἱ εἰς τὴν 2 παράγρ. προβλεπόμεναι μεταβολαὶ δημοσιευθῶσιν ὑπὸ τοὺς ἰδίους τύπους, ὅπως τὰ τιμολόγια.

Ἀλλαγὴ τιμολογιακῆς βάσεως.

Ἄρθρον 3.

1. Ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἡ Σύμβασις εἰς τὰς μεταφορὰς ἐπιβατῶν καὶ ἀποσκευῶν, αἵτινες λαμβάνουσι χώραν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκ σταθμοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου εἰς διεθνὲς τιμολόγιον, ἐπὶ σταθμοῦ ἀλλαγῆς τιμολογίου τοῦ αὐτοῦ Κράτους, ἐγγεγραμμένου εἰς τὸ τιμολόγιον τοῦτο καὶ ἐκεῖθεν διὰ σταθμὸν προορισμοῦ ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ διεθνὲς τιμολόγιον, εἴτε μὲ διεθνὲς εἰσιτήριον ἢ δελτίον ἀποσκευῶν, ἐν τοῖς ὁποίοις προστίθενται αἱ τιμαὶ τῆς κατ' εὐθεῖαν καὶ τῆς ἐκτὸς τοῦ διεθνοῦς τιμολογίου διαδρομῆς, εἴτε μὲ δύο εἰσιτήρια ἐπὶ διαφόρων τιμολογιακῶν βάσεων.

Ἐὰν ὑπάρχωσι δύο εἰσιτήρια, τὸ δεύτερον δέον νὰ μνημονεύῃ τὸν ἀρχικὸν σταθμὸν ἀναχωρήσεως.

2. Οἱ Σ)δρομοι ὁρίζουσιν ἐν τίνι μέτρῳ καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους δύναται ἡ ἐπὶ τῶν διαφόρων τομολογιακῶν βάσεων μεταφορὰ νὰ ζητηθῇ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἔκ τινων σταθμῶν, οἵτινες ὁρίζονται εἰς κατάλογον, ὁ ὁποῖος γνωστοποιεῖται εἰς τοὺς ἄλλους ἐνδιαφερομένους Σ)δρόμους.

Ὑποχρέωσις μεταφορᾶς διὰ τὸν Σ)δρομον.

Ἄρθρον 4.

Ὅταν ὑπάρχῃ διεθνὲς τιμολόγιον ἢ ὅταν προβλέπεται μεταφορὰ διὰ προσκολλήσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3. δὲν δύναται τις ν'ἀρνηθῇ τὴν μεταφοράν, ἀρκεῖ :

α') Ὁ ταξειδιώτης νὰ συμμορφωθῇ εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως.

β') Νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μεταφορὰ μὲ τὰ συνήθη μέσα μεταφορᾶς.

γ') Νὰ μὴ ἀπαγορεύηται ἡ μεταφορὰ εἰς ν τῶν ἐνδιαφερομένων Κρατῶν συνεπείᾳ νομικῶν διατάξεων ἢ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως.

δ') Νὰ μὴ ἐμποδίζηται ἡ μεταφορὰ ὑπὸ περιπτώσεων, ἃς ὁ Σ)δρομος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ καὶ τὰς ὁποίας δὲν ἐξηρτᾶτο ἐξ αὐτοῦ νὰ τὰς ἐξουδετερώσῃ.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Μεταφορὰ ἐπιβατῶν. — Δικαίωμα πρὸς μεταφοράν

Ἄρθρον 5.

1. Ὁ ἐπιβάτης ὀφείλει, ὅταν ἀρχίζῃ τὸ ταξείδιόν του, νὰ ἔχῃ εἰσιτήριον· τὰ τιμολόγια δύνανται νὰ προϐδωσιν ἐξαιρέσεις εἰς τοῦτο.

2. Ὀφείλει ὁ ἐπιβάτης νὰ κρατῇ τὸ εἰσιτήριόν του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου. Ὀφείλει εἰς πᾶσαν ζήτησιν νὰ τὸ παρουσιάζῃ εἰς πάντα ἐντεταλμένον τὴν ἐξέλεγξιν καὶ νὰ τὸ παραδίδῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ ταξειδίου.

Εἰσιτήρια.

Ἄρθρον 6.

1. Τὰ διδόμενα εἰσιτήρια διὰ διεθνῆ μεταφοράν, κανονιζομένην ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως, δέον νὰ φέρωσι τὸ σημεῖον Φ.

2. Δέον ἐπίσης τὰ εἰσιτήρια νὰ μνημονεύωσι τὰ ἑξῆς:

α') Τοὺς σταθμοὺς ἀναχωρήσεως καὶ προορισμοῦ.

β') Τὸ δρομολόγιον· ἐὰν ἐπιτρέπηται ἡ χρῆσις διαφόρων δρομολογίων ἢ μέσων μεταφορᾶς, δέον νὰ γίνεται μνεία τούτου.

γ') Τὴν κατηγορίαν τοῦ συρμοῦ καὶ τὴν κλάσιν τῆς ἁμάξης.

δ') Τὴν τιμὴν τῆς μεταφορᾶς.

ε') Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἄρχεται ἡ ἰσχύς.

στ') Τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος.

3. Τὰ τιμολόγια ἢ αἱ μεταξὺ Σ)δρόμων συμφωνίαι ὁρίζουσι τὴν γλῶσσαν, εἰς ἣν δέον νὰ ἐκτυπῶνται καὶ συμπληρῶνται τὰ εἰσιτήρια, καθὼς καὶ τὸν τύπον καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν.

4. Τὰ εἰσιτήρια τὰ ἀποτελούμενα ἐκ βιβλιαρίου περιέχοντος φυλλάδια ἐλέγχου, καθὼς καὶ τὰ εἰσιτήρια μὲ συνδυασμένα ἀποκόμματα, ἀποτελοῦσι τίτλον μεταφορᾶς μονομερῆ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Τὰ συνηνωμένα εἰσιτήρια διὰ περικαλύμματος ὑπὸ ἐπισήμων γραφείων ταξειδίων ἢ ἰδιωτικῶν πρακτορείων ἀποτελοῦσι ἕνα ἕκαστον διακεκριμένον τίτλον μεταφορᾶς ὑποκείμενον ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους ἢ τῆς παρούσης Συμβάσεως.

5. Τὸ εἰσιτήριον δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ εἰς ἕτερον πρόσωπον, ἐκτὸς ἐξαιρέσεως ὑπὸ τῶν τιμολογίων προβλεπομένης, ἐκτὸς ἐὰν δὲν εἶναι ὀνομαστικὸν καὶ δὲν ἤρχισε τὸ ταξείδιον.

Ἡ κερδοσκοπία καὶ ἡ μεταπώλησις τῶν εἰσιτηρίων εἰς τιμὴν διάφορον τῆς τοῦ τιμολογίου ὑπόκεινται εἰς ἕκαστον Κράτος εἰς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ Κράτους τούτου.

Ἔκπτωσις τιμῶν διὰ τὰ παιδία.

Ἄρθρον 7.

1. Μέχρις ἡλικίας τεσσάρων ἐτῶν, συμπεπληρωμένων τὰ παιδία μεταφέρονται δωρεάν, ἄνευ εἰσιτηρίου, ὁπόταν δὲν ζητεῖται δι' αὐτὰ ἰδιαιτέρα θέσις.

2. Τὰ ἄνω τῶν τεσσάρων ἐτῶν μέχρι δέκα συμπεπληρωμένων καὶ τὰ νεώτερα παιδία, δι' ἃ ἰδιαιτέρα θέσις ζητεῖται, μεταφέρονται εἰς ἡλαττωμένας τιμάς, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπραττομένων τιμῶν δι' εἰσιτήρια ἐφήβων.

Ἡ ἔκπτωσις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰς τιμὰς τῶν εἰσιτηρίων, ἅτινα ἔχουσιν ὑποστῇ ἤδη ἄλλην ἔκπτωσιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τιμολόγιον.

Διάρκεια τῆς ἰσχύος τῶν εἰσιτηρίων.

Ἄρθρον 8.

1. Ἡ διάρκεια τῆς ἰσχύος τῶν εἰσιτηρίων δέον νὰ ὁρίζηται ὑπὸ τῶν τιμολογίων.

2. Ἡ ἰσχὺς αὕτη δέον νὰ εἶναι τουλάχιστον ἡ ἑξῆς :

Ἁπλᾶ εἰσιτήρια :

Κατὰ κλάσμα ἀδιαίρετον 150 χιλμ. 1 ἡμέραν.

Εἰσιτήρια μετ' ἐπιστροφῆς.

Διὰ τὰς ἀποστάσεις κάτω ἢ ἴσας μὲ 50 χλμ. 2 ἡμέρας.

Ἀπὸ 51 μέχρι 100 χλμ. 3 ἡμέρας.

Κατὰ κλάσμα ἀδιαίρετον 100 χλμ. ἐπὶ πλέον 1 ἡμέρας.

3. Τὰ ἰδιαίτερα μὲ ἠλαττωμένας τιμὰς εἰσιτήρια δύνανται νὰ ἔχωσι διάφορον διάρκειαν ἰσχύος.

Διανομὴ καὶ ἐνοικίασις τῶν θέσεων.

Ἄρθρον 9.

1. Ἡ διανομὴ τῶν θέσεων κανονίζεται ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι διατάξεων εἰς ἕκαστον Σ)δρομον.

2. Τὰ τιμολόγια ἢ τὰ δρομολόγια ὁρίζουσιν ἐὰν καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους δύνανται νὰ ἐνοικιάζωνται θέσεις διά τινας συρμούς.

Στάσεις εἰς τοὺς διαμέσους σταθμούς.

Ἄρθρον 10.

Τὰ τιμολόγια ὁρίζουσιν ἐὰν καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὁ ἐπιβάτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραμείνῃ εἰς τοὺς διαμέσους σταθμοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ εἰσιτηρίου του.

Ἀλλαγὴ κλάσεως ἢ συρμοῦ.

Ἄρθρον 11.

Ὁ ἐπιβάτης δύναται νὰ καταλάβῃ θέσιν ἀνωτέρας κλάσεως ἢ νὰ μεταβῇ εἰς συρμὸν ἀνωτέρας κατηγορίας τῆς ἐπὶ τοῦ εἰσιτηρίου σημειουμένης κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν τιμολογίων ὁριζομένους ὅρους καὶ ἀντὶ πληρωμῆς τοῦ προβλεπομένου συμπληρωματικοῦ τιμήματος.

Ἐπιβάτης ἄνευ εἰσιτηρίου ἰσχύοντος.

Ἄρθρον 12.

Ὁ ἐπιβάτης, ὅστις δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἰσχύον εἰσιτήριον, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἐπὶ πλέον χρηματικὴν διαφορὰν ἐκτὸς τῆς τιμῆς τοῦ ταξειδίου διὰ τὴν γενομένην διαδρομήν, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ποινικῶν εὐθυνῶν, εἰς ἃς ὑπόκειται. Τὸ πρόσθετον τοῦτο ποσὸν εἰσπράττεται συμφώνως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Σ)δρόμου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἡ παρουσίασις τοῦ εἰσιτηρίου. Ἐλλείψει σχετικῶν διατάξεων, ὁ ἐπιβάτης ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πρόσθετον διαφορὰν ἴσην πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ταξειδίου διὰ τὴν γενομένην διαδρομήν.

Πρόσωπα ἀποκλειόμενα τοῦ συρμοῦ ἢ γινόμενα δεκτὰ ὑπὸ ὅρους.

Ἄρθρον 13.

1. Δὲν εἶναι δεκτὰ εἰς τοὺς συρμοὺς ἢ δύνανται ν' ἀποκλεισθῶσι καθ' ὁδόν:

α') Τὰ ἐν μέθῃ διατελοῦντα πρόσωπα, τὰ φερόμενα ἀπρεπῶς ἢ τὰ μὴ τηροῦντα τὰς διατάξεις τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν· δὲν δικαιοῦνται δὲ οὔτε εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου των οὔτε τῆς διατιμήσεως, ἣν ἐπλήρωσαν διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀποσκευῶν των.

β') Τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας θὰ ἠνόχλουν τυχὸν τοὺς γείτονάς των, ἐκτὸς ἐὰν ὁλόκληρον διαμέρισμα ἐνοικιάσθη δι' αὐτὰ ἐκ τῶν προτέρων ἢ ἐὰν δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσίν των ἔναντι πληρωμῆς. Ἐν τούτοις, οἱ τυχὸν ἀσθενήσαντες κατὰ τὸ ταξείδιον ἐπιβάται, δέον νὰ μεταφέρωνται τουλάχιστον μέχρι τοῦ πρώτου σταθμοῦ, ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ τοῖς παρασχεθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι περιποιήσεις· ἡ τιμὴ τῆς μεταφορᾶς καὶ τὸ εἰσπραχθὲν τίμημα διὰ τὰς ἀποσκευὰς ἐπιστρέφονται μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀναλογοῦντος διὰ τὴν γενομένην διαδρομήν.

2. Ἡ μεταφορὰ ἀτόμων προσβεβλημένων ὑπὸ μεταδοτικῶν νοσημάτων κανονίζεται ἀπὸ τὰς διεθνεῖς Συμβάσεις, ἢ, ἐν ἐλλείψει αὐτῶν, ἀπὸ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις εἰς ἕκαστον Κράτος.

Ἀντικείμενα ἀποκλειόμενα τῶν ἁμαξῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Ἀπαγορεύεται νὰ εἰσάγωνται εἰς τὰς ἐπιβατικὰς ἁμάξας τὰ ἐπικίνδυνα ἀντικείμενα, ἰδίως τὰ πυροβόλα ὅπλα πλήρη, αἱ ἐκρηκτικαὶ ὕλαι, εὐκόλως εὔφλεκτα ἢ διαβρωτικά, ὡς καὶ πᾶν ἀντικείμενον δυνάμενον νὰ στενοχωρῇ τοὺς ἐπιβάτας.

Ἐν τούτοις, οἱ ἐπιβάται, οἵτινες, ἐκτελοῦντες δημοσίαν ὑπηρεσίαν, φέρουσι πυροβόλον ὅπλον, καθὼς καὶ οἱ κυνηγοὶ καὶ οἱ σκοπευταὶ δύνανται νὰ ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν πολεμεφόδια, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τὸ ἐλάχιστον ὅριον βάρους, ὅπερ ὁρίζουσιν οἱ ἰσχύοντες κανονισμοὶ τῶν ἐδαφῶν, δι' ὧν διέρχονται. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς φρουρούς, τοὺς συνοδεύοντας φυλακισμένους καὶ ταξειδεύοντας μετ' αὐτῶν εἰς ἁμάξας ἢ διαμερίσματα κεχωρισμένα, νὰ ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν πυροβόλα ὅπλα πεπληρωμένα.

2. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Σ)δρόμου δικαιοῦνται νὰ βεβαιῶνται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐπιβάτου περὶ τῆς φύσεως τῶν εἰσαγομένων εἰς τὰς ἁμάξας ἀντικειμένων, ὅταν ὑφίστανται σοβαροὶ λόγοι ὑποψίας περὶ παραβάσεως τῶν διατάξεων τῆς 1 παρ. κγ' ράφου.

3. Ὁ ἐπιβάτης εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ζημίαν προερχομένην λόγῳ τῶν παραβάσεων τῆς 1 παραγράφου καὶ ὑφίστανται, πλὴν τούτου, καὶ τὰς ὑπὸ τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένας ποινάς.

Εἰσαγωγὴ ἐντὸς τῶν ἁμαξῶν δεμάτων εὐμετακομίστων (colis à la main) καὶ ζώων.

Ἄρθρον 15.

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐπιβάτας νὰ λαμβάνωσι μεθ' ἑαυτῶν δωρεὰν εἰς τὰς ἁμάξας ἀντικείμενα εὐμετακόμιστα, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντιτίθενται εἰς τοῦτο αἱ διατάξεις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τελωνείου, τοῦ δημοτικοῦ φόρου, τῆς ἐφορίας, τῆς ἀστυνομίας ἢ ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ μὴ φέρωσι τὰ ἀντικείμενα ταῦτα βλάβην εἰς τὸ τροχαῖον ὑλικόν. Ἕκαστος ἐπιβάτης διαθέτει διὰ τὰ μικρὰ ταῦτα δέματα μόνον τὸν χῶρον τὸν κείμενον ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς θέσεως ἣν καταλαμβάνει· τὰ τιμολόγια δύνανται νὰ προβλέπωσι καὶ ἄλλους περιορισμούς.

2. Ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγὴ ζώντων ζώων εἰς τὰς ἁμάξας. Γίνονται δεκτὰ τὰ κυνάρια καὶ ἄλλα μικρὰ κατοικίδια ζῶα, ἐὰν δὲν ἀντιτίθενται πρὸς τοῦτο αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις τῶν διαφόρων Κρατῶν καὶ ἐὰν οὐδεὶς ἐπιβάτης φέρει ἀντίρρησιν.

Τὰ τιμολόγια ἢ δρομολόγια δύνανται ν' ἀπαγορεύσωσιν ἢ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν παραδοχὴν ζώων εἴς τινας κατηγορίας ἁμαξῶν ἢ ἁμαξοστοιχιῶν.

Τὰ τιμολόγια ὁρίζουσιν ἐὰν καὶ διὰ ποῖα ζῶα δέον νὰ πληρώνηται δικαίωμα μεταφορᾶς.

3. Ἡφύλαξις τῶν μικρῶν δεμάτων καὶ ζώων, ἃ ὁ ἐπιβάτης φέρει μεθ' ἑαυτοῦ, ἐπιβαρύνει αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐπιβάτην.

Καθυστερήσεις.—Ἀνταποκρίσεις μὴ ἐπιτευχθεῖσαι—Κατάργησις ἁμαξοστοιχιῶν.

Ἄρθρον 16.

Ὅταν ἕνεκα καθυστερήσεως ἁμαξοστοιχίας ἡ ἀνταπόκρισις μὲ ἑτέραν δὲν ἐπετεύχθη ἢ ὅταν καταργῆται ἁμαξοστοιχία ἐφ' ὅλης ἢ ἐπὶ μέρους τῆς διαδρομῆς της καὶ ὁ ἐπιβάτης θέλῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξείδιόν του, ὁ Σ)δρομος ὑποχρεοῦται νὰ τὸν μεταφέρῃ, μὲ τὰς ἀποσκευάς του, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν καὶ ἄνευ προσθέτου πληρωμῆς, δι' ἁμαξοστοιχίας, ἥτις διευθύνεται πρὸς τὸν αὐτὸν προορισμόν, διὰ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἢ δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνηκούσης εἰς τὰς αὐτὰς διοικήσεις, ἥτις θὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν προορισμόν του μὲ ὀλιγωτέραν καθυστέρησιν. Ὀφείλει ὁ σταθμάρχης, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη, νὰ πιστοποιήσῃ ἐπὶ τοῦ εἰσιτηρίου, ὅτι ἡ ἀνταπόκρισις δὲν ἐπιτεύχθη ἢ ὅτι ἡ ἁμαξοστοιχία κατηργήθη, νὰ παρατείνῃ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνάγκη, τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ εἰσιτηρίου καὶ νὰ τὸ καθιστᾷ ἔγκυρον διὰ τὴν νέαν ὁδὸν διὰ θέσιν ἀνωτέραν ἢ δι' ἁμαξοστοιχίαν μὲ ἀνωτέρας τιμάς. Δύναται ὅμως ὁ Σ)δρομος νὰ ἀρνῆται τὴν χρησιμοποίησιν ἁμαξοστοιχιῶν τινων, ἐφ' ὅσον τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ σχετικῶν διατάξεων τῶν δρομολογίων ἢ τῶν τιμολογίων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Μεταφορὰ τῶν ἀποσκευῶν.

Ὁρισμὸς τῶν ἀποσκευῶν. Ἀντικείμενα ἀποκλειόμενα τῆς μεταφορᾶς.

Ἄρθρον 17.

1. Θεωροῦνται ὡς ἀποσκευαὶ μόνον τὰ ἀντικείμενα τὰ προοριζόμενα εἰς τὴν προσωπικὴν χρῆσιν τοῦ ἐπιβάτου διὰ τὸ ταξείδιόν του καὶ περιεχόμενα εἰς κιβώτια, καλάθια, βαλίτσας, ταξειδιωτικοὺς σάκκους, καπελλιέρας καὶ ἄλλας παρομοίους συσκευάς.

2. Γίνονται ὁμοίως δεκτὰ πρὸς μεταφοράν, ὡς ἀποσκευαί, τὰ κάτωθι, ἀρκεῖ νὰ χρησιμεύωσι πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐπιβάτου:

α') Τὰ φορητὰ ἀνάκλιντρα ἢ τὰ τροχοφόρα τοιαῦτα δι' ἀσθενεῖς.

β') Τὰ παιδικὰ ἁμάξια.

γ') Τὰ κιβώτια τὰ ἐμπεριέχοντα δείγματα ἐμπορευμάτων.

δ') Τὰ μουσικὰ φορητὰ ὄργανα εἰς κιβώτια, θήκας ἢ ἄλλα περιτυλίγματα.

ε') Τὰ σκηνικὰ τῶν θιάσων, ἀρκεῖ ἡ συσκευή, ὁ ὄγκος καὶ τὸ βάρος των νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν φόρτωσιν καὶ τὴν ταχεῖαν τοποθέτησιν εἰς τὰς σκευοφόρους.

στ') Τὰ χωρομετρικὰ ὄργανα μέχρι 4 μέτρων μήκους καὶ τὰ χειρωνακτικὰ ἐργαλεῖα.

ζ') Τὰ ποδήλατα καὶ αἱ μοτοσυκλέται μιᾶς θέσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ἀφαιρῶνται ἐκ τούτων ἅπαντα τὰ ἐξαρτήματα καὶ ὅπως αἱ ἀποθῆκαι βενζίνης ἔχωσι κροῦνους ἐκκενώσεως καὶ εἶναι ἐντελῶς κεναί, καθὼς καὶ ἔλκυθρα μιᾶς ἢ δύο θέσεων, τὰ πέδιλα καὶ τὰ ἱστία διὰ παγοδρομίας.

3. Ἐὰν τὰ τιμολόγια τὸ ἐπιτρέπωσι, δύνανται νὰ γίνωνται δεκτά, ὡς ἀποσκευαί, καὶ ἄλλα ἀντικείμενα μὴ προοριζόμενα διὰ προσωπικὴν χρῆσιν τῶν ἐπιβατῶν, καθὼς καὶ τὰ ζῶα εἰς κλωβοὺς παρέχοντας ἀρκετὰς ἐγγυήσεις στερεότητος.

4. Ἀποκλείονται τῆς μεταφορᾶς, ὡς ἀποσκευαί, τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα, συμφώνως πρὸς τὴν διεθνῆ Σύμβασιν, ἤτις ἀφορᾷ τὴν διὰ Σ)δρόμων μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀποκλείονται τῆς μεταφορᾶς ἢ εἰσὶ δεκτὰ μόνον ὑπὸ ὅρους τινάς.

Εὐθύνη τοῦ ἐπιβάτου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποσκευάς του.

Πρόσθετα τέλη.

Ἄρθρον 18.

1. Ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 17, ὑπόκειται δὲ εἰς ὅλας τὰς συνεπείας τῆς παραβάσεως τῶν διατάξεων τούτων.

2. Δικαιοῦται ὁ Σ)δρομος, ἐν περιπτώσει ὑπονοιῶν παραβάσεως, νὰ ἐξακριβώνῃ, ἐὰν τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποσκευῶν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς διατάξεις. Ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου καλεῖται νὰ παραστῇ εἰς τὴν πιστοποίησιν· ἐὰν δὲν παρουσιασθῇ ἢ ἐὰν δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἀνεύρεσίς του, ἐν ἐλλείψει ἄλλων νομικῶν ἢ κανονιστικῶν διατάξεων ἐν ἰσχύι εἰς τὸ Κράτος ὅπου γίνεται ἡ πιστοποίησις, αὐτὴ δέον νὰ γίνηται ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων ξένων πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σ)δρόμου. Ἐὰν παράβασίς τις πιστοποιηθῇ, τὰ ἔξοδα τῆς πιστοποιήσεως πληρώνονται ἀπὸ τὸν κάτοχον τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν.

3. Ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 17, ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν ὑπόκειται εἰς πρόσθετον τέλος, ἀνεξαρτήτως τῆς διαφορᾶς κομίστρων ἐπὶ πλέον, ἐφ' ὅσον δὲ συντρέχει περίπτωσις καὶ εἰς ἀποζημίωσιν διὰ προσγενομένην ζημίαν, καθὼς καὶ εἰς ποινικὰς εὐθύνας.

Τὸ πρόστιμον δέον νὰ πληρώνηται δ' ἕκαστον χιλιόγραμμον συνολικοῦ βάρους τῶν ἀποκλειομένων τῆς μεταφορᾶς ἀντικειμένων πρὸς 15 φράγκα κατὰ χιλιόγραμμον, μὲ ἐλάχιστον ὅριον εἰσπράξεως 30 φράγκων, ἐὰν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα περιλαμβάνωσιν ὕλας ἀποκλειομένας τῆς μεταφορᾶς, δυνάμει τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς διεθνοῦς Συμβάσεως, τῆς ἀφορώσης τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων διὰ Σ)δρόμων, ἢ ἀνηκούσας εἰς τὰς κλάσεις Ι καὶ ΙΙ τοῦ παραρτήματος Ι τῆς διεθνοῦς Συμβάσεως, τῆς ἀφορώσης τὴν διὰ Σ)δρόμων μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων, καὶ πρὸς 5 φράγκα, μὲ ἐλάχιστον ὅριον εἰσπράξεως 10 φράγκων, εἰς ἄλλας περιπτώσεις.

Ἐὰν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐμπορικὴν κίνησιν τοῦ Σ)δρόμου, εἰς τὸ δίκτυον τοῦ ὁποίου ἀνεκαλύφθη ἡ παράβασις, δίδωσι δικαίωμα εἰς συνολικὴν εἴσπραξιν προσθέτων τελῶν μικροτέραν, τότε εἰσπράττονται τὰ τελευταῖα.

Συσκευὴ καὶ διευθέτησις τῶν ἀποσκευῶν.

Ἄρθρον 19.

1. Δύνανται νὰ μὴ εἶναι δεκταὶ αἱ ἀποσκευαὶ ὧν εἶναι ἀνεπαρκὴς ἡ συσκευὴ ἢ ἡ διευθέτησις ἐλλιπής. Ἐὰν ἐν τούτοις γίνωσι δεκτά, δύναται ὁ Σ)δρομος νὰ ἀναφέρῃ τὴν κατάστασίν των ἐπὶ τοῦ δελτίου τῶν ἀποσκευῶν.

2. Τὰ δέματα ὀφείλουσι νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπιβάτου καὶ τὸν σταθμὸν τοῦ προορισμοῦ δι' ἐπιγραφῶν ἐπαρκοῦς διαρκείας. Τὰ μὴ φέροντα τὰς ἐνδείξεις ταύτας δέματα εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ γίνωσι δεκτά.

3. Ὁ ἐπιβάτης ὀφείλει νὰ ἀφαιρῇ τὰς παλαιὰς ἐτικέττας, διευθύνσεις ἢ ἄλλας ἐνδείξεις, ἐχούσας σχέσιν μὲ προηγουμένας μεταφοράς.

Ἐγγραφή. — Δελτίον ἀποσκευῶν.

Ἄρθρον 20.

1. Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἀποσκευῶν δὲν γίνεται εἰμὴ ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ εἰσιτηρίων, ἰσχυόντων τοὐλάχιστον μέχρι τοῦ προορισμοῦ τῶν ἀποσκευῶν.

Τὰ τιμολόγια ὁρίζουσιν ἐὰν καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ἀποσκευαὶ εἰσὶ δεκταὶ πρὸς μεταφορὰν ἄνευ προσαγωγῆς εἰσιτηρίου.

2. Ἅμα τῇ ἐγγραφῇ τῶν ἀποσκευῶν παραδίδεται ἓν δελτίον εἰς τὸν ἐπιβάτην.

3. Κατὰ τὰ λοιπὰ οἱ τύποι τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἀποσκευῶν ὁρίζονται ἀπὸ τοὺς ἐν ἰσχύι κανονισμοὺς εἰς τὸν σταθμὸν ἀναχωρήσεως.

4. Τὰ ἐκδιδόμενα δελτία ἀποσκευῶν διὰ τὰς διεθνεῖς μεταφορὰς γίνονται κατὰ τὸ ἔντυπον, τὸ ἀποτελοῦν τὸ Παράρτημα Ι τῆς παρούσης Συμβάσεως.

5. Τὰ δελτία ἀποσκευῶν ὀφείλουσι ν' ἀναφέρωσι τὰ ἑξῆς :

α') Τοὺς σταθμοὺς ἀναχωρήσεως καὶ προορισμοῦ.

β') Τὸ δρομολόγιον.

γ') Τὴν ἡμέραν τῆς παραδόσεως καὶ τὸν συρμόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ παράδοσις αὕτη.

δ') Τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσιτηρίων (ἐκτὸς τῆς προβλεπομένης περιπτώσεως ἐν τῇ παραγρ. 1 ἐδαφ. 2).

ε') Τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ βάρος τῶν δεμάτων.

στ') Τὸ ποσὸν τῶν κομίστρων καὶ ἄλλων ἐνδεχομένων δικαιωμάτων.

ζ') Ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις, ὁλογράφως τὸ ποσὸν τῆς πληρωθησομένης ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν παράδοσιν, λόγῳ καθυστερήσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 35.

6. Τὰ τιμολόγια ἢ αἱ συμφωνίαι μεταξὺ Σ)δρόμων ὁρίζουσι τὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλουσι νὰ ἐκτυπῶνται καὶ νὰ συμπληρῶνται τὰ δελτία τῶν ἀποσκευῶν.

Παράδοσις.

Ἄρθρον 21.

1. Ἡ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν γίνεται ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ δελτίου τῶν ἀποσκευῶν. Ὁ Σ)δρομος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐξακριβώσῃ, ἐὰν ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου ἔχῃ δικαίωμα διὰ τὴν παραλαβήν.

2. Ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ σταθμοῦ τοῦ προορισμοῦ τὴν παράδοσιν τῶν ἀποσκευῶν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ συρμοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον αἱ ἀποσκευαὶ κατεγράφησαν, καὶ μόλις παρέλθῃ ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν παράδοσιν χρόνος, ὡς καὶ ὁ ἀπαιτούμενος χρείας τυχούσης πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων ὑπὸ τῶν τελωνείων, δημοτικῶν φόρων, ἐφορειακῶν ἀρχῶν, ἀστυνομικῶν ἢ ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν.

3. Ἐλλείψει προσαγωγῆς τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν ὁ Σ)δρομος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ τὰς ἀποσκευάς, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἐξαιτούμενος προσαγάγῃ ἐπαρκεῖς δικαιολογίας· ἐὰν αἱ δικαιολογίαι εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς, ὁ Σ)δρομος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ μίαν ἐγγύησιν.

4. Αἱ ἀποσκευαὶ παραδίδονται εἰς τὸν σταθμόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐνεγράφησαν. Ἐν τούτοις, τῇ αἰτήσει τοῦ κατόχου τοῦ δελτίου, ἐγκαίρως γενομένῃ, ἐὰν αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέπωσι καὶ ἐὰν δὲν ἐναντιοῦνται αἱ διατάξεις τῶν τελωνειακῶν, δημοτικῶν, ἐφορειακῶν, ἀστυνομικῶν ἢ ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν, αἱ ἀποσκευαὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιστρέφωνται εἰς τὸν σταθμὸν ἀναχωρήσεως ἢ νὰ παραδίδωνται εἰς διάμεσον σταθμὸν ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν καί, ἐκτὸς τούτου, ἐὰν τὸ τιμολόγιον τὸ ἀπαιτῇ ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ εἰσιτηρίου.

5. Ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου, εἰς ὃν δὲν παραδίδονται αἱ ἀποσκευαί, συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν τῇ παραγρ. 2 ὅρους, δύναται ν' ἀπαιτῇ τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τοῦ δελτίου ἀποσκευῶν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας, καθ' ἃς ἐζήτησε τὴν παράδοσιν.

6. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ παράδοσις ὑπόκειται εἰς τοὺς ἰσχύοντας κανονισμοὺς εἰς τὸν Σ)δρομον τὸν ἐπιφορτισμένον τὴν παράδοσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Κοιναὶ διατάξεις διὰ τὰς μεταφορὰς τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἀποσκευῶν.

Συρμοί. Δρομολόγια. Ἀποσπάσματα τιμολογίων.

Ἄρθρον 22.

1. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν μεταφορῶν διατίθενται οἱ ταχεῖς συρμοὶ οἱ προβλεπόμενοι εἰς τὰ δρομολόγια καὶ οἱ συρμοὶ οἱ τιθέμενοι εἰς κίνησιν, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν.

2. Οἱ Σ)δρομοι ὑποχρεοῦνται νὰ τοιχοκολλῶσιν εἰς τοὺς σταθμοὺς ἐγκαίρως τὰ δρομολόγια τῶν συρμῶν τῶν κυκλοφορούντων ἐπὶ τῶν γραμμῶν των. Ταῦτα δέον ν' ἀναγράφωσι τὴν κατηγορίαν τῶν συρμῶν, τὰς κλάσεις ἁμαξῶν καὶ τὰς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως τῶν συρμῶν· διὰ τοὺς διαμέσους σταθμούς, τοὺς ἀρκούντως σπουδαίους καὶ τοὺς ἀκραίους σταθμοὺς ὀφείλουσι νὰ σημειῶσι καὶ τὰς ὥρας τῆς ἀφίξεως, ὡς καὶ τὰς κυριωτέρας ἀνταποκρίσεις μετ' ἄλλων συρμῶν.

Τὰ μὴ ἰσχύοντα πλέον δρομολόγια δέον νὰ ἀφαιρῶνται, ἄνευ ἀναβολῆς.

3. Εἰς ἕκαστον σταθμὸν ἀνοικτὸν εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον ὁ ἐπιβάτης πρέπει νὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν τιμολογίων ἢ τῶν ἀποσπασμάτων τῶν τιμολογίων, τῶν ὁριζόντων τὰς τιμὰς τῶν διεθνῶν εἰσιτηρίων τῶν πωλουμένων ἐκεῖ, καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ κόμιστρα διὰ τὰς ἀποσκευάς.

Βάσεις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν τιμῶν μεταφορᾶς. Τιμολόγια

Ἄρθρον 23.

1. Αἱ τιμαὶ μεταφορᾶς κανονίζονται συμφώνως πρὸς τὰ νομίμως ἰσχύοντα τιμολόγια καὶ δεόντως δημοσιευόμενα εἰς ἕκαστον Κράτος. Ὀφείλουσι δὲ τὰ τιμολόγια ταῦτα νὰ περιέχωσιν ὅλας τὰς ἀναγκαίας δηλώσεις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κομίστρων καὶ τῶν προσθέτων ἐξόδων καὶ νὰ καθορίζωσιν ἐν ἀνάγκῃ τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς θὰ γίνηται ἡ ἐπικαιαλλαγή.

2. Τὰ τιμολόγια δέον νὰ γνωστοποιῶσι τοὺς ὅρους τοὺς εἰδικοὺς τῶν μεταφορῶν.

Δέον νὰ ἐφαρμόζωνται τὰ τιμολόγια εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· οἱ ὅροι των ἰσχύουσιν ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν. ἄλλως θεωροῦνται ὡς μὴ ὑφιστάμενοι.

Τὰ ἀπ' εὐθείας διεθνῆ τιμολόγια καὶ αἱ τροποποιήσεις αὐτῶν ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς ὁριζομένης ἡμέρας κατὰ τὴν δημοσίευσίν των· ἐν περιπτώσει αὐξήσεως τῶν τιμολογίων τούτων ἢ ἄλλων ἐπιβαρύνσεων τῶν ὅρων τῆς μεταφορᾶς, ἡ δημοσίευσις δέον νὰ προηγῆται κατὰ ὀκτὼ τοὐλάχιστον ἡμέρας τῆς ὁριζομένης ἡμερομηνίας διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος.

Ἐὰν ἐκδίδωνται εἰσιτήρια ἢ δελτία ἀποσκευῶν διεθνῆ, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀπ' εὐθείας τιμολόγιον, καὶ ἐὰν Σ)δρομός τις φέρῃ τροποποίησίν τινα εἰς τὸ τιμολόγιόν του, οἱ ἄλλοι Σ)δρομοι δὲν δύνανται ν' ἀπαιτῶσι τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τροποποιήσεως ταύτης εἰμὴ ὀκτὼ ἡμέρας τὸ ἐνωρίτερον ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς σχετικῆς εἰδοποιήσεως.

Μόνον τὰ ὑφιστάμενα προσκαίρως τιμολόγια παύουσιν

ἰσχύοντα ἅμα τῇ λήξει τῆς ὁριζομένης διὰ τὴν ἰσχὺν των προθεσμίας.

Ἀπαγόρευσις τῶν ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν.

Ἄρθρον 24.

Ρητῶς ἀπαγορεύεται καὶ εἶναι δικαιωματικῶς ἄκυρος πᾶσα ἰδιαιτέρα συμφωνία, ἧτις θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ παραχωρῇ εἰς ἕνα ἢ πολλοὺς ἐπιβάτας ἔκπτωσιν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν τιμολογίων.

Ἐπιτρέπονται, ἐν τούτοις, αἱ ἐκπτώσεις, δεόντως δημοσιευόμεναι καὶ ἐξ ἴσου ἐφαρμοσταὶ εἰς πάντας, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὡς καὶ αἱ γινόμεναι εἴτε διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σ)δρόμου εἴτε διὰ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας εἴτε δι' ἀγαθοεργὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἔργα.

Διατυπώσεις ἀπαιτούμεναι ἀπὸ τὰ τελωνεῖα, τοὺς δημοτικοὺς φόρους, τὰς ἐφοριακάς, ἀστυνομικὰς καὶ ἄλλας διοικητικὰς ἀρχάς.

Ἄρθρον 25.

Ὀφείλει ὁ ἐπιβάτης νὰ συμμορφῶται πρὸς τὰς διατάξεις τὰς δημοσιευομένας ὑπὸ τῶν τελωνείων, δημοτικῶν φόρων, ἐφοριακῶν, ἀστυνομικῶν καὶ ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν, τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄτομόν του, ὅσον καὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἀποσκευῶν του καὶ τῶν μικρῶν ἀνὰ χεῖρας του δεμάτων.

Ὀφείλει νὰ παρευρίσκηται κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν ταύτην, πλὴν τῶν ὑπὸ τῶν κανονισμῶν ἐπιτρεπομένων ἐξαιρέσεων. Οὐδεμίαν ὁ Σ)δρομος ἀναλαμβάνει εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ ἐπιβάτου, καθ' ἣν περίπτωσιν οὗτος δὲν θὰ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψει τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας.

Ἐπιστροφὴ ἀντιτίμου εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων ἀποσκευῶν.

Ἄρθρον 26.

1. Ὅταν δὲν χρησιμοποιῆται τὸ εἰσιτήριον, ἡ ἀπόδοσις τοῦ πληρωθέντος ἀντιτίμου δύναται νὰ ζητηθῇ, ἐξαιρέσει τῶν κρατήσεων, περὶ ὧν ὁ λόγος κατωτέρω εἰς παραγρ. 3 καὶ 4.

2. Ὅταν ἓν εἰσιτήριον χρησιμοποιῆται μερικῶς, συνεπείᾳ θανάτου, ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος, ἐπελθόντος εἰς τὸν ἐπιβάτην, ἢ ἄλλων ἀναποδράστων αἰτίων ἀναλόγου φύσεως, ἐπιστρέφεται, ἐξαιρέσει τῶν κρατήσεων περὶ ὧν ὁ λόγος εἰς τὰς παραγρ. 3 καὶ 4, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς πληρωθείσης ὁλικῆς τιμῆς καὶ τῆς διὰ τὴν γενομένην διαδρομήν, ὑπολογιζομένην ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονικοῦ τιμολογίου.

3. Δὲν ἐπιστρέφονται οἱ φόροι, τὰ ἐπὶ πλέον δικαιώματα δι' ἐνοικίασιν θέσεων, τὰ ἔξοδα ἐκτυπώσεως τῶν εἰσιτηρίων εἰς σχῆμα βιβλιαρίου καὶ αἱ καταβαλλόμεναι προμήθεια διὰ τὴν πώλησιν τῶν εἰσιτηρίων.

4. Ἀφαιροῦνται ἐκ τοῦ ἀποδοτέου ποσοῦ ἓν δικαίωμα φράγκων κατὰ εἰσιτήριον, καθὼς καί, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει περίπτωσις, τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς.

Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη δὲν γίνεται, ὅταν ἓν εἰσιτήριον, μὴ χρησιμοποιηθέν, ἀποδίδεται τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως εἰς τὸ γραφεῖον τὸ ὁποῖον τὸ ἐξέδωκε.

5. Ὅταν εἷς ἐπιβάτης, ἐμποδισθεὶς νὰ συνεχίσῃ τὸ ταξείδιόν του συμφώνως τῷ δρομολογίῳ ἕνεκεν ἐλλείψεως ἀνταποκρίσεως προκληθείσης ἐκ τῆς καθυστερήσεως ἑνὸς συρμοῦ ἢ ἐκ τῆς καταργήσεως μιᾶς ἁμαξοστοιχίας ἢ ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς ὑπηρεσίας, ἀρνῆται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξείδιόν του, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν παραγρ. 2, χωρὶς νὰ δύναται ὁ Σ)δρομος νὰ κάμῃ τὰς κρατήσεις τὰς προβλεπομένας εἰς τὴν 4ην παράγραφον.

6. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰσιτήρια μὲ ἠλαττωμένην τιμήν, ἐνεργεῖται ἡ ἀπόδοσις μόνον κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τοὺς περιορισμούς, τοὺς προβλεπομένους εἰς τὴν παράγρ. 5· τὰ διὰ παιδία εἰσιτήρια μὲ ἠλαττωμένην τιμὴν τὰ ὑπάρχοντα δυνάμει τοῦ 1 ἐδαφίου τῆς 2 παραγρ. τοῦ ἄρθρου 7 δὲν θεωροῦνται ὡς εἰσιτήρια μὲ ἠλαττωμένην τιμὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρούσης παραγράφου.

7. Διὰ τὰ ἀπολεσθέντα εἰσιτήρια οὐδεμία ἀπόδοσις γίνεται.

8. Ἐὰν ἀποσύρωνται ἀποσκευαὶ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τοῦ σταθμοῦ ἀποστολῆς, δύνανται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις τῆς τιμῆς τῆς μεταφορᾶς

Ἐὰν ἀποσύρωνται αἱ ἀποσκευαὶ εἰς διάμεσον σταθμόν, ἡ ἀπόδοσις γίνεται μόνον κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν παραγρ. 2 καὶ 5 ὡς ἄνω.

Καὶ κατὰ τὰς δύο περιπτώσεις ἀφαιροῦνται τῆς ἀποδόσεως δικαίωμα φρ. 0.50 κατὰ δελτίον, ὡς καὶ οἱ φόροι ὑπαρχούσης περιπτώσεως.

9. Δύνανται τὰ τιμολόγια νὰ περιέχωσι διαφόρους διατάξεις, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωνται διὰ τούτων οἱ ἐπιβάται.

10 Πᾶσα αἴτησις ἀποδόσεως, βασιζομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν παραγρ. 1, 2, 5, 6 καὶ 8, παραγράφεται, ἐὰν δὲν ὑποβληθῇ εἰς τὸν Σ)δρομον ἐντὸς προθεσμίας ἓξ μηνῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος τοῦ εἰσιτηρίου.

11 Ἐν περιπτώσει μὴ κανονικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τιμολογίου ἢ λάθους ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς καὶ τῶν διαφόρων ἄλλων ἐξόδων, δέον νὰ ἀποδίδηται πᾶσα ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον διαφορά.

12. Αἱ ἐπὶ πλέον παρατηρούμεναι διαφοραὶ ὑπὸ τοῦ Σιδηροδρόμου δέον νὰ γνωστοποιῶνται ὑπὸ τούτου, εἰ δυνατόν, εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον, ὅταν ὑπερβαίνωσι τὰ 0.50 φρ. κατ' εἰσιτήριον ἢ κατὰ δελτίον ἀποσκευῶν, καὶ δέον νὰ διακανονίζωνται τὸ ταχύτερον.

13. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, τὰς μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ καὶ ἐν ἐλλείψει ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν Σ)δρόμων, ἐφαρμόζονται οἱ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ αὐτῶν.

Διαφοραί.

Ἄρθρον 27.

Αἱ μεταξὺ ἐπιβατῶν διαφοραὶ ἢ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν πρακτόρων λύονται προσωρινῶς εἰς τοὺς σταθμοὺς μὲν ἀπὸ τὸν προϊστάμενον τῆς ὑπηρεσίας, καθ' ὁδὸν δὲ ἀπὸ τὸν προϊστάμενον τῆς ἁμαξοστοιχίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Εὐθύνη τῶν Σ)δρόμων — Ἀγωγαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Εὐθύνη.

Εὐθύνη διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν Ἐπιβατῶν, τῶν φορητῶν (colis à la main) δεμάτων καὶ τῶν ζώων.

Ἄρθρον 28.

1. Ἡ εὐθύνη τοῦ Σ)δρόμου διὰ τὸν θάνατον ἑνὸς ἐπιβάτου ἢ διὰ τὸν τραυματισμὸν αὐτοῦ, τὸν προελθόντα ἐκ σιδηροδρομικοῦ τινος ἀτυχήματος, ὡς καὶ διὰ τὰς προξενουμένας ζημίας, λόγῳ καθυστερήσεως ἢ καταργήσεως μιᾶς ἁμαξοστοιχίας ἢ διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀνταποκρίσεως, ρυθμίζονται ἀπὸ τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον συνέβη τὸ γεγονός. Τὰ κάτωθι ἄρθρα τοῦ 3ου τούτου μέρους δὲν ἐφαρμόζονται εἰς αὐτὰς τὰς περιπτώσεις.

2. Ὁ Σ)δρομος δὲν εὐθύνεται μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰ χειροκρατούμενα (colis à la mains) δέματα καὶ τὰ ζῷα, ὧν ἡ ἐπίβλεψις ἐπιβαρύνει τὸν ἐπιβάτην, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 παραγρ. 3, παρὰ μόνον διὰ τὰς ἐξ ὑπαιτιότητός του προξενουμένας ζημίας.

3. Ὡς πρὸς τὰς μεταφορὰς ταύτας δὲν ὑφίστανται συλλογικὴ εὐθύνη τῶν Σ)δρόμων.